SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 20.05.2019

Pöytäkirjan kansilehti ... 1

1 § Sammanträdets laglighet och beslutförhet ... 4

2 § Justering av protokollet ... 6

3 § Upphörande av Teijo Kakkos förtroendeuppdrag och förrättande av kompletteringsval av nämndeman till Vanda tingsrätt ... 7

4 § Upphörande av Christina Lindblads förtroendeuppdrag och förrättande av kompletteringsval av ledamot till fritidsnämnden ... 10

5 § Inrättandet av tjänster som biträdande stadsdirektör i anslutning till organisationsändringen Det nya Vanda och fastställandet av behörighetsvillkoren ... 13

6 § Utvärderingsberättelsen för år 2018 ... 16

- Arviointikertomus 2018 pdf ... 18

7 § Vanda stads bokslut år 2018 ... 103

- Vanda Stads Bokslut 2018 ... 110

- Vuoden 2018 tilintarkastuskertomus ... 401

8 § Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 ... 403

- Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelma 2019-2021, kv 20.5.2019 § 8 ... 408

9 § Svar på Jari Jääskeläinens och 25 andra ledamöters undertecknade motion om det fortsatta arbetet inom Vanda yrkesinstitut Varias delegation för byggnadsbranschen ... 437

- Jari Jääskeläisen ja 25 muun valtuutetun aloite Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle ... 442

10 § Svar på Carita Orlandos och 46 andra ledamöters motion om att i samband med utbyggnaden av Ilolan koulu planera en lokal för ungdomar i samma fastighet ... 447

- Carita Orlandon ja 46 muun valtuutetun aloite Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila ... 449

11 § Svar på Pekka Rautios, Sirkka-Liisa Kähäräs, Jenni Chen-Yes, Jarno Eskelinens och Minttu Sillanpääs samt 57 andra ledamöters motion om försäljning eller långvarig utarrendering av fastigheten Johans (Velmus hus) till Velmu (Föreningen för levande musik i Vanda) ... 451

- Pekka Rautionin, Sirkka-Liisa Kähärän, Jenni Chen-Yen, Jarno Eskelisen ja Minttu Sillanpään sekä 57 muun valtuutetun aloite Johansin tilan (Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle ... 455

12 § Svar på Salla Lindblad-Palos och 18 andra ledamöters motion om att "Vanda ska erbjuda alla barn som omfattas av småbarnspedagogiken minst två xylitolpastiller avgiftsfritt per dag" ... 457

- Salla Lindblad-Palo ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä ... 460

13 § Godkännande av planen för markanvändning, boende och trafik inom Helsingforsregionen (MBT 2019) ... 462

- Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2019) hyväksyminen ... 465

14 § Detaljplaneändring 002364 samt tomtindelning och ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/ Svallgränden 1–3 ... 548

- Asemakaavamuutosselostus 25.2.2019 / Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki ... 554

- Muistutukset ja vastineet 25.2.2019/ Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki ... 620

- Lausunto ja vastine 25.2.2019/ Asemakaavan muutos 002364, 15. Myyrmäki ... 628

15 § Detaljplaneändring 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9 ... 631

SISÄLLYSLUETTELO

Stadsfullmäktige pöytäkirja 20.05.2019

- Muistutukset ja vastineet 1.4.2019 / Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 635

- Asemakaavamuutoksen selostus 1.4.2019, tark. 29.4.2019, Asemakaavan muutos 002369, 63. Viertola/ Peltolantie 9 645

16 § Detaljplaneändring 002320 och tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34 670

- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 676

- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019/ Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 717

- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 772

- Liikenneselvitys 7.1.2019 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 777

- Meluselvitys 26.10.2018 / Asemakaavamuutos 002320 sekä tonttijako, 18. Vantaanlaakso / Vantaanlaaksontie 34 795

17 § Detaljplaneändring 002358 och tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken 818

- Asemakaavamuutoksen selostus 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 822

- Muistutukset ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 859

- Lausunnot ja vastineet 21.1.2019 / Asemakaavan muutos 002358, 11. Hämevaara / Viikatepuisto 870

18 § Remissdebatt om ekonomiplanen 2020–2023 874

- Taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelu, puheenvuorot 875

19 § Jenni Chen-Yen och 51 andra ledamöters motion om att påskynda arbetet med att få servicen klar i Kivistö 891

- Jenni Chen-Yen ja 51 muun valtuutetun aloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi 892

20 § Minna Kuuselas, Eve Rämös och Anniina Kostilainens samt 37 andra ledamöters motion om att förverkliga en sommaroas i anslutning till Dickursby 894

- Minna Kuuselan, Eve Rämön ja Anniina Kostilaisen ja 37 muun valtuutetun aloite Tikkurilan yhteyteen toteutettavasta kesäkeitaasta 896

21 § Kai-Ari Lundells och 25 andra ledamöters motion att ordna idrottsklubbar med låg tröskel för barn 898

- Kai-Ari Lundellin ja 25 muun valtuutetun aloite matalan kynnyksen liikuntakerhojen järjestämiseksi lapsille 899

22 § Antero Eerolas och 27 andra ledamöters motion om att upphöra med att anlita privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster 902

- Antero Eerolan ja 27 muun valtuutetun aloite yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopumisesta sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä 903

23 § Sammanträdet avslutat 905

Anvisningar för sökande av ändring 1. Besvärsanvisning 906

Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende 909

Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen 910

Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärsförbud 914

Stadsfullmäktiges sammanträde

Tid 20.5.2019 kl. 18.00–00.06
Plats **Stadshuset, Dickursby**

Deltagare

Ledamöter	**Närvarande**	**Ledamöter**	**Närvarande**
Lindtman Antti, ordförande	x (ordf. 20.55–22.15)	Kärki Niilo	x
Orlando Carita, I vice ordförande	x (ordf. 18.00–20.55, 22.15–00.06)	Laakso Päivi	x
Kauppinen Sirpa, II vice ordförande	x	Lehmuskallio Paula	x
Abdi Faysal	x (18.00–22.20)	Leppänen Janne	x
Ahokas Siri	x (20.00–00.06)	Letto Pirkko	x (18.00–22.45)
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo	x	Lindblad-Palo Salla	x
Ansalehto-Salmi Irja	x	Linnainmäki Joel	x
Atiye Minna	x	Lundell Kai-Ari	x
Aura Anssi	-	Malmi Juha	x
Auvinen Timo	x	Multala Sari	x
Ayub Saba	-	Mäkilaine Kirsi	x
Bruun Susanna	-	Mäkinen Tapani	-
Chen Jenni	x	Mölsä Jukka	x (18.00–18.50)
Edelmann Jan	x	Niikko Mika	x (18.00–21.20)
Eerola Antero	x (18.00–23.15)	Norrena Vaula	x
Eklund Tarja	x	Norres Lasse	-
Eskelinen Jarno	x (18.00–18.55)	Orpana Anitta	x
Hirvonen Juha	x	Pajunen Emmi	x
Ibrahim Aadan	-	Raja-Aho Maarit	x
Juurikkala Timo	x (18.00––2.50)	Rautavaara Maija	x
Jääskeläinen Jari	x	Rokkanen Sakari	x
Jääskeläinen Jouko	x	Rämö Eve	x (18.00–23.10)
Jääskeläinen Pietari	x	Räsänen Minna	–
Kaira Lauri	x	Saramo Jussi	x (18.00–22.05)
Kanerva Sami	x	Sillanpää Minttu	x (18.00–19.45)
Karlsson Patrik	x	Silvennoinen-Hiisku Sveta	x
Kasonen Mika	x	Sodhi Ranbir	x (18.00–22.25)
Kaukola Ulla	x (18.00-23.10)	Tahvanainen Säde	x
Kiljunen Kimmo	x	Tuomela Tiina	x
Kostilainen Anniina	x (18.00–19.00)	Tyystjärvi Kati	x
Kurki Piia	x	Vahvelainen Tanja	x (18.00–20.50)
Kuusela Minna	x	Weckman Markku	x
Kähärä Sirkka-Liisa	x	Vähäkangas Jussi	x
		Åstrand Stefan	x (18.00–23.10)
Ersättare			
Herranen Jouni	x (20.50–00.06)	Rautio Pekka	x (18.00–18.55,

			19.00–00.06)
Hynninen Mari	x (18.50–00.06)	Rautio Mika	x
Järä Juha	x (21.20–00.06)	Sainio Jari	x
Kivimäki Otso	x	Särkelä Jussi	x
Kotila Pirkko	x (19.45–00.06)	Toivonen Teija	x (18.55–00.06)
Laakso Sari	x	Virta Raija	x (18.00–20.00)
Puoskari Pentti	x		
Stadsstyrelsens ledamöter		**Närvarande**	
Hakulinen Pentti		x	
Kotila Pirkko		x (18.00–19.45)	
Ungdomsfullmäktiges representant			
Singh Sonia	x (18.00-22.10)		
Övriga deltagare		**Närvarande**	
Viljanen Ritva, stadsdirektör		x	
Lipponen Martti, biträdande stadsdirektör		x	
Lehto-Häggroth Elina, biträdande stadsdirektör		x	
Penttilä Hannu, biträdande stadsdirektör		x	
Salminen Jukka T, biträdande stadsdirektör		x	
Niinistö Jaakko, biträdande stadsdirektör		x	
Ruusula Matti, tf. ekonomidirektör		x	
Rainio Päivi, informationsdirektör		x	
Hyvönen Helena, stadsrevisor		x (18.00-19.45)	
Pennanen Sari-Anna, stadsjusrist		x	
Vottonen Janina, förvaltningssekreterare		x	
Yli-Leppälä Henna, protokollförrare		x	

Sammanträdets laglighet och beslutsförhet

Konstaterades

Underskrifter

Ordförande Antti Lindtman Carita Orlando

Protokollförare Henna Yli-Leppälä

Justering av protokollet

Tid och plats 27.5.2019, Stadshuset, Stationsvägen 7, 01300 Vanda

Maarit Raja-Aho Maija Rautavaara

Paragraferna 4 och 5 justerades och godkändes omedelbart vid sammanträdet

Protokollet hålls framlagt

Tid och plats 29.5.2019, på Vanda stads webbsidor paatokset.vantaa.fi.

1 §

Sammanträdets laglighet och beslutförhet

Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor 13.5.2019 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 1

Förslag:
Stadsfullmäktige konstaterar
a) vilka ledamöter som är närvarande och
b) att sammanträdet är lagligt och beslutfört.
Kungörelsen om stadsfullmäktiges sammanträde har publicerats på stadens webbsidor 13.5.2019 och varje fullmäktigeledamot har tillsänts en personlig sammanträdeskallelse per e-post.
Behandling:
Ordföranden konstaterade att ledamöterna Tapani Mäkinen, Päivi Laakso, Susanna Bruun, Lasse Norres, Siri Ahokas, Aadan Ibrahim, Anssi Aura, Timo Juurikkala, Minna Räsänen och Antti Lindtman begärt befrielse från att närvara vid detta sammanträde på grund av arbets-, reseförhinder eller av personliga skäl.

I stället för de förhindrade ledamöterna var i samma ordning Otso Kivimäki, Jari Sainio, Jussi Särkelä, Mika Rautio, Raija Virta, Pentti Puoskari, Sari laakso och Pekka Rautio ersättare vid detta sammanträde. För Minna Räsäsen och Antti Lindtman kunde man inte få någon ersättare.

Ordföranden konstaterade att 64 ledamöter var närvarande.
Beslut:
Ordföranden konstaterade att sammanträdet var lagligt sammankallat, lagligt och beslutfört.

Ordföranden konstaterade följande ändringar i stadsfullmäktiges sammansättning under sammanträdet:
– under behandlingen av § 6 kl. 18.50 avlägsnade sig ledamoten Jukka Mölsä från sammanträdet av personliga skäl och i stället för honom anlände ersättaren Mari Hynninen, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 6 kl. 18.55 intog ledamoten Timo Juurikkala sin plats och befriade ersättaren Pekka Rautio, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 6 kl. 18.55 avlägsnade sig ledamoten Jarno Eskelinen från sammanträdet av personliga skäl och i stället för honom anlände ersättaren Teija Toivonen, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 8 kl. 19.00 avlägsnade sig ledamoten Anniina Kostilainen från sammanträdet av personliga skäl och i stället för henne anlände ersättaren Pekka Rautio, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 8 kl. 19.45 avlägsnade sig ledamoten Minttu Sillanpää från sammanträdet av personliga skäl och i stället för henne anlände ersättaren Pirkko Kotila, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 8 kl. 20.00 intog ledamoten Siri Ahokas sin plats och befriade ersättaren Raija Virta, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 8 kl. 20.50 avlägsnade sig ledamoten Tanja Vahvelainen från sammanträdet av personliga skäl och i stället för henne anlände ersättaren Jouni Herranen, varefter 64 ledamöter var närvarande.

– under behandlingen av § 9 kl. 20.50 intog ledamoten Antti Lindtman sin plats, varefter 65 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 14 kl. 21.20 avlägsnade sig ledamoten Mika Niikko från sammanträdet av personliga skäl och i stället för honom anlände ersättaren Juha Järä, varefter 65 ledamöter var närvarande.

– under behandlingen av § 16 kl. 22.05 avlägsnade sig ledamoten Jussi Saramo från sammanträdet av personliga skäl, varefter 64 ledamöter var närvarande.
– under behandlingen av § 16 kl. 22.10 avlägsnade sig ledamoten Antti Lindtman från sammanträdet av personliga skäl, varefter 63 ledamöter var närvarande.
– Under remissdebatten kl. 22.19 avlägsnade sig ledamoten Faysal Abdi från sammanträdet av personliga skäl, varefter 62 ledamöter var närvarande.
– Under remissdebatten kl. 22.25 avlägsnade sig ledamoten Ranbir Sodhi från sammanträdet av personliga skäl, varefter 61 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 22.45 avlägsnade sig ledamoten Pirkko Letto från sammanträdet av personliga skäl, varefter 60 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 22.50 avlägsnade sig ledamoten Timo Juurikkala från sammanträdet av personliga skäl, varefter 59 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 23.10 avlägsnade sig ledamoten Stefan Åstrand från sammanträdet av personliga skäl, varefter 58 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 23.10 avlägsnade sig ledamoten Eve Rämö från sammanträdet av personliga skäl, varefter 57 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 23.10 avlägsnade sig ledamoten Ulla Kaukola från sammanträdet av personliga skäl, varefter 56 ledamöter var närvarande
– Under remissdebatten kl. 23.15 avlägsnade sig ledamoten Antero Eerola från sammanträdet av personliga skäl, varefter 55 ledamöter var närvarande

2 §

Justering av protokollet

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 2

Förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) välja två protokolljusterare till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen den 27.5.2019 kl. 17.00 och
b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor(www.vantaa.fi/paatoksenteko) från onsdagen den 29 maj 2019 kl. 8.15–16.00.

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att
a) välja Maarit Raja-Aho och Maija Rautavaara till att förrätta justeringen av protokollet i stadshuset måndagen den 27 maj 2019 kl. 17.00 och att
b) lägga fram det sålunda justerade protokollet på stadens webbsidor (www.vantaa.fi/paatoksenteko) från onsdagen den 29 maj 2019.

3 § Upphörande av Teijo Kakkos förtroendeuppdrag och förrättande av kompletteringsval av nämndeman till Vanda tingsrätt

VD/4963/00.00.01.00/2017

RV/LL/KW

Teijo Kakkos förtroendeuppdrag som nämndeman i Vanda tingsrätt har upphört på grund av hans bortgång.

Enligt 2 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna ska en nämndeman vara finsk medborgare och bosatt i en kommun inom tingsrättens domkrets. Nämndemannen får inte vara försatt i konkurs, hans eller hennes handlingsbehörighet får inte ha begränsats och han eller hon ska vara att betrakta som lämplig för uppdraget som nämndeman.

Den som inte har fyllt 25 år eller som har fyllt 65 år får inte väljas till nämndeman. Den som innehar en tjänst vid en allmän domstol eller vid Brottspåföljdsmyndigheten eller som i sin tjänst utför utsökningsuppgifter, förundersökning av brott eller tull- eller polisbevakning får inte vara nämndeman, inte heller en åklagare, advokat eller någon annan som yrkesmässigt bedriver advokatverksamhet.

Om en nämndeman förlorar sin behörighet eller annars blir olämplig att sköta uppdraget som nämndeman, ska tingsrätten, **enligt 10 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna,** i den sammansättning som avses i 2 kap. 1 § 1 mom. i rättegångsbalken befria nämndemannen från uppdraget eller bestämma att nämndemannen inte på en viss tid får sköta uppdraget som nämndeman. Innan nämndemannen befrias från sitt uppdrag ska han eller hon ges tillfälle att bli hörd.

Enligt 4 § i lagen om nämndemän i tingsrätterna väljer kommunfullmäktige nämndemännen för en period som motsvarar fullmäktiges mandatperiod. Om en huvudförhandling pågår vid utgången av den mandatperiod som föreskrivs i 1 mom., fortsätter nämndemannens uppdrag tills målet har avgjorts i tingsrätten.

De nämndemän som väljs i kommunen ska så rättvist som möjligt representera kommuninvånarnas ålders-, närings- och könsfördelning samt de språkliga förhållandena i kommunen.

Genom förordning av statsrådet bestäms hur många sammanträden en nämndeman får delta i under ett kalenderår.

Justitieministeriet har fastställt antalet nämndemän vid Vanda tingsrätt till 60.

Vid valet av nämndeman ska nämndemannens domaruppgift betonas och att nämndemannen inte är en kommunal förtroendevald med politisk fullmakt, utan denna bör vara obunden.

Stadsfullmäktige har genom sitt beslut 12.6.2017 § 23 valt följande personer till nämndemän i Vanda tingsrätt för mandattiden 2017–2021:

Ledamot
Ralf Asplund
Ann-Christine Teir
Kari Anttila

Mikko Ilmonen
Mervi Luomaniemi
Ilkka Meriläinen
Auli Nevander
Ria Niittynen
Lasse Nikula
Jari Porthén
Hannu Puranen
Outi Tulosmaa
Jorma Venäläinen
Eeva Wetterstrand-Pihola
Markus Aarnio
Virpi Kuorikoski
Nina Ristivehmas
Sari Snygg
Reijo Liimatainen
Kalle Eklund
Hanna Koivula
Vesa-Pekka Meskanen
Jari Kaitosuo
Paula Leppäkoski
Markku Juntunen
Päivi Kosonen-Laakkonen
Eki Pesonen
Tiina-Maaria Päivinen
Juha Lahdensuu
Jukka-Pekka Loppukaarre
Pekka Saastamoinen
Irja Nieminen
Sirkku Salokannel (fge 24.9.2018 § 3)
Kalle Kivimaa
Ulla Pyyvaara
Liisa Huttunen
Eva Tawasoli (fge 27.8.2018 § 4)
Taina Raitanen
Paavo Airaksinen
Pekka Lahtinen
Stiina Tuppurainen
Kai Laaksonen
Heini Salmela (fge 12.11.2018 § 5)
Riitta Hartikka
Tanja Aidanjuuri-Vestala
Seppo Honkaniemi
Teijo Kakko
Jarmo Kiviniemi
Markku Naumanen
Juha Simonen

Minna Vepsäläinen
Peter Nyström (fge 9.10.2017 § 5)
Arto Jääskeläinen
Päivi Perkola
Sirje Kanalanmäki
Helena Taavitsainen
Sirpa Ahonen
Elina Nykyri
Katri Rantala
Pasi Virtala

Stadsstyrelsen 8.4.2019 § 6

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att
a) det konstateras att Teijo Kakkos förtroendeuppdrag i Vanda stad har upphört på grund av hans bortgång, och att
b) det förrättas kompletteringsval av nämndeman till Vanda tingsrätt för återstoden av mandattiden 2017–2021.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 3

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) konstatera att Teijo Kakkos förtroendeuppdrag i Vanda stad har upphört på grund av hans bortgång, och att
b) välja Ari Jussila till nämndeman till Vanda tingsrätt för återstoden av mandattiden 2017–2021.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

4 § Upphörande av Christina Lindblads förtroendeuppdrag och förrättande av kompletteringsval av ledamot till fritidsnämnden

VD/4946/00.00.01.00/2017

RV/PJ/KW

Christina Lindblad har med ett brev daterat 16.4.2019 meddelat att hon flyttar från orten 1.6.2019 och därför begärt avsked från sina uppdrag som ledamot i fritidsnämnden och ersättare i fullmäktige. Enligt **70 § i kommunallagen** beviljas fullmäktigeledamöter och ersättare avsked av fullmäktige. Centralvalnämnden utser en ny ersättare i Lindblads ställe.

Enligt **kap. 10 § 10 i förvaltningsstadgan** stöder fritidsnämnden kulturverksamhet, idrottsverksamhet samt de ungas fria samhällsaktivitet och skapar verksamhetsbetingelser för dessa. Fritidsnämnden svarar för:
– stadens egen kulturservice och idrottsservice
– att organisera den grundläggande konstundervisningen och för konstskolans och musikinstitutets tjänster
– stadens museiverksamhet
– stadens eget ungdomsarbete.

Enligt 74 § i kommunallagen är den valbar till nämnden som är valbar till fullmäktige, dock inte:
1) den som är anställd hos kommunen och lyder under nämnden;
2) den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom nämndens uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande;
3) den som är ledamot i styrelsen eller i ett därmed jämförbart organ eller i en ledande och ansvarsfull uppgift eller i en därmed jämförbar ställning i en affärsdrivande sammanslutning, om det är fråga om en sådan sammanslutning som kan ha väsentlig nytta eller lida väsentlig skada av hur de ärenden avgörs som normalt behandlas i nämnden.

Enligt 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män ska i kommunala organ och organ för kommunal samverkan, med undantag för kommunfullmäktige, kvinnor och män vara representerade till minst 40 procent vardera.

Stadsfullmäktige valde 12.6.2017 § 17 följande personer till ledamöter i fritidsnämnden för mandattiden 2017–2021:

Ledamot	**Personlig ersättare**
Sirkka-Liisa Kähärä, ordförande	Sanna Huuskonen (fge 27.8.2018 § 5)
Lasse Norres, vice ordförande	Eero Ruohomäki
Taruanne Lindvall (fge 28.1.2019 § 3)	Sonia Singh (fge 28.1.2019 § 3)
Jenni Chen	Katja Volkova
Märt Vesinurm	Harry Tuominen
Jaana Heiskanen	Alisa Pasanen
Sauli Heinonen	Henri Grundström
Salla Lindblad-Palo	Mari Hynninen
Jyrki Riikonen	Kari Hokkanen

Pekka Rautio	Gurman Saini (fge 5.3.2018 § 4)
Christina Lindblad	Tuija Lindfors
Eve Rämö (fge 22.1.2018 § 6)	Marjukka Kallio-Ouvinen
Kirsi Mäkilaine	Eva Pesonen
Jouni Herranen	Pasi Liukkonen
Loviisa Kaartokallio	Mette Vuola
Patrik Karlsson	Allan Buss
Funda Demiri	Tuomas Suihkonen

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 9

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar föreslå för stadsfullmäktige att

a) det konstateras att Christina Lindblad förlorar sin valbarhet till förtroendeuppdrag i Vanda stad från och med 1.6.2019 på grund av att hon flyttar från orten,
b) det förrättas kompletteringsval av ledamot i fritidsnämnden för återstoden av mandattiden 2017–2021, och
c) Christina Lindblad beviljas avsked från uppdraget som ersättare.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 4

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att

a) konstatera att Christina Lindblad förlorar sin valbarhet till förtroendeuppdrag i Vanda stad från och med 1.6.2019 på grund av att hon flyttar från orten,
b) förrätta kompletteringsval av ledamot i fritidsnämnden för återstoden av mandattiden 2017–2021, och
c) bevilja Christina Lindblad avsked från uppdraget som ersättare.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs omgående under sammanträdet.
Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att

a) konstatera att Christina Lindblad förlorar sin valbarhet till förtroendeuppdrag i Vanda stad från och med 1.6.2019 på grund av att hon flyttar från orten,
b) välja Marjukka Kallio-Ouvinen till ledamot i fritidsnämnden och Tuire Kaimio till hennes personliga ersättare fritidsnämnden för återstoden av mandattiden 2017–2021, och att
c) bevilja Christina Lindblad avsked från uppdraget som ersättare.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs omgående under sammanträdet.

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Ritva Viljanen, stadsdirektör, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

5 § Inrättandet av tjänster som biträdande stadsdirektör i anslutning till organisationsändringen Det nya Vanda och fastställandet av behörighetsvillkoren

VD/1912/00.01.01.01/2019

RV/MN/S-AP/HY-L

Bakgrund
Vanda stads nya organisationsstruktur träder i kraft 1.1.2020. Det förslag till ändring av förvaltningsstadgan som lämnats till stadsfullmäktige om tjänsteinnehavarorganisationen har behandlats i stadsstyrelsen 4.3.2019 och godkänts i stadsfullmäktige 8.4.2019. Efter att stadsfullmäktige fattat beslut om inrättandet av tjänsterna som biträdande stadsdirektörer och fastställandet av behörighetsvillkoren samt beslutat om tjänstebeteckning kan stadsstyrelsen ledigförklara tjänsterna.

Motivering
Enligt 14 kap. 2 § 1 mom. i förvaltningsstadgan beslutar stadsfullmäktige om inrättandet av de tjänster som stadsfullmäktige ska besätta. När en tjänst inrättas fattas även beslut om tjänstebeteckning och behörighetsvillkor.

Både tjänsten som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för fostran och lärande och tjänsten som biträdande stadsdirektör för stadskulturens verksamhetsområde ska inrättas och behörighetsvillkor för tjänsterna fastställas.

För båda tjänsterna föreslås som behörighetsvillkor lämplig högre högskoleexamen, i praktiken visad god ledarförmåga, god kännedom om verksamhetsområdets verksamhet samt goda skriftliga och muntliga kunskaper i finska och nöjaktiga skriftliga och muntliga kunskaper i svenska. Av de biträdande stadsdirektörer som väljs krävs dessutom förmåga att leda förändring och få till stånd förändring. Internationell kompetens och sociala färdigheter är viktiga i uppgiften medan flytande kunskaper i engelska är en nödvändig förutsättning. Andra språkkunskaper räknas som merit.

För stadsstyrelsen föreslås också att tjänstebeteckningen för den nuvarande biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö ändras till biträdande stadsdirektör för stadsmiljöns verksamhetsområde från och med 1.1.2020.

Av de biträdande stadsdirektörer som är i tjänst har två meddelat om sin avgång; den ena biträdande stadsdirektören från och med 1.1.2020 och den andra från och med 1.4.2020. Båda har semester att ta ut och går på semester i december 2019. Deras tjänster, tjänsten som biträdande stadsdirektör för bildningsväsendets verksamhetsområde och tjänsten som biträdande stadsdirektör för koncernservicen kommer senare att avskaffas.

Dessutom kommer tjänsten som biträdande stadsdirektör för invånarservicen senare att avskaffas. När det gäller tjänsten som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för social- och hälsovård sker inga förändringar

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

a) föreslå för stadsfullmäktige att det från och med 1.1.2020 inrättas en tjänst som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för fostran och lärande,

b) föreslå för stadsfullmäktige att det från och med 1.1.2020 inrättas en tjänst som biträdande stadsdirektör för stadskulturens verksamhetsområde,

c) föreslå för stadsfullmäktige att som behörighetsvillkor för tjänsten som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för fostran och lärande fastställa lämplig högre högskoleexamen, i praktiken visad god ledarförmåga, god kännedom om verksamhetsområdets verksamhet samt goda skriftliga och muntliga kunskaper i finska och nöjaktiga skriftliga och muntliga kunskaper i svenska,

d) föreslå för stadsfullmäktige att som behörighetsvillkor för tjänsten som biträdande stadsdirektör för stadskulturens verksamhetsområde fastställa lämplig högre högskoleexamen, i praktiken visad god ledarförmåga, god kännedom om verksamhetsområdets verksamhet samt goda skriftliga och muntliga kunskaper i finska och nöjaktiga skriftliga och muntliga kunskaper i svenska,

e) ovan nämnda tjänster förklaras lediga under det villkor att stadsfullmäktige godkänner besluten om att inrätta tjänsterna, och att

f) tjänstebeteckningen för biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö ändras till biträdande stadsdirektör för stadsmiljöns verksamhetsområde.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 5

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) inrätta en tjänst som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för fostran och lärande från och med 1.1.2020,

b) inrätta en tjänst som biträdande stadsdirektör för stadskulturens verksamhetsområde från och med 1.1.2020,

c) att för tjänsten som biträdande stadsdirektör för verksamhetsområdet för fostran och lärande som behörighetsvillkor fastställa lämplig högre högskoleexamen, i praktiken visad god ledarförmåga, god kännedom om verksamhetsområdets verksamhet samt goda skriftliga och muntliga kunskaper i finska och nöjaktiga skriftliga och muntliga kunskaper i svenska,

d) att för tjänsten som biträdande stadsdirektör för stadskulturens verksamhetsområde som behörighetsvillkor fastställa lämplig högre högskoleexamen, i praktiken visad god ledarförmåga, god kännedom om verksamhetsområdets verksamhet samt goda skriftliga och muntliga kunskaper i finska och nöjaktiga skriftliga och muntliga kunskaper i svenska.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs omgående under sammanträdet.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs omgående under sammanträdet.

Sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:

Maiju Nousiainen, tf. arbetsmarknadsjurist maiju.nousiainen@vantaa.fi

6 § **Utvärderingsberättelsen för år 2018**

VD/10073/00.03.00.00/2018

RV/HH/KS/HY-L/KW

Revisionsnämnden har behandlat 2018 års utvärderingsberättelse vid sina sammanträden 13.2, 20.3, 10.4, 24.4 och 2.5.2019.

Revisionsnämnden 2.5.2019 § 4

Stadsrevisorns förslag:
Revisionsnämnden beslutar att
a) godkänna utvärderingsberättelsen för år 2018 och notera jävsammandraget,
b) befullmäktiga stadsrevisorn till att vid behov utföra tekniska justeringar i utvärderingsberättelsen för år 2018,
c) presentera utvärderingsberättelsen för år 2018 för stadsfullmäktige för kännedom, och
d) föreslå för stadsfullmäktige att utvärderingsberättelsen förs till stadsstyrelsen för åtgärder.

Protokollet justeras och godkänns genast vid sammanträdet för denna paragrafs del.
Behandling:
Det antecknades att följande personer på grund av jäv inte deltog i behandlingen och beslutsfattandet:
- Atiye Minna undervisningsnämnden,
- Chen Jenni fritidsnämnden,
- Eklund Tarja stadsplaneringsnämnden,
- Eskelinen Jarno tekniska nämnden,
- Laakso Päivi undervisningsnämnden,
- Piia Kurki stadsplaneringsnämnden,
- Leppänen Janne miljönämnden,
- Linnainmäki Joel social- och hälsovårdsnämnden.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes genast vid sammanträdet för denna paragrafs del.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 6

Revisionsnämndens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att
a) anteckna utvärderingsberättelsen för år 2018 för kännedom, och att
b) skicka utvärderingsberättelsen till stadsstyrelsen för åtgärder.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilaga:
- Utvärderingsberättelsen för år 2018

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Helena Hyvönen, stadsrevisor, tfn 040 532 2115, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2018

WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS
TARKASTUSLAUTAKUNTA 2.5.2019

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 6 §

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ 3
SAMMANDRAG 6
1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI 9
1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu 9
1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen 10
1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta 12
1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen 15
2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS 15
2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös 15
2.2 Koko kaupunkikonsernin talous 22
2.3 Suurten kaupunkien vertailua 23
2.4 Investoinnit 25
3 VTK KIINTEISTÖT OY 27
4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN 29
5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA 35
5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät 35
5.2 Henkilöstöjohtaminen 36
5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä 39
5.4 Sisäinen tarkastus 40
6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT 41
6.1 Riskienhallinta 41
6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos 42
7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ 45
7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut 45
7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö 49
8 SIVISTYSTOIMI 52
8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus 52
8.2 Johtaminen sivistystoimessa 55
9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI 57
9.1 Päihdepalvelut 57
9.2 Kotihoito 62
9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus 64
9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos 69
9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus 71
9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia 75
9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla 76
10 TARKASTUSLAUTAKUNTA 79
11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA 81
12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN 82
13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE 82
14 ALLEKIRJOITUKSET 83
LYHENTEET 84

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 6 §

TIIVISTELMÄ

1. Vuosi 2018 oli Vantaalle myönteisen kehityksen vuosi. Väestö lisääntyi suhteellisesti eniten Vantaalla verrattuna muihin kaupunkeihin Suomessa. Asuntotuotanto oli runsasta ja työllisyys parani, myös pitkäaikaistyöttömien lukumäärää pystyttiin pienentämään. Vantaan talouskehitys oli arvioitua parempaa. Vaikka verotuloja kertyi arvioitua vähemmän, toimintakulujen alittuminen ja toimintatuottojen ylittyminen johtivat selvästi ennakoitua parempaan tilikauden tulokseen. Myös investoinnit katettiin ilman lainaottoa ja lainakantaa pystyttiin jälleen pienentämään.

   Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio ja toimintatavat uudistuvat. Uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Väestön ennustetaan kasvavan Vantaalla melko voimakkaasti myös tulevina vuosina. Kasvu tuo haasteita kaupungille sillä palvelujen ja investointien tarve kasvaa. Lisäksi väestön lisäyksen vaikutuksia väestön sosioekonomisen aseman kehitykseen ja työllisyyteen ja tätä kautta verotulokertymään on vaikea ennustaa. Haasteita saattaa jatkossa liittyä myös siihen, miten hyvin kaupunkiin muuttaneiden asumistarpeet ja nykyiset asuntotuotannon painopisteet (nyt painopiste pienissä kerrostaloasunnoissa) sopivat yhteen.

2. Valtuuston asettamista strategisista tavoitteista oli kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutunut täysin 19, osittain 7 ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen toteumasta. Lautakunta totesi tavoitteiden arvioitavuuden parantuneen mutta antoi myös huomautuksen kymmenestä tavoitteesta. Huomautukset liittyivät muun muassa tavoitteiden ja raportoinnin epätäsmällisyyteen.

   Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Tämä koskee myös toimenpiteistä huolimatta kasvaneiden sairauspoissaolojen määrää. Näin arvioiden saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

3. Lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalveluiden piiriin arvioitiin pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa. Arvioinnin tuloksena todettiin, että palveluihin pääsy ei ole kaikilta osin sujuvaa. Arvioinnissa suositeltiin muun muassa matalan kynnyksen palveluiden ja perustason hoitojärjestelmän vahvistamista. Yhteistyössä tulisi sujuvoittaa lähetekäytäntöä ja selkiyttää työnjakoa. Myös lääkärivajeeseen tulisi yrittää vaikuttaa yhteisesti.

4. Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä. Työhyvinvointitutkimuksen mukaan henkilöstöjohtaminen on onnistunut Vantaalla, vaikkakin laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa

6. Sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta ulotetaan myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuiksi. Näin ollen sisäisen tarkastuksen resursointi on edelleenkin turvattava.

7. Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Tarkastuslautakunta suosittaa jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa kokemuksen pohjalta. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn

tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

8. Vantaan Työterveys liikelaitoksen asiakasmäärät ovat viime vuosina koko ajan kasvaneet ja liikelaitos on tehnyt hyvää taloudellista tulosta. Liikelaitos on jatkuvasti pyrkinyt kehittämään toimintatapojaan ja parantamaan toiminnan laatua. Liikelaitokselle myönnettiin vuonna 2017 arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta. Liikelaitoksen toiminta muuttuu keväästä 2019 lähtien yhtiömuotoiseksi.

9. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Vantaa hyväksyi vuonna 2018 pitkän tähtäimen ympäristöohjelman – Resurssiviisauden tiekartan –, joka on tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista. Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli ohjelman valmistelussa ja jatkossa myös sen toimeenpanemisessa.

10. Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018 ja rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Pääkaupunkiseudun kiivas rakennuttamistahti aiheuttaa kilpailua alan osaajista ja on aiheuttanut yksikölle rekrytointivaikeuksia. Toimitilahankkeiden onnistunut projektinhallinta oli yksi tekijä, jonka avulla rakennuttamishankkeissa saatiin säästöjä vuonna 2018. Uutena rakennushankkeiden toteutustapana kokeillaan kahdessa kouluhankkeessa projektialliansseja. Rakennuttamisvaiheessa valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan.

11. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia ja näin tärkeänä osana kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen ja aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet, joissa tehdään tiivistä yhteistyötä liikunta- ja urheiluseurojen kanssa.

12. Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

13. Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluihin. Päihdepalvelut kehittää jatkuvasti palvelujaan entistä asiakaslähtöisemmiksi. Asiakaslähtöisyyttä voimistetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta.

14. Kotihoidolla on osaltaan tärkeä rooli siinä, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidon varahenkilöstön toimintaa on kehitetty osana koko tulosalueen resurssipooli-mallia. Asiakkaan luona vietetty aika työajasta kasvaa. Lautakunta suosittelee RAI-arviointien kattavuuden parantamista.

15. Vantaan sairaala tulosyksikkö vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Hoitoprosessissa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on aina mahdollisimman nopea kotiutuminen. Tulosyksikössä korostetaan potilaslähtöisyyttä eli potilas ja omaiset nähdään tärkeänä voimavarana hoitoprosessissa. Katriinan sairaalan peruskorjaus paransi yksikön toimintaedellytyksiä ja uudessa johtamisjärjestelmässä kiinnitetään huomiota arvioinnissa esiin nousseisiin kehittämiskohtiin.

16. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuivat muilta osin, mutta tulos jäi alijäämäiseksi. Palvelusopimuksen edellyttämä toimenpidemäärä ylittyi 10,9 prosentilla. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia, muun muassa sähköinen hoidon tarpeen arviointi ja etähammaslääkäritoiminta, on otettu käyttöön. Liikelaitoksen toiminnassa tärkeänä kehittämiskohteena on toiminnan standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon. Palveluiden kysynnän kasvuun väestönkasvun ja väestön ikääntymisen myötä tulee varautua.

17. Vantaa organisoi kunnille jääneen toimeentulotuen käsittelyn vuoden 2017 alusta uudelleen, kun perustoimeentulotuen maksatus siirtyi Kelan tehtäväksi. Vuonna 2018 kaikki toimeentulotukihakemukset saatiin Vantaalla käsiteltyä laissa säädetyssä määräajassa.

18. Viranomaisyhteistyötä on tarpeellista lisätä niin välittömän vaaran kuin lapsiin kohdistuneitten rikosten tutkinnassa ja käsittelyssä. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

19. Tehostetun palveluasumisen valvonnasta saatujen tietojen perusteella tarkastuslautakunta katsoo, että valvonta on Vantaalla asianmukaista ja että epäkohtiin ja laatupoikkeamiin puututaan viivytyksettä. Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

20. Kaupungin VTK-kiinteistöt Oy:lle asettamat tavoitteet toteutuivat vuonna 2018 ja yhtiön suotuisa talouskehitys jatkui. Yhtiölle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

SAMMANDRAG

1. År 2018 var ett år med positiv utveckling för Vanda. Befolkningen ökade relativt sett mest i Vanda jämfört med övriga städer i Finland. Bostadsproduktionen var hög och sysselsättningen förbättrades, man lyckades också minska antalet långtidsarbetslösa. Den ekonomiska utvecklingen i Vanda var bättre än väntat. Även om det kom in mindre skatteinkomster än beräknat, ledde underskridningen av verksamhetskostnader och överskridningen av verksamhetsintäkter till ett klart bättre resultat för räkenskapsperioden än väntat. Också investeringarna täcktes utan upplåning och man klarade av att återigen minska lånestocken.

   Vanda vill vara en socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar stad och mötesplats. Vanda stads organisation och verksamhetssätt förnyas. Den nya organisationen inleder sin verksamhet i början av 2020. Befolkningen beräknas öka ganska kraftigt i Vanda också under de kommande åren. Tillväxten medför utmaningar för staden eftersom behovet av tjänster och investeringar ökar. Därutöver är det svårt att förutse befolkningsökningens konsekvenser för utvecklingen av befolkningens socioekonomiska situation och sysselsättningen och därigenom för den ackumulerade skatteinkomsten. Hur väl bostadsbehoven hos dem som flyttat in i staden och de nuvarande prioriteringarna inom bostadsbyggandet (idag ligger fokus på små höghusbostäder) är anpassade till varandra kan i fortsättningen också vara förenade med utmaningar.

2. Av de strategiska mål som fullmäktige uppställt nåddes enligt stadsstyrelsens rapportering 19 helt, 7 till viss del och 5 mål nåddes inte alls. Revisionsnämnden var av annan åsikt när det gällde utfallet för tre av målen. Nämnden konstaterade att målens utvärderingsbarhet förbättrats men framställde också anmärkningar mot tio mål. Anmärkningarna anknöt till att bland annat inexaktheten hos mål och rapportering.

   Revisionsnämnden rekommenderar att man fäster uppmärksamhet vid att målen är precisa och att antalet mätare bör begränsas för vissa mål. I fråga om de mål som inte nåddes rekommenderar revisionsnämnden också att man går igenom anledningarna till varför målen inte nåddes. Detta gäller också storleken på sjukfrånvaron som ökat trots åtgärder. Genom en sålunda bedömning får man information som bidrar till att i fortsättningen utveckla både uppställandet av mål och processen för att förverkliga målen.

3. Möjligheterna hos barn och unga att få tillgång till mentalvårdstjänster utvärderades i en gemensam utvärdering som gjordes av revisionsnämnderna i huvudstadsregionens städer och vid HUS. Som utvärderingsresultat konstaterades att det inte i alla avseenden går smidigt att få tillträde till tjänsterna. I utvärderingen rekommenderades bland annat en förstärkning av tjänster med låg tröskel och vårdsystemet på primärnivå. En smidigare remisspraxis och tydligare arbetsfördelning bör åstadkommas i samarbete. Man bör också ingripa gemensamt i bristen på läkare.

4. I en organisation av Vandas storlek med 10 829 anställningsförhållanden är personalledning en krävande uppgift. Det finns flera tjänste- och arbetskollektivavtal och lagstiftningen ställer ramvillkor i personalfrågor. Enligt undersökningen om arbetshälsa har man lyckats med personalledningen i Vanda, även om man uppmärksammat en försämring under år 2018. Revisionsnämnden anser att rekryteringen är ett viktigt utvecklingsobjekt. Man har redan satsat på rekrytering, men åtgärderna är inte tillräckliga särskilt med tanke på rekryteringen av socialarbetare och lärare inom småbarnspedagogiken samt rekryteringarna inom hela verksamhetsområdet för social- och hälsovård. Man behöver också förmå att hålla kvar anställda. Arbetsbördan får inte vara så stor att det inte uppstår upplevelser av framgång i arbetet.

5. Revisionsnämnden anser att det är viktigt att de närmaste cheferna ges kamratstöd och att växelverkan utökas inom organisationen. Kunskaperna om coachande ledarskap hos arbetstagare som är föremål för coachande ledarskap bör utökas genom till exempel utbildning. Målet med det coachande ledarskapet är att uppnå välbefinnande hos serviceanvändaren. I detta avseende understöds främjande av det coachande ledarskapet.

6. Den interna revisionens interna kontrollverksamhet utvidgas också till koncernbolagens verksamhet. Det har varit en mycket bra åtgärd. I och med att revisionen utvidgats till koncernbolagen har ett flertal ofördelaktiga vedertagna tillvägagångssätt upptäckts och åtgärdats. Den interna revisionens resursfördelning bör därför säkras också i fortsättningen.

7. För Vanda stads riskhantering har en för hela stadsorganisationen gemensam process skapats, liksom anvisningar som stödjer processen. Revisionsnämnden rekommenderar att man på basis av erfarenhet fortsätter

arbetet med att befästa och utveckla metoderna för riskhantering inom hela stadskoncernen. Samtliga verksamhetsområden ska fästa uppmärksamhet på identifiering och hantering av risker. Man stödjer också utvecklandet av ett elektroniskt arbetsredskap som en del av strategiverktyget.

8. Klientmängderna hos Affärsverket Företagshälsan i Vanda har under de senaste åren ökat stadigt och affärsverket har uppvisat goda ekonomiska resultat. Affärsverket har fortlöpande strävat efter att utveckla sina verksamhetssätt och förbättra verksamhetens kvalitet. År 2017 beviljades affärsverket det uppskattade kvalitetscertifikatet ISO 9001/2015 som ett tecken på företagshälsoverksamhet på hög nivå. Affärsverkets verksamhet förändras så att det bedrivs i bolagsform från och med våren 2019.

9. Miljöcentralen bedriver nära samarbete med markanvändningsplaneringen för att bevarandet av naturens mångfald och miljökonsekvenser tas i beaktande i olika planer för markanvändningen. Vanda godkände år 2018 ett långsiktigt miljöprogram – Vägkartan för resurssmarthet –, som är en viktig del av miljöledningen i Vanda. Miljöcentralen hade en central roll i beredningen av programmet och har det också i fortsättningen i genomförandet av programmet.

10. Stadens byggherreinvesteringar som resultatenheten för byggherreverksamhet har övervakningsansvar för ökade tydligt under år 2018 och byggnadsvolymerna kommer att vara stora också under de kommande åren. Den intensiva takten på byggandet i huvudstadsregionen orsakar konkurrens om kompetens inom branschen och har lett till rekryteringsproblem för enheten. Lokalprojektens lyckade projektförvaltning var en faktor som bidrog till att uppnå inbesparningar i byggherreprojekten år 2018. Som ett nytt sätt för genomförande av byggnadsprojekt görs ett försök med projektallians i två skolprojekt. I byggnadsskedet fäster man inom övervakningen särskild uppmärksamhet på fuktreglering.

11. Att utöka möjligheterna till idrott och motion och genom det uppmuntra till fysisk aktivitet betraktas allmänt som en viktig del av välbefinnandet och således som en viktig del av kommunens arbete för att främja hälsa och välbefinnande. Resultatområdet för idrottsservice aktiverar människor till att röra på sig genom att skapa förutsättningar för att utöva idrott och motion och aktivera kommuninvånare till fysisk aktivitet. En viktig del när det gäller att aktivera till fysiska aktiviteter är det stora antalet projekt för att främja idrott och motion där det bedrivs nära samarbete med idrottsföreningar.

12. Strategin är ledningsarbete viktigaste arbetsredskap. Den styr beslutsfattandet och ledningen på alla nivåer i organisationen. Ledningssystemet vid bildningsväsendets verksamhetsområde överensstämmer med stadens modell och resultatområdenas ledningssystem har beskrivits för några år sedan. I strategin för den grundläggande utbildningen fokuserar man på skickligt lärande, välmående elever och handledning av elever och utveckling av arbetslivsfärdigheter.

13. Integrationen av missbrukarservicen och mentalvårdstjänsterna utökades från början av år 2018, då resultatenheten för missbrukarservice med undantag av den rehabiliterande boendeservicen överfördes från familjeservicen till hälsovårdstjänsterna. Missbrukarservicen utvecklar fortlöpande sina tjänster så att de i ännu större mån utgår från klienterna. Klientorienteringen förstärks bland annat genom att man stegvis inom all missbrukarservice tar i bruk en modell för återhämtningsorientation som fokuserar på en stark delaktighet från klientens sida.

14. Hemvården spelar för sin del en viktig roll när det gäller äldre personers möjlighet att bo tryggt i det egna hemmet. Hemvårdens resurspersonalverksamhet har utvecklats som en del av hela resultatområdets resurspoolmodell. Den tid av arbetstiden som tillbringas hos klienten ökar. Nämnden rekommenderar att RAI-utvärderingarnas täckning förbättras.

15. Resultatenheten Vanda sjukhus ansvarar för all sjukhusverksamhet inom primärvården i Vanda. I vårdprocessen stödjs patientens rehabilitering tillsammans med anhöriga och andra berörda parter och målet är alltid en så snabb utskrivning som möjligt. Vid resultatenheten poängteras patientinriktning, dvs. patienten och de anhöriga ses som en viktig resurs i vårdprocessen. Totalrenoveringen av Katrinesjukhuset förbättrade enhetens verksamhetsförutsättningar och i det nya ledningssystemet fäster man uppmärksamhet på de utvecklingsobjekt som lyfts fram i utvärderingen.

16. Målen för verksamheten och ekonomin vid Affärsverket för mun- och tandhälsa förverkligades till övriga delar, men resultatet uppvisade underskott. Det i serviceavtalet förutsatta antalet åtgärder överskreds med 10,9 pro-

cent. Man har börjat använda sig av möjligheter som digitaliseringen medför, bland annat elektronisk bedömning av vårdbehovet och distanstandläkarverksamhet. Att standardisera verksamheten och tillägna sig gemensam praxis i hela organisationen är viktiga utvecklingsobjekt i affärsverkets verksamhet. Man bör också förbereda sig på en ökad efterfrågan på tjänster i och med att befolkningen ökar och blir äldre.

17. Vanda omorganiserade behandlingen av utkomststöd som hamnade på kommunernas ansvar från början av år 2017, då utbetalningarna av det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA:s uppgifter. År 2018 behandlades samtliga ansökningar om utkomststöd inom den tidsram som föreskrivs i lag.

18. Det är nödvändigt att utöka myndighetsarbetet både när det gäller utredningen och hanteringen av omedelbar fara och brott riktade mot barn. Det vore önskvärt att det skapas en samarbetsmodell mellan polisen och socialarbetarna.

19. Utifrån uppgifter som man fått från övervakningen av det effektiverade serviceboendet anser revisionsnämnden att övervakningen är ändamålsenlig i Vanda och att man ingriper utan dröjsmål i missförhållanden och kvalitetsavvikelser. Revisionsnämnden rekommenderar att man i de avtal som ingås med serviceproducenter avtalar om en möjlighet till ett utökat antal oanmälda inspektioner jämfört med det som föreskrivs i lag.

20. De mål som staden uppställt för VTK-kiinteistöt Oy uppnåddes år 2018 och bolagets ekonomi fortsatte att utvecklas i en gynnsam riktning. Under de senaste åren har man styrt fastighetsegendom som ägs av staden till bolaget och bolaget har deltagit i genomförandet av stadens servicelokalprojekt. Bolaget har också i fortsättningen en viktig roll som byggherre för stadens servicelokaler.

1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu

Valtuustokauden 2018–2021 strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017.
Vantaan strategiassa määriteltiin kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistealueet (6 kappaletta). Painopistealueet sisältävät strategiset tavoitteet (20 kappaletta), joille annettiin lähtö–ja tavoitetasot. Näitä strategisia tavoitteita toteutetaan valtuuston vuosittain asettamilla sitovilla tavoitteilla.

STRATEGIAN OSA-ALUEET:

VANTAAN VISIO: *Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullisen kasvun keskus*
ARVOT: *Avoimuus, Rohkeus, Vastuullisuus ja Yhteisöllisyys*
STRATEGISET PAINOPISTEALUEET JA NIIHIN SISÄLTYVÄT STRATEGISET TAVOITTEET:

Turvaamme talouden tasapainon
1. Turvaamme talouden tasapainon.
2. Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi.
3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa.

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet.
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä.

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita.
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita.
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
12. Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotiuttamisen parhaiten.
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät.
15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee.

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä.
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin.
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava.
18. Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa.

Johdamme uudistuen ja osallistuen.
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa.
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

STRATEGIAN TOTEUTTAMISTA TUKEVAT OHJELMAT:

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginvaltuustolle

1. *Hyvinvointiohjelma, joka sisältää:*
   - Monikulttuurisuusohjelma
   - Turvallisuussuunnitelma
   - Vammaispoliittinen ohjelma Wampo
   - HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
   - Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
   - AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)
2. *Asunto-ohjelma (sisältää maapoliittiset linjaukset)*
3. *Resurssiviisauden tiekartta*

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginhallitukselle

4. *Tietohallinto-ohjelma*
5. *Strategisten hankintojen tiekartta*

1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen

	Tilinpäätös 2018			Tarkastuslautakunnan näkemys				
	Kaupunginhallituksen raportointi			Toteutumi-sesta eri mieltä tai muu huomau-tus	Syy			
	Täy-sin	Osit-tain	Ei lain-kaan		Rapor-tointi	Mitta-rointi	Ei voida arvioida	Muu syy
Turvaamme talouden tasapainon								
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	x							
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	x							
3.Onnistunut varainhankinta ja rahoitusris-kien hallinta.	x							
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittä-minen sote- ja maakuntauudistuksen yhtey-dessä.	x							
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kau-pungin maalle	x							
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien								
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen ase-manseuduille ja joukkoliikenteen vyöhyk-keelle		x		x				x
7. MAL-tavoitteet toteutuvat.		x		x	x			
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	x							

9. Pysäköinti uudistuu			x					
10. Ekologiset viheryhteydet säilyvät	x							
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	x			x				x
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa								
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.	x			x				x
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	x			x				x
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa.	x							
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.	x			x	x			
Edistämme asukkaiden hyvinvointia								
16. Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	x							
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla			x					x
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia	x			x	x			x
19. Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	x							
20. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisääminen vapaa-ajan tulosalueiden ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä tiivistämällä	x							
21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat		x		x	x			
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä								
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto			x					
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaen		x						
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen		x		x				x

25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	x							
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.	x			x				x
Johdamme uudistuen ja osallistuen								
27. Tikkurilan toimitilahanke etenee		x						
28. Hallittu sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla		x						
29. Osaamisen johtaminen on systemaattista	x							
30. Henkilöstön itsensä- johtamistaidot kasvavat			x					
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään			x					

1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 6: Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Asuntokaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui osittain. Raportoinnissa tulisi avata oleelliset käsitteet.

Arviointikriteerissä mainittu joukkoliikenteen vyöhyke olisi hyvä määritellä raportoinnin yhteydessä tai viitata lähteeseen, josta määritelmä löytyy. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa vahvan joukkoliikennevyöhykkeen määritelmä on tiheä joukkoliikenteen vuoroväli eri vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä, lyhyet etäisyydet pysäkeille sekä hyvä saavutettavuus (yhteydet seudun keskuksiin). Kävelyetäisyydellä tarkoitetaan esimerkiksi enintään 600 metrin matkaa raideliikenteen tai 500 metrin matkaan linja-autoliikenteen pysäkille.

Sitova tavoite 7: MAL-tavoitteet toteutuvat.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve. 1 065 000 k-m^2 / 4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui yhden mittarin mukaan, kahden ei, joten tavoitetta ei voi pitää toteutuneena.

Sitova tavoite 11: Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kyseessä on vuotta 2018 koskeva sitova tavoite. Tavoitteiden nimeämisen tulisi olla täsmällisempää.

Sitova tavoite 12: Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.

Tavoite on asetettu niin, että se sisältää vertailua naapurikaupunkeihin. Kahdessa mittarissa ei ole vertailua pääkaupunkiseutuun. Tavoite voisi hyvin olla, että kaupungin työllisyystilanne paranee. Tällöin jokaisen mittarin ei tarvitse olla kuntia vertaileva.
Tavoitteen yhtenä mittarina on, että puolitetaan nuorisotyöttömyys taloussuunnitelmakauden aikana. Lähtötaso v. 2016 oli 1 454 työtöntä ja tavoitetaso v. 2018 1 272, toteutunut määrä oli 1 163. Neljälle vuodelle jaettuna työttömien määrän tulisi laskea 182 henkilöä vuodessa, mikä tavallaan ensimmäisenä vuotena on ylittynytkin, mutta todellisuudessa on kulunut kaksi vuotta. Jatkovuosina tavoitetasoon ei enää ole yhtä helppoa yltää. Tavoitetaso taloussuunnitelmakauden päättyessä (727 nuorta työtöntä) on kunnianhimoinen, nuorten työttömyys on Vantaalla edellisen kerran ollut samalla tasolla vuonna 2008.

Sitova tavoite 13: Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä. Yritysten kasvu 1,5 prosenttia, kansainvälisten yritysten kasvu 2 prosenttia, Työpaikkojen määrän kasvu 1,5 prosenttia. Lähtötilanne: Yrityksiä 10 915 Kansainvälisiä yrityksiä: 605 (2014) Työpaikkoja 109 779 (2015)	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui täysin. Työpaikkojen määrä ei aivan yltänyt mittarin tavoitteeseen.

Työpaikkojen määrä kasvutavoite oli 1,5 prosenttia ja lähtötilanteessa (2015) työpaikkoja oli 109 779. Työpaikkoja oli 110 784 vuonna 2016, joten kasvu oli ollut hieman alle 1 prosenttia. Kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrien vertailutiedot olivat 2–3 vuotta vanhoja, joten tilanne vuonna 2018 on todennäköisesti erilainen.

Sitova tavoite 15: Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Mittarin tavoitetaso vuonna 2018: kehittämisklustereiden yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta.	Tavoite toteutui täysin	Mittarin toinen osa raportoimatta.

Mittarin jälkimmäinen osa ” toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta” ei ole mitattavissa tai siitä ei ainakaan ole raportoitu mitään. Kaupunginvaltuusto jätti raportoinnissa mainitun elinvoimaohjelman pöydälle huhtikuussa 2019.

Sitova tavoite 17: Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla

Tavoitteen mittarina oli huostaanottojen tarpeen väheneminen, mutta huostaanotot lisääntyivät lähtötasoon verrattuna. Perhepalvelujen tulosalueella on tehty kehittämistyötä tavoitteena muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota lapsiperheiden kotipalveluiden vahvistamiseen.

Sitova tavoite 18: Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite on epätäsmällinen ja tällaisia tavoitteita tulisi välttää. Tavoite on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan toteutunut osittain.

Sitova tavoite 21 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Käyttäjien tyytyväisyysprosentti toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan

Raportoinnissa todetaan, että 32 prosenttia kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustuloksen kerrotaan kärsineen alhaisesta vastausprosentista. Lisäksi raportoidaan, että mittaustulosten perusteella onnistuminen on arvioitavissa ainoastaan yhdessä koulussa ja kahdessa päiväkodissa, vaikka merkittäviä korjaustoimenpiteitä tehtiin näiden lisäksi yli kymmenessä kohteessa. Raportoinnissa todetaan myös, että kohteista saadun tiedon perusteella kokonaistilanne on parempi kuin kyselytuloksesta voi päätellä.

Raportoinnissa viitataan kohteista saatuun ilmeisesti muuhun kuin kyselytutkimuksen tietoon, mutta ei kerrota miten tämä tieto on kohteista saatu. Arvioinnissa voidaan tukeutua ainoastaan kyselytutkimuksen tulokseen ja koska sen perusteella vain 32 prosenttia koki olosuhteiden parantuneen ja tavoitetaso oli 80 prosenttia, voidaan katsoa, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lisäksi tavoitteena on myös mittarien kehittäminen talousarviovuoden aikana. Tästä mittarien kehittämisestä ei raportoinnissa mainita.

Sitova tavoite 24 Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen

Sitovan tavoitteen mittarit ovat sisällöltään huomattavan laajat, niitä on neljä kappaletta ja joitakin mittareista raportoidaan usealta tulosalueelta. Tavoite ja sen toteutumisen raportointi muistuttaa enemmän tulosalueiden tuloskortteja, joissa asioita avataan laajemmin, kuin kaupunkitasoista sitovaa tavoitetta. Tavoitteen kiteyttäminen ja mittarin yksinkertaistaminen olisi suositeltavaa.

Sitova tavoite 26 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite toteutui täysin. Jatkossa mittarina on hyvä vaihdella eri yhdenvertaisuusnäkökulmia.

Johtopäätökset:

Tavoitteiden arvioitavuus oli parantunut edellisestä vuodesta. Raportoinnin mukaan tavoitteista oli toteutunut 19 täysin, seitsemän osittain, viisi ei lainkaan. Tarkastuslautakunta oli tavoitteiden toteutumisesta kolmen tavoitteen osalta eri mieltä. Tarkastuslautakunta huomautti kymmenestä tavoitteesta.

Suositus:

Tavoitteiden tulisi olla täsmällisempiä. Tavoitteiden mittareiden lukumäärää olisi syytä rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Näin saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2018–2021. Vuoden 2018 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 29 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 16 täysin, 2 tavoitetta toteutui osittain ja 5 tavoiteta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi 6 tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiita.

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa esitetään tavoitteiden toteutuminen seuraavien konserniyhtiöiden osalta: Vantaan Energia -konserni, VAV Asunnot Oy -konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkaus Oy ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.

Suositus:

Strategisten tavoitteiden ja niiden toteutumiseksi asetettujen vuosittaisten sitovien tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää kiinnittää huomiota. Erityisesti pitää vuosittaisia sitovia tavoitetta asetettaessa varmistaa, että asetetun mittarin toteutumisesta on saatavilla raportointivaiheessa tieto, jotta tavoite voidaan arvioida.

2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS

2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

Vantaan tilikauden tulos vuonna 2018 oli 3,9 miljoonaa euroa. Tulos on noin 35,8 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 5,2 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 12,9 miljoonalla eurolla ja toimintakulut (ilman valmistusta omaan käyttöön) alittuivat noin 20,2 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottoja kasvattivat muun muassa erittäin vilkkaana jatkuneesta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen ennakoitua suurempina toteutuneet sopimustuotot (maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ja rakennusvalvontamaksut) sekä maanmyyntivoitot. Toimintakuluissa suurin alitus tuli henkilöstökuluihin (noin 23 miljoonaa) ja palvelujen ostot taas ylittivät talousarvion noin kuudella miljoonalla eurolla. Kaupungin koko verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi noin 0,9 prosenttia verrattuna vuoteen 2017. Pelkkiä verotuloja kertyi 0,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi noin 11,3 miljoonaa euroa ennakoitua vähemmän. Valtionosuuksia taas kertyi noin 5,4 miljoonaa ennakoitua enemmän, ja verorahoitus kokonaisuudessaan toteutui 99,5 -prosenttisesti. Verotulolajeista kunnan tuloveroa kertyi noin 7,3 miljoonaa ennakoitua vähemmän, kiinteistöveroa lähes ennakoidusti ja osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 4 miljoonaa ennakoitua pienempi. Edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen Vantaan ennakoidut korkokulut alittuivat noin 1,8 miljoonalla ja korko- ja rahoitustuottoja kertyi noin 2,1 miljoonaa arvioitua enemmän.

Kuva: Pekka Turtiainen

Määrärahatavoitteiden toteutumisesta ja lainakannasta vuonna 2018:

- Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 103 prosenttia.
- Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 99 prosenttia.
- Verotulojen toteumaprosentti oli 99 prosenttia.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti 103,2 prosenttia.
- Yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat noin 29,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 4 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.
- Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat noin 4,4 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä
- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2018 talousarvioon: Käyttötulojen lisäykset noin 138 tuhatta euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 19,5 miljoonaa euroa ja investointien lisäykset (brutto) noin 13,1 miljoonaa euroa.
- Talousarviossa 2018 varauduttiin 34,2 milj. euron nettolainanottoon, mutta muun muassa hyvästä kassatilanteesta ja arvioitua paremmasta investointituottojen toteumasta johtuen lainaa ei tarvinnut ottaa, vaan kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli vuonna 2018 noin 80 miljoonaa euroa. Koko lainakannan nettovähennys (mukana lyhytaikaiset lainat) oli noin 96 miljoonaa euroa.
- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 13,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden ja nettoinvestoinnit toteutuivat noin 39,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden. Investointimenojen alittumiseen vaikutti eniten uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtyminen.

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2012–2018. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin laskelmiin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulorahoituksen riittävyys.

Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakate	-958,1	-976,6	-1 006,4	-1 015,6	-990,0	- 1008,7	-1072,5
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Poistot	-68,4	-72,9	-77,8	-98,1	-116,1	-123,6	-108,7
Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot	-3,7	35,6	2,1	1,4	64,5	40,4	3,9
Tilinpäätössiirrot	0,5	-0,4	-1,0	-0,7	0,3	1,2	1,2
Ali-/ylijäämä	-3,2	35,2	1,1	0,7	64,8	41,7	5,2
Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden yli/ali jäämät[1]	336,5 (341,6)	376,8 (353,1)	354,2 (362,2)	362,9 (360,2)	425,0 (425,5)	467,2 (462,1)	467,3

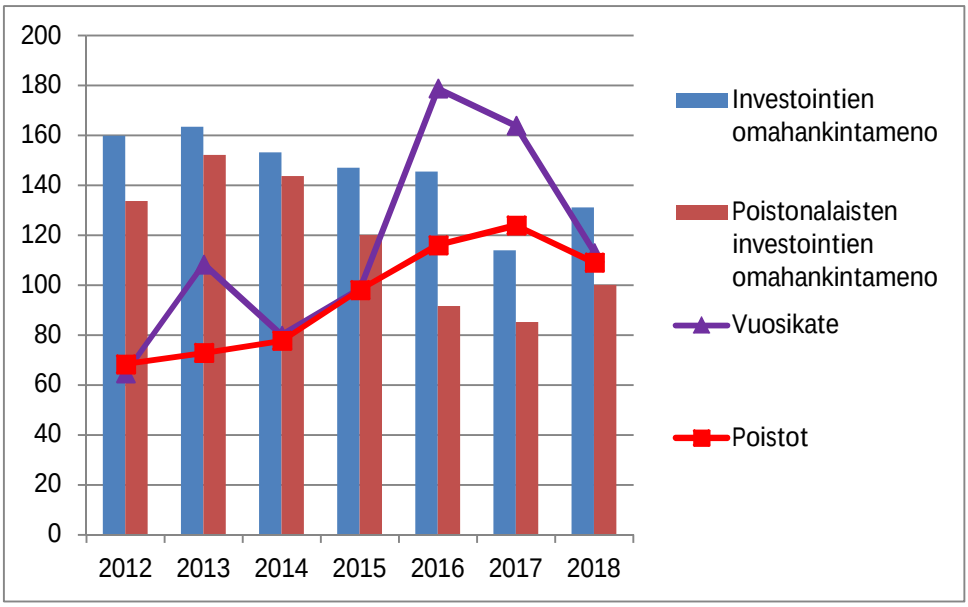
Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Satunnaiset tulot	0,0	0,0	0,0	1,0	1,8	0,0	0,0
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-31,9	-37,9	-37,9	-37,3	-48,9	-40,5	-40,9
Investoinnit							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-166,7	-172,8	-172,8	-152,8	-146,7	-111,3	-134,8
Rahoitusosuudet investointeihin	6,9	9,3	9,3	5,8	1,3	0,7	3,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40,2	47,3	47,3	48,4	68,8	50,6	66,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-86,7	-45,7	-45,7	-36,5	55,2	63,4	7,6

Kumulatiivista ylijäämää oli noin 467 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni hieman (6,3 prosenttia) vuodesta 2017. Toiminnan ja investointien rahavirta on kolmena viimeisenä vuotena ollut positiivinen. Vuonna 2018 vuosikate laski yli 50 miljoonaa edellisvuodesta mutta kattoi edelleen poistot. Hyvän kassatilanteen ja muun muassa arvioitua selvästi parempana toteutuneiden investointituottojen ansiosta velkaa pystyttiin jälleen vähentämään.

Ohessa tarkasteluna kaupungin talous vuosina 2012–2018 investointien-vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.

[1] Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.

Vuosikate on ollut tarkastelujaksolla vähintään poistojen suuruinen lukuun ottamatta vuotta 2012. Vuosikate kattoi myös investoinnit vuosina 2016 ja 2017 ja vuonna 2018 vuosikate kattoi yli 80 prosenttia investoinnista.

Takaukset ja vakuudet

Kuntalain 129 §:ssä on säädetty lainan, takauksen ja muun vakuuden antamisesta. Vuonna 2018 on kaupunginhallitus allekirjoittanut enintään 15,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Oy Apotti Ab:n lainannostoille. Tilintarkastaja on havainnut, että kaupunki ei ole vaatinut vastavakuutta tälle takaukselle.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin talouden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018. Tulos oli selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Käyttötulot ylittyivät arvioidusta ja samalla käyttömenot alittuivat. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) toteutui koko kuntakentän tapaan kokonaisuudessaan arvioitua pienempänä. Hyvä kassatilanne ja muun muassa ennakoitua selvästi suuremmat investointituotot mahdollistivat sen, että myös lainamäärää pystyttiin jälleen vähentämään.

Suositus:

Kaupungin tulee huomioida kuntalain vaatimukset ja turvata kaupungin edut riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Liikelaitokset[2]

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

[2] Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Talousar-vio 2018	Tilinpää-tös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	37 479	37 762
Liiketoiminnan kulut	-36 348	-36 095
Poistot ja arvonalenemiset	-1 132	-1 152
Liikeylijäämä/(-alijäämä)	0	515
Rahoitustuotot ja kulut	0	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	517
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	873

Investoinnit (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
1 590	1 590

Keski–Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2018 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 1 590 000 euron bruttoinvestoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli noin 515 tuhatta. Bruttoinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti. Isoin poikkeus talousarvioon tuli henkilöstökuluissa, jotka jäivät noin 600 000 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnossa päällystössä ja tukipalveluissa.

Vantaan Työterveys liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Vantaan Työterveys liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	6 710	7 969
Liiketoiminnan kulut	-6 433	-7 280
Poistot ja arvonalenemiset	-38	-22
Liikeylijäämä(-/alijäämä)	239	667
Rahoitustuotot ja kulut	-13	-11
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos lisäys (-) tai vähennys (+)	38	22
Tuloverot	-5	-14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	259	665

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2017	Tilinpäätös 2018
60	71

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sitova määräraha/tuottovaatimus on vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta. Maksettavien korkojen euromäärä yhteensä vuonna 2018 oli 13 086 euroa. Työterveysliikelaitos maksoi kyseisen koron lainasta ja peruspääomasta vuonna 2018. Työterveyspalvelujen myynti ylittyi noin 18 prosenttia arvioidusta ja liikelaitoksen liikeylijäämä oli lähes 400 000 euroa arvioitua parempi.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Suun terveydenhuollon liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 835	23 234
Liiketoiminnan kulut	-22 181	-23 181
Poistot ja arvonalenemiset	-87	-77
Liikeylijäämä/alijäämä	567	-25
Rahoitustuotot ja kulut	-227	-210
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	340	-234
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	340	-234

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
100	0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2018 yhteensä noin 227 000 euroa, jonka liikelaitos myös maksoi kaupungille. Liikeylijäämää arvioitiin talousarviossa kertyvän noin 500 000 euroa mutta liikelaitos teki noin 24 000 euron liikealijäämän, joten tavoitteesta jäätiin yli 500 000 euroa. Liikevaihtoa liikelaitokselle kertyi lähes 400 000 euroa arvioitua enemmän, mutta yli 700 000 ylittyneiden palveluostojen ja yli 200 000 ylittyneiden henkilöstökulujen vuoksi liikeylijäämätavoitteesta jäätiin selvästi. Liikelaitoksen alijäämä tilikaudelta 2018 oli yli 200 000 euroa. Tämän alijäämän se pystyi kattamaan edellisten tilikausien kertyneistä ylijäämistä. Ylitysten todettiin tilinpäätöksessä johtuneen toimenpiteiden volyymikasvusta sekä suun ja terveydenhuollon erityisyksikön toiminnan tuomista erilliskustannuksista. Investointeja liikelaitos ei tehnyt.

Vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten taloudellinen vaikutus koko Vantaan talouteen oli vuonna 2018 noin 1,3 miljoonaa euroa positiivinen.

Johtopäätökset:

Liikelaitoksista Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan Työterveys liikelaitos saavuttivat ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen ja näiden liikelaitosten sitovat erät ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos maksoi tavoitteensa mukaiset korot kaupungille, mutta sen sitovista eristä liikeylijäämää ei kertynyt talousarviossa arvioidusti, vaan liikelaitoksen tilinpäätös jäi alijäämäiseksi. Suun terveydenhuollon liikelaitos pystyi kuitenkin kattamaan alijäämänsä edellisten vuosien kertyneistä ylijäämistä.

2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2018 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen (luvut miljoonaa euroa):

	Kaupunki	*Konserni*
Toimintatuotot	243,0	1 066,0
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	-1 315,5	-1 942,1
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta ja tappioista	-	-4,3
Toimintakate	-1 072,5	-880,5
Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)	1 156,1	1 161,0
Rahoitustuotot ja -kulut	29,1	-8,3
Vuosikate	112,6	272,1
Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, Omistuksen eliminointierot ja arvonalentumiset)	-108,7	-205,0
Satunnaiset erät		-2,3
Varausten lisäys		-
Rahastojen lisäys		-
Tilinpäätössiirrot	1,2	0,8
Tilikauden verot	-	-8,0
Laskennalliset verot	-	-9,2
Vähemmistöosuudet	-	-12,7
Tilikauden ylijäämä	5,2	35,7

Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu:

	Kaupunki	Konserni
Vuosikate, % poistoista	103,6	132,7
Investointien tulorahoitus, %	86,1	59,0
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	2 048	2 865
Lainakanta, euroa per asukas[3]	3 996	8 451
Lainanhoitokate	0,7	9,7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	75,5	109,7
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista	108,3	126,8

[3] Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen antamaa virallista Vantaan asukaslukua 31.12.2018 tilanteessa (228 166 asukasta).

Tulorahoitus riitti poistojen kattamiseen sekä emokaupungissa että konsernissa. Koko konsernin ylijäämä oli noin 30 miljoonaa euroa suurempi kuin emokaupungin ylijäämä. Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku on 0,7 ja se heikkeni vuodesta 2017. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus ei kaupungilla kokonaan riittänyt vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2018. Tosin emokaupunki lyhensi pitkäaikaisia lainoja lähes 80 miljoonalla eurolla ja emon kokonaislainakanta pieneni lähes 96 miljoonaa euroa. Myös konsernin kokonaislainakanta pieneneni noin 14 miljoonaa euroa. Konsernin lainanhoitokate parani edellisvuodesta ja oli nyt 9,7. Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku parani hieman sekä emokaupungissa että konsernissa vuodesta 2017. Emokaupungilla ja konsernilla on kuitenkin edelleen merkittävän suuri velkataakka. Velan takaisinmaksuun tarvittaisiin konsernissa selvästi yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun kuluisi 75,5 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

Johtopäätökset:

Kaupungin ja konsernin talous kehittyi jälleen arvioitua paremmin. Molemmat tekivät positiivisen tuloksen. Lisäksi sekä emokaupungin että konsernin lainakantaa pystyttiin jälleen vähentämään. Velkamäärä on edelleen iso riskitekijä talouden kannalta, sillä korkojen noustessa rahoituskulut kaventaisivat kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

2.3 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2018. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2018 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jokaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnusluvuissa on vuoden 2018 tunnusluvun alla suluissa kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2017.

	Espoo	Helsinki	Oulu	Tampere	Turku	Vantaa
Vuosikate % poistoista	121	217	72	44	11	104
	(160)	(236)	(148)	(82)	(70)	(133)
Investointien tulorahoitus %	72	123	45	24	8	86
	(87)	(137)	(108)	(46)	(37)	(148)
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	1 851	8 853	4 111	1 966	1 087	2 048
	(1 744)	(8368)	(4 227)	(2 233)	(1 350)	(2 094)
Lainakanta, euroa per asukas	2 812	1 693	3 170	2 847	4 283	3 996
	(2 888)	(1 871)	(3 126)	(2 276)	(3 991)	(4 517)
Lainanhoitokate	3,2	6,3	1,9	3,3	0,1	0,7
	(3,6)	(4,7)	(1,5)	(1,8)	(0,5)	(0,9)
Suhteellinen velkaantuneisuus %	54	46	66	60	79	76
	(57)	(48)	(66)	(50)	(75)	(81)
Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas	12 336	7 670	4 096	7 299	7 809	8 451
	(12 291)	(7 732)	(3 994)	(6 274)	(7 297)	(8 837)

Vuonna 2018 tunnusluvut hieman heikkenivät vuoden 2017 tasosta. Tunnusluvuista 33 pysyi vuoden 2017 tasolla, 8 tunnusluvun taso heikkeni ja 1 tunnusluvun taso parantui. Hyvällä tasolla oli nyt 12 tunnuslukua (17 vuonna 2017), tyydyttävällä tasolla oli nyt 15 tunnuslukua (13 vuonna 2017) ja heikolla tasolla oli 15 tunnuslukua (12 vuonna 2017). Kaupungeista Espoolla kahden tunnusluvun taso heikkeni, Oululla kolmen tunnusluvun taso heikkeni, Tampereella yhden tunnusluvun taso heikkeni ja yhden parani, Turulla ja Vantaalla yhden tunnusluvun taso heikkeni ja Helsingin tunnuslukujen tasot pysyivät ennallaan. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (neljä) oli Helsingillä.

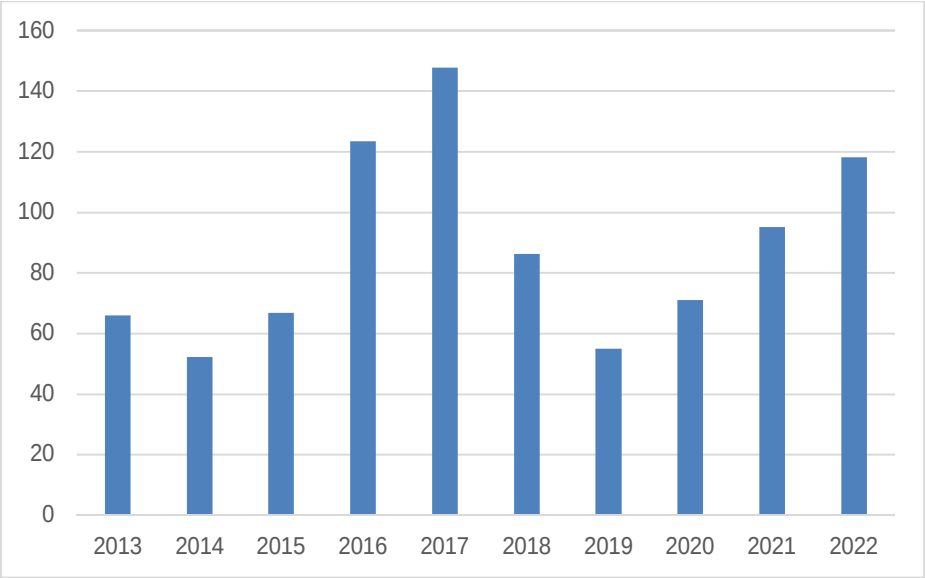
Kertynyt ylijäämä asukasta kohden tunnusluvun arvot olivat kaikilla kaupungeilla edelleen hyvällä tasolla. Vuosikate poistoista tunnusluku oli heikentynyt eniten ja viidellä kaupungilla oli nyt edellisvuotta huonompi tunnusluvun taso. Tämä tunnusluku oli nyt kahdella kaupungilla heikolla tasolla, kun vuonna 2017 tunnusluku ei ollut yhdelläkään kaupungilla heikolla tasolla. Investointien tulorahoitusprosentti oli kahdella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä kaupungilla tyydyttävällä ja kolmella kaupungilla heikolla tasolla. Lainakantaa (sekä emon että konsernin), suhteellista velkaantumista ja lainanhoitokatetta kuvaavat tunnusluvut olivat lähes kaikki vuoden 2017 tasolla. Ainoastaan Oulun ja Tampereen osalta oli näissä tunnusluvuissa muutoksia. Tampereen lainanhoitokate oli noussut hyvälle tasolle vuodesta 2017 ja Oulun konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli pudonnut tyydyttävälle tasolle.

Emon lainakanta asukasta kohden tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla tasolla ja kolmella tyydyttävällä tasolla. Suhteellista velkaantumista kuvaava tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla ja kolmella kaupungilla tyydyttävällä tasolla. Lainahoitokate oli kolmella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä tyydyttävällä tasolla ja kahdella kaupungilla heikolla tasolla. Konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli kahdella kaupungilla heikolla tasolla ja neljällä tyydyttävällä tasolla. Turun tilinpäätökseen sisältyi vuonna 2018 kertaeriä, joiden vuoksi 2018 ja 2017 tilinpäätökset eivät ole täysin vertailukelpoisia (muun muassa sekä Turun Vesiliikelaitoksen yhtiöittäminen että Turku 2029 säätiön peruspääomasijoitus, joka käsiteltiin avustuksena toimintakuluissa). Turun tunnusluvuissa ei kuitenkaan ollut isoa vaihtelua, vain yksi tunnusluku heikkeni.

2.4 Investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti

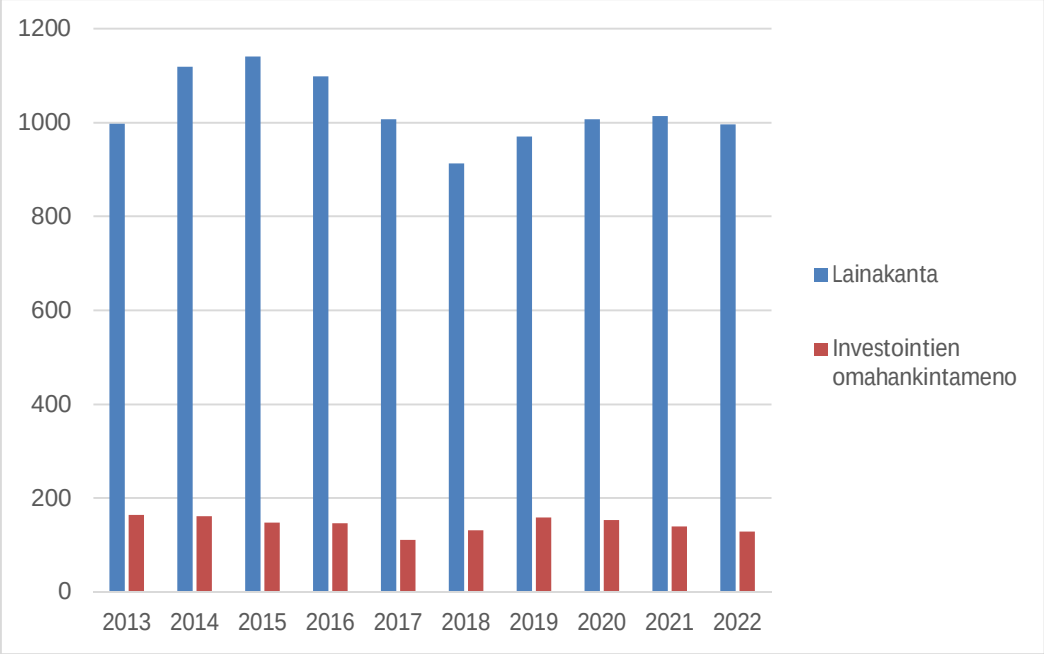
Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2013–2022. Vuosina 2016 ja 2017 tulorahoitus kattoi kaikki investoinnit. Vuodesta 2019 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2019–2022 ennusteisiin.

Lainamäärä ja investoinnit

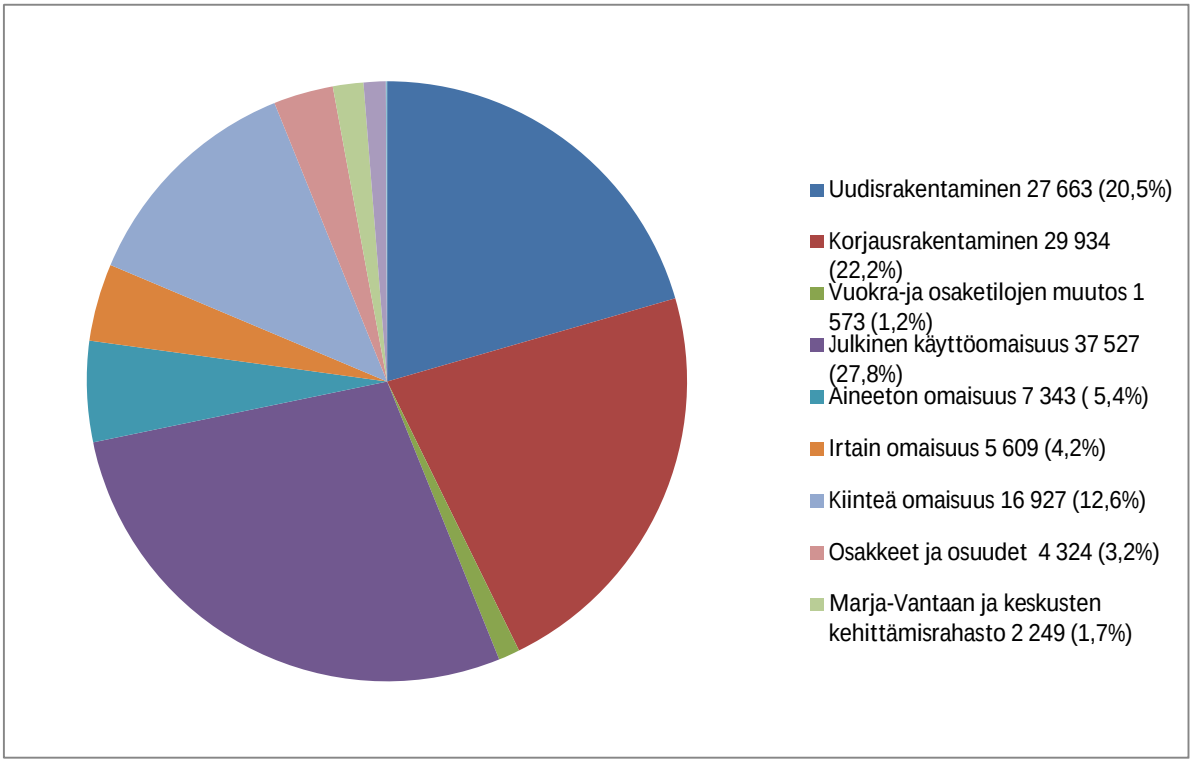
Seuraavassa kuvataan lainamäärän ja investointien omahankintamenojen[4] kehitystä vuodesta 2013. Vuodesta 2019 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2019–2022 esitettyjä ennusteita. Lainamäärässä on mukana sekä kaupungin lyhyt- että pitkäaikaiset lainat.

[4] Investointien omahankintameno= investointimenoista on vähennetty niihin saadut rahoitusosuudet

Investointien jakauma 2018

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2018, luvut ovat tuhatta euroa. Julkinen käyttöomaisuus (esimerkiksi liikenne-, urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen) oli suurin investointien osa-alue.

Johtopäätökset:

Vaikka investointien tulorahoitusprosentti jäi vuonna 2018 alle 100 prosentin, kaupunki kattoi hyvän kassatilanteen ja muun muassa ennakoitua parempien investointituottojen ansiosta kaikki investoinnit ilman lainarahoitusta. Investointitaso tulee jatkossa nousemaan, jonka myötä myös lainakannan ennakoidaan aluksi taloussuunnitelmakaudella 2019–2022 hieman kasvavan, mutta kauden viimeisenä vuotena lainakannan ennakoidaan kääntyvän laskuun. Taloussuunnitelmakauden viimeisenä vuonna 2022 ennakoidaan investointien tulorahoitusprosentin olevan lähes 120 prosenttia ja vuosikatteen noin 150 miljoonaa. Tavoite on kova ja edellyttää tulojen kasvun lisäksi tarkkaa taloudenpitoa, sillä esimerkiksi vuosikatteen pitäisi nousta yli 30 prosenttia vuodesta 2018 (vuosikate vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli 112,6 miljoonaa euroa).

3 VTK KIINTEISTÖT OY

Taustatietoa arviointikohteesta

VTK Kiinteistöt Oy kuuluu Vantaan kaupunkikonserniin ja Vantaan kaupunki omistaa 100 prosenttia yhtiön osakkeista. Yhtiö harjoittaa erilaisiin tarkoituksiin (muun muassa teollisuus-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön ja urheilu- ja liikuntakasvatukseen) rakennettujen tilojen vuokrausta. Yhtiö omistaa ja hallitsee tässä tarkoituksessa kiinteistöjä, rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita. Lisäksi yhtiö toimii rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

Yhtiö ostaa ja/ tai rakennuttaa sovitut kohteet taseeseensa ja vuokraa toimitiloja Vantaan kaupungille ja yksityisille toimijoille. Yhtiö ylläpitää, kunnostaa ja peruskorjaa omia kiinteistöjään sekä tuottaa manage rointipalveluja omille yhtiöilleen ja kaupungin tytäryhtiöille.

Toiminnan tavoitteista

VTK Kiinteistöt Oy:lle asetettiin Vantaan kaupungin talousarviossa vuodelle 2018 seuraavat tavoitteet, tavoitteiden perässä toteuma vuodelta 2018.:

1. VTK Kiinteistöt Oy:n tulos on positiivinen. *Toteuma: +3.5 miljoonaa*
2. VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrauskohteiden vuokrausaste: 90 prosenttia. *Toteuma: 90%*
3. VTK Kiinteistöt Oy:n energiakustannusten vähentäminen 2% vuodessa: Lähtötaso 353 000 euroa (lähtötasona oli arvio vuoden 2017 energiakustannusten toteumasta) - tavoite 346 000 euroa. *Toteuma: 324 000 euroa.*

Kaikki kaupungin asettamat tavoitteet toteutuivat.

Yhtiön taloudesta

Alla olevassa taulukossa yhtiön talouslukuja tilinpäätöksistä 2016–2018.

VTK Kiinteistöt Oy	2016	2017	2018
Liikevaihto ja muut tuotot, 1000 euroa	17 464	19 361	28 298
Tilikauden tulos 1000 euroa	889	2 214	3 507
Omavaraisuusaste, prosenttia	24,8	27,1	27,1
Lainat miljoonaa euroa	104,6	119,2	124,1
Tase miljoonaa euroa	149,4	166,7	180,0

Yhtiö sai pääomavuokrien päivitykset tehtyä loppuun vuonna 2018. Päivityksessä huomioitiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokran määritykset vastaamaan kaupungin vuokranmäärityksiä. Pääomavuokrien korotusten vaikutus yhtiön tuloihin on yhteensä noin 2 miljoonaa euroa.

Taloudellisina riskeinä yhtiö näkee vanhan kiinteistökannan ja suuren (yli 100 miljoonaa) lainakannan. Tulevaisuudessa yhtiö joutuu tekemään merkittäviä korjausinvestointeja ja korkotason mahdollinen nousu toisi nopeasti isohkojakin lisäyksiä korkokustannuksiin. Yhtiö on valmistautunut riskeihin muun muassa laatimalla kiinteistöjen pitkän tähtäimen (10 vuotta) vuosi- ja peruskorjaussuunnitelmat ja kiinteistökehityssuunnitelmat. Samalla on otettu tavoitteeksi omavaraisuusasteen kasvattaminen, joka tuo yhtiön talouteen puskuria mahdollisen korkojen nousun varalle.

Kuva: Pekka Turtiainen

Yhtiön ja kaupungin yhteistyö palvelutila-asioissa

Yhtiötä on viimevuosina käytetty säännöllisesti kaupungin palvelutilojen toteuttajana ja kaupunki on myös siirtänyt/myynyt kiinteistöomaisuuttaan yhtiölle. Ohessa esimerkkejä yhtiölle siirretystä/myydystä kiinteistöomaisuudesta ja yhtiön toteuttamista palvelutiloista vuosina 2013–2017:

Kivistön Pysäköinti Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2013
Kivistön Putkijäte Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2014
Ilolan koulun laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, valmistui 2014

Vantaan liikuntayhtiöiden kiinteistötoimintojen siirto VTK Kiinteistöt Oy:lle, 2015
Leiritie 1 (Myyrmäen kampus), myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2015
Myyrmäen kampuksen laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, alkoi 2015 valmistui 2018

Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo sulautui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo omisti kiinteistön osoitteessa Kielotie 13. Tälle paikalle on tarkoitus rakentaa uusi monitilatoimistorakennus, johon tullaan sijoittamaan Vantaan kaupungin toimitiloja (rakennukseen voi kuulua myös muita liike-, asunto- tai toimitiloja). Kyseisen rakennuksen rakennuttajaksi tulee sulautumisjärjestelyjen jälkeen VTK Kiinteistöt Oy.

Johtopäätös:

VTK Kiinteistöt Oy:n talous on viime vuosina kehittynyt suotuisasti. Yhtiö on kolmena viime vuotena tehnyt ylijäämäisen tuloksen ja myös yhtiön omavaraisuusaste on kasvanut. Kaupungin yhtiölle vuodelle 2018 asettamat tavoitteet toteutuivat. Yhtiö on tiedostanut talouteensa liittyvät riskit (suuri lainakanta ja kiinteistöjen korjauskustannusten kasvu) ja tehnyt toimenpiteitä (muun muassa vuokrien päivitys ja korjaussuunnitelmat) taloutensa vahvistamiseksi ja talouteen liittyvien riskien hallitsemiseksi.

VTK Kiinteistöt Oy:lle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiön tärkein asiakas onkin kaupunki, sillä vain noin 20 prosenttia liikevaihdosta tulee muilta kuin kaupungilta. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN

Vantaan, Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnin tavoitteena oli selvittää, miten pääkaupunkiseudun alaikäiset kouluikäiset lapset ja nuoret pääsevät kaupunkien ja erikoissairaanhoidon mielenterveyspalvelujen piiriin sekä seurataanko hoidon tuloksellisuutta. Arviointi koski 7–17-vuotiaita lapsia ja nuoria. Arviointi rajattiin koskemaan lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kiireetöntä avohoitoa perusterveydenhuollossa ja opiskeluhuoltoa, perheneuvolaa ja nuorisolle suunnattua vastaavaa palvelua sekä erikoissairaanhoitoa. Lisäksi kuultiin lastensuojelun näkemyksiä.

Seuraavassa esitetään valittuja kohtia arviointimuistiosta. Muistio on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.vantaa.fi/arviointikertomus

Arviointiaineistona olivat lainsäädännön ja kansallisten laatusuositusten lisäksi lasten ja nuorten hoitoon pääsyä koskevat tutkimukset sekä tilastot hoitoon pääsyn toteutumisesta. Arvioinnissa toteutettiin haastattelut Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla kunkin kaupungin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, oppilas- ja opiskeluhuollossa, perheneuvolassa ja/tai vastaavassa nuorille tarkoitetussa yksikössä, lastensuojelussa ja lääkäripalveluissa. Kauniaisten osalta tiedot hankittiin sähköpostitiedustelulla asiasta vastaaville tahoille. Lisäksi haastateltiin HYKS Lastenpsykiatrian linjajohtajaa, HYKS Nuorisopsykiatrian linjajohtajaa ja HYKS Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjajohtajaa sekä HYKS Syömishäiriöyksikön osastonylilääkäriä ja apulaisylilääkäriä.

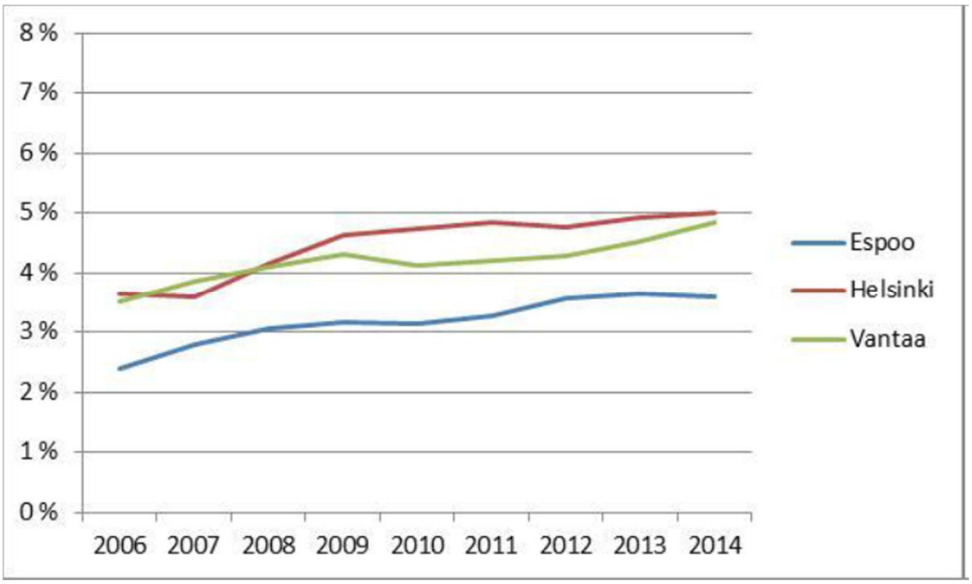
Tilastotietoa

Kansainvälisissä tutkimuksissa on arvioitu, että noin 15–25 prosentilla lapsista tai nuorista on tai on ollut jokin psykiatrinen häiriö ja vakavalla tavalla toimintakykyä haittaava psykiatrinen häiriö on noin 10–15 prosentilla.

THL:n kansallisten tilastojen mukaan sekä lasten että nuorten erikoissairaanhoidon psykiatrinen avohoito on viime vuosina kasvanut valtakunnallisesti samalla kun osastohoidon määrä on vähentynyt. Vuodesta 2006 vuo-

teen 2016 erikoissairaanhoidon avohoitopotilaiden määrä kasvoi 0–12-vuotiaiden ikäryhmässä noin 69 prosenttia ja 13–17-vuotiaiden ikäryhmässä noin 48 prosenttia. Samalla ajanjaksolla avohoitokäyntien määrä on noin kaksinkertaistunut.

Mielenterveyden häiriön diagnoosin saaneiden lasten ja nuorten osuus (alle 18-vuotiaat) saman ikäisestä väestöstä on tarkasteluajanjaksona 2006–2016 kasvanut Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla. Helsingissä ja Vantaalla osuus oli korkeampi kuin Espoossa.

Kuvio. Mielenterveyden häiriön (F) päädiagnoosin saaneiden alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä Espoossa, Vantaalla ja Helsingissä vuosina 2006–2014[5]

Suurimman erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian potilasryhmän muodostavat depressiosta ja ahdistuneisuushäiriöistä kärsivät potilaat (2/3 potilaista). Neuropsykiatrisia potilaita on noin 15 prosenttia ja ADHD-potilaita noin viisi prosenttia. Lastenpsykiatrian potilaista noin neljäsosa on ADHD-potilaita.

Vantaan haastatteluista poimittua

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa pääpaino on terveystarkastuksissa ja niiden toteutumista seurataan sekä terveydenhoitajien että lääkärien osalta. Palveluun pääsyä mitataan myös kouluterveyskyselyn tuloksilla. Kouluterveydenhuollossa tehdään jonkin verran lähetteitä erikoissairaanhoitoon, vaikkakin niiden määrä on pieni suhteessa vastaanottokäynteihin. Lähetteistä 39 prosenttia kohdistui lasten- tai nuorisopsykiatriaan.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa tunnistetaan hyvin ja herkästi sekä perhetilanteita että oireilua, mutta jatkoonpääsy on vaikeaa. Toisaalta erikoissairaanhoitojakson jälkeen tarvittaisiin lääkäreitä, jotka voivat ottaa vastuuta lapsen tai nuoren hoidosta. Terveysasemalla saattaa olla nimetty perhettä hoitanut lääkäri, mutta terveysasemien voimavarat menevät pitkälti aikuisväestön hoitoon. Koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkäreillä ei ole mahdollisuutta ottaa oppilasta pitkäaikaiseen seurantaan. Nuortenkeskus Nuppi ja perheneuvola tekevät hyvää työtä, mutta niiden mittakaava on pieni.

Toisella asteella pilotoidaan masennuksen hoitoon kehitettyä IPC interventiota (Interpersonal Councelling). Menetelmään on koulutettu opiskeluterveydenhoitajia ja toisen asteen opiskeluhuollon psykologeja ja kuraattoreita.

Koulu- ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

[5] Ranta, K. ym., Nuorten masennus, mielenterveyden hoitoketjut ja näyttöön perustuvan hoidon integroitu implementaatio perustasolle. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 90/2017. Helmikuu 2018.

Perusopetuksen psykologin vastaanottoaika pystyttiin tarjoamaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen määräajan puitteissa 90-prosenttisesti lukuvuoden 2017–2018 aikana. Vaikka määräajoissa pysyttiinkin 90-prosenttisesti, oppilas- ja opiskelijahuoltolain painopisteenä oleva yhteisöllinen työ ei toteudu tavoitteiden mukaisesti työntekijöiden tavoitellessa määräaikojen toteutumista. Toisen asteen oppilaitoksissa psykologipalveluihin pääsi oppilas- ja opiskelijahuoltolain määräaikojen puitteissa keskimäärin 87 prosenttia vuonna 2017. Kuraattorien osalta keskimäärin 95–98 prosenttia tapaamisista pystyttiin tarjoamaan määräajan puitteissa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulupsykologin työn painopiste on ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä työssä kouluyhteisössä. Koulupsykologin tukikäyntien tavoitteena on oppilaan yksilöllinen tarve huomioiden tukea häntä koulunkäynnissä tai koulussa esiin tulleissa huolissa. Koulupsykologi arvioi omalta osaltaan, riittääkö koulupsykologin tuki, vai onko jatko-ohjauksen tarvetta.

Toisella asteella opiskeluhuollon psykologi tekee vastaavan arvioinnin ja tarvittaessa ohjaa nuoren edelleen Nuppiin tai erikoissairaanhoitoon, joka usein on varsinainen hoitotaho. Haastattelussa todettiin, että siirtymävaiheissa tarvittaisiin enemmän eri tahojen yhteisneuvotteluita ja tiedonvaihtoa, vain kirjallisen tiedon siirtäminen ei ole riittävää.

Perusopetuksen psykologipalveluiden haastattelun mukaan perustason mielenterveystyötä tekeviä tahoja on liian vähän. Erikoissairaanhoito ruuhkautuu ja sieltä käsin on painetta, että perustason tehtävää otettaisiin vastaan kouluihin, esimerkiksi koulupsykologeille. Perustasolla tulisi vahvistaa perheneuvolan ja Nupin kaltaisia palveluita, joista on saanut erittäin hyvää matalan kynnyksen mielenterveyspalvelua. HYKS Varhain -toiminnasta on myös hyviä kokemuksia. Kun oppilas on asiakkaana erikoissairaanhoidossa, koulun roolissa korostuvat oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnittelu ja ylipäänsä koulun tietämys ja tuntemus oppilaan asiaan.

Kuraattorit ovat sosiaalialan ammattilaisia, jotka usein jatkavat omaa tukityötään myös erikoissairaanhoidon kontaktin aikana ja usein sen jälkeenkin. Työskentelyä voidaan mahdollisesti harventaa erikoissairaanhoidon kontaktin ajaksi. Kuraattorityön keskiössä on koulunkäynnin ja opiskelun tukeminen ja tätä työtä on usein tarpeen tehdä joka tapauksessa muista tukitoimista tai tutkimuksista huolimatta. Kuraattorit tekevät paljon ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä, josta osa suuntautuu myös mielenterveyden ylläpitämiseen ja mielenterveysongelmien ennalta ehkäisyyn. Kuraattorit ohjaavat lapsia ja nuoria mielenterveyspalveluihin osana perustyötään ja tekevät yhteistyötä hoitotahojen kanssa

Perheneuvola ja nuortenkeskus Nuppi

Vantaalla perheneuvolaan voivat hakeutua alle 13-vuotiaiden lasten vanhemmat ja muut huoltajat lapsen ja perheen kasvua ja kehitystä koskevien kysymysten vuoksi sekä perheessä esiintyvien ristiriitojen selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi. Perheneuvolat tarjoavat myös avioliittolain mukaista perheasiain sovittelua.

Perheneuvolaan tullaan monista syistä: vanhemmuuteen liittyvät pulmat ja tuen tarve, lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät haasteet, huoltajuuteen liittyvät ristiriidat, parisuhdeongelmat ja arkielämän kriisit. Noin 52 prosenttia tulosyistä liittyy lapsen oireiluun; suurimpina syinä käytöksen ja tunne-elämän vaikeudet sekä ADHD-epäily.

Vantaan perheneuvolaan kuuluu kaksi aluetiimiä ja tehostetun tuen tiimi. Perheneuvolan toiminta on kasvatus- ja perheneuvontaa, joka on sosiaalihuoltolain alaista toimintaa. Tehostetun tuen tiimin työ profiloituu kunnassa tehtävänä lastenpsykiatrisena työnä hoidon porrastuksessa varhaisempaan vaiheeseen kuin erikoissairaanhoidossa tarjottava lastenpsykiatrinen työ.

Erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perheneuvolaan ohjautuu lapsia lastenpsykiatrisilta vastaanotoilta, foniatrialta ja neurologialta. Perheneuvolassa on huomattu, että lasten mielenterveyspalveluiden tarve on lisääntynyt ja tästä johtuen vaikuttaa siltä, että useilla tahoilla resursointi on riittämätöntä.

Nuortenkeskus Nuppi aloitti toimintansa vuonna 2015 nuorisoaseman ja nuorisoneuvolan yhdistyessä ja sen toiminta on sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa. Nuppi tarjoaa 13–21-vuotiaille nuorille monipuolista tukea

ja hoitoa. Lyhytkestoista neuvontaa voidaan tarjota myös 21–23-vuotiaille. Kiireellisen avun tarvetta arvioidaan jo ensimmäisen yhteydenoton yhteydessä. Yhteyttä voi ottaa puhelinneuvonnan tai avoimen vastaanoton kautta. Varsinaista tapaamisaikaa joutuu odottamaan neljästä kuuteen viikkoa.

Mikäli nuori on ollut erikoissairaanhoidon tutkimuksissa tai hoidossa ja hoitosuhde erikoissairaanhoitoon päättyy, nuori ohjataan usein Nupin asiakkuuteen.

Terveysasematoiminta

Vantaalla on seitsemän terveysasemaa, joissa on walk in -tyylinen päiväpoliklinikka. Potilaissa on myös alle 18 vuotiaita mielenterveyssyistä hoitoon hakeutuvia. Päiväpoliklinikalla sairaanhoitaja tekee hoidontarpeen arvioinnin ja ohjaa edelleen terveyskeskuslääkärille, Nuppiin tai perheneuvolaan. Lääkäri voi ohjata Vantaan omiin palveluihin tai lähetteellä nuorisopsykiatrian klinikalle. Terveyskeskuslääkärit eivät aloita mielialalääkitystä. Lisäksi terveysasemilla on psykiatrisia sairaanhoitajia, joilla on ajanvaraukset internetissä. Vastaanotolle hakeutuu myös nuoria.

Lastensuojelun näkökulma

Vantaan lastensuojelun näkökulmasta perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluita on niukasti. Nuoret asioivat terveysasemalla, mutta eivät välttämättä saa omalääkäriä, vaan hoitosuhteet vaihtuvat tai asioidaan paljon päivystyksessä. Koululääkäritoimintaa on kuitenkin onnistuneesti laajennettu viime vuosina ja lähetteen myös erikoissairaanhoitoon voi saada koululääkäriltä. Koulussa ja oppilashuollossa voidaan tehdä paljon mielenterveyden tukemiseksi ja viime aikoina muun muassa LAPE-kehittäminen on tuonut uusia työvälineitä koulujen mielenterveystyöhön.

Perheneuvolasta on saatavissa muun muassa lastenpsykiatrin palvelua ja haastattelun mukaan siellä tunnistetaan hyvin lapsen ja perheen tuen tarve. Perheneuvolat tarjoavat tukea ja apua koko perheelle. Ongelmallisinta on avun piiriin pääseminen, sillä perheneuvolaan on jonoa. Palvelu on hyvää, mutta resurssi on riittämätön. Perusterveydenhuollossa tarvittaisiin enemmän psykiatreja sekä lapsiin ja nuoriin erikoistuneita lääkäreitä, jotka tunnistaisivat myös mielenterveyden pulmat ja hoitaisivat niitä. Nuortenkeskus Nupin palvelu mielenterveysasioissa on hyvää, mutta palveluun pääsy on jonojen vuoksi vaikeaa.

Lapsia ja nuoria joudutaan ohjaamaan paljon erikoissairaanhoitoon. Erikoissairaanhoidon suuntaan on olemassa hoitoketjut ja yhteistyöohjeet, mutta yhteistyö erityisesti vaikeasti oireilevien lasten ja nuorten osalta on usein pintapuolista. Osastopaikoille ei välttämättä pääse, vaikka tarve olisi ilmeinen.

Erikoissairaanhoidon arviointi- tai hoitojakson jälkeen palataan yleensä kunnan peruspalvelujen piiriin. Saattaen vaihtaminen on tavoitteena, mutta se ei aina onnistu hallitusti. Asiakkaan osallisuus ei aina toteudu siirtymätilanteissa parhaalla mahdollisella tavalla ja esimerkiksi hoidon seurannasta sopiminen voi jäädä ammattilaisten väliseksi.

Kaikissa kaupungin haastatteluissa esiin nousi tiedonsiirto lasten ja nuorten asioita hoitavien tahojen välillä. Erityisesti hoitosuhteen siirtyessä toiselle taholle, konsultointi ja siirtoneuvottelut toteutuvat liian harvoin.

Erikoissairaanhoito

Lastenpsykiatria

HUSiin saapui vuonna 2018 yhteensä 2 590 elektiivistä eli kiireetöntä lastenpsykiatriaa koskevaa lähetettä. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 43 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +97 %) ja Helsingin (n. +60 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 23 prosenttia.

Taulukko. Saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[6]

[6] HUS-Tietohallinto. HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 25.1.2019.

Lastenpsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	617	730	887	883	983
Vantaa	297	339	334	336	364
Espoo	186	267	252	384	367
Kauniainen	10	16	20	22	25
HUS yhteensä	1810	2097	2330	2549	2590
Palautetut kiireettömät lähetteet, lkm	181	163	94	101	164
Palautetut kiireettömät lähetteet, %	10,00	7,77	4,03	3,96	6,33

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät HUSissa toteutuneet kaikkien lastenpsykiatrian potilaiden kohdalla vuonna 2018. Heikentyneeseen tilanteeseen vaikutti vuoden 2018 aikana osin lastenpsykiatrian tilaongelmat.

Lastenpsykiatrian potilaiden jatkohoidon järjestämisessä on kuntakohtaisia eroja. Tämä liittyy jonotusaikoihin perusterveydenhuollossa, hoidon porrastuksen eroihin kuntien välillä, erikoissairaanhoidon ja kuntien välisiin sopimuksiin ja yhteistyökäytäntöihin sekä siihen, että lapsikeskeistä työskentelyä on niukasti saatavilla perusterveydenhuollossa ja kouluterveydenhuollon resurssit ovat niukat. Kaikkien kuntien osalta ongelmana on se, että erikoissairaanhoidon jälkeiselle lasten mielenterveyden hoidolle ei ole osoitettu vastuutahoa eikä resursseja. Mikäli hoitoon ohjaaminen onnistuu, se toteutuu aina räätälöidysti mikä tuottaa eriarvoisuutta palveluiden tarjonnassa.

Nuorisopsykiatria

HUSiin saapui yhteensä 3 057 nuorisopsykiatriaa koskevaa kiireetöntä lähetettä vuonna 2018. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 40 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +63 %) ja Helsingin (n. +42 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 7 prosenttia.

Taulukko. Nuorisopsykiatriaan saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[7]

Nuorisopsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	729	760	875	971	1033
Vantaa	321	334	390	405	343
Espoo	335	363	407	536	546
Kauniainen	9	15	15	24	22
HUS yhteensä	2191	2346	2714	3086	3057
Palautetut lähetteet, lkm	160	162	213	306	277
Palautetut lähetteet, %	7,30	6,91	7,85	9,92	9,06

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät ole toteutuneet kaikkien potilaiden kohdalla HUSin nuorisopsykiatriassa vuonna 2018. Yksi hoitoon pääsyä hidastava tekijä on ollut pula nuorisopsykiatrian erikoislääkäreistä. HUSin nuorisopsykiatriassa on 68 lääkärin virkaa, joista 10–15 virkaa on vuoden 2018 aikana ollut täyttämättä.

[7] HUS-Tietohallinto. Lähde: HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 22.1.2019.

Erikoissairaanhoidon näkökulmasta mielenterveyshäiriöistä kärsivien nuorten hoidon ja palvelujärjestelmän kehittämistarpeet liittyvät hoidon saatavuuteen perus- ja lähipalveluissa ja opiskeluhuollossa. Yhteistä pääkaupunkiseudun kunnille on, että terveyskeskuksilla ei juuri ole roolia nuorten mielenterveysasioissa eikä nuorten lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden häiriöiden hoito riittävässä määrin toteudu perustasolla.

Arvioinnin tulokset tiivistetysti

Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalveluihin ei ole kaikilta osin sujuvaa, eikä palvelujen tuloksellisuutta seurata kaikilla palvelujen järjestäjätahoilla järjestelmällisesti. Matalan tason palveluihin kouluissa pääsee melko hyvin. Perusterveydenhuollon tasolla lääkäriin pääsy ja erikoissairaanhoidossa hoidon aloittaminen on vaikeutunut.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon palvelun piiriin pääsee melko hyvin, joskin psykologeja ja kuraattoreita koskevat lakisääteiset määräajat eivät kaikkien osalta toteudu.

Erikoissairaanhoidon lähetemäärät ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina. Sekä lastenpsykiatriassa että nuorisopsykiatriassa yli kolme kuukautta hoitoon pääsyä odottaneiden potilaiden määrä on kasvanut vuonna 2018 ja myös hoitoon pääsyn odotusaika on pidentynyt. Potilasmäärien kasvu liittyy mahdollisesti sekä ongelmien parempaan tunnistamiseen, hoitoon hakeutumisen kynnyksen madaltumiseen sekä siihen, että perustasolla ei pystytä vastaamaan lieväasteisiin lasten- ja nuorten mielenterveysongelmiin riittävässä määrin.

Kaupunkien palvelujärjestelmät poikkeavat toisistaan varsin paljon. Espoossa on erikoissairaanhoidoksi lukeutuva lastenpsykiatrian avohoitoyksikkö, Vantaalla perhepalvelujen tukena on myös lääkäripalveluita. Nuorisolle on myös omaa mielenterveyspalvelua, kuten Espoossa Nupoli ja Helsingissä nuorisoasema ja Vantaalla Nuppi. Myös terveysasemat palvelevat jossakin määrin nuoria mielenterveysasioissa Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla. Helsingistä perustasolla toimiva mielenterveyden häiriöihin hoitoa tarjoava lasten ja nuorten psykiatrista avohoitoa antava hoitoyksikkö käytännössä puuttuu. Perheneuvolat ja nuorisolle tarjottavat vastaavat palvelut myös vaihtelevat ikärajojen sekä sen mukaan tarjoavatko ne psykiatrista apua. Yhteistä palveluille on, että niihin on ruuhkaa.

Kehitettäviksi asioiksi arvioinnissa nähtiin perustason mielenterveyspalvelujen ja opiskeluhuollon vahvistaminen, lääkäriresurssin saannin turvaaminen sekä kuntien palveluissa että erikoissairaanhoidossa, tiedonkulun parantaminen eri toimijoiden välillä, yhteistyökäytäntöjen ja hoitoketjujen luominen ja intensiivisen avohoidon sekä vahvemmin tuetun hoidon lisääminen, erityisesti nuorten hoidon ja palvelujen kohdalla. Positiivisina esimerkkeinä tuotiin esille kaupunkien yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa, syömishäiriöisten hoitoketju, HYKS Varhain -toiminta, opiskeluhuollon interventiokoulutus (Espoo ja HUS) ja psykiatristen sairaanhoitajien palvelut oppilaitoksissa. Ensin tulisi saattaa opiskeluhuollon lakisääteiset palvelut (psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) resurssit kuntoon.

Lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia seurataan jokavuotisen THL:n kouluterveyskyselyn avulla. Hoidon ja palvelujen tuloksellisuutta seurataan lähinnä yksilöllisen kehityksen tasolla kussakin palvelussa erikseen. Erikoissairaanhoidossa laaturekisterit mahdollistavat jatkossa hoidon tuloksellisuuden seurannan aiempaa paremmin.

Suositukset:

Sivistystoimen tulee lisätä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen saatavuutta.

Sosiaali- ja terveystoimen tulee selvittää mahdollisuus parantaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistamalla perheneuvolan ja nuortenkeskus Nupin palveluita.

Sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen tulee viimeistään psykiatrista hoitoa edellyttävissä tilanteissa yhteistyössä nimetä lapselle tai nuorelle lääkäri ja vastuuhenkilö, joka koordinoi palveluja ja vastaa tiedonkulusta.

Kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen johdon ja HUSin on tehtävä yhteistyötä lääkärien rekrytointiongelmien helpottamiseksi lasten- ja nuorten psykiatriassa. Lääkäripulasta tulee aktiivisesti viestittää sosiaali- ja terveysministeriöön lääkärien koulutusmäärien lisäämiseksi ja lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi jatkossa.

Perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä lähetekäytännön sujuvoittamiseksi lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi.

Perustason palveluiden, opiskeluhuollon ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä ja selkiyttää työnjakoa erityisesti nuorten mielenterveyspalveluissa.

Kaupunkien lastensuojelun ja HUSin nuorisopsykiatrian tulee yhdessä kehittää palveluja siten, että apua tarvitseville nuorille voidaan tarjota hoitoa viipymättä eikä heitä jouduta tarpeettomasti sijoittamaan hoidon puutteen takia.

5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät

Tulevaisuudennäkymät

Vantaan väestö kasvoi vuonna 2018 peräti 5 139 asukkaalla eli 2,3 prosenttia. Väestöennusteessa tulevien vuosien kasvun odotetaan olevan 4 000–5 000 hengen välillä. Uusia asuntoja valmistui 4 533 vuonna 2018. Valmistuvien asuntojen määrän arvioidaan kääntyvän laskuun vuoteen 2018 verrattuna, mutta pysyvän edelleen korkeana lähivuodet.

Väestönkasvu luo nopeana jatkuessaan paineita kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan. Keskeiseksi nousee väestönkasvun mukanaan tuomien palvelukustannusten kasvun ja verotulojen kasvun suhde pitemmällä aikavälillä. Kasvuun vastaamisen sovittaminen yhteen kestävän kaupunkikehityksen, hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden kanssa on tärkeää. Samalla segregaatiokehitystä on pyrittävä jarruttamaan.

Uusi Vantaa

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio uudistuu. Virallinen muutosprojekti perustettiin huhtikuussa 2018 ja uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Toimielinrakenteen osalta toimitaan väliaikaisessa ratkaisussa seuraaviin kuntavaaleihin asti ja uusi toimielinrakenne aloittaa seuraavan valtuustokauden alkaessa 1.6.2021.

Organisaatiouudistuksen taustalla on Vantaan suuren ja kansainvälisen kaupungin rooli yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa, halu olla vahvemmin yhteisöllisyyden perusta, hyvinvoinnin lisääjä ja elinvoiman vahvistaja. Myös toimintaympäristö muuttuu vauhdikkaasti, joten kaupunginkin on syytä uudistua. Muutosta on valmisteltu laajalla rintamalla. Uusi Vantaa uudistusta ovat osaltaan valmistelleet luottamushenkilöistä koostuva Uusi Vantaa -toimikunta ja muutosjohtoryhmä. Valmistelussa ovat olleet mukana kaupungin ylin johto ja henkilöstö. Kuntalaisia on kuultu ja kuullaan niin asukasraadin, järjestöille suunnatun seminaarin kuin kuntalaisten suoran vaikuttamisen (Vantaan tulevaisuuskuvat -kysely ja palveluverkkokysely sekä asukastilaisuudet) muodossa. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto ovat tehneet tarvittavat päätökset.

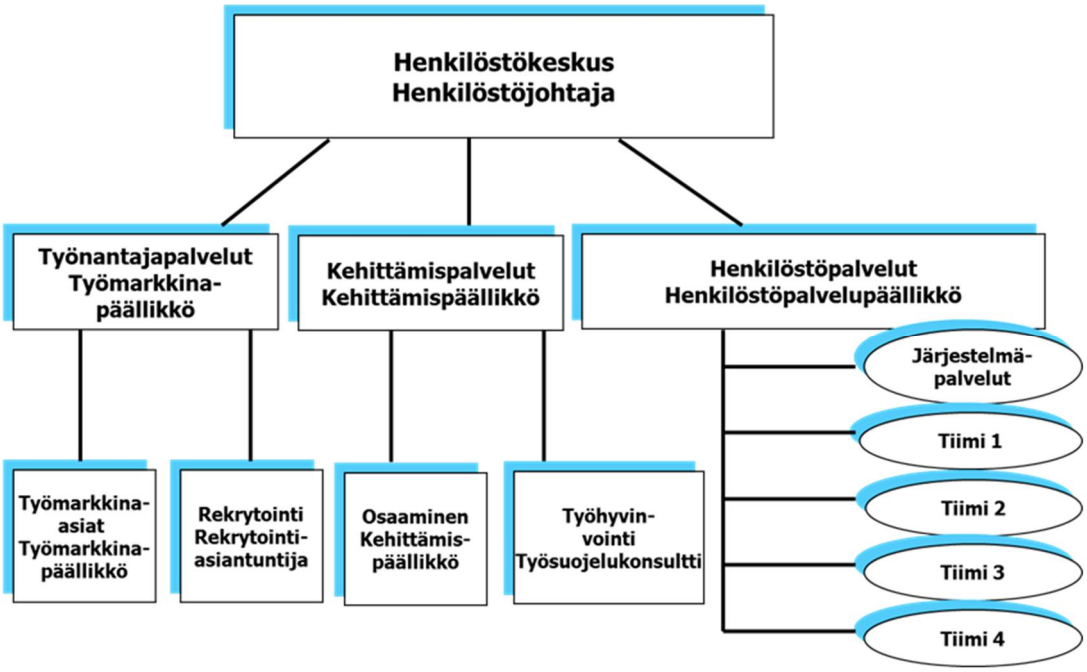
LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 6 §

5.2 Henkilöstöjohtaminen

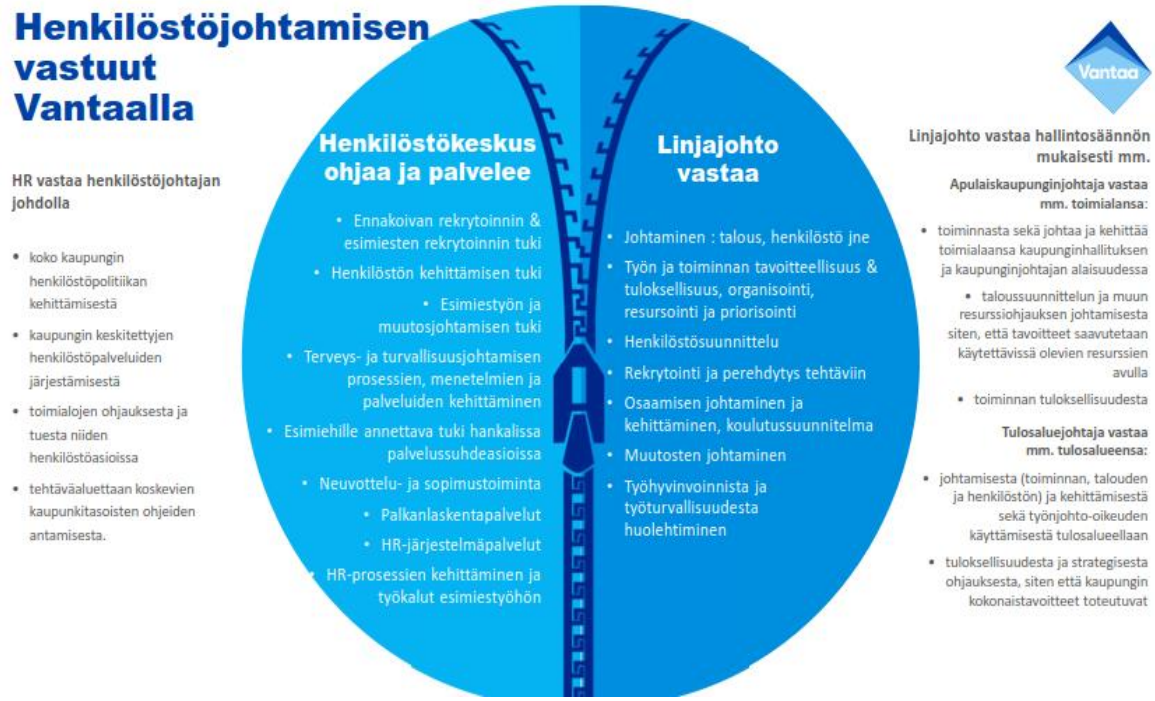
Tarkastuslautakunta arvioi koko kaupungin henkilöstöjohtamista etenkin henkilöstön työhyvinvoinnin ja tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Samalla se perehtyi henkilöstöjohtamisen ajankohtaisiin asioihin.

Henkilöstökeskuksen organisaatio ja vastuut

Henkilöstökeskus tukee työyhteisöjä kehittämisessä ja huolehtii esimiesten valmentamisesta, kaupungin palkkausjärjestelmistä, henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittämisestä sekä työterveyspalvelujen tilaamisesta. Se huolehtii monipuolisista palveluista esimiehille ja työyhteisöille.

Henkilöstökeskuksen nykyinen organisaatio

Yllä oleva kuva kertoo vastuun jakaantumisesta henkilöstökeskuksen ja toimialojen kesken.

Henkilöstökyselyn tulokset – kehitettävää

Kyselyn tuloksista ilmeni, että henkilöstö ei ollut tyytyväinen vaikutusmahdollisuuksiinsa muutoksiin.

Yhteenvetomittarin työtä koskevat tulokset olivat heikentyneet, samoin yhteenvetomittarin työyhteisö tulokset edellisestä kyselystä, mutta olivat paremmat kuin neljä vuotta sitten.

Vantaan kokonaissijoitus oli keskitason yläpuolella verrattuna kyselykuntien tuloksiin. Maankäytön, asumisen ja ympäristön toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala olivat keskitason alapuolella kyselykuntien tuloksiin verrattuna. Erittäin hyvin oli sijoittunut kaupunginjohtajan toimiala.

Riskinä voidaan pitää sitä, että Vantaa jää tavoittelemansa tason alapuolelle kysyttäessä suosittelisiko henkilö Vantaata ystävälleen työnantajaksi.

Muutoin tulokset olivat hyviä tai tyydyttäviä, kuten Vantaalla on aikaisemminkin ollut.

Valtuustokauden strategiset tavoitteet

Henkilöstöön liittyviä strategisia tavoitteita ovat ”Johtaminen uudistuu muutoksissa” ja ”Henkilöstön voimavarat vahvistuvat”. Vuoden 2018 sitovista tavoitteista saavutettiin täysin osaamisen johtamista koskeva tavoite. Sen sijaan henkilöstön itsensä johtamistaidot kasvavat ja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemistavoitteet eivät toteutuneet.

Työntekijöiden pysyvyyden ja osaamisen tukeminen

Perehdytys on ohjattu. Perehdytysohjeistuksessa selvitetään sekä perehdyttämisen vastuut: kaupunki, toimiala, esimies sekä järjestetään perehdytysvalmennus uusille vantaalaisille työntekijöille ja tarkastellaan esimiehiä perehdytettävinä ja perehdyttäjinä.

Ammatillisen osaamisen kehittämisen suunnitelmia ovat: Toimialan koulutussuunnitelma, tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, yksikön koulutus- ja kehittämissuunnitelma, ryhmän koulutus- ja kehittämissuunnitelma, yksilön kehittymissuunnitelma. Alatason suunnitelmat ovat pohjana ylätason henkilöstö- ja koulutussuunnitelmille.

Tehtäväkuvia on tarkoitus tarkastella kokonaisuudessaan, esimerkiksi laatia puutuvat tehtäväkuvaukset Tavoitteena on esimerkiksi yhtenäistää tehtävänkuva perhepalvelujen ja työnantajan näkökulmasta.

Lisäksi on sovittu työryhmätyöskentelyn aloittamisesta ja kokonaisuuden projektoinnista. Työryhmään nimettiin tulosalueen esimiehiä sekä toimialan henkilöstöyksiköstä koordinointia suorittavia henkilöitä. Menetelminä käytetään perustettuja työtilaa, työpajaa ja katselmointia. Menetelmille on myös luotu prosessi, jolla edetään.

Taitojen kehittämiseen on kehitetty erilaisia foorumeita
- Valmennusohjelmat esimiehille,
- Ryhmäcoaching, jossa sidottu taitojen kehittäminen esimiehille ja tiimivastaaville,
- Tulosalueiden ja yksiköiden kehittämisohjelmat,
- Kehittämispäivät yksiköille ja tulosalueille,
- Tulosalueilla tapahtuvat kehittämishankkeet, joihin teemat integroidaan,
- Ulkoiset konsultit sitoutettu strategisiksi kumppaneiksi.

Palkitsemisjärjestelmän pääperiaatteena on yksilöiden ja yhteisöjen palkitseminen tavoitteiden mukaisista työtuloksista, joiden perustana on työsuorituksen arviointi. Palkitseminen voi olla aineetonta tai aineellista.

Rekrytointihaasteisiin vastaaminen

Toimialat saavat henkilöstökeskuksesta entistä laajempaa konsultoivaa tukea rekrytointihaasteisiin vastaamiseen. On perustettu kriittisten alojen rekrytointia tehostavia rekrytointiryhmiä, joita henkilöstökeskus vetää ja koordinoi, ja toimiala on tiiviisti mukana. Tällä hetkellä rekrytointihaasteita on varhaiskasvatuksen opettajien, kotihoidon työntekijöiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta.

Lisäksi koulutetaan, sparrataan ja ohjeistetaan esimiehiä siihen, että
• Vantaan työpaikkailmoitukset ovat laadukkaita, näkyvät oikeille kohderyhmille ja niille osataan hankkia lisänäkyvyyttä somessa ja Oikotien kautta.
• Hyvin hoidetut rekrytointiprosessit luovat hyvää työnantajakuvaa.
• Toimialoilla tiedetään kuinka toimia, jos kohdataan rekrytointihaasteita. Esimerkiksi millaisilla toimenpiteillä lähestytään oppilaitosta.

Esimerkkitapauksena varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden parantamiseksi on kehitetty ja panostettu erilaisiin rekrytointitapoihin, viestintään, alalle tulijoihin ja kannustimiin. Rekrytoinnissa aletaan pilotoida avointa hakua, jolla pystytään joustamaan hakijan tilanteen mukaan ja kiinnittämään hyvä hakija nopeammin. Samalla huomioidaan muu kehittäminen ja työhyvinvointi, jotta hyvät työntekijät pysyisivät, esimerkkinä tehostettu mentorointi pilottialueilla. Viestinnällisesti on kiteytetty syitä valita Vantaan varhaiskasvatus, niin sanotut rekrytoinnin päiviestit. Näiden päiviestien pohjalta on koottu vantaa.fi rekrytointisivu, joka on linkitetty työpaikkailmoituksiin. Lisäksi työpaikkailmoituksia on yhdenmukaistettu ja parannettu. Rekrytointijärjestelmään on tehty uudet ilmoitusmallipohjat ja ohjattu päiväkodinjohtajia käyttämään niitä. Alalle tulevien työntekijöiden osalta on selvitetty maakunnista tulevien valmistuvien rekrytointimahdollisuuksia ja kehitetty uudenlainen malli, jolla mennään yliopistoihin tapaamaan varhaiskasvatuksen opiskelijoita sekä yliopiston edustajia. Pyritään myös edistämään Suomen ulkopuolelta tulevien varhaiskasvatuksen opettajien pätevöitymistä ja rekrytoimista projektin avulla. Kannustimina on käytössä muuttoraha -kokeilu 1.8.2018–30.7.2019 ja koulutussuunnitelmien tukeminen ja niin sanotut Polku-opinnot ammattikorkeakoulussa lastenhoitajan tehtävässä oleville.

Johtopäätökset:

Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä.

Edellä oleva huomioon ottaen henkilöstöjohtaminen on onnistunut Kunta10 mukaan Vantaalla. Laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Eri henkilöstöhallinnon tehtävät on vastuutettu ja organisoitu edellä olevien kuvien mukaiseksi.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeimpänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveystoimen rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös, mikä tarkoittaa, että työssä on saatava myös onnistumisen kokemuksia. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä

Uusille johtamisopeille nähdään tarve esimerkiksi organisaatioiden suorituskykyongelmien sekä johtajan roolin muuttumisen myötä. Valmentava johtaminen on useissa organisaatiossa nähty keinoksi voimaannuttaa työntekijöitä. Valmentavan johtamisen tutkimus on kuitenkin vielä hajanaista ja lisätietoa valmentavasta johtamisesta ja sen vaikutuksista tarvitaan.

Pro gradu -tutkimuksessaan hallintotieteen opiskelija Juho Saarikoski Tampereen yliopistosta tarkastelee Vantaan kaupungin organisaation kontekstissa valmentavan johtamisen ilmiötä. Työntekijöiden kokeman osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien ympärille muodostuvan tutkimusongelman ratkaisemiseksi tutkija pyrkii tuottamaan ilmiötä kuvailevaa sekä selittävää tietoa siitä, miten lähiesimiehet kokevat valmentavan johtamisen vaikuttavan johtamistyöhön. Vantaan kaupungille keskeisin anti on toinen tutkimuskysymys, jonka pyrkimyksenä on selvittää se, miten organisaatio voi tukea valmentavana johtajana toimivaa lähiesimiestä. Käsitteellisestä näkökulmasta tarkasteltuna Vantaan kaupungin organisaatiossa käytetään määritelmää ''coaching'' puhuttaessa teoriassa käytetystä valmentavasta johtamisesta, jota tapahtuu lähiesimiehen päivittäisessä johtamisessa osana muuta työtä.

Tutkimusasetelma on Vantaan kaupungin organisaation näkökulmasta lähtöisin valtuustokauden 2018–2021 strategiasta, jossa yhtenä painopistealueena on ''Johdamme uudistuen ja osallistuen''. Tällä strategiassa tarkoitetaan johtamista, joka perustuu valmentavaan johtamiseen. Strategian mukaan Vantaalla pyritään hyödyntämään työntekijöiden tietoa sekä osaamista, jonka tukeminen nähdään esimiehen tehtävänä. Konkreettisena ongelmana johtamisen teema-alueella on nähty ''Muutosta toteutetaan johtamisen kautta'' -mittari, jonka osalta tavoitteet eivät ole vuoden 2017 Arviointikertomuksen mukaan täyttyneet. Valmentavan johtamisen tukeminen ja kehittäminen nähdään työkaluna työntekijöiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiselle.

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisena tapaustutkimuksena, jonka aineisto on kerätty teemahaastatteluin haastattelemalla kahtatoista Vantaan kaupungin sivistystoimen lähiesimiestä. Aineisto on analysoitu teemoittelemalla ja sitä on teoriaohjaavalle analyysille ominaisesti verrattu keskeiseen teoriaan sekä aiempaan tutkimukseen.

Valmentavan johtamisen on koettu vaikuttavan monella tavalla lähiesimiehen työhön. Esimerkiksi lähiesimiesten vapauttavat ja palkitsevaksi koetut vaikutukset tarjoavat valmentavaa johtamista selittävää ja kuvailevaa tietoa. Lisäksi kokemukset vastuun merkityksen muuttumisesta sekä yhteydet luottamukseen voidaan nostaa keskeisiksi tutkimustuloksiksi. Organisaation näkökulmasta keskeistä olisi tunnistaa tekijöitä, jotka lisäävät lähiesimiehen ja työntekijän välistä luottamusta, jotta valmentavasta johtamisesta voidaan saada yhä vaikuttavampaa työyhteisössä. Valmentavan lähiesimiehen onnistumisen kokemuksiin vaikuttaminen ja näiden kokemusten yhteys työntekijöiden kokemaan osallisuuteen ja vaikutusmahdollisuuksiin ovat tekijöitä, joihin valmentavan johtamisen tukemisessa sekä kehittämisessä tulisi keskittyä.

Organisaation tarjoaman tuen näkökulmasta keskeiseksi on havaittu vertaistuen tuottaminen lähiesimiehille, lähiesimiesten arjen haasteisiin suunnattu tuki, tuen jatkuvuus, organisaatiorakenteiden kautta tuleva tuki, työntekijöiden tietoisuuden lisääminen sekä asiakasnäkökulman huomioiminen. Vertaistuen tuottaminen voidaan nähdä organisaation keinona tarjota lähiesimiehille kanava, jota kautta tukea voi tarvittaessa saada. Lähiesimiesten työhistorian ja yksilöllisyyden huomioiminen on koettu keskeiseksi osaksi tukea, jonka organisaatio voi tarjota valmentavaan johtamiseen liittyen. Organisaation valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa tulee huomioida valmentavan johtamisen luonne vuorovaikutteisena toimintana työyhteisössä. Valmentavaa johtamista voi ilmetä sekä muodollisissa että epämuodollisissa kohtaamisissa. Näiden erilaisten valmentavien kohtaamisten aiheuttamat vaatimukset tulisi pyrkiä huomioimaan, kun lähiesimiehille suunnitellaan koulutuksia sekä muita tukimuotoja.

Tuen jatkuvuus nousee keskeiseksi, koska valmentavan johtamisen koetaan vaativan aikaa. Toisaalta julkiselle toiminnalle tyypillinen syklisyys, joka ilmenee esimerkiksi strategioiden muuttumisena aiheuttaa haasteita sille, että valmentavaa johtamista voitaisiin tukea organisaation taholta pitkäjänteisesti eikä se jäisi vain ohimeneväksi johtamismalliksi. Työntekijöiden tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta on yksi tekijä, joka aineistosta on noussut esiin. Lähiesimiehen näkökulmasta työntekijöiden osaamisen ja tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta saattaa vaikuttaa siihen, miten vastaanottavainen työntekijä on valmentavalle johtamiselle. Valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa ja esimerkiksi koulutuksissa tulee huomioida palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Sivistystoimen kontekstissa tämän tuen muodon merkitykselliseksi tekee se, että palvelunkäyttäjä tarkoittaa usein lasta tai nuorta, joka on useamman vuoden palveluiden piirissä.

Suositus:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa.

5.4 Sisäinen tarkastus

Tilinpäätöksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selontekoon sisältyy selvitys siitä, miten sisäinen tarkastus on kunnassa järjestetty, tarkastustoiminnan laajuus, kohdentuminen ja keskeiset tulokset päättyneellä tilikaudella sekä johtopäätökset.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä ilmoitetaan, että sisäinen tarkastus on tehnyt 14 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialueille. Neljä tarkastusta kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli noin 60 prosenttia tarkastusresursseista.

Sisäinen tarkastus toteaa johtopäätöksenään, että yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita.

Johtopäätökset:

Konsernistrategiassa ja hallintosäännössä ulotetaan sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuksi.

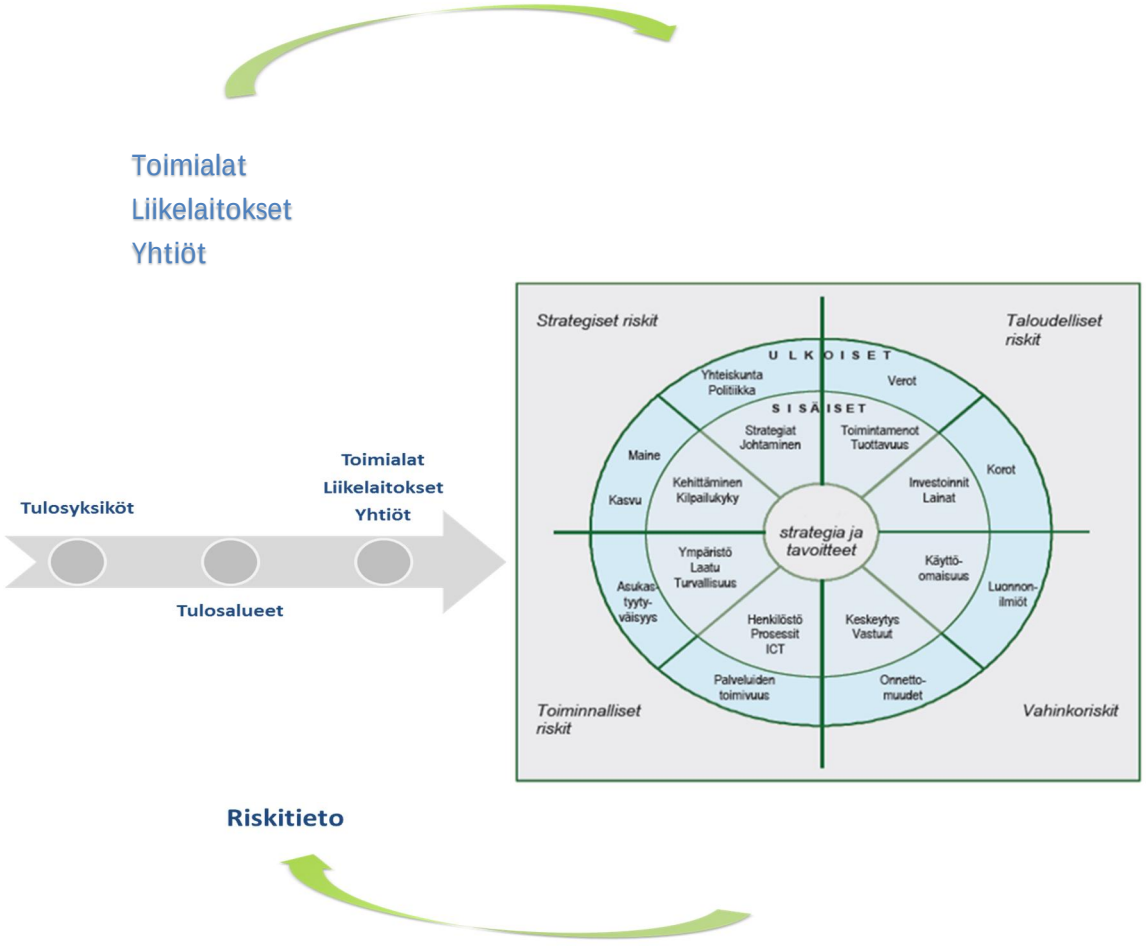
Suositukset:

Sisäisen tarkastuksen resurssit on turvattava.

6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT

6.1 Riskienhallinta

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.3.2015 ”*Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa – ohjeen.* Ohjeen taustalla on kansainvälisen ISO-organisaation tuottama riskienhallinnan standardi, ISO 31000. Riskienhallinnan periaatteilla tarkoitetaan yhtenäistä näkökulmaa ja riskienhallinnalle asetettua yhteistä tavoitetilaa, joiden kautta kaupunkikonserni pyrkii varmistamaan asetettujen tavoitteiden täyttymisen ja riskienhallinnan vaikuttavuuden sekä toiminnan kehittämisen. Periaatteita sovelletaan organisaation kaikilla tasoilla toteutettavassa riskienhallinnassa. Kyseinen ohje sisältää riskienhallinnan keskeiset käsitteet, riskienhallinnan ja sisäisien valvonnan organisoinnin ja vastuut, riskienhallinnan prosessikuvauksen ja kaupunkikonsernin valvonnan kuvauksen. Ohje riskienhallinnan toteuttamisesta ja riskienhallintasuunnitelma täydentävät edellä mainittua ohjetta sekä pyrkivät konkreettisesti ohjaamaan riskien arviointeja, riskienhallintaa sekä riskeistä raportointia.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Riskienhallinnan toteuttamisessa on keskeisessä roolissa kaupunginjohtajan päätöksellä vuonna 2014 perustettu riskienhallinnan ohjausryhmä, jossa on edustajat jokaiselta toimialalta. Ohjausryhmä tukee kaupungin eri organisaatiotasoja riskienhallinnan menettelyjen käyttöönotossa ja toiminnan vakiinnuttamisessa. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan vähintään tulosaluetasolla. Ajankohtaista on riskienhallinnan jalkauttaminen konserniyhtiöille ja riskienhallinnan menettelyiden ajantasaisuuden varmistaminen sekä sähköisen työvälineen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa ja edelleen kehittämään riskienhallinnan kokonaisuutta kokemusten pohjalta. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos

Arviointiajankohtana Vantaan Työterveys liikelaitos toimi Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallisena liikelaitoksena. Pääkaupunkiseudun yritystyöterveyshuoltopalvelut keskitettiin 1.4.2009 alkaen, kun Espoo, Helsinki ja Kauniainen eriyttivät yritystyöterveyshuoltonsa Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettavaksi. Liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palveluja Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan yrityksille. Lisäksi Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palvelut noin 60 prosentille Vantaan kaupungin henkilöstöstä eli noin 6 500 henkilölle. Liikelaitos tuottaa myös kansanterveyslain 14 a pykälän mukaisen merimiestyöterveyshuollon Helsingin kaupungin puolesta.

Tavoitteet ja talous

Liikelaitoksen sitova taloudellinen tavoite on vuosittain ollut Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta. Tavoite on euroina noin 13 000 euroa. Liikelaitos on vuosittain maksanut tavoitteen mukaisen summan Vantaan kaupungille ja myös vuonna 2018 tavoite toteutui.

Liikelaitos asetti itse tavoitteekseen vuodelle 2018 voitollisen tuloksen tekemisen. Tavoite myös saavutettiin. Liikelaitos korostaa koko henkilöstön panoksen tärkeyttä hyvän taloudellisen tuloksen aikaansaamisessa. Henkilökuntaa koulutetaan liiketaloudelliseen ajatteluun. Talouden seuranta tehdään kuukausittain laajalla ja yksityiskohtaisella tulosraportilla.

Liikelaitoksen liikeylijäämän kehitys vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Liikeylijäämä	552 000	600 000	639 000	657 000

Liikelaitoksen talouskehitys on ollut viime vuosina hyvin suotuisaa ja myös vuonna 2018 liikeylijäämä oli selvästi talousarviossa ennakoitua (239 000) suurempi.

Talouden epävarmuustekijöiksi liikelaitos katsoi tekeillä olevat lainsäädännölliset uudistukset, joiden ennustettavuus on vaikeaa. Esimerkiksi tulossa olleen Sote-uudistuksen etenemiseen liittyi vielä epävarmuutta ja epävarmuus heijastui myös markkinatilanteeseen.

Asiakasmäärät

Liikelaitoksen yritysasiakkaiden määrät ovat jatkuvasti nousseet viime vuosina. Ohessa on kuvattu liikelaitoksen asiakassopimusten määriä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Espoo	804	891	946	948
Helsinki	1 851	1 884	1 953	1 978
Vantaa	1 543	1 711	1 802	1 916
Yhteensä	4 198	4 486	4 701	4 842

Prosessit ja laadun varmistaminen

Liikelaitos on asettanut taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 tavoitteekseen asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelun. Tavoitteen saavuttamiseksi liikelaitos on laatinut työterveyshuollon ydinprosesseille sekä työterveyshuollon palveluprosesseille kirjalliset menettelyohjeet. Näin varmistetaan yhteinen toimintamalli koko toiminnassa. Ydinprosesseja ovat muun muassa:

Asiakkuuden haltuunotto ja asiakkuudenhallinta
Kumppanuussopimus
Sopimuksen neuvotteluprosessi
Ajanvarausprosessi
Palauteprosessi
Tuloksellisuuden seuranta
Kalibrointi ja välinehuolto

Työterveyshuollon palveluprosessit käsittävät ennaltaehkäisevän palvelun ja sairaanhoidon palveluihin liittyvät prosessit. Näitä prosesseja ovat muun muassa:

Työterveyshuollon sisällön määrittely
Työpaikkaselvitys
Ammattihenkilöstön ja asiantuntijoiden pätevyyden varmistaminen ja ylläpitäminen
Lähetekäytännöt tutkimuksiin

Ydinprosesseille ja palveluprosesseille laaditut menettelyohjeet toimivat myös toiminnan laadunvarmistuksen pohjana. Ohjeiden avulla varmistetaan yhtenevät toimintatavat ja menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan itsearviointina esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmistaminen on sidottu mahdollisimman kattavasti jokapäiväiseen työhön. Laatua varmennetaan myös vuosittain sisäisen laadunarvioinnin ja vuonna 2017 käynnistetyn ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Sisäisen laadunarviointiin on koulutettu viisi arvioijaa. Eri laadun varmistuskeinojen tuloksena syntyneet havainnot ja poikkeamat, korjaavat poikkeamat sekä korvaavien toimenpiteiden vaikutukset kirjataan arviointi- ja seurantadokumentteihin ja viestitään johtoryhmälle, johtokunnalle, konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajalle sekä henkilökunnalle. Liikelaitoksen prosessien hallinnan ja laadun varmistamisen eteen tehty työ on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Henkilöstö

Liikelaitoksen tavoitteena on motivoida ja sitouttaa henkilöstö mahdollisimman hyvin. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumaan oman työnsä ja koko liikelaitoksen toiminnan kehittämiseen. Henkilöstöllä on useita mahdollisuuksia (esimerkiksi esimieskeskustelut, ammattiryhmä- ja tiimipalaverit, toimipistekokouk-

set) nostaa työhönsä kuuluvia asioita esiin ja vaikuttaa niihin. Samoin talouden yhteydessä mainittu tulostavoitteiden asettelu ja siihen kytketty bonusjärjestelmä on myös yksi keino henkilöstön motivoimisessa ja sitouttamisessa.

Liikelaitoksen henkilöstömäärä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Henkilöstömäärä	69	70	68	68

Lisäksi liikelaitos käyttää vuosittain 8– 10 vuokralääkärin palveluksia. Vuokralääkärit ovat joustava resurssi, jonka avulla voidaan palvelujen tuotantoa nostaa tai keventää tarpeen mukaisesti.

Liikelaitoksen sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2015–2018. Vuodelta 2018 on mukana maaliskuun lopun tilanne.

	2015	2016	2017	2018
Sairauspoissaoloprosentti	4,79	3,91	4,26	4,4

Toiminnan järjestäminen jatkossa

Kuntien tulee kuntalain 150 §:n nojalla yhtiöittää kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten (ennaltaehkäisevien) työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vuonna 2018 selvitettiin ja arvioitiin eri ratkaisumalleja Vantaan Työterveys liikelaitoksen toiminnan järjestämiseksi ottaen huomioon kuntalain velvoite sekä tulossa ollut Sote-uudistus. Vantaan kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 §20, että Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Johtopäätökset:

Vantaan Työterveys liikelaitos on tehnyt viime vuosina hyvää taloudellista tulosta ja samalla sen asiakasmäärät ovat koko ajan kasvaneet. Liikelaitoksen liikeylijäämä oli myös vuonna 2018 selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Liikelaitos on vuosittain maksanut sille sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi vuosittain asetetun koron kaupungin antamasta lainasta ja koron peruspääomasta (yhteensä noin 13 000 euroa).

Toimintansa eri prosesseille on liikelaitos laatinut kirjalliset menettelyohjeet. Ohjeiden avulla varmistetaan laadukas toiminta ja yhtenevät toimintatavat. Menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmennus on sidottu jokapäiväiseen työntekoon. Toiminnan laatua varmennetaan myös sisäisen sekä ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Liikelaitoksen toiminta on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Liikelaitoksen toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa nousevat tuloksellisuuden osatekijöistä erityisen positiivisesti esiin tuottavuus ja laatu. Hyvästä tuottavuudesta kertoo, että liikelaitos on viime vuosina lähes samalla henkilömäärällä hoitanut vuosittain kasvanutta asiakasmäärää ja samalla toiminta on ollut myös taloudellisesti tuloksellista. Toiminnan laatuun taas on panostettu kehittämällä prosessien- ja laadunhallintaa ja sitomalla näin laadun varmennus jokapäiväiseen työhön. Liikelaitokselle myönnetty ISO-sertifikaatti on tunnustus hyvästä laadunhallinnasta.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen toimintaan on tulossa jatkossa merkittäviä muutoksia. Kuntalaki velvoittaa kuntia yhtiöittämään kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vantaan työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaankin kokonaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa Vantaan Työterveys liikelaitoksen onnistuneen hyvin toiminnassaan. Toiminta on ollut taloudellisesti tuloksellista ja prosessien ja laadunhallinnan kehitystyö on tuonut liikelaitokselle laatusertifikaatin. Vuoden 2019 aikana työterveyshuollon palvelujen palvelutuotantotapa muuttuu kuntalain velvoitteen mukaisesti yhtiömuotoiseksi. Tarkastuslautakunta kannustaa työterveyshuoltoa ylläpitämään ja edelleen kehittämään hyvin toimivaa palveluntuotantotapaa, jotta laadukas työterveyshuollon toiminta jatkuu myös yhtiömalliin siirryttäessä.

7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut

Ympäristökeskus vastaa Vantaalla kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä. Ympäristökeskuksen tulosalue jakautuu ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon sekä talous- ja hallintoyksiköihin.

Ympäristönsuojelun yksikössä erottuu kaksi tehtäväkokonaisuutta: ympäristövalvonta ja ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen. Ympäristövalvonnan kohteina ovat muun muassa erilaiset lupalaitokset, (esimerkiksi murskaamot, elintarvikelaitokset ja betoniasemat) ja rekisteröitävä toiminta (esimerkiksi bensiinin jakeluasemat, pienet energialaitokset ja kemialliset pesulat). Ympäristönsuojelun suunnittelun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ovat erilaisten ympäristö- ja luontoselvitysten tekeminen. Tässä yhteydessä tehdään tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun ja toteutuksen tulosalueiden kanssa, jotta kyseiset asiat tulevat huomioiduksi maankäytön suunnittelussa. Ympäristön suojelun suunnitteluun kuuluu lisäksi kaupungin ympäristöjohtamisen kehittäminen ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen edistäminen ja koordinointi ja ekotukikoulutusten järjestäminen.

Ympäristöterveydenhuollon yksikössä tehtävät on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: elintarvike- ja tupakan vähittäismyynnin valvonta, terveydensuojelun valvonta ja eläinlääkintähuolto. Valvontakohteita ovat muun muassa ravintolat, tuotantolaitokset, elintarvikevarastot ja torit. Terveydensuojelun valvontakohteita ovat muun muassa koulut, päiväkodit, vanhainkodit, vesilaitokset ja uimarannat.

Kuva: Pekka Turtiainen

Eläinlääkintähuollon osalta Vantaalla on sopimus eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä Porvoon kaupungin kanssa. Vantaa hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon ympärivuorokautisesti ja virka-ajan ulkopuolella myös Porvoon päivystysalueen pieneläinlääkintähuollon. Porvoon alue hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon virka-aikana ja oman että Vantaan alueen suureläinten eläinlääkinnän ympärivuorokautisesti. Eläinlääkintähuoltoon kuuluu myös eläinsuojelu ja eläintautivalvonta. Eläinsuojelussa tehdään noin 200 tarkastusta/toimenpidettä vuosittain. Eläintautivalvonnalla pyritään estämään tarttuvien eläintautien leviäminen.

Suunnitelmallinen valvonta kohdistuu pääasiassa muutaman vakavamman taudin valvontaan ja näiden tautien leviämisen estämiseen.

Toiminnan tavoitteista

Ympäristökeskuksen toimintaan liittyvät koko kaupungin sitovat strategiset tavoitteet 2018

Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli kahden Vantaan kaupunginvaltuuston vuodelle 2018 asettaman sitovan tavoitteen (tavoitteet 10 ja 11) toteutuksessa. Tavoitteessa numero 10 ympäristökeskuksen tehtävä oli selvittää tärkeimmät ekologiset yhteydet[8]. Ympäristökeskus laati vuoden 2018 kesällä valmistuneen selvityksen Vantaan ekologisista yhteyksistä. Ekologisia yhteyksiä kartoitettiin osana kaupungin ekologista verkostoa ja toisaalta osana laajempaa maakuntatason viherrakennetta. Selvitys tehtiin Vantaan yleiskaavatyötä 2020 varten. Selvityksessä tuotettiin tietoa erityisesti yleiskaavan viherrakennesuunnitteluun ja ekologisen verkoston kehittämistyöhön.

Tavoitteessa numero 11 oli tavoitteeksi asetettu hiilineutraalin Vantaan tiekartan laatiminen. Vantaalla lähdettiin laatimaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita määrittävää resurssiviisauden tiekarttaa. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisauden tiekartan valmistelua. Resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 § 8. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma, joka sisältää ne koko kaupunkia koskevat toimenpiteet, jotka hiilineutraalisuuden saavuttaminen 2030 edellyttää. Toimenpiteet tarkentuvat jokaisen toimialan omilla toteutussuunnitelmilla. Ympäristökeskuksella on jatkossakin tärkeä rooli tiekartan toimeenpanon opastajana toimialoille ja tulosalueille sekä tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden edistymisen raportoinnissa.

Ympäristökeskuksen muut toiminnan tavoitteet

Lisäksi tulosalueen muita tuloskortin tavoitteita vuodelle 2018 olivat uuden puro-luonnonsuojelualueen perustaminen, lähiluontokohteiden käytettävyyden parantaminen ja aktiivinen osallistuminen sisäilman aiheuttamien terveysriskien poistamiseen ja lupa.fi palvelun käytön vakiinnuttaminen ja laajentaminen lupien ja ilmoitusten käsittelyssä. Lisäksi koko ajan toiminnassa tavoitteena on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä.

Ympäristökeskuksen puro- ja luonnonsuojelualueisiin liittyvä selvitys on valmistunut vuonna 2018. Selvityksen pohjalta on yleiskaavaan tehty ehdotukset, jotka sisältävät noin 600 hehtaaria uusia puro- ja luonnonsuojelualueita. Lähiluontokohteiden käytettävyyttä on edistetty asettamalla kolmelle luonnonsuojelualueelle infotaulut ja rajamerkinnät. Ympäristökeskus on osallistunut asiantuntijana sisäilman aiheuttamien riskien poistamiseen eri kaupungin työryhmissä. Lupapalvelu lupa.fi kattaa nyt ympäristönsuojelun luvat ja toiminta on vakiintunutta.

Henkilöstö ja toiminnan tunnuslukuja

[8] Ekologinen yhteys: Yhteys, joka palvelee monen eliölajin liikkumista ja leviämistä. Ekologisten yhteyksien määrittely on suunnittelussa tapauskohtaista ja vaihtelee sen mukaan, minkä lajin tai lajien liikkumista ja leviämistä yhteyksien on tarkoitus tukea. Esimerkiksi vesiympäristön lajien, maaselkärankaisten ja lintujen liikkumista ja leviämistä palvelevat yhteydet eroavat toisistaan. Ekologisilla yhteyksillä on usein viitattu luonnon ydinalueita yhdistäviin yhteyksiin. Luonnon ydinalueilla on tällöin tarkoitettu monimuotoisia ainakin osin suojeltuja alueita, joilla on eläimille tärkeitä ravintolähteitä ja synonyyminä ekologinen käytävä. (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39/ 2013, s.31))

Henkilöstö

Henkilöstön määrä on ympäristökeskuksessa ollut 40 vuosina 2015–2018. Lisäksi vuosittain on ollut 2 määräaikaista henkilöä. Vuodelle 2019 saadaan yksi vakanssi lisää ilmastoasiantuntijan tehtävään. Tehtävä liittyy resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoon liittyviin tehtäviin (koordinointi, opastus ja seuranta) ja tätä kautta hiilineutraali Vantaa 2030 tavoitteen toteuttamiseen.

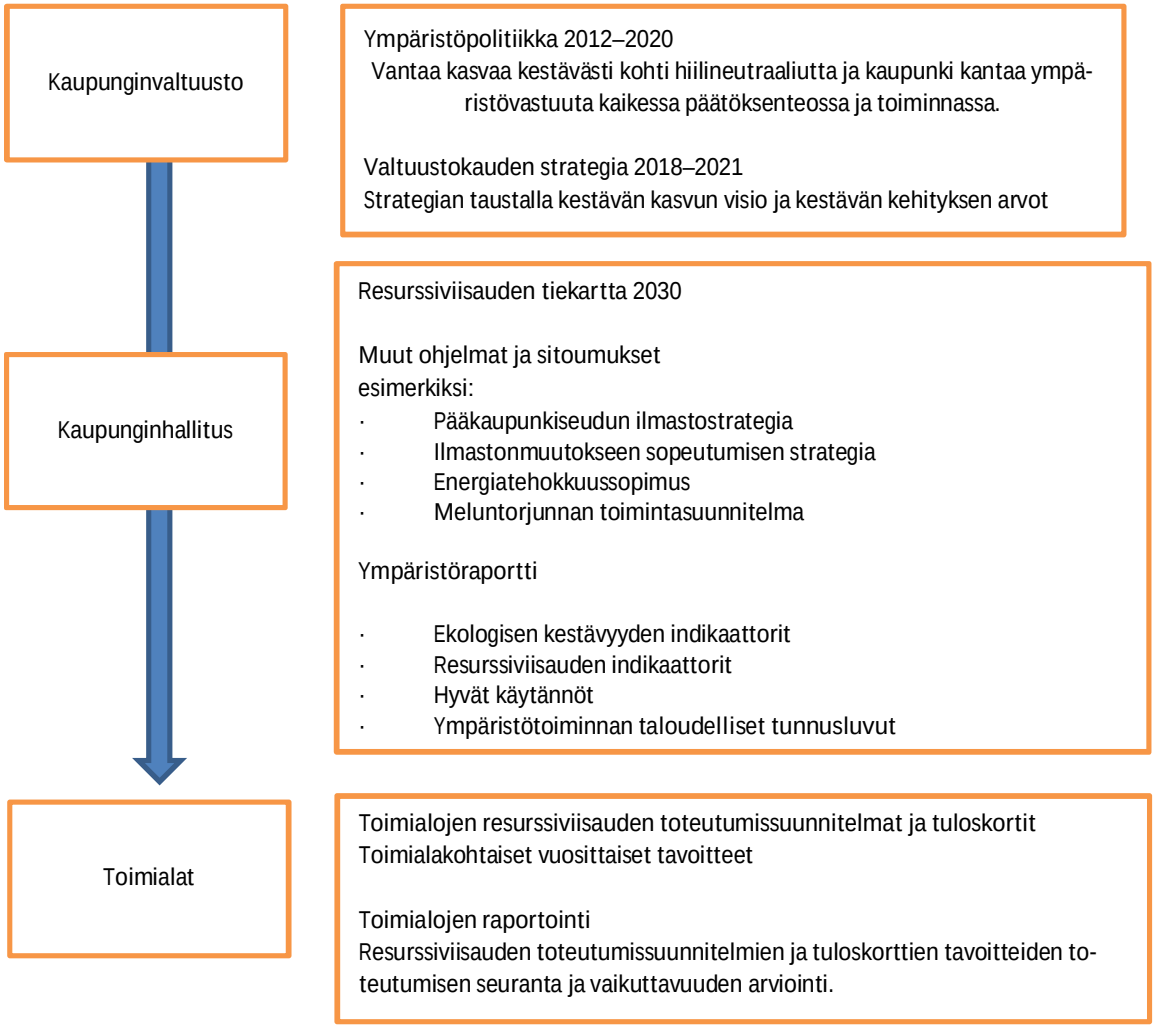
Toiminnan tunnuslukuja

Taulukkoon on koottu ympäristökeskuksen toimintaan liittyviä tunnuslukuja vuosilta 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Ympäristöterveys				
Luvat ja ilmoitukset	339	397	334	251
Tarkastusten määrä	1 833	1 837	1 645	1 657
Eläinlääkäripotilaat	4 445	4 633	4 588	5 126
Ympäristönsuojelu				
Ympäristöluvat, ilmoitukset ja rekisteröinti	102	114	102	129
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/hehtaaria	1 241	1 249	1 372	1 474

Ympäristöjohtaminen Vantaalla ja ympäristökeskuksen rooli ympäristöjohtamisessa

Oheisessa kuvassa on koottuna Vantaan ympäristöjohtamisen ”kulku” koko organisaatioon strategian ja sitä toimeenpanevien ohjelmien kautta.

Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyyden ylläpitäminen ja edistäminen ja Vantaalla se ulotetaan strategian, strategiaa toimeenpanevien ohjelmien ja ohjelmien toteuttamistoimenpiteiden kautta koko kaupungin toimintaan. Ympäristöarvot ja ympäristön huomioiminen näkyy Vantaan strategiassa, visiossa ja arvoissa (ekologinen näkökulma mainittu), yhtenä strategisena painopistealueena (Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien) ja myös valtuuston vuodelle 2018 asettamissa sitovissa tavoitteissa. Vuonna 2018 hyväksytty resurssiviisauden tiekartta on strategiaa toimeenpaneva pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtaminen ja sen tavoitteet tulevat näkyviin toimialojen toiminnassa.

Ympäristökeskuksella on keskeinen rooli ympäristöjohtamisen kehittämisessä. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisaan tiekartan valmistelua ja on toimialojen ja tulosalueiden apuna tiekartan toimenpideohjelmien laadinnassa. Ympäristökeskuksen vuosittain julkaisemassa ympäristöraportissa seurataan kestävän kehityksen ja ympäristönsuojeluntyön edistymistä. Lisäksi ympäristökeskus järjestää ympäristöasioihin ja ympäristöjohtamiseen liittyvää esimiesten koulutusta ja ekotukikoulutusta. Ympäristökeskus korostaa koulutuksissaan ympäristöjohtamisen ottamista entistä selvemmin osaksi kaikkea johtamista.

Johtopäätökset:

Ympäristökeskuksella on monia suoraan monista laeista tulevia valvontatehtäviä sekä ympäristön suojelun suunnitteluun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Tehtävät on jaettu ympäristökeskuksessa kahteen tehtäväkokonaisuuteen: ympäristöterveydenhuoltoon ja ympäristönsuojeluun. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvalla valvonnalla turvataan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Ympäristönsuojelun suunnittelussa tulosalueella on asiantuntijarooli luonnonsuojeluun ja ympäristövaikutuksiin liittyvissä kysymyksissä. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Toiminnan tuloksellisuuden osatekijöistä tuottavuuden voidaan katsoa kehittyneen myönteisesti, sillä useamman vuoden tulosalue on hoitanut tehtävät jatkuvasti kasvavassa kaupungissa samalla henkilöstömäärällä.

Kaksi vuodelle 2018 asetettua koko kaupungin strategista tavoitetta olivat suurelta osin ympäristökeskuksen vastuulla (Vantaan resurssiviisauden tiekartan valmistuminen ja ekologisten viheryhteyksien selvittäminen). Molemmat tavoitteet toteutuivat. Myös ympäristökeskuksen muut vuoden 2018 tuloskortin tavoitteet toteutuivat.

Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi valmisteltiin ja hyväksyttiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekartta, joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti linjattua hiilineutraaliuden saavuttamistavoitetta vuonna 2030. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista, sillä kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtamisen tavoitteet konkretisoituvat toimialojen toiminnassa. Ympäristökeskus koordinoi tiekartan valmistelua ja jatkossa ympäristökeskus toimii tiekartan toteutussuunnitelmien valmistelun koordinoijana ja toimeenpanon opastajana. Ympäristökeskuksella on näin keskeinen rooli tiekartan toimeenpanossa ja koko Vantaan ympäristöjohtamisessa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee ympäristökeskusta resurssiviisasta tiekarttaa toteuttaessa etsimään yhdessä muiden toimialojen kanssa toimintamalleja, joilla ympäristöjohtamisen näkökulmaa saadaan ulotettua entistä laajemmalle toimialojen toimintaan.

7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö

Organisatorisesti rakennuttamisen tulosyksikkö kuuluu maankäytön ja rakennuttamisen toimialaan ja tilakeskuksen tulosalueeseen. Yksikön tehtäviä ovat investointikohteiden rakennuttaminen ja valvonta sekä suunnittelu ja talotekniikka (tarveselvitykset, hankesuunnittelu, suunnitteluttaminen, talotekninen ohjaus ja valvonta).

Toiminnan tavoitteista

Yksiköllä ei ole omaa tuloskorttia vaan se toteuttaa omalta osaltaan tilakeskuksen tuloskorttia. Tilakeskuksen tulosalueen tuloskortista nousi erityisesti kaksi tavoitetta, joiden toteuttaminen kuului rakennuttamisen tulosyksikölle. Nämä tavoitteet olivat:

Toimitilahankkeiden tavoitehinta pienenee kaksi prosenttia

Vuonna 2018 valmistuneiden merkittävien talonrakennushankkeiden ja niiden poikkeamien raportti käsiteltiin 12.3.2019 teknisessä lautakunnassa (§ 6). Raportin mukaan vuonna 2018 valmistui kuusi merkittävää toimitilahanketta, joiden tavoitehinnaksi oli yhteensä arvioitu noin 30,7 miljoonaa euroa. Toteutuneet kustannukset kyseisillä hankkeilla olivat noin 29,26 miljoonaa euroa eli toteutuneet kustannukset olivat 4,7 prosenttia tavoitehintoja pienemmät. Joukossa oli yksittäisiä hankkeita, joissa säästöä ei saavutettu mutta kaikki hankkeet huomioon ottaen kokonaissäästö oli suurempi kuin tavoitteeksi asetettu kaksi prosenttia. Merkittävä tekijä säästötavoitteen toteutumisessa oli onnistunut projektihallinta. Hyvän suunnittelun kautta suurin osa hankkeista pystyttiin toteuttamaan niin, että jokaiselle hankkeelle budjetoitavaa muutostyövarausta ei tarvinnut joko käyttää lainkaan, tai vain osa varauksesta jouduttiin käyttämään.

Käytetään uusia integroituja projektintoteutusmalleja

Tämäkin tavoite toteutui. Hämeenkylän ja Rajatorpan koulujen rakentaminen toteutetaan integroituna projektitoteutuksena eli niin sanottuna projektiallianssina. Tällaisessa hankintatavassa yhdistetään kilpailun kautta sopimuksellisesti rakennushankkeen eri osapuolia, esimerkiksi tilaaja, päätoteuttaja ja pääsuunnittelija, jotka yhteisesti ja yhdessä yhteisellä sopimuksella kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Allianssisopimuksella hinta sidotaan kustannustavoitteisiin (budjettiraami) ja kannustimin ja sanktioin ohjataan toteutusta laadullisiin, ajallisiin ja kustannustavoitteisiin. Mallin periaatteen mukaan kaikki sopimuksen osapuolet hyötyvät onnistumisista tai kärsivät ”epäonnistumisista”. Hankkeiden allianssikumppani valittiin kilpailutuksen kautta vuoden 2017 lopulla. Rajatorpan koulun on tarkoitus valmistua vuoden 2019 lopulla ja Hämeenkylän koulun kesäkuussa 2020.

Projektiallianssimallin lisäksi myös päiväkotirakentamiseen on käynnistetty kehityshanke, jonka tavoitteena on nopeuttaa rakentamista. Hankkeessa luodaan päiväkotikonsepti, jota hyödyntämällä päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstö

Toteutusvaiheen henkilöstö: 7+1
Arkkitehtisuunnittelun ohjaus 4+1, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut lähes jatkuvasti auki.
Erikoissuunnittelun henkilöstö 7, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut vuonna 2018 lähes jatkuvasti auki.

Yksikön henkilöstömäärä on ollut vuodesta 2016 sama. Yksiköllä on ollut vaikeuksia saada rekrytoitua osaajia avoimiin tehtäviin. Rekrytointivaikeuksien taustalla on rakentamisen voimakas kasvu pääkaupunkiseudulla,

mikä aiheuttaa kilpailua työntekijöistä. Yksityinen sektori on paremmalla palkkatasollaan vetovoimaisempi työnantaja ja tämä vaikuttaa työvoiman saatavuuteen.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Terveysperusteinen poissaoloprosentti	0,25%	3,69%	1,92%	0,59%

Toiminnan volyymi

Kaupungin rakennuttamisen investointivolyymi 2015–2018[9]

	2015	2016	2017	2018
Uudisrakentaminen	14 768 000	13 459 000	11 414 000	27 663 000
Korjausrakentaminen	21 282 000	21 341 000	24 970 000	29 934 000
Vuokra/osaketilat	1 669 000	1 141 000	2 524 000	1 573 000
Yhteensä	37 719 000	35 941 000	38 908 000	59 170 000

Rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat Vantaalla selvästi vuonna 2018. Rakennuttamisinvestointien taso pysyy korkealla myös jatkossa, sillä taloussuunnitelmassa on vuosille 2019–2021 varattu rakennuttamisen investointeihin vuosittain yli 70 miljoonaa euroa.

Laatu, tuottavuus ja vaikuttavuus

Rakennuttamisen yksikkö ei ole asettanut yleisiä toimintaa koskevia laatu-, tuottavuus- tai tehokkuusmittareita. Jokaisessa rakennushankkeessa arvioidaan kuitenkin sisäisesti aikataulun ja kustannusten toteutumista, suunnitelman tilatehokkuutta, hankekustannuksia (esimerkiksi euroa/päiväkotipaikka). Lisäksi myös laaduntuottoa arvioidaan esimerkiksi rakennuksen vastaanotossa havaittujen virheiden määrän kautta. Lopullinen rakentamisen laatu selviää vasta rakennuksen käytön aikana.

Rakennuttamisen valvonnasta

Jokaiselle rakennushankkeelle nimetään yksiköstä valvontaorganisaatio, joka hoitaa kaikkea valvontaa (rakennustyöt, LVISA[10]-työt ja sähkötyöt). Tarvittaessa hankitaan erityisosaamista tiettyihin tehtäviin. Valvonta resursoidaan hankkeen ominaisuuksien ja tarpeen mukaan. Rakennustöiden valvonnassa huomioidaan esimerkiksi kohteiden samanaikaisuus. Periaatteena on, että yhdellä valvojalla voi olla kaksi samanaikaista isompaa kohdetta. Haasteena on tunnistaa hankkeen/hankkeiden aikana mahdollisesti lisääntyvä valvonta- ja resurssitarve ja reagoida siihen.

Menettelyprosessi valvonnassa on periaatteessa samankaltainen jokaisessa hankkeessa. Valvonta tehdään paikallisvalvontana (ei kokopäiväistä valvontaa) valvontasuunnitelman pohjalta. Työn edistymisen seurantaa tukevat katselmukset. Mahdolliset poikkeamat reklamoidaan työmaapäiväkirjaan ja ne käsitellään työmaakokouksissa.

Kohteista 5–15 prosentissa rakennuttajana on konsulttitoimisto annetun toimeksiannon perusteella. Jos konsultti toimii projektipäällikkönä, on myös rakennusvalvonta ulkoistettu. Tällöin rakennuttamisen yksikön henkilöstöstä on nimetty projektipäällikkö, joka ohjaa ja seuraa konsulttien toimintaa ja vastaa hankeen aikaisista tilaajapäätöksistä ja hallinnollisista asioista.

[9] Luvut ovat kyseisien vuosien tilinpäätöksien toteumalukuja.

[10] Lämmitys-, ilmastointi- ja talotekniikkatyöt

LVISA-töiden valvonnasta 30–60 prosenttia hoidetaan alan konsulttien avulla. Tällöin rakennuttamisen yksiköstä nimetty hankkeen projektipäällikkö seuraa konsulttien toimintaa ja projektipäälliköllä on käytettävissään oman yksikön LVISA henkilöstön tuki.

Rakennuttamiseen liittyvät riskit

Rakentamisen riskit arvioidaan aina hankekohtaisesti. Jo hankintakilpailuvaiheessa edellytetään valittavalta urakoitsijalta referenssejä vastaavanlaisista rakennushankkeista, sekä vähintään normaalia taloustilannetta. Samoin rakennuskonsultteja valittaessa edellytetään vastaavanlaisia referenssejä. Henkilöiden mahdollisesti vaihtuessa vaaditaan uusilta vastaava osaaminen.

Erityisesti kosteudenhallintaa rakennuttamisvaiheessa on pyritty parantamaan. Vantaalla on käytössä Kuivaketju10, kosteudenhallinnan toimintamalli, jolla vähennetään kosteusvaurioiden riskiä rakennuksen koko elinkaaren ajan. Kosteusriskien hallinta perustuu mallissa ketjuun, jossa riskit torjutaan rakennusprosessin kaikissa vaiheissa ja torjunnan onnistuminen todennetaan luotettavalla tavalla. Sääsuojaustaso ja tarve eri rakentamisen vaiheissa arvioidaan aina hankkeittain.

Toiminnan kehittäminen ja haasteet

Tällä hetkellä kehittämiskohteena on toiminnan tavoitteiden yhteydessä mainitut uusi projektintoteutusmalli (allianssimalli) ja päiväkotikonsepti. Allianssimallia on käytetty kahdessa koulurakentamishankkeessa, joista toinen on jo toteutusvaiheessa. Päiväkotikonsepti on kehitysvaiheessa. Allianssimallista saadaan parhaillaan kokemusta ja tätä toteutustapaa päästään näin vertailemaan perinteisiin urakkamalleihin ja vertailujen perusteella päästään edelleen kehittämään toimintatapoja.

Isona haasteena yksiköllä on henkilöstöresurssin riittävyys, sillä kaupungin tulevien vuosien investointiohjelmassa rakennuttamisen volyymi kasvaa vielä entisestään. Henkilöstön vaihtuvuus yksikössä (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle) on ollut poikkeuksellisen suurta ja pääkaupunkiseudun kiivas rakentamistahti lisää kilpailua alan osaajista, joka heijastuu rekrytointivaikeuksina.

Johtopäätökset:

Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018, jonka vuoksi yksikön henkilöstöresurssin riittävyys on ollut koetuksella. Rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Kasvavat rakennuttamisinvestoinnit asettavat haasteen yksikön henkilöstöresursseille. Henkilöstön osalta painetta tuo myös yksikön henkilöstön melko suuri vaihtuvuus (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle). Pääkaupunkiseudun kiivas rakennustahti pitää kilpailun alan osaavasta työvoimasta kovana ja vaikeuttaa rekrytointia.

Tulosyksikössä arvioidaan valvottavien rakennushankkeiden riskit aina hankekohtaisesti. Jo urakoitsijoiden ja konsulttien kilpailutusvaiheessa edellytetään hakijoilta kilpailutettavaan hankkeeseen liittyvää aiempaa kokemusta. Rakennuttamisvaiheessa erityistä huomiota kiinnitetään kosteudenhallintaan. Yksikkö arvioi sisäisesti myös jokaista hanketta suunnittelun onnistumisen, aikataulujen pitävyyden, tilatehokkuuden ja kustannusten toteutumisen näkökulmista.

Rakennuttamisessa on lähdetty hakemaan uusia tapoja toteuttaa rakennuttamishankkeita. Kaksi kouluhanketta toteutetaan niin sanottuna projektiallianssina, jossa on yhdistetty rakennushankkeen eri osapuolet sopimuksellisesti ja jossa osapuolet kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Projektiallianssimallin lisäksi päiväkotirakentamiseen ollaan luomassa päiväkotikonseptia, jolloin päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja rakentamisen nopeuttamiseksi.

Tuloksellisuuden osatekijöistä voidaan yksikön tuottavuuden katsoa olevan hyvä, sillä yksikkö on samalla henkilöstömäärällä hoitanut viime vuosina kasvaneiden rakennusinvestointien rakennuttamisen valvonnan. Lisäksi toimitilahankkeiden hyvällä suunnittelulla saavutettiin vuonna 2018 myös taloudellista tulosta alittamalla monissa rakennuttamishankkeissa

niiden tavoitehinnat. Yhtenä tuloksellisuuden osatekijänä pidetty henkilöstön hyvinvointi on erittäin alhaisena pysytelleen sairauspoissaoloprosentin perusteella tulosyksikössä myös hyvällä tasolla.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin rakennuttamisinvestointien tulevina vuosina selvästi kasvaessa on rakennuttamista sujuvoittavien ja kustannustehokkuutta lisäävien ratkaisujen hakeminen erittäin kannatettavaa. Tarkastuslautakunta suosittelee rakennuttamisen tulosyksikköä jatkamaan jo käynnissä olevaa rakennuttamiseen liittyvien uusien toimintamallien kehittämistä ja saatavien kokemusten pohjalta tuomaan toimivimmat ratkaisut käytäntöön. Rakennuttamisen yksikön rekrytointiongelmat lautakunta näkee huolestuttavina, varsinkin kun yksikön työmäärä tulee jatkossa kasvamaan.

8 SIVISTYSTOIMI

8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus

Liikuntapalvelujen tulosalue kuuluu kaupungin organisaatiossa sivistystoimen toimialaan. Liikuntapalvelut vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Liikuntapalvelujen yhteydessä on lyhyesti käsitelty myös Tikkurilan uimahallin peruskorjausinvestointia.

Toiminnan tavoitteet

Liikuntapalvelujen yleisenä tavoitteena on aktivoida ihmiset liikkumaan luomalla kaikenikäisille vantaalaisille mahdollisuudet liikkumiseen ja erilaisiin liikuntaharrastuksiin. Liikuntapalvelut toteuttaa tavoitetta kolmella pääprosessilla: rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin ja tukemalla liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksiä. Liikuntapalvelut tekee yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen kanssa ja erittäin tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kaupungin urheilu- ja liikuntaseurat sekä yhdistykset, jotka järjestävät valtaosan vapaa-ajan toiminnasta. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään myös yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia. Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022 päämääriin kuuluu liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ja liikunnan lisääminen. Keskeisimmät liikuntapalvelujen kohderyhmät ovat olleet lapset, nuoret sekä seniori-ikäiset. Tärkeä osa ihmisten liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet. Käynnissä olevia hankkeita ovat muun muassa päiväkoti- ja kouluikäisille suunnatut liikkuva koulu ja liikkuva päiväkoti hankkeet ja Sporttia kaikille- hanke, jonka tarkoituksena on tukea ja edistää monikulttuurista liikunnan harrastamista.

Henkilöstö, toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Henkilöstömäärä

2015	2017	2018
92	102	121

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointi, toimintatapojen yhtenäistäminen ja uusien toimintojen liittäminen liikuntapalveluihin tehtiin asteittain vuosina 2015–2017.

Kaupunki osti aluksi osan siirtyneiden toimintojen hoidosta vuokratyönä mutta vuonna 2018 toimintoja hoitavat henkilöt siirtyivät kaupungin palvelukseen. Näin liikuntapalvelujen henkilöstömäärä ja henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2018 ja palvelujen ostot vähenivät.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti

2016	2017	2018
3,82	3,70	2,78

Sairauspoissaoloprosentti on pysytellyt selvästi koko kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia (yli 4 prosenttia) matalammalla tasolla.

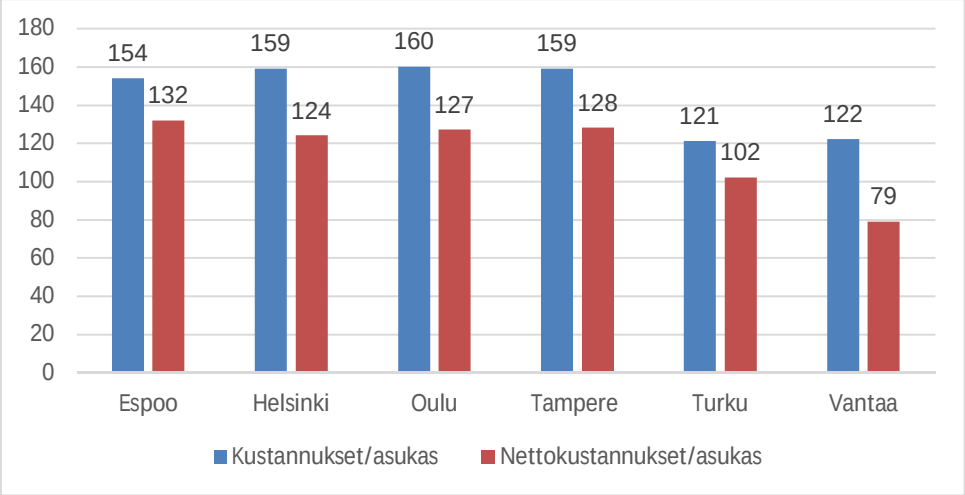
Toiminnan volyymeja vuodelta 2018, liikunta-alueet ja kävijämäärät

Liikunta-alueet:
Hiihtoladut 250 kilometriä
Pallokentät 105
Liikuntasalit 97
Luistelualueet 71

Kävijämääriä:
Harrasteliikuntaryhmien määrä: 296
Liikuntakursseille osallistujat: 13 776
Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärät: 672 910
Tilojen varauksia: 499 249
Avustusten saajia. 59 001

Vertailutietoja liikuntapalvelujen kustannukset, liikunnan edistäminen

Suurten kaupunkien liikuntapalvelujen asukaskohtaisia kustannuksia.[11]

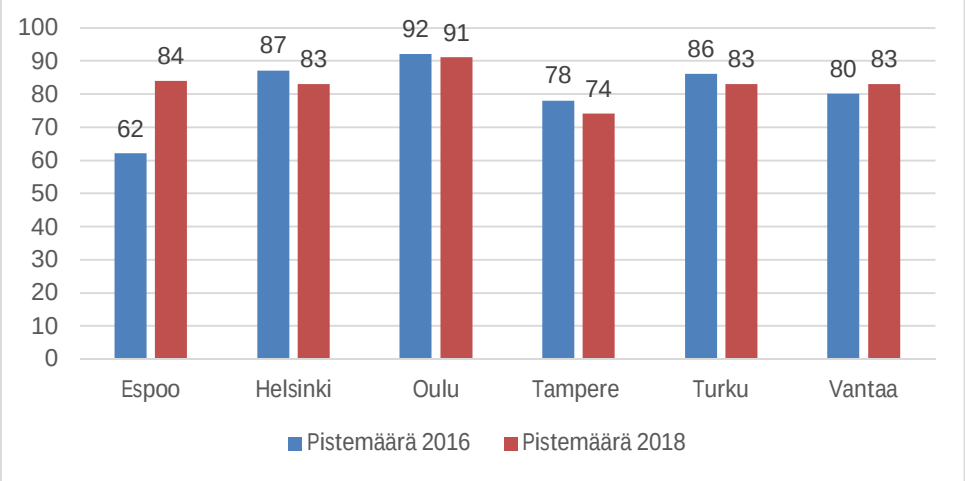

Vantaan liikuntapalvelujen nettokustannukset asukasta kohden ovat selvästi alhaisimmat kuuden suurimman kaupungin vertailussa.

Liikunnan edistäminen suurissa kaupungeissa

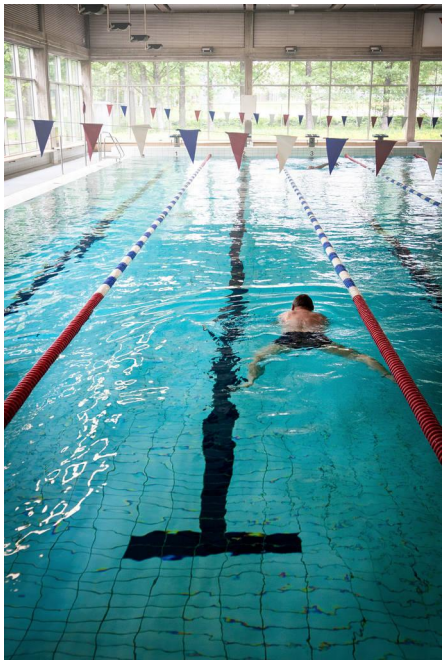
[11] Lähde: Lipas, liikuntapaikkojen tietokanta

Alla olevassa taulukossa on liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärät Suomen suurimmissa kaupungeissa vertailtuna vuosilta 2016 ja 2018.[12]

TEA-viisari on valtakunnalliseen aineistoon perustuva kunnan terveyden edistämisaktiivisuutta kuvaava mittari. Liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärä kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisaktiivisuutta. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Vantaan pistemäärä hieman nousi vuonna 2018 vuodesta 2016.

Havaintoja hyvinvointiraportista

Kuva: Pertti Raami

Vantaan hyvinvointiraportti vuodelta 2018 esiteltiin Vantaan kaupunginhallituksessa helmikuussa 2019. Hyvinvointiraportti koostui erillisestä Liikunnasta hyvinvointia -raportista sekä hyvinvointi-indikaattoreiden tietojen päivityksestä. Liikunnasta hyvinvointia- raportista nousi esiin seuraavia havaintoja:

Positiivisina havaintoina oli erilaisten harrasteliikuntaryhmien määrän selvä kasvu. Lisäksi Vantaalla oli vähemmän liikuntaa harrastamattomia ikääntyneitä kuin koko maassa keskimäärin. Kaupungin panostuksessa liikuntaan oli tapahtunut positiivista kehitystä ja toiminta oli hyvin kustannustehokasta (tästä esimerkkinä edellä ollut TEA-indikaattori vertailu).

Kehityskohteina raportissa mainittiin muun muassa se, että suuri osa vantaalaisesta väestöstä ei tavoita valtakunnallisia liikuntasuosituksia. Lisäksi liikkumisessa oli huomattaviakin eroja esimerkiksi sukupuolen, syntyperän, iän ja koulutuksen perusteella.

[12] Lähde: https://teaviisarifi/index

Tikkurilan uimahallin peruskorjaus

Tikkurilan uimahallin tarveselvitys hyväksyttiin 19.6.2017 Vantaan kaupunginhallituksessa. Hankesuunnitelma hyväksyttiin vapaa-ajan lautakunnassa 16.1.2018 ja teknisessä lautakunnassa 30.1.2018. Peruskorjaus ajoitettiin vuosille 2018 ja 2019 ja tavoitehinta rakentamisen aloitusajankohdan kustannustasossa 3,6 miljoonaa euroa. Peruskorjaus keskittyi kellarikerroksen puku-, pesu-, sauna- ja wc- tiloihin sekä alustatilan kosteuden hallintaan.

Peruskorjaus valmistui aikataulun mukaisesti tammikuussa 2019 ja hankkeen kustannukset vastasivat tavoitehintaa. Liikuntapalvelujen näkökulmasta oli tärkeää, että koko hanke hoidettiin hyvässä yhteistyössä ja liikuntapalveluiden edustaja oli esimerkiksi aina mukana työmaakokouksissa. Näin käyttäjän näkökulma tuli koko ajan huomioonotetuksi työn edetessä. Lisäksi uusien tilojen testauksiin ennen käyttöönottoa oli varattu hyvin aikaa ja ne tehtiin käyttäjän edustajien ja urakoitsijan kanssa yhteistyössä.

Johtopäätökset:

Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan sekä luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen liikuntapaikkoja rakentamalla ja ylläpitämällä että aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa toimintaa on liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksien tukeminen ja samalla tiivis yhteistyö liikunta- ja urheiluseurojen kanssa. Aktivoinnin kohderyhminä ovat olleet erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset, joita on aktivoitu liikkumaan erilaisten hankkeiden kautta. Myös monikulttuurisuus on otettu huomioon, sillä hankkeissa on mukana monikulttuurista liikunnanharrastamista tukeva hanke.

Liikuntapalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä vaikuttavuudesta ja henkilöstön hyvinvoinnista on tunnuslukujen perusteella havaittavissa positiivisia signaaleja. Vaikuttavuudesta kertoo se, että liikunnan edistäminen oli Vantaalla parantunut vuonna 2018 verrattuna edelliseen mittaukseen. Liikuntapalvelujen liikunnan edistämiseksi tekemillä toimenpiteillä voidaan tämän perusteella tulkita olleen positiivista vaikutusta. Hyvin alhaisena pysynyt henkilöstön sairauspoissaoloprosentti on signaali hyvästä henkilöstön hyvinvoinnista. Lisäksi voidaan todeta, että kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan asukaskohtaiset nettokustannukset olivat selvästi alhaisimmat, joten palvelut on tuotettu myös kustannustehokkaasti.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että liikunnan edistäminen on tärkeä osa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen työllä luodaan puitteita, jotta kaikilla kuntalaisilla oli mahdollisuus harrastaa mahdollisimman monipuolisesti erilaisia liikuntamuotoja. Kuntalaisten liikunnan edistäminen on viimeisen vertailun mukaan Vantaalla entistä paremmalla tasolla, joten liikuntapalvelujen työ on tuottanut tämän perusteella haluttua tulosta. Liikunnasta hyvinvointia -raportissa nostettiin esiin kehittämiskohteita vantaalaisten liikuntaan liittyen. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että liikuntapalvelut selvittää omalta osaltaan keinoja vastata näihin kehityskohteisiin.

8.2 Johtaminen sivistystoimessa

Tavoitteena oli arvioida johtamisen toimivuutta sivistystoimessa. Arviointi rajattiin koskemaan yleisjohtamista ja erityisesti perusopetuksen johtamista vuonna 2018. Arviointi suoritettiin taustamateriaalin, ennakkoon toimitettujen kysymysten ja lautakunnan kokouksessa saamien vastausten perusteella.

Yleistä Vantaan johtamisjärjestelmästä

Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

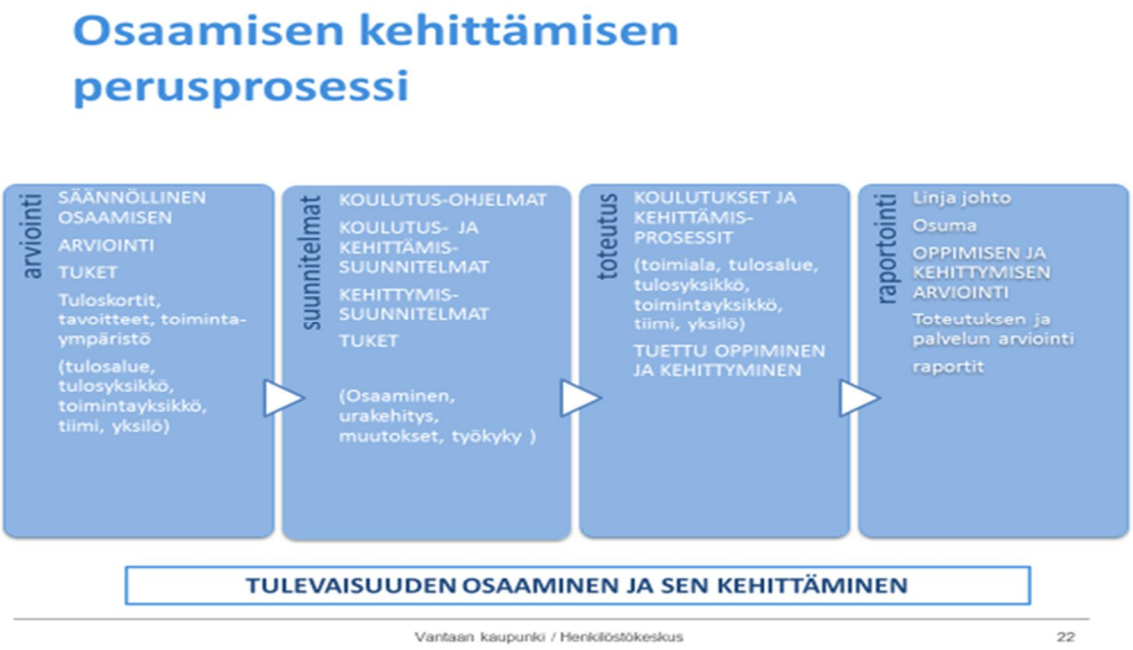
Kaupungin ammatillisen johtamisjärjestelmän viitekehys mahdollistaa eri johtamisen keinojen ja työvälineiden käytön, jotta kaupungin strategia voisi toteutua. Strateginen johtaminen perustuu strategiasta tulevien tavoitteiden asettamiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta vaativat esimiehiltä kykyä suunnitella, seurata ja antaa palautetta. Johtamista tehdään joka organisaatiotasolla ja siten myös johtamista johdetaan. Johtamisjärjestelmien dokumentointiin ja kuvaamiseen on kiinnitetty huomiota ja johtamisjärjestelmää arvioidaan tulosalueittain kehittämisen suuntaamiseksi. Tulosalueet poimivat arviointien avulla kehittämiskohteistaan konkreettiset kehittämistoimenpiteet.

Kaupungissa laadittiin vuonna 2014 tulosaluekohtaiset johtamisjärjestelmäkuvaukset.

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä

Sivistystoimen toimialaa johdetaan edellä kuvatun kaupungin mallin mukaisesti. Lisäksi sivistystoimen toimialalla on ollut käynnissä muutosjohtamisen prosessi, joka liittyy toimialan siirtymiseen monitilatoimistoon vuonna 2019. Muutokseen liittyy paljon ennakkovalmistelua, erilaisia johdon foorumeita ja työpajoja sekä työyhteisöjen työpajoja. Toimintakulttuurin muutoksen johtamiseen on laadittu ohjelma.

Alla olevassa kuviossa on kuvattu osaamisen kehittämisen perusprosessi.

Johtaminen perusopetuksessa

Perusopetuksen järjestämistä ohjataan opetusta koskevan lainsäädännön, opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman avulla. Valtakunnallisia säädöksiä ovat perusopetuslaki ja perusopetusasetus. Valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako määritellään valtioneuvoston asetuksella. Koulun toiminnan kannalta keskeinen opetusta ohjaava normi ovat opetushallituksen päättämät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta laaditaan paikallinen opetussuunnitelma.

Vantaalla perusopetuksen johtamisjärjestelmän kuvaus sisältää organisaation kuvauksen, arvot, vision ja strategian sekä perusopetuksen koulujen toimintaa ohjaavat laatukortit. Laatukorteissa on kuvattu kunkin aihepiirin laadukas toiminta sekä lueteltu asiaan liittyvät prosessikuvaukset ja asiakirjat.

Perusopetuksen strategiassa vuosille 2018–2021 on laadittu strategisia tavoitteita kolmelle osa-alueelle: taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Yleistä perusopetuksesta

Perusopetuksen tulosyksikköön kuuluu 42 suomenkielistä peruskoulua, joiden keskimääräinen oppilasmäärä on 524. Henkilöstöä on yhteensä noin 2 000 ja oppilaita yli 22 000. Oppilasmäärän kasvu on ollut nopeaa, vuodesta 2013 vuoteen 2018 oppilasmäärä kasvoi keskimäärin 500 oppilasta vuodessa, siis yhden vantaalaisen keskivertokoulun verran. Jatkossa kasvu näyttäisi ennusteiden mukaan tasaantuvan hieman alle 200 oppilaaseen vuodessa.
Nivelvaiheyhteistyöllä pyritään vaikuttamaan siihen, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai niihin valmistavaan koulutukseen. Vuonna 2017 jatkokoulutukseen sijoittui 98,0 prosenttia perusopetuksen päättäneistä ja suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen 92,7 prosenttia. Tämä oli hieman tavoiteltua huonompi tulos.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea voi saada yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena. Tämä järjestetään ensisijaisesti lähikoulussa. Lisäksi on kaupunkitasoisia etappi-, paja- ja polikliinisen opetuksen ryhmiä. Laaja-alaisia erityisopettajia on laskennallisesti yksi opettaja 200 oppilasta kohden. Koulujen erityisopettajaresurssi määräytyy oppilasmäärän ja alueellisen tarpeen perusteella.

Aluehallintovirasto antoi maaliskuussa 2018 päätöksen sille tehdystä Vantaan perusopetusta koskevasta kantelusta. Päätöksessään virasto kiinnitti huomiota oppilaiden perusopetusasetuksen 2 § 2 ja 3 momentissa säädettyihin enimmäismääriin opetusryhmiä kohden ja ilmaisi omana käsityksenään, että integroidussa ryhmässä vain merkittävä vähemmistö oppilaista voi olla erityisen tuen oppilaita.

Johtopäätökset:

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetus on valtakunnallisesti varsin säänneltyä toimintaa. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että sivistystoimen tulisi tarvittaessa pystyä todentamaan esimerkiksi aluehallintovirastolle, että on toimittu sen mukaan kuin on säädetty esimerkiksi integroitujen ryhmien ryhmäkokoja koskevassa asiassa.

9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

9.1 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen tulosyksikön palveluihin kuuluvat erilaiset palvelut alkoholia, huumeita ja /tai lääkkeitä käyttäville vantaalaisille ja heidän läheisilleen, jotka toivovat neuvoa ja tukea päihteiden käytön lopettamiseen. Näitä palveluja tarjoavat A-klinikat (2 klinikkaa ja myös kotiin tarjottavaa päihdepalvelua), ehkäisevän päihdetyön yksikkö, huumehoitoklinikka ja vinkkarit (2 yksikköä). Martinlaakson terveysasemalla toimii matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste ja päihdepalvelut on mukana pääkaupunkiseudun peliklinikkatyössä, jossa tarjotaan apua peliongelmaisille ja heidän omaisilleen. Kaikkiin mainittuihin palveluihin

pääsee ilman lähetettä (pois lukien kotiin tarjottavat palvelut). Lisäksi päihdepalveluihin kuuluu päihdevieroitusyksikkö, jossa annetaan ympärivuorokautista vieroitushoitopalvelua alkoholia, lääkkeitä tai huumeita käyttäville täysi-ikäisille vantaalaisille. Palveluun tarvitaan hoidon tarpeen arvio, lähete ja paikanvaraus.

Tavoitteet

Vuoden 2018 talousarvioon oli päihdepalvelujen osalle taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 nostettu seuraava tavoite: Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toimintoja kehitetään yhteistyönä perhepalvelujen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (jatkossa HUS) kanssa.

HUS yhteistyö
Yhteistyössä päihdevieroitusyksikön ja HUS Peijaksen kanssa on käynnistetty hanke asiakkaiden vieroitushoitoon ohjautumisen tehostamiseksi. Päihdevieroitushoitoa tarvitsevia asiakkaita on ohjattu päivystyksestä ja tarkkailuosastolta vieroitukseen tavallista enemmän. Lisäksi yhteistyössä HUS Peijaksen päivystyksen kanssa on tehty sairaanhoitajan rekrytointi ja perehdytys. Sairaanhoitaja on aloittanut työt kesäkuussa Peijaksen päivystyksessä

Yhteistyö perhepalvelujen kanssa
Päihdepalveluissa luodaan yhteistyömalleja perhepalveluihin jäävien yhteistyötahojen kanssa. Päihdepalveluista on ollut jäsen lastensuojelun asiantuntijaryhmässä ja tätä yhteistyötä jatketaan. Samoin jatketaan sosiaalihuoltolain velvoittamia ja olemassa olevia yhteistyökäytäntöjä (lastensuojelun ohjaamat päihdekartoitukset).

Keskeisiä toiminnan muutoksia ja kehittämiskohteita 2018

Vuonna 2018 toiminnan keskeinen muutos oli päihdepalvelujen tulosyksikön siirtyminen kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluiden tulosalueelle. Muutoksella haluttiin lisätä entisestään mielenterveyspalvelujen ja päihdepalvelujen integraatiota (mielenterveyspalvelujen tulosyksikkö kuuluu myös terveyspalvelujen tulosalueeseen).

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen päivystys Martinlaakson terveysasemalla vakinaistettiin 1.1.2018 alkaen. Palvelu toteutetaan yhteistyössä HYKS psykiatrian kanssa ja palvelupisteellä työskentelee mielenterveys- ja päihdetyön ammattilaisia, joilta saa monipuolista tukea. Myös Tikkurilaan on suunnitteilla vastaava mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste.

Muita kehittämiskohteita

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatio
Päihdepalvelujen siirrolla terveyspalvelujen tulosalueelle mahdollistettiin mielenterveys- ja päihdepalvelujen entistä tiiviimpi yhteistyö. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integroiminen jatkuu edelleen ja tähän liittyvät toimet käynnistyivät syksyllä 2018. Yhtenä toimenpiteenä siirretään matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupisteen koordinaatio terveysasemapalveluista päihdepalveluihin. Tähän liittyen mielenterveystyötä tekevät sairaanhoitaja ja kokemusasiantuntija siirtyvät vuoden 2019 alussa päihdepalvelujen kokonaisuuteen. Integraatio viedään loppuun vuoden 2019 aikana ja kaikki mielenterveys- ja päihdetyötä tekevät siirtyivät vuoden 2019 aikana työskentelemään samaan tulosyksikköön.

Kotiin annettavat päihdepalvelut
Tämä palvelu aloitettiin omana toimintana toukokuussa 2017. Palvelut käsittävät kotiin annettavaa vieroitushoitoa ja päihdekuntoutusta. Palvelun tavoitteena on tukea asiakasta päihteettömyyteen. Palvelu soveltuu muun muassa ikääntyneille, liikuntarajoitteisille ja niille, joiden tilanne ei vaadi laitoshoitoa tai jotka tarvitsevat tukea laitos- ja sairaalahoidon jälkeen.

Yleistä toiminnan kehittämisestä
Asiakastyytyväisyyskyselyn pohjalta yleisiksi kehittämiskohteiksi on nostettu vertaistukitoiminnan lisääminen ja asiakkaan tarpeiden entistä parempi huomioonottaminen. Päihdepalveluissa otetaankin asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli[13], joka nimenomaan painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä.

Toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Ohessa päihdepalvelujen erilaisia yksikön tilinpäätöksistä ja käyttösuunnitelmista ja yksiköltä saaduista tiedoista 2015–2018 koottuja tunnuslukuja ja niiden kehitystä. Kotiin annettavien palvelujen osalta tiedot ovat vuosilta 2017–2018, koska palvelu aloitettiin 2017. Alla olevissa taulukoissa on koottuna toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja.

Asiakasmäärät

	2015	2016	2017	2018
Päihdepalvelujen asiakkaat	1 988	2 171	2 301	2 246
Huumeidenkäyttäjien sosiaali-ja terveysneuvonnan asiakkaat	-	1 175	1 210	1 232

	2017	2018
Alkoholivieroitus kotona	257	162
Kotikuntoutus	546	677

Laatu ja vaikuttavuus

	2015	2016	2017	2018
Päihdevieroitusyksikön käyttöaste, prosenttia	100 %	91,2%	85,2%	86,4%

Tuottavuus ja tehokkuus

	2015	2016	2017	2018
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100%	100%	100%

Henkilöstö

Ohessa päihdepalvelujen henkilöstömäärän kehitystä vuosina 2015–2018. Huomattavaa henkilöstömäärän osalta on, että päihdepalvelujen tulosyksikkö kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta siirrettiin terveyspalveluiden tulosalueelle 1.1.2018. Kuntouttavien asumispalvelujen henkilöstö jäi perhepalveluiden tulosalueelle ja kuntouttavat asumispalvelut yhdistettiin perhepalveluiden mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden kokonaisuudeksi.

Henkilöstömäärä

	2015	2016	2017	2018
Vakanssit	121	122	130	83

Lääkärien rekrytoinnissa on ollut ongelmia. Syksyllä 2018 neljästä lääkärin vakanssista vain yksi oli täytettynä ja lääkärien tarvetta jouduttiin paikkaamaan ostopalvelulla.

[13] Toipumisorientaatiossa keskeisenä tavoitteena on painottaa potilaiden omia voimavaroja, osallisuutta omassa elinympäristössään, elämän merkitykselliseksi kokemista sekä toiveikkuuden ylläpitämistä. Potilaasta tulee tärkeä osallinen oman hoitonsa suunnittelussa ja hoitosuhteesta tulee enemmän yhteistyösuhteen kaltainen. Potilasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon. (https://mielenterveyshelmi.fi/blogi/vaikuttava-mieli/mita-on-toipumisorientaatio)

Asiakastyytyväisyys

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyissä 2016 ja 2017 päihdepalvelujen ja sen yksiköiden yleisarvosanat olivat seuraavat. Asteikko 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

	2016	2017
A-klinikkatyö	9,25	8,98
Huumehoitoyksikkö	7,69	8,27
Päihdevieroitusyksikkö	7,70	8,42
Yleisarvosana päihdepalvelut	8,32	8,59

Asiakastyytyväisyys päihdepalvelujen kaikissa palveluyksiköissä oli melko hyvällä tasolla vuonna 2016 ja vuoden 2017 kyselyssä lähes kaikkien palveluyksiköiden asiakastyytyväisyys oli vielä hieman kasvanut. Lisäksi erilaisiin palveluväittämiin saatiin vuonna 2017 myös hieman paremmat tulokset kuin vuonna 2016.

Yhteistyö eri tahoilla

Kaupungin sisäinen yhteistyö
Ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää yhteistyötä tehdään neuvoloiden ja koulujen kanssa. Hoidollisten palvelujen osalta tehdään asiakasrajapinnassa tapahtuvaa yhteistyötä erityisesti muiden sosiaali- ja terveystoimen tulosalueiden/tulosyksiköiden, kuten esimerkiksi lastensuojelun, aikuissosiaalityön, asumispalveluiden, terveysasemien ja työterveyshuollon kanssa.

Kolmas sektori
Yhteistyötä tehdään johtoryhmä- ja yksikkötasolla. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kolmas sektori muun muassa järjestää joissakin yksiköissä inforyhmiä ja erilaisia tapahtumia järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

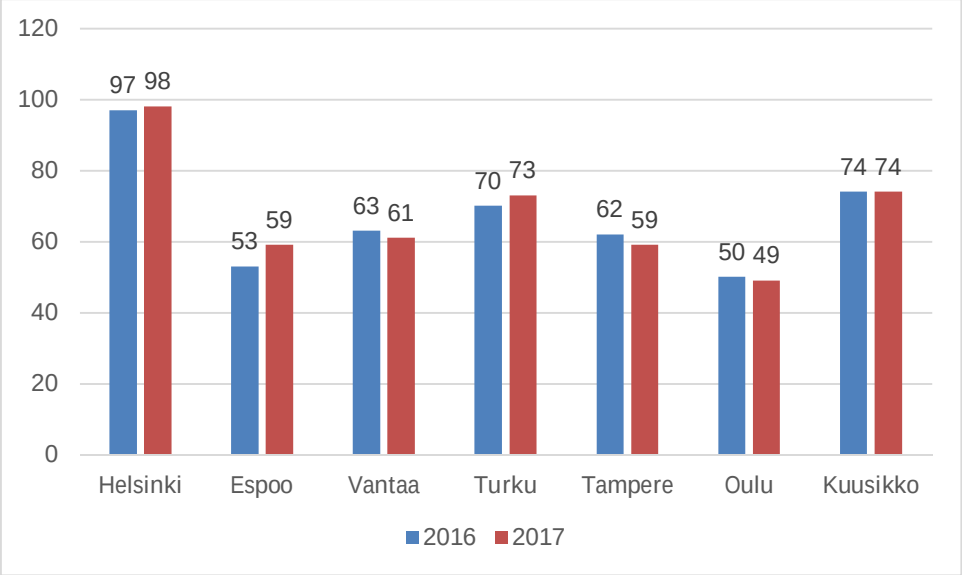
Pääkaupunkiseudun yhteistyö
Pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tehdään yhteistyötä päihdeasioissa terveysneuvonta- ja korvaushoitokysymyksissä. Ostopalvelujen osalta päihdepalvelujen kilpailutus tehtiin yhdessä Espoon, Kauniaisten, perusturvakuntayhtymä Karviaisen (yhtymään kuuluvat Karkkila ja Vihti) ja Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän (yhtymään kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula) kanssa. Vantaan osalta kilpailutus koski korvaushoitoa, kuntouttavaa laitoshoitoa ja laitosvieroitushoitoa.

Kuusikko kustannusvertailu

Kuuden suurimman kaupungin päihdehuollosta on vuodesta 2005 tehty vuosittain erilaisia vertailuja sisältävä raportti. Ohessa tietoa viimeksi julkaistusta raportista (vuodelta 2017).

Päihdehuollon kustannukset (euroa/asukas) kuuden suurimman kaupungin osalta 18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden vuosina 2016 ja 2017.[14]

[14] Lähde: Auri Lyly-Falk, Kuusikko-työryhmän julkaisusarja 4/2018: Kuuden suurimman kaupungin päihde- ja mielenterveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2017.

Vantaan päihdepalvelujen kustannusten osalta voi todeta asukaskohtaisten kustannusten vuonna 2017 hieman laskeneen edellisvuodesta. Vantaan kustannukset ovat selvästi kuuden suurimman kaupungin keskiarvon alapuolella.

Johtopäätökset:

Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta organisatorisesti perhepalveluista terveyspalvelujen alle. Päihdepalveluja koskeva organisaatiomuutos jatkuu edelleen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen integraatiota syvennetään siirtämällä vuonna 2019 kaikki päihde- ja mielenterveystyötä tekevät työskentelemään samaan yksikköön.

Päihdepalvelut on voimistanut palvelujensa asiakaslähtöisyyttä. Asiakaslähtöisyyttä korostetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä. Näin halutaan edelleen alentaa kynnystä palveluun hakeutumiseen ja saada entistä enemmän asiakkaan näkökulmaa mukaan hoidon suunnitteluun. Palvelujen kehittämisessä on otettu huomioon myös asiakkailta saatu palaute ja esimerkiksi hyvää palautetta saaneiden vertaistukiryhmien käyttöä on lisätty. Uutena omana palvelumuotona on aloitettu kotiin annettavat päihdepalvelut. Näin palvelua voidaan tarjota paremmin myös sellaisille ryhmille (esimerkiksi vanhukset ja liikuntarajoitteiset), joilla palveluun hakeutuminen voi muuten olla hankalaa.

Päihdepalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden eri osatekijöissä on tapahtunut myönteistä kehitystä. Taloudellisuuden osalta positiivista kehitystä on nähtävissä vuosien 2016 ja 2017 kuuden suurimman kaupungin vertailussa, joka osoitti Vantaan päihdehuollon palvelujen asiakaskohtaisten kustannusten hieman laskeneen vuonna 2017. Vantaan asukaskohtaiset kustannukset olivat myös selvästi isojen kaupunkien keskimääräisiä kustannuksia alemmat. Laadun osalta positiivinen suuntaus on, että asiakkaiden kokemukset päihdepalveluista ovat olleet asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella varsin myönteisiä ja vuonna 2017 päihdepalvelujen osalta tulokset vielä paranivat vuodesta 2016. Vaikuttavuuden osalta positiiviseksi kehitykseksi voitaneen tulkita se, että kyselyssä päihdepalvelujen osalta vastaajat olivat entistä vahvemmin vuonna 2017 samaa mieltä väittämästä: ”Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani”.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että päihdepalvelut entistä enemmän osallistaa asiakkaita hoidon suunnitteluun ja pyrkii madaltamaan palveluun hakeutumisen kynnystä. Positiivisena lautakunta näkee myös erityisryhmien entistä paremman huomioon ottamisen kotiin annettavien päihdepalvelujen kautta. Tarkastuslautakunta suosittelee päihdepalveluja edelleen jatkamaan eri asiakasryhmille parhaiten sopivien palvelumallien kehittämistä.

9.2 Kotihoito

Tavoitteena oli arvioida kotihoidon tavoitteiden saavuttamista, toiminnan keskeisiä muutoksia ja toiminnan tuloksellisuutta.

Vantaa ikääntyy

Vuoden 2018 alussa Vantaan väestöstä 15,2 prosenttia oli 65 vuotta täyttäneitä, 5,7 prosenttia 75 vuotta täyttäneitä ja 1,3 prosenttia 85 vuotta täyttäneitä. Ikääntyneiden asukkaiden määrän muutosprosentti vuodesta 2013 on ollut suuri. 65 vuotta täyttäneiden määrä on kasvanut 16,5 prosenttia, 75 vuotta täyttäneiden 21,7 prosenttia ja 85 vuotta täyttäneiden määrä 34,8 prosenttia.

Palveluiden tarve kasvaa jatkossakin voimakkaasti. Vuoteen 2035 mennessä 65 vuotta täyttäneitä ennustetaan olevan 18,2 prosenttia vantaalaisista ja 75 vuotta täyttäneitä 9,5 prosenttia. 85 vuotta täyttäneiden osuus nousee jo 3,3 prosenttiin.

Yleistä kotihoidosta

Kotihoito kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen kotona asumisen tuen yksikköön. Vantaan kotihoidossa on kahdeksan alueellista toimintayksikköä sekä koko Vantaan alueella toimivat akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikkö AAKU ja kotihoidon resurssipooli. Henkilöstöä on 223. Kotihoidon asiakkuuteen tullaan keskitetyn asiakasohjauksen kautta.

Kotihoidon palveluihin kuuluvat toimintakyvyn ja omatoimisuuden tukeminen ja ohjaus, ravitsemuksesta huolehtiminen ja neuvonta, henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtiminen, sairaanhoidolliset toimenpiteet ja seurannat, lääkehoito hoitavan lääkärin määräämän ohjeen mukaisesti ja laboratorionäytteiden ottaminen, jos asiakas ei terveydellisistä syistä pääse itse laboratorioon.

Asiakkaalle voidaan tarvittaessa järjestää myös erilaisia kotihoitoa tukevia palveluja, kuten ateria-, siivous-, kauppa- ja turvapalveluja. Lisäksi kotona asumista tukee kuljetuspalvelu, jota annetaan vammaispalvelulain (VpL) ja sosiaalihuoltolain (ShL) perusteella. VpL-kuljetuspalvelua käyttäviä asiakkaita on keskimäärin 3 218 ja ShL-kuljetuspalvelua käyttäviä keskimäärin 558. Kuljetuspalveluiden kustannukset ovat vuositasolla 9,5–10 miljoonaa euroa.

Kotihoidon asiakkaiden määrä on vuosina 2016–2018 pysynyt kuukausittain noin 1 500 asiakkaan tasolla, joista noin 1 300 on jatkuvia asiakkuuksia. Kotihoidon käyntien määrä on noussut. Alkuvuodesta 2016 oltiin noin 30 000 käynnin kuukausivauhdissa ja loppukesästä 2018 tehtiin jo lähes 40 000 käyntiä kuukaudessa. Vuonna 2018 tehtiin yhteensä noin 458 000 kotihoidon käyntiä, joista ostopalvelun osuus oli 14 prosenttia.

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Kotihoidon toimintakuluihin (sisältäen kotihoito, kotihoidon tukipalvelut sekä akuutti arviointi ja kotikuntoutus) oli käyttösuunnitelmassa varattu yhteensä 14,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 toteutuneet toimintakulut olivat 15 miljoonaa euroa. Yhtenä sitovana tavoitteena oli, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidolla on omalta osaltaan merkittävä rooli tavoitteen toteuttamisessa. Vantaalla omassa kodissa asuu 93,1 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Kansallisessa laatusuosituksessa[15] palvelurakennetavoite kotona asumisen osalta on 91–92 prosenttia. Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy toteutui myös tavoitteen mukaisesti ja lain edellyttämissä määräajoissa.

[15] Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi

Kotihoidon haasteet ja kehittäminen

Yleisesti valtakunnan julkisuudessa näkyneitä kotihoidon haasteita ovat asiakkaiden näkökulmasta usein vaihtuvat hoitajat, joilla on liian kiire tai liian lyhyet käynnit. Työntekijöiden näkökulmasta haasteena on yleensä tuotu esiin työkuorma (liikaa asiakaskäyntejä, jotta niistä voisi suoriutua työpäivän aikana), varahenkilöstön puuttuminen, pysäköintiongelmat ja se, että siirtymiin ei välttämättä ole varattu aikaa ja että ruokailuun ei jää aikaa.

Yhtenä keinona vastata haasteisiin on perustettu resurssipooli. Kotihoidon resurssipoolilla tarkoitetaan varahenkilöpoolia, joka kiertää ympäri kaupunkia tarpeen mukaan. Resurssipoolia kehitetään tulosalueen tasoisesti. Lisäksi kotihoidon töidenjako on keskitetty, mikä on tasapuolistanut töiden jakoa, eikä alueellisia eroja tai erilaisia toimintatapoja enää pääse kehittymään. Keskittäminen myös vapauttaa esimiesten työaikaa muihin esimiestehtäviin.

Välittömän työajan (asiakkaan luona vietetty aika) osuutta on haluttu kasvattaa. Asiakkaiden luona vietetty aika on noussut tasaisesti ja on jo yli 50 prosenttia työajasta. Keskimäärin asiakaskäyntejä on 10–15 / työvuoro. Asiakaskäynnin kesto määräytyy palvelusuunnitelman mukaisesti vaihteluvälin ollessa 10 minuutista 2 tuntiin. Johtamista on tehostettu ja otettu käyttöön digitaalisia seurantajärjestelmiä. Välitöntä työaikaa seurataan Hilkka-toiminnanohjausjärjestelmästä yksiköissä päivittäin, samoin töidenjaossa. Kuukausittaista tilannetta seurataan ja arvioidaan kotihoidon johtoryhmässä.

RAI-arvioinnit

RAI on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin väline, joka tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Lisäksi se on vertailukehittämisen väline, jonka avulla hoitoa ja palveluita kehitetään kansallisen ja kansainvälisen vertailun avulla. RAI-aineistot toimitetaan THL:lle joka myös toimittaa kunnille vertailukehittämisen yhteenvetoraportit. Näistä raporteista saatavat laatuindikaattorit kuvaavat asiakkaisiin ja hoitokäytäntöihin liittyviä kielteisiä tiloja. Kotihoidossa on seurattu esimerkiksi ravitsemukseen ja asiakkaiden osallisuuteen liittyviä laatuindikaattoreita. RAI-arviointien kattavuutta tulisi kuitenkin saada nykyistä korkeammaksi. Viimeksi raportissa oli noin 55 prosentin kattavuus, jolloin johtopäätösten tekemisessä on oltava hyvin varovainen.

Tuloksellisuuden arviointia

Kotihoito on saanut palvelun laadusta hyvää palautetta toimialan asiakastyytyväisyyskyselyssä. Muistutuksia ja kanteluita on asiakasmäärään suhteutettuna vähän. Kotihoidon yksikkökustannukset ovat kuusikkokunnista pienimmät. Työelämän laadussa on Kunta10-kyselyn tulosten perusteella ollut parantamisen varaa: työntekijät ovat kokeneet enemmän painetta kuin kaupungissa keskimäärin ja että työn hallintamahdollisuudet ovat vähäisiä. Kaupunginvaltuuston myöntämät lisävakanssit voivat tuoda ainakin hetkeksi helpotusta henkilöstön kokemaan paineeseen, edellyttäen, että vakanssit saadaan täyteen. Tuottavuutta tarkasteltaessa asiakasmäärä on pysynyt ennallaan, mutta käyntien määrä on noussut selvästi vuosittain. Sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymä tuottavuusmittari on osoittanut vuosittain parannusta.

Johtopäätökset:

Varahenkilöiden puutteeseen perustettiin ratkaisuksi resurssipooli, joka tarjoaa työvoimaa sinne, missä tarvetta on. Samalla resurssipooliin keskitettiin työnjako, mikä näyttäisi olleen hyvä ratkaisu esimiestyöhön keskittymisen kannalta. Etuna on myös se, että eri alueiden toimintatavat ja henkilöstömitoitukset saadaan yhtenäisiksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2019 talousarvioon 15 uutta vakanssia kotihoitoon. Ikääntyneiden määrän voimakas kasvu aiheuttanee jatkossakin painetta lisätä henkilöstöä, joten on tärkeää, että resurssitilannetta seurataan aktiivisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alalla on tällä hetkellä työvoimapula, joka koskee myös kotihoitoa, joten vakanssien täyttäminen ja pitäminen täytettyinä saattaa olla haasteellista.

Suositus:

RAI-arvioinnin käyttäminen on yksi keino seurata laatua niin kotihoidossa kuin asumispalveluissakin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että arviointien kattavuutta pyritään parantamaan.

9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus

Vantaan sairaala tulosyksikkö (jatkossa Vantaan sairaala) kuuluu Vantaan kaupungin organisaatiossa sosiaali- ja terveystoimen toimialaan ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueeseen. Tulosyksikköön kuuluvat Katriinan sairaala Seutulassa ja Peijaksen sairaalan geriatrinen akuuttiyksikkö. Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Tulosyksikön arvioinnin yhteydessä käsitellään lyhyesti myös Katriinan sairaalan vuonna 2018 valmistunutta perusparannusinvestointia.

Kuva: Pentti Raami

Katriinan sairaalassa ja Peijaksen yksikössä on yhteensä 211 sairaansijaa. Katriinan sairaalassa on seitsemän vuodeosastoa, geriatrinen vastaanotto ja päiväsairaala, jossa annetaan sairaalahoidon jälkeistä kuntoutusta. Peijaksen yksiköissä on geriatrista akuuttihoitoa ja kuntoutusta ja lisäksi kotisairaala. joka antaa sairaalatasoista hoitoa potilaan kotona tai hänen muussa asumispaikassaan esim. palvelutalossa tai hoivakodissa. Katriinan sairaalan yksiköihin potilaat tulevat yleensä lähetteellä terveysasemilta tai lähetteellä tai siirtoilmoituksella erikoissairaanhoidosta (potilaalla ei enää erikoissairaanhoidon tarvetta). Peijaksen yksiköihin valtaosa potilaista tulee Peijaksen yhteispäivystyksestä.

Toiminnan tavoitteista

Vantaan sairaalan toiminta-ajatus: ”Moniammatillinen, tavoitteellinen, mahdollisimman lyhytaikainen sairaalahoito ja kuntoutumisen tukeminen yhdessä potilaiden, omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.”

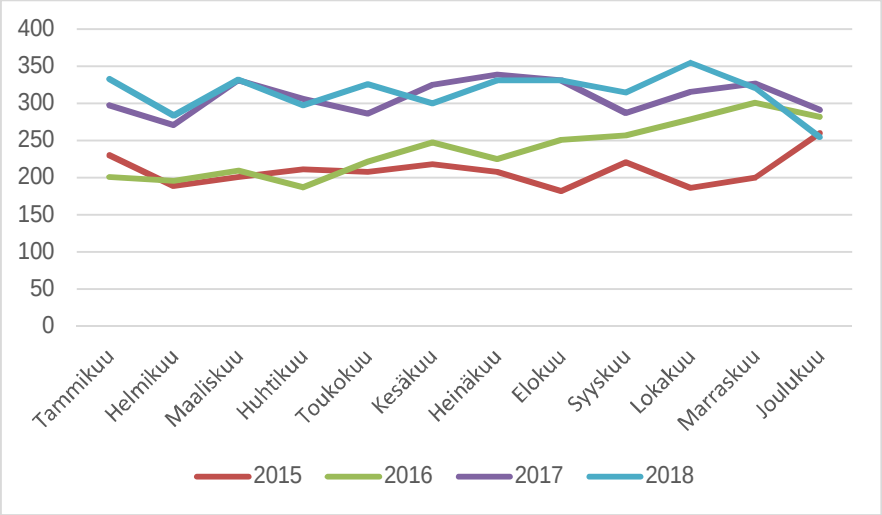
Tätä toteutetaan sairaalan moniammatillisella ja monialaisella henkilökunnalla. Potilas saa koko ajan monipuolista ja tarpeisiinsa vastaavaa kuntoutusta, jonka edistymistä seurataan ja arvioidaan sekä tarvittaessa asetetaan kuntoutukselle uusia tavoitteita. Toiminnassa korostetaan potilaslähtöisyyttä ja potilas otetaan mahdolli-

simman tiiviisti mukaan hoitonsa suunnitteluun. Sopimalla kuntoutukselle yhteiset tavoitteet sitoutetaan potilas entistä paremmin omaan kuntoutukseensa. Myös omaiset nähdään tärkeänä voimavarana ja he ovat mahdollisuuksien mukaan mukana hoitoneuvottelussa.

Talous ja toiminnan tunnuslukuja

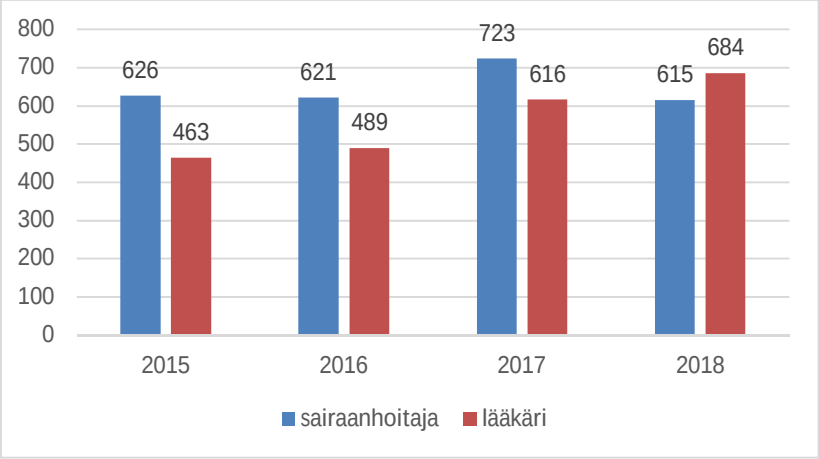
Vantaan sairaalan tulosyksikön toimintakulut ylittyivät noin 3,6 miljoonalla eurolla. Ylitykset johtuivat pääasiassa asiakaspalvelujen ostoista (ostot Kaunialan sairaalasta). Vuoden aikana erikoissairaanhoidon lähetemäärät kasvoivat lähes 14 prosenttia ja Kaunialasta jouduttiin ostamaan suunniteltua enemmän kuntoutuspaikkoja. Tilikauden tulos oli samoin noin 3,6 miljoonaa euroa arvioitua huonompi (talousarvio: -20,1 miljoonaa, tilinpäätös: -23,8 miljoonaa). Oheisissa taulukoissa koottuna toiminnan volyymeja kuvaavia tunnuslukuja.

Hoitojaksot kuukausittain 2015–2018

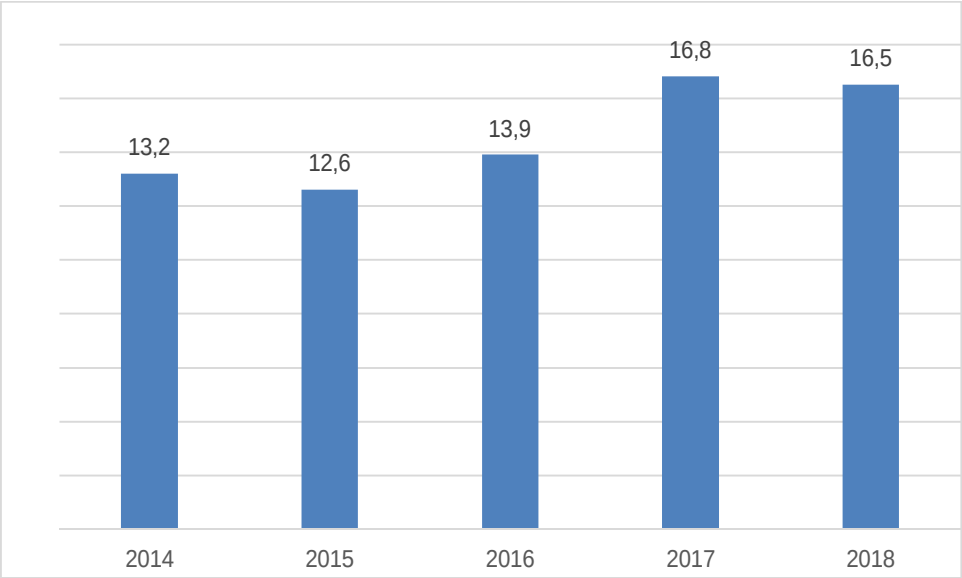
Hoitojaksojen määrä on lisääntynyt vuosina 2017 ja 2018 verrattuna kahteen aiempaan vuoteen. Vuonna 2018 hoitojaksojen määrä oli vielä hieman kasvanut vuodesta 2017. Kuukausittaisten hoitojaksojen määrä on ollut vuosina 2017–2018 keskimäärin noin 300, kun vuosina 2015–2016 vain marraskuussa 2016 oli yli 300 hoitojaksoa.

Geriatrisen vastaanoton käynnit 2015–2018,

Geriatrisen vastaanoton käynnit ovat myös olleet kasvussa. Vuonna 2018 sairaanhoitajakäynnit lisääntyivät edellisestä vuodesta ja lääkärikäynnit taas vähenivät vuodesta 2017.

Päättyneet hoitojaksot/sairaansija 2014–2018

Tätä mittaria käytetään Vantaan sairaalassa tuottavuusmittarina (mitä isompi luku sen parempi). Tällä luvulla mitaten tuottavuus on vuosina 2017 ja 2018 selvästi noussut aiemmista vuosista.

Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot (prosenttia päättyneistä hoitojaksoista)

	2016	2017	2018
Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot	71,8%	72,0%	72,0%

Vantaan sairaalalla tavoitteena on, että 75 prosenttia hoitojaksoista päättyy potilaan kotiutukseen. Tavoitteesta on hieman jääty 2016–2018.

Asiakastyytyväisyys

Ohessa koottuna tietoja sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyistä Vantaan sairaalan ja sen yksiköiden osalta ja sen vuosilta 2016 ja 2017. Yleisarvosanan osalta asteikko oli 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

Asiakastyytyväisyyskyselyjen yleisarvosanat

	2016	2017
Yleisarvosana sairaalan osasto	8,51	8,36
Yleisarvosana Geriatrian poliklinikka	9,16	9,39
Yleisarvosana Vantaan sairaala	8,68	8,57

Asiakastyytyväisyyskyselyn yleisarvosanat olivat tehdyissä kyselyissä hyvällä tasolla.

Henkilöstö

Oheisissa taulukoissa on koottuna Vantaan sairaalan vakanssimäärät vuosina 2015–2018 ja henkilöstön sairauspoissaoloprosentti tammi–syyskuulta vuosilta 2015–2018

Vantaan sairaalan vakanssimäärä 2015–2018

2015	2016	2017	2018
235	267	269	280

Vakanssimäärää nostettiin vuodelle 2018 mutta ongelmana on ollut sopivien henkilöiden saatavuus. Syyskuun lopussa Vantaan sairaalassa oli avoinna 6 lääkärin vakanssia ja 8 sairaanhoitajan vakanssia. Terveysalan henkilöstön saatavuus on ongelmana koko pääkaupunkiseudulla ja tilanne on vielä heikentynyt 2018.

Vantaan sairaalan terveysperusteiset poissaolot (luvut prosentteja)
2016–2018

2016	2017	2018
5,48	5,84	6,63

Sairauspoissaolot olivat kasvussa 2018.

Perusparannusinvestointi

Katriinan sairaalaan B-osaan tehtiin elokuussa 2018 valmistunut perusparannusinvestointi. Kyseisen B-osa oli välttävässä kunnossa ja sen katsottiin tulleen käyttöikänsä päähän.

Aikataulut ja kustannukset

Investointi valmistui sopimusten mukaisesti määräajassa elokuussa 2018. Investointiin oli varattu noin 12 000 000 euroa ja lopulliset kustannukset olivat noin 10 750 000 euroa. Investointihanke onnistui kokonaisuudessaan (suunnittelu, toteutus ja urakkakilpailutus) hyvin, mikä toi kustannussäästöjä.

Merkittävimmät parannukset

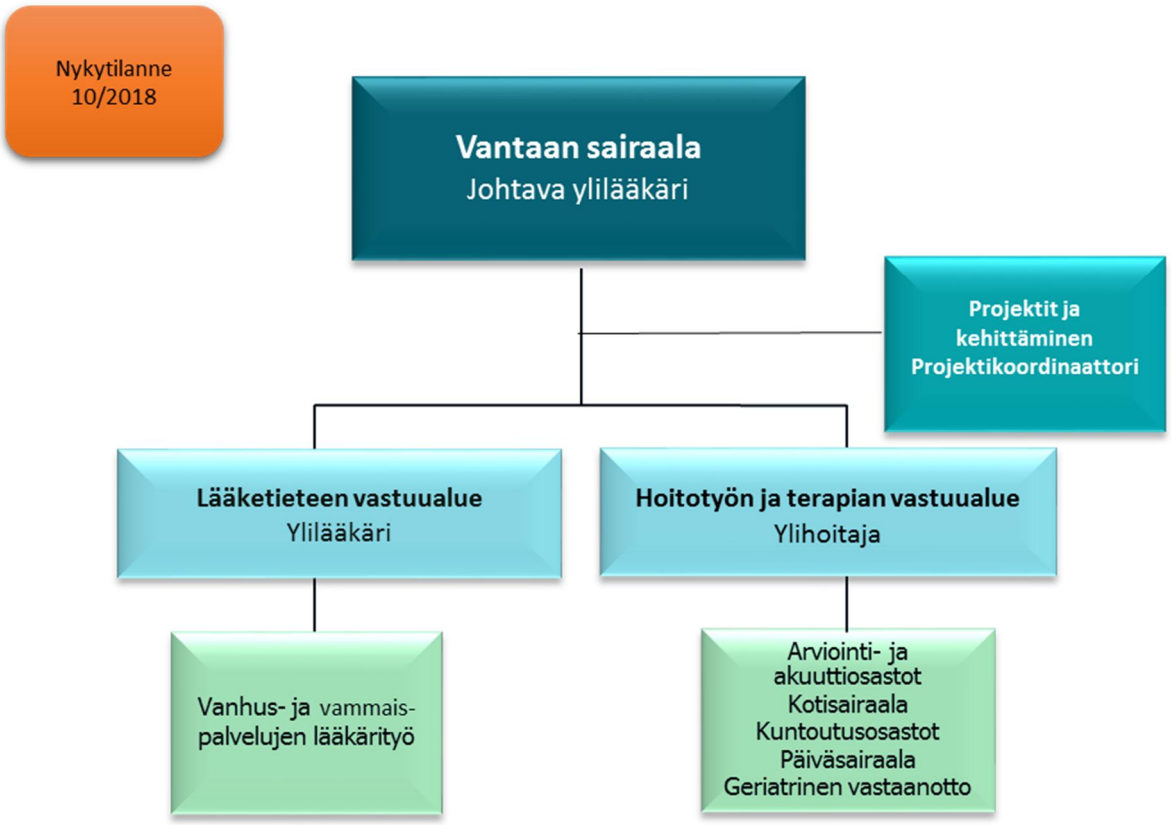
Peruskorjauksessa saatiin osastolle lisää potilaspaikkoja ja potilashuoneet ovat nyt 1–2 hengen huoneita (aiemmin 1–4 hengen), joten potilaiden yksityisyys parani. Samoin joka potilashuoneessa on nyt kylpyhuone ja WC, mikä lisää hygieenisyyttä. Myös tilojen turvallisuutta parannettiin erilaisilla ratkaisuilla (kameravalvonta, hissinkulku ja lukitukset). Lisäksi ympäristön esteettömyyttä parannettiin liukuovilla. Tilojen uusimisen jälkeen uudistettiin ja yhtenäistettiin myös koko sairaalan toimintatapoja, esimerkiksi lääkejakelun ja lääkkeiden varastoinnin osalta, yhtenäiset toimintatavat helpottavat myös resurssien joustavaa liikkumista. Nyt hyödynnetään myös paremmin uutta teknologiaa esimerkiksi hoitotarviketilauksissa, jonka ansiosta varastoitavien lääkkeiden määrä pysyy optimaalisena.

Ajankohtaiset asiat

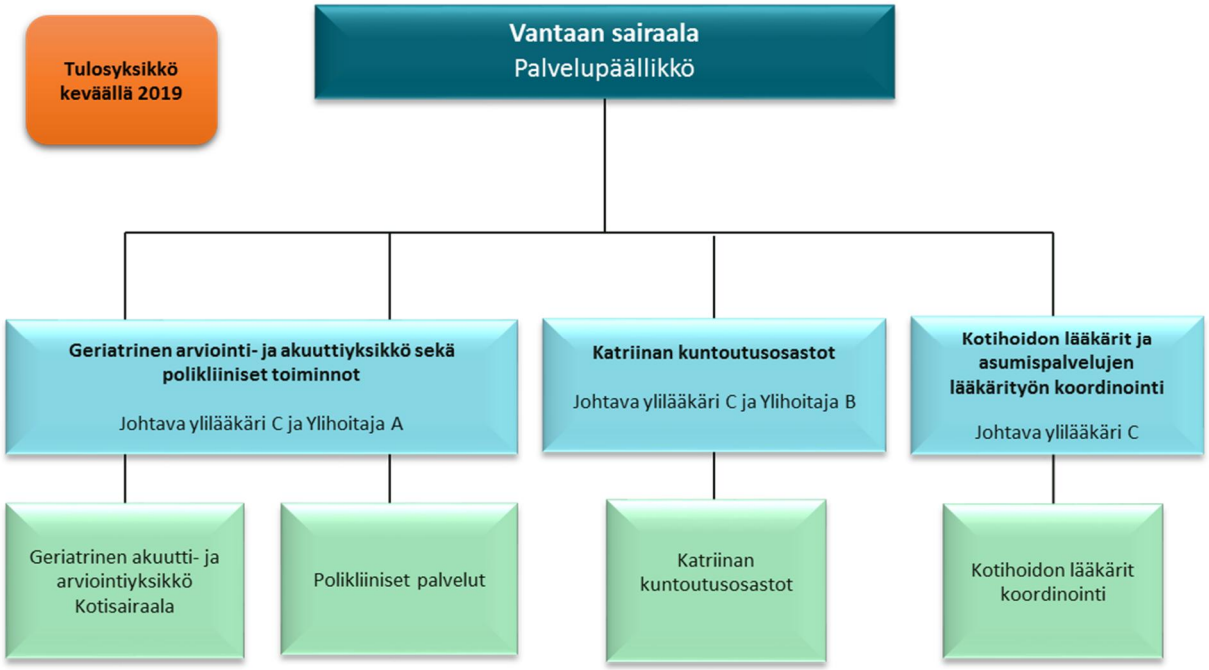
Suuri muutos toimintaan on myös vuosien 2018–2020 aikana käyttöönotettava uusi tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotti. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on alueellisesti yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja sitä kautta paremman laadun. Uudessa tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmässä kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto on ajantasaisesti käytettävissä hoito- ja palvelutilanteessa. Tämä mahdollistaa toimintatapojen uudistamisen.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmää ollaan myös vahvistamassa. Uudistuksen taustalla on koko tulosalueen johtamisjärjestelmän yhtenäistäminen nimikkeiden ja tehtäväkokonaisuuksien osalta sekä ulkopuolisen konsultin kanssa tehty projekti, jossa arvioitiin nykyinen johtamisjärjestelmä ja kuvattiin sen keskeiset kehittämistarpeet. Projektin tuloksena esitettiin hoitotyön johtamisen vahvistamista sekä lääketieteellisten vastuiden uudelleen määrittämistä. Ohessa on kaaviot Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmästä 2018 ja vuoden 2019 alusta voimaantulevasta johtamisjärjestelmästä.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä, nykytilanne

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä 2019

Vantaan sairaalan osalta uudessa johtamisjärjestelmässä vahvistetaan kokonaisuuden johtamista, sillä uuden palvelupäällikön tehtävänä on koko tulosyksikön toiminnan, talouden, asiakkuusprosessien ja henkilöstön johtaminen. Johtava ylilääkäri taas johtaa ja kehittää jatkossa Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa. Samalla hoitotyön johtaminen jaetaan kahdelle ylihoitajalle (aiemmin yksi). Ylilääkäri toimii ylihoitajien työparina. Järjestely vahvistaa sekä lääketieteellisen toiminnan kehittämistä että hoitotyön johtamista ja samalla pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Johtopäätökset:

Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Vantaan sairaala tarjoaa lyhytaikaista moniammatillista sairaalahoitoa. Hoidossa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on potilaan mahdollisimman nopea kotiutuminen.

Vantaan sairaalan hoitojaksot ovat olleet parina viime vuotena kasvussa. Vuodeksi 2018 sairaalan resursseja vahvistettiin lisäämällä sekä sairaanhoitajien että lääkärien vakansseja. Ongelmana on ollut sopivan henkilöstön saatavuus, sillä hoitajan ja lääkärin vakansseja on edelleen täyttämättä. Sairaanhoitajien ja lääkärien saatavuus on yleinen ongelma koko pääkaupunkiseudulla ja ongelma on pahentunut vuoden 2018 aikana.

Tuloksellisuuden näkökulmasta positiivisena nousevat tulosyksikössä esille tuottavuuden kehitys ja asiakastyytyväisyyden hyvä taso. Tuottavuuden mittarina on käytetty päättyneet hoitojaksot/sairaansija tunnuslukua, jonka perusteella tuottavuus vuosina 2017 ja 2018 oli selvästi korkeammalla tasolla kolmeen aiempaan vuoteen verrattuna. Asiakastyytyväisyys on asiakaskyselyjen perusteella ollut hyvällä tasolla sekä 2016 että 2017.

Vantaan sairaalaan kuuluvan Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaus valmistui elokuussa 2018. Peruskorjauksessa tilojen hygieenisyyttä ja turvallisuutta parannettiin. Peruskorjauksen myötä myös koko sairaalaan toimintatapoja yhtenäistettiin (lääkejakelu ja lääkkeiden varastointi) ja uutta teknologiaa otettiin käyttöön muun muassa hoitotarvikejakelussa.

Tulosyksikön johtamisjärjestelmää ollaan uudistamassa osana koko tulosalueen johtamisjärjestelmän muutosta ja uudistuksessa on otettu myös huomioon tulosyksikön johtamisjärjestelmän arvioinnissa esiin nousseet kehittämistarpeet. Yksikön kokonaisvaltaista johtamista ja kehittämistä vahvistetaan suuntaamalla nyt yhden henkilön työpanos (palvelupäällikkö) pelkästään koko yksikön johtamiseen ja kehittämiseen. Samalla myös hoitotyön johtamista vahvistetaan (nyt kaksi hoitotyöstä vastaavaa ylihoitajaa yhden sijasta). Lisäksi lääketieteellistä vastuuta määritellään uudelleen ja johtava ylilääkäri siirtyy johtamaan ja kehittämään Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa ja toimii ylihoitajien työparina. Järjestelyillä pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa positiiviseksi, että Vantaan sairaalan kasvussa olevaan palvelutarpeeseen on vastattu lisäämällä henkilöresurssia ja samalla parannettu toimintaedellytyksiä tiloja kunnostamalla (Katriinan sairaalan perusparannus). Lisäksi tulosyksikön johtamisjärjestelmäuudistuksessa on huomioitu esiin nousseet kehittämiskohteet. Tarkastuslautakunta pitää myös hyvänä, että Vantaan sairaalassa korostetaan potilaan ja omaisten osallistumista hoidon suunnitteluun ja tuodaan asiakkaan näkökulmaa hoitoprosessiin. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että sairaala edelleen hakee uusia tapoja, joilla asiakkaan ja omaisten näkökulman huomioonottamista hoitoprosessissa voidaan lisätä.

9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tarkastuslautakunta arvioi Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen talouden sekä muiden tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan keskeisiä muutoksia lähitulevaisuudessa.

Suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista sosiaali- ja terveyslautakunnan kanssa

solmitun palvelusopimuksen mukaisesti. Palvelujen sisältö ja laatu sekä niille asetetut tavoitteet ja mittarit on määritelty palvelusopimuksessa. Palvelut on määritetty painotettuina toimenpiteinä, joita oli vuonna 2018 tilattu 433 968 kappaletta. Toteutunut toimenpiteiden määrä oli 481 346. Liikelaitoksen saama korvaus oli 16 273 803 euroa. Työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2018 aikana 327.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tavoitteena olivat liikeylijäämä 567 000 euroa sekä kaupungille maksetut korkokulut (159 000 euroa) ja korvaus peruspääomasta (68 000 euroa). Lisäksi investointeihin oli varattu 100 000 euroa. Tilikauden tulos oli 234 247,19 euroa alijäämäinen. Korkokulut ja korvaus peruspääomasta toteutuivat talousarvion mukaisina. Vuoden 2018 alijäämä tulee katetuksi edellisten vuosien ylijäämistä.
Sitovista tavoitteista liikelaitosta koski tavoite uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistuneesta käyttöönotosta. Tavoite jäi toteutumatta, koska Apotin käyttöönottoa päädyttiin Vantaalla myöhentämään kaikkien toimintojen osalta.

Palvelutarpeen kasvu ja hoitotakuu

Liikelaitoksen palvelutarpeen kasvu (väestön kasvu 1,2 %, ikääntyminen, maahanmuutto) lisää kysyntää vuosittain noin 2 000 käynnillä. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla. Toimintaa on tehostettu standardoimalla ajankäyttöä sekä ottamalla käyttöön uusia tai parannettuja toimintatapoja.
Liikelaitos pysyi hoitotakuussa. Kiireettömään tutkimukseen pääsee noin kolmessa kuukaudessa.

Kehittäminen

Digitalisaatio on edennyt monin tavoin. Liikelaitoksen internetsivulla otettiin pilottikäyttöön chatbot (sähköinen asiakaspalvelurobotti) ja laskutus on mahdollista hoitaa Oma Vantaa -asiointipalvelussa. Lisäksi sähköinen hoidontarpeen arviointi on käytössä ympäri vuorokauden. Uutena toimintamuotona on kokeiltu etähammaslääkäritoimintaa ja etäkonsultaatiota. Toimintamallissa suuhygienisti liikkuu esimerkiksi laitoksissa ja oppilaitoksissa skanneri ja suukamera mukana. Suuhygienisti tarkastaa ja kuvaa suun tilanteen ja hammaslääkäri voi jälkikäteen tarkastella kuvia koneella. Koululaistarkastuksissa kouluilla käyvät liikkuvat yksiköt auttavat erityisesti oikomishoidon tarpeen havainnoimisessa.

Muutenkin toimintaa on kehitetty. Virka-aikana annettavan kiireellisen hoidon keskittämisellä haluttiin ensisijaisesti varmistaa potilasturvallisuus ja hoidon laatu. Keskittämisellä pyritään myös varmistamaan, että hoidot saadaan eri ammattilaisten yhteistyöllä saatettua jokaisen potilaan kohdalla niin pitkälle valmiiksi kuin mahdollista yhden käyntikerran aikana, mikä on muutoin kiireellisellä vastaanotolla haastavaa. Toimintaa ollaan laajemminkin suuntaamassa ”kerralla valmiiksi” -ajatteluun, mikä on suuri kulttuurin muutos. Perinteinen tapa on ollut antaa tarkastuksen yhteydessä jatkoaikoja, esimerkiksi yksi aika kutakin paikattavaa hammasta kohden. Kerralla valmiiksi -ajattelussa pyritään hoitamaan potilaan suu mahdollisimman valmiiksi yhdellä kerralla. Koululaisten suun terveystarkastusten työnjako uusittiin. Hammaslääkäri tarkastaa hampaat vain kahdesti ennen täysi-ikäistymistä ja suuhygienistit tekevät muut tarkastukset. Suuhygienistien antamalla omahoidon ohjauksella on saatu paikkaustarve vähenemään.

Suun erikoishammashoito siirrettiin takaisin omaksi toiminnaksi vuoden 2017 alusta lähtien. Myös osa röntgentoiminnasta tehdään itse. Lähivuosina pyrkimyksenä on lisätä omaa röntgentoimintaa.

Jatkossa liikelaitoksessa on tarkoitus kehittää työnjakoa edelleen ja ottaa toimintamalleja laajemmin käyttöön. Erityisen tärkeänä kehittämiskohteena on kokonaisvaltainen LEAN-periaatteiden mukainen standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon.

Kuva: Sakari Manninen

Suositus:

Väestönkasvu ja ikääntyminen lisäävät liikelaitoksen palveluiden kysyntää, joka kasvaa vuosittain noin 2 000 käynnillä. Jossain vaiheessa tuottavuuden kasvattaminen ja toiminnan tehostaminen eivät enää riitä. Palvelutarpeen kasvuun tulee tarvittaessa varautua myös realistisin henkilöresurssilisäyksin.

9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus

Lakiin toimeentulotuesta (1412/1997) tuli 1.1.2017 muutos, jonka myötä perustoimeentulotuen laskenta ja maksatus siirtyi kunnilta Kelan hoidettavaksi. Kunnille jäi täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen.

Toimeentulotuen käsittelyn organisointi Vantaalla lakimuutoksen jälkeen

Vantaalla perustoimeentulotuen laskennasta ja maksatuksesta huolehtinut toimintayksikkö lakkautettiin lakimuutoksen voimaan tullessa 1.1.2017. Samalla perustettiin täydentävän toimeentulotuen yksikkö, johon on keskitetty päätöksenteko kaikesta sosiaali- ja terveystoimen toimialan täydentävästä toimeentulotuesta. Poikkeuksena on maahanmuuttajapalvelujen tulosyksikkö, joka tekee asiakkaitaan koskevat täydentävän toimeentulotuen päätökset, koska maahanmuuttajapalvelun asiakkaiden toimeentulotukipäätökset vaativat usein kyseisen tulosyksikön erityisosaamista asiakkaiden taloudellisesta asemasta.

Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen päätökset tekee sosiaalityön suunnitelmaan perustuen se sosiaali- ja terveystoimen toimialan yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Täydentävän toimeentulotuen yksiköstä ja toimeentulotuen käsittelystä yleisesti

Täydentävän toimeentulotuen yksikössä oli toiminnan alkaessa 1.1.2017 yhdeksän toimistosihteeriä. Vuoden 2017 aikana yksikköön rekrytoitiin neljä määräaikaista sosiaaliohjaajaa. Lisäresursointi tehtiin, koska täydentävän toimeentulotuen hakemuksia tuli ennakoitua enemmän ja ilmeni myös enemmän tarvetta sosiaalialan ammatilliseen osaamiseen tiettyjen päätösten valmistelussa. Vuoden 2019 alusta täydentävän toimeentulon päätöksiä yksikössä tekee seitsemän sosiaaliohjaajaa ja seitsemän toimistosihteeriä.

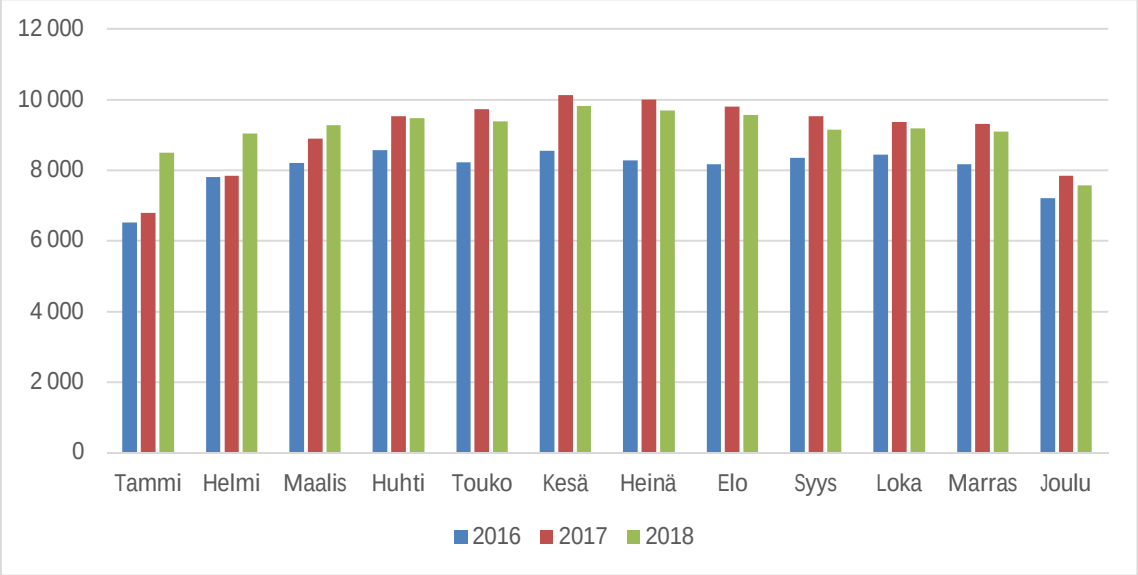
Yksikössä toimistosihteerit myöntävät täydentävän toimeentulotuen vähäistä harkintaa vaativissa tapauksissa, jolloin tukena ovat Vantaan omat ohjeet tuen myöntämisestä. Laajempaa harkintaa vaativissa tapauksissa tukipäätöksen tekee sosiaaliohjaaja, jolloin asiakkaan taloudellinen ja yksilöllinen tarve tulee huomioiduksi.

Täydentävän toimeentulon yksikkö tekee yhteistyötä sekä Kelan että kaupungin muiden sosiaalitoimen yksiköiden kanssa. Näin saadaan tarkempaa tietoa asiakkaiden tilanteesta ja toimeentulotuen asiakkaille voidaan tehdä myös tarkempaa palvelutarpeen arviointia ja suunnitella heille yksilöllistä tarvetta vastaavia tukitoimenpiteitä.

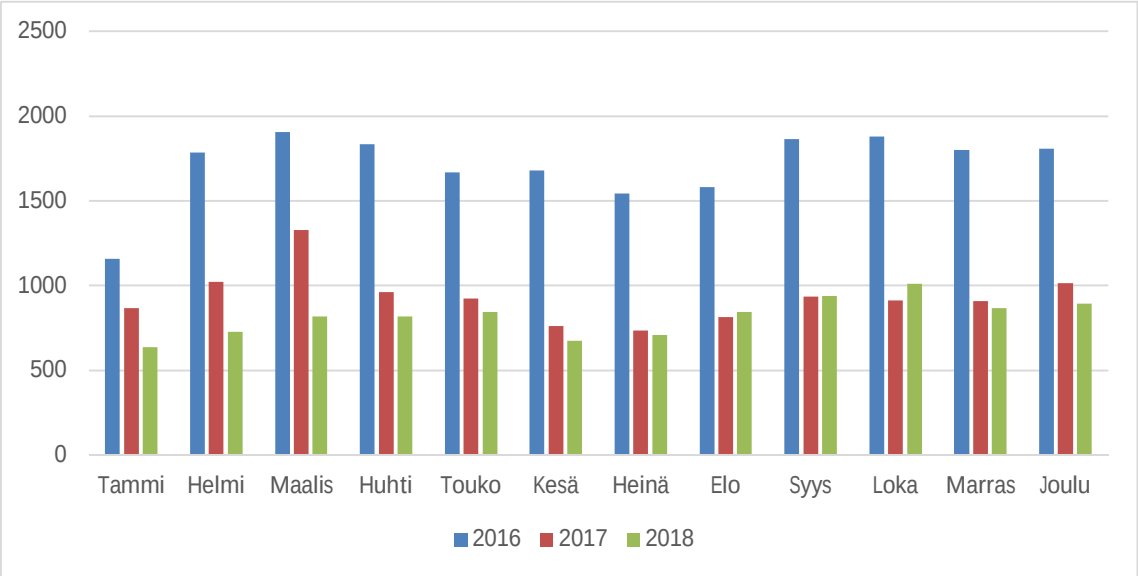
Toimeentulotukea saaneiden määrän kehitystä

Oheiseen kaavioon on koottu eri toimeentulotukimuotoja saavien vantaalaisten kotitalouksien määriä kuukausittain vuosilta 2016–2018.

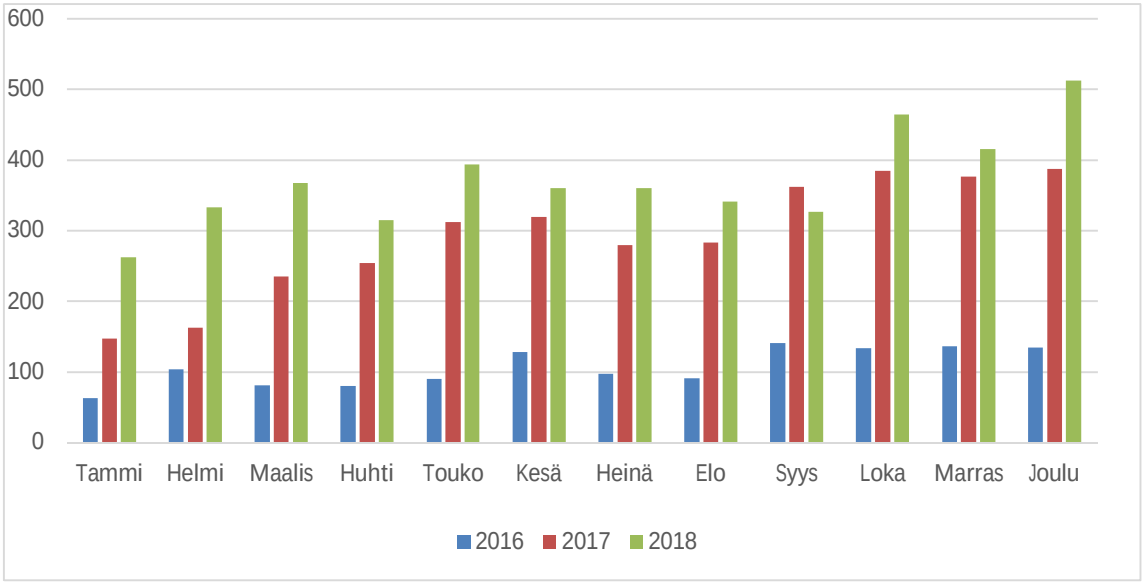
Perustoimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

Täydentävää toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä Vantaalla kuukausittain 2016–2018

Ehkäisevää toimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

Perustoimeentulotukea saaneet vantaalaiset

2017: Yhteensä 27 999 henkilöä, 12,3 prosenttia väestöstä
2018 Yhteensä 27 121 henkilöä, 12,2 prosenttia väestöstä

Perustoimeentulotukea saaneet 18–24 vuotiaat vantaalaiset

2017: Yhteensä 4 517 henkilöä, 23,5 prosenttia väestöstä (koko maa 17,7 prosenttia)
2018 Yhteensä 4 359 henkilöä, 22,0 prosenttia väestöstä (koko maa 16,8 prosenttia)

Perustoimeentulotukea saavien vantaalaisten kotitalouksien määrä hieman laski vuonna 2018 vuodesta 2017. Myös täydentävää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä oli lievässä laskussa. Ehkäisevää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä sen sijaan oli nousussa Vantaalla. Ehkäisevää tukea pyritäänkin käyttämään enemmän, sillä se on aina kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakkaalle voidaan samalla suunnitella kokonaisvaltaisempi palvelukokonaisuus. Koko sosiaalitoimessa tehdään myös jatkuvasti työtä, jotta Vantaalla selvästi valtakunnan tasoa korkeampaa nuorten osuutta perustoimeentulotuen saajissa saataisiin laskemaan. Perustoimeentulotukea saaville nuorille yritetään mahdollisimman nopeasti saada tehtyä tilannekartoitus ja sen pohjalta yksilöllinen palvelusuunnitelma tilanteen parantamiseksi. Ongelmana tässä on usein nuorten perustoimeentulotukea saavien vaikea tavoitettavuus.

Toimeentulotuen kustannuksista

Toimeentulotuki euroina Vantaalla 2016–2018, luvut miljoonaa euroa

Toimeentulotuki muoto	2016	2017	2018
Perus	47,5	52,4	54,3
Täydentävä	6,1	3,2	2,7
Ehkäisevä	1,1	1,8	2,1
Yhteensä	54,7	57,4	59,1

Päätöksistä ja päätösten käsittelyajoista

Vuosina 2017–2018 tukipäätöksiä tehtiin Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000. Laissa toimeentulotuesta on säädetty päätösten käsittelyajoista: ”Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta” (§ 4c). Vantaalla käsiteltiin kaikki toimeentulotukihakemukset vuonna 2018 lain velvoittamassa määräajassa

THL:n seurantaraportista[16] koottua tietoa toimeentulotuen käsittelyajoista seitsemässä Uudenmaan kunnassa lokakuulta 2018.

	-7 päivää	yli 7 päivää	yli 9 päivää
Helsinki	96,9 %	1,8%	1,2%
Espoo	99,3%	0,6%	0,1%
Järvenpää	98,6%	1,4%	0,0%
Kerava	99,2%	0,4%	0,4%
Sipoo	84,8%	0,0%	15,2%
Tuusula	99,1%	0,0%	0,9%
Vantaa	100,0%	0,0%	0,0%

Vantaa oli lokakuussa 2018 ainoa vertailtavista kunnista, joka oli käsitellyt kaikki hakemukset lain antamassa määräajassa. Vantaalla toimeentulotukihakemusten käsittelyajat pysyivät lain asettamassa määräajassa koko vuoden 2018 ajan.

Johtopäätökset:

Toimeentulotukea koskevan lakimuutoksen myötä perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan tehtäväksi. Vantaa organisoi kunnan tehtäväksi jääneen toimeentulotuen käsittelyn ja maksatuksen uudelleen keskittämällä täydentävän toimeentulon haun yhteen yksikköön ja sosiaalityön suunnitelmaan perustuvaa ehkäisevää toimeentulotukea myöntää se sosiaalitoimen yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Toimeentulotukea (kaikki tukimuodot) saavien kotitalouksien määrä hieman laski Vantaalla vuonna 2018, mutta euromääräisesti toimeentulotukea maksettiin hieman enemmän kuin vuonna 2017. Tukilajeista ehkäisevää tukea saavien kotitalouksien määrä kasvoi vuonna 2018. Tätä tukilajia pyritään mahdollisuuksien mukaan ”suosimaan”, sillä tuki on kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakaan palvelutarve tulee laajemmin huomioitua. Perustoimeentulotukea saavien nuorten (18–24 vuotiaat) suhteellinen osuus on Vantaalla selvästi muuta maata korkeampi. Toimeentulotuen tukiyksikkö tekee Kelan ja koko muun sosiaalitoimen kanssa yhteistyötä, jotta mahdollisimman nopeasti saataisiin näiden nuorten tilanne tarkemmin kartoitettua ja tehtyä yksilölliset suunnitelmat tilanteen parantamiseksi.

Kaupungille jääneen toimeentulotuen hakemusmäärät ovat lakimuutoksen jälkeen olleet Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000 hakemuksen luokkaa. Vantaalla käsiteltiin kaikki hakemukset vuonna 2018 lain edellyttämässä määräajassa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimeentulotukien käsittely on lakimuutoksen jälkeen toiminut Vantaalla hyvin.

[16] Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastointiraportti seuraa Kelan ja kuntien toimeentulotukiaikojen käsittelyaikoja kaksi kertaa vuodessa, huhti- ja lokakuussa.

9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia

Seuraavassa esitetään oikeustieteen opiskelija Anni Eerolan Vantaan ulkoisen tarkastuksen tulosalueella työskennellen suorittaman lastensuojeluun kohdistuvan pro gradu -tutkimuksen yhteenvetoa:

Mikäli lapsi on välittömässä vaarassa, tulee hänet kiireellisesti sijoittaa (lastensuojelulaki 38 §). Välitöntä vaaraa aiheuttaa erityisesti lapseen kohdistunut rikos. Tämän tutkielman keskiössä ovatkin kiireellisesti sijoitetut lapset, joihin kohdistuu rikos tai sen epäily. Rikosepäily käynnistää lastensuojelutoimien lisäksi toisenlaisenkin prosessin – nimittäin poliisin toimittaman esitutkinnan. Täten lapsen ollessa kiireellisesti sijoitettuna lapseen kohdistuneen rikoksen vuoksi, joutuu lapsi kahden täysin erilaisen prosessin keskelle.

Tutkin valittua aihetta välittömän vaaran ja rikosepäilyn näkökulmasta. Metodisesti tutkimukseni on lähinnä oikeusdogmaattista, jolloin tarkastelen voimassa olevan oikeuden sisältöä lainsäädännön, esitöiden ja oikeuskirjallisuuden avulla. Kvalitatiivinen tutkimukseni kohdistuu yhden Etelä-Suomen yli 100 000 asukkaan kunnan lastensuojelun vuonna 2017 tehtyjen kiireellisten sijoitusten päätösten ja lapsia koskevien muiden lastensuojeluasiakirjojen arviointiin.

Kiireellisten sijoitusten kriteeristö ja täsmentäminen on herättänyt keskustelua lastensuojelulain uudistamisen jälkeen. Aiemmin lapsi voitiin kiireellisesti sijoittaa, jos lapsi oli ”välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa”, kun nykyisin kiireelliseen sijoitukseen voidaan ryhtyä vain, mikäli lapsi on ”välittömässä vaarassa”. Välitön vaara itsessään on häilyvä termi ja sen merkityssisältöä ei ole avattu edes lainvalmisteluasiakirjoissa. Empiirisestä aineistostani tutkin, mistä rikosnimikkeistä on kyse, millä perusteilla lapsia on kiireellisesti sijoitettu ja miten välitöntä vaaraa on kiireellisten sijoitusten päätöksissä arvioitu ja perusteltu. Pyrin vastaamaan kysymykseen, mikä on välittömän vaaran sisältö?

Lapsen edun kannalta viranomaisten, erityisesti sosiaaliviranomaisten ja poliisin tiivis yhteistyö olisi kaikkein tarkoituksenmukaisinta juuri kiireellisen sijoituksen lyhyen keston ja välittömän vaaran arvioinnin vuoksi. Vaikka lapsiin kohdistuneita rikoksia olisi tutkittava viivytyksettä, saattaa esitutkintaprosessi kestää kauemmin kuin kiireellinen sijoitus. Tutkimuksessa tarkastelen, mitä tietoja voidaan vaihtaa ja millaista yhteistyötä poliisi ja sosiaaliviranomainen voisivat tehdä, jotta päästään lapsen edun ja lapsen turvallisuuden kannalta parhaimpaan ratkaisuun. Lisäksi tutkin empiirisen aineistoni asiakirjoista tekevätkö lastensuojelu ja poliisi yhteistyötä rikosepäilyn perusteella ja, jos tekevät, missä tapauksissa näin toimitaan ja millaisesta yhteistyöstä on kyse.

Tutkielman keskeinen havainto on se, että välitöntä vaaraa aiheuttaa puutteet lapsen kasvuolosuhteissa. Tällaisia puutteita ovat esimerkiksi kodin olosuhteiden pitkäkestoinen epävakaus, vanhemman ymmärtämättömyys lapsen perustarpeista tai erityisen tuen tarpeesta, vanhempien kyvyttömyys asettaa kasvatuksellisia rajoja tai suojella lasta toiselta väkivaltaiselta vanhemmalta sekä vanhemman heikko toimintakyky tai päihteidenkäyttö. Yksittäinen rikosepäily on vain harvoin kiireellisen sijoituksen ainoa syy ja välitön vaara saa sisältönsä hyvin monesta eri osatekijästä. Eri rikostyyppien kohdalla välitöntä vaaraa arvioidaan hieman eri tavoin. Pahoinpitelyrikoksissa pohdittiin paljon lapsen turvallisuutta, kun taas seksuaalirikoksissa lapsi itse ajautui vaarallisiin tilanteisiin, jolloin välitöntä vaaraa aiheuttivat lähinnä muut aspektit kuin mahdollisten seksuaalirikosten vaara. Lapsen laiminlyönneissä rajan vetäminen oli sosiaalityöntekijöille selkeästi vaikeinta: usein perustarpeiden laiminlyönnin lisäksi oli täytynyt tapahtua jokin isompi ja ”vakavampi” laiminlyönti, jotta kiireelliseen sijoitukseen ryhdyttiin.

Lisäksi tutkielmassa käy ilmi, että lainsäädäntö mahdollistaa hyvinkin monipuolisen yhteistyön tekemisen, mutta ”käytännön kentällä” lastensuojelun ja poliisin prosessit ovat erillisiä, eivätkä ne kommunikoi toistensa kanssa. Tutkimassani kunnassa yhteistyö poliisin kanssa vaikutti olemattomalta ja asiakirjamerkinnöistä saamani kuvan perusteella vallitsevaa tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena. Vaarana on, että jommallakummalla viranomaisella on hallussa lasta koskevaa tärkeää informaatiota, joka ei ole toisen viranomaisen tiedossa. Yhtenä

syynä yhteistyön puutteellisuudelle voi olla prosessien ajallinen erillisyys: lastensuojelussa toimitaan nopeammalla aikataululla kuin esitutkinnassa, jolloin tietojen saaminen ja luovuttaminen ei ole molemmissa viranomaisissa yhtä aikaa ajankohtaista. Toisaalta lapsiin kohdistuneita rikoksia tulisi tutkia kiireellisesti ja lapset ovat yleensä vuosiakin lastensuojelun asiakkaana, jolloin edes jonkinasteista viranomaisten välistä yhteistyötä voisi pitää mahdollisena. Viranomaisten puutteellinen kommunikointi oli erittäin huolestuttavaa tapauksissa, joissa heräsi kysymys, olisiko esitutkinnassa päädytty erilaiseen lopputulokseen, jos poliisilla olisi ollut käytettävissä kaikki lastensuojelulla ollut tieto.
Lievät rikokset, kuten kuritusväkivaltatapaukset, saatetaan katsoa vain lastensuojelullisia toimia vaativiksi tilanteiksi. Sosiaalihuollon viranomaisen itsenäisestä harkinnasta johtuen lapsiin kohdistuneissa lievissä rikosepäilytapauksissa saatetaankin toimia hyvin eri tavoin. Kaiken kaikkiaan lapseen kohdistunutta rikosta ei aina välttämättä tunnisteta. Lapsen oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden vuoksi kaikkia lapsia koskevat rikokset tulisi saattaa tutkintapyynnön tekemisvelvollisuuden piiriin. Nykyistä tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena.

Lapsen etu vaatisi mielestäni prosessien tiiviimmin toisiinsa sitomista tai vähintään yhteistyön lisäämistä nykyisistä, pakollisten lain määräämien ilmoitusvelvollisuuksien täyttämisestä. Vaikka lapsen etu on huomioitu joiltain osin esitutkinnassa (esimerkiksi esitutkintalaki 4:7), tulisi näkemykseni mukaan lapsen edun olla vahvemmin kytkettynä esitutkintaan lastensuojelun toimien kautta. Tällöin tiivis viranomaisyhteistyö toteuttaisi lapsen edun periaatetta molemmissa prosesseissa. Täten lapsiin kohdistuneissa rikosepäilyissä jonkinlaisen yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

Suositus:

Tarkastuslautakunta yhtyy tutkijan näkemyksen viranomaisyhteistyön toteuttamisesta. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla

Tarkastuslautakunta arvioi vanhusten tehostetun palveluasumisen valvontaa Vantaalla.

Asumispalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Palveluasuminen on avohoitoa, jossa asiakas maksaa erikseen asumisesta ja palveluista.

Kaupungilla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus valvoa sekä yksityisten hoiva-asumisen palveluntuottajien toimintaa (laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011) että kaupungin itse tuottamaa toimintaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta on delegoinut valvontavastuun erityisasumisen palvelupäällikölle.

Kaupunki ostaa palvelua 822 asiakkaalle ja tuottaa omana toimintana 319 asiakkaalle. Ostopalveluyksiköistä 31 on puitesopimuksen kautta ja 12 maksusitoumuksella. Oman toiminnan yksiköitä on 12. Suurin osa maksusitoumuspaikoista ja osa puitesopimushoivakodeista sijaitsee pääkaupunkiseudun/Vantaan ulkopuolella. Niiden ensisijainen valvontavastuu on sijaintikunnalla. Vantaalta käydään kuitenkin myös muissa kunnissa valvontakäynnillä, jos siellä on useampia vantaalaisia asiakkaita tai ilmenee sellaista, että on tarve tehdä käynti ko. yksikössä.

Laadunvalvontamenetelmät / laadun valvonnan keinot

Ensisijainen valvonnan muoto on yksityisiä sosiaalipalveluita koskevan lain 15 § mukaan ohjaus ja neuvonta sekä toiminnan kehityksen seuraaminen yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. Palveluntuottajien kanssa tehdään monin tavoin tiivistä ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä, ja rohkaistaan olemaan herkästi yhteydessä ennen kuin haasteet käyvät liian suuriksi. Vuosittain järjestetään kaksi yhteistyöseminaaria, joissa keskustellaan ja vertaillaan toimintatapoja.

Omavalvonta
Sosiaalihuoltolaissa sekä laissa yksityisistä sosiaalipalveluista on edellytetty omavalvontasuunnitelman laatimista. Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on tunnettava palvelutoimintaa ohjaava lainsäädäntö ja toimintaa koskevat muut vaatimukset, ja hän on ensisijaisesti vastuussa siitä, että toiminta on jatkuvasti asianmukaista ja täyttää sille asetetut kriteerit.

Ennalta ilmoitettu valvontakäynti
Jokaiseen Vantaan alueella sijaitsevaan yksikköön tehdään valvontakäynti suunnitelmallisesti vähintään kerran vuodessa ja sen lisäksi käydään tarvittaessa valvontakäynneillä useamminkin. Ennalta ilmoitettu valvontakäynti sovitaan nimensä mukaisesti palveluntuottajan kanssa ennakolta ja samalla pyydetään toimittamaan ennakkomateriaali hyvissä ajoin ennen varsinaista käyntiä. Ennakkomateriaali on laaja. Vantaalle on muokattu valvontalomake, joka sisältää Valviran ja Aluehallintoviraston ohjeiden/edellytysten mukaiset asiat, mutta myös Vantaan omia vaatimuksia. Valvontakäynnillä etukäteen täytetyn lomakkeen tiedot pyydetään todentamaan.

Ennalta ilmoittamaton valvontakäynti
Ennalta ilmoittamaton käynti tehdään, jos on syytä epäillä selkeitä epäkohtia palveluntuottajan toiminnassa. Laki siis mahdollistaa yllätystarkastuksen, jos siihen on perusteltu syy. Vantaan sopimuksiin palveluntuottajien kanssa on lisäksi sisällytetty auditointi[17]oikeus.

Asiakkaiden ja läheisten palaute
Asiakkaiden ja heidän läheistensä antamat palautteet käsitellään yhdessä palveluntuottajan tai oman toiminnan yksikön kanssa. Palautteen perusteella ryhdytään tarvittaviin laadunvalvontatoimenpiteisiin. Asukkaalle lähetetään aina kirjallinen vastaus erityisasumisesta. Kaikki saatu palaute käsitellään muistutuksena, ellei asiakas tai omainen sitä kiellä. Usein palaute johtaa hoitoneuvottelun järjestämiseen asukkaan, tämän omaisten, palveluntuottajan ja kaupungin edustajien kesken. Tärkeänä tiedotuskanavana pidetään uusien asiakkaiden läheisten iltoja, joissa kerrotaan mitä palvelun pitäisi sisältää ja minkälaista sen laadun tulisi olla. Näissä illoissa ovat mukana myös palveluntuottajat.

Lääkärityön valvonta
Erityisasumisen lääkärityö on kilpailutettu. Lääkäritoiminnan tuominen yksiköihin helpottaa niiden toimintaa. Vuonna 2017 valvontakäynteihin liitettiin myös lääkärityön valvonta (26 valvontakäyntiä v. 2018). Valvontakäynneillä varmistetaan määräaikaistarkistusten ja päivystyskäyntien toteutuminen, mutta myös se, että hoivakodeissa tunnetaan ostolääkärisopimuksen sisältö ja osataan vaatia oikeaa palvelua sekä ilmoittaa poikkeamista.

Valvontahavainnot ja toimenpiteet vuonna 2018

Tehostetun palveluasumisen yksiköihin tehtiin vuonna 2018 sovittuja käyntejä yhteensä 36, joista 21 ostopalveluun ja 15 oman toiminnan yksiköihin. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehtiin perustellusta syystä (asukas-, omais- tai henkilökuntareklamaatiot) viisi. Yhden yksikön kohdalla palaute todettiin perusteettomaksi,

[17] Arviointi, jolla todetaan laatu tai muiden vaatimusten täyttyminen.

muiden kohdalla osoitettiin epäkohdat ja palveluntuottaja korjasi ne. Annettujen muistutusten määrä oli 45 ostotoiminnassa ja 20 omassa palvelutuotannossa.

Vuonna 2018 toteutettiin kolme valvontakäyntiä yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa.

Valvonnan yhteydessä havaitut poikkeamat liittyivät useimmiten

- yksittäisen asukkaan hoitoon (hoito-ja palvelusuunnitelman puuttuminen/tieto suunnitelmasta, omahoitajan puuttuminen/tieto omahoitajasta, hoitoneuvottelua ei pidetty tms.),
- henkilökunnan käyttäytymiseen,
- osaamiseen tai kielitaitoon,
- kysymyksiin lääkehoidosta,
- lääkäritoimintaan,
- ravitsemukseen (riittävyys ja laatu/rakenne),
- virkistystoiminnan vähäisyyteen/sisältöön.

Muita kehittämiskohteita:

- Virkistys- ja harrastustoiminnan osalta joidenkin ohjelmat puuttuivat naururyppyjä-blogista.
- Lääkehoidossa havaittiin epäkohtia liittyen yleensä lääkkeiden säilytykseen.
- Päivittäiskirjaamisessa todettiin kehitettävää.

Vantaa tauotti uusien asukkaiden sijoittamisen kolmeen hoivakotiin asioiden selvittämisen ja korjaamisen ajaksi vuonna 2018. Sopimuksia ei ole ollut tarvetta irtisanoa, eikä ole jouduttu turvautumaan sopimuksen suomiin vakaviin sanktioihin kuten hinnanalennukseen.

Valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden tai epäkohtien korjaaminen varmistettiin tarkastuskäynneillä. Jos esimerkiksi hoitohenkilökuntamitoitus ei täyttänyt sopimuksen tai luvan vaatimusta, toteutuneita työvuorolistoja seurattiin kolmen kuukauden ajan sen varmistamiseksi, että mitoitus on riittävä.

Tilanne vuonna 2019

Hoiva-asumisen palveluiden huomattavista epäkohdista ja useiden eri puolilla maata sijaitsevien yksiköiden toiminnan keskeyttämisestä tuli aiheellisesti valtakunnallinen keskustelunaihe kevättalvella 2019. Vantaalta sijaitsevista yksiköistä ei toistaiseksi ole noussut esiin vakavia huolenaiheita.

Vantaa järjesti palvelutuottajien ylimmän johdon tapaamisen 6.3.2019. Kutsujana oli apulaiskaupunginjohtaja.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellytti kokouksessaan 25.2.2019, että vuoden 2019 aikana ennalta ilmoittamaton valvontakäynti tehdään jokaiseen oman toiminnan ja ostopalveluna hankitun sekä muihin valvonnan piirissä oleviin tehostetun palveluasumisen yksiköihin vuoden loppuun mennessä, mistä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain.

Johtopäätökset:

Tarkastuslautakunnan saamien tietojen perusteella Vantaa valvoo alueellaan toimivia hoivakoteja asianmukaisesti. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana sitä, että palvelun kriteerit ovat samat ostopalvelun ja oman toiminnan osalta. Erityisasumisen yksikkö on tuonut esiin sen, että toiminnan laadukkuus varmistetaan parhaiten tekemällä keskustelevaa yhteistyötä palveluntuottajien kanssa. Varsinaiset valvontakäynnit ovat osa valvonnan kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminnasta vastaavana toimielimenä seurannut tilannetta ja edellyttänyt myös ennalta ilmoittamattomien valvontakäyntien tekemistä jokaiseen yksikköön vuoden 2019 aikana.

Suositus:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan jatkossakin laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

10 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määriteltyjen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.
Kaupunginvaltuusto nimesi 12.6.2017 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2021. Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Jääskeläinen Pietari, puheenjohtaja	Lundell Kai-Ari
Atiye Minna, varapuheenjohtaja	Silvennoinen Sveta
Ahokas Siri 16.12.2018 saakka, Chen Jenni 17.12.2018 alkaen	Chen Jenni 16.12.2018 saakka, Siri Ahokas 17.12.2018 alkaen
Eklund Tarja	Letto Pirkko
Eskelinen Jarno	Kiljunen Kimmo
Jääskeläinen Jouko	Vähäkangas Jussi
Kaukola Ulla 11.11.2018 saakka, Laakso Päivi 12.11.2018 alkaen	Laakso Päivi 11.11.2018 saakka, Lindblad-Palo Salla 12.11.2018 alkaen
Kurki Piia	Raja-Aho Maarit
Leppänen Janne	Åstrand Stefan
Linnainmäki Joel	Aura Anssi
Sillanpää Minttu	Tyystjärvi Kati

Kuvassa toimikauden 2017–2021 tarkastuslautakunta ja valmisteleva henkilöstö ylhäältä vasemmalta:
Jäsen Jouko Jääskeläinen, jäsen Janne Leppänen, jäsen Jenni Chen, puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen, sihteeri Kati Sohlberg, kaupunkitarkastaja Reima Pietilä, kaupunkitarkastaja Sari Hännikäinen.
Alhaalta vasemmalta: Jäsen Piia Kurki, jäsen Päivi Laakso, varapuheenjohtaja Minna Atiye, kaupunginreviisori Helena Hyvönen, jäsen Tarja Eklund, jäsen Kati Tyystjärvi. Kuvaaja: Sakari Manninen

Toiminta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Vantaan valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Tarkastuslautakunta tavoitteensa mukaisesti tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa. Tarkastuslautakunta on laatinut vuoden 2018 arviointisuunnitelmansa strategian mukaisesti ja arvioi vuosittain valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista. Samalla se arvioi, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointiin liittyvät havainnot ja suositukset esitetään tässä arviointikertomuksessa. Kaupunginhallitus antaa loppuvuodesta valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Koko konsernin tilintarkastajana on valtuuston päätöksen mukaisesti toiminut BDO Audiator Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Vantaan tarkastuslautakunta on yhdessä HUSin ja muiden PKS-kuntien eli Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa suorittanut lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalvelujen piiriin koskevan arvioinnin.

Tarkastuslautakunta on ottanut arviointikertomukseen myös opiskelija Anni Eerolan ja opiskelija Juho Saarikosken pro-gradu töihin perustuvat tiivistelmät.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen ja laatii toimintasuunnitelman.

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Kuntalain 410/2015 mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset 19.12.2018. Valtuuston käsittelyssä ilmoitukset olivat 28.1.2019. Vantaalla kuntalain 84 §:n mukaiset ilmoitukset ovat tehneet kaikki ilmoitusvelvolliset.

Lisäksi tarkastuslautakunta on suorittanut muutkin kuntalain 121§:n mukaan vastuullaan olevat tehtävät, kuten tarkastuksen järjestämisen, valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden

valmistelun, arvioinut talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella, huolehtinut tytäryhteisöjen tarkastuksen järjestämistä ja yhteensovittamisesta koskevat asiat ja valmistellut hallintosäännön määräykset ja talousarvion.

Muu toiminta

Vantaan tarkastuslautakunta järjesti 29.11.2018 pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien yhteisseminaarin Vantaan valtuustosalissa. Seminaariin osallistuivat Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan, HUSin, HSL:n ja HSY:n tarkastuslautakunnat.

Arviointikertomuksen 2017 käsittely

Kaupunginvaltuusto merkitsi 28.5.2018 tiedoksi vuoden 2017 arviointikertomuksen. 12.11.2018 valtuusto merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen antaman selvityksen arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä, katso kappale 11.

11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Arviointikertomus vuodelta 2017 valmistui käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 24.–25.5.2018 pitämään strategiaseminaariin, jonka pohjalta kaupunginvaltuusto kävi kokouksessaan 28.5.2018 vuoden 2019 budjetin lähetekeskustelun. Kaupunginvaltuusto merkitsi samassa kokouksessaan 28.5.2018 arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus kokouksessaan 18.6.2018 lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.10.2018 kokouksessaan selvityksen vuoden 2017 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja esitti sen kaupunginhallituksen esityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto merkitsi kaupunginhallituksen selvityksen tiedoksi 12.11.2018 kokouksessaan.

Arviointikertomuksen havainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminta on usein hidasta ja pitkäjänteistä johtuen toiminnan ja käsittelyn luonteesta ja tarkoituksesta. Havainto voi toimia muutoksen käynnistäjänä, jonka tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksentekoelinten välillä.

Vastaukset vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta

Arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että vuoden 2017 arviointikertomus on voinut vaikuttaa vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadintaan.

Tarkastuslautakunta voi todeta, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen ovat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan.

Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille tietoa toiminnastaan. Tieto on myös kansalaisten luettavissa kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä. Vastausmenettelyllä edistetään siten läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua.

Puutteena voidaan pitää sitä, että tavoitteiden 15.3 ja 5.1. kohdalla tavoitetta ei voitu arvioida arviointikertomuksen antamisen aikana keväällä 2018 eikä näitä toteutumia raportoitu arviointikertomukseen annettujen vastausten yhteydessä. Kaikkiaan tavoitteita joita ei voitu arvioida oli viisi kappaletta.

12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN

Tilintarkastushavainnot perustuvat tilintarkastussuunnitelman mukaisiin tarkastuksiin, jotka JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela, avustajanaan Vantaan tarkastusvastuullisena toiminut HT, JHT Riitta Samola, on raportoinut tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan tarkastuskertomuksessa antamaa esitykseen vastuuvapauden myöntämisestä kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tilivelvollisille.

13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2018 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2019 aikana.

14 ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 2. toukokuuta 2019

Tarkastuslautakunta

Pietari Jääskeläinen
puheenjohtaja

Minna Atiye
varapuheenjohtaja

Jenni Chen

Tarja Eklund

Jarno Eskelinen

Jouko Jääskeläinen

Päivi Laakso

Piia Kurki

Janne Leppänen

Joel Linnainmäki

Minttu Sillanpää

LYHENTEET

ADHD	Aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriö
HT	Tilintarkastajan perustutkinto
HSL	Helsingin seudun liikenne
HSY	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
HUS	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
HYKS	Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala
IPC	Interpersonal councelling
JHT	Julkishallinnon ja talouden tilintarkastaja
Kela	Kansaneläkelaitos
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
LVISA	Lämmitys-, vesijohto- sekä ilmanvaihtotekniikka
PKS	Pääkaupunkiseutu
SHL	Sosiaalihuoltolaki
TEA	Terveydenedistämisaktiivisuus
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
VPL	Vammaispalvelulaki

Kannen kuva Pertti Raami, Katriinan sairaala
Yhteystiedot Vantaan kaupungin ulkoinen tarkastus
kaupunginreviisori, JHTT Helena Hyvönen
Puhelin 040 532 2115

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 83911

Vantaa
Vanda

7 § **Vanda stads bokslut år 2018**

RV/MR/ML/MS/HY-L/KW

Resultatet för räkenskapsperioden **år 2018** visade ett överskott på 3,9 miljoner euro. Räkenskapsperiodens resultat försämrades med 36,5 miljoner euro jämfört med det föregående året. Efter ändringarna i avskrivningsdifferensen och reserver samt fonderingarna var **räkenskapsperiodens överskott 5,2 miljoner euro**.

De externa verksamhetsintäkterna uppgick till 243,0 miljoner euro år 2018. Verksamhetskostnaderna uppgick till 1 315,5 miljoner euro, vilket är en ökning med 54,8 miljoner euro jämfört med året innan. Av de största utgiftsposterna utgjorde personalkostnaderna 483,5 och köpen av tjänster 641,4 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 6,7 miljoner (+1,4 %) och köpen av tjänster ökade med 43,0 miljoner euro (+7,2 %) jämfört med året innan.

Verksamhetsbidraget uppgick till - 1 072,5 miljoner euro år 2018, dvs. minskade med 63,8 miljoner euro jämfört med året innan.

I skatteinkomster inflöt år 2018 sammanlagt 982,7 miljoner medan statsandelarna uppgick till 173,4 miljoner euro. Jämfört med år 2017 ökade skatteinkomsterna med 5,7 och statsandelarna med 4,5 miljoner euro.

Stadens årsbidrag år 2018 var 112,6 miljoner euro. Med årsbidraget kunde avskrivningarna täckas till 104 procent, vilket innebar att stadens internt tillförda medel var tillräckliga då de mäts med årsbidraget.

År 2018 bokfördes sammanlagt 108,7 miljoner euro i avskrivningar enligt plan och nedskrivningar. Avskrivningarna minskade med 2,1 miljoner och nedskrivningarna med 12,8 miljoner euro jämfört med året innan.

Investeringsutgifterna år 2018 uppgick till 134,8 miljoner euro. Nettominskningen av stadens långfristiga lån var 79,5 och minskningen av kortfristiga lån 16,2 miljoner, vilket ger en nettominskning i lånestocken på 95,8 miljoner euro. Lånestocken minskade i motsvarande mån under år 2017 med 90,1 miljoner euro. Andelen internt tillförda medel för investeringar minskade år 2018 till 86,1 procent, då den var 148,2 procent året innan.

I balansräkningen utgjordes den största posten inom bestående aktiva av de materiella tillgångarna som uppgick till 1 223,8 miljoner euro i slutet av 2018 (60 procent av slutsumman i balansräkningen). Under passiva i balansräkningen var det egna kapitalet 942,8 miljoner och det främmande kapitalet 1 080,2 miljoner euro. Balansräkningens slutsumma var 2 038,8 miljoner euro. År 2018 var soliditeten 46,9 procent. Lånebeståndet per invånare minskade från det föregående året med 521 euro, med andra ord till 3 996 euro per invånare.

År 2018 uppgick räkenskapsperiodens överskott för Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk till 0,9 miljoner euro efter bokslutsdispositioner.

Räkenskapsperiodens överskott för Affärsverket Företagshälsan i Vanda var efter bokslutsdispositioner och inkomstskatter 0,7 miljoner euro.

Räkenskapsperiodens underskott för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda uppgick till 0,2 miljoner euro.

Bostads-, fastighets- och byggnadsfondens överskott före fondöverföringar uppgick till 1,5 miljoner euro, underskottet i Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena till 1,0 miljoner euro, Skadefondens underskott till 1,3 miljoner och överskottet i Fonden för social kreditgivning till 8 tusen euro.

I **koncernbokslutet** har dotterbolag, samkommuner och intressesammanslutningar sammanställts, dvs. sammanlagt 67 samfund.

Resultatet för koncernen under räkenskapsperioden 2018 var 64,8 miljoner euro. Efter bokslutsdispositioner, räkenskapsperiodens skatter, kalkylerade skatter och minskningar av minoritetsandelar uppgick räkenskapsperiodens överskott till 35,7 miljoner euro. Koncernens lånestock minskade med 42,6 miljoner euro från året innan, då den var 1 928 miljoner euro i slutet av 2018. Lånestocken per invånare minskade till 8 451 euro, då den år 2017 var 8 837 euro. Koncernens relativa skuldsättningsgrad var 110 procent i slutet av år 2018, vilket innebär att driftsinkomsterna för 2018 inte skulle ha räckt till för att återbetala främmande kapital.

Budgetutfallet 2018

Stadsfullmäktige godkände 13.11.2017 budgeten för 2018 och ekonomiplanen för åren 2018–2021. Den ursprungliga budgeten för 2018 som fullmäktige godkänt slutade på -12,2 milj. euro som resultat för räkenskapsperioden och ett underskott på -11,9 milj. euro samt en bruttoinvesteringsnivå på sammanlagt 129,5 milj. euro.

Stadsfullmäktige beslutade under hösten 2018 om ändringar i budgeten för 2018 utgående från verksamhetsområdenas förslag. De största budgetändringarna bestod av en höjning av anslaget för specialiserad sjukvård med 10,8 milj. euro, en minskning av fastighetscentralens positiva verksamhetsbidrag med 10 milj. euro till följd av ökade hyreskostnader samt en höjning av anslaget för köp av fast egendom med 10,5 milj. euro. Efter budgetändringarna blev räkenskapsperiodens resultat i budgeten -31,8 milj. euro och bruttoinvesteringsnivån landade på 142,6 milj. euro.

Bokslutet för år 2018 uppvisar ett resultat på 3,9 milj. euro samt ett överskott på 5,2 milj. euro för räkenskapsperioden. Resultatet i bokslutet är 16,1 milj. euro bättre än den ursprungliga budgeten och 35,8 milj. euro bättre än den ändrade budgeten.

I den ändrade budgeten för år 2018 uppgick verksamhetsintäkterna från stadens driftsekonomi till 426,0 milj. euro. De förverkligade verksamhetsintäkterna under 2018 uppgick till 438,9 milj. euro, vilket överskred den ändrade budgeten med 12,9 milj. euro. Verksamhetsintäkterna utföll till 103 procent jämfört med den ändrade budgeten och de ökade med 7,1 procent i relation till bokslutet för år 2017. Det flöt in mer i verksamhetsintäkter än vad som beräknats tack vare den livliga planläggnings- och byggverksamheten. De budgeterade verksamhetsintäkterna överskreds med 9,5 milj. euro inom verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö i fråga om kommunalteknikcentralens avtalsintäkter samt intäkter av markförsäljning och avgifter för jordupplagring. Försäljningsintäkterna inkluderar 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade intäkter från byggtjänster som sålts till Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). Jämfört med bokslutet 2017 bidrog ändringen i den interna hyresmodellen till att verksamhetsintäkterna ökade (ca 37 milj. euro).

Stadens verksamhetskostnader var 1 531,7 milj. euro i den ändrade budgeten. Utfallet av verksamhetskostnaderna uppgick till 1 511,4 milj. euro år 2018. Driftskostnaderna underskreds med 20,2 milj. euro och förverkligades till 99 procent i relation till den ändrade budgeten. Personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 23 milj. euro. Kostnaderna för köp av tjänster överskred budgeten med cirka 6 milj. euro, vilket närmast förklarades av att det användes mer inhyrd personal än beräknat. Understödskostnaderna underskred budgeten med cirka 6 milj. euro, eftersom servicesedelkostnaderna och arbetsmarknadsstödets kommunandel var mindre än beräknat. I verksamhetskostnaderna ingår 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade kostnader från byggtjänster som sålts till Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). Verksamhetskostnaderna ökade med 6,6 procent jämfört med bokslutet 2017. Ungefär hälften av verksamhetskostnadernas ökning förklarades av den förändrade interna hyresmodellen och externa hyrornas ökning (cirka 47 milj. euro).

Skatteinkomsterna underskred budgeten med 11,3 milj. euro år 2018. I relation till budgeten var den budgeterade kommunalskattens utfall 99 procent, utfallet av samfundsskatten 95 procent, fastighetsskatten 100 procent och statsandelarna 103 procent Allt som allt utföll skattefinansieringen totalt (skatter och statsandelar) till 99,5 procent i förhållande till budgeterat och den ökade med 0,9 procent i relation till bokslutet för år 2017.

Under 2018 utföll de finansiella intäkterna och kostnaderna till sammanlagt 29,0 milj. euro, medan de sammantagna finansiella intäkterna och kostnaderna i budgeten hade beräknats till 24,9 milj. euro. Differensen mellan budgeten och utfallet beror på den fortsättningsvis låga räntenivån och försäljningen av enskilda bostadsaktier. Räntekostnaderna för stadens låneportfölj på ca 880 milj. euro verkställdes på en nivå om 2,5 milj. euro. Alla stadens sammanlagda räntekostnader underskred budgeten med 1,8 milj. euro.

Avskrivningar och nedskrivningar gjordes år 2018 för 108,7 milj. euro vilket var 3,9 procent och 4,4 milj. euro mindre jämfört med budgeten.

I bokslutet för år 2018 uppgick stadens årsbidrag till 112,6 milj. euro, räkenskapsperiodens resultat till 3,9 milj. euro och räkenskapsperiodens överskott till 5,2 milj. euro.

I den ursprungliga budgeten för 2018 var inkomsterna i investeringsdelen (affärsverken och fonderna inkluderade) 4,0 milj. euro, utgifterna 135,7 milj. euro och nettot för investeringsdelen 131,7 milj. euro. Under loppet av 2018 beslutade fullmäktige höja investeringsutgifterna för köp av fast egendom med 10,5 milj. euro, öka investeringsutgifterna för anskaffning av aktier med 2,2 milj. euro, öka investeringsutgifterna för Ringbanans projektgrupp med 0,2 milj. euro samt öka investeringsutgifterna för lös egendom med 0,2 milj. euro. Efter ändringarna uppgick budgetens bruttoinvesteringsutgifter till 148,8 milj. euro.

Bruttoinvesteringsutgifterna utföll till totalt 134,8 milj. euro år 2018. Investeringsanslagen enligt den ändrade budgeten överskreds i fråga om aktiernas och andelarnas investeringsutgifter med 0,6 milj. euro. Investeringsanslagen underskreds för byggandets del med 7,0 milj. euro särskilt på grund av en förskjutning av tidtabellen för nybyggnadsprojekt. Investeringsanslagen avseende offentliga anläggningstillgångar underskreds med 2,6 milj. euro och avseende fast egendom med 1,6 milj. euro.

Investeringsinkomsterna utföll med 29,9 milj. euro, runt 25,9 milj. euro över det budgeterade, i synnerhet tack vare markförsäljning. Investeringsdelens nettoutgifter år 2018 uppgick till totalt 104,9 milj. euro, vilket underskred den ändrade budgeten med 39,9 milj. euro.

I budgeten för år 2018 gjordes reserveringar för en nettoupplåning på 34,2 milj. euro utgående från budgetens driftsekonomidel och investeringsdel. I och med det goda kassaläget år 2018 och då verksamhets- och de finansiella intäkterna och kostnaderna samt investeringsintäkterna år 2018 utföll betydligt bättre än det budgeterade fanns inget behov att lyfta lån. Däremot minskade stadens långfristiga lån under år 2018 med 79,5 miljoner euro. Stadens lånestock uppgick till 880 milj. euro (exklusive koncernbolagens koncernkontosaldon).

Utfallet av de bindande målen 2018

För år 2018 ställde fullmäktige upp sammanlagt 31 bindande mål. Nitton av de uppställda målen nåddes fullt ut, sju nåddes delvis medan fem mål inte nåddes alls.

Ökningen i driftsekonomins utgifter var 6,5 procent från året innan. I den ursprungliga budgeten 2018 förutspåddes en utgiftsökning på 6,6 procent och i den ändrade budgeten en utgiftsökning på 8,0 procent i förhållande till bokslutet 2017.

Stadens inkomstbas stärktes genom att effektivera markförsäljningen, under 2018 avkastade markförsäljningen 38,2 miljoner euro.

Inom markanvändningen låg fokus på planläggningen av bostäder i stationsområdena och kollektivtrafikzonerna. Det detaljplanerade bostadsvåningsytan (netto) i kollektivtrafikzonen år 2018 uppgick till 70 procent.

Staden skapade förutsättningar för en högklassig och mångsidig bostadsproduktion. År 2018 färdigställdes totalt 4533 bostäder i Vanda (år 2017: 3290). Bostäderna fördelades enligt följande: 3994 i våningshus, 133 i rad- och kedjehus, 404 i småhus och 2 i industri- och lagerbyggnader.

Vandas vägkarta för resurssmarthet godkändes och dess åtgärder pågår. Målet är en kolneutral stad år 2030.

Relativt sett utvecklades stadens sysselsättningssituation bäst i huvudstadsregionen. I december 2018 var arbetslöshetsgraden 8,7 procent i Vanda (-3,5 procentenheter jämfört med situationen i slutet av år 2016), 7,9 procent i Esbo (-2,4 procentenheter) och 9,3 procent i Helsingfors (-3,1 procentenheter). Antalet unga arbetslösa har minskat i enlighet med målet att halvera ungdomsarbetslösheten under ekonomiplaneperioden. Antalet unga arbetslösa i Vanda var 1163 st. i slutet av år 2018.

I Vanda byggde man upp en gemensam plan för företagsamhetsfostran i samarbete mellan stadens verksamhetsområden, läroanstalter och partnerskapsorganisationer. Vidare har man identifierat och inlett sammanlagt fyra företagskluster som består av företag, läroanstalter och stadens aktörer. Målen har också skrivits in som en del av förverkligandet av det nya livskraftsprogrammet.

En allt större andel av de äldre klarar av att bo hemma. Andelen personer som fyllt 75 år och bor i sitt eget hem i Vanda uppgick i slutet av 2018 till 93,1 procent (År 2017: 93,0 %).

Verksamhetsmetoder för nytt lärande har främjats. Bland annat är Lärocentret i robotik i bruk.

Målnivån uppnåddes inte när det gäller att minska på sjukledigheterna bland de anställda, sjukfrånvaroprocenten uppgick till 4,71 (år 2017: 4,52 %). Omfattningen av de samtal som förs inom ramen för aktivt engagemang var 87 procent år 2018.

Stadsstyrelsen 25.3.2019 § 8

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att
1. föreslå för stadsfullmäktige att
    a) det vid Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk bokförs som minskning av avskrivningsdifferensen de avskrivningar på 356 044,39 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserver, och att räkenskapsperiodens överskott 872 962,22 euro i enlighet med direktionens förslag överförs till affärsverkets överskott från tidigare räkenskapsperioder,
    b) det vid Affärsverket Företagshälsan i Vanda upplöses en investeringsreserv på 95 317,93 euro, vilket resulterar i att avskrivningsdifferensen ökar. Som en minskning av avskrivningsdifferensen bokförs de avskrivningar på 22 438,27 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserveringen. räkenskapsperiodens överskott på 665 359,19 euro, överförs i enlighet med direktionens förslag till affärsverkets överskott från tidigare räkenskapsperioder,
    c) räkenskapsperiodens underskott i Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda, 234 247,19 euro, överförs i enlighet med affärsverkets direktions förslag till överskottet från tidigare räkenskapsperioder,
    d) överskottet på 1 517 431,47 euro i Bostads-, fastighets- och byggnadsfonden bokförs som en ökning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
    e) underskottet på 1 022 403,80 euro i Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
    f) överskottet på 7 584,56 euro i Fonden för social kreditgivning bokförs som en ökning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
    g) underskottet på 1 336 789,80 euro i Skadefonden bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar, och att
    h) överskottet för Vanda stads räkenskapsperiod på 5 159 429,15 euro överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen och
2. det konstateras att eftersom balansräkningen omfattar överskott som ansamlats från tidigare räkenskapsperioder är det på grundval av räkenskapsperiodens resultat inte nödvändigt med förslag till åtgärder för balansering av ekonomin,
3. ekonomiservicecentralen befullmäktigas till att göra justeringar av teknisk natur i bokslutet, och
4. bokslutet undertecknas och lämnas till revisorerna för granskning samt att bokslutet efter granskningen förs till stadsfullmäktige för behandling.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Den ansvariga revisorn OFR, CGR Ulla-Maija Tuomela från BDO Audiator Oy har till revisionsnämnden avgett rapport om de revisioner som berör 2018 och överlåtit revisionsberättelsen för det aktuella året.

Revisionsnämnden 2.5.2019 § 3

Stadsrevisorns förslag:
Revisionsnämnden beslutar att
a) anteckna revisionsberättelsen för år 2018 för kännedom,

b) föra revisionsberättelsen till stadsfullmäktige för kännedom,
c) föreslå för stadsfullmäktige att 2018 års bokslut godkänns, och
d) föreslå för stadsfullmäktige att de revisionsskyldiga beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018.

Protokollet justeras och godkänns för denna paragrafs omgående under sammanträdet.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Protokollet justerades och godkändes för denna paragrafs del omedelbart vid sammanträdet.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 7

Stadsdirektörens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att

a) det vid Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk bokförs som minskning av avskrivningsdifferensen de avskrivningar på 356 044,39 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserver, och att räkenskapsperiodens överskott 872 962,22 euro i enlighet med direktionens förslag överförs till affärsverkets överskott från tidigare räkenskapsperioder,
b) det vid Affärsverket Företagshälsan i Vanda upplöses en investeringsreserv på 95 317,93 euro, vilket resulterar i att avskrivningsdifferensen ökar. Som en minskning av avskrivningsdifferensen bokförs de avskrivningar på 22 438,27 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserveringen. Räkenskapsperiodens överskott på 665 359,19 euro, överförs i enlighet med direktionens förslag till affärsverkets överskott från tidigare räkenskapsperioder,
c) räkenskapsperiodens underskott i Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda, 234 247,19 euro, överförs i enlighet med affärsverkets direktions förslag till överskottet från tidigare räkenskapsperioder,
d) överskottet på 1 517 431,47 euro i Bostads-, fastighets- och byggnadsfonden bokförs som en ökning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
e) underskottet på 1 022 403,80 euro i Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
f) överskottet på 7 584,56 euro i Fonden för social kreditgivning bokförs som en ökning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar,
g) underskottet på 1 336 789,80 euro i Skadefonden bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar, och att
h) överskottet för Vanda stads räkenskapsperiod på 5 159 429,15 euro överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.
i) anteckna revisionsberättelsen för år 2018 för kännedom,
j) godkänna 2018 års bokslut, och
k) bevilja de revisionsskyldiga ansvarsfrihet för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilagor:
– Vanda stads bokslut 2018
– Revisionsberättelsen för år 2018

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Ritva Viljanen, stadsdirektör, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Helena Hyvönen, stadsrevisor, tfn 09 8392 8072, fornamn.efternamn[at]vanda.fi

VANDA STAD
BOKSLUT 2018

STADSFULLMÄKTIGE 20.5.2019

VANDA STAD

BOKSLUT 2018

Stadsfullmäktige 20.5.2019

Pärmbild: Vandas materialbank, Vanda stadshus
Pärm: Sanna Henriksson, Informationen
Layouthandledning: Tuuli Portin, Ekonomiservicecentralen
Översättning: Translatorerna, Vanda stadskansli

VANDA STADS BOKSLUT 2018

Innehållsförteckning

1 VERKSAMHETSBERÄTTELSEN 1

1.1 AVGÖRANDE HÄNDELSER I VERKSAMHETEN OCH EKONOMIN 1
1.1.1 Stadsdirektörens översikt 1
1.1.2 Vanda stads förvaltning 2
1.1.3 Den ekonomiska utvecklingen på riksnivå och regionalt 7
1.1.4 Vanda stads verksamhetsmiljöö och den ekonomiska utvecklingen 10
1.1.5 Vanda stads personal 20
1.1.6 Uppskattning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna 22
1.1.7 Andra icke finansiella aspekter 28
1.1.8 Miljöfaktorer 29
1.2 REDOGÖRELSE ÖVER HUR DEN INTERNA KONTROLLEN ORDNAS 30
1.3 HUR RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT BILDAS OCH VERKSAMHETEN FINANSIERAS 32
1.3.1 Hur räkenskapsperiodens resultat bildas 32
1.3.2 Finansiering av verksamheten 34
1.4 DEN FINANSIELLA STÄLLNINGEN OCH ÄNDRINGAR I DEN 36
1.5 TOTALA INKOMSTER OCH UTGIFTER 40
1.6 KOMMUNKONCERNENS VERKSAMHET OCH EKONOMI 42
1.6.1 Samfund som ingår i koncernbokslutet 42
1.6.2 Koncernverksamhetens styrning 43
1.6.3 Betydande händelser som gäller koncernen 44
1.6.4 Vanda stads betydande dotterbolags årssammandrag 45
1.6.5 Hur de mål som ställts upp för Vanda stads centrala och ekonomiskt betydelsefulla dotterföretag har utfallit 71
1.6.6 Utvärdering av koncernens sannolika utveckling i framtiden 76
1.6.7 Redogörelse för hur koncernövervakningen ordnats 76
1.6.8 Koncernbokslutet och dess nyckeltal 80
1.7 BEHANDLINGEN AV RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT 84

2 BUDGETENS UTFALL 85

2.1 UTFALLET FÖR DE BINDANDE MÅLEN 85
2.2 UTFALLET AV ANSLAG OCH BERÄKNADE INKOMSTER 98
2.2.1 Driftsekonomins utfall 98
2.2.2 Tablå över budgetutfallet i resultaträkningsdelen 2018 173
2.2.3 Investeringsdelens utfall 176
2.2.4 Finansieringsdelens utfall (exklusive affärsverken) 184
2.2.5 Sammandrag över utfallet av anslag och beräknade inkomster 185

3 BOKSLUTSKALKYLER 186

3.1 VANDA STADS RESULTATRÄKNING 186
3.2 VANDA STADS FINANSIERINGSANALYS 187
3.3 VANDA STADS BALANSRÄKNING 188
3.4 VANDA STADS KONCERNRESULTATRÄKNING 190
3.5 VANDA STADS KONCERNFINANSIERINGSANALYS 191
3.6 VANDA STADS KONCERNBALANSRÄKNING 192

4 BOKSLUTETS NOTER 194

4.1 NOTER SOM GÄLLER UPPGÖRANDET AV BOKSLUTET 194
4.1.1 Noter som gäller uppgörandet av stadens bokslut 194
4.1.2 Noter som gäller uppgörandet av koncernbokslutet 195
4.2 NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN 198
4.3 NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN 203
4.3.1 Noter till balansräkningens aktiva 203

4.3.2 Noter till balansräkningens passiva ... 209
4.4 NOTER SOM GÄLLER SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER ... 214
4.5 NOTER SOM GÄLLER MILJÖBOKFÖRINGEN ... 218
4.6 NOTER SOM GÄLLER PERSONALEN ... 225

5 SÄRREDOVISADE BOKSLUT ... 230

5.1 BOKSLUT FÖR AFFÄRSVERKET MELLERSTA NYLANDS RÄDDNINGSVERK ... 230
5.1.1 Verksamhetsberättelsen ... 230
5.1.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet ... 234
5.1.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal ... 235
5.1.4 Noter till bokslutet för Mellersta Nylands räddningsverk ... 238
5.1.5 Bokslutets underskrifter ... 243
5.2 BOKSLUT FÖR AFFÄRSVERKET FÖRETAGSHÄLSAN I VANDA ... 244
5.2.1 Verksamhetsberättelse ... 244
5.2.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet ... 248
5.2.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal ... 249
5.2.4 Bokslutsnoter för Affärsverket Företagshälsan i Vanda ... 252
5.2.5 Bokslutets underskrifter ... 256
5.3 BOKSLUT FÖR AFFÄRSVERKET FÖR MUN- OCH TANDHÄLSA ... 257
5.3.1 Verksamhetsberättelse ... 257
5.3.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet ... 263
5.3.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal ... 264
5.3.4 Bokslutsnoter för Affärsverket för mun- och tandhälsa ... 267
5.3.5 Bokslutets underskrifter ... 270
5.4 AFFÄRSVERKENS INVERKAN PÅ STADENS EKONOMI ... 271
5.5 BOKSLUT FÖR ÖVRIGA SÄRREDOVISADE ENHETER ... 273
5.5.1 Bokslutskalkyl för bostadslånefonden ... 273
5.5.2 Bokslutskalkyl för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena ... 274
5.5.3 Bokslutskalkyl för fonden för social kreditgivning ... 276
5.5.4 Bokslutskalkyl för Skadefonden ... 277

6 FÖRTECKNINGAR OCH REDOGÖRELSER ... 279

6.1 BOKFÖRINGSBÖCKER OCH REDOGÖRELSE FÖR FÖRVARING AV BOKFÖRINGEN ... 279
6.2 FÖRTECKNING ÖVER VERIFIKATIONSTYPER ... 280
6.3 KALKYLSCHEMAN FÖR NYCKELTAL ... 282

7 UNDERTECKNING AV BOKSLUTET OCH BOKSLUTSANTECKNING ... 284

1 Verksamhetsberättelsen

1.1 Avgörande händelser i verksamheten och ekonomin

1.1.1 Stadsdirektörens översikt

Vanda stad växte rekordartat år 2018. Stadens befolkning ökade under året med över 5 100 personer och det färdigställdes över 4 500 nya bostäder. Antalet beviljade bygglov och påbörjade bostäder minskade dock, vilket är en antydan om att den största tillväxten i bostadsproduktionen når sin kulmen under åren 2019−2020. Befolkningsökningen och ökningen i bostadsproduktionen förutspås ändå fortsättningsvis vara relativt kraftig. Under den innevarande fullmäktigeperioden utarbetas en ny generalplan som stöd för stadens tillväxt. Under år 2018 bereddes ett utkast till generalplan som läggs fram och skickas för utlåtanden år 2019.

Ett centralt mål i strategin för den pågående fullmäktigeperioden 2018−2021 är att sörja för stadens ekonomiska balans. År 2018 kunde man ytterligare amortera på stadens långfristiga lånestock med 80 milj. euro, varvid den sammantagna summan för de senaste tre årens amorteringar är cirka 200 milj. euro. I slutet av 2018 hade staden 880 milj. euro i långfristiga lån.

År 2018 ökade stadens externa verksamhetsintäkter med 4,3 procent medan verksamhetsbidraget minskade med 6,3 procent jämfört med året innan. Verksamhetsbidraget försvagades särskilt av minskade markanvändnings- och utvecklingsersättningar samt markförsäljningsvinster, löneförhöjningarna år 2018 och ökade kostnader för den specialiserade sjukvården samt de externa hyrorna. Stadens skatteinkomster uppvisade en svag utveckling år 2018, liksom inom hela det kommunala fältet, då konkurrenskraftsavtalet inverkade negativt på de beskattningsbara inkomsterna för skatteåret 2017. Stadens skatteinkomster ökade år 2018 med endast 0,6 procent och hela skattefinansieringen med 0,9 procent.

Vanda stads bokslut för 2018 uppvisar ett resultat på 3,9 milj. euro för räkenskapsperioden, vilket var betydligt bättre än vad man räknat med i budgeten. Stadens, affärsverkens och fondernas bruttoinvesteringsutgifter uppgick till 134,8 milj. euro medan investeringarnas finansieringsandelar uppgick till 3,9 milj. euro. Då årsbidraget var 112,6 milj. euro blev procentsatsen för investeringar 86. I sin helhet gav bokslutet 2018 Vanda en god placering vid en ekonomisk jämförelse de stora städerna emellan.

Det råder stor osäkerhet om vilka ekonomiska verkningar den landskaps- och vårdreform som håller på att beredas kommer att ha för Vanda på längre sikt. Stadens kraftiga tillväxt ökar också stadens ekonomiska risker, om tillväxten i kommunernas skattefinansiering fortsätter att vara svag, i synnerhet då investeringstrycket i anslutning till skolor och daghem ökar.

När omvärlden förändras måste också staden förnyas som organisation. Under år 2018 inleddes arbetet med att utveckla stadens organisations- och beslutsstruktur, vilket innebär att en ny organisationsstruktur är avsedd att träda i kraft 1.1.2020.

Vanda vill vara en socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar stad där möten sker. Som en stor stad som blir allt mer internationell kommer Vanda i framtiden att ha en alltmer betydande roll när det gäller att lösa stora och svåra problem i samhället.

Ritva Viljanen, Stadsdirektör (31.12.2018)

1.1.2 Vanda stads förvaltning

Stadsfullmäktige

Finlands socialdemokratiska parti

Abdi Faysal
Ala-Kapee-Hakulinen Pirjo
Ayub Saba
Bruun Susanna
Eklund Tarja
Eskelinen Jarno
Ibrahim Aadan
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Laakso Päivi
Letto Pirkko
Lindblad-Palo Salla
Mölsä Jukka
Räsänen Minna
Sodhi Ranbir
Tahvanainen Säde

Samlingspartiet

Ahokas Siri
Chen Jenni
Edelmann Jan
Kaira Lauri
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kurki Piia
Lehmuskallio Paula
Leppänen Janne
Multala Sari
Mäkinen Tapani
Norres Lasse
Orpana Anitta
Raja-Aho Maarit
Rokkanen Sakari
Weckman Markku

Gröna förbundet

Atiye Minna
Aura Anssi
Juurikkala Timo
Kostilainen Anniina
Kuusela Minna
Linnainmäki Joel
Norrena Vaula
Pajunen Emmi
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Silvennoinen-Hiisku Sveta

Sannfinländarna

Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Mäkilaine Kirsi
Niikko Mika
Vahvelainen Tanja Isa

Vänsterförbundet

Eerola Antero
Jääskeläinen Jari
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu
Tyystjärvi Kati

Centern i Finland

Ansalehto-Salmi Irja
Hirvonen Juha
Vähäkangas Jussi

Blå framtid

Auvinen Timo
Jääskeläinen Pietari
Malmi Juha

Kristdemokraterna i Finland

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Svenska folkpartiet i Finland

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Stadsfullmäktiges ordförande

Ordförande	Lindtman Antti (SDP)
I vice ordförande	Orlando Carita (SAML)
II vice ordförande	Kauppinen Sirpa (GRÖNA)

Stadsstyrelsen

Samlingspartiet

Kaira Lauri
Orpana Anitta
Rokkanen Sakari

Finlands socialdemokratiska parti

Abdi Faysal
Kaukola Ulla
Puoskari Pentti

Gröna förbundet

Norrena Vaula

Sannfinländarna

Niikko Mika

Vänsterförbundet

Kotila Pirkko

Centern i Finland

Hakulinen Pentti

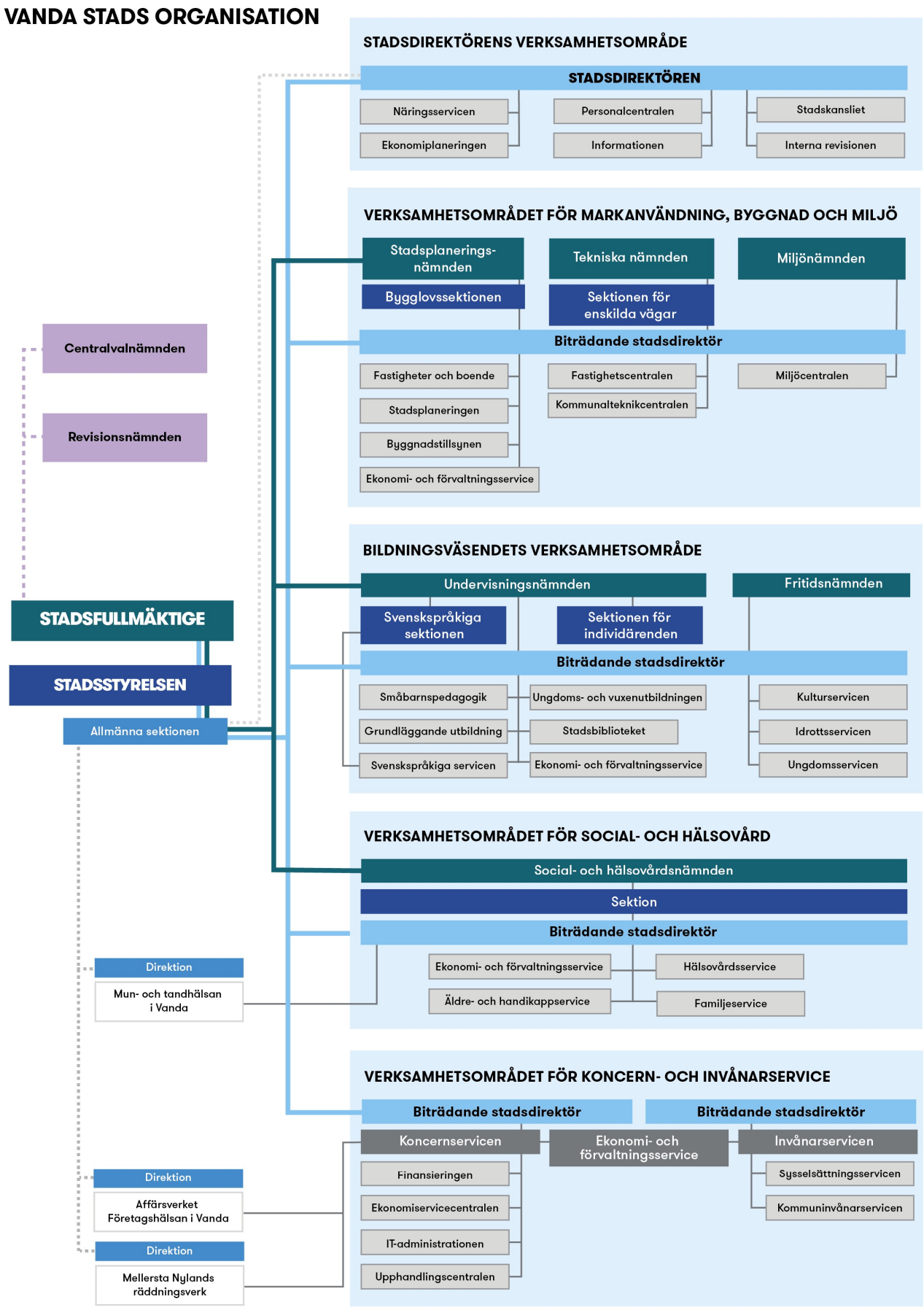
Stadsstyrelsens ordförande:

Ordförande	Multala Sari (SAML)
I vice ordförande	Tahvanainen Säde (SDP)
II vice ordförande	Juurikkala Timo (GRÖNA)

Föredragande (31.12.2018)
Stadsdirektör Ritva Viljanen

Redovisningsskyldiga (31.12.2018)
Stadsdirektör Ritva Viljanen
Biträdande stadsdirektör Martti Lipponen
Biträdande stadsdirektör Jaakko Niinistö
Biträdande stadsdirektör Jukka T. Salminen
Biträdande stadsdirektör Hannu Penttilä
Biträdande stadsdirektör Elina Lehto-Häggroth

Vanda stads organisation 2018

1.1.3 Den ekonomiska utvecklingen på riksnivå och regionalt

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

År 2018 fortsatte samhällsekonomin att växa snabbt, enligt förhandsuppgifter med 2,5 procent. Den ekonomiska tillväxten var därmed på en litet lägre nivå jämfört med året innan, och det förutspås att ekonomins konjunkturtopp (2017) har passerats. Under 2019 beräknas samhällsekonomin växa med 1,5 procent. Konsumenterna hade en stark tilltro till den egna ekonomin under hela 2018 och starkast var tilltron inom huvudstadsregionen. Däremot försämrades konsumenternas tilltro till samhällsekonomins utveckling markant i slutet av 2018. Företagens tilltro minskade i huvudsak nästan inom alla centrala branschgrupper (industri, tjänster, detaljhandel) under hela året. Tilltron inom byggnadsbranschen fortsatte ändå att öka.

Exporten av varor och tjänster fortsatte att öka år 2018, men tillväxttakten saktade helt tydligt av jämfört med år 2017. Investeringarnas tillväxttakt stannade också upp helt tydligt. Byggandet ökade fortsättningsvis kraftigt, med 3,5 procent, jämfört med år 2017. Bostadsbyggandet ökade, liksom även övrigt byggande. I slutet av året 2018 kunde man ändå se en nedgång i tillväxten inom byggandet. Antalet bygglov beviljade år 2018 minskade med drygt 10 procent jämfört med året innan, vilket förutspår att byggnadsproduktionen kommer att minska år 2019. Investeringarna inom forskning och utveckling (FoU) fortsatte att öka och beräknas fortsätta att öka under de närmaste åren.

Inkomstnivån fortsatte att öka tydligt år 2018 jämfört med året innan, och ökningen var 1,8 procent. Ökningen av arbetsproduktiviteten stannade upp år 2018 och den beräknas ha minskat en aning. Ökningen i konsumentpriserna tilltog jämfört med året innan och uppgick till en nivå på drygt en procent. Konsumentpriserna 2018 steg främst på grund av dyrare energi. Inflationstakten förväntas fortsättningsvis stiga i Finland år 2019. Europeiska centralbankens penningpolitik förväntas förbli lätt och inriktad på att stödja tillväxt fram till slutet av 2019.

Den nominella inkomstnivån ökade år 2018 betydligt mer än året innan, 1,8 procent, men reellt (med beaktande av ökningen i konsumentpriserna) endast 0,7 procent. Med anledning av det förbättrade sysselsättningsläget ökade lönesumman med 4,6 procent. Både den nominella och den reella inkomstnivån beräknas tillta ytterligare år 2019.

Sysselsättningsläget förbättrades snabbt år 2018. Arbetslöshetsgraden sjönk från 11,2 procent i december 2017 till 9,7 procent i december 2018. Antalet arbetslösa i Vanda var drygt 256 500 i slutet av december 2018, vilket är närmare 47 000 färre än året innan. Långtidsarbetslösheten minskade under motsvarande tidsperiod med cirka 25 000 personer medan ungdomsarbetslösheten minskade med knappt 5 000 personer.

Den offentliga ekonomin

Statsfinanserna uppvisade ett överskott år 2018, för första gången på tio år. Enligt statskontoret avbetalades skulden med 0,8 miljarder euro, statsskulden var således 105,0 miljarder euro vid utgången av år 2018. Statsskulden bedöms uppgå till omkring 45 procent av bruttonationalprodukten i det läge som råder i slutet av år 2018, vilket är en minskning på ca 2,2 procent jämfört med året innan.

Sammantaget minskade kommunernas intäkter av kommunalskatterna med 0,8 procent år 2018. 53 kommuner höjde och 6 kommuner sänkte sin inkomstskattesats för år 2018. Bakgrunden till kommunalskatteintäkternas svaga utveckling var konkurrenskraftsavtalets beskattningsgrunder som hade negativ påverkan samt exceptionellt stora förskottsinnehållningar. Kapitalinkomsternas kraftiga ökning inverkade också på nedskärningen i kommunernas fördelningsandel. Samfundsskatteintäkterna minskade med 0,6 procent, mest på grund av effekterna av ett enskilt företagsförvärv under föregående jämförelseår. Fastighetsskatterna ökade med 2,2 procent. Statsandelarna sjönk med 0,6 procent, det vill säga cirka 50 miljoner euro på grund av bland annat konkurrenskraftsavtalet och justeringen av kostnadsfördelningen mellan kommunerna och staten.

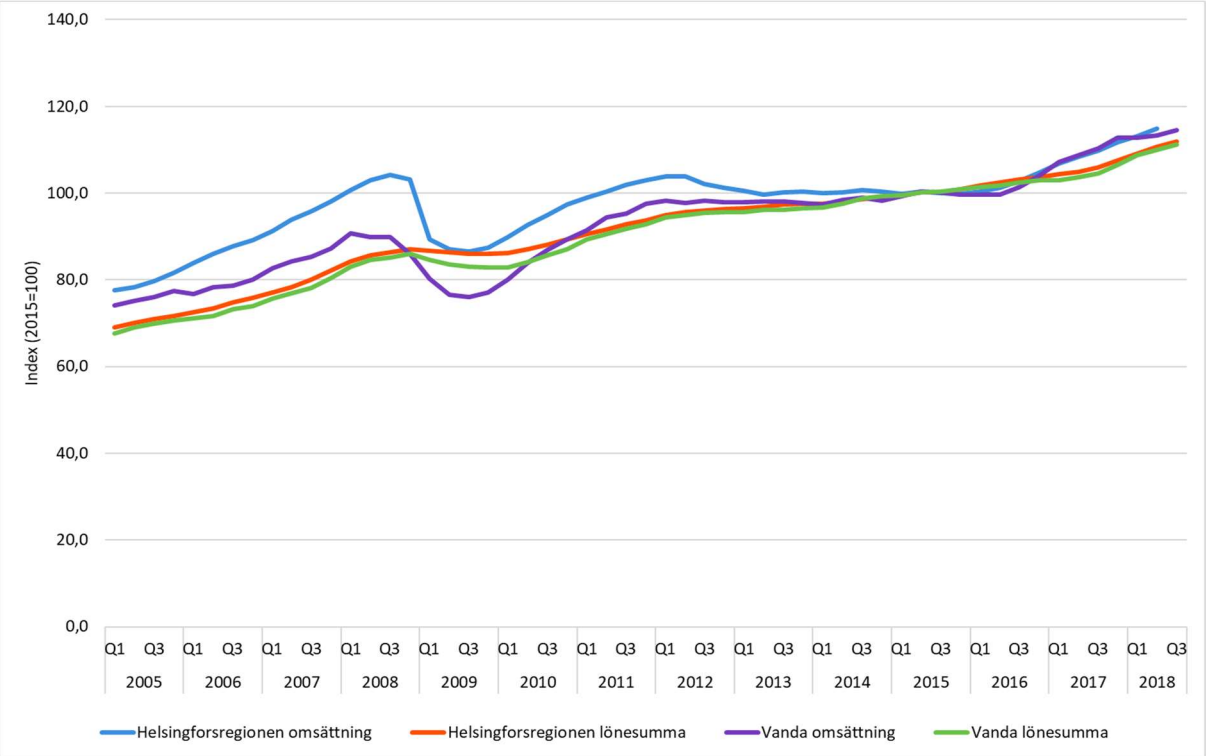
Enligt de bokslutsutvärderingar som genomförts av statistikcentralen låg räkenskapsperiodens sammantagna resultat för kommunerna och samkommunerna i Fastlandsfinland på endast 20 miljoner euro år 2018. Verksamhetsintäkterna ökade med 2,3 procent och verksamhetskostnaderna med 3,4 procent. Den sammantagna ändringen i verksamhetsbidraget var 3,8 procent, och ändringen i årsbidraget uppgick till -31,7 procent. Sänkningen av småbarnspedagogikens avgifter minskade verksamhetsintäkterna med 91 miljoner euro. Konkurrenskraftsavtalet minskade ytterligare verksamhetskostnaderna och den kommunala sektorns löneförhöjningar ökade verksamhetskostnaderna. Kommunerna fortsatte också med att vidta sina egna anpassningsåtgärder. Verksamhetskostnaderna ökade bland annat i och med det tryck som åldersstrukturen medför, ökningen av efterfrågan på dagvård, långtidsarbetslösheten som förblivit på en hög nivå och beredningen av landskapsreformen. I kommunerna och samkommunerna företogs investeringar på 4,77 miljarder euro. Lånestocken för kommunerna och samkommunerna i Fastlandsfinland var i slutet av 2018 runt 19,4 miljarder euro, dvs. en ökning på 1 miljard euro det vill säga 5,4 procent jämfört med året innan. År 2018 var räkenskapsperiodens resultat negativt i 196 kommuner medan det var negativt i endast 55 kommuner år 2017.

Utvecklingen i Nyland och Helsingforsregionen

Enligt förhandsuppgifter beräknas befolkningsökningen i landskapet Nyland ha varit cirka 17 900 personer år 2018. Befolkningsökningen i Nyland är mycket starkt koncentrerad till de tre största städerna i regionen. Tillväxten i huvudstadsregionen omfattade närmare 16 800 personer. Enligt förhandsuppgifter var befolkningsökningen i Vanda drygt 5 100 personer år 2018, i Helsingfors närmare 6 800 personer och i Esbo 4 900 personer. Vid närmare granskning av övriga kommuner i Helsingforsregionen kan man utgående från förhandsuppgifterna observera att befolkningsmängden har ökat i Träskända, Kervo, Kyrkslätt, Nurmijärvi, Sibbo och Vichtis under år 2018. Befolkningsmängden minskade i Hyvinge, Mäntsälä, Borgnäs och Tusby år 2018. Totalt sett ökade befolkningsmängden i KUUMA-kommunerna år 2018 med drygt 2 300 personer.

Ekonomins uppsving märks tydligt i utvecklingen av företagens omsättning i Helsingforsregionen. Företagens omsättning har ökat sedan år 2016. Lönesummorna fortsätter också att öka.

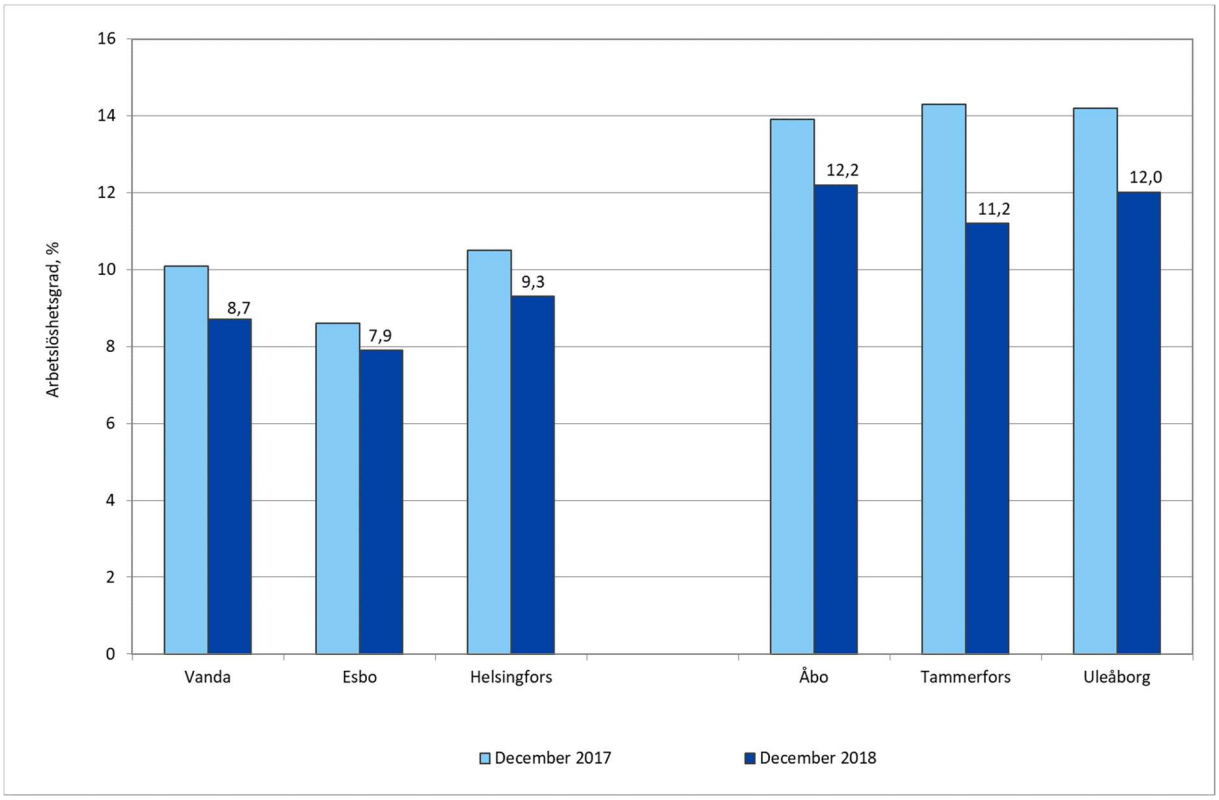
Figur 1: Utvecklingen i företagens omsättning och lönesummorna i Vanda och Helsingforsregionen åren 2005–2018 (Q3)

Källa: Statistikcentralen

Sysselsättningsutvecklingen fortsatte att vara gynnsam år 2018. Arbetslöshetsgraden i Helsingforsregionen sjönk med över en procentenhet under året, och var 8,5 procent i december 2018. Antalet långtidsarbetslösa sjönk från och med december 2017 till december 2018 med cirka 19 procent, dvs. med närmare 4 700 personer. Antalet unga arbetslösa minskade under motsvarande tidsperiod med drygt 12 procent. Av de stora städerna i huvudstadsregionen var arbetslöshetsgraden i december 2018 lägst i Esbo, 7,9 procent. I Vanda var arbetslöshetsgraden 8,7 procent, i Helsingfors 9,3 procent och i KUUMA-kommunerna 7,3 procent. Bland de största städerna är Vandas arbetslöshetsgrad den näst lägsta efter Esbo.

Figur 2: Arbetslöshetsgraden i de största städerna, december 2017 och december 2018

Källa: Arbets- och näringsministeriet

1.1.4 Vanda stads verksamhetsmiljöö och den ekonomiska utvecklingen

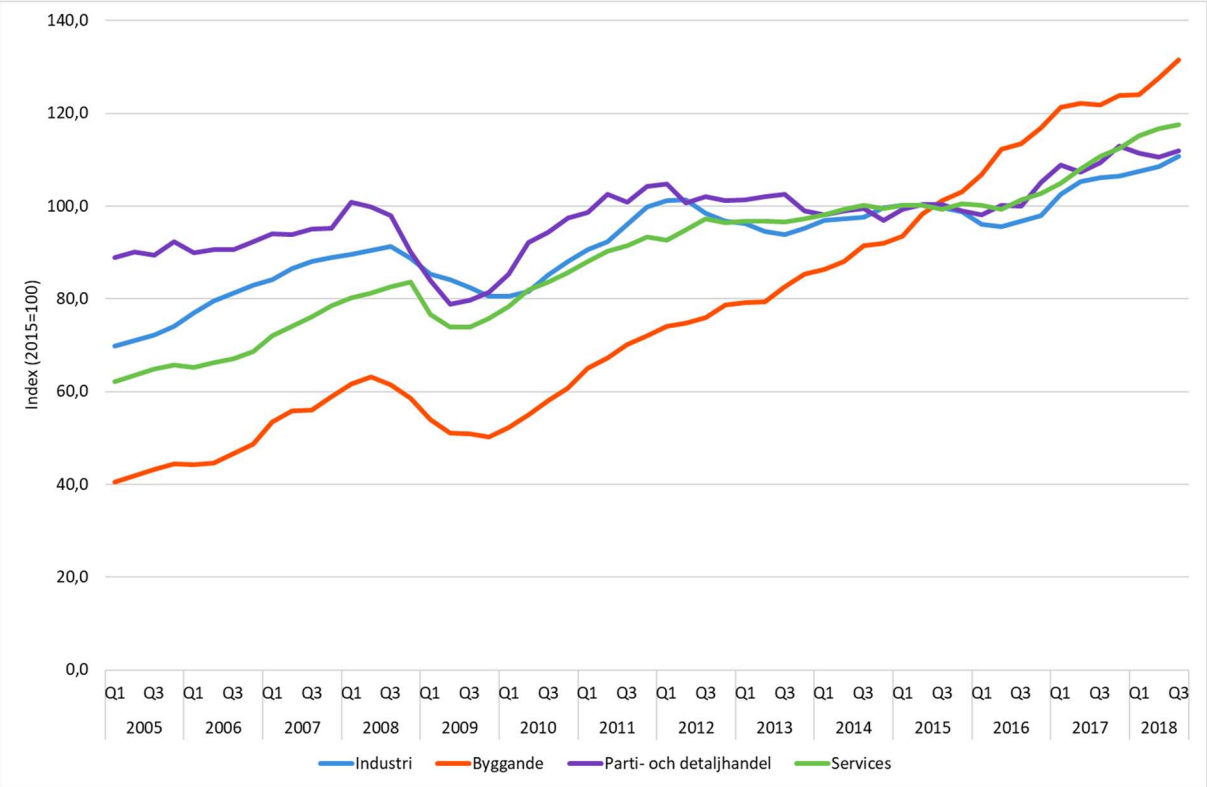
Vanda ligger i topp när det gäller befolkningstillväxten i landet

Befolkningstillväxten i Vanda var enligt förhandsuppgifter betydligt snabbare år 2018 än året innan. En omfattande bostadsproduktion som ökat från året innan har möjliggjort den snabba befolkningstillväxten. Enligt förhandsuppgifter var befolkningsökningen år 2018 drygt 5 100 personer, vilket motsvarar en tillväxttakt på cirka 2,3 procent. Vandas folkmängd uppgick enligt förhandsuppgifter i årsskiftet 2018/2019 till 228 166 personer. Befolkningstillväxten kommer att överskrida något den tillväxt som befolkningsprognosen 2018 visar. Närmare hälften av befolkningstillväxten berodde på den inhemska migrationen. Det flyttade drygt 2 500 personer mer från andra kommuner i landet till Vanda än vad det flyttade från Vanda till andra kommuner. Överskottet födda i relation till avlidna, den naturliga befolkningstillväxten, var drygt 1 100 personer. Inflyttningsöverskottet från flyttningsrörelsen från utlandet uppgick till närmare 1 500 personer.

Tillväxten i byggbranschen fortsatte

År 2018 ökade omsättningen hos företagen i Vanda med cirka två procent under de tre första kvartalen. Alla branschgrupper visade tillväxt utom parti- och detaljhandeln. Ökningen i byggbranschens omsättning avmattades under andra hälften av 2017, men branschen växte kraftigt igen år 2018. Byggbranschens omsättning ökade med cirka 6 procent år 2018.

Figur 3: Omsättningens utveckling per näringsgrupp i Vanda åren 2005–2018 (Q3)

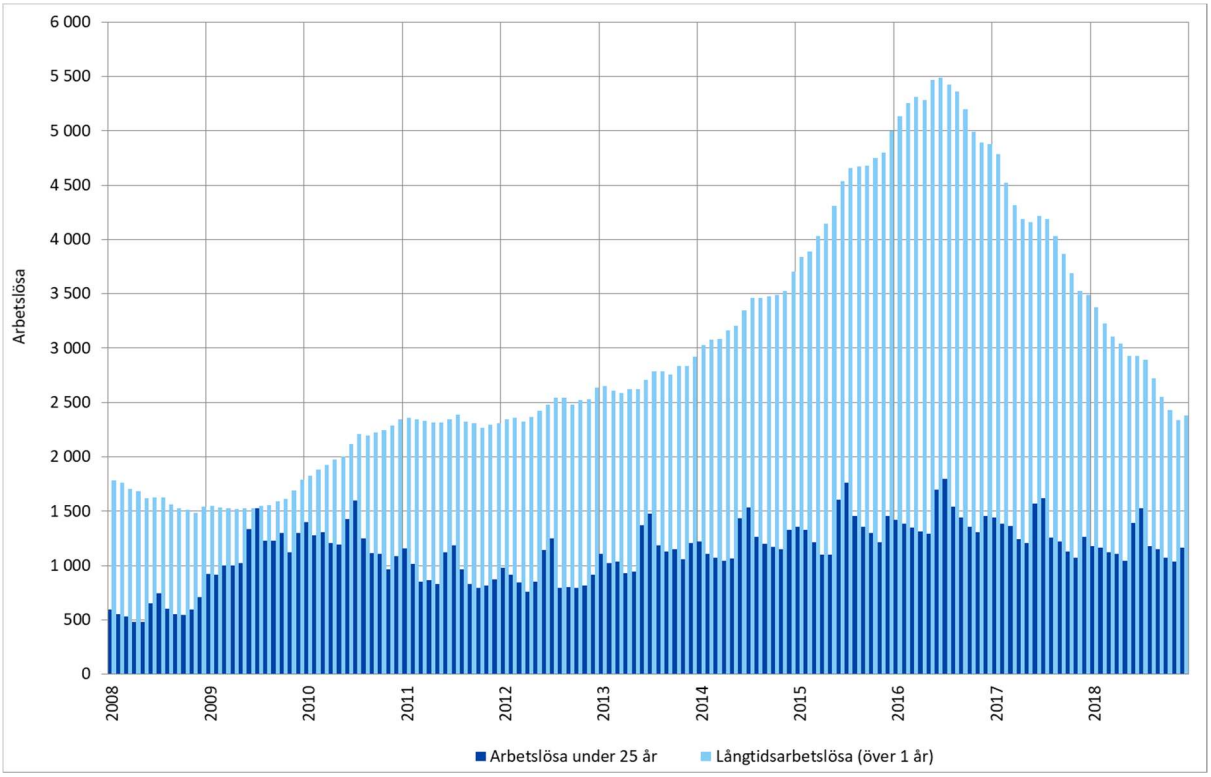

Källa: Statistikcentralen

Arbetslösheten fortsatte att sjunka

Arbetslösheten sjönk kraftigt i Vanda år 2018. Arbetslöshetsgraden sjönk från slutet av december 2017 fram till slutet av december 2018 med 1,4 procentenheter. Antalet arbetslösa arbetssökande var cirka 10 200 i december 2018. Vid samma tidpunkt var antalet långtidsarbetslösa knappt 2 400 personer, vilket är en minskning på 1 100 personer jämfört med antalet året innan. Arbetslösheten bland dem som fyllt 50 år har också minskat helt klart med cirka 700 personer, jämfört med december 2017. Ungdomsarbetslösheten har ändå sjunkit rätt så långsamt, endast med cirka 100 personer under år 2018. Sysselsättningsgraden var på en drygt 74 procents nivå i december 2018.

Figur 4: Långtidsarbetslösheten och ungdomsarbetslösheten i Vanda åren 2008–2018

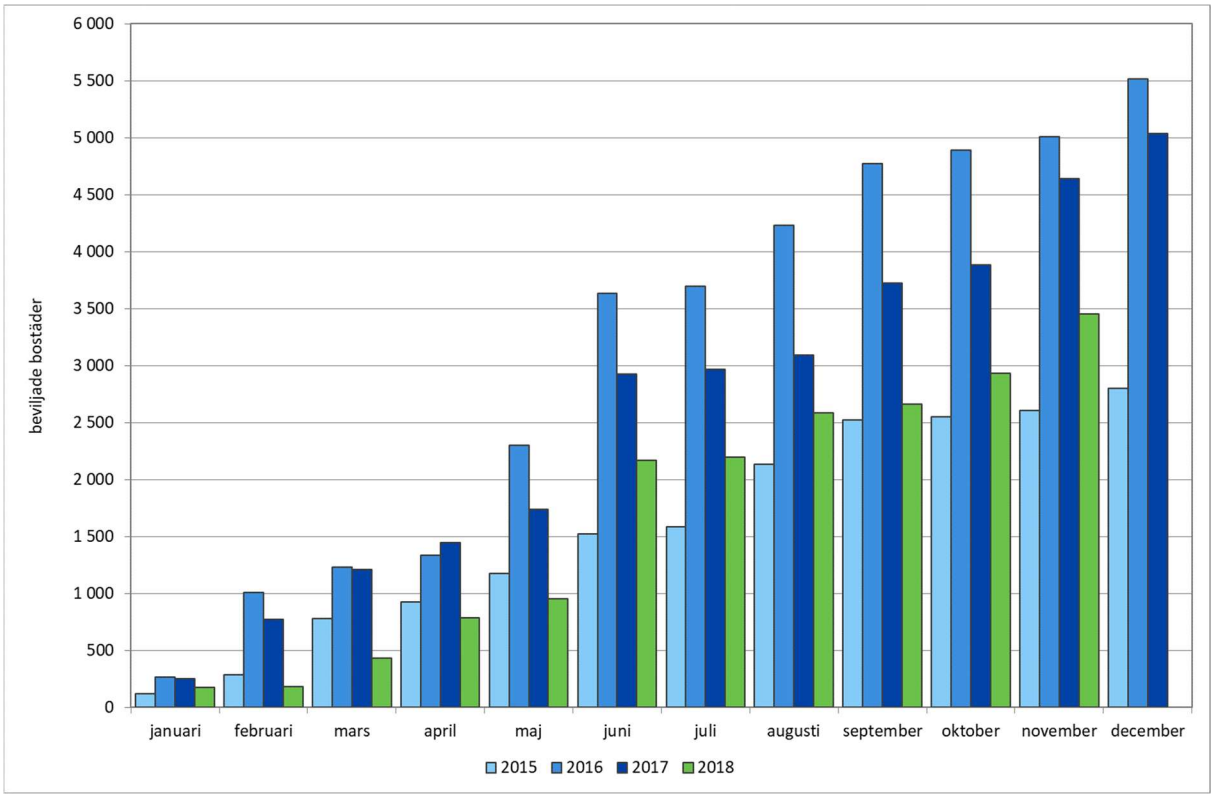

Källa: Arbets- och näringsministeriet

Bostadsproduktionen var mycket livlig

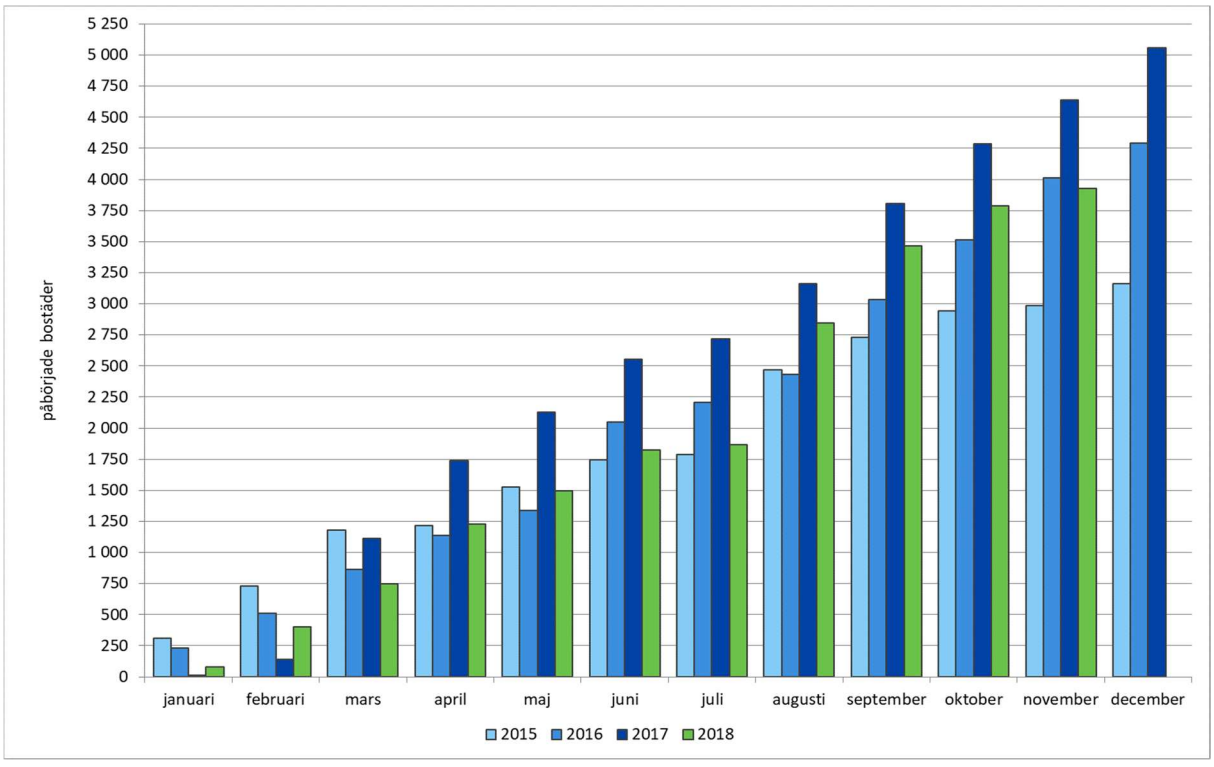
Bostadsproduktionen i Vanda var mycket livlig år 2018. Enligt förhandsuppgifter färdigställdes närapå 4 533 nya bostäder år 2018. Vad gäller den övriga bostadsproduktionen finns det för tillfället endast tillgång till uppgifter från januari–november 2018. Bostädernas dominerande hustyp var flervåningshus, i likhet med tidigare år. Antalet bostäder som påbörjats och fått bygglov ser ut att stanna på en betydligt lägre nivå än året innan. Enligt uppgifter från november 2018 låg antalet bostäder som påbörjats nära samma nivå som år 2016. Antalet bostäder som fått bygglov var i november 2018 på en betydligt lägre nivå än åren 2016 och 2017, cirka 3 500 bostäder, men ändå klart högre än nivån år 2015. Minskningen av antalet bostäder som påbörjats och fått bygglov jämfört med året innan förutspår att bostadsproduktionens tillväxt bryts under 2019–2020.

Figur 5: Antalet bostäder som fått bygglov månadsvis åren 2015–2018 (uppgifterna för december 2018 finns inte tillgängliga)

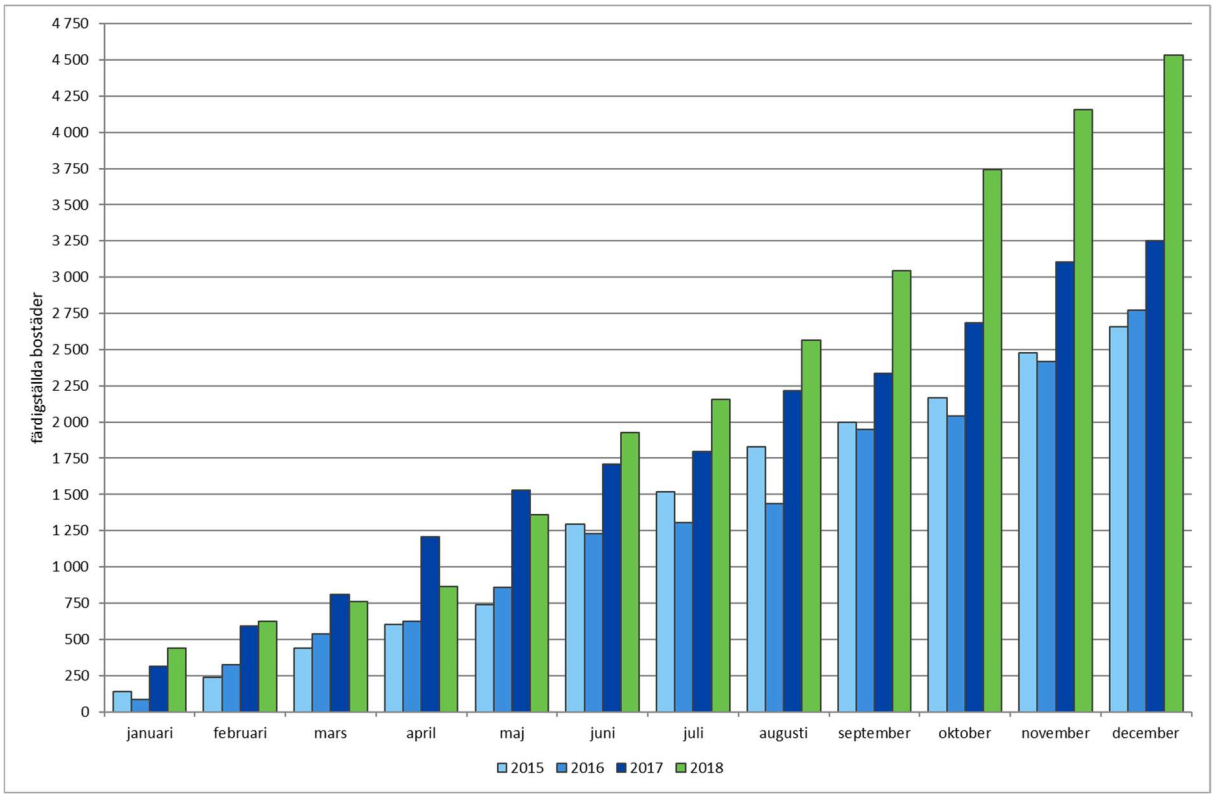
Källa: Kommunregistret Facta

Figur 6: Antalet påbörjade bostäder månadsvis i Vanda åren 2015–2018 (uppgifterna för december 2018 finns inte tillgängliga)

Källa: Kommunregistret Facta

Figur 7: Antalet färdigställda bostäder i Vanda månadsvis åren 2015–2018

Källa: Kommunregistret Facta

Skatteinkomster

Vanda stad fick sammanlagt 982,7 milj. euro i skatteinkomster år 2018. Skatteinkomsterna ökade med 5,7 milj. euro det vill säga med 0,6 procent jämfört med år 2017. Skatteinkomstprognosen i budgeten underskreds med sammanlagt 11,3 milj. euro, vilket påverkades av att de redovisade kommunalskatterna ökade mindre än väntat och att en stor engångspost som ingick i de redovisade samfundsskatterna korrigerades mellan kommunerna. Utfallsprocenten av budgetens skatteinkomstprognos blev 98,9 procent.

Staden fick sammanlagt 825,7 milj. euro i kommunalskatt år 2018, vilket är 6,8 milj. euro och 0,8 procent mer än år 2017. I fråga om kommunalskatter underskreds budgeten med 7,3 milj. euro och budgetens utfallsprocent uppgick till 99,1 procent. I hela landet minskade kommunernas redovisade kommunalskatter med 0,8 procent jämfört med året innan. Orsaken var en svagare utveckling än väntat under skatteåret 2017 mest på grund av konkurrenskraftsavtalet. Kommunalskattens svaga utveckling och kapitalinkomsternas kraftiga ökning under skatteåret 2017 ledde till stora negativa korrigeringar i kommunalskatten efter att beskattningen hade slutförts. De exceptionellt stora skatteåterbäringarna till personkunder från år 2017 var den största enskilda orsaken till den svaga kommunalskatteutvecklingen år 2018. På riksnivå var det hela 6 kommuner som sänkte och 53 kommuner som höjde sin kommunalskattesats för år 2018. I och med att kommunalskattesatsen sänktes i Helsingfors innebar det en minskning på 0,05 procentenheter i det viktade medeltalet för hela landets kommunalskattesats, vilken under år 2018 var 19,86.

Staden fick in sammanlagt 787,1 milj. euro i förskottsuppbörd av kommunalskatterna för skatteåret 2018. Enligt uppgifterna från den färdigställda beskattningen för år 2017 ökade Vandabornas beskattningsbara inkomster i den kommunala beskattningen under 2017 med 4,7 procent, vilket överskred hela landets genomsnittliga tillväxtnivå på 2,6 procent. Vandabornas förvärvsinkomster ökade med 3,5 procent under 2017, vilket innebär att tillväxtnivån var 1,7 procent högre än utvecklingen i hela landet. Tack vare en bättre utveckling av förvärvsinkomsterna än genomsnittet år 2017 växte Vandas utdelning av kommunalskatten i december 2018 till 4,42 procent. Hela kommungruppens utdelning av skatteförvaltningens insamlade inkomstskatter sjönk däremot till 61,62 procent i fråga om år 2018.

Vanda stad fick sammanlagt 77,9 miljoner euro i samfundsskatter år 2018. Den samfundsskatt som staden fick minskade med 2,8 milj. euro, dvs. 3,4 procent, från året innan. I fråga om samfundsskatter underskreds budgeten med 4,1 milj. euro och budgetens utfallsprocent hamnade på 95,0 procent. I anslutning till samfundsbeskattningen år 2016 inkluderade samfundsskatteredovisningen i maj 2017 en stor kompletterande förskottsbetalning av engångsnatur i samband med ett företagsförvärv, där kommunernas andel var drygt 200 miljoner euro och Vandas andel på motsvarande sätt närmare 10 milj. euro. Posten kommer via kalkyleringen av samfundsskatteutdelningen för åren 2018 och 2019 att bli mer exakt allokerad till den kommun där företaget i fråga ligger, i detta fall Helsingfors. Detta minskade Vanda stads samfundsskatteredovisning för år 2018.

År 2018 ökade kommunernas samfundsskatteutdelning från år 2017 till nuvarande 31,36 procent. Genom ökningen kompenserades kommunerna för sänkningen av småbarnspedagogikens avgifter kalkylmässigt med en summa på 60 miljoner euro. Däremot minskade Vandas egen utdelning av kommunernas samfundsskatter till 4,11 procent. Trots en ökning av kommungruppens utdelning minskade de samfundsskatteinkomster som redovisades till kommunerna i hela landet med 0,6 procent från året innan, mest på grund av effekterna av ett enskilt företagsförvärv under föregående jämförelseår.

Staden fick 79,1 milj. euro i fastighetsskatteinkomster år 2018, en ökning med 1,7 milj. euro och 2,3 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick tillväxten i kommunernas fastighetsskatteredovisningar till 2,2 procent jämfört med året innan. I Vanda var den allmänna fastighetsskatteprocenten och fastighetsskatteprocenten för andra än stadigvarande bostadshus 1,00 år 2018, fastighetsskatteprocenten för stadigvarande bostadshus var 0,41 och fastighetsskatteprocenten för obebyggda byggplatser var 4,00.

I budgeten för år 2018 överskreds fastighetsskatteinkomstprognosen med 0,1 milj. euro, och fastighetsskatteinkomsternas utfallsprocent i relation till budgeten låg på 100,1 procent. Enligt uppgifter från skattemyndigheten skulle fastighetsskatt ha debiterats till ett belopp om 79,8 miljoner euro år 2018, en del av debiteringarna hade ännu inte influtit under budgetåret. Av fastighetsskatten härstammade cirka 19,8 miljoner euro från stadigvarande bostadshus och 27,6 miljoner euro utgick från den allmänna fastighetsskattesatsen på övriga byggnader. Enligt skatteprocenten för övriga än stadigvarande bostadshus inflöt fastighetsskatt till ett belopp av endast 0,05 milj. euro. Fastighetsskatterna för mark uppgick till sammanlagt 32,4 milj. euro, varav andelen höjd fastighetsskatt för obebyggda byggplatser uppgick till ca 2,0 milj. euro.

Tabell 1: Stadens skatteinkomster år 2018

1000 euro	**Ursprunglig Budgeten**	**Budget-ändringar**	**budget efter ändringarna**	**Utfall**	**Avvikelse**
Skatteinkomster	**994 000**		**994 000**	**982 746**	**-11 254**
Kommunens inkomstskatter	833 000		833 000	825 742	**-7 258**
Fastighetsskatt	79 000		79 000	79 074	**74**
Andel av samfundsskatteintäkterna	82 000		82 000	77 930	**-4 070**

Tabell 2: Bestämningsgrunderna för stadens inkomstskatt

	Inkomstskatte- sats	Beskattningsbar inkomst, milj. euro	Ändring i %
2009	18,50	3 656,7	1,8
2010	19,00	3 730,0	2,0
2011	19,00	3 924,3	5,2
2012	19,00	4 086,7	4,1
2013	19,00	4 210,3	3,0
2014	19,00	4 275,4	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	*	

* Beskattningen för 2018 färdigställs hösten 2019

Tabell 3: Bestämningsgrunderna för stadens fastighetsskatt

Fastighetsskattesatser	
Allmän	1,00
Stadigvarande bostadshus	0,41
Annat än stadigvarande bostadshus	1,00
Kraftverk	2,85
Obebyggd byggnadsplats	4,00

Statsandelar

I driftsekonomiska statsandelar fick staden in 173,4 milj. euro år 2018 då statsandelspotten år 2017 uppgick till sammanlagt 168,9 milj. euro. I statsandelar för basservicen kom det in 157,1 milj. euro under 2018 medan övriga statsandelar för undervisnings- och kulturväsendets del uppgick till 16,3 milj. euro. Budgeten överskreds i förhållande till den budgeterade totalsumman statsandelar med 5,4 miljoner euro.

Statsandelen för kommunal basservice fastställs enligt det nuvarande statsandelssystemet utifrån kalkylerade kostnader och tilläggsdelar. De kalkylerade kostnaderna fastställs utgående från åldersstruktur, sjukfrekvens, arbetslöshetsgrad, tvåspråkighet, inslaget av personer med främmande språk som modersmål, befolkningstäthet, karaktär av skärgård och utbildningsbakgrund. Statsandelsprocenten för basservice år 2018 var 25,34 procent och kommunens egen finansieringsandel uppgick till 3 599,08 euro/invånare. Kommunernas statsandelar minskade år 2018 på grund av att avdraget i anslutning till konkurrenskraftsavtalet ökade och att kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna justerades.

Vandas kalkylenliga kostnader uppgick till totalt 977,1 milj. euro under år 2018 vid kalkyleringen av statsandelar för basservice. I det nya statsandelssystemet fastställs tilläggsdelarna utgående från fjärrorter, självförsörjningsgraden i fråga om arbetsplatser och samernas hembygdsområde. Tilläggsdelarna för Vandas del uppgick till totalt 9,4 milj. euro under år 2018 vid kalkyleringen av statsandelarna för basservice. Kommunens egen finansieringsandel var 789,4 milj. euro. Inverkan av tilläggen och minskningarna i statsandelen uppgick till 1,7 milj. euro för Vanda. Utjämningen av statsandelarna som baseras på skatteinkomster gjorde att stadens statsandelar för år 2018 minskade med -41,6 milj. euro (år 2017: -45,5 miljoner euro).

Enligt budgetens förhandskalkyl bedömdes staden få 13,4 milj. euro i statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet år 2018. Enligt det slutliga justeringsbeslutet uppgick Vandas statsandelar för undervisnings- och kulturväsendet år 2018 till 16,3 milj. euro. Av de kalkylerade kostnaderna riktas de största posterna till gymnasieutbildningen och den grundläggande yrkesutbildningen.

De inkomster och utgifter från hemortsersättningar som ska presenteras i samband med statsandelskalkylerna och som ingår i de månatliga statsandelsredovisningarna har enligt bokföringsanvisningarna redovisats på egna separata konton under verksamhetsinkomsterna och -utgifterna i bildningsväsendets driftsekonomi. Hemortsersättningarna ingår inte i bokslutets statsandelssiffror.

Tabell 4: Statsandelarna i stadens driftsekonomi 2018

1000 euro	**Ursprunglig budget**	**Budgeten ändringar**	**Budgeten efter ändringarna**	**Utfall**	**Avvikelse**
Statsandelar	**168 000**		**168 000**	**173 387**	**5 387**
Basservicens statsandel	154 600		154 600	157 092	**2 492**
Undervisnings- och kultursektorns statsandelar	13 400		13 400	16 295	**2 895**
Övriga statsandelar	0		0	0	**0**

Budgetutfallet 2018

Stadsfullmäktige godkände 13.11.2017 budgeten för 2018 och ekonomiplanen för åren 2018–2021. Den ursprungliga budgeten för 2018 som fullmäktige godkänt slutade på -12,2 milj. euro som resultat för räkenskapsperioden och ett underskott på -11,9 milj. euro samt en bruttoinvesteringsnivå på sammanlagt 129,5 milj. euro.

Stadsfullmäktige beslutade under hösten 2018 om ändringar i budgeten för 2018 utgående från verksamhetsområdenas förslag. De största budgetändringarna bestod av en höjning av anslaget för specialiserad sjukvård med 10,8 milj. euro, en minskning av fastighetscentralens positiva verksamhetsbidrag med 10 milj. euro till följd av ökade hyreskostnader samt en höjning av anslaget för köp av fast egendom med 10,5 milj. euro. Efter budgetändringarna blev räkenskapsperiodens resultat i budgeten -31,8 milj. euro och bruttoinvesteringsnivån landade på 142,6 milj. euro.

Bokslutet för år 2018 uppvisar ett resultat på 3,9 milj. euro samt ett överskott på 5,2 milj. euro för räkenskapsperioden. Resultatet i bokslutet är 16,1 milj. euro bättre än den ursprungliga budgeten och 35,8 milj. euro bättre än den ändrade budgeten.

Utfallet av budgetens driftsekonomidel och resultaträkningsdel

Inom driftsekonomin var de största avvikelserna jämfört med den ändrade budgeten 2018 på stadsnivå följande:

- Rörelseintäkterna överskreds med 12,9 milj. euro.
- Verksamhetskostnaderna underskreds med 20,2 milj. euro.
- Skatteinkomsterna underskreds med 11,3 milj. euro.
- Statsandelarna överskreds med 5,4 milj. euro.
- De finansiella intäkterna överskreds med 2,1 milj. euro.
- Räntekostnaderna underskreds med 1,8 milj. euro.
- Av- och nedskrivningarna underskreds med 4,4 milj. euro.

I den ändrade budgeten för år 2018 uppgick rörelseintäkterna från stadens driftsekonomi till 426,0 milj. euro. De förverkligade rörelseintäkterna under 2018 uppgick till 438,9 milj. euro, vilket överskred den ändrade budge-

ten med 12,9 milj. euro. Verksamhetsintäkterna utföll till 103 procent jämfört med den ändrade budgeten och de ökade med 7,1 procent i relation till bokslutet för år 2017. Det flöt in mer i verksamhetsintäkter än vad som beräknats tack vare den livliga planläggnings- och byggverksamheten. De budgeterade verksamhetsintäkterna överskreds med 9,5 milj. euro inom verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö särskilt i fråga om kommunalteknikcentralens avtalsintäkter samt intäkter av markförsäljning och avgifter för jordupplagring. Försäljningsintäkterna inkluderar 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade intäkter från byggtjänster som sålts till Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). Jämfört med bokslutet 2017 bidrog ändringen i den interna hyresmodellen till att verksamhetsintäkterna ökade (ca 37 milj. euro).

Stadens verksamhetskostnader var 1 531,7 milj. euro i den ändrade budgeten. Utfallet av verksamhetskostnader uppgick till 1 511,4 milj. euro år 2018. Driftskostnaderna underskreds med 20,2 milj. euro och förverkligades till 99 procent i relation till den ändrade budgeten. Personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 23 milj. euro. Köp av tjänster överskred budgeten med cirka 6 milj. euro, vilket närmast förklarades av att det användes mer inhyrd personal än beräknat. Understödskostnaderna underskred budgeten med cirka 6 milj. euro, eftersom servicesedelkostnaderna och arbetsmarknadsstödets kommunandel var mindre än beräknat. I verksamhetskostnaderna ingår 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade kostnader från byggtjänster som sålts till Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). Verksamhetskostnaderna ökade med 6,6 procent jämfört med bokslutet 2017. Ungefär hälften av verksamhetskostnadernas ökning förklarades av den förändrade interna hyresmodellen och de externa hyrornas ökning (cirka 47 milj. euro).

I den del av budgeten där utfallsjämförelsen ingår presenteras budgetutfallet i fråga om verksamhetsområden, affärsverk och fonder i enlighet med de bindningsnivåer som fullmäktige beslutat om.

Skatteinkomsterna underskred budgeten med 11,3 milj. euro år 2018. I relation till budgeten var den budgeterade kommunalskattens utfall 99 procent, utfallet av samfundsskatten 95 procent, fastighetsskatten 100 procent och statsandelarna 103 procent Allt som allt utföll skattefinansieringen totalt (skatter och statsandelar) till 99,5 procent i förhållande till budgeten och den ökade med 0,9 procent i relation till bokslutet för år 2017.

Under 2018 utföll de finansiella intäkterna och kostnaderna till sammanlagt 29,0 milj. euro, medan de sammantagna finansiella intäkterna och kostnaderna i budgeten hade beräknats till 24,9 milj. euro. Differensen mellan budgeten och utfallet beror på den fortsättningsvis låga räntenivån och försäljningen av enskilda bostadsaktier. Räntekostnaderna för stadens låneportfölj på ca 880 milj. euro verkställdes på en nivå om 2,5 milj. euro. Alla stadens sammanlagda räntekostnader underskred budgeten med 1,8 milj. euro.

Avskrivningar och nedskrivningar gjordes år 2018 för 108,7 milj. euro vilket var 3,9 procent och 4,4 milj. euro mindre jämfört med budgeten.

I bokslutet för år 2018 uppgick stadens årsbidrag till 112,6 milj. euro, räkenskapsperiodens resultat till 3,9 milj. euro och räkenskapsperiodens överskott till 5,2 milj. euro.

Utfallet av investeringsdelen och finansieringsdelen

I den ursprungliga budgeten för 2018 var inkomsterna i investeringsdelen (affärsverken och fonderna inkluderade) 4,0 milj. euro, utgifterna 135,7 milj. euro och nettot för investeringsdelen 131,7 milj. euro. Under loppet av 2018 beslutade fullmäktige höja investeringsutgifterna för köp av fast egendom med 10,5 milj. euro, öka investeringsutgifterna för anskaffning av aktier med 2,2 milj. euro, öka investeringsutgifterna för Ringbanans projektgrupp med 0,2 milj. euro samt öka investeringsutgifterna för lös egendom med 0,2 milj. euro. Efter ändringarna uppgick budgetens bruttoinvesteringsutgifter till 148,8 milj. euro.

Bruttoinvesteringsutgifterna utföll till totalt 134,8 milj. euro år 2018. Investeringsanslagen enligt den ändrade budgeten överskreds i fråga om aktiernas och andelarnas investeringsutgifter med 0,6 milj. euro. Investeringsanslagen underskreds för byggandets del med 7,0 milj. euro särskilt på grund av en förskjutning av tidtabellen

för nybyggnadsprojekt. Investeringsanslagen avseende offentliga anläggningstillgångar underskreds med 2,6 milj. euro och avseende fast egendom med 1,6 milj. euro.

Investeringsinkomsterna utföll med 29,9 milj. euro, cirka 25,9 milj. euro över det budgeterade, i synnerhet tack vare markförsäljning. Investeringsdelens nettoutgifter år 2018 uppgick till totalt 104,9 milj. euro, vilket underskred den ändrade budgeten med 39,9 milj. euro.

I budgeten för år 2018 gjordes reserveringar för en nettoupplåning på 34,2 milj. euro utgående från budgetens driftsekonomidel och investeringsdel. I och med det goda kassaläget år 2018 och då verksamhets- och de finansiella intäkterna och kostnaderna samt investeringsintäkterna år 2018 utföll betydligt bättre än det budgeterade fanns det inget behov att lyfta lån. Däremot minskade stadens lån under år 2018 med 80 miljoner euro. Stadens lånestock uppgick till 880 milj. euro (exklusive koncernbolagens koncernkontosaldon).

Produktivitetsmätare

		BS 2017	BS 2018
Jämförbar utgiftsutveckling	Jämförbar utveckling av verksamhetsbidraget	3,1 %	5,1 %
Anpassad utgiftsutveckling	Ändring av verksamhetsbidraget per invånare i % (I proportion till förändringen i prisnivån)	-0,9 %	1,3 %
Sjukfrånvaron i procent	Frånvaro av hälsoskäl/arbetsdag	4,5 %	4,2 %
Lokaleffektivitet	Lokaler i m^2/invånarantal	3,7	3,7
Energieffektivitet (kWh/rm^3)	Energiförbrukning/volym	63,0	63,0*

*) Uppskattat utfall år 2018

Siffran för jämförbar utveckling av verksamhetsbidraget samt ändringen av verksamhetsbidraget per invånare har också ställts i relation till ändringarna i prisnivån (Prisindex för kommunernas basservice, Källa: Statistikcentralen, prognoser FM). De förverkligade mätarna beräknas en gång om året när bokslutsuppgifterna blivit färdiga.

Mätaren för sjukfrånvaroprocenten beskriver hur stor andel av den totala arbetstiden som gått åt till frånvaro av hälsoskäl. Till frånvaro av hälsoskäl hör frånvaro på grund av egen sjukdom samt arbetsplatsolyckor, olycksfall under arbetsresan och frånvaro på grund av yrkessjukdomar.

Genom mätaren för lokaleffektivitet har antalet kvadratmeter lokaler satts i relation till antalet invånare. Med hjälp av mätarens relationstal kan man jämföra den mängd lokaler som står till förfogande för kommunernas serviceproduktion i relation till efterfrågan på service.

Genom mätaren för energieffektivitet ställs energiförbrukningen i relation till byggnadsvolymen. Mätaren beskriver den årliga specifika energiförbrukningen i det byggnadsbestånd som ägs av staden. Mätarens nyckeltal rapporteras en gång om året, när statistiken över energiförbrukningen från det föregående året är färdig.

Väsentliga ändringar i kommunens verksamhet och ekonomi samt en prognos över den sannolika utvecklingen framöver

Under 2018 påverkades verksamheten i Vanda stad av bostadsbyggandet och befolkningstillväxten som ökat rekordartat. Arbetslösheten fortsatte att minska tydligt år 2018.

År 2018 godkändes de program och planer som kompletterar och verkställer Vandas strategi för fullmäktigeperioden 2018–2021, till exempel Vandas välfärdsprogram, Vandas vägkarta för resurssmarthet, Vandas mark- och bostadspolitiska riktlinjer och Vandas plan för servicenätet. Vidare bereddes ett livskrafts- och attraktionskraftsprogram.

Vandas följande generalplan för hela staden utarbetas under fullmäktigeperioden 2017–2020. Arbetet inleddes efter beslut av stadsstyrelsen i maj 2017. Utkastet till generalplan bereddes under år 2018 för att kunna framläggas och skickas för utlåtanden i början av 2019. Generalplanearbetet styrs av en generalplanekommitté som utsetts av stadsstyrelsen.

Vanda stadsstyrelse utsåg i maj 2018 en förtroendemannakommitté för Det nya Vanda för att förnya organisationsstrukturen och beslutsfattarstrukturen i Vanda. Under ledning av kommittén har man berett bland annat stadens nya organisationsstruktur som man har tänkt att ska träda i kraft 1.1.2020.

Rätten till småbarnspedagogik på heltid återinfördes 1.8.2018. Antalet barn i småbarnspedagogiken på heltid ökade med 13,8 procent och antalet barn i deltidsvård minskade i motsvarande mån. År 2018 färdigställdes Martinlaakson päiväkoti och tillfälliga hyresdaghemslokaler för fem olika daghem (Krassitien päiväkoti, Latukujan päiväkoti, Kuusikon päiväkoti, Virtatien päiväkoti och Ravurinpuiston päiväkoti) samt lokaler för hyreskolor och daghemslokaler i Backas.

Tillbyggnaden för Uomarinteen koulu färdigställdes år 2018. Påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen (tionde klassen) överfördes från och med 2018 till att administrativt lyda under gymnasieutbildningen. Framöver kommer betoningen i påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen i högre grad än tidigare att ligga på ungdomar som har gymnasiestudier inskrivna i sina planer för fortsatta studier.

Inom verksamhetsområdet för social- och hälsovård främjades införandet av ett nytt klient- och patientdatasystem inom Apottiprojektet. Tidpunkten för införandet av systemet flyttades till våren 2019. Lagpropositionerna för landskapsreformen och vårdreformen framskred inte i riksdagen under år 2018. Verksamhetsområdet har deltagit aktivt i förberedelserna inför vårdreformen.

Inom verksamhetsområdet för markanvändning, byggande och miljö bereddes och infördes produktionsanvändningen av MATTI dvs. första skedet av en verksamhetsmodell och datasystem för markanvändningen.

Stadens långfristiga lån har avkortats tre år i följd, sammanlagt cirka 200 milj. euro. Under 2018 avkortades lånen med cirka 80 milj. euro. Detta möjliggjordes av den goda likviditeten år 2018 och att verksamhets- och de finansiella intäkterna och -kostnaderna samt investeringsintäkterna utföll klart bättre än budgeten för år 2018. Skattefinansieringen ökade (skatter och statsandelar) endast med 0,9 procent. Räkenskapsperiodens resultat var positivt och klart bättre än budgeten.

Den budget för år 2019 som Vanda stadsfullmäktige godkände i november 2018 baseras på ett negativt resultat för räkenskapsperioden samt en nettoupplåning på 58 milj. euro. Bokslutet för år 2018 som var bättre än budgeten skapar dock en god grund för en rimlig utveckling när det gäller att balansera ekonomin även under 2019. Enligt prognoserna inverkar förändringarna i den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen av arbetslösheten helt tydligt positivt på den framtida tillväxten av skatteinkomster. I och med att den fortsätter på en hög nivå bidrar befolkningsökningen också till att sätta ett tryck på stadens organisation av service samt investeringsprogrammet.

Landskaps- och vårdreformen som är under beredning kommer ifall den förverkligas att medföra betydande återverkningar på stadens verksamhet och ekonomi från och med år 2021. I Vanda har arbetet med att bereda sig inför landskaps- och vårdreformen fortsatt. Reformens ekonomiska verkningar utvärderas och beaktas i enlighet med den gällande lagstiftningen vid beredningen av ekonomiplanen för åren 2020–2023.

1.1.5 Vanda stads personal

Antalet anställda

	31.12.2017	31.12.2018
Allmän förvaltning	8	6
Stadsdirektörens verksamhetsområde	176	174
Verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice	335	323
Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk	476	485
Affärsverket Företagshälsan i Vanda	73	73
Bildningsväsendets verksamhetsområde	5 771	5 971
Verksamhetsområdet för social- och hälsovård	2 790	2 831
Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda	325	326
Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö	665	640
Sammanlagt	**10 619**	**10 829**

Löner

Lönekostnaderna ökade med 2,6 procent jämfört med året innan, dvs. 9,7 miljoner euro. På ökningen av lönekostnaderna inverkade den kommunala sektorns avtalslösning och ökningen i antalet anställda. År 2018 gjordes en generell lönehöjning (1,17 %–2,55 %) inom alla avtalsbranscher och en lokal resultatbaserad engångspott i enlighet med tjänste- och arbetskollektivavtalsbestämmelserna betalades. Lönekostnaderna uppgick till 383,7 miljoner euro under 2018.

Personalkostnaderna lär öka ytterligare år 2019, eftersom alla avtalsbranscher får en lokal justeringspott på cirka en procent från och med 1.1.2019, varefter den generella lönehöjningen höjer lönerna från och med 1.4.2019. Under 2018 hann man förhandla om ovan nämnda lokala justeringspotter vad gäller läkaravtalet och det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet (AKTA). Det sistnämnda höjde lönerna inom hälsovården, socialsektorn och småbarnspedagogiken, vilket betyder att bland annat sjukskötarnas, hälsovårdarnas, fysioterapeuternas, närvårdarnas, förstavårdarnas, socialarbetarnas, socialhandledarnas, barnträdgårdslärarnas och barnskötarnas löner steg.

Modell för kompetensledning inom verksamheten

Utbildningsplanerna behandlades i stadens samarbetsgrupp och planerna utgör underlag för utbildningsprogrammet för år 2019. Yrkeshögskolan Metropolia har fungerat som samarbetspartner i arbetet med att ordna personalutbildningar åren 2015–2018. I samarbetet med Metropolia har man förverkligat en modell för kompetensutveckling där målsättningen är att både producera effektiva utbildningstjänster som svarar på kundernas föränderliga behov och stärka kompetensledningen i Vanda. Projektet avslutades i slutet av år 2018. Förra året konkurrensutsattes ordnandet av yrkesinriktad tilläggs- och kompletteringsutbildning som personalutbildning samt kompetensledningens sakkunnigtjänster. Från och med början av 2019 fungerar Amiedu som huvudsamarbetspartner inom arbetet med att ordna utbildningar.

Det ordnades sammanlagt 41 756 utbildningsdagar i enlighet med utbildningsplanen. Staden kommer att få utbildningsersättning från arbetslöshetsförsäkringsfonden, cirka 353 930 euro för år 2018. År 2018 utdelades cirka 40 000 euro i understöd för frivillig utbildning för personalen.

Undersökningen om arbetshälsa, Kommun 10, som mäter arbetshälsan hos Vanda stads anställda genomfördes hösten 2018. Enligt resultaten får arbetsgemenskaperna ett gott betyg på stadsnivå. Också de närmaste chefernas arbete bedöms ligga på en mycket god nivå i Vanda enligt undersökningen. 70 procent av Vanda stads anställda svarade på Kommun 10-undersökningen.

Trappstegsmodellen för den systematiska chefsutbildningen togs i produktion

Inom ledarskapskompetensen år 2018 har man framhävt hörnstenarna i ledarskapet tagna ur strategin: coachande prestationsorienterad ledning, självledning, utveckling av en kultur inriktad på samarbete, respons och att modigt våga experimentera sig fram. Strategiska teman har genom principen om integrering införts i olika utbildningsprogram för olika chefer och direktörer. Coachning av den högsta ledningen/nätverksdagar har ordnats tre gånger under 2018. Vid evenemangen har man behandlat temat Framtidens stad samt den kommande organisationsreformen Det nya Vanda.

Under 2018 har det ordnats också andra chefscoachningar enligt planen: Ledarskapspaletten, utbildningen Chef i Vanda samt den första yrkesexamen för närchefer LAT som avslutades under våren 2018. Examen avlades av 17 närchefer. En ny LAT-grupp startade våren 2018. Inom specialyrkesexamen i ledarskap (JET) verkställs en grupp på 16 personer. För att stödja verkställandet av strategin startades under år 2018 ett nytt strategiskt utbildningsprogram för resultatområdenas ledningsgrupper, Tomuta, vars centrala mål är att stödja ledningen av förändring i verksamhetskulturen inom resultatområdena samt stärka färdigheterna att leda förändringar på ett gott och engagerande sätt. Vidare genomfördes ett försök med en nätverksdag, den första Chefsdagen, för alla chefer i Vanda. Dagens tema var förändring.

Utvärderingar av koncernbolagets styrelsearbete

Under det gångna året utvecklades verktyg för att kunna utvärdera det arbete som koncernbolagens styrelse och verkställande direktör har utfört. Utvärderingarna av styrelsearbetet och verkställande direktörens arbete inom Vandas koncernbolag genomfördes i oktober-december 2018 i de fem viktigaste koncernbolagen.

Sjukfrånvaron ökade vad gäller långvariga frånvaron

Sjukfrånvaron ökade med knappt 0,2 procentenheter år 2018 jämfört med året innan (år 2018: 4,71 %/ år 2017: 4,52 %). Sjukfrånvaron ökade mest när det gäller långvariga frånvaron över 30 dagar samt olycksfrånvaron. I granskningen enligt diagnos har det inte skett större förändringar (vad gäller både psykiska sjukdomar och rörelseorganens sjukdomar 26 %, luftvägssjukdomar 13 %). Andelen personanpassat arbete av sjukdagarna har ökat (4,49 % av sjukdagarna). Antalet olycksfall i arbetet hölls på samma nivå som året innan. Ungefär hälften av olycksfallen i arbetet var fall-, halk- eller snubblingsolyckor. Den näst största orsaken var fysisk belastning (lyftande).

Vad var nytt inom hälso- och säkerhetsledningen år 2018?

Pilotprojektet med högst fem dagars sjukledighet med tillstånd av chefen utvidgades utöver småbarnspedagogikens resultatområde till stadsdirektörens verksamhetsområde samt koncernservicen (exklusive affärsverken).

I början av 2018 infördes arbetarskyddssystemet TUTKA som sammanställer både personalens arbetarskyddsanmälningar, bedömningar av missförhållanden och faror i arbetsförhållandena, företagshälsovårdens arbetsplatsutredningar, anmälningar om fasthållning av ett barn inom småbarnspedagogiken och anmälningar om patient- och kundsäkerheten inom social- och hälsovårdsväsendet i anslutning till klientarbetet.

Antalet anmälda hotfulla och våldsamma situationer (1 821 st.) fördubblades jämfört med året innan (942 st.). Det ökade antalet anmälningar berodde inte enbart på ändringen i systemet, eftersom ökningen av upplevda hotfulla och våldsamma situationer också framkom i Kommun10-undersökningen. Det anmäldes fler nära-ögat-situationer (285 st.) än året innan (42).

Systemutveckling

I ett samarbetsprojekt inom huvudstadsregionen fortsatte man utvecklingen av HR-bassystemets processer och införde ett digitalt lönebesked i den nuvarande systemversionen. Införandet av elektronisk underskrift av arbetsavtal bereddes också. I kunskapsledningsprojektet utvecklades 1:a fasens rapportering.

Projektet med införandet av ett nytt rekryteringssystem inleddes på hösten och det nya systemet började användas 1.1.2019.

Under årets gång testade man att genomföra introduktionskursen för nya anställda som en webbkurs. Olika system för webbutbildning och eLärande har kartlagts under året och det har inletts en konkurrensutsättning av upphandling av ett webbutbildningssystem för hela Vandas personalutbildning.

Personalberättelsen

Vanda stad har utarbetat en separat personalberättelse för år 2018. Personalberättelsen innehåller information om viktiga händelser under 2018 och nyckeltal för personalen.

1.1.6 Uppskattning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna

Riskhanteringens och den interna kontrollens mål

I Vanda stad avser man med risker sådana osäkerhetsfaktorer, händelser eller händelsekedjor som ifall de förverkligas gör att Vanda stadskoncern inte uppnår de mål som uppställts för stadskoncernen och/eller utsätts för förluster. I stadskoncernen hanteras risker primärt som händelser med negativa påföljder, men också en förlorad möjlighet kan ses som en risk.

Målet för riskhanteringen och den interna kontrollen är att främja resurshushållning och effektivitet i stadskoncernen, säkerställa riktigheten i rapporteringen av verksamheten och ekonomin samt uppgifternas tillförlitlighet, trygga resurser, egendom och verksamhetens kontinuitet samt garantera att lagar, beslut, instruktioner och ledningens anvisningar efterföljs. Med hjälp av riskhantering strävar man efter att för egen del säkerställa att ledarskap, planering av verksamheten och beslutsfattande utgår från riktiga och tillräckliga uppgifter.

Ordnandet av riskhantering och intern kontroll samt intern revision

Vanda stads beslutsfattande, egendomsförvaltning och avtalsverksamhet regleras utöver lagar och förordningar bl.a. av förvaltningsstadgan, samt i fråga om funktioner vilkas ansvar ligger på de olika verksamhetsområdena och resultatområdena genom de anvisningar som gjorts upp av resultatområdena i fråga. I Vanda stads förvaltningsstadga (1.1.2018) 18 kap. 1 § konstateras att till de uppgifter samtliga organisationer inom stadskoncernen har ansvar för hör att ordna med och utveckla riskhantering och intern övervakning. Förvaltningsstadgan fastställer också de särskilda ansvaren i riskhanteringen och den interna kontrollen, bland annat när det gäller stadsfullmäktige och stadsstyrelsen, stadsdirektören och affärsverkens direktörer. Riskhanteringen och den interna kontrollen förverkligas i olika funktioner och processer på alla organisationsnivåer och i den service som har lagts ut på serviceproducenter.

Grunderna för intern kontroll och riskhantering har fastställts i de anvisningar om principerna för ordnande av riskhantering och intern kontroll i Vanda stadskoncern som godkändes av Vanda stadsfullmäktige 2.3.2015. Anvisningarnas aktualitet ses över varje fullmäktigeperiod eller vid behov.

I Vanda styrs och koordineras riskhanteringen inom verksamhetsområdena av en styrgrupp som utsetts av stadsdirektören. Styrgruppens sammansättning uppdaterades i januari 2018 genom stadsdirektörens tjänsteinnehavarbeslut och gruppen sammanträdde fyra gånger under året i enlighet med sin verksamhetsplan. Den be-

handlade bl.a. olika verksamhetsmodeller för Vanda stads riskhantering och interna kontroll samt andra aktuella frågor inom styrgruppens ansvarsområde.

Riskhanteringsplaner görs upp inom samtliga stadens verksamhetsområden, resultatområden och affärsverk samt samfund som hör till stadskoncernen. Riskhanteringsplaner görs också upp för betydande projekt och för andra specialbehov, som till exempel landskaps- och vårdreformen eller förnyelsen av stadens ICT-funktioner.

Riskhanteringsplanerna justeras och uppdateras och med deras hjälp rapporteras om organisationens riskhantering två gånger om året. Årets andra utvärdering kompletteras dessutom av en redogörelse för riskhanteringen under innevarande år, samt om hur man lyckats inom den interna kontrollen och vilka verksamhetssätt för riskhantering och intern kontroll som är i bruk inom organisationen. Genom detta förfarande har strävan varit att säkerställa att riskhanteringen förverkligas i stadskoncernen i tillräcklig omfattning och att riskinformationen är dagsaktuell. Via rapporteringen har verksamhetsområdenas, affärsverkens och de namngivna bolagens ledningsgrupper, förtroendemannaorganen samt riskhanterings- och beredskapschefen tillsammans med styrgruppen för riskhantering beretts möjlighet att konstatera hur riskhanteringen i stadskoncernen har utfallit.

En redogörelse över hur koncernövervakningen ordnas presenteras i punkt 1.6.7.

Riskhantering

En fungerande riskhantering förutsätter ett systematiskt och förutseende sätt att identifiera, analysera samt ha kontroll över hot och möjligheter i anknytning till verksamheten. I riskhanteringshelheten ingår som en viktig del även förfaranden för att följa upp de riskhanteringsåtgärder som vidtagits samt rapportering om risker.

Ansvarsfördelningen och verksamhetssätten i fråga om riskhanteringen har fastställts i den av Vanda stadsfullmäktige godkända handlingen med namnet Principerna för ordnande av riskhantering och intern kontroll i Vanda stadskoncern (2.3.2015). Principerna för riskhanteringen i Vanda stadskoncern har definierats enligt principerna i standarden ISO 31000. Riskbedömning och -hantering förverkligas inom alla nivåer av organisationen i enlighet med den fastställda ansvarsfördelningen. Vid bedömningen av risker klassificeras dessa i strategiska, operativa och ekonomiska risker samt skaderisker.

Riskhanteringsplanen fungerar i stadskoncernen som ett rapporteringsredskap för riskhantering. Risker utvärderas i stadskoncernen i samband med många olika processer. I riskhanteringsplanen sammanförs såväl riskinformation, som de åtgärder som fastställts för att få riskerna under kontroll i fråga om de risker som bedöms vara av störst betydelse för organisationens verksamhet. Riskhanteringsplanerna justeras två gånger om året och samtidigt bedöms effekten av de vidtagna riskhanteringsåtgärderna. Man har bedömt att utarbetandet av riskhanteringsplaner blivit en naturlig del av årsklockan för verksamheten inom verksamhetsområdena.

Riskhanteringen vad gäller de dottersamfund som ingår i stadskoncernen stöddes år 2018 genom att det bland annat ordnades en riskhanteringsförmiddag för bolagen, där principerna för ordnandet av stadskoncernens riskhantering och under räddningsverkets ledning centrala utvecklingsobjekt som upptäckts i övervakningsverksamheten presenterades.

Bedömning av de största riskerna och osäkerhetsfaktorerna

Den bedömning av de mest betydande riskerna för Vanda stad som presenteras i bokslutet baserar sig på riskbedömningar gjorda av organisationer som ingår i stadskoncernen. Bedömningen av risker på stadsnivå har gjorts på initiativ av styrgruppen för riskhantering.

Strategiska risker

De strategiska riskerna berör stadens långsiktiga mål samt de kritiska framgångsfaktorer som stöder uppnåendet av dessa mål. Det görs regelbundna bedömningar av de strategiska riskerna på samtliga nivåer i staden bland annat som en del av planeringen och uppföljningen av verksamheten och ekonomin.

En av de främsta strategiska riskerna är landskaps- och vårdreformen, vars förverkligande alltjämt ger upphov till osäkerhet på det kommunala fältet. Man kan förutspå att vård- och landskapsreformen kommer att ha icke-önskade följder på lång sikt, men även riskfaktorer som förknippas med hur övergångsskedet hanteras. Intressebevakningen med avseende på den eventuella kommande landskapsreformen har som planerat varit aktivt och man har på detta vis försökt inverka på riskens följder. Exempelvis genom avtalshantering har man redan berett sig speciellt på de förändringar en eventuell vårdreform för med sig.

Som en betydande strategisk risk kan man även bedöma en ökning i kommuninvånarnas servicebehov som överskrider resurserna. Vanda stad har redan under flera års tid fortsatt att växa kraftigt och växte år 2018 relativt sett mest av städerna i huvudstadsregionen. Att svara på servicebehovet framför allt hos människor med olika språk- och utbildningsbakgrund kräver en omfattande resursallokering, vilket är en utmaning med tanke på det begränsade ekonomiska läget som gäller i staden.

Operativa risker

Risker i verksamheten (operativa risker) är de risker som hotar kontinuiteten, processerna och systemen i den dagliga verksamheten i stadens organisation.

Som centrala risker för Vanda har bedömts bland annat tillgången på personal och kompetens i vissa kritiska yrkesgrupper, avvikelser i anslutning till IT-administrationens basservice (medräknat risker i samband med datasäkerhet) samt risker förknippade med nyckelpersoner, arbetshälsan och personalens ork.

Tillgången på personal är en risk i synnerhet inom personintensiva verksamheter som social- och hälsovårdsväsendet, bildningsväsendet, vissa tekniska uppgifter och IT-administrationen. När läget är gynnsamt på arbetsmarknaden kan man anta att risken fortsätter att öka, bland annat på grund av den utmaning lönekonkurrensen utgör för staden. Den exceptionellt höga personalomsättningen belastar organisationen både på grund av rekryteringar och introduktion, dessutom inverkar omsättningen negativt på nyckelpersonsriskerna. Risker i anslutning till nyckelpersoner realiserades också delvis år 2018.

Övergångstiden för EU:s dataskyddsförordning (GDPR) upphörde och förordningen trädde i kraft 25.5.2018. Staden har redan under övergångstiden berett sig på att uppfylla de krav som ställs i dataskyddsförordningen och å andra sidan har dataskyddsfrågor redan tidigare innehaft en betydande roll i många av stadens verksamheter, såsom i social- och hälsovården. Vid beredskapsövningen TAISTO18, där man övade den offentliga förvaltningens beredskap att agera bland annat i situationer där det förekommer brott mot datasäkerheten som gäller personuppgifter, bedömdes Vanda stad höra till den bästa fjärdedelen.

År 2018 rekryterade Vanda stad en dataskyddsansvarig på stadsnivå, som har ordnat utbildningar i anslutning till dataskydd för stadsorganisationen. Arbetsgruppen för dataskydd och datasäkerhet uppdaterade och utarbetade verksamhetsmodeller och anvisningar på stadsnivå medan verksamhetsområdena utarbetade egna anvisningar och dataskyddsrapporter. Begäranden om information enligt dataskyddsförordningen har i viss mån belastat stadsorganisationen och svarandet på begärandena ger upphov till kostnader.

Vanda stad har beredskap inför störningar i datasystemen bland annat i form av de åtgärder som fastställts i ICT-beredskapsplanen, upprätthållande av alternativa verksamhetssätt samt testning av förmågan hos de viktigaste producenterna av ICT-tjänster att verka i störningstillstånd.

Ekonomiska risker

Bland de ekonomiska risker som påverkar stadens verksamhet har de negativa förändringarna i de skatteinkomster som staden får in framför allt i kombination med en större ökning av utgifterna än budgeterat störst inverkan. År 2018 fortsatte tillväxten i den globala ekonomin att vara relativt gynnsam, euroområdet medräknat, vilket också återspeglades på Finland. Ökningen i stadens utgifter begränsades bl.a. av att sysselsättningen förbättrades. Det är ändå troligt att konjunkturtoppen redan passerats och att den ekonomiska tillväxten år 2019 blir betydligt mindre i Finland än året innan, vilket högst antagligen kommer att återspeglas på stadens skatteinkomster i fortsättningen.

Den mest betydande enskilda ekonomiska risken för Vanda stad är den planerade landskaps- och vårdreformen, som om den förverkligas kommer att innebära en märkbar minskning i stadens skatteinkomster, ett ökat beroende av staten på grund av statsandelarna samt en fördubbling av stadens relativa skuldsättning i och med att lånen kvarstannar hos kommunen. Eftersom staden genom sin verksamhet endast i begränsad utsträckning kan påverka den egna inkomstbasen och inte ensam kan påverka sättet på vilket landskaps- och vårdreformen förverkligas, kan risken hanteras bäst genom att en ökning av utgifterna i driftsekonomin stävjas och strikta prioritetsavvägningar görs i investeringarna som sprids ut över tid.

Stadens låneportfölj minskade också 2018 med cirka 79,5 miljoner euro och i slutet av 2018 hade den en storlek på cirka 880 miljoner euro. Staden har under de tre senaste åren amorterat sammanlagt närmare 200 milj. euro på sin långfristiga skuld, samtidigt som staden vuxit kraftigt. Lånemängden/invånare minskade till cirka 3 860 euro, då den som högst år 2015 var över 5000 euro/invånare. Stadens egna och koncernens långsiktiga anskaffning av medel kunde ordnas till mycket rimliga villkor.

Enligt de allmänna anvisningar som godkänts av Vanda stadsstyrelse är målet med hanteringen av stadens finansierings- och ränterisker att skydda Vandas stadskoncern från ogynnsamma förändringar på finansmarknaden. Kostnaderna för låneupptagning och variationerna i dessa påverkas framför allt av euroområdets allmänna räntenivå och förändringar i denna. På kostnaderna inverkas främst genom att stadskoncernens upplåning förverkligas på möjligast kostnadseffektivt vis samt genom att hålla kontroll över skuldens ränterisksituation. Finansieringsrisken hålls under kontroll genom att undvika att lån som ska återfinansieras i allt för stor mån koncentreras tidsmässigt och till enstaka medelanskaffningskällor samt genom att aktivera investerad överloppslikviditet.

Hanteringen av finansierings- och ränterisker inom Vanda stadskoncern har centraliserats till resultatområdet för finansiering. Stadens låneportfölj drog fortsättningsvis nytta av att den historiskt sett låga räntenivån fortsatte, vilket framgick av de rekordartat låga ränteutgifterna. Ränteutgifterna år 2017 uppgick till cirka 2,31 miljoner euro. Staden undertecknade under 2018 tre nya låneavtal till fast ränta med en lånesumma på totalt 90 miljoner euro, vilket i viss mån förbättrade stadens ränterisksituation, och minskade därmed portföljens ränterisk. I Vanda stads låneportfölj ingår ingen valutakursrisk.

Skaderisker

Med skaderisk avses en risk som orsakar ekonomiska förluster, personskador eller olägenheter för miljön om den realiseras. Skaderisken drabbar i allmänhet ett visst, bestämt objekt. Exempel på skaderisker är att organisationens egendom skadas, förstörs eller försvinner till följd av t.ex. ett brott eller någon annan skadlig händelse.

Centrala skaderisker i Vanda stad bedöms vara hotfulla och våldsamma situationer som anställda utsätts för samt övrigt arbetarskydd, risker som anknyter till verksamhetslokalers säkerhet, sundhet och användbarhet (inneluftproblem, fuktskador), olycksfall som drabbar kommuninvånare där staden är ansvarig, samt allvarliga risker för patienter och klienter, t.ex. felbehandling eller eventuella matförgiftningar.

År 2018 gav enskilda skaderiskhändelser inte upphov till några betydande följder på stadsnivå, men inneluftproblem eller misstanke om problem ökade ytterligare. Inneluftproblem utreds av en styrgrupp för frågor kring inomhusmiljöer, som har gjort upp anvisningar och utrett problemens omfattning, bland annat genom Finlands mest omfattande enkät tillsammans med Åbo universitet. Enkäten inleddes i november 2018 och målgruppen har varit personal, elever, studerande och kunder vid stadens daghem, lågstadier, högstadier och Varia och bland annat Vanttis personal. Enkätens målgrupper omfattade sammanlagt cirka 40 000 personer och 200 skolor och daghem. I ljuset av de resultat som man känner till ser de objekt som kräver tilläggsutredningar inte ut att bjuda på några överraskningar, utan de är objekt som staden känner till och i vilka man redan börjat vidta utrednings- eller reparationsåtgärder.

Försäkrandet av staden styrs av den försäkringspolitik som godkändes av stadsfullmäktige år 2018. Man strävar särskilt efter att begränsa följderna av skade- och ansvarsrisker med hjälp av försäkringar. Lagstadgade försäkringar för staden är olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring, utöver vilka staden har en gällande grupplivförsäkring. Lagstadgade och andra obligatoriska försäkringar tas i åtminstone den omfattning som lagstiftningen och andra bestämmelser kräver. Utöver de lagstadgade försäkringarna är målet att staden, dess affärsverk och dottersamfund utgående från en bedömning av riskerna ska ha ett tillräckligt heltäckande men kostnadseffektivt försäkringsskydd när det gäller egendom, avbrott i verksamheten och ansvar för verksamheten och förvaltningen. Dessutom kan staden dra nytta av de riskhanterings- och skadebekämpningstjänster som försäkringsbolagen erbjuder.

Staden konkurrensutsatte sina försäkringar år 2018 Genom konkurrensutsättningen förbättrades försäkringsskyddet till vissa delar men försäkringsavgifterna sjönk betydligt.

Rättegångar samt kommunalbesvär under 2018

Den interna revisionen har i revisionsrapporten 30.10.2017 konstaterat att det funnits brister på stadsnivå och till en del på verksamhetsområdesnivå i hur stadens hanterar domstolsärenden. Bristerna hänför sig främst till att listor över alla aktuella domstolsärenden inte kunde fås från diariet och således fanns det inte inom staden och delvis inte inom verksamhetsområdena exakt kännedom om samtliga aktuella domstolsärenden.

Vanda stad har ett krav om återställande anhängigt på Vantaan Golfpuisto Oy:s konkursbo. Vid uppgörande av bokslutet anges fordran vara högst 17,2 miljoner euro. Miljönämnden bad i januari 2018 polisen om att utreda den fråga som gällde vatten på golfplanen. Miljöcentralen bad sommaren 2017 polisen om att utreda ett avfallsärende på Kåtavägen och ärendet behandlas av rätten i februari 2019.

Vanda stad har också en rättegång i ett tvistemål anhängigt i Östra Nylands tingsrätt mot fyra fastighetsägare i bostadsmässområdet i Kivistö. Frågan gäller följandet av avtalsvillkoren i en fastighetsaffär.

Kommunalteknikcentralen har på gång två tvistemål som gäller entreprenader, där parternas krav på varandra huvudsakligen är samstämmiga.

Vid bildningsväsendet har i det skede då bokslutet görs upp ett kommunalbesvärsärende som gäller besättandet av en ordinarie tjänst som timlärare i huvudsyssla framskridit till förvaltningsdomstolen.

Vid verksamhetsområdet för social- och hälsovård pågår två förvaltningstvistemål i anslutning till kostnaderna för barnskyddet, utöver dessa har staden 23.4.2018 fått ett förpliktande betalningsbeslut i ett motsvarande fall. Den 12 december 2018 förpliktade högsta förvaltningsdomstolen Vanda att ersätta Helsingfors för kostnader för hälsovård, men förkastade kravet vad gäller kostnaderna för äldreomsorg och handikappservice.

För koncernbolagens del är de fall som gäller Myyrmäen Urheilupuisto Oy och Kehäyhtiöt ännu oavslutade.

Till parter utanför stadsorganisationen betalades ersättningar ur skadefonden på sammanlagt nästan 153 000 euro för händelser som det ansågs staden var ansvarig för. Merparten av dessa händelser kunde klassas som vanliga fall- och halkolyckor, där de personskador som uppkom gav upphov till kostnader på 106 000 euro. Utöver detta utsattes fordon för skador till ett värde som var något mindre än 21 000 euro.

Skadegörelse som åsamkats stadens fastigheter och övriga egendom, till exempel klotter, söndrade fönster och liknande skador på egendom, minskade något från år 2017. År 2018 uppgick stadens kostnader för olika former av skadegörelse till omkring 59 000 euro. Man bör dock observera att utredningsarbetet för vissa händelsers del fortfarande pågår, detta gäller bland annat den förstörelse som inträffade 6.12.2018, där det i den parkeringshall som förvaltas av Tikkuparkki Oy brändes en personbil som ägdes av staden. Illdådet orsakade skador också på konstruktionerna i parkeringshallen.

Skadefonden kapitaliserades med fem miljoner euro år 2018.

Beredskap inför störningstillstånd och beredskapsplanering

Genom beredskapsplaner och andra beredskapsarrangemang som vidtas på förhand och syftar till kontinuitet i verksamheten säkras för stadens invånare och samarbetsparter viktiga funktioners fortsatta funktionsduglighet om stora risker skulle realiseras. Utöver ovanstående planer är det dessutom viktigt att utbilda de anställda och genomföra olika slags övningar, samarbeta med partners och intressegrupper som är av vikt för verksamheten, vissa upphandlingar och säkerheter som ska verkställas på förhand samt bland annat att reservera personal för uppgifter under undantagsförhållanden.

I och med att verksamheten av i dag är nätverksbaserad förutsätts regelbundna kontakter, gemensam planering samt övningar och tryggande av informationsgången centrala aktörer emellan vid rådande störningstillstånd. Kontakten mellan dem som svarar för den kritiska infrastrukturen och tjänsterna bör utgå från arrangemang som skapats och överenskommits redan under normala förhållanden. Vanda stad har ett nära samarbete t.ex. med Vanda Energi Ab som svarar för energidistribution, med Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) som svarar för vatten- och avfallshantering samt med olika myndigheter som svarar för säkerhetsfrågor i området och städerna i huvudstadsregionen.

År 2018 godkändes de uppdaterade beredskapsplanerna för verksamhetsområdet för markanvändning-, byggnad- och miljö samt verksamhetsområdet för social- och hälsovård. Vidare ordnades bland annat stadens interna beredskapsövning för ledningen inom den grundläggande utbildningen samtidigt som man också deltog i beredskapsövningen TAISTO18.

För att staden ska kunna ordna service krävs det att de centrala tekniska systemen fungerar och att serviceproducenterna är pålitliga när köpta tjänster används. De upphandlingsanvisningar för staden som är i kraft förutsätter att när man anskaffar service som är livsavgörande för staden eller artiklar som är nödvändiga för att ordna dessa, måste man vid ingåendet av upphandlingskontrakt säkerställa att leverantören garanterat förbinder sig till avtalet och förmår leverera tjänster eller artiklar även i störningssituationer och när undantagstillstånd råder.

1.1.7 Andra icke finansiella aspekter

Bekämpning av korruption och mutor

I de anvisningar för representation som godkänts av stadsstyrelsen (9.6.2014 § 7) fastställs i vilka situationer en anställd inom kommunen kan ta emot förmåner av någon utomstående och hurdana förmåner det kan vara fråga om. Anvisningarna för representation tillämpas lika på alla anställda i kommunen, dvs. kommunens tjänsteinnehavare, arbetstagare och förtroendevalda, om inget annat anges separat.

I anvisningarna för representation hänvisas till lagen om kommunala tjänsteinnehavare och strafflagen, enligt vilka en kommunal tjänsteinnehavare inte får begära, ta emot eller godta en sådan förmån, som påverkar eller syftar till eller är ägnad att påverka hans eller hennes verksamhet i anställningen, eller är ägnat att minska förtroendet för tjänsteutövningens opartiskhet.

I kapitel 1.2 redogörs mer ingående för hur den interna kontrollen organiseras.

På Vanda stads www-sidor har det publicerats ett register enligt kommunallagen över vissa kommunala förtroendevaldas och tjänsteinnehavares bindningar. I bokslutets noter presenteras också uppgifter om kommunens transaktioner med intressenter.

Frågor som gäller mänskliga rättigheter

För närvarande krävs det att man följer internationella arbetsorganisationens (ILO) nedanstående konventioner i alla avtal som upphandlingscentralen konkurrensutsätter och även i det allmänna avtalsunderlaget.

Följande konventioner av internationella arbetsorganisationen (ILO):

- Nr 29 Tvångs- eller obligatoriskt arbete (1930)
- Nr 87: Föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten (1948)
- Nr 98 Tillämpningen av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten (1949)
- Nr 100 Lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde (1951)
- Nr 105 Avskaffande av tvångsarbete (1957)
- Nr 111 Diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning (1958)
- Nr 138 Minimiålder för tillträde till arbete (1973)
- Nr 182 Förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete (1999)

Som bäst håller man på att utveckla en uppförandekod för socialt ansvar (Code of Conduct). I framtiden ska alla leverantörer som har avtal med Vanda stadskoncern förbinda sig att följa denna och garantera att de minimikrav som ställs upp i den uppfylls i den egna verksamheten och i leveranskedjorna.

1.1.8 Miljöfaktorer

De allmänna anvisningarna om redovisning och lämnande av upplysningar om miljöaspekter i bokslut för kommuner och samkommuner som bokföringsnämndens kommunsektion vid handels- och industriministeriet utarbetat fungerar som utgångspunkt för uppgörandet av kommunernas miljöbokföring. De inkomster, kostnader och investeringar som följs upp i Vandas miljöbokföring har fastställts i samband med utvecklingsarbetet för rapporteringen av den hållbara utvecklingen i de sex största städerna.

År 2018 uppgick miljöintäkterna i Vanda till 928 700 euro. De största miljöintäkterna kom från fastighetscentralens energieffektivitetsarbete, miljöskyddets myndighetsuppgifter och från oljebekämpningsfondens bidrag för skydd av jordmån och grundvatten.

Miljökostnaderna år 2018 uppgick till totalt 29,8 miljoner euro. Merparten av kostnaderna utgjordes i likhet med tidigare år av kostnader i gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder.

Miljöinvesteringarna låg år 2018 något över en miljon euro, varav största delen användes för klimat- och naturskydd, bekämpning av buller och vibrationer samt skydd av jordmån och grundvatten.

Med miljöintäkter avses sådana inkomster från kommunorganisationens verksamhet som anknyter till miljöskyddet. I dessa ingår t.ex. avfallshanteringsavgifter samt ersättningar som kommunen debiterat av miljöförstörare för arbeten som kommunen utfört eller låtit utföra för att återställa och städa upp miljön samt de åtgärder som inhämtats via energibesparingar. En miljöintäkt är en miljöinkomst som periodiserats till räkenskapsperioden.

År 2018 uppgick miljöintäkterna för Vandas stadsorganisation till 928 700 euro. De utgjorde 0,4 procent av stadens alla verksamhetsintäkter. Miljöintäkterna uppgick till 4,1 euro per invånare.

Den totala summan för miljökostnader utgörs av miljöutgifter som periodiserats på räkenskapsperioden och avskrivningar som gjorts på miljöinvesteringar under räkenskapsperioden. Miljöutgifterna definieras som de utgifter som miljöskyddsåtgärderna medför. Miljöutgifter orsakas av olika åtgärder som vidtagits för att åstadkomma miljönytta eller för att förhindra, reducera eller återställa skador på miljön, förbättra standarden hos framtida miljöskydd och för att befrämja en hållbar användning av naturresurser. Kostnaderna för miljöskyddsåtgärderna presenteras i tillämpliga delar i enlighet med den allmäneuropeiska statistiska kategoriseringen av miljöskyddsåtgärder.

I Vanda uppstod huvuddelen av de sammanlagda miljökostnaderna på 29,8 miljoner euro i gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder (16,6 miljoner euro). Kostnaderna för avfallshantering och renhållning av områden uppgick till 4,1 miljoner euro, andelen för miljöskyddets myndighetsuppgifter var 1,6 miljoner euro och för luftskyddet användes 1,1 miljoner euro. Miljökostnaderna utgjorde 1,9 procent av stadens alla verksamhetskostnader. Miljökostnaderna uppgick till 120,4 euro per invånare.

Miljöinvesteringarna är utgifter som uppkommer för tillgångar som anskaffats för att producera nyttigheter samt för att förebygga, reducera eller återställa skador på miljön, förbättra standarden hos framtida miljöskydd eller för anskaffningen av nyttigheter för att främja en hållbar användning av naturresurserna. Dessutom förväntas investeringarna avkasta inkomster eller är avsedda att fortlöpande under flera räkenskapsperioder användas som produktionsfaktorer i kommunens produktion av nyttigheter och tjänster, medan anskaffningsutgiften överskrider gränsen för smärre anskaffningar enligt avskrivningsplanen. De finansieringsandelar och bidrag som avsatts för investeringar minskas från miljöinvesteringarnas anskaffningsutgift.

I Vanda gjordes miljöinvesteringar för lite mer än en miljon euro. Mest, 264 000 euro, investerades i åtgärder förknippade med klimatskydd. De utgjorde 0,8 procent av stadens alla investeringar. Miljöinvesteringar gjordes till ett belopp av 4,5 euro per invånare.

1.2 Redogörelse över hur den interna kontrollen ordnas

Ordnandet av intern kontroll

Med intern kontroll avses förfarings- och verksamhetssätt inom stadskoncernen, med vilka man strävar efter att se till att verksamheten är laglig och ger resultat. Den interna kontrollen är ett verktyg för stadens ledning och förvaltning med vars hjälp utfallet av uppställda mål, verksamhetsprocesser och risker utvärderas. Syftet med kontrollen är att främja ett effektivt ledarskap inom organisationen, riskhanteringen och bedömningen av verksamhetens resultat.

Den interna kontrollen inbegriper all verksamhet i organisationen. På genomförandet av intern kontroll inverkar organisationsverksamhetens karaktär, innehåll och omfattning, ekonomi och riskerna i anslutning till det som nämns ovan. En betydande del av den interna kontrollen genomförs som dagliga kontroll- och verifikationsåtgärder som inkluderas i organisationens processer. Regelbunden kontroll omspänner bland annat rapporter som utarbetas för ledningen och förtroendeorganen, uppföljning av verksamhet och särskilt avvikelser, uppföljning av budgetutfallet, övervakning av hur författningar och anvisningar efterföljs, förfaranden för godkännande och befullmäktigande samt fysiska kontrollåtgärder.

I organiseringen av förvaltningen och verksamheten samt besluts- och sammanträdesförfarandena i Vanda stad följs bestämmelserna i stadens förvaltningsstadga, om inte något annat bestäms i lag. Förvaltningsstadgan förutsätter att god lednings- och förvaltningssed iakttas i staden.

Stadsdirektören, de biträdande stadsdirektörerna och direktörerna för resultatområdena svarar på stads-, verksamhetsområdes- och resultatområdesnivå för att ordna med god lednings- och förvaltningssed, riskhantering och intern kontroll samt att förverkliga detta och trygga dess funktion i enlighet med de principer och förfaringssätt som stadsstyrelsen beslutar om, samt följer upp rapporteringen om situationen i fråga om lednings- och förvaltningssystemen, riskhanteringen och den interna kontrollen inom verksamhet som lyder under dem. I affärsverken ligger ansvaret hos affärsverkets direktör.

Cheferna och enhetscheferna svarar för att personalen i den organisation som leds av ifrågavarande person verkar enligt godkända principer och förfaringssätt som anknyter till god lednings- och förvaltningssed, riskhantering och intern kontroll. Chefen svarar för att personalens befogenheter och ansvarsområden fastställts och att personalen har aktuella uppgiftsbeskrivningar i den enhet som han eller hon leder. Chefer och överordnade ska följa upp de funktioner som är på deras ansvar och vidta nödvändiga åtgärder om man upptäcker verksamhet som strider mot god lednings- och förvaltningssed, riskhanteringen och den interna kontrollen.

I Vanda stadskoncern tillåts inte missbruk. Ledningens skyldighet är att se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förhindra och uppdaga missbruk och ingripa i missbruk som framkommit. Vanda har år 2018 tagit i bruk en s.k. anmälningskanal, genom vilken de anställda anonymt kan meddela misstänkt missbruk i anslutning till stadskoncernens verksamhet. I stadens anvisningar för representation linjerar man upp praxis för bl.a. representation och emottagande av gåvor. Den interna revisionen kan efter övervägande av stadens ledning bistå undersökningsarbetet eller undersöka misstänkt missbruk. I princip behandlas den interna revisionens revisionsrapporter på ledningsgruppsnivå och rekommendationerna i rapporterna efterföljs.

Man har strävat efter att minimera missbruk genom kvalitetssäkringsprocesser, i vilka bland annat ärenden behandlas av flera personer. Så kallade farliga arbetskombinationer har tagits i beaktande för att förhindra att sådana uppstår.

Vid verksamhetsområdena strävar man efter att dra nytta av konsekvensbedömning på förhand i viktiga beslut. Målet är att med hjälp av detta förfarande förutse konsekvenserna av eventuella beslut för målgruppen samt minimera förutsebara risker. I fråga om viktiga förändringar som påverkar kommuninvånare fogas bedömningen till att utgöra en del av det beslutsförslag som förs till den nämnd som styr verksamheten.

För att hantera ekonomiska risker rapporterar verksamhetsområdenas chefer med budgetansvar regelbundet om ekonomins utfall, riskerna för överskridning och underskridning av budgeten samt nödvändiga åtgärder. Utfallsprognoser för driftsplanen görs upp nästan varje månad på resultatenhetsnivå. Om ekonomins utfall rapporteras i samband med delårsöversikterna för stadsstyrelsen och de nämnder som styr verksamheten. För koncernsammanslutningarnas del är stadsstyrelsens allmänna sektion den instans som styr verksamheten.

Intern kontroll bedrivs också under de biträdande stadsdirektörernas regelbundna navigeringsmöten vid resultatområdena samt under navigeringar som koncernförvaltningen ordnar i koncernsamfunden.

Riskerna för de strategiska målens utfall bedöms årligen i anslutning till utarbetandet av resultatkorten. Utfallet av strategiska mål följs upp i ledningsgrupperna och nämnderna och stadsstyrelsen rapporteras om målen i samband med delårsöversikterna.

Genom att förbättra motiveringarna för upphandlingsbeslut och upprätthålla kontakterna med leverantörer har man strävat efter att förebygga potentiella besvär till marknadsdomstolen.

Bedömning av ordnandet av intern revision

Den interna revisionen lyder under stadsdirektören och resultatområdets uppgifter har fastställts i Vanda stads förvaltningsstadgan. Revisionsarbetet grundar sig på en årsplan för kalenderåret som stadsdirektören godkänt och planen jämkas samman med den externa revisionens arbetsprogram.

Resultaten från revisionerna rapporterades varje månad till stadsdirektören och en gång om året till stadsstyrelsen. Efter det att revisionsrapporterna blivit färdiga skickades de till stadsstyrelseordförandena och stadsdirektören, och i fall som berörde hela staden eller ett visst verksamhetsområde till biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet och vederbörande chefer, samt i fall som i stor grad berörde verksamhetsområdet till nämndens/direktionens ordförande. I revisioner som gällde dottersammanslutningar skickades revisionsrapporterna också till bolaget i fråga och allmänna sektionen.

År 2018 utförde den interna revisionen 14 ordinarie revisioner och 8 efterrevisioner. Revisioner utfördes inom alla verksamhetsområden och de var inriktade på bl.a. allmän förvaltning, personalförvaltning, understöd, egendomsförvaltning, upphandling av varor och tjänster, ekonomiförvaltning, it-administration samt avtal. Av revisionerna inriktades 4 på stadens dotterbolag. Inom resultatområdet arbetade fyra personer.

Utgående från de revisioner som utförts i bolagen kan det att konstateras att det finns utvecklingsbehov när det gäller den interna kontrollen av vissa dotterbolags ekonomi och förvaltning. Till övriga delar framkom vid revisionerna inte några sådana större sakhelheter, där det i betydande grad skulle finnas behov av att effektivera den interna kontrollen eller riskhanteringen. I samband med revisionen av Vantaan Golfpuisto upptäcktes dock utvecklingsbehov i den interna informationen och övervakningen inom verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö.

1.3 Hur räkenskapsperiodens resultat bildas och verksamheten finansieras

1.3.1 Hur räkenskapsperiodens resultat bildas

Resultatet för räkenskapsperioden 2018 visade ett överskott på 3,9 miljoner euro. Efter bokslutsdispositioner blev räkenskapsperiodens överskott 5,2 miljoner euro. Räkenskapsperiodens resultat försämrades med 36,5 miljoner euro jämfört med det föregående året. Den sammanräknade ökningen av verksamhetsintäkter, skatteinkomster och statsandelar var 1,2 miljoner euro jämfört med år 2017. Verksamhetskostnaderna ökade år 2018 med 54,8 miljoner euro jämfört med året innan. Dessa posters negativa inverkan på resultatet uppgår till sammanlagt -53,6 miljoner euro. De finansiella intäkterna exklusive de finansiella kostnaderna ökade med 2,3 milj. euro. Av- och nedskrivningarna minskade med 14,9 miljoner euro.

Resultaträkning		**2018** milj. €		**2017** milj. €		**2016** milj. €
Verksamhetsintäkter		243,0		252,0		298,7
Verksamhetskostnader	-	1 315,5	-	1 260,7	-	1 288,8
Verksamhetsbidrag	**-**	**1 072,5**	**-**	**1 008,7**	**-**	**990,0**
Skatteinkomster		982,7		977,0		953,8
Statsandelar		173,4		168,9		189,4
Finansiella intäkter och kostnader						
Ränteintäkter		14,1		14,2		14,3
Övriga finansiella intäkter		17,4		15,3		15,5
Räntekostnader	-	2,3	-	2,5	-	3,9
Övriga finansiella kostnader	-	0,1	-	0,2	-	0,1
Årsbidrag		**112,6**		**164,0**		**178,8**
Avskrivningar och nedskrivningar	-	108,7	-	123,6	-	116,1
Extraordinära poster		0,0		0,0		1,8
Räkenskapsperiodens resultat		**3,9**		**40,4**		**64,5**
Bokslutsdispositioner		1,2		1,2		0,3
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		**5,2**		**41,7**		**64,8**

Kommunens resultaträkning visar om den interna finansiering som ackumulerats som intäkter räcker till för att täcka de kostnader som orsakats av serviceproduktionen. Den resultaträkning som presenteras i detta sammanhang innehåller stadens, affärsverkens och fondernas externa intäkter och kostnader.

Intäkter

Vanda stads totala intäkter år 2018 uppgick till 1 430,6 miljoner euro. Ökningen jämfört med året innan var 3,1 miljoner euro, dvs. 0,2 procent. Verksamhetsintäkterna minskade från året innan med 9 miljoner euro. Skatteinkomsterna uppgick totalt till 982,7 miljoner euro. Jämfört med 2017 var ökningen 5,7 miljoner euro (0,6 procent). Under 2018 uppgick statsandelarna till sammanlagt 173,4 miljoner euro. De ökade från året innan med 4,5 miljoner euro (2,6 procent).

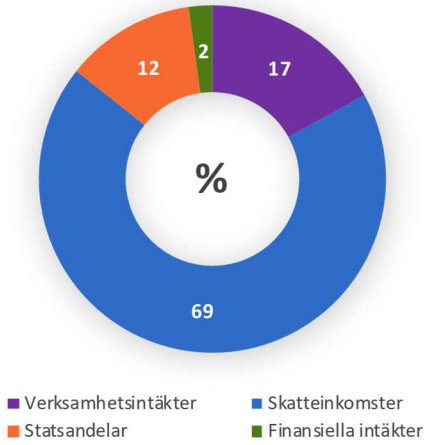
Kostnader

Vanda stads totala kostnader under 2018 uppgick till 1 426,7 miljoner euro. Ökningen jämfört med året innan var 39,6 miljoner (2,9 procent). Verksamhetskostnaderna ökade med 54,8 miljoner euro jämfört med år 2017. Köpen av tjänster ökade med 43,0 miljoner euro (7,2 procent) jämfört med det föregående året.

Tabell. Intäkter åren 2018 – 2017

Intäkter	2018 milj. €	2017 milj. €
Verksamhetsintäkter	243,0	252,0
Skatteinkomster	982,7	977,0
Statsandelar	173,4	168,9
Finansiella intäkter	31,5	29,5
Sammanlagt	**1 430,6**	**1 427,5**

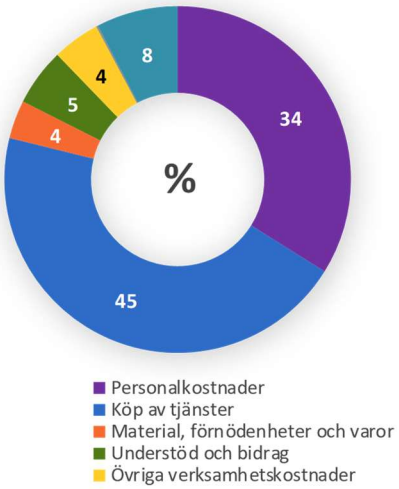
Figur. Fördelning av intäkter år 2018

Tabell. Kostnader åren 2018 - 2017

Kostnader	2018 milj. €	2017 milj. €
Personalkostnader	483,5	476,8
Köp av tjänster	641,4	598,4
Material, förnödenheter och varo	51,1	53,4
Understöd och bidrag	76,2	77,7
Övriga verksamhetskostnader	63,3	54,3
Finansiella kostnader	2,4	2,8
Avskrivningar	108,7	123,6
Sammanlagt	**1 426,7**	**1 387,0**

Figur. Fördelning av kostnader år 2018

Verksamhets- och årsbidrag

Stadens verksamhetsbidrag som består av differensen mellan verksamhetskostnader och verksamhetsintäkter utvisar hur mycket av kostnaderna för driftsekonomin som kvarstår att täckas med skatteinkomster och statsandelar. År 2018 var verksamhetsbidraget -1 072,5 miljoner euro. Det försvagades med 63,8 miljoner euro jämfört med året innan.

Verksamhetsintäkternas andel av verksamhetskostnaderna har minskat jämfört med tidigare räkenskapsperioder. Verksamhetsintäkterna täckte cirka 18,5 procent av verksamhetskostnaderna år 2018 (20,0 procent år 2017).

Resultaträkningens nyckeltal	2018	2017	2016
Verksamhetsintäkter/verksamhetskostnader, %	18,5	20,0	23,2
Årsbidrag/avskrivningar, %	103,6	132,7	154,0
Årsbidrag, euro/invånare	493,7	735,4	815,4
Antal invånare	228 166	223 027	219 341

Årsbidraget beskriver tillräckligheten i internt tillförda medel totalt. Stadens årsbidrag minskade med 31,3 procent från året innan och uppgår till 112,6 miljoner euro. Ser man till årsbidraget visar stadens internt tillförda medel ett överskott.

Årsbidraget per invånare har minskat med 241,7 euro från 2017 års nivå, och var därmed 493,7 euro/invånare år 2018. Vanda stads målvärde fås genom att man dividerar den genomsnittliga årliga investeringsnivån (131,1 miljoner euro) med invånarantalet, varvid värdet blir 574,6 euro/invånare.

Räkenskapsperiodens resultat och över-/underskott

När årsbidraget minskas med avskrivningar och nedskrivningar, får man fram differensen mellan de inkomster och utgifter som periodiserats för räkenskapsperioden, dvs. räkenskapsperiodens resultat. Avskrivningarna har beräknats enligt den godkända avskrivningsplanen. Av- och nedskrivningarna var sammanlagt 108,7 miljoner euro år 2018.

Räkenskapsperiodens resultat minskade från året innan med 36,5 miljoner euro och uppgick till 3,9 miljoner euro under 2018. Räkenskapsperiodens överskott efter avskrivningsdifferensen och ändringarna i reserver och fondöverföringarna var 5,2 miljoner euro.

1.3.2 Finansiering av verksamheten

Bokslutets finansieringsanalys består av förändringarna i kassaflödet i den ordinarie verksamheten och investeringarna samt finansieringsverksamheten i staden och affärsverken, dvs. Mun- och tandhälsan, Mellersta Nylands räddningsverk, Företagshälsan i Vanda samt fonderna. Finansieringsanalysen härleds ur bokslutets resultaträkning och balansräkning.

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde

Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde visade under 2018 ett överskott på 7,6 miljoner euro. Investeringsutgifterna uppgick år 2018 till 134,8 miljoner euro. Den egen anskaffningsutgiften för investeringar, dvs. differensen mellan investeringsutgifterna och investeringarnas finansieringsandelar var 130,9 miljoner euro. Ökningen i den egna anskaffningsutgiften jämfört med året innan var 20,3 miljoner euro (18,3 procent).

Finansieringens kassaflöde

Kassaflödet för finansieringens del visade å sin sida ett underskott på 81,1 miljoner euro. Sammanlagt 90 miljoner euro upptogs av staden i nya långfristiga lån. De långfristiga lånen amorterades med 169,5 miljoner euro. Nettominskningen av de långfristiga lånen uppgick sålunda till 79,5 miljoner euro, då den året innan utgjorde 101,0 miljoner euro. Minskningen i kortfristiga lån, 16,2 miljoner euro, omfattar förändringarna i dottersamfundens koncernkontosaldo. I övriga förändringar i likviditeten ingår förändringarna i dottersamfundens koncernkontosaldo, 0,7 miljoner euro.

Förändring i likvida medel

Förändringen av likvida medel består av differensen mellan nettosumman av finansieringsverksamhetens förändringar och nettosumman av internt tillförda medel och investeringar. De likvida medlen uppgick i slutet av 2018 till 140,0 miljoner euro inklusive dottersamfundens koncernkontosaldo 31,0 miljoner euro. Dottersamfundens koncernkontosaldo minskade med 16,9 miljoner euro under 2018. I sin helhet minskade de likvida medlen med 73,5 miljoner euro under 2018.

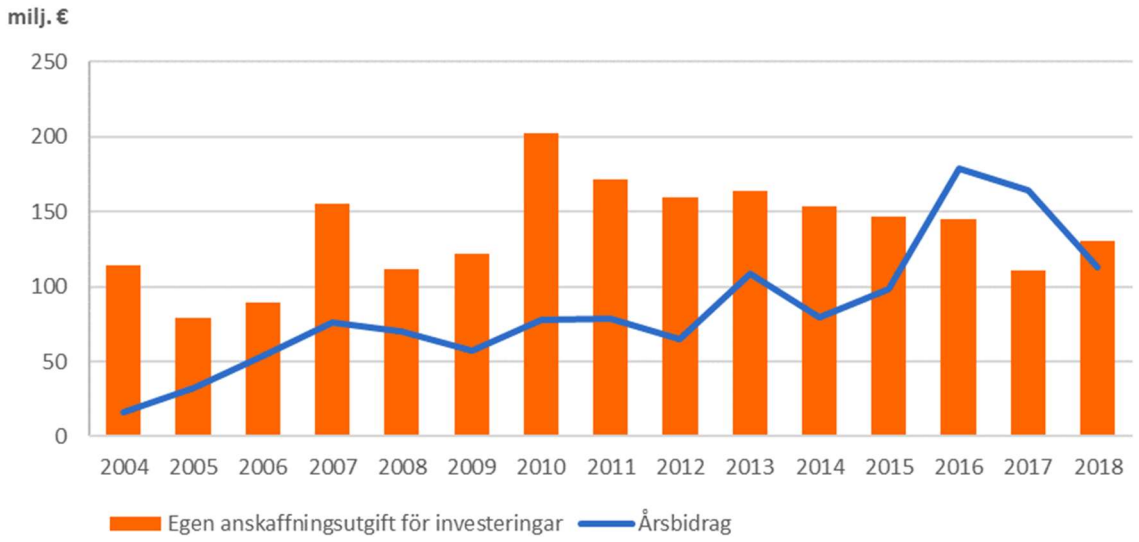
Finansieringsanalys	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Verksamhetens kassaflöde			
Årsbidrag	112,6	164,0	178,8
Extraordinära poster	0,0	0,0	1,8
Korrektivposter till internt tillförda medel	- 40,9	- 40,5	- 48,9
Investeringarnas kassaflöde			
Investeringsutgifter	- 134,8	- 111,3	- 146,7
Finansieringsandelar för investeringar	3,9	0,7	1,3
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva	66,7	50,6	68,8
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**7,6**	**63,4**	**55,2**
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i utlåningen			
Ökning i utlåningsfordringar	- 0,3	0,0	- 0,1
Minskning i utlåningsfordringar	3,9	4,6	1,3
Förändringar i lånestocken			
Ökning i långfristiga lån	90,0	90,0	80,0
Minskning i långfristiga lån	- 169,5	- 191,0	- 97,8
Förändring i kortfristiga lån	- 16,2	10,9	- 24,7
Förändringar i eget kapital	0,0	1,7	0,4
Övriga förändringar i likviditeten	11,1	40,5	13,1
Finansieringens kassaflöde	**- 81,1**	**- 43,3**	**- 27,9**
Förändring i likvida medel	**-73,5**	**20,1**	**27,3**
Likvida medel 31.12	140,0	213,5	193,4
Likvida medel 1.1	- 213,5	- 193,4	- 166,2

Finansieringsanalysens nyckeltal	2018	2017	2016
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, 5 år milj. €	21,5	- 31,8	- 181,9
Internt tillförda medel för investeringar, %	86,1	148,2	123,0
Låneskötselbidrag	0,7	0,9	1,8
Likviditet, kassadagar	31,5	49,8	45,9
Antal invånare	228 166	223 027	219 341

Nyckeltalet för de internt tillförda medlen för investeringar talar om hur stor del av utgiften för investeringarnas egenanskaffning som har finansierats genom inkomstfinansiering. Nyckeltalet för den interna finansieringen var 86,1 år 2018. Under de två föregående åren hade den egna interna finansieringen räckt till att täcka investeringarna i sin helhet.

I nedanstående figur åskådliggörs utvecklingen av årsbidraget och investeringarnas egenanskaffningsutgifter åren 2004–2018.

Figur. Årsbidraget och investeringarnas egenanskaffningsutgifter 2004–2018

Låneskötselbidraget visar hur tillräcklig kommunens interna finansiering är när det gäller att täcka kostnaderna för räntor på främmande kapital och amorteringarna. Vanda stads låneskötselbidrag var 0,7 år 2018. Den interna finansieringen räcker inte helt till för att sköta lånen, eftersom nyckeltalets värde ligger under 1. Som god kan låneskötselförmågan anses vara, om nyckeltalets värde överskrider 2. Kommunens likviditet beskrivs som kassans tillräcklighet räknad i dagar. Med Vanda stads kassamedel i slutet av 2018 skulle man ha klarat av att täcka betalningar för 31,5 dagar ur kassan.

1.4 Den finansiella ställningen och ändringar i den

Strukturen för kommunens finansiering framställs med hjälp av en balansräkning och nyckeltal som beräknas utgående från balansräkningen. Balansräkningen omfattar både stadens och affärsverkens, dvs. Mellersta Nylands räddningsverks, Företagshälsans i Vanda och Mun- och tandhälsovårdens samt Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond, Utvecklingsfondens för Marja-Vanda och centrumområdena, Fondens för social kreditgivning och Skadefondens balansenheters sammanställda balansräkningar. Interna poster, såsom interna fordringar och skulder, ingår inte i balansräkningen.

Aktiva

I bestående aktiva ingår immateriella och materiella tillgångar som inverkar i form av produktionsfaktorer under flera räkenskapsperioder samt verksamhetsområdenas investeringar i aktier, andelar samt andra slag av investeringsobjekt. Bestående aktiva har värderats till anskaffningskostnaderna och avskrivningarna har beräknats enligt den godkända avskrivningsplanen. Avskrivningsplanerna och ändringarna av bestående aktiva ingår i noterna. I slutet av 2018 hade bestående aktiva ett värde i balansräkningen på 1 831,6 miljoner euro. Den största posten inom bestående aktiva är de materiella tillgångarna som uppgick till 1 223,8 miljoner euro i slutet av 2018 (60,0 procent av slutsumman i balansräkningen). Placeringarna, dvs. aktier, andelar och övriga fordringar uppgick i slutet av år 2018 till 569,6 miljoner euro euro (27,9 procent av balansräkningens slutsumma).

De förvaltade medlen bestod i huvudsak av statliga bostadslån som förmedlats. De förvaltade medlen uppgick i slutet av 2018 till 1,3 miljoner.

Till rörliga aktiva räknas omsättningstillgångar, lång- och kortfristiga fordringar, finansiella värdepapper samt pengar och bankfordringar. I slutet av året uppgick de rörliga aktiva till sammanlagt 205,9 miljoner euro (10,1 procent av balansräkningens slutsumma). Omsättningstillgångarna uppgick i slutet av år 2018 till 0,6 miljoner euro. Omsättningstillgångarna utgjordes av vårdartikels- och reservdelslager.

Fordringarna uppgick i slutet av året till sammanlagt 65,3 miljoner euro. Av dessa utgjordes 3,6 milj. euro av långfristiga fordringar. De kortfristiga kundfordringarna uppgick till 22,3 miljoner euro och lånefordringarna till 1,2 miljoner euro. De övriga fordringarna uppgick till 13,3 miljoner euro och resultatregleringarna till 24,8 miljoner euro. Kassa och bank uppgick i slutet av året till 139,8 miljoner euro, dvs. summan hade minskat med 72,6 miljoner euro jämfört med läget i slutet av år 2017.

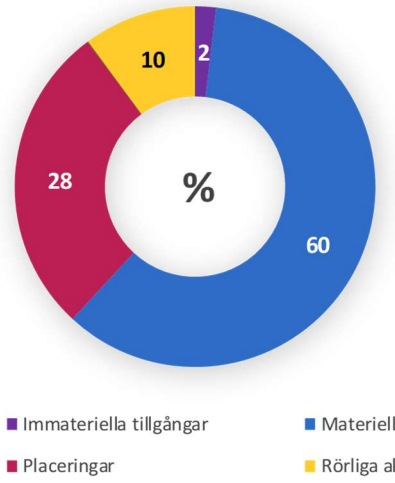
Passiva

Det egna kapitalet var i slutet av året 942,8 miljoner euro (46,2 procent av balansräkningens slutsumma). Det egna kapitalet bestod av ett grundkapital på 349,1 milj. euro, ett kapital i övriga egna fonder på 126,4 milj. euro samt av tidigare räkenskapsperioders överskott på 462,1 milj. euro och räkenskapsperiodens överskott på 5,2 milj. euro. Övriga egna fonder var Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond, Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena, Fonden för social kreditgivning och Skadefonden.

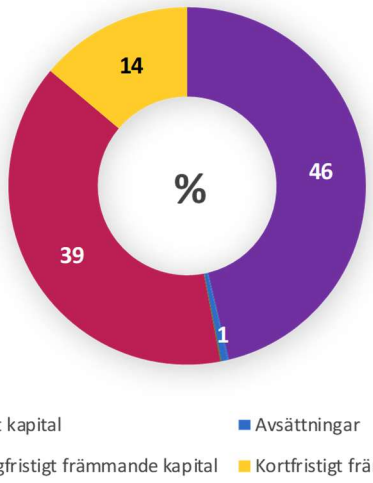
I slutet av 2018 fanns inga reserver. De investeringsreserver som uppkommit under tidigare år hade upplösts och inga nya reserver hade uppkommit. Genom användningen av investeringsreserver för att täcka anskaffningsutgifter uppstod år 2018 en minskning av avskrivningsdifferensen med 0,2 miljoner euro. I avsättningarna ingick en avsättning på 0,2 miljoner euro för pensionsförpliktelser som ingåtts utanför KTAPL och andra avsättningar för 11,3 miljoner euro. Det förvaltade kapitalet bestod av förmedlade statliga bostadslån på 1,3 miljoner euro och donationsfondkapital på 0,7 miljoner euro.

Det främmande kapitalet uppgick vid årets slut till sammanlagt 1 080,2 miljoner euro. Stadens lånestock minskade under året med 95,8 miljoner euro och vid årets slut uppgick den till sammanlagt 911,7 miljoner euro. I övriga kortfristiga skulder ingick semesterlöne- och ränteperiodiseringar och andra bokslutsperiodiseringar som överföringsskulder på sammanlagt 57,1 miljoner euro, skulder till leverantörer på 62,5 miljoner euro, erhållna förskott på 23,9 miljoner euro samt övriga skulder på 25,0 miljoner euro.

Figur. Balansräkningens aktiva

Figur. Balansräkningens passiva

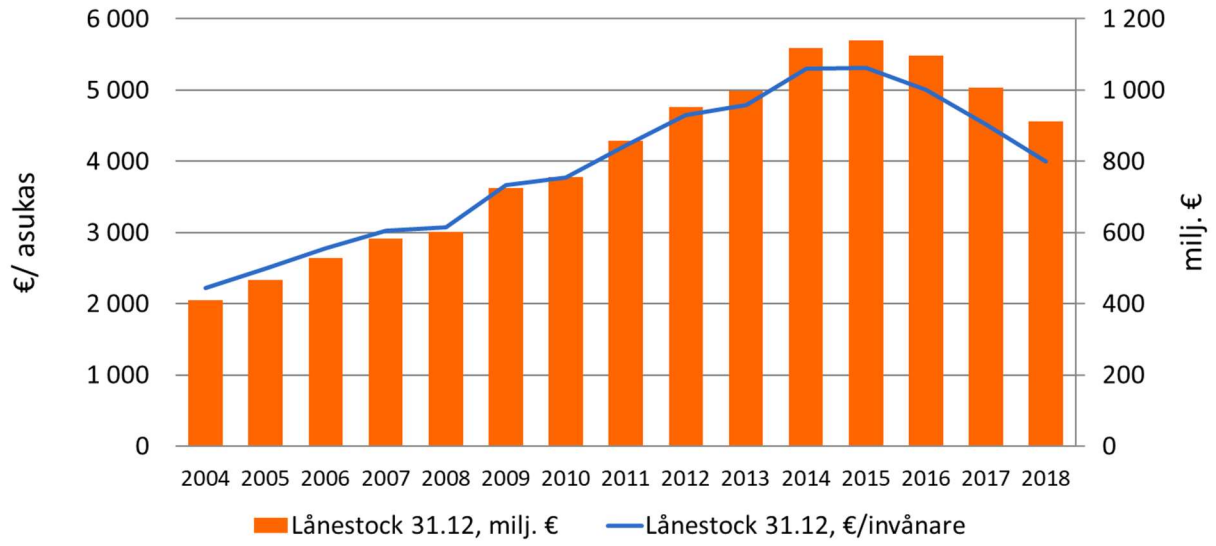
Balansräkning	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
AKTIVA			
Bestående aktiva	**1 831,6**	**1 839,0**	**1 865,8**
Immateriella tillgångar	*38,2*	*55,6*	*75,2*
Immateriella rättigheter	0,1	0,0	0,9
Övriga utgifter med lång verkningstid	38,1	55,5	74,3
Materiella tillgångar	*1 223,8*	*1 201,6*	*1 197,5*
Mark- och vattenområden	296,7	292,8	277,8
Byggnader	559,1	552,9	558,6
Fasta konstruktioner och anordningar	304,1	304,6	305,9
Maskiner och inventarier	18,0	16,6	18,3
Övriga materiella tillgångar	0,3	0,3	0,3
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	45,6	34,4	36,6
Placeringar	*569,6*	*581,8*	*593,2*
Aktier och andelar	284,7	293,3	300,2
Övriga lånefordringar	284,2	287,9	292,5
Övriga fordringar	0,7	0,6	0,5
Förvaltade medel	**1,3**	**1,5**	**1,5**
Statliga uppdrag	1,3	1,5	1,5
Rörliga aktiva	**205,9**	**281,1**	**306,6**
Omsättningstillgångar	*0,6*	*0,6*	*19,7*
Material och förnödenheter	0,6	0,6	0,5
Övriga omsättningstillgångar	0,0	0,0	19,2
Fordringar			
Långfristiga fordringar	*3,6*	*13,7*	*16,7*
Lånefordringar	0,2	0,3	0,3
Övriga fordringar	3,4	13,4	16,4
Kortfristiga fordringar	*61,7*	*53,3*	*76,7*
Kundfordringar	22,3	21,7	28,7
Lånefordringar	1,2	0,6	7,9
Övriga fordringar	13,3	14,0	13,2
Resultatregleringar	24,8	17,0	27,0
Finansiella värdepapper	*0,2*	*1,1*	*1,1*
Aktier och andelar	0,2	1,1	1,1
Kassa och bank	139,8	212,4	192,3
AKTIVA TOTALT	**2 038,8**	**2 121,5**	**2 173,9**

Balansräkning	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
PASSIVA			
Eget kapital	**942,8**	**938,5**	**897,1**
Grundkapital	349,1	349,1	349,1
Övriga egna fonder	126,4	122,2	122,9
Över-/underskott från tidigare räkenskapsperioder	462,1	425,5	360,2
Räkenskapsperiodens över-/underskott	5,2	41,7	64,8
Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	**2,4**	**2,7**	**3,3**
Avskrivningsdifferens	2,4	2,6	3,0
Reserver	0,0	0,1	0,3
Avsättningar	**11,5**	**11,6**	**9,7**
Pensionsavsättningar	0,2	0,2	0,2
Övriga avsättningar	11,3	11,4	9,4
Förvaltat kapital	**2,0**	**2,3**	**2,2**
Statliga uppdrag	1,3	1,5	1,6
Donationsfondernas kapital	0,7	0,8	0,5
Främmande kapital	**1 080,2**	**1 166,3**	**1 261,7**
Långfristigt främmande kapital	*797,4*	*859,7*	*1 000,0*
Masskuldebrevslån	124,4	175,1	245,8
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	673,0	684,6	748,4
Lån från offentliga samfund	0,0	0,0	5,8
Kortfristigt främmande kapital	*282,8*	*306,6*	*261,8*
Masskuldebrevslån	50,7	70,7	5,7
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	31,6	28,8	54,0
Lån från offentliga samfund	0,0	0,0	0,5
Lån från övriga kreditgivare	32,0	48,2	37,3
Erhållna förskott	23,9	32,5	32,7
Leverantörsskulder	62,5	49,5	52,0
Övriga skulder	25,0	20,4	21,0
Resultatregleringar	57,1	56,5	58,6
PASSIVA TOTALT	**2 038,8**	**2 121,5**	**2 173,9**

Balansräkningens nyckeltal	2018	2017	2016
Soliditet, %	46,9	45,1	42,1
Relativ skuldsättning, %	75,5	81,1	85,2
Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %	108,3	106,4	99,9
Ackumulerat över-/underskott, milj. €	467,3	467,1	425,1
Ackumulerat över-/underskott, €/inv.	2 047,9	2 094,4	1 937,9
Lånestock 31.12, milj. €	911,7	1 007,4	1 097,5
Lånestock 31.12, €/invånare	3 995,6	4 517,0	5 003,6
Lånefordringar 31.12, milj. €	284,2	287,9	292,5
Antal invånare	228 166	223 027	219 341

Soliditetsgraden mäter kommunens soliditet, förmåga att klara av underskott och dess kapacitet att klara av sina åtaganden på lång sikt. I slutet av 2018 var soliditetsgraden i Vanda 46,9 procent, vilket betyder att Vanda stad har en betydande skuldbörda. Den relativa skuldsättningen visar att man av Vanda stads driftsinkomster under 2018 skulle ha behövt 75,5 procent för återbetalningen av främmande kapital. Nyckeltalet skulder och ansvar, procent av driftsinkomsterna, anger hur mycket av kommunens driftsinkomster som behövs för att återbetala främmande kapital, i de fall då även hyresansvaren jämställs med det främmande kapitalet. Nyckeltalet beaktar bättre sådana projekt som finansierats med olika modeller, vilka inte syns som skuld i kommunens balansräkning. Lånestocken fördelad per invånare var 3 995,6 euro per invånare.

Figur. Lånestockens utveckling 2004–2018

1.5 Totala inkomster och utgifter

Kalkylen för de totala inkomsterna och utgifterna görs upp utifrån stadens och affärsverkens, Mellersta Nylands räddningsverks, Företagshälsans i Vanda och Mun- och tandhälsovårdens resultaträkningar och finansieringsanalyser. I den beaktas endast externa inkomster, utgifter och finanstransaktioner. Också Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond, Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena, Fonden för social kreditgivning och Skadefonden ingår i kalkylen.

Stadens totala inkomster under 2018 uppgick till 1 553,6 miljoner euro och de totala utgifterna till 1 638,1 miljoner euro. Differensen mellan inkomsterna och utgifterna utgjorde således -84,6 miljoner euro. Då Övriga ändringar i likviditeten (11,1 miljoner euro), läggs till från finansieringsanalysen, fås en ändring på -73,5 miljoner euro i kassamedlen. Detta motsvarar ökningen i finansieringsanalysens kassamedel under år 2018.

Totala inkomster och utgifter	2018 milj. €	2018 %	2017 milj. €	2017 %
Inkomster				
Verksamhet				
Verksamhetsintäkter	243,0	15,6	252,0	16,3
Skatteinkomster	982,7	63,3	977,0	63,3
Statsandelar	173,4	11,2	168,9	11,0
Ränteintäkter	14,1	0,9	14,2	0,9
Övriga finansiella intäkter	17,4	1,1	15,3	1,0
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Korrektivposter till internt tillförda medel				
- Överlåtelsevinster på bestående aktiva tillgångar	- 41,6	- 2,7	- 43,5	- 2,8
Investeringar				
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	3,9	0,3	0,7	0,0
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva	66,7	4,3	50,5	3,3
Finansieringsverksamhet				
Minskning i utlåningsfordringar	3,9	0,3	4,6	0,3
Ökning i långfristiga lån	90,0	5,8	90,0	5,8
Ökning av kortfristiga lån	0,0	0,0	10,9	0,7
Ökning av eget kapital	0,0	0,0	1,7	0,1
Totala inkomster sammanlagt	**1 553,6**	**100,0**	**1 542,3**	**100,0**
Utgifter				
Verksamhet				
Verksamhetskostnader	1 315,5	80,3	1 260,7	80,7
Räntekostnader	2,3	0,1	2,5	0,2
Övriga finansiella kostnader	0,1	0,0	0,2	0,0
Korrektivposter till internt tillförda medel				
Förändring av avsättningar				
- Ökning (-), minskning (+) av avsättningar	0,1	0,0	- 2,0	- 0,1
- Överlåtelseförl. på bestående aktiva tillgångar	- 0,8	- 0,1	- 1,0	- 0,1
Investeringar				
Investeringsutgifter	134,8	8,2	111,3	7,1
Finansieringsverksamhet				
Ökning i utlåningsfordringar	0,3	0,0	0,0	0,0
Minskning i långfristiga lån	169,5	10,3	191,0	12,2
Minskning i kortfristiga lån	16,2	1,0	0,0	0,0
Totala utgifter sammanlagt	**1 638,1**	**100,0**	**1 562,8**	**100,0**

Avdragsposter i inkomsterna utgör försäljningsvinster av anläggningstillgångar och försäljningsförluster för anläggningstillgångar samt förändring av avsättningar, då avsättningarnas belopp har ändrat under räkenskapsperioden.

1.6 Kommunkoncernens verksamhet och ekonomi

1.6.1 Samfund som ingår i koncernbokslutet

Med **en kommunkoncern** avses en ekonomisk enhet som består av kommunen samt en eller flera juridiskt självständiga sammanslutningar, i vilken kommunen ensam eller tillsammans med andra sammanslutningar som hör till kommunkoncernen har bestämmanderätt i en eller flera sammanslutningar (dottersammanslutningar). Bestämmanderätten kan också basera sig på att dottersamfundet ensamt eller tillsammans med andra dottersamfund har bestämmanderätt i ett annat dottersamfund.

Koncernsamfund
Kommunkoncernens modersamfund är skyldigt att upprätta ett koncernbokslut.

Dottersamfund kallas de samfund i vilka modersamfundet har bestämmanderätt. Kommunen har bestämmanderätt i ett annat samfund om kommunen:

- har mer än hälften av det röstetal som alla aktier eller andelar medför eller
- med stöd av bolagsordningen, bolagsavtalet eller därmed jämförbara bestämmelser har rätt att utse majoriteten av styrelsemedlemmarna i samfundet eller ledamöterna i motsvarande organ eller
- med stöd av avtal har motsvarande ovannämnda rösträtt.

En förening eller stiftelse är kommunens dottersamfund såvida:

- kommunen har rätt att utse majoriteten av samfundets styrelsemedlemmar eller ledamöter i motsvarande organ eller
- föreningens eller stiftelsens nettoförmögenhet enligt stadgarna vid upplösning i sin helhet övergår till kommunen eller till ett samfund som ingår i kommunkoncernen.

Ett intresseföretag är ett samfund i vilket modersamfundet antingen ensamt eller tillsammans med andra koncernsamfund samtidigt har ett betydande inflytande och en betydande ägarandel i samfundet. Med betydande inflytande avses innehav av 20–50 procent av samfundets röstetal, och med betydande ägarandel innehav av minst 20 procent av intresseföretagets eget kapital. Intresseföretagen sammanställdes första gången 2008.

En samkommun sammanställs med kommunens koncernbalans oberoende av storleken på kommunens andel av samkommunens tillgångar och skyldigheter. Sammanställningen sker enligt ägarandelen.

Samfund som ingår i koncernbokslutet	**Sammanställning för koncernbokslutet**	
	Sammanställda (st.)	sammanställda (st.)
Dottersamfund		
Bolag		
Fastighets- och bostadsbolag	27	-
Bolag som utövar kommunal affärsverksamhet	12	1
Övriga bolag	1	-
Samkommunerna	8	-
Intressesamfund	19	4
Totalt	**67**	**5**

1.6.2 Koncernverksamhetens styrning

I Vanda stadskoncern ingår staden och de aktiebolag, stiftelser, föreningar och andra samfund, där staden ensam eller tillsammans med sina dottersamfund har bestämmanderätt samt samkommuner där staden är medlem.

I koncernledningen ingår kommunstyrelsen, kommundirektören eller borgmästaren och övriga myndigheter som bestäms i instruktionen. Koncernledningen ansvarar för styrningen av kommunkoncernen och för ordnandet av koncernens interna kontroll. Stadens koncernledning består av de myndigheter och tjänsteinnehavare som föredrar, tar beslut och verkställer ärenden som berör koncernsammanslutningarna samt ansvarar för stadskoncernens intressebevakning i enlighet med den koncernstrategi och den budget samt de instruktioner som godkänts av stadsfullmäktige.

Stadsstyrelsen beslutar om köp, försäljning, byte och teckning av aktier och andelar och om att instifta eller upplösa sådana privaträttsliga samfund där staden är ägare eller medlem.

Allmänna sektionen verkar underställd stadsstyrelsen. Allmänna sektionen bistår stadsstyrelsen med att organisera koncernförvaltningen på det sätt som avses i den av stadsfullmäktige godkända koncernstrategin samt i andra anvisningar och bestämmelser som stadsfullmäktige och stadsstyrelsen gett, och bereder instiftandet och upplösandet av samfund där staden är ägare eller medlem.

Enligt 14 § i kommunallagen fattar stadsfullmäktige beslut om de centrala målen för kommunens och kommunkoncernens verksamhet och ekonomi samt om principerna för koncernstyrningen. Fullmäktige kan genom sina uppställda mål styra dottersamfunden i deras egen process för att ställa upp mål. Fullmäktiges styrning binder dock inte dottersammanslutningarna juridiskt. De mål som uppställs av fullmäktige kan röra en dottersammanslutnings ställning, verksamhetens omfattning, verksamhetsförutsättningarna (bl.a. investeringar), servicens kvalitet, prissättningsprinciperna eller avkastningskraven på kapitalet. I detta syfte är uppställandet av mål till sin karaktär indirekt, att föra fram huvudägarens vilja.

Enligt Vanda stads koncernstrategi styrs den strategiska planeringen i dottersammanslutningar av den budget och ekonomiplan som godkänns av stadsfullmäktige. I samband med stadens budget godkänner stadsfullmäktige de eventuella bindande ekonomiska och operativa mål som ställs upp för dottersamfunden. Målen som ställs upp bereds inom koncernservicen i samarbete med verksamhetsområdet i fråga samt bolaget. Allmänna sektionen har till uppgift att framföra förslag och ge anvisningar om de ekonomiska och operativa mål som ska ställas upp för stadskoncernens samfund.

Koncernstrategin som stadsfullmäktige godkände 17.12.2012 § 7 och som trädde i kraft 1.1.2013, omfattar de befogenheter och de verksamhetsprinciper genom vilka koncernen leds, styrs och övervakas för att de mål som stadsfullmäktige ställt upp ska nås. Koncernstrategin har behandlats på dottersamfundens bolagsstämmor eller i andra motsvarande förvaltningsorgan som utövar den högsta beslutanderätten samt i samfundens styrelser eller motsvarande förvaltningsorgan, och har godkänts som bindande för dottersamfunden. Koncernstrategin binder inte Vanda Energi Ab.

1.6.3 Betydande händelser som gäller koncernen

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden vad gäller betydande dotterbolag presenteras under punkten 1.6.4. Årssammanfattning av Vanda stads betydande dotterbolag.

VAV-koncernen har under år 2018 fortsatt med sina bolagsarrangemang. Året innan (2017) fusionerades VAV Asunnot Oy:s dotterbolag VAV Palvelukodit Oy med VAV Asunnot Oy:s dotterbolag VAV Hoivakodit Oy och samtidigt ändrades namnet på VAV Hoivakodit Oy till VAV Palvelukodit Oy. 15.3.2018 grundades ett nytt dotterbolag inom VAV-koncernen, VAV Ara-asunnot Oy, som senare år 2018 tog emot den ARA-finansierade fastighetsaffärsverksamheten av sitt moderbolag VAV Asunnot Oy. VAV Ara-asunnot Oy tog i bruk sitt moderbolags namn VAV Asunnot Oy, då moderbolaget tog namnet VAV Yhtymä Oy. På detta sätt separerades moderbolagets, dvs. VAV Yhtymä Oy:s fastighetsaffärsverksamhet som gäller fritt finansierad bostadsproduktion från VAV Asunnot Oy:s ARA-finansierade fastighetsaffärsverksamhet.

I början av år 2018 ägde Vanda stad 81,4% av aktiestocken i Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo. Staden köpte 28.2.2018 resten av aktierna i Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo av Veikko Laine Oy. Förvärvet av aktier hänför sig till projektet med en mångfunktionell kontorsbyggnad i Dickursby centrum, vars behovsutredning/projektplan och kostnadskalkyler som daterats 10.11.2017 samt principer för förverkligandet av en mångfunktionell kontorsbyggnad i Dickursby centrum godkändes av stadsstyrelsen 11.12.2017. Den mångfunktionella kontorsbyggnaden byggs på en tomt som ägs av Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo upplöstes när bolaget fusionerades med VTK Kiinteistöt Oy 31.8.2018.

Vanda stads ägarandel i Kiinteistö Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti ökade från 65,5 % till att staden ägde hela bolaget, då staden 28.5.2018 beslutade att köpa de aktier i serie B (34,5 %) som ägs av Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema. Av Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema äger staden 62,2 % och Vanda Energi Ab 19,4 %.

Kiinteistö Oy Vantaan Erikas sålde under år 2017 alla de markområden som bolaget äger till Vanda stad. Bolaget försattes från och med 31.12.2017 i likvidation och upplöstes 29.10.2018 efter att bolagets slutredovisning godkänts av bolagsstämman.

VTK Kiinteistöt Oy köpte aktier i Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo av en privatperson med ett köpebrev som undertecknats 3.12.2018. Efter affären ägs hela bolagets aktiestock av Vanda stadskoncern. Den tomt som ägs av Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo ligger på en central plats med tanke på utvecklingen av Dickursby centrum.

Staden beslutade 18.6.2018 att sälja hela aktiestocken i Asunto Oy Sinisafiiri till Lehto Asunnot Oy. Vidare beslutade staden 24.9.2018 att Kiinteistö Oy Pakkalan Kartanonkoski 10 försätts i likvidation för upplösning av bolaget från och med den extra bolagsstämma som hålls 25.9.2018 och 26.11.2018 att Vantaan Moottorirata Oy försätts i likvidation för upplösning av bolaget från och med 1.1.2019.

Vindkraftsverksbolaget Innopower Oy som delvis ägs av Vanda Energi har år 2018 varit försatt i likvidation och dess verksamhet har upphört under år 2018.

1.6.4 Vanda stads betydande dotterbolags årssammandrag

I dotterbolagens årssammanfattning rapporteras hur de operativa och ekonomiska målen för Vanda stads dotterbolag utfallit under 2018. Uppgifterna i dotterbolagsrapporten baserar sig på uppgifter från enkäterna som koncernservicen skickade ut och bolagens verkställande direktörer lämnade in före 5.2.2018.

Bolagets resultat- och balansuppgifter var delvis oreviderade vid den tidpunkt då uppgifterna lämnades in, och därför kan siffrorna i denna rapport avvika från de officiella boksluten. På grund av bolagens storleksskillnader, verksamhetsområdenas och verksamheternas olikheter och olikheterna i rapporterna som verkställande direktörerna lämnat in är rapporteringen inte helt enhetlig för alla bolag. Närmare information om bolagen ges av de verkställande direktörerna och koncernservicen.

Betydande dotterbolag som rapporterar till stadsstyrelsens allmänna sektion

Vanda Energi Oy Ab (koncern)

FO-nummer	0124461-3
Ägarandel	60 %
Styrelseordförande	Tommi Valtonen
Verkställande direktör	Jukka Toivonen

Vanda Energi Ab är ett av Finlands största stadsenergibolag. Vanda stad äger 60 % av bolaget medan Helsingfors stad äger 40 %. Koncernen Vanda Energi består av moderbolaget Vanda Energi Ab med dotterbolaget Vanda Energi Elnät Ab samt intressebolag.

Vanda Energi Ab producerar energitjänster för sina kunder. Bolagets huvudprodukter är elektricitet, fjärrvärme och naturgas. Vanda Energi säljer elektricitet till företagskunder och hushåll i hela Finland. I affärsverksamheten med fjärrvärme är bolagets huvudsakliga marknadsområde Vanda. Bolaget erbjuder naturgas för industrins behov.

Dotterbolaget Vanda Energi Elnät Ab svarar för elnätsverksamheten i Vanda. Förutom elnätsverksservice säljer bolaget tjänster som är nära förknippade med nätverksamhet och kundernas energiförbrukning, såsom service för anläggande av anslutningsledningar.

Ytterligare information om Vanda Energi Ab http://www.vantaanenergia.fi/

Omvärld

Finlands regerings nya energi- och klimatstrategi samt flera lagändringar som trätt i kraft och som är på kommande förändrar spelreglerna och verksamhetsmodellerna och orsakar kostnader, men öppnar samtidigt för nya affärsverksamhetsmöjligheter, t.ex. vad beträffar den cirkulära ekonomins tillväxt. Bakom ligger bland annat internationella klimatavtal och utvecklingen kring EU:s energiunion.

- bl.a. energieffektivitet, direktiv för industriutsläpp (IED), dataskyddsförordningen
- uppdateringar i elmarknadslagen
- ändringar i energibeskattningen
- hållbarhetskriterier för användning av trä
- totalförbud mot stenkol
- åtgärder för att höja återvinningsgraden

Samordningen av elmarknaden i Norden fortsätter och energimarknadens spelregler utvecklas enligt följande:
- nationella Datahub för informationsutbyte inom elmarknadens detaljhandel är under beredning
- målet är principen om att få alla tjänster över en disk i kundgränssnittet (= endast en fakturerare, inte en separat överföringsfaktura)
- en gemensam nordisk balansavräkningsmodell har införts, en europeisk modell utreds
- naturgasmarknadslagen uppdateras
- vid energimätningar kommer man att övergå från en timmes mätperioder till 15 minuters perioder

Intelligensen ökar i energinäten och nätens komplexitet ökar. Utvecklingen av energilagringens teknologi är betydande. Samtidigt ökar andelen decentraliserad småskalig produktion och konsumenternas roll som energiproducenter ökar. Efterfrågan på nya tjänster ökar.

Tillsynsmodellen för nätaffärsverksamhet är allt mer långsiktig och beaktar riskerna bättre.

Marknadsprisnivån ökade kraftigt både för utsläppsrätternas och elprisernas del under det gångna året.

Verksamhet

2018
- Arbetet med att införa kundinformationssystemet fortsatte. Infördes inom fjärrvärmen.
- Saneringen av elstationen i Käinby blev klar
- En landsomfattande bonuselprodukt infördes
- Kommersialiseringen av solenergisystem framskred
- Vindkraftinvesteringar gjordes
- Fennovoimas kärnkraftsprojekt fortsatte i Pyhäjoki
- Ändringsprojektet gällande biopannan i Mårtensdal pågår
- Det gjordes investeringar för att utvidga elnätet och fjärrvärmenätet och underhållsinvesteringar
- Dataskyddsförordningen trädde i kraft
- Aktiebolaget Svartisen Holding förvärvade vattenkraft från Norge

På kommande
- Arbetet med att införa kundinformationssystemet fortsätter och elen tas i bruk
- Fennovoimas kärnkraftsprojekt fortsätter i Pyhäjoki
- Vindkraftinvesteringar görs
- Kommersiellt bruk av Mårtensdals bioanläggning år 2019
- Datahub införs uppskattningsvis år 2021. Flera andra betydande nästan samtidiga myndighetsbeslut som medför ändringar i energimarknaden är på kommande.
- Kollektivavtalsförhandlingar i slutet av år 2019
- Förhandsplanering av avfallskraftverkets utvidgning genomförs under 2019

Ekonomisk översikt

Rörelsevinstprognosen för 2018 överskrider budgeten på 8 M€. Den största förklarande faktorn är de höjda marknadspriserna på el och den utökade elproduktionen.

Jämfört med 2017 jämförbar (år 2017 utan genomförda markaffärer på Peltolavägen) rörelsevinsten förbättrades ca 3 M€ år 2018.

Resultatkalkyl 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	310 778	289 561	21 217	301 492	9 286	310 817
Personalkostnader	-27 764	-26 206	-1 558	-26 575	-1 189	-28 051
Material och tjänster	-175 550	-167 970	-7 580	-168 292	-7 258	-175 693
Skötselkostnader för fastighetsegendomen	-3 014	-2 679	-335	-3 041	27	-2 753
Övriga rörelsekostnader	-28 268	-27 977	-292	-27 547	-721	-28 528
Avskrivningar	-26 882	-26 367	-516	-26 518	-364	-31 366
Andel av intressebolagens resultat	-4	2 535	-2 539	5 304	-5 308	2 000
Rörelseresultat	**49 294**	**40 897**	**8 398**	**54 822**	**-5 528**	**46 426**
Finansiella intäkter	358	79	279	613	-255	72
Finansiella kostnader	-5 343	-3 543	-1 801	-1 735	-3 609	-4 109
Skatter	-7 159	-6 937	-222	-7 171	12	-7 981
Nettoresultat	**37 150**	**30 496**	**6 654**	**46 529**	**-9 380**	**34 408**
Extraordinära poster (netto)	0	0	0	0	0	0
Resultatet totalt	**37 150**	**30 496**	**6 654**	**46 529**	**-9 380**	**34 408**

1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Investeringar (netto)	109 836	72 038	37 798	44 397	65 439	52 568
Leasingansvar vid periodens slut	145 639	147 150	-1 510	159 905	-14 266	137 067
Lån vid periodens slut	154 194	185 500	-31 306	135 651	18 543	167 050
Eget kapital	258 664	252 303	6 361	242 423	16 240	275 305
Balansräkningens slutsumma	669 414	618 718	50 697	581 655	87 759	674 195
Personal antal	340	333	7	332	8	346

Koncernen Vanda Energi Oy Ab				
Nyckeltal	Utfall 2018	Budget 2018	Ändring tot ./. budg.	Utfall 2017
Avkastning på eget kapital, %	14,8 %	12,4 %	2,4 %	20,3 %
Rörelsevinst %	16,3 %	14,4 %	1,9 %	19,2 %
Soliditet	38,6 %	40,8 %	-2,2 %	41,7 %
Bruttoinvesteringar milj.eur	109 836	72,0	109 764	44,4
Bruttoinvesteringar % av omsättningen	36,2 %	25,3 %	10,9 %	15,6 %

Investeringar

Utfallet av koncernens bruttoinvesteringar år 2018 var 109 M€, av vilka moderbolagets investeringar var 94 M€ och investeringar i elnät 15 M€. Moderbolagets största investeringar gällde biokraftverket i Mårtensdal 49 M€, vattenkraft 16 M€, fjärrvärmenät 9 M€ och andra produktionsandelar ca 10 M€.

Bioanläggningsinvesteringen i Mårtensdal för åren 2017–2019 är till sin storlek uppskattningsvis ca 64 M€. Främmande kapital (banklån) 27 M€ har skaffats för anläggningen.

Förhandsplaneringen av avfallskraftverkets utvidgning har inletts och det totala värdet för en eventuell investering är 120–180 M€ (beroende på storleken på anläggningen) åren 2020–2022.

Finansiering

De största faktorerna som inverkar på den finansiella situationen för Vanda Energis koncern är investeringarnas volym och mängden dividender som betalas ut till ägarna.

Målet är att de normala årliga underhållsinvesteringarna ordnas med internt tillförda medel, och mer lån tas inte för dem. Utbetalning av dividender genom att ta mer lån kan inte heller anses vara vettigt.

Det har tagits banklån för biokraftverket år 2018 27 M€ och den resterande delen av finansieringen konkurrens-utsätts år 2019.

Finansieringsbehovet för avfallskraftverkets utvidgning gäller åren 2020–2022 och kraftverket kommer att till största delen finansieras med främmande kapital, ifall projektet genomförs.

Tillfälliga finansieringsbehov (pendlande rörelsekapital) ordnas med hjälp av stadens koncernkontolimit och företagscertifikat.

Kassaflöde 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
kassa vid periodens början	15 264	2 828	12 436	10 129	5 135	16 999
+ affärsverksamhetens kassaflöde	71 191	68 222	2 969	73 093	-1 902	52 526
+ investeringarnas kassaflöde	-109 836	-72 038	-37 798	-44 397	-65 439	-52 597
+ finansieringens kassaflöde	39 201	6 590	32 611	-23 561	62 762	-3 434
Kassa vid periodens slut	**15 820**	**5 603**	**10 217**	**15 264**	**556**	**13 494**

Personal

Vanda Energi-koncernens personal

	Sammanlagt	Ordinarie	Visstidsanställda	Personalens genomsnittsålder
12/2016	328	321	7	45,03 år
01–04/2017	331	320	11	44,65 år
7/2017	367	316	50	43,49 år
12/2017	329	314	15	44,62 år
4/2018	337	313	24	43,94 år
8/2018	369	315	54	42,53 år
12/2018	337	313	24	44,46 år

	Anställda	Tjänstemän	Högre tjänstemän	Ledning
12/2016	76	153	87	12
01–04/2017	79	153	87	12
7/2017	97	166	92	12
12/2017	70	157	90	12
4/2018	69	164	92	12
8/2018	86	175	96	12
12/2018	69	159	96	13

Man bör beakta att största delen av produktionspersonalen hör till tjänstemännen.

Sjukfrånvaron i procent:

12/2016	3,2%
01–04/2017*)	3,8% (inkl. också sjukfrånvaron p.g.a. arbetsolycksfall)
7/2017	3,0% (inkl. också sjukfrånvaron p.g.a. arbetsolycksfall 0,14%)
12/2017	2,9% (inkl. också sjukfrånvaron p.g.a. arbetsolycksfall 0,11 %)
1–12/2018	Procenttalet finns inte tillhands

Omsättning:	Gick i pension	Sade upp sig/sades upp	Nya
år 2016	13	10/5	32
01–04/2017	4	2	9
8/2017	6	6	14, av vilka 6 visstidsanställda för längre tid
år 2017	7	10	54, av vilka 11 visstidsanställda för längre tid
01–04/2018	0	4	13
05–08/2018	1	4	*)37
år 2018	4	10/1	**)56

*) Siffran inbegriper 32 sommarjobbare
**) Siffran inbegriper 38 sommarjobbare

Riskhantering

Vanda Energis styrelse granskar årligen all policy som gäller riskhanteringen. Därutöver behandlas bolagets nyckelrisker. Policy och nyckelrisker har behandlats senast hösten 2018. För verkställandet av riskhanteringsplanen svarar bolagets operativa ledning. En uppdatering av planerna har gjorts för riskhanteringsenheten inom Vanda stadskoncern enligt tidtabell 21.11.2018.

Vanda Energis tre centrala risker är:

- Elektricitetens prisrisk. Risken är den låga prisnivån för elektricitet och att prisnivån eventuellt kommer att hållas länge på en låg nivå. Risken hålls i styr bland annat genom elproduktionens och elhandelns skyddsåtgärder och genom att följa ekonomiriskpolitiken. I fråga om elhandeln är också en hård konkurrens på marknaden en riskfaktor när det gäller att fastställa priser.

- Policy- och regleringsrisk. Risken kan realiseras bland annat vad gäller affärsverksamhetsreglering, förändringar i energins stödsystem eller till exempel miljötillstånd. Risken hålls i styr genom att aktivt delta i intressebevakningsarbetet och påverkandet inom energibranschen och genom olika prognoser och scenarion.

- Risk för stora störningar i energiproduktion eller el-/fjärrvärmeleverans. Orsaker kan vara till exempel naturfenomen, maskinhaveri, storolycka eller mänskligt misstag. Riskhanteringsmetoder är bland annat effektiva underhållsprogram och beredskapsplanering och olika krissituationsövningar.

VAV Yhtymä Oy (koncern)

FO-nummer	0640915-7
Ägarandel	100 %
Styrelsens ordf.	Tuula Laukkanen
Verkställande direktör	Teija Ojankoski

VAV Yhtymä Oy är ett bolag som ägs till 100 % av Vanda stad. VAV-koncernen består av moderbolaget VAV Yhtymä Oy och av två dotterbolag: VAV Asunnot Oy och VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy låter bygga och förvaltar statligt understödda ARA-bostäder som bildar majoriteten av koncernens bostadsbestånd. VAV Yhtymä Oy låter bygga och förvaltar andra bostäder till rimliga kostnader och VAV Palvelukodit Oy servicebostäder.

Ytterligare information om VAV-Asunnot Oy under adressen www.vav.fi

Omvärld

- Ändringarna i lagstiftningen har försvårat reparationsverksamhetens finansiering, reparationsberedskapen och valet av hyresgäster.
- Inkomstgränserna vid valet av hyresgäster slopades 1.3.2018.
- Reparationsberedskapen mätt i euro har begränsats och avkastningen på egna medel i hyrorna sjönk till 4 procent fr.o.m. 1.1.2017. Den nya räntestödslagen som trädde i kraft i juli 2018 förbjuder möjligheten till reparationsberedskap för nya fastigheter som finansierats med räntestödslån.
- De maximala boendeutgifterna för bostadsbidrag har frysts på 2017 års nivå.
- Lagförslaget om ett slopande av samfundens indelning i förvärvskällor begränsar koncernens rätt till skatteavdrag för ränta på interna lån.
- Fastigheternas ökande reparationsbehov – det jämngamla fastighetsbeståndet innebär en anhopning av reparationskostnader under de närmaste åren.
- En allt sämre inkomstnivå bland bostadsbehövande i förhållande till boendekostnaderna.
- Eventuella förändringar i VAV Palvelukodit Oy:s hyresverksamhet med anledning av landskaps- och vårdreformen
- Byggandet och fastighetssektorn kommer att beröras av ändrade bestämmelser, med vilka man strävar efter lösningar och verksamhetsmodeller som skyddar miljöns hållbarhet.

Verksamhet

- Mårtendalsgränden 2 färdigställdes 31.1 bostäder 52 st., ökning i omsättningen.
- Brokärrsvägen 1, miljömärket Svanen, färdigställs 31.9 bostäder 127 st. Ökning i omsättningen.
- Försäljningen av fastigheter som avregleras fortsätter. Ansöks hos ARA om avreglering av vissa specificerade fastigheter. Säkerställs egna medel för reparationsbyggnation samt nyproduktion.
- Utvecklingsprojekt för planläggning förs vidare, bl.a. i Myrbacka och på Växelstigen 8. Genom ersättande och kompletterande planläggning möjliggörs att dyra reparationer ersätts med en mer effektiv och ekonomiskt mer lönsam nyproduktion samt för att samla egna medel genomförs tomtförsäljning.
- I reparationerna som följer reparationsplanen eftersträvar man kostnadseffektiva lösningar i rätt tid, man förnyar värmeproduktionsanläggningar och producerar t.ex. hybridlösningar (bl.a. solpaneler). Kontroll av underhållskostnaderna på lång sikt.
- IT-systemen samt e-tjänster som riktar sig till hyresgästerna förbättras. Ekonomiskt effektiv verksamhet.
- Ett nytt dotterbolag grundades inom VAV-koncernen, och ARA-bostadsbeståndet flyttades över till dotterbolaget vid överföringen av affärsverksamheten. ARA har godkänt att det allmännyttiga dotterbolaget blir förvärvare. Bolagets styrelse godkände tidtabellen för genomförandet av överföringen av affärsverksamheten 3.12.2018. Bolagets förvaltningsstruktur görs tydligare. Bättre bostadspolitisk reaktionsberedskap.

- Skatteexperter från Ernst & Young utreder VAV Yhtymä Oy:s beskattningsbara resultat vad gäller överföringen av affärsverksamheten. I överföringen av affärsverksamheten avskiljs bokföringen och beskattningen.
- Styrelsen beslutade 4.9.2018 att bolaget genomför kommande nybyggnadsprojekt i första hand enligt en nivå som uppfyller miljömärket Svanen. Man svarar på krav som stöder hållbarheten i miljön och boendehälsa.

Ekonomisk översikt

- Omsättningen utföll enligt budgeten, hyrorna steg med i snitt 0,16 €/m2 från början av mars 2018. Medelhyran var 12,11 €/m2 under granskningsperioden.
- Försäljningsvinster på försäljning av egendom har inkomstförts för 72 tusen euro.
- Långfristiga lån har amorterats planenligt. Den låga räntenivån möjliggör extra amorteringar enligt budget. Även interna lån (nyproduktionens egna medel) som returneras till kassan samlas in snabbare än beräknat.
- De långsiktiga reparationerna utfördes enligt en rullande budget. Alla reparationer under innevarande år, 12,9 milj. euro, genomförs med internt tillförda medel. Av de medel som budgeterats för reparationsarbeten överfördes totalt 0,7 milj. euro till år 2019.
- Räntekostnaderna för främmande kapital sjönk på grund av minskningen av räntorna för Statskontorets årsavgiftslån från 1,39 % till 0,54 % från och med 1.3.2018. För finansiering av nyproduktionen på Mårtendalsgränden 2b lyfte bolaget räntestödslån för 7,5 milj. euro. För finansiering av fastigheten Brokärrsvägen 1 lyfte bolaget räntestödslån för 19,2 milj. euro. Eftersom lånen amorterades för 27 milj. euro, ökade inte skuldbeloppet utan det hölls på samma nivå som året innan.
- Reparationsbudgeten innevarande år underskred sammanlagt med 2,5 milj. euro. Alla beräknade reparationsprojekt genomfördes inte enligt planerna utan de planmässiga reparationerna och underhållsreparationernas innehåll ändrades när det gäller reparationsbyggandets marknadsläge och reparationsarbetets innehåll i konkurrensutsättningsskedet för en del projekt.

Resultatkalkyl 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	94 815	94 032	783	95 341	-526	97 603
Personalkostnader	-3 032	-3 325	293	-2 953	-79	-4 052
Skötselkostnader för fastighetsegendomen	-47 865	-49 945	2 080	-46 443	-1 422	-58 711
Övriga rörelsekostnader	-1 035	-1 068	33	-853	-182	-974
Avskrivningar	-20 677	-19 020	-1 657	-18 265	-2 412	-19 561
Rörelseresultat	**22 207**	**20674**	**1 533**	**26 827**	**-4 620**	**14 305**
Finansiella intäkter	216	42	174	67	149	34
Finansiella kostnader	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	752	-10 376
Skatter	0	0	0	0	0	0
Nettoresultat	**16 850**	**11 596**	**5 254**	**20 569**	**-3 719**	**3 963**
Extraordinära poster (netto)	0	0	0	0	0	0
Resultatet totalt	**16 850**	**11 596**	**5 254**	**20 569**	**-3 719**	**3 963**

1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Investeringar (netto)	38 410	40 000	-1 590	44 105	-5 695	33 760
Leasingansvar vid periodens slut	0	0	0	0	0	0
Lån vid periodens slut	515 180	518 632	-3 452	508 603	-508 603	526 526
Eget kapital	46 573	30 000	16 573	27 402	19 171	46 570
Balansomslutning	702 890	690 000	12 890	670 005	-623 432	740 000
Personal antal	52	52	0	50	702 840	55

Koncernen VAV Asunnot Oy				
Nyckeltal	Utfall 2018	Budget 2018	Ändring tot ./. budg.	Utfall 2017
Rörelsevinst %	24	25	-1	30
Bostäder	10715	10516	199	10481
Bostädernas beläggningsgrad %	99,1	99,1	0	99,0
Omsättning %	11,6	12	0	12
Hyresfordringar i förhållande till omsättningen %	1,2	1,2	0	1,2
Personalen	51	52	-1	50
Medelhyra €/m2/mån.	12,11	12,11	0	11,95
Hyrornas variationsvidd	9,86-15,44	9,86-15,44		9,65-15,04

Investeringar

- Mårtensdalsgränden 2b, (färdigställts 1/2018), bostäder 52 st., av vilka specialboende 15 st., anskaffningspris 8,8 milj. euro
- Brokärrsvägen 1, objekt med miljömärket Svanen, bostäder 127 st., anskaffningspris 21,3 milj. euro
- Myrbacka äldrecenter (färdigställt 10/2019), bostäder 199 st., skattefritt anskaffningsvärde 34,2 milj. euro
- Violbrinken 4, (färdigställts 4/19), bostäder 72 st., av vilka specialboende 15 st., anskaffningspris 10,3 milj. euro
- Stävgränden 7, (färdigställts 2/19), bostäder 86 st., anskaffningspris 14,1 milj. euro
- Investeringarna för nyproduktion finansieras med räntestödslån och Aras borgenslån. Egna medel täcks med ett eventuellt startbidrag (tillgängligt fram till slutet av 2019) och med försäljningsintäkter samt internt tillförda medel.

Reparationsprojekt

- Reparationer utfördes vid fastigheterna för 21,1 milj. euro, finansiering genom internt tillförda medel. Årsbudgeten för reparationerna är sammanlagt 23,5 milj. euro. Av reparationerna överförs 2,5 milj. euro till år 2019.

Finansiering

- Likviditetskvoten var rimlig och kortfristiga skulder kan skötas med likvida medel. Likviditeten påverkades av intäkter från försäljning av egendom samt fordringar och kreditförluster som kvarstod på skälig nivå. Trots att amorteringarna enligt villkoren i skuldebrevet stiger i takt med att bostadsbeståndet föråldras (bostadsbeståndets genomsnitt 25 år) kan extra amorteringar göras enligt planerna.
- Räntenivån är fortsättningsvis låg med det är skäl att förbereda sig på en moderat räntehöjning. Den ekonomiska tillväxten fortsätter i långsammare takt, men boendekostnadernas ökning blir inte långsammare. Till exempel ökar skatterna som riktas mot boendet (fastighets- och energiskatter). Det blir besvärligare att förbereda sig på reparationer och möjligheterna till extra amorteringar utöver villkoren i skuldebrevet finns inte. Dessutom finns det nuförtiden bara två aktörer som erbjuder långsiktig finansiering.
- För de egna tillgångarnas del torde finansieringen av nyproduktionen kunna skötas genom ett startbidrag som beviljats av ARA samt genom realisering av egendom under åren 2018–2019. Räntan inräknas på egna medel i hyran och på så vis säkerställs egna medel för nyproduktion och reparationsbyggnation utöver försäljningsintäkterna.
- För reparationsbyggnad måste bolaget troligtvis ta räntestödslån år 2020 så att inte reparationsbehovet växer sig för stort och för att fastigheternas värde ska kunna bevaras. Egenfinansieringsandelarna för lånefinansierat reparationsbyggande samlas in genom hyror.
- Behovet att delvis lånefinansiera reparationsbyggandet fortsätter från år 2020 fram till år 2024. Därvid blir de ursprungliga finansieringslånen för 80-talets aravafastigheter betalda, och det borde igen vara möjligt att finansiera reparationerna med internt tillförda medel.

- Genom reparationer i rätt tid och enskilda försäljningar av fastighetsbeståndet strävar man efter att minimera reparationsskulden.
- Arava- och räntestödslånens amorteringsplaner med växande amorteringar och hyresgästernas betalningssvårigheter är en utmaning inom de närmaste åren.

Kassaflöde 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
kassa vid periodens början	29 047	29 047	0	19 979	-66 294	37 556
+ intäkter från verksamheten (+)	94 815	94 032	783	95 341	142 111	97 603
- verksamhetsutgifter (-)	-48 899	-51 013	2 114	-47 296	-4 794	-59 685
- betalningar av investeringar med likvida medel (-)	-38 410	-40 000	1 590	-44 105	-8 151	-33 760
- låneamorteringar (-)	-28 467	-27 522	-945	-30 259	-22 142	-29 989
- låneräntor (-)	-5 573	-9 120	3 547	-6 325	-47 284	-10 376
+ ökning i lån (+)	35 044	40 000	-4 956	41 711	5 997	41 335
Kassa vid periodens slut	**37 556**	**35 424**	**2 133**	**29046,6**	**8509,809**	**42 684**

Personal

- Antalet anställda 54 (år 2018 i snitt 51)
- Kvinnor 57 % och män 43 %
- Anställdas medelålder 50 år (2017/50 år)
- 20 % av de anställda 60 år eller äldre (2017 /22 %)
- Fyra anställda går i pension 2019
- Man konkurrerar med andra aktörer om erfarna anställda inom byggherreverksamhet och reparationsbyggande.
- Organisationsändring från och med 1.9; grundande av en kundrelationsenhet som omfattar disponenttjänster, hyresverksamhet och kundservice, övrig byggherreverksamhet, underhåll och förvaltning
- Omsättning 12,9 % (2017/16 %), 13 nyanställda, av vilka fem får nya arbetsuppgifter
- Förberedelser för förändringar i personalens ålderstruktur genom föregripande rekrytering

Riskhantering

- Riskhanteringsplanen har uppdaterats och godkänts i bolagets styrelse i december 2018.
- 1. Överstor efterfrågan på hyresbostäder / en tillräcklig nyproduktion
- 2. Enstaka fastigheter som är i tekniskt och ekonomiskt dåligt skick / planmässig reparationsverksamhet och ansökan om avreglering av fastigheter och försäljning av dessa
- Lagstiftningsrelaterade risker / intressebevakning
- Ränterisk och lånevillkor med växande amorteringar / tidigarelagda amorteringar och skydd mot räntehöjningar
- Skatterisk i samband med överföring av affärsverksamhet

Koncernen VTK Kiinteistöt Oy

FO-nummer	0517745-4
Ägarandel	100 %
Styrelsens ordf.	Hannu Vikman
Verkställande direktör	Jukka Antila

VTK inledde sin verksamhet på 1970-talet under namnet Kiinteistö Oy Grandinkulma, då man började planera kontorslokaler för staden på fastigheten Grandis plats. Verksamheten växte och namnet byttes till Vantaan Teollisuuskiinteistöt Oy. Bolaget har verkat under nuvarande namn VTK Kiinteistöt Oy från och med 2015.

Under de senaste fyra årtiondena har VTK också varit en viktig byggare av undervisnings- och servicelokaler i Vanda. En del av projekten som VTK genomfört har också främjat stadens näringspolitik.
VTK Kiinteistöt erbjuder ett brett utbud av olika fastighetslösningar för permanenta eller tillfälliga lokalitetsbehov.

Närmare information om VTK Kiinteistöt Oy under http://www.vtkoy.fi/

Omvärld

Vård- och landskapsreformens inverkan på bolagets verksamhet klarnar efter att beslut fattats. I fem fastigheter som hör till VTK Kiinteistöt Oy är stadens social- och hälsovårdsväsende hyresgäst. Vid Vårdträdsgränden 15–17 verkar social- och hälsovården. Vid Backasgränden 5 finns familjerådgivningens lokaliteter, miljöcentralen, Affärsverket för mun- och tandhälsa samt stadsveterinären. Vid Hakucenter på adressen Galoppbrinken 6 verkar en av stadens social- och hälsovårdsenheter. Kungsörnsvägen 10 inhyser stadens tandklinik. I fastigheten Koy Vantaan Jönsaksentie 4 som köptes 31.10.2017 verkar Myrbacka hälsostation.

Flyttningen av sysselsättningsservicen till huvudstadsregionens samkommun Kasvu lär inverka på Reelis lokaler på Släckruskvägen 2.

Verksamhet

Uppdateringen av kapitalhyresobjektens kapital- och underhållshyror har slutförts. I uppdateringen beaktades fastigheternas service- och underhållskostnader och kapitalhyresavtalen anpassades till att motsvara de allmänna hyresbestämningarna.

År 2015 påbörjades en utbyggnad av yrkeshögskolan Metropolias campus i Myrbacka och utbyggnadsinvesteringen är slutförd. Utbyggnaden togs i användning hösten 2018. Helhetspriset för projektet uppgick till omkring 36 miljoner euro. Investeringen finansierades genom leasing.

Investeringen av byggarbetena på utbyggnaden av Ylästön koulu samt ändringsarbetena i skolans äldre del inleddes 2017. Utbyggnaden tas i användning hösten 2019, investeringsvärdet uppgår till ca 6,9 miljoner euro, av vilka 4,3 milj. euro förverkligades år 2018 (2017: 0,2 miljoner euro).

Ombyggnadsprojektet som rör Varias lokaliteter i Aviapolis inleddes sommaren 2017 och färdigställdes i början av hösten 2018. Projektets värde är 2,9 milj. euro, varav 1,9 milj. euro förverkligades år 2018 (2017: 1,0 miljoner euro).

Under 2018 förverkligades ändringsarbetena i Reeli på Släckruskvägen 2. Projektets utfall är totalt 2,1 milj. euro, varav investeringens andel var cirka 0,5 milj. euro. Projektbudgeten för ändringsarbetena i arkivet är 2,9 milj. euro, varav 1,8 milj. euro förverkligats år 2018.

VVS-reparationer utfördes i idrottsanläggningarna i Myrbacka idrottspark för totalt 1,1 milj. euro.

Bolaget köpte 6/2018 Vantaan Moottorirata Oy: s byggnader och banor för totalt 0,6 milj. euro. Kartingbanans ändringsarbeten har utförts för 0,5 milj. euro år 2018.

VTK Kiinteistöt Oy köpte 31.10.2017 aktiestocken i bolaget Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4. Köpesumman var 12,6 milj. euro, och till VTK överfördes dessutom skulder som Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4 hade till moderbolaget på ca 9,1 milj. euro. Styrelsen för VTK Kiinteistöt Oy fattade ett beslut i januari 2018 om att göra en placering i form av eget kapital i den fond för fritt eget kapital som investerats i Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4. I samband med arrangemangen kvitterades Kiinteistö Oy Vantaan Jönsaksentie 4:s skuld på 9,1 milj. euro som betald.

Dotterbolaget Kivistön Pysäköinti Oy fusionerades med VTK Kiinteistöt Oy 30.6.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo fusionerades med VTK Kiinteistöt Oy 31.8.2018. VTK Kiinteistöt Oy köpte 980 st. aktier (15,4 %) i Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalo. Vidare sålde VTK Kiinteistöt Oy 16 st. av Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkkis aktier. Kivistön Pysäköinti sålde innan fusionen med VTK Kiinteistöt Oy tre stycken aktier av Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki.

Den mest betydande kommande investeringen:
Byggandet av en mångfunktionell kontorsbyggnad i Dickursby centrum inleds år 2021, projektets värde är 35–45 milj. euro. Kostnadskalkylen preciseras under våren 2019 när projektplanen färdigställs.

Ekonomisk översikt

Resultatkalkyl 1 000 eur	Preliminärt Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	28 360	26 348	2 012	19 812	8 548	29 022
Personalkostnader	-636	-622	-14	-989	353	-604
Skötselkostnader för fastighetsegendomen	-13 456	-12 607	-849	-6 523	-6 933	-13 949
Avskrivningar och nedskrivningar	-10 724	-10 667	-57	-10 298	-426	-11 429
Rörelseresultat	**3 544**	**2 453**	**1 091**	**2 002**	**2 453**	**3 040**
Finansiella intäkter och kostnader	-730	-796	66	-552	-178	-616
Skatter	-1 312		-1 312	-649	-663	-1 558
Vinst/förlust före minoritetsandelen	**1 502**	**1 657**	**-155**	**801**	**1 611**	**866**
Minoritetsandel	913		913	650		
Räkenskapsperiodens resultat	**2 415**	**1 657**	**-155**	**1 451**	**1 611**	**866**

1 000 eur	Preliminärt Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Investeringar	12 953	10 426	2 527	16 017	-3 064	9 292
Leasingansvar vid periodens slut	36 673	45 000	-8 327	31 331	5 342	38 817
Lån vid periodens slut	125 512	115 000	10 512	125 048	464	113 000
Eget kapital	41 740	45 428	-3 688	45 428	-3 688	174 277
Balansomslutning	185 214	157 000	28 214	174 277	10 937	185 000
Personal antal	8	6	2	23	-15	8

VTK Kiinteistöt Oy-koncernens siffror som presenteras i rapporten är preliminära.

Från och med början av året överfördes underhållet av de fastigheter som ägs av bolaget från staden till VTK Kiinteistöt Oy (med undantag av idrottsanläggningarna i Myrbacka och Dickursby, eftersom underhållet av dessa överfördes till VTK fr.o.m. 1.4.18).

Moderbolaget VTK Kiinteistöt Oy:s intäkter ökade med 9,0 milj. euro jämfört med året innan (2018: 28,4 milj. euro, 2017 19,4 milj. euro). Uppdateringen av kalkyleringsgrunderna för kapitalhyrorna och överföringen av underhållshyrorna till VTK ökade intäkterna med ca 6,5 milj. euro. KOy Vantaan Jönsaksentie 4:s inverkan på ökningen av underhålls- och kapitalhyrorna var 1,0 milj. euro jämfört med året innan (VTK köpte bolagets aktier 10/2017). Vidare har Kiinteistö Oy Kauppalantalos fusionsvinst, 1,3 milj. euro, bokförts under övriga intäkter.

Moderbolagets skötselkostnader ökade med 7,1 milj. euro (2018: 14,0 milj. euro, 2017 6,9 milj. euro) jämfört med året innan. Av ökningen var andelen underhållskostnader för kapitalhyresobjekten cirka 3,1 milj. euro, vederlagsavgifterna som betalades till KOy Vantaan Jönsaksentie 4 ökade skötselkostnaderna med 1,5 milj. euro. Reparationer och ändringar som utförts av hyresgäster ökade med 4,3 milj. euro jämfört med året innan (2017: 1,2 milj. euro, 2018: 5,6 miljoner euro). Ökningen beror huvudsakligen på ändringsarbeten i arkivet på Släck-

ruskvägen 2, rivningsreserveringar och ökade kostnader för årsreparationer på Minkvägen 8 och Konvaljvägen 13 (obs. Kapitalhyresobjektens underhåll som överförts till VTK omfattar också årsreparationer av objekten i fråga).

Moderbolagets preliminära resultat är 3,5 milj. euro (inkl. fusionsvinst 1,3 milj. euro) (2017: 2,3 miljoner euro).

Koncernens avkastning för år 2018 uppgick till 28,4 milj. euro (2017: 19,8 miljoner euro). Koncernens skötselkostnader uppgick till 13,4 milj. euro (2017: 6,5 miljoner euro). Koncernens preliminära resultat för 2018 är 2,4 milj. euro (korrigerat resultat 2017: 1,5 miljoner euro).

Investeringar

Koncernens investeringar uppgick till 12,8 milj. euro (2017: 16,0 miljoner euro). VTK Kiinteistöt Oy:s investeringar var 11,5 milj. euro (2017: 14,9 milj. euro), av vilka 1,1 milj. euro utgjordes av anskaffningen av Kiinteistö Oy Lehdokkitien Virastotalos aktier. Investeringarna i Kivistön Putkijäte Oy:s sopsugsystem uppgick till 1,1 milj. euro (2017: 1,3 miljoner euro).

VTK Kiinteistöt Oy, de mest betydande pågående och kommande investeringarna

- Utbyggnaden av Ylästön koulu och ändringsarbetena i skolans äldre del, 2017–9/2019, beräknade projektkostnader 6,9 milj. euro – lånefinansiering
- Släckruskvägen 2: Ändringsarbeten i arkivet 2018–2019, beräknade projektkostnader 2,7 milj. euro (varav ca 1,8 milj. euro investering) – egen finansiering
- Utbyggnad av affärsfastigheten i Hålatallen 2019–2020, beräknade projektkostnader 0,8 milj. euro – egen finansiering
- Ändringsarbeten i ungdomslokalen och biblioteket i allaktivitetshuset Lumo 2019–2020, beräknade projektkostnader 0,9 milj. euro – egen finansiering
- Renovering av Lumos gymnastiksal 2019, beräknade projektkostnader 0,3 milj. euro – egen finansiering
- Metropolia, avlopp, yttertak och ventilationsreparationer 2019, 0,3 milj. euro – egen finansiering
- Byte av konstgräsplanen i Myrbacka fotbollshall 2019, 0,3 milj. euro – egen finansiering
- Konvaljvägen 13, rivningskostnaderna för mångfunktionellt kontorshus 2019, beräknade kostnader 1,2 milj. euro.
- Årsreparationer och ombyggnad av nuvarande fastighetsbestånd åren 2019–22: Skolor och daghem 500 t€/år, Social- och hälsovårdsfastigheter 100 t€/år, Idrottsfastigheter 100 t€/år, Företagsfastigheter 120 t€/år
- Byggandet av den mångfunktionella kontorsbyggnaden i Dickursby centrum inleds 2021, beräknade projektkostnader 35–45 milj. euro – lånefinansiering

Kivistön Putkijäte Oy:s investeringar för schaktning, rörsystem och sopstationer var cirka 1,7 milj. euro år 2019.

Finansiering

VTK-koncernens bankkontosaldon 31.12.2018 var sammanlagt 20 milj. euro, varav VTK:s andel är 15 milj. euro.

VTK Kiinteistöt Oy:s lånestock 31.12.2018 var 126 milj. euro. Bolaget amorterade lån för 24 milj. euro under 2018.

Storleken på VTK Kiinteistöt Oy:s slutamorteringar på lånen 1/18–1/19 var totalt cirka 19 milj. euro, vilka VTK refinansierade genom att 6/2018 ta upp två lån, totalt 25 milj. euro. Med lånen i fråga finansieras bl.a. Ylästön koulus finansiering.

Kivistön Pysäköinti Oy:s lånestock var 1,9 milj. euro i slutet av året. Bolaget amorterade lån för 0,3 miljoner euro år 2018.

Leasingansvaret för moderbolaget Metropolias gamla fastighet 31.12.2018 är 3,5 milj. euro och utbyggnadens leasingansvar 31.12.2018 är 33,1 milj. euro.

Kassaflöde 1 000 eur	Preliminärt Utfall 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017
kassa vid periodens början	1 800	1 386	414
+ intäkter från verksamheten (+)	25 773	20 729	5 044
- verksamhetsutgifter (-)	-18 336	-19 061	725
- betalningar av investeringar med likvida medel (-)	-11 942	-15 342	3 400
- låneamorteringar (-)	-24 751	-11 028	-13 723
- låneräntor (-)	913	650	263
+ ökning i lån (+)	25 000	22 500	2 500
+ aktieemission (+)	4 244	1 966	2 278
Kassa vid periodens slut	**2 701**	**1 800**	**901**

Personal

VTK Kiinteistöt Oy hade åtta anställda 31.12.2018 (31.12.2017 fem personer). Under hösten rekryterades två personer till bolaget.

Avtalet om inhyrd personal mellan stadens idrottsservice och Myyrmäen Urheilupuisto Oy har upphört under våren 2018 med anledning av idrottsservicens organisationsändring. Av denna orsak har bolaget inte längre någon personal.

Kivistön Putkijäte Oy har en verkställande direktör som sköter uppgiften vid sidan av sitt egentliga arbete.

Riskhantering

Riskhanteringsplanen har uppdaterats vid styrelsens möte 14.11.2018. Bolagets gamla fastighetsbestånd är redan över 20 år gammalt, vilket innebär att man under de kommande åren måste vara förberedd på betydande reparationsinvesteringar så att värdet på framför allt vanliga lokalitetsobjekt kan bevaras.

Största delen av bolagets nya fastighetsbestånd har byggts på 2000-talet och inom cirka 10 år når fastigheterna en ålder då dem måste byggas om. Om nya stora investeringar görs parallellt med ombyggnaderna, kommer bolagets ekonomi att belastas av ombyggnadskostnaderna och kostnaderna för nyproduktionen samtidigt.

Det kommer fortsättningsvis att vara nödvändigt för bolaget att satsa på att stärka finansieringsstrukturen och ekonomin även under de kommande åren då investeringarna under de senaste åren till 100 procent finansierats med lånat kapital. De närmaste åren kommer, sett ur ett finansieringsperspektiv, att vara tunga och om det sker en märkbar höjning av räntenivån måste man skrida till åtgärder för att reglera lånen i syfte att säkra likviditeten. Om räntenivån ändå hålls kvar på nuvarande nivå kommer finansieringsläget att lätta om 3–5 år.

Vård- och landskapsreformens inverkan på bolagets hyresverksamhet samt en eventuell ökning av arbetet med att åtgärda problem med inomhusluften, särskilt i skolfastigheterna.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

FO-nummer	2440395-5
Ägarandel	100 %
Styrelseordförande	Jari Ahokas
Verkställande direktör	Liisa Sarjala

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy är ett bolag som ägs till 100 % av Vanda stad. Bolagets verksamhetsområde är fastighets- och landskapsskötsel, byggnads- och reparationsservice, städservice samt måltidsservice och övrig näringsservice, aula-, trygghets- och väktartjänster samt post- och kurirverksamhet. Bolaget inledde sin ordinarie verksamhet från och med början av år 2012. I bolagets tjänst trädde omkring 1 000 personer från fastighetscentralen i form av s.k. tidigare anställda. I slutet av år 2016 hade bolaget 949 personer anställda.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:s uppgift är att stödja verksamhetsområdena inom Vanda stadskoncern och deras kunder genom att producera sådana måltids-, sanitets- och fastighetstjänster och dessas stödtjänster som motsvarar kundernas behov. Bolagets marknadsföringsnamn är Vantti.

Ytterligare information om Vantaan Tilapalvelut Oy http://www.vantti.fi/

Omvärld

Lagen om offentlig upphandling och koncession som trädde i kraft 1.1.2017 preciserade bolagets verksamhetsbetingelser i anknytning till bolagets in-houseställning och ändrade bland annat de tröskelvärden som inverkar på valet av upphandlingsförfarande. Bolaget har fått ett utlåtande av upphandlingscentralen om organisering av försäljning på bolagets marknad.

I och med att en eventuell vård- och landskapsreform flyttas till början av 2021 får bolaget och stadskoncernen mer tid att förbereda sig på förändringarna. Reformen verkar i vilket fall som helst inverka i stor grad på bolagets verksamhetsbetingelser och kundrelationer vad gäller tjänsterna som erbjuds social- och hälsovårdsväsendet från och med att reformen träder i kraft. Social- och hälsovårdsväsendets andel av bolagets försäljning är över 20 %. Bolaget utreder vilka konsekvenser för personalen detta eventuellt kommer att ha och vilka verksamhetsmodeller som krävs i förändringen för att kunna förbereda sig på att reformen träder i kraft på ett kontrollerat sätt.

Verksamhet

Bolaget förenklade måltidsservicens organisationsstruktur genom att sammanföra serviceköken till samma serviceområde som det tillredningskök som tillreder mat till dem. Förändringen trädde i kraft 1.1.2018 och med den eftersträvas mer transparent ekonomisk styrning samt eliminering av onödiga interna transaktioner. Bolaget förnyade ekonomienhetens organisationsstruktur genom att stärka controller-funktionen inom affärsverksamhetsenheterna och genom att överföra faktureringsfunktionen till affärsverksamhetsenheterna. Bolaget förnyade måltidsservicens organisationsstruktur från och med 1.12.2018. En ny chefsnivå, måltidsservicecheferna, började sitt arbete inom måltidsservicen. De rapporterar till områdescheferna och är chefer för anställda inom måltidsservicen, ansvariga inom måltidsservicen och kockarna.

Hösten 2017 beredde bolaget en digital strategi med syfte att modernisera funktionerna, öka automationsgraden och utöka arbetets innehåll och effektivitet. Den digitala strategin godkändes av bolagets styrelse 25.1.2018. Under hösten började man använda de nya servicekassorna. Uppföljningen av hygien- och fastighetstjänsternas kvalitet, behandlingen av respons och reklamationer i GM-systemet inleddes under hösten, inom måltidsservicen i början av 2019.

För att kunna förnya bolagets intranät har man kartlagt funktionerna för den dataterminalutrustning som behövs samt enheternas publiceringsbehov, förnyandet av publiceringen av matsedlar framskrider i systemet Aromi enligt planerna.

Bolaget började använda modulen för Kiha-systemets serviceavtal inom sanitetsservicen under året, vilket förenklade faktureringspraxisen och gjorde den klarare. Det är fråga om det första datasystemet för det nämnda användningsändamålet och projektområdet i bolagets verksamhetshistoria.

Bolaget lade ut löneräkningen och tjänsterna för den operativa personalförvaltningen på entreprenad till Asetz Insight Oy från och med 1.6.2018 och fem personer från Vantti övergick i Asetz Insight Oy:s tjänst som tidigare anställda.

Bolaget införde nya HR-system via Asetz Insight Oy i början av 2019:
Mepcon i löneräkningen samt Quinyx i planeringen av arbetsturer och uppföljningen av arbetstiden.

Bolaget satsar på informationen genom att införa en informationsstrategi för åren 2019–2022. Bolagets syfte är att förbättra organisationens informationsgång och image samt de anställdas tillfredsställelse med arbetet. Bolaget inför ett nytt intranät i början av 2019, och planerar att förnya sina webbsidor.

Ekonomisk översikt

Bolagets resultat var 292 t€ och det är helt klart det bästa resultatet i bolagets historia. Resultatet förbättrades med närmare 150 t€ jämfört med året innan och speciellt i fastighetsservicen, där resultatet förbättrades med 325 t€. Slutet av året var ändå ekonomiskt sämre för bolaget än vad som förutsågs i delårsöversikten 1–8/2018. Måltidsservicens omsättning utföll i december på en lägre nivå jämfört med prognoserna och också köpet av tjänster ökade under det senaste kvartalet.

Bolaget omsättning år 2018 var cirka 48 m€, vilket var en ökning på cirka 1,1 m€ jämfört med året innan. Utvecklingen mellan respektive affärsverksamhetsenhet skiljde sig mycket. Ökningen av fastighetsservicens omsättning var rentav 1,3 m €. Sanitetsservicens omsättning ökade med 67 t€ och omsättningen inom måltidsservicen minskade med cirka 300 t€.

Bolagets personalkostnader har hållit sig på samma nivå som 2017. Ökningen inom fastighetsservicen är 369 t€, 79 t€ inom sanitetsservicen och inom måltidsservicen minskade personalkostnaderna med -345 t€. I de olika affärsverksamhetsenheterna utföll kostnaderna för inhyrd personal enligt följande: 580 t€ inom måltidsservicen, 30 t€ inom fastighetsservicen och 231 t€ inom sanitetservicen. På bolagsnivå var kostnaderna för inhyrd personal 52 t€, vilket var 15 t€ mindre än året innan.

Köp av tjänster har ökat med 887 t€ på bolagsnivå. De största orsakerna till överskridningarna är:
En större användning av inhyrd personal inom måltids- och sanitetsaffärsverksamhetsenheterna och ett projekt med att lägga ut löne- och personalförvaltningen på entreprenad till Azets Insight Oy.

Kostnaderna för material och förnödenheter minskade med 128 t€ jämfört med året innan. Den uppnådda inbesparingen grundar sig på den positiva utvecklingen inom affärsverksamhetsenheten måltidsservicen.

Resultatkalkyl 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	47 999	47 566	432	46 929	1 070	48 459
Personalkostnader	-29 857	-30 706	849	-29 817	-40	-30 790
Material och tjänster	-16 400	-15 649	-751	-15 641	-758	-16 001
Övriga rörelsekostnader	-1 140	-1 064	-76	-1 146	6	-951
Avskrivningar	-224	-206	-18	-189	-34	-275
Rörelseresultat	**378**	**-58**	**436**	**135**	**243**	**444**
Finansiella intäkter	5		5		5	1
Finansiella kostnader	-24	-8	-16	-13	-11	-8
Skatter	-72		-72		-72	
Nettoresultat	**287**	**-65**	**353**	**122**	**165**	**437**
Extraordinära poster (netto)	5		5	21	-16	19
Resultatet totalt	**292**	**-65**	**358**	**143**	**149**	**456**

1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Investeringar (netto)	172	439	-267	353	-181	507
Leasingansvar vid periodens slut	0	0	0	0	0	0
Lån vid periodens slut	0	0	0	0	0	0
Eget kapital	1156	0	1156	880	276	0
Balansräkningens slutsumma	9326	0	9326	9 302	24	0
Personal antal	944	0	944	970	-26	0

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

1000 eur	Måltid 2018	Städservice 2018	Fast.service (inkl. Vaktmästarna) 2018	Måltid 2017	Städservice 2018	Fast.service (inkl. Vaktmästarna) 2017
Omsättning och övriga rörelseintäkter	22 523	13 101	12 363	22 828	13 034	11 055
Affärsverksamhetens kostnader	-23 038	-12 954	-11 710	-23 201	-12 845	-10 727
Rörelseresultat	**-515**	**146**	**653**	**-373**	**189**	328

Nyckeltal	Utfall 2018	Budget 2018	Utfall 2017
Omsättning 1000 eur	47 999	47 566	46 929
Personal antal	944		970
Omsättning / person / mån.	4,24		4,03
Producerade måltider st./ mån	797 913		822 208
städavtal m2/ mån.	498 167		488 777
Fastighetsserviceavtal m2 / mån. (inkl.ej gårdsområden)	914 042		908 300

Investeringar

Vanttis mest betydande investeringar hänför sig till bolagets datasystem. Dessa investeringar bokförs i Vanda stads balansräkning och i samband med IT-administrationens månadsfakturering betalar bolaget en summa som motsvarar de avskrivningar som staden gjort.

Bolagets största investeringshelhet som är aktuell omfattas av den godkända digitala strategin för åren 2018–2021. De planerade totala investeringarna är preliminärt 680 t€ sammanlagt. Den totala summan för programmet delas in i flera delprojekt, av vilka de största är ett dataarkiv och ett rapporteringsprogram som använder sig av dataarkivet (250 t€), ett administreringssystem för anställda (100 t€) och automatisk allokering av livsmedelsfakturor (100 t€).

I inledningsfasen görs ännu preciserande projekt- och nyttobedömningar av enskilda investeringar på normalt vis i enlighet med beredningsprocessen i anslutning till Vandas datasystemsinvesteringar. Utöver de egentliga investeringar som hör till programmet påverkar den digitala strategin kostnaderna för bolagets dataterminalutrustning. Bolaget beaktar dessa kostnader i samband med sin årsbudgetering.

En av de viktigaste investeringarna som kan nämnas av de systeminvesteringar utanför den digitala strategin som påbörjats tidigare, är stadens och Vanttis gemensamma fastighetsförvaltningsprojekt KIHA. Införandet inleddes 2016 och slutfördes under 2018. Vanttis finansieringsandel av projektets investeringsbehov är 68 t€.

Bolagets affärsverksamheter är inte särskilt kapitalintensiva och det förutsätts inte heller några större investeringar i bolagets verksamhet inom den närmaste framtiden. Med hänsyn till detta och till stadskoncernens utvalda finansieringsstrategi som utnyttjar ägar- och leasingfinansiering planerar bolaget i princip att finansiera nödvändiga investeringar genom intern finansiering. Bolagets styrelse bekräftar investeringsplanen för respektive år i samband med årsbudgeteringen.

Investeringarna som enligt planerna bokförs i balansräkningen för 2019 uppgår totalt till 507 000 euro.

Den föreslagna investeringssumman fördelas på affärsverksamhetsenheterna enligt följande:

Måltidsservicen	202 000 €
Sanitetsservicen	130 000 €
Fastighetsservicen	50 000 €
Interna tjänster	125 000 €

Planerade investeringar enligt verksamhetsställe inom måltidsservicen utgörs av upphandlingar i anslutning till kärl, matlagning och mattransport samt mätningsanordningar. Sanitetsservicens plan utgörs av ersättande investeringar i manuella arbetsredskap och städmaskiner som gått sönder. Fastighetsservicens planerade investeringar anknyter till anskaffning av arbetsmaskiner och utveckling av postutdelningsverksamheten. De interna tjänsternas investering gäller sammanslagning och inredning av kontorslokaler som används av bolagets närchefer och de interna tjänsterna. I detta avseende är genomförandet av planen bundet till att man hittar en lämplig lokal för ändamålet. De interna tjänsternas övriga investeringar är automatisk allokering av inköpsfakturor och elektronisk lärplattform. Motsvarande investeringar år 2018 i anslutning utvecklingen av den operativa verksamheten var 439 t€.

Finansiering

Bolagets kassaandel 31.12.2018 var lite över 2,9 m€ (31.12.2017 cirka 2,3 m€).

Kassaläget varierar inom bolagets regelbundna verksamhet å ena sidan med anledning av de månadsvisa förfallotiderna för lönebetalning och försäljningsfakturering och å andra sidan till följd av affärsverksamhetens periodväxlingar på årsbasis. Bolaget använder koncernkontots limit månadsvis med jämna mellanrum i samband med lönebetalningarna, och på årsbasis belastar sommarens lugna försäljningsmånader kassan tillfälligt, vilket ändå normaliseras av de typiska och normala försäljningsmånaderna.

Koncernkontots limit tryggar bolagets finansiella ställning i tillräcklig grad under perioden 2018–2022 under förutsättning att lönsamheten i bolagets verksamhet kommer i närheten av ett nollresultat och att det inte sker oväntade förändringar i bolagets produktionsvolymer eller uppstår påtagliga störningar. Bolaget har inget långfristigt lån.

Om bolagets planerade måttfulla investeringsökning jämfört med tidigare verksamhetsår förverkligas höjs det kapitalbelopp som är bundet till verksamheten. Det är i praktiken möjligt att kontrollera kassaeffekterna genom att på förhand planera investeringarna.

Vårdreformen kan inverka på bolagets produktionsvolym. Bolaget bereder sig på reformen i första hand som en förändring i verksamheten och ekonomin och inte som en finansiell förändring – bolaget ska anpassa sin verksamhet på ett kontrollerat sätt utifrån eventuella volymförändringar.

Kassaflöde 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
kassa vid periodens början	4		4	4	0	
+ intäkter från verksamheten (+)	47620		47620	46983	637	
- verksamhetsutgifter (-)	-47448		-47448	-46630	-818	
- betalningar av investeringar med likvida medel (-)	-172		-172	-353	181	
- låneamorteringar (-)			0		0	
- låneräntor (-)			0		0	
+ ökning i lån (+)			0		0	
Kassa vid periodens slut	**4**	**0**	**4**	**4**	**0**	**0**

Obs. Koncernkontots saldo uppges i fordringarna

Personal

Personalstrukturen och personalantalen jämfört med läget i slutet av 2018 framgår av tabellen nedan. Det totala personalantalet har sjunkit något jämfört med läget året innan, vilket bland annat kan bero på svårigheterna att få arbetskraft.

31.12.2017 vs. 1.1–30.8.2018 vs. 31.12.2018

Personalstruktur och personantal:

	Ordinarie			Visstidsanställda			Sammanlagt		
	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018	12/2017	8/2018	12/2018
Måltider	352	347	333	31	24	27	383	371	360
Fastighet	176	188	190	12	8	7	188	196	197
Sanitet	363	358	356	18	27	17	381	385	373
Interna	17	16	12	1	2	2	18	18	14
Vantti	908	909	891	62	61	53	970	970	944

Personalomsättningen har ökat jämfört med jämförelseuppgifterna för 2017. Personalomsättningen ökade inom alla affärsverksamhetsenheter. Återhämtningen i det allmänna ekonomiska läget ökar personalavgången och försämrar tillgången till arbetskraft inom bolagets tämligen lågavlönade verksamhetsområden.

1.1–31.12.2017 vs. 1.1–30.8.2018 vs. 31.12.2018

Omsättning av ordinarie personal

	Ordinarie		
	12/2017	08/2018	12/2018
Måltider	11,1	7,0	14,1
Fastighet	10,5	7,2	13,2
Sanitet	10,6	12,5	16,2
Interna	22,7	5,0	23,5
Vantti	11,0	9,1	15,0

Arbetsavtal som gäller tills vidare (=antalet ordinarie) har ökat en aning jämfört med läget för ett år sedan. Den genomsnittliga anställningstiden har sjunkit en aning till följd av personalomsättningen. Medelåldern för Vanttis anställda är nästan 48 år.

31.12.2017 vs. 1.1–30.8.2018 vs. 31.12.2018

	12/2017	08/2018	12/2018
Ordinarie personal	93,6 %	93,7 %	94,4 %
Andel kvinnor av personalen	75,6 %	73,8 %	73,2 %
Medelålder	47,6 år	47,7 år	47,8 år
Genomsnittlig servicetid	9,3 år	9,1 år	9,0 år

Bolagets sjukfrånvaroprocent (frånvaro av hälsoskäl totalt 1–12/2018) var 6,9 % (år 2017: 8,1 %). Bolaget har som mål att ytterligare minska sjukfrånvaron bland annat genom att utöka säkerhetsledningen och öka medvetenheten om ergonomi bland alla anställda samt utbilda servicehandledarna till ergonomihandledare (ergokummi). Vidare har cheferna fått mer kunskap om fördelarna med modellen för att aktivt bry sig och utbildats i att ingripa i ett tidigare skede med hjälp av samtal som förs inom ramen för aktivt engagemang. Begäran om bedömning av arbetsförmågan har också lämnats in mer aktivt på initiativ av cheferna när det har framkommit att en anställd har svårigheter att utföra sitt arbete och när arbetsplatsen inte har kunnat åtgärda dessa svårigheter i egen regi.

Riskhantering

Bolagets styrelse har godkänt den uppdaterade riskhanteringsplanen 28.11.2018. De mest märkbara riskerna i anslutning till bolagets verksamhet som har identifierats är bolagets konkurrenskraft, risker i samband med tillgång till kompetent personal, personalens engagemang och sjukfrånvaron och risker i anslutning till livsmedelshygien och specialdieter.

En separat utredning om bolagets konkurrenskraft har utarbetats i januari 2018. Utredningen ger närmare information om konkurrenskraften inom olika verksamhetsområden och kundgrupper och underlättar riktandet av fortsatta åtgärder. För att kunna hålla personalriskerna under kontroll har bolaget startat ett långvarigt projekt för att förnya sin lednings- och verksamhetskultur. I projektet utvecklas chefsarbetet och ledarskapet på ett sätt som betonar målmedvetenhet, uppskattning och växelverkan på alla organisationsnivåer och personalens deltagande utökas också för att utveckla ledningssystemet och förtydliga arbetsrollerna. För att kunna kontrollera riskerna i anslutning till måltidsservicens livsmedelshygien och specialdieter vidareutvecklar bolaget sina egenkontrollsprocesser.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy

FO-nummer	0503417-0
Ägarandel	95,5 %
Styrelseordförande	Miikku Nieminen
Verkställande direktör	Tiina Immonen

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy är ett bolag som ägs till 95,5 % av Vanda stad. MERCURIA Kauppiaitten Kauppaoppilaitos är ett privat handelsläroverk som ligger i Mårtensdal i Vanda. Bolaget erbjuder utbildning som leder till grundexamen i företagsekonomi (merkonom) både i form av grundläggande yrkesutbildning och fristående examen. Till utbildningsurvalet vid MERCURIA Vuxenutbildning hör dessutom yrkes- och specialyrkesexamina inom företagsekonomisektorn, såsom yrkesexamen för närchefer, specialexamen för butikschef samt specialexamen i ledarskap. Antalet studerande vid läroanstalten uppgår i genomsnitt till 800 (vuxna och ungdomar).

Ytterligare information om Kauppiaitten Kauppaoppilaitos http://www.mercuria.fi

Omvärld

Yrkesutbildningens nya lagstiftning trädde i kraft 1.1.2018. Det väsentliga i den nya lagstiftningen är kompetensinriktning och kundorientering. Den nya lagen ålägger utbildningsanordnarna att organisera sin verksamhet så att en kundorienterad och kompetensinriktad modell, med andra ord en sådan modell som bättre beaktar de personliga behoven hos den studerande kan förverkligas med allt mindre resurser.

1.1.2018 trädde också en ny lag och förordning om finansiering av yrkesutbildning. Man övergår stegvis till den nya finansieringsmodellen mellan åren 2018 och 2022. Under övergångsperioden betonas basfinansieringens andel som räknas enligt studerandeår, medan den finansieringsandel som betalas för avlagda examina och examensdelar är liten.

I systemet för statsandelsfinansieringen kan prisskillnaderna inom olika utbildningsområden kompenseras med kostnadskoefficienter. Kostnadskoefficienten är lägst (0,7) inom företagsekonomisektorn. Kauppiaitten Kauppaoppilaitos är en utbildningsanordnare inom ett utbildningsområde, och därför kan bolaget inte kompensera dåligt finansierad företagsekonomi genom något annat utbildningsområde. Detta är en betydande utmaning med tanke på lönsamheten.

Största delen av statsandelsfinansieringen delas ut på basis av målinriktade studerandeår, genom ett s.k. prestationsbeslut. Finansiering delas ut också på basis av en separat ansökan om strategifinansiering och ansökningar som grundar sig på eventuella tilläggsbudgetar. Dessa former av tilläggsfinansiering är projektliknande och avsedda för en viss verksamhet, och förbättrar inte finansieringen för den grundläggande verksamheten. Det är också mycket arbetsamt att ansöka om finansiering flera gånger om året. Utöver den nya lagstiftningen trädde också de nya examensgrunderna för grundexamen inom affärsverksamhet i kraft 1.8.2018.

Överföringen i realtid av uppgifter om studerandes prestationer till ett gemensamt utbildningsregister (KOSKI) gjordes i slutet av februari 2018.

Inom Kauppiaitten Kauppaoppilaitos följer man upp hur informationshanteringslagen som eventuellt träder i kraft under 2019 inverkar på bolagets verksamhet. Utarbetandet av en informationshanteringsmodell som förutsätts enligt lag har inletts i början av 2019.

Verksamhet

År 2018 övergick Kauppiaitten Kauppaoppilaitos till en teamorganisation, där lärare från olika årskurser bildade egna team. Teamorganisationsmodellen stöder sådan undervisning och handledning som baserar sig på personliga studievägar enligt den nya lagstiftningen.

Alla de som inledde sina studier i grundexamen inom företagsekonomi år 2017 överfördes också till den nya grundexamen inom affärsverksamhet. Detta var en stor förändring för både lärare och studerande. Man övergick från gruppvisa läsordningar till individuella studievägar, där var och en kan studera i egen takt.

Den nya teamorganisationen följer en OTE-verksamhetsmodell. Förkortningen OTE (på finska) avser tre olika lärmiljöer som är läroanstaltscampus, arbetslivscampus och e-campus. Verksamhetsmodellen stöder sådan verksamhet som överensstämmer med bolagets värderingar som betonar en omsorgs-, förtroende- och uppskattningskultur.

Arbetslivssamarbetet har intensifierats och exempel på detta är bland annat tre lokala examensdelar på 15 kompetenspoäng (teknisk försäljare, kännedom om produkter och trender inom modehandeln och försäljare inom smådjursbranschen). Planeringen av de lokala examensdelarna har utgått från behoven inom arbetslivet. Samarbetsföretag i nämnda examensdelar är Wihuri Oy, kedjan Bestseller och Musti ja Mirri.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos ansökte och fick 170 000 euro strategifinansiering för att skapa en ny verksamhetskultur. Projektet är en del av modellen OTE och genomförs under åren 2018 och 2019.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos fyllde 110 år 1.9.2018. Bolaget bjöd de viktigaste intressegrupperna på konsert med Vanda underhållningsorkester i Martinussalen. Vanda stadsdirektör Ritva Viljanen höll festtal.

I början av 2019 inleddes planeringen av en ny strategi i bolaget. Representanter för olika personalgrupper har bjudits in till utvecklingsgruppen. Meningen är att också lyssna på studerande genom att bjuda in dem till strategiarbetet. Målet med strategiarbetet är att förtydliga den nuvarande verksamhetsmodellen, planera en effektiv modell för hur undervisning ordnas och utveckla ledningen via kunskap.

Ekonomisk översikt

Året 2018 avslutades som förväntat om man jämför med budgeten. Det totala resultatet uppvisade ett underskott på cirka -143 000 euro (i budgeten cirka -138 000). De mest betydande skillnaderna i relation till budgeten var i köpta tjänster (överskridning cirka 93 000) och i affärsverksamhetens övriga kostnader (underskridning cirka 156 000).

På de köpta tjänsterna har inverkat bland annat det ökade antalet gymnasiekurser som hör till en dubbelexamen. Affärsverksamhetens övriga kostnader har minskat bland annat på grund av lägre kostnader (popularitet) för studerandemåltider och lägre kostnader för utbildningsersättningar än beräknat.

Då man jämför med år 2017 märker man att den svaga nedgången i omsättningen och den samtidiga ökningen av personalkostnaderna och affärsverksamhetens övriga kostnader har inverkat negativt på företagets lönsamhet. Bolaget försöker göra inbesparingar särskilt inom de administrativa funktionerna. Samtidigt borde man ändå öka antalet studerandeår och försöka få en större finansiell bas särskilt inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen (yrkes- och specialyrkesexamina). Detta binder personalresurserna och skapar kostnadstryck.

Resultatkalkyl 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	6372	6335	37	6426	-54	6181
Personalkostnader	-3817	-3781	-36	-3695	-122	-3838
Material och tjänster	-349	-256	-93	-295	-54	-317
Skötselkostnader för fastighetsegendomen	-822	-745	-77	-810	-12	-760
Övriga rörelsekostnader	-1069	-1225	156	-961	-108	-934
Avskrivningar	-467	-470	3	-453	-14	-470
Rörelseresultat	**-152**	**-142**	**-10**	**212**	**-364**	**-138**
Finansiella intäkter	9	8	1	10	-1	0
Finansiella kostnader	0	0	0	0	0	0
Skatter	0	-4	4	0	0	0
Nettoresultat	**-143**	**-138**	**-5**	**222**	**-365**	**-138**
Extraordinära poster (netto)	0	0	0	0	0	0
Resultatet totalt	**-143**	**-138**	**-5**	**222**	**-365**	**-138**

1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Investeringar (netto)	1215	926	289	127	1088	250
Leasingansvar vid periodens slut	89	100	-11	72	17	90
Lån vid periodens slut	0	0	0	0	0	0
Eget kapital	16926	16940	-14	17069	-143	16800
Balansräkningens slutsumma	17665	17700	-35	17831	-166	17500
Personal antal	56	56	0	56	0	55

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy				
Nyckeltal	Utfall 2018	Budget 2018	Ändring tot ./. budg.	Utfall 2017
Rörelsevinst %	-2	-9	7	3
Antalet studerande				
grundläggande yrkesutbildning i läroanstaltsform			0	714
läroavtalsutbildning			0	57

Investeringar

Betydande investeringar som förverkligats år 2018:

- Förnyande av ventilationsmaskiner 516 891
- Ombyggnad av gårdsdäck/huvudingång 519 735
- Materialanskaffningar 137 566
- Övriga investeringar 40 396
- Sammanlagt: 1 214 588

Följande investeringar har godkänts för 2019:

- Elteknik/modernisering av gruppcentraler 140 000
- Förnyande av ventilationsmaskiner 30 000
- Modernisering av fastighetsautomation 30 000
- Övriga investeringar 50 000
- Sammanlagt: 250 000

De största framtida investeringarna hänför sig till renoveringen av Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy:s skolbyggnad. Enligt reparationsplanen förläggs under perioden 2020–2023 ombyggnadsarbetena av klasserna cirka 450 000 euro, ventilationssystems ombyggnadsarbeten cirka 590 000 euro, eltekniska reparationer 530 000 euro, ytlig renovering av WC-utrymmena cirka 130 000 euro, förnyande av utrustning i tillredningsköket cirka 80 000 euro samt övriga mindre investeringar i möbler och anordningar.

Alla investeringar finansieras med självfinansiering.

Finansiering

Grunden för bolagets interna finansiering utgörs av statsandelsfinansieringen (cirka 90 % av inkomsterna). Man var medveten om minskningen i finansieringsnivån när året 2018 planerades, men trots det var det slutliga finansieringsbeslutet sämre än väntat. Strategifinansieringen (170 000 euro) som beviljades av UKM ökade den interna finansieringen nästan till den budgeterade nivån. Av strategifinansieringen inkomstfördes totalt 100 000 euro för år 2018. Den resterande andelen överfördes till år 2019.

Samtidigt görs det stora reparationsinvesteringar i skolfastigheterna. När resultatet ligger på noll finansieras investeringarna med tidigare räkenskapsperioders vinstmedel. Bolagets likviditet ligger fortfarande på en god nivå och den har inget långfristigt lån. Bolagets kassamedel minskade med cirka 800 000 euro under året.

Någon betydande höjning av statsandelsfinansieringens nivå under finansieringslagens övergångsperiod förväntas inte och därför räknar man med att utbildningsverksamhetens kassaflöde är negativt också under åren 2019 och 2020. Ifall det går att periodisera investeringarna längre in i framtiden kommer finansieringen ändå att hållas i balans.

Efter år 2021 betonas finansieringen av examensdelar, respons och sysselsättning i större grad än under övergångsperioden. Detta antas gynna Kauppiaitten Kauppaoppilaitos och åter öka statsandelsfinansieringen.

Kassaflöde 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
kassa vid periodens början	7515	7515	0	6692	823	6702
+ intäkter från verksamheten (+)			0		0	
- verksamhetsutgifter (-)			0		0	
- betalningar av investeringar med likvida medel (-)			0		0	
- låneamorteringar (-)			0		0	
- låneräntor (-)			0		0	
+ ökning i lån (+)			0		0	
Kassa vid periodens slut	**6702**	**6908**	**-206**	**7515**	**-813**	**6800**

Personal

Bolaget hade i genomsnitt 56 anställda år 2018 (56 anställda 2017). Av de anställda var 71 % kvinnor och 29 % män. De anställdas medelålder är cirka 48 år. År 2018 uppgick sjukfrånvaron i genomsnitt till 5 dagar/årsverke.

Bolaget har långa anställningsförhållanden och anställningstiden är 12,1 år i snitt. Lärarnas formella behörighet håller en hög nivå. Bolaget stöder personalutbildning och flera anställda har bland annat slutfört en examensmästarutbildning som krävs vid bedömningen av yrkesprov.

Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy hör till Bildningsarbetsgivarnas förbund som är underställt Finlands Näringsliv EK. Den nya yrkesutbildningen har förändrat lärarskapet bland annat så att lärararbetet inte längre endast grundar sig på att hålla undervisningstimmar utan har ersatts av handledning, rådgivning, utvärdering och projektverksamhet. Undervisningssektorns fackorganisation OAJ och Sivista enades om en ny modell för årsarbetstid för lärare i november 2018. Bolaget deltar intensivt i planeringen av att införa årsarbetstid tillsammans med Perho Liiketalousopisto och Business College Helsinki. I modellen för årsarbetstid har lärarna 1500 timmar arbete delat på 40 arbetsveckor under ett kalenderår.

Den nya modellen kan innebära en minskning i antalet anställda för att kunna erbjuda alla en arbetsmängd på 1500 timmar. Antalet timmar för lärare inom gemensamma examensdelar har minskat i och med en ny examen. Dessutom vill ett allt större antal studerande avlägga en dubbelexamen, vilket minskar antalet studieperioder inom de gemensamma examensdelarna som erbjuds i Mercuria.

Riskhantering

Riskhanteringsplanen har godkänts i aktiebolagets styrelse 1.12.2016. Riskhanteringsplanens uppdatering har behandlats i aktiebolagets styrelse 5.12.2018.

Centrala risker och förberedande åtgärder:

1. Finansieringsbeslut och variationer i statsandelsfinansieringens nivå
- nya inkomstkällor
- ökning av antalet studerandeår
- uppföljning av kostnadsnivån
- strategifinansiering

2. Risker gällande dragningskraften
- marknadsföringsåtgärder

3. Personalens engagemang och ork
- arbetshälso- och företagshälsotjänster
- arbetshandledningstjänster
- utbildning
- teamorganisation

4. Prognostisering av förändringar inom handeln
- aktivt samarbete med näringslivet
- nätverksarbete

A-Tulkkaus Oy

FO-nummer	2103384-8
Ägarandel	99,6 %
Styrelsens ordf.	Jaakko Niinistö
Verkställande direktör	Susanna Taipale-Vuorinen

Vantaan Innovaatioinstituutti Oy sålde aktiestocken i Hyvinvointikeskus Vivamus Oy till Vanda stad i december 2014, varefter bolagets namn ändrades till Helsingin seudun asioimistulkkikeskus Oy. Tolkcentralenheten inom Vanda stad övergick genom verksamhetsöverlåtelse till bolaget 1.1.2015. Bolagets firmanamn ändrades 30.12.2015 till A-Tulkkaus Oy. Bolagets övriga delägare är Helsingfors stad, Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS), Esbo stad samt Kervo stad, var och en med en ägarandel på 0,1 %.

Bolagets verksamhetsområde är att producera tolknings- och översättningstjänster samt funktioner som stöder dessa, såsom utbildningstjänster, till de offentliga upphandlingsenheter som är bolagets ägare.

Omvärld

Efterfrågan på tolkningstjänster i Finland har ökat kraftigt i och med den ökade invandringen. Med anledning av detta har förändringarna i omvärlden krävt att företaget satsar kraftigt på utvecklingen av verksamheten. Utvecklingen av datasystem och effektivare rekrytering av tolkar har spelat en central roll under 2018. Bolaget producerade tjänster för sina ägarkunder, och ägarkundernas ändrade behov samt antalet beslut om uppehållstillstånd för asylsökande inverkade i hög grad på tjänsternas efterfrågan under 2018. Bolaget producerade fortsättningsvis största delen av sina tjänster till social- och hälsovårdsservicen, och därför kommer en eventuell regionförvaltningsreform att inverka väsentligt på bolagets verksamhet. Behovet av omedelbar tolkningshjälp ökar, och bolaget borde därför satsa mer på att allt effektivare utnyttja befintlig teknologi.

Verksamhet

Antalet tolkningstimmar ökade under 2018 med 12 % mätt i timmar och omsättningen med 8 %. Försäljningen av översättningstjänster ökade år 2018 med 2 % mätt i översättningssidor.

Bolaget har satsat på att marknadsföra distanstolkning för sina ägare och på att utnyttja lämpliga tolkningsmetoder och redskap. För att kunna utveckla verksamheten förutsätts att både kunder och tolkar har möjlighet till e-tjänster. Investeringarna i olika system för e-tjänster kommer att inverka på effektiviteten inom verksamheten och anknytande investeringar påverkar bolagets ekonomi under de kommande åren.

Ekonomisk översikt

Bolagets omsättning uppgick år 2018 till 6,8 miljoner euro, vilket är cirka 8 % mer än året innan. Bolagets resultat var 47 000 euro, vilket var 65 % mindre än året innan. Med anledning av bolagets investeringar i datasystem har avskrivningarna ökat från 18 000 euro till 119 000 euro. Bolagets personalkostnader ökar alltid i proportion till antalet tolkningstimmar. Bolagets omsättning var endast 29 000 euro mindre än vad som beräknats i budgeten. Bolagets resultat var däremot 38 000 euro bättre än budgeten.

Resultatkalkyl 1 000 eur	Utfall 2018	Budget 2018	Differens tot 2018 ./. Bdg 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017	Budgeten 2019
Omsättning och övriga rörelseintäkter	6 882	6 911	-29	6 341	541	7 250
Personalkostnader	-4 589	-4 817	228	-4 273	-316	-4 835
Material och tjänster	-1 241	-1 165	-76	-1 131	-110	-1 366
Övriga rörelsekostnader	-872	-776	-96	-750	-122	-888
Avskrivningar	-119	-140	21	-18	-101	-154
Rörelseresultat	**61**	**14**	**48**	**169**	**-108**	**7**
Finansiella kostnader	0	-1	1	0	0	0
Skatter	-14	-3	-11	-34	20	-2
Resultatet totalt	**47**	**10**	**38**	**136**	**-88**	**5**

1 000 eur	Utfall 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017
Investeringar (netto)	101	219	-118
Eget kapital	1 401	1 354	47
Balansomslutning	2 449	2 548	-99
Personal antal	22	23	-1

A-Tulkkaus Oy				
Nyckeltal	**Utfall 2018**	**Budget 2018**	**Ändring tot ./. budg.**	**Utfall 2017**
Omsättning 1000 eur	6 882	6 911	-29	6 341
Rörelsevinst 1000 eur	47	10	37	136

Investeringar

Bolaget har inte gjort några investeringar under år 2018. Bolaget började använda ett uppdaterat datasystem i slutet av 2017 och i början av 2018.

I början av 2019 inför bolaget en mobilapplikation för tolkar. Applikationens värde är cirka 120 000 euro.

Finansiering

Bolagets kassaläge är bra.

Kassaflöde 1 000 eur	Utfall 2018	Utfall 2017	Ändring 2018 ./. 2017
kassa vid periodens början	1 086	616	470
+ intäkter från verksamheten (+)	7 369	6 855	514
- verksamhetsutgifter (-)	-6 793	-6 194	-599
- betalning av investeringar med likvida medel (-)	-9	-191	182
Kassa vid periodens slut	**1653**	**616**	**469**

Personal

Ordinarie anställda 22 personer
- servicechef
- kundservicechef
- tolkar, 6
- serviceansvariga, 4
- kundserviceansvariga, 3
- tolkkoordinator, 4
- faktureringskoordinator, 3

Inhyrd personal, 4 personer

Verkställande direktör, vid sidan av sitt eget arbete

Sammanlagt 26 personer + verkställande direktör

Tolkar och översättare, cirka 370 personer

Det har inte skett några betydande förändringar i bolagets personalsituation.

Riskhantering

Risker som kan anses vara mest betydande för bolaget är en eventuell vårdreform, misslyckad prissättning och misslyckad rekrytering av tolkar. Bolaget bygger upp scenarier för framtiden, vilka uppdateras i styrelsen om vårdreformen fortskrider. Det satsas på rekryteringen av tolkar och kompetensen hos tolkarna säkerställs och upprätthålls genom kontinuerlig utbildning. Bolaget följer noggrant prissättningen på marknaden.

1.6.5 Hur de mål som ställts upp för Vanda stads centrala och ekonomiskt betydelsefulla dotterföretag har utfallit

Stadsfullmäktige godkände 13.11.2017 i samband med stadens budget de bindande operativa och ekonomiska målen för ekonomiplanperioden 2018–2021 som uppställs för dottersamfundens del. För år 2018 uppställdes för de viktigaste och ekonomiskt betydelsefulla dotterföretagen sammanlagt 29 mål. Av de uppställda målen verkställdes enligt samfundens rapportering 16 stycken fullt ut, två genomfördes delvis medan fem mål inte verkställdes överhuvudtaget. Dessutom var resultaten för sex måls del inte klara i rapporteringsögonblicket.

UPPFÖLJNING AV UTFALLET AV DE BINDANDE MÅLEN FÖR VANDA STADS BETYDANDE DOTTERBOLAG 1.1–31.12.2018

Enligt koncernstrategin styrs den strategiska planeringen i dottersamfund av budgeten och ekonomiplanen som godkänns av stadsfullmäktige.
I samband med budgeten godkänner stadsfullmäktige eventuella ekonomiska och operativa mål som ställts upp för dottersamfunden.

Bolag	Mål	Målets mätare (eur, %, st., skala etc.)	Målets utgångsnivå utfallet 2016	Jämförelseårets utfall 2017	Mätarens målnivå 2018	Åtgärder för att nå målet	Mätarens läge 31.12.2018	Uppskattat utfall av målet Målet lär förverkligas -Helt -Delvis -Inte alls	Ytterligare förklaringar
Koncernen Vanda Energi	Koncernens rörelsevinst, milj. euro	Milj. euro	50,2	54,8	40,9		49,3	Målet nåddes i sin helhet	
	Konsernin ROE %	%	10 %	15 %	10 %		12 %	Målet nåddes i sin helhet	
	Soliditet	%	38 %	42 %	41 %		39 %	Målet nåddes inte helt	Investeringsgraden var högre än planerat.
	Leveransstörningar el	h/inv./år	0,12	0,09	0,2		0,03	Målet nåddes i sin helhet	
	Förnybar energi av hela energiproduktionen (vattenkraft, vindkraft, bioenergi, avfallsenergi)	%	32 %	34	30		37	Målet nåddes i sin helhet	
	Övrig energi fri från utsläppshandel av hela energiproduktionen (kärnkraft, avfallsenergi)	%	20 %	21	20		19	Målet nåddes inte helt	Den relativa andelen var mindre än planerat medan övrig energivolym ökade.
	Personalens tillfredsställelse	(1–5)	3,2	3,3	3,7		3,3	Målet var långt ifrån uppnått	Åtgärdsplan för att förbättra personlanes tillfredsställelse har gjorts upp.
	Arbetarskydd	Olycksfallsfrekvens (LTA)	11	18,5	0		9,4	Målet underskreds	Satsningar på arbetarskyddet görs också i fortsättningen.

Bolag	Mål	Målets mätare (eur, %, st., skala etc.)	Målets utgångsnivå utfallet 2016	Jämförelseårets utfall 2017	Mätarens målnivå 2018	Åtgärder för att nå målet	Mätarens läge 31.12.2018	Uppskattat utfall av målet Målet lär förverkligas -Helt -Delvis -Inte alls	Ytterligare förklaringar
Koncernen VAV Yhtymä Oy	Resultatmål	1000 eur	0	190	0		16 850	Målet nåddes i sin helhet	ARA-lagstiftningens självkostnadsprincip.
	Bostadsproduktionsmål	st.	105	355	179		179	Målet nåddes i sin helhet	
	Reparationsverksamhetsmål	M€	19,2	22,6	21,7		22,1	Målet nåddes i sin helhet	
	Arbetshälsoenkätens resultat från alla delområden			På skalan 1–5, arbetshälsoenkät 3,6	Arbetshälso-enkäten genomförs vartannat år				Jämförs med jämförelsematerialet från arbetspensions-försäkringsbolaget Elo.
Koncernen VTK Kiinteistöt Oy	Resultat för VTK Kiinteistöt Oy	1000 eur	280	2215	Positivt		3505	Målet nåddes i sin helhet	Preliminärt resultat.
	VTK Kiinteistöt Oy:s uthyrningsgrad för externa uthyrningsobjekt	Lokaler som hyrs ut/alla objekt att hyra i slutet av året * 100 = x %	90 %	90 %	90 %		92 %	Målet nåddes i sin helhet	
	VTK Kiinteistöt Oy: Minskning av energiförbrukningen (1000 euro)	Minskning 2 procent jämfört med förbrukningen år 2016	360	2017 var utfallet 470 keur	7,2		Jämförbar kostnad 410 keur	Målet nåddes överhuvudtaget inte	Höjda energipriser beaktas inte i kalkylen. Dessutom har ventilationen i fastigheterna effektiverats på grund av inomhusluftproblem, och detta har orsakat att el- och värmeförbrukningen har ökat.

Bolag	Mål	Målets mätare (eur, %, st., skala etc.)	Målets utgångsnivå utfallet 2016	Jämförelseårets utfall 2017	Mätarens målnivå 2018	Åtgärder för att nå målet	Mätarens läge 31.12.2018	Uppskattat utfall av målet Målet lär förverkligas -Helt -Delvis -Inte alls	Ytterligare förklaringar
Vantaan tilapalvelut Vantti Oy	Verksamhetens effektivering minst	%	4,9 %	2,2 %	2 %	Rabatter samt åtgärder inriktade på kostnadsanpassning enligt budgeten och verksamhetsplanen	2,4	Målet nåddes i sin helhet	
	Kundtillfredsställelse	1–5	3,21	3,81	3,65		3,72	Målet nåddes i sin helhet fullständigt	Fr.o.m. 2017 uppföljning i två delar av kundtillfredsställelse & kvalitet.
	Kundtillfredsställelse, kundservice fr.o.m. 2017	1–5			4,5	Åtgärder utgående från kundmöten och kundenkäter, kvalitetsrundor, regelbundet samarbete med inköpsenheten	3,82	Målet gällande delområdet kundservice nåddes inte helt	
	Kundtillfredsställelse, kvalitet fr.o.m. 2017	1–5			4,0	Åtgärder utgående från kundmöten och kundenkäter, kvalitetsrundor, regelbundet samarbete med inköpsenheten	3,65	Målet gällande delområdet kvalitet nåddes inte helt	
	Verksamhetens kvalitet (kvalitetsrundor på olika verksamhetsställen)	1–5	4,77	4,82	4	Kvalitetsrundor och utförande av de korrigerande åtgärder som uppdagats under dessa	4,84	Målet nåddes i sin helhet	
	Personalens tillfredsställelse	1–5	3,29	3,34	3,65	Utvecklingsprogrammet för verksamhets- och ledarskapskulturen, plan för arbetshälsan	3,45	Målet nåddes inte helt	
	Sjukfrånvaro %	%	7,80 %	8,11 %	6,9 %	Planen för arbetshälsan, modellen för att aktivt bry sig, diskussioner om arbetsförmågan	6,90 %	Målet nåddes i sin helhet	

Bolag	Mål	Målets mätare (eur, %, st., skala etc.)	Målets utgångsnivå utfallet 2016	Jämförelseårets utfall 2017	Mätarens målnivå 2018	Åtgärder för att nå målet	Mätarens läge 31.12.2018	Uppskattat utfall av målet Målet lär förverkligas -Helt -Delvis -Inte alls	Ytterligare förklaringar
A-Tulkkaus Oy	Bolaget uppnår ett positivt resultat	1000 eur	3 927	169 784	Positivt	Effektiv ökning av försäljningen	47	Målet nåddes i sin helhet	
	Kundtillfredsställelse på skalan 1–4 3.1	Skalan 1–6 ny skala 1–4	4.0	4,4	3,1	Enkät om kundbelåtenhet	3.1.	Målet nåddes i sin helhet	
	Bolagets antal tolkningstimmar under året ökar jämfört med året innan	antalet tolkningstimmar	82 000	110 000	95 000	Försäljningen ökade	112 165	Målet nåddes i sin helhet	
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Nettoresultat	eur	709 896	222 443	100 000		-143 653	Inte alls	Statsandelsfinansieringen som betalas till bolaget har skurits ned med cirka en miljon euro. Bolagets budget för 2018 var -138 832.
	Sysselsättningen av de studerande	%	77	uppgifter fattas	83		Uppgifter fattas	Uppgifter fattas	Statistikcentralens uppgifter finns inte tillgängliga. Denna mätare stryks år 2019, ersätts med ”Studerandeår” och ”Studeranderespons”.
	Arbetslivsrespons	skalan 1–5	4,6	4,5	4,3		Uppgifter fattas	Uppgifter fattas	Enkäten pågår, resultaten för 2018 klara 2/2019.
	Avbrutna studier	st.	32	18	30		17	Helt	Räknats utifrån unga grundexamenstuderande (1.1–31.12.2018).

1.6.6 Utvärdering av koncernens sannolika utveckling i framtiden

Vårdreformen och landskapsreformen är de största reformerna av förvaltning och verksamhetsformer som någonsin företagits i Finland. Denna betydande strukturella reform kommer vid förverkligande att i hög grad inverka även på Vanda stadskoncern. Arbetet för att utreda verkningarna har fortsatt under 2018 och utredningsarbetet fortsätter under 2019.

Enligt Vanda stads balanserings- och skuldprogram för ekonomin (TVO) fortsätter arbetet med att justera och organisera koncernstrukturen. Målet är fortsättningsvis att minska antalet dotterbolag genom att likartade funktioner centraliseras. Nya bolag grundas endast om verksamheten i det bolag som grundas inte går att centralisera till redan befintliga bolag eller det finns något annat motiverat skäl till att ett bolag grundas eller delas.

1.6.7 Redogörelse för hur koncernövervakningen ordnats

Anvisningar till kommunens representanter i stadskoncernens bolag

Under 2018 fattade stadsstyrelsen 12 beslut som gällde koncernbolagen, av dessa gällde tre beslut borgensförbindelser för koncernbolagens lån eller beviljande av dem, fyra beslut ingåendet av avtal eller aktieaffärer, medan ett beslut gällde understöd till stiftelsen för vetenskapscentret och ett upplösningen av ett bolag. Dessutom gav också stadsstyrelsen tre utlåtanden om samkommunernas utkast till ekonomiplaner.

Allmänna sektionen gav år 2018 anvisningar om förfarande i de ärenden som det fattas beslut om på stadskoncernens bolags och andra samfunds bolagsstämmor samt i samkommunernas högsta beslutande organ. Dessutom fattade biträdande stadsdirektören för koncernservicen eller den som biträdande stadsdirektören förordnar enligt instruktionen för verksamhetsområdet för koncern- och invånarservicen 16 § punkt 5 beslut i brådskande fall om utfärdande av anvisningar om förfarande och om förordnande av en företrädare för staden till sådana samfunds sammanträden där stadens intressen ska bevakas och stadens åsikt höras.

Allmänna sektionen beslutade under 2018 om att ge anvisningar om förfarande inför bolagsstämmor, till samkommuners samkommuns- och fullmäktigesammanträden samt till sammanträden i stiftelser och föreningar via 71 beslut. Biträdande stadsdirektören gav motsvarande anvisningar genom 56 stycken tjänsteinnehavarbeslut. Anvisningar om förfarande gavs om bl.a. ändring av bolagsordningar och operativa anvisningar, bolags- och ägararrangemang, godkännandet av ekonomiplaner, fastställandet av bokslut och beviljandet av ansvarsfrihet, uppföljningen av delägaravtal och fullmakter för att uppta lån, samt om bolagsvederlag, val av representanter, arvoden och åtlydandet av koncernstrategin.

Allmänna sektionen gav under räkenskapsperioden 2018 ägares förhandssamtycke i enlighet med koncernstrategin till åtta åtgärder som gällde bolagsarrangemang och andra åtgärder. Dotterbolagen gav utredningar till allmänna sektionen bl.a. gällande observationer som revisorerna framlagt i revisionsprotokollen.

Anvisningar för dotterbolagens verksamhet och uppföljning av det ekonomiska läget

Enligt koncernstrategin hålls mellan staden och ett dottersamfund två planerings- och förhandlingsmöten (navigeringsmöten) om året, för att garantera att stadens och dottersamfundets strategier är sinsemellan kompatibla samt för att utvärdera hur de operativa och ekonomiska målen har nåtts på årsnivå. Under 2018 navigerades Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy, A-Tulkkaus Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, KOy Korson Toimistokeskus, Korson Pienteollisuustalo Oy, KOy Tikkurilan Terveysasema samt skriftligen och separat Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy. Koncernförvaltningen sammanställde promemorior över de navigeringsmöten som hölls. Navigeringspromemoriorna rapporteras till allmänna sektionen utöver det övriga navigeringsmaterialet.

De skriftliga navigeringarna som ges till allmänna sektionen genomförs årligen i samband med förfrågan som gäller dottersamfundens riskhantering och interna övervakning. Navigeringen kan även utföras i form av samarbete av annat slag eller skriftligt med hjälp av det formulär som resultatområdet för koncernförvaltningen utarbetat för ändamålet. Enligt koncerndirektivet rapporterar dotterbolagen om förverkligandet av uppställda mål för verksamheten och ekonomin till staden i enlighet med koncerndirektiven och på det sätt som allmänna sektionen närmare bestämt, minst två gånger per år. För sådana samfunds del som det fattas beslut om separat sker rapporteringen till stadsfullmäktige.

I navigeringstillställningar förpliktigas, utöver bolagets verkställande direktör, även bolagets direktionsordförande eller viceordförande att delta. Bolagen ska behandla de navigeringsmaterial som ska återbördas i bolagets styrelse innan materialet lämnas in till koncernförvaltningen. Bolagets verkställande direktör och styrelseordförande förutsätts underteckna alla blanketter som lämnas in.

I navigeringsmötet deltar från stadens sida, utöver biträdande stadsdirektören för koncernservicen eller den som denne utser dessutom representanter från resultatområdena för ekonomi- och förvaltningsservice, finansiering, ekonomiservicecentralen samt upphandlingen samt vid behov en representant för det aktuella verksamhetsområde som bolagets verksamhet närmast berör samt representation från personalcentralen, ifall bolaget har egen personal i större omfattning.

Uppföljningen av dottersamfundens resultat genomfördes 2018 genom att dottersamfunden lämnade in formbundna ekonomirapporter för respektive kvartal till koncernförvaltningen. För allmänna sektionen har ett sammandrag över rapporterna utarbetats, där resultatet jämförts med budgeten, föregående årets bokslut och resultatet under motsvarande kvartal året innan. Alla verksamma dotterbolag skickade in sina kvartalsrapporter. Delårsöversikter som omfattar dotterbolagens verksamhet, ekonomi och förverkligandet av de operativa och ekonomiska målen samt verksamhetens nyckeltal utarbetades tre gånger under 2018. Ett sammandrag över dottersamfundens delårsöversikter samt de bindande målen som stadsfullmäktige fastställt för dottersamfund av betydelse rapporterades också till stadsstyrelsen samt fullmäktige som en del av stadens delårsöversikt.

Vanda Energi, VAV Asunnot Oy, VTK Kiinteistöt Oy samt Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy bjöds hösten 2018 in till fullmäktiges aftonskola för att presentera bolagens verksamhet, strategi, mål samt sina förslag till bindande mål för åren 2019–2022.

Enligt koncernstrategin ska dottersamfundens verksamhets-, ekonomi-, finansierings- och investeringsplaner samt kopior av föredragningslistor och protokoll för styrelsernas sammanträden inklusive bilagor överlämnas för uppföljning till biträdande stadsdirektören för koncernservicen eller till den ansvarsperson som biträdande stadsdirektören förordnar samt till den sakkunnige som allmänna sektionen utsett till styrelsen för samfundet i fråga. Till de viktigaste koncernbolagens styrelser har man i enlighet med allmänna sektionens anvisningar om förfaringssätt utsett sakkunniga, vilka bolagsstyrelserna efter behov kallar till sina sammanträden. Sakkunnigledamöterna kommer från fastighetscentralens, koncernförvaltningens eller idrottsservicens resultatområden.

Under räkenskapsperioden har koncernförvaltningen skickat ett informationsbrev till dotterbolagen. I informationsbrevet har anvisningar getts bl.a. i frågor som gäller bolagsstämman och sammanträdesmaterialet för bolagens styrelser, tidtabellerna för den ekonomiska rapporteringen samt informerats om de ändringar i lagen om offentlig upphandling och koncession som trätt i kraft.

Användningen av centraliserade koncerntjänster

Finansierings- och kapitalhanteringen gällande stadens dottersamfund genomförs av resultatområdet för finansiering eller enligt de anvisningar som ges av resultatområdet. Staden kan bevilja borgensförbindelse för bolagets lånefinansiering, medan resultatområdet konkurrensutsätter den finansiering som bolaget behöver och organiserar kapitalhanteringen. Staden kan bevilja långfristiga lån till dotter- och intressebolagen huvudsakligen i form av eget kapital. Vid beviljande av borgensförbindelser beaktar staden alltid att EU:s bestämmelser om statligt stöd samt anpassade nationella bestämmelser följs.

Om beviljande av stadens borgen, borgensprovisioner och kontrasäkerheter beslutar stadsfullmäktige. Om övriga villkor beslutar stadsstyrelsen vid sitt verkställande av stadsfullmäktiges beslut. Ett borgensbeslut får inte verkställas innan det vunnit laga kraft. Staden kan från fall till fall bevilja borgen till andra samfund än de som omfattas av stadens beslutanderätt, om deras verksamhet är nära förknippad med stadens egen verksamhet och staden följer de principer som fastställts i koncernstrategin.

Hanteringen av finansierings- och ränterisker inom Vanda stadskoncern har centraliserats till resultatområdet för finansiering. Målet för centraliseringen är en effektiv finansierings- och ränteriskhantering, kostnadsinbesparingar och en optimering av kassaflödena.

Inom staden används ett koncernkontosystem som dottersamfund kan anslutas till genom allmänna sektionens beslut. Resultatområdet för koncernförvaltningen och finansieringen svarar för koncernkontosystemet och för anvisningarna för hur detta används. Vanda stads koncernkonto- och betalningsrörelsetjänster konkurrensutsattes våren 2013. Beslutet om vald huvudsaklig förmedlarbank och biförmedlare gavs för kännedom till allmänna sektionen 8.4.2013 § 12.

Enligt Vanda stads balanserings- och skuldprogram för ekonomin (TVO) samt koncernstrategin centraliseras ekonomiförvaltningstjänsterna för Vandas dottersamfund till ekonomiservicecentralen. Inom koncernservicen har bl.a. upphandlingscentralen, koncernförvaltningen och finansieringen, IT-administrationen och ekonomiservicecentralen konkurrensutsatt ramavtal för hela koncernens bruk samt gett dottersamfunden anvisningar i användningen av konkurrensutsatta avtalsleverantörer. Koncernservicens resultatområden producerar också stödtjänster för Vantaan Tilapalvelut Oy Vantti med undantag av löneräkningsservice.

Juristerna för koncernservicens resultatområden gav sakkunnigtjänster vid offentliga upphandlingar, i avtalsfrågor och andra juridiska frågor inom respektive uppgiftsområde. Personalcentralen gav sakkunnigtjänster i personal- och arbetsavtalsfrågor. Fastighetscentralen tillhandahöll sakkunnigtjänster för bostads- och fastighetsaktiebolagens räkning.

Hur riskhanteringssystemen och den interna kontrollen fungerar i dottersamfunden

Enligt den instruktion som trädde i kraft 8.5.2017, svarar stadsdirektörens verksamhetsområde för övervakningen av koncernsamfunden. Förvaltningen av koncernens finansierings- och ränterisker har koncentrerats till finansieringens resultatområde. Vanda stads och dottersamfundens riskhantering ordnas genom att man följer en enhetlig riskhanteringspolicy. Verksamhetsområdena, affärsverken och dottersamfunden rapporterar om sina betydande risker och arrangemang för riskhantering som en del av den ekonomiska uppföljningen och rapporteringen och följer då de av Vanda stadsfullmäktige godkända (2.3.2015) principerna för hur riskhanteringen och den interna kontrollen ordnas i Vanda stadskoncern.

Stadsstyrelsen godkände 22.1.2018 § 15 stadskoncernens försäkringspolitik som trädde i kraft 1.2.2018. Försäkringspolitikens målsättning är att centraliserat styra försäkrandet och säkerställa att försäkrandet fungerar som en metod som jämnar ut kassaflödet och resultatet efter att en skada uppstått.

Vanda stad använder en försäkringsmäklare vid konkurrensutsättning, upphandling och skötsel av försäkringar. Försäkringsmäklaren är en sakkunnig som bistår kunden och en företrädare i försäkrings- och skadeärenden, som är oberoende av försäkringsbolaget och befullmäktigad av kunden. Under år 2018 konkurrensutsattes stadens och dottersamfundens försäkringsskydd under ledning av finansieringens resultatområde för åren 2019–2022, varefter de upphandlande enheterna har rätt att förlänga avtalet så att det gäller tills vidare. Försäkringsbolagen och de erbjudna försäkringskategorierna fastställdes vid den allmänna sektionens möte 13.3.2018 § 7. Försäkringarna trädde i kraft 1.1.2019. Stadskoncernens försäkringsmäklartjänster har konkurrensutsatts år 2014. Till leverantör av Vanda stadskoncerns försäkringsmäklartjänster utsågs Marsh Oy (Allm. sekt. 24.2.2014 § 7). Försäkringsmäklartjänsterna konkurrensutsätts på nytt år 2019.

Den interna övervakningen är en del av principen för gott ledarskap och god förvaltning. Ett samfunds styrelse har som uppgift att ordna samfundets interna övervakning på ett ändamålsenligt och fungerande sätt. Separat namngivna och viktiga dottersamfund rapporterar om sin riskhantering två gånger om året och följer samma årsklocka för riskhanteringen som verksamhetsområdena och affärsverken. De övriga dottersamfunden rapporterar om frågor som rör riskhantering i samband med delårsöversikterna.

Inom dotterbolagen är det bolagets styrelse och den verkställande direktören som ansvarar för den interna övervakningen. Stadens interna revision har rätt att på uppdrag av stadsdirektören granska dottersamfundens verksamhet. Den interna revisionen utför granskningar enligt det egna arbetsprogrammet eller enligt separata beslut samt rapporterar sina observationer och slutsatser till koncernledningen. För revisionen ska dottersamfunden uppge nödvändiga uppgifter och hjälpa till med att ta fram uppgifterna. Dotterbolagen kan använda stadens interna revision för att ordna sina egna interna revisioner.

Den interna revisionen rapporterade sina revisioner år 2018 enlig följande: Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:s revision vad gäller planeringen av ekonomin och uppföljningssystemet, revision av arbetet med att bekämpa grå ekonomi i stadskoncernens byggnadsentreprenader samt interna revisionens eftergranskning av As Oy Vantaan Katriinarinne.

1.6.8 Koncernbokslutet och dess nyckeltal

Koncernens resultaträkning	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
Verksamhetsintäkter	1 066,0	1 017,4	1 049,8
Verksamhetskostnader	- 1 942,1	- 1 838,6	- 1 877,1
Andel av intressesamfundens vinst (förlust)	- 4,3	5,7	1,1
Verksamhetsbidrag	**- 880,5**	**- 815,5**	**- 826,2**
Skatteinkomster	982,5	977,0	953,8
Statsandelar	178,5	174,3	195,7
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	10,3	10,8	10,7
Övriga finansiella intäkter	4,6	2,3	4,2
Räntekostnader	- 18,5	- 19,6	- 21,9
Övriga finansiella kostnader	- 4,7	- 1,6	- 3,0
Årsbidrag	**272,1**	**327,8**	**313,3**
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan	- 205,0	- 214,6	- 194,2
Differens vid eliminering av innehav	- 2,3	- 0,1	0,1
Nedskrivningar	0,0	- 1,3	- 0,8
Extraordinära poster	0,0	0,8	13,5
Räkenskapsperiodens resultat	**64,8**	**112,5**	**131,9**
Bokslutsdispositioner	0,8	0,7	0,1
Räkenskapsperiodens skatter	- 8,0	- 7,7	- 7,0
Kalkylerade skatter	- 9,2	- 5,8	- 5,7
Minoritetsandelar	- 12,7	- 18,4	- 15,4
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**35,7**	**81,2**	**103,9**

Koncernens resultaträkning, nyckeltal	2018	2017	2016
Verksamhetsintäkter/verksamhetskostnader, %	54,9	55,3	55,9
Årsbidrag/avskrivningar, %	132,7	151,8	160,7
Årsbidrag, euro/invånare	1 192,7	1 469,6	1 428,3
Antal invånare	228 166	223 027	219 341

Koncernens finansieringsanalys		2018 milj. €		2017 milj. €		2016 milj. €
Verksamhetens kassaflöde						
Årsbidrag		272,1		327,7		313,3
Extraordinära poster		0,0		0,8		13,5
Räkenskapsperiodens skatter	-	8,0	-	7,7	-	7,0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-	40,5	-	42,1	-	45,2
Investeringarnas kassaflöde						
Investeringsutgifter	-	465,4	-	304,3	-	321,7
Finansieringsandelar för investeringsutgifter		4,3		1,0		1,8
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva		194,2		100,0		111,7
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-**	**43,2**		**75,5**		**66,3**
Finansieringens kassaflöde						
Förändringar i utlåningen						
Ökning i lånefordringar	-	0,3		0,0	-	5,4
Minskning i lånefordringar		0,5		0,4		2,7
Förändringar i lånestocken						
Ökning i långfristiga lån		68,0		82,9		114,5
Minskning i långfristiga lån	-	11,3	-	110,5	-	155,2
Förändring i kortfristiga lån	-	99,3	-	40,9	-	10,0
Förändringar i eget kapital	-	5,2	-	4,0	-	17,3
Övriga förändringar i likviditeten						
Förändringar i förv. medel och förvaltat kapital	-	0,1		0,2		0,1
Förändring i omsättningstillgångar	-	2,4		15,8		25,6
Förändringar i fordringar	-	22,1		12,0		69,5
Förändring i räntefria skulder		66,1		1,3	-	27,9
Kassaflödet för finansieringens del	**-**	**6,2**	**-**	**42,9**	**-**	**3,4**
Förändring i likvida medel	**-**	**49,4**		**32,6**		**63,0**
Förändring i likvida medel						
Likvida medel 31.12		234,8		284,2		251,6
Likvida medel 1.1		284,2		251,6		188,6

Koncernens finansieringsanalys, nyckeltal	2018	2017	2016
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, 5 år milj. €	- 33,4	- 88,3	- 269,0
Internt tillförda medel för investeringar, %	59,0	108,1	97,9
Låneskötselbidrag	9,7	2,7	1,9
Likviditet, kassadagar	35,0	45,4	38,4

Koncernbalansräkning	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
AKTIVA			
Bestående aktiva	**3 379,4**	**3 277,2**	**3 241,6**
Immateriella tillgångar	*62,4*	*75,7*	*97,9*
Immateriella rättigheter	9,1	10,0	7,6
Övriga utgifter med lång verkningstid	49,6	62,5	85,7
Förskottsbetalningar	3,7	3,2	4,7
Materiella tillgångar	*2 934,9*	*2 841,4*	*2 794,5*
Mark- och vattenområden	391,0	386,0	379,0
Byggnader	1 423,2	1 401,3	1 397,6
Fasta konstruktioner och anordningar	809,7	808,4	807,5
Maskiner och inventarier	81,2	78,7	75,1
Övriga materiella tillgångar	8,5	8,1	8,8
Förskottsbetalningar och pågående anskaffninga	221,3	158,9	126,4
Placeringar	*382,1*	*360,1*	*349,2*
Andelar i intressesamfund	74,4	65,3	60,8
Övriga aktier och andelar	108,6	95,5	87,4
Övriga lånefordringar	193,9	194,4	195,4
Övriga fordringar	5,2	4,9	5,5
Förvaltade medel	**3,3**	**3,3**	**3,6**
Rörliga aktiva	**431,8**	**466,0**	**460,7**
Omsättningstillgångar	23,2	20,9	36,6
Fordringar			
Långfristiga fordringar	15,1	16,1	20,1
Kortfristiga fordringar	158,7	144,9	152,3
Finansiella värdepapper	21,4	21,6	10,7
Kassa och bank	213,4	262,6	240,9
AKTIVA TOTALT	**3 814,5**	**3 746,5**	**3 705,9**

Koncernbalansräkning	2018 milj. €	2017 milj. €	2016 milj. €
PASSIVA			
Eget kapital	**1 190,2**	**1 170,1**	**1 080,2**
Grundkapital	349,1	349,1	349,1
Uppskrivningsfond	0,0	5,5	0,0
Övriga egna fonder	187,5	182,2	182,3
Föregående räk.per. överskott (underskott)	617,9	552,1	445,0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	35,7	81,2	103,8
Minoritetsandelar	**116,6**	**103,7**	**93,1**
Avsättningar	**26,4**	**24,8**	**22,5**
Pensionsavsättningar	0,3	0,3	0,4
Övriga avsättningar	26,1	24,5	22,1
Förvaltat kapital	**3,9**	**4,2**	**4,3**
Främmande kapital	**2 477,3**	**2 443,7**	**2 505,8**
Långfristigt räntebelagt främmande kapital	1 785,0	1 808,9	1 927,7
Långfristigt räntefritt främmande kapital	187,6	176,3	168,7
Kortfristigt räntebelagt främmande kapital	143,2	161,9	111,7
Kortfristigt räntefritt främmande kapital	361,4	296,5	297,8
PASSIVA TOTALT	**3 814,5**	**3 746,5**	**3 705,9**

Nyckeltal för koncernens balansräkning	2018	2017	2016
Soliditet, %	34,6	34,4	32,0
Relativ skuldsättning, %	109,7	110,8	112,1
Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %	126,9	126,8	127,5
Ackumulerat över-/underskott, milj. €	653,6	633,3	548,8
Ackumulerat över-/underskott, €/inv.	2 864,5	2 839,7	2 502,1
Koncernens lånestock 31.12, milj. €	1 928,2	1 970,9	2 039,3
Koncernens lånestock 31.12, €/invånare	8 451,0	8 836,9	9 297,6
Koncernens lånefordringar 31.12, milj. €	193,9	194,4	195,4
Antal invånare	228 166	223 027	219 341

1.7 Behandlingen av räkenskapsperiodens resultat

Vanda stads resultat för räkenskapsperioden uppvisar före ändringar i avskrivningsdifferensen, reserverna och fonderna ett överskott på 3 946 768,92 euro. I resultatet ingår resultaten för stadens affärsverk och fonder, vilka behandlas i affärsverkens och fondernas egna bokföringar enligt bokföringsbestämmelserna.

Stadsstyrelsen föreslår följande inför behandlingen av resultatet för räkenskapsperioden 2018:

- Under Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk bokförs som en minskning av avskrivningsdifferensen de avskrivningar på 356 044,39 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserveringen.

- det vid Affärsverket Företagshälsan i Vanda upplöses en investeringsreserv på 95 317,93 euro, vilket resulterar i att avskrivningsdifferensen ökar. Som en minskning av avskrivningsdifferensen bokförs de avskrivningar på 22 438,27 euro i bestående aktiva som anskaffats genom investeringsreserveringen.

- Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfonds överskott på 1 517 431,47 bokförs som ett tillskott i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar.

- Underskottet på 1 022 403,80 euro i Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar.

- Överskott på 7 584,56 euro i Fonden för social kreditgivning bokförs som ett tillskott i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar.

- Skadefondens underskott på 1 336 789,80 euro bokförs som en minskning i fonden och sammanförs med stadens bokslut i enlighet med fondens stadgar.

Räkenskapsperiodens resultat efter behandlingen:

- Direktionen för Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 872 962,22 euro överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

- Direktionen för Affärsverket Företagshälsan i Vanda föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 665 359,19 euro, överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

- Direktionen för Affärsverket mun- och tandhälsan i Vanda föreslår att räkenskapsperiodens underskott på 234 247,19 euro, överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

- Överskottet för Vanda stads räkenskapsperiod på 5 159 429,15 euro överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

2 Budgetens utfall

2.1 Utfallet för de bindande målen

Utfallet av de bindande målen under 2018

För år 2018 ställde fullmäktige upp sammanlagt 31 bindande mål. Nitton av de uppställda målen nåddes fullt ut, sju nåddes delvis medan fem mål inte nåddes alls.

Ökningen i driftsekonomins utgifter var 6,5 procent från året innan. I den ursprungliga budgeten 2018 förutspåddes en utgiftsökning på 6,6 procent och i den ändrade budgeten en utgiftsökning på 8,0 procent i förhållande till bokslutet 2017.

Stadens inkomstbas stärktes genom att effektivera markförsäljningen, under 2018 avkastade markförsäljningen 38,2 miljoner euro.

Inom markanvändningen koncentrerades planläggningen av bostäder till stationsområden och kollektivtrafikzoner. Mängden bostadsvåningsyta (netto) som planlagts inom kollektivtrafikzon var 70 procent år 2018.

Staden skapade förutsättningar för en högklassig och mångsidig bostadsproduktion. År 2018 färdigställdes totalt 4533 bostäder i Vanda (år 2017: 3290). Bostäderna fördelades enligt följande: 3994 i flervåningshus, 133 i rad- och kedjehus och 404 i småhus. Utöver dessa bostadshus finns det två nya bostäder i industri- och lagerbyggnader.

Vandas vägkarta för resurssmarthet godkändes och vägkartans åtgärder håller på att vidtas. Målet är en kolneutral stad år 2030.

Relativt sett utvecklades stadens sysselsättningssituation bäst i huvudstadsregionen. I december 2018 var arbetslöshetsgraden 8,7 procent i Vanda (-3,5 procentenheter jämfört med situationen i slutet av år 2016), 7,9 procent i Esbo (-2,4 procentenheter) och 9,3 procent i Helsingfors (-3,1 procentenheter). Antalet unga arbetslösa har minskat i enlighet med målet att halvera ungdomsarbetslösheten under ekonomiplaneperioden. Antalet unga arbetslösa i Vanda var 1163 st. i slutet av år 2018.

I Vanda byggde man upp en gemensam plan för företagsamhetsfostran i samarbete med stadens verksamhetsområden, läroanstalter och partnerskapsorganisationer. Man har dessutom identifierat och startat inalles fyra företagskluster som består av företag, läroanstalter och stadens aktörer. Målen har också skrivits in som en del av genomförandet av det nya livskraftsprogrammet.

En allt större andel av de äldre klarar av att bo hemma. Andelen personer som fyllt 75 år och bor i sitt eget hem i Vanda uppgick i slutet av 2018 till 93,1 procent (år 2017: 93,0 %).

Verksamhetsmetoder för nytt lärande har främjats. Bland annat är lärocentret i robotik aktivt i gång.

Målnivån uppnåddes inte när det gäller att minska på sjukledigheterna bland de anställda, sjukfrånvaroprocenten uppgick till 4,71 (år 2017: 4,52 %). Omfattningen av de samtal som förs inom ramen för aktivt engagemang år 2018 var 87 procent.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
Vi tryggar balansen i ekonomin							
1. En kontrollerad utveckling av driftsekonomins utgifter	Ökningen av verksamhetsutgifter i %	0,2 %	Enligt budgeten för år 2018	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Matti Ruusula	Utvecklingsåtgärderna enligt strategin för fullmäktigeperioden och budgeten 2018.	Ökningen i driftsekonomins utgifter var 6,5 procent jämfört med året innan. I den ursprungliga budgeten 2018 förutspåddes en utgiftsökning på 6,6 procent och i den ändrade budgeten en utgiftsökning på 8,0 procent i förhållande till bokslutet 2017. Ändringen i hyresmodellen och löneförhöjningarna i enlighet med löneavtalet höjer tillväxtprocenttalen jämfört med tidigare år.	Målet nåddes i sin helhet.
2. Staden får minst 34 milj. euro i vinst från markförsäljning år 2018	Markförsäljningsvinster	48,8 M€	34,0 M€	Hannu Penttilä	År 2018 såldes 10 st. flervåningshustomter, 52 st. rad- och småhustomter samt 22 st. arbetsplatstomter och tomtdelar.	38,2 milj. euro	Målet nåddes i sin helhet.
3. Lyckad medelanskaffning och kontroll över finansieringsriskerna	De budgeterade ränteutgifterna underskrids, ränterisken mätt enligt duration ökar inte, nettoupplåningen enligt budget	Ränteutgifter 3,9 milj. euro, duration 0,751	Ränteutgiftsprognos 3,9 milj. euro, durationen 0,751 eller högre	Martti Lipponen Rapporteringsansvar: Pirjo van Nues	Efter förhandlingarna med finansiärerna höjde staden år 2018 3 st. långfristiga lån med fast ränta (EIB, Kommunfinans och CEB), sammanlagt 90 milj. euro. Även lån med sämre villkor jämfört med nuvarande marknadsläge avbetalades i förtid för 70 milj. euro.	Ränteutgifterna 2018 var cirka 2,31 milj. euro och låneportföljens duration var över 1,5.	Målet nåddes i sin helhet.
4. Utredning av hur stödtjänsterna produceras i samband med social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen	Läget i fråga om utredningsarbetet	Utredningen har inte genomförts	Utredningen genomförd	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna	Koncern- och invånarservicen: Konkurrensutsättningen av ICT-externaliseringen pågår. Anbudsjämförelsen genomförd. Behandling i stadsstyrelsen 03/2019	Utredningen har genomförts, beträffande anskaffning av integrator, plan för strategisk IT-administration och plan för affärsöverlåtelse.	Målet nåddes i sin helhet.
5. Staden byggs i första hand på mark som ägs av staden	Stadens markegendom omfattas av nyplanering (fastställda planer)	35 %	35 %	Hannu Penttilä	Planläggningsprogrammet planeras så att andelen av stadens markområden följer strategin.	53 %	Målet nåddes i sin helhet.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
Vi bygger en tätare stad samtidigt som vi värnar om närmiljön							
6. Planläggningen för bostäder riktas till områdena intill stationerna och kollektivtrafikzonerna	Mängden bostadsvåningsyta (netto) som planlagts inom kollektivtrafikzon	50 %	80 %	**Hannu Penttilä**	**Planer har färdigställts mindre än beräknat. Stora planer för boende som kommer att godkännas detta år, förläggs till kollektivtrafikzonen.**	**70 %**	Målet nåddes delvis.
7. MBT-målsättningarna förverkligas	Vi förverkligar bostadsproduktionen i den omfattning som överenskommits i Helsingforsregionen med beaktande av behovet av familjebostäder MBT-målen 1 065 000 m²-vy/4 år 9 600 bostäder/4 åra Bygglov utfärdas för nya småhus 450/år	159 600 m²-vy 2 986 bostäder 350	I genomsnitt: 266 250 m²-vy/år och 2 400 bostäder/år 450	Hannu Penttilä	Målet för slutet av året, planen för boende 250 000 m2-vy nåddes inte. Bygglov för småhus har beviljats 190 st., totalt för 277 hus.	170 536 m2-vy Färdigställda bostäder sammanlagt 4533, av vilka 3994 i flervåningshus, 133 i rad- och kedjehus, 404 i småhus. Utöver dessa bostadshus finns det 2 nya bostäder i industri- och lagerbyggnader. 277 kpl	Målet nåddes delvis.
8. Användningen av kollektivtrafik ökar	Tillväxten minst 2,5 %	107 500 ombordstigningar per vardagsdygn	113 300 ombordstigningar per vardagsdygn	**Hannu Penttilä**	**Vanda främjar att stamlinjerna börjar användas, planerar Spår-Jokern 3, utvecklar kollektivtrafikens infrastruktur och trafikljusprioriteter samt främjar sammankopplingen mellan cykling och kollektivtrafik.**	**2018, under ett vardagsdygn gjordes 129 684 ombordstigningar. (I mätarens utgångs- och målnivåer har det uppgetts felaktiga siffror: den korrekta utgångsnivån 123 328 och målnivån 129 571 ombordstigningar per vardagsdygn.)**	Målet nåddes i sin helhet.
9. Parkeringen reformeras	**Förnyelse av parkeringen utmed gatorna, utredning över parkeringsbolag**	Inkomsterna av parkering utmed gatorna: 0 €, inget parkeringsbolag	Inkomsterna av parkering utmed gatorna: 300 000 €, bolaget startat upp sin verksamhet	**Hannu Penttilä**	**Avgiftsbelagd parkering utmed gatorna infördes 2.1.2018. Man följer nog upp hur parkeringen fungerar och hur de uppställda målen för parkeringen förverkligas.** **Möjligheterna till att grunda ett parkeringsbolag utreds och planeras.**	**Parkeringsinkomsterna uppgick till 116 814 euro.** **Utredningen av en verksamhetsmodell med parkeringsbolag pågår fortfarande.**	Målet nåddes överhuvudtaget inte.
10. De ekologiska grönförbindelserna bevaras	De viktigaste ekologiska förbindelserna utreds	Utredningen har inte genomförts	Utredningen genomförd	**Hannu Penttilä**	**Utredningen färdigställd. Besluten görs i generalplanen.**	**Utredningen genomförd.**	Målet nåddes i sin helhet.
11. Vanda är en kolneutral stad år 2030	Vägkartan för ett kolneutralt Vanda sammanställs under 2018	Inget program	Programmet sammanställt och godkänt, åtgärderna igångsatta	**Hannu Penttilä**	**Vägkartan för resurssmarthet har godkänts.**	**Åtgärderna pågår.**	Målet nåddes i sin helhet.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
Vi ökar stadens livskraft och attraktionkraft							
12. Av städerna i huvudstadsregionen utvecklas Vandas sysselsättningläge bäst	Arbetslöshetsgraden i Vanda minskar	12,2 %	Arbetslöshetsgraden under 10 %	Jaakko Niinistö	Kundernas handledningsprocesser har effektiverats, platserna för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte har utökats, coachningshusens verksamhet har förnyats och antalet samarbetspartner vid företag har fördubblats.	8,7 %	Målet nåddes i sin helhet.
	Ändringen i arbetslöshetsnivån i året räknat i procentenheter i jämförelse med Helsingfors och Esbo	Vanda 12,2 % Esbo 10,3 % Helsingfors 12,4 %	Arbetslöshetsnivåns minskning i procentenheter större än i Helsingfors och Esbo		Se ovan.	Arbetslöshetsgrad 12/2018 (skillnad från utgångsnivån 12/2016) Vanda 8,7 % (-3,5 %-enheter) Esbo 7,9 % (-2,4 %-enheter) Helsingfors 9,3 % (-3,1 %-enheter)	
	Ändringen i de arbetsmarknadsstöd som kommunen betalar ut räknat i euro i procent (%) jämfört med Helsingfors och Esbo	Vanda 20 173 998 euro Esbo 19 472 189 euro Helsingfors 60 605 236 euro	Utvecklingen är mer gynnsam än i Esbo och Helsingfors		Arbetsverksamheten har utökats och handledningsprocesserna har effektiverats. Antalet kunder i arbetsverksamhet i rehabiliterande syfte har ökat med 36 % från 2016. Under 2018 deltog 1 761 pers. i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte.	2018 (ändring jfr med 2016) Vanda 18 158 197 € (-10,0 %) Esbo 19 933 182 € (+2,4 %) Helsingfors 62 476 240 € (+3,1 %)	
	Ungdomsarbetslösheten halveras under ekonomiplaneperioden	1 454	1 272		Ohjaamo-verksamheten har fortgått med hjälp av fortsatt finansiering av ANM. Verksamhetskonceptet har förnyats och verksamheten har inletts i nya lokaler våren 2018.	1 163	
13. Vanda är en snabbast växande företagsmiljön i huvudstadsregionen	Mängden företag, internationella företag och arbetsplatser	Företag: 10 915 Internationella företag: 605 (2014) Arbetsplatser: 109 779 (2015)	Ökningen i antalet företag 1,5 %, ökningen i antalet internationella företag 2 %, ökningen i antalet arbetsplatser 1,5 %	Jose Valanta	Utvecklingen för företagens och internationella företagens del har varit på samma nivå som i huvudstadsregionen i övrigt, men däremot har antalet arbetsplatser ökat snabbast i Vanda.	Företag: 11 484 (Q2/2018) Internationella företag: 622 (2015) Arbetsplatser: 110 784 (2016)	Målet nåddes i sin helhet.
14. I samarbete med näringsservicen, bildningsväsendet, skolorna och läroanstalterna samt partnerskapsorganisationern a bereds åtgärder för hela fullmäktigeperioden som främjar företagande	Åtgärderna har sammanställts och tagits i bruk	Det inledande grundarbetet har utförts	Åtgärderna har sammanställts och är klara att tas i bruk	Jose Valanta	I Vanda har man byggt upp en gemensam plan för företagsamhetsfostran i samarbete mellan stadens verksamhetsområden, läroanstalter och partnerskapsorganisationer.	Arbetet är slutfört.	Målet nåddes i sin helhet.
15. Företag och läroanstalter i Vanda samt stadens näringslivsutvecklare sammanförs i lokalt orienterade och sektorspecifika utvecklingskluster för att få fart på företagens affärsverksamhet, växelverkan mellan aktörerna och tillväxten i området	Utvecklingsklustren i gång	Kännedom om preliminära aktörer och samarbetspartners	Utvecklingsklustrens samarbete har inletts och verksamheten har bidragit till att öka intresset för läroanstalterna och företagen	Jose Valanta	I Vanda har man identifierat och inlett sammanlagt fyra företagskluster som består av företag, läroanstalter och stadens aktörer. Målen har också skrivits in som en del av genomförandet av det nya livskraftsprogrammet.	Arbetet är slutfört.	Målet nåddes i sin helhet.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
Vi främjar invånarnas välmående							
16. De som åldras kan tryggt bo kvar i sina hem	Andelen personer som fyllt 75 år och bor i sitt eget hem ökar	Andelen som bor i sitt eget hem är 92.7 % av dem i Vanda som fyllt 75 år	Andelen som bor i sitt eget hem är 93 % av dem i Vanda som fyllt 75 år	Jukka T. Salminen	Man har understött äldre människors möjligheter att bo kvar i det egna hemmet genom att öka antalet platser inom den intensiva rehabiliteringen samt inleda arbetet med att skapa en gemensam poliklinikmodell för ett rehabiliterande dagsjukhus och geriatrisk mottagning. Utbudet av intensiv rehabiliteringsvård kortar också köerna vid Vanda sjukhus. Utvecklingen av processen som involverar hänvisning till boendeservice för äldre och handikappade har inletts genom att skapa gemensamma verksamhetssätt. Utvecklingen av den geropsykiatriska verksamheten fortsätter med HNS. Antalet sjukhusplatser vid den psykogeriatriska gemensamma avdelningen ökade från fem till sju. För att utreda erfarenheterna av ensamhet bland hemmaboende åldringar har man gjort upp ett förslag om en verksamhetsmodell. Verksamheten med rehabilitering i hemmet och deltidsgrupper för äldre inom dagverksamheten har vidareutvecklats. Fler intensivrehabiliteringsplatser har tagits i användning i Korso äldrecenter på 1 våningen. Vanligt serviceboende har	Andelen personer som fyllt 75 år och bor i sitt eget hem är 93,1 % (31.12.2018).	Målet nåddes i sin helhet.
	Att äldre i rätt tid får bedömning av servicebehovet enligt lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre och tillgång till service	- Bedömningen av servicebehovet för nya klienter som fyllt 75 år inom 7 dygn i genomsnitt - Klienten får tillgång till den service från hemvårdens sida som behövs genast efter beslutet - Inga klienter i väntan i över tre månaders tid till långvarig omsorg dygnet runt	Trots att antalet äldre ökar förlängs väntetiderna till servicen inte från utgångsnivån år 2016			Senaste statistik om tillgången till service är från 9–12/2018, då i snitt 5 bedömningar av servicebehov genomfördes per dygn och det inte fanns personer som köat till långvarig dygnetruntomsorg över 3 mån. Vid behov har man köpt tilläggsplatser av privata serviceproducenter.	

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
17. Barnfamiljens välbefinnande förbättras genom förebyggande arbete och tjänster i förnyelse i enlighet med socialvårdslagen	Behovet av omhändertaganden minskar	Andelen omhändertagna är 0,18 % av alla i åldern 0 till 17 år i Vanda	Färre omhändertagna än mätarens utgångsnivå i slutet av år 2016	Jukka T. Salminen och Elina Lehto-Häggroth Rapporteringsansvar: Jukka T. Salminen	Inom familjeservicens resultatområde fortsatte det långsiktiga utvecklingsarbetet med att utveckla tjänster i enlighet med socialvårdslagen och man etablerade reformen av servicestrukturen som följer organisationsändringen som gjordes 2017. Målet är att flytta tyngdpunkten från korrigerande åtgärder till tjänster inom det tidiga stödet samt förstärka klientperspektivet. För att stödja målen har man bl.a. beslutat grunda en ny enhet för familjesocialt arbete och utveckla sektorsövergripande bedömning av servicebehovet. Målgruppen för det familjesociala arbetet är barnfamiljer i behov av särskilt stöd. Barnskyddets öppenvård förverkligade ett pilotprojekt som gällde det systemiska barnskyddsarbetet, och man beslutade etablera verksamhetsmodellen genom att göra verksamheten permanent. Familjeservicen deltog i programmet för utveckling av barn- och familjetjänster LAPE fram till projektets slut. Vandas pilotprojekt med familjecenter resulterade i erfarenheter som används då familjecenterverksamheten i fortsättningen byggs ut i Vanda.	Under 2018 omhändertogs 94 barn, vilket är 0,2 % av alla i åldern 0 till 17 år i Vanda.	Målet nåddes överhuvudtaget inte.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
18. Mögligheterna till växelverkan och delaktighet genom att ta i bruk nya metoder och genom att uppföljningen och utvärderingen utvecklas	Inkluderande metoder och processer som ordnas både elektroniskt och ansikte mot ansikte prövas och tas i bruk	Ingen verkställighetsutvärdering för år 2016	Antalet inkluderande processer och metoder, såväl elektroniska, som ansikte mot ansikte, samt rapportering	Biträdande stadsdirektörerna Rapporteringsansvar: Jaakko Niinistö	2018 kartläggning av möjligheterna att delta och påverka från verksamhetsområdena: I enkäten rapporterades inkluderande metoder och processer som ordnas elektroniskt och ansikte mot ansikte samt deltagarantal. Kartläggningen av verksamhetsområdenas möjligheter att delta och påverka. Analysering av och information om kartläggningens resultat i Vautsi.	Kartläggningen gjordes i två delar (5/18 och 12/18) inom verksamhetsområdena. Ansikte mot ansikte 432 och elektroniska 45. Verksamhetsområdena rapporterar från 2018 108 processer eller helheter som invånarna kan delta i och påverka. I dessa användes den elektroniska metoden 45 gånger och metoden ansikte mot ansikte 432 gånger. Rapporteringsuppgifter uteblev från flera resultatområden, och därför ger siffrorna inte en pålitlig helhetsbild av delaktighetsarbetets andel.	Målet nåddes i sin helhet.
	Utveckling av uppföljningsmetoder som också möjliggör en jämförelse mellan andra kommuner	Deltagandets kvalitet och kvantitet mäts nästan inte alls	Mätare är i användning		Man har inte tagit reda på hurdan situationen är i andra kommuner, det finns inga mätare eller de är mycket oklara. Workshopen Osallisuuden arviointi har ordnats inom nätverket för kommunal demokrati. Ändamålsenligheten för olika uppföljningssätt och mätare har kartlagts och det har dragits upp riktlinjer för fortsättningen.	En intern kartläggning har gjorts, antalet delaktighetsprocesser mäts. Kommuninvånarnas tillfredsställelse vad gäller möjligheterna att delta kartläggs i samband med invånarbarometern vid årsskiftet. Mätarna används och arbetet för att främja jämförbarheten mellan kommuner fortsätter under ledning av Kommunförbundet.	

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
19. Det säkerställs att integrationen i Vanda lyckas	Integrationsplanerna förverkligas Antalet invandrarstuderande som omfattas av modellen med samarbete mellan den yrkesinriktade utbildningen och språkutbildningen	Ingen verkställighetsutvärdering för år 2016 Enstaka studerande	För dem som blivit invandrarservicens klienter under 2016 gäller följande under år 2018: - deltar i TE-byråns språkutbildning i finska 80 % - har eget hyresavtal 70 % - är sysselsatta 12 % 100 studerande ingår i några pilotgrupper	Elina Lehto-Häggroth, Jaakko Niinistö och Jukka T. Salminen	För flyktingarnas och återflyttarnas del följer man upp hur integrationen har lyckats genom de mätare som invandrarservicen har skapat. Integrationsplanerna har utarbetats planenligt inom den tidsgräns som krävs i lagen om främjande av integration. Vid invandrarservicens socialhandledning och socialarbete stöds integrationsåtgärderna genom individuella möten, med hjälp av de anställda i verksamheten Tsemppari och samarbetet med olika organisationer. Bland klienterna framhävs trauman av många olika slag som beror på flyktingskapet, vilket medför en utmaning för att integrationen ska lyckas. Samarbetet mellan organisationer som görs inom ramen för planen för kulturell mångfald och integrationsåtgärderna förknippade med samarbetet bl.a. i projekten Arrival Cities- ja Tsempataan yhdessä ´- Avlagda hygienpass 17 st. - Ansökningsworkhop för yrkesutbildning 53 deltagare	Under uppföljning är 303 klienter i arbetsför ålder som blivit invandrarservicens (MAP) klienter under 2016: - 86 % har deltagit i TE-byråns språkutbildning i finska eller i annan finskundervisning. Vidare har 36 % deltagit i startkursen vid Vanda vuxenutbildningsinstitut - 91 % bor i egen bostad - 12 % är sysselsatta. En del av de sysselsatta har flyttat till en annan kommun på grund av arbete. Ett starkt partnerskapsnätverk och föreningar i anslutning till invandring. 269 studerande i utbildningar med examensdelar för invandrare	Målet nåddes i sin helhet.
20. Ökade hobbymöjligheter för barn och unga enligt låg tröskelprincipen genom att samarbetet mellan fritidens resultatområden och tredje sektorn intensifieras	Antalet hobbygrupper för unga som förverkligats i samarbete mellan idrotts-, kultur- och ungdomsservicen	25 olika hobbygrupper år 2016	Antalet grupper ökar med 30 % från år 2017	Elina Lehto-Häggroth	Ordnande av klubbverksamhet, användning av projektfinansiering m.m. tilläggsresurser för att möjliggöra allt mångsidigare klubbverksamhet.	Sammanlagt 46 st. klubbar som förverkligats i samarbete. UKM har beviljat 220 000 € för klubbverksamhet för läsåret 2018–2019.	Målet nåddes i sin helhet.
21. Åtgärderna för att komma till rätta med inomhusluftsproblemen lyckas	Brukarnas tillfredsställelse i % med de åtgärder som vidtagits för att åtgärda inomhusluftsproblemen, mätare utvecklas under budgetåret	71 % upplever att förhållandena blivit bättre	80 % upplever att förhållandena blivit bättre	Hannu Penttilä	Arbetsprogrammet och kvalitetssäkringsmodellen för inomhusluftsreparationsarbetena 2018 utarbetats. En enkät om inomhusluften har genomförts.	Av den respons som inlämnats upplever endast 32 % att förhållandena förbättrats. Mätresultatet blev lidande på grund av en låg svarsprocent. Utifrån svaren verkar åtgärderna ha lyckats endast i en skola och två daghem, även om betydande reparationsåtgärder vidtogs under året utöver dessa i tio olika lokaler. Därmed ger enkätresultatet inte rätt bild av helhetssituationen, vilken är bättre enligt de uppgifter som fåtts från de olika lokalerna/objekten.	Målet nåddes delvis.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
Vi är föregångare när det gäller att utveckla servicen							
22. Lyckat införande av nya klient- och patientdatasystem	Ibruktagande av nya klient- och patientdatasystem förverkligas som planerat	Besluten om att övergå till nya klient- och patientdatasystem har tagits	Ibruktagandet förverkligats i de planerade funktionerna	Jukka T. Salminen (Apotti) och Elina Lehto-Häggroth (småbarnspedagogikens system)	Ett styrsystem för småbarnspedagogiken: Processerna har gåtts igenom och förnyats proaktivt. Apotti: Arbetet inför lanseringen av Apotti har fortsatt inom projektbyrån för Apotti. Man har deltagit aktivt i berednings- och utvecklingsarbetet inom hela verksamhetsområdet. Det har avtalats med Apotti Oy om att genomföra granskning av innehållet och tester för godkännande. Utbildningsplanen för systemet färdigställdes på våren och skolningarna för de första utbildarna inleddes i augusti, personalutbildningarna ordnades planenligt. Förutsättningarna för lanseringen av systemet har beretts inom verksamhetsområdet, men systemet var inte användningsklart i november. Lanseringen flyttades till maj 2019.	Styrsystemet för småbarnspedagogiken: marknadsdomstolens positiva beslut fattades 19.11.2018 och systemet införs uppskattningsvis i etapper i september-oktober 2019 Apotti: Införandet av systemet bereds fortfarande. Det har fastställts att Apotti införs 10.5.2019	Målet nåddes överhuvudtaget inte.
23. Beredning av social- och hälsovårdsreformen samt landskapsreformen med tryggande av högklassiga tjänster för Vandas invånare	Beredning av reformen på det sätt som lagstiftningen förutsätter, så att Vandabornas fördel tryggas	Lagreformerna under beredning	Reformen beredd på det sätt som lagstiftningen förutsätter	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Hanna Ormio	Arbetsgrupperna har fortsatt med sin verksamhet och lämnat in uppgifter om landskapet som det betts om. Uppföljning av lagstiftningen. Lägesrapporter i intressebevakningskommittén, stadens samarbetsgrupp, fullmäktiges aftonskola, stadsstyrelsens aftonskola. Organiseringen har sammanslagits med organisationsreformen i april 2018.	Lagstiftningen godkändes inte inom år 2018. Alla uppgifter om landskapet som behövdes under året lämnades in.	Målet nåddes delvis.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
24. Verksamhetsmetoder för nytt lärande framskider	Lärandecentret i robotik är aktivt i gång	Det finns inget lärandecenter i robotik	Barnen som tar del av förskoleundervisningen har fått lekinriktade erfarenheter när de bekantar sig med kodning och robotik i daghemmet eller lärandecentret för robotik Småbarnspedagogikens gurupedagoger har fått utbildning vid Lärandecentret för robotik Grupper från åtminstone 2/3 av skolorna och läroanstalterna har besökt Robotikcentret	Elina Lehto-Häggroth	Lärandecentret i robotik är i gång.	FÖRSKOLEUNDERVISNING: Det finns sammanlagt 170 grupper. I 79 % av grupperna, utgående från svaren på förskoleundervisningens enkät, har barnen fått lekinriktade erfarenheter av programmering och robotteknik (robotik). Gurupedagogerna (16 pers.) har fått utbildning i Lärandecentret i robotik. GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING: Utbildning och aktiv verksamhet för grupper har erbjudits från och med början av oktober. Cirka 120 elever har deltagit i olika workshoppar och 50 lärare har deltagit i utbildningar. Utöver detta har det ordnats tre öppna föreläsningskvällar och flera olika demonstrationer och introduktioner i robotteknik.	Målet nåddes delvis.
	Förskoleundervisningen och biblioteket förbinder sig till målinriktat pedagogiskt samarbete: Inom ramen för samarbetet har användningen av minst ett delområde inom en lärandehelhet som valts av biblioteket tagits i bruk. Modellen har framtagits i försöket med namnet Kumous.	Modellen har utvecklats i samarbete mellan förskoleundervisningen och biblioteket och är klar att tas i bruk	Modellen med namnet Eskari Loves Kirjasto (Förskolan Hjärta Bibban) är i bruk och utgör en del av bibliotekets och förskoleundervisningens etablerade verksamhet		Förskolegrupperna har skrivit in ett biblioteksbesök i sina verksamhetsplaner och en del har redan hunnit genomföra besöket.	Modellen med namnet Vi lär oss vad som helst! (Opitaan mitä vaan!) används och utgör en del av bibliotekets och förskoleundervisningens etablerade verksamhet	
	Utvärderingsinformation från modellen med utvecklande respons utnyttjas i utvecklingen av småbarnspedagogiken.	Utvärderingsarbetet är i beredningsskedet	Utvärderingsinformationen utnyttjas i utvecklingen av småbarnspedagogiken		Man har fått de första uppgifterna och resultaten har presenterats i styrgruppen Leikkien liikkumaan, på infotillfällen om planen för småbarnspedagogik (Vasu), resultatområdesdagen, utvecklingsdagen för stödet för utveckling och lärande och i ledningsgruppen för småbarnspedagogik	Resultaten från den utvecklande responsen användes i uppställningen av målen i styrkortet 2019, särskilt vad gäller barn som inte rör så mycket på sig.	

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
	Resultaten av de utvärderingar som genomförs under 2018 (den uppföljande undersökningen av digitalt lärande, Huvudstadsregionsbedömningen, utvärderingarna av läroplanernas effekt, elevoch studerandebedömningarna inom den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen)	De nya läroplanerna har tagits i bruk	Resultaten av utvärderingarna påvisar att undervisnings- och utvärderingsmetoderna har utvecklats i enlighet med läroplanerna. Verksamheten har utvecklats genom att man dragit nytta av forskningsresultaten		FÖRSKOLEUNDERVISNING: Pekplattsundersökning åren 2015–2018 GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING: Samarbetet inom huvudstadsregionen förverkligades inte beträffande konkurrensutsättningen av undersökningen om bedömning av lärande. En konkurrensutsättning av Vandas egen bedömning av lärandet pågår. Resultaten från undersökningen om bedömning av lärande fås först 2/2019. Fem skolor från Vanda deltog i det nationella centret för utbildningsutvärdering, Karvis urvalsundersökning som kartlade implementeringen av den nya läroplanen. GYMNASIEUTBILDNING: Enligt slutrapporten för den uppföljande undersökningen av digitalt lärande har undervisningen utvecklats i en sådan riktning att den stöder elevernas digitala färdigheter och förberedelserna inför ett elektroniskt studentprov. Studerandebedömningarna inom gymnasieutbildningen genomfördes i februari av det nationella centret för utbildningsutvärdering (KARVI) i ett av gymnasierna i Vanda.	FÖRSKOLEUNDERVISNING: Undersökningen visade att pekplattan används som ett pedagogiskt arbetsredskap inom förskoleundervisningen. Undersökningens resultat bekräftar den valda utvecklingsriktningen, där det viktiga är att främja lika möjligheter för barn genom att utöka personalens kompetens och erbjuda tidsenliga omständigheter och ramar. GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING: Enligt resultaten har undervisningsmetoderna blivit mångsidigare, men man kan inte påvisa ett direkt samband med inlärningsresultaten. Delaktigheten ansågs vara viktig och den bidrog till ett bättre engagemang, i motsvarande mån ansågs man att tillgången till mångsidig kompetens var den största utmaningen. GYMNASIEUTBILDNING: Resultaten från den uppföljande undersökningen av digitalt lärande visar att undervisningsmetoderna har utvecklats. Resultaten från KARVIs utvärdering har inte publicerats än. En utvärdering som planerades som ett samarbete inom huvudstadsregionen genomfördes inte, eftersom man utgående från konkurrensutsättningen inte hittade någon lämplig aktör som kunde genomföra utvärderingen. Svenskspråkiga servicen: Det som nämnts ovan gäller också den svenskspråkiga grundläggande utbildningen och de svenskspråkiga gymnasierna. Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen har deltagit i nätverket för skolutveckling, Fyrens utvärdering av inlärningsresultaten och hur läroplanen efterföljs.	

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
25. Tryggas de nätverk och den nya apparatur som det nya lärandet förutsätter	Kvantiteten på förnyad apparatur	Mängden under år 2014 anskaffad apparatur	Förnyelsen av apparaturen inleds i slutet av 2017 och anskaffningarna kompletteras under de följande åren	Martti Lipponen Rapporteringsansvar: Tietohallintojohtaja	Åtgärder enligt normalt leasingförfarande: Apparaturen har redigerats efter behov och apparaturen har utökats inom ramen för budgeten.	År 2017 har apparaturen utökats med 13 500 Chrome arbetsstationer, utöver den existerande apparaturen. 2018 utökades Leasing-apparaturen med 4,6 %	Målet nåddes i sin helhet.
26. Jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet stärks	Pilotering av genusmedveten budgetering	Det finns inget verksamhetssätt med genusmedveten budgetering	Piloteringen av genusmedveten budgetering har genomförts	Jaakko Niinistö och Elina Lehto-Häggroth (pilotprojekt inom biblioteksservicen)	Bibliotekets verksamhet har analyserats med tanke på genusmedveten budgetering.	Pilotprojektet har genomförts. Ett verktyg och ett verksamhetssätt också lämpligt för andra resultatområden presenteras i slutet av slutrapporten.	Målet nåddes i sin helhet.
Vi leder genom förnyelse och deltagande							
27. Dickursby lokalitetsprojekt framskrider	Projektet framskrider planenligt	Projektplaneringen har igångsatts	Projektplanerna är godkända och detaljplaneutkastet klart	Hannu Penttilä	En behovsutredning/projektplan har godkänts i stadsstyrelsen 11.12.2017. Den allmänna sektionen fastställde 12.3.2018 verksamhetsanvisningarna beträffande Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantaloa och VTK Kiinteistöt Oy. Kiinteistö Oy Vantaan kauppalantalo har fattat ett beslut om upphandling av en byggherrekonsult och ett avtal har skrivits under med den utvalda konsulten. I samband med planberedningen har 3 informationsmöten ordnats i april för invånare, förtroendevalda och anställda. Stadsplaneringsnämnden återremitterade 14.5.2018 förslaget till ett utkast för detaljplaneändring för ny beredning. Beredeningen av förslagen till ett utkast för detaljplaneändring pågår. En parkerings- och mobilitetsutredning gällande lokalen är under arbete. Beredningen av entreprenaden för rivning av det gamla kontorshuset pågår.	Projektets planer har gått framåt och beredningen av förslag till ett utkast för detaljplaneändring pågår.	Målet nåddes delvis.

Bindande mål för år 2018	Mätare för det bindande målet	Mätarens utgångsnivå i slutet av 2016	Mätarens målnivå 2018	Ansvarsperson/-er	Centrala åtgärder 1.1 –31.12.2018 för att förverkliga det bindande målet	Mätarens/mätarnas läge 31.12.2018	Hur målet utfallit Målet förverkligades: - helt - delvis - inte alls
28. En kontrollerad förändring i Vanda utgående från social- och hälsovårds- samt landskapsreformerna	Kommun 10: Rättvisa i beslutsfattandet och socialt kapital	3,32 och 3,82	3,32 och 3,82	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Kirsi-Marja Lievonen	Stöd för förändringsledning och förändringsförmåga erbjuds. Information i rätt tid.	3,25 ja 3,84	Målet nåddes delvis.
29. Kompetensledning utförs systematiskt	Studiearbetsdagar	27 032	28 000	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Kirsi-Marja Lievonen	Aktiv användning av Osuma och handledning.	41 756	Målet nåddes i sin helhet.
30. Personalens färdighet i att leda sig själva ökar	Kommun10: arbetsgemenskapsfärdigheter/ målinriktning	3,92	3,95	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Kirsi-Marja Lievonen	Träning och utbildning i färdigheterna som en del av chefs- och arbetsgemenskapscoachningarna och utvärdering som en del av resultat- och utvecklingssamtalen.	3,91	Målet nåddes överhuvudtaget inte.
31. Sjukfrånvaro förebyggs	Sjukfrånvaron i procent eVälkesamtal förda	4,52 87 %	4,4 90 %	Stadsdirektören, biträdande stads-direktörerna Rapporteringsansvar: Kirsi-Marja Lievonen	Företagshälsovårdens och arbetshälsospecialisters åtgärder för hantering av sjukfrånvaro som drar ut på tiden.	4,71 % 87 %	Målet nåddes överhuvudtaget inte.

2.2 Utfallet av anslag och beräknade inkomster

2.2.1 Driftsekonomins utfall

10
Den allmänna förvaltningen sammanlagt

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	2 791	0	2 791	4 861	-2 071
Utgifter	-29 191	984	-28 207	-26 065	-2 142
Verksamhetsbidrag	-26 400	984	-25 416	-21 204	-4 212

Den allmänna förvaltningens budget består bl.a. av kostnader för det kommunala systemet för beslutsfattande och andra funktioner och poster av allmän natur.

Den allmänna förvaltningens verksamhetsintäkter realiserades till 174 procent och verksamhetskostnaderna realiserades till 92 procent. Budgetöverskridningen för inkomsternas del berodde på försäljningsvinst av aktier. I sin helhet var utfallet för den allmänna förvaltningens verksamhetsbidrag 4,2 milj. euro bättre än det budgeterade.

10 10
Centralvalnämnden

Ansvarig: Nelli Jääskeläinen **Ordförande: Tapani Salmi**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	714	0	714	345	369
Utgifter	-1 037	0	-1 037	-468	-569
Verksamhetsbidrag	-323	0	-323	-123	-200

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Centralvalnämndens uppgift är att förrätta kommunalval, riksdagsval, val av republikens president och Europaparlamentsval. Till centralvalnämnden hör fem medlemmar och åtta ersättare som stadsfullmäktige har utsett för sin mandattid 2017–2021. År 2018 förrättades presidentval. Centralvalnämnden sammanträdde fyra gånger.

Budgetens utfall

Inkomsterna i centralvalnämndens budget utföll till 48 procent och utgifterna till 45 procent, eftersom presidentvalets andra omgång inte genomfördes. Centralvalnämnden använde överskottet till beredningen av riksdagsvalet och europaparlamentsvalet.

10 20
Stadsfullmäktige

Ansvarig: Ritva Viljanen **Ordförande: Antti Lindtman**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50
Verksamhetsbidrag	-1 184	0	-1 184	-1 134	-50

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsfullmäktige sammanträdde 11 gånger under loppet av 2018. Fullmäktigeutskottet sammanträdde sex gånger, det ordnades 11 informationsmöten och tre aftonskolor. Dessutom hade fullmäktige ett endagsseminarium i september och ett fullmäktigeseminarium under två dagar i maj.

Ett gemensamt sammanträde för alla fullmäktigeförsamlingar i huvudstadsregionen ordnades i Vanda i maj. Vid sammanträdet utarbetades ett utlåtande om landskaps- och vårdreformen. Samtidigt höll alla fullmäktigeförsamlingar sina egna möten.

Budgetens utfall

För stadsfullmäktiges del var budgetutfallet 96 procent.

10 30
Revisionsnämnden och extern revision

Ansvarig: Helena Hyvönen **Ordförande: Pietari Jääskeläinen**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	2	-2
Utgifter	-524	-5	-529	-449	-80
Verksamhetsbidrag	-524	-5	-529	-448	-82

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Revisionsnämnden verkar enligt de uppgifter som fastställs i kommunallagen 410/2015 kap. 14 samt i enlighet med sin verksamhets- och utvärderingsplan. Under årets lopp har revisionsnämnden sammanträtt totalt sjutton gånger. Utvärderingsberättelsen från 2017 godkändes i nämnden 2.5.2018.

Nämnden behandlar revisionsplanen i samarbete med revisorn. I april och december rapporterade den ansvarige revisorn om granskningarna till nämnden.

Under fullmäktigeperioden 2017–2021 har revisionsnämnden sammanlagt 11 medlemmar. Nämnden 2017–2021 är inte indelad i arbetsgrupper.

Budgetens utfall

Under året genomfördes inga extra uppdrag inom revisionsverksamheten. År 2018 gjorde revisionsnämnden en ytterligare utvärdering av avtalen med Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy. Budgetens utgifter underskreds med 15 procent.

10 40
Stadsstyrelsen

Ansvarig: Ritva Viljanen **Ordförande: Sari Multala**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	2 077	0	2 077	4 515	-2 438
Utgifter	-12 043	1 069	-10 974	-9 638	-1 337
Verksamhetsbidrag	-9 967	1 069	-8 897	-5 123	-3 774

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsstyrelsen sammanträdde 21 gånger under 2018. Dessutom ordnades sex aftonskolor för stadsstyrelsen. Stadsstyrelsens allmänna sektion höll åtta möten.

Stadsstyrelsen tillsatte 7.5.2018 § 6 en förtroendemannakommitté för Det nya Vanda för att förnya organisationsstrukturen och beslutsfattarstrukturen i Vanda. Förtroendemannakommitténs har som uppgift att

1) utvärdera behoven av ändring i stadens politiska beslutsfattarstruktur,
2) utvärdera behoven av ändring i stadens tjänstemannaorganisation,
3) bedöma vilka verkningar den landskaps- och vårdreform som är under beredning har på kommunens beslutsfattarstruktur och organisationsstruktur
4) följa upp hur landskaps- och vårdreformen förverkligas.

Kommitténs arbete fortsätter fram till slutet av stadsstyrelsens mandattid (31.5.2019). Under 2018 höll kommittén sju möten och presenterade för stadsstyrelsen sina riktlinjer vad gäller Det nya Vandas verksamhetsområden. Arbetet fortgår under 2019.

Budgetens utfall

Stadsstyrelsens budgetutgifter utföll till 88 procent.

10 50
Samarbetsandelar och -bidrag

Ansvarig: Ritva Viljanen **Organ: Stadsstyrelsen**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106
Verksamhetsbidrag	-14 402	-80	-14 482	-14 376	-106

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Ur anslaget har man betalat stadens avtalsenliga bidrag till Stiftelsen för vetenskapscentret, forskningsprogrammet KatuMetro samt det årliga driftsbidraget till Finlands Nationalopera.

Vidare har kostnaderna för HRI-projektet (regionfakta) och stadsforskningsinstitutet och Vanda stads betalningsandel av kostnaderna för det regionala räddningsverket betalats från anslaget.

Budgetens utfall

Budgetutfallet var 99 procent.

11
Stadsdirektörens verksamhetsområde

Ansvarig: Ritva Viljanen **Organ: Stadsstyrelsen**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	2 333	0	2 333	2 843	-510
Utgifter	-20 114	-60	-20 174	-18 741	-1 432
Verksamhetsbidrag	-17 781	-60	-17 841	-15 899	-1 942

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsdirektörens verksamhetsområde innefattar följande resultatområden: stadens allmänna ledning, stadskansliet, den interna revisionen, ekonomiplaneringen, personalcentralen, näringsservicen och informationen.

Stadskansliets resultatområde svarar för

- beredningen av stadsfullmäktiges och stadsstyrelsens sammanträden och verkställandet av besluten
- stadens gemensamma och stadsdirektörens verksamhetsområdes juridiska ärenden
- utvecklingen av beredning och beslutsfattande
- översättningsservicen
- ordnandet av allmänna val, säkerhets- och beredskapsärenden på stadsnivå
- de centraliserade förvaltningstjänsterna inom stadsdirektörens verksamhetsområde och
- att ge anvisningar på stadsnivå som gäller uppgiftsområdet.

Stadens dataombudsman inledde sin verksamhet i januari 2018 och skapade tillsammans med stadens arbetsgrupp för dataskydd och datasäkerhet många metoder och anvisningar som följer det nya dataskyddsdirektivet. Stadsdirektören beslutade 27.4.2018 § 30 grunda projektet Det nya Vanda som består av två delområden:

1) Beredningen av landskaps- och vårdreformen i Vanda och beredningen av tillväxtjänsterna, där man utreder vilka funktioner och resurser som övergår till landskapet och vilka effekter förändringen kommer att ha på den organisation som kvarstår, samt kartlägger landskapets och stadens kontaktytor och bereder olika verksamhetsmodeller för dem. I projektet genomförs dessutom de utredningar som krävs av landskapet.
2) Beredningen av Det nya Vanda, där man bereder en organisationsändring, utreder en omorganisering av stadens stödtjänster och drar upp riktlinjer för stadens lokalprojekt i hänseende till förändringsledningen och placeringen av olika funktioner.

Projektet avslutas 31.12.2019.

Beslutet ersatte stadsdirektörens tidigare beslut (6.2.2017 § 10) om stadens interna förberedelser inför landskaps- och vårdreformen. Förvaltningsdirektören ansvarar för projektets första del det vill säga att samordna beredningen av landskaps- och vårdreformen samt tillväxttjänsterna. Stadskansliet har också deltagit aktivt i beredningen av Det nya Vanda och bistått både ledningsgruppen för förändring som leder helheten och förtroendemannakommittén för Det nya Vanda.

Inför anordnandet av presidentvalet ordnades sju utbildningar för de förtroendevalda. I utbildningarna deltog 375 personer.

För stadens anställda ordnades fyra utbildningar med olika teman (förvaltningsstadgan, dataskyddslagstiftningen, Det nya Vanda-workshoppar för stödtjänster). I utbildningarna deltog sammanlagt 76 personer.

Stadskansliets budgetutfall för 2018 var 95 procent.

Den interna revisionen bistår stadsstyrelsen och stadsdirektören vid utvärderingen och utvecklingen av riskhanteringen och en fungerande intern övervakning genom revision av stadsorganisationens förvaltning, ekonomi och funktioner samt genom att tillhandahålla konsultationsservice. Revisionsarbetets årsprogram förverkligades helt enligt plan. Den interna revisionen underskred budgeten.

Under ledning av **ekonomiplaneringen** färdigställdes en plan för servicenätet på stadsnivå som bereddes tillsammans med verksamhetsområdena. Samarbetet inom stadsforskning bland huvudstadsregionens städer förbättrades bland annat när det gäller postdoc-samarbete och en professur i stadsekonomi. Införandet av och utbildningarna i det nya rapporteringssystemet Kompassi fortsatte under år 2018. Ett nytt projektportföljsystem infördes. Budgetens utgifter utföll till 93 procent.

Utfallet för **personalcentralens** driftsplan 2018: utgifter 97 procent och inkomster 109 procent. Inkomsterna överskreds på grund av en kraftig ökning av företagshälsotjänster vid affärsverket företagshälsan i Vanda och FPA:s ersättningar i anslutning till företagshälsotjänsterna.

De mest centrala förändringarna i verksamheten för 2018

- Försök med fem dagars sjukledighet inom småbarnspedagogiken, stadsdirektörens verksamhetsområde och verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice.
- Personanpassat arbete utförs aktivt.
- Det första användningsåret för programmet för administration av utbildningar, Osuma, gick utmärkt: i det nya systemet registrerades närmare 25 procent mer studiearbetsdagar än tidigare.
- Införandet av arbetarskyddssystemet Tutka 1.1.2018 gick bra och systemet har använts aktivt.
- I samarbetet med Metropolia är temaåret effektivitet och Amiedu är ny samarbetspartner inom kompetensledning och personalutbildningar. Samarbetet startar 1.1.2019.
- Ett utvärderingsredskap för utvärdering av det arbete som koncernbolagens styrelser och verkställande direktörer utför utvecklades och utvärderingen genomfördes för stadskoncernens fem mest betydande bolag.
- En versionsuppdatering av hr- och löneräkningssystemet bereddes som ett samarbete i huvudstadsregionen.
- Digitala lönebesked direkt i mobilen infördes.
- Ett nytt system för planering av arbetsturer fastställdes och konkurrensutsattes.
- Rekryteringssystemet förnyades under hösten 2018 och ett nytt system infördes från och med 2.1.2019.
- Projektet Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien osaaminen käyttöön Suomessa som startar i början av 2019 bereddes och projektet fick finansiering av utbildningsstyrelsen för 1,5 år.

Näringsservicens resultatområde svarar för utvecklingen av stadens livskraft, den strategiska planeringen och förverkligandet av stadens närings- och internationaliseringspolitik samt för utvecklingen av det näringspolitiska samarbetet i regionen. Under år 2018 ansvarade näringsservicens resultatområde för utveckling av företagens omvärld, utveckling och upprätthållande av fungerande etableringsservice samt fullföljande av konkurrenskraftsstrategin för metropolområdet. Utöver detta omfattade resultatområdets uppgifter rådgivningstjänster för företag, utveckling av turism samt främjande av vänortsverksamhet avseende utveckling av företagsverksamheten i synnerhet med staden Jinan.

Stadens nya livskrafts- och attraktionskraftsprogram som resultatområdet ansvarat för började utarbetas år 2018. Utöver livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet deltog Vanda under ledning av resultatområdet i genomförandet av de sex största städernas gemensamma projekt 6 Aika, planeringen av finansieringen för projektet Uia (Urban Innovative Action) och ansökan om projektfinansieringen av Europeiska kommissionen, förbättrandet av turistmålens image och marknadsföringen vid olika evenemang tillsammans med ett regionalt turismnätverk, främjandet av företagens etableringsbeslut, verksamheten vid företagsacceleratorn Turbiini och samarbetslokalen Kiitorata för nystartade företag samt förverkligandet av olika evenemang, byggandet av en regional klustermodell, Vandamodellen för fostran till företagsamhet och genomförandet av näringslivsdagen. Resultatområdet deltog också i arbetet med att bereda Nylands individuella lösning gällande tillväxttjänstreformen.

Resultatområdets verksamhetsutgifter underskred budgeten, vilket främst berodde på ett önskat lägre personalkostnadsutfall och inbesparingar i projektverksamheten.

Informationens digitalisering framskred genom att det interna intranätet förnyades och blev en del av O365-miljön. En plattform för hantering av sociala medier anskaffades och man fastställde en vision för förnyelsen av webbplatsen Vantaa.fi. Nyhetsbrevet utökades till att omfatta alla storområden samt de svenskspråkiga tjänsterna och ett avtal om utdelningen av nyhetsbreven ingicks med en ny leverantör. Förvaltningen av varumärket (brand management) stärktes när samarbetet med nya ramavtalspartner inom informations- och marknadsföringstjänsterna på stadsnivå inleddes. Marknadsföringskompetensen inom den egna organisationen stärktes. Fem nummer av invånartidningen gavs ut under året och tre nummer av personaltidningen publicerades. Informationens utgifter underskred budgeten med 18 procent.

Budgetens utfall 2018

Bindande poster beträffande fullmäktige är inkomster och utgifter inom stadsdirektörens verksamhetsområde. I förhållande till budgeten överskreds inkomsterna med 0,5 milj. euro och utgifterna underskreds med 1,4 milj. euro. Överskridningen av inkomsterna berodde på projektverksamhetens intäkter. Underskridningen av utgifterna berodde bl.a. på de köpta tjänsternas underskridning och på personalinbesparingarna.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Stadsdirektörens verksamhetsområdes %-andel av hela stadens personal	1,7 %	1,6 %	1,6 %
Kursdagar ordnade av personalcentralen	1 494	1 500	2 288
Kostnader för företagshälsovård, euro per anställd	347	365	383
Lönekalkyler per handläggare, 1 årsverke			
Övriga avtalsbranscher (AKTA)	6 881	7 150	7 028
Kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtal för undervisningspersonal (UKTA)	4 462	4 090	4 596
Kostnad per lönekalkyl			
Övriga avtalsbranscher (AKTA)	12,8	13,1	13,0
Kommunalt tjänste- och arbetskollektivavtal för undervisningspersonal (UKTA)	21,6	24,3	22,1
Företag som grundats via FöretagsVanda	507	470	519
Företagsrådgivningens kundbesök	1 707	1 700	1 749

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Stadsfullmäktiges sammanträden	11	11	11
sammanträden kortare än tre timmar, %	36,3	45,4	36,3
Stadsstyrelsens sammanträden, antal	22	21	21
Översättningsarbeten	2 810	2 790	2 469
Kostnader för informationen, euro per anställd	4,30	5,67	4,68

17
Verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice

Ansvarig: Martti Lipponen och Jaakko Niinistö **Organ: Stadsstyrelsen**

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	9 780	0	9 780	9 596	185
Utgifter	-89 570	-45	-89 615	-81 289	-8 326
Verksamhetsbidrag	-79 790	-45	-79 835	-71 694	-8 141

Verksamheten och väsentliga förändringar under 2018

Man fortsatte att förankra modellen för strategisk ledning vid upphandlingar bland annat genom att presentera modellen i verksamhetsområdenas ledningsgrupper. En samordningsgrupp för upphandlingar på stadsnivå har under ledning av upphandlingscentralen arbetat för att identifiera och samordna strategiska upphandlingar. Under ansvarsdelegationens första verksamhetsperiod har man utfört en väsentlighetsbedömning i enlighet

med FN:s mål för hållbar utveckling. Ett fastighetsförvaltningssystem (KIHA) började användas inom sanitetsservicens förvaltning. Upphandlingsavtalen har uppdaterats så att de motsvarar dataskydds- och datasäkerhetskraven i Europeiska unionens datskyddsförordning (GDPR).

Ekonomiservicecentralen började använda robotteknik i konteringen och styrningen av fakturor och i granskningen av fakturornas innehållskrav och i övervakningen av momsbokföringens riktighet.

Biträdande stadsdirektören för invånarservicen var ordförande för Vanda stads välfärdsgrupp år 2018. Planen för kulturell mångfald godkändes som en del av Vanda stads välfärdsprogram för åren 2018–2022.

Arbetslösheten minskade under 2018. Arbetslöshetsgraden i Vanda var 8,7 procent i slutet av året, medan den var 10,1 procent året innan. Långtidsarbetslösheten minskade med en tredjedel under året. Antalet långtidsarbetslösa var 2 381 i slutet av året. Vanda betalade sammanlagt 18,2 milj. euro i kommunalandel för arbetsmarknadsstödet, vilket är 1,9 milj. euro mindre än år 2017. På den positiva utvecklingen inverkade bland annat ökningen av antalet kunder inom arbetsverksamheten. År 2018 deltog 1 761 personer i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, vilket är 17 procent mer än året innan.

Hur fullmäktigeperiodens strategiska mål förverkligats år 2018

Inom koncern- och invånarservicen ligger tonvikten för fullmäktigeperiodens strategiska mål på att sköta sysselsättningen, stärka delaktigheten och utveckla de elektroniska tjänsterna samt använda servicedesign.

Målen för hanteringen av sysselsättningen har uppnåtts år 2018 till alla delar, utom vad gäller ungdomsarbetslösheten som det ska satsas mer på i fortsättningen. Verksamhetssättet Delaktig i Vanda som uppfyller den nya kommunallagens krav godkändes i stadsfullmäktige och infördes på stadsnivå. Uppföljningen av delaktigheten och utvecklingen av utvärderingen har varit en prioritering under 2018. Det delaktighetsarbete som utförs av verksamhetsområdena kartlades för första gången. Under året utfördes två kartläggningar, på våren och i slutet av året. Under 2018 färdigställdes totalt fyra elektroniska tjänster för kommuninvånarna.

Budgetens utfall 2018

Koncern- och invånarservicens budget för verksamhetsintäkter var 9,78 milj. euro. Utfallet av verksamhetsintäkter var 8,17 milj. euro i slutet av året.

Invånarservicens budget för verksamhetskostnader var 46,0 milj. euro. I slutet av året var verksamhetskostnadernas utfall 42,0 milj. euro. Arbetsmarknadsstödets kommunandel underskreds med 2,8 milj. euro och lönesubventionskostnaderna med cirka 0,9 milj. euro.

Koncernservicens budget för verksamhetskostnader var 43,6 milj. euro. Verksamhetskostnadernas utfall uppgick till 39,6 milj. euro. Underskridningen av kostnader berodde huvudsakligen på fördröjningen av Apotti.

Ekonomi- och förvaltningsservice

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Verksamhetsområdets förvaltning av ekonomi och projekt samt rapportering utvecklades med hjälp av förvaltningens molntjänstverktyg I utvecklingsenheten styrdes koncernsamfunden enligt allmänna sektionens och biträdande stadsdirektörens beslut. Under året genomfördes flera strukturella ändringar som berör koncernsamfunden. I slutet av året var antalet koncernsamfund 32 och intressesamfund 15.

Budgetens utfall

Verksamhetskostnaderna hade budgeterats till 1,15 milj. euro och utföll 1,01 milj. euro. Verksamhetskostnaderna underskreds med 138 000 euro. I verksamhetsintäkter hade det budgeterats 14 280 euro och utfallet uppgick till 9 978 euro.

Finansiering

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Amorteringen av långfristiga lån som började 2016 fortsatte år 2018, då stadens långfristiga lånestock minskade med närmare 80 milj. euro och totalt har amorteringen av lån totalt uppgått till närmare 200 milj. euro under de senaste tre åren. Tack vare att ekonomi- och kassasituationen var bättre än förväntat hamnade bruttoupplåningen på 90 milj. euro. Lånen amorterades i enlighet med budgeten med cirka 99,5 miljoner euro, utöver vilket lånen återbetalades i förtid totalt 70 milj. euro. Stadens långfristiga lånestock var i slutet av 2018 cirka 880 milj. euro och lånebeloppet/invånare cirka 3 860 euro.

Stadens långsiktiga anskaffning av medel ordnades ännu undantagsvis med tre lån med fast ränta. Lånen med fast ränta förbättrade ränterisksituationen vad gäller stadens låneportfölj, och portföljens duration steg redan över 1,5 i slutet av 2018. Finansieringens resultatområde ordnade bland annat finansiering på lång sikt för Vanda Energis så kallade Marbio-projekt och refinansierade VTK Kiinteistöt Oy:s lån utan stadens borgen samt konkurrensutsatte flera långfristiga lån för VAV Asunnot Oy.

Stadens låneportfölj drog nytta av att den historiskt sett låga räntenivån fortsatte. Ränteutgifterna underskred klart budgeten och var cirka 2,31 milj. euro. Låneportföljens medelränta steg lite till 0,26 procent, eftersom låneportföljens skyddsgrad höjdes med nya lån med fast ränta.

Stadskoncernens försäkringsskydd konkurrensutsattes år 2018. Konkurrensutsättningens slutresultat var att staden och bolagen nådde betydande inbesparingar utan att ge avkall på skyddets omfattning. Vidare har arbetet med att utveckla och förankra riskhanteringen i stadskoncernens organisation fortsatt också under 2018.

Budgetens utfall

Verksamhetskostnaderna för finansieringens resultatområde underskred budgeten 2018 bland annat på grund av att uppbyggandet av en SAP-anslutning inom hanteringssystemet för finansieringsavtal sköts upp till år 2019.

Ekonomiservicecentralen

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Automatiseringen av ekonomiservicecentralens processer har fortsatt med pilotprojekt inom robotteknik. I det första skedet har robotteknik tagits i produktionsanvändning i styrningen och förkonteringen av inköpsfakturor samt i granskningen av fakturornas innehållskrav och övervakningen av momsbokföringens riktighet. Cirka 70 procent av inköpsfakturorna styrs automatiskt och över 10 procent konteras automatiskt. Utifrån erfarenheterna av pilotprojektet kan det konstateras att återbetalningstiden för kostnaderna gällande införandet av robotteknik är rätt så kort – i processerna i fråga under ett halvt år.

Datasystem och processer inom koncernbolagens ekonomiförvaltning håller på att harmoniseras med moderstaden. Arbetet fortskred under 2018 på så vis att över 90 procent av den centraliserade ekonomiförvaltningens verifikatvolym hanteras med gemensamma datasystem.

Budgetens utfall

Ekonomiservicecentralens verksamhetsintäkter överskreds med 27 procent och verksamhetskostnaderna underskred med 6 procent. Mätt med verksamhetsbidrag underskred ekonomiservicecentralens utfall budgeten då det uppgick till 83 procent av budgeten.

IT-administrationens servicecentral

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

IT-administrationen slutförde förhandlingarna om upphandlingen av nya sätt att producera stödtjänster. IT-administrationen satsade kraftigt på utveckling och genomförandet av investeringsprogrammet. De viktigaste investeringarna och programmen var: Apotti (en betydande del integrationer och dataöverföring byggdes upp), Matti (första införandet av systemet) och projektet för Samordnad information (hela stadens datatrafik utvecklades och förbättrades). Ekonomiservicecentralens processer automatiserades genom robotteknik. Tjänsterna utvecklades genom att förbättra förutsättningarna för införandet av operativsystemet Windows 10 i arbetsstationsmiljön och förbättra förutsättningarna för en bättre livscykel för systemet. IT-kompetensen inom verksamhetsområdena förbättrades genom att fördubbla antalet personer som får undervisning och handledning till 5 800 personer med hjälp av molnakademin och utbildningsvideor. För en mer planenlig digitalisering genomfördes dessutom flera resultatområdesvisa digitaliseringsplaner och utbildning som stöder detta. Det lanserades också flera olika tjänster för kommuninvånarna, t.ex. responsservice, elektronisk blankett för skuldsanering, ansökningsblanketter om partnerskaps- och projektunderstöd och skyddad kommunikation som gäller löneräkning.

De mest centrala projekten under 2018, av vilka en del pågår under 2019 var:

- Apotti
- MATTI (Markanvändningens verksamhetsmodell och datasystem)
- Samordnad information
- EU:s dataskyddsförordning
- E-tjänster (respons och ansökningar om understöd)
- Mobiltjänster
- mjukvarurobotteknik
- Ledning via kunskap
- Intranet och Webbpublikation
- Varias elevförvaltningssystem

Budgetens utfall

I IT-administrationens budget hade 1,30 milj. euro budgeterats i verksamhetsintäkter. I årsslutet var intäktsutfallet 1,23 milj. euro, d.v.s. 95 procent av budgeten. Verksamhetskostnader hade budgeterats till en summa av 33,8 milj. euro. I slutet av året var kostnadsutfallet 31,1 milj. euro, dvs. 92 procent (personalkostnaderna 108 %). Mätt med verksamhetsbidrag underskred utfallet hos IT-administrationens servicecentral budgeten då det uppgick till 91 procent av budgeten.

Upphandlingscentralen

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Upphandlingscentralen har konkurrensutsatt och konkurrensutsätter stadens mest centrala service- och materialupphandlingar såsom IT-administrationens projekt och stadskoncernens försäkringstjänster.

Ett fastighetsförvaltningssystem (KIHA) började användas inom sanitetsservicens förvaltning. Upphandlingsavtalen har uppdaterats så att de motsvarar dataskydds- och datasäkerhetskraven i Europeiska unionens datskyddsförordning (GDPR). Behoven i anslutning till interna kunders beställningar har kartlagts och man har gjort en omfattande marknadsundersökning av lösningarna på marknaden.

Ansvarsdelegationen som leds av upphandlingscentralen och som tillsattes av stadsdirektören inledde sin verksamhet år 2018.

Budgetens utfall

För upphandlingscentralen hade verksamhetsintäkter budgeterats till en summa av 1,36 milj. euro. I slutet av året hade verksamhetsintäkter influtit till en summa av 1,25 milj. euro. Till upphandlingscentralen hade 4,36 milj. euro budgeterats i verksamhetskostnader. I slutet av året var kostnadsutfallet 3,52 milj. euro.

Kommuninvånarservicen

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Antalet klientbesök vid Vandainfo var 175 085 år 2018 (2017: 166 496). Man började integrera markanvändningens kundservice som en ny helhet inom den centraliserade kundbetjäningen med flera kanaler. Servicetorget i Björkby befäste sin plats under 2018. Vandainfo öppnade en ny e-kanal, en chat.

Ärendehanteringssystemet (ASTA) utvecklades genom att införa nya funktioner och integrationer.

Verksamhetskonceptet Delaktig i Vanda har använts i ett år. Prioriteringar för 2018 var uppföljning av delaktigheten och utveckling av utvärderingen. Det delaktighetsarbete som utförs av verksamhetsområdena kartlades på våren och i slutet av året. Informationen om möjligheterna att delta utvecklades bland annat genom att aktivt uppdatera webbplatsen Vaikuta nyt. Från och med januari har det utkommit ett nyhetsbrev varje månad i alla storområden. Upphandlingen av en digital delaktighetsmiljö bereddes under året och den egentliga konkurrensutsättningen inleddes i december.

Nya principer för beviljande av understöd infördes 1.2.2018. Enligt principerna för beviljande av understöd delas understöden upp i understöd för att främja hälsa och välfärd och understöd för lokala samhällsaktiviteter. I september ordnades ett organisationsseminarium där samarbetet mellan staden och den tredje sektorn och utvecklingen av samarbetet behandlades.

Verksamheten Det gemensamma bordet utökades ytterligare under 2018. Nätverket omfattas av 65 verksamhetsställen som använder livsmedelssvinnet till gemensamma kaffebjudningar, måltider och kortvariga matutdelningar. Mathjälpverksamheten som grundar sig på centraliserad logistik och ett omfattande nätverk var till nytta för 4 500 mindre bemedlade Vandabor varje vecka. Antalet besökare per år var 170 000. Det gemensamma bordets matsvinnsterminal sysselsatte dessutom 30 långtidsarbetslösa under året. En miljon kg matsvinn gick via matsvinnsterminalen år 2018.

Det gemensamma bordet och Sitras projekt att sprida en samhällsförankrad hjälpmodell för mat fortsatte. Under 2018 vidtog tio områden i Finland åtgärder för att tillämpa Vandas modell. Det gemensamma bordets handbok för verksamheten och nya kampanj Hukaton Vantaa färdigställdes. Utvärderingen av verkningarna visade att Vandas mathjälpsnätverk gynnas av modellen Det gemensamma bordet på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt sätt, och att inverkan på välbefinnandet skiljer modellen från andra modeller för utdelning av mathjälp.

Social- och patientombudsmannens klientantal var oförändrat år 2018. I snitt tog ca tio klienter kontakt dagligen. Digitaliseringen av journalhandlingar och receptuppgifter har lett till att antalet frågor om journalhandlingarnas riktighet och möjligheterna att radera uppgifter som ansetts vara felaktiga har ökat betydligt.

Påverkansorganen äldrerådet och handikapprådet som tidigare hörde till social- och hälsovårdsservicen överfördes under året till kommuninvånarservicens enhet för delaktighets- och sammanslutningsservice. Ekonomi- och skuldrådgivningen förberedde sig på verksamhetens flytt till de statliga rättshjälpsbyråerna i slutet av 2018.

Budgetens utfall

I kommuninvånarservicens budget hade 734 000 euro budgeterats i verksamhetsintäkter. I slutet av året var intäktsutfallet 670 475 euro. I budgeten hade 6,8 milj. euro budgeterats i verksamhetskostnader. I slutet av året var kostnadsutfallet 6,5 milj. euro, dvs. 96 procent av budgeten.

Sysselsättningsservicen

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Sysselsättningsläget fortsatte att utvecklas i positiv riktning år 2018. Särskilt långtidsarbetslösheten sjönk kraftigt. I slutet av december 2018 var arbetslöshetsgraden i Vanda 8,7 procent, medan den var 10,1 procent året innan. Antalet arbetslösa arbetssökande var 10 194, varav 55 procent var män och 45 procent kvinnor. Antalet långtidsarbetslösa var 2 381. Antalet var 32 procent mindre än ett år tidigare. Antalet arbetslösa under 25 år uppgick till 1 163 stycken. Arbetslösheten bland unga minskade med 8 procent.

Antalet kunder inom sysselsättningsservicen ökade under 2018 enligt målen, vilket särskilt märktes av att långtidsarbetslösheten minskade och att arbetsmarknadsstödet som kommunen betalar ut sjönk. År 2018 betalade Vanda 18,2 milj. euro i kommunandel för arbetsmarknadsstödet. Det är 9,5 procent lägre än 2017.

Tjänsterna och processerna för den sektorsövergripande samservicen som främjar sysselsättningen, TYP utvecklades, vilket bland annat märktes i att kunderna fick snabbare tillgång till tjänster inom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och flyttade vidare från tjänsterna. Antalet kunder i TYP-servicen var 3 134, vilket är 20 procent mindre än året innan. TYP-servicetelefonen som startade som en ny verksamhet har befäst sin plats och betjänar väl både kunder och samarbetspartner.

Verksamheten med projektet Ohjaamo som främjar sysselsättningen bland ungdomar under 30 år fortsatte med hjälp av en fyraårig finansiering av ANM. Ohjaamos nya lokaler öppnades på Näckrosvägen i Dickursby i maj. År 2018 uppgick antalet tidsbeställda besök till över 1 300 och antalet besök utan tidsbeställning var cirka 600. I samband med Ohjaamo verkar projektet Onni som utvecklar det psykosociala stödet för unga.

År 2018 deltog 1 761 personer i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, vilket är 17,2 procent mer än år 2017. Antalet kunder inom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte ökade särskilt inom de köpta tjänsterna, men antalet ökade också i coachningshusen och gruppverksamheten för arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte.

Det nya coachningshuset Luxi inledde sin verksamhet i Dickursby i Lummetalo i maj 2018. Samtidigt upphörde verksamheten i coachningshuset Valo i Korso på grund av lokalernas dåliga skick.

I coachningshuset Reeli gjordes också ändringsarbeten i lokalerna efter att tillbyggnaden var färdig. Under 2018 ökade coachningshusen antalet kunder i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte genom att erbjuda allt mångsidigare servicealternativ för kunderna. Satsningen på studieorientering medförde 33 kompetensintyg för coachningshusens kunder. Cirka 798 personer deltog i coachningshusens arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte under år 2018. Antalet kunder steg med 22,6 procent. Dessutom hade coachningshusen 245 arbetssökanden i arbetsprövning.

Under år 2018 avslutades flera externt finansierade projekt: projektet Nevo tiija som främjar romers sysselsättning, projektet Työrasti som främjar sysselsättningen bland personer över 30 år genom arbetsprövning, utvecklingsprojektet för social rehabilitering Sosku, projektet Korko som främjar sysselsättningen bland högt utbildade, projektet Viva som främjar jämlikhet och likabehandling.

Projektet Sosiaalisia innovaatioita ja työtä julkisilla hankinnoilla (SIEPP) som startade år 2017 fortsatte år 2019. Ett nytt projekt som inleddes i september, Digipore-projektet, har som mål att vägleda arbetslösa till den digitala sektorn och branscher inom robottekniken. Finansiering beviljades också för följande projekt och verksamheter som inleds år 2019: projektet Luotsi, kompetenscentret för invandrare och Korko-projektets fortsättningsprojekt. Det förs fortsatta förhandlingar om finansieringen av projektet Match.

Sysselsättningsservicen deltar intensivt i genomförandet av projektet Growth and Social Investment Pacts for local companies (GSIP) som hänför sig till EU:s stadsagenda (UIA) och som näringsservicen administrerar. Projektet fick fyra milj. euro i projektfinansiering. Projektet sammanlänkar företagens tillväxt, teknologisk förnyelse och samhällsansvar. Projektets syfte är att framför allt höja kompetensnivån bland anställda och arbetslösa och deras utbildningsmöjligheter.

Antalet företagskunder i sysselsättningsservicens Företagsnavigatorn nästan fördubblades till 447 företag. Antalet företagskontakter var över 1 200. Det största rekryteringsevenemanget i Vanda, Megarekry, ordnades på våren i nöjescentret Flamingo och på hösten i Energia Areena (tot. cirka 15 000 besökare). Det ordnades dessutom 58 andra rekryteringstillställningar, i vilka hundratals företag och tusentals besökare deltog.

Användningen av s.k. Valtti-stöd som beviljas företag ökade med 49 procent. Stödet beviljades för sysselsättning av 110 personer genom lönesubvention. Extra sysselsättningsstöd som beviljas för organisationer beviljades för att anställa 78 personer i lönesubventionerat arbete. Ökningen var 17 procent jämfört med året innan. Andelen Valtti-stöd var 500 euro i månaden och sysselsättningsstödet för organisationer uppgick till 300 euro i månaden.

Under år 2018 arbetade sammanlagt 421 personer i lönesubventionerad anställning vid Vanda stads olika verksamhetsställen, vilket är 37 personer färre än året innan. 16 personer började en läroavtalsutbildning som finansieras genom lönesubvention.

År 2018 beviljades 387 sommarjobbssedlar för att sysselsätta Vandabor i åldern 15–18 år i olika företag och föreningar. Av arbetsgivarna var 179 företag och 48 organisationer. Sommarjobbssedelns värde var 300 euro.

Budgetens utfall

Sysselsättningsservicens budget för verksamhetskostnader för år 2018 uppgick till 38,1 milj. euro. Arbetsmarknadsstödets kommunandel underskreds med 2,8 milj. euro och lönesubventionskostnaderna med cirka 0,9 milj. euro. Dessutom sparades 0,2 milj. euro i personalutgifter. I motsvarande mån överskreds understöden med 0,3 milj. euro. Verksamhetskostnadernas slutliga utfall uppgick till ca 34,6 milj. euro.

Kommunen är skyldig att finansiera 50 procent av arbetsmarknadsstödet vad gäller dem som fått arbetsmarknadsstöd i över 300 dagar och 70 procent vad gäller dem som fått arbetsmarknadsstöd i över 1 000 dagar för den tid som den arbetslösa inte deltar i arbetskraftspolitiska åtgärder. Arbetsmarknadsstödets kommunandel minskade med 9,5 procent under året. År 2018 var arbetsmarknadsstödets kommunandel 18,2 euro, medan den var 20,1 milj. året innan.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Ekonomiservicecentralen			
Hanterade inköpsfakturor st./årsverken – servicecentralen	27 884	27 900	29 807
Hanterade inköpsfakturor st./årsverken – hela staden [1)]	8 500 (3 verksamhetsområden)	8 590	
Hanterade försäljningsfakturor st./årsverken – servicecentralen	42 877	43 700	49 947
Hanterade försäljningsfakturor st./årsverken – hela staden [1)]	7 465 (3 verksamhetsområden)	7 333	
Årsverken i anslutning till bokföringsuppgifter - hela staden [1)]	9,3 (3 verksamhetsområden)	9,7	
Ändrings-% för koncernbolagens servicepriser (jmf föreg. året)	2,0 %	1,5 %	
IT-administrationen			
Antal arbetsstationer - förvaltningen			
- bärbara datorer och arbetsstationer, st.	7 400	7 600	7 599
Antal arbetsstationer undervisningen			
- surfplattor, st.	20 000	20 000	Inga uppgifter i IT-administrationen
- bärbara datorer och arbetsstationer, st.	10 700	10 700	11 550
Kundtillfredsställelse			
- ServiceDesk (1–5 > tidigare 1–10)	4,4	4,4	4,4
Antal uppdrag			
- I snitt i månaden	5 300	5 000	4 874
Lyckat genomförande av IT-investeringar	Mål över	Mål över	
- budgetutfall	94 %	94 %	95 %
Kommuninvånarservicen			
Antal organisationer och verksamhetsgrupper som fått understöd inom resultatområdet	190	200	135
Ökning av antalet centraliserade tjänster vid Vandainfo (%)	10	15	8
Antal kunder som kommit via ekonomi- och skuldrådgivningens e-tjänst (%).	88	90	94
Upplevd tillfredsställelse på organiserad deltagarmöjlighet (genomsnitt på skalan 1–5)	-	3,6	4,1
Tillvaratagande av matsvinn (kg / vecka)	27 000	38 000	20 000

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Sysselsättningsservicen			
Årlig ändring i antalet kunder inom arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (%)	1 478 10 %	1 626	1 761 +17,2 %
Flödet av arbetslösa unga till arbetslöshet som varat längre än tre månader	33 %	29 %	37 %
Inte arbetslös eller omfattas inte av åtgärder tre månader efter avslutad lönesubventionsanställning vid staden (januari–april) - år	15,0 %	25,0 %	27,0 %
Avslutade kundrelationer inom den sektorsövergripande samservicen som främjar sysselsättningen, TYP	1 000	2 300	2 009
Priset för en kunddag vid coachningshusen	-	60 €	83 €
Beläggningsgrad för kundplatserna vid coachningshusen	-	70 %	64 %

12
Verksamhetsområdet för social- och hälsovård

Ansvarig: Jukka T Salminen

Verksamhetsorgan: Social- och hälsovårdsnämnden
Ordförande: Pirkko Letto

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	42 382	-800	41 582	40 643	939
Utgifter	-621 444	-6 342	-627 786	-630 071	2 285
Verksamhetsbidrag	-579 062	-7 142	-586 204	-589 427	3 224

Social- och hälsovårdens verksamhetsområde exklusive specialiserad sjukvård

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	41 232	-800	40 432	39 490	942
Utgifter	-393 145	4 458	-388 687	-393 940	5 253
Verksamhetsbidrag	-351 913	3 658	-348 255	-354 450	6 195

Verksamheten och väsentliga förändringar under 2018

År 2018 har inom social- och hälsovårdens verksamhetsområde varit ett år som med avseende på en växande stads servicebehov och andra utmaningar i omvärlden varit positivt ur ett förändringsperspektiv. Det långsiktiga arbetet har fortgått i syfte att trygga en verksamhet som ger resultat och håller kvaliteten.

Verksamhetsområdet förberedde sig under hela året för införandet av klient- och patientdatasystemet Apotti genom omfattande arrangemang. Projektbyrån för Apotti och flera hundra anställda inom verksamhetsområdet arbetade med att utveckla och modifiera systemet i samarbete med Oy Apotti Ab. Inom verksamhetsområdet ordnades med omfattande systemtestningar, utbildningar för personalen och vikariearrangemang. I november stod det dock klart att systemet inte ännu var färdigt att tas i bruk. Tidpunkten för ibruktagningen framsköts till våren 2019 och förberedelserna fortgår.

Lagförslagen i anslutning till landskaps- och vårdreformen gick inte vidare i riksdagen under år 2018. Verksamhetsområdet har deltagit i beredningen som anknyter till vårdreformen både på stadsnivå och i arbetsgrupper i vilka flera städer ingår. Städerna har samarbetat bland annat med att ta fram klient- och servicesedlar, koordinera utvecklings- och forskningsverksamheten och förenhetliga klientavgifterna. Internt inom staden har man till exempel påbörjat en kartläggning av kontaktytor som anknyter till tjänster inom välfärdsarbetet.

Man har svarat på Vandabornas servicebehov genom att producera tjänster med beaktande av kvalitet och kostnadseffektivitet. Trots en ökning i den åldrande delen av befolkningen har väntetiderna till äldreservicen inte växt. Under året har väntetiden till en utvärdering av vårdbehovet varit i snitt fem dygn och ingen stod i kö i över tre månader för en plats inom den långvariga omsorgen. Vid slutet av år 2018 bodde 93,1 procent av de kommuninvånare som fyllt 75 år i det egna hemmet. Man har understött äldre människors möjligheter att bo kvar i det egna hemmet bland annat genom att öka antalet platser inom den intensiva rehabiliteringen samt inleda arbetet med att skapa en gemensam poliklinikmodell för ett rehabiliterande dagsjukhus och en geriatrisk mottagning. Verksamheten med rehabilitering i hemmet och deltidsgrupper för äldre vidareutvecklades under året. För att utreda erfarenheterna av ensamhet bland hemmaboende åldringar har man påbörjat projektet Yksinäiset vanhukset Vantaalla (Ensamma åldringar i Vanda).

Hälsostationsservicen förnyades och förenhetligades under året. Genom en standardisering av funktionerna nådde man en jämnare kvalitet inom servicen, en rättvis arbetsfördelning mellan de anställda samt en effektivisering av verksamheten. Mottagningarnas tidsbokningsmallar samt utvärderingen av vårdbehovet har standardiserats. I utvecklingsarbetet har även ingått att utvidga hälsostationernas kvällsmottagningar och förbättra telefontjänsterna. En utvecklingsgrupp bestående av kommuninvånare har använts som stöd för utvecklingsarbetet.

Invandrarservicens mål för att stödja integrationen och främja delaktigheten har förlöpt som planerat. Till enheten koncentrerades från och med början av oktober de nödvändiga tjänster som erbjuds papperslösa, d.v.s. personer som befinner sig i Vanda utan lagligt uppehållstillstånd. Bland klienterna fanns också fler offer för människohandel jämfört med tidigare. Man har reagerat snabbt på områdesvisa förändringar bland befolkningen med invandrarbakgrund, till exempel genom att ordna med integrationsstödjande verksamhet med låg tröskel för barn och deras familjer. Invandrarservicen samarbetar kontinuerligt med stadens övriga verksamhetsområden, staten och tredje sektorn i syfte att möjliggöra och utveckla serviceformer som främjar och möjliggör integrationen av personer bosatta i Vanda.

Inom verksamhetsområdet har tjänsterna som riktar sig till barnfamiljer vidareutvecklats och tyngdpunkten flyttats till förebyggande tjänster. Det beslutades att tjänsterna för barnfamiljer med behov av särskilt stöd stärks genom en ny enhet som placeras inom det familjesociala arbetet. Inom resultatenheten för psykosociala tjänster var efterfrågan på tjänster som utgår från socialvårdslagen fortsättningsvis stor och för att trygga serviceutbudet utökades inköpen av tjänster för enskilda klienter. Samarbetet mellan hemvården för barnfamiljer och det planmässiga socialarbetet har utökats. En verksamhetsmodell med familjecenter utgående från programmet för utveckling av barn- och familjetjänster utvecklades i Vanda. I syfte att utveckla tjänsterna för stöd i ett tidigt skede beredde man under året ett SIB-program i Vanda, ett s.k. socialt utfallskontrakt, med inriktning på barn. Programmets målsättning är att förebygga att barn med neuropsykiatriska symptom hamnar hos barnskyddet på grund av symptomen. Ett avtal om påverkansinvesteringsprojektet slöts mellan familjeservicen och finansiärerna. Verksamheten som använder den nya finansieringsmodellen inleds under år 2019. Barnskyddsbehovet i Vanda har inte minskat under år 2018. En bidragande orsak är den exceptionella ökningen i brådskande placeringar året innan.

Inom resultatenheten för barnskydd förverkligades utvecklingsåtgärder för barnskyddet som nämnden godkänt vilka gällde rekryteringen av socialarbetare samt främjande av arbetstrivseln. Åtgärderna samt den förbättrade kommunikationen främjade tillgången på socialarbetare inom barnskyddets öppenvård. Den verksamhetsmodell som utarbetades inom ramen för ett pilotprojekt inom det systemiska barnskyddet konstaterades fungera effektivt och man beslutade etablera verksamhetsformen.

Antalet hushåll som får grundläggande utkomststöd ökade efter att stödet år 2017 överfördes till FPA. År 2018 fick omkring 17 500 hushåll i Vanda grundläggande utkomststöd. För utkomststödets del har staden ett etablerat samarbete med FPA och behandlingstiderna för det kompletterande utkomststödet som kommunen ansvarar för har fortsättningsvis helt kunnat hållas inom den tidsfrist som lagen förutsätter.

Verksamheten vid Affärsverket för mun- och tandhälsa förverkligades i enlighet med serviceavtalet.

För att öka klienternas valfrihet reviderades inom verksamhetsområdet principerna för beviljande av servicesedlar och man beredde införandet av nya servicesedlar (psykiatrisk konsultation, hemstädning för barnfamiljer, bröstprotes, personlig assistans). De nya servicesedlarna togs inte ännu i bruk under år 2018.

HNS producerade som serviceprodukter NordDRG-produkter (vårdhelheter), besöksprodukter, vårddagsprodukter samt specialläkarkonsultationer enligt hälso- och sjukvårdslagen. En del av konsultations- och utbildningsverksamheten genomfördes vid hälsostationerna i Vanda. Vandabornas HUS-remisser uppgick till totalt 54 609 st., vilket var 4,8 procent (2 542) mer än år 2017. Ökningen märktes också i de besöks- och vårddagar som HUS producerade. Samarbetet mellan den specialiserade sjukvården och primärvården fortgick under år 2018 liksom även utvecklingen av vårdstigar, bland annat genom att tillgången till specialläkare på hälsostationerna utökades.

Ändringar i verksamhetsområdets organisation genomfördes från början av år 2018 då missbrukarservicens resultatenhet överfördes från familjeservicen till resultatområdet för hälsovårdsservice. Även yrkespersonerna inom invandrarservicens hälsovårdsservice flyttade över till resultatområdet för hälsovårdsservice från och med oktober 2018, med undantag för psykologerna. Koordineringen av äldre- och handikapprådens arbete samt sekreterararbetet övergick under år 2018 till kommuninvånarservicen. Dessutom bekräftades att kuratorstjänsterna och förskoleundervisningens psykologer överförs till bildningsväsendets organisation från ingången av år 2019. Inom familjeservicens resultatområde bereddes en ny enhet, enheten för familjesocialt arbete, precis som ovan från början av år 2019.

Hur fullmäktigeperiodens strategiska mål förverkligats år 2018

Inom social- och hälsovårdens verksamhetsområde fortgick förverkligandet av de strategiska målen för fullmäktigeperioden, bland annat fortsatte arbetet med att på ett kostnadsmedvetet sätt förnya tjänster som främjar invånarnas välmående samt med att bredda invånarnas valfrihet genom alternativa produktionsformer. Man har till exempel ökat produktionen av digitala tjänster. Verksamhetsområdet deltog i det översektoriella beredthings- och verkställighetsarbetet som rör program som främjar invånarnas välmående (Välfärdsprogrammet, Programmet för positiv särbehandling). En plan för hur stadens vägkarta för resurssmarthet kunde genomföras inom verksamhetsområdet färdigställdes. Den engagerande ledarskapskulturen stärktes över hela verksamhetsområdet bland annat genom utbildningshelheter i förändringsledning.

Budgetens utfall 2018

Utgifterna för social- och hälsovårdens verksamhetsområde år 2018 uppgick till 630,1 miljoner euro medan inkomsterna uppgick till 40,5 miljoner euro.

Utgifterna för social- och hälsovårdens egna serviceproduktion uppgick år 2018 till 394,0 miljoner euro medan inkomsterna var 39,4 miljoner euro.

I enlighet med verksamhetsområdets förslag minskade stadsfullmäktige 17.12.2018 verksamhetsområdets utgiftsanslag med 4,6 milj. euro och inkomstanslaget med 0,8 milj. euro. Förslaget till ändring av anslaget utgick från utfallsprognosen enligt situationen i slutet av oktober. Anslag på 0,2 miljoner euro reserverade för anställningen av studerande och skolelever överfördes genom stadsdirektörens beslut till verksamhetsområdets anslag.

Utgifterna för den egna serviceproduktionen överskred det ursprungliga budgetanslaget med 0,8 milj. euro (0,2 %) medan inkomsterna underskreds med 1,9 milj. euro (4,6 %). I relation till det slutliga anslaget överskreds utgifterna med 5,3 milj. (1,4 %) euro medan inkomsterna var 1,1 milj. euro (2,7 %) på minus. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) var 2,7 milj. euro sämre jämfört med det ursprungliga anslaget och underskred det slutliga anslaget med 6,3 milj. euro.

Det slutliga anslaget överskreds främst på grund av köp av klienttjänster inom framför allt barnskyddets vård utom hemmet.

Utkomststödets utgifter uppgick år 2018 till 5,2 milj. euro och inkomsterna 0,6 milj. euro. Utgifterna underskred det ursprungliga anslaget med 3,8 milj. euro medan inkomsterna utföll enligt planerna. I relation till det slutliga anslaget överskreds utgifterna med 0,1 milj. euro.

Den specialiserade sjukvårdens totala utgifter år 2018 uppgick till 236,1 miljoner euro. I uppgiftsområdets anslag ingår utöver serviceavtalet med HNS kostnader för anordnande av brådskande sjuktransporter och prehospital akutsjukvård, bruksavgifter för E-arkiv- och E-receptsystemen, samt kostnader för giftinformationscentralen och den specialiserade sjukvården som ges vid hälsostationerna.

I de kommunala förhandlingarna mellan HNS och Vanda kom man överens om att Vandas betalningsandel, d.v.s. serviceavtalets värde, skulle uppgå till 219,6 milj. euro. Stadsfullmäktige höjde 17.12.2018 den specialiserade sjukvårdens utgiftsanslag i enlighet med verksamhetsområdets förslag med 10,8 milj. euro, varav HNS-serviceavtalets andel var 10,5 milj. euro och HNS pensionsförpliktelser 0,3 milj. euro. Förslaget till anslagsändring utgick för serviceavtalets del från HNS-ledningens utfallsprognos.

Vandas utgifter för HNS serviceavtal var år 2018 omkring 226,7 miljoner euro. Vandas andel av HNS överskottsåterbäring till medlemskommunerna uppgick år 2018 till ca 7,1 milj. euro. I utgifterna för serviceavtalet ingår dessutom Vandas andel av återbäringen av försäljningsvinsten från fastigheten i Tölö på 5,6 milj. euro.

Den specialiserade sjukvårdens utgifter överskreds i relation till den ursprungliga budgeten med 7,8 milj. euro medan inkomsterna utföll enligt planerna. I relation till det slutliga anslaget underskreds resultatområdets utgifter med 3,0 milj. euro. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) underskred det ursprungliga budget-anslaget med 7,8 milj. euro men uppvisade ett plus på 3,0 milj. euro jämfört med det slutliga anslaget.

12 10
Ekonomi- och förvaltningsservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	552	0	552	212	340
Utgifter	-9 170	2 952	-6 218	-5 704	-514
Verksamhetsbidrag	-8 618	2 952	-5 666	-5 492	-174

I tabellen ingår siffrorna för ekonomi- och förvaltningsservicen och social- och hälsovårdsnämnden.

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Årets viktigaste projekt var förberedelserna inför lanseringen av Apotti-systemet i november. På grund av ibruktagandet koordinerade verksamhetsområdet omfattande utbildningar, vikarier rekryterades och åtgärder togs för att verkställa förändringarna. Av ekonomi- och förvaltningstjänsterna har till exempel vissa delområden inom systemets klientavgifter och den övriga faktureringen samt helhetsrapporteringen förberetts. Ibruktagandet

måste dock framskjutas eftersom systemet var halvfärdigt. Förberedelserna har fortgått med siktet inställt på ett nytt lanseringsdatum, enligt överenskommelserna i maj 2019.

Resultatområdet har deltagit i beredningen av vårdreformen både internt inom staden liksom i arbetsgrupper städerna emellan. Städerna har samarbetat bland annat i syfte att förenhetliga klient- och servicesedlarna, koordineringen av utvecklings- och forskningsverksamheten samt klientavgifterna.

Inom verksamhetsområdet har man hållit utbildningar för närcheferna med avseende på personalärenden. Inom personalenheten har man bland annat koordinerat utbildningen i informationsteknik, finska och registrering, med vilka man stöder införandet av Apotti. Till stöd för säkerhetsledningen används systemet Tutka. Verksamhetsområdet främjade stödåtgärder inom hälsoledning och omplaceringarna av hälsoskäl koordinerades bland annat med arbetsprövning och genom att leta fram uppgifter som är lämpliga med beaktande av den anställdas hälsa. Utbildningen av verksamhetsområdets sakgranskare i hantering av fakturor fortsatte och vid slutet av år 2018 hade alla sakgranskare gått utbildningen.

Vid socialvårdens verksamhetsställen har man påbörjat sorteringen och klassificeringen av socialtjänsternas klienthandlingar inför en centraliserad arkivering. Ett avtal om arkiveringstjänster har ingåtts med en serviceproducent och man har börjat flytta över klienthandlingar från verksamhetsenheterna till arkivservicens temporära uppbevaring. I samarbete med stadsarkivet har social- och hälsovårdsväsendet byggt nya lokaler för sitt centraliserade arkiv. Verksamhetslokalerna vid Släckruskvägen blir klara i januari 2019. Social- och hälsovårdsväsendets centraliserade arkiv kommer att ha omkring 5 kilometer hyllutrymme.

Vandas nya patientarkiv stod klart i Katrinesjukhusets lokaler och togs i bruk i mars 2018. Under våren och sommaren flyttades samtliga hälsostationers journalhandlingar till det centraliserade patientarkivet i Vanda. Arbetet med att ordna rådgivningsmottagningarnas och skolhälsovårdens journalhandlingar i patientarkivet i Vanda fortsätter.

Ekonomi- och förvaltningstjänsternas arbetsgrupp för Kanta-projektet beredde anslutningen av social- och hälsovårdens verksamhetsområde till FPA:s KanTa-tjänster för arkivering av gamla uppgifter. Arbetsgruppens mål är att se till att socialvårdens organisation uppfyller kvalitetsrevisionskraven för en anslutning till KanTa. Detta arbete fortsätter under år 2019.

Dessutom har Vanda utrett möjligheterna att utnyttja HUS XDS-arkiv. Alla journalhandlingar som hittills producerats i pappersform kan i XDS-arkivet skannas och bevaras elektroniskt. En motsvarande arkiveringsmöjlighet kommer att vara tillgänglig i och med Apotti och vi fortsätter utreda frågan.

De åtgärder som EU:s gällande dataskyddslagstiftning förutsätter har vidtagits, enligt följande: processbeskrivning av begäran om information, förnyade blanketter för begäran om kontroll av registeruppgifter, databokslut, dataskyddsbeskrivning – registerbeskrivning, uppdaterade och förnyade instruktioner avseende hanteringen av information, riskanalys avseende dataskydd, ansvar gällande hantering av information, plan för egenkontroll av dataskydd, datasäkerhet samt användningen av datasystem, dataskyddsklausuler för köptjänstavtal och dataskyddsanvisningar för dokumenthanteringen.

Resultatområdet har i samarbete med de övriga resultatområdena sett över verksamhetsområdets beredskapsplan och arbetet slutfördes vid slutet av året.

Upphandlingsteamet har fortsatt arbetet med att utveckla effektiviteten inom de köpta tjänsterna, bland annat i anslutning till planeringen av offentliga upphandlingar inom barnskyddet.

Inom resultatområdena har man anordnat utbildningar för att utveckla servicedesignen, marknadsföringen och klientperspektivet i olika processer. Man deltog aktivt i beredningen och förverkligandet av olika projekt inom verksamhetsområdet, av vilka de mest betydande var LAPE (programmet för utveckling av barn- och familjetjänster), CoHeWe (Co-Created Health and Wellbeing), påverkansinvesteringsprojektet SIB med inriktning på barn, och AKU (kommunstrategier för förebyggande av bostadslöshet). Resultatområdet har dessutom berett servicenätplanen för verksamhetsområdet (2018–2028) som ingår i planen som omfattar staden som helhet.

Beredningsarbetet för ett välfärdsprogram på stadsnivå gjordes under år 2018 och resultatområdet koordinerade bland annat beredningsarbetet för välfärdsplanen för äldre. Resultatområdet har också förberett en plan för hur vägkartan för resurssmarthet genomförs inom verksamhetsområdet. Vid slutet av året inleddes i samarbete med de andra resultatområdena olika LEAN-utvecklingsprojekt samtidigt som man stödde förnyandet av kunskapsstyrningen inom verksamhetsområdet.

Budgetens utfall

Resultatområdets utgifter uppgick år 2018 till 5,7 milj. euro och inkomsterna till 0,2 milj. euro.

Stadsfullmäktige sänkte 17.12.2018 resultatområdets utgiftsanslag med 3,0 milj. euro i enlighet med verksamhetsområdets förslag. Förslaget till ändring av anslaget utgick från utfallsprognosen enligt situationen i slutet av oktober.

I relation till den ursprungliga budgeten underskreds resultatområdets utgifter med 3,5 milj. euro och inkomsterna med 0,3 milj. euro. Jämfört med det slutliga anslaget underskreds resultatområdets utgifter med 0,5 milj. euro och inkomsterna med 0,3 milj. euro. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) visade ett plus på 3,1 milj. euro jämfört med den ursprungliga driftsplanen och 0,2 milj. euro i förhållande till den slutliga driftsplanen.

I anslaget för ekonomi- och förvaltningsservicen förberedde man sig på köp av eventuella tilläggsplatser inom Kaunialas sjukhustjänster i enlighet med avtalsförpliktelserna. I ekonomi- och förvaltningsservicens utgiftsanslag ingick dessutom reserveringar för verksamhetsområdets gemensamma utgifter, såsom projektkostnader och verksamhetsområdets utbildningskostnader.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Antalet anställda inom verksamhetsområdet [1]	2 655	2 718	2 754
Antalet chefer inom verksamhetsområdet [1]	91	191	197
Antalet anställda inom ekonomi- och förvaltningsservicen [2]	69	64	71
Reell arbetstid för administrativa uppgifter i årsverken	53,8	51,2	62,9
Personal inom ekonomi- och förvaltningsservice/verksamhetsområdets personal	2,6 %	2,0 %	2,6 %
Ekonomi- och förvaltningsservicens personal/antalet chefer inom verksamhetsområdet	36,1 %	33,5%	36,0 %

[1] Metoden för att beräkna personalens storlek har preciserats under budgetåren. Inkl. Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda

[2] Inkl. personalen i Apotti-projektet som finansieras av IT-administrationen.

12 20
Specialiserade sjukvården

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	1 150	0	1 150	1 154	-4
Utgifter	-228 299	-10 800	-239 099	-236 131	-2 968
Verksamhetsbidrag	-227 149	-10 800	-237 949	-234 977	-2 972

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Specialsjukvårdstjänsterna i Vanda producerades nästan helt av samkommunen HNS. Om specialsjukvårdens serviceproduktion och anslagen beslutades i de kommunala förhandlingar som fördes 2017. Serviceavtalet mellan HNS och Vanda undertecknades 23.1.2018.

HNS producerade som serviceprodukter NordDRG-produkter (vårdhelheter), besöksprodukter, vårddagsprodukter samt specialläkarkonsultationer i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. En del av konsultations- och utbildningsverksamheten genomfördes vid hälsostationerna i Vanda. Samarbetet mellan den specialiserade sjukvården och primärvården fortgick under år 2018 liksom även utvecklingen av vårdstigar, bland annat genom att tillgången till specialläkare på hälsostationerna utökades.

År 2018 producerade HNS för Vanda produkter som överskred nivån året innan. NordDRG-produkterna överskred 2017 års nivå med 4,1 procent, besöksprodukterna med 1,4 procent och vårddagsprodukterna med 4,5 procent. Vandabornas HNS-remisser uppgick till totalt 54 609 st., vilket var 4,8 procent fler (2 542) än år 2017. Av remisserna hade 62,6 procent utställts av Vanda hälsocentral, 30,8 procent inom den privata sektorn och 4,0 procent inom företagshälsovården. Ökningen från året innan var 9,5 procent för icke-akuta remisser som utställts av hälsocentralen. Vid slutet av året (31.12.2018) stod 2 289 patienter i kö till en avdelning. Av dessa hade 54 patienter köat i mer än 6 månader, av vilka 18 stod i kö till kirurgin och 23 till olika specialiteter inom området för ögonsjukdomar. För vårddagar till följd av fördröjningar betalades år 2018 sammanlagt ca 237 000 euro.

Budgetens utfall

Den specialiserade sjukvårdens utgifter år 2018 uppgick till totalt 236,1 miljoner euro. I uppgiftsområdets anslag ingår utöver serviceavtalet med HNS kostnader för anordnande av brådskande sjuktransporter och prehospital akutsjukvård, bruksavgifter för E-arkiv- och E-receptsystemen, samt kostnader för giftinforma-tionscentralen och den specialiserade sjukvården som ges vid hälsostationerna.

I de kommunala förhandlingarna mellan HNS och Vanda kom man överens om att Vandas betalningsandel för 2018, d.v.s. serviceavtalets värde, skulle uppgå till 219,6 milj. euro. Stadsfullmäktige höjde 17.12.2018 den specialiserade sjukvårdens utgiftsanslag i enlighet med verksamhetsområdets förslag med 10,8 milj. euro, varav HNS-serviceavtalets andel var 10,5 milj. euro och HNS pensionsförpliktelser 0,3 milj. euro. Förslaget till anslagsändring utgick för serviceavtalets del från HNS-ledningens utfallsprognos.

Vandas utgifter för HNS serviceavtal var år 2018 omkring 226,7 miljoner euro. Vandas andel av HNS överskottsåterbäring till medlemskommunerna uppgick år 2018 till ca 7,1 milj. euro. I utgifterna för serviceavtalet ingår dessutom Vandas andel av återbäringen av försäljningsvinsten från fastigheten i Tölö på 5,6 milj. euro.

Jämfört med den ursprungliga budgeten för den specialiserade sjukvården överskreds utgifterna med 7,8 milj. euro medan inkomsterna utföll enligt plan. I relation till det slutliga anslaget underskreds resultatområdets utgifter med 3,0 milj. euro. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) underskred det ursprungliga budgetanslaget med 7,8 milj. euro men uppvisade ett plus på 3,0 milj. euro jämfört med det slutliga anslaget.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Produktifierade vårdhelheter	90 224	89 809	93 956
Poliklinikbesök	269 911	270 890	274 219
Vårddagar vid bäddavdelning	31 168	30 266	32 585
Antal personer i kö	2 149	2 222	2 289
Fakturerade förseningsdagar	41	0	395
Serviceavtalet för den specialiserade sjukvården, värde/ milj. eur[1)]	218	219,6	229,5
Euro/invånare	977	975	1 028
Euro/vårdhelhet (prissatta produkter)	1 547	1 497	1 534

[1)] Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) och Vanda stad förhandlar årligen om omfattningen av den specialiserade sjukvårdens produkthelheter samt helhetskostnadskalkyl. Förhandlingsresultatet införs i serviceavtalet. Bokslutsuppgifterna innehåller inte utjämning av dyr vård.

12 30
Hälsovårdstjänster

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	4 000	0	4 000	3 923	77
Utgifter	-94 216	494	-93 722	-93 903	180
Verksamhetsbidrag	-90 216	494	-89 722	-89 980	257

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Vanda anslöt sig i oktober till telefontjänsten Jourhjälpen samtidigt med Pejas jourpoliklinik och Kervo. Resultatenheten för missbrukartjänster flyttades 1.1.2018 över från familjeservicens resultatområde till hälsovårdsservicens resultatområde. Hälsovårdstjänsternas ledningssystem förenhetligades under år 2018 så att samtliga sex resultatenheter leds av en servicechef till vilken överläkarna rapporterar. Mötespraxis har förenhetligats i syfte att säkerställa en enhetlig informationsgång inom organisationen.

Genom en standardisering av funktionerna nådde man en jämnare kvalitet inom servicen, en rättvis arbetsfördelning mellan de anställda samt en effektivisering av verksamheten. Vid mottagningarna, såsom läkar-, hälsovårdar- och terapimottagningarna, infördes standardiserade tidsbokningsmallar. Bedömningen av vårdbehovet har standardiserats. Bedömningen gäller alla personer som kontaktar hälsostationstjänsterna och utgår från lagens bestämmelser.

Utdelningen av avgiftsfria vårdartiklar utvidgades till Smartpost-automaterna. Rådgivningarnas öppettider förlängdes till att omfatta kvällsmottagningar. Den öppna rådgivningsverksamheten, som håller öppet varje vecka, utvidgades och omfattar alla rådgivningar. Hälsovårdarmottagningen sommartid för skolelever fortsatte. Vid familjeplaneringsrådgivningarna påbörjades utdelning av gratis preventivmedel för ungdomar under 20 år. Telefonnumren till fysio- och ergoterapins, talterapins och näringsterapins kundtjänst samordnades och telefontiderna utvidgades. Terapiverksamheten effektiviserades genom ett ökat utbud av gruppmottagningar och vård-

samtal. Fysioterapins direktmottagning utvidgades till att omfatta alla hälsostationer. Hudförändringspoliklinikens inledde sin verksamhet. Verksamheten med en sjukskötare inom missbrukarvården i anslutning till Pejas jourmottagning blev permanent. Hälsostationernas väntetider till icke-brådskande läkarmottagning var kortare.

Eftersom de egna tjänsterna var otillräckliga har bland annat rådgivningarnas och elev- och studerandehälsovårdens läkartjänster samt endoskopi av mag-tarmkanalen ordnats som köpta tjänster.

Kommun10-enkäten visade ett sämre resultat för arbetshälsan jämfört med tidigare. Man har strävat efter att förbättra arbetshälsan genom utbildning och arbetshandledning. Genom en målorienterad chefsutbildning stödde man förändringsledarskapet och chefernas välbefinnande. Man började också mäta de anställdas välmående i arbetet genom enkäter som varje månad mäter hur de anställda känner sig och hur man upplever stämningen. Våra yrkesutbildade anställda deltog också aktivt i utvecklings- och beredningsarbetet på stads-, landskaps- och riksnivå, såsom beredningen av vårdreformen i Nyland och utvecklingsprogrammet för barnfamiljer (LAPE).

Vid planeringen av kvällsmottagningar och utvecklingen av telefontjänster samt i arbetet med att ta fram skyltar och informationstavlor för olika verksamhetsställen tillämpades klientdeltagande.

Budgetens utfall

Resultatområdets utgifter år 2018 uppgick till 93,9 milj. euro och inkomsterna till 3,9 milj. euro.

Stadsfullmäktige minskade 17.12.2018 resultatområdets utgiftsanslag i enlighet med verksamhetsområdets förslag med 0,5 milj. euro. Förslaget till ändring av anslaget utgick från utfallsprognosen enligt situationen i slutet av oktober. Anslaget som reserverats för anställning av studerande och skolelever överfördes genom stadsdirektörens beslut till resultatområdets anslag.

Serviceproduktionen vid Affärsverket för mun- och tandhälsa förverkligades i enlighet med servicebeställningen.

I relation till den ursprungliga budgeten för resultatområdet underskreds utgifterna med 0,3 milj. euro och inkomsterna med 0,1 milj. euro. I relation till det slutliga anslaget överskreds resultatområdets utgifter med 0,2 milj. euro. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) visade ett plus på 0,2 milj. euro jämfört med det ursprungliga anslaget och underskred det slutliga anslaget med 0,3 milj. euro.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Besök hos hälsostationsläkare per invånare	0,82	0,92	0,85
Besök hos hälsostationens sjukskötare eller hälsovårdare per invånare	0,64	0,76	0,65
Mottagningsbesök till tjänster inom rehabiliteringsenheten per klient	2,8	2,5	2,9
Mottagningsbesök hos rådgivningens läkare eller hälsovårdare per klient	3,5	3,8	3,8

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Mottagningsbesök hos skol- och studerandehälsovårdens läkare eller hälsovårdare per klient	2,2	2,4	2,3
Andelen personer av hela befolkningen som använt hälsostationernas tjänster (total täckning)	44	55	46
Väntetiden till läkarmottagningen vid dagpolikliniken under 60 min. %	69,8	70,0	72,0
Väntetiden till hälsostationsläkarens mottagning i icke brådskande fall för patienter med utsedd husläkare/dygn	28,5	21	27
De totala kostnaderna för jour på basnivå per invånare/euro	19,45	23,15	20,60
Utförd tid för genomströmning av patienter vid jourenhet i genomsnitt/hh:mm [1	4:05	3:30	4:09

[1)] Medelvärde för januari-oktober. Ingen uppgift tillgänglig för Pejas efter införandet av Apotti.

12 40
Familjeservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	12 580	0	12 580	12 702	-122
Utgifter	-107 717	2 187	-105 530	-109 170	3 640
Verksamhetsbidrag	-95 137	2 187	-92 950	-96 468	3 519

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Inom familjeservicen fortsatte det långsiktiga utvecklingsarbetet med att flytta tjänsternas tyngdpunkt från korrigerande åtgärder till tjänster inom det tidiga stödet. För att främja denna målsättning beslutade man att inom resultatenheten socialtjänster för vuxna och familjer grunda en ny enhet för familjesocialt arbete från början av år 2019. Målgruppen för det familjesociala arbetet är barnfamiljer i behov av särskilt stöd.

Inom tjänsterna för nya klienter, förlagda till enheten socialtjänster för vuxna och familjer, tog man fram processer för bedömning av ett sektorsövergripande servicebehov i samarbete med bland annat det planmässiga socialarbetet och barnskyddet. Utvecklingsarbetet har fördröjts på grund av den bristande tillgången på socialarbetare samt kontinuiteten bland dessa. Inom enheten för det planmässiga socialarbetet förverkligades det multiprofessionella utvecklingsarbetet bland annat genom att man tog fram strukturer för samarbetet mellan det familjesociala arbetet och hemservicen för barnfamiljer i syfte att förebygga klientrelationer med barnskyddet. Inom enheten utvecklades dessutom servicerådgivningen med klienten som utgångspunkt. Samarbetet med FPA har för utkomststödets del en etablerad ställning och behandlingstiderna för det kompletterande utkomststödet har fortsättningsvis helt hållits inom de tidsfrister lagen kräver. Under året utvärderades enhetens personalstruktur i relation till de uppgifter inom utkomststödet som ankommer på kommunen. På basis av utvärderingen beslutade man öka antalet socialhandledare i relation till antalet byråsekreterare.

Missbrukartjänsternas boendeservice gick i början av året samman med vuxensocialarbetets boendeservice. Till enheten rekryterades en chef för boendeservicen, funktionerna samordnades och klient- och arbetsprocesserna utvecklades bland annat genom att centralisera det sociala arbetet för bostadslösa och förena klientprocesserna utgående från klienten. Konkurrensutsättningen av köpta tjänster inom stödboendet kunde slutföras.

Inom medlingsverksamheten ökade antalet medlingsinitiativ som gällde medling i brotts- och tvistemål ytterligare. Intressentgruppsarbetet förstärktes med kommunerna inom verksamhetsområdet och man förberedde införandet av det nationella informationssystemet SOPU vid ingången av 2019.

Inom resultatenheten för barnskydd förverkligades utvecklingsåtgärder för barnskyddet som nämnden godkänt avseende rekryteringen av socialarbetare samt främjande av arbetstrivseln. Åtgärderna samt den förbättrade kommunikationen främjade tillgången på socialarbetare inom barnskyddets öppenvård. Barnskyddets öppenvård förverkligade ett pilotprojekt som gällde det systemiska barnskyddsarbetet, och utgående från de goda erfarenheterna beslutade man etablera verksamhetsmodellen genom att göra verksamheten permanent. Rekryteringen av specialsocialhandledare till socialarbetsteamen inom barnskyddets öppenvård har stärkt det sociala arbetet inom barnskyddet.

Alla stödtjänster som utförs i hemmet samt koordineringen av de köpta tjänsterna centraliserades i början av år 2018 till en enhet för stöd inom barnskyddet och klienthandledningen utvecklades. Utbyggnationen av Grans familjerehabiliteringscenter gjorde det möjligt att utöka familjerehabiliteringen. Inom vården utom hemmet utvecklades handledningen och stödet till de familjer som tagit emot ett barn. Ledningsstrukturen inom barnskyddsanstalterna utvecklades i mer ändamålsenlig riktning. Konkurrensutsättningen av barnskyddets dygnetruntvård gjordes i samarbete med kommunerna som ingår i landskapet Nyland.

Utvecklingsinsatserna inom tjänsterna för det tidiga stödet har inte ännu haft en minskande verkan på antalet barnskyddsklienter. Antalet klienter inom barnskyddet har ökat, vilket delvis kan förklaras med det stora antalet omhändertaganden år 2017.

Inom invandrarservicen fortsatte det målorienterade arbetet för att stödja integrationen och främja delaktigheten. Till enheten koncentrerades från och med början av oktober sådana nödvändiga tjänster som erbjuds papperslösa, d.v.s. personer som befinner sig i Vanda utan lagligt uppehållstillstånd. Genom att koncentrera servicen är det möjligt att bilda sig en helhetsuppfattning bland annat om antalet personer i Vanda som inte har lagligt uppehållstillstånd. Det är då lättare att ge handledning och stöd för en frivillig återresa.

Bland invandrarservicens klienter fanns det fler personer som blivit offer för människohandel jämfört med förut. Det integrationsstödjande teamet fortsatte med ett brett samarbete mellan organisationerna. Verksamheten bland hemmaföräldrar (KOTVA), som nått utmärkta resultat, fortsatte som ett samarbete mellan Vanda vuxenutbildningsinstitut och småbarnspedagogiken. Inom invandrarservicen skapades en eftervårdstjänst för ungdomar som var minderåriga då de kom till Finland utan en vårdnadshavare. Yrkespersonerna inom invandrarservicens hälsovårdstjänster överflyttades, med undantag för psykologerna, till hälsovårdsservicens resultatområde från och med början av oktober 2018.

Inom resultatenheten för psykosociala tjänster fortsatte en livlig efterfrågan på tjänster som utgår från socialvårdslagen. För att trygga serviceutbudet utvidgades på basis av socialvårdslagen inköpen av tjänster enligt klienternas servicebehov som utgår från en bedömning av det sektorsövergripande servicebehovet.

Stadsdirektören fattade beslut om att överflytta kuratorstjänsterna och förskoleundervisningens psykologer till bildningsväsendets organisation från början av år 2019. Förberedelserna inför överflyttningen gjordes i samarbete med de anställda och bildningsväsendet.

Inom familjerådgivningsverksamheten utvidgades den gruppbaserade verksamheten som erbjuds nya klienter och vars syfte är att bland annat stödja föräldraskapet samt svara på de utmaningar som ett barns tillväxt och utveckling för med sig. Familjeterapeuterna producerade dessutom Youtube-videor med goda tips som nådde fram till sin målgrupp.

Inom enheten för familjerättsliga ärenden fortgick verksamheten med förstahjälp vid skilsmässa. Inom psykologtjänsterna fortgick vidareutvecklandet av en arbetsmodell för det terapeutiska arbetet med spädbarnsfamiljer. Förverkligandet av sektorsövergripande bedömning av servicebehovet och konsultativa strukturer försatte bland annat i samarbete med den förebyggande hälsovården, den grundläggande utbildningen, småbarnspedagogiken, den specialiserade sjukvården och organisationerna.

Familjeservicen fortsatte arbetet inom programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) fram till projektets slut. Vandas pilotprojekt med familjecenter resulterade i erfarenheter som kommer till användning då familjecenterverksamheten i fortsättningen byggs ut i Vanda. Resultatområdet deltog också aktivt i beredningen av landskaps- och vårdreformen. Man förberedde aktivt lanseringen av Apotti och alla anställda inom familjeservicen gick hösten 2018 en utbildning i Apotti-systemet.

Familjeservicen ingick ett avtal med FIM varainhoito Oy om att förverkliga ett SIB-påverkansinvesteringsprojekt i Vanda. Avtalet föregicks av ett omfattande beredningsarbete som omfattade de övriga resultatområdena, bildningsväsendet, Sitra, FIM varainhoito Oy samt Epiqus. Målsättningen med Vandas SIB-program är att förebygga att barn med neuropsykiatriska symptom hamnar hos barnskyddet som en följd av symptomen.

Inom familjeservicen genomfördes dessutom flera olika projekt:

- Projektet Kommunstrategier för förebyggande av bostadslöshet – tidig omsorg, delaktighet och stöd (Aku), inom vilket man särskilt fokuserar på att utveckla och etablera arbetet med att förebygga bostadslöshet inom kommunerna. Projektet ingår i regeringens handlingsprogram för förebyggande av bostadslöshet (Aune).
- Projektet Personlig budgetering som ingår i Nyckeln till medborgarskap (Avain kansalaisuuteen) fokuserar på att ta fram nya modeller för social- och hälsovårdstjänsterna. Ett pilotprojekt har genomförts bland annat inom barnskyddets eftervård och i det ungdomssociala arbetet.
- Vanda stads nya boendetjänster – Suuntana oma koti (ARA-projektet ”På väg mot ett eget hem”). Projektets målsättning är att stärka boenderådgivningen.
- OTE-projektet (regeringens spetsprojekt) stöder sysselsättningen av partiellt arbetsföra.
- Invandrarservicen fortsatte inom projektet Järjestöistä voimaa samarbetet med NTM-centralen i Nyland. Projektet syftar till att ta fram information om invandrartjänsternas integrationsstödjande verksamhet för digitala plattformar.

Budgetens utfall

Resultatområdets utgifter år 2018 uppgick till 109,2 milj. euro och inkomsterna till 12,6 milj. euro.

I enlighet med verksamhetsområdets förslag ökade stadsfullmäktige 17.12.2018 resultatområdets utgiftsanslag med 2,1 milj. euro i vilket ingår en minskning av anslaget för utkomststöd på 3,9 milj. euro. Förslaget till ändring av anslaget utgick från utfallsprognosen enligt situationen i slutet av oktober. Anslag på 0,1 miljoner euro reserverade för anställningen av studerande och skolelever överfördes genom stadsdirektörens beslut till resultatområdets anslag.

I förhållande till resultatområdets ursprungliga budget överskreds utgifterna med 1,5 milj. euro medan inkomsterna utföll planenligt. I relation till det slutliga anslaget överskreds resultatområdets utgifter med 3,6 milj. euro. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) visade ett minus på 1,5 milj. euro jämfört med det ursprungliga budgetanslaget och var 3,7 milj. euro sämre i förhållande till det slutliga anslaget.

Överskridningen av anslagen gällde barnskyddets köpta tjänster om 1,8 milj. euro, förvaltningsdomstolens beslut där Vanda ålagts betala barnskyddsersättningar till andra kommuner för totalt 0,8 milj. euro, utgifter för inhyrd arbetskraft på 1,3 milj. euro samt inköp av säkerhetstjänster på 0,4 milj. euro. Inbesparingar gjordes inom de köpta tjänsterna för invandrare (0,5 milj. euro) och städservicen (0,2 milj. euro).

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Bedömningar av servicebehovet för barn som behöver särskilt stöd slutförs inom tidsfristen på 3 mån. (THL:s rapport)	95 %	100 %	92 %
Ansökningar om förebyggande och kompletterande utkomststöd behandlas inom 7 dagar (THL:s rapport)	100 %	100 %	100 %
Antalet klienter i åldern 0–17 år inom barnskyddet i förhållande till antal 0–17-åringar totalt	7,5 %	7,4 %	8,2 %

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Behovet av omhändertagande i åldern 0–17 år	..	0,2 %	0,2 %
Tjänster för nya klienter - enhetens klientkontakter/arbetsinsats/arbetsdag	3,7	3,6	4,2
Enheten för socialarbete för vuxna, klientkontakter/arbetsinsats/arbetsdag	2,7	3,2	3,9
Enheten för socialarbete för unga, klientkontakter/arbetsinsats/arbetsdag	3,2	3,2	4,3
Andelen barnskyddets intensifierade familjearbete av barnskyddets klienter 0–17 år	..	16,5 %	14 %
Klientfamiljer inom familjearbetet enligt socialvårdslagen	..	140	181
Arbetstiden hemma hos klienterna inom hemtjänsten för barnfamiljer	4	5,5	3,7
Invandrarservicens integrationsarbete, klientkontakter/arbetsinsats/arbetsdag	..	3,3	2,5

.. = nytt nyckeltal

12 60
Äldre- och handikappservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	24 100	-800	23 300	22 653	647
Utgifter	-182 042	-1 175	-183 217	-185 163	1 946
Verksamhetsbidrag	-157 942	-1 975	-159 917	-162 509	2 593

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Äldre- och handikappservicens resultatområde fortsatte under 2018 sitt målmedvetna arbete för att utveckla verksamheten och produktiviteten. Organisationsändringen som bereddes inom resultatområdet år 2017 infördes 1.1.2018. I reformen ersattes resultatenheterna för öppen äldreservice, service inom omsorgsboendet och handikappservice med resultatenheter som grundats för stöd för boende i hemmet och specialboende. Namnet

på sjukhustjänsternas resultatenhet ändrades till Vanda sjukhus. Resultatenheten för stöd för boende i hemmet ansvarar för centraliserad klienthandledning, hemvård, dagverksamhet för äldre, dagverksamhet för handikappade samt tjänster som stödjer sysselsättning för handikappade. Resultatenheten för specialboende ordnar familjevård för äldre och handikappade, korttidsvård och rehabilitering samt långvarigt stödboende inom effektiverat serviceboende, i servicehus och inom institutionsvården.

Hela resultatområdet förberedde sig, till exempel genom ett omfattande utbildningsprogram för personalen, inför lanseringen av Apottis första fas som sedan inställdes. Planeringen av lanseringen av Apottis andra fas inleddes i slutet av år 2018.

Resultatområdet deltog i omfattande grad i beredningen av vård- och landskapsreformen inom ramen för Nyland2019-nätverket och samarbetade aktivt med de övriga nyländska kommunerna. Inom resultatområdena deltog man aktivt i GeroMetro-nätverkets verksamhet. Koordineringen av äldre- och handikapprådens arbete samt sekreterararbetet övergick under år 2018 till kommuninvånarservicen.

Genom nya beteckningar fick resultatenheterna under året 20 befattningar för biträdande avdelningsskötare till stöd för organiseringen av det dagliga arbetet inom enheterna samt närledarskapet. För att stödja det förändrade ledningssystemet som påbörjades år 2017 anordnades år 2018 förändringsutbildning i de olika resultatenheterna. Till stöd för närledarskapet och förändringen ordnades utbildning för de biträdande avdelningsskötarna i anknytning till uppgiften.

Inom resultatområdet påbörjades i april 2018 ett projekt för att utveckla modellen Resurspoolen (Resurssipooli) och implementera modellen i samtliga resultatenheter. Under året har modellen bearbetats och arbetssätten har förenhetligats mellan resurspoolerna och resultatenheterna i enlighet med projektets mål och man har förberett sig för en övergång till resurspoolen.

Av de Vandabor som fyllt 75 år bodde 93,1 procent i det egna hemmet. Vid utgången av år 2018 fanns det inom specialboendet för äldre 1 226 kalkylerade vårdplatser. Inom boendeservicen för personer med utvecklingsstörning ökade användningen av lättare boendelösningar. Andelen boende med stöd och handledning inom boendeservicen för utvecklingsstörda var 36,7 procent.

Den viktigaste förändringen år 2018 inom resultatenheten för stöd för hemmaboende var att etablera verksamheten utgående från den nya organisationsstrukturen. Förändringen rörde främst grundandet av en klienthandledningsenhet för handikappade och etableringen av den verksamhet som inleddes med ett pilotprojekt inför lanseringen år 2017 samt utvecklandet av ett nytt ansvarsområde med tjänster för att stödja handikappades sysselsättning. Tjänsterna som stöder möjligheterna att ta sig fram utvecklades under året i enlighet med socialvårdslagens riktlinjer och den främsta stödformen är rådgivning och servicehandledning samt handledd träning i att använda kollektiva fortskaffningsmedel. Inom klienthandledningen infördes en ny verksamhetsmodell med telefonrådgivning för handikappade och en handlingsmodell utarbetades för utbildning av nya närståendevårdare i enlighet med de krav lagen ställer. Löneutbetalningen för personlig assistans övergick till ett elektroniskt system. Man undersökte alternativa sätt att anordna med tjänster som stöder möjligheterna att ta sig fram i enlighet med handikappservicelagen och socialvårdslagen och man deltog i beredningen av konkurrensutsättning. Projektet Yksinäiset vanhukset Vantaalla (Ensamma äldre i Vanda) körde igång 1.8.2018 och framskred enligt projektplanen. Reservpersonalverksamheten inom hemvården har utvecklats som en del av hela resultatområdets resurspoolmodell. Rehabilitering i hemmet och utvärderingsperioder inom enheten för akut utvärdering och rehabilitering i hemmet vidareutvecklades inom ramen för GeroMetro-arbetssättet.

Resultatenheten för specialboende inledde sin verksamhet 1.1.2018 enligt den nya organisationsmodellen och inom resultatenheten lade man under året grunden för en gemensam verksamhet som utgår från ett arbetssätt baserat på vår vision, vårt servicelöfte samt vårt ledarskapssystem. Inom ramen för en utveckling av praxis och ledarskapssystemet testade resultatenheten i ett pilotprojekt ett koncept med ledarskap som service. Byggprojektet i anslutning till Myrbacka äldrecenter framskred under 2018 planenligt enligt tidtabellen och det uppskattas att byggnaden tas i bruk i september 2019. Kvalitets- och tillsynsarbetet har förenhetligats sammantaget inom specialboendet, tillsynsbesöken och kvalitetsrevisionsbesöken planerats och genomförts årligen i enlighet med handlingsplanen för tillsynen. Utvecklingen av familjevården fortgick och man beredde nya instruktioner för familjevården som även omfattade äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Inom köptjänsterna köptes 20 institutionsplatser färre jämfört med tidigare och i motsvarande grad köpte man fler platser än förut inom det effektiverade servíceboendet (+20). Antalet intensivrehabiliteringsplatser ökade under året med 14 och verksamheten utvecklades till exempel genom att de anställdas kompetens i social rehabilitering stärktes. Man har fäst vikt vid verksamhetens produktivitet genom att utbilda närcheferna i beställningspraxis samt styra optimeringen av personalresurser och personalplaneringen. En förändring enligt Lean-principen påbörjades för processer som involverar hänvisning till servicehus. Boendeservicen för gravt handikappade konkurrensutsattes för avtalsperioden 2019–2020.

Renoveringen av Katrinesjukhusets B-byggnad blev klar i april 2018 och de nya lokalerna togs i bruk. Tre rehabiliteringsavdelningar, den geropsykiatriska avdelningen samt dagsjukhuset som under renoveringen verkat vid Korso äldrecenter flyttade tillbaka till Katrinesjukhuset. Efter renoveringen finns det 163 patientplatser vid Katrinesjukhuset och 48 vid Pejas, och Vanda sjukhus har därmed sammanlagt 211 patientplatser. Antalet patientplatser ökade med 14 st. Medianen för sjukhusets vårdperioder låg i nivå med tidigare år. Under året ökade antalet remisser till den specialiserade sjukvården med 14 procent och fler rehabiliteringsplatser än planerat köptes av Kauniala sjukhus. Utvecklandet av sjukhusets verksamhet fortgick för rehabiliteringens och den palliativa vårdens del profilerat enligt sjukdomsgrupp. Utredningen av Vanda sjukhus stödtjänster fortsatte under 2018. Våren 2018 inleddes en omorganisering av sjukhusets ledningssystem och på basis av en utredning gjordes ett ändringsförslag för ledningssystemets omorganisering. Ytterligare en överskötare rekryterades till sjukhuset hösten 2018 medan omorganiseringen av ledningssystemet till övriga delar fortsätter under år 2019.

Budgetens utfall

Resultatområdets utgifter år 2018 uppgick till 185,2 milj. euro och inkomsterna till 22,7 milj. euro.

På basis av verksamhetsområdets förslag höjde stadsfullmäktige 17.12.2018 resultatområdets utgiftsanslag med 1,2 milj. euro och minskade inkomstanslaget med 0,8 milj. euro. Förslaget till ändring av anslaget utgick från utfallsprognosen enligt situationen i slutet av oktober.

I relation till det ursprungliga anslaget överskreds resultatområdets utgifter med 3,1 milj. euro medan inkomsterna var 1,4 milj. euro på minus. I relation till det slutliga anslaget överskreds resultatområdets utgifter med 1,9 milj. euro medan inkomsterna var 0,6 milj. euro på minus. Resultatet (verksamhetskostnaderna netto) visade ett minus på 4,6 milj. euro jämfört med det ursprungliga budgetanslaget och var 2,6 milj. euro sämre i förhållande till det slutliga anslaget.

För personalkostnadernas del underskred resultatområdet anslaget med 5,8 milj. euro då även inhyrd arbetskraft inkluderats. Resultatområdets inköp av klienttjänster överskreds med 4,6 miljoner euro. Av överskridningen står tjänster som köpts av Kauniala sjukhus för 2,7 milj. euro.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Andel 75+-åringar som bor hemma av befolkningen	93,0 %	93,0 %	93,1 %
Hemvårdsbesök [1)]	..	401 618	458 295
Servicehusbesök	..	343 500	351 699 [3)]
Täckning för stödet för närståendevård 75 år / befolkning 75+, 31.12	3,0 %	3,0 %	2,4 %
Omfattas av regelbunden hemvård, över 75 år /befolkningen 75+ 31.12.	8,7 %	9,0 %	8,4 %
Antal besök inom hemvården / årsverke	2 569	2 500	2 578
Platser inom omsorgsboendet / befolkningen 75+, %	9,4 %	8,9% [2)]	9,1 %
Vårdperioder vid hälsocentralsjukhus / vårdplats	18,3	17,3	16,5
Andel boende med stöd och handledning inom boendeservicen för utvecklingsstörda	21,8 %	35,0 %	36,7 %

.. = nytt nyckeltal

[1)] Inbegriper den effektiverade hemvården 2014–2016, och dit hör hemsjukhuset som överförts från sjukhustjänsterna. Omfattar hemvårdens köpta besök.

[2)] Ifall institutionsvårdens 40 platser enligt avtalsförpliktelsen med Kauniala tas i bruk, är täckningsgraden 9,2 %.

[3)] Björktorgets seniorhus har under året överförts till hemvårdsverksamheten inom området.

12 13
Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda

Resultaträkning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/ underskridning
Omsättning	22 835	0	22 835	23 217	-382
Övriga rörelseintäkter	0	0	0	17	-17
Material och tjänster	-4 424	0	-4 424	-5 203	778
Personalkostnader	-15 901	0	-15 901	-16 105	204
Avskrivningar och nedskrivningar	-87	0	-87	-77	-10
Övriga rörelsekostnader	-1 855	0	-1 855	-1 873	18
Rörelseöverskott (-underskott)	**567**	**0**	**567**	**-25**	**592**
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	18	-18
Räntekostnader som betalats till kommunen	-159	0	-159	-159	0
Ersättning för grundkapitalet	-68	0	-68	-68	0
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	-1	1
Finansiella intäkter och kostnader	-227	0	-227	-210	-18
Överskott (underskott) före reserver	**340**	**0**	**340**	**-234**	**574**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	0	0	0	0
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**340**	**0**	**340**	**-234**	**574**

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Viktiga mål under verksamhetsperioden var att åstadkomma balans i verksamheten och ekonomin samt täcka affärsverkets underskott.

Efterfrågan på munhälsovårdens tjänster var närmast oförändrad under 2018. Under året tog 77 159 klienter del av tjänsterna. Antalet klienter ökade med 2,9 procent jämfört med året innan.

Inom munhälsovården genomfördes 137 227 tandläkarbesök (143 704 besök år 2017, en minskning på 8,2 % jämfört med året innan), 51 094 munhygienistbesök (48 493 besök år 2017, en ökning på 5,3 % jämfört med året innan) samt 11 276 tandskötarbesök (11 212 besök år 2017, en ökning på 0,6 %).

Antalet patienter i tandregleringsvård var 6 414 (6 362 patienter år 2017).

Affärsverket för mun- och tandhälsa införde nya digitala lösningar för att stödja en högklassig vård och förbättra tillgången på vård. Pilotprojekt som gällde konsultation på distans och distanstandläkare startade hösten 2018 och etablerades inom verksamheten i december 2018.

Arbetsfördelningen vidareutvecklades med avseende på vården av patienter under 18 år. Genom arbetsfördelningen kunde man för vuxenpatienternas del effektivisera patientflödet till tandläkarmottagningen.

Budgetens utfall

Omsättningen för 1–12/2018 var 23,2 milj. euro med ett budgetutfall för 2018 på 101,7 procent. För de viktade åtgärdernas del är budgetutfallet 110,9 procent. År 2018 sänktes de interna enhetspriserna för serviceavtalets fastställda åtgärder med -3,8 procent jämfört med år 2017 (ändringen jämfört med det reella enhetspriset år 2017 låg på -5,3 %). För klientavgifternas del var inkomstutvecklingen i nivå med året innan.

De operativa utgifterna för perioden 1–12/2018 var 123,3 milj. euro med ett budgetutfall på 104,4 procent. Ökningen förklaras med satsningarna på utveckling av IT samt att den s.k. kiky-ersättningen som man kom överens om i konkurrenskraftsavtalet bokfördes under år 2018.

Avskrivningarna enligt plan inom Affärsverket för mun- och tandhälsa samt finansieringsandelarna 1–12/2018 motsvarade de uppställda målen.

Sammandrag av finansieringsanalysen

1 000 €	**Budget 2018**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	327	-157	484
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i eget kapital	0	0	0
Överskott som återbetalats till kommunen	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	0	1 398	-1 398
Förändring i likvida medel	327	1 241	-914

Investeringar

1 000 €	**Budget 2018**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Lös egendom	-100	0	-100

Investeringarna inom Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda antecknades i budgeten till 100 000 euro år 2018. Inga investeringar har bokförts under året. Under året måste vårdenheter från fall till fall ersättas på grund av ålder. Alla investeringar finansieras med leasingarrangemang.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
antal klienter, st.	78 987	74 000	77 159
besök totalt, st.	203 435	199 500	204 152
prioriterade åtgärder, st.	461 541	433 968	481 346
prioriterade åtgärder per besök st.	2,3	2,2	2,4

13
Bildningsväsendets verksamhetsområde

Ansvarig: Elina Lehto-Häggroth

Verksamhetsorgan: Undervisningsnämnden
Ordförande: Sami Kanerva
Verksamhetsorgan: Fritidsnämnden
Ordförande: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	35 425	1 162	36 587	38 332	-1 745
Utgifter	-475 753	-3 448	-479 201	-476 081	-3 121
Verksamhetsbidrag	-440 328	-2 286	-442 614	-437 749	-4 865

13
Bildningsväsendets verksamhetsområde, bruttoenheterna

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	31 909	1 259	33 168	34 997	-1 829
Utgifter	-435 617	-4 613	-440 230	-438 174	-2 056
Verksamhetsbidrag	-403 707	-3 354	-407 061	-403 177	-3 885

Verksamheten och väsentliga förändringar under 2018

Rätten till småbarnspedagogik på heltid återinfördes 1.8.2018. Detta ledde till att antalet barn i deltidsvård i den kommunala småbarnspedagogiken minskade med 61,8 procent (953 barn) från december 2017 till december 2018 och var 5,8 procent i slutet av året. Antalet barn i småbarnspedagogik på heltid ökade på motsvarande sätt med 13,8 procent (1 165 barn). Antalet barn inom klubbverksamheten minskade betydligt (33,2 %) jämfört med tidigare år och i december 2018 fanns det endast 516 barn kvar i klubbarna, då antalet var 726 barn året innan.

Antalet elever i den grundläggande utbildningen ökade med 493 elever år 2018, vilket hade beaktats i budgeten för 2018. Staten beviljade för hösten 2018 ett understöd på 911 000 euro för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen. Antalet elever inom handikappundervisningen ökade med 21 elever fler än beräknat. Dessutom ökade antalet transporter av handikappade och placerade elever betydligt och genom den utveckling av elevhandledningen och arbetslivsorienteringen som det fattats beslut om i den ekonomiska prioriteringen har

antalet elevhandledare ökat med tio och handledningen utsträckts till att gälla även lågstadierna. Hösten 2018 uppstod ett behov av att grunda en ny poliklinisk klass.

Påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen (tionde klassen) överfördes från och med 2018 till att administrativt lyda under gymnasieutbildningen. Framöver kommer betoningen i påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen i högre grad än tidigare att ligga på ungdomar som har gymnasiestudier inskrivna i sina planer för fortsatta studier.

Undervisningsnämndens svenskspråkiga sektion beslutade 9.8.2018, att förskoleundervisningen från och med 1.8.2019 ordnas som en del av de svenskspråkiga tjänsterna inom småbarnspedagogiken i stället för att ordnas som en del av den svenskspråkiga grundläggande utbildningen och arbetet med att förbereda överföringen inleddes.

Ungdomsservicen började år 2018 arbeta i en ny organisationsstruktur som trädde i kraft 1.1.2018.

Staden började förnya sitt intranet våren 2018. Arbetet med att planera det nya intranet påbörjades under våren med att planera överföringen av det innehåll som verksamhetsområdet ansvarar för.

I lärocentret i robotik som grundades år 2017 vid Dickursby bibliotek ordnades öppet hus i maj och centrets lokaler utvidgades och renoverades hösten 2018. Lärocentret är ett gemensamt projekt för alla resultatområden inom bildningsväsendet, dess målsättning är att öka kunnandet i programmeringstänkande och robotik hos barn och ungdomar i Vanda samt att öka alla kommuninvånares kunskaper i anslutning till programmering och robotik.

Stadsstyrelsen beslutade 26.3.2018 att en symptomenkät ska utföras under hösten 2018 som riktas till personalen, eleverna och barnen i alla skolor, yrkesläroanstalter och enheter inom småbarnspedagogiken i Vanda.

Förnyelsen av Myrbacka bibliotek blev klar på våren. Antalet besökare i Myrbacka på månadsnivå har ökat med 30–50 procent jämfört med tidigare. Lumos bibliotek stängdes för kunder i december på grund av förnyelsearbete.

De riktlinjer för kulturverksamheten enligt Vanda stads strategi "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" som uppdaterats från början av året styrde verksamheten och var bindande för den. Antalet kunder och stora evenemang ökade på det sätt som man förutsatt i styrkortets mål.

I programmet Daghemmet i rörelse deltog alla enheter inom Vanda stads småbarnspedagogik. I programmet Skolan i rörelse genomfördes aktiva lärmiljöer både på skolornas gårdsplaner och i klassrummen genom ministeriets finansiering av spetsprojekt. De anställda i programmet Skolan i rörelse svarade för att göra eleverna delaktiga också i andra förnyelser som gällde skollokaler.

Budgetens utfall 2018

Genom en ändring i budgeten som godkändes av stadsfullmäktige höjdes bildningsväsendets inkomstanslag med sammanlagt 1,2 milj. euro och utgiftsanslag med 3,0 milj. euro. I delårsöversiktens tabeller i kolumnen ändringar i budgeten syns, utöver de ändringar som godkänts av stadsfullmäktige, också alla överföringar mellan resultatområdena (t.ex. anslagen för förtidsavgifter) och överföringarna av anslag för studerande och sommarjobbare från stadsstyrelsens anslag till verksamhetsområdena.

Bildningsväsendets verksamhetsintäkter överskreds med 2,9 milj. euro jämfört med den ursprungliga budgeten och med 1,7 milj. euro jämfört med den ändrade budgeten. För bruttoenheternas del överskreds verksamhetsintäkterna mest jämfört med den ändrade budgeten i den grundläggande utbildningen 1,2 milj. euro, småbarnspedagogiken 0,6 milj. euro och gymnasieutbildningen 0,2 milj. euro. Idrottsservicens verksamhetsintäkter underskreds med 0,2 milj. euro. För nettoenheternas del underskreds verksamhetsintäkterna för yrkesutbildningen med 0,1 milj. euro.

Verksamhetskostnaderna överskreds med 0,3 milj. euro jämfört med den ursprungliga budgeten och med 3,1 milj. euro jämfört med den ändrade budgeten. De största underskridningarna i verksamhetskostnader jämfört med den ändrade budgeten vid bruttoenheterna skedde inom den grundläggande utbildningen 1,2 milj. euro, det svenskspråkiga resultatområdet 0,3 milj. euro, gemensamma tjänster 0,2 milj. euro och idrottsservicen 0,8 milj. euro. Gymnasieutbildningen överskred sina verksamhetskostnader med 0,3 milj. euro och småbarnspedagogiken med 0,2 milj. euro. För nettoenheternas del underskreds verksamhetskostnaderna för yrkesutbildningen med 1,0 milj. euro.

13 10
Undervisningsnämnden och fritidsnämnden

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-158	0	-158	-121	-37
Verksamhetsbidrag	-158	0	-158	-121	-37

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Under år 2018 sammanträdde undervisningsnämnden elva gånger och fritidsnämnden elva gånger. Svenskspråkiga sektionen sammanträdde sju gånger och höll utöver detta 3 aftonskolor. Sektionen för individärenden sammanträdde två gånger.

Budgetens utfall

Nämndernas verksamhetskostnader uppgick till sammanlagt 0,121 milj. euro och utfallsprocenten var 77.

13 20
Gemensamma tjänster

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	3	-3
Utgifter	-6 298	2 717	-3 581	-3 340	-241
Verksamhetsbidrag	-6 298	2 717	-3 581	-3 337	-244

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsstyrelsen beslutade 26.3.2018 att en symptomenkät ska utföras under hösten 2018 som riktas till personalen, eleverna och barnen i alla skolor, yrkesläroanstalter och enheter inom småbarnspedagogiken i Vanda. Symptomenkäten genomfördes som en del av Åbo universitets SataKunta-projekt. Ekonomi- och förvaltningsservicen var aktivt med och beredde genomförandet av symptomenkäten.

Staden började förnya sitt intranet våren 2018. Arbetet med att planera det nya intranet påbörjades under våren med att planera överföringen av det innehåll som verksamhetsområdet ansvarar för. För många enheter innebär molntjänsterna och stadens intranet som bygger på programmet Office365 nya möjligheter till intern kommunikation och ändrar därmed arbetskulturen och arbetssätten. Det nya intranet har beretts inom resultatområdet under ledning av informationen.

I lärocentret i robotik som grundades år 2017 vid Dickursby bibliotek ordnades öppet hus i maj och centrets lokaler utvidgades och renoverades hösten 2018. Lärocentret i robotik har som målsättning att öka användningen av robotiken och programmeringen i undervisningen. Lärocentret introducerar stadens yrkesfolk inom undervisning och fostran samt undervisningsgrupper inom småbarnspedagogiken och grundläggande utbildningen i programmering och robotik.

Man deltog i Det nya Vandas beredningsworkshoppar. Vidare förberedde man sig inför bildningsväsendets flytt till Silkki och förändringen i verksamhetskulturen.
Personalenheten stödde under år 2018 beredningsarbetet inför försöket med årsarbetstid i den grundläggande utbildningen. Den andra mer omfattande beredningshelheten vid personalenheten var Varias övergång till årsarbetstid och kalenderrytm enligt UKTA vid planeringen av lärarens arbete.

Budgetens utfall

De ordinarie verksamhetskostnaderna för gemensamma tjänster förverkligades nästan enligt den ändrade budgeten. Som en bokslutsnotering i pensionsförsäkringsavgifterna för gemensamma tjänster bokfördes som en gottgörelse bildningsväsendets andel av de KomPL-avgifter som staden betalat för mycket. Bildningsväsendets andel av gottgörelsen uppgick till 0,216 milj. euro, dvs. gemensamma tjänster blev 0,241 milj. euro under den ändrade budgeten efter denna bokföring.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Anställda inom bildningsväsendets gemensamma tjänster/anställda inom verksamhetsområdet %	1,0 %	1,06	1,0 %
Anställda inom bildningsväsendets gemensamma tjänster/antalet chefer inom verksamhetsområdet %	25,3 %	25,3 %	23,6 %
Personalkostnader för administrativa uppgifter/verksamhetsområdets utgifter totalt *)	0,6 %	0,6 %	0,6 %

*) De gemensamma tjänsternas personalkostnader minskade med verksamhetsområdets anslag för förtidsavgifter

13 30
Finskspråkig grundläggande utbildning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	7 252	911	8 163	9 386	-1 222
Utgifter	-182 928	-3 922	-186 851	-185 623	-1 228
Verksamhetsbidrag	-175 676	-3 011	-178 687	-176 237	-2 450

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Antalet elever i den grundläggande utbildningen ökade med 493 elever år 2018, vilket hade beaktats i budgeten för 2018. Staten beviljade för hösten 2018 ett understöd på 911 000 euro för åtgärder som främjar jämlikhet inom utbildningen. Hösten 2018 uppstod ett behov av att grunda en ny poliklinisk klass. Antalet elever inom handikappundervisningen ökade med 21 elever fler än beräknat. Dessutom ökade antalet transporter av handikappade och placerade elever betydligt

Inom den grundläggande utbildningen har tilläggsfinansiering på 0,5 milj. euro riktats för att utveckla elevhandledningen och arbetslivsorienteringen, antalet elevhandledare har ökat med tio och handledningen har också utsträckts till lågstadierna. Förutom vid de traditionella Jopo-klasserna kan man också studera arbetslivsorienterat vid åtta högstadier. För närvarande har cirka 140 elever valt denna möjlighet.

Budgetens utfall

Genom en anslagsändring höjdes den grundläggande utbildningens verksamhetsintäkter med 0,9 milj. euro medan verksamhetskostnaderna höjdes med 3,1 milj. euro. Verksamhetskostnaderna höjdes till följd av ökade kostnader för assistenter inom handikappundervisningen (0,5 milj. euro), ökade transportkostnader för handikappade och placerade elever (0,4 milj. euro), den tilläggsfinansiering som krävs för utveckling av studiehandledningen som det fattats beslut om i den ekonomiska prioriteringen (0,5 milj. euro) och behovet av att grunda en ny poliklinisk klass (0,03 milj. euro). Därtill betyder det understöd som man fått av staten för jämställdhetsfrämjande åtgärder att utgifterna och inkomsterna överskrids (911 000 euro). Utfallsprocenten för grundläggande utbildningens verksamhetskostnader var 99,3 procent jämfört med den ändrade budgeten.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	**BS 2017**	**BDG 2018**	**BS 2018**
antalet elever i grundskolorna i Vanda	21 718	22 122	22 211
driftskostnader euro/elev *)	7 745	8 213	8 357

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
undervisningens %-andel av driftsutgifterna per elev	54,0 %	***)	51,0 %
rumsm²/studerande	10,9	11,4	10,9
gruppstorleken i snitt, klasserna 1–9	18,3	17,6	16,8
elever som fått plats för fortsatta studier i gymnasium, yrkesutbildning, yrkesstart eller påbyggnadsundervisning av dem som fått avgångsbetyg från grundskolan, %	98 %	99 %	99 %
antalet barn som deltar i eftermiddagsverksamheten	2 431	2 300	2 450
antalet elever som börjat med frivilligt A 2-språk som inleds i årskurs 4	46 %	45 %	46 %
elever/studiehandledare	270	250 **)	240
elever/skolpsykolog	916	922	941

*) BDG2018 de nya interna hyrorna har räknats med i siffrorna.
**) Antalet elever per elevhandledare är 300, om den ekonomiska prioriteringen i den grundläggande utbildningen inte förverkligas och 250 om den förverkligas.
***) Siffran fås först när driftsplanen är klar.

13 40
Gymnasieutbildning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	507	0	507	677	-170
Utgifter	-24 073	-310	-24 383	-24 679	296
Verksamhetsbidrag	-23 566	-310	-23 876	-24 002	127

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen (tionde klassen) överfördes från och med 2018 till att administrativt lyda under gymnasieutbildningen. Framöver kommer betoningen i påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen i högre grad än tidigare att ligga på ungdomar som har gymnasiestudier inskrivna i sina planer för fortsatta studier.

Under året framkom brådskande utvecklingsbehov när det gäller gymnasiernas ICT-anskaffningar och en utredning av behovet gjordes under hösten 2018. Utgående från utredningen anskaffades till gymnasierna som det mest brådskande sådan teknik som behövs vid digitala försök, t.ex. stödstationer och nätverksväxlar. Samtidigt gjordes en utredning om bl.a. behovet av att anskaffa utrustning för kommande år.

Gymnasieutbildningens lärmiljöer, undervisningen i programmering och robotik och arbetslivsmotsvarigheten utvecklades i tre projekt gemensamma för gymnasierna och tillsammans i ett gemensamt projekt för gymnasierna i huvudstadsregionen.

Budgetens utfall

Gymnasieutbildningens verksamhetsintäkter överskreds med 0,17 milj. euro jämfört med den ursprungliga budgeten, varav största delen berodde på olika understöd och bidrag. Gymnasieutbildningens verksamhetskostnader överskreds med cirka 0,3 milj. euro jämfört med den ändrade budgeten. Som en anslagsändring överfördes från Varia anslag för påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen till gymnasieutbildningen. Överskridningen orsakades av överskridningen av interna hyror, större semesterlöneperiodiseringar än i fjol

och av att gymnasiernas verksamhetskostnader överskreds. Gymnasierna fick också in mer verksamhetsintäkter än beräknat, vilket innebär att gymnasiernas verksamhetsbidrag överskreds med endast 0,05 milj. euro.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
studerande i finskspråkiga daggymnasier	3 556	3 600	3 563
antalet studerande i de finskspråkiga daggymnasierna/gymnasium, medeltal *)	711	720	713
studerande vid vuxen- och distansgymnasiet med examen som mål	259	280	229
antalet studerande som avbrutit i % (daggymnasier)	2,06 %	2,50 %	2,77 %
studerande som fått avgångsbetyg på tre år av alla utexaminerade, % (daggymnasier)	87 %	87 %	87,5 %
alla timmar/åvt/studerande (daggymnasier)	1,31	1,30	1,30
driftskostnader euro/studerande (daggymnasier) **)	6 043	6 325	6 543
rumsm²/elev (daggymnasier)	7,7	8,0	8,0

*) Nytt nyckeltal från och med 1.1.2017
**) BDG 2018 de nya interna hyrorna har räknats med i siffrorna.

13 80
Vuxenutbildningsinstitutet

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	1 621	-9	1 612	1 670	-58
Utgifter	-4 917	355	-4 562	-4 538	-24
Verksamhetsbidrag	-3 296	346	-2 950	-2 868	-82

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Vanda vuxenutbildningsinstitut ger medborgarinstitutsundervisning, grundläggande utbildning för vuxna och utbildning för att integrera invandrare. Den omfattande undervisningen vid medborgarinstitutet fortsatte som tidigare. Paragraf 46 i lagen om grundläggande utbildning, vilken gäller utbildningen för personer som passerat läropliktsåldern, ändrades från och med 1.1.2018, vilket bl.a. innebar att den nya läroplanen togs i bruk fullt ut. Den nya utbildningsmodellen för invandrare (UMAKO) styrde allt mer statsandelsfinansiering till den invandrarutbildning som förverkligas vid läroanstalter för fritt bildningsarbete. Vanda vuxenutbildningsinstitut var en av dem som fick mest av denna finansiering.

Budgetens utfall

Genom en anslagsändring sänktes vuxenutbildningsinstitutets verksamhetsintäkter med sammanlagt 9 000 euro medan verksamhetskostnaderna sänktes med 355 000 euro. Verksamhetskostnaderna sänktes huvudsakligen för att utbildningen för invandrare behövde mindre löneresurser än prognostiserat.

Verksamhetskostnaderna överskreds med 49 000 euro jämfört med den ursprungliga budgeten och med 58 000 euro jämfört med den ändrade budgeten. Överskridningen berodde till största delen på statsandelar för undervisningen i finska som andra språk.

Verksamhetskostnaderna underskreds med 379 000 euro jämfört med den ursprungliga budgeten och med 24 000 euro jämfört med den ändrade budgeten.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
vuxenutbildningsinstitutets studerande (deltagare i kurser)	31 034	33 000	30 196
totala antalet undervisningstimmar	47 349	44 000	44 679
antalet kurser	1 895	1 600	1 919
antalet studerande inom integrationsutbildningen (Startkurser)	1 127	1 400	1 175
studerande inom grundläggande utbildning för invandrare	84	..	..
– av vilka studerande vid undervisning som förbereder för grundläggande utbildning	21	..	..
studerande inom grundläggande utbildning för vuxna *)	..	75	101
studeranden i utbildningen enligt integreringsplanen *)	..	200	125
institutets egna inkomsters andel av budgeten %	38 %	33 %	33 %

*) Nytt nyckeltal från och med 1.1.2018

13 50
Småbarnspedagogik

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	14 885	308	15 193	15 762	-569
Utgifter	-157 839	-1 293	-159 132	-159 330	198
Verksamhetsbidrag	-142 954	-985	-143 939	-143 569	-370

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Rätten till småbarnspedagogik på heltid återinfördes 1.8.2018. Detta ledde till att antalet barn i deltidsvård i den kommunala småbarnspedagogiken minskade med 61,8 procent (953 barn) från december 2017 till december 2018 och var 5,8 procent i slutet av året. Antalet barn i småbarnspedagogik på heltid ökade på motsvarande sätt med 13,8 procent (1 165 barn). Antalet barn inom klubbverksamheten minskade betydligt (33,2 %) jämfört med tidigare år och i december 2018 fanns det endast 516 barn kvar i klubbarna, då antalet var 726 barn året innan. Barnen i småbarnspedagogik var totalt sett 2,4 procent fler (295 barn) än året innan.

Man övergick från hemvårdsstöd till småbarnspedagogik och i december 2018 var antalet barn med hemvårdsstöd 280 färre än året innan. Antalet familjedagvårdare var 3 stycken färre (12 platser) än året innan.

Den kommunala småbarnspedagogiken fick 559 platser till år 2018. I Martinlaakson päiväkoti inrättades 136 platser (av vilka 62 helt nya) och i Uomarinteen koulu två förskoleundervisningsgrupper, 42 platser (av vilka 26 helt nya) i enlighet med investeringsplanen. I och med att rätten till småbarnspedagogik utvidgades, så utökades antalet paviljonger med sex stycken och omfattar 381 platser.

Den privata småbarnspedagogiken fick 386 nya platser hösten 2018 och den privata småbarnspedagogikens andel år 2018 var 14,8 procent.

Andelen barn som omfattas av strukturella stödåtgärder för utveckling och lärande har ökat från 7,0 procent från året innan till 8,6 procent (874 barn). Enligt en bedömning har det behövts fler strukturella åtgärder än tidigare då antalet barn i heltidsvård ökar.

Projektet Kielitietoinen ja -taitoinen päiväkoti ja koulu upphörde sommaren 2018. I projektet stärktes beredskapen på det småbarnspedagogiska fältet att förverkliga en språkmedveten småbarnspedagogik. Ett fortsättningsprojekt inleddes hösten 2018. Fortsättningsprojektet syftar till att främja en språkmedveten småbarnspedagogik genom att använda informations- och kommunikationsteknologi som en del av lärmiljön.

Lärocentret i robotik inledde sin verksamhet sommaren 2018. Lärocentret är ett gemensamt projekt för alla resultatområden inom bildningsväsendet, dess målsättning är att öka kunnandet i programmeringstänkande och robotik hos barn och ungdomar i Vanda samt att öka alla kommuninvånares kunskaper i anslutning till programmering och robotik.

Projektet Utvecklande respons (Kehittävä palaute) upphörde våren 2018 och verksamheten överfördes till att utgöra en del av basverksamheten i Vandas småbarnspedagogik. Uppgifterna från utvärderingen av projektet sammanställs och används för att utveckla Vandas småbarnspedagogik samt i pågående projekt. De viktigaste målsättningarna för alla fortsatta planer är att skapa en gemensam förståelse av den nya utvärderings- och uppföljningskulturen och att åskådliggöra den. Syftet är att integrera metoden till att utgöra en naturlig del av småbarnspedagogikens verksamhetskultur.

Projektet Kota som genomförts med specialunderstöd för jämlikhet inom utbildningen (UKM) upphörde sommaren 2018. Genom modellen Kota-resursbarnträdgårdslärare strävade man efter att särskilt stärka jämlikheten inom utbildningen för flerspråkiga barn och barn som behöver effektiverat och särskilt stöd. Projektet fortsatte under hösten 2018 genom statsunderstöd från Utbildningsstyrelsen.

Projektet Experimentell lärmiljö som finansieras av Utbildningsstyrelsen inleddes våren 2018. I projektet har man utvecklat lärmiljöer enligt Vandas plan för småbarnspedagogik 2017 och Vandas läroplan för förskoleundervisningen 2016. Martinlaakson päiväkoti som färdigställdes hösten 2018 har fungerat som ett lärandelaboratorium, där man testat och vidareutvecklat lärmiljöer inom småbarnspedagogiken.

Hösten 2018 inleddes småbarnspedagogikens värde- och visionsprocess, via vilken värderingarna förmedlades till varje anställd inom resultatområdet, på samtliga nivåer i organisationen. I processen har småbarnspedagogikens anställda, barn och vårdnadshavare deltagit. Värderingarna bearbetades tillsammans i många olika forum. En gemensam värdegrund skapar grunden för att kunna förverkliga en högklassig småbarnspedagogik.

Budgetens utfall

Som en anslagsändring höjdes verksamhetsintäkterna med 0,3 milj. euro till följd av att det inkom mer dagvårdsvårdavgifter än beräknat. Enligt den ursprungliga budgeten inkom det dock 13,9 milj. euro i dagvårdsavgifter. Verksamhetsintäkterna uppgick till sammanlagt 15,8 milj. euro, vilket var 0,6 milj. euro över den ändrade budgeten. Statliga understöd och ersättningar samt försäljningsintäkter för småbarnspedagogik till andra kommuner samlade in verksamhetsintäkter med än beräknat.

Småbarnspedagogikens verksamhetskostnader utföll nästan helt enligt budgeten. Anslaget överskreds med 0,2 milj. euro, vilket är 0,12 procent av budgeten. Personalkostnaderna för den egna personalens del underskreds, genom vilket en del av kostnaderna för hyrning av fostringspersonal av Seure täcktes. Dessutom överskred kostnaderna för assistenter från Seure stödet för utveckling och lärande för personalhyrning budgeten med 0,9 milj. euro. I understöden minskade antalet barn med hemvårdsstöd, underskreds kostnaderna för servicesedlar, köp av övriga tjänster och materialanskaffningarna, vilket betyder att budgeten på grund av dessa underskreds med sammanlagt 3,1 milj. euro.

Genom anslaget för verksamhetskostnader har som oförutsedda kostnader täckts; den resultatbaserade potten enligt löneavtalet 0,6 milj. euro, överskridningen av interna hyror till följd av hyrningen av nya paviljonger 0,3 milj. euro och kompensationen för obehörighetsavdrag 1 milj. euro.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Antalet barn i den småbarnspedagogiska servicen i medeltal per månad:			
Kommunal småbarnspedagogik	10 122	10 158	10 263
Privat småbarnspedagogik	1 632	1 932	1 783
Klubbverksamhet	773	830	625
Hemvårdsstöd	3 961	4 057	3 733
Andelen barn som omfattas av småbarnspedagogiken av samtliga barn i åldern för småbarnspedagogik *)	72,4 %	75,7 %	76,9 %
Andelen barn i privat småbarnspedagogik av alla barn i småbarnspedagogik	13,9 %	14,6 %	14,8 %
Barn som omfattas av strukturella stödåtgärder (kommunal småbarnspedagogik)	7,0 %	7,7 %	8,6 %
Driftsutgifter euro/barn som använder tjänsten **)	8 967	9 223	9 713

*) Antalet finsk- och svenskspråkiga barn totalt
**) BDG 2018 och BS 2018 de nya interna hyrorna har räknats med i siffrorna.

13 55
Bibliotekstjänster

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	462	-136	326	339	-14
Utgifter	-10 132	-10	-10 142	-10 115	-26
Verksamhetsbidrag	-9 670	-146	-9 816	-9 776	-40

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Under våren inleddes en fortlöpande mätning av kundnöjdheten. Före slutet av år 2018 hade sammanlagt 5 000 bedömningar kommit in. Verksamheten utvecklas utgående från den inkomna responsen.

Förnyelsen av Myrbacka bibliotek blev klar på våren. Antalet besökare i Myrbacka på månadsnivå har ökat med 30–50 procent jämfört med tidigare. Lumos bibliotek stängdes för kunder i december på grund av förnyelsearbete.

Det totala antalet besökare vid biblioteken ökade med cirka 11 procent jämfört med året innan, till över 1,93 milj. besök. Utlåningen av material höll sig på samma nivå som året innan, e-materialets andel av den totala utlåningen ökar. Användningen av bibliotekets webbtjänster fördubblades, Helmets webbsidor besöktes över sex miljoner gånger och mobilapplikationen användes över tre miljoner gånger.

Budgetens utfall

Bibliotekets verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader utföll nästan enligt budgeten jämfört med den ändrade budgeten. Utfallsprocenten var för inkomster var 102 procent och för utgifternas del 100 procent. Vanda stadsbiblioteks kostnader per invånare hör till de lägsta i landet och de sjunker alltjämt.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
besökare	1 781 572	1 850 000	1 953 350
antalet lån av material	2 736 013	2 900 000	2 775 644
lån av material/invånare	13	14	12
materialanslag euro/invånare	5	5	5
verksamhetsutgifter, euro/invånare	43	44	44

13 60
Övrig utbildning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-20	0	-20	-15	-5
Verksamhetsbidrag	-20	0	-20	-15	-5

Budgetens utfall

Till Helsingin seudun kesäopisto betalades 15 000 euro enligt avtal.

13 90
Det svenskspråkiga resultatområdet

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	663	0	663	652	11
Utgifter	-12 050	-1	-12 052	-11 759	-292
Verksamhetsbidrag	-11 388	-1	-11 389	-11 108	-281

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Rätten till småbarnspedagogik på heltid återinfördes 1.8.2018. Efterfrågan på klubbverksamhet inom småbarnspedagogiken minskade och den svenskspråkiga klubbverksamheten lades ned. Undervisningsnämndens svenskspråkiga sektion beslutade 9.8.2018, att förskoleundervisningen från och med 1.8.2019 ordnas som en del av de svenskspråkiga tjänsterna inom småbarnspedagogiken i stället för att ordnas som en del av den svenskspråkiga grundläggande utbildningen och arbetet med att förbereda överföringen inleddes.

Hösten 2018 inleddes en värderings–visionsprocess inom småbarnspedagogiken. Syftet med processen är att gå igenom och analysera stadens värderingar och omvandla dem till handlingar på alla nivåer i organisationen. En väsentlig del av processen utgjordes av att engagera vårdnadshavare och anställda i arbetet med värderingarna.

De svenskspråkiga verksamhetsenheterna deltog i den coachande teamledarutbildning i Vanda stads småbarnspedagogik som ordnades av resultatområdet för småbarnspedagogik. Syftet med coachningsprogrammet är att stärka det coachande teamledarskapet på samtliga nivåer i organisationen och särskilt stödja barnträdgårdslärarnas färdigheter i att vara teamledare.

Verksamheten Helsingfors universitets partnerdaghem inleddes i två daghem. Projektet RimCirkus som administreras av kulturservicen riktas under åren 2018–2021 utöver till Trollebo daghem och Håkansböle daghem också till två finskspråkiga daghem samt till en svensk- och en finskspråkig skola. Projektets syfte är att främja ett innovativt sätt att lära sig svenska och finska med hjälp av cirkus-, drama- och ordkonstpedagogik.

Samtliga skolor inom verksamhetsområdet, Helsinge gymnasium medräknad, deltar i det treåriga projektet Challenging Learning, som är inriktat på att utveckla kompetensen hos den pedagogiska personalen inom resultatområdet och åstadkomma en gemensam pedagogisk linje. Arbetet inleddes hösten 2018.

De svenskspråkiga lågstadierna inom den grundläggande utbildningen sammanslogs till två administrativa enheter: Dickursby skola och Västersundoms skola bildar den ena enheten som leds av den nya rektorn Mia Förars-Pöytäniemi medan Mårtensdals skola och Kyrkoby skola bildar den andra enheten som leds av rektorn för Mårtensdals skola Per Wiander.

Samarbetsavtal med Helsingfors stad om ordnandet av svenskspråkig specialundervisning omformulerades: det nya avtalet täcker endast elever som har förlängd läroplikt.

Företagsfostran erbjöds i Helsinge skola som valbart ämne enligt programmet Ung företagsamhet och som ett inriktningsalternativ för företagsamhet i Helsinge gymnasium. I Mårtensdals skola piloterades en kurs med namnet Ung företagsamhet som riktar sig till lågstadierna. Skolorna besökte också Företagsbyn.

För det svenskspråkiga resultatområdet uppgjordes en egen plan för programmering och kodning som uppdateras enligt behov.

Varje niondeklassist som fick avgångsbetyg från Helsinge skola våren 2018 fick en plats antingen i gymnasiet eller i en yrkesutbildning eller påbyggnadsundervisning.

Helsinge gymnasium fortsatte samarbetet både i de svenskspråkiga gymnasiernas nätverk Gnet och med de finskspråkiga gymnasierna i Vanda. Det samarbetsavtal som ingåtts med det svenskspråkiga yrkesinstitutet Practikum och gäller en dubbelexamen sades upp, medan samarbetsavtalet som gäller merkonomexamen fortsatte att gälla.

I STT:s gymnasiejämförelse var Helsinge gymnasium det bästa gymnasiet i Nyland, då man jämförde gymnasieelevernas medeltal på inlednings- och avgångsbetyg. I den jämförelse som gällde hela landet nådde Helsinge gymnasium en femte plats.

Budgetens utfall

Resultatområdets verksamhetsintäkter utföll nästan enligt budgeten, utfallsprocenten var 98,3. Avgiftsintäkterna underskred budgeten med cirka 0,13 milj. euro, vilket berodde på minde inkomster från avgifter för småbarnspedagogik än beräknat. Understöd och bidrag förverkligades dock på motsvarande sätt mer än vad som beräknats. Verksamhetskostnaderna underskred budgeten med 0,3 milj. euro, utfallsprocenten var 97,6. I verksamhetskostnaderna uppkom inbesparingar i resultatområdets personalkostnader, både inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Barn i kommunal småbarnspedagogik	267	262	266
Barn i privat småbarnspedagogik *)	0	0	0
Barn i klubbverksamhet **)	12	15	10
Barn i förskoleundervisning	75	81	72
Antalet elever i svenskspråkig grundskola	796	834	804
Driftsutgifter euro/elev	8 225	***)	8 799
Undervisningens %-andel av driftskostnaderna/elev	57, 0 %	***)	53,0 %

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Rumsm^2/studerande	12,5	11,6	12,2
Gruppstorleken i snitt, klasserna 1–9 ****)	18,1	18,8	18,3
elever som fått plats för fortsatta studier i gymnasium, yrkesutbildning, yrkesstart eller påbyggnadsundervisning av dem som fått avgångsbetyg från grundskolan, %	98 %	98 %	100 %
Totala antalet elever som fått plats i eftermiddagsverksamheten	130	133	143
Elever/skolpsykolog ****)	927	888	871
Studerande vid svenskspråkigt gymnasium	132	142	139
Alla timmar/åvt/studerande	1,9	1,9	1,9
Driftsutgifter, euro/studerande	7 800	***)	8 543
Rumsm^2/gymnasiestuderande	9,2	9,7	9,3

*) De svenskspråkiga barnen i privat småbarnspedagogik ingår i småbarnspedagogikens nyckeltal.
**) Den svenskspråkiga klubbverksamheten upphörde i sin helhet i maj 2018.
***) Siffran fås först när driftsplanen är klar.
****) Inkl. eleverna i förskoleundervisningen, eftersom förskoleundervisningen sker i skolornas lokaliteter
*****) Inkl. gymnasiestuderandena, eftersom de svenskspråkiga gymnasieeleverna inte har någon egen skolpsykolog. Inkluderar inte elever i förskoleundervisningen.

13 91
Kulturservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	426	128	554	606	-53
Utgifter	-6 608	-195	-6 803	-6 838	35
Verksamhetsbidrag	-6 183	-67	-6 249	-6 232	-17

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Kulturservicens verksamhet har inom alla resultatenheter förverkligats i enlighet med verksamhetsplanen och budgeten. De riktlinjer för kulturverksamheten enligt Vanda stads strategi "Vantaan kaupunkistrategian mukaiset kulttuuritoiminnan linjaukset 2018–2021" som uppdaterats från början av året styrde verksamheten och var bindande för den. Antalet kunder och stora evenemang ökade på det sätt som man förutsatt i styrkortets mål. De verksamhetsanvisningar som gäller Vanda stads stöd av attraktiva evenemang godkändes av stadsstyrelsen hösten 2018. Anvisningarna drar upp riktlinjer för hur staden konsekvent ska ta in stora evenemang som ordnas

i Vanda, för de stöd som evenemangen får, stärker evenemangens planenlighet och genomförande på lång sikt. Attraktiva evenemang år 2018 var till exempel Dickursbyfestivalen och festivalen BRQ Vantaa.

Sammanlagt ordnade kulturservicen över 2 000 evenemang, antingen som egen produktion eller tillsammans med sina partner. Evenemangen hade över 220 000 besökare (dessa siffror omfattar inte de attraktiva evenemangen). Flest besökare hade följande evenemang som ordnades av evenemangsteamet: Vandadagens konserter, torgkonserterna i augusti, evenemanget Sun Festival, Louhela Jam och fjärdeklassisternas självständighetsfest i Energia Areena. Konstfestivalen Kukkuu! för bebisar och småbarn som ordnades för första gången blev också en stor succé.

Kuturhuset Martinus evenemangsproduktion utökades och antalet besökare ökade till mer än 20 600 betalande kunder. Antalet evenemang var sammanlagt 81 och antalet bokningsgånger 403, dvs. i genomsnitt 1,1 bokning/dag. Vid Martinus inkomstfördes omkring 123 000 euro i verksamhetsintäkter. År 2018 var den mest framträdande produktionen i medierna teaterföreställningen “Blondi tuli taloon” och Katri Helenas 55 års jubileumskonsert som artist. Från och med maj 2018 anställdes en kulturproducent vid Martinus.

Vanda stadsmuseum visade fotoutställningen #ThrowbackVantaa, som i enlighet med sitt namn också utvidgades till sociala medier via det som publicerades av stadsborna. Under året betjänade museet 13 461 kunder och ordnade sammanlagt 38 evenemang. I januari öppnades en egen webbplats för stadsmuseet, tjänsten Finna, där bildarkivets, föremålssamlingarnas och byggnadsarvsobjektens uppgifter för första gången finns på en webbplats som är tillgänglig för alla. Vid museet inleddes bildningsväsendets och markanvändningens treåriga samprojekt om kulturmiljöns riktlinjer (Kulttuuriympäristölinjaukset).

Vid Vanda konstmuseum Arts presenterades två stora utställningshelheter under året: PAX – på tal om fred och Suomi Finland 101. Helheterna innehöll också varierande utställningar av mindre slag, t.ex. utställningen som sammanställts om Tove Janssons Hobbit-illustrationer och Ville Juurikkalas fotoutställning Korson kriminaalit. Artsi fick synlighet i lokala, riksomfattande och internationella medier, som Helsingin Sanomat och brittiska ArtReview. Antalet besökare steg stadigt under hela året. Vid Galleri K ordnades under året två utställningar ur Vandas samlingar. Artsis kartläggning av behovet av nya verksamhets- och utställningslokaler inleds under 2019.

Vanda konstskola och Vanda musikinstitut har koncentrerat sig på att utvärdera och utveckla den egna verksamheten samt på att förnya verksamheten utgående från de läroplansgrunder som publicerades 2017. Nya lokala läroplaner trädde i kraft 1.8.2018.

I början av år 2018 inleddes arbetet med att intensifiera och utveckla samarbetet mellan förvaltningspersonalen inom kulturservicens olika enheter och detta arbete fortsätter under 2019.

Budgetens utfall

Kulturservicens verksamhetsintäkter och verksamhetskostnader utföll nästan enligt budgeten, jämfört med den ändrade budgeten. Utfallet för inkomsterna var 109 procent och för utgifterna 100 procent. Den gemensamma externa finansieringen för kulturservicen uppgick till 256 000 milj. euro år 2018. Vanda stadsmuseum fick 40 000 i understöd av museiverket som beviljades för innovativa projekt. Vanda stads barnkultur och kulturproduktion fick 80 000 euro i understöd av undervisnings- och kulturministeriet för barnkulturcentrumen Pessi och Totem och 60 000 euro av regeringens spetsprojektunderstöd för klubbverksamheten Konstkarusellen. Dessutom beviljade Svenska kulturfonden projektet RimCirkus 2018−2021 sammanlagt 120 000 euro. Vanda konstskola fick 16 000 euro i understöd av utbildningsstyrelsen för projektet Taiteidenvälinen pariopettajuus Vanda musikinstitut fick 20 000 euro i understöd av undervisnings- och kulturministeriet för att utveckla orkesterverksamheten Tempo som bygger på pedagogiken El Sistema.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Publik (antal personer) vid samtliga kulturevenemang	212 759 *)	58 404	197 284
Elever i den grundläggande konstundervisningen (musikinstitutet och konstskolan)	3 039	2 791	2 996
Grundläggande konstundervisningen, euro/elev	1 410	1 704	1 667
Grundläggande konstundervisningen, euro/invånare	19,2	21,7	21,9
Understöd euro/invånare	4,4	5,2	4,7
Antal besökare vid stadsmuseet	11 435	5 149	10 850
Antal besökare vid konstmuseet + Galleri K)	15 785	7 379	18 852
Driftsutgifter, euro/invånare	48,18	51,21	51,57

*) Siffran innehåller konstskolans utställning på Påltorget 24/7 och antalet utställningsbesökare uppskattas till 50 000 personer.

13 92
Idrottsservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	5 450	-125	5 325	5 098	227
Utgifter	-21 984	-1 609	-23 592	-22 819	-773
Verksamhetsbidrag	-16 534	-1 734	-18 267	-17 721	-546

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Barn, ungdomar och seniorer fortsatte att vara målgrupp när det gäller att aktivera invånare till idrotts- och motionsverksamhet. I programmet Daghemmet i rörelse deltog alla enheter inom Vanda stads småbarnspedagogik. Programmet genomfördes i form av projektet Motionen går som en lek, som fortsatte i samarbete med småbarnspedagogiken. Viktiga åtgärder i programmet var workshoppar och utbildningar som riktades till fostrare och daghemsföreståndare samt projekt för att utveckla aktiverande lärmiljöer. Åtgärderna i projektet får en etablering genom två nya befattningar år 2019.

I programmet Skolan i rörelse genomfördes aktiva lärmiljöer både på skolornas gårdsplaner och i klassrummen genom ministeriets finansiering av spetsprojekt. De anställda i programmet Skolan i rörelse svarade för att göra eleverna delaktiga också i andra förnyelser som gällde skollokaler. Verksamhetsmodellen Sporttikaveri som skapats tillsammans med Kuratortjänsterna vidareutvecklades genom att applikationen WorkPilots användes till att betala instruktörernas ersättningar. Genom Sporttikaveri bekantade sig 43 skolelever med olika idrottsgrenar. Samarbetet med den grundläggande utbildningen intensifierades för att få barnen att röra på sig mer och åtgärder planerades för att starta kampanjen skolvägen utan skjuts samt lagverksamhet med låg tröskel. Simundervisningen för barn i förskoleåldern och skolelever samt idrottstävlingar för elever ordnades på samma sätt som året innan. Verksamheten Urhea för högstadieelever ordnades för alla årsklasser och över 800 ungdomar deltog i 14 olika grenar. Idrottsservicen erbjuder verksamheten lokaler och ersättningar för instruktörer via understöd för idrottsinstruktörer.

Inom projektet Sport för alla piloterades bl.a. ett lagspel för damer, Mamanet, och hälsoträningsgrupper vid sidan av omkring 100 motionsidrottsgrupper öppna för alla. För att etablera åtgärdshelheten intensifierades samarbetet med Sporttia kaikille ry. Idrottsservicen fick som en fortsättning på projektet i uppdrag att koordinera projektet Youth with Immigrant Background in Sport som finansieras genom EU:s program Erasmus+ Sport. Pro-

jektet inleds i början av 2019. Inom projektet Harrastetavaratalo för barn och ungdomar vidareutvecklades webbsidan Hobihobi.fi som samlar de olika möjligheterna till motionsidrott som finns i en och samma tjänst. Piloteringen av projektet fortsatte i området Aviapolis. Den nya utvecklingsversionen av webbplatsen publiceras i början av år 2019. Under året ordnades flera avgiftsfria evenemang, där man kunde bekanta sig med och pröva på olika idrottsgrenar. Evenemang där man kan prova på olika idrottsgrenar (Kokeile liikuntaa) erbjöds också för barn i åldern för småbarnspedagogik. Idrottsevenemangen Perhepeuha för familjer med barn under skolåldern förverkligades i samarbete med Sporttia kaikille ry och andra föreningar. Evenemangen var sammanlagt elva till antalet.

Idrottsservicens ledda kursverksamhet erbjuder olika former av gymnastik, vattengymnastik och ledda timmar för motionerande seniorer och personer i arbetsför ålder. En allt större andel av kurserna för personer i arbetsför ålder genomförs av olika föreningar genom en samarbetsmodell. Det ordnades omkring 100 kamratstödsledda gym- och motionsgrupper för seniorer. Verksamheten med idrottsapotek fortsatte på sex hälsostationer. Utvidgningen av verksamheten med idrottsapotek lyftes fram som en viktig åtgärd i planen för stadens projekt för främjande av hälsa och välfärd. Till målgrupp för projektet valdes personer som rör på sig i mycket liten utsträckning.

Idrottsservicen deltar i Äldreinstitutets projekt Elämäni eläkevuodet, inom ramen för vilket fyra grupper ordnades. På sommaren ordnades en kvartersklubbsverksamhet som pilotprojekt, inom vilket det ordnades ledd motion i bostadsområdena för äldre personer som bor hemma. Avgiftsfria köpcentrumspromenader, dvs. ledda gemensamma promenader i köpcentrets lokaliteter ordnades en gång i månaden i samarbete med köpcentret Jumbo och nöjescentret Flamingo.

År 2018 sammanställdes, som en del av stadens välfärdsrapportering, en utredning över hur Vandaborna rör på sig eller är passiva och inte motionerar och genomfördes en utvärdering av idrottsservicen ur ett jämställdhetsperspektiv. Målet för utvärderingen var stödjandet av idrottsföreningar, användningen och underhållet av idrottslokaler och ordnandet av ledd motion.

Idrottsföreningarnas verksamhet stöddes med understöd och genom fördelning av användningstider till de idrottsplatser som upprätthålls av staden. För första gången var man tvungen att prioritera och förkasta ansökningar om understöd för idrottsinstruktörer på grund av att anslaget tog slut. De nya privata idrottslokalerna minskade stödandelen för dem som ansökte om hyresstöd. Grunderna för fastställandet av understöd förenhetligades på stadsnivå, vilket medförde att verksamhetsbidraget för specialgrupper utvidgades till att också gälla patientorganisationer och andra aktörer som genom motionsverksamhet främjar välfärd och hälsa. Arbetet med att göra understödsblanketterna tillgängliga i elektronisk form inleddes.

Lokalreserveringsenheten koordinerade användningen av över 1 200 lokaler (idrottsservicens lokaler, fritidsanvändningen av daghem, skolor och läroanstalter). Arbetet med att utveckla lokalbokningssystemet Timmi fortsatte tillsammans med IT-administrationen.

Idrottsplatserna utvecklades i enlighet med idrottsplatsprogrammet. Dickursby simhall ombyggdes, Herrgårdsforsens multigolfbana och servicebyggnad, Skejtplatsen i Håkansböle idrottspark, frisbeegolfbanan i Varistoängarna, utvecklingsprojektet för Koivukylän koulus gårdsplan, näridrottsplatsen vid Varistornas undervisningsenhet samt utvecklingsprojekten för Lehtikuusen koulus och Hakunilanrinteen päiväkotis gårdsplaner färdigställdes, utvecklingen av Räckhals idrottspark inleddes genom byggandet av en näridrottsplats, Råby idrottspark och näridrottsplatserna på Skallgränden i Mårtensdal byggdes och planeringen av idrottshallen i Tavastby och näridrottsplatsen vid Ylästön koulu inleddes. Kartläggningen av skolgårdarna uppdaterades och arbetet med att kartlägga daghemsgårdarna inleddes. Utredningen om placeringen av simhallen i nordöstra Vanda inleddes. I samband med utredningen granskas också möjligheterna att förverkliga Elmo idrottspark.

Idrottsservicen är varje år med och genomför och skapar förutsättningar för olika idrottsevenemang. Betydande motions- och idrottsevenemang för allmänheten år 2018 var FM-mästerskapen i längdskidåkning som ordnades i januari i Håkansböle idrottspark, evenemanget FM-veckan med flera olika sportgrenar i juli runtom i Vanda och

EM-tävlingarna i amerikansk fotboll i skiftet juli–augusti på stadion i Myrbacka. Vantaa Hiihto, Extremerun Vantaa, Vantaa Triathlon, Vuelta Vantaa och Vantaan Maraton, som tillsammans bildar Vandas uthållighetskamp och nu ordnades för andra gången samlade ett stort antal deltagare, allt från motionärer till personer som tävlar på allvar. År 2018 hade Vanda 14 idrottare genom ömsesidigt samarbete samt fyra representationslag inom ramen för 4 stödmodeller.

Vandas idrottsarenor (Energia Areena, Håkansböle idrottspark, Hanaböle träsk, Lumo, stadion i Myrbacka, Myrbacka idrottspark, Myrbacka idrottshus, Trio Areena, Dickursby idrottshus och Dickursby idrottspark) syntes i television sammanlagt 207 gånger och nästan 42 timmar år 2018. I tryckta medier publicerades 258 bilder och på nätet 270 stycken bilder.

Budgetens utfall

Genom en ändring av budgeten sänktes verksamhetsintäkterna med 0,125 milj. euro medan verksamhetskostnaderna höjdes med 1,399 milj. euro. Intäkterna utföll 0,227 milj. euro under den ändrade budgeten närmast på grund av att antalet gymbesökare var lägre än tidigare, oförutsedda förbud mot att använda övertryckshallen i Dickursby och att utfallet blev mindre för avgifterna för användningstider. Utgifterna utföll 0,773 milj. euro under den ändrade budgeten närmast på grund av att de interna hyror som togs ut av VTK Kiinteistöt Oy minskade med 0,440 milj. euro i slutet av året.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Kundtillfredsställelse 1–5			
– simhallarna	*)	4	*)
– gymmen	*)	4,1	*)
Totalkostnader, euro/invånare	87,77	101,80	100,01

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Verksamhetsintäkter, euro/invånare	24,53	24,80	22,34
Understöd euro/invånare	5,99	5,34	5,90
– antal medlemmar i behov av assistans i % av invånarna	22 %	22 %	25,86
Kostnad för simhallsbesök (även gymbesök ingår), euro/besök	5,27	5,50	7,86
– simhallarnas skattefinansieringsandel %	77 %	73 %	83 %
Lokalitetsm^2	80 933	82 736	81 558
Lokalerna för inomhusidrott, bokningsgrad %	69 %	67 %	67 %

*) Inga uppgifter har samlats in BS 2017–2018.

13 93
Ungdomsservicen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Tulot	644	182	826	805	21
Utgifter	-8 610	-346	-8 955	-8 996	41
Verksamhetsbidrag	-7 966	-164	-8 129	-8 191	62

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Ungdomsservicen började år 2018 arbeta i en ny organisationsstruktur som trädde i kraft 1.1.2018. I den nya organisationsstrukturen har såväl strukturen för alla enheter, ledningssystemet som uppgiftsbeskrivningarna på förmans- och chefsnivå reviderats samtidigt som roll- och ansvarsfördelningen gjorts tydligare. Genom revideringen inledde cheferna i början av år 2018 sitt arbete i sina nya uppgiftsbeskrivningar medan sex nya förmän började i sin nya roll som förman. Revideringen syftar till att göra organisationens verksamhet tydligare och förbättra den, att uppnå de mål som ställts upp, förenhetliga praxisen, förbättra samarbetet mellan olika enheter och förbättra ledarskapet på alla nivåer.

Under år 2018 koncentrerade man sig i stor utsträckning på att förankra de förändringar som organisationsreformen medförde, starta nya enheter, förenhetliga praxis och tillägna sig ny praxis i ledarskapet.

I det egentliga arbetet med ungdomar utvecklades särskilt det specialungdomsarbete som utförs vid läroanstalter. I maj började tre specialungdomsarbetare jobba inom tre olika utbildningsområden i Varia och i september började tre specialungdomsarbetare jobba i tre högstadier genom att jobba 50 procent av arbetstiden i skolan och 50 procent i en närbelägen ungdomslokal. Syftet med det nya arbetssättet är att tröskelfritt stödja ungdomarna i deras vardag för att tillsammans med läroanstalternas övriga personal på ett övergripande sätt stärka ungdomarnas välmående.

I utvecklingsprojekten koncentrerade man sig genom RFV:s stöd under temat kulturellt ungdomsarbete på att utvidga möjligheterna till kulturella fritidsintressen i närområdena i Havukoski, Håkansböle och Myrbacka och inledde utvecklingen av digitala fritidsintressen. Vidare utvecklades ungdomsarbetet ute på fältet genom finansiering från UKM, särskilt på tågen och stationerna inom projektet Ungdomsarbete på spåret, och samarbetet mellan vuxensocialarbetet och det uppsökande ungdomsarbetet inom projektet Moodi som finansierades av ESF.

I verkstadsverksamheten var det en utmaning att styra ungdomarna till verkstäderna, eftersom ungdomar utan arbets- eller utbildningsplats av TE-tjänsterna hänvisats till nya försök som utvecklar serviceaffärsverksamheten i anslutning till tillväxttjänstreformen och inte som tidigare till stadens tjänster. På grund av denna förändring i omvärlden verkade verkstäderna under hösten inte med fulla grupper som i vanliga fall.

När det gäller lokaler skedde några förändringar. I januari öppnades allaktivitetslokalen Liito för unga i Dickursby centrum och hit flyttade följande av ungdomsservicens verksamheter: köksverkstaden och verkstaden för kommunikation och interaktion som verkat i verkstadshuset i Dickursby, verksamheten Menolippu (Enkelbiljett), Dickursby ungdomslokal och den hantverksverkstad som tidigare verkat i huset Kipinä. I Liito utvecklades verksamheten, användningen av lokalerna och olika samarbetsformer aktivt under hela året.

Huset Kipinä på Banvägen ändrades samtidigt helt och hållet till en verksamhetslokal för uppsökande ungdomsarbete, då det uppsökande ungdomsarbetets gruppverksamhet verkstaden Kipinä flyttade dit och således kunde verka i anslutning till de andra uppsökande ungdomsarbetarna som redan arbetade i huset.

I Korso avstod man från ungdomslokalen med inomhusluftproblem och flyttade till en tillfällig lokal för att vänta på att den nya ungdomslokalen i Lumo ska bli klar. På hösten inleddes ombyggnaden av Håkansböle ungdomslokal och i slutet av året var verksamheten förlagd till en tillfällig lokal.

Under år 2018 blev man också klar med ungdomsservicens gemensamma mission och strategiska prioriteringsområden, vilka man hade arbetat med tillsammans med hela personalen i ett och ett halvt års tid. Missionen och prioriteringsområdena styr ungdomsservicens verksamhet under strategiperioden för åren 2018−2021.

Budgetens utfall

Ungdomsservicens projektinkomster uppgick i budgeten till 560 000 och utgifterna till 720 000. Verksamhetsintäkterna ökades genom en anslagsändring med 182 000 och verksamhetskostnaderna med 252 000. Utfallet var för inkomsternas del var 98 procent och för utgifternas del 101 procent. Överskridningen av utgifter (cirka 40 000 euro), berodde på de tre specialungdomsarbetare som hade anställts till Varia, vilkas lönekostnader totalt uppgick till 142 000 euro. Överskridningen av lönekostnaderna inom ungdomsservicen märks som en underskridning av Varias driftsekonomi.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Antal besökare vid ungdomsgårdarna (samtliga besökare) *)	314 426	400 000	..
Antal besökare vid ungdomsgårdarna (besökare i den egna verksamheten) **)	..	..	104 855
Antalet inkvarteringsdygn vid lägerområdena (Kukonnotko och Palajärvi)	7 325	7 900	7 672
Antal deltagare i verkstadsverksamheten för ungdomar***)	1 114	..	..
Deltagare i verkstadsverksamheten för ungdomar****)	..	380	380
Klienter i det uppsökande ungdomsarbetet ****)	..	690	623
Antal organisationer och verksamhetsgrupper som fått understöd	56	65	53
Driftsutgifter, euro/invånare	35,8	39,6	39,4
Understöd euro/invånare	1,8	1,8	1,7
Det totala antalet verksamhetslokaler i ungdomsarbetet	23	23	20
Ungdomsarbetets lokaliteter i kvadratmeter, m²	14 560	16 509	15 815

*) Statistikföringen ändrats, siffran finns inte som jämförbar.
**) Nytt nyckeltal fr.o.m. BS 2018, siffran beskriver bättre framgången i den egna verksamheten.
***) BS 2017 innehåller inte kontakterna i sociala medier. Delgivningssättet ändrat i BDG 2018 och BS 2018, de som deltagit i verkstadsverksamhet och klienterna i det uppsökande ungdomsarbetet delges separat.
****) Nytt nyckeltal från och med 1.1.2018.

13 70
Yrkesutbildning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	2 233	-233	2 000	1 895	105
Utgifter	-35 232	1 364	-33 869	-32 858	-1 011
Verksamhetsbidrag	-32 999	1 131	-31 869	-30 963	-906

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

År 2018 skapades en ny serviceorganisation i Vanda yrkesinstitut Varia, som baserar sig på teamverksamhet. Utöver det har en ny strategi gjorts upp för åren 2018–2021. Serviceorganisationens och strategins mål motsvarar ändringarna i verksamheten i den förändrade yrkesutbildningen.

Hösten 2018 började den nya teamorganisationen och samtidigt inleddes de teamcoachningar som gäller hela personalen (anställda, chefer och ledning). Före slutet av året hade man haft tre teamcoachningar per team och

coachningarna fortsätter år 2019. För teamcoachningarna har erhållits strategifinansiering av UKM för åren 2018−2020.

År 2018 fortsatte försöket med årsarbetstid för lärarna. Försöket avslutades i slutet av juli och i början av augusti övergick man till s.k. avtal om ordinarie årsarbetstid. Årsarbetstiden gäller hela undervisningspersonalen med undantag för studiehandledarna. Studiehandledarna övergick till årsarbetstid 1.8.2019. Samtidigt övergick man i planeringen av undervisningsverksamheten till planering av kalenderår, vilket medför att planeringscykeln för verksamheten och ekonomin är den samma.

Under år 2018 byttes elevförvaltningssystemet ut mot ett system som bättre motsvarar behoven i den nya lagstiftningen. Det nya elevförvaltningssystemet är en del av uppgiftsinsamlings-, överförings-, administrations- och rapporteringssystemet enligt de nya författningarna. Det används också som stöd för kunskapsledningen.

Vid Varia pågick 23 projekt, där innehållet anknöt sig till ledning, teamverksamhet, internationalitet och utveckling av det kompetensbaserade lärandet, utveckling av lärmiljöerna, utveckling av robotiken och den virtuella pedagogiken samt utveckling av metoderna för digital handledning och respons. Varia har också deltagit i bl.a. olika nätverksprojekt i anslutning till området flygplatsen–Aviapolis.

Budgetens utfall

Genom en ändring av budgeten minskades inkomstbudgeten med 0,23 milj. euro och utgiftsbudgeten med 1,34 milj. euro. Utöver detta överfördes 0,11 milj. euro till gymnasieutbildningen, efter att påbyggnadsundervisningen inom den grundläggande utbildningen hade flyttats över till gymnasieutbildningen. Efter ändringen hade yrkesutbildningen ännu kvar 0,9 milj. euro oanvänt av verksamhetsbidraget.

Mer projektfinansiering än beräknat har erhållits för utveckling av verksamheten.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
examensinriktade nybörjarplatser i den gemensamma antagningen för den årsklass som går ut grundskolan %	44 %	50 %	37 %
hur mycket av tillståndet att anordna utbildning som besatts %	100 %	100 %	100 %

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
studeranden enligt tillståndet att anordna utbildning *)	3 118	..	..
ant. studerandeår enligt mål fastställt av ministeriet **)	..	100 %	100 %
studerande inom läroavtalsutbildningen	719	765	826
studerande i påbyggnadsundervisning inom den grundläggande utbildningen	71	40	61
procent av de studerande som avbryter sina studier ***)	..	13,0 %	18,0 %
driftskostnader euro/studerande (yrkesutbildningen totalt)	7 285	7 335	7 020
rumsm^2/studerande (yrkesutbildningen totalt, exkl. läroavtalsutbildningen)	15,2	16,4	14,9

*) Nyckeltal i bruk 1.1–31.12.2017.
**) Nytt nyckeltal från och med 1.1.2018 Räknesättet har ändrats: i stället för antalet studerande följer man antalet studieår.
***) Nytt nyckeltal från och med 1.1.2018

13 85
Musikinstitutet

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	981	49	1 030	1 056	-26
Utgifter	-3 993	-103	-4 096	-4 083	-13
Verksamhetsbidrag	-3 012	-54	-3 066	-3 027	-40

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Läroplansreformen för den grundläggande konstundervisningen, där fokus i bedömningen av studierna har flyttats över från en bedömning av slutresultatet till en bedömning av processen. Vanda musikinstitut har en ny läroplan som trätt i kraft 1.8.2018, genom vilken det gjorts strukturella ändringar också i alla läroplaner för enskilda instrument. Förankringen av den nya läroplanen pågår och kommer att slutföras inom ramen för en övergångstid (3 år).

En ny linje vid musikinstitutet är en annan kanal utöver inträdesproven då man direkt efter träningen i ett instrument kan bli elev i grundundervisningen. Härvid testas eleverna småningom under året inom ramen för timmarna i instrumentträningen.

Budgetens utfall

Verksamhetsbidraget för Vanda musikinstitut utföll nästan helt enligt den ändrade budgeten. Utfallsprocenten för verksamhetsbidraget var 99.

13 86
Konstskolan

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	302	87	389	383	6
Utgifter	-911	-96	-1 007	-966	-41
Verksamhetsbidrag	-609	-9	-618	-583	-35

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Under det gångna året har man vid konstskolan berett en ny läroplan för bildkonst i den grundläggande konstundervisningen. Den nya läroplanen godkändes i fritidsnämnden och trädde i kraft 1.8.2018. Läroplanen tas i bruk efter en övergångsperiod på tre år.

Konstkolan tog i bruk det nya browserbaserade elevförvaltningssystemet Eepos. Utöver Eepos strävar genom ett digiprojekt efter att också utveckla annan verksamhet i anslutning till IT-administrationen

Vandas kraftiga tillväxt syns också i antalet ansökningar till konstskolan. Alla sökanden kan inte ges en plats.

Budgetens utfall

Konstskolans verksamhetsbidrag utföll nästan enligt den ändrade budgeten. Utfallsprocenten för verksamhetsbidraget var 96. Den externa finansieringen för konstskolan uppgick till 16 000 euro år 2018.

14
Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	265 693	-500	265 193	273 025	-7 832
Utgifter	-208 118	-10 601	-218 719	-210 069	-8 650
Verksamhetsbidrag	57 575	-11 101	46 474	62 956	-16 482

I tabellen ingår ett anslag på 9,0 miljoner euro som reserverats för inkomster och utgifter i anslutning till byggplanering och verkställande av Helsingforsregionens miljötjänsters (HRM) vattentjänster, samt realiserade inkomster och utgifter på 3,8 miljoner euro.

Verksamheten och väsentliga förändringar under 2018

År 2018 kommer att ihågkommas som ett år av snabb tillväxt i Vanda. Bostadsbyggandet slog 1970-talets rekord. I Vanda färdigställdes 4 531 nya bostäder under år 2018.

Utvecklingen av staden är ett långsiktigt arbete. I juni godkände fullmäktige såväl de mark- och bostadspolitiska riktlinjerna som vägkartan för resurssmarthet. Vandas ansvarstagande riktlinjer för förbättring av bostadsförhållandena förverkligas nu i planer, markanvändningsavtal och bygglov. Också i fortsättningen säkerställs att en hållbar utveckling och en bättre stadsmiljö beaktas i allt byggande i Vanda.

Den största utmaningen i vägkartan för resurssmarthet är fullmäktiges beslut om att försöka uppnå koldioxidneutralitet i Vanda före år 2030. Klimatförändringsutmaningen är global, men Vanda stad har förutsättningar och som föregångare förmåga att finna lösningar för att möta utmaningen. De första stegen har redan tagits, som byggandet av biokraftverket i Mårtensdal eller depåns initiativ till riktlinje för staden om att övergå till att använda biodiesel i stadens fordon. Under 2018 tog man också fram idéer till nya arbetsmetoder som ger upphov till ett mindre koldioxidavtryck. Vid parkeringsövervakningen testade man att arbeta utan bilar genom att färdas på eldrivna sparkbrädor. Verksamhetsområdets uppgiftsfält är brett och man arbetar för stadsmiljöns bästa i Vanda.

Under 2018 beredde man vid verksamhetsområdet ändringar i förvaltningsstadgan. Den nya förvaltningsstadgan trädde i kraft 1.1.2019. I och med ändringarna i förvaltningsstadgan blev parkeringsövervakningen en del av kommunalteknikcentralen och geotekniken en del av resultatområdet för fastigheter och boende. Ett centralt mål i revideringsarbetet var att uppgiftsfördelningen mellan verksamhetsområdets resultatområden skulle göras tydligare.

År 2018 låg fokus i närskogarnas temaår särskilt på sumpskogar och andra kärr. Närskogsåret har som mål att förstärka och stödja Vandabornas relation till naturen och trygga mångfalden i närskogsnaturen, höja närskogarnas värde, betydelse och göra dem mer kända. Närskogsåret firades bland annat med utflykter: de närskogsguider som rekryterats för sommaren organiserade sammanlagt 61 utflykter och 8 talkon för att rensa bort främmande arter. Dessutom har närskogsåret varit framme i bland annat invånartidningen, på sociala medier samt på Vandainfos utställningar med närskogstema. I Soltorps naturskyddsområde skapades en aktivitetsnaturstig som leder på upptäcktsfärd i skogens hemliga liv.

Hur fullmäktigeperiodens strategiska mål förverkligats år 2018

Förverkligade mål

- Markförsäljningsvinsten på 38,2 milj. euro överträffade målet.
- Av de fastställda planerna ligger 53 procent på stadsägd mark.
- Användningen av kollektivtrafik ökade och under vardagsdygn gjordes 129 684 påstigningar.
- Utredningen om ekologiska grönförbindelser blev färdig.
- Vanda är en koldioxidneutral stad - målets första steg togs när vägkartan för resurssmarthet blev färdig.

En del av målen nåddes till viss del

- Planläggningen av bostäder koncentreras till stationsområden och kollektivtrafikzoner. Stora planer för boende förläggs emellertid till kollektivtrafikzonerna.
- MBT-målsättningarna förverkligas: Det bildades 170 536 m²-vy planer för boende. Det färdigställdes totalt 4 533 bostäder, varav 3 965 är i flervåningshus, 133 i rad- och kedjehus och 388 i småhus samt 46 i utbyggda delar i existerande byggnader.
- Dickursby lokalprojekt framskrider. Projektets planer för ersättande lokaler har gått framåt och beredningen av förslag till ett utkast för detaljplaneändring pågår.
- Åtgärderna för att komma till rätta med inomhusluftsproblem i objekt lyckas. Av den respons som inlämnats upplever endast 32 procent att förhållandena förbättrats. Mätresultatet blev lidande på grund av en låg svarsprocent.

Målet nåddes överhuvudtaget inte

- Parkeringen förnyas: centrumområdenas avgiftsbelagda parkering fungerar och den har lett till mer utrymme för ärendeparkering. Utredningen av en verksamhetsmodell för parkeringsbolaget pågår fortfarande. Målet för inkomster från parkering underskreds.

Budgetens utfall 2018

Verksamhetsområdets inkomster överskred budgeten med 13 milj. euro. Överskridningen förklaras främst av att inkomsterna från markanvändnings- och utvecklingsersättningar, markförsäljningsvinster och upplagring av schaktmassor är större än det budgeterade. Verksamhetsområdets driftsekonomikostnader underskreds med 3,5 milj. euro. Verksamhetsområdets verksamhetsbidrag var 63 milj. euro. I siffrorna har man inte beaktat HRM:s inkomster och utgifter.

Under 2018 gjordes följande anslagsändringar i verksamhetsområdets driftsekonomidel:

- En ökning med 816 000 euro i markförsäljningsförlust för resultatområdet för fastigheter och boende.
- Fastighetscentralens anslag för externa hyror höjdes med 9,5 milj. euro och intäkterna sjönk med 0,5 milj. euro. Täckningsmålet sjönk med totalt 10 milj. euro.
- Sommarjobbsanslaget för studerande och skolelever i Vanda ökades med 285 000 euro.

Under 2018 gjordes följande anslagsändringar i verksamhetsområdets investeringsdel:

- Utgifterna för aktieförvärv ökades med 2,2 milj. euro.
- Utgifterna för köp av fast egendom ökades med 10,5 miljoner euro.
- Kommunalteknikcentralens offentliga anläggningstillgångar ökades med 0,2 milj. euro för Ringbanans icke-budgeterade utgifter.

Verksamhetsområdets projektverksamhet

Systemet för projektadministration Thinking Portfolio omfattar följande sex projekt:

ICT-utvecklingsprojekt:
- Fastighetsförvaltningssystemet Kiha
- Applikationen Konekeskus
- Utveckling av trafikdata
- MATTI (markanvändningens verksamhetsmodell och datasystem)

EU-finansierade projekt:
- 6Aika: Klimatsmarta husbolag

Projekt som får annan extern finansiering:
- Suomen kasvukäytävä

14 0
Stadsplaneringsnämnden sammanlagt

Ansvarig: Hannu Penttilä **Verksamhetsorgan: Stadsplaneringsnämnden**
Ordförande: Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	48 858	0	48 858	53 016	-4 158
Utgifter	-16 406	-921	-17 327	-17 022	-304
Verksamhetsbidrag	32 452	-921	31 531	35 994	-4 462

14 0
Stadsplaneringsnämnden bruttoenheterna

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	44 358	0	44 358	47 794	-3 436
Utgifter	-13 196	-909	-14 105	-13 178	-927
Verksamhetsbidrag	31 162	-909	30 253	34 616	-4 363

Beskrivning av verksamheten

Till verksamhet som är underställd stadsplaneringsnämnden hör som gemensamt bindande bruttobudgeterade enheter stadsplaneringsnämnden, verksamhetsområdets förvaltning, fastigheter och boende samt stadsplaneringen. Byggnadstillsynen sorterar som en separat bindande nettoenhet under stadsplaneringsnämnden.

14 10
Stadsplaneringsnämnden

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-80	0	-80	-98	18
Verksamhetsbidrag	-80	0	-80	-98	18

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsplaneringsnämnden sammanträdde 11 gånger år 2018. Nämnden har 17 ledamöter, en representant för stadsstyrelsen, en representant för ungdomsfullmäktige och tjänstemän från verksamhetsområdet. Under 2018 behandlade nämnden sammanlagt 300 paragrafer, vilket innebär i snitt 27 paragrafer / sammanträde. I slutet av sommaren 2018 ordnades ett gemensamt diskussionsmöte i Esbo för stadsplaneringsnämnderna i Vanda och Esbo, där aktuella teman för nämnderna behandlades.

14 20
Verksamhetsområdets förvaltning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	2 262	0	2 262	2 342	-80
Utgifter	-3 400	0	-3 400	-2 965	-435
Verksamhetsbidrag	-1 138	0	-1 138	-623	-515

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Verksamhetsområdesförvaltningen deltog under 2018 aktivt i bland annat utvecklingen av stadens och verksamhetsområdets datasystem, Det nya Vanda-projektets workshoppar samt i beredningen av ändringarna i förvaltningsstadgan.

Verksamhetsområdets informationsenhet vidareutvecklades, under året gavs ca 180 pressmeddelanden ut till medierna och 39 interna, skolspecifika informationsbrev. Verksamhetsområdets informationsenhet fick tilläggsresurser under år 2018. Informatören för inomhusluftsärenden började sin anställning och deltog aktivt i verksamheten för delegationen för inomhusärenden. I årsslutet började förberedelserna inför och genomförandet av en inomhusluftssymptomenkät.

Den 1.2.2018 flyttade verksamhetsområdets kundtjänst till Vandainfo vid verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice. Under 2018 beredde man vid verksamhetsområdet ändringar i förvaltningsstadgan. Den nya förvaltningsstadgan trädde i kraft 1.1.2019 och i årsskiftet blev parkeringsövervakningen en del av kommunalteknikcentralen.

Fokus i projektledarnas arbete låg på centrumprojekten i Aviapolis, Dickursby, Kivistö, Myrbacka, Björkby, Korso och Håkansböle.

Budgetens utfall

Verksamhetsområdesförvaltningen nådde budgetens mål för verksamhetsintäkternas del och driftskostnaderna hamnade ca 0,4 milj. euro under det budgeterade.

14 30
Fastigheter och boende

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	41 842	0	41 842	45 154	-3 312
Utgifter	-5 491	-875	-6 366	-6 392	26
Verksamhetsbidrag	36 351	-875	35 476	38 762	-3 286

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

År 2018 var det första hela kalenderåret för resultatområdet för fastigheter och boende. Resultatområdet inrättades 1.6.2017 i enlighet med stadens förvaltningsstadga. Det nya resultatområdet bildades 2017 av företagsservicens resultatområde och stadsmätningens resultatenhet. Under 2018 bereddes en ny organisationsändring vid resultatområdet, där resultatenheten för geoteknik skulle flytta från resultatområdet för kommunalteknik till resultatområdet för fastigheter och boende fr.o.m. 1.1.2019.

I juni godkände fullmäktige nya mark- och bostadspolitiska riktlinjer för staden, vilka stödjer och påskyndar verksamhetens vidareutveckling. Inom bostadsbyggandet nådde produktionen av flervåningshus och antalet färdigställda bostäder sin kulmen under 2018. Vanda nådde för första gången samtliga uppställda mål för bostadsproduktionen i MBT-avtalet. I Vanda färdigställdes sammanlagt 4 533 bostäder (målet var 2 400), varav 480 var hyresbostäder med långt statligt räntestöd, 303 hyresbostäder med kort räntestöd och 305 bostadsrätter.

Under 2018 överlät resultatområdet 15 företagstomter eller tomtdelar. På företagssidan lanserade man i samarbete mellan Vantaan Yrittäjät och Helsingforsregionens handelskammare den första företagstomtinfon på stadshuset och på motsvarande sätt ordnade man för boendets del ett bostadstomtinfo riktad till byggherrar på Heureka.

Stadsmätningen har deltagit i olika uppgifter i anslutning till MATTI-projektets första publikationsskede. Uppgifterna har bestått av bl.a. testning av system och godkännande av processer samt testning av integrationer och konversioner. MATTI togs i produktionsbruk i följande processer: tomtindelningar, fastighetsförrättningar och anknytande terrängmätningar samt fastighetsregisterförarens beslut och upprätthållandet av fastighetsregistret.
Publiceringen av Vandas 3D-stadsmodell förbereddes både på tjänsten Vampatti och kartta.vantaa.fi. I kartservicen Vampatti har man lagt till ett stort antal mångsidiga situationsbilder.

Budgetens utfall

Produktionen av flervåningshus låg ännu år 2018 på en god nivå. Tack vare den inflöt 38,2 milj. euro till staden i markförsäljningsvinster, då budgetmålet var 34 milj. euro. För stadsmätningens del utföll budgeten nästan enligt driftsplanen. Stadsfullmäktige beviljade en anslagshöjning på 0,816 milj. euro för resultatområdets verksamhetskostnader på grund av en enskild markförsäljningsförlust. Verksamhetskostnaderna överskred den höjda budgeten i någon mån.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Viktiga pågående förhandlingar om markanskaffning	12	10	14
Pågående överlåtelsetävlingar	8	4	6
Färdigställda bostäder	3 290	3 500	4 533
varav statligt understödda hyresbostäder	387	700	783
Inkomster från markförsäljning och arrende (t€)	47 168	38 150	42 543
Markförsäljningsvinster från Kivistö av alla markförsäljningsvinster (t€)	8 350	10 000	6 648
Tidsrymd för tomtindelning (dygn)	62	48	60

14 40
Stadsplaneringen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	254	0	254	298	-44
Utgifter	-4 224	-34	-4 259	-3 723	-536
Verksamhetsbidrag	-3 970	-34	-4 005	-3 424	-580

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Stadsplaneringen ansvarar för utarbetandet av generalplaner, detaljplaner och markanvändningsplaner i anslutning till dem. Stadsplaneringen deltar också i flera andra uppgifter både på hela stadens och verksamhetsområdets nivå.

Vandas följande generalplan för hela staden utarbetas under fullmäktigeperioden 2017–2020. Arbetet styrs av en generalplanekommitté som utsetts av stadsstyrelsen. År 2017 fastställdes mål för generalplanearbetet (stadsstyrelsen 22.1.2018). Utkastet till generalplan bereddes under år 2018 för att kunna framläggas och skickas för utlåtanden i början av 2019.

I detaljplaneringen har planläggningen av arbetsplats- och serviceprojekt avancerat enligt planerna och också brådskande daghemsprojekt har kunnat läggas till i arbetsprogrammet. I detaljplaneringen av bostäder kommer inte det mål för MBT-perioden som uppsatts för Vanda att nås för planläggningens del, men antalet bostäder som färdigställs kommer ändå att överskrida målen. De problem i rekryteringsprocessen som bromsat upp planläggningen har åtgärdats, men tillgångsproblemet kvarstår ännu. Två nya områdesarkitekter inledde sin verksamhet under rapporteringsåret och i årsslutet startade rekryteringen av en detaljplanechef.

Man har börjat förverkliga vägkartan för resurssmarthet och utöver de redan tidigare vidtagna åtgärderna för att uppnå klimatmålen har man främjat byggande i trä. Också förverkligandet av de nya mark- och bostadspolitiska målen har alstrat medel för att utveckla planläggningen av bostäder. Också för att planläggningen ska vara smidig är det viktigt att utöka stadens markegendom i områden som är centrala för samhällsstrukturens utveckling.

Kvaliteten på stadsplaneringen har utvecklats och förutsättningarna för byggande har förbättrats bl.a. genom planstommarna för Myrbacka och Kivistö och tävlingar där arkitekturen haft en kvalitetsstödjande betydelse för tävlingarnas utgång.

Stadsplaneringen har deltagit i arbetet med att utveckla MATTI-projektet och hela personalen får utbildning i att använda systemet. MATTI-projektet förtydligar processer, effektiverar flera arbetsfaser och förbättrar uppföljningen. Det viktigaste i effektiveringen av stadsplaneringens verksamhet har varit att delta i testningen av MATTI-systemet och planeringen av 1:a publiceringen. Till publicering 1 hör bl.a. detaljplane- och generalplaneprocesserna med tillhörande delprocesser. Till MATTI-projektet hör också en omfattande ändring av verksamhetsmodellen som genomförs med hjälp av förändringsledning tillsammans med chefer, förändringsagenter och arbetstagare.

Under året har en ny organisation planerats, vilken påverkar stadsplaneringens ledningssystem och uppgifter. Det är meningen att organisationsändringen genomförs våren 2019.

Beredningen av ett förslag till utkast för en detaljplaneändring för det nya lokalprojektet i Dickursby pågår.

Budgetens utfall

Under året har 28 detaljplaner eller detaljplaneändringar godkänts. De omfattar ca 170 536 m²-vy i ny byggrätt för bostäder, varav 53 procent har planerats på stadsägd mark. Det har gjorts upp 54 program för deltagande och bedömning för de nya planer som blivit aktuella. Allt som allt finns 160 st. initiativ till detaljplaneändringar under beredning. Driftsekonomiutgifterna underskred budgeten särskilt i fråga om personalutgifter. Budgetens mål för verksamhetsintäkter uppnåddes.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	**BS 2017**	**BDG 2018**	**BS 2018**
Godkända detaljplaner st.	26	45	28
Ny bostadsvåningsyta m²-vy	209 835	265 000	170 536
Initiativ till detaljplaneändringar	169	140	160
Ansökningar om planläggning under året	40	40	31
Undantagsbeslut	86	70	54

14 75
Byggnadstillsynen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	4 500	0	4 500	5 222	-722
Utgifter	-3 210	-11	-3 221	-3 844	623
Verksamhetsbidrag	1 290	-11	1 279	1 378	-99

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

I areal mätt ökade volymen på den våningsyta för byggande i tillstånden som beviljats av byggnadstillsynen jämfört med det föregående året, och låg cirka 50 procent över det långsiktiga genomsnittet. Våningsytans volym för ansökt och inlett bostadsbyggande överskreds med ca 3 000 bostäder jämfört med de genomsnittliga volymerna för en tioårsperiod. Den utnyttjade bostadsbyggnadsrätten uppgick till 350 000 m²-vy. Antalet färdigställda bostäder var rekordstort, totalt 4 533 bostäder. I detta avseende överstegs MBT-målet med över 2 000 bostäder. Byggandet av affärer, lager och kontor ökade betydligt jämfört med året innan och uppnådde nivån för ett normalår.

I utvecklingsverksamheten har det viktigaste varit att utveckla e-servicen. Arbetet med att utveckla underlaget för e-tjänsterna, Lupapiste, har skett i samarbete med kunderna. Hela tillståndsprocessen, från inledande förfrågningar till arkivering och datatjänster sköts elektroniskt. I Vanda har man aktivt utvecklat utnyttjandet av datamodeller i byggnadstillsynsarbetet med hjälp av bl.a. projektet KiraDigi. Den genomsnittliga tiden för handläggning av tillstånd har överlag varit 39 dygn.

Budgetens utfall

Utfallet av byggnadstillsynens verksamhetsbidrag var 0,1 milj. euro större än budgeten. Intäktsutfallet var 0,7 milj. euro och kostnadsutfallet var 0,6 milj. euro större än budgeten.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Antal påbörjade bostäder	5 032	2 400	4 369
Total yta, m^2	562 000	400 000	462 081
Inkomster/utgifter, %	167	125	139
Utgifter/tillståndens totala yta (€/m^2)	6,03	7,00	8,10
Färdigställda byggnader, st.	624	400	663
Lokaler m^2	1 021	1 021	1 021

14 5
Tekniska nämnden sammanlagt

Ansvarig: Hannu Penttilä

Verksamhetsorgan: Tekniska nämnden
Ordförande: Carita Orlando (fram till 22.8.2018)
Paula Lehmuskallio (fr.o.m. 27.8.2018)

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	216 318	-500	215 818	219 258	-3 440
Utgifter	-188 055	-9 658	-197 712	-189 482	-8 230
Verksamhetsbidrag	28 263	-10 158	18 105	29 776	-11 670

I tabellen ingår ett anslag på 9,0 miljoner euro som reserverats för inkomster och utgifter i anslutning till byggplanering och verkställande av Helsingforsregionens miljötjänsters (HRM) vattentjänster, samt realiserade inkomster och utgifter på 3,8 miljoner euro.

14 5
Tekniska nämnden bruttoenheterna

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	38 938	0	38 938	41 820	-2 882
Utgifter	-90 425	-152	-90 577	-82 114	-8 463
Verksamhetsbidrag	-51 487	-152	-51 639	-40 294	-11 345

Beskrivning av verksamheten

Till den verksamhet som sorterar under tekniska nämnden hör som gemensamt bindande bruttobudgeterade enheter tekniska nämnden och kommunalteknikcentralen samt kollektivtrafiken som en separat bindande enhet. Fastighetscentralens resultatområde och depån fungerar som separat bindande nettobudgeterade enheter.

15 01
Tekniska nämnden

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-80	0	-80	-69	-11
Verksamhetsbidrag	-80	0	-80	-69	-11

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Tekniska nämnden sammanträdde 11 gånger under år 2016. Nämnden omfattar 13 ledamöter, en representant för stadsstyrelsen samt de tjänstemän och funktionärer som är närvarande vid sammanträdena. Under 2018 behandlade nämnden sammanlagt 178 paragrafer, vilket innebär i snitt 16 paragrafer per sammanträde. Tekniska nämnden gjorde en studieresa till Göteborg i september.

14 50
Kommunalteknikcentralen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	27 338	0	27 338	29 396	-2 058
Utgifter	-40 345	-152	-40 497	-34 829	-5 668
Verksamhetsbidrag	-13 007	-152	-13 159	-5 434	-7 726

Tabellen innehåller anslag på 9,0 milj. euro som Helsingforsregionens miljötjänster (HRT) reserverat i inkomster och utgifter för planering och byggande av vatten- och avlopp samt 3,8 milj. euro i realiserade inkomster och utgifter.

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Förnyelsen av kommunalteknikcentralens organisation har beretts under loppet av år 2018 och den nya organisationen träder i kraft i början av år 2019. År 2018 genomfördes emellertid redan den första förnyelsen: gatuunderhållet och underhållet av grönområden sammanslogs till resultatenheten för underhåll 1.6.2018. Planeringen av grönområden och idrottsplatser utomhus övergick samtidigt till att temporärt vara en del av resultatområdet för gatuteknik fram tills att förnyelsen av hela kommunalteknikcentralens organisation blir färdig.

Verksamhetsområdets gemensamma MATTI-projekt avancerade så att den första fasen av publikation 1 kunde tas i användning 14.12.2018. Publikation 1 inkluderade fastighetsbildning och tillhörande terrängmätningar. Den andra fasen tas i bruk i början av år 2019 och den inkluderar planläggning, byggnadstillsynens tillstånd, stadsplaneringens undantagsbeslut, köpeskillingsregistret och förköpsrättsprocessen samt stadsmodellen.

I projektet deltog kommunalteknikcentralens personal under loppet av år 2018 i definiering och testning av generalplaneringen som ingår i planläggningen, genomförande och testning av trafiksystemplaneringen som en del av generalplanen samt arbetet med att påskynda testningen av innehållet i publikation 2. Bland annat testade man inom underhållet uppdragsgivning genom en applikation, vilket skulle kunna utnyttjas i arbetet ute på fältet i form av nya verksamhetssätt. Under år 2018 bedrevs också pilotprojekt om infraplaneringssystemet Novapoint; planering som personalen tar i bruk i sin helhet under år 2019. Systemet integreras i MATTI-helheten i publikation 2, vars förverkligande inletts redan under år 2018. I publikation 2 ingår förverkligande av det offentliga stadsrummet för planeringens och underhållets del.

Budgetens utfall

Kommunalteknikcentralens inkomster uppgick till ca 25,6 milj. euro, så budgeten överskreds med ca 7,3 milj. euro. Överskridningen bildades till största delen av större avtalsinkomster och intäkter från deponering av schaktmassor än beräknat. Resultatområdets kostnader utföll i stort sett enligt budgeten.

Vintersäsongen 2018 var snömängden något större än det långfristiga genomsnittet. Omkring 18 290 lass snö transporterades till snöupplag, då det långfristiga årliga genomsnittet är ca 14 000 lass. Inkomsterna från avgifterna för mottagning av snö var således av normal storlek. Den tidiga vintern var rätt mild, men den långa kontinuerliga perioden med köldgrader som inleddes i början av året skyddade gatunätverket från större skador under vintern. Man eftersträvade att minska skuldbördan från reparering av gatunätverket med hjälp av små strukturreparationer och förbättringar av allmäntillståndet i något större skala än vanligt under sommaren.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Underhåll av trafikleder (€/m²)	1,5	1,6	1,6
Underhåll av anlagda gatugrönområden (€/m²)	0,25	0,28	0,3
Underhåll av anlagda parker (klass A) (€/m²)	0,52	0,55	0,58
Lass som förts till jordupplagringsområden (st./år)	36 024	30 000	47 614

14 51
Kollektivtrafik

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	11 600	0	11 600	12 425	-825
Utgifter	-50 000	0	-50 000	-47 216	-2 784
Verksamhetsbidrag	-38 400	0	-38 400	-34 791	-3 609

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Under loppet av år 2018 gjordes några ändringar i Vandas busslinjer. I början av hösttrafiken fick linje 434 i Käinbybacka en förlängning och linjens utbud utökades allt eftersom byggandet av området avancerade. Under hösttrafiken började också den nya linjen 437 trafikera sträckan Mårtensdal – Nipert – Grundbacka under rusningstrafiken på vardagar. Tidsintervallet mellan bussturerna för dagtrafik under söndagar på stamlinje 560 förkortades när hösttrafiken inleddes från 15 minuter till 10 minuter på grund av den höga belastningen. Trafiken på T-rutten för linje 445 upphörde å sin sida när sommartrafiken avslutades. Utöver dessa gjordes några ändringar i rutterna och tidtabellerna.

HRT:s styrelse godkände i början av år 2018 linjeplanen för Tusby och Kervo samt Lahtisledens linjeplan. Båda planerna har en tydlig inverkan på Vandas busslinjer inom den närmaste framtiden. Linjerna i västra Vanda påverkas i fortsättningen av den linjeplan för Tavastehusleden och Vichtisvägen som HRT började utarbeta i slutet av år 2018.

I planeringen och byggandet av bussterminalen i Kivistö förbereder man sig på laddning av elbussar. Terminalen lär förverkligas i och med att köpcentret byggs. I slutet av 2018 påbörjades en utredning om laddningen av elbussar också i terminalen i Dickursby. År 2018 vidtogs dessutom ett flertal infraåtgärder (bl.a. förbättring av hållplatser och trafikljusprioriteter) inför den kommande stamlinjen 570 och åtgärderna fortsätts under loppet av år 2019. Inledandet av trafik på linje 570 och trafik med elbussar från terminalen i Dickursby är båda beroende av när bussdepån i Gjutan blir färdig. Enligt planerna tas depån i bruk sommaren 2021.

Den preliminära översiktsplanen för Vandabanan blev färdig i början av år 2018 och efter det inleddes utarbetandet av en översiktsplan. Stadsstyrelsen stakade ut spårvägens linje under järnvägsstationen i Dickursby. Översiktsplanen blir färdig hösten 2019.

Budgetens utfall

HRT:s resultat för år 2018 visade i sin helhet ett överskott på ca 1,8 milj. euro. De viktigaste anledningarna till ett bättre resultat än den budgeterade var att biljettinkomsterna var större och att trafikeringskostnaderna var mindre än i budgeten. Utfallet av Vandas kommunandel var också mindre än det budgeterade, trots att ökningen av de direkta regionbussförbindelserna till södra Esbo också märktes som en ökning av Vandas kommunandel.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	**BS 2017**	**BDG 2018**	**BS 2018**
Passagerarmängd (påklivningar/vardagsdygn) *	124 500	128 200	129 684

* Uppgifterna om kollektivtrafikens påklivningar 2016−2017 har varit felaktiga på grund av busspåklivningarna. Nu har tabellens siffror korrigerats.

15 20
Fastighetscentralens resultatområde

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	171 518	-500	171 018	170 749	268
Utgifter	-92 630	-9 506	-102 136	-101 776	-360
Verksamhetsbidrag	78 887	-10 006	68 882	68 973	-91

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Resultatområdets mål för verksamheten och ekonomin uppnåddes mestadels bra, även om personalomsättningen fortsatte att vara ovanligt hög. De strategiska resultatmålen för detta år uppnåddes delvis. I ett flertal investeringsprojekt upptäcktes betydande inbesparningar och reparationsskulden hölls under kontroll. För att förbättra energieffektiviteten och inomhusluftförhållandena utfördes ett bra förberedande arbete, vars resultat blir synliga något senare. Hyresbostädernas användningsgrad höll sig på en nivå över 90 procent.

Fastighetscentralen har varit en föregångare i förankringen av vägkartan för resurssmarthet och fastighetscentralens modell för energiledning som bereddes i årsslutet stödjer förverkligandet av miljömål på ett bra sätt. Ut-

nyttjandet av fastighetsförvaltningssystemet främjades genom kompletteringsutbildningar och i och med att användningen ökat har programvarans innehåll utökats och funktionerna förbättrats. Arbetssätten håller på att förändras, vilket stöds av att planeringen av de nya mångfunktionella kontorslokalerna fortlöpte enligt tidsschemat.

Investeringsprogrammet för ekonomiplaneperioden 2019–2022 bereddes som samarbete mellan verksamhetsområdena. Då befolkningsprognoserna blev precisare justerades programmets innehåll ännu under höstens lopp. Lokalbehoven växte särskilt i fråga om nya daghemsprojekt. Projektens tidtabeller justerades i programmeringsskedet. Tidtabellen för vissa nybyggnadsprojekt drabbades av ytterligare förseningar under året, men på motsvarande sätt avancerade reparationsbyggnadsobjekten huvudsakligen enligt planerna. Allt storskaligare reparationer gjordes för att förbättra inomhusluften, vilket ledde till att mer investeringsanslag användes än det som budgeterats i projektgruppen för reparationsbyggnad. Investeringsanslaget användes dock inte i sin helhet. Vid sidan om egna investeringsprojekt skaffade man sex nya daghem genom att igen hyra i en mycket snabb tidtabell.

Inom olika enheter fortsatte man ha brist på personalresurser jämfört med personalplanen. Utöver pensioneringen var omsättningen stor när det gäller anställda som slutar inom staden. Under året gjordes 13 nya rekryteringar i fråga om nyckeluppgifter, då den löpande resursbristen utgjort ca 15 procent. Inom byggherreverksamheten var ca 25 procent av vakanserna fortfarande obesatta i årsskiftet.

Budgetens utfall

Som nettomål för fastighetscentralens driftsekonomi hade man uppsatt 78,9 milj. euro år 2018. Anslaget för externa hyror höjdes med 9,5 milj. euro och intäkterna sänktes med 0,5 milj. euro. Täckningsmålet sänktes med totalt 10 milj. euro. Enligt ett godkänt förslag till anslagsändring sjönk resultatområdets nettomål till 68,9 milj. euro. Det bindande nettomålet för fastighetscentralen uppnåddes.

För köp av tjänster användes totalt 18 milj. euro, varav fastighetsskötselns andel var 7,5 milj. euro och underhållets andel var 5,2 milj. euro. Kostnadsutfallet för material, förnödenheter och varor var 16,9, milj. euro. Uppvärmningskostnaderna uppgick till ca 8,3 milj. euro och de ökade med ca 150 000 euro från året innan. Elkostnaderna uppgick till ca 6,3 milj. euro och de minskade med ca 230 000 euro jämfört med året innan.

Utfallet av fastighetscentralens driftsekonomi i budgeten 2018 påverkades särskilt av samordnandet av avtalsvillkoren i hyreskontrakten mellan Vanda stad och Vandas dotterbolag VTK Kiinteistöt Oy och hyrningen av nya verksamhetslokaler. De mest betydande hyrningarna av nya verksamhetslokaler gjordes för Vantaan Valo vid sysselsättningsservicen och ungdomsservicen i Dickursby. Samtidigt avstod sysselsättningsservicen av enheten på Minkvägen i Korso och ungdomsservicen avstod från verkstadshusets enhet i Dickursby. Verkstadshuset och det intilliggande daghemmet Kukkakedon päiväkoti revs i början av år 2018 och i deras ställe byggs det nya daghemmet Tikkurilan päiväkoti. Med anledning av den utökade dagvårdsrätten hyrde man brådskande sex nya volymelementdaghem till olika håll i Vanda. Dessutom hyrdes bl.a. lokaler för evakueringsarrangemangen vid Havukosken koulu och småbarnspedagogiken i Dickursby. På grund av ovanstående orsaker ökade hyreskostnaderna för verksamhetslokaler och bostäder som fastighetscentralen hyrt av utomstående med ca 8,8 milj. euro. Storleken på hyror som betalats till VTK Kiinteistöt Oy växte från 14,1 milj. euro till 22,1 milj. euro.

På intäktssidan minskade intäkterna från externa hyror med ca 0,4 milj. euro, vilket berodde på bl.a. det hyreshus på Gullvivsvägen som rivs och den växande graden lokaler som står tomma.

Totalt 3 641 brm² redovisades som rivna år 2018. De viktigaste rivna byggnaderna var egnahemshuset på Markusasvägen 24 som fungerat som daghem och vårdhemmet på Beckasinvägen 8 samt verkstadshuset på Nejlikvägen och daghemmet Kukkakedon päiväkoti, vilka revs i anslutning till ett nytt projekt. Verkstadshuset på Piplärksgränden 6 förstördes i en brand. I anslutning till markanskaffningar som gjordes av resultatområdet för fastigheter och boende revs 640 brm².

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Mängden lokaler (m²)	821 002	849 394	883 039
Driftskostnader milj. €	16,0	15,5	15,7
Nybyggnation (brm²)	2 910	8 011	6 246
Rivna fastigheter (m²)	2 060	2 500	3 641
Försäljning av fastigheter, försäljningsvinst (t€)	176	250	150
Reparationsskuld 75 % (t€) *	55 309	68 000	
Energibesparingar (t€)	410	450	490
Kundernas tillfredsställelse med lokalerna (KTI, 1–5) **	**)	-	-

* Bekräftas senare.
** Ingen undersökning gjordes år 2017. En enkät om kundtillfredsställelse (KTI) genomförs vartannat år.

14 52
Depån

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	5 862	0	5 862	6 688	-826
Utgifter	-4 999	0	-4 999	-5 592	593
Verksamhetsbidrag	863	0	863	1 096	-234

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Depåns ordinarie verksamhet fortsatte huvudsakligen som förut. Man strävade efter att minska växthusgas- och partikelutsläppen från trafik som orsakas av stadens egen verksamhet genom att bl.a. öka antalet fordon som drivs med alternativa bränslen (gas, el) samt genom att övergå till att använda förnybar diesel i den tunga fordonsparken.

Den egna verkstaden koncentrerade sig främst på akuta reparationer av arbetsmaskiner och tungt materiel samt säsongsunderhåll av tilläggsutrustning och maskiner för säsongsbehov. Köptjänsternas andel av kostnaderna för underhåll och reparationer av materiel var ca 42 procent. Leasingmaterielens andel av fordonen är ca 60 procent.

Budgetens utfall

Utfallet av verksamhetsintäkterna var runt 14 procent och verksamhetskostnaderna ca 12 procent högre än i driftsplanen. Rörelseintäkterna och -kostnaderna utökades av fordonens goda användningsgrad samt den ökade mängden materiel.

Det bindande nettomålet för depån uppnåddes.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Bränsleförbrukning (L/fordon/år)	1 634	1 600	1 459

14 7
Miljönämnden totalt

Ansvarig: Hannu Penttilä **Verksamhetsorgan: Miljönämnden**
Ordförande: Maija Rautavaara

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	517	0	517	751	-234
Utgifter	-3 657	-23	-3 680	-3 564	-116
Verksamhetsbidrag	-3 140	-23	-3 163	-2 814	-349

Beskrivning av verksamheten

I den verksamhet som lyder under miljönämnden ingår tillsammans som bruttobudgeterade enheter miljönämnden och miljöcentralen.

14 74
Miljönämnden

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-62	0	-62	-41	-21
Verksamhetsbidrag	-62	0	-62	-41	-21

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Miljönämnden sammanträdde 11 gånger år 2018. Nämnden har 13 ledamöter, en representant för stadsstyrelsen, en representant för ungdomsfullmäktige och tjänstemän från verksamhetsområdet. Under 2018 behandlade nämnden sammanlagt 109 paragrafer, vilket innebär i snitt 10 paragrafer / sammanträde.

14 76
Miljöcentralen

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	517	0	517	751	-234
Utgifter	-3 595	-23	-3 618	-3 523	-95
Verksamhetsbidrag	-3 078	-23	-3 101	-2 773	-328

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Miljöcentralen har fortsatt med förberedelserna inför landskapsreformen genom att delta i beredningsarbetsgruppernas arbete. Personalen har hållits uppdaterad om förändringens olika faser. Miljöcentralen leder Det nya Vandas arbetsgrupp för miljö- och hälsoskydd.

Vägkartan för resurssmarthet som bereddes av miljöcentralen godkändes i stadsfullmäktige i juni. Utifrån den har verksamhetsområdena berett planer för att genomföra verkställandet av vägkartan. Miljöcentralen har berett justeringar av naturskyddsområden i den nya generalplanen och i anslutning till den utarbetat en utredning om ekologiska förbindelser. Verksamhetsplanen för bullerbekämpning godkändes i början av juni.

Närskogarnas temaår har fortsatt med temat sumpskogar och andra kärr. Närskogsguiderna har ordnat främmande art-talkon åtta gånger och de hade sammanlagt 63 deltagare. Sammanlagt 55 utflykter till närskogar ordnades för daghem och skolor. De var mycket populära, det lämnades in över 90 ansökningar. I Soltorp blev en aktivitetsnaturstig för barn färdig i början av hösten.

På hösten startade det två år långa projektet 6Aika ”Klimatsmarta husbolag”. Under ledning av miljöcentralen påbörjades utarbetandet av en kommunal syn av stadens förnybara energi.

Respons från kunder om övervakningen av miljötillståndsanläggningar har ökat något jämfört med det föregående året. Antalet kontakter som togs i anslutning till miljöskador ökade med omkring en fjärdedel (=70 st.) jämfört med det föregående året. Sammanlagt fyra ansökningar om miljötillstånd bereddes och fem st. ansökningar blev aktuella i slutet av året. Om bulleranmälningar fattades 52 st. beslut, vilket motsvarar antalet för tidigare år. Granskningsmålet enligt tillsynsplanen uppnåddes inte.

Antalet tillstånd och anmälningar inom miljö- och hälsoskyddet minskade jämfört med tidigare år. Särskilt minskade antalet när det gäller anmälningar om livsmedelslokaler, tillstånd för detaljförsäljning av tobak och nikotinpreparat.

Budgetens utfall

Miljöcentralens intäkter år 2018 uppgick till 0,2 milj. euro mer än budgeterat. Avgiftsintäkterna från tillstånd om detaljförsäljning av tobaksprodukter var den viktigaste orsaken till budgetöverskridningen. Utgifterna överensstämde med budgeten.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Miljö- och hälsoskydd			
Tillstånd och anmälningar	334	350	251
Antal inspektioner	1 645	2 000	1 657
Veterinärpatienter *	4 588	4 800	5 126
Miljöskyddet			
Miljötillstånd, -anmälningar samt registreringar	102	120	129
Producerade sakkunnigtjänster bl.a. inspektioner (st.)	4 379	4 800	5 150
Fridlysta naturskyddsområden/ha	1 372	1 400	1 474

* Patientdatasystemet förändrades fr.o.m. början av 2018, vilket ändrade registreringssättet för återbesök.

Affärsverken

Affärsverket Företagshälsan i Vanda

Resultaträkning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/ underskridning
Omsättning	6 710	0	6 710	7 933	-1 223
Övriga rörelseintäkter	0	0	0	36	-36
Material och tjänster	-2 524	0	-2 524	-3 236	712
Personalkostnader	-3 408	0	-3 408	-3 476	68
Avskrivningar och nedskrivningar	-38	0	-38	-22	-16
Övriga rörelsekostnader	-501	0	-501	-568	67
Rörelseöverskott (-underskott)	**239**	**0**	**239**	**667**	**-428**
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	3	-3
Räntekostnader som betalats till kommunen	-10	0	-10	-10	0
Ersättning för grundkapitalet	-3	0	-3	-3	0
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	-1	1
Finansiella intäkter och kostnader	-13	0	-13	-11	-2
Överskott (underskott) före reserver	**226**	**0**	**226**	**657**	**-431**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	0	0	-73	73
Ökning(-) eller minskning (+) av reserver	38	0	38	95	-57
Inkomstskatt	-5	0	-5	-14	9
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**259**	**0**	**259**	**665**	**-406**

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Affärsverket Företagshälsan i Vanda är ett kommunalt affärsverk inom Vanda stads organisation med uppgift att sörja för de tjänster inom företagshälsovården som staden har ansvar för i enlighet med lagen om företagshälsovård, folkhälsolagen och den övriga lagstiftningen åt Vanda stad och företag i städerna Vanda, Esbo, Helsingfors och Grankulla samt för sjömanshälsovårdens tjänster åt Helsingfors stad. Städerna Esbo, Helsingfors och Grankulla har avskilt företagshälsovården från det övriga folkhälsoarbete som det ankommer på kommunen att ordna, på det sätt som 5 § i folkhälsolagen möjliggör. Affärsverket har fyra olika verksamhetsställen i huvudstadsregionen.

År 2018 var ekonomiskt och operativt ett bra år för Affärsverket Företagshälsan i Vanda. Inom affärsverket genomfördes bl.a. mer än 45 000 besök på mottagningarna och antalet klienter ökade med cirka 5 procent.

Inom affärsverket har man planenligt fortsatt med den interna och externa revisionsprocessen.

Affärsverket satsade fortsättningsvist kraftigt på digitala lösningar under år 2018. En utvidgning av användningen av den chattjänst som togs i bruk år 2017 till att omfatta bedömningen av vårdbehov och mottagningsverksamheten har beretts. Tjänsten extranet har tagit i bruk i kundgränssnittet. De virtuella och digitala lösningarna förstärker kundservicen och därmed blir företagshälsovårdens tjänster allt mångsidigare, vilket gagnar flera olika klientsegment.

I november genomfördes en enkät för att ta reda på kundnöjdheten hos våra nyckelkunder och återigen gav våra kunder oss vitsordet God för alla våra funktioner. I enkätresultaten lyftes det bland annat fram en önskan om ökad kontakt, där vi tror att ibruktagandet av tjänsten extranet kommer att ha en positiv inverkan.

Budgetens utfall

Finansieringsposterna stämde överens med de uppställda ramarna, räntekostnader till kommunen 10 455 euro (ränta 7 %) och ersättning för grundkapitalet 2 613 euro (ränta 7 %). Fordringarna från kommunen uppgick i slutet av 2018 till 3,2 miljoner euro (2,5 miljoner euro år 2017). För arbete utom den egna kommunen betalas en inkomstskatt på 0,014 miljoner euro på grund av att resultatet för räkenskapsperioden 2018 ligger på plus. Tillgodohavandena på bankkontot uppgick till 0,66 miljoner euro (0,63 miljoner euro år 2017).

Omsättningen var 7,9 miljoner euro (7,3 miljoner euro 2017) och övriga understöd och bidrag uppgick till 0,036 miljoner euro (0,035 miljoner euro 2017). Försäljningen överskred budgeten med 18 procent.

Verksamhetskostnaderna uppgick till 7,3 miljoner euro, av vilket 0,11 miljoner euro utgjordes av köp av material och 3,13 miljoner euro av köp av tjänster, 3,5 miljoner euro i personalkostnader och 0,57 miljoner euro i affärsverksamhetens övriga kostnader.

I Vanda, Esbo, Helsingfors och Grankulla låg affärsverkets resultat på plus. I enlighet med förlustutjämningsarrangemanget i avtalet om fusionering av företagshälsovården debiteras Helsingfors stad på sammanlagt 33 628,73 euro för förlustutjämning under räkenskapsperioden 2018. Summan som debiteras består av förlusten från verksamhetsstället för sjömanshälsovård under räkenskapsperioden 2018. Investeringsreserven upplöstes under räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018 med 95 317,93 euro och användes för verksamhetsställenas investeringar i inventarier och anskaffningen av datasystem.

Under räkenskapsperioden har det inte konstaterats några förluster eller värdeminskningar vid anskaffning av egendom, vid överlåtelse eller i bruksvärdena. Affärsverket Företagshälsan i Vanda har inga överlåtelser av egendom.

Sammandrag av finansieringsanalysen

1 000 €	**Budget 2018**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	199	594	-395
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i eget kapital	0	0	0
Överskott som återbetalats till kommunen	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	0	-565	565
Förändring i likvida medel	199	29	170

Investeringar

1 000 €	**Budget 2018**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Lös egendom	-60	-71	11

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Räkenskapsperiodens överskott, 1000 EUR	641	246	665
Andelen arbetstid som faktureras av arbetstiden, %	56 %	57 %	58 %
Kundavtal totalt, st.	4 701	4 326	4 914
Personal som omfattas av kundavtal, st.	31 416	31 930	32 017
Andelen personal som omfattas av FPA 2-avtal, %	42 %	48 %	41 %
Kundtillfredsställelse på skalan 1–4	*)	3,9	**)

*) Utförs på kundernas begäran vart annat år. Utfördes inte 2017.
**) Kundnöjdhetsenkäten år 2018 utfördes i två delar, resultaten är inte klara.

Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk

Resultaträkning

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/ underskridning
Omsättning	37 349	0	37 349	37 581	-232
Övriga rörelseintäkter	130	0	130	181	-51
Material och tjänster	-5 487	0	-5 487	-5 254	-233
Personalkostnader	-25 480	0	-25 480	-25 410	-70
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 132	0	-1 132	-1 152	20
Övriga rörelsekostnader	-5 381	0	-5 381	-5 431	50
Rörelseöverskott (-underskott)	**0**	**0**	**0**	**515**	**-515**
Övriga finansiella intäkter	0	0	0	2	-2
Övriga finansiella kostnader	0	0	0	0	0
Finansiella intäkter och kostnader	0	0	0	2	-2
Överskott (underskott) före reserver	**0**	**0**	**0**	**517**	**-517**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	0	0	356	-356
Ökning(-) eller minskning (+) av frivilliga reserver	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**0**	**0**	**0**	**873**	**-873**

Verksamheten, viktiga förändringar och servicens utveckling

Räddningsverket ansvarar för säkerheten inom räddningsväsendets verksamhetsområde i mellersta Nyland med de medel som står till räddningsväsendets förfogande samt sörjer för akutvården i enlighet med gällande avtal. Räddningsverkets verksamhetsområde omfattar städerna Hyvinge, Träskända, Kervo och Vanda samt kommunerna Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby. Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverks förvaltning organiseras enligt bestämmelserna i Vanda stads förvaltningsstadga. I stadens organisation hör Mellersta Nylands räddningsverk till verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice. Affärsverket har en direktion med 15 medlemmar.

Räddningsverket har fortsatt arbetet med att skaffa beredskap inför olika hotfulla och farliga situationer och följer aktivt säkerhetsläget i hela Europa.

Räddningsverket har samarbetsavtal med Hyvinge sjukvårdsområde och HUCS–Pejas område om att ordna akutvård. Det framtida vård- och landskapsreformen inverkar troligtvis också på hur akutvården ordnas i början av år 2021. Riksdagen har inte ännu godkänt lagstiftningen om landskapen.

Räddningsverket lär i början av 2021 gå över till de landskap som bildas. Inrikesministeriet har redan år 2016 grundat ett reformprojekt som förbereder övergången och våren 2019 behandlas projektets slutrapporter under våren 2019. Utgående från regeringens proposition överförs Mellersta Nylands räddningsverk till att utgöra en del av Nylands räddningsområde, som ansvarar för säkerheten hos cirka 1,6 miljoner människor. Arbetet med att bereda samarbetet mellan Räddningsväsendet och Nyland upptar en betydande del av räddningsverkets resurser om landskapet förverkligas.

Räddningsverket har under år 2018 utvecklat sin verksamhet, bland annat genom spetsenheten på Måttvägen och räddningsverkets utvecklingsprojekt, där slutsatserna dras under våren 2019. Vanda stads organisation ändras också i början av år 2020. Informationen har räddningsverket utvecklat särskilt genom intern information och sociala medier.

År 2018 uppgick antalet släcknings- och räddningsuppdrag inom Mellersta Nylands räddningsverks område till sammanlagt 8 022 st. (år 2017 var antalet 8 329). Uppdragen har minskat med 4 procent jämfört med året innan. Att uppdragen minskat till antalet förklaras av att antalet stormar och stormskador minskat, eftersom skadebekämpningsuppdragen minskade med 600 uppdrag från året innan.

År 2018 uppgick antalet uppdrag för Mellersta Nylands räddningsverks ambulanser till 35 761, då uppdragen var 34 845 till antalet året innan. Uppdragen ökade med tre procent. Den största uppdragsökningen skedde inom HYKS Pejas sjukvårdsområde, där uppdragen ökade med 4 procent (2018: 22 040 uppdrag och 2017: 21 149 uppdrag). Inom Hyvinge sjukvårdsområde förblev antalet uppdrag vid räddningsverkets enheter de samma jämfört med året innan (2018: 13 721 uppdrag och 2017 13 697 uppdrag).

Både inom HUCS Pejas (Vanda–Kervo) samt Hyvinge sjukvårdsområde följde patientinsatstidernas längd jämfört med året innan HNS:s beslut om servicenivå i alla klasser enligt larmets akuthetsgrad.

Räddningsväsendet utförde 1 967 första insatsen-uppdrag, vilket var en ökning med 7,0 % jämfört med året innan (1 831 uppdrag). Ökningen är den största i Vanda, där uppdragen var 1 259 till antalet (1 186 uppdrag), vilket beror på att Vandas ambulanser har en stor användningsgrad.

De hotfulla och farliga situationer som den operativa akutvårds- och räddningspersonalen utsätts för har ökat i hela området.

För att förebygga olyckor utfördes under vissa bestämda tider kontrollbesök inom Mellersta Nylands räddningsverks område i 1 665 andra objekt än bostadshus, vilket motsvarar ett utfall på 97 procent i förhållande till det mål som ställts upp. Vidare gjordes 453 kontrollbesök i anslutning till efterkontrollen vid brandsäkerhetens självbedömning, vilka närmast gällde småhus.

Blanketter för brandsäkerhetens självbedömning skickades till 4 885 småhus och 89 procent av dessa återsändes. År 2018 inleddes ett pilotprojekt om brandsäkerhetens självbedömning i flervåningshus. I samband med pilotprojektsförsöket ordnade avtalsbrandkårerna i området invånarkvällar där man behandlade säkerhetsinformation samt säkerhetspromenader i de flervåningshus, dit det hade skickats blanketter för brandsäkerhetens självbedömning. Blanketter för brandsäkerhetens självbedömning skickades till sammanlagt 236 flervåningshus, av vilka 69 procent svarade inom utsatt tid.

År 2019 fortsätter kontrollen av bostadshus med kontrollbesök i första hand till de små- och flervåningshus, som inte skickat tillbaka blanketten för egen kontroll eller meddelat att bristerna har åtgärdats.

Budgetens utfall

Den budget som godkändes av räddningsverkets direktion har gjorts upp för två olika verksamheter, räddningsväsendet och akutvården. Det bindande mål Vanda stadsfullmäktige uppställt i budgeten var ett rörelseöverskott på 0 euro. Målet nåddes med ett rörelseöverskott på 516 917,83 euro. Räkenskapsperiodens överskott uppgick till 872 962,22 euro efter redovisade avskrivningsdifferenser.

För räddningsverkets del uppgick omsättningen till 27,7 miljoner euro (27,4 milj. euro år 2017). Affärsverksamhetens övriga intäkter uppgick till 0,2 miljoner euro (0,05 miljoner euro år 2017). Verksamhetsintäkterna sin helhet utfaller nästan helt enligt budgeten. Verksamhetskostnaderna uppgick till 26,1 miljoner euro (24,9 miljoner euro år 2017). Av detta utgjordes 4,3 milj. euro av köp av material och tjänster (3,6 milj. euro år 2017), 17,3 milj. euro av personalkostnader (17,1 milj. euro år 2017) och 4,6 milj. euro av övriga utgifter för affärsverksamheten (4,2 milj. euro år 2017). Verksamhetskostnaderna underskred budgeten med 0,5 milj. euro. Räddningsväsendets rörelseöverskott på 505 555 euro påverkades av att personalkostnaderna var 0,6 milj. euro mindre än prognostiserat. Underskridningen berodde på lediga befattningar för förvaltningens, chefsstabens och stödtjänsternas del.

För akutvårdens del förverkligades det bindande målet för budgeten. Omsättningen uppgick till 9,9 miljoner euro (9,7 milj. euro år 2017). I akutvården uppgick inkomsterna från akutvårdens transporter till 3,7 milj. euro under räkenskapsperioden. Till Hyvinge sjukvårdsområde återbetalades inkomster på 2,1 milj. euro (2,0 milj. euro år 2017). För HYKS Pejas sjukvårdsområdes del uppgick inkomsterna till 1,6 milj. euro (1,5 milj. euro år 2017). Verksamhetskostnaderna för akutvård uppgick till 9,9 milj. euro (9,8 milj. euro år 2017). Av detta utgjordes 1,0 milj. euro av köp av material och tjänster, 8,1 milj. euro av personalkostnader och 0,8 milj. euro av övriga utgifter för affärsverksamheten.

Sammandrag av finansieringsanalysen

1 000 €	**Budget 2018**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-458	91	-550
Finansieringens kassaflöde			
Förändringar i eget kapital	0	0	0
Överskott som återbetalats till kommunen	0	0	0
Övriga förändringar i likviditeten	0	873	-873
Förändring i likvida medel	-458	965	-1 423

Kassaflödet i ordinarie verksamhet och investeringar var 91 282 euro. Ändringen i likvida medel på 964 755 euro under räkenskapsperioden höjer summan för likvida medel till 2 476 633 euro.

Investeringar

1 000 €	Budget 2018	Utfall	Överskridning/underskridning
Räddnings- och släckningsenheter, övrigt fordonsmateriel	-1 490	-1 418	-72
Övrigt räddnings- o. servicemateriel	0	-132	132
Ledningscentraler	-30	0	-30
Skyddsrumssystem	-30	-41	11
Datasystem	-40	0	-40
Investeringar totalt	**-1 590**	**-1 591**	**1**
Statsandelar och överlåtelseinkomster	0	13	-13
Investeringar netto	**-1 590**	**-1 578**	**-12**

Det bindande målet uppfylldes för investeringarnas del. Till investeringar användes 1 590 403 euro. Efter finansieringsandelarna på 12 434 euro och de överlåtelsevinster på 642 euro som uppkommit av bilförsäljning uppgick nettoinvesteringarna till 1 577 327 euro.

Nyckeltal

Nyckeltal för produktivitet och effekt	BS 2017	BDG 2018	BS 2018
Kontrollbesök och brandsäkerhetens självbedömning	5 992	7 700	6 636
Säkerhetskommunikation (pers.)	92 696	90 000	61 980
Räddningsväsendets uppgifter	8 326	7 000	8 022
Akutvårdsuppgifter	34 845	35 000	35 761
Utgifter €/invånare	79,60	83,28	80,71

Fonderna

Bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfonden

Enligt 10 § i bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfondens stadgar uppgörs per räkenskapsperiod ett bokslut för fondens förvaltning, som omfattar resultaträkning, balansräkning och finansieringskalkyl samt verksamhetsberättelse.

Det resultat som fondens resultaträkning visar för räkenskapsperioden överförs från bokslutet till fondens kapital.

Resultaträkningen bildas av räntorna på de beviljade lånen och de bidrag som lyfts samt av kreditförlusterna för låneamorteringar som inte erlagts. Om kreditförluster beslutar stadsstyrelsen.

Fondens bokslut sammanförs med stadens bokslut.

Budgetens utfall

Enligt driftsplanen var uppskattningen att nya lån beviljas till ett belopp om 8,0 miljoner euro och understöd och bidrag till ett belopp om 0,4 miljoner euro.

Lån och hissunderstöd har kunnat ansökas året om från fonden. Under året har det beviljats två lån och ett hissunderstöd. Lånen utgörs av kapital på 500 000 euro och 120 000 euro. Hissunderstödet uppgår till högst 36 955 euro. Före utgången av av året hade en rat på 100 000 euro lyfts av lånet på 500 000 euro och en rat på 105 000

euro av lånet på 120 000 euro. Före utgången av år 2018 är hissunderstödet i sin helhet oinlöst. Tiden för inlösning av understödet är fram till 5.3.2020.

Indrivning av fondens tillgodohavanden

Under 2018 bokfördes inga kreditförluster.

Fondens kapital

Fondkapitalet uppgick 31.12.2018 till 94 358 919,89 euro.

Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena

Ur fonden finansierades utvecklingen av centrumen samt marknadsföringen av områdena. Utöver detta framskred år 2018 utvecklingsprojekt i Aviapolis, Myrbacka, Kivistö, Käinbybacka och Dickursbyområdet. Aviapolis har marknadsförts till företag av sådant slag som kan dra nytta av närheten till flygplatsen bl.a. på internationella mässor inom fastighetssektorn, MIPIM och ExpoReal. Motsvarande samarbete inom marknadsföringen av områdena har också genomförts i Kivistö och Käinby.

År 2018 uppgick fondens driftsekonomiutgifter till cirka 0,7 miljoner euro och i avskrivningar bokfördes 0,5 miljoner euro. Den 31 december 2013 uppgick fondens investeringsutgifter till 2,2 miljoner euro.

Investeringar

1 000 €	**Budget 2018**	**Ändringar i budgeten**	**Budgeten efter ändringarna**	**Utfall**	**Överskridning/underskridning**
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-4 400	0	-4 400	-2 249	-2 151
Byggverksamhet	0	0	0	-1 072	1 072
Offentliga anläggningstillgångar	-4 400	0	-4 400	-1 176	-3 224

Fondens investeringsutgifter underskred budgeten med cirka 2,2 milj. euro. Projekt som färdigställdes under 2018 var Dickursby stations underfart och den östra ändan av Stationsvägen. Av projekten fortsätter ännu utvecklingen av åstranden i Dickursby och dammen i Dickursby, Safiiriparkki i Kivistö och Lincolnplatsen. Till konstprojektet i Björkby centrum hör ett ljuskonstverk, av vilket en del färdigställdes år 2018 och som kompletteras år 2019.

Social kreditgivning

Social kreditgivning ansöks det mycket om för att ordna upp skulder av olika slag. I alla åldersgrupper ser man fortfarande många personer som fått problem med konsumtionskrediter utan säkerhet.

Pensionärerna är en betydande grupp som behöver och använder social kreditgivning. Den nuvarande höga hyresnivån och levnadskostnaderna som stiger varje år sätter finanserna under hårt tryck. För pensionärernas behov är den sociala krediten ett användbart instrument, eftersom de har fasta inkomster.

Medborgarnas stora ekonomiska problem och skuldproblem syntes som ett mycket stort antal kontakter hos alla instanser som hjälper skuldsatta personer år 2018.

Ekonomi- och skuldrådgivningen flyttade över till att utgöra en del av rättshjälpsbyrån från och med 1.1.2019. Hur ändringen inverkar på på den sociala kreditgivningen finns det ännu inga närmare uppgifter om.

Sociala kreditgivningen fick in 85 nya ansökningar i skrift. Antalet kreditbeslut som fattades uppgick till 104 stycken. De postivia besluten var 31 till antalet. Antalet negativa beslut var 47 st. i skriftlig form och 26 st. i muntlig form, sammanlagt 73 stycken.

För de kunder som redan fått lån beviljades 90 amorteringsfria månader och gjordes 52 betalningsplaner upp för obetalda betalningsrater. Under hela året sades 14 krediter upp.

I Vanda har fr.o.m. 1.8.2016 för den sociala krediten uppburits en referensränta enligt 12 § i räntelagen 633/1982 i stället för Euribor (Soc.o.hälsovårdsn. 13.6.2016). Avkastningarna har minskat efter att räntan ändrades, eftersom räntorna har varit så låga.

Från och med bokslutet 31.12.2014 har alla fordringar som är över två år gamla bokförts som kreditförluster i enlighet med stadens allmänna praxis. Före utgången av år 2018 uppgår kreditförlusterna till 310 278,35 euro, dvs. 5,36 procent av samtliga krediter som beviljats (5 405 244 euro). Sociala kreditgivningens fordringar drivs in tills de har betalats i sin helhet eller tills skulden har föråldrats. Även efter bokföringen av kreditförluster fås således prestationer, varvid summan de facto inte i sin helhet blir en slutgiltig kreditförlust.

31.12.2018 uppgick fonden för social kreditgivning till 1 795 589,09 euro och de medel som är disponibla för beviljande av sociala krediter 2019 uppgår till 744 699,31 euro.

Målet som ställts upp för den sociala kreditgivningens kreditverksamhet nåddes.

Skadefonden

Skade- och ansvarsriskerna har begränsats genom försäkringar. Vanda stads och dess affärsverks lagstadgade olycksfallsförsäkringar, egendoms- och avbrottsförsäkringar, ansvarsförsäkringar för verksamheten och administrationen, bil- och trafikförsäkringar, olycksfallsförsäkringar samt reseförsäkringar har konkurrensutsatts senast år 2018. Till de delar som stadens försäkringar inte ersätter skador på egendom, täcks dessa ur skadefonden som förvaltas av finansieringens resultatområde med efterföljande av skadefondens stadga.

2.2.2 Tablå över budgetutfallet i resultaträkningsdelen 2018

Staden och fonderna

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskrid-ning/underskri dning
Försäljningsinkomster	51 968	-43	51 925	47 631	4 295
Avgiftsinkomster	73 622	-792	72 830	78 116	-5 286
Understöd och bidrag	13 215	1 117	14 332	16 990	-2 657
Övriga inkomster	220 293	-420	219 873	227 215	-7 341
Inkomster sammanlagt	**359 099**	**-138**	**358 961**	**369 951**	**-10 990**
Personalutgifter	-458 510	-3 643	-462 153	-438 510	-23 643
Köp av tjänster	-655 269	-8 632	-663 901	-668 723	4 822
Material, förnödenheter och varor	-45 545	98	-45 447	-47 541	2 094
Understöd	-85 861	3 584	-82 277	-76 231	-6 046
Övriga utgifter	-202 019	-10 920	-212 939	-213 861	923
Utgifter sammanlagt	**-1 447 204**	**-19 513**	**-1 466 717**	**-1 444 867**	**-21 850**
Verksamhetsbidrag	**-1 088 105**	**-19 651**	**-1 107 756**	**-1 074 916**	**-32 840**
Skatteinkomster	994 000	0	994 000	982 746	11 254
Statsandelar	168 000	0	168 000	173 387	-5 387
Ränteinkomster från andra	14 093	0	14 093	14 068	24
Ränteinkomster från affärsverk	170	0	170	170	0
Övriga finansiella inkomster från andra	15 237	0	15 237	17 385	-2 148
Ersättning för grundkapitalet från affärsverk	71	0	71	71	0
Ränteutgifter	-4 100	0	-4 100	-2 312	-1 788
Övriga finansiella utgifter	-285	0	-285	-126	-159
Finansiella ink. och utgifter	**25 185**	**0**	**25 185**	**29 255**	**-4 071**
Årsbidrag	**99 080**	**-19 651**	**79 429**	**110 472**	**-31 042**
Avskrivningar och nedskrivningar	-111 833	0	-111 833	-107 451	-4 382
Extraordinära inkomster och utgifter	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	**-12 752**	**-19 651**	**-32 403**	**3 021**	**-35 424**
Ändringar i reserver och fonder	229	0	229	834	-605
Räkenskapsperiodens övers-kott(underskott)	**-12 523**	**-19 651**	**-32 174**	**3 855**	**-36 030**

Resultaträkningsdelens utfall, inklusive affärsverken

1 000 €	Staden + fonderna BS 2018	Affärsverken BS 2018	Totalt BS 2018
Försäljningsinkomster	47 631	60 406	108 037
Avgiftsinkomster	78 116	7 056	85 173
Understöd och bidrag	16 990	1 294	18 283
Övriga inkomster	227 215	210	227 424
Inkomster sammanlagt	**369 951**	**68 966**	**438 917**
Personalutgifter	-438 510	-44 992	-483 502
Köp av tjänster	-668 723	-10 136	-678 859
Material, förnödenheter och varor	-47 541	-3 558	-51 098
Understöd	-76 231		-76 231
Övriga utgifter	-213 861	-7 886	-221 747
Utgifter sammanlagt	**-1 444 867**	**-66 571**	**-1 511 438**
Verksamhetsbidrag	**-1 074 916**	**2 395**	**-1 072 521**
Skatteinkomster	982 746	0	982 746
Statsandelar	173 387	0	173 387
Ränteinkomster från andra	14 068	0	14 068
Ränteinkomster från affärsverk	170	0	170
Övriga finansiella inkomster från andra	17 385	24	17 408
Ersättning för grundkapitalet från affärsverk	71	0	71
Ränteutgifter	-2 312	-170	-2 481
Övriga finansiella utgifter	-126	-72	-199
Finansiella ink. och utgifter	**29 255**	**-218**	**29 037**
Årsbidrag	**110 472**	**2 177**	**112 648**
Avskrivningar och nedskrivningar	-107 451	-1 251	-108 702
Extraordinära inkomster och utgifter	0	0	0
Räkenskapsperiodens resultat	**3 021**	**926**	**3 947**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	283	283
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	0	95	95
Ökning (-) eller minskning (+) av fonder	834	0	834
Ändringar i reserver och fonder	834	378	1 213
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**3 855**	**1 304**	**5 159**

Resultaträkning

Verksamhetsintäkter

De sammanräknade verksamhetsintäkterna för staden, affärsverken och fonderna var 438,9 miljoner euro, vilket är 12,9 miljoner euro mer än i den ändrade budgeten 2018. På grund av den livliga planläggnings- och byggnadsverksamheten överskreds verksamhetsintäkterna inom verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö med 9,5 milj. euro när det gäller kommunalteknikens intäkter för avtal och intäkter av markförsäljning och avgifter för jordupplagring. Verksamhetsintäkterna inkluderar i budgeten 9,0 milj. euro och i utfallet 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade försäljningar av byggnadstjänster till HRM. Utfallsprocenten för verksamhetsintäkterna i förhållande till den ändrade budgeten var 103 procent.

Verksamhetskostnader

De sammantagna verksamhetskostnaderna för staden, affärsverken och fonderna var 1 511,4 miljoner euro, vilket är 20,2 miljoner euro mindre än i den ändrade budgeten. Personalkostnaderna underskred budgeten med cirka 23 milj. euro. Kostnaderna för köp av tjänster överskred budgeten med cirka 6 milj. euro, vilket närmast förklarades av att det användes mer inhyrd personal än beräknat. Understödskostnaderna underskred budgeten med cirka 6 milj. euro, eftersom servicesedelkostnaderna och arbetsmarknadsstödets kommunandel var mindre än beräknat. I verksamhetskostnaderna ingår 3,8 milj. euro i s.k. genomfakturerade kostnader från byggtjänster som sålts till Helsingforsregionens miljötjänster (HRM). Utfallsprocenten för verksamhetskostnaderna i förhållande till den ändrade budgeten var 99 procent.

Verksamhetsbidrag

I bokslutet år 2018 är de sammanräknade verksamhetsbidraget för staden, affärsverken och fonderna -1 072,5 milj. euro, vilket är 33,2 milj. euro bättre än den ändrade i budgeten. Det för den kommunala sektorn typiska negativa verksamhetsbidraget ökade jämfört med året innan med 63,8 miljoner euro, dvs. med 6,3 procent. Orsaken till ökningen är särskilt de exceptionellt höga posterna för verksamhetsinkomster som förverkligades år 2017, löneförhöjningarna år 2018, en ökning av den specialiserade sjukvårdens kostnader och de externa hyrorna.

Skatteinkomster och statsandelar

Staden fick sammanlagt 982,7 miljoner euro i skatteinkomster år 2018. Skatteinkomsterna ökade med 5,7 miljoner euro, dvs. 0,6 procent, från året innan. Skatteinkomsterna underskred budgeten med 11,3 milj. euro. Utfallet av skatteinkomsterna i budgeten blev 98,9 procent. Av skatteinkomsterna för 2018 utgjordes 825,7 milj. euro av kommunalskatt, 77,9 milj. euro av samfundsskatt och 79,1 milj. euro av fastighetsskatt.

Staden fick år 2018 sammanlagt 173,4 milj. euro i statsandelar till sin driftsekonomi, vilket var 2,6 procent mer än året innan. De beräknade statsandelarna i budgeten 2018, 168,0 miljoner euro, överskreds med 5,4 miljoner euro och utfallet var 103,2 procent.

Finansiella intäkter och kostnader

De sammanräknade finansiella intäkterna och kostnaderna för staden, affärsverken och fonderna uppgick till 29,0 miljoner euro, utfallet överskred budgeten 2018 med 4,1 miljoner euro. Differensen mellan budgeten och utfallet beror på den fortsättningsvis låga räntenivån och försäljningen av enskilda bostadsaktier. Utfallet av ränteutgifterna blev 2,5 miljoner euro, vilket underskred budgeten med 1,8 miljoner euro.

Årsbidrag

Årsbidraget fås genom att skatteinkomsterna, statsandelarna samt de finansiella intäkterna och kostnaderna läggs till verksamhetsbidraget. I bokslutet 2018 var årsbidraget för staden, affärsverken och fonderna 112,6 miljoner euro, vilket är 31,4 miljoner euro bättre än i den ändrade budgeten 2018. Årsbidraget minskade med 31 procent jämfört med årsbidraget 2017.

Avskrivningar och nedskrivningar

Avskrivningarna och nedskrivningarna år 2018 utgjorde 108,7 miljoner euro, vilket var 96 procent av det budgeterade och 4,4 milj. euro mindre jämfört med budgeten.

Räkenskapsperiodens resultat

Räkenskapsperiodens resultat för staden, affärsverken och fonderna år 2018 var 3,9 milj. euro, vilket var 36,5 milj. euro mindre än resultatet för 2017 och 35,8 milj. euro större än den ändrade budgeten för 2018. Detta resultat som är bättre än resultatet i budgeten för år 2018 beror för inkomsternas del särskilt på att intäkterna från avtal och markförsäljning och jordupplagring i anslutning till planläggning och byggande ökat mer än beräknat. På den positiva utvecklingen i resultatet för räkenskapsperioden i förhållande till budgeten inverkade också underskridningen i verksamhetskostnaderna för personalkostnadernas del.

2.2.3 Investeringsdelens utfall

91 Byggnation

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	920	-920
Utgifter	-66 140	0	-66 140	-59 171	-6 969
Netto	-66 140	0	-66 140	-58 251	-7 889

Stadsfullmäktige godkände 13.11.2017 ett anslag på 66,1 milj. euro för investeringar i lokaliteter år 2018. År 2018 uppgick investeringskostnaderna till sammanlagt 59,2 milj. euro och anslaget underksreds med 7,0 milj. euro.

91 1 Nybyggnation

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	55	-55
Utgifter	-35 180	0	-35 180	-27 663	-7 517
Netto	-35 180	0	-35 180	-27 609	-7 571

I enlighet med sitt uppdrag skaffade fastighetscentralen i samarbete med sina kunder och samarbetsparter lokaliteter för serviceproduktionens behov genom att förverkliga det arbetsprogram för nybyggnation som fastighetscentralsnämnden godkänt.

År 2018 färdigställdes följande projekt:
- Grans familjerehabiliteringscenters tillbyggnad
- Den idrottshall som hyrts av den tillfälliga skolan i Sanomala.
- Utbyggnaden av Uomarinteen koulu,
- Mårtensdals daghem
- Herrgårdsforsens idrottsparks servicebyggnad,
- Takkonstruktioner och maskinhallsutrymmen vid Katrinebergs jordbruk
- Takkonstruktion och träarbetslokalerna vid Kraftverksvägens depå.
- Cykelparkeringsutrymmet i anslutning till Dickursby station
- Den rökbastu vid Hanaböle träsk som ersätter den som brann ner.

Under år 2018 färdigställdes dessutom tillfälliga daghemslokaler på hyra vid fem ställen (Krassevägen, Skidspårsgränden, Sexan, Flodvägen och Travarparken) samt skol- och daghemslokaler på hyra i Backas.

I slutet av året var följande projekt av de som ska genomföras och vilka färdigställs år 2019 i byggnadsskedet: Aurinkokiven koulu fas II, den nya ersättande skol- och daghemsbyggnaden i Råtorp, Hakunilan päiväkoti och Tikkurilan päiväkoti på Nejlikvägen. Av koncernbolagens projekt var följande i byggnadsskede i slutet av 2018: VAV:s projekt Myrbacka äldrecenter och bostäder för specialgrupper på Violbrinken 4 i Dickursby och VTK:s projekt Ylästön koulu, fas II. Dessutom ingicks ett hyresavtal med VTK om ersättande lokaler för stadsarkivet i Björkby på Släckruskvägen 2, där de ändringsarbeten som utförs blir klara 2019.

Av nybyggnadsprojekten var följande i planeringsskedet i slutet av 2018: Veturin päiväkoti och Kaivokselan päiväkoti, allianssiprojektet den nya skolan i Tavastby och servicebyggnaderna vid idrottsplanerna i Mårtensdal, Myrbacka och Korso. Av koncernbolagens projekt år 2018 var VAV:s projekt som gäller boende- och servicelokaler för specialgrupper inom projektet Kvesvedsängen i Björkhagen i planeringsskedet.

I samband med följande nybyggnadsprojekt pågick behovsutredning och projektplanering 2018: Det kommande projektet Atomi med skol-, daghems- och ungdomslokaler i Aviapolis, skolutbyggnaden i Alkärr för att ersätta Korso skolor, utbyggnaden av Ånäs skolor, liksom ändringsarbetena inklusive lösningar för daghemmet, paviljongdaghemsutrymmena och lågstadieutrymmena i Käinby, Vaskivuoren lukios matsal – och andra utbyggnadsbehov, Ruusupuun (f.d. Kivistö) päiväkoti, Länsimäen päiväkoti, Uomarinteen koulus daghem, Korson päiväkoti och paviljongutrymmen som ersätter paviljondaghemmet i Råby. Vidare godkändes för social- och hälsovårdsväsendets projekts del behovsutredningen för Dickursby äldrecenter av stadsstyrelsen. Av koncernbolagens projekt vid fastighetscentralen var projektet invånarstugan i Lejle samt Dickursby välfärdscenter, vars behovsutredning godkäneds i social- och hälsovårdsnämndens, i behovsutredningsskede. När det gäller social- och hälsoförvaltningens lokaler väntar de fortsatta åtgärderna på en lösning i landskaps- och vårdreformen.

Utanför koncernbolagen hyrdes tilläggslokaler för brandstationen i Östra Haxböle och i Dickursby hyrdes lokaler som tillfälliga lokaler under den tid som daghemmen reparationsbyggs och som tillfälliga lokaler som ersätter lokalerna i kontorshuset på Konvaljvägen 13 som rivs, tills den nya kontorsbyggnaden blir klar. I gamla silkesfabrikens lokaler förverkligades för bildningsväsendet lokaliteter med hyreseffekt.

År 2018 färdigställdes följande förhandsutredningsprojekt: Utredningen om skolnätet i Dickursby och utredningarna om daghemsnätet i områdena Mårtensdal, Håkansböle och Aviapolis. Varias utredning över behovet av lokaler fortsätter ännu år 2019.

Utfallet för projektgruppen nybyggnation år 2018 underskred budgeten med 7,5 milj. euro. Av projekten påbörjades inte överhuvudtaget daghemmet II i Gruvsta samt byggnadsskedet för servicebyggnaderna vid idrottsplanerna i Myrbacka och Mårtensdal. Vidare överfördes en del av de budgeterade investeringskostnaderna för projekten Aurinkokiven koulu och Hämeenkylän koulu på grund av tidtabellerna till år 2019.

91 2 Reparationsbyggande

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	865	-865
Utgifter	-27 245	0	-27 245	-29 934	2 689
Netto	-27 245	0	-27 245	-29 069	1 824

De viktigaste reparationsprojekten som färdigställdes 2018 var:

- Ombyggnaden av B-delen vid Katrinesjukhuset samt ändringsarbetena i patientarkivet,
- Renoveringarbetena i inspektorns hus på området Håkansböle gård.
- Dickursby simhall, ombyggnadsarbeten.
- Reparationsarbetena i Myrbacka bibliotek.
- De ändringsarbeten som gäller den gamla delen, vilka utförts i samband utbyggnadsentreprenaden av Uomarinteen koulu.
- Partiella ombyggnadsarbeten utfördes i följande daghem: Havukallio, Hämevaara, Malminiitty, Simpukka och Vartiokuja.

Vår 2018 färdigställdes bl.a. reparationer av yttertak och fasader vid följande ställen: Kukonnotko lägercenter, fasadreparationer vid Nissaksen päiväkoti och fastigheterna Villa Grönberg och Markusas (som används som organisationslokaler), arbeten med att reparera yttertaket i Tuomelan koulu och Kaunialas sjukhusbyggnad, fönsterrenoveringsarbeten i Dickursby gamla stationsbyggnad och reparationer av elementfogar i Länsimäen koulu.

Under 2018 färdigställdes bl.a. ombyggnaden av gårdsområdena i följande projekt: Korso äldrecenter, Lehtikuusen koulu, Kivimäen koulu, Jönsaksen päiväkoti och Malminiityn päiväkoti. Vidare byggdes en näridrottsplan för Varisto koulu. Reparationer av köksutrustning bl.a. i Viertolan koulu, Simonkylän koulu, Vaskivuoren lukio och Katrinesjukhuset.

Inomhusluftsreparationsarbeten som ingick i ombyggnadsanslagen utfördes för cirka 8 milj. euro. De viktigaste inomhusluftsreparationsarbetena under året har varit Peltolan koulu, Jokiniemen koulu, Martinlaakson koulu, Veromäen koulu, Ilolan koulu och Seutulan koulu samt Hiekkaharjun päiväkoti och Havukallion päiväkoti.

I slutet av år 2018 var de största projekten i byggnadsskedet följande: Havukosken koulus ombyggnad, Koskimyllyn päiväkotis partiella ombyggnad och den inkommande sommarsäsongen fortsätter ombyggnaden av Lehtikuusen/Havu koulus gymnastiksalsbyggnad och reparationsarbetena på Kuusikon koulus gårdsområde.

De viktigaste ombyggnadsprojekten som var i planeringsskedet under 2018: den partiella ombyggnaden av 2–3 vån. i den gamla skolbyggnaden i Råtorp, ändringsarbetena i Leppäkorven koulu, ombyggnaden av Västersundom skola och ombyggnaden av Viola, kulturcentret för barn och unga.

I behovsutrednings- eller projektplaneringsskedet år 2018 var ändringsarbetena i avvänjningsenheten som flyttar till Myras, reparationerna av Håkansböle gårds ekonomi- och huvudbyggnad och ändrings- och reparationsarbetena i Askiston koulu, Jokiniemen ala-aste, Kilterin koulu, Kytöpuiston koulu och Simonkallion koulu samt skolorna i området Korso (Mikkola Vega och Lyyra samt Nikinmäki, Ruusuvuori). Vidare pågick i slutet av året utredningar vad gäller Vanda stadsmuseums hissprojekt, ett ersättande värmefördelningsrum i Vega koulu i Mikkola, reparationsarbeten i vindsbjälklaget i Rajakylän päiväkoti och ändringar av avloppet när det gäller rekreationsområden som Bjurs och Palojärvi.

Anslaget för reparationsbyggande överskreds med cirka 2,7 milj. euro, vilket huvudsakligen berodde på att de anslag som budgeterats för inomhusluftsreparationer överskreds med omkring 3 milj. euro. Dessutom överskred bl.a. ombyggnaden av inspektorns hus på Håkansböle gårds område, projektet för partiell ombyggnad av Kuusikon koulu och projektet för partiell ombyggnad av Dickursby simhall de budgeterade anslagen.

91 3 Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142
Netto	-3 715	0	-3 715	-1 573	-2 142

År 2018 färdigställdes följande projekt: ändrings- och reparationsarbeten i Dickursby social- och hälsostation, smärre reparationsarbeten i mottagningsrummen vid Håkansböle hälsostation, ändringsarbeten i de tillfälliga daghemslokalerna på Näckrosvägen i Dickursby område, ändringsarbeten i lokalerna för verksamheten med medborgarhus (Me-talo) i Håkansböle och reparationsarbeten på badmintonplanerna i Råby idrottshall.

Av koncernbolaget VTK:s projekt färdigställdes partiella ombyggnads- och ändringsarbeten i Varias verksamhetslokaler i Aviapolis. Vidare byggdes en demolokal i aktielokalerna på Konvaljvägen 28 kring temat mångfunktionellt kontorsbyggande.

Inomhusluftsreparationer utfördes för cirka 0,1 miljoner euro.

Under byggnad var ändrings- och reparationsarbetena i Håkansböle ungdomsgård, arbetena med att installera ett larmsystem mot överfall vid Korso-Rekola hälsostation och VTK:s projekt med ersättande lokaler för stadsarkivet i Björkby.

I planeringsskedet var de lokaler som ersätter verksamhetslokalerna på Konvaljvägen 13 och reparationsarbeten på Håkansböle daghems gård. Av VTK:s projekt var ändringsarbetena i ungdomslokalerna i Lumon lukio i planeringsskedet.

Behovsutredning och projektplanering pågick vad gäller VTK:s ändringsarbeten i Björkby social- och hälsostation för tandvårdsrummens del.

År 2018 användes endast knappt hälften av anslagen vid ändrings- och reparationsarbeten i hyres- och aktielokaler, vilket bl.a. berodde på att tidtabellerna förskjutits (t. ex. att reparationsprojekt i daghem uppskjutits till kommande år) och att projekten i hyresobjekt förverkligades så att de hade effekt på hyran. Från början av 2018 kom man för VTK:s och fastighetscentralens hyresavtals del överens om att ändrings- och reparationsinvesteringar ska göras i VTK:s balansräkning. Vidare blev utfallen får hälsocentralsprojekten i Dickursby och inomhusluftsprojekten mindre än det som budgeterats.

92 Immateriell egendom

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	0	0
Utgifter	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392
Netto	-7 735	0	-7 735	-7 343	-392

År 2018 gällde utgifterna för immateriell egendom vid IT-administrationens servicecentral genomförandet av hela stadens gemensamma datasystemprojekt inom förvaltningen och verksamhetsområdena och genomförandet av projekthelheten för e-tjänster.

IT-administrationens budget för immateriell egendom var 7,7 milj. euro. Av detta användes 7,3 miljoner euro (utfall 95 %). De ekonomiskt viktigaste projekten år 2018, av vilka en del fortsätter år 2019 var Apotti, Matti och utvecklingen av andra elektroniska tjänster.

93 Offentliga anläggningstillgångar

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	500	0	500	2 985	-2 485
Utgifter	-39 900	-200	-40 100	-37 527	-2 573
Kommunaltekniska arbeten	-39 900	0	-39 900	-37 340	-2 560
Trafikområden	-28 100	0	-28 100	-27 285	-815
Idrottsområden	-2 800	0	-2 800	-2 967	167
Rekreationsområden	-400	0	-400	-446	46
Miljöbyggnation	-6 000	0	-6 000	-5 993	-7
Samprojekt	-2 600	0	-2 600	-650	-1 950
Ringbanan	0	-200	-200	-187	-13
Netto	-39 400	-200	-39 600	-34 542	-5 058

Kommunaltekniska arbeten

För investeringar i trafikområden, idrottsområden, rekreationsområden, miljöbyggande och samprojekt hade reserverats sammanlagt 39,9 miljoner euro i budgeten för 2018. De slutliga kostnaderna uppgick till totalt omkring 37,3 milj. euro, vilket innebär en underskridning omkring 2,6 milj. euro i förhållande till budgeten.

I budgeten för 2018 hade man inte berett sig på Ringbanans kostnader. För Ringbanan ansöktes det om en ändring av anslag, varefter budgeten uppgick till 200 000 euro. De slutliga kostnaderna uppgick totalt till omkring 190 000 miljoner euro.

I budgeten hade reserverats 30,7 milj. euro i anslag för byggandet av trafikområden och samprojekt. Kostnaderna uppgick totalt till cirka 27,9 milj. euro, varvid de anslag reserverats för dessa underskreds med cirka 2,8 milj. euro. Under år 2018 har de största projekten koncentrerats till områdena Kivistö, Aviapolis, Dickursby och Björkby. I Kivistö har flera mindre gator färdigställts och i Kivistö centrum pågår flera stora projekt som är på hälft. I området Aviapolis har bl.a. Arvsgränden och Aviabulevardens rondell byggts.

För Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) utfördes dessutom olika vattentjänstinvesteringsarbeten som fakturerades för sammanlagt omkring 3,8 miljoner euro.

För anläggningen av idrotts- och rekreationsområden hade i budgeten reserverats sammanlagt 3,2 milj. euro. Kostnaderna uppgick till omkring 3,4 milj. euro, vilket betyder att de anslag som reserverats för detta överskreds med 0,2 milj. euro.

År 2018 färdigställdes inga betydande idrottsområden. De största halvfärdiga projekten är fas II av Råby idrottspark och Räckhals idrottspark.

För miljöbyggande hade reserverats 6,0 milj. Euro i budgeten. Kostnaderna utföll nästan helt enligt budgeten. De viktigaste projekten inom miljöbyggande som färdigställdes 2018 var Ljungmomalmen och muddringen av Ankparkens dammar, byggandet av broarna och fördämningen.

Understöd

ARA-projekt som baserar sig på beslut om statsbidrag fakturerades sammanlagt omkring 2 milj. euro. För idrottsområden och miljöbyggande erhölls statsunderstöd på sammanlagt omkring en miljon euro.

94 Lös egendom

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	37	-37
Utgifter	-6 248	-243	-6 491	-5 609	-882
Verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice	-610	0	-610	-342	-268
Verksamhetsområdet för social- och hälsovård	-700	0	-700	-118	-582
Bildningsväsendets verksamhetsområde	-3 358	-243	-3 601	-3 568	-33
Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö	-1 580	0	-1 580	-1 581	1
Netto	-6 248	-243	-6 491	-5 572	-919

Inom **verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice** uppgick anslagen för lös egendom till 610 000 euro, av detta förverkligades 304 801 euro.

I budgeten för **verksamhetsområdet för social- och hälsovård** har man berett sig på anskaffningar av lös egendom. I samband med behandlingen av budgeten överfördes en del av investeringsobjekten i lös egendom till driftsekonomin med en modell för finansieringsleasing som är totalekonomiskt fördelaktigare för staden. Av verksamhetsområdets investeringsanslag för lös egendom blev omkring 0,6 milj. euro kvar. I utgifter för finansieringssleasing betalades 0,1 milj. euro. De viktigaste projekten under 2018 är inredningen efter ombyggnaden av B-delen vid Katrinesjukhuset och anskaffningen av ett vårdalarmsystem, Myras äldrecenters servicehussystem och inredningen efter ombyggnaden av Korso äldrecenter.

Det ursprungliga anslaget för lös egendom inom **bildningsväsendets verksamhetsområde** (3,4 milj. euro) höjdes med 243 000 euro. Höjningen berodde på sex nya paviljonger för daghem och en ny paviljong för en skola och på att ombyggnaden av Ylästön koulu tidigarelades. På motsvarande sätt överfördes ombyggnaden av tre daghem på kommande år. Av det ökade anslaget på 3,6 milj. euro förverkligades 99 procent.

Inom den grundläggande utbildningen användes anslag för lös egendom för att inreda Kuusikon koulu, Ylästön koulu, Uomarinteen koulu och den nya skolpaviljongen i Backas. Inom småbarnspedagogiken användes anslag för lös egendom till att inreda den nya byggnaden för daghemmet i Mårtensdal och till att inreda fem ombyggda daghem.

Inom de övriga resultatområdena användes anslag för lös egendom till att skaffa möbler och utrustning till övriga lokaler inom yrkesutbildningen, idrottsservicen, kulturservicen och ungdomsservicen.

Budgeten för lös egendom inom **verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö** förverkligades enligt det som budgeterats. Anslag användes huvudsakligen för anskaffningar av fordonsmateriel till depån. Vidare köptes mätinstrument till stadsmätningen, materiel för gatubyggnationsarbetsplatser till gatutekniken, en traktor för jordbruken samt inreddes Silkkis nya verksamhetslokal.

95 Fast egendom

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	3 500	0	3 500	12 971	9 471
Utgifter	-8 000	-10 500	-18 500	-16 927	-1 573
Köp av fast egendom	-6 000	-10 500	-16 500	-16 001	-499
Iståndsättning av markområden	-2 000	0	-2 000	-926	-1 074
Iståndsättning av tomtmark för försäljning och uthyrning	-1 600	0	-1 600	-361	-1 239
Iståndsättning av markområden som förblir i stadens ägo	-400	0	-400	-565	165
Netto	-4 500	-10 500	-15 000	-3 955	7 898

Köp och försäljning av fast egendom

För köp av fast egendom hade budgeterats 6 miljoner euro. Stadsfullmäktige höjde anslaget med 10,5 miljon euro. Användningen av anslaget för köp av fast egendom fördelar sig på ordinarie markköp och bokföring av värdet på sådana markområden som erhållits som avtalsersättning. För köp av fast egendom användes sammanlagt 16 milj. euro år 2018.

Genom anslag för anskaffningen av mark har till staden anskaffats bl.a. ett kvartersområde för kontorsbyggnader i Gruvsta, mark med förväntningsvärde och ett skyddsgrönområde i Kivistö, omkring 23 ha jord- och skogsbruksområden i Käinby, ett cirka 15 ha stort närrekreationsområde i Gjutan, ett småhusområde och ett friluftsoch strövområde i Sottungsby samt flera gatuområden. Av staten/Trafikverket anskaffades allmänna områden i Kivistö och Dickursby samt byggnadsmark i Kivistö enligt den kommande planen. Staden har använt sig av förköpsrätt i den fastighetsaffär som gäller ett skogsområde i Ripuby och från Hanaböle träsks friluftsområde har inlösts ett cirka 13 ha stort närrekreationsområde. I avtalsersättningar har man bl.a. fått ett kvartersområde för flervåningshus i Sandkulla.

Tilläggsanslag gjorde det möjligt att anskaffa ett cirka 13 ha stort markområde i Haxböle. Genom att köpa området fick staden ett enhetligt område i sin ägo som i framtiden kan utvecklas för bostadsproduktionens behov.

Iståndsättning av markområden

När det gäller verksamhetsområdet för markanvändning hade i budgeten för år 2018 reserverats totalt 2,0 milj. euro för iståndsättning av markområden. Utgifterna för iståndsättning och grundberedning av markområden underskreds budgeten med 54 procent. Kostnaderna för iståndsättning av tomtmark för försäljning och uthyrning uppgick till cirka 0,4 miljoner euro och kostnaderna för iståndsättning av markområden som förblir bestående i stadens ägo uppgick till 0,6 miljoner euro.

97 Aktier och andelar

1 000 €	Budget 2018	Ändringar i budgeten	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskridning/underskridning
Inkomster	0	0	0	12 953	-12 953
Utgifter	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Aktier	-1 480	-2 199	-3 679	-4 324	645
Stadsstyrelsen/köp av aktier	-500	-1 300	-1 800	-2 466	645
Oy Apotti Ab	-980	0	-980	-959	-21
Kivistön Putkijäte Oy	0	-899	-899	-899	0
Netto	-1 480	-2 199	-3 679	8 629	-12 308

Utfallet för försäljningen av aktier uppgick till totalt 12,9 milj. euro.

Anslaget för köp av aktier var efter budgetändringarna totalt 3,7 milj. euro. Ett anslag på 1,2 milj. euro användes för inlösning av aktierna i Kiinteistö Oy Kauppalantalo, 0,4 milj. euro för köp av aktier i Tikkurilan Keskustapysäköinti och 0,8 milj. euro för anskaffningen av övriga enstaka aktier. Anslagsreserveringen på 0,9 milj. euro för teckningen av aktier i Kivistön Putkijäte Oy förverkligades i enlighet med tilläggsbudgeten. Vidare har anslag på 959 363 euro enligt avtal placerats i den andel för fritt kapital som investerats i Apotti Oy.

2.2.4 Finansieringsdelens utfall (exklusive affärsverken)

Staden och fonderna

1 000 €	Budget 2018	Budgeten ändringar	Budgeten efter ändringarna	Utfall	Överskrid-ning/underskri dning
Verksamhetens kassaflöde	**64 287**	**-20 467**	**43 820**	**69 744**	**-25 924**
Årsbidrag	99 080	-19 651	79 429	110 472	-31 042
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Korrektivposter till internt tillförda medel	-34 793	-816	-35 609	-40 727	5 118
Investeringarnas kassaflöde	**-95 110**	**-13 958**	**-109 067**	**-62 686**	**-46 381**
Investeringsutgifter	-133 903	-13 142	-147 045	-133 149	-13 896
Finansieringsandelar för investe-ringsutgifter	500	0	500	3 905	-3 405
Försäljningsinkomster av an-läggn.tillgångar	38 293	-816	37 477	66 558	-29 080
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**-30 823**	**-34 425**	**-65 247**	**7 058**	**-72 306**
Finansieringens kassaflöde					
Förändringar i utlåningen	**-5 289**	**0**	**-5 289**	**3 608**	**-8 897**
Ökning i utlåningsfordringar	-8 000	0	-8 000	-299	-7 701
Minskning i utlåningsfordringar	2 711	0	2 711	3 907	-1 196
Förändringar i lånestocken	**34 200**	**0**	**34 200**	**-95 758**	**129 958**
Ökningar i långfristiga lån	134 000	0	134 000	90 000	44 000
Minskning i långfristiga lån	-99 800	0	-99 800	-169 530	69 730
Förändring i kortfristiga lån	0	0	0	-16 229	16 229
Förändringar i eget kapital	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Förändring i eget kapital	0	0	0	-834	834
Förändring i fonder (av resultat)	0	0	0	834	-834
Överskott som återbetalats till kom-munen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Övriga förändringar i likviditeten	**0**	**0**	**0**	**10 346**	**-10 346**
Finansieringens kassaflöde	**28 911**	**0**	**28 911**	**-81 804**	**110 715**
Förändring i likvida medel	**-1 912**	**-34 425**	**-36 336**	**-74 745**	**38 409**
Nettoupplåning	**34 200**	**0**	**34 200**	**-95 758**	**129 958**

2.2.5 Sammandrag över utfallet av anslag och beräknade inkomster

	Bindningsgrad	Budget	Utfall	Över-/underskridn. (överskridn. minus)	Budgetändringar ökning + minskning	Över-/underskridn. efter ändringarna	Budget	Utfall	Över-/underskridn. (överskridn. minus)	Budgetändringar ökning + minskning	Över-/underskridn. efter ändringarna
DRIFTSEKONOMIDELEN											
10 Allmän förvaltning	B	29,2	26,1	3,1	-1,0	2,1	2,8	4,9	-2,1	0,0	-2,1
11 Stadsdirektörens verksamhetsområde	B	20,1	18,7	1,4	0,1	1,4	2,3	2,8	-0,5	0,0	-0,5
17 Verksamhetsomr. för koncern- och invånarservice	B	89,6	81,3	8,3	0,0	8,3	9,8	9,6	0,2	0,0	0,2
12 Verksamhetsomr. för social- och hälsovård	B	393,1	393,9	-0,8	-4,5	-5,3	41,2	39,5	1,7	-0,8	0,9
12 20 Den specialiserade sjukvården	B	228,3	236,1	-7,8	10,8	3,0	1,2	1,2	0,0	0,0	0,0
13 Bildningsväsendets verksamhetsområde	B	435,6	438,2	-2,6	4,6	2,1	31,9	35,0	-3,1	1,3	-1,8
13 70 Yrkesutbildningen	N	35,2	32,9	2,4	-1,4	1,0	2,2	1,9	0,3	-0,2	0,1
13 85 Musikinstitutet	N	4,0	4,1	-0,1	0,1	0,0	1,0	1,1	-0,1	0,0	0,0
13 86 Konstskolan	N	0,9	1,0	-0,1	0,1	0,0	0,3	0,4	-0,1	0,1	0,0
14 0 Stadsplaneringsnämnden	B	13,6	13,5	0,0	0,9	1,0	42,1	45,6	-3,5	0,0	-3,5
14 75 Byggnadstillsynen	N	3,2	3,8	-0,6	0,0	-0,6	4,5	5,2	-0,7	0,0	-0,7
14 5 Tekniska nämnden	B	40,1	34,6	5,5	0,1	5,6	29,6	31,6	-2,0	0,0	-2,0
14 51 Kollektivtrafiken	B	50,0	47,2	2,8	0,0	2,8	11,6	12,4	-0,8	0,0	-0,8
15 20 Fastighetscentralens resultatområde	N	92,6	101,8	-9,1	9,5	0,4	171,5	170,7	0,8	-0,5	0,3
14 52 Depån	N	5,0	5,6	-0,6	0,0	-0,6	5,9	6,7	-0,8	0,0	-0,8
14 7 Miljönämnden	B	3,7	3,6	0,1	0,0	0,1	0,5	0,8	-0,2	0,0	-0,2
RESULTATRÄKNINGSDEL											
Skatteinkomster	B						994,0	982,7	11,3	0,0	11,3
Statsandelar	B						168,0	173,4	-5,4	0,0	-5,4
Ränteintäkter av affärsverk	B						0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Ränteinkomster	B						14,1	14,1	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella inkomster	B						15,2	17,4	-2,2	0,0	-2,2
Avkastning på affärsverkets grundkapital	B						0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Ränteutgifter	B	4,3	2,5	1,8	0,0	1,8					
Övriga finansiella utgifter	B	0,4	0,2	0,2	0,0	0,2					
Extraordinära inkomster	B						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära utgifter	B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0					
INVESTERINGSDELEN											
91 1 Nybyggen	B	35,2	27,7	7,5	0,0	7,5	0,0	0,1	-0,1	0,0	-0,1
91 2 Reparationsbyggande	B	27,2	29,9	-2,7	0,0	-2,7	0,0	0,9	-0,9	0,0	-0,9
91 3 Ändring av hyres- o. aktielokaler	B	3,7	1,6	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
92 Immateriell egendom	B	7,7	7,3	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
93 Offentliga anläggningstillgångar	B	39,9	37,3	2,6	0,0	2,6	0,5	3,0	-2,5	0,0	-2,5
93 7 Ringbanan	B	0,0	0,2	-0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
94 Lös egendom	B	6,2	5,6	0,6	0,2	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
95 Fast egendom	B	8,0	16,9	-8,9	10,5	1,6	3,5	13,0	-9,5	0,0	-9,5
97 Aktier och andelar	B	1,5	4,3	-2,8	2,2	-0,6	0,0	13,0	-13,0	0,0	-13,0
FINANSIERINGSDELEN											
Nettoupplåning	N	-34,2	79,5	-113,7	0,0	-113,7					
AFFÄRSVERK											
Affärsverket Företagshälsan i Vanda	N	6,4	7,3	-0,9	0,0	-0,9	6,7	8,0	-1,3	0,0	-1,3
Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk	N	36,3	36,1	0,3	0,0	0,3	37,5	37,8	-0,3	0,0	-0,3
Affärsverket för mun- och tandhälsa	N	22,2	23,2	-1,0	0,0	-1,0	22,8	23,2	-0,4	0,0	-0,4

3 Bokslutskalkyler

3.1 Vanda stads resultaträkning

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Verksamhetsintäkter		
Försäljningsintäkter	72 044 123,62	72 953 082,68
Avgiftsintäkter	84 289 564,04	90 979 607,33
Understöd och bidrag	18 283 426,02	16 286 897,66
Övriga verksamhetsintäkter	68 370 939,15	71 761 638,92
	242 988 052,83	**251 981 226,59**
Verksamhetskostnader		
Personalkostnader		
Löner och arvoden	- 383 664 248,35	- 373 966 862,81
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	- 85 951 837,88	- 85 824 215,99
Övriga lönebikostnader	- 13 886 157,74	- 17 019 968,24
	- 483 502 243,97	- 476 811 047,04
Köp av tjänster	- 641 434 682,68	- 598 402 388,35
Material, förnödenheter och varor	- 51 065 414,72	- 53 433 004,87
Understöd	- 76 231 139,11	- 77 731 944,18
Övriga verksamhetskostnader	- 63 275 509,53	- 54 316 289,10
	- 1 315 508 990,01	**- 1 260 694 673,54**
Verksamhetsbidrag	**- 1 072 520 937,18**	**- 1 008 713 446,95**
Skatter och statsandelar		
Skatteinkomster	982 745 565,59	977 010 570,84
Statsandelar	173 386 738,00	168 933 796,00
	1 156 132 303,59	**1 145 944 366,84**
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	14 068 120,72	14 187 872,82
Övriga finansiella intäkter	17 408 491,47	15 337 145,22
Räntekostnader	- 2 311 707,21	- 2 521 354,51
Övriga finansiella kostnader	- 127 774,79	- 229 309,29
	29 037 130,19	**26 774 354,24**
Årsbidrag	**112 648 496,60**	**164 005 274,13**
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	- 107 411 708,89	- 109 518 110,08
Nedskrivningar	- 1 290 018,79	- 14 055 400,87
	- 108 701 727,68	**- 123 573 510,95**
Räkenskapsperiodens resultat	**3 946 768,92**	**40 431 763,18**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	283 164,73	401 619,69
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	95 317,93	155 651,80
Ökning (-) eller minskning (+) av fonder	834 177,57	661 766,45
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**5 159 429,15**	**41 650 801,12**

3.2 Vanda stads finansieringsanalys

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Årsbidrag	112 648 496,60	164 005 274,13
Korrektivposter till internt tillförda medel	- 40 891 159,54	- 40 528 351,28
	71 757 337,06	123 476 922,85
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	- 134 810 967,40	- 111 287 308,89
Finansieringsandelar för investeringar	3 917 673,00	652 306,68
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva	66 722 381,31	50 572 961,58
	- 64 170 913,09	- 60 062 040,63
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**7 586 423,97**	**63 414 882,22**
Finansieringens kassaflöde		
Förändringar i utlåningen		
Ökning i utlåningsfordringar	- 298 836,00	- 44 625,00
Minskning i utlåningsfordringar	3 907 222,85	4 573 239,94
Förändringar i lånestocken		
Ökning i långfristiga lån	90 000 000,00	90 000 000,00
Minskning i långfristiga lån	- 169 529 724,72	- 190 977 261,79
Förändring i kortfristiga lån	- 16 228 711,27	10 888 075,00
Förändringar i eget kapital	0,00	1 725 000,00
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändringar i förvaltade medel och förvaltat kapital	- 142 769,73	202 513,18
Förändring i omsättningstillgångar	- 4 180,12	19 106 051,46
Förändring i fordringar	1 659 938,55	26 503 370,74
Förändring i räntefria skulder	9 576 101,68	- 5 307 604,02
Finansieringens kassaflöde	**- 81 060 958,76**	**- 43 331 240,49**
Förändring i likvida medel	**- 73 474 534,79**	**20 083 641,73**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	140 018 591,32	213 493 126,11
Likvida medel 1.1	- 213 493 126,11	- 193 409 484,38
	- 73 474 534,79	20 083 641,73

3.3 Vanda stads balansräkning

AKTIVA	31.12.2018	31.12.2017
Bestående aktiva	**1 831 574 207,24**	**1 838 952 860,93**
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	72 297,67	38 989,67
Övriga utgifter med lång verkningstid	38 118 025,55	55 531 741,46
	38 190 323,22	55 570 731,13
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	296 715 162,37	292 760 066,29
Byggnader	559 128 718,31	552 941 686,06
Fasta konstruktioner och anordningar	304 120 211,51	304 580 001,08
Maskiner och inventarier	17 955 233,76	16 603 289,39
Övriga materiella tillgångar	316 783,31	316 783,31
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	45 589 421,38	34 384 538,07
	1 223 825 530,64	1 201 586 364,20
Placeringar		
Aktier och andelar	284 698 965,00	293 327 990,37
Övriga lånefordringar	284 201 526,10	287 903 748,95
Övriga fordringar	657 862,28	564 026,28
	569 558 353,38	581 795 765,60
Förvaltade medel	**1 293 053,85**	**1 459 342,58**
Statliga uppdrag	1 290 129,22	1 456 352,55
Donationsfondernas tillgångar	2 924,63	2 990,03
Rörliga aktiva	**205 939 000,36**	**281 069 293,58**
Omsättningstillgångar		
Material och förnödenheter	611 336,97	607 156,85
	611 336,97	607 156,85
Fordringar		
Långfristiga fordringar		
Lånefordringar	225 164,57	294 821,80
Övriga fordringar	3 401 496,00	13 378 496,00
	3 626 660,57	13 673 317,80
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	22 320 043,66	21 651 295,96
Lånefordringar	1 214 781,87	620 397,85
Övriga fordringar	13 339 638,48	13 985 745,22
Resultatregleringar	24 807 947,49	17 038 253,79
	61 682 411,50	53 295 692,82
Finansiella värdepapper		
Aktier och andelar	245 745,27	1 085 745,27
Kassa och bank	139 772 846,05	212 407 380,84
AKTIVA TOTALT	**2 038 806 261,45**	**2 121 481 497,09**

PASSIVA	31.12.2018	31.12.2017
Eget kapital	**942 800 526,23**	**938 475 274,65**
Grundkapital	349 118 131,18	349 118 131,18
Övriga egna fonder	126 414 502,27	122 248 679,84
Föregående räk.per. överskott (underskott)	462 108 463,63	425 457 662,51
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	5 159 429,15	41 650 801,12
Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	**2 359 055,50**	**2 737 538,16**
Avskrivningsdifferens	2 359 055,50	2 642 220,23
Reserver	0,00	95 317,93
Avsättningar	**11 501 357,33**	**11 631 969,12**
Pensionsavsättningar	204 700,00	218 000,00
Övriga avsättningar	11 296 657,33	11 413 969,12
Förvaltat kapital	**1 987 940,73**	**2 296 999,19**
Statliga uppdrag	1 332 233,41	1 457 892,55
Donationsfondernas kapital	655 707,32	839 106,64
Främmande kapital	**1 080 157 381,66**	**1 166 339 715,97**
Långfristigt		
Masskuldebrevslån	124 366 666,64	175 099 999,96
Lån från finansinst. och försäkringsinrättn.	673 036 250,30	684 596 082,54
	797 402 916,94	859 696 082,50
Kortfristigt		
Masskuldebrevslån	50 733 333,32	70 733 333,32
Lån från finansinst. och försäkringsinrättn.	31 559 832,27	28 796 391,43
Lån från övriga kreditgivare	31 959 018,38	48 187 729,65
Erhållna förskott	23 935 222,33	32 513 872,79
Leverantörsskulder	62 500 455,94	49 508 525,62
Övriga skulder	24 959 666,43	20 420 011,01
Resultatregleringar	57 106 936,05	56 483 769,65
	282 754 464,72	306 643 633,47
PASSIVA TOTALT	**2 038 806 261,45**	**2 121 481 497,09**

3.4 Vanda stads koncernresultaträkning

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Verksamhetsintäkter	1 065 950 279,01	1 017 386 583,78
Verksamhetskostnader	- 1 942 109 865,96	- 1 838 579 867,49
Andel av intressesamfundens vinst (förlust)	- 4 339 227,31	5 718 339,23
Verksamhetsbidrag	**- 880 498 814,26**	**- 815 474 944,48**
Skatteinkomster	982 464 585,20	977 010 570,84
Statsandelar	178 485 984,00	174 271 003,00
	1 160 950 569,20	**1 151 281 573,84**
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	10 268 536,63	10 807 547,14
Övriga finansiella intäkter	4 598 342,55	2 321 101,68
Räntekostnader	- 18 510 416,10	- 19 562 519,16
Övriga finansiella kostnader	- 4 667 444,56	- 1 611 665,82
	- 8 310 981,47	**- 8 045 536,16**
Årsbidrag	**272 140 773,47**	**327 761 093,20**
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	- 205 025 635,87	- 214 622 545,97
Differens vid eliminering av innehav	- 2 300 134,95	- 121 237,67
Nedskrivningar	- 33 062,75	- 1 328 634,45
	- 207 358 833,57	**- 216 072 418,09**
Extraordinära poster		
Extraordinära intäkter	0,00	815 821,41
Räkenskapsperiodens resultat	**64 781 939,90**	**112 504 496,52**
Bokslutsdispositioner	765 348,16	712 579,26
Räkenskapsperiodens skatter	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Latenta skatter	- 9 197 371,90	- 5 792 288,17
Minioritetsandelar	- 12 671 719,07	- 18 439 394,55
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**35 724 854,69**	**81 239 904,31**

3.5 Vanda stads koncernfinansieringsanalys

	1.1. - 31.12.2018	1.1. - 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Årsbidrag	272 140 773,47	327 761 093,21
Extraordinära poster	0,00	815 821,41
Räkenskapsperiodens skatter	- 7 953 342,40	- 7 745 488,75
Korrektivposter till internt tillförda medel	- 40 547 040,42	- 42 094 246,50
	223 640 390,65	278 737 179,37
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	- 465 412 788,92	- 304 270 454,10
Finansieringsandelar för investeringar	4 342 417,66	953 435,86
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva	194 219 319,59	100 035 929,41
	- 266 851 051,67	- 203 281 088,83
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**- 43 210 661,03**	**75 456 090,54**
Finansieringens kassaflöde		
Förändringar i utlåningen		
Ökning i lånefordringar	- 262 904,80	0,00
Minskning i lånefordringar	461 291,76	407 830,78
Förändringar i lånestocken		
Ökning i långfristiga lån	67 954 049,83	82 908 210,46
Minskning i långfristiga lån	- 11 309 192,14	- 110 505 749,72
Förändring i kortfristiga lån	- 99 268 357,14	- 40 875 714,47
Förändringar i eget kapital	- 5 213 616,14	- 4 040 583,11
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändringar i förvaltade medel och förvaltat kapital	- 146 083,84	205 947,42
Förändring i omsättningstillgångar	- 2 396 265,89	15 787 919,66
Förändring i fordringar	- 22 085 933,05	11 973 012,76
Förändring i räntefria skulder	66 058 147,48	1 266 982,00
Kassaflödet för finansieringens del	**- 6 208 863,94**	**- 42 872 144,22**
Förändring i likvida medel	**- 49 419 524,96**	**32 583 946,32**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	234 768 680,59	284 188 205,55
Likvida medel 1.1	- 284 188 205,55	- 251 604 259,23
	- 49 419 524,96	32 583 946,32

3.6 Vanda stads koncernbalansräkning

AKTIVA	31.12.2018	31.12.2017
Bestående aktiva	**3 379 394 682,53**	**3 277 170 341,21**
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	9 061 791,02	9 976 281,48
Övriga utgifter med lång verkningstid	49 628 498,89	62 510 790,51
Förskottsbetalningar	3 715 547,59	3 176 142,19
	62 405 837,50	75 663 214,18
Materiella tillgångar		
Mark- och vattenområden	390 965 296,28	385 977 406,16
Byggnader	1 423 199 709,06	1 401 316 138,58
Fasta konstruktioner och anordningar	809 726 405,63	808 374 680,29
Maskiner och inventarier	81 202 949,51	78 744 768,05
Övriga materiella tillgångar	8 535 094,49	8 074 675,11
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	221 252 551,36	158 893 271,29
	2 934 882 006,32	2 841 380 939,48
Placeringar		
Andelar i intressesamfund	74 430 735,14	65 329 601,24
Övriga aktier och andelar	108 567 300,91	95 489 396,70
Övriga lånefordringar	193 879 039,50	194 395 361,46
Övriga fordringar	5 229 763,16	4 911 828,15
	382 106 838,71	360 126 187,55
Förvaltade medel	**3 251 077,37**	**3 322 594,49**
Statliga uppdrag	2 075 133,15	2 086 483,73
Donationsfondernas tillgångar	656 993,91	670 595,87
Övriga förvaltade medel	518 950,30	565 514,89
Rörliga aktiva	**431 827 272,64**	**466 032 345,86**
Omsättningstillgångar		
Material och förnödenheter	23 255 145,85	20 717 985,43
Övriga omsättningstillgångar	- 9 476,87	135 242,92
	23 245 668,98	20 853 228,35
Fordringar		
Långfristiga fordringar		
Lånefordringar	10 337 648,06	12 282 073,26
Uppskjutna skattefordringar	1 196 545,37	1 842 603,83
Övriga fordringar	17 665,86	0,00
Resultatregleringar	3 554 627,32	1 948 565,12
	15 106 486,60	16 073 242,21
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	99 971 199,04	83 971 224,09
Lånefordringar	2 100 776,27	952 534,84
Övriga fordringar	31 230 815,87	27 001 617,23
Resultatregleringar	25 403 645,29	32 992 293,59
	158 706 436,47	144 917 669,75
Finansiella värdepapper		
Aktier och andelar	290 937,38	1 117 527,30
Placeringar i penningmarknadsinstrument	0,00	43 788,83
Övriga värdepapper	21 121 161,03	20 402 615,52
	21 412 098,40	21 563 931,65
Kassa och bank	213 356 582,18	262 624 273,90
AKTIVA TOTALT	**3 814 473 032,55**	**3 746 525 281,56**

PASSIVA	31.12.2018	31.12.2017
Eget kapital	**1 190 189 086,44**	**1 170 127 623,41**
Grundkapital	349 118 131,18	349 118 131,18
Uppskrivningsfond	0,00	5 465 478,00
Övriga egna fonder	187 519 945,20	183 255 697,29
Föregående räk.per. överskott (underskott)	617 826 155,37	551 048 412,63
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	35 724 854,69	81 239 904,31
Minoritetsandelar	**116 631 162,59**	**103 658 693,62**
Avsättningar	**26 437 763,83**	**24 826 329,44**
Pensionsavsättningar	324 501,06	337 801,06
Övriga avsättningar	26 113 262,77	24 488 528,38
Förvaltat kapital	**3 946 810,50**	**4 164 411,46**
Statliga uppdrag	2 117 237,34	2 089 606,88
Donationsfondernas kapital	1 310 622,85	1 507 488,36
Övrigt förvaltat kapital	518 950,30	567 316,22
Främmande kapital	**2 477 268 209,19**	**2 443 748 223,63**
Långfristigt		
Masskuldebrevslån	124 366 666,64	175 099 999,96
Lån från finansinst. och försäkringsinrättn.	1 477 291 851,85	1 447 707 155,69
Lån från offentliga samfund	183 358 729,78	186 098 855,78
Lån från övriga kreditgivare	0,00	14 617,25
Erhållna förskott	165,23	165,23
Anslutningsavgifter och övriga skulder	140 985 588,96	135 420 238,14
Resultatregleringar	1 524,05	106 057,00
Latenta skatteskulder	46 630 984,78	40 812 821,40
	1 972 635 511,30	1 985 259 910,45
Kortfristigt		
Masskuldebrevslån	60 493 333,32	70 733 333,32
Lån från finansinst. och försäkringsinrättn.	69 734 098,26	82 746 915,74
Lån från offentliga samfund	2 740 126,00	7 326,00
Lån från övriga kreditgivare	10 256 932,86	8 457 034,41
Erhållna förskott	33 503 800,01	41 463 416,19
Leverantörsskulder	113 561 771,19	91 879 506,04
Övriga skulder	94 233 997,31	52 258 401,84
Resultatregleringar	113 249 150,42	106 816 041,16
Latenta skatteskulder	6 859 488,54	4 126 338,48
	504 632 697,90	458 488 313,18
PASSIVA TOTALT	**3 814 473 032,55**	**3 746 525 281,56**

4 Bokslutets noter

4.1 Noter som gäller uppgörandet av bokslutet

4.1.1 Noter som gäller uppgörandet av stadens bokslut

Värderingsprinciper och -metoder samt periodiseringsprinciper och -metoder

Periodiseringsprinciper

Inkomster och utgifter har upptagits i resultaträkningen enligt prestationsprincipen. Med undantag från prestationsprincipen har skatteinkomster bokförts enligt redovisningstidpunkten för räkenskapsperioden i fråga.

Värdering av bestående aktiva

I balansräkningen har bestående aktiva upptagits under anskaffningsutgifterna minskade med avskrivningar enligt plan och erhållna finansieringsandelar för investeringsutgifter. Anskaffningsutgiftsprincipen har dock inte följts i fråga om de bestående aktiva som överlåtits till Mellersta Nylands räddningsverk, eftersom medlemskommunerna överlät detta värderat till ett nollvärde till det affärsverk som skulle grundas. Avskrivningarna enligt plan har beräknats enligt en godkänd avskrivningsplan. Kalkyleringsprinciperna för avskrivningarna enligt plan tas upp under noter till resultaträkningen i punkt 4.2 grunderna för avskrivningar enligt plan.

Sådana anskaffningar, vars anskaffningsutgift är under 10 000 euro har inte upptagits i bestående aktiva, utan anskaffningarna har upptagits som årskostnader.

Principer för inledande av avskrivning

Avskrivningarna av lös egendom inleds från början av den månad som följer på anskaffningsmånaden. Kalkylen för avskrivning enligt plan för en förstagångsinredning inleds när hela inredningen är klar. Avskrivningarna av byggnader inleds från början av den månad som följer på dagen för färdigställandet. Av stadsbyggandets fasta egendomar bokförs en avskrivning enligt plan för ett halvt år, vilken räknas ut av kostnaderna för hela den gångna räkenskapsperioden.

Värdering av placeringar

Aktier och andelar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller lägre värde. Grunden för värderingen utgörs av de sannolika framtida inkomster som sammanhänger med tillgången eller dess värde för produktionen av tjänster.

Värdering av omsättningstillgångar

Depåns reservdelslager har värderats enligt principen för genomsnittspris och vårdartikellager har tagits upp i balansräkningen i enlighet med FIFO-principen.

Värdering av finansiella tillgångar

De fordringar som ingår i rörliga aktiva har upptagits i balansräkningen till nominellt värde och värdepapper bland finansiella tillgångar till anskaffningspriset eller till ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Behandling av derivatavtal

Vanda stads lån tas i regel med rörlig ränta. Staden har skyddat en del av sin låneportfölj med räntederivat. De räntederivat som staden använder är ränteswapavtal, ränteoptioner eller kombinationer av dessa. Enligt stadens ränteriskpolitik använder staden räntederivat endast för att minska eller avskriva finansieringsrisker i balansräkningen. Alla stadens derivatavtal har ingåtts antingen med avsikt att fungera som skydd eller för att minska finansieringskostnaderna, dock på så sätt att ränterisken inte ökar. I Vanda stads låneportfölj ingår ingen valutakursrisk.

Jfr. i punkt 4.4 Noter som gäller säkerheter och ansvarsförbindelser/ derivatinstrument.

Resultaträkningens, finansieringsanalysens och balansräkningens uppställningsform

Uppställningsformen för Vanda stads, affärsverkens och fondernas resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning följer bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisningar.

Rättelser av uppgifter för föregående räkenskapsperiod

Indelningen av resultaträkningen för föregående räkenskapsperiod har ändrats så att den motsvarar indelningen för ifrågavarande räkenskapsperiod. Tillverkning för eget bruk upptas inte som en särskild post i resultaträkningen. Poster för personalkostnader, köp av tjänster, material, förnödenheter och varor som ingår i resultaträkningens verksamhetskostnader samt andra verksamhetskostnader har korrigerats i motsvarande mån genom att ta bort motsvarande kostnader för tillverkning för eget bruk från utgiftsposterna.

Jämförbarheten i relation till uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden

Jämfört med tidigare räkenskapsperiod har resultaträkningens uppställningsform ändrats så att tillverkning för eget bruk inte upptas som en särskild post. Tidigare räkenskapsperioders jämförelseuppgifter har ändrats så att de motsvarar indelningen för ifrågavarande räkenskapsperiod.

Intäkter och kostnader som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder samt korrigeringar av fel

Följande justering har gjorts i tidigare räkenskapsperiods överskott: Höjning av kapitalet i Skadefonden -5 000 000,00 euro som redovisats av Vanda stad.

4.1.2 Noter som gäller uppgörandet av koncernbokslutet

Koncernbokslutets omfattning

I koncernbokslutet har alla dottersamfund sammanställts förutom VAV Asunnot Oy:s dotterbolag Kivikirveenkujan Autopaikat Oy, Asunto oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki och Metsolan pysäköinti Oy som inte inkluderats i underkoncernen VAV-Asunnot Oy:s bokslut. Underkoncernen VTK Kiinteistöt Oy har som sitt intressesamfund sammanställt Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki med en ägarandel på 31,4 %, men VAV Asunnot Oy:s andel på 17,7 % har inte sammanställts. Att fastighetsbolagen inte medtagits i sammanställningen är av smärre vikt när det gäller koncernens eget kapital. I koncernbokslutet har alla åtta samkommuner, i vilka Vanda stad är medlem sammanställts. Dessutom har intressesamfunden sammanställts i bokslutet genom kapitalandelsmetoden, med undantag för Yrityspuiston Autopaikat Oy för vilken det inte fanns några uppgifter att tillgå och underkoncernen VAV Asunnot Oy:s intressesamfund Asunto Oy Viljapelto, Kiinteistö Oy Myyrinsärki och Metsolan Pysäköinti Oy. Från As Oy Hirvitie 39 och Kiinteistö Oy Korsontie 2 har andelen eget kapital för 2017 sammanställts i koncernbokslutet, eftersom bokslutsuppgifterna för 2018 inte fanns att tillgå. Underkoncernen VTK Kiinteistöt Oy har som sitt intressesamfund sammanställt Kiinteistö Oy Ruusuparkki med en ägarandel på 26,09 %, men VAV Asunnot Oy:s andel på 8,2 % har inte sammanställts. De intressebolag som inte medtagits i sammanställningen har en ringa inverkan på koncernens siffror.

Interna transaktioner och internbidrag

Koncernsamfundens inbördes intäkter och kostnader samt fordringar och skulder har minskats, liksom de av koncernsamfunden och kommunen ägda samkommunernas inbördes intäkter och kostnader samt fordringar och skulder, med undantag av små affärstransaktioner. Interna täckningsbidrag som ingår i viktiga bestående aktiva har dragits av. De fastighetsskatter som betalats av koncernsamfunden har eliminerats som interna poster i koncernbokslutet. Koncernens interna anslutningsavgifter har inte till alla delar kunnat utredas och elimineras.

Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver

I koncernbalansräkningen har reserverna och de skattemässiga reserverna och avskrivningsdifferensen uppdelats i fritt eget kapital och kalkylmässig skatteskuld. Uppdelningen har beaktats vid elimineringen av egendomen, avskiljningen av minoritetsandelarna och sammanställningen av intressesamfunden.

Eliminering av internt innehav

Kommunens och dottersamfundens samt samkommunernas interna innehav har eliminerats. Den differens som uppkommit vid elimineringen har i sin helhet bokförts på den räkenskapsperiod då förvärvet skedde. I de underkoncerner som bildats av dottersamfunden har innehavet eliminerats enligt anskaffningsutgiftsmetoden.

Minoritetsandelar

Minoritetsandelarna har avräknats från koncernens över- och underskott i koncernens resultaträkning samt från koncernens eget kapital i koncernens balansräkning.

Intressesamfund

Intressesamfunden har sammanställts i koncernbokslutet genom kapitalandelsmetoden.

Korrigering av planmässiga avskrivningar

Dottersamfundens väsentliga avskrivningar av materiella tillgångar har korrigerats så att de motsvarar avskrivningar enligt plan och utgiftsresternas differens har bokförts som rättelse av dottersamfundets avskrivningar i koncernens resultaträkning medan den differens som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder har bokförts som en korrigering av över- eller underskott från tidigare räkenskapsperioder i koncernens balansräkning. I fråga om intressesamfund har avskrivningarna korrigerats för de samfunds del där de nödvändiga uppgifterna varit tillgängliga och korrigeringen för koncernens del varit betydande.

Behandling av derivatavtal

I koncernens noter har, utöver Vanda stads derivatinstrument, också sammanställts de derivatinstrument som underkoncernen Vanda Energi Ab, underkoncernen VAV Asunnot Oy, Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM), Samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HNS) och Samkommunen ETEVA meddelat i sina bokslut.

Vanda Energi har i sitt bokslut som utgift bokfört differensen mellan tidpunkten för derivatavtalets uppgörande och bokslutsdagens verkliga värde. Dessa transaktioner har annullerats i koncernen i enlighet med Bokföringsnämndens kommunsektions utlåtande 115/24.1.2017, där det konstateras att bokföringsnämndens utlåtande 1963/2016 om behandlingen av derivatinstrument inte tillämpas i kommunernas bokslut för år 2016.

Jämförbarheten i relation till uppgifterna för den föregående räkenskapsperioden

Under 4.4 noter som gäller säkerheter och ansvarsförbindelser under momentet Derivat har jämförelseuppgifterna ändrats från motsvarande noter i bokslutet för 2017 så att de nominella värdena för underkoncernen Vanda Energis råvaruderivat har rättats.

Intäkter och kostnader som hänför sig till tidigare räkenskapsperioder samt korrigeringar av fel

I koncernbokslutet framgår, i form av stora korrigeringar, under tidigare räkenskapsperioders överskott, följande poster: Differensen mellan tidpunkten för derivatavtalets uppgörande och bokslutsdagens verkliga värde som Vanda Energi Ab bokfört som utgift i sitt bokslut för 2017, vilka inte annullerats i Vandas koncernbokslut för 2017 (- 1 442 051,87e). I koncernbokslutet för 2017 har Vandas andel av samkommunen HRT:s överskott från tidigare räkenskapsperioder som tagits upp i Vanda stads lång- och kortfristiga fordringar annullerats. Denna notering har rättats i koncernbokslutet för 2018 (-1 757 324,92).

4.2 Noter till resultaträkningen

Verksamhetens intäkter

Verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Allmän förvaltning	381 899	363 772	2 788	4
Stadsdirektörens verksamhetsområde	2 792	2 227	2 827	2 257
Verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice	11 417	10 908	8 791	8 751
Social- och hälsovårdsväsendet	296 614	278 955	40 623	42 046
Bildningsväsendet	35 786	36 861	35 911	37 087
Markanvändning, byggnad och miljö	299 434	288 075	112 603	122 920
Affärsverk och fonder				
Mellersta Nylands räddningsverk	26 628	25 426	27 521	27 207
Företagshälsan i Vanda	4 487	4 227	5 031	4 773
Mun- och tandhälsan	6 684	6 331	6 684	6 331
Marja-Vanda	209	603	209	603
Social kreditgivning	0	1	1	1
Bostadslånefonden	0	1	1	1
Verksamhetsintäkter totalt	**1 065 950**	**1 017 387**	**242 989**	**251 981**

Skatteinkomster

Specifikation av skatteinkomster		
1 000 €	2018	2017
Kommunal inkomstskatt	825 742	818 980 354
Andel av samfundsskatteintäkter	77 930	80 698 970
Fastighetsskatt	79 074	77 331 246
Skatteinkomster totalt	**982 746**	**977 011**

Statsandelar

Specifikation av statsandelar				
1 000 €	**Koncernen**		**Staden**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Kalkylerade statsandelar				
Statsandel för kommunens basservice (exkl. utjämning)	198 742	197 718	198 742	197 718
Utjämning av statsandelar utgående från skatteinkomster	-41 649	-45 527	-41 649	-45 527
Övriga statsandelar inom undervisnings- och kulturväsendet	21 394	22 080	16 295	16 743
Statsandelar totalt	**178 486**	**174 271**	**173 387**	**168 934**

Specifikation av köp av tjänster

Specifikation av köp av tjänster		
1 000 €	**2018**	**2017**
Köp av kundtjänster	402 581	379 701
Köp av övriga tjänster	238 854	287 713
Stadens köp av tjänster totalt	**641 435**	**667 413**

Stöd till fullmäktigegrupper

Stöd till fullmäktigegrupper		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kristdemokraternas fullmäktigegrupp	3	4
Centerns fullmäktigegrupp	6	7
Grönas fullmäktigegrupp	24	21
Fullmäktigegruppen De blåa i Vanda	6	0
Socialdomokraternas fullmäktigegrupp	36	36
Vänsterförbundets fullmäktigegrupp	8	7
Samlingspartiets fullmäktigegrupp	34	26
Sannfinländarnas fullmäktigegrupp	10	8
SFP:s fullmäktigegrupp	3	3
Stöd till fullmäktigegrupper totalt	**130**	**112**

Grunderna för avskrivning enligt plan

	Avskrivningsmetod	Avskrivningstid före 1.1.2013 anskaffade	Avskrivningstid fr.o.m. 1.1.2013 anskaffade
Immateriella tillgångar			
Utvecklingsutgifter	Lineär	3–5 år	2 år
Rätt att utnyttja regionala samprojekt			
Trafikleder	Lineär	15 år	5 år
Spårtrafik	Lineär	15 år	5 år
Övriga immateriella rättigheter	Lineär	5 år	5 år
Goodwill	Lineär	5 år	2 år
Övriga utgifter med lång verkningstid			
ADB-program	Lineär	3–5 år	2 år
Utvecklingsutgifter	Lineär	3–5 år	2 år
Ändringsarbeten i hyres- och aktielokaler	Lineär	3 år	2 år
Övriga	Lineär	3 år	2 år
Materiella tillgångar			
Mark- och vattenområden	Ingen avskrivn.		
Byggnader och konstruktioner			
Förvaltnings- och institutionsbyggnader	Lineär	30 år	20 år
Fabriks- och produktionsbyggnader	Lineär	20 år	20 år
Ekonomibyggnader	Lineär	15 år	10 år
Fritidsbyggnader	Lineär	20 år	20 år
Bostadsbyggnader	Lineär	50 år	30 år
Fasta konstruktioner och anordningar			
Gator, vägar, torg och parker	Lineär	15 år	15 år
Broar, bryggor och badinrättningar	Lineär	15 år	10 år
Övriga mark- och vattenkonstruktioner	Lineär	15 år	15 år
Utomhusbelysning	Lineär	15 år	15 år
Övriga rör- och kabelnät	Lineär	15 år	15 år
Maskiner o. anordn. vid vattenverk o.dyl.	Lineär	10 år	10 år
Fasta lyft- och flyttanordningar	Lineär	15 år	15 år
Trafikregleringsanordningar	Lineär	15 år	10 år
Övriga fasta maskiner, anordn.o.konstrukt.	Lineär	10 år	10 år
Maskiner och inventarier			
Fartyg av järn	Lineär	15 år	15 år
Fartyg av trä o. andra flytande arbetsmaskiner	Lineär	8 år	8 år
Övriga transportmedel	Lineär	5 år	4 år
Övriga rörliga arbetsmaskiner	Lineär	5 år	5 år
Övriga tunga maskiner	Lineär	10 år	10 år
Övriga lätta maskiner	Lineär	5 år	5 år
Sjukhus-, hälsovårds- o. dyl. anordningar	Lineär	5 år	5 år
ADB-utrustning	Lineär	3 år	3 år
Övriga anordningar och inventarier	Lineär	3 år	3 år
Övriga materiella tillgångar			
Naturresurser	Avskr. enligt användn.		
Konst- och värdeföremål	Ingen avskrivn.	–	–
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	Ingen avskrivn.	–	–
Investeringar i bestående aktiva			
Aktier och andelar	Ingen avskrivn.	–	–

Ändringar i de avsättningar som ingår i intäkter och kostnader

Ändringar i avsättningar				
1 000 €	**Koncernen**		**Staden**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Pensionsansvar 1.1	338	369	218	234
Minskningar	-13	-31	-13	-16
Pensionsansvar 31.12	**325**	**338**	**205**	**218**
Reserv för miljöåtaganden 1.1	17 408	15 533	11 414	9 426
Ökningar	997	2 228	0	2 000
Minskningar	-836	-353	-117	-12
Reserv för miljöåtaganden 31.12	**17 569**	**17 408**	**11 297**	**11 414**
Övriga avsättningar 1.1	7 081	6 575	0	0
Ökningar	2 445	1 140	0	0
Minskningar	-982	-634	0	0
Övriga avsättningar 31.12	**8 544**	**7 081**	**0**	**0**

Väsentliga försäljningsvinster och -förluster

Försäljningsvinster och -förluster bland bestående aktiva tillgångar				
1 000 €	**Koncernen**		**Staden**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Övriga verksamhetsintäkter				
Försäljningsvinster, mark- och vattenområden	38 343	39 696	38 200	42 971
Försäljningsvinster för aktier	6 340	0	0	0
Försäljningsvinster för lös egendom	3 389	497	3 225	497
Försäljningsvinster totalt	**48 072**	**40 193**	**41 425**	**43 468**
Övriga verksamhetskostnader				
Försäljningsförluster, mark- och vattenområden	828	957	828	957
Övriga försäljningsförluster	274	10	0	0
Försäljningsförluster totalt	**1 102**	**967**	**828**	**957**

Extraordinära intäkter och kostnader

Specifikation av extraordinära intäkter och kostnader				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Extraordinära intäkter				
Samkommunen HNS återbäring av patientförsäkring och förlängning av uppföljningstiden	0	816	0	0
Extraordinära intäkter totalt	**0**	**816**	**0**	**0**

Specifikation av ränteintäkter för dividendintäkter och grundkapital

Specifikation av dividendintäkter och ränteintäkter på grundkapital		
1 000 €	**2018**	**2017**
Dividendintäkter från övriga samfund	12 605	12 530
Grundkapitalets räntor av kommunsamfund	1 400	1 400
Sammanlagt	**14 005**	**13 930**

Ändring i avskrivningsdifferensen

Specifikation av ändringar i avskrivningsdifferensen		
1 000 €	**2018**	**2017**
Ändring i avskrivningsdifferens i ansl. till investeringsreserv	-283	-402
Ändringar i avskrivningsdifferensen, totalt	**-283**	**-402**

4.3 Noter till balansräkningen

4.3.1 Noter till balansräkningens aktiva

Bestående aktiva

Bestående aktiva							
Immateriella tillgångar							
1 000 €					Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkningstid	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1					39	55 532	55 571
Ökningar under räkenskapsperioden					37	5 882	5 919
Minskningar under räkenskapsperioden					0	-450	-450
Överföringar mellan poster					24	1 941	1 965
Räkenskapsperiodens avskrivning					-28	-24 787	-24 815
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12					72	38 118	38 190
Materiella tillgångar							
1 000 €	Mark- och vatten-områden	Byggnader	Fasta konstruktioner och anordningar	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Förskottsbetalningar och pågående nyanskaffningar	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	292 760	552 941	304 579	16 603	317	34 385	1 201 586
Ökningar under räkenskapsperioden	16 927	29 197	37 132	7 152	0	34 161	124 569
Finansieringsandelar under räkenskapsperioden	0	-920	-2 985	-44	0	32	-3 917
Minskningar under räkenskapsperioden	-12 972	-840	0	-37	0	0	-13 849
Överföringar mellan poster	0	17 957	2 115	951	0	-22 989	-1 966
Räkenskapsperiodens avskrivning	0	-39 206	-36 721	-6 670	0	0	-82 597
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	296 715	559 129	304 120	17 955	317	45 589	1 223 826

Vanda stad har aktiverat utgifter för utvecklingsarbete under övriga utgifter med lång verkningstid i immateriella tillgångar enligt följande: Samordnad information 2 364 611,93 euro och e-tjänster 1 300 000 euro som de största utgifterna. De oavskrivna utvecklingsutgifterna i slutet av året uppgick till sammanlagt 8 574 714,17 euro. Avskrivningsmetoden för utgifter för utvecklingsarbete är lineär fr.o.m. 1.1.2013 två år och i äldre fall fem år.

Aktier och andelar					
1 000 €	Aktier koncernbolag	Aktier ägarintresse samfund	Samkommuns-andelar	Övriga aktier och andelar	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	111 010	9 000	148 042	25 276	293 328
Ökningar under räkenskapsperioden	3 365	0	0	959	4 324
Minskningar under räkenskapsperioden	-12 726	0	0	-227	-12 953
Oavskriven anskaffningsutgift	101 649	9 000	148 042	26 008	284 699

Msb-, övriga låne- och övriga fordringar				
1 000 €	Fordringar på koncernsamfund	Fordringar på samkommuner	Fordringar på övriga samfund	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	47 701	234 783	5 983	288 467
Ökningar under räkenskapsperioden	0	0	94	94
Minskningar under räkenskapsperioden	-3 188	0	-514	-3 702
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	44 513	234 783	5 563	284 859

Specifikation av mark- och vattenområden

1 000 €	**Koncernen**		**Staden**	
	2018	**2017**	**2018**	**2017**
Mark- och vattenområden				
Fastigheternas anslutningsavgifter	1 073	1 039	410	410
Övriga mark- och vattenområden	391 347	379 599	296 305	293 679
Nedskrivning, mark- och vattenområden	-1 455	0	0	-1 329
Uppskrivning, mark- och vattenområden	0	5 339	0	0
Mark- och vattenområden totalt	**390 965**	**385 977**	**296 715**	**292 760**

Innehav i dottersamfund

Dottersamfund, andelar i samkommuner samt intresseföretag 31.12.2018

				Kommunkoncernens andel, 1 000 €		
Koncernsamfundets namn	**Hemort**	**I kommunens ägo, %**	**I koncernens ägo, %**	**Av eget kapital**	**Av främmande kapital**	**Av räkenskapsper. över-(underskott)**
Dotterbolagen						
As Oy Vantaan Elviira	Vanda	100,0 %	100,0 %	909	0	0
As Oy Vantaan Katriinanrinne	Vanda	100,0 %	100,0 %	343	739	-44
As Oy Vantaan Keltasafiiri	Vanda	100,0 %	100,0 %	515	143	20
As Oy Vantaan Sepänpuisto	Vanda	100,0 %	100,0 %	833	274	11
Kiint Oy Kehäsuora	Vanda	100,0 %	100,0 %	3 042	622	26
Kiint Oy Pakkalan Kartanonkoski 10	Vanda	100,0 %	100,0 %	2 468	2	-14
Kiint Oy Pakkalankuja 11	Vanda	100,0 %	100,0 %	1 456	0	31
Kiint Oy Tiedepuisto	Vanda	100,0 %	100,0 %	4 065	7 314	40
Kiint Oy Tikkurilan Keskustapysäköinti	Vanda	100,0 %	100,0 %	1 535	9	-1
Kiint Oy Tikkurilan Linja-autoasema	Vanda	100,0 %	100,0 %	35	0	-2
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	Vanda	100,0 %	100,0 %	2 051	9	-88
As Oy Vantaan Maarukka	Vanda	100,0 %	100,0 %	5	0	-3
Ratakujan Pysäköinti Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	2 032	113	-298
Tikkuparkki Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	7 993	40	-444
Vantaan Kiinteistö ja Vesi Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	786	79	83
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	1 156	8 138	276
Vantaan Työterveys Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	7	0	-1
Koncernen VAV Asunnot Oy	Vanda	100,0 %	100,0 %	167 008	555 284	12 549
VAV Asunnot Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy-koncernen	Vanda	100,0 %	100,0 %	29 029	132 559	2 415
Kiint Oy Myyrinselkä	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Paloasema	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Innovaatioinstituutti Oy	Vanda	0,0 %	100,0 %			
Vantaan Moottorirata Oy	Vanda	95,4 %	100,0 %	258	1	-355
Kiint Oy Lehdokkitien Virastotalo	Vanda	84,6 %	100,0 %	714	27	-109
A-Tulkkaus Oy	Vanda	99,6 %	99,6 %	1 390	1 043	47
Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy	Vanda	95,5 %	95,5 %	15 437	706	-131
Ruukkukujan Autopaikat Oy	Vanda	87,2 %	87,5 %	-21	109	-27
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	Vanda	37,1 %	86,3 %	131	6	-13
Korson Pienteollisuustalo Oy	Vanda	83,1 %	83,1 %	141	20	-12
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	Vanda	77,1 %	77,1 %	1 445	18	-140
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	Vanda	62,2 %	73,8 %	1 309	563	-157
Vanda Energi Ab	Vanda	60,0 %	60,0 %	93 037	243 237	12 334
Vanda Energi Elnät Ab	Vanda	0,0 %	60,0 %			
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	Vanda	52,4 %	52,4 %	157	119	9

Innehav i samkommuner och intresseföretag

Dottersamfund, andelar i samkommuner samt intresseföretag 31.12.2018

				Kommunkoncernens andel, 1 000 €		
Koncernsamfundets namn	**Hemort**	**I kommunens ägo, %**	**I koncernens ägo, %**	**Av eget kapital**	**Av eget kapital**	**Av räkenskapsper. över-(underskott)**
Samkommunerna						
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster	Helsingfors	19,5 %	19,5 %	107 279	319 439	5 997
Samkommunen Helsingforsregionens trafik	Helsingfors	17,2 %	17,2 %	14 332	18 555	324
Nyländska samkommunen för missbrukarvård	Hyvinge	17,5 %	17,5 %	363	83	14
Nylands förbund	Helsingfors	15,4 %	15,4 %	256	4 736	1
ETEVA	Mäntsälä	12,2 %	12,2 %	2 049	6 105	189
Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt samkomm.	Helsingfors	11,9 %	11,9 %	46 789	87 760	-677
Samkommunen Västra-Nylands folkhögskola	Raseborg	3,1 %	3,1 %	40	8	0
Samkomm. Kårkulla kommunalförbund för omsorger	Kirjala	2,5 %	2,5 %	313	751	-9
Intressesamfund						
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	Vanda	41,5 %	41,5 %	-905	30	-1 003
Hakunilan Keskus Oy	Vanda	40,4 %	40,4 %	-2 236	17	0
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	Vanda	40,0 %	40,0 %	-118	20	-231
Kiint Oy Vantaan Säästötalo	Vanda	39,6 %	39,6 %	-196	1 762	-83
Kiint Oy Korsontie 2	Vanda	34,0 %	34,0 %	-209	1	0
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	Vanda	32,4 %	32,4 %	16 345	2 920	117
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	Vanda	30,5 %	30,5 %	-10	25	-1
Kaunialan Sairaala Oy	Grankulla	45,0 %	45,0 %	367	1 762	-83
Kiint Oy Hakucenter	Vanda	11,0 %	29,2 %	-864	16	-7
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	Vanda	27,2 %	27,2 %	-219	5	-576
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	Vanda	26,0 %	26,0 %	7 922	4 769	221
As Oy Korsonpiha	Vanda	24,1 %	24,1 %	-316	1	-8
As Oy Hirvitie 39	Vanda	21,7 %	21,7 %	91	1	1
Vanda Energi Oy Ab (underkoncern)	Vanda					
Svartisen Holding AS	Trondheim	0,0 %	49,6 %			
Suomen Energia-Urakonti Oy	Helsingfors	0,0 %	25,9 %			
Solar Power Holding Oy	Helsingfors	0,0 %	24,1 %			
Kolsin Voima Oy	Kotka	0,0 %	22,5 %			
VTK Kiinteistöt Oy	Vanda					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vanda	0,0 %	38,3 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vanda	0,0 %	26,6 %			
Osammanställda						
Yrityspuiston Autopaikat Oy	Vanda	31,0 %	31,0 %			
VAV Asunnot Oy (underkoncern)	Vanda					
Kivikirveenkujan Autopaikoitus Oy	Vanda	0,0 %	67,4 %			
Metsolan Pysäköinti Oy	Vanda	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	Vanda	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	Vanda	0,0 %	23,3 %			
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	Vanda	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	Vanda	0,0 %	9,4 %			

Lång- och kortfristiga fordringar av koncernsamfund

Specifikation av fordringar				
1 000 €	2018		2017	
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Fordringar av dottersamfund				
Kundfordringar	0	557	0	842
Lånefordringar	0	998	0	332
Fordringar av samkommuner, i vilka kommunen är medlem				
Kundfordringar	0	2 136	0	4 791
Resultatregleringar	3 402	15 000	12 059	6 041
Fordringar av intressesamfund samt övriga ägarintressesamfund				
Kundfordringar	0	1 346	0	28
Fordringar sammanlagt	**3 402**	**20 037**	**12 059**	**12 034**

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Långfristiga resultatregleringar				
Inkomstrester				
HRT kommunandel, överskott	0	0	3 401	13 378
Övriga inkomstrester	3 627	1 949	0	0
Kortfristiga resultatregleringar				
Inkomstrester				
Skattefordringar	563	936	19	10
Periodiserade personalkostnader	26	160	0	0
Periodiserare räntor	135	161	8	22
Periodiserare utlåningsräntor	0	0	123	139
Fordr. på statsunderstöd och EU-underst.	1 493	1 062	584	940
FPA:s ersättningar för företagshälsovård	2 609	2 687	2 015	1 892
HRT kommunandel, överskott	0	0	15 000	6 041
Social- och hälsovårdens resultatregleringar	0	0	3 359	5 003
Övriga inkomstrester	20 488	27 986	3 699	2 991
Resultatregleringar sammanlagt	**28 941**	**34 941**	**28 208**	**30 416**

Specifikation av finansiella värdepapper

Finansiella värdepapper		
1 000 €	**2018**	**2017**
Aktier och andelar		
Återanskaffningspris	9 355	10 998
Bokföringsvärde	246	1 086
Skillnad	9 109	9 912

4.3.2 Noter till balansräkningens passiva

Eget kapital

Specifikation av eget kapital				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Grundkapital				
Grundkapital 1.1	349 118	349 118	349 118	349 118
Grundkapital 31.12	349 118	349 118	349 118	349 118
Övriga egna fonder				
Bostadslånefonden				
Grundkapital 1.1			92 805	91 160
Ökningar			1 517	1 645
Grundkapital 31.12			94 322	92 805
Marja-Vandafonden				
Grundkapital 1.1			22 805	23 804
Minskningar			1 022	999
Grundkapital 31.12			21 783	22 805
Fonden för social kreditgivning				
Grundkapital 1.1			1 778	1 831
Ökningar			20	27
Minskningar			12	80
Grundkapital 31.12			1 785	1 778
Skadefonden				
Grundkapital 1.1			4 861	6 116
Ökningar			5 000	0
Minskningar			1 337	1 255
Grundkapital 31.12			8 524	4 861
Övriga egna fonder				
Grundkapital 1.1	189 431	182 316		
Ökningar	4 236	7 134		
Minskningar	6 147	729		
Grundkapital 31.12	187 520	188 721		
Överskott från tidigare räkensk.per. 1.1	632 288	548 814	467 108	425 061
Ökningar	0	474	0	1 725
Minskningar	11 762	8	5 000	1 329
Korrigering av föreg. räkensk.per.	-2 701	1 768	0	0
Överskott från tidigare räkensk.per. 31.12	617 826	551 048	462 108	425 457
Räkenskapsperiodens översk./undersk.	35 725	81 240	5 159	41 651
Eget kapital totalt	**1 190 189**	**1 170 128**	**942 801**	**938 475**

Avskrivningsdifferens

Specifikation över avskrivningsdifferens		
1 000 €	**2018**	**2017**
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering	2 359	2 642
Avskrivningsdifferens totalt	**2 359**	**2 642**

Långfristiga skulder som förfaller senare än efter fem år

Långfristiga skulder		
1 000 €	**2018**	**2017**
Masskuldebrevslån	61 433	67 167
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	380 018	390 879
Lån från offentliga samfund	0	0
Långfristiga skulder totalt	**441 451**	**458 046**

Emitterade masskuldebrevslån

Masskuldebrevslån		
1 000 €	**2018**	**2017**
Långfristiga		
Vanda stads masskuldebrevslån 120548-11-2 =100012		
- Lånets nominella värde/emission: 20.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	10 400	11 200
- ränta %: 6 mån. euribor marg. - 0,05		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-800	-800
- Återstående kapital 31.12	9 600	10 400
Vanda stads masskuldebrevslån 5428576010 =100014		
- Lånets nominella värde/emission: 40.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	19 200	20 800
- ränta %: 12 mån. euribor/marg. + 0,025		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-1 600	-1 600
- Återstående kapital 31.12	17 600	19 200
Vanda stads masskuldebrevslån 5432569011 =100015		
- Lånets nominella värde/emission: 35.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	19 833	21 000
- ränta %: 6 mån. euribor/marg. + 0,0075		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-1 167	-1 167
- Återstående kapital 31.12	18 667	19 833
Vanda stads masskuldebrevslån 5436652017 =100016		
- Lånets nominella värde/emission: 15.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	9 000	9 500
- ränta %: 12 mån. euribor/marg. + 0,02		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-500	-500
- Återstående kapital 31.12	8 500	9 000
Vanda stads masskuldebrevslån 5451344019 =100017		
- Lånets nominella värde/emission: 50.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	31 667	33 333
- ränta %: 6 mån. euribor/ ej marg.		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-1 667	-1 667
- Återstående kapital 31.12	30 000	31 666
Vanda stads masskuldebrevslån JVK 2/2014 =100309		
- Lånets nominella värde/emission: 45.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	45 000	45 000
- ränta %: 3 mån. euribor/marg. +0,36		
- Överföring till kortfristiga masskuldebrevslån	-45 000	0
- Återstående kapital 31.12	0	45 000
Vanda stads masskuldebrevslån JVK 1/2016 =100336		
- Lånets nominella värde/emission: 40.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	40 000	40 000
- ränta %: fast. +0,155		
- Återstående kapital 31.12	40 000	40 000
Långfristiga masskuldebrevslån totalt	**124 367**	**175 100**

Masskuldebrevslån		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kortfristiga		
Vanda stads masskuldebrevslån 120548-11-2 =100012		
- Lånets nominella värde/emission: 20.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	800	800
- ränta %: 6 mån. euribor/marg. -0,005		
- amorteringsrat, 2 gånger om året à 400.000,-	-800	-800
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	800	800
- Återstående kapital 31.12	800	800
Vanda stads masskuldebrevslån 5428576010 =100014		
- Lånets nominella värde/emission: 40.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	1 600	1 600
- ränta %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- amorteringsrat, 1 gång om året	-1 600	-1 600
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	1 600	1 600
- Återstående kapital 31.12	1 600	1 600
Vanda stads masskuldebrevslån 5432569011 =100015		
- Lånets nominella värde/emission: 35.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	1 167	1 167
- ränta %: 6 mån. euribor/marg. +0,0075		
- amorteringsrat, 2 gånger om året á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	1 167	1 167
- Återstående kapital 31.12	1 167	1 167
Vanda stads masskuldebrevslån 5436652017 =100016		
- Lånets nominella värde/emission: 15.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	500	500
- ränta %: 12 mån. euribor/marg. +0,02		
- amorteringsrat, 1 gång om året	-500	-500
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	500	500
- Återstående kapital 31.12	500	500
Vanda stads masskuldebrevslån 5451344019 =100017		
- Lånets nominella värde/emission: 50.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	1 667	1 667
- ränta %: 6 mån. euribor, ej marg.		
- amorteringsrat, 2 gånger om året á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	1 667	1 667
- Återstående kapital 31.12	1 667	1 667
Vanda stads masskuldebrevslån JVK 2/2014 =100309		
- Lånets nominella värde/emission: 45.000.000,00		
- ränta %: 3 mån. euribor/marg. +0,36		
- amortering: bulletlån		
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	45 000	
- Återstående kapital 31.12	45 000	
Vanda stads masskuldebrevslån JVK 1/2014 =100308		
- Lånets nominella värde/emission: 65.000.000,00		
- Återstående kapital 1.1	65 000	0
- ränta %: 3 mån. euribor/marg. +0,30		
- amortering: bulletlån	-65 000	
- Överföring från långfristiga masskuldebrevslån	0	65 000
- Återstående kapital 31.12	0	65 000
Kortfristiga masskuldebrevslån totalt	**50 733**	**70 733**
Masskuldebrevslån totalt	**175 100**	**245 833**

Avsättningar

Avsättningar				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Övriga avsättningar				
Avsättningar för pensioner	325	338	205	218
Miljöansvar	17 569	17 408	9 896	9 952
Övriga avsättningar	8 544	7 081	1 401	1 462
Övriga avsättningar totalt	**26 438**	**24 826**	**11 501**	**11 632**

Koncernsamfundets lång- och kortfristiga skulder

Främmande kapital				
1 000 €	2018		2017	
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Skulder till dottersamfund				
Lån	0	31 959	0	48 188
Leverantörsskulder	0	9 010	0	9 007
Sammanlagt	**0**	**40 969**	**0**	**57 195**
Skulder till samkommuner där kommunen är medlem				
Leverantörsskulder	0	-1 608	0	7 386
Sammanlagt	**0**	**-1 608**	**0**	**7 386**
Skulder till intresseföretag och andra ägarintressesamfund				
Leverantörsskulder	0	1 310	0	1 346
Sammanlagt	**0**	**1 310**	**0**	**1 346**
Främmande kapital totalt	**0**	**40 671**	**0**	**65 927**

Specifikation av anslutningsavgifter och övriga skulder

Specifikation av anslutningsavgifter och övriga skulder				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Anslutningsavgifter och övriga skulder (långfristiga)				
Anslutningsavgifter	140 896	135 420	0	0
Anslutningsavgifter och övriga skulder totalt	**140 896**	**135 420**	**0**	**0**

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Kortfristiga resultatregleringar				
Skatteskulder	308	1 232	0	0
Periodisering av löner och lönebikostnader	89 616	89 616	54 074	54 016
Ränteperiodiseringar	1 543	1 853	279	356
Övriga resultatregleringar	21 782	14 221	2 754	2 112
Resultatregleringar totalt	**113 249**	**106 922**	**57 107**	**56 484**

4.4 Noter som gäller säkerheter och ansvarsförbindelser

Skulder för vilka fastighetsinteckning eller aktier ställts som säkerhet

Skulder för vilka fastighetsinteckning ställts som säkerhet				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	133 615	142 447		
Inteckningar som ställts som säkerhet	183 378	183 998	0	0
Lån från offentliga samfund	447 403	436 322		
Inteckningar som ställts som säkerhet	888 521	945 686	0	0
Inteckningar totalt	**1 071 899**	**1 129 684**	**0**	**0**
Skulder för vilka aktier ställts som säkerhet				
Lån från finansinstitut och försäkringsinrättningar	11 981	13 856		
De pantsatta aktiernas bokföringsvärde	20 730	12 898	0	0
Pantsatta aktier totalt	**20 730**	**12 898**	**0**	**0**

Övriga säkerheter för egna förbindelser och koncernsamfundet

Säkerheter				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Säkerheter för egen del				
Inteckningar som ställts som säkerhet	9	11	0	0
Övriga säkerheter för egen del	5 487	3 717	0	0
Säkerheter totalt	**5 496**	**3 728**	**0**	**0**

Hyresansvar

Hyresansvar				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Hyresansvar				
Förfaller under följande räkenskapsperiod	24 029	21 631	37 231	29 141
Förfaller senare	128 531	92 666	383 867	303 068
Hyresansvar totalt	152 560	114 297	421 098	332 209
Leasingansvar				
Förfaller under följande räkenskapsperiod	29 382	24 349	11 802	9 004
Förfaller senare	199 968	208 552	26 242	12 937
Leasingansvar totalt	229 350	232 901	38 044	21 942
Hyresansvar totalt	**381 910**	**347 198**	**459 142**	**354 151**

Hyresansvaren meddelats utan mervärdesskatt.

Givna ansvarsförbindelser

Ansvarsförbindelser				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Borgensförbindelser för lån för samfund inom samma koncern				
Borgensförbindelser för dem som ingår i samma koncern			515 747	579 630
Använt av borgensförbindelser 31.12			336 576	355 608
Inte använt av borgensförbindelser 31.12			179 171	224 021
Skulder och ansvar för vilka borgen givits 31.12			237 564	267 738
Borgensförbindelser för leasingansvar för samfund inom samma koncern				
Borgensförbindelser för dem som ingår i samma koncern			176 000	172 000
Använt av borgensförbindelser 31.12			172 000	156 397
Inte använt av borgensförbindelser 31.12			4 000	15 603
Skulder och ansvar för vilka borgen givits 31.12			149 223	115 671
Borgensförbindeler till förmån för övriga				
Borgensförbindeler till förmån för övriga	114 906	93 875	71 000	52 100
Använt av borgensförbindelser 31.12	78 309	50 039	34 403	28 898
Inte använt av borgensförbindelser 31.12	36 597	43 837	36 597	23 202
Skulder för vilka borgen givits 31.12	61 114	61 418	19 908	19 643

Övriga ansvarförbindelser

Ansvar för Kommunernas garanticentrals borgensansvar		
1 000 €	2018	2017
Kommunens andel av garanticentralens borgensansvar 31.12	1 273 245	1 227 906
Kommunens andel av garanticentralens fond för att täcka eventuella ansvar 31.12	818	812

Övriga ekonomiska ansvar

Övriga externa arrangemang utanför balansräkningen				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Avtalsansvar				
Entreprenadavtal	106 793	122 177	86 928	122 177
Markanvändningsavtal	1 845	1 572	1 522	1 572
Övriga avtal	73 098	136 829	3 580	1 599
Avtalsansvar sammanlagt	181 736	260 578	92 030	125 348
Ansvar gällande återbetalning av mervärdesskatt	36 212	36 700	0	0
Övriga externa arrangemang utanför balansräkningen	**217 948**	**297 278**	**92 030**	**125 348**

Derivatinstrument

Derivatinstrument				
1 000 €	Koncernen		Staden	
	2018	2017	2018	2017
Nominella värden för öppna derivatavtal				
Räntederivat	342 255	367 667	130 000	150 000
Valutaderivat	1 555	3 314	0	0
Övriga derivat	9 296	25 599	0	0
Nominella värden totalt	353 107	396 580	130 000	150 000
Marknadsvärden för öppna derivatavtal				
Räntederivat	-5 481	-8 659	0	-794
Valutaderivat	55	-234	0	0
Övriga derivat	4 515	288	0	0
Marknadsvärden totalt	-910	-8 605	0	-794

Kassaflöden som orsakas av räntederivat har under räkenskapsperioden bokförts som korrigering av räntekostnader.

De s.k. basis swapparna

- 30 miljoner euro, avtalets inledningsdatum 27.6.2012, slutdatum 27.6.2019, staden betalar ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,166 % och tar emot en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.
- basic swap som upphäver ovanstående basic swap, 30 miljoner euro, avtalsdatum 1.2.2017, avtalets inledningsdatum 27.12.2016, slutdatum 27.6.2019, staden tar emot ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,166 % och betalar en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.
- 15 miljoner euro, avtalets inledningsdatum 14.11.2012, slutdatum 14.11.2019, staden betalar ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,1325 % och tar emot en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.
- basic swap som upphäver ovanstående basic swap, 15 miljoner euro, avtalsdatum 1.2.2017, inledningsdatum 14.11.2016, slutdatum 14.11.2019, staden tar emot ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,1325 % och betalar en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.

- 20 miljoner euro, avtalets inledningsdatum 14.11.2012, slutdatum 14.11.2022, staden betalar ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,1175 % och tar emot en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.
- Basic swap som upphäver ovanstående basic swap, 20 miljoner euro, avtalsdatum 1.2.2017, inledningsdatum 14.11.2016, slutdatum 14.11.2022, staden tar emot ränta Euribor 6 mån. justerad med den årliga marginalen -0,1175 % och betalar en ränta på Euribor 3 mån. Avtalet är av engångskaraktär.

Basic swapparna ovan upphäver varandra, varvid positionen är stängd.

Koncernens derivatinstrument

Med derivatinstrument säkrar Vanda Energi sin egen elproduktion enligt produktionsprognosen för de närmaste åren, bränslen som bolaget behöver, utsläppsrättigheter och -certifikat samt sådana anskaffningar från elbörsen som motsvarar elförsäljning. Elens prisrisker har säkrats genom att man ingått elderivat för både försäljningens och produktionens del. Bolagets öppna elderivat är elfutures och -forwards som noterats i börsen Nasdaq Commodities. Elderivatens öppna nettovolym är lägre under derivatens löptid än det förutspådda mycket sannolika antalet upphandlingar med spot-pris.

Vanda Energi skyddar sig mot prisrisker i fråga om bränslen genom att göra affärer med råvaruderivat. Bolaget har kol- och oljederivat. Bolaget skyddar sig mot dollarns värdeförändringar genom att bedriva handel med valutaderivat. Prisriskerna för utsläppsrätter för koldioxid undgås åter genom utsläppsrättsderivat samt genom att beakta kostnaderna orsakade av utsläppsrätter i produktionsplaneringen. Med bränsle-, utsläppsrätts- och valutaderivat har verkningarna från prisriskerna i fråga om bränslen och utsläppsrätter på bolagets resultat skyddats.

Vanda Energi har med räntederivat skyddat den rörliga räntans ränterisk för sina banklån och avtal utanför balansräkningen (leasing-finansiering). De ränteswapavtal vars giltighetstid och ränteperiod motsvarar lånets löptid och ränteperiod (omvänd enhet för räntornas del), presenteras i bokslutsnoterna som exponeringar. Ränteswapavtal och råvaruderivat där man inte lyckas göra någon justering har uppskattats avtalsspecifikt enligt bokslutsdagens värde. I sådana fall har den negativa skillnaden mellan värdet för tidpunkten då derivatet ingåtts och bokslutsdagens värde bokförts som kostnad för räkenskapsperioden. De verkliga värdena på Vanda Energis derivatinstrument baseras på bokslutsdagens marknadssiffror och har bekräftats av utomstående.

Samkommunen ETEVA har ett ränteswapavtal som ingåtts för säkringsändamål. Avtalet har ingåtts för att förminska ränterisken för ett enskilt lån. Med avtalet har den rörliga räntan ändrats till fast. Avtalet förfaller 2022.

Samkommunen HRM:s derivat omfattar ränteswapavtal samt valutaväxlingsavtal. Samtliga derivat har ingåtts för säkringsändamål. Ränteswapavtalen har ingåtts för att säkra ränterisken för enskilda lån. De långfristiga lånens rörliga ränta har bundits till en fast ränta med ränteswapavtal. Kassaflödena från ränteswapavtal har bokförts som räntekostnader eller -intäkter. Med ett valutaväxlingsavtal har ett lån uttryckt i utländsk valuta (SEK) omvandlats till lån i euro. Derivatens verkliga värden har angetts enligt bankens meddelande.

HNS derivat omfattar ränteswapavtal och elderivat. Samtliga ränteswapavtal och elderivat har ingåtts för säkringsändamål. Kassaflöden som orsakas av derivat har under räkenskapsperioden bokförts som korrigeringar av kostnader. Derivatens verkliga värde har inte tagits upp som kostnad i bokslutet. Det verkliga värdet presenteras i noterna under övriga arrangemang utanför balansräkningen.

HNS har två ränteswapavtal med avsikt att skydda mot ränterisker, varav båda gäller fristående lån. Med avtalen har man ändrat lånens rörliga räntor till fasta och en del av lånekapitalet har säkrats. Datumen för räntebetalningar motsvarar låneavtalet under säkringsperioden. En del av elförbrukningen säkras med elderivat som skaffas i säkringssyfte och byts till en fysisk produkt. Det finns 26 stycken avtal och de har ingåtts för kalenderåren 2019, 2020, 2021 och 2022.

VAV Yhtymä Oy har säkrat bolagets räntestödslån med rörlig ränta, vars självriskränta är 3,4 %, mot ränterisker genom ränteswapavtal. När räntenivån är negativ leder också den negativa ränteskillnaden till betalningsskyldighet. Avtalen följer lånens villkor och därför framställs de som balansräkningens externa ansvar. Bolaget har ränteswapavtal i två olika räntegrupper, rörlig ränta 12 mån. Euribor, fast ränta 1,034 % – 1,096 % och rörlig ränta 6 mån. Euribor, fast ränta 0,937 % – 0,952 %. Alla avtal går ut 2025.

4.5 Noter som gäller miljöbokföringen

Miljöbokföringen i Vanda

De allmänna anvisningarna om redovisning och lämnande av upplysningar om miljöaspekter i bokslut för kommuner och samkommuner som bokföringsnämndens kommunsektion vid handels- och industriministeriet utarbetat fungerar som utgångspunkt för uppgörandet av kommunernas miljöbokföring. De inkomster, kostnader och investeringar som följs upp i Vandas miljöbokföring har fastställts i samband med arbetet för att utveckla rapporteringen av den hållbara utvecklingen i de sex största städerna.

Miljöintäkter, miljökostnader och miljöinvesteringar i Vanda enligt verksamhet

År 2018 uppgick miljöintäkterna i Vanda till 928 700 euro. De största miljöintäkterna kom från fastighetscentralens energieffektivitetsarbete, miljöskyddets myndighetsuppgifter och från oljebekämpningsfondens bidrag för skydd av jordmån och grundvatten.

Miljökostnaderna uppgick år 2018 till totalt 29,8 miljoner euro. Merparten av kostnaderna utgjordes i likhet med tidigare år av kostnader i gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder

Miljöinvesteringarna låg år 2018 något över en miljon euro, varav största delen användes för klimat- och naturskydd, bekämpning av buller och vibrationer samt skydd av jordmån och grundvatten.

Miljöintäkter, -kostnader och -investeringar

1 000 €	Intäkter		Kostnader		Investeringar	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Luftskydd	10	4	1 104	1 421	80	494
Vattenskydd och hantering av avloppsvatten	0	0	669	834	0	26
Avfallshantering och renhållning av områden	0	0	4 106	3 387	25	12
Skydd av mark och grundvatten	2	4	2 025	171	189	367
Buller- och vibrationsbekämpning	0	0	3	72	165	209
Naturskydd och landskapsvård	0	0	78	82	204	30
Miljöskyddets myndighetsuppgifter	118	61	1 565	947	0	0
Övriga miljöskyddsåtgärder	0	609	16 625	16 364	100	2 182
Klimatskydd	799	0	1 301	680	264	0
Miljöverksamheten totalt	**929**	**678**	**27 477**	**23 958**	**1 027**	**3 322**
Skatter, Investeringarnas avskrivningar	0	0	2 324	2 486	0	0
Totalt	**929**	**678**	**29 801**	**26 444**	**1 027**	**3 322**

Miljöekonomiska nyckeltal

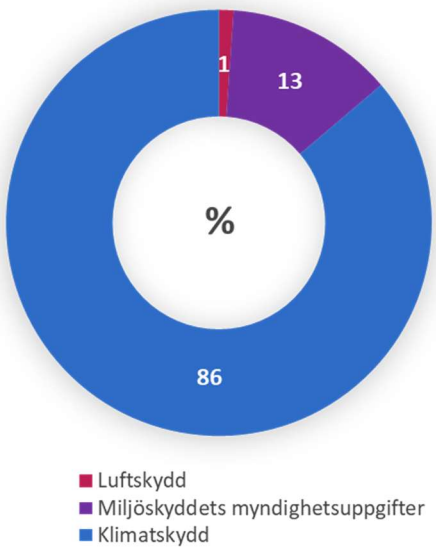
Miljöekonomiska nyckeltal		
	2018	**2017**
Intäkter		
Miljöintäkter/verksamhetens intäkter	0,4 %	0,3 %
Miljöintäkter/invånare	4,1 €	3,0 €
Kostnader		
Miljökostnader + avskrivningar/verksamhetens kostn.+avskrivn.	1,9 %	1,7 %
Miljökostnader + avskrivningar/invånare	120,4 €	107,4 €
Investeringar		
Miljöinvesteringar/investeringar totalt	0,8 %	3,0 %
Miljöinvesteringar/invånare	4,5 €	14,9 €

Miljöintäkter

Med miljöintäkter avses sådana inkomster från kommunorganisationens verksamhet som har samband med miljöskyddet. I dessa ingår t.ex. avfallshanteringsavgifter samt ersättningar som kommunen debiterat av miljöförstörare för arbeten som kommunen utfört eller låtit utföra för att återställa och städa upp miljön samt de åtgärder som inhämtats via energibesparingar. En miljöintäkt är en miljöinkomst som periodiserats till räkenskapsperioden.

År 2018 uppgick miljöintäkterna för Vandas stadsorganisation till 928 700 euro. De utgjorde 0,4 procent av stadens alla verksamhetsintäkter. Miljöintäkterna uppgick till 4,1 euro per invånare.

Figur: Fördelningen av miljöintäkter

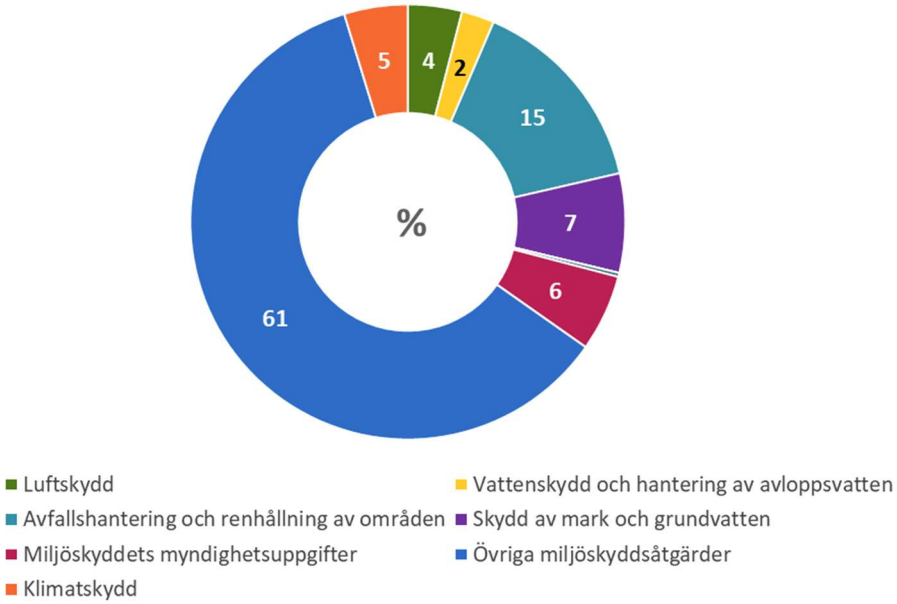
Miljökostnader

Den totala summan för miljökostnader utgörs av miljöutgifter som periodiserats på räkenskapsperioden samt avskrivningar som gjorts på miljöinvesteringar under räkenskapsperioden. Miljöutgifterna definieras som utgifter som medförs av miljöskyddsåtgärder. Miljöutgifter orsakas av olika åtgärder som vidtagits för att åstadkomma miljönytta eller för att förhindra, reducera eller återställa skador på miljön, förbättra standarden hos framtida miljöskydd och för att främja en hållbar användning av naturresurser.

Kostnaderna för miljöskyddsåtgärderna presenteras i tillämpliga delar i enlighet med den allmäneuropeiska statistiska kategoriseringen av miljöskyddsåtgärder.

I Vanda uppstod huvuddelen av de sammanlagda miljökostnaderna på 29,8 miljoner euro i gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder (16,6 miljoner euro). Kostnaderna för avfallshantering och renhållning av områden uppgick till 4,1 miljoner euro, andelen för miljöskyddets myndighetsuppgifter var 1,6 miljoner euro och för luftskyddet användes 1,1 miljoner euro. Miljökostnaderna utgjorde 1,9 procent av stadens alla verksamhetskostnader. Miljökostnaderna uppgick till 120,4 euro per invånare.

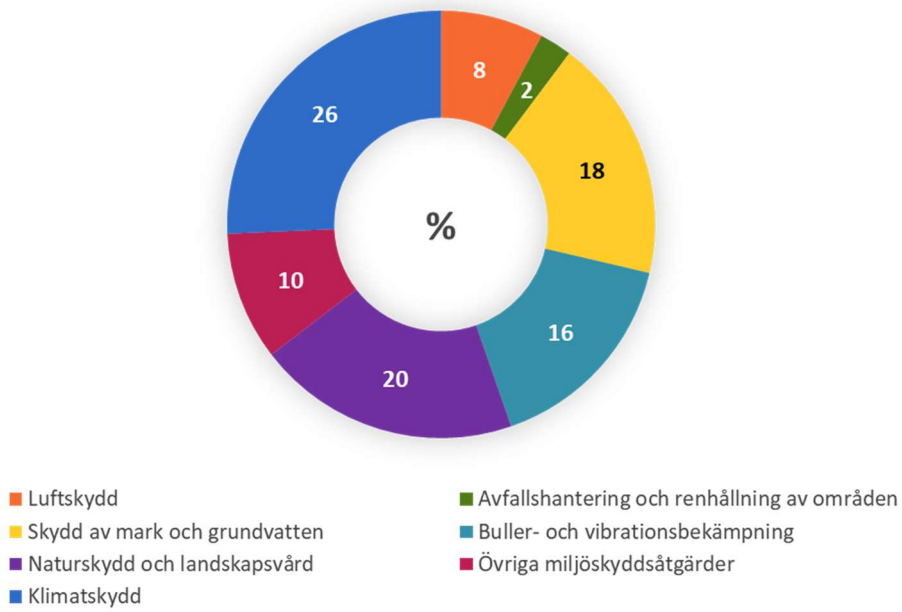
Figur: Fördelningen av miljökostnader utan skatter och investeringarnas avskrivningar

Miljöinvesteringar

Miljöinvesteringarna är utgifter som uppkommer för tillgångar som anskaffats för att producera nyttigheter samt för att förebygga, reducera eller återställa skador på miljön, förbättra standarden hos framtida miljöskydd eller för anskaffningen av nyttigheter för att främja en hållbar användning av naturresurserna. Dessutom förväntas investeringarna avkasta inkomster eller är avsedda att fortlöpande under flera räkenskapsperioder användas som produktionsfaktorer i kommunens produktion av nyttigheter och tjänster medan anskaffningsutgiften överskrider gränsen för smärre anskaffningar enligt avskrivningsplanen. De finansieringsandelar och bidrag som avsatts för investeringar minskas från miljöinvesteringarnas anskaffningsutgift.

I Vanda gjordes miljöinvesteringar för lite mer än en miljon euro. Mest, 264 000 euro, investerades i åtgärder förknippade med klimatskydd. De utgjorde 0,8 procent av stadens alla investeringar. Miljöinvesteringar gjordes till ett belopp av 4,5 euro per invånare.
Figur: Fördelningen av miljöinvesteringar

Luftskydd

Kommunalteknikcentralen fick 10 220 euro i inkomster från dammbindningsarbeten på vägar som ägs av privata väglag, vilket är dubbelt så mycket som året innan. För luftskyddet förekom inga övriga intäkter under 2018.

Nästintill samtliga av kommunalteknikcentralens kostnader för luftskydd år 2018 bestod av personalkostnader för vårstädning av gatorna och arbetet för att binda dammet, köp av tjänster samt material och förnödenheter. Andelen för dessa uppgick till en miljon euro, då kostnaderna året innan uppgick till 1,4 miljoner euro.

Kommunalteknikcentralen investerade 80 000 euro i borstningsmaskiner och tvättutrustning.

Några andra investeringar gjordes inte i luftskyddet år 2018.

Vattenskydd och hantering av avloppsvatten

År 2018 fick man inte in några inkomster för vattenskydd och hantering av avloppsvatten.

Merparten av kostnaderna på 669 457 euro för vattenskydd och hanteringen av avloppsvatten utgjordes av köp av tjänster vid fastighetscentralen. Utgifterna för bildningsväsendets verksamhetsområde uppgick till ca 10 769 euro och de bestod huvudsakligen av avgifter för avfallsvatten och slam samt laboratoriekostnader för vattenprover.

Avfallshantering och nedskräpning

Avfallshanteringen och nedskräpningen gav inga inkomster under 2018.

Kostnaderna för avfallshantering uppgick år 2018 till totalt 4,1 milj. euro, varav kommunalteknikcentralens andel var 1,1 milj. euro. En stor utgiftspost vid kommunalteknikcentralen bildades av kostnaderna för städning av miljön och avlägsnande av klotter, på samma sätt som året innan. Fastighetscentralens kostnader för avfallshantering var 786 463 euro. Bildningsväsendets kostnader för avfallshantering var 84 546 euro, vilka orsakades av hantering av farligt avfall och köp av containertjänster.

Merparten av de avfallskostnader som uppkom inom verksamhetsområdet för social- och hälsovård (110 623 euro) utgjordes av avgifter för avfallshantering.

År 2018 ledde HRM:s och huvudstadsregionens återvinningscentrals avfallshanteringstjänster till knappt en miljon euro i kostnader för staden.

Fastighetscentralen investerade 25 060 euro i avfallshantering och renhållning av områden.

Skydd av mark och grundvatten

De intäkter som år 2018 inkom för skydd av mark och grundvatten på 1 901 euro utgjordes av Oljeskyddsfondens bidrag till räddningsverket.

Största delen av kostnaderna på drygt två miljoner euro för skydd av mark och grundvatten bestod av personalkostnader och konsultarbeten vid kommunalteknikcentralen (92 359 euro) och räddningsverkets utgifter (46 990 euro).

År 2018 investerades 189 321 euro i skydd av mark och grundvatten, av vilket kommunalteknikcentralen använde största delen för att iståndsätta förorenad mark.

Buller- och vibrationsbekämpning

Bekämpningen av buller och skakningar gav inga intäkter år 2018.

Kostnaderna för bekämpning av buller och skakningar (2 600 euro) orsakades år 2018 av bullerutredningar vid kommunalteknikcentralen.

Kommunalteknikcentralen använde 114 772 euro för investeringar i bekämpningen av buller och skakningar, för vilket man byggde bullervallar och -hinder. Summan var nästan hälften så liten som året innan. Fastighetscentralen investerade 50 000 i bekämpning av buller och vibrationer, där objektet var den gamla stationen i Dickursby.

Skydd av naturen och landskapet

Inga inkomster för skydd av naturen och landskapet flöt in 2018.

Kostnaderna för skydd av naturen och landskapet uppgick år 2018 till sammanlagt 78 405 euro. Största delen av summan bestod av räddningsverkets kostnader samt fastighetsservicens och invånarservicens kostnader för köp av ett naturskyddsområde (33 605 euro).

Vanda stads investeringar i naturskydd och landskapsskydd uppgick till hela 204 236 euro då motsvarande summa året innan var 30 203 euro. Kommunalteknikcentralen planerade och byggde leder i naturskyddsområdena i Rosendal, Lillträsk och Bymossalunden. Kommunalteknikcentralen deltog också i förverkligandet av en naturstig för barn i Soltorp, vilken planerades av miljöcentralen.

Miljöskyddets myndighetsuppgifter

Inkomsterna i denna grupp utgjordes främst av tillståndsavgifter i anslutning till miljöskyddets myndighetsuppgifter. Inkomsterna uppgick till sammanlagt närmare 117 668 euro.

Kostnaderna för miljöskyddets myndighetsuppgifter uppgick till omkring 1 5 miljoner euro.

Inga investeringar i miljöskyddets myndighetsuppgifter gjordes år 2018.

Övriga miljöskyddsåtgärder

Till gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder räknas bland annat kostnader för miljöutbildning, -fostran och -rådgivning samt miljöledning. Utvecklingen av miljöledningen, utarbetandet av miljöprogram och ekostödverksamheten orsakade större personalkostnader än tidigare inom samtliga verksamhetsområden.

Övriga miljöskyddsåtgärder gav inga inkomster under 2018.

Merparten av de kostnader på närmare 16,6 miljoner euro som räknas till gruppen Övriga miljöskyddsåtgärder är utgifter för bildningsväsendets verksamhetsområde (14,2 milj. euro). Av dessa utgjordes 13,7 milj. euro av beräknade lönekostnader för miljöfostran och upprätthållandet av miljöledning. Miljöcentralens kostnader uppgick till ca 190 649 euro, vilka till största delen bestod av personalkostnader.

Byggnadstillsynens kostnader uppgick till 32 694 euro. Kostnaderna bestod av licensieringen av jord- och bergvärmepumpar, energirådgivning och lönekostnader för miljöexperter.

Samordningen av projektet Smart & Clean och medlemskapet i Green Net Finland medförde kostnader för näringsservicen på omkring 32 539 euro.

Fastighetscentralen investerade allt som allt 100 000 euro i övriga miljöskyddsåtgärder.

Klimatskydd

Verkställandet av energieffektivitetsavtalet och köp av tjänster i anslutning till ett e-projekt ledde till 798 882 euro i kostnader för fastighetscentralen, men de inbesparningar som den ökade energieffektiviteten medförde var i samma storlek, garanterade av aktören ESCO.

År 2018 investerade fastighetscentralen i solpaneler och fönstertätningar, förnyade värmedistributionscentraler så att de blev energieffektivare och gjorde grundliga renoveringar för att främja energieffektivitet till en summa av totalt 264 000 euro.

För klimatskydd uppstod kostnader på drygt 1,3 miljoner euro. De bestod utöver ESCO-projektens energieffektivitetsåtgärder av kostnader för miljögruppernas arbete vid olika verksamhetsområden, t.ex. i utvecklingsprojekt.

Miljöskatter och miljöansvar

Vanda stad betalade år 2018 sammanlagt 2,3 miljoner euro i miljörelaterade skatter.

4.6 Noter som gäller personalen

Antalet anställda 31.12		
	2018	**2017**
Allmän förvaltning	6	8
Stadsdirektörens verksamhetsområde	177	178
Verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice	962	966
Social- och hälsovårdsväsendet	3 240	3 206
Bildningsväsendet	6 015	5 832
Markanvändning, byggnad och miljö	643	668
Sammanlagt	**11 043**	**10 858**

Personalkostnader		
1 000 €	**2018**	**2017**
Personalkostnader enligt resultaträkningen	483 451	476 811
Peronalkostander som aktiverats bland immaterialla och materialla tillgångar	4 206	4 766
Personalkostnader totalt	**487 657**	**481 577**

Uttagna och redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda		
1 000 €	**2018**	**2017**
Samlingspartiet, Vanda	72	70
Samlingspartiet, Nyland	1	1
Centern i Finland, Vanda	14	17
Sannfinländarna	16	20
De blåa i Vanda	4	1
Kristdemokraterna i Finland	10	10
Finlands socialdemokratiska parti, Nyland	2	1
Finlands socialdemokratiska parti, Vanda	104	105
Svenska folkpartiet i Finland, Vanda	11	10
Gröna förbundet, Vanda	59	48
Vänsterförbundets kommunalorganisation i Vanda rf.	32	30
Redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda sammanlagt	**326**	**314**

Revisorernas arvoden		
1 000 €	**2018**	**2017**
Revisionssamfundet BDO Audiator Oy		
Revisionsarvoden	80	88
Övriga arvoden	12	28
Arvoden totalt	**91**	**116**

Kommunens transaktioner med intressenter

I noterna har presenterats uppgifter om stadens transaktioner med intressenter (dotterbolag/intressebolag), om de är väsentliga och om de inte har genomförts på vanliga kommersiella villkor. I noterna har också presenterats transaktioner med intressenter som genomförts på vanliga villkor, transaktionernas parter och värden, om det ansetts nödvändigt för att ge en rättvisande och tillräcklig bild. Uppgifter om enstaka transaktioner har sammanförts, om det inte är nödvändigt att separat presentera uppgifterna när man bedömer transaktionernas inverkan på kommunens ekonomiska situation.

Transaktionen har med iakttagande av principen om försiktighet ansetts nödvändig att uppge för att ge en rättvisande och tillräcklig bild, då transaktionens värde är minst en miljon euro (moms 0 %). Uppgifter om enskilda transaktioner har sammanförts enligt behov, så att en rättvisande bild i anslutning till helheten har förmedlats.

Koncernen VAV Yhtymä

Staden äger VAV Yhtymä Oy:s (tidigare VAV Asunnot Oy) hela aktiestock. I koncernen VAV Yhtymä finns för tillfället dotterbolagen VAV Palvelukodit Oy och VAV Asunnot Oy, till vilka affärsverksamheten bestående av bostadsfastigheter som omfattas av användnings- och överlåtelsebegränsningar överfördes genom verksamhetsöverlåtelse. Under räkenskapsåret 2018 har staden hyrt ut VAV Palvelukodit Oy:s bostäder och servicelokaler med separata hyresavtal för ett värde på totalt 4 221 332,85 euro (alv 0 %). VAV Asunnot Oy och VAV Yhtymä Oy har utgående från olika hyresavtal tagit ut 5 508 038,89 euro av staden år 2018. Hyrorna som tagits ut har fastställts enligt ARA-villkoren.

- Stadsstyrelsen beslutade 22.10.2018 (§ 24) att skriva under ett markanvändningsavtal, ett avtal om byggande av kommunalteknik och ett föravtal om byte av outbrutna områden med VAV Asunnot Oy. Bolaget betalade som en del av helheten staden sammanlagt 1 048 628 euro som ersättning för kostnaderna för samhällsbyggande enligt MBL 91 a §. Markanvändningsavtalet och de övriga avtalen i anslutning till omstruktureringen följer de villkor som allmänt tillämpas av Vanda stad.
- Stadsfullmäktige beslutade 24.9.2018 (§ 6) att stadens proprieborgen som specificerats i beslutet och som beviljats VAV Asunnot Oy (nuv. VAV Yhtymä Oy, FO-nummer 0640915-7) som lånesäkerhet överförs till VAV Ara-asunnot Oy (nuv. VAV Asunnot Oy, FO-nummer 2903526-6) som säkerhet för de penninginstitutlån med normala villkor som överförs vid verksamhetsöverlåtelse. Stadsfullmäktige beslutade att varje år ta ut en borgensprovision på 0,5 % av VAV Ara-asunnot Oy, som uträknas på det kapital som varje år på årets första dag återstår av det lån som borgensansvaret gäller, samt kräva att VAV Asunnot Oy skriver under specialvillkor (s.k. kovenanter) som gäller ägandet av VAV Ara-asunnot Oy:s aktier, enligt vilka VAV Asunnot Oy ska äga 100 procent av VAV Ara-asunnot Oy:s aktier och rösträtt under hela borgensansvarstiden.
- Stadsstyrelsen beslutade 17.9.2018 (§ 15) i anslutning till samma omstruktureringar att på motsvarande sätt överföra lån som beviljats ur bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfonden och specificerats i beslutet, sålunda att lånen överförs som en del av den affärsverksamhet som de gäller. Stadsstyrelsen beslutade att en förutsättning för att lånen ska överföras är att VAV Asunnot Oy (VAV Yhtymä Oy) skriver under specialvillkor (s.k. kovenanter) som gäller ägandet av VAV Ara-asunnot Oy:s aktier (VAV

Asunnot Oy:s), enligt vilka moderbolaget ska äga 100 % av dotterbolagets aktier och och rösträtt under hela lånetiden.

Lån som getts VAV Asunnot Oy med ett kapital på 34 020 582,62 euro 30.6.2018, har beviljats för social bostadsproduktion som bolaget driver. Med tillgångarna har man genomfört bostadsbyggande som omfattas av överlåtelse- och användningsbegränsningar och stöds av ARA . Det är inte fråga om sådan ekonomisk verksamhet som skulle snedvrida eller hota att snedvrida konkurrensen, eller inverka på handeln medlemsstaterna emellan. Lånen har överförts med sina förutvarande villkor och tillsammans med de fastigheter som omfattas av överlåtelse- och användningsbegränsningar. Lånen gäller dessa fastigheter på det sätt som ARA förutsätter. Lånen omfattar inte heller några sådana betydande ekonomiska risker som avses i kommunallagen. Lånen utgörs av villkorade tertiärlån på eget kapital, för vilkas respektive kapital bolaget betalar staden en ränta på 4 %. I den omstrukturering som genomfördes 2018 beviljades inga nya lån och således växte inte lånestocken i och med omstruktureringen.

Koncernen VTK Kiinteistöt

Staden äger hela aktiestocken i VTK Kiinteistöt Oy. Bolaget erbjuder lokalitetstjänster för stadskoncernens bruk. Bolaget har i anslutning till de avtal som är i kraft under räkenskapsåret 2018 fakturerat sammanlagt 22 237 957,32 euro av staden, vilket huvudsakligen utgjorts av hyror. Hyresavtalen mellan bolaget och staden har justerats från och med år 2015, så att avtalen följer marknadsvillkoren:

- Tekniska nämnden beslutade 24.3.2015 § 14 att hyra de s.k. idrottsanläggningfastigheterna av bolaget.
- Tekniska nämnden beslutade 30.1.2018 (§ 8) att godkänna utökningarna i hyresavtalet om idrottsfastigheter mellan staden och VTK Kiinteistöt Oy.
- Tekniska nämnden beslutade 20.3.2018 (§ 14) att underteckna det hyresavtal som gäller utbyggnaden och ändringen av Ylästön koulu.
- Tekniska nämnden beslutade 6.11.2018 § 15 att godkänna ändringarna i de hyresavtal som ingås med VTK Kiinteistöt Oy.

Utöver sitt egentliga och huvudsakliga verksamhetsområde som hänför sig till att hyra ut verksamhetslokaler har bolaget vidareuthyrt den personal till stadens idrottsservice som bolaget hyrt av Myyrmäen Urheilupuisto Oy, som ägs i sin helhet av bolaget (Allmänna sektionen 9.3.2015 § 8). Inhyrningen av personal inom VTK Kiinteistötkoncernen (Myyrmäen Urheilupuisto Oy → VTK Kiinteistöt Oy) och vidareuthyrningen till staden har upphört 31.5.2018.

VTK Kiinteistöt Oy och de dotterbolag som i sin helhet ägs av bolaget har staden beviljat lån från bostadslånefonden enligt följande:

- Kivistön Putkijäte Oy, lån som återstår 1 875 000 euro per 31.12.2018. För lånet uppbärs 6 månaders euriborränta + 0,50 % och utöver detta 0,50 % i årlig kreditprovision på det lånekapital som är obetalt den första dagen respektive kalenderår. Det är fråga om ett lån som getts innan kommunallagen trädde i kraft 2015. Enligt stadens bedömning omfattar lånet inte några betydande ekonomiska risker.
- Kivistön Pysäköinti Oy (fusionerats med VTK Kiinteistöt Oy 30.6.2018), lån som återstår 2 200 000 euro per 31.12.2018. För lånet uppbärs 6 månaders euriborränta + 0,50 % och utöver detta 0,50 % i årlig kreditprovision på det lånekapital som är obetalt den första dagen respektive kalenderår. Det är fråga om ett lån som getts innan kommunallagen trädde i kraft 2015. Enligt stadens bedömning omfattar lånet inte några betydande ekonomiska risker.

A-Tulkkaus Oy

Staden äger 99,6 % av aktiestocken i A-Tulkkaus Oy. Staden har i samband med bolagiseringen av verksamheten beslutat om ett serviceavtal som upprättas tillsammans med bolaget (Stadsstyrelsen 6.10.2014 § 15), som enligt

villkoren gäller fram till 30.9.2018. Med stöd av avtalet har staden under räkenskapsåret 2018 köpt sådana tolk- och översättningstjänster av bolaget som stämmer överens med dess verksamhetsområde för 1 944 104,42 euro.

Bolaget är en anknuten enhet i enlighet med upphandlingslagen för de enheter för offentlig upphandling som äger bolaget, varav kravet på att handla *i enlighet med det intresse som de upphandlande enheter som utövar ett bestämmande inflytande har* beror. Bolagets verksamhet är lönsam och de affärsmässiga villkor som tillämpas av bolaget kan inte anses okonventionella.

Kaunialan Sairaala Oy

Staden äger 45 % av aktiestocken i Kaunialan Sairaala Oy. Som ett led i de omstruktureringar som genomfördes år 2006 köpte Vanda stad Kaunialan sairaalas fastighet med alla byggnader av Sotainvalidien Veljesliitto - Krigsinvalidernas Brödraförbund ry. Kaunialan Sairaala Oy som ansvarar för sjukhusverksamheten är stadens hyresgäst i fastigheten. Stadsstyrelsen beslutade 8.2.2016 § 8 att för sjukhusbolaget godkänna en årlig hyreslättnad av varaktig natur på 250 000 euro från och med 1.1.2015, beroende på att den gamla huvudbyggnaden är olämplig för produktionsbruk.

Under räkenskapsåret 2018 har staden köpt social- och hälsovårdstjänster av bolaget för sammanlagt 114 267 503,76 euro. Köpen baserar sig på det avtal mellan Sotainvalidien Veljesliitto - Krigsinvalidernas Brödraförbund ry och Vanda stad som undertecknades 15.12.2006.

Bolaget betalade sammanlagt 1 826 951,45 euro i arrende under räkenskapsåret 2018, utgående från det avtal som undertecknades 15.12.2006 och de justeringar som gjorts senare.

Vanda Energi Ab

Staden äger 60 % av aktiestocken i Vanda Energi Ab. Bolagets bransch är el-, värme- och naturgasaffärsverksamhet och annan energiförsörjning samt tillverkning av produkter och handel i anslutning till dessa, energitjänster och övrig affärsverksamhet inom branschen. År 2018 har bolaget sålt el till staden till ett värde av 3,1 milj. euro och fjärrvärme till ett värde av 4,6 milj. euro. Bolaget har betalat staden 0,9 milj. euro i borgensprovision.

Dotterbolaget Vanda Energi Elnät Ab som i sin helhet ägs av Vanda Energi Ab har år 2018 debiterat 4,1 milj. euro i skattepliktiga elöverföringsavgifter av staden.

Avtalens värden följer marknadsvillkoren.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Staden äger hela aktiestocken i Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy. Bolaget erbjuder stadskoncernen fastighets-, sanitets- och måltidstjänster enligt det egna verksamhetsområdet. Bolagets fakturering av staden har under räkenskapsåret 2018 uppgått till 46,4 euro, vilket fördelar sig på måltidstjänster 21,1 euro, sanitetstjänster 13,0 euro och fastighetstjänster (inklusive väktartjänster) 12,3 euro.

- Tekniska nämnden beslutade 19.5.2015 (§ 28) godkänna det fastighetsskötselavtal som gäller skötsel och underhåll av fastighet, stödtjänster och skötseln av utomhusområden som enligt avtalsvillkoren är i kraft fram till 31.12.2020.
- Upphandlingsdirektören har genom sina separata beslut, med stöd av sina upphandlingsbefogenheter enligt kap. 4 kap. § 8, punkterna 6 och 7 i förvaltningsstadgan, fattat beslut om upphandlingen av stadens måltids- och sanitetetstjänster och upphandlingen av stadens aula- och väktartjänster.

Oy Apotti Ab

Staden äger mindre än 13 % av aktierna i Oy Apotti Ab. Bolaget producerar enligt sitt verksamhetsområde tjänster till självkostnadspris i anslutning till de klient- och patientdatasystem inom social- och hälsovården som bolaget äger. Bolaget är ett house-bolag som inte eftersträvar vinst. Bolagets eventuella vinst ska användas till att stödja och utveckla bolagets egen verksamhet och inga dividender delas ut.

Bolaget har under år 2018 debiterat 1 363 466,33 euro av staden. Av summan är 967 611,24 euro Vandas andel av bolagets verksamhetskostnader som baserar sig på delägaravtalet och 305 405,48 euro kostnader för tiden för produktionen av klient- och patientdatasystemet.

- Stadsfullmäktige beslutade 14.12.2015 (§ 8) att bevilja Oy Apotti Ab Vanda stads proprieborgen på högst 28 milj. euro för anskaffningen av ett klient- och patientdatasystem och som en del av bolagets finansieringsarrangemang på sammanlagt cirka 202 milj. euro, för att täcka de lån som bolaget lyfter för systemanskaffningen samt dessas räntor, dröjsmålsräntor och eventuella indrivningskostnader. Borgens giltighetstid har begränsats fram till högst 31.12.2028, Vanda stads proprieborgen överskrider enligt sina villkor aldrig stadens andel enligt ägarprocenten av det totala belopp för de finansieringsarrangemang eller enskilda lån/arrangemang som det ingås borgen för. Stadsfullmäktige beslutade ytterligare att Vanda stad förbehåller sig rätten att kräva kontrasäkerheter i det fall att bolagets ägarunderlag ändras, så att över hälften av dess aktier övergår till en ny ägare, eller syftet med dess verksamhet (att för sina ägare producera tjänster i anslutning till klient- och patientdatasystem för social- och hälsovården) ändras till följd av den pågående servicestrukturreformen. Stadsfullmäktige förutsatte att det under sådana förhållanden som omnämns ovan (ändringar i ägarunderlaget eller verksamheten) av enskild proprieborgen som beviljas Oy Apotti Ab varje år ska kunna tas ut en borgensprovision på minst 0,5 %, som räknas ut utgående från det kapital som återstår per 31.12 av det lån som borgensansvaret gäller, och att den proprieborgen som beviljas Oy Apotti Ab verkställs med närmare villkor som stadsstyrelsen godkänner separat, dock så att förutsättningarna som konstaterats i detta beslut uppfylls.
- Stadsstyrelsen beslutade 13.8.2018 (§ 15) att underteckna proprieborgen som garanti för stadens andel på 12,70 % (5 715 000 euro) av ett lån på 45 000 000 euro som Oy Apotti Ab lyft från Kuntarahoitus Oyj.
- Stadsstyrelsen beslutade 17.12.2018 (§ 19) att underteckna proprieborgen som garanti för stadens andel på 12,70 % (8 890 000 euro) av ett lån på 70 000 000 euro som Oy Apotti Ab lyft från Kuntarahoitus Oyj. Denna borgensförbindelse ersatte den borgen som undertecknades år 2016 (13 %, dvs. ett lån på 70 000 för andelen på 9 100 000 euro).

Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti

Vanda stad köpte 50 stycken aktier i serie B i Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti av Kiinteistö Oy Tikkurilan Terveysasema utgående från stadsstyrelsens beslut 28.5.2018. Efter att beslutet verkställts äger staden hela aktiestocken i Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti. Staden köpte den parkeringsanläggningsbyggnad som ägs av Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköinti av bolaget genom ett köpebrev som undertecknades 1.11.2018. Köpesumman är 1,0 milj. euro. På köpesumman inverkade de planändringar som var aktuella, vilka kom att leda till att parkeringsanläggningshelheten revs och bolagets parkeringsanläggningsverksamhet upphörde samt parkeringsanläggningens tekniska skick, som hade krävt omfattande ombyggnader ifall verksamheten hade fortsatt. Köpesumman motsvarade parkeringsanläggningens värde i Kiinteistö Oy Tikkurilan keskustapysäköintis balansräkning och stämde överens med KPMG Oy Ab:s och BDO Audiator Oy:s definitioner av parkeringsanläggningens värde. Genom samma avtal fattades beslut om arrendeavtalet mellan staden och bolaget. Köpesumman omfattade en ersättning för avslutandet av arrenderätten i förtid.

5 Särredovisade bokslut

5.1 Bokslut för Affärsverket Mellersta Nylands räddningsverk

5.1.1 Verksamhetsberättelsen

Räddningsverket ansvarar för säkerheten inom räddningsväsendets verksamhetsområde i mellersta Nyland med de medel som står till räddningsväsendets förfogande samt sörjer för akutvården i enlighet med gällande avtal. Räddningsverkets verksamhetsområde omfattar städerna Hyvinge, Träskända, Kervo och Vanda samt kommunerna Mäntsälä, Nurmijärvi, Borgnäs och Tusby. Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverks förvaltning organiseras enligt bestämmelserna i Vanda stads förvaltningsstadga. I stadens organisation hör Mellersta Nylands räddningsverk till verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice. Affärsverket har en direktion med 15 medlemmar.

Väsentliga händelser under räkenskapsperioden och efter att den avslutats

Räddningsverket har fortsatt arbetet med att skaffa beredskap inför olika hotfulla och farliga situationer och följer aktivt säkerhetsläget i hela Europa

Räddningsverket har samarbetsavtal med Hyvinge sjukvårdsområde och HUCS–Pejas område om att ordna akutvård. Det framtida vård- och landskapsreformen inverkar troligtvis också på hur akutvården ordnas i början av år 2021. Riksdagen har inte ännu godkänt lagstiftningen om landskapen.

Räddningsverket lär i början av 2021 gå över till de landskap som bildas. Inrikesministeriet har redan år 2016 grundat ett reformprojekt som förbereder övergången och våren 2019 behandlas projektets slutrapporter under våren 2019. Utgående från regeringens proposition överförs Mellersta Nylands räddningsverk till att utgöra en del av Nylands räddningsområde, som ansvarar för säkerheten hos cirka 1,6 miljoner människor. Arbetet med att bereda samarbetet mellan Räddningsväsendet och Nyland upptar en betydande del av räddningsverkets resurser om landskapet förverkligas.

Räddningsverket har under år 2018 utvecklat sin verksamhet, bland annat genom spetsenheten på Måttvägen och räddningsverkets utvecklingsprojekt, där slutsatserna dras under våren 2019. Vanda stads organisation ändras också i början av år 2020. Informationen har räddningsverket utvecklat särskilt genom intern information och sociala medier.

År 2018 uppgick antalet släcknings- och räddningsuppdrag inom Mellersta Nylands räddningsverks område till sammanlagt 8 022 st. (år 2017 var antalet 8 329). Uppdragen har minskat med 4 procent jämfört med året innan. Att uppdragen minskat till antalet förklaras av att antalet stormar och stormskador minskat, eftersom skadebekämpningsuppdragen minskade med 600 uppdrag från året innan.

År 2018 uppgick antalet uppdrag för Mellersta Nylands räddningsverks ambulanser till 35 761, då uppdragen var 34 845 till antalet året innan. Uppdragen ökade med tre procent. Den största uppdragsökningen skedde inom HYKS Pejas sjukvårdsområde, där uppdragen ökade med 4 procent (2018: 22 040 uppdrag och 2017: 21 149 uppdrag). Inom Hyvinge sjukvårdsområde förblev antalet uppdrag vid räddningsverkets enheter de samma jämfört med året innan (2018: 13 721 uppdrag och 2017 13 697 uppdrag).

Både inom HUCS Pejas (Vanda–Kervo) samt Hyvinge sjukvårdsområde följde patientinsatstidernas längd jämfört med året innan HNS:s beslut om servicenivå i alla klasser enligt larmets akuthetsgrad.

Räddningsväsendet utförde 1 967 första insatsen-uppdrag, vilket var en ökning med 7,0 % jämfört med året innan (1 831 uppdrag). Ökningen är den största i Vanda, där uppdragen var 1 259 till antalet (1 186 uppdrag), vilket beror på den stora användningsgraden när det gäller Vandas ambulanser.

De hotfulla och farliga situationer som den operativa akutvårds- och räddningspersonalen utsätts för har ökat.

För att förebygga olyckor utfördes under vissa bestämda tider kontrollbesök inom Mellersta Nylands räddningsverks område i 1 665 andra objekt än bostadshus, vilket motsvarar ett utfall på 97 procent i förhållande till det mål som ställts upp. Vidare gjordes 453 kontrollbesök i bostadshus i anslutning till efterkontrollen vid brandsäkerhetens självbedömning, vilka närmast gällde småhus.

Blanketter för brandsäkerhetens självbedömning skickades till 4 885 småhus och 89 procent av dessa återsändes. År 2018 inleddes ett pilotprojekt om brandsäkerhetens självbedömning i flervåningshus. I samband med pilotprojektsförsöket ordnade avtalsbrandkårerna i området invånarkvällar där man behandlade säkerhetsinformation samt säkerhetspromenader i de flervåningshus, dit det hade skickats blanketter för brandsäkerhetens självbedömning. Blanketter för brandsäkerhetens självbedömning skickades till sammanlagt 236 flervåningshus, av vilka 69 procent svarade inom utsatt tid.

År 2019 fortsätter kontrollen av bostadshus med kontrollbesök i första hand till de små- och flervåningshus, som inte skickat tillbaka blanketten för egen kontroll eller meddelat att bristerna har åtgärdats.

Förvaltningen och dess förändringar

Mellersta Nylands räddningsverk leds av en ledningsgrupp. Till affärsverkets direktion hör räddningsdirektören, räddningschefen, riskhanteringschefen och säkerhetskommunikationschefen. Förvaltningsuppgifterna har gått att fördela mellan ledningsgruppen och den övriga personalen och samarbetet med ekonomiservicecentralen har fungerat mycket bra. Ekonomichefens uppgifter har från början av år 2016 skötts av Heidi Piikki vid ekonomiservicecentralen, men hon övergick i andra uppgifter i slutet av år 2018. Hon gör ännu upp räddningsverkets ekonomiska bokslut för år 2018.

Affärsverkets ekonomi och budgetutfall

Den budget som godkändes av räddningsverkets direktion har gjorts upp för två olika verksamheter, räddningsväsendet och akutvården.

Resultaträkningens budgetjämförelse

Det bindande mål som Vanda stadsfullmäktige uppställt i budgeten var ett rörelseöverskott på 0 euro. Målet nåddes med ett rörelseöverskott på 516 917,83 euro. Räkenskapsperiodens överskott uppgick till 872 962,22 euro efter redovisade avskrivningsdifferenser.

För räddningsverkets del uppgick omsättningen till 27,7 miljoner euro (27,4 milj. euro år 2017). Affärsverksamhetens övriga intäkter uppgick till 0,2 miljoner euro (0,05 miljoner euro år 2017). Verksamhetsintäkterna sin helhet utfaller nästan helt enligt budgeten. Verksamhetskostnaderna uppgick till 26,1 miljoner euro (24,9 miljoner euro år 2017). Av detta utgjordes 4,3 milj. euro av köp av material och tjänster (3,6 milj. euro år 2017), 17,3 milj. euro av personalkostnader (17,1 milj. euro år 2017) och 4,6 milj. euro av övriga utgifter för affärsverksamheten (4,2 milj. euro år 2017). Verksamhetskostnaderna underskred budgeten med 0,5 milj. euro. Räddningsväsendets rörelseöverskott på 505 555 euro påverkades av att personalkostnaderna var 0,6 milj. euro mindre än prognostiserat. Underskridningen berodde på lediga befattningar för förvaltningens, chefsstabens och stödtjänsternas del.

För akutvårdens del förverkligades det bindande målet för budgeten. Omsättningen uppgick till 9,9 miljoner euro (9,7 milj. euro år 2017). I akutvården uppgick inkomsterna från akutvårdens transporter till 3,7 milj. euro under räkenskapsperioden. Till Hyvinge sjukvårdsområde återbetalades inkomster på 2,1 milj. euro (2,0 milj. euro år 2017). För HYKS Pejas sjukvårdsområdes del uppgick inkomsterna till 1,6 milj. euro (1,5 milj. euro år 2017). Verksamhetskostnaderna akutvård uppgick till 9,9 milj. euro (9,8 milj. euro år 2017). Av detta utgjordes 1,0 milj. euro av köp av material och tjänster, 8,1 milj. euro av personalkostnader och 0,8 milj. euro av övriga utgifter för affärsverksamheten.

Finansieringsdelens budgetjämförelse

Kassaflödet i ordinarie verksamhet och investeringar var 91 282 euro. Ändringen i likvida medel på 964 755 euro under räkenskapsperioden höjer summan för likvida medel till 2 476 633 euro.

Investeringsdelens budgetjämförelse

Det bindande målet 1,59 milj. uppfylldes för investeringarnas del. Till investeringar användes 1 590 403 euro. Efter finansieringsandelarna på 12 434 euro och de överlåtelsevinster på 642 euro som uppkommit av bilförsäljning uppgick nettoinvesteringarna till 1 577 327 euro.

Personal

I slutet av år 2018 uppgick antalet anställda till 485, av vilka 59 var visstidsanställda. Antalet ordinarie anställda ökade med 9 personer jämfört med år 2017. Personalkostnaderna uppgick till sammanlagt 25 410 090 euro år 2018.

Redogörelse för ordnandet av intern kontroll och riskhantering

Förverkligandet av räddningsverkets mål, användningen av medel och resultaten övervakas genom regelbunden rapportering. Till Vanda stad och de övriga kommunerna avges rapport i anslutning till delårsöversikterna. Resultatenheternas och kontorens resultat uppföljs i samband med delårsöversikterna. Personliga mål och resultatövervakning behandlas huvudsakligen vid utvecklingssamtal.

Under räkenskapsperioden 2018 känner räddningsverket inte till några sådana åtgärder som strider mot lag och stadgar samt god förvaltningssed och gott ledarskap, vilka skulle leda till en betydande ersättning, talan eller någon annan yrkan eller rättslig påföljd. Mot övervakningsverksamheten har anförts sådana besvär i förvaltningsärenden som kan anses höra till det normala.

Den prehospitala akutsjukvården sköttes i enlighet med de samarbetsavtal som gjorts upp med Hyvinge sjukvårdsområde samt HUCS-Pejas område.

Under räkenskapsperioden har det inte konstaterats några förluster eller värdeminskningar i anskaffningen eller överlåtelsen av egendom eller i bruksvärdet.

Räddningsverket hyr lokaler i fastigheter som ägs av kommunerna eller fastighetsaktiebolag.

Identifieringen av räddningsverkets interna risker har genomförts i anslutning till räddningsverkets egen beredskapsplanering och i enlighet med Vanda stads anvisningar. Både externa och interna risker som hotar räddningsverkets serviceförmåga har beaktats.

Anvisningar om riskhantering och intern kontroll har getts i räddningsverkets verksamhetsstadga. Riskhantering i anslutning till servicen utvecklas som en del av räddningsväsendets riksomfattande riskhantering. Verksamhetsstadgan preciseras genom räddningsdirektörens beslut om upphandlings- och beställningsrättigheter samt de anvisningar som behövs.

Riskhanteringen i anslutning till arbetarskyddet har genomförts enligt arbetarskyddslagen genom att använda räddningsverkens gemensamma program PERA och i akutvården dessutom ett program som upprätthålls av sjukvårdsdistriktet.

Datasäkerheten och dataskyddet följer Vanda stads anvisningar och inrikesministeriets krav för säkerhetsnätet.

Förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat

Affärsverket Mellersta Nylands räddningsverk uppvisade före reserver ett överskott på 516 917,83 euro. För räkenskapsperioden bokförs som minskning av avskrivningsdifferensen de avskrivningar på 356 044 euro som gäller bestående aktiva efter anskaffning via investeringsreserven.

Direktionen för Mellersta Nylands räddningsväsendes affärsverk föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 872 962,22 euro överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

5.1.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet

Resultaträkning

Sammandrag av resultaträkningen 1 000 €	Räddningsväs.			Akutvård Hyvinge			Akutvård Pejas		
	Budget 2018	Utfall	Avvikelse	Budget 2018	Utfall	Avvikelse	Budget 2018	Utfall	Avvikelse
Omsättning	27 630	27 657	27	4146	4 146	0	5 573	5 778	205
Övriga rörelseintäkter	130	173	43	0	0	0	0	8	8
Material och tjänster	-4 259	-4 259	0	-583	-454	129	-645	-541	104
Personalkostnader	-17 833	-17 271	562	-3169	-3 264	-95	-4 477	-4 876	-399
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 120	-1 152	-32	-8	0	8	-4	0	4
Övriga rörelsekostnader	-4548	-4642	-94	-386	-418	-32	-447	-371	76
Rörelseöverskott (-underskott)	**0**	**506**	**506**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**
Finansiella intäkter och kostnader	0	2	2	0	0	0	0	0	0
Överskott (underskott) före reserver	**0**	**508**	**508**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	356	356	0	0	0	0	0	0
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**0**	**864**	**864**	**0**	**10**	**10**	**0**	**-1**	**-1**

Sammandrag av budgeten 1000 €	Budget 2018	Utfall	Avvikelse
Omsättning	37 349	37 581	232
Övriga rörelseintäkter	130	181	51
Material och tjänster	- 5 487	- 5 254	233
Personalkostnader	- 25 480	- 25 410	70
Avskrivningar och nedskrivningar	- 1 132	- 1 152	- 20
Övriga rörelsekostnader	- 5 381	- 5 431	- 50
Rörelseöverskott (-underskott)	**0**	**515**	**515**
Finansiella intäkter och kostnader	0	2	2
Överskott (underskott) före reserver	**0**	**517**	**517**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	0	356	356
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	**0**	**873**	**873**

Finansieringsanalys 2017

Sammandrag av finansieringsanalysen 1000 €	Budget 2018	Utfall	Avvikelse
Kassaflöde av ordinarie verksamhet	1 002	1 505	503
Kassaflödet för investeringarnas del	- 1 460	- 1 414	46
Kassaflödet för övriga förändringar i likviditeten	0	874	874
Förändring i likvida medel	**- 458**	**965**	**1 423**

Investeringar

Sammandrag av investeringarna 1000 €	Budget 2018	Utfall	Avvikelse
Räddnings- och släckningsenheter, övrigt fordonsmateriel	1490	1 418	72
Övrigt räddnings- o. servicemateriel	0	132	- 132
Ledningscentraler	30	0	30
Skyddsrumssystem	30	41	- 11
Datasystem	40	0	40
Investeringar totalt	**1 590**	**1 590**	**0**
Statsandelar och överlåtelseinkomster	0	- 13	13
Investeringar netto	**1 590**	**1 577**	**13**

5.1.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal

Resultaträkning för Mellersta Nylands räddningsverk	1.1–31.12.2018	1.1–31.12.2017
Omsättning	37 580 732,23	37 164 157,13
Övriga rörelseintäkter	181 130,60	46 015,10
Material och tjänster		
Material, förnödenheter och varor	- 1 947 446,05	- 1 585 131,08
Köp av tjänster	- 3 306 737,46	- 3 082 646,33
	- 5 254 183,51	- 4 667 777,41
Personalkostnader		
Löner och arvoden	- 20 200 970,75	- 19 575 334,74
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	- 4 320 870,21	- 4 237 609,22
Övriga lönebikostnader	- 888 248,79	- 1 203 066,24
	- 25 410 089,75	- 25 016 010,20
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	- 1 151 690,79	- 1 338 940,69
Övriga rörelsekostnader	- 5 431 031,04	- 5 041 018,01
Rörelseöverskott (-underskott)	**514 867,74**	**1 146 425,92**
Finansiella intäkter och kostnader		
Övriga finansiella intäkter	2 162,72	1 633,90
Övriga finansiella kostnader	- 112,63	- 23,96
	2 050,09	1 609,94
Överskott (underskott) före reserver	**516 917,83**	**1 148 035,86**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferensen	356 044,39	411 355,05
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**872 962,22**	**1 559 390,91**

Resultaträkningens nyckeltal		
Avkastning på investerat kapital, %	7,0	17,6
Avkastning på av kommunen investerat kapital, %	7,0	17,6
Vinst, %	1,4	3,1

Finansieringsanalys för Mellersta Nylands räddningsverk	1.1–31.12.2018	1.1–31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	514 867,74	1 146 425,92
Avskrivningar och nedskrivningar	1 151 690,79	1 338 940,69
Finansiella intäkter och kostnader	2 050,09	1 609,94
Korrektivposter till internt tillförda medel	- 163 670,73	9 748,15
	1 504 937,89	2 496 724,70
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	- 1 590 403,18	- 1 567 130,86
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	12 434,00	32 000,00
Överlåtelseinkomster av bestående aktiva tillgångar	164 312,87	34 032,26
	- 1 413 656,31	- 1 501 098,60
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**91 281,58**	**995 626,10**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	378 810,93	682 605,85
Förändring av fordringar på övriga	103 697,38	- 1 450 642,80
Förändring av räntefria skulder till kommunen	- 1 978,43	- 5 827,95
Förändring av räntefria skulder till övriga	392 943,27	- 410 103,18
Finansieringens kassaflöde	**873 473,15**	**- 1 183 968,08**
Förändring i likvida medel	**964 754,73**	**- 188 341,98**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	2 476 632,87	1 511 878,14
Likvida medel 1.1	- 1 511 878,14	- 1 700 220,12
	964 754,73	- 188 341,98

Finansieringsanalysens nyckeltal		
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, 5 år, €	3 396 353	2 388 548
Internt tillförda medel för investeringar, %	105,7	162,0
Likviditet, kassadagar	24,0	15,2
Quick ratio	1,2	1,2
Current ratio	1,2	1,2

Balansräkning för Mellersta Nylands räddningsverk	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Bestående aktiva	**6 403 556,54**	**5 977 920,29**
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	6 157 451,54	5 130 080,29
Förskottsbetalningar och pågående nyanskaffningar	246 105,00	847 840,00
	6 403 556,54	5 977 920,29
Rörliga aktiva	**8 427 984,33**	**7 945 737,91**
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	2 140 170,72	2 179 187,55
Fordringar på kommunen	3 810 535,75	4 189 346,68
Övriga fordringar	0,00	64 000,00
Resultatregleringar	644,99	1 325,54
	5 951 351,46	6 433 859,77
Kassa och bank	2 476 632,87	1 511 878,14
AKTIVA TOTALT	**14 831 540,87**	**13 923 658,20**
PASSIVA		
Eget kapital	**5 390 818,47**	**4 517 856,25**
Föregående räk.per. överskott (underskott)	4 517 856,25	2 958 465,34
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	872 962,22	1 559 390,91
Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	**2 237 379,04**	**2 593 423,43**
Avskrivningsdifferens	2 237 379,04	2 593 423,43
Främmande kapital	**7 203 343,36**	**6 812 378,52**
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	2 058 226,69	1 879 732,13
Räntefria skulder till kommunen	1 071,67	3 050,10
Övriga skulder	985 557,35	833 906,52
Resultatregleringar	4 158 487,65	4 095 689,77
	7 203 343,36	6 812 378,52
PASSIVA TOTALT	**14 831 540,87**	**13 923 658,20**

Balansräkningens nyckeltal		
Soliditet, %	51,4	51,1
Relativ skuldsättning, %	19,1	18,3
Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %	44,8	35,1
Ackumulerat överskott (underskott), 1000 €	5 390,8	4 517,9

5.1.4 Noter till bokslutet för Mellersta Nylands räddningsverk

Noter som gäller uppgörandet av bokslutet

Värderingsprinciper och -metoder samt periodiseringsprinciper och -metoder

I balansräkningen har bestående aktiva upptagits under anskaffningsutgifterna minskade med avskrivningar enligt plan och erhållna finansieringsandelar för investeringsutgifter. Avskrivningarna enligt plan har uträknats enligt en godkänd avskrivningsplan. Kalkyleringsprinciperna för avskrivningarna enligt plan i enlighet med avskrivningsplanen tas upp under noter till resultaträkningen i punkten grunderna för avskrivningar enligt plan.

Sådana smärre anskaffningar, vars anskaffningsutgift är under 10 000 euro har inte upptagits i bestående aktiva, utan anskaffningarna har upptagits som kostnader för räkenskapsperioden. Fordringar har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Noter till resultaträkningen

Verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde

1 000 €	2018	2017
Medlemskommunernas verksamhetsandelar		
Räddningsväsendet	26 629	26 331
Akutvården	8 340	8 317
Försäljnings- och avgiftsintäkter		
Räddningstjänster	411	385
Akutvårdstjänster	1 583	1 468
Samarbetsersättningar	430	471
Säkerhetstjänster (syner och övervakning)	186	191
Övriga rörelseintäkter (inkl. statsandelar)	181	47
Verksamhetsintäkter totalt	**37 762**	**37 210**

Specifikation av statsandelar

1 000 €	2018	2017
Brandskyddsfonden	12	31
Statsandelar totalt	**12**	**31**

Grunderna för avskrivning enligt plan

Grunderna för avskrivning enligt plan			
	Avskrivningsmetod	**Avskrivningstid** anskaffade före 1.1.2013	**Avskrivningstid** anskaffade efter 1.1.2013
Immateriella tillgångar			
ADB-program	lineär	3 år	2 år
Materiella tillgångar			
Övriga transportmedel	lineär	5 år	4 år
Övriga tunga maskiner	lineär	10 år	10 år
Övriga lätta maskiner	lineär	5 år	5 år
Övriga anordningar och inventarier	lineär	3 år	3 år
ADB-program	lineär	3 år	3 år
Pågående nyanskaffningar	Ingen avskrivn.	-	-

Anskaffningar i bestående aktiva, där anskaffningsutgiften underskrider 10 000 euro har i kommunen upptagits som en årskostnad.

Försäljningsvinster och -förluster bland bestående aktiva tillgångar		
1 000 €	**2018**	**2017**
Övriga verksamhetsintäkter		
Försäljningsvinster för lös egendom	1	0
Försäljningsförluster för lös egendom	0	-10
Försäljningsvinster totalt	**1**	**-10**

Specifikation av ändringar i avskrivningsdifferensen		
1 000 €	**2018**	**2017**
Ändring i avskrivningsdifferens i ansl. till investeringsreserv	-356	-411
Ändringar i avskrivningsdifferensen, totalt	**-356**	**-411**

Noter till balansräkningen

Noter till balansräkningens aktiva

Bestående aktiva				
Materiella tillgångar				
1 000 €	Transportmateriel	Övriga maskiner och inventarier	Förskottsbetalningar och pågående nyanskaffningar	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	4 650	480	880	6 010
Ökningar under räkenskapsperioden	1 195	150	246	1 590
Finansieringsandelar under räkenskapsperioden	-44	0	0	-44
Minskningar under räkenskapsperioden	-1	0	0	1
Överföringar mellan poster	880	0	-880	0
Räkenskapsperiodens avskrivning	-960	-192	0	-1 152
Oavskriven anskaffningsutgift 31.12	5 719	438	246	6 404

Noter till balansräkningens passiva

Specifikation av eget kapital		
1 000 €	**2018**	**2017**
Överskott från tidigare räkensk.per. 1.1	4 518	2 959
Överskott från tidigare räkensk.per. 31.12	4 518	2 959
Räkenskapsperiodens översk./undersk.	873	1 559
Eget kapital totalt	**5 391**	**4 518**

Specifikation över avskrivningsdifferens		
1 000 €	**2018**	**2017**
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering	2 237	2 593
Avskrivningsdifferens totalt	**2 237**	**2 593**

Främmande kapital		
1 000 €	**2018 Kortfristigt**	**2017 Kortfristigt**
Skulder till dottersamfund		
Leverantörsskulder	7	9
Skulder till samkommuner där kommunen är medlem		
Leverantörsskulder	878	787
Skulder till andra		
Leverantörsskulder	1 173	1 084
Främmande kapital totalt	**2 058**	**1 880**

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kortfristiga resultatregleringar		
Periodisering av löner och lönebikostnader	4 022	4 001
Övriga bokslutsperiodiseringar	137	95
Resultatregleringar totalt	**4 159**	**4 096**

Säkerheter och ansvarsförbindelser

Hyresansvar		
1 000 €	**2018**	**2017**
Hyresansvar		
Andel som förfaller under följande räkenskapsperiod	4 796	4 525
Hyresansvar sammanlagt	4 796	4 525
Leasingansvar		
Förfaller under följande räkenskapsperiod	1 729	590
Förfaller senare	3 196	1 144
Leasingansvar totalt	4 925	1 734
Sammanlagt	**9 721**	**6 259**

Hyresansvaren meddelats utan mervärdesskatt.

Övriga externa arrangemang utanför balansräkningen		
1 000 €	**2018**	**2017**
Övriga avtal		
Avtalsbrandkårsavtalen för följande räkenskapsperiod	1 128	1 128
Avtalsansvar sammanlagt	**1 128**	**1 128**

Noter som gäller personalen

Antal anställda 31.12		
	2018	**2017**
I tjänste- och arbetsavtalsförhållanden	426	421
Visstidsanställda	59	55
Sammanlagt	**485**	**476**

Arvoden till förtroendevalda		
1 000 €	**2018**	**2017**
Centern, Nyland	0,2	0,1
Samlingspartiet, Nyland	1,4	1,3
Sannfinländarna, Nyland	0,2	0,1
Finlands socialdemokratiska parti, Nyland	1,9	1,1
Vänsterförbundet, Nyland	0,1	0,1
Nylands Gröna rf	0,5	0,2
Sammanlagt	**4,3**	**2,9**

5.1.5 Bokslutets underskrifter

Vantaalla 26.2.2019

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta

Kostamo Miika
puheenjohtaja, Vantaa

Nyberg Juha
varapuheenjohtaja, Vantaa

Nieminen Seppo
jäsen, Hyvinkää

Riskilä Timo
jäsen, Hyvinkää

Peltonen Veikko
varajäsen, Järvenpää

Timonen Paavo
jäsen, Kerava

Savolainen Timo
jäsen, Nurmijärvi

Peltonen Siiri
jäsen, Nurmijärvi

Ohvo-Harhakoski Mira
jäsen, Pornainen

Parkkima Jukka
jäsen, Tuusula

Landstedt Jyrki
pelastusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla 24 4 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.2 Bokslut för Affärsverket Företagshälsan i Vanda

5.2.1 Verksamhetsberättelse

Affärsverket Företagshälsan i Vanda är ett kommunalt affärsverk inom Vanda stads organisation med uppgift att sörja för de tjänster inom företagshälsovården som staden har ansvar för i enlighet med lagen om företagshälsovård, folkhälsolagen och den övriga lagstiftningen åt Vanda stad och företag i städerna Vanda, Esbo, Helsingfors och Grankulla samt för sjömanshälsovårdens tjänster åt Helsingfors stad. Städerna Esbo, Helsingfors och Grankulla har avskilt företagshälsovården från det övriga folkhälsoarbete som det ankommer på kommunen att ordna, på det sätt som 5 § i folkhälsolagen möjliggör. Affärsverket har fyra olika verksamhetsställen i huvudstadsregionen.

Verkställande direktörens översikt

År 2018 var ekonomiskt och operativt ett bra år för Affärsverket Företagshälsan i Vanda.
Vid affärsverket gjordes bl.a. över 45 000 mottagningsbesök och antalet klientavtal ökade med ca 5 procent.

Den interna kvalitetsrevisionen har under årens lopp etablerat sig inom affärsverket, och som ett komplement infördes år 2017 en extern kvalitetsrevisionsprocess då affärsverket tilldelades det ansedda kvalitetscertifikatet 9001/2015 för företagshälsovårdens verksamhet. Både den interna och externa kvalitetsrevi-sionen har märkbart utvecklat affärsverkets processer och kompetens med avseende på kvalitetsrevision.

Affärsverket satsade fortsättningsvist kraftigt på digitala lösningar under år 2018. Chat-tjänsten för avtals- och faktureringsärenden har lyckats väl, och affärsverket började därför i slutet av 2018 förbereda en chatmottagning också för företagshälsovårdarna. Våra företagskunder har kunnat ta i bruk en kundportal på extranet med vilken hanteringen av företagskunder kan skötas via en skyddad förbindelse. I extranet-portalen kan företagen själva uppdatera informationen om nya anställda och anställda som slutat. I portalen kan man dessutom behändigt spara viktiga dokument inom företagshälsovården såsom verksamhetsplaner och arbetsplatsutredningsrapporter.

Förvaltningen och dess förändringar

Affärsverket Företagshälsan i Vanda är ett kommunalt affärsverk som grundats genom ett separat beslut hösten 2008, vars förvaltning organiseras enligt affärsverkets instruktion samt enligt Vanda stads instruk-tioner och förvaltningsstadga. I stadens organisation hör Affärsverket Företagshälsan i Vanda till verksamhetsområdet för koncern- och invånarservice.

Affärsverket har en direktion med sex ledamöter och lika många personliga ersättare.
Ledamöter i direktionen för Affärsverket Företagshälsan i Vanda:

Ordinarie ledamöter:	Ersättare:
Jarkko Koivuniemi, ordförande	Raimo Huvila
Risto Hiltunen, vice ordförande	Sauli Heinonen
Sina Nordman	Eija Salmenkivi
Teija Toivonen	Maarit Lehtonen
Kirsi Mäkilaine	Marko Kosonen
Tuukka Rämö	Kristiina Rautio

I november fick affärsverket en ny direktionsledamot då Tuukka Rämö tillträdde efter den tidigare ledamoten Touko Niskakangas som slutat.

Affärsverket Företagshälsan i Vanda leds av en ledningsgrupp. I affärsverkets ledningsgrupp ingår direktören för företagshälsan, ledande företagsläkaren, tre servicechefer samt ekonomichefen. Som ordförande för ledningsgruppen fungerar affärsverkets direktör för företagshälsan.

Budgetens utfall

Affärsverkets verksamhetsresultat enligt budgeten (täckning 3) överskreds med 344 180,73 euro.

Finansieringsposterna stämde överens med de uppställda ramarna; räntekostnaderna till kommunen uppgick till 10 455 euro (ränta 7 %) och ersättningen för grundkapitalet 2 613 euro (ränta 7 %). Affärsverkets fordringar till kommunen uppgick vid slutet av år 2018 till 3,2 milj. euro. För arbete utom den egna kommunen betalas en inkomstskatt på 0,014 miljoner euro på grund av att resultatet för räkenskapsperioden 2018 ligger på plus. Tillgängliga medel på bankkontot uppgick till 0,66 milj. euro.

Omsättningen var 7,9 milj. euro (7,3 milj. euro 2017) och den övriga avkastningen från affärsverksamheten uppgick till 0,036 miljoner euro (0,035 miljoner euro 2017). Försäljningen överskred det budgeterade med 18 %.

Verksamhetskostnaderna uppgick till 7,3 miljoner euro, av vilket 0,11 miljoner euro utgjordes av köp av material och 3,13 miljoner euro av köp av tjänster, 3,5 miljoner euro i personalkostnader och 0,57 miljoner euro i affärsverksamhetens övriga kostnader.

I Vanda, Esbo, Helsingfors och Grankulla låg affärsverkets resultat på plus. I enlighet med förlustutjämningsarrangemanget i avtalet om fusionering av företagshälsovården debiteras Helsingfors stad på sammanlagt 33 628,73 euro för förlustutjämning under räkenskapsperioden 2018. Summan som debiteras består av förlusten från verksamhetsstället för sjömanshälsovård under räkenskapsperioden 2018.

Investeringsreserven upplöstes under räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018 med 95 317,93 euro och användes för verksamhetsställenas investeringar i inventarier och informationssystem.

Under räkenskapsperioden har det inte konstaterats några förluster eller värdeminskningar vid anskaffning av egendom, vid överlåtelse eller i bruksvärdena. Affärsverket Företagshälsan i Vanda har inga överlåtelser av egendom.

Personalen

Affärsverket hade 73 anställda i slutet av 2018 (antalet var 74 år 2017).
Personalkostnaderna uppgick till 3,5 miljoner euro (3,4 milj. euro år 2017).
Kostnaderna för inhyrda läkare uppgick till 1,39 miljoner euro (1,28 milj. euro 2017).

Personalutgifterna överskred budgeten med 2 %. Användningen av hyrd arbetskraft räknas som köp av tjän-ster och serviceutgifterna överskreds med 28 %.

Bedömning av de största riskerna och osäkerhetsfaktorerna

Riskhanteringen bildar en solid del av den strategiska och operativa ledningen vid Affärsverket Företagshälsan i Vanda. Affärsverket genomför fortlöpande riskanalysarbete i sin egen omvärld och verksamhet bl.a. genom att analysera verksamhetsmiljön och rapportera om olika funktioner (bl.a. ekonomi, kundrelationer, respons). Ledningen och riskhanteringen inom företagshälsans arbete förverkligas med hjälp av de anvisningar om förfaringssätt som tagits upp i kvalitetssystemet. Intern kvalitetsrevision påbörjades våren 2015 och den utvidgades till extern kvalitetsrevision 2017 (certifiering ISO9001/2015). I revisionen ingår en syneförrättning av ledningen. På Affärsverket Företagshälsan i Vanda ansvarar direktören för företagshälsan för riskanalysarbetet.

Ändringarna i lagstiftningen, till exempel kommunallagen och den potentiella vård- och landskapsreformen, ställer företagshälsovårdens verksamhetsområde inför ett hårt förändringstryck. Företagshälsovårdens sjukvård för företag måste bolagiseras från och med ingången av år 2019 vilket orsakar märkbara ändringar i verksamheten med avseende på anordnande av företagshälsovård. Förändringarna ska främst ses som möjligheter, men även som risker som affärsverket bör vara förberedd på. Affärsverket har gjort en utredning över de positiva och negativa effekterna av olika förändringsscenarier samt en utredning över de många samtidiga förändringarna inom företagshälsovårdens verksamhetsfält. I flera års tid har man förberett sig inför förändringarna och strävat efter att hålla dem under kontroll enligt bästa förmåga. Det har fattats beslut om att bolagisera affärsverkets hela affärsverksamhet under första hälften av år 2019.

Hur den interna kontrollen inom affärsverket Företagshälsan i Vanda ordnas

Den interna kontrollen inom affärsverket Företagshälsan i Vanda inbegriper all verksamhet i organisationen. Den interna kontrollen omfattar åtgärder, metoder och övervakningsåtgärder som tagits i bruk för att behärska sådana risker som man känner till.

Affärsverkets interna kontroll är en del av affärsverkets ledningssystem och ett arbetsredskap, med vars hjälp man utvärderar utfallet av de uppställda målen, verksamhetsprocesserna samt tillförlitligheten hos rapportering och fakta, hur resurserna och tillgångarna tryggas samt hur lagar och anvisningar följs. Den interna kontrollen består av intern kvalitetsrevision och extern revision.

Verkställande direktören ansvarar i sista hand för affärsverkets riskhantering. Cheferna vägleder och övervakar sina anställdas verksamhet och vidtar korrigerande åtgärder ifall de märker oegentligheter i den verksamhet de leder. Ekonomichefen och verkställande direktören ansvarar för övervakningen av ekonomin. Personalen måste rapportera misstänkt missbruk eller förbrytelser till sina chefer samt i loggen för avvikelser på sharepoint.

Affärsverkets verksamhetsprocesser beskrivs med hjälp av anvisningar om förfaringssätt. Verksamheten baserar sig på anvisningarna och i det dagliga ledningsarbetet följer man upp hur dessa anvisningar följs.

I den regelbundna kontrollen ingick år 2018 bland annat följande element:

- rapporter som utarbetas för ledningen (ekonomi-, personal-, klientskaps-, processrapporter samt intern och extern kvalitetsrevision)
- uppföljning av verksamheten och avvikelser i verksamheten (t.ex. affärsverkets avvikelselogg och reklamationslistor, loggkontroller, uppföljningsrapporter över olika datasystem)
- uppföljning av budgetutfallet (genomgång av en månadsrapport i ledningsgruppen, direktionen, delegationen samt tillsammans med biträdande stadsdirektören).
- kontroll av att verksamhetsprinciperna samt anvisningar följs (bl.a. som chefsarbete på månatliga möten och vid kvartssamtal med anställda samt i det dagliga ledningsarbetet)
- I stadens förvaltningsstadga bestäms om befogenheter och ansvar, och i affärsverkets egen instruk-tion fastställs vidare direktionens och verkställande direktörens ansvar och maktbefogenheter, bland annat systemet för befullmäktigande av avtal och finanser.
- riskbedömningen genomförs och rapporteras på stadsnivå enligt fastställd frekvens, innehåll och metod.
- en extern kvalitetsrevision har genomförts 2017 och 2018, och affärsverket har för sin verksamhet inom företagshälsovården fått kvalitetscertifikatet ISO9001/2015.

På basis av de observationer och rapporter som fåtts via den interna kontrollen kan man konstatera att riskhanteringsplanen utgjort ett stöd och medverkat till att affärsverket nått de mål som ställts för år 2018. Det är befogat att anta att riskhanteringen, den interna kontrollen samt kvalitetsarbetet jämte revisionen haft en positiv effekt på kvaliteten och det framgångsrika resultatet tack var proaktiv riskkontroll.

Vid den interna kvalitetsrevisionen i början av året kom det fram att personalen fortsättningsvis har svårigheter med att identifiera och registrera avvikelser. Personalen har fått utbildning i den praxis som anknyter till identifiering och registrering av avvikelser och sättet att registrera avvikelser har förenklats. I den interna kvalitetsrevisionen upptäckte man även att planen för läkemedelsbehandling måste uppdateras, vilket nu gjorts.

I den externa kvalitetsrevisionen fäste man särskild vikt vid dataskyddet efter ändringarna i dataskyddslagstiftningen. Inom affärsverket förhåller man sig seriöst till dataskyddsförpliktelserna och personalen har vid olika sammankomster fått ytterligare utbildning i frågor med anknytning till dataskydd. Vi strävar särskilt efter att intimt sammanföra praxis som gäller dataskydd med vars och ens eget arbete så att alla anställda får en uppfattning om vad dataskydd innebär i de egna arbetsuppgifterna. Dessutom har vi effektiverat den fysiska datasäkerheten genom fler låsbara skåp och genom att till exempel ta bort öppna insamlingskärl för dataskyddat material.

Uppskattning av den framtida utvecklingen

Man känner inte ännu till alla de effekter den vårdlösning som är under beredning kommer att ha på företagshälsovården. Det är sannolikt att servicekonceptet, produktifieringen och förtjänstlogiken hos företagshälsans serviceproducenter kommer att omstruktureras märkbart under de närmaste åren. Affärsverket har redan nu gått med i denna förändring i syfte att utveckla digitaliseringen av verksamheten och öppna för nya slags tjänster inom företagshälsovården.

Förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat

Affärsverket Företagshälsan i Vanda uppvisade ett överskott för räkenskapsperioden på 656 578,06 euro före bokslutsdispositioner och reserver. Under räkenskapsperioden bokförs de 22 438,27 euro gällande den egendom som anskaffats via investeringsreserveringarna som en minskning av avskrivningsdifferensen.

Förslaget till direktionen för affärsverket Företagshälsan i Vanda som ges av direktören för Företagshälsan om hur resultatet för räkenskapsperioden 2018 ska behandlas lyder enligt följande:

Direktionen för Affärsverket Företagshälsan i Vanda föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 665 359,19 euro, överförs till överskottet från tidigare räkenskapsperioder under eget kapital i balansräkningen.

5.2.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet

Resultaträkningen

Resultaträkningen i sammandrag 1000 €		Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Omsättning		6 710		7 933		1 223
Övriga rörelseintäkter		0		36		36
Material och tjänster	-	2 524	-	3 236	-	712
Personalkostnader	-	3 408	-	3 476	-	68
Avskrivningar och nedskrivningar	-	38	-	22		16
Övriga rörelsekostnader	-	501	-	568	-	67
Rörelseöverskott (-underskott)		**239**		**667**		**428**
Finansiella intäkter och kostnader	-	13	-	11		2
Ändringar i avskrivningsdifferens och reserver		38		22	-	16
Inkomstskatt	-	5	-	14	-	9
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		**259**		**665**		**406**

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen i sammandrag 1000 €		Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Den egentliga verksamhetens kassaflöde		259		665		406
Investeringarnas kassaflöde	-	60	-	71	-	11
Kassaflödet för övriga förändringar i likviditeten		0	-	565	-	565
Rahavarojen muutos		**199**		**29**	**-**	**170**

Investeringar

Investeringarna i sammandrag 1000 €		Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Immateriell egendom	-	30	-	37	-	7
Lös egendom	-	30	-	34	-	4
Investeringar totalt	**-**	**60**	**-**	**71**	**-**	**11**

5.2.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal

Resultaträkning för Affärsverket Företagshälsan i Vanda		1.1. – 31.12.2018		1.1. – 31.12.2017
Omsättning		7 933 497,11		7 291 613,71
Övriga rörelseintäkter		36 472,31		34 883,67
Material och tjänster				
Material, förnödenheter och varor	-	110 381,15	-	95 517,61
Köp av tjänster	-	3 125 677,68	-	2 689 271,61
	-	3 236 058,83	-	2 784 789,22
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-	2 781 848,02	-	2 641 553,19
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	-	598 746,94	-	615 375,03
Övriga lönebikostnader	-	95 650,65	-	104 518,11
	-	3 476 245,61	-	3 361 446,33
Avskrivningar och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-	22 438,27	-	20 916,44
Övriga rörelsekostnader	-	567 973,92	-	520 485,83
Rörelseöverskott (-underskott)		**667 252,79**		**638 859,56**
Finansiella intäkter och kostnader				
Övriga finansiella intäkter		2 961,82		2 218,94
Räntekostnader som betalats till kommunen	-	10 455,00	-	10 455,45
Ersättning för grundkapitalet	-	2 613,00	-	2 612,55
Övriga finansiella kostnader	-	568,55	-	484,47
	-	10 674,73	-	11 333,53
Överskott (underskott) före reserver		**656 578,06**		**627 526,03**
Ökning (-) eller minskning (+) i avskrivningsdifferens	-	72 879,66	-	9 735,36
Ökning(-) eller minskning (+) av frivilliga reserver		95 317,93		30 651,80
Inkomstskatt	-	13 657,14	-	8 242,08
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)		**665 359,19**		**640 200,39**

Resultaträkningens nyckeltal		
Avkastning på investerat kapital, %	21,2	25,3
Avkastning på av kommunen investerat kapital, %	21,2	25,3
Vinst, %	8,3	8,6

Finansieringsanalys för Affärsverket Företagshälsan i Vanda	1.1 – 31.12.2018	1.1 – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	667 252,79	638 859,56
Avskrivningar och nedskrivningar	22 438,27	20 916,44
Finansiella intäkter och kostnader	- 10 674,73	- 11 333,53
Inkomstskatt	- 13 657,14	- 8 242,08
	665 359,19	640 200,39
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	- 71 375,80	- 54 998,47
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**593 983,39**	**585 201,92**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	- 670 993,91	- 134 610,84
Förändring av fordringar på övriga	80 164,16	- 144 562,12
Förändring av räntefria skulder till kommunen	8 927,65	- 42,10
Förändring i räntefria skulder	17 004,71	18 617,36
Finansieringens kassaflöde	**- 564 897,39**	**- 260 597,70**
Förändring i likvida medel	**29 086,00**	**324 604,22**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	661 194,26	632 108,26
Likvida medel 1.1	- 632 108,26	- 307 504,04
	29 086,00	324 604,22

Finansieringsanalysens nyckeltal		
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassafl	2 717 464	2 176 903
Internt tillförda medel för investeringar, %	932,2	1 164,0
Låneskötselbidrag	23,1	22,3
Likviditet, kassadagar	32,7	34,2
Quick ratio	4,4	3,9
Current ratio	4,4	3,9

Balansräkning för Affärsverket Företagshälsan i Vanda	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Bestående aktiva	**122 081,00**	**73 143,47**
Immateriella tillgångar		
Immateriella rättigheter	61 397,67	2 142,00
Förskottsbetalningar och pågående nyanskaff	0,00	24 346,67
	61 397,67	26 488,67
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	60 683,33	46 654,80
	60 683,33	46 654,80
Rörliga aktiva	**4 340 616,21**	**3 720 700,46**
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	510 171,77	592 894,62
Fordringar på kommunen	3 166 639,49	2 495 645,58
Övriga fordringar	2 610,69	52,00
	3 679 421,95	3 088 592,20
Kassa och bank	661 194,26	632 108,26
AKTIVA TOTALT	**4 462 697,21**	**3 793 843,93**
PASSIVA		
Eget kapital	**3 213 843,71**	**2 548 484,52**
Grundkapital	37 500,00	37 500,00
Föregående räk.per. överskott (underskott)	2 510 984,52	1 870 784,13
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	665 359,19	640 200,39
Avskrivningsdifferens och frivilliga reserver	**121 676,46**	**144 114,73**
Avskrivningsdifferens	121 676,46	48 796,80
Frivilliga reserver	0,00	95 317,93
Främmande kapital	**1 127 177,04**	**1 101 244,68**
Långfristigt		
Lån från kommunen	150 000,00	150 000,00
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	259 330,43	257 774,63
Räntefria skulder till kommunen	11 966,71	3 039,06
Övriga skulder	134 586,82	134 534,48
Resultatregleringar	571 293,08	555 896,51
	977 177,04	951 244,68
PASSIVA TOTALT	**4 462 697,21**	**3 793 843,93**

Balansräkningens nyckeltal		
Soliditet, %	74,7	71,0
Relativ skuldsättning, %	14,1	15,0
Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %	14,1	15,0
Ackumulerat överskott (underskott), 1000 €	3 176,3	2 511,0
Lånestock 31.12, 1000 €	150,0	150,0

5.2.4 Bokslutsnoter för Affärsverket Företagshälsan i Vanda

Noter som gäller uppgörandet av bokslutet

Värderingsprinciper och -metoder samt periodiseringsprinciper och -metoder

Intäkter och utgifter har tagits upp i resultaträkningen enligt prestationsprincipen. I balansräkningen har anläggningstillgångar tagits upp under anskaffningsutgifterna minskade med avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna enligt plan har uträknats enligt avskrivningsplanen. Kalkyleringsprinciperna för de planenliga avskrivningarna enligt plan har presenterats under noter till resultaträkningen i punkten för grunder för avskrivningar enligt plan.

Mindre investeringar i anläggningstillgångar, vars anskaffningsutgift är under 10 000 euro har upptagits som räkenskapsperiodens kostnad.

Fordringar har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Noter till resultaträkningen

Verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde		
1 000 €	**2018**	**2017**
Affärsverkets intäkter enligt uppgiftsområde		
Försäljningsintäkter från kommunen	2 939	2 553
Försäljningsintäkter från övriga	4 995	4 739
Övriga stöd och bidrag	36	35
Verksamhetsintäkter totalt	**7 970**	**7 327**

Grunderna för avskrivning enligt plan			
	Avskrivningsmetod	**Avskrivningstid** anskaffade före 1.1.2013	**Avskrivningstid** anskaffade efter 1.1.2013
Immateriella tillgångar			
ADB-program	lineär	3–5 år	2 år
Materiella tillgångar			
Övriga anordningar och inventarier	lineär	3 år	3 år
Pågående nyanskaffningar	Ingen avskrivn.	-	-

Anskaffningar i bestående aktiva, där anskaffningsutgiften underskrider 10 000 euro har i kommunen upptagits som en årskostnad.

Specifikation av ändringar i avskrivningsdifferensen		
1 000 €	**2018**	**2017**
Ändring i avskrivningsdifferens i ansl. till investeringsreserv	73	10
Ändringar i avskrivningsdifferensen, totalt	**73**	**10**

Noter till balansräkningen

Noter till balansräkningens aktiva

Bestående aktiva			
Immateriella tillgångar			
1 000 €	Immateriella rättigheter	Förskottsbetaln. och pågående nyanskaffningar	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	2	24	26
Ökningar under räkenskapsperioden	37	0	37
Överföringar mellan poster	24	-24	0
Räkenskapsperiodens avskrivning	-2	0	-2
Oavskrivna anskaffningsutgifter 31.12	61	0	61

Materiella tillgångar			
1 000 €	Övrigt materiel	Förskottsbetaln. och pågående nyanskaffningar	Sammanlagt
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	47	0	47
Ökningar under räkenskapsperioden	34	0	34
Räkenskapsperiodens avskrivning	-20	0	-20
Oavskrivna anskaffningsutgifter 31.12	61	0	61

Noter till balansräkningens passiva

Specifikation av eget kapital		
1 000 €	**2018**	**2017**
Grundkapital 1.1	38	38
Grundkapital 31.12	38	38
Överskott från tidigare räkensk.per. 1.1	2 511	1 870
Överskott från tidigare räkensk.per. 31.12	2 511	1 870
Räkenskapsperiodens översk./undersk.	665	640
Eget kapital totalt	**3 214**	**2 548**

Specifikation över avskrivningsdifferens		
1 000 €	**2018**	**2017**
Avskrivningsdifferens i anslutning till investeringsreservering	122	49
Avskrivningsdifferens totalt	**122**	**49**

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kortfristiga resultatregleringar		
Periodisering av löner och lönebikostnader	556	548
Övriga bokslutsperiodiseringar	15	8
Resultatregleringar totalt	**571**	**556**

Noter som gäller personalen

Antal anställda 31.12		
	2018	**2017**
I tjänste- och arbetsavtalsförhållanden	63	64
Visstidsanställda	10	9
Sysselsatta	0	1
Sammanlagt	**73**	**74**

Arvoden till förtroendevalda		
1 000 €	**2018**	**2017**
Samlingspartiet, Vanda	0,8	0,8
Sannfinländarna	0,1	0,1
Finlands socialdemokratiska parti, Vanda	1,1	0,8
De gröna i Vanda	0,1	0,1
Sammanlagt	**2,1**	**1,8**

5.2.5 Bokslutets underskrifter

VANTAAN TYÖTERVEYS LIIKELAITOS

Vantaan Työterveys liikelaitoksen johtokunnan ja työterveysjohtajan allekirjoitukset

Vantaalla 27.2.2019

Jarkko Koivuniemi
Puheenjohtaja

Risto Hiltunen (vara) Sauli Heinonen
Varapuheenjohtaja

Sina Nordman

Teija Toivonen

Kirsi Mäkilaine

Tuukka Rämö

Pirkko Kokkonen
va. työterveysjohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Vantaalla 24.4. 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.3 Bokslut för Affärsverket för mun- och tandhälsa

5.3.1 Verksamhetsberättelse

Affärsverket för mun- och tandhälsa är ett kommunalt affärsverk, vars verksamhetsmål är att producera munhälsovårdstjänster för befolkningen i Vanda stad. Affärsverket för mun- och tandhälsa har till uppgift att i enlighet med serviceavtalet om munhälsovårdstjänster producera de mun- och tandvårdstjänster för vilka staden enligt folkhälsolagen och övrig lagstiftning har organiseringsansvaret. Affärsverket för mun- och tandhälsa verkar som sakkunnig i frågor som gäller mun- och tandhälsovård, i samarbete med olika myndigheter och sakkunnigorganisationer.

Mun- och tandhälsan har i uppgift att främja kommuninvånarnas munhälsa och välmående genom förebyggande åtgärder och behandling av sjukdomar samt genom att vidta rehabiliteringsåtgärder som förbättrar funktionsförmågan. Arbetsfördelningen är en väsentlig del av mun- och tandhälsans kostnadseffektiva verksamhet. Vid organiseringen av verksamheten stöder vi oss på forskningsrön och koncentrerar oss på en effektiv och högklassig verksamhet som utgår från klienten.

Verkställande direktörens översikt

Viktiga mål under verksamhetsperioden var att åstadkomma balans i verksamheten och ekonomin samt täcka affärsverkets underskott.

Efterfrågan på munhälsovårdens tjänster var närmast oförändrad under 2018. Under året tog 77 159 klienter del av tjänsterna (74 987 år 2017). Antalet klienter ökade med 2,9 % jämfört med året innan.

Inom munhälsovården genomfördes 137 227 tandläkarbesök (143 704 besök under 2017, en minskning på 8,2% jämfört med året innan), 51 094 munhygienistbesök (48 493 besök under 2017, en ökning på 5,3% jämfört med året innan) samt 11 276 tandskötarbesök (11 212 besök år 2017, en ökning på 0,6 %). Antalet patienter i tandregleringsvård var 6 414 (6 362 patienter år 2017).

Till den brådskande akutvården vid munhälsovården fick man tid samma dag. Akutvårdsbesöken ökade med 7,3 % jämfört med året innan (2018 var antalet besök 26 351 medan det år 2017 var 24 547). Användningsgraden för huvudstadsregionens jour utanför tjänstetid samt huvudstadsregionens enhet för specialiserad mun- och tandvård var proportionellt lägre i relation till befolkningstalet.

Antalet uteblivna besök visade en svag ökning på 0,2 % (9261 besök år 2018 och 9245 besök år 2017). Bland barn och ungdomar ökade de uteblivna besöken med 0,3 % medan motsvarande siffra bland vuxna var nästan oförändrad. Antalet kliniska timmar på grund av icke avbokade uteblivna besök minskade med 0,3 % jämfört med år 2017 (5401 timmar år 2018 och 5417 timmar år 2017).

Vårdgarantin fullföljdes. Kösystemet slopades 30.4.2016, varefter väntetiden till icke brådskande undersökning varit ca 3–4 månader. Tjänsterna producerades nästan till 100% i egen regi. Inhyrd personal användes i ringa omfattning och främst under personalens utbildningsdagar. Hösten 2018 genomfördes en nettobudgeterad konkurrensutsättning av inhyrda munhygienister där sex munhygienister har kvällsmottagning för vuxenpatienter.

I social- och hälsovårdsväsendets enkät om kundtillfredsställelse gav klienterna inom mun- och tandhälsovården ett berömligt medeltal på 9,36 år 2018 (på vitsordsskalan 4–10).

Antalet klagomål samt kundresponsen hölls på samma nivå som tidigare år. Ett klagomål om tandhälsovården gjordes. Via stadens elektroniska responssystem Oma Vantaa kom totalt 253 meddelanden av vilka 42 var positiva.

Vanda stad sade upp SEHYK-samarbetsavtalet i juni 2016 och det beslutades att den egna specialtandvården inleds i egen regi fr.o.m. 1.1.2017. Genom den egna verksamheten har kostnaderna kunnat skäras ned med omkring 30 % från den tidigare nivån.

Verksamheten effektiviserades internt genom att tidsförbrukningen standardiserades och nya effektiva verksamhetssätt infördes.

BeredningS- och utvecklingsarbetet inför digitaliseringen fortgick i samarbete med IT-administrationen. Man gjorde gemensamt upp en utvecklingsplan och tidtabell för digitaliseringen av munhälsovården. Man tillämpade service design och både klienter och anställda engagerades i arbetet. Inom digitaliseringsprocessen samarbetade man även med Affärsverket företagshälsan i Vanda. För faktureringens kundservice togs e-tjänsten Oma Vantaa i bruk i början av året. Via tjänsten kan munhälsovårdens klienter på elektronisk väg sköta frågor som anknyter till fakturering. I november inleddes ett försök med en e-tjänst för bedömning av vårdbehovet. Med tjänsten kan klienten göra en bedömning av hur brådskande vårdbehovet är och be om att bli kontaktad. Inom tandregleringsvården testade man digital skanning av tänderna hos barn i stället för att låta en tandläkare specialiserad i regleringsvård utföra undersökningen. Med hjälp av skanningen kan regleringsvårdens screeningverksamhet effektiviseras. Mun- och tandhälsovården var bland de första inom kommunerna som gick med i Kanta-tjänsterna. Ett resursplaneringssystem som riktar sig till cheferna för administration av personal- och lokalresurserna samt effektivisering av verksamheten togs i bruk i december. Tolkservice per distans togs i bruk för vårdsituationer som omfattade patienter med ett främmande modersmål. Dessutom kartlades funktioner som sammanhängde med digitaliseringsplanen och bland annat planerades en verksamhetsmodell för distanskonsultation samt ett administrationssystem för lagring av material. För digitaliseringsutvecklingens del beaktade man det kommande Apotti-systemet så att den digitala utvecklingen stöder införandet av det kommande klient- och patientdatasystemet.

Den individuella mun- och tandvården för barn, vuxna och äldre personer fortsatte enligt verksamhetsmodellerna. Främjande av munhälsan hos personer i olika åldrar och egenvården understöddes genom undersökningar enligt individuella vårdintervaller.

Inom verksamhetsområdet för social- och hälsovård samarbetade man för att främja barns mun- och tandhälsa vid regelbundna möten med mödra- och barnrådgivningen samt skol- och studerandehälsovården. Munhälsans aktörer deltog i att förverkliga och utveckla Vandas familjeförberedelsekurser som har många aktörer inom hela Vanda. Munhälsovården deltog i TERHO-gruppens arbete inom verksamhetsområdet för social- och hälsovård.

Verksamheten enligt samarbetsmodellen för klienter inom missbrukarrehabiliteringen fortsatte tillsammans med boendeenheten Koisoranta. Samarbetet med hälsovårdsservicens klientansvariga skötare (Asva) för att främja välbefinnandet och hälsan hos dem som utnyttjar flera tjänster fortsatte. Munhälsan för de äldre utvecklades i enlighet med gällande verksamhetsmodeller, både när det gäller dem som omfattas av den öppna vården och omsorgsboendet samt äldre- och handikappservicen.

Samarbetspraxisen för barnskyddet och munhälsovården utvecklades vidare för att ta upp frågor som oroar en inom munhälsovården. Det arbetades aktivt vid invandrarservicens serviceställe och gemensamma verksamhetsmodeller utvecklades.

Samarbetet med småbarnspedagogiken fortsatte inom förskoleundervisningen i form av Hymyhammas-infostunder om munhälsan. Samarbetet med bildningsväsendets verksamhetsområde och skolhälsovården kring arbetet med skolelevers välmående fortsatte och man uppdaterade den infopuff om välmående hos skol-elever som bifogas till det informationsbrev som på hösten ges ut i varje skola och även ett informationsbrev i Wilma om skolhälsovårdens tjänster. Det samarbetades med Vanttis måltidsservice för att främja hälsosamma måltider för barnen. Mun- och tandhälsan utmanade högstadieklasserna att tävla i att minska antalet uteblivna besök som inte avbokats och samtidigt använda sig av munhälsoundervisning på webben.

Mun- och tandhälsan deltog i olika evenemang, t.ex. välfärdsmässan, välfärdsveckan i Vanda, Varias välfärdsdagar, arméuppbåden och veckan för förebyggande missbrukararbete och förde fram information om munhälsan.

Representanterna för mun- och tandhälsan deltog i verksamheten för munhälsoenheterna för huvudstadsregionens städer, d.v.s. huvudstadsregionens samarbetsgrupp för främjande av munhälsa (HATE).

I juni deltog munhälsovården i Muuntamo-projektet som omfattade hela Vanda. För evenemanget hade en container uppförts i Dickursby där munhälsovården bland annat presenterade digitaliseringens nya former. I programmet ingick bland annat främjande av munhälsan, en tävling, och en distansmottagning förevisades.

Munhälsovården samarbetade hela sommaren med skolhälsovårdarna inom ramen för verksamheten ”Kesäterkkari” som är skolhälsovårdens sommarmottagning. Munhälsovården hade också ett hälsofrämjande infostånd i Myrbackahuset och vid Björkby hälsostation där en tandskötare var anträffbar en gång i veckan.

Man förde främjandet av munhälsovården och den egna vården närmare kommuninvånarna bland annat genom olika slags material. Man producerade innehåll för webben samt material som distribuerades vid olika evenemang.

Den individuella mun- och tandvården för barn, vuxna och äldre personer fortsatte i enlighet med verksamhetsmodellerna. Främjande av munhälsan hos personer i olika åldrar och egenvården understöddes genom undersökningar enligt individuella vårdintervaller.

Verksamheten enligt samarbetsmodellen för klienter inom missbrukarrehabiliteringen fortsatte tillsammans med boendeenheten Koisoranta. Man fortsatte samarbetet med hälsovårdsservicens klientansvariga skötare (Asva) för att främja välbefinnandet och hälsan hos dem som utnyttjar flera tjänster. De äldres mun- och tandhälsa utvecklades i samarbete med äldre- och handikappservicen samt yrkeshögskolan Metropolia. Resultatet var fem nya lärdomsprov och utvecklingsarbeten som vi kunde förankra i det praktiska arbetet. Befintliga verksamhetsmodeller användes både när det gäller dem som omfattas av den öppna vården och omsorgsboendet samt inom äldre- och handikappservicen.

Samarbetspraxisen för barnskyddet och munhälsovården utvecklades vidare för att ta upp frågor som oroar en inom munhälsovården. Man arbetade aktivt vid invandrarservicens serviceställe och gemensamma verksamhetsmodeller utvecklades.

Samarbetet med småbarnspedagogiken fortsatte inom förskoleundervisningen i form av Hymyhammas-infostunder om munhälsan. Samarbetet med bildningsväsendets verksamhetsområde och skolhälsovården kring arbetet med skolelevers välmående fortsatte och man uppdaterade den infopuff om skolelevernas välmående som bifogas skolornas informationsbrev för hösten och även ett informationsbrev i Wilma om skolhälsovårdens tjänster. Samarbetet med Vanttis måltidsservice fortsatte i syfte att främja hälsosamma måltider för barnen.

Regleringsvård gavs vid tandklinikerna på Ranunkelvägen samt i Myrbacka och Västerkulla. I regleringsvårdens team arbetade under ledning av specialtandläkare sådana tandläkare, munhygienister och tandskötare som är insatta i tandreglering. Två tandläkare gjorde sin kommunpraktik vid Ranunkelvägen inom specialiseringsutbildningen i tandreglering som är ett samarbete med Helsingfors universitet. Tandlaboratoriet som verkar i anslutning till tandkliniken vid Myrbacka hälsostation tillverkade de tandställningar som behövdes men tandställningar beställdes enligt behov också från privata tandtekniker.

Anestesitjänster såldes till följande kommuner: Kervo, Lovisa, Sibbo, Nurmijärvi, Tusby, Träskända och Ingå.

Nyckeltal

Hälsovårdstjänster
Munhälsovården

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
munhälsovårdens klienter	68059	69134	67821	69068	70114	73407	72290	74987	77159
undersökta	36708	39741	37404	37855	37791	39418	40230	36871	36021
besök totalt	186149	194002	193983	195118	193485	197140	198416	203435	204152
kliniska timmar (alla utförande enheter)	114059	125960	125787	130493	129537	123611	122338	122617	124480
besök hos tandläkare	137426	138942	144147	146032	144238	144287	147073	149550	137227
besök hos munhygienist	46390	48183	46001	44269	42404	44377	45388	48514	51092
besök hos tandskötare	5743	6613	7265	9601	10787	12397	9541	11212	11276
uteblivna besök, oavbokade	12034	11986	9619	9752	9526	9354	8972	9245	9261
kliniska timmar av de oavbokade besöken	7279	7329	5870	5881	5746	5621	5306	5420	5401
i kö till icke brådskande vård	6561	4182	3689	3951	4221	5177	0	0	0
kötid (tvärsnittsuppgifter från slutet av december)	5 mån. 3 v	5 mån. 4 v.	4 mån. 1 v.	4 mån.	3 mån. 2 v	3 mån. 3 v	0	0	0
andel av befolkningen som besökt tandläkare (täckningsgrad)	34,44	27,72	26,16	26,2795	26,16	26,64	27,10	26,76	27,57
besök hos tandläkare/patient (frekvens)	2,02	2,01	2,71	2,71	2,65	2,57	2,53	2,55	2,23
Munhälsovårdens kostnader									
totalkostnader (1000 €)	17501	20571	21818	22176	22176	22553	22675	23235	23468
euro/undersökt	477	518	583	585	587	572	564	630	652
Klientavgiftsintäkter (1 000 €)	4871	5174	5318	5254	5424	5498	6012	6045	6159

Ekonomi, investeringar och finansiering för affärsverket för mun och tandhälsa

Affärsverkets bindande ekonomiska mål är kravet på kapitalavkastning. Affärsverket uppfyllde det krav som ställts på det och intäktsförde till staden en ersättning för grundkapitalet på 68 210,04 euro och ränta för stadens lån 159 158,05 euro.

Omsättningen var 23 217 138,53 euro (23 039 592,14 år 2017), en ökning med 0,8 % jämfört med året innan, vilket berodde på en ökning av externa försäljningsintäkter jämfört med föregående år. Affärsverksamhetens övriga intäkter uppgick till 16 935,28 euro (248 794,17 euro år 2017); ändringen beror på överföringen av kostnaderna för huvudstadsregionens helgjour till affärsverket.

Patientintäkterna enligt förordningen om klientavgifter var 6 159 309,71 euro (6 044 867,79 euro år 2017) och serviceintäkterna på basis av serviceavtalet var 16 273 803,00 euro (16 436 541,04 euro år 2017), serviceintäkterna för 2018 baserar sig på serviceavtalet, förändringen var -1,0 % jämfört med år 2017. I serviceavtalet för 2017 ingick en kvantitativ överskridning på 1,0 procent som redan i november 2017 överskred grundavtalsmängden. Denna tilläggsklausul ingick inte i serviceavtalet för 2018. Antalet viktade åtgärder år 2018 uppgick till 481 346 st., vilket överskred serviceavtalets antal (433 968 viktade åtgärder) med 47 378 åtgärder, en ökning på 10,9 % i förhållande till serviceavtalet. Jämfört med år 2017 ökade antalet viktade åtgärder med 4,3 %. Serviceavtalet för 2018 överskreds med en summa på omkring 1,8 miljoner euro. Affärsverket har dock en kontinuerlig produktion av hälsofrämjande tjänster.

De operativa utgifterna (utgifter totalt exkl. finansiella poster) var 23 258 608,23 euro (23 025 952,47 euro år 2017), av vilka inköp av material och tjänster uppgick till 5 202 989,33 euro (5 603 289,95 euro år 2017). Förändringen beror på en effektivering av åtgärderna med avseende på den tidsmässiga samordningen av inköp samt kontrollen av material och utrustning inom affärsverket som helhet. Personalkostnaderna uppgick år 2018 till 16 105 451,62 euro (15 806 093,06 euro år 2017). Kompensationen för nedskärningen av semesterpenningen som man kommit överens om 2018 bokfördes under personalkostnader för 2018. Affärsverksamhetens övriga utgifter uppgick till 1 873 186,76 euro år 2018 (1 528 439,70 euro år 2017). Ett betydande moment inom affärsverksamhetens övriga utgifter var ökningen av interna lokalhyror med 23,1 % (utbyggnaden av verksamhetslokalerna i Dickursby) samt en ökning på 51,3 % som hänför sig till hyror för apparatur och maskiner (leasing). De operativa utgifterna per viktad åtgärd uppgick år 2018 till 48,32 euro (49,89 euro år 2017).

Avskrivningarna enligt plan för Affärsverket för mun- och tandhälsa var 76 980,52 euro år 2018 (88 129,76 euro år 2017).

Finansieringsposterna stämde överens med de uppställda ramarna, räntekostnader till kommunen 159 158,04 euro (ränta 7,00 %) och ersättning för grundkapitalet 68 210,04 euro.

Affärsverkets resultat uppvisade ett underskott på 234 247,19 euro (år 2017 överskott på 177 874,22 euro).

Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda finansierade år 2018 sina investeringar genom leasing och investeringarna bokfördes därmed inte i balansräkningen, vilket även gällde för år 2017.

Affärsverkets bestående aktiva var 94 940,51 euro i slutet av 2018, medan bestående aktiva år 2017 uppgick till 171 921,03 euro. Rörliga aktiva uppgick i slutet av 2018 till 7 448 806,24 euro (7 413 460,14 euro år 2017). Pengarna på kontokurantkontot (= fordringarna från kommunen) uppgick i slutet av 2018 till 1 914 613,90 euro (3 209 830,99 euro år 2017). Affärsverkets bankfordringar uppgick i slutet av 2018 till 4 461 296,40 euro (3 220 789,49 euro år 2017).

Affärsverkets eget kapital var 1 373 096,23 euro i slutet av 2018. Affärsverkets eget kapital har täckts i sin helhet.

Verksamheten år 2018

Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda är ett kommunalt affärsverk som grundats 1.6.2010 i enlighet med kapitel 10 a i kommunallagen, och dess förvaltning organiseras i enlighet med 7 kap. 8 § i förvaltningsstadgan som trädde i kraft 1.6.2017. Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda svarar under ledning av direktören för affärsverket för mun- och tandhälsa för att producera mun- och tandvårdstjänsterna (vilka omfattar åtgärder för att främja mun- och tandhälsan och undersöka, förebygga, behandla och rehabilitera munsjukdomar samt akut munhälsovård). Enligt 8 kap. 9 § i förvaltningsstadgan väljer stadsfullmäktige för stadsfullmäktiges mandattid samtidigt minst fem ledamöter och lika många personliga ersättare till direk-tionen för affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda. Stadsfullmäktige utser en av direktionens ledamöter till ordförande och en till vice ordförande. Direktionen för Affärsverket mun- och tandhälsa i Vanda sörjer för att verksamheten inom dess uppgiftsområde är resultatgivande enligt de mål för verksamheten och ekonomin som stadsfullmäktige uppställt.

Stadsfullmäktige beslutade vid sitt möte 12.6.2017 § 21 fastställa antalet ledamöter och deras personliga ersättare i direktionen för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda till sex ledamöter för verksamhetsperioden 2017–2021.

Affärsverkets direktion sammanträdde 7 gånger under 2018.

Direktionen för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda 2017–2021

Ordinarie ledamöter:	Ersättare:
Raija Heikkonen, ordförande	Ulla-Maija Kopra
Jari Ahokas, vice ordförande	Sina Nordman
Matti Lepistö	Jan Edelmann
Joni Hilden	Kari Hokkanen
Anni Salonen	Leila Mäkynen
Tanja Vahvelainen	Kim Hyvärinen

I stadens organisation hör Affärsverket för mun- och tandhälsa till social- och hälsovårdens verksamhetsområde. Affärsverket leds av direktören för affärsverket för mun- och tandhälsa som är affärsverkets verkställande direktör. Verksamheten har fr.o.m. 1.10.2017 organiserats i fem resultatenheter: munhälsovårdens mottagningstjänster i norra Vanda, mellersta Vanda, och västra Vanda, samt regleringsvård och enheten för specialiserad munhälsovård i Vanda. Resultatenheterna leds av ledande övertandläkare samt överskötare. Det fanns 25 verksamhetsställen och två mobila Pop-up-enheter.

Personalen

Antalet anställda var sammanlagt 327 personer år 2018 (329 anställda år 2017). Av dessa var 44 anställda på viss tid (44 år 2017). Personalkostnaderna uppgick år 2018 till 16 105 451,62 euro (15 806 093,06 euro år 2017).

Redogörelse för ordnandet av den interna övervakningen och riskhanteringen

I verksamheten efterföljs principerna för god lednings- och förvaltningssed. Anvisningarna för verksamheten har utvecklats för att via chefsarbetet styra den interna övervakningen inom resultatenheterna. Gemensamma sammanträden som hålls regelbundet bidrar till att garantera en gemensam praxis. En gemensam infallsvinkel på arbetet garanteras genom att munhälsovårdens yrkeskunniga och experter samt chefer systematiskt utbildas.

Verkställande direktören övervakar användningen av affärsverkets tillgångar. Utfallet av målen samt ekonomin rapporteras till direktionen för Affärsverket för mun- och tandhälsa i samband med de möten som hålls regelbundet. Rapporteringen till Vanda stad sker en gång i tertialet.

Hanteringen av finansierings- och ränterisker inom Vanda stadskoncern har centraliserats till resultatområdet för finansiering. Skade- och ansvarsriskerna har begränsats genom försäkringar. Affärsverkets försäkringar har skötts som en del av stadens försäkringar och de konkurrensutsattes 2013. Detta garanterar ett heltäckande och uppdaterat försäkringsskydd.

Munhälsovårdens verksamhet har fått ta emot sådana patientklagomål som kan anses höra till det normala. Under räkenskapsperioden 2018 känner Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda inte till några sådana åtgärder som strider mot lag och stadgar samt god förvaltnings- och ledningssed vilka skulle leda till en betydande ersättning, talan eller någon annan yrkan eller rättslig påföljd.

Under räkenskapsperioden har det inte konstaterats några förluster eller värdeminskningar vid anskaffning av egendom, vid överlåtelse eller i bruksvärdena. Affärsverket för mun- och tandhälsa har inga överlåtelser av egendom.

I upphandlingsavtalen används stadens allmänna avtalsvillkor. Vid uppgörandet och tolkningen av särskilda avtal används bland annat sakkunnig- och juristtjänsterna vid social- och hälsovårdsväsendets upphandlingsenhet i Vanda.

Förslag till behandling av räkenskapsperiodens resultat

Direktionen för Affärsverket Företagshälsan i Vanda föreslår att räkenskapsperiodens underskott på 234 247,19 euro överförs som en post under eget kapital i balansräkningen.

5.3.2 Av direktionen godkänd jämförelse av budgetutfallet

Resultaträkningen

Resultaträkningen i sammandrag 1000 €		Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Omsättning		22 835		23 217		382
Övriga rörelseintäkter		0		17		17
Material och tjänster	-	4 425	-	5 203	-	778
Personalkostnader	-	15 901	-	16 105	-	204
Avskrivningar och nedskrivningar	-	87	-	77		10
Övriga rörelsekostnader	-	1 855	-	1 873	-	18
Rörelseöverskott (-underskott)		**567**	**-**	**24**	**-**	**591**
Övriga finansiella intäkter och kostnader		0		17		17
Räntekostnader som betalats till kommunen	-	159	-	159		0
Ersättning för grundkapitalet	-	68	-	68		0
Finansiella intäkter och kostnader	-	227	-	210		17
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)		**340**	**-**	**234**	**-**	**574**

Finansieringsanalys

Finansieringsanalysen i sammandrag 1000 €	Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	327	-	157	-	484
Finansieringens kassaflöde	0		1 398		1 398
Förändring i likvida medel	**327**		**1 241**		**914**

Investeringar

Investeringarna i sammandrag 1000 €	Budget 2018		Utfall		Avvikelse
Lös egendom	100		0	-	100
Investeringar totalt	**100**		**0**	**-**	**100**

5.3.3 Bokslutskalkyler och nyckeltal

Resultaträkning för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda	1.1 – 31.12.2018	1.1 – 31.12.2017
Omsättning	23 217 138,53	23 039 592,14
Övriga rörelseintäkter	16 935,28	248 794,17
Material och tjänster		
Material, förnödenheter och varor	- 1 499 809,04	- 2 038 720,09
Köp av tjänster	- 3 703 180,29	- 3 564 569,86
	- 5 202 989,33	- 5 603 289,95
Personalkostnader		
Löner och arvoden	- 12 903 806,34	- 12 522 035,01
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	- 2 739 302,64	- 2 721 014,86
Övriga lönebikostnader	- 462 342,64	- 563 043,19
	- 16 105 451,62	- 15 806 093,06
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	- 76 980,52	- 88 129,76
Övriga rörelsekostnader	- 1 873 186,76	- 1 528 439,70
Rörelseöverskott (-underskott)	**- 24 534,42**	**262 433,84**
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	18 430,96	18 339,01
Räntekostnader som betalats till kommunen	- 159 158,04	- 159 158,04
Ersättning för grundkapitalet	- 68 210,04	- 68 210,04
Övriga finansiella kostnader	- 775,65	- 530,55
	- 209 712,77	- 209 559,62
Räkenskapsperiodens översk. (undersk.) före reserver	**- 234 247,19**	**52 874,22**
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver	0,00	125 000,00
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**- 234 247,19**	**177 874,22**

Resultaträkningens nyckeltal	
Avkastning på investerat kapital, %	-0,2	7,2
Avkastning på av kommunen investerat kapital, %	-0,2	7,2
Vinst, %	-1,0	0,2

Finansieringsanalys för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda	1.1 – 31.12.2018	1.1 – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	- 24 534,42	262 433,84
Avskrivningar och nedskrivningar	76 980,52	88 129,76
Finansiella intäkter och kostnader	- 209 712,77	- 209 559,62
	- 157 266,67	141 003,98
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	0,00	40 322,58
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**- 157 266,67**	**181 326,56**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	1 295 217,09	405 662,58
Förändring av fordringar på övriga	- 90 056,28	- 121 038,32
Förändring av räntefria skulder till kommunen	270,00	- 82 495,14
Förändring av räntefria skulder till övriga	192 342,77	60 910,71
Finansieringens kassaflöde	**1 397 773,58**	**263 039,83**
Förändring i likvida medel	**1 240 506,91**	**444 366,39**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	4 461 296,40	3 220 789,49
Likvida medel 1.1	- 3 220 789,49	- 2 776 423,10
	1 240 506,91	444 366,39

Finansieringsanalysens nyckeltal		
Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde, 5 år, €	1 551 837	1 709 104
Internt tillförda medel för investeringar, %	-	-349,7
Låneskötselbidrag	0,0	1,9
Likviditet, kassadagar	69,6	50,9
Quick ratio	1,9	2,0
Current ratio	1,9	2,0

Balansräkning för Affärsverket för mun- och tandhälsa i Vanda	1.1 – 31.12.2018	1.1 – 31.12.2017
AKTIVA		
Bestående aktiva	**94 940,51**	**171 921,03**
Materiella tillgångar		
Maskiner och inventarier	94 940,51	171 921,03
	94 940,51	171 921,03
Rörliga aktiva	**7 448 806,24**	**7 413 460,14**
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 032 034,93	982 639,66
Fordringar på kommunen	1 951 311,19	3 209 830,99
Övriga fordringar	4 163,72	200,00
	2 987 509,84	4 192 670,65
Kassa och bank	4 461 296,40	3 220 789,49
AKTIVA TOTALT	**7 543 746,75**	**7 585 381,17**
PASSIVA		
Eget kapital	**1 373 096,23**	**1 607 343,42**
Grundkapital	974 435,00	974 435,00
Föregående räk.per. överskott (underskott)	632 908,42	455 034,20
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	- 234 247,19	177 874,22
Främmande kapital	**6 170 650,52**	**5 978 037,75**
Långfristigt		
Lån från kommunen	2 273 680,16	2 273 680,16
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	449 464,60	463 006,24
Räntefria skulder till kommunen	286,00	16,00
Övriga skulder	764 726,63	650 317,57
Resultatregleringar	2 682 493,13	2 591 017,78
	3 896 970,36	3 704 357,59
PASSIVA TOTALT	**7 543 746,75**	**7 585 381,17**

Balansräkningens nyckeltal		
Soliditet, %	18,2	21,2
Relativ skuldsättning, %	26,6	25,7
Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %	29,6	28,0
Ackumulerat överskott (underskott), 1000 €	398,7	632,9
Lånestock 31.12, 1000 €	2 273,7	2 273,7

5.3.4 Bokslutsnoter för Affärsverket för mun- och tandhälsa

Noter som gäller uppgörandet av bokslutet

Värderingsprinciper och -metoder samt periodiseringsprinciper och -metoder

I balansräkningen har bestående aktiva upptagits under anskaffningsutgifterna minskade med avskrivningar enligt plan. Avskrivningarna enligt plan har uträknats enligt en godkänd avskrivningsplan. Kalkyleringsprinciperna för avskrivningarna enligt plan i enlighet med avskrivningsplanen tas upp under noter till resultaträkningen i punkten för grunderna för avskrivningar enligt plan.

Sådana smärre anskaffningar, vars anskaffningsutgift är under 10 000 euro har inte upptagits i bestående aktiva, utan anskaffningarna har upptagits som kostnader för räkenskapsperioden. Fordringar har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till ett lägre sannolikt överlåtelsepris.

Noter till resultaträkningen

Verksamhetsintäkter enligt uppgiftsområde

1 000 €	2018	2017
Affärsverkets intäkter enligt uppgiftsområde		
Ersättningar från staten	60	58
Försäljningsintäkter från kommuner och samkomm.	297	143
Försäljningsintäkter från övriga	6 309	6 115
Avgifter för undervisningstjänster	0	7
Intäkter som grundar sig på serviceavtalet	16 550	16 717
Övriga rörelseintäkter	17	249
Verksamhetsintäkter totalt	**23 233**	**23 289**

Grunderna för avskrivning enligt plan

	Avskrivningsmetod	Avskrivningstid anskaffade före 1.1.2013	Avskrivningstid anskaffade efter 1.1.2013
Materiella tillgångar			
Sjukhus- och hälsovårdsutrustning	lineär	5 år	5 år
Övriga anordningar och inventarier	lineär	3 år	3 år

Noter till balansräkningen

Noter till balansräkningens aktiva

Bestående aktiva		
Materiella tillgångar	Maskiner och inventarier	
1 000 €	**2018**	**2017**
Oavskriven anskaffningsutgift 1.1	172	300
Minskningar under räkenskapsperioden	0	-40
Räkenskapsperiodens avskrivning	-77	-88
Oavskrivna anskaffningsutgifter 31.12	95	172

Noter till balansräkningens passiva

Specifikation av eget kapital		
1 000 €	**2018**	**2017**
Grundkapital 1.1	974	974
Grundkapital 31.12	974	974
Över-/underskott från tidigare räkensk.per. 1.1	633	455
Över-/underskott från tidigare räkensk.per. 31.12	633	455
Räkenskapsperiodens översk./undersk.	-234	178
Eget kapital totalt	**1 373**	**1 607**

Väsentliga poster som ingår i resultatregleringarna		
1 000 €	**2018**	**2017**
Kortfristiga resultatregleringar		
Periodisering av löner och lönebikostnader	2 611	2 534
Övriga bokslutsperiodiseringar	72	57
Resultatregleringar totalt	**2 683**	**2 591**

Säkerheter och ansvarsförbindelser

Hyresansvar		
1 000 €	2018	2017
Betalda under räkenskapsperioden	136	93
Förfaller senare	571	439
Hyresansvar sammanlagt	**707**	**532**

Hyresansvaren meddelats utan mervärdesskatt.

Noter som gäller personalen

Antal anställda 31.12		
	2018	2017
I tjänste- och arbetsavtalsförhållanden	283	285
Visstidsanställda	44	44
Sammanlagt	**327**	**329**

Uttagna och redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda		
	2018	2017
Samlingspartiet, Vanda	720	810
Sannfinländarna	158	150
Finlands socialdemokratiska parti, Vanda	365	1 296
Gröna förbundet, Vanda	0	238
Redovisade avgifter på arvoden till förtroendevalda samm	**1 243**	**2 494**

5.3.5 Bokslutets underskrifter

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen tilinpäätöksen 2018 allekirjoitukset

Raija Heikkonen
johtokunnan puheenjohtaja

Jari Ahokas
johtokunnan jäsen, vara pj.

Matti Lepistö
johtokunnan jäsen

Joni Hildén
johtokunnan jäsen

Tanja Vahvelainen
johtokunnan jäsen

Leila Mäkynen
johtokunnan varajäsen

Joona Iso-Lotila
suun terveydenhuollon johtaja, tj.

Vantaalla 27.2.2019

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä
Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.
Vantaalla 24 4 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

5.4 Affärsverkens inverkan på stadens ekonomi

	Resultaträkningens utfall milj. €			Eliminering av interna poster milj. €			Sammanlagt milj. €
	Staden	Affärsverken	Fonderna	Staden	Affärsverken	Fonderna	Resultaträkningen totalt
Verksamhetsintäkter							
Försäljningsintäkter, externa	41,33	30,72	0,00				72,04
Försäljningsintäkter, interna	6,30	29,69	0,00	-6,30	-29,69	0,00	0,00
Avgiftsintäkter, externa	77,27	7,01	0,00				84,29
Avgiftsintäkter, interna	0,81	0,04	0,03	-0,81	-0,04	-0,03	0,00
Understöd och bidrag, externa	16,99	1,29	0,00				18,28
Övriga verksamhetsintäkter, externa	67,95	0,21	0,21				68,37
Övriga verksamhetsintäkter, interna	158,64	0,00	0,41	-158,64	0,00	-0,41	0,00
Verksamhetskostnader							
Personalkostnader	-438,51	-44,99	0,00				-483,50
Köp av tjänster, externa	-631,23	-7,96	-2,25				-641,43
Köp av tjänster, interna	-35,24	-2,17	-0,01	35,24	2,17	0,01	0,00
Material, förnödenh.o.varor, ext.	-47,50	-3,56	-0,01				-51,07
Material, förnödenh.o.varor, int.	-0,03	0,00	0,00	0,03	0,00	0,00	0,00
Bidrag, externa	-76,19	0,00	-0,04				-76,23
Övriga verksamhetskostn., externa	-59,21	-3,82	-0,25				-63,28
Övriga verksamhetskostn., interna	-154,41	-4,07	0,00	154,41	4,07	0,00	0,00
Verksamhetsbidrag	**-1 073,02**	**2,40**	**-1,90**	**23,92**	**-23,49**	**-0,43**	**-1 072,52**
Skatteinkomster	982,75						982,75
Statsandelar	173,39						173,39
Finansiella intäkter och kostnader							
Ränteintäkter, externa	12,55	0,02	1,52				14,09
Ränteintäkter, interna	0,17	0,00	0,00	-0,17			0,00
Övriga finansiella intäkter, externa	17,33	0,00	0,05				17,38
Övriga finansiella intäkter, interna	0,07	0,00	0,00	-0,07			0,00
Räntekostnader, externa	-2,31	0,00	0,00				-2,31
Räntekostnader, interna	0,00	-0,17	0,00	0,00	0,17		0,00
Övriga finansiella kostnader, externa	-0,12	0,00	-0,01				-0,13
Övriga finansiella kostnader, interna	0,00	-0,07	0,00	0,00	0,07		0,00
Årsbidrag	**110,81**	**2,18**	**-0,34**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**112,65**
Avskrivningar och nedskrivningar							
Avskrivningar enligt plan	-105,66	-1,25	-0,50				-107,41
Nedskrivningar	-1,29	0,00	0,00				-1,29
Räkenskapsperiodens resultat	**3,86**	**0,93**	**-0,83**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**3,95**
Ökning (-) eller minskning (+) av reserver och fonder		0,38	0,83				1,21
Räkenskapsperiodens överskott	**3,86**	**1,30**	**0,00**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**5,16**

	Finansieringsanalysens utfall milj. €			Eliminering av interna poster milj. €			Sammanlagt milj. €
	Staden	Affärsverken	Fonderna	Staden	Affärsverken	Fonderna	Finansierings analysen sammanlagt
Verksamhetens kassaflöde							
Årsbidrag	110,81	2,18	-0,34	23,68	-23,25	-0,43	112,65
Korrektivposter till internt tillförda medel	-40,73	-0,16					-40,89
Investeringarnas kassaflöde							
Investeringsutgifter	-130,90	-1,66	-2,25				-134,81
Finansieringsandelar för investeringar	3,91	0,01					3,92
Överlåtelseinkomster från tillgångar som hör till bestående aktiva	66,56	0,16	0,00				66,72
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**9,64**	**0,53**	**-2,59**	**23,68**	**-23,25**	**-0,43**	**7,59**
Kassaflödet för finansieringens del							
Förändringar i utlåningen							
Ökning i utlåningsfordringar	-0,09		-0,21				-0,30
Minskning i utlåningsfordringar	0,24		3,67				3,91
Förändringar i lånestocken							
Ökning i långfristiga lån	90,00						90,00
Minskning i långfristiga lån	-169,53						-169,53
Förändring i kortfristiga lån	-16,23						-16,23
Förändringar i eget kapital	-5,00		5,00				0,00
Övriga förändringar i likviditeten							
Förändringar i förvaltade medel och förvaltat kapital	-0,14						-0,14
Förändring i omsättningstillgångar	0,00						0,00
Förändring i fordringar	0,51	0,13	-4,30	0,10	0,00	5,22	1,66
Förändring i räntefria skulder	14,17	0,61	0,11	-5,31	-0,01	0,00	9,58
Kassaflödet för finansieringens del	**-86,08**	**0,74**	**4,27**	**-5,21**	**-0,01**	**5,22**	**-81,06**
Förändring i likvida medel	**-76,43**	**1,27**	**1,69**	**18,48**	**-23,26**	**4,78**	**-73,47**

5.5 Bokslut för övriga särredovisade enheter

5.5.1 Bokslutskalkyl för bostadslånefonden

Resultaträkning för Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond		1.1 – 31.12.2018		1.1 – 31.12.2017
Omsättning		638,00		650,00
Material och tjänster				
Köp av tjänster	-	62,59	-	60,86
Övriga rörelsekostnader	-	36 955,00		2 126,81
Rörelseöverskott (-underskott)	**-**	**36 379,59**		**2 715,95**
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter		1 512 986,75		1 588 997,13
Övriga finansiella intäkter		40 824,31		53 037,49
		1 553 811,06		1 642 034,62
Överskott (underskott) före fonderingar		**1 517 431,47**		**1 644 750,57**
Ökning (-) eller minskning (+) av fonden	-	1 517 431,47	-	1 644 750,57
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)		**0,00**		**0,00**

Finansieringsanalys för Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond		1.1. – 31.12.2018		1.1. – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde				
Rörelseöverskott (-underskott)	-	36 379,59		2 715,95
Finansiella intäkter och kostnader		1 553 811,06		1 642 034,62
Verksamhetens kassaflöde		**1 517 431,47**		**1 644 750,57**
Finansieringens kassaflöde				
Förändringar i utlåningen				
Ökningar i utlåningen till övriga	-	205 000,00		0,00
Minskningar i utlåningen till övriga		3 665 134,71		4 247 196,80
Övriga förändringar i likviditeten				
Förändring av fordringar på kommunen	-	5 218 237,77	-	5 879 029,28
Förändring av fordringar på övriga		203 716,59		3 504,52
Förändring av räntefria skulder till övriga		36 955,00	-	16 422,61
Finansieringens kassaflöde	**-**	**1 517 431,47**	**-**	**1 644 750,57**
Förändring i likvida medel		**0,00**		**0,00**
Förändring i likvida medel				
Likvida medel 31.12		0,00		0,00
Likvida medel 1.1		0,00		0,00
		0,00		0,00

Balansräkning för Vanda stads bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfond	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Bestående aktiva	**48 692 020,41**	**52 152 155,12**
Placeringar		
Övriga lånefordringar	48 692 020,41	52 152 155,12
Rörliga aktiva	**45 666 899,48**	**40 652 378,30**
Långfristiga fordringar		
Fordringar på kommunen	45 543 692,87	40 325 455,10
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	0,00	187 949,08
Resultatregleringar	123 206,61	138 974,12
AKTIVA TOTALT	**94 358 919,89**	**92 804 533,42**
PASSIVA		
Eget kapital	**94 321 964,89**	**92 804 533,42**
Övriga egna fonder	94 321 964,89	92 804 533,42
Främmande kapital	**36 955,00**	**0,00**
Kortfristigt		
Resultatregleringar	36 955,00	0,00
PASSIVA TOTALT	**94 358 919,89**	**92 804 533,42**

5.5.2 Bokslutskalkyl för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena

Resultaträkning för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Övriga rörelseintäkter	209 069,04	602 945,45
Material och tjänster		
Material, förnödenheter och varor	- 1 990,77	- 1 707,03
Köp av tjänster	- 484 356,66	- 290 522,05
	- 486 347,43	- 292 229,08
Personalkostnader		
Löner och arvoden	0,00	- 7 043,55
Lönebikostnader		
Pensionskostnader	0,00	- 4,93
Övriga lönebikostnader	0,00	- 1 712,07
	0,00	- 8 760,55
Avskrivningar och nedskrivningar		
Avskrivningar enligt plan	- 497 396,42	- 497 396,42
Övriga rörelsekostnader	- 247 672,10	- 803 119,61
Finansiella intäkter och kostnader		
Övriga finansiella intäkter	31,10	0,00
Övriga finansiella kostnader	- 87,99	- 76,25
	- 56,89	- 76,25
Rörelseöverskott (-underskott)	**- 1 022 403,80**	**- 998 636,46**
Ökning (-) eller minskning (+) av fonden	1 022 403,80	998 636,46
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**0,00**	**0,00**

Finansieringsanalys för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	- 1 022 403,80	- 998 636,46
Avskrivningar och nedskrivningar	497 396,42	497 396,42
	- 525 007,38	- 501 240,04
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringsutgifter	- 2 248 538,60	- 2 134 912,84
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	**- 2 773 545,98**	**- 2 636 152,88**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	2 136 500,73	2 692 598,80
Förändring av fordringar på övriga	580 337,63	- 379 067,90
Förändring av räntefria skulder till övriga	56 707,62	322 621,98
Finansieringens kassaflöde	**2 773 545,98**	**2 636 152,88**
Förändring i likvida medel	**0,00**	**0,00**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	0,00	0,00
Likvida medel 1.1	0,00	0,00
	0,00	0,00

Balansräkning för Utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Bestående aktiva	**9 672 031,90**	**7 920 889,72**
Materiella tillgångar		
Fasta konstruktioner och anordningar	7 679 313,92	5 683 020,15
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	1 992 717,98	2 237 869,57
	9 672 031,90	7 920 889,72
Rörliga aktiva	**12 551 361,12**	**15 268 199,48**
Långfristiga fordringar		
Fordringar på kommunen	12 551 361,12	14 687 861,85
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	0,00	505 176,00
Resultatregleringar	0,00	75 161,63
AKTIVA TOTALT	**22 223 393,02**	**23 189 089,20**
PASSIVA		
Eget kapital	**21 782 801,15**	**22 805 204,95**
Övriga egna fonder	21 782 801,15	22 805 204,95
Främmande kapital	**440 591,87**	**383 884,25**
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	432 591,87	375 884,25
Övriga skulder	8 000,00	8 000,00
PASSIVA TOTALT	**22 223 393,02**	**23 189 089,20**

5.5.3 Bokslutskalkyl för fonden för social kreditgivning

Resultaträkning för Fonden för social kreditgivning	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Övriga rörelseintäkter	525,16	1 328,20
Material och tjänster		
Köp av tjänster	- 2 235,22	- 2 832,45
Finansiella intäkter och kostnader		
Ränteintäkter	8 336,82	11 577,00
Övriga finansiella intäkter	11 149,65	13 987,37
Övriga finansiella kostnader	- 10 191,85	- 77 051,97
Överskott (underskott) före fonderingar	**7 584,56**	**- 52 991,85**
Ökning (-) eller minskning (+) av fonden	- 7 584,56	52 991,85
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**0,00**	**0,00**

Finansieringsanalys för Fonden för social kreditgivning	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	- 1 710,06	- 1 504,25
Finansiella intäkter och kostnader	9 294,62	- 51 487,60
Verksamhetens kassaflöde	**7 584,56**	**- 52 991,85**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	1 240,80	1 502,72
Förändring av fordringar på övriga	133 794,72	117 832,45
Korottomien velkojen muutos muilta	10 191,85	0,00
Finansieringens kassaflöde	**145 227,37**	**119 335,17**
Förändring i likvida medel	**152 811,93**	**66 343,32**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	378 303,72	225 491,79
Likvida medel 1.1	- 225 491,79	- 159 148,47
	152 811,93	66 343,32

Balansräkning för Fonden för social kreditgivning	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Rörliga aktiva	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**
Långfristiga fordringar		
Lånefordringar	225 164,57	294 821,80
Fordringar på kommunen	894 974,46	896 215,26
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	80 557,60	73 009,39
Lånefordringar	216 588,74	288 274,44
Kassa och bank	378 303,72	225 491,79
AKTIVA TOTALT	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**
PASSIVA		
Eget kapital	**1 785 397,24**	**1 777 812,68**
Övriga egna fonder	1 785 397,24	1 777 812,68
Främmande kapital	**10 191,85**	**0,00**
Kortfristigt		
Resultatregleringar	10 191,85	0,00
PASSIVA TOTALT	**1 795 589,09**	**1 777 812,68**

5.5.4 Bokslutskalkyl för Skadefonden

Resultaträkning för Skadefonden	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Omsättning	30 000,00	30 000,00
Övriga rörelseintäkter	410 911,13	413 732,24
Material och tjänster		
Material, förnödenheter och varor	- 8 785,91	- 3 824,39
Köp av tjänster	- 1 766 503,41	- 1 694 796,56
	- 1 775 289,32	- 1 698 620,95
Övriga rörelsekostnader	- 2 411,61	0,00
Rörelseöverskott (-underskott)	**- 1 336 789,80**	**- 1 254 888,71**
Ökning (-) eller minskning (+) av fonden	1 336 789,80	1 254 888,71
Räkenskapsperiodens överskott(underskott)	**0,00**	**0,00**

Finansieringsanalys för Skadefonden	1.1. – 31.12.2018	1.1. – 31.12.2017
Verksamhetens kassaflöde		
Rörelseöverskott (-underskott)	- 1 336 789,80	- 1 254 888,71
Verksamhetens kassaflöde	**- 1 336 789,80**	**- 1 254 888,71**
Finansieringens kassaflöde		
Övriga förändringar i likviditeten		
Förändring av fordringar på kommunen	1 336 789,80	1 254 888,71
Finansieringens kassaflöde	**1 336 789,80**	**1 254 888,71**
Förändring i likvida medel	**0,00**	**0,00**
Förändring i likvida medel		
Likvida medel 31.12	0,00	0,00
Likvida medel 1.1	0,00	0,00
	0,00	0,00

Balansräkning för Skadefonden	31.12.2018	31.12.2017
AKTIVA		
Rörliga aktiva	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**
Långfristiga fordringar		
Fordringar på kommunen	8 532 591,43	4 862 016,12
AKTIVA TOTALT	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**
PASSIVA		
Eget kapital	**8 524 338,99**	**4 861 128,79**
Övriga egna fonder	8 524 338,99	4 861 128,79
Främmande kapital	**8 252,44**	**887,33**
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	8 252,44	887,33
PASSIVA TOTALT	**8 532 591,43**	**4 862 016,12**

6 Förteckningar och redogörelser

6.1 Bokföringsböcker och redogörelse för förvaring av bokföringen

Balansboken ska enligt Arkivverkets anvisningar (3.9.2001 KA 158/43/2001) förvaras varaktigt.

Enligt 10 § 2 mom. i bokföringslagen ska räkenskapsperiodens verifikationer, korrespondens om affärshändelser och annat eventuellt bokföringsmaterial som bestyrker affärshändelser bevaras minst sex år från utgången av det år då räkenskapsperioden har upphört. Undantag från 10 § 2 mom. i bokföringslagen utgör bland annat bokföringshandlingar för EU-projekt (10 år) samt fakturor, verifikat och utredningar i anslutning till fastighetsinvestering (13 år).

För arkiveringen svarar det verksamhetsområde som använt verifikationerna.

Arkivering av bokslutshandlingar

Balans- och resultaträkningar	i SAP-systemet
Finansieringsanalyser	i SAP-systemet
Räkenskapsperiodens transaktioner enligt uppföljningsobjekt	i SAP-systemet
Bestående aktiva, objektkatalog	i SAP-systemet
Bestående aktiva, samlingsförteckningar	i SAP-systemet
Dagbok	i Asta arkiveringssystemet
Huvudbok	i Asta arkiveringssystemet
Konto 172000 Kundfordringar av dottersamfund	i Asta arkiveringssystemet
Konto 172500 Kundfordringar av medlemssamkommuner	i Asta arkiveringssystemet
Konto 173000 Kundfordringar från ägarintressesamfund, kortfristiga	i Asta arkiveringssystemet
Konto 173500 Kundfordringar inom kommunen	i Asta arkiveringssystemet
Konto 174000 Kundfordringar av övriga	i Asta arkiveringssystemet
Konto 254500 Leverantörsskulder till dottersamfund	i Asta arkiveringssystemet
Konto 254600 Leverantörsskulder till medlemssamkommuner	i Asta arkiveringssystemet
Konto 254700 Leverantörsskulder till intressesamfund, kortfristiga	i Asta arkiveringssystemet
Konto 254800 Leverantörsskulder interna, kortfristiga	i Asta arkiveringssystemet
Konto 254900 Leverantörsskulder till övriga	i Asta arkiveringssystemet
Verifikationstyper och nummerserier 2017	i Asta arkiveringssystemet
Kontoplan 2017	i Asta arkiveringssystemet
Lagerbokföringar	
Depån	datautskrift
Förråd för vårdtillbehör	datautskrift
Balansbok	inbunden separat
Balansspecifikationer	pappersformat

Till övriga delar arkiveras bokföringsmaterialet utskrivet i pappersform.

6.2 Förteckning över verifikationstyper

SAP-verifikationstyper 2018

Verif.typ	Nummerserie	Verifikationsnr		Verksamhetsomr./resultatomr.
01	A0	13802001 - 13802999	Servicekassa	Varia, Tennisvägen
02	A1	13803001 - 13803999	Servicekassa	Nätbetalning
03	A2	13804001 - 13804999	Servicekassa	Myrbacka samservice
04	A3	13806001 - 13806999	Servicekassa	Dickursby simhall
05	A4	13809001 - 13809999	Servicekassa	Resecentret
06	A5	13810001 - 13810999	Servicekassa	Korso samservice
07	A6	13811001 - 13811999	Servicekassa	Varia, Myrbacka verks. ställe
08	A7	13812001 - 13812999	Servicekassa	Varia, Dickursby undervisn.enhet
09	A8	13813001 - 13813999	Servicekassa	Markanvändning, Stadsplanering
10	A9	13814001 - 13814999	Servicekassa	Håkansböle simhall
11	B0	13815001 - 13815999	Servicekassa	Korso simhall
12	B1	13816001 - 13816999	Servicekassa	Mårtensdals simhall
13	B2	13817001 - 13817999	Servicekassa	Myrbacka simhall
15	B4	13819001 - 13819999	Servicekassa	Gemensam verifikationstyp för servicekassor
16	B5	13820001 - 13820999	Servicekassa	Käenkukka
27	C6	13831001 - 13831999	Servicekassa	Stadsmuseet
28	C7	13832001 - 13832999	Servicekassa	Miljöcentralen, veterinär
30	C9	13836001 - 13836999	Servicekassa	Varia, Pyrolavägen
31	D0	13838001 - 13838999	Servicekassa	Bildkonst
33	D2	13840001 - 13841000	Servicekassa	Koutsi
35	D5	13842001 - 13842999	Servicekassa	Vantaan Valo Minkvägen
AA	01	10000000 - 19999999	Anläggningstillg.bokf.	Ekonomiservicecentralen
AB	99	990000000-999999999	Bokföringsverifikat	Ekonomiservicecentralen
AF	03	30000000 - 39999999	Bokf. av avskrivningar	Ekonomiservicecentralen
AZ	02	20000000 - 29999999	Annull. av investeringar	Ekonomiservicecentralen
BA	06	60000000 - 69999999	Maskinläsbart kontoutdrag	Ekonomiservicecentralen
BM	24	240000000 - 249999999	Köpavgift, autom.	Finansieringsväsendet
D5	54	540000000 - 549999999	Saku/Merlot Medi	Mellersta Nylands räddningscentral /1211
D7	56	560000000 - 569999999	SoftMedic	Företagshälsan /1210
DG	16	160000000 - 169999999	Kunder - kreditering	Ekonomiservicecentralen
DL	31	310000000 - 319999999	Kreditförlust	Ekonomiservicecentralen
DP	08	80000000 - 89999999	Indrivningsåtg.penningsinst.	Ekonomiservicecentralen
DR	18	180000000 - 189999999	Kunder - faktura	Mellersta Nylands räddningscentral /1211
DT	19	190000000 - 199999999	Kunder - utjämning	Ekonomiservicecentralen
DV	14	140000000 - 149999999	Försälj.betaln.autom.	Ekonomiservicecentralen
DZ	14	140000000 - 149999999	Försälj.betaln.manuellt	Ekonomiservicecentralen
K1	25	250000000 - 259999999	Maskincentr. Transport	Kommunalteknikcentralen
K2	26	260000000 - 269999999	Depån Bränsle	Kommunalteknikcentralen
K5	33	330000000 - 339999999	Leverantörsfaktura för servicesedelsystemet PSOP	Ekonomiservicecentralen
K9	K9	500000000 - 599999999	Återbet. av medel	Ekonomiservicecentralen

Verif.typ	Nummerserie	Verifikationsnr		Verksamhetsomr./resultatomr.
KH	20	200000000 - 209999999	Leverantörer - skuld(SAP	Ekonomiservicecentralen
KM	27	270000000 - 279999999	Leverantörer - resor	Ekonomiservicecentralen
KP	48	480000001 - 489999999	*Underh. av konto	Ekonomiservicecentralen
KR	21	210000000 - 219999999	Leverantörer - faktura	Ekonomiservicecentralen
KS	23	230000000 - 239999999	Interna avgifter	Ekonomiservicecentralen
KT	24	240000000 - 249999999	Leverantörer - utjämn.	Ekonomiservicecentralen
KX	28	280000000 - 289999999	Interna köpfakturor	Ekonomiservicecentralen
L1	L1	66400001 - 66499999	Maskincentralen	Kommunalteknikcentralen
L2	L2	66500001 - 66599999	Depån	Kommunalteknikcentralen
LE	LE	29100001 - 29199999	Kunduppgiftsyst.	Social- och hälsovårdsväsendet
LF	LF	29200001 - 29299999	Kunduppgiftsyst.	Social- och hälsovårdsväsendet
LG	LG	29300001 - 29399999	Kunduppgiftsyst.	Social- och hälsovårdsväsendet
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Interna hyror/koki	Fastighetscentralen
LR	LR	52000000 - 52999999	Twin finans.transakt.	Finansieringsväsendet
LS	LS	53000000 - 53999999	Twin period./värder.	Finansieringsväsendet
PA	PA	17110001 - 17119999	Timlöner	Personalcentralen, löneräkn.
PC	PC	18110001 - 18119999	Månadslöner	Personalcentralen, löneräkn.
PD	PD	18140001 - 18149999	Månadslöner	Personalcentralen, löneräkn.
PF	PF	18150001 - 18159999	Månadslöner	Personalcentralen, löneräkn.
PH	PH	18170001 - 18179999	Månadslöner	Personalcentralen, löneräkn.
PK	PK	18190001 - 18199999	Månadslöner	Personalcentralen, löneräkn.
PL	PL	19110001 - 19119999	Arvoden	Personalcentralen, löneräkn.
PM	PM	19120001 - 19129999	Arvoden	Personalcentralen, löneräkn.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Löner	Personalcentralen, löneräkn.
PR	42	420000000 - 429999999	Prisändring	Centrallagret
PY	PY	18200001 - 18299999	Förhandsbokf. semesterlöne	Personalcentralen, löneräkn.
RE	44	440000000 - 449999999	Faktura - brutto(MM)	Centrallagret
RV	00	1000000000 - 9899999999	Försälj.faktura(SD)	Ekonomiservicecentralen
RX	93	9910700000 - 9910999999	Intern fakturering	Ekonomiservicecentralen
SA	11	110000000 - 118999999	Huvudbok, kontoverifikat	Ekonomiservicecentralen
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-konton - utjämn.	Ekonomiservicecentralen
SU	SU	119000000 - 119999999	Moms-bokföringsverif.i efte	Ekonomiservicecentralen
WA	45	450000000 - 459999999	Överlåtelse av varor	Centrallagret
WE	46	460000000 - 469999999	Varumottagning	Centrallagret
WI	47	470000000 - 479999999	Verifikat på investering	Centrallagret
X2	D6	14800001 - 14899999	Stadskortet	Måltidsservicen/Soc.o.hälsov.

Noterna verifikationstyper 2018

Verif.typ	Nummerserie	Verifikationsnr		Verksamhetsomr./resultatomr.
LT		1-999	Noter	Ekonomiservicecentralen

6.3 Kalkylscheman för nyckeltal

Resultaträkningens nyckeltal

Verksamhetens intäkter i procent av verksamhetens kostnader
= 100 * Verksamhetens intäkter / (Verksamhetens kostnader – Tillverkning för eget bruk)

Årsbidrag i procent av avskrivningarna:
= 100 * Årsbidrag / Avskrivningar och nedskrivningar

Årsbidrag euro/invånare
= Årsbidrag / Invånarantal 31.12

Avkastning på sysselsatt kapital, %
= 100 * (Över-/underskott före extraordinära poster + Till kommunen betalda räntekostnader + Till övriga betalda räntekostnader + Ersättning för grundkapitalet) / (Eget kapital + Placerat främmande kapital med ränta + Avskrivningsdifferens och reserver)

Avkastning på av kommunen sysselsatt kapital, %
= 100 * (Över-/underskott före extraordinära poster + Till kommunen betalda räntekostnader + Ersättning för grundkapitalet) / (Eget kapital + Lån från kommunen + Avskrivningsdifferens och reserver)

Vinst, %
= 100 * (Över-/ underskott före reserver / Omsättning)

Finansieringsanalysens nyckeltal

Utfallet av verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under 5 år, euro
= Utfallet av mellanresultatet för verksamhetens och investeringarnas kassaflöde under bokslutsåret och de föregående fyra åren

(Kommun och koncern) Internt tillförda medel för investeringar, %
= 100 * Årsbidrag / Egen anskaffningsutgift för investeringar

(Affärsverk) Internt tillförda medel för investeringar, %
= 100 * (Över-/underskott före extraordinära poster + Avskrivningar och nedskrivningar - Inkomstskatter)
/ Egen anskaffningsutgift för investeringar

(Kommun och koncern) Låneskötselbidrag
= (Årsbidrag + Räntekostnader) / (Räntekostnader + Låneamorteringar)

Om mer än 20 % av lånestocken utgörs av bulletlån, används den kalkylmässig årliga amorteringen som amorteringsbelopp vid beräkningen av nyckeltal. Den kalkylmässiga årliga amorteringen beräknas genom att dividera lånestocken 31.12 med åtta.

(Affärsverk) Låneskötselbidrag
= (Över-/underskott före extraordinära poster + Avskrivningar och nedskrivningar + Räntekostnader
- Inkomstskatter) / (Räntekostnader + Låneamorteringar)

Likviditet (dagar)
= 365 dagar * Likvida medel 31.12 / Kassautbetalningar under räkenskapsperioden

Quick ratio
= (Kortfristiga fordringar + Finansiella värdepapper + Kassa och bank)
/ (Kortfristigt främmande kapital - Erhållna förskott)

Current ratio
= (Omsättningstillgångar + Kortfristiga fordringar + Finansiella värdepapper + Kassa och bank) / (Kortfristigt främmande kapital - Erhållna förskott)

Balansräkningens nyckeltal

(Kommun och affärsverk) Soliditet, %
= 100 * (Eget kapital + Avskrivningsdifferens och reserver) / (Hela kapitalet -
Erhållna förskott)

(Koncern) Soliditet, %
= 100 * (Eget kapital + Minoritetsandel + Koncernreserv) / (Hela kapitalet - Erhållna förskott)

Relativ skuldsättning, %
= 100 * (Främmande kapital - Erhållna förskott) / Driftsinkomster

Skulder och ansvar i procent av driftsinkomsterna, %
= 100 * (Främmande kapital – Erhållna förskott + Hyresansvar) / Driftsinkomster

Ackumulerat överskott (underskott)
= Föregående räkenskapsperioders överskott (underskott) + Räkenskapsperiodens överskott (underskott)

Ackumulerat överskott (underskott), €/ invånare
= [Föregående räkenskapsperioders överskott (underskott) + Räkenskapsperiodens överskott (underskott)]/ Invånarantal 31.12.

(Kommun och koncern) Lånestock 31.12.
= Främmande kapital - (Erhållna förskott + Skulder till leverantörer + Resultatregleringar + Övriga skulder)

(Affärsverk) Lånestock 31.12.
= Främmande kapital - (Erhållna förskott + Skulder till leverantörer + Resultatregleringar + Övriga skulder + Räntefira skulder från kommunen/samkommunen)

Lånestock euro/ invånare
= Lånestock / Invånarantal 31.12.

Lånefordringar 31.12.
= I placeringar antecknade masskuldebrevsfordringar och andra lånefordringar

7 Underteckning av bokslutet och bokslutsanteckning

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.3.2019

Vantaan kaupunginhallitus

Sari Multala

Irja Nieminen

Timo Juurikkala

Faysal Abdi

Soili Haverinen

Lauri Kaira

Anu Hämäläinen

Pirkko Kotila

Mika Niikko

Vaula Norrena

Anitta Orpana

Pentti Puoskari

Sakari Rokkanen

Ritva Viljanen
Kaupunginjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Vantaalla 24.4. 2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

Vanda stad
tfn 839 11 (växel)
Stationsvägen 7, 01300 Vanda

Keskus 020 743 2920
Faksi 020 743 2935
www.bdo.fi

BDO Audiator Oy
Vattuniemenranta 2
00210 Helsinki

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2018

Vantaan kaupunginvaltuustolle

Olemme tarkastaneet Vantaan kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2018. Tilinpäätös sisältää kaupungin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kaupungin liikelaitosten erillistilinpäätökset. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman, konsernin rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kaupunginhallitus ja muu konsernijohto vastaavat kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta. Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kaupungin hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

BDO Audiator Oy (y-tunnus 0904285-6) kuuluu suomalaiseen BDO-konserniin. Emoyhtiö BDO Oy on itsenäinen jäsen BDO International Limitedissä ja kuuluu kansainvälisten itsenäisten BDO-jäsenyhtiöiden verkostoon.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Vantaalla 24.4.2019

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

BDO Audiator Oy (y-tunnus 0904285-6) kuuluu suomalaiseen BDO-konserniin. Emoyhtiö BDO Oy on itsenäinen jäsen BDO International Limitedissä ja kuuluu kansainvälisten itsenäisten BDO-jäsenyhtiöiden [illegible]oon.

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 7 §

8 § Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021

VD/1242/00.01.02.00/2019

RV/JV/HY-L/EA

Antalet invånare har ökat snabbast i Vanda bland de största städerna i vårt land. Uppkomsten av nya arbetsplatser är också utan dess like. Helsingfors-Vanda flygplats har utvecklats till en tillväxtmotor för staden och hela regionen och Aviapolis som ligger i dess hjärta är också det snabbast växande företagsdistriktet i Finland.

En kraftig tillväxt betyder också för sin del stark livskraft. Vanda har en priviligierad ställning gentemot flera andra kommuner tack vare just befolkningsökningen och åldersstrukturen. En kraftig tillväxt innebär också kraftigt växande servicebehov och tillmötesgående av behoven. En stor del av de nya invånarna i Vanda har utländsk bakgrund och en växande del av arbetsplatserna kommer från internationella företag. Ett kännetecknande drag för Vanda är just att staden är internationell, med tanke på såväl styrkor som utmaningar.

Inom digitaliseringen sätter utvecklingen av den artificiella intelligensen, sakernas internet och robotiken press på flera centrala sektorer inom Vandas näringsliv. Förtjänstlogiken, arbetets karaktär och kraven på arbetskraftens kompetens är i förändring. Man strävar efter att möta framtidens utmaningar genom att vidareutveckla samarbetet med företag, läroinrättningar och den offentliga sektorn. Genom ett smidigt samarbete kan man på ett bättre sätt förutse framtida kompetensbehov, skapa konkurrenskraft och tillväxt genom en effektiv utvecklings-, forsknings- och innovationsverksamhet och minska skadliga miljökonsekvenser genom resurssmart verksamhet.

För att Vanda i fortsättningen ska kunna vara en metropol för företagsamhet behöver staden förstärka invånarnas företagaranda och tillhandahålla företagare och företag smidiga tjänster. Kompetent arbetskraft ska kunna känna sig hemmastadd i Vanda och detta åstadkommer man genom att skapa gynnsamma levnads-, boende- och arbetsförhållanden. Vanda är på många sätt fånge i sitt rykte och det är på tiden att områdets färggranna historia lyfts fram liksom de många starka attraktions- och livskraftsfaktorerna i staden vilka också förstärker hållkraften.

Åtgärderna för att öka livs- och attraktionskraften i Vanda har sammanfattats under följande huvudteman:

- Smidig företagsmiljö
- En oförskräckt internationell flygplatsstad
- Proaktiv kompetens
- Evenemangens och berättelsernas Vanda

Livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet är en fortsättning på livskraftsprogrammet 2014–2016. Som ett nytt tillägg har attraktionskraften lyfts fram i och med att dess betydelse ökar när det gäller att möjliggöra livskraft. Programmet omfattar utöver den traditionella näringspolitikens metodurval också kompetensutveckling, evenemang och marknadsföring av staden och nya strategiska öppningar.

Programmet har beretts av en styrgrupp som tillsatts av stadsdirektören 26.04.2018. Till styrgruppen inbjöds också representanter för Vantaan Yrittäjät, Handelskammaren, Helsinki Business Hub och YritysVantaa.

Som en fortsättning på det föregående programmets mål koncentrerar sig livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet framförallt på att förnya närings- och sysselsättningspolitiken, öka attraktionskraften och höja invånarnas utbildningsnivå. Målet är att få efterfrågan och tillgången på arbetsplatser att mötas samt att öka arbetsplatsernas antal och mångfald.

Livskraftsprogrammet har kompletterats utifrån de råd som inlämnats av stadens företagare, företag, intressegrupper och stadsstyrelsen.

För varje tema har man fastställt mål, åtgärder, ansvariga instanser, deras samarbetspartner samt en tidtabell för åtgärderna. För genomförandet av livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet utarbetas en plan som fastställs årligen och hur arbetet framskrider rapporteras varje år till både stadsstyrelsen och stadsfullmäktige. I genomförandet av livskraftsprogrammet utnyttjas olika nationella och internationella finansieringsprogram och partnerskap i mån av möjlighet.

Stadsstyrelsen 11.2.2019 § 11

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå att stadsfullmäktige godkänner Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 i enlighet med den bifogade bilagan.
Behandling:
Det antecknades att näringsdirektör José Valanta redogjorde för ärendet i början av mötet; på plats för att svara på frågor var dessutom biträdande stadsdirektör Jaakko Niinistö, direktören för sysselsättningsärenden Timo Saari och programmets beredningssekreterare Ronny Rantamäki.
Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 4.3.2019 § 9

Stadsdirektörens förslag:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå att stadsfullmäktige godkänner Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 i enlighet med den bifogade bilagan.
Behandling:
Det antecknades att stadsdirektören ändrade sitt förslag om Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 enligt det som framgår av bilagan.
Beslut:
Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att **stadsstyrelseledamoten Pentti Hakulinen** reserverade sig mot ärendet:
”VILL FULLMÄKTIGE AVSTÅ FRÅN DEN BESLUTADERÄTT SOM TILLHÖR DET?
Livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet har utan tvivel beretts i strid mot kommunallagen. Det har beretts av en styrgrupp under stadsdirektörens ledning, trots att ansvaret för beredningen av kommunens strategi ligger hos stadsstyrelsen (39 och 110 § i kommunallagen).

En av prioriteringarna i det innevarande årets budget är ”Vi ökar stadens livskraft och attraktionskraft”. Det är en central del av strategin för fullmäktigeperioden 2018–2021. På sidorna 28–30 framgår prioriteringarnas strategiska mål nummer 7–10 och målens mätare, utgångs- och målnivåer. Mål och mätare saknas helt i det livskrafts- och attraktionskraftsprogram som nu presenteras.

För programmets genomförande har 315 579 euro reserverats. Om allokeringen av summan ”till projekt görs det årligen upp en plan som stadsdirektören fastställer”. Vem som bereder planen nämns inte. Stadsdirektören beslutar alltså om vilka projekt som inleds. När stadsdirektören presenterade programmet för stadsstyrelsen konstaterade hon att anslag som reserverats i budgeten under det innevarande året kommer att använda för att genomföra programmet. Det finns inte något omnämnande i budgeten om vilka resurser som reserverats för ändamålet eller storleken på resurserna. Förfarande ska i sin helhet anses strida mot kommunallagen och dess anda, eftersom stadsstyrelsen helt har förbisetts som organ som bereder och verkställer beslut.

I programmet konstateras att ”stadsstyrelsen och fullmäktige årligen följer upp programmets genomförande och drar vid behov upp riktlinjer för justeringar i programmet och dess verkställighet”. Rent sakligt är det fråga om att den beslutanderätt som hör till fullmäktige överförs till stadsdirektören och programmets styrgrupp. I ärenden som hör till kommunens strategi är det ändå inte möjligt (37 och 91 § i kommunallagen). Det är oroväckande att den överförda beslutanderätten skulle gälla fram till slutet av år 2021.

Som ledamot i stadsstyrelsen tar jag avstånd från beslutet som jag på ovanstående grunder anser strida mot kommunallagen.”

———

Stadsfullmäktige 8.4.2019 § 7

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar godkänna Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 i enlighet med den bifogade bilagan.
Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till stadsfullmäktiges nästa sammanträde.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 8

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 i enlighet med den bifogade bilagan.
Behandling:
Under ärendets behandling framfördes förslag till ändringar enligt följande:

Ledamoten Antero Eerola föreslog att åtgärd 6 i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 ändras till att lyda enligt följande:

”Tillgången på stadens tjänster utvecklas på centrala språk som talas i Vanda. En utredning görs om efterfrågan på tjänster på olika språk.”
Ledamoten Kati Tyystjärvi understödde Eerolas förslag.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder ledamoten Antero Eerolas förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 55 ja-röster och 9 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget förkastats.

Ledamoten Antero Eerola föreslog att åtgärd 7C i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 ändras till att lyda enligt följande:

”Kursutbudet i främmande språk utökas betydligt på andra stadiet.”
Ledamoten Kati Tyystjärvi understödde Eerolas förslag.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder ledamoten Antero Eerolas förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 57 ja-röster och 7 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget förkastats.

Ledamoten Antero Eerola föreslog att följande mening läggs till i slutet av avsnittet Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki (En oförskräckt internationell flygplatsstad) i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021:
”Vanda utvecklar det nuvarande nätverket av vänorter och innehållet i vänortssamarbetet till att bättre motsvara målen i livskrafts- och attraktionskraftsprogrammet.
Ledamoten Kati Tyystjärvi understödde Eerolas förslag.

Ordföranden konstaterade att man måste rösta om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som
understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder ledamoten Antero Eerolas förslag röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 37 ja-röster och 27 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget förkastats.

De grönas fullmäktigegrupp föreslog att det andra stycket på sidan 11 i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 ändras till att lyda enligt följande:
Orädda företagare är ofta en betydelsefull källa till innovationer. Att pröva nya idéer och söka nya lösningar är förknippat med risker. Staden kan skapa ramar för att lyckas och minska riskerna. Olika slag av samarbetsnätverk och -lokaler mellan nya företagare, läroanstalter och redan etablerade företag kan vara en lösning för att möjliggöra ny tillväxt och kontrollerad risktagning. Vidare bör Vanda se till att det finns en fungerande rådgivning vid företagsstart för företag som inleder sin verksamhet och att denna har tillräckligt med resurser. *Utöver detta erbjuder staden också modigt försöks- och pilotprojektunderlag för nya lösningar, produkter & tjänster.*
Förslaget understöddes av samlingspartiets och sannfinländarnas fullmäktigegrupper.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder förslaget från de grönas fullmäktigegrupp röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 24 ja-röster och 40 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget godkänts.

De grönas fullmäktigegrupp föreslog att det femte stycket på sidan 11 i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 ändras till att lyda enligt följande:
Utöver dessa verksamhetsområdesvisa kluster verkar olika områdesbaserade företagssamarbetsgrupper i staden, av vilka de mest betydande är Aviapolis, Dickursby, Vandaforsen-Veckal och Petikko-Varistorna. Staden försöker också genom kluster och företagssamarbetsgrupper svara på de utmaningar som klimatförändringen och målet för kolneutralitet medför genom att tillsammans med företag och läroanstalter genomföra de åtgärder som skrivits ner i vägkartan för resurssmarthet och de handlingar som främjar dessa. *Vanda ökar också ibruktagandet av nya rena lösningar/teknologier via hållbara och innovativa offentliga upphandlingar.*
Förslaget understöddes av samlingspartiets och sannfinländarnas fullmäktigegrupper.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder stadsstyrelsens förslag röstar ja, medan de som understöder förslaget från de grönas fullmäktigegrupp röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 18 ja-röster och 46 nej-röster, varför ordförande konstaterade att ändringsförslaget godkänts.

Ledamoten Sirkka-Liisa Kähärä föreslog att fullmäktigegrupperna gör en gemensam komplettering i beslutet enligt följande:
”b) till stadsstyrelsen förs en preciserad utredning över projektens tidtabellsläge, ansvariga och beslutsförslag om användningen av anslag som inte riktats.”

Ordförande konstaterade att kompletteringen blivit enhälligt godkänt.
Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att

a) godkänna Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021 i enlighet med den bifogade bilagan, och att
b) det till stadsstyrelsen förs en preciserad utredning över projektens tidtabellsläge, ansvariga och beslutsförslag om användningen av anslag som inte riktats.

Bilagor:
– Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021
– Stadsdirektörens ändringar i Vandas livskrafts- och attraktionskraftsprogram 2019–2021
– Omröstningsprotokoll, stadsfullmäktige 20.5.2019 § 8

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

ELINVOIMA- JA VETOVOIMA-OHJELMA 2019–2021

Vantaa

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

SISÄLLYS

3 Vantaasta yrittäjyyden metropoli
5 Elinvoimainen Vantaa
6 Mistä puhumme kun puhumme elinvoimasta
9 Vantaan elinvoiman ja vetovoiman kehittämisen kärkiteemat
10 Notkea yritysympäristö
13 Rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki
18 Ennakoivaa osaamista
22 Tapahtumien ja tarinoiden Vantaa
28 Toimeenpano, seuranta ja raportointi

VANTAASTA YRITTÄJYYDEN METROPOLI

Vantaa kasvaa tällä hetkellä ennennäkemättömällä vauhdilla. Kaupungin asukasluvun ja työpaikkamäärän kehitys on maamme suurista kaupungeista nopeinta ja vuosina 2007–2017 Vantaan väestömäärä lisääntyi lähes 34 000 asukkaalla. Samaan aikaan Vantaalle syntyi noin 16 000 uutta työpaikkaa. Erityisenä kasvun moottorina on toiminut jo pitkään Helsinki-Vantaan lentoaseman ympärille kasvanut Aviapolis, josta on vuosien saatossa tullut maamme nopeimmin kasvava yritysalue.

Vantaa on kansainvälinen ja monikulttuurinen kaupunki, jossa puhutaan yli 120 kieltä. Kaupungin asukkaista noin 18 prosenttia on vieraskielisiä, joiden osuus vantaalaisista lähestyy 30 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Tässä kasvavassa joukossa on paljon ihmisiä, joiden osaaminen on arvokasta Vantaalle ja sen tulevalle kasvulle. Vuonna 2018 Vantaalle perustetuista noin 1 500 yrityksestä 37 prosenttia oli maahanmuuttajataustaisten käynnistämiä ja kansainvälisiä yrityksiä kaupungista löytyy lähes 700. Kansainvälisyys näkyy ja tuntuu vahvasti kasvavan kaupunkimme arjessa.

Vantaa kannustaa yrittäjyyteen järjestämällä nuorille yrittäjyyteen valmistavaa koulutusta. Yrityksien kasvumahdollisuuksia parannetaan klusteripohjaisilla yhteistyöverkostoilla, jotka pyrkivät parantamaan oppilaitosten ja yritysten yhteistoimintaa. Kaupunki haluaa toimia alustana erilaisille uusille ja ennakkoluulottomille palvelukokeiluille.

Vantaan tulevaisuuden elinvoima rakennetaan yhdessä. Tällä elinvoima- ja vetovoimaohjelmalla päivitämme tavoitteitamme kaupungin kasvun turvaamiseksi. Ohjelma on laadittu yhteistyössä yritysjärjestöjen, kehityskumppaneiden ja oppilaitosten kanssa. Tavoitteenamme on luoda yrityksille ja yrittäjille selkeät yhden luukun palvelut sekä nopeuttaa asioiden käsittelyä ja parantaa palvelun laatua.

Pääkaupunkiseudun merkitys maamme taloudelle, niin työpaikkojen luojana kuin koulutuksen toteuttajana, on suuri. Pääkaupunkiseudun työvoimatarve vuonna 2030 on 340 000 henkilötyövuotta, mikä tarkoittaa 18 000 työpaikan lisätystä vuosittain. Työelämän osaamistarpeet muuttuvat nopeasti. Tarvitsemme ratkaisuja, joilla voimme vastata työvoimakysynnän ja -tarjonnan väliseen kohtaanto-ongelmaan koulutuksen keinoin.

Vantaa on vetovoimainen ja vahvalla kasvu-uralla oleva kaupunki. Teemme parhaamme, että kaupungin elinvoimaisuus lisääntyy

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

myös jatkossa. Olemme muotoilleet Vantaan elinvoimaohjelman vahvistamaan ja ohjaamaan tätä työtä. Kaupunkimme taloudellisen kasvun tulee olla sosiaalisesti ja ekologisesti kestävää, minkä vuoksi resurssiviisaus ja kansainvälisyys kulkevat läpileikkaavina teemoina läpi ohjelman.

Vantaan uusi elinvoima- ja vetovoimaohjelma toteuttaa Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategiaa, maa- ja asuntopolitiikkaa sekä yleiskaavatyössä tehtyjä linjauksia. Sen toimenpiteet on suunnattu ensisijaisesti palvelemaan elinkeinoelämän ja yritysten edustajia sekä ohjaamaan kaupunkiorganisaation omaa työtä kaupungin elinvoiman kehittämisessä. Haluamme ohjelmalla vahvistaa kaupunkimme hyväksi koettua yritysilmapiiriä entisestään. Valmistelutyötä on toteutettu kiinteässä yhteistyössä yritysten, oppilaitosten, kauppakamarin, Vantaan Yrittäjien, YritysVantaan ja Helsinki Business Hubin sekä asukkaiden, oppilaitosten, kolmannen sektorin, kaupungin kumppanuusyhtiöiden ja muiden sidosryhmien edustajien kanssa, Osallistuva Vantaa -mallin mukaisesti.

Elinvoimaohjelman erityisinä kohderyhminä haluamme mainita yritykset, potentiaaliset yrittäjät, nuoret, työttömät ja maahanmuuttajat. Ohjelman tavoitteena on turvata, että Vantaan työllisyystilanteen kehitys on koko pääkaupunkiseudun vahvinta. Haluamme huolehtia siitä, että työikäisen väestön osaaminen vastaa työelämän muuttuvia tarpeita, ja että Vantaa tunnetaan entistä houkuttelevampana ja juuristaan ylpeänä tapahtumakaupunkina. Työtä näiden tavoitteiden toteuttamiseksi ei tehdä pelkästään kaupunkiorganisaation voimin, vaan vankassa yhteistyössä kumppaneidemme kanssa.

Vantaan elinvoima- ja vetovoimaohjelmaa toteutetaan vuoden 2021 loppuun asti ja sen toteutumisesta raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle. Haluan esittää kaikille ohjelman valmisteluun osallistuneille tahoille parhaimmat kiitokseni panoksestanne sekä kiittää Vantaan päätöksentekijöitä ennakkoluulottomuudesta ohjelman linjausten vahvistamisessa.

Tehdään yhdessä Vantaasta yrittäjyyden metropoli!

Ritva Viljanen
kaupunginjohtaja

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

ELINVOIMAINEN VANTAA

Vantaan kehityksen perustana ja sen kiistattomina vahvuuksina ovat kaupungin sijainti, sen ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus, toimelias kolmas sektori sekä niitä tukevat nopeat ja sujuvat liikenneyhteydet. Suomen johtaviin kaupunkitutkijoihin lukeutuvan Timo Aron mukaan kaupungin elinvoima voidaan jakaa pääpiirteittäin vetovoima- ja pitovoimatekijöihin. Vetovoima määrittää kaupungin houkuttelevuuden yritysten ja asukkaiden sijoittumis- tai sijoittamiskohteena. Pitovoimaa edustavat kaupungin viihtyvyys ja toiminnan sujuvuus, jotka pitävät yritykset, työntekijät ja asukkaat kaupungissa.

MISTÄ PUHUMME KUN PUHUMME ELINVOIMASTA

1. Väestömäärästä ja väestölisäyksestä
2. Muuttovetovoimasta
3. Rakentamisesta ja asuntotuotannosta
4. Työpaikkojen määrästä ja työpaikkalisäyksestä
5. Yritysperustannasta
6. Yrityskannan määrästä ja lisäyksestä
7. Alueen arvonlisäyksestä ja viennin määrästä
8. Investointien ja pääomien kohdentumisesta alueelle
9. Matkailu-, tapahtuma- ja vierailijakävijöiden määrästä ja lisäyksestä
10. Osaamistason noususta, opiskelijoiden määrästä ja lisäyksestä
11. Muista mitattavista kasvuun liittyvistä tunnusluvuista
12. Muista ei mitattavissa olevista tekijöistä, kuten ilmapiiristä ja tulevaisuususkosta

Lähde: MDI oy/Timo Aro 2018

Vantaalla on vetovoimaa

Vantaan vahvuudet keskeisillä vetovoiman mittareilla nojaavat alueen yleiseen kehitykseen, kaupungin erinomaiseen sijaintiin ja sen hyvään saavutettavuuteen. Vantaan työpaikkojen määrä on kasvanut viimeisten kymmenen vuoden aikana 7,4 prosenttia ja väestön ennustetaan lisääntyvän seuraavien viiden vuoden aikana 1,8 prosentin vuosivauhdilla. Seuraavan kymmenen vuoden aikana Vantaalle ennustetaan tulevan 40 000 uutta asukasta. Kasvu on kaupungin nykyisen ja tulevan menestyksen perusta, ja sen ytimessä on kyky luoda uusia työpaikkoja sekä pitää yllä vahvaa työllisyyskehitystä. Yritysmyönteinen ilmapiiri, alueen avainyritykset ja niiden ympärille muodostuneet keskittymät ja yritysklusterit luovat vahvan perustan uudelle kasvulle. Monipuolinen koulutustarjonta vahvistaa alueen osaamispohjaa ja vastaa alueen yritysten työvoimatarpeisiin. Jatkossa erilaisten osaamis-, innovaatio- ja kehitysympäristöjen ja -keskittymien merkitys korostuu yhä vahvemmin alati muuttuvaan toimintaympäristöön sopeutumisessa. Edellisten lisäksi vetovoimassa on kyse myös muista kasvuun liittyvistä mitattavista ja ei-mitattavissa olevista tekijöistä, kuten kaupungin kehitysmyönteisyydestä, yleisestä ilmapiiristä ja asukkaiden ja yritysten tulevaisuususkosta.

Vantaan Aviapolis sijaitsee maamme keskeisten liikennevirtojen solmukohdassa. Se on maamme voimakkaimmin kasvava työpaikkakeskittymä ja jo nyt pääkaupunkiseudun toiseksi suurin työpaikkakeskittymä. Vahvasti lisääntyvä lentoliikennetoiminta, Vuosaaren satama sekä valtion ja kaupungin yhteiset toimet raide- ja maantieliikenteen edistämiseksi ovat lisänneet Vantaan houkuttelevuutta niin yritysten kuin asukkaiden sijoittumis- ja sijoituskohteena. Kansallisessa kontekstissa kaupunkimme kasvun osatekijät ja sijaintimme ovat vertailujen kärkitasoa.

Vantaan koulutus- ja osaamistasossa riittää vielä paljon kehitettävää, kun niitä verrataan maamme muihin suuriin kaupunkeihin. Vantaan tulee kiinnittää erityistä huomiota toimenpiteisiin, jotka tähtäävät kaupungin koulutustason nostamiseen ja osaamisen infrastruktuurin kehittämiseen. Kaupungin roolia liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina tulee edelleen kehittää.

Tiesitkö, että...

- Vantaalla oli 110 784 työpaikkaa vuonna 2016.
- Vantaalaisissa työpaikoissa lähes 60 % työntekijöistä tulee muualta kuin Vantaalta.
- Vantaalaisista työllisistä työntekijöistä vajaalla puolella oli työpaikka Vantaalla.
- Toimialoista eniten työpaikkoja Vantaalla on tukku- ja vähittäiskaupassa (22 553), kuljetuksessa ja varastoinnissa (16 804) ja teollisuudessa (12 422).
- Suurimmat työpaikka-alueet:
  Aviapolis (36 757)
  Tikkurila (23 123)
  Myyrmäki (22 813).
- Vantaan asukasluku kasvoi 2,3% ja on vuoden 2018 lopussa yhteensä 228 166 asukasta

Pitovoimaa tulee lisätä

Vantaan nopeassa kasvussa, kehyskuntaluonteessa ja monikeskuksisessa kaupunkirakenteessa piilee omia haasteitaan. Vaikka lentokenttä ja erinomaiset liikenneyhteydet maailmalle ja muualle Suomeen ovat kaupunkimme vahvuuksia, niin ilman suunnitelmallista, erottuvaa ja pitkäjänteistä otetta Vantaa saattaa jäädä

naapureidensa varjoon kaupunkien vetovoimassa. Siksi meidän tulee panostaa nykyistä enemmän markkinointi- ja mainetyöhön, omien asukkaidemme ja toimijoidemme kulttuuri-, liikunta- ja elämyspalveluihin sekä hyödyntää tehokkaammin monikulttuurisuudesta ja kansainvälisyydestä kumpuavat resurssit.

Vantaan vetovoima saa paljon huomiota, mutta vähintään yhtä merkittävä asia on kaupungin ja sen asuinalueiden pitovoima. Eli se, mikä tekee alueesta kiinnostavan ja hauskan ja millaisista tekijöistä rakentuu alueen asukkaiden helppo, sujuva ja onnellinen arki. Pitovoimaisuuteen vaikuttavat asukkaiden omakohtaiset tiedot, havainnot ja kokemukset omasta lähiympäristöstään. Paikan laadussa korostuu puolestaan tyytyväisyys palveluihin, omaan asuin- ja elinympäristöön sekä tunne osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Kulttuuri, luovat alat ja niihin liittyvät moninaiset palvelut työllistävät ja luovat yrittäjyyttä. Samoin yrittäjyyttä ja elinvoimaa Vantaalle luovat myös kehittyvä tapahtumatuotanto sekä uudet ravintola- ja makuelämyksiin perustuvat hankkeet. Tästä syystä haluamme nostaa entistä voimakkaammin esiin kulttuurin ja tapahtumapalveluiden merkitystä Vantaan elinvoimalle.

Edellä kerrotun pohjalta olemme tunnistaneet elinvoima- ja vetovoimaohjelman kärkiteemoiksi seuraavassa esiteltävät kehittämiskohteet sekä määritelleet niille kullekin omat toimenpiteet, aikataulut sekä vastuutahot. Mainitut neljä kärkiteemaa ovat: 1) notkea toimintaympäristö, 2) rohkeasti kansainvälinen lentokenttäkaupunki, 3) ennakoivaa osaamista ja 4) tapahtumien ja tarinoiden Vantaa. Seuraavilla sivuilla esitellään niiden sisältö ja toimenpiteet tarkemmin.

> **Vantaa on Suomen nopeimmin kasvava kaupunki.”**

VANTAAN ELINVOIMAN JA VETOVOIMAN KEHITTÄMISEN KÄRKITEEMAT

NOTKEA YRITYSYMPÄRISTÖ

Yrityksille suunnattujen palveluiden tulee toimia kitkatta, asiakaslähtöisesti ja yhden luukun periaatteella. Ratkaisevan tärkeää on palveluiden toimivuus ja laatu. Palveluiden tulee olla selkeitä ja saatavissa tarvittavilla kielillä ja määräajassa. Yhteystietojen on oltava ajantasaisia ja palveluiden mahdollisimman pitkälle myös personoituja. Hyvän asiakaspalvelun edellytyksinä ovat työtä ohjaavat ja selkeästi määritellyt kaupunkitasoiset tavoitteet, hiotut palveluprosessit, jatkuva itsearviointi sekä henkilökunnan riittävä koulutus. Kaupungin palvelulupauksen mukaisesti asiakkaiden kysymyksiin tartutaan ja vastataan määräajan sisällä.

Vantaalla on yli
650
kansainvälistä
yritystä.

Kaupunginosista ja niiden palveluista sekä eri yritysalueista tarvitaan ajantasaista materiaalia alueiden profiloinnin, markkinoinnin sekä sijoittumispalveluiden helpottamiseksi. Tämä on välttämätöntä erityisesti kansainvälisten yritysten houkuttelussa. Siksi on tärkeää osata kertoa yritysten ja henkilöstön arjen sujuvuutta helpottavasta asumis-, koulutus- ja palvelutarjonnasta sekä kullakin keskeisellä alueella että Vantaalla yleisemmin.

Haluamme Vantaalla panostaa uusien, innovatiivisten palveluiden kehittämiseen. Näin pystymme paremmin vastaamaan yritysten ja asukkaitten tarpeisiin kustannustehokkaalla ja joustavalla tavalla. Innovatiivisuudella tavoitellaan Vantaalle hyödyllisiä rakenteellisia muutoksia sekä rohkaistaan etsimään uusia tapoja toimia. Palveluinnovaatioiden kehittämisessä kansainvälisillä kontakteilla, verkostoilla sekä vertailukehittämisellä on merkittävä rooli. Tässä tulee hyödyntää kansainvälistä hankerahoitusta ja kokemustenvaihtoa aiempaa tehokkaammin.

Vantaa haluaa olla hiilivapaa, resurssiviisas ja jätteetön kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Lisäämme vuorovaikutusta asukkaiden ja yritysten kanssa edistääksemme ympäristötavoitteiden toteutumista. Tämän työn kärkenä kaupunki toteuttaa erilaisia rohkeita kokeiluja.

Rohkeat yrittäjät ovat usein keskeinen innovaatioiden lähde. Uusien ideoiden kokeilu ja ratkaisujen etsiminen on riskialtista. Kaupunki voi luoda puitteita onnistumiselle ja riskien vähentämiselle. Erilaiset yhteistyöverkostot ja -tilat uusien yrittäjien, oppilaitosten ja jo toimivien yritysten kesken voivat olla toimiva ratkaisu uuden kasvun ja hallitun riskinoton mahdollistamiseksi. Lisäksi Vantaan tulee huolehtia toimivasta ja riittävästi resursoidusta alkavien yritysten perustamisneuvonnasta. Tämän lisäksi kaupunki tarjoaa myös rohkeasti kokeilu- ja pilotointialustoja uusille ratkaisuille, tuotteille ja palveluille.

Vantaalla on yli
110 000
työpaikkaa
(12/2016).

Klusterit

Yhteistoimintaa saman toimialan eri yritysten sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kesken on pidetty tärkeänä uuden kasvun lähteenä. Tällä hetkellä puhutaankin paljon eri toimijoiden muodostamista verkostoista ekosysteemeinä. Ekosysteemit toimivat yhteistyöverkostoina, osaamisen jakajina ja uuden kasvun lähteinä. Ne ovat osaltaan myös digitalisaation ja muiden mahdollisten suurten elinkeinoelämän muutosten negatiivisten vaikutusten lieventäjiä. Yhteistyötä yritysten, oppilaitosten ja julkisen sektorin välillä kutsutaan perinteisesti klusterityöksi, ja sen tavoitteena on sujuvoittaa osaamisen ja yritysten tarpeiden kohtaamista sekä luoda puitteita osapuolia hyödyntävälle kehitykselle. Yritysten kasvua vauhdittaville klustereille pyritäänkin nyt luomaan Vantaalla puitteet.

Vantaan yritysrakenne analysoitiin 2018 aikana, ja sen pohjalta on määritelty neljä keskeistä teema-aluetta, joille klustereita halutaan kaupungissa ensivaiheessa kehittää. Ne ovat 1) logistiikka ja ilmailu, 2) korkean osaamisen tuotanto, 3) ruoka ja juoma sekä 4) kiinteistönhallinta. Kärkiteemat ja toiminnat täsmentyvät yritysten kanssa käytävän vuoropuhelun myötä.

Näiden toimialakohtaisten klustereiden lisäksi kaupungissa toimii erilaisia alueellisia yritysyhteistyöryhmiä, joista keskeisimpiä ovat Aviapolis, Tikkurila, Vantaankoski-Vehkala sekä Petikko-Varisto. Klustereilla ja yritysyhteistyöryhmillä kaupunki pyrkii myös vastaamaan ilmastonmuutoksen ja hiilineutraalisuustavoitteiden haasteisiin toteuttamalla yhdessä yritysten ja oppilaitosten kanssa resurssiviisauden tiekarttaan kirjattuja toimenpiteitä sekä niitä edistäviä tekoja. Vantaa myös lisää uusien puhtaiden

ratkaisujen / teknologioiden käyttöönottoja kestävien ja innovaatiivisten julkisten hankintojen kautta.

Kärkiteemojen valinnassa vaikuttivat muun muassa näiden elinkeinopoliittinen merkittävyys Vantaalle, sekä yhteys tunnistettuihin megatrendeihin.

Toimenpiteet

1. KAUPUNGIN YRITYSPALVELUT TUTUIKSI JA RIPEIKSI		
Toimenpide Yrityspalveluissa otetaan käyttöön yhden luukun periaate.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, kaupunginkanslia, maankäyttö, tietohallinto, työllisyyspalvelut, kuntalaispalvelut ja Vantaa-info.	**Aikataulu** Malli käytössä 2019.
2. LISÄTÄÄN VANTAAN KIINNOSTAVUUTTA SIJOITTUMISKOHTEENA		
Toimenpide Tuotetaan ajankohtaista markkinointimateriaalia yritysalueista suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja kiinaksi.	**Vastuutahot ja kumppanit** VIESTINTÄ, maankäyttö, elinkeinopalvelut.	**Aikataulu** 2019–2021
3. KEHITÄMME VANTAALLE KIERTOTALOUSKLUSTERIN		
Toimenpide Käynnistetään Vantaan kiertotalousklusteri.	**Vastuutahot ja kumppanit** MAANKÄYTTÖ, hankintakeskus ja elinkeinopalvelut.	**Aikataulu** Aloitus 2019
4. EDISTETÄÄN UUSIEN YRITYSTEN PERUSTAMISTA		
Toimenpide Vauhditetaan yrityshautomojen ja -kiihdyttämöjen syntyä Vantaalle sekä turvataan yritysneuvonnan riittävät resurssit.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, YritysVantaa, TE-toimisto, Vantaan Yrittäjät, Kauppakamari ja oppilaitokset.	**Aikataulu** 2019–2021
5. TOTEUTETAAN VANTAALAINEN YRITYSKEHITTÄMISEN KLUSTERIMALLI		
Toimenpide Rakennetaan 3-4 kpl temaattista kärkiklusteria yhteistyössä vantaalaisten yritysten, oppilaitosten ja kaupunkiorganisaation toimijoiden kanssa.	**Vastuutahot ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, työllisyyspalvelut, sivistystoimi ja maankäyttö.	**Aikataulu** 2019–2021

ROHKEASTI KANSAINVÄLINEN LENTOKENTTÄKAUPUNKI

Hyvä saavutettavuus ja sujuvat liikenneyhteydet houkuttelevat alueelle investointeja ja uusia yrityksiä. Nämä ovat pitkään olleet Vantaan vahvuuksia ja niitä tulee edelleen määrätietoisesti kehittää. Lisäksi kaupungin elinvoimaa voidaan vahvistaa tukemalla yritysten kasvua ja kansainvälistymistä sekä lisäämällä kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisten yritysten silmissä.

Vantaalle lentokenttä ja siihen liittyvä logistiikka ovat sen elinvoiman moottori. Kansainväliset yhteydet, osaavan työvoiman saatavuus sekä laadukkaat asuinalueet tekevät Vantaasta houkuttelevan yritysympäristön niin kotimaisille kuin kansainvälisille yrityksille ja heidän työntekijöilleen. Kansainvälisiä osaajia saadaan houkuteltua vahvistamalla kaupungin muuttovetovoimaa ja helpottamalla kansainvälisten opiskelijoiden työllistymistä opintojen jälkeen. Huomioimalla nykyisiä kansainvälisiä opiskelijoita nykyistä paremmin sekä pyrkimällä madaltamaan heidän työllistämiskynnystään on mahdollista saada uusia potentiaalisia osaajia yritysten ja muiden työnantajien voimavaraksi.

Helsinki-Vantaalla oli yli

20 milj.

lentomatkustajaa vuonna 2018.

Koko perheen viihtyminen uudessa kulttuurissa ja kaupungissa on yksi merkittävimpiä syitä jäädä uuteen maahan tai lähteä sieltä. Tavoitteenamme on oltava tulijoiden tutustuttaminen vantaalaiseen arkeen, kulttuuriin ja yhteisöön. Asukkaiden ja yritysten viihtymisen parantamiseksi tarvitaan yhteistyötä oppilaitosten ja muiden sidosryhmien kanssa kaupunkiin muuttaville asukkaille, yrityksille, opiskelijoille ja maahanmuuttajille räätälöityjen palvelukokonaisuuksien kehittämiseksi. Tämä asiakaslähtöisyyttä lisäävä ote toteutuu siten, että tietoa saa mahdollisimman helposti, usealla kielellä ja yhdestä paikasta. Yhtä tärkeää kuin osaajan tarpeisiin vastaaminen on hänen läheistensä tarpeiden huomioiminen. Toimivat palvelut tarvitaan koko perheelle.

Ulkomailta saapuvien yritysten sekä niiden työntekijöiden ja heidän perheidensä sopeutumisen uuteen maahan ja toimintaympäristöön tulee sujua mahdollisimman kitkatta. Siksi ulkomailta saapuvien työntekijöiden lasten ja nuorten koulutusmahdollisuudet Vantaalla tulee varmistaa tarjoamalla perusopetusta, lukiokoulutusta ja ammatillista koulutusta englanninkielisenä. Tulevien vuosien tavoitteena on luoda englanninkielisen opetuksen polku esiopetuksesta aina toisen asteen koulutukseen asti.

Osaajien saatavuus on yksi yritysten kasvun ja kansainvälistymisen merkittävimmistä haasteista. Myös monet vantaalaiset yritykset kilpailevat parhaista osaajista muun maailman kanssa, minkä lisäksi monet start-up -yritykset muodostuvat kansainvälisistä tiimeistä. Vantaalla on ulkomaisia opiskelijoita, korkeakoulutettuja kansainvälisten osaajien perheenjäseniä sekä maahanmuuttajia, jotka eivät ole osaamistaan vastaavissa tehtävissä.

Monet eurooppalaiset kaupungit ovat mukana erilaisissa verkostoissa edistääkseen kansainvälisten osaajien saamista alueelleen. Myös Vantaa on mukana kansallisessa Talent boost -toimenpideohjelmassa, jossa kehitetään koordinoituja palvelukokonaisuuksia kansainvälisten osaajien houkutteluun sekä kiinnittämiseen. Tätä toimintaa tukemaan Vantaalle kehitetään aktiivisesti uusia palveluita ja toimintamalleja sekä kaupunkimarkkinointia.

Ulkomaalaistaustaisilla vantaalaisilla on paljon hyödyntämätöntä osaamista, kielitaitoa sekä kansainvälisiä verkostoja. Tästä syystä on tarpeellista kehittää koulutus- ja työllistämiskäytäntöjä ja parantaa maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksia työllistyä myös kaupungin palvelukseen. Vantaan kaupunki on mukana opetushallituksen rahoittamassa Osaaminen käyttöön -hankkeessa.

Kansainvälisesti houkuttelevaa ilmapiiriä voidaan luoda ja vahvistaa elävillä kaupunkikeskustoilla. Monipuoliset kaupunkikeskustat, joissa on paljon asukkaita ja työpaikkoja sekä julkisia ja

Tiesitkö, että...

Vuonna 2018 Helsinki-Vantaan lentoaseman läpi kulki 200 000 tonnia rahtia.

Miljoonan uuden lentomatkustajan arvioidaan luovan 1 000 uutta työpaikkaa.

Lähde: Finavia

yksityisiä palveluita, ovat vetovoimaisia ja viihtyisiä. Asuntorakentaminen keskittyy etenkin Vantaan kaupunginosakeskuksiin. Vuonna 2017 niihin valmistui yhteensä 235 000 neliökilometriä asuinrakennuksia. Työpaikkojen ja palveluiden rakentaminen jäi määrältään puoleen asuntorakentamisesta.

Tällä hetkellä jalankulkuvirtojen ohjaus on vielä vähäistä, eivätkä yrittäjien ja rakennuttajien tarpeet aina kohtaa toivotusti. Kivijalkaliiketilojen määrän vähäisyys ja niiden pienuus ovat tällä hetkellä haaste Vantaan kaikilla keskusta-alueilla. Siksi kaupunkikeskustojen rakentamista ohjaamaan tarvitaan uudenlainen kivijalkatilojen organisointi ja hankejohtamisen toimintamalli, jossa kokonaisvastuu ja -resurssit on selkeästi kohdistettu.

Aviapolis on Vantaan ikkuna maailmalle ja lentoaseman kautta silta kansainvälisille markkinoille. Suuret matkailijamäärät eivät ole toistaiseksi hyödyntäneet Vantaan palvelutarjontaa parhaalla mahdollisella tavalla. Tämän vuoksi Aviapoliksen elävöittämiseksi tulee löytää yhdessä yritysten kanssa uusia mahdollisuuksia tarjota palveluita niin tilapäisillä kuin pysyvilläkin konsepteilla. Tämän edellytyksenä on, että alueella liikkumista sujuvoitetaan sekä opasteita ja niiden näkyvyyttä parannetaan erilaisin innovatiivisin keinoin.

Kaupungillamme on kilpailukykyinen kontakti Aasian markkinoille erinomaisten lentoyhteyksien vuoksi sekä toimiva ystä-

110%

Vantaan työpaikkaomavaraisuus (1/2017).

vyskaupunkiyhteistyö kiinalaisen Jinanin kanssa. Keväällä 2019 avattavan suoran lentoreitin myötä meillä on entistä paremmat mahdollisuudet lisätä vantaalaisten yritysten tietoisuutta Jinanin ja Shandongin maakunnan kaupallisista mahdollisuuksista yhteistyössä Jinanin Vantaa-toimiston kanssa. Uusien osaajien ja yritysten haku Vantaalle synkronoidaan kaupungin kaavoituksen kanssa ja parannetaan kaupungin sisäisten tulosalueiden yhteistyötä asiakaslähtöisen toimintatavan saavuttamiseksi.

Seutuyhtiö Helsinki Business Hubin investointien houkuttelu on kohdentunut uusiin asiakkuuksiin ulkomailla. Järjestelmällistä toimintamallia Vantaalla jo sijaitsevien ulkomaisten yritysten investointien kasvattamiseksi ei ole vielä täysimittaisesti hyödynnetty. Vantaan kaupunki tiivistää yhteistyötään Helsinki Business Hubin kanssa tavoitteenaan rakentaa muun muassa Kööpenhaminassa toiminnassa oleva after-sales -malli, jossa kaupungissa jo olevia ulkomaisia yrityksiä hyödynnetään niiden investointien lisäämiseksi ja uusien ulkomaisten yritysten tavoittamiseksi.

159 M€

Vantaan investointitaso vuonna 2019.

Toimenpiteet

6. KAUPUNGIN KANSAINVÄLISTYMISTÄ TUETAAN		
Toimenpide Otetaan englanti Vantaan kaupungin kolmanneksi palvelukieleksi.	**Vastuutaho ja kumppanit** KAUPUNGINKANSLIA	**Aikataulu** 2021
7a. HELPOTETAAN KANSAINVÄLISTEN OPISKELIJOIDEN JA TYÖNTEKIJÖIDEN KOTOUTUMISTA VANTAALLE		
Toimenpide Rakennetaan Tervetuloa Vantaalle - paketit kaupunkiin muuttaville kansainvälisille opiskelijoille ja yrityksille työntekijöineen.	**Vastuutaho ja kumppanit** KAUPUNGINKANSLIA, toimialat, sidosryhmät ja ko. palveluja tarjoavat yritykset.	**Aikataulu** 2019
7b. VAHVISTETAAN PKS-YHTEISTYÖTÄ KANSAINVÄLISTEN OSAAJIEN HOUKUTTELUSSA		
Toimenpide Kehitetään kansainvälisten osaajien houkuttelua, hyödyntämistä ja asettautumista tukevia palveluita yhdessä Helsingin, Espoon sekä valtionhallinnon toimijoiden kanssa (Talent boost).	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, kaupunginkanslia, työllisyyspalvelut.	**Aikataulu** 2019–2021
7c. LISÄTÄÄN LUKIO- JA AMMATILLISTA KOULUTUSTA ENGLANNIN KIELELLÄ		
Toimenpide Englanninkielistä kurssitarjontaa lisätään merkittävästi 2. asteella.	**Vastuutaho ja kumppanit** SIVISTYSTOIMI.	**Aikataulu** 2019–2021

7d. ULKOMAALAISTAUSTAISTEN POTENTIAALI PAREMMIN KÄYTTÖÖN

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Maahanmuuttajien työttömyyden vähentämiseksi sekä kaupungin monimuotoisuuden lisäämiseksi ulkomaalaistaustaisten osuutta kaupunkiorganisaatiossa laajennetaan vastaamaan paremmin heidän väestöllistä osuuttaan kaupungin asukkaista. Tavoitteena on nostaa ulkomaalaistaustaisten osuutta 50 %, eli noin 250 henkilötyövuotta vuosien 2019–2021 aikana.	HENKILÖSTÖKESKUS, työllisyyspalvelut	2019–2021

8. VAHVISTAMME KAUPUNGIN KANSAINVÄLISTÄ NÄKYVYYTTÄ

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Rakennetaan kansainvälisten yritysten houkuttelun keskittyvä markkinoinnin toimenpideohjelma.	VIESTINTÄ, elinkeinopalvelut, maankäyttö, Jinan Vantaa -toimisto, Jinanin kaupunki, Helsinki Business Hub ja Business Finland.	Valmis 12/2019

9. KAUPUNKIKESKUSTOISTA VIIHTYISÄT JA ELINVOIMAISET

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Rakennetaan uusi hankejohtamisen malli paikallisia palveluita ja kivijalkatiloja tukevien, julkista taidetta hyödyntavien ja käveltävien keskustojen toteuttamiseksi.	MAANKÄYTTÖ	Selvitys valmis 2020

10. AVIAPOLIKSEN PALVELUT JA KOHTEET NÄKYVÄKSI

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Toteutetaan Aviapolikseen siirrettävä vierailijakeskus ja parannetaan alueen opastusta ja innovatiivista valaistusta.	MAANKÄYTTÖ, elinkeinopalvelut, kulttuuripalvelut ja hankintakeskus	2019–2021

11. VAHVISTETAAN KAUPUNGIN ASEMAA KANSAINVÄLISISSÄ VERKOSTOISSA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Vahvistetaan Vantaan asemaa kansainvälisten lentokenttäkaupunkien verkostoissa kohdennetuilla seminaari- ja messuesiintymisillä.	ELINKEINOPALVELUT, viestintä, maankäyttö, kaupunginkanslia, Business Finland ja Helsinki Business Hub.	2019–2021

12. HYÖDYNNETÄÄN VANTAALLA JO OLEVIA ULKOMAISIA YRITYKSIÄ INVESTOINTIEN LISÄÄMISEKSI

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Rakennetaan jälkimarkkinointitoimintamalli Vantaalla jo oleviin ulkomaisiin yrityksiin yhteistyössä Helsinki Business Hubin kanssa.	ELINKEINOPALVELUT, Helsinki Business Hub ja BusinessFinland	Malli valmis 12/2019

ENNAKOIVAA OSAAMISTA

Tulevaisuuden työelämän osaamisvaatimukset muuttuvat hyvin nopeasti ja tulevaisuuden osaajalta odotetaan halua ja kykyä jatkuvaan oppimiseen. Vantaalaisten osaamistason nostoon, yritysten koulutustarpeiden huomioimiseen ja niiden kautta kaupungin kilpailukyvyn kasvuun voidaan vaikuttaa monin eri tavoin. Näitä ovat niin koulutuspaikkojen uudelleen painottaminen, yritysten kanssa tehtävät yhteistyö- ja koulutustarvekartoitukset, edellisten perusteella räätälöidyt koulutuspaketit sekä korkeamman asteen koulutuspaikkojen ja opintotarjonnan lisääminen.

”Osaamistason nostamisessa Vantaalla riittää vielä töitä.”

Sujuvan oppilaitosyhteistyön tavoitteena on varmistaa yrityksille tulevaisuuden osaajia ja valjastaa opiskelijoiden innovointikyky paremmin yritysten hyödynnettäväksi. Vantaalla toimii monia koulutuksen järjestäjiä, joiden tiiviillä verkostoyhteistyöllä voidaan vastata kasvaviin osaamistarpeisiin eri asteilla ja eri opintoaloilla: Vantaan ammattiopisto Varia, Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Mercuria, Laurea-ammattikorkeakoulu, Metropolia Ammattikorkeakoulu, Careeria (ent. Edupoli) sekä Työtehoseura.

Vantaalla kokeillaan toimialakohtaisia yritysklustereita yritysten, oppilaitosten ja kaupungin välisen yhteistyön edistämiseksi. Yritysklustereilla vahvistetaan Vantaan jo entuudestaan vahvoja aloja, tuetaan näiden kilpailukykyä ja kansainvälistymistä sekä

autetaan uusien, nousevien alojen kasvua. Vantaalle on tärkeää turvata kasvavassa kaupungissa tarvittava osaaminen. Erityisen tärkeää tämä on ilmailualalla, jossa ammatillisen toisen asteen oppilaitosten, ammattikorkeakoulujen, tiedeyliopistojen sekä lentokenttäalueen lupakirjakoulutusta tarjoavien organisaatioiden sekä yritysten yhteistyönä lähdetään rakentamaan Vantaalle lentoliikenteeseen ja tulevaisuuden liikkumiseen keskittyvää verkosto-oppilaitosta, Aviapolis-akatemiaa.

8%
Vantaan työttömyysaste (11/2018).

Aktiivisia työllistämistoimia

Yli 300 päivää työmarkkinatuella olleet sekä yli 12 kuukautta työttömänä olleet alle 30-vuotiaat ovat jatkossakin Vantaalle keskeisiä kohderyhmiä. Heitä pyritään entistä järjestelmällisemmin työllistämään joko kumppanuusyrityksiin tai kolmannen sektorin palvelukseen. Tämä voidaan toteuttaa joko hankkimalla palvelu avoimilta markkinoilta tai perustamalla tarkoitusta varten kuntaomisteinen yhtiö.

Vantaalla keskitytään nuoriso-, maahanmuuttaja- ja pitkäaikaistyöttömyyteen yhteistyössä työnantajien, oppilaitosten, työvoimaviranomaisten ja kaupungin kesken. Kynnys palkata maahanmuuttajia tai pitkäaikaistyöttömiä on edelleen korkea, vaikka useilla aloilla kärsitään samaan aikaan työvoimapulasta. Tämän vuoksi Vantaalla kartoitetaan mahdollisuudet työllistää työttömiä edelleen yrityksiin ja kolmannen sektorin palvelukseen.

Nuorison määrän odotetaan lähivuosina edelleen kasvavan pääkaupunkiseudulla. Työvoimatarpeeseen vastaaminen edellyttää toimivan nuorisokoulutuksen ohella panostusta niin maahanmuuttajien tehokkaaseen kotoutumiseen kuin monipuoliseen aikuiskoulutukseen. Maahanmuuttajien määrä jatkaa alueella kasvuaan, minkä rinnalla myös syrjäytyneiden sekä kouluttamattomien nuorten aikuisten määrän ennakoidaan lisääntyvän. Vantaan osaamis- ja koulutustason nostamistavoitteessa tulee siksi huomioida kaupungin suuri ulkomaalaistaustaisten määrä ja erityistarpeet.

Vaikka maahanmuuttajien työpanoksella on Vantaalla jo nyt suuri merkitys, on heidän työmarkkina-asemansa selkeästi kantaväestöä heikompi. Yritysten kasvavaan työvoimapulaan voidaan vastata varsin hyvin parantamalla maahanmuuttajataustaisten työttömien työelämä- ja kielitaitoja. Kotoutumisvaiheessa olevien työelämäkontakteja lisätään aiempaa vahvemmin kotoutumisen alusta lähtien. Myös maahanmuuttajien aiemman osaamisen tunnistamista ja yksilöllistä palvelua kehitetään.

Yrittäjyys on kaupungin kasvun ja elinvoiman merkittävimpiä lähteitä. Yrittäjyyteen halutaan kannustaa entistä enemmän, ja siksi lapsille ja nuorille tehdään tutuksi yrittäjyys uravaihtoehtona peruskoulusta lähtien. Yrittäjyyskasvatusta toteutetaan suunnitellusti ja kokonaisvaltaisesti, jotta edellytykset onnistumiselle ovat tarjolla kaikille. Lisäksi Vantaa haluaa osaltaan edistää naisyrittäjyyden kehittymistä kaupungissa.

Kaupungin työllisyyttä edistävien tukien haku ja maksatukset uudistetaan sähköistämällä koko käsittelyprosessi. Hakumenettely tehdään nykyistä yksinkertaisemmaksi ja tukien markkinointi aiempaa näkyvämmäksi. Myös kesätyösetelin hakuprosessi uudistetaan asiakaslähtöisemmäksi ja kesätyösetelin kohderyhmää laajennetaan.

Vantaalla on yli
10 000
yritystä.

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

Toimenpiteet

13. TOTEUTETAAN VANTAALLE AVIAPOLIS-AKATEMIA		
Toimenpide Perustetaan Aviapolis-akatemia eli ilmailualan ja tulevaisuuden liikkumisen opetus- ja tutkimuskeskus.	**Vastuutaho ja kumppanit** ELINKEINOPALVELUT, sivistystoimi, maankäyttö, Finavia, Finnair Flight Academy, Metropolia, Laurea, Haaga-Helia, Varia	**Aikataulu** 2019–2021
14. OTETAAN KÄYTTÖÖN UUSI REKRYTOINTI- JA OSAAMISTUKI ALLE 30-VUOTIAILLE TYÖTTÖMILLE		
Toimenpide Osaamis- ja rekrytointitukea markkinoidaan kohderyhmille suunnatulla markkinointikampanjalla eri kanavissa ja nuorten palveluissa.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT ja elinkeinopalvelut	**Aikataulu** 2019–2021
15. EDISTETÄÄN TYÖLLISTYMISTÄ HANKINTOJEN AVULLA		
Toimenpide Lisätään hankintojen sosiaalista vaikuttavuutta kehittämällä markkinavuoropuhelua.	**Vastuutaho ja kumppanit** HANKINTAKESKUS, työllisyyspalvelut, elinkeinopalvelut sekä kaikki toimialat ja tulosalueet.	**Aikataulu** 2019–2021
16. SELVITETÄÄN NUORISO- JA PITKÄAIKAISTYÖTTÖMIEN UUDENLAISTA TYÖLLISTÄMISMALLIA		
Toimenpide Rakennetaan ja pilotoidaan uudenlainen toimintamalli.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, konsernipalvelut, yritykset sekä 3. sektorin toimijat.	**Aikataulu** Malli valmis 12/2019
17. PERUSTETAAN MAAHANMUUTTAJIEN OSAAMISKESKUS NOPEUTTAMAAN TYÖLLISTYMISTÄ		
Toimenpide Helpotetaan työllistymistä ja yrittämisen mahdollisuuksia Vantaalle muuton yhteydessä.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, nuoriso- ja aikuiskoulutus sekä maahanmuuttajapalvelut.	**Aikataulu** Malli valmis kevät 2019
18. TEHDÄÄN YRITTÄJYYS URAVALINTANA TUTUKSI KOULULAISILLE JA OPISKELIJOILLE		
Toimenpide Rakennetaan ja toteutetaan Vantaan yrittäjyyskasvatusmallia ja siihen kirjattuja toimenpiteitä esimerkiksi yritysyhteistyötä kehittämällä.	**Vastuutaho ja kumppanit** NUORISO- JA AIKUISKOULUTUS, elinkeinopalvelut ja perusopetus.	**Aikataulu** Malli valmis kevät 2019
19. SÄHKÖISTETÄÄN VANTAAN TYÖLLISTÄMISTUKIPROSESSIT		
Toimenpide Siirrytään monivaiheisesta paperisesta prosessista yhteen sähköiseen prosessiin.	**Vastuutaho ja kumppanit** TYÖLLISYYSPALVELUT, tietohallinto ja TE-toimisto.	**Aikataulu** Toiminnan aloitus 1/2020

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

TAPAHTUMIEN JA TARINOIDEN VANTAA

Laadukkaat, monipuoliset ja joustavasti mahdollisuuksia tarjoavat kulttuuripalvelut ovat tärkeä tekijä kaupungin kiinnostavuuden kasvattamisessa ja elinvoiman lisäämisessä. Ihmisten mielikuvat kaupungista muotoutuvat kokemuksen kautta ja vahvistavat näin kaupungin brändiä. Kulttuurin merkitys korostuu nykyisessä elämänmenossa, kun ihmiset kaipaavat aiempaa enemmän elämyksiä ja kokemuksia. Kilpailu vapaa-ajasta kiristyy hektisessä maailmassa, joten ilman selkeää identiteettiä ja uudistumiskykyä jäädään helposti muiden alueiden ja nähtävyyksien jalkoihin. Vantaalla on jo nyt paljon hienoa kulttuuria, mutta myös valtava määrä piileviä vahvuuksia, joilla voidaan erottautua sekä houkutella yleisöjä omien asukkaiden lisäksi myös lähikunnista, muualta Suomesta ja maailmalta. Näitä voimavaroja tulee hyödyntää täysimääräisesti.

Vantaa haluaa olla aidosti ihmisten näköinen, kansainvälinen ja omaleimainen kulttuurikaupunki. Luomme edellytyksiä tuottaa tapahtumia, joita ei voi kokea missään muualla kuin Vantaalla. Toivotamme tervetulleiksi erikoisemmatkin tapahtumaideat kääntäen rosoisen maineemme eduksi. Rohkeus, rentous, rönsyilevyys, murskaavuus, karkeakulttuuri; nämä sanat toimivat johtotähtinämme.

Kulttuurikokemukset ja kaupunkimiljöö saavat aivan uudenlaista syvyyttä, kun ihmiset tiedostavat niihin liittyviä tarinoita ja historiaa. Vantaan menneisyys on osa Etelä-Suomen historiaa ulottuen aina viimeisen kivikauden aikaan. Vantaan alueen varhaisimmilla asutuslöydöillä on ikää yli 9 000 vuotta – siksikin Vantaan tarina menneisyydestä nykypäivään on mielenkiintoinen ja kiehtova. Tämä on arvokasta, sillä monikerroksinen kaupunkikuva tuottaa tutkitusti viihtyvyyttä ja hyvinvointia sekä vahvistaa yhteisöön kuulumisen tunnetta ja paikallisidentiteettiä. Lisäksi oman kaupungin juurien tunteminen auttaa uusia asukkaita kotoutumaan, kun arvostus kotiympäristöä kohtaan kasvaa. Vantaassa tiivistyy kaupungistumisen historia, ja se tuodaan vahvasti esiin kaupunginmuseon näyttelyiden ja alueellisen taiteen avulla. Koska kaupungin oman kulttuurituotannon resurssit ovat rajalliset, se lähestyy aktiivisesti , laaja-alaisesti ja tasapuolisesti eri alueiden yhdistystoimijoita ja rakentaa kaupungin kulttuuri- ja liikuntapalveluita yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Julkiset kuvauspaikat ja niitä varten rakennetut taustaseinät sekä kaupunkitilassa olevat kirjainlogot tukevat kaupungin elävöittämistyötä maailmassa, jossa ihmiset jakavat otoksiaan verkossa. #vantaa-aihetunnisteella vahvistetaan kaupungin tunnettuutta verkkoympäristössä. Tähän kokonaisuuteen kuuluu myös lentoaseman tilojen nykyistä vahvempi hyödyntäminen Vantaa-brändin rakentamisessa.

Vantaa on Suomen monikulttuurisin kaupunki ja turistien valtavirta kulkee sen kautta lentokentän myötä. On tärkeää hyödyntää ainutlaatuinen asemamme kaupunkimme maineen kohottamisessa. Tarinallisuutta voidaan rakentaa esimerkiksi alueellisilla hotspoteilla, infopylväillä, maastossa olevilla opaskylteillä, historiallisilla tapahtumilla sekä valmiilla reiteillä yhdistettynä toimiviin kävely-yhteyksiin. Alueellisena kokonaisuutena jokiranta Tikkurilasta Helsingin pitäjän kirkonkylään asti nostetaan Vantaan elämysten ja tapahtumien alueeksi. Se täydentää toiminnallisesti Tikkurilan jokirannan jo meneillään olevaa kaavallista ja maankäytöllistä kehittämistä. Luonnonläheisyys ja metsät ovat osa Vantaan identiteettiä ja näiden luontopalveluiden tuominen asukkaiden ja matkailijoiden iloksi voidaan toteuttaa kehittämällä Kuusijärven aluetta. Kaupungin taidekokoelman digitoinnilla ja sen projisoinnilla julkisten tilojen seinille lisätään vaihtuvaa julkista taidetta eri asuinalueille.

Kansalaisaktiivisuuteen ja osallisuuteen kannustetaan toimimalla kaupunkina, jossa saa toteuttaa itseään ja jossa on tilaa hengittää – meillä on elämyksellisyyttä, kokemuksellisuutta, tasavertaisuutta, kulttuurien monimuotoisuutta, luonnonläheisyyttä, hyvää elämää, alueellisuutta ja mahdollisuuksia toimia. Myös tapahtumien järjestäjät hyötyvät, kun kaupungissa yleisesti kehitetään lupamenettelyjä. Yhdessä kumppaniensa kanssa kaupunki tavoittelee Vantaalle olosuhteita, jotka mahdollistavat maailmanluokan tapahtumien ja konserttien järjestämisen.

Vantaa on vahva liikuntakaupunki, joka tarjoaa liikkumisen mahdollisuuksia jokaiselle aina päiväkoti-iästä eläkepäiviin saakka. Vantaan kaikki peruskoulut ovat mukana Liikkuva koulu

-ohjelmassa ja jokainen vantaalainen päiväkoti kuuluu Liikkuva päiväkoti -ohjelman piiriin. Liikuntaharrastusten löytämistä helpottavat myös Vantaan Sporttikaverit, jotka auttavat lapsia kokeilemaan eri liikuntalajeja heidän omien kiinnostustensa mukaan. Kaupungin kansainvälisyys on puolestaan huomioitu Sporttia kaikille -hankkeena, joka edistää yhdenvertaisuutta ja maahanmuuttajien kotouttamista. Lisäksi Vantaan Urhea yläkoulu -malli pyrkii turvaamaan ammattimaisen harjoittelun ja opiskelujen yhteensovittamisen joustavalla tavalla.

Suuret ja hyvin markkinoidut urheilutapahtumat tuovat isäntäpaikkakunnalle kauaskantoista imagohyötyä, tunnettuutta sekä rahavirtoja. Liikunta- ja urheilutapahtumat ovat kiistaton ja merkittävä tekijä kaupungin elinvoiman ja vetovoiman parantamisessa. Ne luovat kaupunkiin elämänmakua, tuovat matkailijoita sekä aktivoivat ja osallistavat kaupunkilaisia. Kulttuuri- ja urheilutapahtumien tavoitteena on houkutella Vantaalle kävijöitä ympäri Suomea ja maailmaa sekä antaa vantaalaisille ylpeydenaihetta omasta kotikaupungistaan.

Vantaa hyödyntää kaupunkinäkyvyyden vahvistamisessa eri liikuntatapahtumia sekä kummiurheilijoitaan ja edustusjoukkueitaan. Vantaan kumppaniurheilija on nuori ja lupaava urheilija, joka tähtää lajissaan kansainväliseen menestykseen tai on jo saavuttanut sitä. Kaupunki tukee kumppaniurheilijoitaan taloudellisesti, ja vastineeksi urheilijat tuovat Vantaata esille kilpaillessaan ja esiintyessään maailmalla. Vuonna 2018 Vantaalla on 14 kumppaniurheilijaa eri lajeissa. Lisäksi edustusjoukkueiden säännöllisillä ottelutapahtumilla elävöitetään Vantaan urheiluelämää ja tuodaan Vantaata positiivisesti esille ympäri Suomea.

Toimenpiteet

20. NOSTETAAN KAUPUNGISTUMINEN VAHVEMMIN ESIIN VANTAAN KULTTUURITOIMINNASSA JA MAINETYÖSSÄ

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Nostamme lähiöt ja kaupungistumisen painopistealueeksi Vantaan kaupunginmuseon toiminnassa ja aihetta esitellään vaihtuvissa erikoisnäyttelyissä.	KULTTUURIPALVELUT, Vantaan kaupunginmuseo ja kaupunkitutkijat.	Selvitys 6/2019. Aloittaminen 2020 lopussa.

21. TIKKURILAN JOKIRANTAA ELÄVÖITETÄÄN TAITEELLA JA KAUPUNKIKULTTUURILLA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Kehitetään Tikkurilan jokivartta elävän taiteen ja kaupunkikulttuurin kehtona ja otetaan joki rantoineen paremmin virkistyskäyttöön.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, maankäyttö, elinkeinopalvelut sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	Selvitys ja markkinointi 2019

22. TUODAAN NÄKYVIIN VANTAAN HISTORIALLISET PAIKAT

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Markkinoidaan kirkonkylää Vantaan historiallisena keskustana, hyödynnetään kartanoiden potentiaali kulttuuri- ja matkailukäytössä tehokkaammin sekä selvitetään ruokakeitaiden toteuttamista kaupunkiin. Selvitetään myös kuninkaantien, vanhojen rautakaivosten sekä muiden historiallisesti merkittävien paikkojen potentiaali matkailukohteina ja yritystoiminnan alustoina	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, maankäyttö, elinkeinopalvelut sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019

23. VAHVISTETAAN SIPOONKORVEN HYÖDYNTÄMISTÄ LUONTOMATKAILUN KÄRKIKOHTEENA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Kuusijärven alueesta kehitetään sekä lähellä asuvia että matkailijoita palveleva virkistyskeskus, josta on hyvät yhteydet läheiseen Sipoonkorven kansallispuistoon. Kehitetään alueen pysäköintiä, vesihuoltoa, hulevesien luonnonmukaista käsittelyä, valaistusta sekä latuja ja kävelyreittejä sekä edistetään luontomatkailuun liittyvien yritystoimintojen sijoittumista alueelle.	MAANKÄYTTÖ, liikuntapalvelut ja elinkeinopalvelut.	2019-2021

24. TOTEUTETAAN VANTAA-AIHEISIA KUVAUSPAIKKOJA ERI PUOLILLE KAUPUNKIA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Rakennetaan julkisia kuvauspaikkoja kaupunkiympäristöön markkinoinnin tueksi.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä ja maankäyttö.	2019–2021

25. VAHVISTETAAN VANTAAN KIINNOSTAVUUTTA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuus hankkia Aviapoliksesta residenssejä Vantaalla työskenteleville kotimaisille ja ulkomaisille taiteilijoille sekä toimittajille.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, elinkeinopalvelut ja viestintä.	2019–2021

26. SELVITETÄÄN MAHDOLLISUUDET TOTEUTTAA VANTAALLE KOKEMUKSELLINEN ELÄMYSKESKUS JA/TAI RUOKA- JA TAPAHTUMAHALLI TAI ALUE.

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuudet toteuttaa Vantaalle kokemuksellinen elämyskeskus ja/tai ruoka- ja tapahtumahalli.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, elinkeinopalvelut ja viestintä.	2019–2020

27. KAKSINKERTAISTETAAN SUURTEN TAPAHTUMIEN JA KOKOUSTEN MÄÄRÄ KAUPUNGISSA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Laaditaan suunnitelma erilaisten tapahtumien hankkimiseksi ja tapahtumapaikkojen markkinointiin sekä edistetään suurten tapahtumien ja festivaalien määrän kasvua. Pidämme kolmannen sektorin toimijat kiinteästi mukana tapahtumien toteutuksessa ja suunnittelussa.	KULTTUURIPALVELUT, viestintä, liikuntapalvelut, elinkeinopalvelut, maankäyttö sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019

28. VAHVISTETAAN MARKKINOINTIA LIIKUNTATAPAHTUMISSA JA -AREENOILLA

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Markkinoidaan Vantaalla järjestettäviä liikunta- ja urheilutapahtumia ja lisätään kaupunkinäkyvyyttä liikuntapaikoilla ja areenoilla. Hyödynnetään urheiluseurojen ja urheilijoiden roolia Vantaa-kuvan lähettiläinä.	LIIKUNTAPALVELUT, viestintä sekä alueiden yritykset ja yhdistykset.	2019–2021

29. LAADITAAN SUUNNITELMA TAPAHTUMAPUISTON TOTEUTTAMISEKSI

Toimenpide	Vastuutaho ja kumppanit	Aikataulu
Selvitetään mahdollisuus perustaa monipuolinen tapahtuma-alue megaluokan festivaaleille ja suurille tapahtumille sekä kulttuuri-, liikunta- ja muuhun aktiivikäyttöön.	MAANKÄYTTÖ, kulttuuripalvelut, viestintä, liikuntapalvelut, elinkeinopalvelut, suuret yksityiset tapahtumajärjestäjät, turvallisuusalan yritykset ja Finavia.	Toimintasuunnitelma valmis 2019. Toteutus vaiheittain 2021 alkaen.

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

TOIMEENPANO, SEURANTA JA RAPORTOINTI

Ohjelman toteuttamiseen on kaupunginhallituksen hyväksymässä käyttösuunnitelmassa vuodelle 2019 varattu erillistä rahoitusta 315 579 euroa. Määrärahan kohdentamisesta ohjelman hankkeille tehdään vuosittain suunnitelma, jonka kaupunginjohtaja vahvistaa. Tämä ohjelma linjaa ja ohjaa toimialojen toimintaa strategian toteuttamiseksi.

Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto seuraavat vuosittain ohjelman toteutumista ja linjaavat tarvittaessa tarvittavista tarkistuksista ohjelmaan ja sen toimeenpanoon. Kaupunginvaltuusto arvio vuosittain ohjelman tarvitseman rahoituksen talousarvion yhteydessä. Kaupungin johtoryhmä seuraa ja ohjaa ohjelman toteutumista ja vastaa ohjelman raportoinnista kaupunginhallitukselle.

Ohjausryhmän kokoonpano

Kaupunginjohtaja Ritva Viljanen, puheenjohtaja
Elinkeinojohtaja José Valanta
Apulaiskaupunginjohtaja Jaakko Niinistö
Kaupunkisuunnittelujohtaja Tarja Laine
Tutkimuspäällikkö Henrik Lönnqvist
Kiinteistöjohtaja Antti Kari
Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallislahti
Kulttuurijohtaja Annukka Larkio
Työllisyyspalveluiden johtaja Timo Saari
Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja Marja Viljamaa
Viestintäjohtaja Päivi Rainio
Vantaan Yrittäjien toimitusjohtaja, Esa Mänttäri
Kauppakamarin Vantaan toimiston johtaja Ari Tulensalo
Helsinki Business Hubin toimitusjohtaja Marja-Liisa Niinikoski
YritysVantaan toimitusjohtaja Marketta Korhonen
Projektiasiantuntija Ronny Rantamäki, sihteeri

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 8 §

9 § **Svar på Jari Jääskeläinens och 25 andra ledamöters undertecknade motion om det fortsatta arbetet inom Vanda yrkesinstitut Varias delegation för byggnadsbranschen**

VD/10209/00.02.00.03/2018

EL-H/MJ/PT/NJ/PJ/KW

Jari Jääskeläinen och 25 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Den 28 november ordnades det avslutande seminariet för delegationen för Vanda yrkesinstitut Varia på Hirvihaara gård. Där informerades om nya riktlinjer bl.a. om olika Arbetslivsforum som kommer att ordnas med jämna mellanrum.

Syftet med reformen av yrkesutbildningen är att fördjupa relationerna mellan läroanstalter och företag, goda exempel på detta är bl.a. Finnair, ARE, Antell, Fazer, ISS, Finavia, servicehemmet Palvelukoti Kerttuli och Vantti.

Meningen var inte att reformen av yrkesutbildningen skulle göra slut på välfungerande delegationer, denna information fick jag vid diskussionsmötet som hölls vid riksdagens medborgarinfo 13.12 bl.a. av Nina Lahtinen (undervisningssektorns fackorganisation OAJ) chef för utbildningsärenden, Mirja Hannula (Finlands Näringsliv EK) ledande sakkunnig för kompetens och utbildning samt Maarit Kallio-Savela (Kommunförbundet) utbildningssakkunnig (före detta rektor för Varia).

Vanda yrkesinstitut Varia har länge haft en aktiv delegationsverksamhet. Delegationen ordnar varje år rundvandringar på olika byggarbetsplatser för eleverna.

Delegationen ordnar varje år en arbetarskyddsdag, i vilken några utomstående företag har deltagit (samarbetspartners med företag inom byggbranschen) bl.a. Skydda, Suojalaite, Hilti osv. Under samma dag har man alltid försökt ordna gemensamma idrottsevenemang bl.a. bowling, volley-boll och innebandy, dvs. eleverna spelar mot lärare och delegationsmedlemmar.

Den största satsningen för Vanda yrkesinstitut Varias delegation för byggbranschen är arbetarskyddstävlingen som ordnas för elever i årskurs 1. På hösten inleddes den elfte arbetarskyddstävlingen. Alla skolors lokaler i anslutning till byggbranschen granskas flera gånger per år i samband med TR-arbetarskyddsmätningen. Anmärkningsvärt är till exempel att man måndagen den 10 december märkte att elcentralen i en klass för tekniskt arbete är i strid mot elsäkerhetslagen, och en av delegationsmedlemmarna gav lärarna en korrigeringsuppmaning. Också varje elevs arbete och utrustning granskas av TR-mätarna det vill säga delegationsmedlemmarna. TR-mätningen som uträttades 10.12 följdes av en chock: arbetarskyddets index när det gäller arbete var 48,5 %, om någon byggarbetsplats skulle ha samma resultatnivå skulle arbetet genast avbrytas av beställaren. Det totala mätningsresultatet var 75%, dvs. också detta sjönk med cirka tjugo procent i året?

Delegationen orsakar inga kostnader för Vanda utan i stället inbesparingar i bland annat arbetarskyddet.

I delegationen finns representanter från byggaktiebolaget Rakennusyhtiö Hartela Oyj, Lujatalo Oy, Talonrakennus Skanska Etelä-Suomi Oy och YIT Rakennus Oy. Dessa medlemmar av Rakennusteollisuus RT ry finansierar arbetarskyddstävlingens priser genom att donera ett högklassigt österrikiskt vattenpass med en minnesbricka försett med ett ordningsnummer till vinnarna. Företagen i fråga har införskaffat en

vandringspokal, i vilken man årligen ingraverar vinnarnas namn. Det har köpts 190 stycken vattenpass. Branschens tidningar har också skrivit om tävlingen.

Som ni märker har Vanda yrkesinstitut Varias delegation för byggnadsbranschen en aktiv verksamhet och verksamheten ökar arbetarskyddet.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att Varias delegation för byggnadsbranschen får fortsätta sin aktiva verksamhet till förmån för sysselsättningen av ungdomar och arbetarskyddet.

Stadsfullmäktige 17.12.2018 § 32

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

———

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar följande i sitt svar:
Vanda yrkesinstitut Varias branschvisa delegationer (16) har haft i uppdrag att branschvis främja samarbetet med arbetslivet i området. Delegationerna har verkat som samarbetsorgan i relation till arbetslivet vid utarbetandet och uppdateringen av läroplaner och planeringen av yrkesinstitutets verksamhet och riktlinjer. Delegationerna behandlade bl.a. planerna för genomförande yrkesprov innan dessa godkändes i verksamhetsorganet. Vidare gav delegationerna vid behov utlåtanden om de undervisningsarrangemang som skrivits in i läroplanernas avsnitt för respektive examen innan dessa behandlades i organet för yrkesprov och av rektorn.

Lagen om yrkesutbildning (124§) som trädde i kraft 1.1.2018 förpliktar utbildningsanordnare att samarbeta med arbets- och näringslivet i området, andra utbildningsanordnare, dem som anordnar gymnasieutbildning, högskolor, dem som anordnar grundläggande utbildning, med offentliga instanser som utför ungdomsarbete samt privata sammanslutningar och stiftelser. Dessutom ska utbildningsanordnare samarbeta med de arbetslivsdelegationer, till vilkas verksamhetsområde de examina som ordnas av utbildningen hör. Vid planeringen av arbetskraftsutbildningens utbud ska utbildningsanordnaren samarbeta med arbets- och näringsbyrån samt närings-, trafik- och miljöcentralen. Utbildningsanordnaren ska förutse kompetensbehovet inom det egna verksamhetsområdet, med beaktande av verksamhetsområdets behov av arbetskraft och befolkningsutvecklingen.

Lagstiftningen för yrkesutbildningen fastställer utbildningsanordnarens uppgifter när det gäller samarbetsskyldigheten till ett omfattande samarbete med arbets- och näringslivet och intressegrupper som överskrider examensgränserna. Lagstiftningen förutsätter inte längre att det görs upp läroplaner, utan man har lagstadgad skyldighet att utarbeta planer för genomförande av bedömningen. Lagen förpliktar till att proven huvudsakligen ska göras på arbetsplatserna i praktiska arbetsuppgifter. Behovet av examensspecifika delegationer är inte längre centralt och deras uppgift att ge utlåtanden och utveckla läroplansarbetet har upphört.
Genom lagstiftningen har även Utbildningsstyrelsen övergått från examensspecifikt tänkande till att säkerställa en mer omfattande kompetensbasering och kundinriktning. I och med lagen upphörde examensdelegationerna. De ersattes med arbetslivsdelegationer, vilka är betydligt mindre till antalet samtidigt som de har ett bredare verksamhetsområde. Man har övergått från ett examensspecifikt tänkande till en omfattande granskning av kompetensen och yrkesskickligheten.

Ett av de viktigaste prioriteringsområdena i Varias strategi är att verka som en förnyande utvecklare för arbetslivets bästa. Syftet är att garantera företagen i området kompetent arbetskraft och utveckla kompetensen hos den befintliga personalen. I Varias organisation svarar arbetslivsservicen för arbetslivssamarbetet. År 2019 har Varia för fått statsbidrag av Utbildningsstyrelsen, för att utveckla samarbetet mellan nya och innovativa företag och läroanstalten. Utgående från förhandsuppgifter som samlas in av företagen sätter man modigt och fördomsfritt i gång med att utveckla verksamhetsområdesspecifika utbildningstjänster tillsammans med områdets företag och intressegrupper inom näringslivet.

Delegationen för byggnadsbranschen har liksom många andra delegationer under årens lopp på ett förtjänstfullt sätt främjat samarbetet mellan Varia och arbetslivet och ordnat undervisningsspecifika evenemang som t.ex. arbetarskyddsdagen och arbetarskyddstävlingen som nämns i motionen. Syftet är inte att upphöra med dylika tillställningar och evenemang som stöder studerandenas kompetens och studier, utan att utveckla dessa. De snabba och kontinuerliga förändringar som sker i läroanstalternas omvärld och i arbetslivet förutsätter smidighet av Varia för att kunna svara på dessa utmaningar. Varia har för närvarande 1350 kundföretag och genom att lyssna på kunderna kan man bättre ta ansvar för att studerandenas lärande på arbetsplatsen tryggas, företagen har tillgång på arbetskraft och kompetensen hos personalen utvecklas.

I stället för den bestående strukturen i delegationsverksamheten som pågått i över tio år utvecklas i Varia en verksamhetsmodell med ett arbetslivsforum, som gör det möjligt att utveckla interaktiviteten och delaktigheten tillsammans med arbetslivet alltmer mångsidigt och även sektorövergripande mellan olika utbildningssektorer. Utöver arbetslivsforumen ordnas tematiserade expertworkshoppar, där man fördjupar sig närmare i branschspecifika kompetens- och utbildningsfrågor.

Stadsstyrelsen 11.2.2019 § 19

Förslag av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendet:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamoten Jari Jääskeläinen och 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att återremittera ärendet för beredning.

———

Bildningsväsendets verksamhetsområde konstaterar följande i sitt tilläggssvar:

Planeringen och inledningen av Varias arbetslivsforum genomförs som en del av projektet Puhu johdolle 0.3., som beviljats finansiering av Utbildningsstyrelsen för tiden 12.12.2018–31.12.2020. Projektet administreras av Helsingfors stad och samarbetsparter i projektet är, förutom Vanda yrkesinstitut Varia, Amiedu, Business College Helsinki och Mercuria Kauppiaitten Kauppaoppilaitos. I projektet har Varia uppgiften att utveckla en ny form av arbetslivssamarbete i området som bättre än tidigare betjänar arbetslivet.

Verksamhetsmodellen för Varias Arbetslivsforum kommer att bestå av samarbete på strategisk och operativ nivå. Här nedan beskrivs nivåerna i verksamhetsmodellen i all korthet. Verksamhetsmodellen bearbetas genom projektet.

DEN STRATEGISKA NIVÅN

1. VariaProYritysfoorumi

Målgrupp: Varias kunder inom den privata och offentliga sektorn, ledningen för stadsfullmäktige, stadsstyrelsen, stadens bildningsväsen, näringsservice och sysselsättningsservice samt andra centrala intressegrupper som TE-myndigheterna, Handelskammaren och Vanda Företagare.
Mål: Nätverksbildning, gemensamma träffar för partner och kunder samt klargörande av en gemensam syn på lång sikt med varierande teman som behandlar och utvecklar yrkesutbildningen.
Utförande: En gång om året (november–december).

2. VariaProAsiantuntijafoorumi

Målgrupp: Företag och arbetsgivare i området, sakkunniga inom offentliga och tredje sektorn. Varias arbetslivsservice inbjuder centrala företagskunder till forumet enligt respektive tema.
Mål: Utveckla verksamhetsområdesspecifika utbildningstjänster som stöd för Varias ledning tillsammans med områdets företag, näringsliv och intressegrupper samt se till att de utbildningar och tjänster som erbjuds är förankrade i arbetslivet.
Innehåll: Samla in prognostiseringsuppgifter om kompetensbehovet i arbetslivet och bearbeta uppgifterna som stöd för inriktningen på Varias utbud av utbildningar och tjänster och beslut om nybörjarplatser.
Utförande: En gång om året (april–maj).

DEN OPERATIVA NIVÅN

1. VariaPro Utbildningsspecifika verkstäder och evenemang i kompetenstjänstteamen
Mål: Utveckla branschvisa utbildningar och tjänster tillsammans med den undervisningspersonal vid Varia som svarar för arbetslivssamarbetet och med representanter för företag och intressegrupper i branschen.
Innehåll: Praktiska frågor i anslutning till ordnandet av utbildningen och utvecklingen av utbildningstjänsterna i branschen, respons, utvecklingsobjekt t.ex. organiseringen av lärandet på arbetsplatsen.
Utförande: Enligt det branschspecifika behovet.

2. Kundspecifika träffar.
Mål: Förverkligandet av det kundspecifika samarbetet i praktiken och utvecklingen av en gemensam praxis tillsammans med kunderna i branschen, delande av information och att ”leva” i det vardagliga arbetslivet.
Innehåll: Kundspecifika frågor i anslutning till samarbete och gemensam utveckling enligt årsplanen.
Utförande: Enligt den tidtabell det avtalats om i årsplanen.

Stadsstyrelsen 8.4.2019 § 12

Förslag av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendet:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge Jari Jääskeläinen och 25 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 9

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilaga:
– motion undertecknad av Jari Jääskeläinen och 25 andra ledamöter om det fortsatta arbetet inom Vanda yrkesinstitut Varias delegation för byggnadsbranschen

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Pekka Tauriainen, rektor för Varia, tfn 050 312 4514; fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

1 + 25

Valtuustoaloite Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan työn jatkumiselle.

28. marraskuuta järjestettiin Vantaan Varian neuvottelukuntien päätösseminaari Hirvihaaran kartanolla. Siellä kerrottiin uusista suuntaviivoista mm. Työelämäfoorumeita joita tullaan järjestämään tietyn väliajoin.

Ammatillisen koulutuksen reformin tarkoitus on syventää oppilaitosten ja yritysten välillä, tästä meillä on hyvinä esimerkkinä mm. Finnair. ARE, Antell, Fazer, ISS, Finavia, Palvelukoti Kerttuli ja Vantti.

Ammatillisen koulutuksen reformin ei ollut tarkoitus lopettaa hyvin toimia neuvottelukuntia näin minulle kerrottiin Eduskunnan Kansalais-Infossa 13.12 pidetyssä keskustelutilaisuudessa mm. Nina Lahtisen (OAJ) koulutusasiainpäällikkö, Mirja Hannulan (EK) johtava asiantuntia osaamisen ja koulutuksen puolelta sekä Maarit Kallio-Savelan (Kuntaliitto) koulutusasiantuntija (entinen Varian rehtori) toimesta.

Vantaan Variassa on ollut pitkään jatkuvana aktiivista neuvottelukuntatoimintaa. Neuvottelukunta järjestää vuosittain oppilaille työmaakierroksia erilaisille rakennustyömaille.

Neuvottelukunta järjestää vuosittain työturvallisuuspäivän, jossa on ollut joitakin ulkopuolisia yrityksiä (rakennusalan yritysten yhteistyökumppaneita) mm Skydda, Suojalaite, Hilti, jne. Samaan päivään on pyritty järjestämään yhteinen urheilutapahtumia mm. keilaus, lentopallo ja sähly -eli oppilaat pelaavat opettajien ja neuvottelukunnan jäseniä vastaan.

Sitten tämä **Vantaan Varian rakennusalan neuvottelukunnan suurin panostus on työturvallisuuskilpailu**, joka järjestetään ensimmäisen vuosikurssin oppilaille. Syksyllä 2018 käynnistyi järjestyksessä 11. työturvallisuuskilpailu. Kaikki koulujen rakennusalan tilat tarkistetaan

useamman kerran vuodessa TR-työturvallisuus mittauksen yhteydessä. Esimerkiksi maanantaina 10.12 löytyi huomautettavaa yhden teknisentyön luokassa oli sähköpääkeskus sähköturvallisuuslain vastainen ja tästä annettiin opettajille korjauskehotus neuvottelukunnan jäsen toimesta. Myös jokaisen oppilaan työskentely ja varustus tarkistetaan TR-mittaajien eli neuvottelukuntien jäsenten toimesta. **Nyt 10.12 suoritetun TR-mittauksen jälkeen tuli järkytys, työturvallisuus indeksi työskentelyn osalta oli 48,15%, jos tämmöinen tulostaso olisi jollain rakennustyömaalla se pysäytettäisiin välittömästi tilaajan toimesta.** Koko kierroksen TR-mittaustulo oli 75% eli sekin tippui noin kaksikymmentä prosenttia vuodessa?

Neuvottelukunta ei tuo kuluja Varialle, vaan säästöjä mm työturvallisuudessa.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina Rakennusosakeyhtiö Hartela Oyj, Lujatalo Oy, Talonrakennus Skanska Etelä-Suomi Oy ja YIT Rakennus Oy. Nämä Rakennusteollisuus RT:N jäsen iikkeet rahoittavat työturvallisuuskilpailun palkinnot- lahjoittamalla voittajille laadukkaan itävaltalaisen vatupassin jossa muistolaatta järjestysnumerolla varusteltuna. Kyseiset yritykset ovat hankkineet kiertopokaalin johon kaiverretaan voittajien nimet vuosittain. Vatupasseja on ostettu n. 190 kpl. Kilpailusta on uutisoitu myös alan lehdissä.

Kuten huomaatte Varian rakennusalan neuvottelukunnan toiminta on aktiivista ja työturvallisuutta lisäävää.

Me allekirjoittajat esitämme, että Varian rakennusalan neuvottelukunta saa jatkaa aktiivista työtään alueen nuorten työllistymisen ja työturvallisuuden hyväksi.

Vantaalla 17.12.2018

Jari Jääskeläinen

Antero Ecola PEKKA RAUTIO

EVE RAMÖ

SIRPASIRU KARPPINEN

SARI LAAKSO

TIINA TUOMELA

KENEN LEHTONEN

NIILO KÄRKI

KATI TYYSTJÄRVI

JUSSI SARAMO

Päivi Laakso

Jussi Sörkelä

JARNO ESKELINEN

Tanja Ekblund

EMIL BULUT

Sveta Silvennoinen-Hiiskula

Anssi Aura

KAI-ARI LUNDELL

Tanja Vahvelainen

Jenni Chen-Ye

MINTTU SILVANPÄÄ

Jukka Mölsä

Mari Hynninen

Jaana Heiskanen

PIRKKO KOTILA

Varian TR-mittaus 10.12.2018

10.12.2018	50	Kilpailumittaukset - Työturvallisuus organisaatio	Janne Gren

Mittauskohdat	Havainnot	Oikein	Väärin	Taso
1 TYÖSKENTELY	27	13	14	48.15 %
2 TELINEET, KULKUSILLAT JA TIKKAAT				
3 KONEET JA VÄLINEET	18	14	4	77.78 %
4 PUTOAMISSUOJAT	4	4		100.0 %
5 SÄHKÖ JA VALAISTUS	30	28	2	93.33 %
6a JÄRJESTYS JA JÄTEHUOLTO	20	16	4	80.0 %
6b PÖLYISYYS	1		1	
Yhteensä	100	75	25	

TASO: 75.00 %

Lisätietoja
Tapahtumat

Jari Jaaskeläinen
Työnantajan edustaja

Janne Gren
Työntekijän edustaja

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 9 §

TR-TYÖTURVALLISUUSKILPAILUN 2018 PÄÄTÖSTILAISUUS VARIASSA 7.5

YIT
HARTELA
SKANSKA
Lujа

- Tavoitteena tapaturmaton työyhteisö

[redacted]

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 9 §

10 § **Svar på Carita Orlandos och 46 andra ledamöters motion om att i samband med utbyggnaden av Ilolan koulu planera en lokal för ungdomar i samma fastighet**

VD/2180/00.02.00.03/2019

EL-H/RÅ/PM/LL/PJ/KW

Carita Orlando och 46 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Skolornas lokaler ska kunna användas av invånarna i närområdet på ett mångsidigare sätt. Skolfastigheterna används i huvudsak på dagen och på kvällen används endast gymnastiksalarna. I många områden saknas en lämplig mötesplats för unga, seniorer eller invånarföreningar. När nya skolor planeras borde man också tänka på att fastigheten ska kunna användas på ett mångsidigare sätt.

Invånare i Gladas har länge önskat en ungdomslokal och områdets föräldrar har aktivt deltagit i ungdomsverksamheten. När Ilolan koulu byggs ut borde också områdets ungdomar tas i beaktande.

MOTION: I samband med utbyggnaden av Ilolan koulu ska en lämplig lokal för ungdomar planeras i samma fastighet. I lokalen kan man ordna lämplig fritidsverksamhet för områdets ungdomar på kvällarna.”

Stadsfullmäktige 4.3.2019 § 22

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

———

Verksamhetsområdet ger följande svar på motionen:

Det investeringsprogram för 2019–2028 som godkändes i samband med budgeten för 2019–2022 innehåller en anslagsreservering för åren 2024–2025 för att bygga om Ilolan koulu. I det sammanhanget kan man också granska behov av lokalitetsändringar för verksamheten och hur dessa ska förverkligas, till exempel genom att stödja samanvändningen av lokaler.

Ilolan koulus eftermiddagsklubbs lokaler kan redan efter sommaren 2019 användas för ungdomsarbete kvällstid efter kl. 17.00 i samarbete med områdets invånare och ungdomarnas föräldrar när det gäller ungdomarna i området. I lokalen kan man bedriva ungdomsarbete i mindre omfattning, där innehållet planeras i samarbete med frivilliga. Ungdomarna tas med i planeringen av verksamhetens innehåll och de kan också själva till lämpliga delar delta i genomförandet av verksamheten.

Ungdomsservicen utbildar frivilliga vuxna till att verka tillsammans med ungdomar och är aktivt med och stöder verksamheten, särskilt i det inledande skedet. Verksamheten är avsedd att inledas hösten 2019 genast när man får ett tillräckligt antal frivilliga vuxna med (10–15 personer) i den.

En sådan modell för ungdomsarbete som förverkligas av aktiva invånare och föräldrar till ungdomar och stöds av ungdomsservicen genomförs redan i området Övitsböle och i Nissbacka. Man har positiva erfarenheter av den också från Kannisto, där verksamheten var aktiv under flera år innan den egentliga

ungdomslokalen i Kannisto blev klar. Det är meningen att man ska använda sig av alla dessa erfarenheter också i Gladas.

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 32

Förslag framfört av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamoten Carita Orlando och 46 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.
Beslut:
Förslaget godkändes.
———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 10

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilaga:
– Svar på Carita Orlandos och 46 andra ledamöters motion om att i samband med utbyggnaden av Ilolan koulu planera en lokal för ungdomar i samma fastighet

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Riikka Åstrand, direktör för ungdomsservicen, fornamn.efternamn@vantaa.fi

Valtuustoaloite

Koulujen tiloja tulee ottaa monipuolisemmin lähialueen asukkaiden käyttöön. Koulukiinteistöjä käytetään pääosin päiväsaikaan ja vain liikuntasaleja käytetään myös iltaisin. Monelta alueelta puuttuu nuorisolle, ikäihmisille tai asukasyhdistyksille sopiva kokoontumispaikka. Uusia kouluja suunniteltaessa kiinteistön monipuolisempi käyttö tulisi huomioida paremmin.

Ilolaan on pitkään toivottu nuorisotilaa ja alueen vanhemmat ovat olleet aktiivisia osallistumaan nuorisotoimintaan. Kun Ilolan koulua laajennetaan, tulisi laajennuksessa ottaa huomioon myös alueen nuoret.

ALOITE: Ilolan koulun laajennuksen yhteydessä suunnitellaan kiinteistöön nuorille sopiva tila, jossa iltaisin voi järjestää alueen nuorille sopivaa vapaa-ajan toimintaa.

3.3.2019

CARITA ORLANDO
Carita Orlando

TIMO AUVINEN

Vanda Norrena

PATRIK KARLSSON

L. NORRES

TIMO JUURIKKALA

Anitta Orpana

JAN EDELMANN

MARKKU WIECKMAN

Markus Lyyra

Paula LEHMUSVAARA

JOEL LINNAINMÄKI

OTSO KIVIMÄKI

Minna Atiye

STEFAN ÅSTRAND

Pietari Jääskeläinen

Sveta Silvennoinen-Hiiskel

LAURI KAIRA

JUHA MALMI

Maija Rantavaara

MIKA KASONEN

JANNE LEPPÄNEN

ANSSI AURA

KAI-ARI LUNDELL

Tanja Vahvelainen

TANJA VAHVELAINEN

TIINA TUOHELA

KERTTU NIKKILÄINEN

JOUKO JÄÄSKELÄINEN

Niilo Kärki

JOSSI VÄHÄKANGAS

Emmi Pajunen

Juha Hirvonen

Minna Kuusela

Eve Ramo

IRJA ANSAKEHTO-SALMI

JARNO ESKELINEN

Aad
Aadan Ibrahim

RANJBIR SODHI

Jaana Hellskanen

Faysal Abdi

Tarja Eklund TARJA EKLUND

Sauni Kanerva

SIRI AHOLAS (Rohkmanen puolesta)

11 § **Svar på Pekka Rautios, Sirkka-Liisa Kähäräs, Jenni Chen-Yes, Jarno Eskelinens och Minttu Sillanpääs samt 57 andra ledamöters motion om försäljning eller långvarig utarrendering av fastigheten Johans (Velmus hus) till Velmu (Föreningen för levande musik i**

VD/10204/00.02.00.03/2018
HP/PW/PS/SV/PJ/KW

Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelinen och Minttu Sillanpää samt 57 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Föreningen för levande musik i Vanda Velmu har redan i 40 års tid verkat i det kulturhistoriskt värdefulla huset, beläget i Björkhagen i Dickursby. Byggnaden är i behov av en grundlig renovering och Velmu önskar köpa byggnaden och utveckla den till en kultur- och invånarlokal för kommuninvånarna. Om dagarna kunde lokalen användas av seniorer, rehabiliteringsklienter, daghem och andra grupper. Kvällstid skulle Velmus band få disponera över lokaliteterna. I huset verkar i detta nu över 10 band.

Velmu har meddelat att föreningen är villig att reparera huset och ansöka om statlig finansiering för ändamålet. Kostnadskalkylen för ombyggnaden beräknas ligga på ungefär 500 000 €. En del av arbetena skulle utföras som talkoarbete. Staden skulle alltså sälja eller hyra ut byggnaden till Velmu med ett långvarigt avtal på minst 20 år. Staden har inte varit intresserad av att reparera byggnaden, och Velmu skulle ansöka om finansiering för projektet och själv sköta renoveringen av byggnaden. Marken skulle fortsättningsvis tillhöra staden som skulle ta ut ett skäligt arrende för marken. Ett villkor för köpet är att renoveringen genomförs inom en rimlig tid. Staden ställer alltså upp villkor för renoveringen vilka ska uppfyllas.

Huset, som nu håller på att förfalla, skulle bli ett nytt kulturcentrum i Vanda och samtidigt skulle staden stödja kommuninvånarnas delaktighet i utvecklandet av vår stad.

Vi ledamöter som undertecknat motionen föreslår att staden säljer eller utarrenderar fastigheten Johans till Velmu med ett avtal i vilket ingår reparationsskyldighet.”

Stadsfullmäktige 17.12.2018 § 31

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Stadsstyrelsen har **7.1.2019 § 5** godkänt stadsdirektörens förslag om verkställandet av de beslut som fattades av stadsfullmäktige 17.12.2018 och beslutat att skicka besluten till verksamhetsområdena för åtgärder.

_____

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö konstaterar följande i sitt svar:

Enligt 130 § i kommunallagen får kommunen överlåta eller för minst tio år arrendera ut en av kommunen ägd fastighet till någon som bedriver verksamhet i ett konkurrensläge på marknaden genom ett anbudsförfarande för vilket det inte ställs några villkor. Anbudsförfarandet ska vara öppet och tillräcklig information ska ges om det. Om kommunen överlåter eller för minst tio år arrenderar ut en av

kommunen ägd fastighet utan något sådant anbudsförfarande, ska en oberoende värderare bedöma fastighetens marknadsvärde eller marknadsmässiga arrendenivå.

Fastighetscentralens resultatområde inom Vanda stad bereder först försäljningslistorna för fastigheter och aktielokaler i samarbete med stadens verksamhetsområden som använder lokalerna. Om verksamhetsområdena inte har någon användning av lokalerna i fråga förs försäljningslistan med eventuella utlåtanden via tekniska nämnden till stadsstyrelsen för godkännande. Från fall till fall kan man också i stället för hela fastigheten sälja endast byggnaden och ingå ett hyresavtal om markområdet med köparen.

Stadsstyrelsen beslutade **18.6.2018 § 20** avlägsna fastigheten Johans som används av Velmu ry från den försäljningslista över fastigheter och aktielokaler (Försäljningslista 8) som beretts av verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö.

På fastigheten Johans (fastighetsnummer 92-421-8-32) finns en cirka 289 m^2 stor bostadsbyggnad (villan Johans) från 1920 som är ett byggnadsarvsobjekt. På fastigheten finns ingen kommunalteknik. Fastigheten är enligt detaljplanen ett kvartersområde för byggnader som betjänar kulturverksamhet (YY) som reserverats för kommunens behov (k), vars exploateringstal är e=0,1.

Fastighetscentralen föreslår följande två alternativ till försäljning av villan Johans till Velmu ry, vilka båda kan förverkligas i enlighet med 130 § i kommunallagen.

1. **Byggnaden uthyrs med köpoption**
   - Byggnaden hyrs ut till Velmu ry genom ett femårigt tidsbegränsat hyresavtal för affärslokaler.
   - Velmu ry renoverar byggnaden i enlighet med de villkor för renovering som fastställs av staden och under en bestämd tid på fem år.
   - Om åtgärderna enligt villkoren för renovering vidtagits har Velmu ry rätt att under den tid som hyresavtalet är i kraft använda köpoptionen till det värde som tidigare fastställts för byggnaden. Om villkoren för renovering inte uppfyllts kvarstår de åtgärder som vidtagits i Vanda stads ägo utan särskild ersättning.
   - I samband med försäljningen av byggnaden uthyrs det outbrutna området i 20 år genom arrendeavtal.

2. **Byggnaden säljs med villkor för renovering och det outbrutna området uthyrs genom arrendeavtal**
   - Velmu ry renoverar byggnaden i enlighet med de villkor för renovering som fastställs av staden och under en bestämd tid på fem år räknat från affären.
   - Om Velmu ry inte uppfyller villkoren i avtalet upphävs affären och Velmu ry är skyldig att som avtalsvite till Vanda stad avlägga köpesumman till dess dubbla belopp.
   - Det outbrutna området uthyrs för fem år genom arrendeavtal. Om villkoren för renovering har uppfyllts under den tid som fastställts förlängs arrendeavtalet till 20 år.

Båda alternativen innehåller följande villkor:
- Velmu ry förbinder sig att på egen bekostnad sköta iståndsättningen på ett sätt som godkänts av byggnadstillsynen och Vanda stadsmuseum, såsom det förpliktas i planläggnings-, tillstånds- och byggbestämmelserna och den gällande markanvändnings- och bygglagen (1999/132) samt att låta den stå på sin nuvarande plats.

- I byggnaden ska utföras sådana reparationer som är nödvändiga med tanke på byggnadens bevarande. Byggnadens renoveringsbehov fastställs genom en konditionsgranskning som beställs separat. För planeringen och arbetsledningen ska utses en ansvarig person som är behörig vad gäller uppgifterna i fråga. Vanda stad utser en övervakare för reparationsarbetena till att granska och godkänna de planer och reparationer som gäller byggnaden.
- Syftet med att skydda byggnaderna är att säkerställa att den värdefulla kulturmiljön bevaras och de ska användas, så att ursprungliga byggnadsdelar eller -material inte skadas eller förstörs. Vid iståndsättningen ska man sträva efter att ersätta olika material med ursprungsmaterial eller sådana material som motsvarar ursprungsmaterialet. Reparationsarbetena ska planeras och förverkligas, så att de inte utgör en risk för bevarandet av byggnaden eller dess skyddsvärden.
- Byggnadens pris bestäms av en extern värderare (AKA).
- Arrendet och det outbrutna området fastställs av resultatområdet för fastigheter och boende.
- I övrigt preciseras och justeras villkoren för affären och arrenderingen i avtal.

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 35

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge ledamöterna Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelinen och Minttu Sillanpää samt de 57 andra ledamöterna som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar enligt förslaget, och att
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 11

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Vidare antecknades att de grönas fullmäktigegrupp lämnade in följande uttalande till protokollet, som understöddes av de övriga fullmäktigegrupperna:

”Före avtalet ingås låter staden på egen bekostnad göra upp en reparationsplan och kostnadsberäkning för byggnaden i samarbete med Velmu.”

Bilaga:
– motion som undertecknats av Pekka Rautio, Sirkka-Liisa Kähärä, Jenni Chen-Ye, Jarmo Eskelinen och Minttu Sillanpää samt 57 andra ledamöter om försäljning eller långvarig utarrendering av fastigheten Johans (Velmus hus) till Velmu (Föreningen för levande musik i Vanda).

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Pasi Salo, lokalchef, tfn 040 7199700, fornamn.efternamn[at]vantaa.f

5 + 3 7

Valtuustoaloite Johansin tilan(Velmutalon) myymisestä tai pitkäaikaisesta vuokraamisesta Vantaan elävän musiikin yhdistykselle

Vantaa elävän musiikin yhdistys Velmu on toiminut jo 40 vuotta kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa Tikkurilan Koivuhaassa sijaitsevassa talossa. Rakennus on peruskorjauksen tarpeessa ja Velmu haluaisi lunastaa sen itselleen tehdäkseen siitä kulttuuri- ja asukastilan kuntalaisten käyttöön. Päivisin tilaa voisivat käyttää seniorit, kuntoutujat, päiväkodit ja muut ryhmät. Iltaisin tila olisi Velmun bändien käytössä. Talossa toimii tälläkin hetkellä yli 10 bändiä.
Velmu on ilmoittanut olevansa halukas remontoimaan talon ja hakemaan siihen rahoitusta valtiolta. Peruskorjauksen hinta-arvio on n. 500 000€. Osa töistä tehtäisiin talkootyönä. Kaupunki siis myisi tai vuokraisi pitkällä vähintään 20-vuoden sopimuksella Velmulle rakennuksen, jota se on itse ollut haluton korjaamaan ja Velmu hakisi projektille rahoituksen ja hoitaisi rakennuksen korjauksen. Maapohja säilyisi kaupungilla ja siitä perittäisiin kohtuullista vuokraa. Kaupan ehtona tulee olla korjauksen onnistuminen kohtuullisessa ajassa. Kaupunki siis asettaa korjausvelvoitteet, joiden tulee täyttyä.
Vantaa saisi rapistuvasta talosta uuden kulttuurikeskuksen ja tukisi samalla kuntalaisten osallisuutta kaupunkimme kehittämisessä.
Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki myy tai vuokraa Johansin tilan Velmulle remonttivelvoitteisella sopimuksella.

Vantaalla 17.12.2018

Pekka Rautio Sirkka-Liisa Kähärä Jenni Chen-Ye Jarno Eskelinen Minttu Sillanpää

NIMI TIKKUKIRJAIMIN	NIMI TIKKUKIRJAIMIN
MINNA ATIYE	JOEL LINNAINMÄKI
Sveta Silvennoinen-Hiisku	SIRPA SIRU KAUPPINEN
MAIJA RAUTAVAARA	EVE RÄMÖ
SARI LAAKSO	SAMARI ROMMANEN
ANNIINA KOSTILAINEN	CARITA ORLANDO
TIMO JUURIKKALA	MARKUS LYYRA
Anssi Aura	LAURI KAIRA

SAMI KANERVA	Otso Kivimäki
MARKKU WECKMAN	Maarit Rajala-Aho
Patrik Karlsson	STEFAN ÅSTRAND
JUHA MALMI	Mika Kasonen
JAN EDELMANN	Janne Leppänen
KAI-ARI LUNDELL	KIRSI MÄKILÄINEN
NILLO KÄRKI	EMMI PAJUNEN
TIINA TUOHELA	JUSSI SÄRKELÄ
RANBIR SODHI	Jaana Heiskanen
Faysal Abdi	Ulla Kaukola

Tanja Eklund	
MIKA NIKKO	
SIRI AHOKAS (PUOLESTA: SAMARI ROKKANEN)	

12 § **Svar på Salla Lindblad-Palos och 18 andra ledamöters motion om att "Vanda ska erbjuda alla barn som omfattas av småbarnspedagogiken minst två xylitolpastiller avgiftsfritt per dag"**

VD/8227/00.02.00.03/2018

EL-H/SA-V/E-S/PJ/KW

Salla Lindblad-Palo och 18 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar att alla klienter i dagvården ska få en xylitoldos (1–2 pastiller/tuggummidynor) avgiftsfritt efter måltiden. Avgiftsfriheten bestäms utgående från 5 § 1 punkten i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) och 13 § i hälso- och sjukvårdslagen.

I Finland finns städer som följer denna rekommendation, till exempel Helsingfors, Kuopio och Uleåborg. I Uleåborg ges barnen en pastill som bekostas av staden efter varje måltid. I Helsingfors ges barnen en pastill per dag. Undersökningar visar att xylitoldosen ska vara minst 5 g per dag, för att minska risken för hål i tänderna. Xylitol som används regelbundet fem gånger om dagen minskar också uppkomsten av akuta inflammationer i mellanörat

Hemmet har stor betydelse när det gäller användningen av xylitolprodukter. En omsorgsfull mekanisk rengöring av tänderna och användningen av xylitolprodukter är ett sätt för barnen att lära sig att sköta sin hälsa. Också i småbarnspedagogiken kan barnen tillägna sig en egen skötselmodell som främjar mun- och tandhälsan. Xylitolpastiller är en del av den här modellen. Tyvärr har man långt frångått tandborstningen vid daghemmen, eftersom den orsakar en ond cirkel av öroninflammationer. Om man hade resurser att sköta hygienen när det gäller tandborstarna, skulle ovan nämnda risk inte finnas.

Sole Askola-Vehviläinen har i en artikel i YLE 4.4.2017 motiverat Vandas modell att låta bli att dela ut pastiller avgiftsfritt, med att det enligt stadens mun- och tandhälsovård är familjen som ansvarar för barnens mun- och tandvård. Så skulle det vara, också om staden delade ut xylitolpastiller avgiftsfritt. Däremot kunde staden stödja barnens mun- och tandhälsa ekonomiskt och även erbjuda mindre bemedlade familjer som inte har råd med xylitolpastiller en möjlighet att äta xylitolpastiller. Nu samlar staden in en avgift av föräldrarna och detta sysselsätter också daghemspersonalen.

I motionens rubrik föreslås att Vanda ska bekosta minst två xylitolpastiller per dag i småbarnspedagogiken. Då kan man komplettera xylitoldosen där hemma och uppnå den nivå som rekommenderas. Helsingforsmodellen kommer således inte i fråga. Verksamheten måste vara sådan att man genom samarbete mellan daghemmen och hemmen kan uppnå den nivå som rekommenderas.

Jag föreslår att Vanda börjar dela ut xylitolpastiller avgiftsfritt i småbarnspedagogiken, så att minst två pastiller per dag delas ut till barnet under daghemsdagen”.

Stadsfullmäktige 8.10.2018 § 12

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Småbarnspedagogikens resultatområde konstaterar följande som svar på motionen:

”Det viktigaste med tanke på barnens munhälsa är regelbunden tandborstning och hälsosam kost. I social- och hälsovårdsministeriets meddelande, N5-63337, konstateras att en tidigt inledd regelbunden borstning av tänderna skapar goda förutsättningar för att tänderna bevaras friska så länge som möjligt. Tandborstning är en enkel, kostnadseffektiv och effektiv metod, men förutsätter handledning och kontroll när det är fråga om små barn. I rekommendationerna för tillämplig vårdpraxis (Käypä hoito -suositus) rekommenderas tandborstning två gånger om dagen. Grunderna i hur man sköter sina tänder samt ett hälsosamt levnadssätt måste läras ut redan tidigt i hemmet, så att de blir en vana. Tandborstningen och användningen av tandkräm ska inledas genast, då barnet får sina första tänder. Barn under skolåldern behöver en vuxens hjälp vid tandborstningen.
Ett hälsosamt levnadssätt inbegriper en regelbunden måltidsrytm, att man undviker småätande och begränsar intaget av sockerhaltiga drycker och sötsaker samt regelbunden användning av xylitol, åtminstone tre gånger per dag efter att man ätit.

Vårdnadshavarna ansvarar för barnens munhälsa och i småbarnspedagogiken i Vanda stöder man barnfamiljerna när det gäller att upprätthålla munhälsan. I småbarnspedagogiken ser man till att måltidsrytmen är regelbunden och att småätande undviks under dagen. Som törstsläckande dryck används vatten och det bjuds inte på sockerhaltiga drycker. I småbarnspedagogiken följs regelbundna måltidsrytmer, och det finns inga möjligheter till småätande. De xylitolpastiller som bekostas av vårdnadshavarna ges till barnen enligt deras önskemål.

Om man i Vanda vill börja dela ut två avgiftsfria xylitolpastiller i småbarnspedagogiken, skulle kostnaderna vara cirka 7,50€/barn/år. För närvarande finns det omkring 10 500 barn i Vanda, vilket betyder att kostnaderna skulle uppgå till 82 500€/år. Om man i den kommunala småbarnspedagogiken i Vanda skulle erbjuda två xylitolpastiller avgiftsfritt, måste anslaget beaktas när budgeten görs upp. För att alla barn i Vanda ska behandlas jämlikt bör också de privata daghemmen erbjuda xylitolpastiller avgiftsfritt på sina daghem. Man bör dock observera att vårdnadshavarna måste se till att ge minst en xylitoldos hemma dagligen, för att man ska få den effekt på barnets munhälsa som xylitolen har enligt rekommendationen. ”

Stadsstyrelsen 8.4.2019 § 13

Förslag framfört av biträdande stadsdirektören för bildningsväsendets verksamhetsområde:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge ledamoten Salla Lindblad-Palo och 18 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och att
b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 12

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilaga:
– Salla Lindblad-Palos och 18 andra ledamöters fullmäktigemotion

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:
Sole Askola-Vehviläinen, direktör för småbarnspedagogiken, tfn 0400 417634, s.askola-vehvilainen@vantaa.fi

VALTUUSTOALOITE

Vantaan tarjottava maksutta varhaiskasvatuksen piirissä oleville lapsille vähintään kaksi ksylitolipastillia päivässä

Sosiaali- ja terveysministeriö suosittelee ksylitoliannoksen (1-2 pastillia / purukumityynyä) antamista päivähoidossa ruokailun jälkeen asiakkaalle maksutta. Maksuttomuus määräytyy sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 5 §:n 1 kohdan ja terveydenhuoltolain 13 §:n perusteella.

Suomessa on kaupunkeja, jotka noudattavat tätä suositusta, esimerkiksi Helsinki, Kuopio ja Oulu. Oulussa kaupungin kustantama pastilli annetaan lapsille jokaisen aterian jälkeen. Helsingissä pastilleja annetaan lapsille yksi per päivä. Tutkimusten mukaan ksylitoliannoksen tulisi olla vähintään 5g päivässä, jotta se vähentäisi hampaiden reikiintymisriskiä. Säännöllisesti 5 kertaa päivässä käytetty ksylitoli vähentää myös äkillisen välikorvatulehduksen ilmaantumista.

Kodilla on merkittävä rooli ksylitolituotteiden käytössä. Hampaiden huolellinen mekaaninen puhdistus ja ksylitolituotteiden käyttö, ovat lapselle tapa oppia huolehtimaan terveydestään. Myös varhaiskasvatuksen piirissä lapsilla on mahdollisuus omaksua suun terveyttä edistävä omahoidon malli. Ksylitolipastillit ovat osa tätä mallia. Valitettavasti hampaiden harjauksesta päiväkodeissa on pitkälti luovuttu, sillä ne aiheuttivat korvatulehduskierteitä. Mikäli olisi resursseja huolehtia hammasharjojen hygieniasta, em. riskiä ei olisi.

Sole Askola-Vehviläinen on YLE:n artikkelissa 4.4.2017 perustellut Vantaan mallia olla jakamatta pastilleja maksuttomasti sillä, että kaupungin suun terveydenhuollon ohjeen mukaan, perhe vastaa lasten suun terveydenhoidosta. Näin asia tulisi olemaan, vaikka kaupunki jakaisi ksylitolipastillit maksuttomasti. Sen sijaan kaupungilla olisi mahdollisuus tukea lasten suun terveyttä taloudellisesti ja tarjota mahdollisuus nauttia ksylitolipastilleja myös niille vähävaraisille perheille, joilla ei ole varaa kustantaa niitä. Nyt kaupunki kerää maksun vanhemmilta ja se työllistää myös päiväkotihenkilöstöä.

Aloitteen otsikossa esitetään, että Vantaan tulisi kustantaa vähintään kaksi pastillia päivässä varhaiskasvatuksen piirissä. Näin ollen kotona voidaan täydentää ksylitoliannosta ja saavuttaa suositusten mukainen taso. Helsingin malli ei siis tulisi kysymykseen. Toiminnan pitää olla sellaista, että päiväkotien ja kotien yhteistyöllä on mahdollista saavuttaa suositusten mukainen taso.

Esitän, että Vantaa aloittaa maksuttoman ksylitolipastillien jaon varhaiskasvatuksessa siten, että pastilleja jaetaan lapselle vähintään kaksi per päivä päiväkotipäivän aikana.

Salla Lindblad-Palo
8.10.2018
Kaupunginvaltuutettu

1. Minna Räsänen
2. Jukka Mölsä
3. Jaana Heiskanen
4. Chau Nguyen
5. Minna Sillanpää
6. Jani Jääskeläinen

PÄIVI LAAKSO

Aadam Ibrahim

JARNO ESKELINEN

RANBIR SODHI

Susanna Brunn

Pirkko Letto

Tarja Eklund TARJA EKLUND

Faysal Abdi

Vanla Norrena

Minna Atiye

SIRPA KAUPPINEN

13 § Godkännande av planen för markanvändning, boende och trafik inom Helsingforsregionen (MBT 2019)

VD/9253/00.04.03/2018

HP/MS/MH/TH/LL/KW

MBT 2019 är den strategiska planen för markanvändning, boende och trafik inom Helsingforsregionen, som beskriver hur regionen bör utvecklas som helhet under åren 2019–2050. I planen har man särskilt fäst vikt vid en mer samordnad och tätare granskning av markanvändning, boende och trafik, bedömning av konsekvenserna samt en långtgående dialog mellan intressentgrupperna. Planhelheten täcker också den lagstadgade trafiksystemplanen. Bedömningen av konsekvenserna uppfyller åter de krav som ställs i lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) och centrala teman har bedömts, förutom inom trafiken också inom markanvändningen och boendet.

I planen eftersträvas en attraktiv, livskraftig, välmående region med låga utsläpp. Enligt den obligatoriska målnivån som godkänts ska utsläppen av växthusgaser i trafiken minska med minst 50 % från nivån år 2005 fram till år 2030. Med hjälp av målnivåer har man följt upp huruvida planlösningarna och åtgärderna är tillräckliga.

De uppställda målen nås genom en helhet som är mångsidig, effektiv och konkret. Planens huvudsakliga innehåll utgörs av:

- Den regionala tillväxten styrs till den existerande samhällsstrukturen och till områden som är konkurrenskraftiga med avseende på kollektivtrafiken.
- I regionen byggs årligen cirka 16 500 nya bostäder, och man ser till att bostadsbeståndet och livsmiljön håller god kvalitet.
- Stora satsningar görs på spårtrafiken och cykeltrafiken, vägtrafiken utvecklas med tanke på gods- och kollektivtrafiken.
- Utsläppen minskas genom att fordonsbeståndet förnyas så att det blir mer energieffektivt och kolneutralt samt genom flera metoder som minskar trafikarbetet, bl.a. vägavgifter.

I planen presenteras konkreta åtgärder med vilka målen kan nås senast 2030. Till dessa hör bland annat regionalt fastställda primära utvecklingszoner inom markanvändningen, kommunvisa prognoser för bostadsbyggnation samt detaljplanemål, och trafikprojekt och -åtgärder som inleds före 2030.

På längre sikt, från och med år 2030 framåt, fortgår minskningen av utsläpp av växthusgaser, den nya markanvändningen lokaliseras till förtätad och hållbar byggnation, bostadsproduktionen hålls på en tillräcklig och högklassig nivå och kollektivtrafikhelheterna utvecklas och integreras. Prioriteringen i väg- och gatunätet ligger fortsättningsvis på en fungerande kollektiv- och godstrafik.

Åtgärderna i planen borgar för en hållbar tillväxt i Helsingforsregionen och en effektiv minskning av utsläppen. Närapå alla målnivåer som ställts upp i planen kommer att uppnås år 2030. Målet för en minskning av CO2-utsläppen i trafiken (50 %) kommer att nås då alla planerade åtgärder förverkligas med tillräcklig kraft. Tillgången på arbetskraft förbättras vilket i sin tur lockar företag och invånare. Åtgärderna utgör en helhet som håller god nivå med avseende på samhällsekonomisk effektivitet, vilket säkrar de ekonomiska förutsättningarna för en utveckling av regionen. Bostadsproduktionen lokaliseras i enlighet med målet i främsta hand till de zoner som är under utveckling. En sund och trygg livsmiljö möjliggör en aktiv vardag för oss alla. I fortsättningen försöker man motverka social differentiering genom ett

gemensamt program samt genom att mer aktivt följa upp utvecklingen. De hållbara färdsättens andel (gång, cykling, kollektivtrafik) ökar redan i förhållande till de åtgärder man beslutat om, men målnivån nås inte helt för denna del. MBT-planens konsekvenser har bedömts i enlighet med lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program och bedömningen har styrt valet av planlösningar.

Planen MBT 2019 godkändes för trafikinnehållets del av HRT:s styrelse 26.3.2019 när det gäller medlemskommunerna, såsom Vanda. HRT:s styrelse gjorde enstaka ändringar, bl.a. gjordes följande formulering för prissättningens del ”när det gäller prissättningen av trafiken görs först utredningar om optimala mallar, konsekvensbedömningar och den lagstiftning som krävs och därefter fattas besluten i regionen”. Vidare flyttades fas 2 av stambanan Böle–Riihimäki till den första byggnadsperioden 2020–2023.

Helsingforsregionens samarbetsmöte 28.3.2019 för markanvändnings- och boendeinnehållets del, för vidaresändning för godkännande i kommunerna. Genom Helsingforsregionens samarbetsmötes beslut utvidgades de primära utvecklingszonerna i planen till Viskärr och Kalajärvi i Esbo.

Planmaterial, sammandrag av utlåtandena, enkätresultat och åtgärdskort finns på webbsidan www.hsl.fi/mal .

På basis av MBT 2019-planen bereder och förhandlar man fram ett MBT-avtal 2020–2023 mellan staten, kommunerna i regionen och HRT. En förhandlingsgrupp har utsetts och avtalsförhandlingarna har redan inletts under miljöministeriets ledning.

Mötet för uppföljning av det MBT-avtal som är i kraft 2015–2019 hålls 5.6.2019. Vanda har nått sitt mål för bostadsproduktionens del men när det gäller detaljplaneringen av boende är vi efter i målen. När det gäller planläggningen av bostäder är situationen den samma i flera kommuner. För trafikprojektens och utvecklingsåtgärdernas del håller det gällande avtalet på att få ett gott förverkligande. Avtalet fortsätter att vara i kraft till slutet av året, vilket innebär att uppföljningen fortsätter ännu under resten av året.

Även om beslutanderätten när det gäller (T)-trafikavsnittet i MBT-planen innehas av HRT:s styrelse, är det med tanke på helheten tydligast att också räkna med T-avsnittet i Vandas beslut om godkännande.

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 44

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå för stadsfullmäktige att godkänna planen för markanvändning, boende och trafik inom Helsingforsregionen (MBT 2019).
Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 13

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna planen för markanvändning, boende och trafik inom Helsingforsregionen (MBT 2019).

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilaga:
– MBT 2019-planen

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:
Mari Siivola, generalplanechef, tfn 040 336 0159 (fornamn.efternamn(at)vantaa.fi)

MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne

Hyväksytty HSL hallituksessa 26.3.2019
Hyväksytty HSYK:issä 28.3.2019

MAL 2019

Suunnitelma käsitelty ja osaltaan hyväksytty [*päivitetään toteutuneen mukaiseksi*]:

HSL:n hallitus 26.3.2019
Helsingin seudun yhteistyökokous 28.3.2019
KUUMA-johtokunta 23.5.2019

HSL Helsingin seudun liikenne
Opastinsilta 6 A
PL 100, 00077 HSL
puhelin (09) 4766 4444
www.hsl.fi

Lisätietoja: Maankäyttö: Mari Siivola
mari.siivola@vantaa.fi
Asuminen: Mari Randell
mari.randell@hel.fi
Liikenne: Sini Puntanen
sini.puntanen@hsl.fi

Copyright: Kartat, graafit: HSL, HSY, Helsingin kaupunki, Liikennevirasto
Valokuvat: HSL/Lauri Eriksson, HSL/Heikki Palomäki, Tim Maher
Kansikuva: HSL

Tiivistelmäsivu

Julkaisija: HSL Helsingin seudun liikenne			
Tekijät:		Päivämäärä 26.3.2019	
Julkaisun nimi: MAL 2019: Helsingin seudun maankäyttö, asuminen ja liikenne			
Rahoittaja / Toimeksiantaja:			

Tiivistelmä:

MAL 2019 on Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen strateginen suunnitelma, jossa kuvataan, miten seutua kokonaisuutena pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Suunnitelmassa on erityisesti kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, vaikutusten arviointiin ja laajaan sidosryhmien vuoropuheluun. Suunnitelmakokonaisuus kattaa myös lakisääteisen liikennejärjestelmäsuunnitelman. Vaikutusten arviointi puolestaan täyttää SOVA-lain (laki viranomaisten ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 200/2005) vaatimukset ja arviointia on tehty liikenteen lisäksi maankäytön ja asumisen keskeisistä teemoista.

MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018. Suunnitelmassa tavoitellaan vähäpäästöistä, houkuttelevaa, elinvoimaista ja hyvinvoivaa seutua. Velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetasojen avulla on seurattu suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä.

Asetetut tavoitteet saavutetaan monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella. Suunnitelman pääsisältö on:

- Seudun kasvu ohjataan nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille
- Seudulle rakennetaan vuosittain n. 16500 uutta asuntoa ja asuntokannan sekä elinympäristön laadusta huolehditaan
- Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen osoitetaan vahvat panostukset, tieliikennettä kehitetään tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti
- Päästöjä vähennetään uudistaen ajoneuvokantaa energiatehokkaammaksi ja hiilineutraalimmaksi sekä useilla liikennesuoritetta pienentävillä keinoilla, mm. tiemaksuilla.

Suunnitelmassa on osoitettu konkreettiset toimet, joilla tavoitteisiin päästään 2030 mennessä. Näitä ovat muun muassa seudullisesti määritellyt maankäytön ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, kuntakohtaiset asuntorakentamisennusteet ja asemakaavatavoitteet sekä ennen vuotta 2030 aloitettavat liikennehankkeet ja -toimenpiteet.

Pidemmällä aikavälillä vuodesta 2030 eteenpäin leikataan edelleen kasvihuonekaasupäästöjä, sijoitetaan uusi maankäyttö tiivistävästi ja kestävästi, pidetään asuntotuotanto riittävänä ja laadukkaana sekä kehitetään ja integroidaan joukkoliikennekokonaisuutta. Tie- ja katuverkolla painopiste säilyy joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa.

Suunnitelman toimenpiteillä Helsingin seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti. Lähes kaikki suunnitelmalle vuodelle 2030 asetetut tavoitetasot saavutetaan. Liikenteen CO2-päästövähennystavoite (50%) saavutetaan, kun kaikki suunnitellut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. Työvoiman saavutettavuus paranee, mikä houkuttelee yrityksiä ja asukkaita. Toimenpidekokonaisuus on yhteiskuntataloudelliselta tehokkuudeltaan hyvä, mikä takaa taloudelliset edellytykset seudun kehittämiseen. Asuntotuotanto sijoittuu tavoitteen mukaisesti ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen. Sosiaalista eriytymistä pyritään jatkossa torjumaan yhteisen ohjelman avulla sekä seuraamaan kehitystä aktiivisemmin. Kestävien kulkutapojen (kävely, pyöräily, joukkoliikenne) osuus kasvaa jo päätettyihin toimenpiteisiin nähden, mutta tavoitetasoa ei tältä osin kokonaan saavuteta. Suunnitelman vaikutuksia on arvioitu SOVA- lain mukaisesti ja arviointi on ohjannut suunnitelmaratkaisujen valintaa.

MAL 2019 -suunnitelman pohjalta valmistellaan ja neuvotellaan MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelman ja sopimuksen toteutusta ja vaikutuksia tullaan seuraamaan vuosittain.

Avainsanat:			
Sarjan nimi ja numero:			
ISSN (nid.)	ISBN (nid.)	Kieli: suomi	Sivuja: 82
ISSN (pdf)	ISBN (pdf)		
HSL Helsingin seudun liikenne, PL 100, 00077 HSL, puhelin (09) 4766 4444			

Sammandragssida

<table>
<tr><td colspan="4">Utgivare: HRT Helsingforsregionens trafik</td></tr>
<tr><td colspan="3">Författare:</td><td>Datum 26.3.2019</td></tr>
<tr><td colspan="4">Publikationens titel: MAL 2019: Helsingforsregionens markanvändning, boende och trafik</td></tr>
<tr><td colspan="4">Finansiär / Uppdragsgivare:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Sammandrag:
MAL 2019 är en strategisk plan för markanvändningen, boendet och trafiken i Helsingforsregionen. Planen beskriver regionens tänkta utveckling 2019-2050. Planen fäster vikt vid en ännu tätare samplanering av markanvändning, boende och trafik, samt vid konsekvensbedömning och omfattande dialog mellan intressegrupperna. I planhelheten ingår också den lagstadgade trafiksystemplanen. Konsekvensbedömningen för sin del uppfyller de krav som SMB-lagen (lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program 200/2005) ställer, och förutom trafikåtgärderna, har också de centrala markanvändnings- och boendetemana bedömts.

Utgångspunkten och målen samt målnivåerna för MAL 2019-planen godkändes i HRT:s styrelse 13.2.2018, i KUUMA-direktionen 14.3.2018 samt i Helsingforsregionens samarbetsmöte HSYK 24.4.2018. Målet i planen är att skapa en region med låga utsläpp, attraktivitet, livskraft och välmående. Som förpliktande målnivå godkändes att minskningen av trafikens utsläpp av växthusgaser är minst 50 % från nivån år 2005 fram till 2030. Målnivåerna har använts till att följa upp att planlösningarna och åtgärderna är tillräckliga.

De ställda målen uppnås med en mångsidig, effektiv och konkret helhet. Planens huvudinnehåll är:
− Tillväxten i regionen koncentreras till den nuvarande samhällsstrukturen och till de områden där kollektivtrafiken är konkurrenskraftig.
− I regionen byggs årligen ca 16 500 nya bostäder och kvaliteten säkerställs både i bostadsbeståndet och i livsmiljön.
− Till spårtrafiken och cykeltrafiken riktas stora satsningar, vägtrafiken utvecklas med gods- och kollektivtrafikens behov som utgångspunkt.
− Utsläppen minskas genom att förnya fordonbeståndet mot mer energieffektivt och koldioxidneutralt.och med ett flertal åtgärder som minskar trafikarbetet (bl.a. vägavgifter).

Planen påvisar de konkreta åtgärder med vilka målen kan uppnås senast 2030. Sådana åtgärder är bland annat de primära utvecklingszonerna för markanvändningen som definierats regionalt, kommunvisa prognoser för bostadsbyggande och målsättningar för detaljplaneringen samt de trafikprojekt och -åtgärder som ska påbörjas före 2030.

På lång sikt (från 2030 och framåt) planeras för en ytterligare minskning av utsläppen av växthusgaser, tät och hållbar markanvändning, tillräcklig och högklassig bostadsproduktion samt en utvecklad och integrerad kollektivtrafikhelhet. Fungerande kollektiv- och godstrafik förblir tyngdpunkten för väg- och gatunätets utveckling.
Med åtgärderna i planen växer Helsingforsregionen hållbart och utsläppen minskar effektivt. Nästan alla målnivåer som satts upp för planen år 2030 uppnås. Minskningsmålet för CO2-utsläpp i trafiken (50 %) uppnås när alla planerade åtgärderna genomförs med tillräckligt kraft. Arbetskraftstillgängligheten ökar, vilket lockar fler företag och invånare till regionen. Åtgärdshelheten har en god samhällsekonomisk effektivitet, vilket garanterar de ekonomiska förutsättningarna för utveckling av regionen. Bostadsproduktionen koncentreras i enlighet med målet till de prioriterade zonerna. En hälsosam och trygg livsmiljö möjliggör en aktiv vardag för alla. Segregationen motverkas i fortsättningen med hjälp av ett gemensamt program och utvecklingen uppföljs mer aktivt. Andelen hållbart resande (gång, cykel, kollektivtrafik) ökar i förhållande till redan beslutade åtgärder, men målnivån för färdmedelsandelarna nås inte helt. Planens konsekvenser har bedömts i enlighet med SBT-lagen och bedömningen har styrt val av planlösningar.

Utifrån MAL 2019-planen bereds och förhandlas MBT-avtalet 2020-2023 fram mellan staten, regionens kommuner och HRT. MBT-planens och MBT-avtalets genomförande och konsekvenser kommer att följas upp årligen.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Nyckelord:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Publikationsseriens titel och nummer:</td></tr>
<tr><td>ISSN (häft.)</td><td>ISBN (häft.)</td><td rowspan="2">Språk: finska</td><td rowspan="2">Sidantal: 82</td></tr>
<tr><td>ISSN (pdf)</td><td>ISBN (pdf)</td></tr>
<tr><td colspan="4">HRT Helsingforsregionens trafik, PB 100, 00077 HRT, tfn. (09) 4766 4444</td></tr>
</table>

Abstract page

Published by: HSL Helsinki Region Transport	
Author:	Date of publication 26.3.2019
Title of publication: MAL 2019: Helsinki Regions land use, housing and transport	
Financed by / Commissioned by:	

Abstract:

MAL 2019 is a strategic land use, housing and transport plan for the Helsinki region that describes how the region should be developed in 2019-2050. The plan pays special attention to examining land use, housing and transport increasingly side by side as well as to impact assessment and an extensive dialogue with stakeholders. The plan also covers statutory transport system planning. The impact assessment complies with the Act on the Assessment of the Impacts of the Authorities' Plans and Programmes on the Environment (SEA Act 200/2005). The assessment covers transport as well as key themes of land use and housing.

The starting points, goals and target levels for the MAL 2019 plan were approved by the HSL Executive Board on 13 February, by the KUUMA Board on 14 March 2018 and by The Helsinki Region Cooperation Assembly (HSYK) on 24 April 2018. The plan aims for a low-emission, attractive, vibrant and healthy region. A reduction in greenhouse gas emissions of at least 50% by 2030 from the 2005 level was agreed as a binding target. The adequacy of planned solutions and measures have been measured against the target levels.

The goals are achieved by a diverse, effective and concrete set of measures. The main contents of the plan are:

- Growth is directed to the existing urban structure and to areas that are competitive in terms of public transport.
- About 16,500 new apartments are constructed in the region every year, and the quality of the housing stock and living environment is ensured.
- Major investments are made in rail transport and cycling, road transport is developed with a focus on freight transport and public transport.
- Emissions are reduced by upgrading the vehicle fleet to more energy efficient and carbon neutral vehicles.as well as by a number of measures that reduce vehicle mileage, e.g. by road charges.

The plan sets out concrete measures to achieve the goals by 2030. The measures include regionally defined primary land use development zones, municipal-specific housing construction forecasts and town plan goals as well as transport projects and measures to be launched before 2030.

In a longer term, from 2030 onwards, emissions are further reduced, new land use is located sustainably and compactly, sufficient, high-quality housing production is ensured and public transport is developed as a whole. In terms of the street and road network, focus will remain on the functioning of public transport and freight transport.

The measures set out in the plan will enable sustainable growth and reduced emissions in the Helsinki region. Almost all target levels set for 2030 will be achieved. The CO2 emission reduction target (50%) for transport is achieved when all measures are implemented on a sufficiently large scale. Labor force accessibility improves, which attracts new businesses and residents. The set of measures is socio-economically effective, ensuring economic resources for the region's development. Housing developments are located in the primary development zones, in line with the goal. A safe and healthy living environment enables everyone to lead an active everyday life. In the future, social segregation is tackled through a joint program and more actively monitored. The share of sustainable modes of transport (walking, cycling, public transport) will increase, but the target level will not be fully achieved. The impacts of the plan have been assessed in accordance with the SEA Act and the assessment has guided the planning.

The MAL 2019 plan will serve as a basis for the MAL 2020-2023 agreement between the State, municipalities in the region and HSL. The implementation and impacts of the MAL plan and agreement will be monitored on an annual basis.

Keywords:			
Publication series title and number:			
ISSN (Print)	ISBN (Print)	Language: Finnish	Pages: 82
ISSN (PDF)	ISBN (PDF)		
HSL Helsinki Region Transport, PO Box 100, 00077 HSL, Tel.+358 9 4766 4444			

Sisällysluettelo

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten? 7

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan? 9

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan? 17

3.1 Visio ja lähtökohdat 17

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu 18

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030 20

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille 21

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan 27

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti 32

4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys 53

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin 55

4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan? 63

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen 70

6 Miten suunnitelma vaikuttaa? 76

7 Miten tästä eteenpäin? 80

1 MAL 2019: Mikä, miksi ja miten?

MAL 2019 on maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullinen suunnitelma, jossa kuvataan, miten Helsingin seutua pitäisi kehittää vuosina 2019–2050. Maankäytön ja asumisen seudullinen suunnittelu perustuu yhteistyöhön ja sen jatkamisesta on sovittu valtion ja kuntien yhteisessä MAL-sopimuksessa. Seudullista liikennejärjestelmäsuunnittelua edellyttävät myös lait:

- laki pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta 829/2009, jonka mukaan pääkaupunkiseudun kuntien on hoidettava yhteistoiminnassa kuntien aluetta koskeva liikennejärjestelmä ja joukkoliikenteen suunnittelu
- laki alueiden kehittämisestä 1651/2009, jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnittelu on maakuntien liittojen tehtävä Helsingin seutua lukuun ottamatta
- laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (SOVA-laki, 200/2005), jonka mukaan liikennejärjestelmäsuunnitelmasta on tehtävä ympäristövaikutusten arviointi.

Helsingin seudun 14 kunnan alueelle on laadittu yhteisiä liikennejärjestelmäsuunnitelmia sekä asumisen ja maankäytön strategioita vuodesta 2011 alkaen. Suunnitelmat ovat olleet pohjana kuntien ja valtion väliselle maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevalle sopimusmenettelylle. MAL 2019 -suunnitelma on jo toinen MAL-suunnittelukierros ja siinä on aikaisempaa enemmän kiinnitetty huomiota maankäytön, asumisen ja liikenteen entistä tiiviimpään yhtäaikaiseen tarkasteluun, suunnitelman luonnosvaiheiden vaikutusten arviointiin, laajaan vuoropuheluun viranomaisten ja kuntien luottamushenkilöiden kanssa sekä yhteensovittamiseen samaan aikaan laadittavan Uudenmaan maakuntakaavan kanssa.

MAL-suunnittelun tavoitteena on seudun suunniteltuun kasvuun varautumisen ohella edistää seudun kehittämistä sekä vahvistaa sen vetovoimaa luomalla asumiselle ja yritystoiminnalle viihtyisää, turvallista ja sujuvaa toimintaympäristöä pitkälle tulevaisuuteen. Kasvavan seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelu pitkäjänteisesti kuntien ja valtion yhteisyönä sekä suunnitelmien toteuttaminen yhdessä sovitulla tavalla on välttämätöntä, jotta seutu on myös tulevaisuudessa toimiva ja kykenee vastaamaan sekä asukkaiden että elinkeinoelämän tarpeisiin. MAL-suunnittelulla on myös vahvistuva kytkentä muuhun kuntien ja valtion väliseen kaupunkiseudun kehittämisen ohjelmatyöhön.

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Helsingin seudun MAL 2019 –suunnitelman ja MAL-sopimuksen tulisi olla keskeisiä lähtökohtia sen valmistelulle. Erityisesti MAL-suunnitelmassa seudun yhdessä tunnistamat kärkitoimenpiteet antavat selvän viestin valtakunnallisen suunnitelman valmisteluun.

MAL-suunnitelmassa on maankäyttöä suunniteltu yleispiirteisesti. Hyväksytty MAL-suunnitelma on poliittinen tahdonilmaus siinä esitettyjen asioiden toteuttamiseksi. Suunnitelma ei korvaa eikä syrjäytä maankäyttö- ja rakennuslain mukaista kaavoitusta, maakunta-, yleis- ja asemakaavoitusta, mutta antaa lähtökohdat kaavoitukselle. Kuntakaavoituksessa ja maakuntakaavoituksessa huolehditaan monista kysymyksistä, joita MAL-suunnittelussa ei ole otettu huomioon tai ne ovat jääneet vähälle huomiolle. Tällaisia asioita ovat mm. yritystoiminta, palvelut, viheryhteydet, luontoarvot, kulttuuriympäristöjen säilyttäminen ja ympäristöterveyskysymykset.

MAL-suunnittelu on sitä koskevan säännöllisen seurannankin perusteella koettu kaikkien osapuolien taholta tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Seudun asuntotuotanto sekä kaavoitus on saatu sopimusmenettelyllä hyvälle tasolle ja seudulle tärkeitä liikennehankkeita on saatu yhteisesti eteenpäin.

Edelliseen suunnittelukierrokseen verrattuna ilmastonmuutoksen ehkäiseminen ja sen keskeisenä keinona liikenteen päästöjen vähentäminen on nyt nostettu suunnitelmaa ohjaavaksi määrääväksi tavoitteeksi. Tämä tavoite on hyvin yhdistettävissä jo aikaisemmin tavoitteena oleviin yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen ja joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen. Tällä suunnittelukierroksella onkin edetty aikaisempaa määrätietoisemman tavoitteiden ja niiden toteutumista kuvaavien mittareiden kehittämisen ja määrittelemisen kautta. Muista jo aikaisemmin esillä olleista teemoista on tunnistettu tarve ehkäistä vahvemmin segregaatiota eli alueiden ei-toivottavaa eriytymiskehitystä. Tavoitteita ja mittareita koskeva

raamipäätös hyväksyttiin seudun ao. toimielimissä keväällä 2018 ja sen jälkeen on laadittu kaksi alustavaa suunnitelmaversioita, joiden arviointi on ohjannut nyt valmistuneen MAL 2019 -suunnitelman laadintaa.

MAL 2019 -suunnitelma osoittaa, millä keinoilla asetetut tavoitteet maankäytön, asumisen, liikenteen ja päästövähennysten suhteen voidaan saavuttaa. Samalla se luo seudun kunnille ja valtiolle puitteet sitoutua yhdessä seudun pitkäjänteiseen maankäytön, asumisen ja liikenteen kehittämiseen. Suunnitelmasta on nostettu esille tavoitteita toteuttavat neljä kärkiteemaa. Eri toimenpiteet muodostavat kiinteän kokonaisuuden, jonka osat vaikuttavat toinen toisiinsa. Siten esimerkiksi jonkin päästötavoitteiden kannalta keskeisen toimenpiteen muuttaminen edellyttää muutoksia muihin toimenpiteisiin ja voi myös vaarantaa suunnitelmalle asetettujen tavoitteiden saavuttamisen.

MAL 2019 -suunnitelma on sisällöltään onnistunut, kun sen valmistelu perustuu monipuoliseen vuoropuheluun eri sidosryhmien kanssa. Suunnitelma on vaikuttava, kun seudun asiantuntijat ja luottamushenkilöt kokevat suunnitelman omakseen ja sitoutuvat sen toteuttamiseen. Tämä näkökulma huomioiden MAL 2019 on laadittu laajassa vuorovaikutuksessa seudun eri osapuolten kesken. Työtä ovat ohjanneet HLJ-toimikunta sekä MAL-neuvottelukunta. HLJ-toimikunta koostuu seudun kuntien sekä valtion liikenne- ja ympäristöviranomaistahojen ja HSL:n johtavista asiantuntijoista. MAL-neuvottelukunnassa on seudun kuntien johtavia maankäytön ja asumisen asiantuntijoita. HLJ-toimikunnan ja MAL-neuvottelukunnan yhteiskokousten lisäksi maankäytön ja asumisen asioita on käsitelty MAL-neuvottelukunnan ja liikenteen asioita HLJ-toimikunnan omissa kokouksissa. Valmistelua on tehty maankäytön, asumisen ja liikenteen asiantuntijaryhmissä, joiden työtä on koordinoitu ja yhteensovitettu MAL-projektiryhmässä. Työn aikana on järjestetty useita valmistelijoiden työpajoja, valmistelijoiden, sidosryhmien ja luottamushenkilöiden yhteisseminaarit syksyllä 2017 ja syksyllä 2018 sekä kevään 2018 aikana kolme suunnitteluun liittynyttä alueellista keskustelutilaisuutta seudun luottamushenkilöille. Asukkaiden tarpeita ja toiveita on kartoitettu kyselytutkimuksin (MAL-barometri 2017 ja 2018). Maankäyttö, asukkaiden sijoittuminen ja liikkuminen ovat lähtökohtia, joille suunnittelu perustuu. Seutua suunnitellaan nykyisten ja tulevien asukkaiden parhaaksi.

MAL 2019 -suunnitelmaluonnoksesta ja sen vaikutusten arviointiselostuksesta pyydettiin 14.11.2018-18.1.2019 lausuntoja ja kannanottoja kunnilta, valtion osapuolilta sekä keskeisiltä sidosryhmiltä ja toimijoilta. Luonnoksesta saatiin 28 lausuntoja ja 20 kannanottoa. Lisäksi luonnoksen keskeisestä sisällöstä tehtiin avoin nettikysely, johon saatiin 775 vastausta. Suunnitelmaa muokattiin alkuvuoden 2019 aikana saadut lausunnot ja kannanotot sekä jo hyväksytyt tavoitteet ja raamipäätös huomioiden.

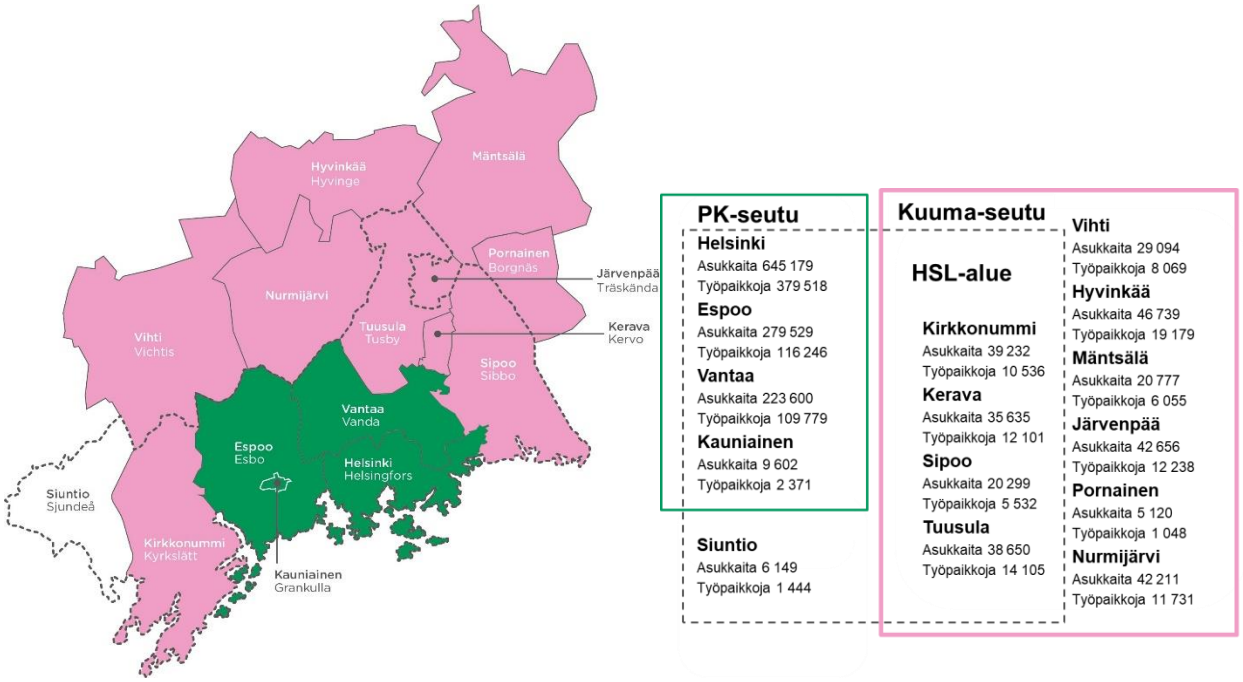

2 Miten seudulla asutaan ja liikutaan?

Helsingin seutu koostuu 14 hyvin erilaisesta kunnasta[1]. Kuntien asukasmäärät ja -tiheydet vaihtelevat merkittävästi. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Seudun asuminen vaihtelee urbaanin sykkeestä maaseudun pientalovetoiseen idylliin.

Helsingin seudun asukkaat arvostavat asuinpaikan valinnassa eniten kävelyetäisyydellä olevia palveluita, luonnon läheisyyttä, kohtuullista asumisen hintatasoa ja sujuvia yhteyksiä työ- tai opiskelupaikalle. (MAL-barometri 2018).

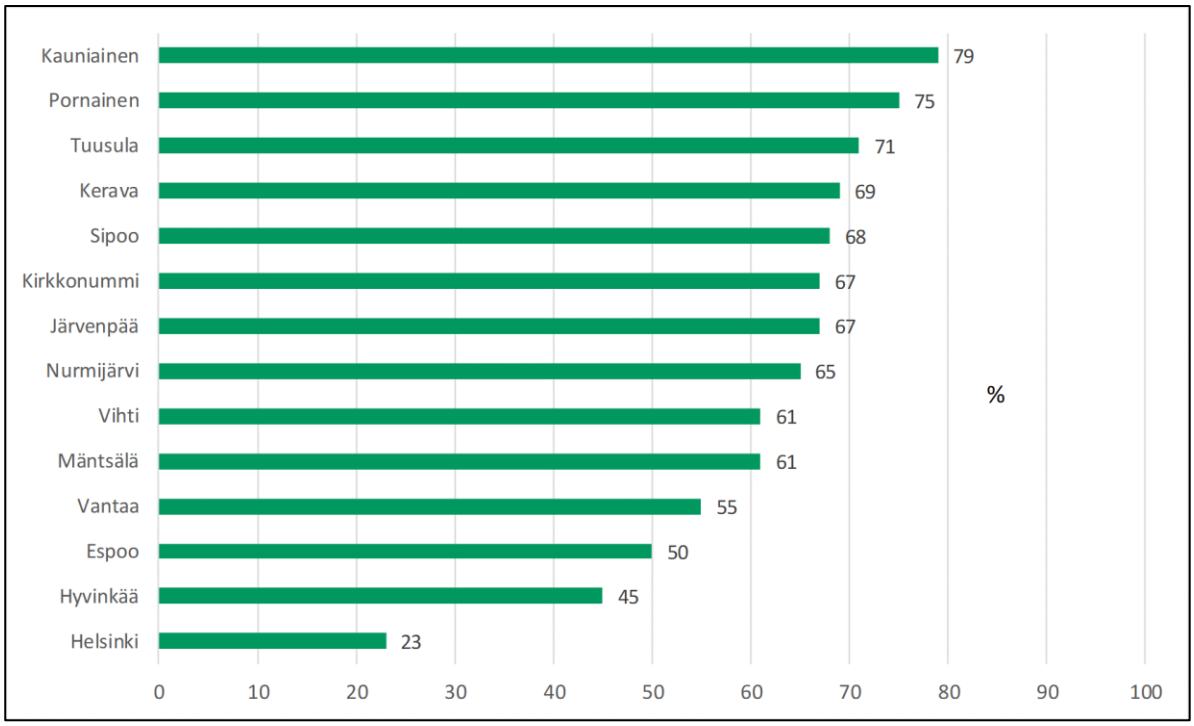
Helsingin seutu kasvaa. Seudulla asui vuoden 2018 ennakkotietojen mukaan noin 1 478 000 asukasta ja seudulla oli noin 709 000 työpaikkaa (kuva 1). Väestö jatkaa kasvuaan noin 1,4 % vuosivauhdilla, joten vuonna 2030 seudulla odotetaan olevan noin 1,6 – 1,7 miljoonaa asukasta. Seudulla on noin 2 miljoonaa asukasta vuonna 2050. Seudun nopea väestönkasvu takaa seudun elinvoiman, mutta aiheuttaa samalla haasteita kestävälle maankäytölle, asumiselle ja liikennejärjestelmälle.

Kuva 1. MAL 2019 -suunnittelualueena on Helsingin seudun 14 kuntaa.[1]

Helsingin seutu on yhtenäinen työssäkäyntialue, joka kasvaa koko ajan. Asukkaiden työmatkat ylittävät usein yhden tai useamman kuntarajan päivittäin (kuva 2). Seudun yritystyöpaikat painottuvat yhä enemmän palveluihin ja kasautuvat pääasiassa pääkaupunkiseudulle, erityisesti Helsingin kantakaupunkiin, jonne sukkuloidaan päivittäin sekä muualta Suomesta että seudun eri osista. Tulevaisuudessa Etelä-Suomi kuroutuu yhä vahvemmin toiminnalliseksi kokonaisuudeksi.

[1] Siuntio on mukana MAL 2019 -suunnittelussa vain liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta, sillä Siuntio on Helsingin seudun liikenteen HSL jäsenkunta. Siuntio ei ole mukana maankäytön ja asumisen seutuyhteistyössä.

Kuva 2. Prosenttiosuus Helsingin seudun muussa kuin kotikunnassaan työssä käyvistä (tiedot: HSY 2014).

Miten Helsingin seudulla asutaan?

Helsingin seutua kehitetään ja tiivistetään jo olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Erityisesti Helsingin kantakaupunki, seudun raideliikenteen varren keskukset, asemanseudut ja kehysalueen keskukset ovat tiivistyneet ja tehostuneet. Asuminen urbanisoituu ja seudun muuttovirrat ovat kääntyneet pääkaupunkiseudulle. Seudun asuntojen kysyntä on korkealla tasolla ja asuntotuotanto keskittyy pieniin kerrostaloasuntoihin. Kun vertaillaan eri alueiden tulotasoa ja työllisyyttä, alueellinen eriytyminen on seudulla melko maltillista, myös kansainvälisessä vertailussa.

Helsingin seutu on monikeskuksinen. Suomen suurimman keskuksen, Helsingin kantakaupungin, lisäksi seudulla on lukuisia pienempiä merkittäviä aluekeskuksia, kuntakeskuksia, kaupunkeja, kyliä ja kuntataajamia. Seudun väestönkasvua on keskitetty jo olemassa oleviin keskuksiin, erityisesti raideliikenteen varren keskuksiin ja muille joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille.

Helsingin seudun väestönkasvu painottuu erityisesti pääkaupunkiseudulle. Pääkaupunkiseudun muuttovoitot Suomen sisäisessä muuttoliikkeessä ovat kasvaneet yhtäjaksoisesti kansainvälisen finanssikriisin jälkeen. Käänne muuttovirroissa tapahtui vuonna 2009, jonka jälkeen pääkaupunkiseudun muuttovoitto on ylittänyt joka vuosi KUUMA-kuntien muuttovoiton. Lisäksi maahanmuuton tuoma väestönlisäys keskittyy seudulla selvästi pääkaupunkiseudulle.

Asunnoille on merkittävästi kysyntää seudulla, mikä johtuu mm. hyvästä työmarkkinatilanteesta, väestönkasvusta, asuntokuntien pienenemisestä ja asuntosijoittamiseen erikoistuneiden rahastojen pienten asuntojen tarjonnasta. Asuntotuotanto näyttää painottuvan nyt pieniin kerrostaloasuntoihin. 79 % pääkaupunkiseudun asuntotuotannosta vuosina 2010-2016 oli kerrostaloasuntoja, ja yli puolet asunnoista oli yksiöitä ja kaksioita. Pääkaupunkiseudun ympärille sijoittuvan 10 kehyskunnan muodostaman ns. KUUMA-seudun yhteinen piirre on edelleen pientalovaltaisuus. Kerrostaloasuntojen osuus on kuitenkin kasvanut etenkin kaupunkirakennettaan tiivistäneissä kunnissa. Vuosina 2010-2016. KUUMA-kuntien asuntotuotannosta oli puolet kerrostaloasuntoja (Kuva 3), kun vastaavasti kerrostaloasuntojen osuus koko kannasta on reilu kolmannes. Uusien kerrostaloasuntojen keskimääräinen huoneistokoko vuosina 2010-2017 on pienentynyt koko seudulla aiempiin vuosiin verrattuna.

Kuva 3. Helsingin seudun asuntokannan osuudet asuntotyypin ja -koon mukaan.

Omistusasuntojen osuus asuntokannasta on kääntynyt hienoiseen laskuun koko seudulla ja samalla vuokra-asumisen osuus on lievässä nousussa. Tästä huolimatta omistusasuminen on KUUMA-seudulla vallitseva asumismuoto ja pääkaupunkiseudulla puolet asunnoista on omistusasuntoja. Helsingin seudun asuntokannasta peruskorjausikäisiä 1960-1980-luvuilla rakennettuja asuntoja on yhteensä noin 45 % asunnoista. Vaikka korjausrakentaminen seudulla on vilkastunut, korjattavaa on runsaasti ja korjausvelka kasvaa.

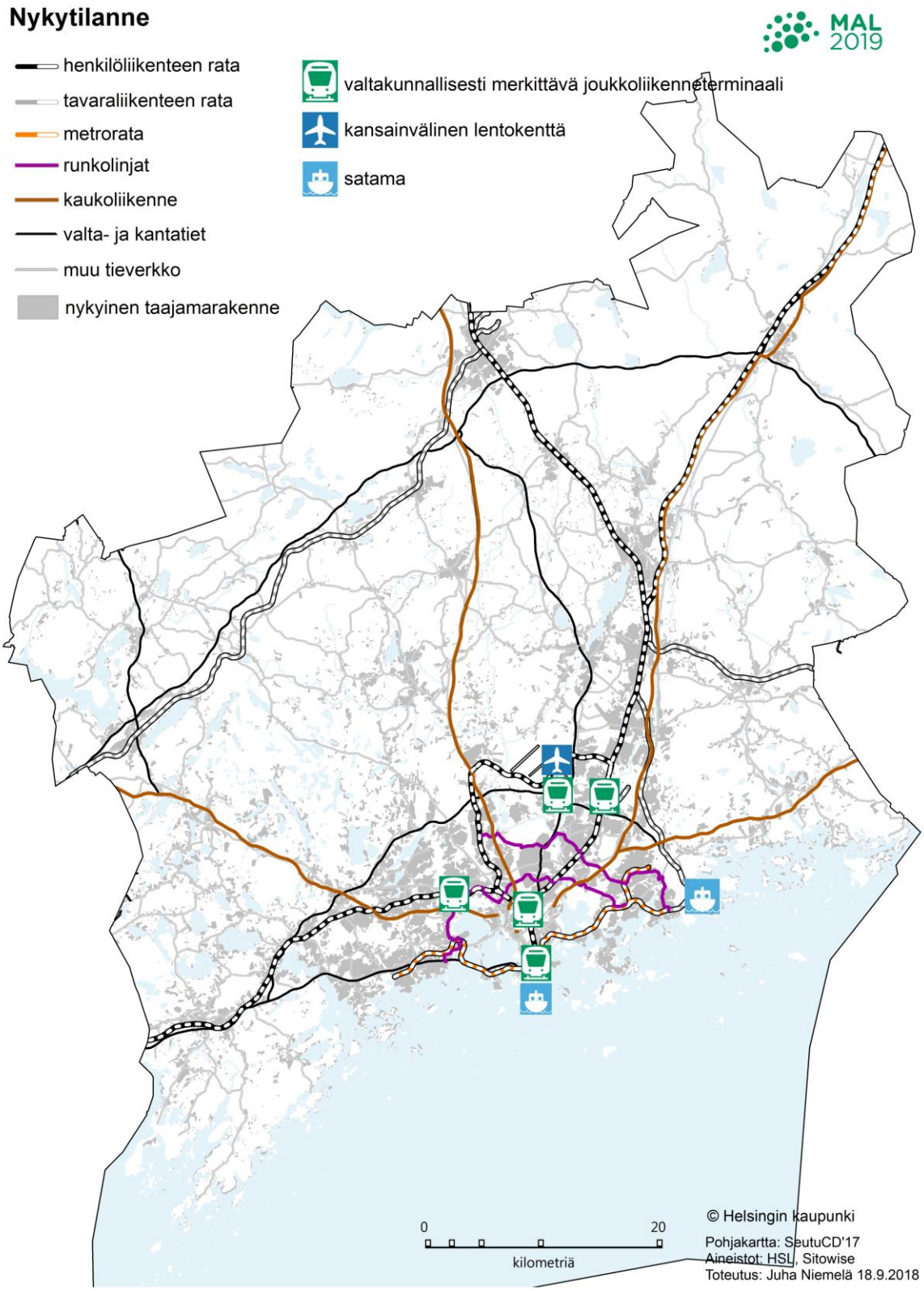
Seudun asuntojen hintakehitys on eriytynyt selvästi finanssikriisin jälkeen. Pääkaupunkiseudun hintataso on nyt keskimäärin 1,5-kertainen vuoteen 2000 verrattuna. Sen sijaan KUUMA-kuntien hintataso on noussut keskimäärin 20 % vuodesta 2000. Vuokramarkkinat ovat seudulla hieman moniulotteisemmat. Vapaarahoitteisten asuntojen uusien vuokrasuhteiden vuokrat nousivat koko seudulla vuodesta 2016 vuoteen 2017. Prosentuaalisesti suurinta nousu oli Helsingin kalleimmalla alueella ja Vantaalla.

Samalla kun seudun asumisen hinta on noussut, on myös asumistuen saajien määrä kasvanut. Yleistä asumistukea saaneiden asuntokuntien osuus on kasvanut lähes koko 2010-luvun. Osaltaan kehitys selittyy asumistukijärjestelmän muutoksella vuosina 2015-2016, jonka jälkeen suuremmalla osalla väestöstä oli mahdollisuus saada asumistukea.

Asumistuen määrien kasvusta huolimatta Helsingin seudulla alueiden eriytymiskehitys on kansainvälisesti vertailtuna maltillista, kun vertaillaan tuloja ja työllisyyttä. Suhteellisesti heikommin pärjääviä alueita on eri puolilla seutua, etenkin urbaaneilla alueilla ja keskuksissa.

Miten Helsingin seudulla liikutaan?

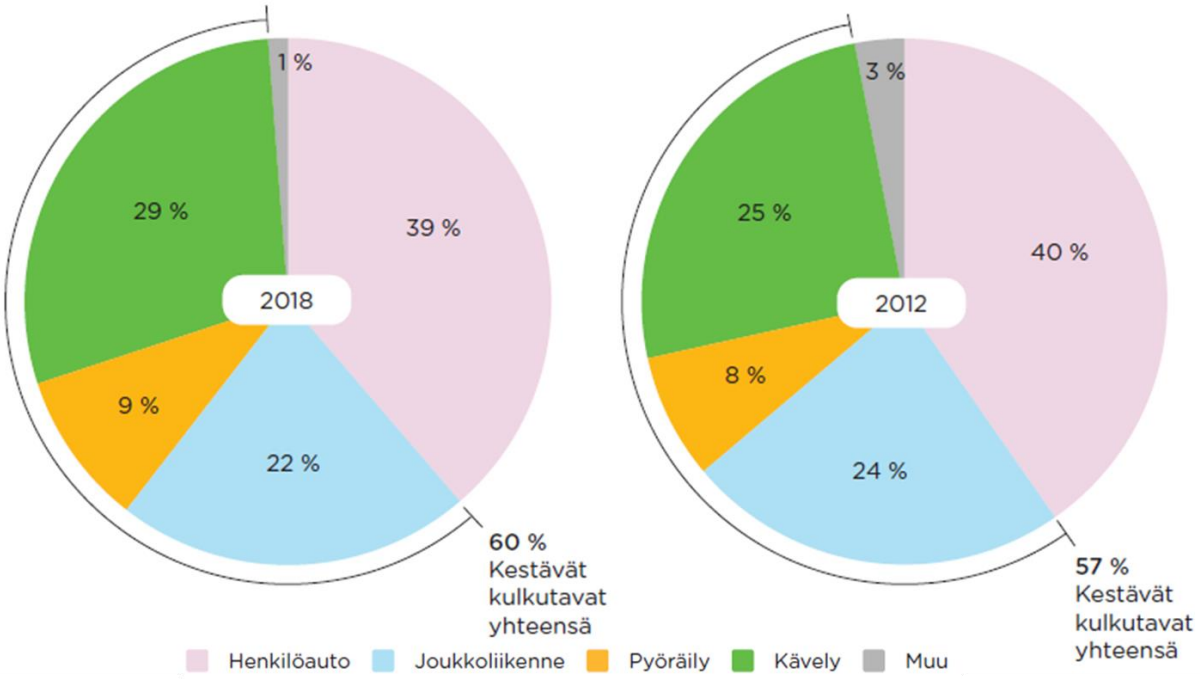
Seudulla tehdään noin 4 miljoonaa seudun sisäistä matkaa päivässä. Seudun eri osissa liikutaan hyvin eri tavoin. Yksityisautoilu on edelleen yleistä erityisesti vähäisen joukkoliikenteen alueilla. Seudun joukkoliikenne on verkostomaistunut ja kestävien kulkutapojen saavutettavuus on parantunut erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan valmistumisen myötä.

Kuva 4. Seudun liikennejärjestelmän nykytila keväällä 2019.

Helsingin seudulla liikutaan eri tavoin eri alueilla. Seutu jakautuu jalankulkukaupunkiin, joukkoliikennekaupunkiin ja autokaupunkiin väestö- ja työpaikkatiheyden, palveluiden ja eri kulkumuotojen

saavutettavuuden mukaan[2]. Väestöstä ja työpaikoista yli 60 % sijoittuu alueille, joilla kestävä liikkuminen joukkoliikenteellä, kävellen tai pyörällä on mahdollista arjessa (ydinalueella yli 70 %, ydinalueen ulkopuolella hieman alle 40 %). Seudun saavutettavuus kestävillä kulkutavoilla on parantunut laajentuneen joukkoliikenteen runkoverkon, erityisesti raideliikenteen infrahankkeiden, kuten kehäradan ansiosta. Yhä useampi seudun asukas pystyy valitsemaan kestävän kulkutavan arjessaan. Uusimman Helsingin seudun liikkumistutkimuksen mukaan kestävien kulkutapojen osuus on kasvanut 2012-2018. Helsingin seudun kulkumuotojakauma on esitetty kuvassa 5.

Kuva 5. Helsingin seudun kulkumuoto-osuudet (Laaja liikkumistutkimus 2012 ja 2018).

Helsingin seudun joukkoliikenteen perustana toimii laajeneva verkostomainen runkolinjasto, johon kuuluvat lähijuna- ja metroliikenne sekä bussien tiheät runkoyhteydet (kuva 4). Runkoverkko painottuu seudun asukasmääriltään tiheimmille alueille. Kehysalue jää suurimmaksi osaksi tämän ulkopuolelle. Seudullinen liityntäpysäköinti parantaa mahdollisuuksia kestäviin matkaketjuihin seudun reuna-alueilta. Liityntäpysäköinti liittää kehysalueen osaksi joukkoliikenteen runkoverkkoa. Liityntäpysäköinti onkin keskeinen osa sekä joukkoliikennettä että koko liikennejärjestelmää, ja sen käyttäjämäärät ovat kasvussa koko seudulla.

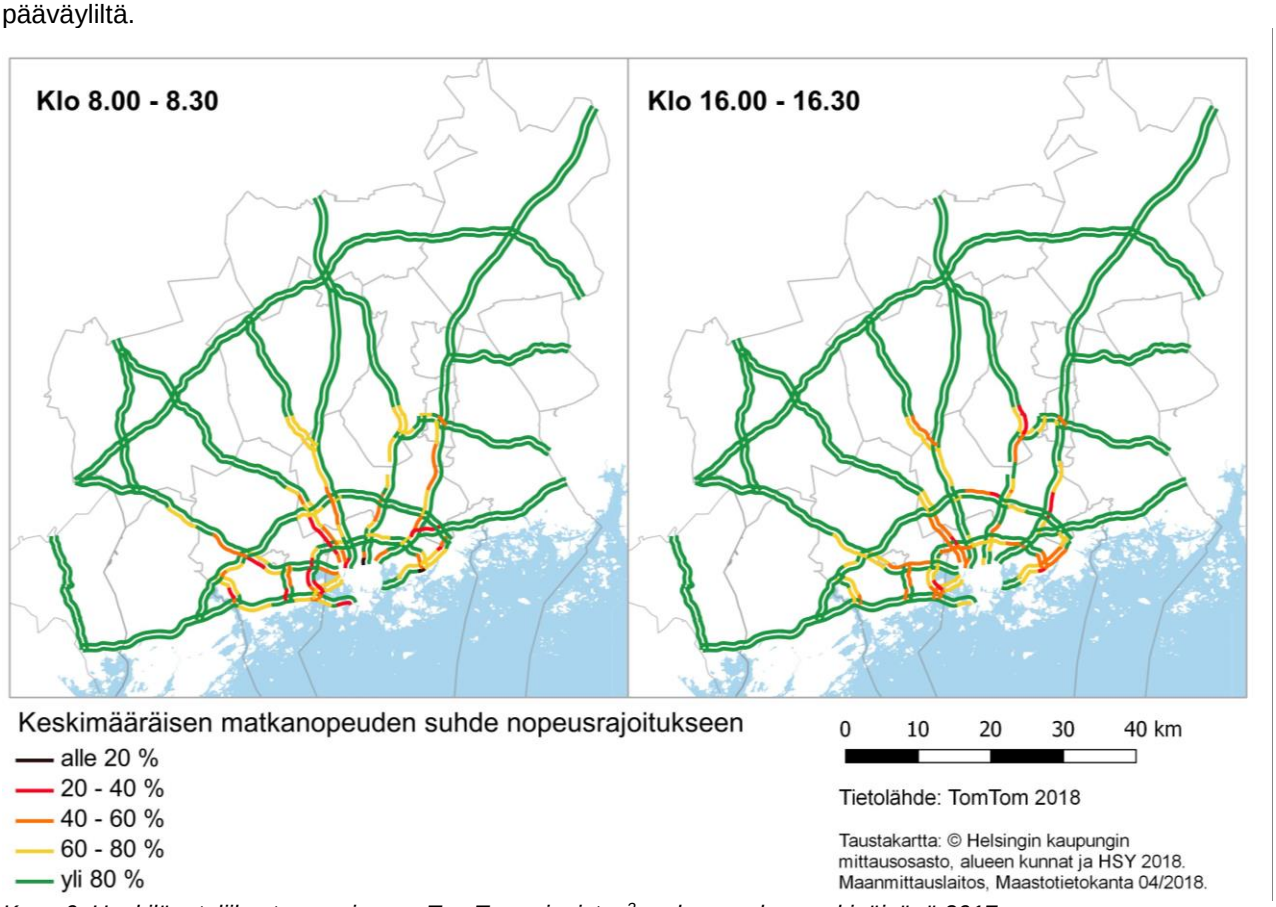
Seudulla panostetaan myös aktiivisiin kulkumuotoihin eli kävelyyn ja pyöräilyyn. Seudulla kävellään noin neljännes kaikista tehdyistä matkoista, joista suurin osa on alle kilometrin pituisia. 71 % asukkaista on valmis kävelemään enemmän, mikäli ympäristö on viihtyisä *(lähde: MAL-barometri 2018)*. Pyörällä liikutaan vähemmän, mutta pyöräily on kasvussa seudun ydinalueilla. Kaupunkipyörät ovat menestyksekkäästi vakiinnuttaneet asemansa Helsingin ja Espoon liikennejärjestelmässä. Kaupunkipyöräkokeiluja on lisäksi käynnissä tai tulossa ainakin Vantaalla ja Järvenpäässä.

Vuonna 2018 voimaan tullut liikennepalvelulain ensimmäinen vaihe on luonut digitaalisen perustan uusien liikenteen teknologioiden ja palveluiden edistymiseksi. Uusia palvelutuottajia on ilmestynyt seudun liikennemarkkinoille. Useat palveluista ovat vahvasti kytköksissä ”perinteiseen” joukkoliikenteeseen. Lain myötä myös taksiala on vapautunut, mutta sen potentiaalisesti merkittävät vaikutukset seudun liikkumiseen näkyvät vasta viiveellä.

Koska väestö kasvaa, Helsingin seudun liikennemäärät ovat myös kasvussa, mikä lisää tie- ja katuverkon kuormitusta. Nykyisiä tieliikenteen pullonkauloja on erityisesti Helsingin säteittäisillä sisääntuloväylillä, Kehä I:llä, Kehä III:lla ja Helsingin kantakaupungissa. Liikenneturvallisuus on parantunut ja liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä on laskenut noin kolmanneksen vuosikymmenen alusta. Päivittäin on kuitenkin yllättäviä häiriötilanteita, joista suurin osa on liikenneonnettomuuksia. Koko maan

[2] Kts. Helsingin seudun kaupunkikudokset 2016, 2030 ja 2050

suurimmat henkilövahinko-onnettomuustiheydet löytyvät pääkaupunkiseudun kehäteiltä ja säteittäisiltä pääväyliltä.

Kuva 6. Henkilöautoliikenteen sujuvuus TomTom-aineiston[3] mukaan syksyn arkipäivänä 2017.

Näkyvän osan seudun tieliikenteestä muodostavat tavaraliikenteen kuljetukset, joita seudulla liikkuu yhteensä noin 62,5 miljoonaa tonnia. Suurimmat tavaramäärät kuljetetaan seudun säteittäisillä valtateillä 3,4 ja 7 sekä Kehä III:lla. Suurista tavaraliikennemääristä johtuen raskaan liikenteen taukopaikat seudulla ovat ylikuormittuneita. Tavaraliikenteen määrät ovat kasvussa mm. kasvavan verkkokaupan johdosta.

Helsingin seutu valtakunnallisessa liikennejärjestelmässä

Liikenne- ja viestintäministeriö antoi marraskuussa 2018 asetuksen pääväylistä ja niiden palvelutasoista. Pääväyliksi valittiin maantiet ja rautatiet nykyisten ja ennustettujen liikennemäärien perusteella. Liikennemäärien kehittymistä seurataan ja asetusta päivitetään tarpeen mukaan. Liikennemäärien lisäksi on huomioitu alueellinen saavutettavuus ja kansainväliset yhteydet. Helsingin seudulla pääväyliä ovat valtatiet 1, 2, 3, 4, 7 ja 25, kantatie 50 (Kehä III) valtateiden 1 ja 7 välisellä osuudella, Vuosaaren satamatie sekä Rantarata, Päärata, Oikorata, Kehärata ja Vuosaaren satamarata.

Edellä mainituilla teillä tehdään seudun väylistä suurin osuus valtakunnallisia (yli 80 km) matkoja ja kuljetuksia. Väylillä on useita tieosuuksia, joilla yli 80 km matkojen tai kuljetusten osuus on yli neljännes.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä matkustaja- ja tavaraliikenteen solmukohtia Helsingin seudulla ovat:

- Helsinki-Vantaan lentoasema
- Satamat
- Valtakunnalliset matkustajaterminaalit: Helsingin keskusta, Pasila, Tikkurila, Leppävaara

[3] Kts. Henkilöautoliikenteen sujuvuus Helsingin seudulla syksyllä 2017

Helsingin seudun suuntia

Helsingin seudun tulevaisuuskuva eli käsitys todennäköisistä tulevaisuuden kehityssuuntien toteutumisesta vuoteen 2030 mennessä voidaan tiivistää neljään näkökulmaan:

1. Kaupunki tiivistyy ja siirtyy raiteille
2. Uusia rahoitustapoja ja liikennemuotoja kehitetään
3. Ilmastonmuutoksen vaikutukset realisoituvat
4. Digitaalisuus on arkipäivää

Helsingin seudun kaupungistuminen etenee myös tulevaisuudessa. Väkiluku kasvaa sekä luonnollisen väestönkasvun että kotimaisen ja erityisesti ulkomaisen muuttovoiton vaikutuksesta. Maahanmuuton osuus kasvusta jatkaa tasaisesti suurenemistaan. Väestö on myös nykyistä iäkkäämpää maahanmuutosta huolimatta.

Todennäköisesti julkisen rahoituksen osuus liikenneverkkojen ylläpidosta, joukkoliikenteen palveluista sekä uusista investoinneista pienenee. Uusia rahoitustapoja voivat olla esimerkiksi erilaiset käyttömaksut ja yksityiset sijoitukset. Uudenlaisia liikkumis- ja kuljetuspalveluja syntyy, eikä henkilöliikennemuotojen jaottelu yksityisautoiluun, taksi- ja joukkoliikenteeseen riitä kuvaamaan liikennejärjestelmän monimuotoisuutta. Myös logistiikan ja henkilöliikenteen väliset raja-aidat siirtyvät.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksesta sään ääri-ilmiöt (esim. tulvat ja rankkasateet) yleistyvät hillintätoimista huolimatta. Alueelliseen kiertotalouteen sekä energian ja ruoan tuotantoon kehitetään uusia ratkaisuja. Fossiilisten polttoaineiden hinnat nousevat ympäristöverotuksen myötä rajusti. Sähkön ja uusiutuvien energioiden käyttöä puolestaan tuetaan.

Digitalisaatio mahdollistaa laajasti ajantasaiseen tietoon perustuvat julkiset ja yksityiset palvelut. Robotit korvaavat osan nykyisistä töistä ja ammateista. Liikenteen automatisaatio etenee suljetuista järjestelmistä avoimeen verkkoon. Tie- ja katuverkolla kulkee vuonna 2030 jonkin verran täysin autonomisia ajoneuvoja.

Aiemmin päätetyt ja tässä suunnitelmassa esitetyt panostukset joukkoliikenneinfrastruktuurin kehittämiseen varmistavat, että Helsingin seudun kasvu jatkuu nopeana myös seuraavalla vuosikymmenellä. Seudun maankäyttö tiivistyy erityisesti raideliikenteen varteen. Länsimetro, Kehärata, Raide-Jokeri ja Kruunusillat tuovat satoja tuhansia uusia ihmisiä raideliikenteen palvelualueelle ja generoivat merkittävästi uutta maankäyttöä.

3 Mitä suunnitelmalla tavoitellaan?

3.1 Visio ja lähtökohdat

MAL 2019 perustuu edellisellä MAL-suunnittelukierroksella määritettyyn visioon (kuva 7). Suunnitelman lähtökohtana on, että vuonna 2050 Helsingin seudulla on 2,0 miljoonaa asukasta ja 1,05 miljoonaa työpaikkaa. Vuoteen 2018 verrattuna tämä tarkoittaa noin 500 000 asukkaan sekä 300 000 työpaikan kasvua.

Kuva 7. MAL 2019 –visio vuodelle 2050.

Kuva 8. Keskeisiä lähtökohtia MAL 2019 –suunnittelulle.

3.2 Tavoitteet: Vähäpäästöinen, houkutteleva, elinvoimainen ja hyvinvoiva seutu

Suunnitelman strategiset tavoitteet kertovat, minkälaisen seudun haluamme yhdessä rakentaa. MAL 2019 -tavoitteet (kuva 9) on muodostettu laajassa vuorovaikutuksessa. Niiden pohjalta on arvioitu suunnitelman eri vaiheita ja siten kyetty jatkuvasti parantamaan suunnitelmaa. Ne kuvaavat selkeästi MAL 2019 -suunnitelmalla tavoiteltavan tahtotilan ja määrittävät suunnitteluratkaisujen priorisoinnin.

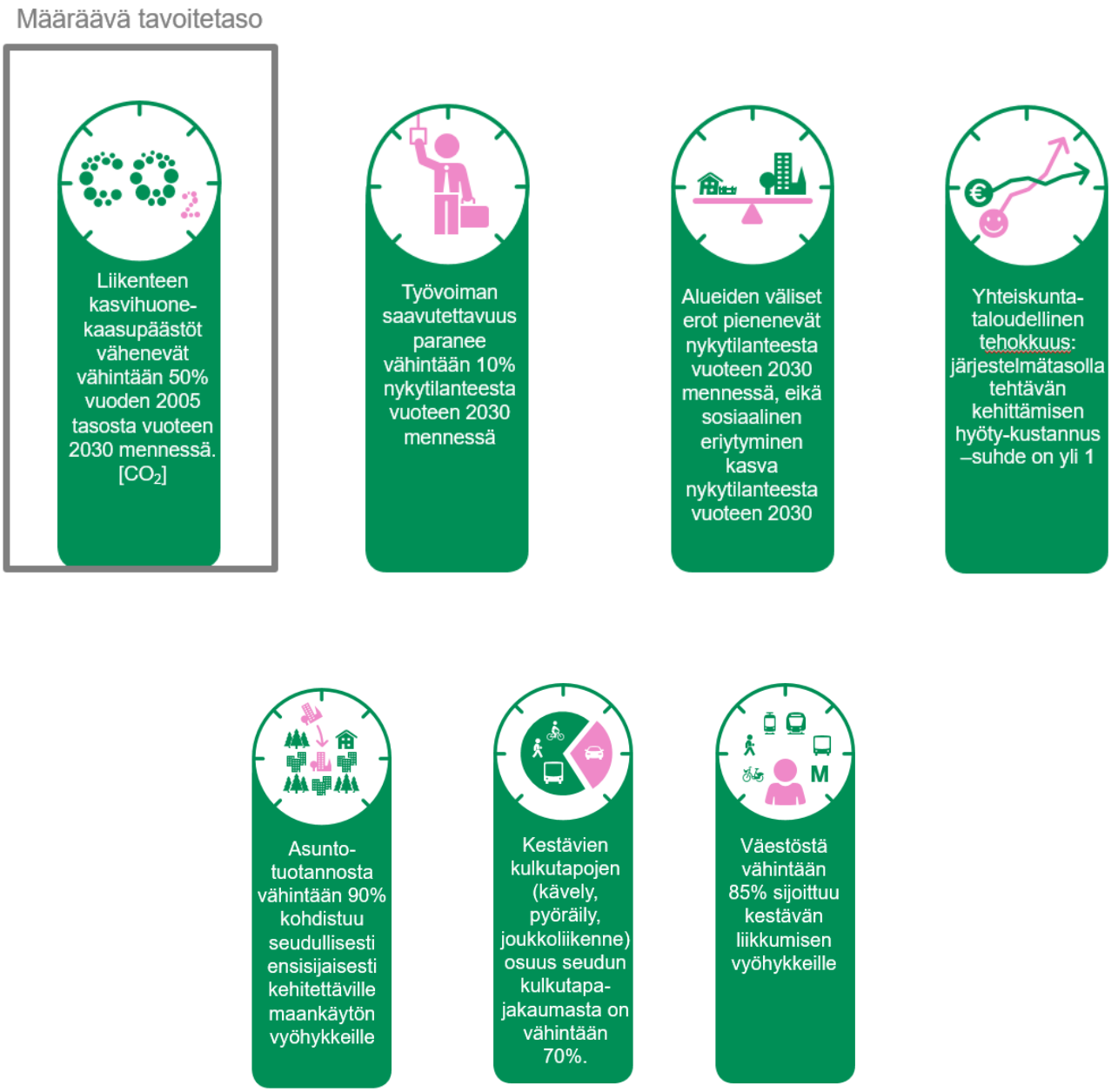
MAL 2019 -suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet sekä tavoitetasot hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 13.2.2018, KUUMA-johtokunnassa 14.3.2018 sekä Helsingin seudun yhteistyökokouksessa HSYK:issä 24.4.2018.

Kuva 9. MAL 2019 -suunnitelman tavoitteet.

MAL 2019 -tavoitteille on tunnistettu niitä indikoivat tärkeimmät mittarit tavoitetasoineen (kuva 10). Tavoitetasot tuovat suunnitelmaan systematiikkaa, konkretiaa ja seurattavuutta. Tavoitetasojen avulla voidaan seurata järjestelmätasolla suunnitelmaratkaisujen ja toimenpiteiden riittävyyttä. Niillä parannetaan myös suunnittelun ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Tavoitetasot on asetettu koskemaan vuotta 2030. Tavoitetasoista ja vaikutusten arvioinnista kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6 sekä erillisessä vaikutusten arviointiselostuksessa.

Suunnitelmaa velvoittavaksi tavoitetasoksi hyväksyttiin edellä mainituissa päätöksentekoelimissä, että liikenteen kasvihuonekaasujen päästövähennys on vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Tavoitetaso on sama kuin valtioneuvoston energia- ja ilmastostrategiassa asettama kansallinen tavoite. Päämittarit ja niiden tavoitetasot on esitetty kuvassa 10.

Kuva 10. MAL 2019 -suunnitelman mittarit ja tavoitetasot.

4 Helsingin seudun suunnitelma 2030

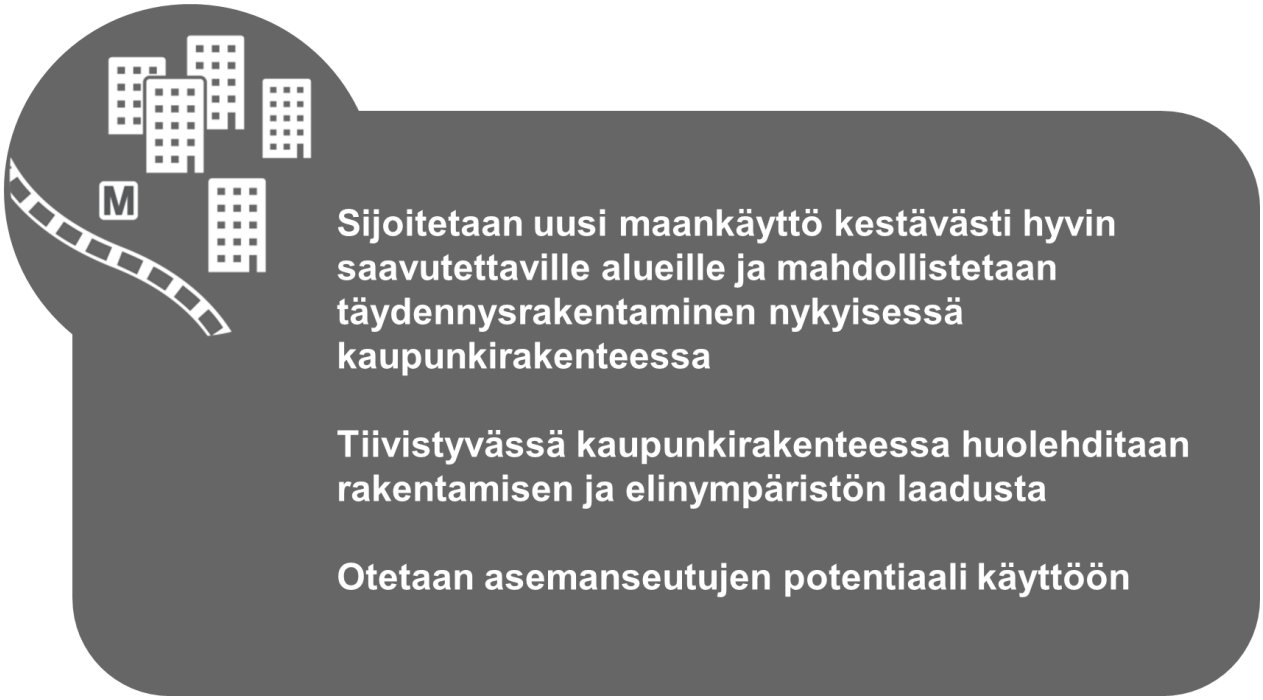
Suunnitelma on laadittu tiiviissä yhteistyössä vaiheittain ja kattavaa vaikutusten arviointimateriaalia hyödyntäen. Valmistelun etenemisen aikana on tullut selväksi, että asetettujen tavoitetasojen saavuttaminen ei ole helppoa. Monipuolisista, tehokkaista ja konkreettisista toimenpiteistä muodostuva kokonaisuus on tavoitteiden saavuttamisen edellytys. Kuvassa 11 on esitetty suunnitelman kärkikeinot ja niiden keskeiset tunnusluvut.

Toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin kappaleissa 4.1–4.4 sekä liitteenä olevissa toimenpidekorteissa.

Kuva 11. MAL 2019 –suunnitelman kärkikeinot.

4.1 Seudun kasvu ohjataan nykyiseen rakenteeseen ja joukkoliikenteen kannalta kilpailukykyisille alueille

Helsingin seutu kasvaa voimakkaasti, joten kasvun hallinta kestävästi on yksi MAL 2019 -suunnitelman tärkeimmistä ratkaisuista. Yhteiseksi linjaukseksi on valittu kasvun ohjaaminen nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja erityisesti alueille, joilla joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana.

MAL 2019 -suunnitelmassa on määritelty seudullisesti ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet (kuva 12) päivittämällä vuonna 2015 valmistuneen Helsingin seudun maankäyttösuunnitelman (MASU 2050) vyöhykkeitä. Päivitys on tehty kuntien suunnitelma-aineistojen ja niiden pohjalta määritellyn maankäyttöpotentiaalin avulla. Vyöhykkeet on tarkennettu vastaamaan erityisesti kestävässä saavutettavuudessa seuraavan vuosikymmenen aikana tapahtuvia muutoksia, jotka perustuvat MAL2019 joukkoliikenneratkaisuihin. MASU 2050:n keskeiset ensisijaisten maankäyttövyöhykkeiden määräytymisen kriteerit ovat toimineet lähtökohtana myös MAL 2019 -suunnitelman vyöhykkeille. Nämä kaksi kriteeriä olivat:

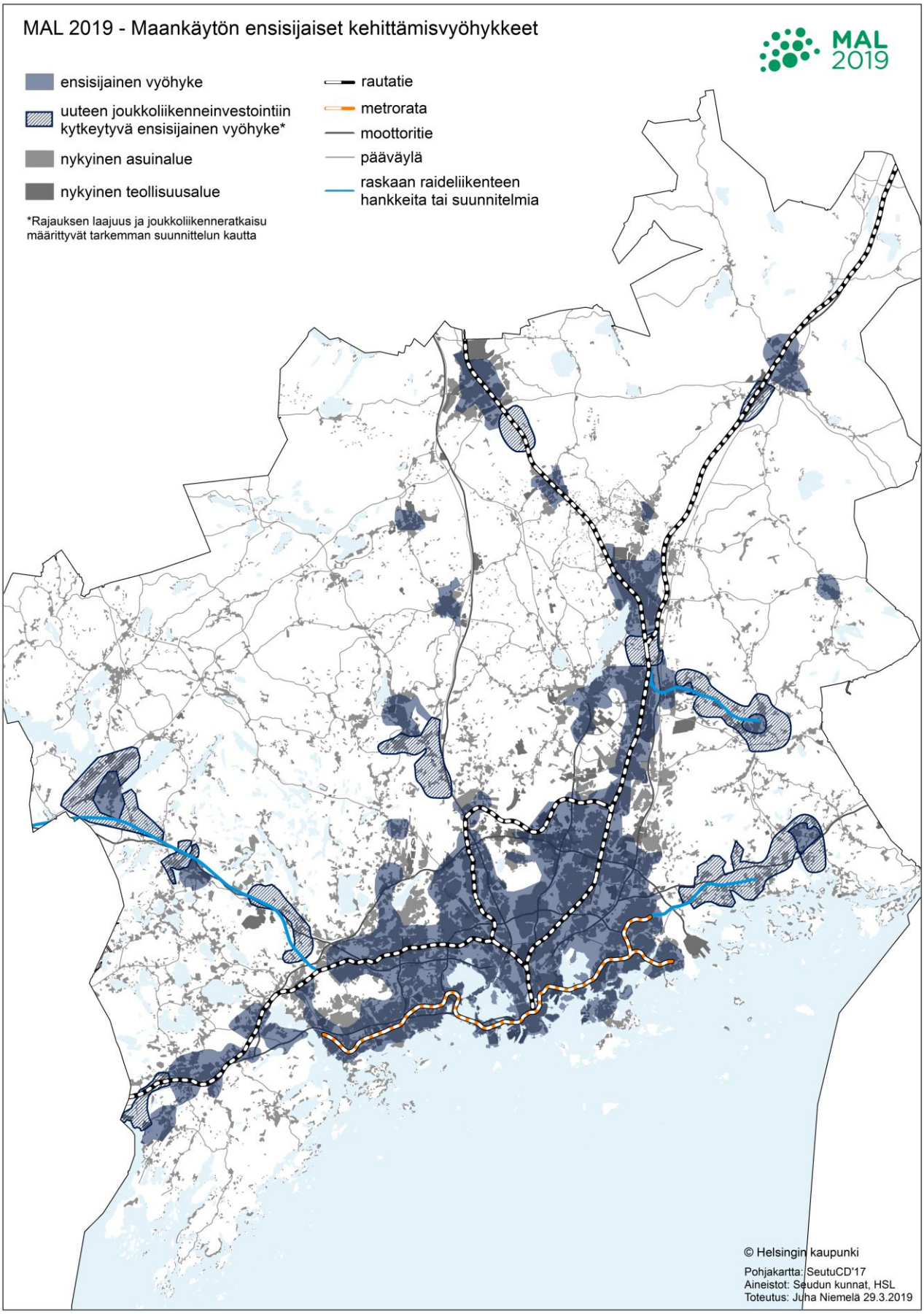
- Maankäyttö täydentää ensisijaisesti olemassa olevaa kaupunkirakennetta
- Asuminen sijoitetaan seudulla siten, että se tukee palveluiden ja työpaikkojen saavutettavuuden parantamista erityisesti kestävillä kulkumuodoilla.

MAL 2019 -suunnitelman ensisijaiset vyöhykkeet koostuvat hyvän kestävän saavutettavuuden alueista ja kuntien keskustoista. Vyöhykkeet on määritelty siten, että nykyiseen infraan ja jo päätettyihin hankkeisiin tukeutuvat alueet muodostavat maankäytön ydinalueen, minkä lisäksi joukkoliikenneinvestointeja ja -ratkaisuja edellyttävät alueet on osoitettu rasteroituina kasvusuuntina. Näiden kasvusuuntien maankäytön seudullisesti merkittävä kehittäminen on perusteltua sitoa uusiin kestävää saavutettavuutta parantaviin joukkoliikenneinvestointeihin. Tällaisia alueita ovat esimerkiksi metron itäiseen jatkeeseen tukeutuva Östersundom ja Länsirataan liittyvä Histan alue. Uudet joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyvät ensisijaiset vyöhykkeet tulee toteuttaa joukkoliikenteen vaatimalla tehokkuudella. Vyöhykkeiden rajaukset ja joukkoliikenneratkaisut määrittyvät tarkemman suunnittelun kautta.

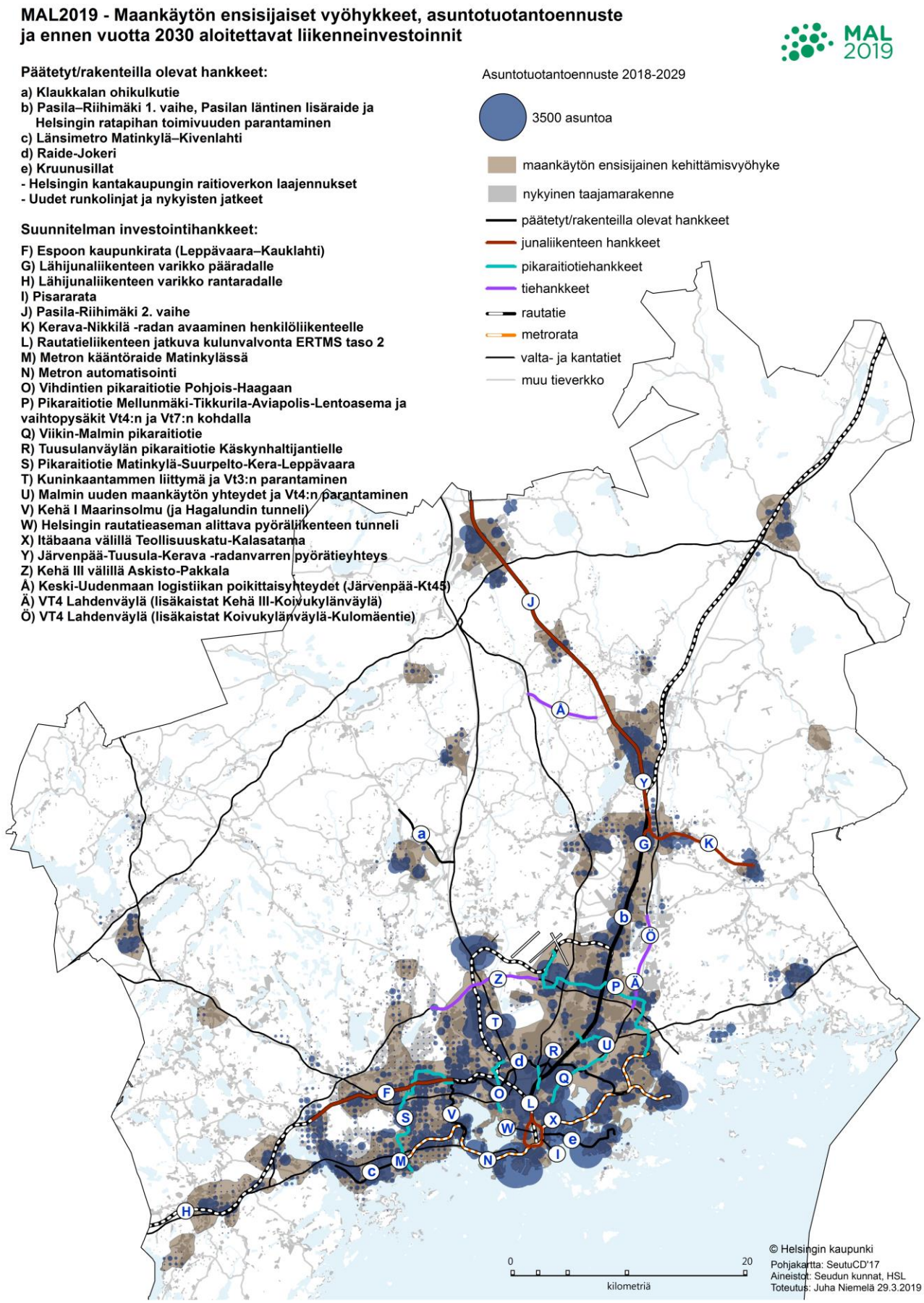
MAL 2019 -suunnitelman yhtenä tavoitetasona on, että seudun asuntotuotannosta vähintään 90 % sijoittuu ensisijaisesti kehitettäville vyöhykkeille. Vastuu tavoitteen toteutumisessa on kunnilla, mutta on erittäin

tärkeää, että seudullisen liikennejärjestelmän kehitys tukee tiivistyvää kehitystä. Myös valtion tulee mahdollistaa kestävä seudullinen kehittäminen: mm. valtion ARA-infrainvestoinnit on tarpeen kohdistaa vyöhykkeille.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa on erittäin tärkeä huolehtia viheryhteyksien eheydestä, suojeltujen kulttuuriympäristön arvojen säilymisestä sekä ympäristöterveyden näkökulmista. Näiden näkökulmien huomioiminen on keskiössä erityisesti kuntakaavoituksessa ja MAL 2019 -suunnitelman kanssa samanaikaisesti laadittavassa Uusimaa-kaava 2050:ssä.

Kuva12. MAL 2019 ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet ja uusiin joukkoliikenneinvestointeihin kytkeytyvät vyöhykkeet.

Kuva 13. Maankäytön ensisijaiset vyöhykkeet, asuntotuotantoennuste sekä vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikenneinvestoinnit.

Sijoitetaan uusi maankäyttö kestävästi hyvin saavutettaville alueille ja mahdollistetaan täydennysrakentaminen nykyisessä kaupunkirakenteessa

Kaupunkiseutujen menestys pohjautuu siihen, että ihmiset, työpaikat, korkeakoulut ja palvelut ovat lähellä toisiaan ja jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Näiden kasautumisetujen hyödyntäminen on helpointa siellä, missä suurin osa väestöstä jo sijaitsee. Tämän kehityksen tukemiseksi seudun kunnat mahdollistavat maankäytön suunnittelulla ja toteutuksen ohjauksella uuden asuntotuotannon, toimistorakentamisen ja palvelujen sijoittumisen keskuksiin ja muille hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueille. Näiden keskeisesti sijoittuvien alueiden hyödyntämistä edistetään eri toimijoiden aktiivisella yhteistyöllä.

Toinen keskeinen syy nykyisen kaupunkirakenteen täydentämiselle on se, että uuden maankäytön sijoittuminen vaikuttaa merkittävästi sen synnyttämän liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin. Joukkoliikenteen näkökulmasta parhaiten ja heikoiten saavutettavien alueiden välillä keskimääräisen matkan synnyttämien hiilidioksidipäästöjen ero on moninkertainen.

Rakennetusta ympäristöstä tehdään laadukasta, toiminnoiltaan sekoittunutta ja käveltävää. Viihtyisä, monipuolinen ja korkeatasoinen kaupunkitila houkuttelee viettämään aikaa. Tehokkaasti toteutetuilla ja sekoittuneilla alueilla palvelut ovat haettavissa läheltä. Kuntien merkittävimpien keskustojen täydentäminen lisää palvelutarjontaa ja parantaa alueiden houkuttelevuutta.

Tiivistyvässä kaupunkirakenteessa huolehditaan rakentamisen ja elinympäristön laadusta

Kaupunkirakenteen tiivistyessä on tärkeää huolehtia täydennysrakentamisen korkeasta laadusta. Sekä arkkitehtuurin että rakentamisen laadun tulee olla korkeatasoista, minkä lisäksi kasvavat käyttäjämäärät edellyttävät panostuksia viherympäristön laatuun. Keskeisissä sijainneissa voidaan hyödyntää uudistavaa lisärakentamista, millä voidaan vaikuttaa merkittävästi nykyisten alueiden tilanteeseen – jopa segregaatiokehitykseen. Asunto-osakeyhtiöiden päätöksentekoa rakennusten purkamisesta ja uudisrakentamisesta on helpotettu 1.3.2019 alkaen. Keskeisin muutos on se, että taloyhtiön yhtiökokous voi päättää 4/5:n määräenemmistöllä purkamisesta ja uudisrakentamisesta, kun aiemmin asunto-osakeyhtiön oli päätettävä hankkeesta yksimielisesti. Lakimuutoksella voi olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia asuntorakentamisen vauhdittamiseen keskeisillä sijainneilla.

Oikea-aikaisilla liikenneinvestoinneilla generoidaan uutta maankäyttöä, ohjataan täydennysrakentamista ja varmistetaan kasautumisetujen saavuttaminen. Seudulla varmistetaan joukkoliikenteen keskeisen palveluinfrastruktuurin yhtenäinen ja korkea laatu.

Terveellisemmän elinympäristön ja maankäytön tiivistämisen mahdollistamiseksi tulee huolehtia nykyisten ja tulevien asukkaiden suojaamisesta liikenteen melulta meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018-2023 mukaisesti. Huolehditaan elinympäristön esteettömyydestä.

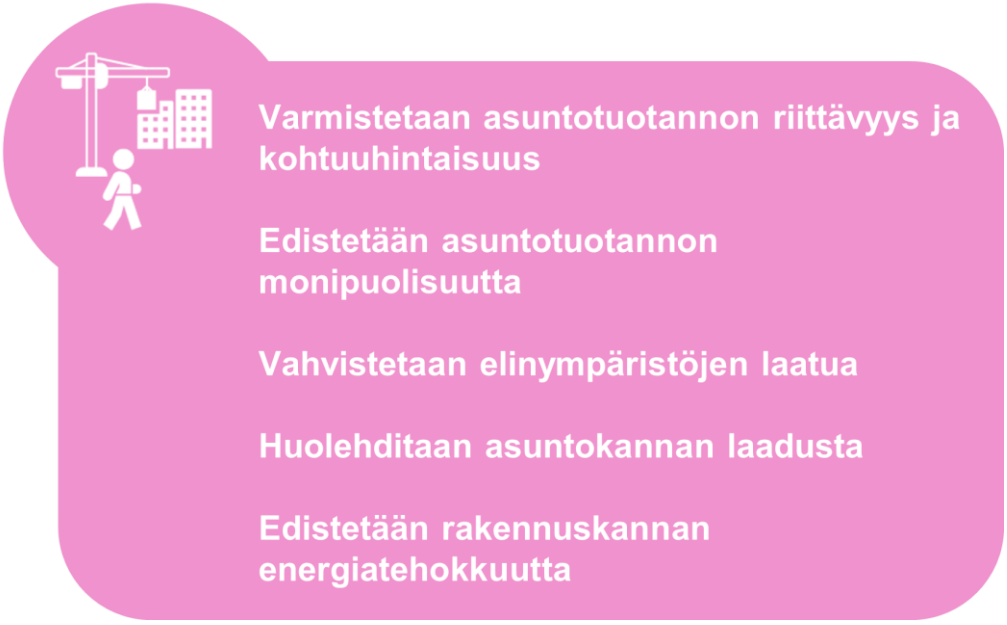
Otetaan asemanseutujen potentiaali käyttöön

Asemanseutujen kehittämistä on tehty aiemminkin, mutta edelleen niissä on paljon mahdollisuuksia. Siksi asemanseudut on nostettu tärkeäksi strategiseksi toimenpiteeksi. Kestävän saavutettavuuden huippusijaintien hyödyntämisellä nykyistä paremmin on positiivisia vaikutuksia niin talouden kuin ympäristönkin näkökulmasta. Kuntien tulee tiivistää asemanseutujen maankäyttöä merkittävästi ja mahdollistaa tätä kautta lisääntyvä asunto- ja työpaikkatuotannon rakentaminen. Myös asemien ympäristön kaupunkitilan laadussa on usein paljon parantamisen varaa. Tiiviiden asemanseutujen välitön ympäristö tulisi rauhoittaa autoliikenteeltä ja parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä. Asemanseuduista on eri toimijoiden yhteistyöllä mahdollista rakentaa kestävän liikkumisen tukipisteitä, joissa nopeaan raideyhteyteen yhdistyvät niin kaupunkipyörät, yhteiskäyttöautot kuin liikkumisen uudet palvelutkin. Uusien asemanseutujen maankäytön kehittäminen merkittävästi on perusteltua vasta kun investoinnista on päätetty. Uusista asemista tarvitaan pitkäjänteisiä linjauksia, jotta kunnat voivat edistää asemakaavoitusta tuleviin asemiin pohjautuen ja estää alueiden pirstoutumisen pienimuotoisella rakentamisella. Tulevaisuuden rakentamismahdollisuuksia ei tule alihyödyntää.

Asemanseutujen kiinteistöomistus on usein hajautunut. Valtion olisi perusteltua luopua tarpeettomista liikennealuevarauksista asemanseuduilla ja muilla keskeisillä sijainneilla ja edistää aktiivisesti näiden maankäytön kehittymistä sekä omistamiensa että muiden kiinteistöjen alueella. Samalla kun asemanseutujen maankäyttöä tiivistetään, on tärkeä parantaa myös asemien laatua ja vaihtojen toimivuutta. Alueilla tulisi sitoutua yhteiseen toimintamalliin, jolla parannetaan monitoimijaisessa ympäristössä asemanseutujen täysimääräistä hyödyntämistä.

Senaatti-Kiinteistöt on valtion toimeksiannosta perustanut vuoden 2019 alussa Senaatin Asema-alueet Oy:n, jonka tehtävänä on koota valtion eri toimijoiden omistuksia asemanseuduilla ja edistää niiden kehittämistä raideliikenne ja kestävän kaupunkikehityksen periaatteet huomioiden. Seudun kunnat edellyttävät valtion maanomistusten siirtämistä ensisijaisesti kunnille ja toissijaisesti uudelle yhtiölle, jonka kanssa asemanseutujen kehitystyö tehdään kuntien ja valtion yhdessä määrittelemien periaatteiden pohjalta.

4.2 Uusia asuntoja rakennetaan riittävästi ja elinympäristön laadusta huolehditaan

Varmistetaan asuntotuotannon riittävyys ja kohtuuhintaisuus

Asuntotuotannon riittävyys

Helsingin seudun väestönkasvun mahdollistamiseksi ja nykyisten asukkaiden asumisen tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää huolehtia asuntotuotannon riittävyydestä. Seudun kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa vuosille 2016-2019 asetettiin tavoitteeksi rakentaa seudulle yhteensä 60 000 uutta asuntoa sopimuskauden aikana. Vuosittain noussut tavoite on vuonna 2019 yhteensä 16 500 asuntoa. Seudun kuntien kunnianhimoisena tavoitteena on, että asuntotuotannon taso 16 500 asuntoa vuodessa pystytään ylläpitämään ja MAL-sopimuksessa 2020–2023 tulee sopia yhteensä 16 500 asunnon vuotuisesta tuotannosta. Kuntien yhdessä laatima asuntorakentamisennuste vuosille 2018-2029 osoittaa, että edellytykset tavoitetason ylläpitämiseen ovat olemassa.

Asuntotuotantotavoitteen toteutuminen edellyttää kunnilta ja valtiolta mittavia panostuksia seudun asuntorakentamiseen sekä asuntomarkkinatilanteen pysymistä suotuisana. Kuntien tulee huolehtia maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin määrätietoisesti asuntorakentamisen toteutusedellytyksistä. Valtion tulee sitoutua omalta osaltaan varmistamaan tuotantotason toteutumisedellytykset. Valtion tulee huolehtia mm. infra-avustusten riittävyydestä. Yhdyskuntarakenteen eheyttämiseksi infra-avustukset tulee kohdentaa ensisijaisille vyöhykkeille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille.

Asuntotuotantotavoitteiden toteutumisen seurannassa tulee kiinnittää huomiota ensisijaisesti seudun kokonaistavoitteeseen ja toteutumista tulee seurata pitkällä, esimerkiksi neljän tai kahdeksan vuoden, ajanjaksolla.

Taulukko 1. Asuntorakentamisen mahdollistava ennuste 2018-2029.

	Valmistunut		Ennuste					Tavoite	
	2016	**2017**	**2018**	**2019**	**KA(2020-2024)**	**KA(2025-2029)**	**Yht. 2018-2029**	**2019**	
Espoo	2 474	3 269	3 688	4 079	3 303	3 160	40 080	3 300	**Espoo**
Helsinki	4 395	4 890	4 274	6 020	6 989	6 979	80 137	6 600	**Helsinki**
Kauniainen	27	187	15	102	154	107	1 424	80	**Kauniainen**
Vantaa	2 943	3 289	4 530	4 043	3 042	2 100	34 281	2 640	**Vantaa**
Pk-seutu	**9 839**	**11 635**	**12 507**	**14 244**	**13 489**	**12 346**	**155 922**	**12 620**	**Pk-seutu**
Hyvinkää	288	365	204	283	328	493	4 591	396	**Hyvinkää**
Järvenpää	721	1 023	575	760	735	610	8 058	566	**Järvenpää**
Kerava	354	314	703	753	501	278	5 351	514	**Kerava**
Kirkkonummi	345	298	400	435	426	453	5 230	434	**Kirkkonummi**
Mäntsälä	165	134	50	150	133	177	1 749	212	**Mäntsälä**
Nurmijärvi	355	356	464	376	313	300	3 901	434	**Nurmijärvi**
Pornainen	18	14	35	35	35	35	420	80	**Pornainen**
Sipoo	344	170	368	637	559	554	6 569	434	**Sipoo**
Tuusula	357	282	62	373	476	429	4 960	462	**Tuusula**
Vihti	140	184	193	299	164	209	2 359	344	**Vihti**
Kuuma-kunnat	**3 087**	**3 140**	**3 054**	**4 101**	**3 670**	**3 537**	**43 188**	**3 876**	**Kuuma-kunnat**
Helsingin seutu	**12 926**	**14 775**	**15 561**	**18 345**	**17 158**	**15 882**	**199 110**	**16 496**	**Helsingin seutu**

Asuntotuotantotavoite edellyttää kunnilta riittävää asemakaavavarantoa. Ellei kunnalla ole olemassa olevaa asemakaavavarantoa riittävästi suhteessa asuntotuotantotavoitteeseensa, kunnan tulee laatia tarvetta vastaava määrä asemakaavaa. Kaavatarve riippuu asuntojen keskikoosta. Esimerkkilaskelmat kaavatarpeesta asuntojen keskikoon ollessa 75 tai 90 kem² on esitetty taulukossa. Seudun asuntotuotantotavoitteen saavuttaminen edellyttää kerrostalovaltaisia asemakaavoja. Kerrostalokaavavarannon tarvittava määrä perustuu kunkin kunnan asuntotyyppikysyntään ja sijaintiin seudun yhdyskuntarakenteessa.

Taulukko 2. Asuntotuotantotavoite ja asemakaavatarve.

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	**Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023**	**Asemakaavatarve / vuosi (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / vuosi (90 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (75 kem²/asunto)**	**Asemakaavatarve / 5 vuotta (90 kem²/asunto)**
Espoo	3 300	13 200	247 500	297 000	1 237 500	1 485 000
Helsinki	6 600	26 400	495 000	594 000	2 475 000	2 970 000
Kauniainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Vantaa	2 640	10 560	198 000	237 600	990 000	1 188 000
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**50 480**	**946 500**	**1 135 800**	**4 732 500**	**5 679 000**
Hyvinkää	396	1 584	29 700	35 640	148 500	178 200
Järvenpää	566	2 264	42 450	50 940	212 250	254 700
Kerava	514	2 056	38 550	46 260	192 750	231 300
Kirkkonummi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Mäntsälä	212	848	15 900	19 080	79 500	95 400
Nurmijärvi	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Pornainen	80	320	6 000	7 200	30 000	36 000
Sipoo	434	1 736	32 550	39 060	162 750	195 300
Tuusula	462	1 848	34 650	41 580	173 250	207 900
Vihti	344	1 376	25 800	30 960	129 000	154 800
KUUMA-kunnat	**3 876**	**15 504**	**290 700**	**348 840**	**1 453 500**	**1 744 200**
Seutu yhteensä	**16 496**	**65 984**	**1 237 200**	**1 484 640**	**6 186 000**	**7 423 200**

- tavoitteena on 16 500 uutta asuntoa vuodessa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta mm. riittävää infra-avustusten tasoa ja avustusten kohdentumista suunnitelman ensisijaisille ja uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyville ensisijaisille vyöhykkeille

<u>Asuntotuotannon kohtuuhintaisuus</u>

Seudun väestörakenteen monipuolisuudesta huolehtiminen ja työvoiman saatavuuden varmistaminen edellyttävät kohtuuhintaista asumista. Seudun asuntojen vuokra- ja hintatason pitää vastata asukkaiden elämäntilanteita ja maksukykyä. Asuntotuotannon riittävä taso ja tuotannon kohdistuminen suurimman kysynnän alueille edistää osaltaan kohtuuhintaisuuden tavoitetta. Kuntien ja valtion tulee lisäksi yhdessä mahdollistaa, että pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona. Tästä pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien

vuokra-asuntotuotantona. Mikäli 40-vuotisen korkotukilainan ehdot eivät ole riittävän kilpailukykyiset, voidaan pitkäaikaista kohtuuhintaista vuokra-asumista toteuttaa seudulla myös muilla julkisomisteisilla malleilla.

Valtion tukeman tai muun pitkäaikaisen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisäksi tulee huolehtia muun asuntotuotannon kohtuuhintaisuudesta suhteessa asukkaiden maksukykyyn. Seudun kunnissa on erilaisia malleja ja hallintakeinoja tähän liittyen, esimerkiksi Helsingissä hintaa ja laatua kontrolloiva Hitas-järjestelmä. Vapaarahoitteisen vuokran osalta tulee tuotantoa säädellä tarvittaessa kuntakohtaisesti asuntotuotannon määrätavoite huomioiden.

Taulukko 3.Asuntotuotantotavoite ja kohtuuhintaisen asumisen osuus

	Asuntotuotantotavoite Asuntoa/vuosi	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Asuntoa / vuosi PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Asuntoa / vuosi PKS 20 %, KUUMA 10 %	Asuntotuotantotavoite Yhteensä vuosina 2020-2023	Kohtuuhintaisen asumisen osuus Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 30 %, KUUMA 20 %	40-vuotinen korkotuki ja erityisryhmät Yhteensä vuosina 2020-2023 PKS 20 %, KUUMA 10 %
Espoo	3 300	990	660	13 200	3 960	2 640
Helsinki	6 600	1 980	1 320	26 400	7 920	5 280
Kauniainen	80	24	16	320	96	64
Vantaa	2 640	792	528	10 560	3 168	2 112
Pääkaupunkiseutu	**12 620**	**3 786**	**2 524**	**50 480**	**15 144**	**10 096**
Hyvinkää	396	79	40	1 584	317	158
Järvenpää	566	113	57	2 264	453	226
Kerava	514	103	51	2 056	411	206
Kirkkonummi	434	87	43	1 736	347	174
Mäntsälä	212	42	21	848	170	85
Nurmijärvi	434	87	43	1 736	347	174
Pornainen	80	16	8	320	64	32
Sipoo	434	87	43	1 736	347	174
Tuusula	462	92	46	1 848	370	185
Vihti	344	69	34	1 376	275	138
KUUMA-kunnat	**3 876**	**775**	**388**	**15 504**	**3 101**	**1 550**
Seutu yhteensä	**16 496**	**3 299**	**1 650**	**65 984**	**13 197**	**6 598**

Opiskelijoiden ja nuorten asuntotilannetta tulee parantaa, jotta mm. nuorisasunnottomuus saadaan vähenemään. Asunnottomuudesta huolehditaan seudulla ensisijaisesti turvaamalla riittävä asuntotuotannon taso ja kohtuuhintainen asuntotuotanto. Asumisneuvonta asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä on vaikutuksiltaan merkittävää ja siten tärkeää.

Mahdollisen sote-uudistuksen yhteydessä tulee erityisryhmien asumisen valmistelussa huomioida kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset, jotta pystytään edelleen tuottamaan kohtuuhintaisia erityisryhmien asuntoja. Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote) on vastannut vuoden 2019 alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä. Rakennetun ympäristön esteettömyys on erityisesti erityisryhmien kannalta tärkeää. Esteettömyys toteutuu hyvin uudistuotannossa. Olemassa olevassa kannassa esteettömyyttä edistetään jälkiasennushissejä rakentamalla.

Valtion tukeman tuotannon edellytykset tulee varmistaa. Korkotukilainan ehdot tulee tehdä houkutteleviksi, jotta tuotantotavoitteisiin päästään. Pitkän korkotuen ehtojen tulee olla muita valtion tukeman tuotannon ehtoja parempi, koska rajoitteiden ja tuen tulee olla oikeassa suhteessa. Lainsäädännön valmistelussa tulee ottaa kuntien ja kuntayhtiöiden näkemykset huomioon. Tuotantotason varmistamiseksi nykyisen tasoinen käynnistysavustus tulee säilyttää ja laajentaa koskemaan myös muuta säänneltyä tuotantoa, kuten asumisoikeustuotantoa. Erityisryhmien asuminen edellyttää investointi- ja hissiavustuksia. Asumisneuvonnalle tulee varmistaa riittävät resurssit.

- tavoitteena on, että vuosittaisesta tuotannosta pääkaupunkiseudulla vähintään 30 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 20 % vuosittaisesta asuntotuotannosta toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona, erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona, asumisoikeustuotantona ja lyhyenä korkotukivuokra-asuntototuotantona,
- josta pääkaupunkiseudulla vähintään 20 % ja KUUMA-kunnissa vähintään 10 % toteutetaan
    - valtion tukemana tavallisena 40-vuotisena korkotukivuokra-asuntotuotantona ja erityisryhmien vuokra-asuntotuotantona.
- tavoitteen toteutuminen edellyttää,
    - kunnilta toteutusedellytysten luomista maapolitiikan, kaavoituksen, infrarakentamisen ja tontinluovutuksen keinoin
    - valtiolta tukimuotojen ehtojen kehittämistä (erit. pitkä korkotuki) yhdessä kuntien kanssa, käynnistysavustusten riittävää tasoa ja laajentamista koskemaan myös muuta säänneltyä

tuotantoa, erityisryhmien asumisen investointi- ja hissiavustuksia sekä asumisneuvontaan riittäviä resursseja

Edistetään asuntotuotannon monipuolisuutta

Kaupunginosien ja asuinalueiden rakentuminen sosiaalisesti tasapainoisiksi edellyttää monipuolista asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotojakaumaa sekä huoneisto- ja talotyyppejä. Monipuoliset paikalliset asumisen vaihtoehdot mahdollistavat myös liikkumisen asumisen polulla eteenpäin elämäntilanteen muuttuessa. Kuntien tulee ohjata uusien asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä tarvittaessa huoneistotyyppijakaumaa kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin. Asuntokannan muuntojoustavuutta tulee edistää sekä rakennus- että asuntotasolla.

Jotta seutu säilyisi houkuttelevana asuinympäristönä myös tulevaisuudessa, kuntien tulee mahdollistaa ja kehittää yhdessä valtion ja muiden toimijoiden kanssa erilaisia talotyyppejä ja asumisen konsepteja paikallisista erityispiirteistä ja tarpeista käsin. Kaikilla edellä mainituilla asuntotuotannon monipuolistamisen keinoilla hillitään myös asuinalueiden eriytymistä.

- tavoitteena alueellisesti monipuolinen asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto- sekä huoneistotyyppijakauma
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta alueellista tasapainottamista kaavoituksen, tontinluovutuksen sekä maankäyttösopimusten keinoin

Vahvistetaan elinympäristöjen laatua

Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla olemassa olevia alueita ja niiden elinympäristön laatua. Keskeisin MAL-keino myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi on asumisen hallinta- ja rahoitusmuotojen alueellinen sekoittaminen ja tasapainottaminen kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin. Vuokra-asuntokannan asukasvalintoihin tulee hallinta- ja rahoitusmuotojen sekoittamisen ohella kiinnittää huomiota, jotta asukasrakenteen monipuolisuus varmistetaan. Asuntotuotanto kohdistetaan suunnitelmassa seudun ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille, mikä mahdollistaa olemassa olevien alueiden myönteisen erityiskohtelun asuntotuotannon ohjaamisessa. Kunnat edistävät toimillaan täydennysrakentamista ja valtion tulee poistaa sen esteitä avustusten ja lainsäädännön keinoin. Purkava uudisrakentaminen tulee mahdollistaa asuinalueiden kehittämiseksi. Valtion tukemiin vuokrataloihin tarvitaan jatkossa purkuavustus.

Asuntotuotannon lisäksi asuinalueiden elinvoimasta ja elinympäristön laadusta huolehditaan varmistamalla sujuva arki luomalla edellytyksiä ylläpitää ja kehittää alueiden palveluja ja saavutettavuutta. Muita keinoja alueiden vetovoimaisuuden lisäämiseksi on huolehtia asuinympäristön laadusta ja viheralueiden riittävyydestä. Meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun tulee kiinnittää huomiota. Myös asukkaiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tulee vahvistaa kuntien käytettävissä olevin keinoin.

Suunnitelmakauden alussa seudulle laaditaan konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille. Kuntien ja valtion yhteinen ohjelma laaditaan yhteistyössä osana asuntopoliittista selontekoa. Ohjelmaa aloitetaan toteuttamaan 2021. Ohjelman toteuttaminen edellyttää valtiolta asuinalueiden kehittämisavustusta.

- tavoitteena alueiden eriytymiskehityksen hillitseminen
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta täydennysrakentamisen edistämistä kaavoituksen, tontinluovutuksen ja maankäyttösopimusten keinoin sekä elinympäristön laadusta huolehtimista mm. kaavoituksen ja infran ylläpidon keinoin
    - valtiolta täydennysrakentamisen esteiden poistamista avustusten ja lainsäädännön keinoin sekä purkuavustusta valtion tukemiin vuokrataloihin
    - kunnilta ja valtiolta yhteistyössä myönteisen erityiskohtelun ohjelman laatimista, ja ohjelman toteuttamiseen valtiolta kehittämisavustusta

Huolehditaan asuntokannan laadusta

Olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuuden säilyminen on koko seudun yhteinen tavoite. Lähes puolet seudun asuntokannasta on rakennettu 1960-1980-luvuilla, joten osa on vielä peruskorjausiässä. Asuntokannan houkuttelevuudesta huolehditaan ensisijaisesti pitkäjänteisellä kiinteistönpidolla. Kunnat huolehtivat oman asuntokantansa vetovoimaisuudesta kiinteistönpidon keinoin. Kunnat ja valtio tukevat mm. asunto-osakeyhtiöiden korjausrakentamista avustuksilla ja neuvonnalla. Peruskorjauksiin kannustavat korjaus- ja energia-avustukset ovat keskeisessä asemassa ja niihin tulee valtion jälleen panostaa. Energiatehokkuuden parantaminen vanhassa asuntokannassa on tulevien vuosien keskeinen haaste.

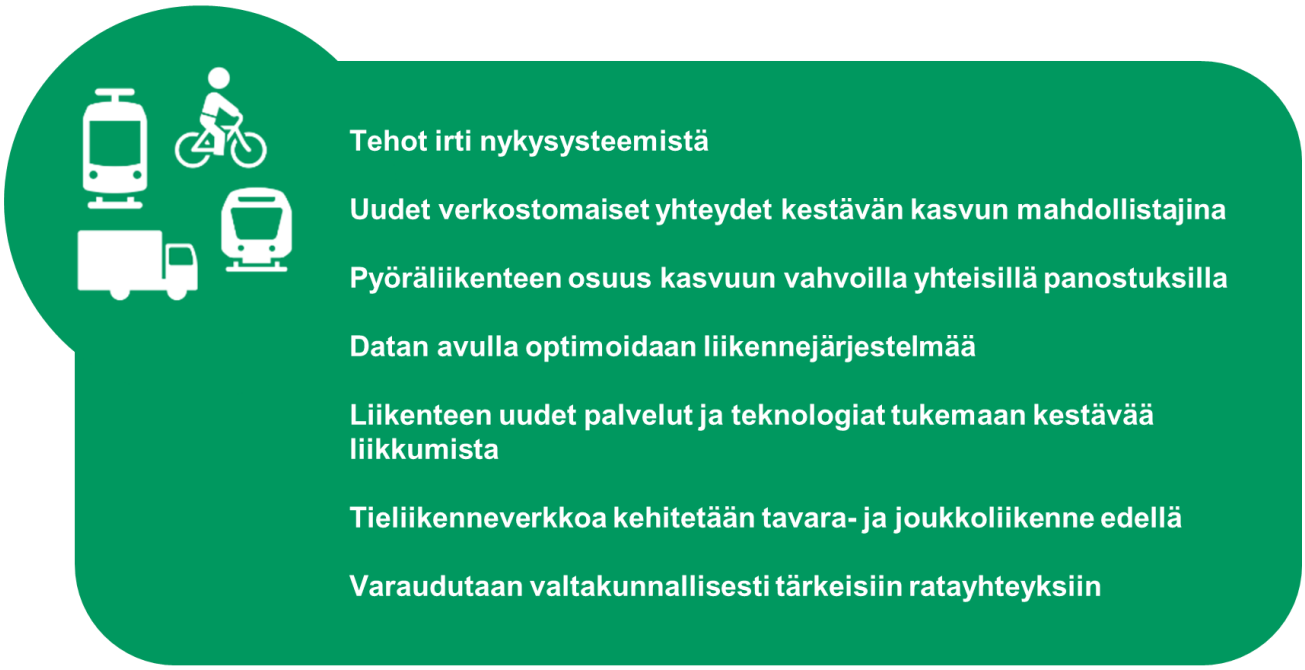
- tavoitteena olemassa olevan asuntokannan houkuttelevuus ja energiatehokkuus
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta pitkäjänteistä kiinteistönpitoa ja mm. asunto-osakeyhtiöiden neuvontaa
    - valtiolta korjaus- ja energia-avustuksia ja neuvontaa

Edistetään rakennuskannan energiatehokkuutta

Tavoitteena on parantaa sekä olemassa olevan asunto- ja muun rakennuskannan että uudistuotannon energiatehokkuutta seudulla mm. puurakentamista ja resurssiviisautta lisäämällä. Olemassa olevan asunto- ja rakennuskannan energiatehokuutta parannetaan peruskorjausten yhteydessä tehtävillä energian säästötoimenpiteillä, joihin tarvitaan valtion tukikeinoja. Määräaikainen energia-avustus lisäisi asuntoyhtiöiden halukkuutta energiakorjauksiin. Uudistuotannon energiatehokkuus varmistetaan lainsäädännöllä ja sillä, että kunnat yhdessä valtion kanssa tukevat lakia kunnianhimoisempia innovatiivisia kokeiluja (mm. puun käyttöä rakentamisessa). Tavoitteena on myös määrätietoisesti kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja seudulla (mm. paikalliset ja uudistuvan energiantuotannon ratkaisut). Itse energian tuotannon ratkaisuihin ei MAL-työllä oteta kantaa. Tavoitteena on myös edistää erilaisia kiertotalousratkaisuja kuten rakennus- ja purkujätteen uusiokäyttöä ja rakennusten käyttötarkoitusten muutoksia.

- tavoitteena rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen sekä uudistuotannossa että olemassa olevassa asuntokannassa
- tavoitteen toteutuminen edellyttää
    - kunnilta lainsäädäntöä kunnianhimoisempia kokeiluja mm. tontinluovutuksessa ja maankäyttösopimuksissa
    - valtiolta riittäviä korjausavustuksia sekä määräaikaista energia-avustusta

4.3 Raideliikenteeseen ja pyöräliikenteeseen vahvat panostukset, tieliikenne tavara- ja joukkoliikennelähtöisesti

Tehot irti nykysysteemistä

Kestävällä kaupunkiseudulla liikkumisen perustana on toimiva joukkoliikenne. Lähiliikkumisessa suositaan kävelyä ja pyöräilyä. Kävely on osa kaikkia matkoja. Se on terveellinen ja suurimmalle osalle väestöstä mahdollinen liikkumismuoto, minkä vuoksi jalankulun olosuhteiden parantaminen lisää myös liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta.

Nykyisessä liikennejärjestelmässä on paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, kunhan verkkoa ja palveluita kehitetään järkevästi. Nykyisen järjestelmän käyttöä tehostavia hankkeita ja toimenpiteitä ovat:

- Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)
- Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen (rahoitus mahdollisten tiemaksujen tuotoilla)
- Rautatieliikenteen kehittäminen
    - Liikennöinnin kehittäminen nykyisillä radoilla (lisätarjonta R- ja Z-junille ja kaluston kehittäminen)
    - Espoon kaupunkirata Leppävaara–Kauklahti
    - Helsinki–Pasila ja rautatiejärjestelmän kehittäminen
        - Toimintamallien uudistaminen, pienet infratoimet
        - Pisararadan liikennöintisuunnitelman ja ratasuunnitelman tarkistus
        - Lähijunaliikenteen varikot (päärata ja rantarata)
        - Junaliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä (vähintään ERTMS/ETCS taso 2)
        - Pisararata
    - Pasila–Riihimäki, 2. vaihe

- Metron kapasiteetin varmistaminen
    - Metron kääntöraide Matinkylässä
    - Metron automatisointi
- Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma
- Bussiliikenteen kehittämisohjelma ja keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)

Liikenneinfran pienillä parantamishankkeilla (KUHA) tehostetaan nykyisen infran käyttöä, parannetaan pyöräilyn ja joukkoliikenteen edellytyksiä, vähennetään altistumista liikenteen melulle, parannetaan raskaan liikenteen toimivuutta sekä lisätään liikenneturvallisuutta. Hankekokonaisuuden rahoitus jaetaan kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella ja se tulee varmistaa pitkäjänteisesti valtion ja kuntien budjetteihin. Valtion rahoitusosuus KUHA-hankekokonaisuuteen kohdennetaan erillisrahoituksena. Myös rahoituksen tasoa pitää nostaa merkittävästi.

Pienet parantamiskohteet (KUHA-hankkeet) ovat olleet liikenneinfran kehittämisen kärkihankkeena Helsingin seudun kahdessa edellisessä liikennejärjestelmäsuunnitelmassa (HLJ 2011 ja HLJ 2015). KUHA-hankkeiden ohjelmointiin kuuluvan jatkuvan yhteistyöprosessin avulla on toteutettu vuodesta 2012 alkaen esimerkiksi kevyen liikenteen väyliä, liityntäpysäköintialueita, pysäkkejä, liittymiä sekä meluntorjuntakohteita.

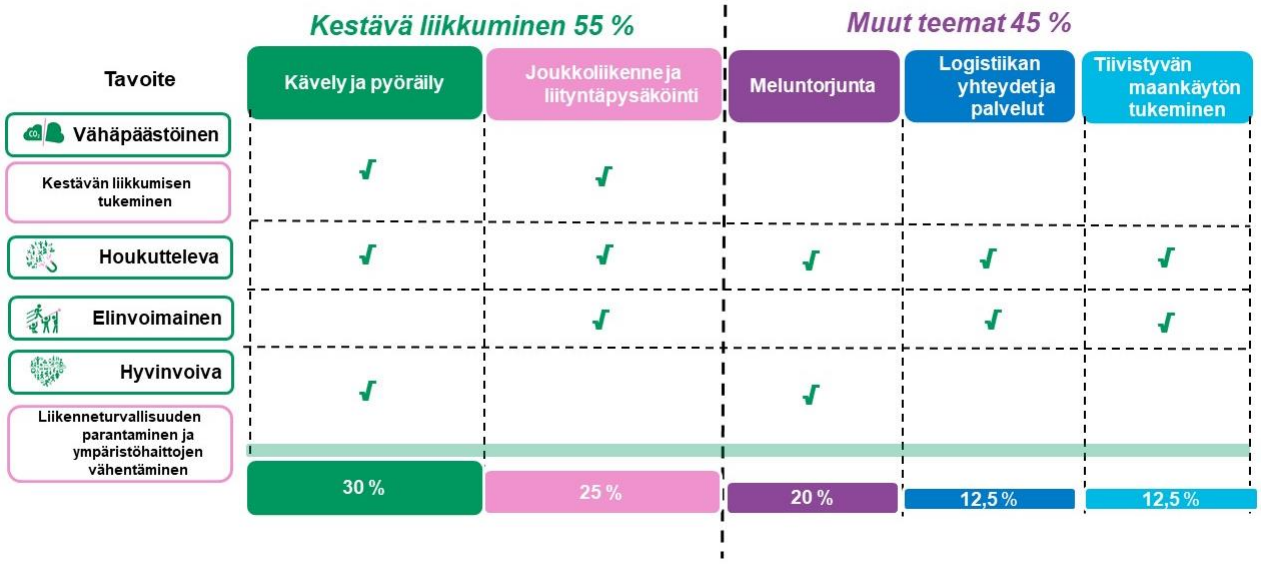
KUHA-hankkeita on ohjelmoitu ja toteutettu kuntien sekä valtion liikenneviranomaisten yhteistyöllä ja niiden rahoituksesta on sovittu MAL-sopimuksessa. Tällä tavoin on saatu toteutetuksi pieniä ja keskisuuria hankkeita, jotka muuten olisivat voineet jäädä ilman rahoitusta. Rahoituksen määrä on kuitenkin ollut tarpeeseen nähden riittämätöntä, ja sitä onkin tarpeen nostaa seuraavalle sopimuskaudelle 30 miljoonaan euroon vuodessa. Lisäksi hankkeiden toteuttamisen haasteena ovat olleet puutteet suunnitteluvalmiudessa ja se, että sopimuskauden loppuessa hankkeet ovat jääneet kokonaan ilman rahoitusta, kunnes seuraava sopimus on saatu solmittua. Jatkossa suunnitteluvalmiutta tulee parantaa ja varmistaa toteutuksen ohjelmoinnissa sopimuskauden ylimenokohdat.

KUHA-ohjelmointityössä vuosille 2020-2023 tarkennettiin KUHA-hankekokonaisuuden sisältöä MAL-suunnitelmaan ja muodostettiin Helsingin seudun kuntien ja valtion välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimuksen pohjaksi priorisoitu KUHA-hankkeiden ohjelma vuosille 2020-2023 (kappaleessa 4.3.1 kuva 24).

Hankekokonaisuuden ohjelmoinnin lähtökohtana oli 30 miljoonan euron vuotuinen rahoitustaso, joka jaettiin kuntien ja valtion kesken 50%/50% periaatteella. Hankekohtaisesti valtion osuus kustannuksista vaihtelee 0-100 %. Valtion rahoituksesta puolet kohdistettiin pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin.

KUHA-ohjelmoinnin lähtökohtina toimivat seuraavat teemat:

- Kävely ja pyöräily
- Joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti
- Meluntorjunta
- Logistiikan yhteydet ja palvelut
- Tiivistyvän maankäytön tukeminen

Kuva 14. KUHA-ohjelman valmistelussa hyödynnetty teemojen priorisointi.

Kestävää liikkumista edistävät hankkeet toteuttavat vahvasti MAL-tavoitteita. Eri teemojen välisen priorisoinnin periaatteena oli osoittaa kestävien liikkumismuotojen teemoihin (kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti) yhteensä 55 % rahoituksesta. Tärkeät meluntorjuntakohteet ovat jääneet viime vuosina usein toteutumatta rahoituksen puutteiden vuoksi. Siksi meluntorjunnan hankkeille osoitettiin 20 % rahoituksesta. Rahoituksen lopullinen kohdentuminen tarkentui vielä ohjelmoinnin aikana kuhunkin teemaan nostettujen hankkeiden sisällön ja rahoitustarpeen myötä.

KUHA-hankeohjelmaan nostetut hankkeet toteuttavat MAL 2019 -tavoitteita, parantavat kestävien liikkumismuotojen edellytyksiä ja lisäävät liikenneturvallisuutta. Yleisinä hankekriteereinä toimivat lisäksi kustannustehokkuus, seudullisuus ja toteutusvalmius. Hankkeiden priorisointi teemojen sisällä perustuu myös taustasuunnitelmissa ja -selvityksissä tehtyihin priorisointeihin.

KUHA-hankeohjelma 2020-2023 mahdollistaa muun muassa yli 50 km uusia pyöräteitä, yli 1700 liityntäpysäköintipaikkaa pyörille ja 850 autoille, sekä melutason alenemisen yli 5000 asukkaalle seudulla.

Joukkoliikenteen lipun hintojen alentaminen

Joukkoliikenteen hinnoittelulla on merkittävä vaikutus kulkutapajakaumaan ja saavutettavuuteen, ja siten se on keskeinen vaikutuskeino suhteessa suunnitelman tavoitteisiin. Joukkoliikenteen lipunhintoja koko Helsingin seudun alueella (ml. HSL-alueen ulkopuolinen alue) alennetaan vuoteen 2030 mennessä. Kuntien subventio joukkoliikenteeseen pysyy edelleen korkeintaan 50 %:ssa, ja lipun hintojen alentaminen rahoitetaan tiemaksujen tuotoilla. Toimenpiteen vaikutusten arvioinnissa oletetaan, että 30 % tiemaksutuotoista kohdistetaan lipun hintojen alentamiseen huomioiden erityisesti ne alueet, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. Toteutusta tarkennetaan tiemaksujen suunnittelun yhteydessä. Hintojen alentaminen voi koskea julkisesti hankittua tai tuettua liikennettä, mutta ei markkinaehtoista liikennettä.

Rautatieliikenteen kehittäminen

Rautatieliikenteen kehittäminen on toisistaan riippuvaisten asioiden muodostama palapeli. Kaluston, aikataulujen, infran ja varikkotoimintojen tulee kaikkien toimia keskenään yhteen, jotta liikenne on toimivaa, luotettavaa, ja se palvelee matkustajia. Esimerkiksi vuorovälin tihentäminen ja häiriönhallinta saattavat edellyttää ratakapasiteetin lisäämistä ns. pullonkaulakohdassa. Häiriöherkkyyden vähentäminen edellyttää riittäviä resursseja rataverkkoon ja sen laitteiden kuntoon. Kaluston pidentäminen vuorostaan edellyttää pidempiä laitureita ja kaluston lisääminen taas uusia varikoita. Olennaista on aikataulurakenteen suunnittelu kokonaisuutena, vaikka toimijoita tulevien kilpailutusten jälkeen onkin useampia. Rataverkon ja rautatieliikenteen kehittäminen kytkeytyy vahvasti myös maankäytön tiivistämiseen joukkoliikenteeseen

tukeutuen. Rautatiehankkeissa huomioidaan vaikutukset seudulliseen ja valtakunnalliseen liikennejärjestelmään.

Esimerkiksi Oikoradalla ei ole ratakapasiteettiongelmia, mutta pullonkaulakohta on Oikoradan ja Pääradan yhtymäkohdassa. Helsingin ja Lahden välillä liikennöivien Z-junien vuorovälin tihentäminen ruuhka-aikoina puoleen tuntiin mahdollistaa paremmat pendelöintiyhteydet koko yhteysvälille vaikutusalueineen ja lisää joukkoliikenteen houkuttelevuutta henkilöautoon verrattuna. Vuoroväliä tihennettäessä tulee varmistaa toimiva kokonaisuus yhdessä Pääradan tarjonnan kanssa.

Espoon kaupunkiradan jatkaminen Leppävaarasta Kauklahteen mahdollistaa tiheän, säännöllisen ja kaukoliikenteen häiriöistä riippumattoman liikennöinnin. Säännöllinen lähijunaliikenne parantaa myös liityntäyhteyksiä laajalla alueella. Kirkkonummen suuntaan liikennöiviä junavuoroja voidaan lisätä ja myös nopeuttaa, kun osa välipysähdyksistä jää pois. Kaupunkiraiteiden ulottuessa Kauklahteen, välimatka niiden ja Rantaradalle sijoittuvan varikon välille jää lyhyemmäksi, mikä vähentää merkittävästi häiriöherkkyyttä sekä varmistaa kauko- ja lähijunaliikenteen yhteensopivuuden. Espoon kaupunkirata on Rantaradan varikon ja Pisararadan edellytysinvestointi.

Helsingin ja Pasilan rautatiejärjestelmän toimivuus tulee varmistaa niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Ensimmäisen lääkkeen kapasiteetin varmistamiseen antaa parhaillaan käynnissä oleva Helsingin ratapihan kehittämishanke (HELRA), joka vähentää ratapihan häiriöherkkyyttä ja lisää ratapihan kapasiteettia. Junamäärien kasvu vaatii monia erilaisia toimenpiteitä, jotta sujuva liikenne saadaan turvattua.

Nykyisiä toimintamalleja ja ohjeistusta liikenteen ohjauksessa ja operoinnissa tulee kehittää välittömästi. Myös hinnoittelun mahdollisuuksia kapasiteetin ohjaamiseksi tulee tutkia. Ratakapasiteetin pullonkaula on linjaraiteilla Oikoradan ja Pääradan yhtymiskohdassa, ei niinkään Helsinki–Pasila-välillä. Vuodesta 2020 eteenpäin toteutetaan pieniä infratoimenpiteitä Helsingin ratapihalla.

LVM:n järjestämä Riihimäen ja Lahden suunnan lähijunaliikenne kilpailutetaan ja perustettava Kalustoyhtiö käynnistää vanhentuneen kaluston korvaavan uuden kaluston hankinnan välittömästi. Kalustohankinnassa tulee huomioida myös tulevaisuuden tarpeet (mm. yhteentoimivuusdirektiivin (EU) 2016/797 ja sen teknisten eritelmien vaatimukset ERTMS-laitteille) ja lisätä tarjontaa sekä nykyisille R- että Z-junille. Kaupunkirataliikenteen vuorotiheyttä tihennetään tarvittaessa (edellyttää kalustohankintaa ja varikkokapasiteettia).

Uudet lähiliikenteen varikot Pääradalle ja Rantaradalle toteutetaan siten, että molemmat ovat käytössä noin 2020-luvun puolivälissä. Pääradan varikko toteutetaan ensin. Lähijunaliikenteen lisääntyessä nykyinen Ilmalan varikko käy riittämättömäksi. Uudet varikot lisäävät varikkokapasiteettia sekä mahdollistavat liikennöinnin aloittamisen ja päättämisen matkustustarpeen kannalta optimaalisista paikoista, mikä vapauttaa kapasiteettia Helsingin ratapihalta. Uusista varikoista olisi hyötyä jo nykytilanteessa, ja ne mahdollistavat kaupunkirataliikenteen kokoonpanomuutokset myös tulevaisuudessa. Varikot ovat edellytysinvestointi Pisararadalle.

Uuden junaliikenteen jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän (vähintään ERTMS/ETCS taso 2) määrittely ja kansallisen täytäntöönpanosuunnitelman päivitys aloitetaan välittömästi ja toteutusinvestointi viimeistään 2020-luvun lopussa nykyisen junien kulunvalvontatekniikan tullessa elinkaarensa loppuvaiheeseen. Helsingin seudun kannalta aiheeseen liittyy lisäselvitystarpeita mm. ERTMS/ETCS tasosta 2, jotta saavutetaan toimiva, lähiliikenteelle soveltuva ratkaisu, joka mahdollistaa tiheämmän liikenteen.

Uuden kulunvalvonnan ja varikoiden suunnittelu ja niiden tuomat muutokset liikennöintisuunnitelmiin käynnistetään välittömästi. Varikkoratkaisussa selvitetään pidemmän aikavälin tarpeet ja varaudutaan riittäviin junakalustomääriin ja mahdolliseen kolmanteen lähijunavarikkoon. Häiriötilanteiden hallinnan edellyttämät kaupunkirataverkon infratoimet kuten lisäraiteet pääteasemilla ja sivunvetoraiteet Hiekkaharjun ja Huopalahden eteläpuolella tunnistetaan ja suunnitellaan. Nämä infrainvestoinnit tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Samalla Pisararadan liikennöintisuunnitelma ja ratasuunnitelma tarkistetaan kokonaisuuden mukaiseksi. Ratapihan kapasiteettia lisäävä ja juna- ja metrojärjestelmien integrointia parantava Pisararadan investointi toteutetaan ennen kuin linjaraiteiden kapasiteettia ja junatarjontaa Pasilasta pohjoiseen lisätään merkittävästi toteuttamalla Lentorata. Arviolta kymmenen vuotta kestävän Pisararadan rakentaminen aloitetaan 2020-luvun alkupuolella. Toimivan rautatieliikenteen keskinäiset kytkennät edellyttävät, että Pisararadan toteutuksesta ja rahoituksesta päätettäessä on päätetty toteuttaa myös Espoon kaupunkirata Kauklahteen, lähijunaliikenteen varikot Rantaradalle ja Pääradalle tarvittavine lisäraiteineen sekä määritellään jatkuvan kulunvalvontajärjestelmän ratkaisusta (vähintään ERTMS taso 2).

Päärata on merkittävä joukkoliikennekäytävä koko Helsingin seudulle. Pääradan kehittäminen on nykyjärjestelmän tehostamista ja keskeistä myös valtakunnallisen junaliikenteen toimivuuden näkökulmasta. Pääradan lisäraideosuudet Keravan ja Jokelan välillä (Pasila – Riihimäki, 2. vaihe) mahdollistavat R-junien liikennöinnin 15 minuutin välein ja muina aikoina 20 minuutin välein. Toteutus edellyttää yhteensopivuutta Oikoradan tarjonnan kanssa.

Metron kapasiteetin varmistaminen

Metron matkustajamääräennusteiden johdosta metroliikenteen kapasiteettia on tarpeen lisätä toteuttamalla Matinkylän kääntöraiteet Länsimetron jatkeen rakentamisen yhteydessä. Myös metrokalustoa tulee hankkia lisää. 2020-luvun aikana metro pitää automatisoida, ja sen ansiosta vuoroväliä voidaan tihentää. Jos kehittämistoimia ei tehdä, metro ruuhkautuu, koska matkustajamäärät lisääntyvät ja metrolinjat pidentyvät. Lisäksi liikenne hidastuu, matka-aikojen hajonta kasvaa, liikennöinnin luotettavuus heikkenee ja palvelutaso laskee merkittävästi. Kääntöraiteiden ja automatisoinnin avulla pystytään tarjoamaan riittävä kapasiteetti ja palvelutaso kasvavalle matkustajamäärälle pitkälle tulevaisuuteen sekä parantamaan metron häiriönhallintaa ja luotettavuutta.

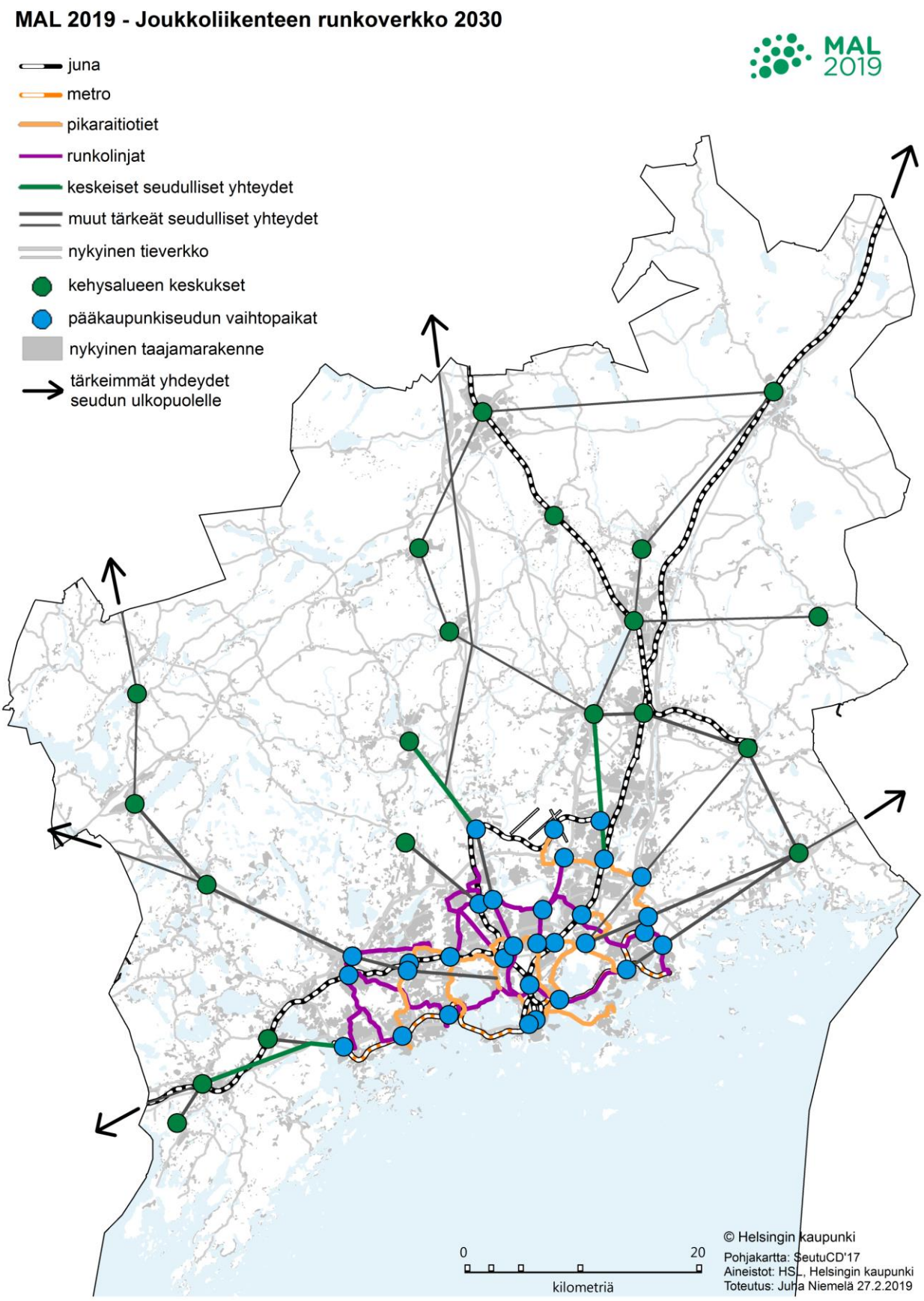
Raitioliikenteen kehittämisohjelma

Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelman tavoitteena on nostaa kantakaupungin raitioliikenteen keskinopeutta 17 kilometriin tunnissa sekä mahdollistaa raitiovaunujen sujuva kulku, aikataulussa pysyminen ja häiriöttömyys. Kehittämisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen mahdollistaa myös keskustaan ulottuvan pikaraitiotieliikenteen. Kehittämisohjelman toteuttamisella on kustannuksiinsa nähden erittäin suuret positiiviset vaikutukset. Se esimerkiksi säästää raitioliikenteen operoinnissa useita miljoonia euroa vuodessa.

Bussiliikenteen kehittäminen

Helsingin seudun bussiliikenteessä tehtiin vuonna 2017 yli 180 miljoonaa matkaa. Bussiliikenteen nopeuttamisella on siksi merkittäviä vaikutuksia monelle. Helsingin seudulle laaditaan koko seudun kattava bussiliikenteen kehittämisohjelma ja toteutetaan monipuolisesti toimenpiteitä bussiliikenteen nopeuttamiseksi ja luotettavuuden kehittämiseksi esimerkiksi liikennevaloetuuksilla, bussikaistoilla, pysäkkijärjestelyillä tai muuta liikennettä rajoittamalla. Toimenpiteitä kohdistetaan sinne, missä niillä saadaan aikaan merkittävimpiä vaikutuksia, esimerkiksi strategisen merkityksen tai suurten matkustajavolyymien takia, mutta myös tiemaksujen vaikutusalueelle parantamaan joukkoliikenteen kilpailukykyä. Bussiliikenteen luotettavuutta voidaan kehittää myös mm. lisäämällä liityntämahdollisuuksia raideliikenteeseen, tehostamalla yhteistyötä ja tiedonkulkua katu- ja tietöistä, hyödyntämällä ajantasauspysäkkejä ja lisäämällä reaaliaikaista matkustajainformaatiota, kuten Keravan aseman kaltaisia viivästysnäyttöjä. Suunnitelman pääpaino on nykyisten ja lähivuosien infratarpeissa, mutta lisäksi tarkastellaan palvelutason kehittämisedellytykset.

Lisäksi laaditaan HSL-alueen bussiliikenteen keskeisimpiä kehittämistarpeita kattava keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelma, jonka aikatähtäin on 5-10 vuotta. Suunnitelman pääpaino on runkolinjojen palvelutason määrittelyssä ja linjastosuunnittelussa, ja lisäksi tunnistetaan tärkeimmät tie- ja katuinfrastruktuurin kehittämistoimenpiteet, joilla saavutetaan runkolinjoille asetetut tavoitteet. Työssä huomioidaan liikennejärjestelmän ja maankäytön tuleva kehittyminen. Työssä myös määritellään runkolinjoilla käytettävän kaluston ominaisuudet sekä pysäkki-infrastruktuurin laatutaso.

Kuva 15. Seudun joukkoliikenteen runkoverkko 2030. Karttaan on merkitty kunkin suunnan joukkoliikenteen pääasiallinen yhteys. Kaikki joukkoliikenteen yhteydet eivät näy kartalla. Pääkaupunkiseudun vaihtopaikoissa on mahdollista vaihtaa kahden erisuuntaisen joukkoliikenteen runkoyhteyden tai pidempimatkaisen joukkoliikenteen ja paikallisliikenteen välillä.

Uudet verkostomaiset yhteydet kestävän kasvun mahdollistajina

Seudullinen pikaraitiotieverkko

Seudullisen pikaraitiotieverkoston ensimmäiset askeleet toteutuvat 2020-luvulla, kun jo päätetyt Raide-Jokeri ja Kruunusillat aloittavat liikennöinnin. Verkostoa edelleen laajentamalla (kuva 15) luodaan mahdollisuuksia kestävälle maankäytölle, mutta sillä vahvistetaan myös olemassa olevia alueita nostamalla niitä raideliikenteen piiriin.

Pikaraitiotieverkkoa kehitetään siten, että vuoteen 2030 mennessä aloitetaan seuraavien yhteyksien rakentaminen:

- Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan
- Pikaraitiotie Mellunmäki–Tikkurila–Aviapolis–Lentoasema
- Viikin–Malmin pikaraitiotie
- Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle
- Pikaraitiotie Matinkylä–Suurpelto–Kera–Leppävaara

Pääkaupunkiseudulle suunnitelluilla viidellä pikaraitiotiehankkeella on monipuolisia positiivisia vaikutuksia liikennejärjestelmään ja maankäyttöön. Kaikki hankkeet lisäävät kestävien kulkutapojen matkamääriä ja vähentävät hiilidioksidipäästöjä. Vihdintien ja Tuusulanväylän bulevardiraitiotiet lisäävät kestävien kulkumuotojen käyttöä ja vähentävät tehokkaasti päästöjä suhteessa tarvittaviin investointeihin. Vantaan ratikka, Matinkylä–Leppävaara -raitiotie ja Viikin–Malmin raitiotie lisäävät merkittävästi raideliikenteen läheisyydessä asuvien määrää ja vähentävät päästöjä. Hankkeilla mahdollistetaan uusien asuinalueiden rakentuminen ja parannetaan saavutettavuutta usealla sosioekonomisesti heikommalla alueella. Hankkeilla myös parannetaan asumisen monipuolisuutta seudulla. Hankkeiden jatkosuunnittelussa on erityisen tärkeää huolehtia pikaraitioteiden kilpailukykyisestä nopeudesta (yli 25 km/h), jotta yhteydet ovat houkuttelevia ja parantavat aidosti joukkoliikennejärjestelmää. Jatkosuunnittelussa huomio kiinnitetään lisäksi raideverkoston rakentumiseen, varikko- ja kalustokysymyksiin sekä siihen, kuinka hankkeet vaikuttavat muuhun liikennejärjestelmään ja sen kuormittumiseen.

Pikaraitioteiden yhteydessä tulee huolehtia tarvittavien vaihtopysäkkien suunnittelusta ja toteutuksesta. Tunnistettuja tarpeita ovat ainakin Vantaan ratikan Hakunilan vaihtopysäkit vt 4:llä ja Länsimäen vaihtopysäkit vt 7:llä.

Muutokset rautatieliikenteen verkossa

Lapinkylän ja Ruskeasannan asemien toteuttamista selvitettiin erillisissä selvityksissä. Lapinkylän maankäyttöä kehitetään vaiheittain, ja uusi asema toteutetaan riittävän väestöpohjan täyttyessä.

Kerava–Nikkilä –radan osalta liikennöinti on mahdollista aloittaa vuoteen 2030 mennessä, jos maankäyttö kehittyy Sipoon ja Keravan ennusteiden mukaisesti (yhteensä 20 000 asukasta vyöhykkeellä). Maankäytön toteutumista tulee jatkuvasti seurata. Ennen hanke- tai rahoituspäätöstä tulee lisäksi varautua kalusto- ja varikkoratkaisuun sekä tehdä tarvittavat ratasuunnitelmat. Sipoon ja Keravan kuntien ylimääräisistä rahoitusosuuksista liikenteen operointikustannuksiin tulee sopia seudullisesti. Näistä rahoitusosuuksista Sipoo on ilmoittanut ottavansa vastuun.

Maankäytön edellyttämät tieverkon muutokset

Myös tieverkon liikenneyhteyksistä uusille merkittäville maankäyttökohteille, kuten Malmin lentokenttäalueelle ja Kuninkaantammeen huolehditaan. Maankäytön mittava kehittäminen edellyttää päätieverkolle usein myös muita toimia, kuten vaihtopaikkajärjestelyjä. Maankäytön edellyttämiä liittymä- ja tiejärjestelyjä ovat:

- Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat
- Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen

- Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli
- Lisäksi pienempiä maankäytön kehittymistä edistäviä liittymiä KUHA-hankkeina

Liikenneinvestointiohjelmassa ja KUHA-ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä.

Bussien runkoyhteydet koko seudulle

Bussiliikenne on käytetyin ja monissa seudun osissa myös ainoa joukkoliikennemuoto. Bussien runkoyhteydet muodostavat yhdessä raideliikenteen kanssa liikennejärjestelmän perustan. Helsingin seudun keskeisille yhteysväleille toteutetaan kattavat, henkilöautoliikenteen kanssa kilpailukykyiset bussien runkoyhteydet vuoteen 2030 mennessä ja taataan niiden palvelutaso pitkäjänteisesti. Bussiliikenteen runkolinjat ja muut tärkeät seudulliset yhteydet ovat osa joukkoliikenteen runkoverkkoa. Ne toteutetaan seudun ydinalueella korkean palvelutason runkolinjoina ja kehysalueella nopeina ja luotettavina yhteyksinä keskusten välillä runkoverkon solmuihin ja tarvittaessa pääkeskukseen asti. Koko seudun joukkoliikenteen runkoverkko on esitetty kuvassa 15. Runkoyhteyksiä täydennetään maankäytön kehittymisen myötä ja linjastoa täsmennetään keskipitkän tähtäimen runkolinjastosuunnitelmassa.

Joukkoliikenteen vaihtojen ja solmupaikkojen parantaminen

Matkaketjut perustuvat yhä enemmän joukkoliikenteen runkoverkkoon ja liityntäyhteyksiin. Matkoja keskitetään runkoverkolle, erityisesti raideverkolle. Vaihtojen määrä ja vaihdollisten matkojen osuus kasvavat, joten vaihdon aiheuttamaa koettua haittaa pitää lieventää matkaketjujen sujuvuuden ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden parantamiseksi. Runkolinjojen tavoitteena on kokonaisuudessaan nostaa asiakaslähtöisen joukkoliikenteen palvelutasoa. Joukkoliikenteen vaihtoja ja solmupaikkoja parannetaan erityisesti valtakunnallisesti ja seudullisesti keskeisissä kohteissa. Valtakunnallisesti merkittäviä vaihtoterminaaleja ovat Helsingin keskusta, Lentoasema, Leppävaara, Pasila ja Tikkurila. Seudullisen liikennejärjestelmän kannalta keskeisiä solmuja ovat esimerkiksi Espoon keskus, Huopalahti, Itäkeskus, Kalasatama, Kivenlahti, Malmi, Matinkylä, Mellunmäki, Myyrmäki ja Tapiola. Kehysalueiden liityntäyhteyksien kannalta tärkeitä ovat myös esimerkiksi Kehäradan asemat Kivistössä ja Leinelässä sekä Keravan asema. HSL-alueen raide- ja bussirunkolinjojen sekä pitkämatkaisen bussiliikenteen väliset vaihtopaikat pääteiden ja runkolinjojen risteämiskohdissa ovat kohtia, joilla alueen ulkopuolelta tuleva joukkoliikenne saadaan kytkettyä pääkaupunkiseudun kehittyvään poikittaiseen joukkoliikenteeseen. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi Lommila ja Viikki. Pikaraitiotieverkkoon liittyy useita kehitettäviä vaihtopaikkoja, mm. Tattarisilta, Hakunila ja Länsimäki sekä Käpylä, jotka toteutetaan raitiotieinvestoinnin yhteydessä.

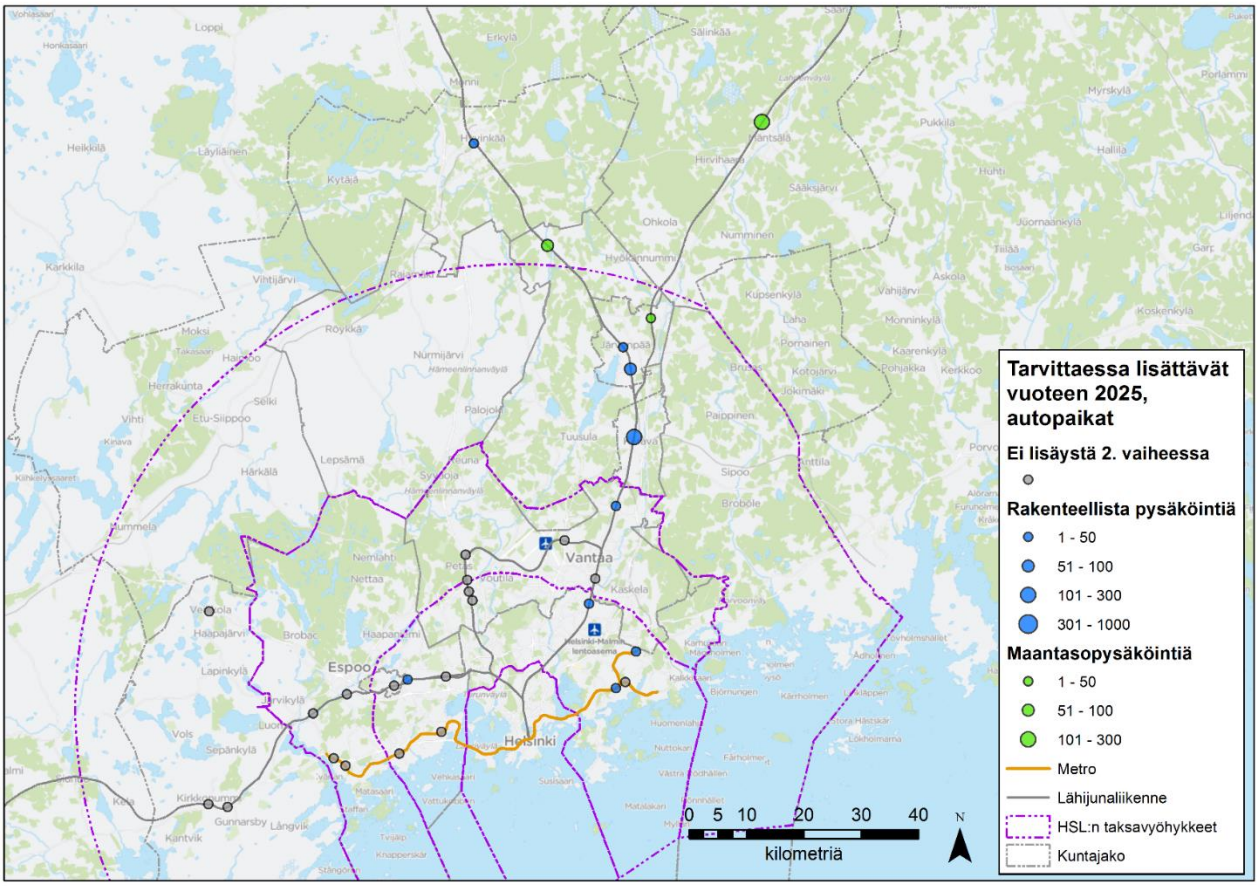
Autojen ja pyörien liityntäpysäköinti

Autojen ja pyörien liityntäpysäköinnin edistäminen on tärkeä osa liikennejärjestelmän kehittämistä. Liityntäpysäköinnillä, erityisesti pyöräpysäköinnillä, vähennetään liikennesuoritetta ja siten myös liikenteen päästöjä. Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelman mukaisesti lisätään seudullisesti merkittäville alueille 6700 uutta pyöräpaikkaa ja 3800 autopaikkaa vuoteen 2025 mennessä. Karkea kustannusarvio paikoille on 80 miljoonaa euroa. MAL-sopimuksessa 2016-2019 sovittiin liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteista valtion ja kuntien kesken (kuva 17). Valtio ei ole osoittanut liityntäpysäköintikohteille rahoitusta, eivätkä sovitut periaatteet ole siten toteutuneet yhdessäkään kohteessa.

Edellisen MAL-sopimuksen mukaiset kustannusjaon periaatteet ovat perustellut myös seuraavalle MAL-sopimuskaudelle. Sovitusta kustannus- ja vastuujaosta tulee jatkossa pitää kiinni. Tämä tarkoittaa myös kohteiden rahoitusmahdollisuuksien aikaista varmistamista sekä kuntien että valtion budjettisuunnittelussa. Osa vuosien 2020-2023 kiireellisimmistä liityntäpysäköintikohteista on esitetty toteutuvaksi KUHA-ohjelman kautta, mutta lisäksi MAL-suunnitelmassa esitetään erillistä liityntäpysäköintikokonaisuutta, johon sisältyvät seuraavat seudullisesti merkittävät kohteet (yhteensä 2540 pyöräpaikka, 1470 autopaikkaa): Kerava, Hyvinkää, Mäntsälä, Ainola, Helsingin rautatieaseman alikulun pyöräpysäköinti, Espoon kaupunkiradan pysäköintikohteet (Espoon keskus, Kauniainen, Kera, Kauklahti).

Pysäköintialueiden laatuun tulee myös kiinnittää huomiota toteutuksessa. Turvalliseen ja laadukkaaseen pyöräpysäköintiin tulee panostaa. Myös ajantasainformaatiota vapaina olevista liityntäpaikoista tulee kehittää, mikä vaatii panoksia tekniikkaan erityisesti kunnilta. Eduskunta on 15.2.2019 hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain muutoksen (HE 157/2018 vp) , jonka 159 §:ssä edellytetään julkisen liikenteen liityntäpysäköintiä

tarjoavan yrityksen tai yhteisön tarjoamaan liityntäpysäköintiä tasapuolisin ehdoin kaikkien liikkumis- ja yhdistämispalvelun tarjoajien asiakkaille. Lakimuutos edellyttää tunnistautumisratkaisua kaikkien erilaisten palvelujen asiakkaille ja voi myös johtaa liityntäpysäköintialueiden käyttöön muillekin kuin joukkoliikenneasiakkaille. Tätä on pidetty huolestuttavana, sillä tunnistautuminen joukkoliikennematkustajaksi liityntäpysäköintialueilla on tälläkin hetkellä teknisesti monimutkainen järjestää. Jatkossa lakimuutoksesta aiheutuu lisäkustannuksia liityntäpysäköinnin järjestäjille, lähinnä kunnille, joiden esittämiä huolia ei lakia valmisteltaessa ole huomioitu.

Kuva 16. Seudullisesti merkittävien liityntäpysäköintialueiden autopaikkalisäykset vuoteen 2025 mennessä (1. vaiheen tiedossa olevien suunnitelmien lisäksi) (Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma 2017).

	Sijaintikunta	Kohdekunta	Kotikunta	Valtio
A1 ja A2 Seudullisesti merkittävä alue	30-50 %	10-20 %	10-20 %	30-50 %
B Paikallisesti merkittävä alue	50-70 %			30-50 %
C Pysäkkijärjestelmän kohteet ja pelkkä pyöräpysäköinti	0-100 %			0-100 %

Kuva 17. Liityntäpysäköinnin kustannusjaon periaatteet.

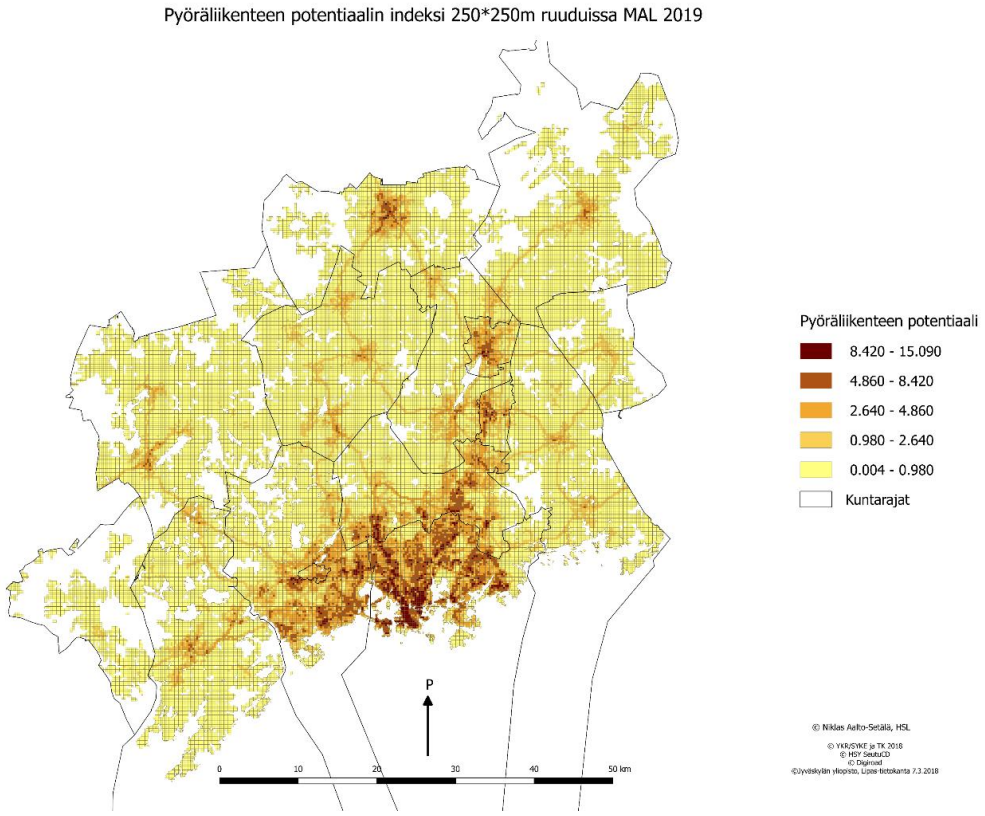
Pyöräliikenteen osuus kasvuun vahvoilla yhteisillä panostuksilla

Vähäinen fyysinen aktiivisuus aiheuttaa merkittäviä yhteiskunnallisia kustannuksia terveydenhuoltomenojen ja ennenaikaisten kuolemien myötä. Pyöräliikenteen edistäminen on erinomainen keino lisätä asukkaiden aktiivisuutta, sillä se on tehokasta hyötyliikuntaa ja edistää siten kansanterveyttä. Hyvin toimiva pyöräliikenne vähentää ruuhkia, ilmansaasteita ja melua ja lisää liikennejärjestelmän tasa-arvoisuutta. Pyöräliikenteen määrätietoinen lisääminen on tärkeää myös Helsingin seudun kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseksi.

Pyöräliikenne on tilatehokasta, sillä pyöräväylät ja -pysäköintipaikat vievät vähän tilaa autoliikenteeseen verrattuna. Hollannissa vilkkaimmilla pyöräväylillä kulkee 37 000 pyöräilijää vuorokaudessa, mikä vastaa Tuusulanväylän liikennemäärää Kehä I:n sisäpuolella. Suomessa Oulu on hyvä esimerkki ympäri vuoden toimivasta pyöräilykaupungista: pyöräilyn kulkutapaosuus on 16 % ja talvellakin 9 %. Turussa kaupunkipyöräjärjestelmä on käytössä ympäri vuoden.

Useissa Helsingin seudun kunnissa on kunnianhimoisia kasvutavoitteita pyöräliikenteelle: esimerkiksi Helsinki pyrkii nostamaan pyörämatkojen osuuden nykyisestä noin 10 prosentista 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä, ja Espoo tavoittelee pyöräliikenteen osuuden kaksinkertaistamista 15 prosenttiin vuoteen 2024 mennessä. Tavoitteet pyöräliikenteen kasvulle edellyttävät vahvaa panostusta pyöräliikenteen olosuhteisiin.

MAL 2019:n valmistelun yhteydessä laadittiin diplomityö aiheesta Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi.[4] Työssä tarkasteltiin väestön sijoittumisen suhdetta arkipäiväisiin liikkumisen kohteisiin ja tunnistettiin ne alueet, joilla ihmisillä on parhaimmat mahdollisuudet tyydyttää liikkumistarpeensa pyörällä. Tulokset osoittavat, että potentiaalisimmat alueet pyöräliikenteen kannalta löytyvät lähes poikkeuksetta kuntien keskuksista ja alakeskuksista (kuva 18). Kaikilla tarkastelualueen kunnilla on paljon parantamista vaativaa pyöräliikenteen infrastruktuuria ja useita kohteita, joista se puuttuu kokonaan.

Kuva 18. Pyöräliikenteen potentiaali Helsingin seudulla (Aalto-Setälä 2018). Potentiaalin lukuarvo kuvaa ruutujen potentiaalin suhdetta toisiinsa.

[4] Pyöräliikenteen edistäminen Helsingin seudulla – paikkatietotarkastelu pyöräliikenteen potentiaalin tunnistamiseksi, Niklas Aalto-Setälä (2018) https://www.hsl.fi/mal/julkaisut

MAL 2019:ssä esitetyt pyöräliikenteen edistämistoimenpiteet ovat

- toteutetaan autoliikenteelle kilpailukykyinen seudullinen pyöräliikenteen pääverkko
    - yhteensä n. 900 km
    - ensisijaisia toteutettavia yhteyksiä 82 km pääkaupunkiseudulla[5]
    - KUUMA-kunnissa n. 100 km
        - valtion väylien osalta keskeiset yhteydet täsmentyvät vuoden 2019 aikana tehtävässä Uudenmaan ELY-keskuksen Jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien tarveselvityksessä
        - muut seudulliset pääverkon yhteydet kuntien alueella

- pilotoidaan pyöräilyn ja kävelyn ketterien kokeilujen nelivuotinen ohjelma

- edistetään sähköpyörien yleistymistä
    - sähköpyöriä voidaan sisällyttää kaupunkipyöräjärjestelmiin
    - mahdollistamalla asunto-osakeyhtiölaissa taloyhtiöiden omistamat yhteiskäyttöiset sähköpyörät (ja sähköautot)
    - laadukas ja turvallinen pyörien liityntäpysäköinti edistää käyttöä osana matkaketjua

- kaupunkipyöräjärjestelmien laajentaminen seudulla
    - laajennetaan nykyisen järjestelmän kattavuutta
    - varmistetaan yhteentoimivuus nykyisen Helsingissä ja Espoossa toimivan järjestelmän kanssa viimeistään uuden kilpailutuksen myötä vuoden 2025 jälkeen

- toimenpiteiden toteutumisen varmistamiseksi tarvitaan seudullista koordinointiresurssia
    - koordinointityön päätarkoitus on edistää pääverkon toteutusta yhteistyössä seudun kuntien ja valtion kanssa sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

<u>Seudullinen pyöräliikenteen pääverkko</u>

Laadukas pyöräliikenteen infrastruktuuri (pyörätiet, -väylät ja -kaistat) on useiden tutkimusten mukaan keskeisin tapa vaikuttaa kulkumuodon valintaan ja kasvattaa pyöräliikennemääriä. Laadukas, eheä ja kattava pyöräliikenteen verkko on enemmän kuin osiensa summa.

Helsingin seudulla on noin 5800 km pyöräteitä, joten pääverkko edustaa siitä alle 16 prosenttia. Vuonna 2012 määritellystä verkosta 714 km on varsinaista pääverkkoa ja 186 km baanoja (ent. laatukäytäviä). Pääverkon priorisointia ja tarkistusta tehtiin vuonna 2014 (kuva 19) ja edelleen vuonna 2016-2017. Vuonna 2017 valmistuneessa selvityksessä osoitettiin 82 kilometriä keskeisintä pääkaupunkiseudulle sijoittuvaa pyöräväylästöä, jonka toteuttaminen parantaisi pyöräilyn kilpailukykyä eniten. Priorisointi perustui kartoitettuihin laatupuutteisiin, käyttäjämääriin, matkojen pituuksiin sekä kuntarajoja ylittävien pyöräilijöiden osuuteen. Näistä 82 kilometristä keskeisimmiksi nousivat tarkastelussa seuraavat yhteydet:

- Itäbaana – Länsibaana (välillä Kalasatama – Matinkylä)
- Pohjoisbaana (Rautatieasema – Tikkurila)
- Kuusisaarenbaana – Pasilanbaana (Keilaniemi – Arabianranta)
- Rantaradanbaana/Pitäjänmäenbaana (Leppävaara – Huopalahti – Pasila)
- Tarvonbaana/Munkkiniemenbaana (Leppävaara – Munkkiniemi – Ruoholahti).

Baanaverkkoa toteutettaessa noudatetaan yhtenäistä, syksyllä 2018 valmistuneen Baanakonseptioppaan mukaista ilmettä ja elementtejä.

KUUMA-kuntien yhteystarpeista suurin osa sijoittuu erityisesti Uudenmaan ELYn verkolle, jonka toteutusmäärärahat ovat olleet riittämättömät jo pitkään. Niin pääkaupunkiseudulla kuin erityisesti KUUMA-kunnissa pyöräliikenteeseen kohdistettavia investointeja on välttämätöntä nostaa nykyisestä, mikäli pyöräliikenteen kulkutapaosuutta todella halutaan kasvattaa. Lisäksi on tärkeää edistää keskeisten pyöräliikenneyhteyksien suunnittelu- ja toteutusvalmiutta.

Nelivuotiskaudella 2020-2023 edistettäviksi hankkeiksi esitetään seuraavia pyöräliikennehankkeita:

- Helsingin seudun pyöräilyn pääverkon keskeisten yhteyksien kehittämistarveselvityksessä[5] määritellyistä yhteyksistä parannetaan itä-länsiyhteyden suunnitteluvalmiutta ja edistetään sen laadukasta toteutusta osissa, joista ensimmäisinä vaiheina
    - Itäbaana välillä Teollisuuskatu-Kalasatama (Vallilanbaana), arvioidut kustannukset 4,6 miljoonaa euroa
    - Päärautatieaseman alittava keskustan pyörätunneli. Tunneli on olennainen osa pyöräliikenteen itä-länsiyhteyttä sekä koko seudun pyöräliikenneverkkoa. Yhteyden toteuttaminen Päärautatieaseman alittavana on tärkeää niin pyöräliikenteen sujuvuuden kuin häiriöttömän jalankulun ja joukkoliikenneliitynnän varmistamisessa. Alikulun arvioidut kustannukset ovat 23 miljoonaa euroa.

- keskeinen pääkaupunkiseudun ulkopuolella edistettävä pyöräliikenneyhteys on pääradan varressa kulkeva Järvenpää-Tuusula-Kerava-pyörätieyhteys, kustannusarvio 1,4 miljoonaa euroa.

Pyöräilyn ja kävelyn ketterät kokeilut

Nelivuotisen kokeiluohjelmapilotin tarkoituksena on löytää parhaita ratkaisuja pyöräliikenteen ja kävelyn edistämiseksi mitä monipuolisimmilla tavoilla ja tarjota ympäristö palveluiden tai ideoiden kokeiluille, joita seudun yritykset, kunnat ja muut sidosryhmät voivat toteuttaa yhdessä käyttäjien kanssa aikaisessa vaiheessa. Nopeiden kokeilujen avulla voidaan luoda uudenlaisia pyöräliikenteen ja kävelyn ratkaisuja, selvittää niiden vaikutuksia sekä päästä nopeasti eteenpäin toimivien palveluiden ja käytäntöjen yleistymisessä ja tarjoamisessa. 71 % MAL-barometriin vastanneista kertoi olevansa valmiita kävelemään pidemmän matkan, mikäli ympäristö on miellyttävä.[6] Kokeilut voivatkin sisältää myös edullisia pyörä- ja kävelyinfraan tehtäviä parannuksia, joilla kehitetään kävelyn ja pyöräilyn ympäristöä.

Pilotti voi koostua esimerkiksi vuosittaisesta hausta, johon mikä tahansa toimija voi osallistua, mikäli on valmis panostamaan kokeiluun myös omia resurssejaan. Pilottiohjelma tarjoaa kokeiluille rungon ja resursseja sekä auttaa kokeilijoita eteenpäin. Kokeilut tarjoavat pilotille dokumentoitua tietoa eri palveluiden ja ratkaisujen toimivuudesta ja vaikutuksista. Lisäksi ne mahdollistavat kokemusten välittämisen parhaista ratkaisuista ja opeista kaikille kiinnostuneille toimijoille niin seudulla kuin valtakunnallisesti. Toimenpide edellyttää pilotin ohjelmointia ja resursointia.

Sähköpyörät

Sähköpyörän sähkömoottori toimii poljettaessa ja kytkeytyy pois viimeistään nopeudessa 25 km/h. Sähköavustus tekee pyöräilystä kevyempää ja vähentää esimerkiksi ylämäkien rasittavuutta. Tutkimusten mukaan sähköpyörä lisää poljettavia matkanpituuksia jopa 40-50 prosenttia tehden pyöräilystä varteenotettavan vaihtoehdon myös seudullisilla matkoilla. Sähköavusteisten pyörien toimintasäde vaihtelee noin välillä 30-70 km (yhdellä latauksella). Kansainvälisten tutkimusten mukaan 25-46 % sähköpyörien käyttäjistä on entisiä autoilijoita. (Liikennevirasto 2015).

Kiinnostus sähköpyöriä kohtaan ja niiden käyttö on kasvussa kansainvälisesti ja myös Helsingin seudulla. Vuonna 2017 tehdyn MAL-barometrin mukaan yli 15-vuotiaista Helsingin seudun asukkaista yhdellä prosentilla oli käytössään sähköpyörä. Runsasta vuotta myöhemmin tehdyn MAL-barometrin 2018 mukaan osuus oli kasvanut kahteen prosenttiin. Kiinnostus hankkia sähköpyörä oli myös kasvanut reilussa vuodessa kuudesta prosentista kymmeneen prosenttiin.

Kaupunkipyörät

Kaupunkipyöräjärjestelmä on todettu toimivaksi ja arvostetuksi tavaksi edistää pyöräliikennettä. Kaupunkipyörä on kaikkien käytettävissä oleva polkupyörä, jonka käyttäminen edellyttää rekisteröitymistä palveluun ja käyttöoikeuden ostamista joko päiväksi, viikoksi tai kaudeksi (Helsingissä ja Espoossa 1.4.-31.10.2018). Kaupunkipyörät näkyvät hyvin kaupunkikuvassa ja madaltavat kynnystä pyöräillä. Ne myös helpottavat liityntää joukkoliikennejärjestelmään ja sujuvoittavat siten liikkumista.

[5] Helsingin seudun pääpyöräilyverkko – keskeisten seudullisten yhteyksien kehittämistarveselvitys. HSL. (2017) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut
[6] MAL-barometri, Maankäytön, asumisen ja liikenteen seutubarometri (2018) http://www.hsl.fi/mal/julkaisut

Helsingin seudulla on kaupunkipyöriä Helsingin kantakaupungissa, Lauttasaaressa, Munkkiniemessä sekä Espoon Matinkylässä, Olarissa, Niittykummussa, Tapiolassa ja Leppävaarassa yhteensä 2550 pyörää 255 asemalla.

Vuonna 2018 kaupunkipyörillä tehtiin yhteensä kolme miljoonaa matkaa. Kaupunkipyörien käyttäjille suunnatussa kyselyssä vuonna 2018 (N=7935) palveluun oltiin tyytyväisiä. Vastanneista käyttäjistä 31 % kertoi saaneensa kaupunkipyöristä myös rahallisia hyötyjä ja 69 % ajallisia säästöjä. Lisäksi 17 % vastaajista kertoi kaupunkipyörän korvanneen automatkoja. Käyttäjiä oli kaikista Helsingin seudun kunnista ja seudun ulkopuoleltakin. Kaupunkipyöräjärjestelmän käytettävyyden näkökulmasta olisikin keskeistä, että järjestelmiä laajennettaessa yhdellä rekisteröitymisellä voi käyttää kaupunkipyöriä kaikissa seudun kunnissa. Tämä on huomioitava viimeistään vuoden 2025 jälkeen, kun Helsingin, Espoon ja vuonna 2019 Vantaalle tulevan kaupunkipyöräjärjestelmän sopimuskausi päättyy ja järjestelmä(t) kilpailutetaan uudelleen. Jatkossa on pohdittava myös mahdollisuutta pitää kaupunkipyörät käytössä ympäri vuoden. Ympärivuotisella kaupunkipyöräjärjestelmällä on viestinnällistäkin merkitystä: pyörä on varteenotettava kulkumuoto kaikkina vuodenaikoina.

Seudullinen koordinointiresurssi

Pyöräliikenteen pääverkon toteuttaminen on ollut yhtenä pyöräliikenteen edistämisen kärkihankkeista seudullisissa liikennejärjestelmäsuunnitelmissa jo pitkään ilman merkittäviä edistysaskeleita. Yhtenäisen, toimivan pääverkon toteuttaminen ja ylläpito edellyttävät uusia tapoja varmistaa verkon toteutus. Koordinointityön päätarkoitus on etsiä ja ottaa käyttöön näitä uusia tapoja laadukkaan, kuntarajat ylittävän, yhtenäisen pääverkon toteuttamisen varmistamiseksi sekä vetää nopeiden kokeilujen pilottia.

Lisäksi pyöräilyn seudullista markkinointia edistetään markkinointisuunnitelman mukaisesti.

Datan avulla optimoidaan liikennejärjestelmää

Liikennealalla on tapahtumassa lähivuosikymmeninä suuria muutoksia, jotka edellyttävät datan entistä parempaa hyödyntämistä: automaattisten ajoneuvojen ennakoidaan tulevan yleiseen käyttöön, liikkumispalvelu- ja liikennöintimarkkinat avautuvat kilpailulle. Digitaalisen teknologian kehitys muuttaa kuluttajien odotuksia esimerkiksi reaaliaikaista informaatiota kohtaan ja samalla reaaliaikaisen datan kerääminen halpenee ja helpottuu. Datan lisääntyminen myös edellyttää analytiikalta aiempaa enemmän, jotta datamassaa voidaan hyödyntää liikennejärjestelmässä.

Keskeisiä toimenpiteitä datan hyödyntämiseksi ja tiedonkeruun mahdollistamiseksi ovat:

- Nykyisten datavarantojen inventaari sekä mahdollisuuksien tunnistaminen (mm. parkkihallit, nopeusvalvontakamerat, julkisen liikenteen ajoneuvojen paikannus)
- Aktiivinen rooli verkottuneiden ajoneuvojen datanvaihdon standardien kehityksessä
- Avoimuuden ja datan käyttöoikeuksien määrittely hankinnoissa sekä datan jakamisen mallien kokeileminen (sopimuksin ja toimintatavoin) yritysten kanssa
- Liikkumisdatan avaaminen loppukäyttäjien ja palvelutuottajien käyttöön (esim. nousijamäärät tunneittain ja parkkipaikkojen saatavuus)
- Verkkotason liikennevalo-ohjausmenetelmä
- Muuttuvien nopeusrajoitusten aktiivinen käyttö
- Liikenteen ruuhkatietopalvelu

Liikenteen uudet palvelut ja teknologiat tukemaan kestävää liikkumista

Tehtyjen analyysien perusteella yhteiskäyttöisillä liikennepalveluilla on markkinapotentiaalia Helsingin seudulla. Kyytien jakaminen on merkittävä keino vähentää liikennesuoritetta, kun taas yhteiskäyttöautot tukevat autotonta elämäntapaa. Jaettujen kyytien suurin potentiaali on säännöllisessä työmatkaliikenteessä,

varsinkin pidemmillä seudun alakeskuksista lähtevillä matkoilla. Yhteiskäyttöautojen kysyntä jakaantuu tasaisemmin koko seudulle. Markkina on suuri, ja julkisen toimijan ohjauksella on oltava merkittävä rooli. On tärkeää, että kulkumuotojakauman muutokset tapahtuvat pääosin henkilöautoliikenteestä, eivätkä joukkoliikenteestä, kävelystä tai pyöräilystä. Tässä olennaista on erityisesti liikennepoliittinen ohjaus, kuten henkilöautoliikenteen hinnoittelu ja pysäköintipolitiikka.

Henkilöautojen käyttöasteen kasvaminen mm. yhteiskäyttöautojen avulla nopeuttaa tehokkaasti myös autokannan uusiutumista ja alentaa henkilöliikenteen aiheuttamaa päästökuormitusta.

Toimenpiteet:

- Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen
- Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen
- Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma
- Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Lippujärjestelmien yhteentoimivuuden parantaminen

Lippujärjestelmien yhteen toimivuuden parantamisella tavoitellaan käyttäjille helposti ostettavia matkoja, joihin riittää yksi lippu. Maksamiseen ja tilaamiseen sovitetaan myös muuta liikennepalveluiden tarjontaa, esimerkiksi liityntäpysäköintiä. Yhtenä keinona on markkinaehtoisen liikenteen kanssa tehtävät sopimukset lippujen yhteiskäyttöisyyttä koskien (esim. HSL-alueen U-liikenne). Hyödynnetään liikennepalvelulain mukaisia mahdollisuuksia muun muassa lipunmyyntirajapintoja avaamalla. Lippujen ristiin käyttöä voidaan myös edellyttää esimerkiksi ELY-alueen kilpailutuksissa.

Kestävien kyydinjako ja first/last mile -palvelujen edistäminen

Kansalaisten itse tuottamien ja jakamien kuljetusten (C2C) tukeminen mahdollistaa vähäisen kysynnän ajankohtien ja poikkeuksellisten asiointisuuntien palvelemisen. Tämä voi olla ratkaisu esimerkiksi ilta-, viikonloppu- ja harrastuskyytien tarjontaan alueilla, joilla perinteinen joukkoliikenne ei palvele riittävän monipuolisesti. Julkinen sektori voi helpottaa uusien yhteisöllisten palveluiden käyttöä ja kestävän liikkumisen palveluiden yleistymistä yhdistämällä palveluiden informaation muuhun joukkoliikenneinformaatioon tai luomalla avoimiin rajapintoihin perustuvan teknisen palvelualustan. Jaettujen kuljetusten tunnettavuutta voidaan lisätä lisäksi pilottihankkeella, jossa selvitetään soveltuvien kyydinjakopalveluiden käyttöä ja valitaan esimerkiksi erilaisia harrastusryhmiä mukaan pilottiin. Julkisen sektorin toimenpiteenä on kyytien jakamiseen liittyen etenkin lisätä tietoisuutta ja hyväksyttävyyttä erilaisille palveluille.

Kunnat ja muut vastuutahot suunnittelevat ja toteuttavat tarkoituksenmukaisella tasolla infratoimet, jotka ovat edellytyksenä kyydinjako ja first/last mile -palveluille valikoiduissa joukkoliikenteen solmupisteissä. Uudenlaiset liityntäkokeilut ovat yksi tapa tuoda liikenteen uusia palveluja testattavaksi seudun eri osiin. Kokeilukohteina voivat olla esimerkiksi yhteiskäyttöautopalvelut sekä markkinaehtoiset OnDemand-liikennepalvelut (digitaaliset tilaukset). Palveluiden yhdistäminen julkisen sektorin joukkoliikenneinformaatioon on keino tuoda uusille palveluille näkyvyyttä. Pilottikohteina voivat toimia esimerkiksi sellaiset asemanseudut ja solmupisteet, joilla ei ole perinteistä bussiliityntää.

HSL:n toteuttama IdeaLab-kilpailu on yksi keino kokeilla ja tutkia liikkumisen uusia palveluja Helsingin seudulla. IdeaLab-kilpailun voittajiksi valittiin Espoossa toteutettava kutsukyytipalvelu sekä potkulautapilotti, joka toteutetaan Helsingin Vuosaaressa. Potkulautapilotin avulla haetaan konkreettista tietoa esimerkiksi seuraaviin kysymyksiin:

- kuinka hyvin potkulautapalvelu (sähköllä/ilman sähköä) edistää kestävää liikkumista?
- miten hyvin potkulauta toimii itsenäisenä jalankulkua edistävänä kulkutapana?

- missä määrin potkulautapalvelu voi ratkaista ensimmäisen ja viimeisen kilometrin ongelmaa joukkoliikenteen matkaketjussa?

Kutsuliikennepilotilla kasvatetaan ymmärrystä ja osaamista kutsuliikenteestä

- arvioimalla kutsuliikenteen roolia linjaliikenteeseen suhteutettuna
- analysoimalla kutsuliikenteen roolia runkoliikenteen syöttöliikenteessä
- selvittämällä, missä määrin helppokäyttöinen ja tehokas kutsuliikenne lisää joukkoliikenteen käyttöä ja vähentää oman auton käyttöä.

Molemmat pilotit toteutetaan vuoden 2019 aikana ja niistä saatavaa tietoa hyödynnetään jatkossa uusien palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhteiskäyttöautojen edistämissuunnitelma

Julkiset toimijat (kunnat/HSL) laativat yhteisen määrätietoiseen toteutukseen tähtäävän suunnitelman, jossa määritellään yhteiskäyttöautoille tarjottavien pysäköintipaikkojen edistämistoimet sekä toteutuspolku. Yhteiskäyttöautojen edistämistoimissa painotetaan vähäpäästöisiä ajoneuvoja. Suunnitelmassa tarkastellaan myös latausmahdollisuuksien lisäämistä.

Tieliikenteen automatisaatioon varautuminen

Automaatio lisääntyy kaikkialla yhteiskunnassa eikä liikenne ole tästä poikkeus. Myös muu teknologinen kehitys liikenteessä, esimerkiksi yhteistoiminnallisen ajamisen sovellusten osalta on nopeaa ja etenee pitkälti markkinaehtoisesti. Varautumalla automaatioon ja muuhun teknologiseen kehitykseen parannetaan mahdollisuuksia hyvien vaikutusten (esim. liikenneonnettomuuksien väheneminen) hyödyntämiseen ja huonojen vaikutusten (liikennesuoritteen lisääntyminen) rajoittamiseen. Tulevat ratkaisut tehdään kestävälle liikkumiselle alisteisina. Muodostetaan seudun toimijoiden yhteistyössä periaatteet ja prioriteetit uuden teknologian laajamittaiselle käyttöönotolle ja tähän liittyville tarpeille ja investoinneille.

Tieliikenteen automatisaatioon varautumista jatketaan seudun ja valtion tason toimijoiden yhteistyössä. Datan keräämisen ja hyödyntämisen keinot ovat keskeisessä roolissa. Kukin automaattiajamisen sovellus vaatii toimiakseen tietynlaisen toimintaympäristön, joka voi tarvita muutoksia fyysiseen ja digitaaliseen infrastruktuuriin. Lisäksi tietyt yhteistoiminnallisen ajamisen sovellukset edellyttävät investointeja myös infrastruktuuriin. On tärkeää huomioida sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen tarpeet ja kehittymisnäkymät. Kehityshankkeissa on tärkeää edetä koordinoidusti, jotta jokainen hanke toisi lisäarvoa edelliseen hankkeeseen nähden ja tuottaisi myös tuloksia ja päätelmiä liikennejärjestelmän kehittämisen kannalta.

Tieliikenneverkkoa kehitetään tavara- ja joukkoliikenne edellä

Helsingin seudun liikennejärjestelmä pohjautuu tulevaisuudessa yhä vahvemmin raideliikenteeseen. Tieliikenteellä on kuitenkin oma vahva roolinsa erityisesti logistiikassa ja pitkämatkaisessa liikenteessä. Tieinvestoinnit kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäviin ja tavaraliikenteen toimivuutta parantaviin kohteisiin. Yleistä liikenteen toimivuutta parannetaan liikenteen hallinnan keinoin. Merkittävin toimenpide tieliikenteen ruuhkautumisen rajoittamiseksi ja toimivuuden varmistamiseksi on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

Päätieverkon ja logistiikan toimintavarmuutta vahvistetaan vuoteen 2030 mennessä ajoneuvoliikenteen hinnoittelun lisäksi seuraavilla toimenpiteillä:

- Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet toimii lähtökohtana tieverkon kehittämiselle
- Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta
- Raskaan liikenteen taukopaikat
- Tieverkon kehittämishankkeet
    - Kehä III kehittäminen välillä Askisto-Pakkala
    - Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä sekä Koivukylänväylä-Kulomäentie
    - Logistiikan poikittaisyhteyksien kehittäminen valtateiden 3 ja 4 välillä (ensimmäisessä vaiheessa Järvenpää – kt 45)

Helsingin seudun pääväylät ovat Suomen vilkkaimmin liikennöityjä maanteitä. Pääväylien toimintavarmuus on keskeistä niin seudun sisäisen kuin valtakunnallisen henkilö- ja tavaraliikenteen kannalta. Seudun sisäisessä liikenteessä suurimmat liikennemäärät ovat Kehä I:llä, jolla on eniten liikennettä koko Suomessa. Tieverkon kehittämistarpeet vähenevät merkittävästi vuoteen 2030 mennessä, jos kaikki MAL-suunnitelman toimenpiteet toteutetaan. Ainoastaan vilkkaasti liikennöidylle Kehä I:n keskikohdalle valtateiden 3 ja 4 välille jää ruuhkautumisen aiheuttamaa kehittämistarvetta. Suunnitelmassa erityinen painopiste pääväylien kehittämisessä on logistiikan keskeisissä yhteyksissä sekä valtakunnan tason yhteyksissä.

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet

Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet määriteltiin liikenneviraston johdolla yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen, seudun kuntien, HSL:n ja Uudenmaan liiton kanssa 2018 valmistuneessa selvityksessä[8]. Se toimii lähtökohtana tieliikenneverkon kehittämiselle ja mahdollisille muutoksille.

Luokituksen taustalla oli tiejaksojen verkollinen ja liikenteellinen merkitys ja toisaalta maankäytön ja kestävän liikkumisen kehittämistarpeet ja –mahdollisuudet. Tieluokille laadittiin sanalliset palvelutason ja kehittämisperiaatteiden kuvaukset, joita tarkennettiin konkreettisilla palvelutasomittareilla tavoitearvoineen. Liikkumisympäristön ja maankäytön kehittämisedellytysten painoarvo kasvaa tiejaksojen valtakunnallisen merkittävyyden vähetessä ja paikallisen roolin kasvaessa sekä toisin päin.

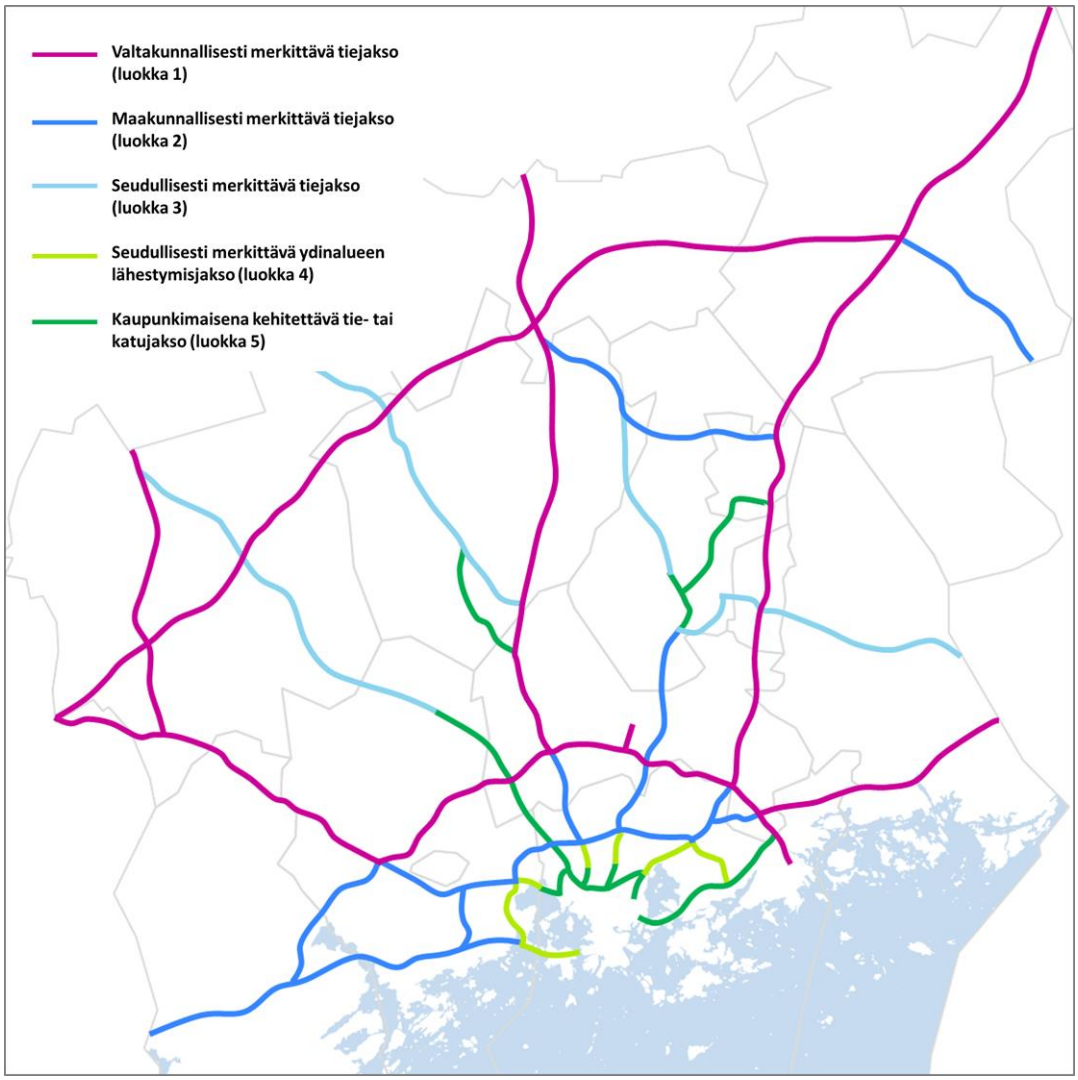
Valtakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään sujuvaan liikenteeseen ja hyvään toimintavarmuuteen. Nopeustavoite on säteittäisillä valtaväylillä vähintään 100 km/h, muilla vähintään 80 km/h

Maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla pyritään melko hyvään sujuvuuteen ja toimintavarmuuteen, mutta liikenteen lyhytkestoinen ja paikallinen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää. Joukkoliikenne ja tavaraliikenne priorisoidaan tarvittaessa. Maakunnallisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on vähintään 80 km/h. Seudullisesti merkittävillä tiejaksoilla nopeustavoite on taajamien ulkopuolella pääosin 80 km/h ja taajamissa 50 km/h.

[8] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Seudullisesti merkittävillä ydinalueen lähestymisjaksoilla pehmennetään siirtymistä maantiemäisestä kaupunkimaiseen liikenneympäristöön. Sujuvuuden merkitys on edellisiä luokkia pienempi. Nopeustavoite on 60 – 80 km/h. jaksojen varrella voi olla merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, jonka hyödyntäminen voi edellyttää nopeustason laskua nykyisestä. Kantakaupungin valtakunnallisten terminaalien yhteyksien toimintavarmuus on varmistettava.

Kaupunkimaisena kehitettävät tie- ja katujaksot omaavat merkittävää maankäytön kehittämispotentiaalia, mutta jaksoilla on myös seudullista merkitystä. Näiden tiejaksojen liikenneympäristöä kehitetään maankäytön kehittämisen ja lähiliikkumisen lähtökohdista. Joukkoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan niillä jaksoilla, jotka ovat keskeisiä pitkämatkaisen linja-auto tai kuorma-autoliikenteen reittejä. Henkilöautoliikenteen ruuhkautuvuus on hyväksyttävää, jos se ei uhkaa seudullisesti merkittävien tiejaksojen toimintavarmuutta. Nopeustasotavoite on pääosin 50 km/h.

Kuva 20. Helsingin seudun tieverkon luokitus vuonna 2030. (Liikennevirasto 2018)[9]

Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta

Helsingin seudun pääväylien liikenteen hallinnan toimenpiteiden avulla parannetaan liikenteen sujuvuutta ja välityskykyä, vähennetään häiriötilanteita ja tehostetaan niiden hoitamista, jolloin matka-aikojen ennakoitavuus paranee. Myös liikenneonnettomuuksien määrä ja vakavuus vähenevät. Tunnistettuja kohteita ovat vaihtuva ohjausjärjestelmä valtatiellä 4 ja Helsingin seudun päätieverkon häiriönhallinta. Näiden lisäksi tulee varautua uusien teknologioiden käyttöönottoon ja niiden vaatimiin infrainvestointeihin laatimalla niistä tarkemmat

[9] Tarkempi kuvaus tie- ja katuyhteyksistä kantakaupungissa esitetty työn (Liikennevirasto 2018) liitemateriaalissa

seudulliset suunnitelmat. Keskeinen toimenpide on myös vuorovaikutteisen ja yhteistoiminnallisen liikenteen hallinnan suunnittelun käynnistäminen. Hankekokonaisuuden kustannusennuste on 20 miljoonaa euroa arvioidun toteutusajankohdan hintatasossa. Hankkeen hyötykustannussuhteeksi on arvioitu 3,4.

Raskaan liikenteen taukopaikat

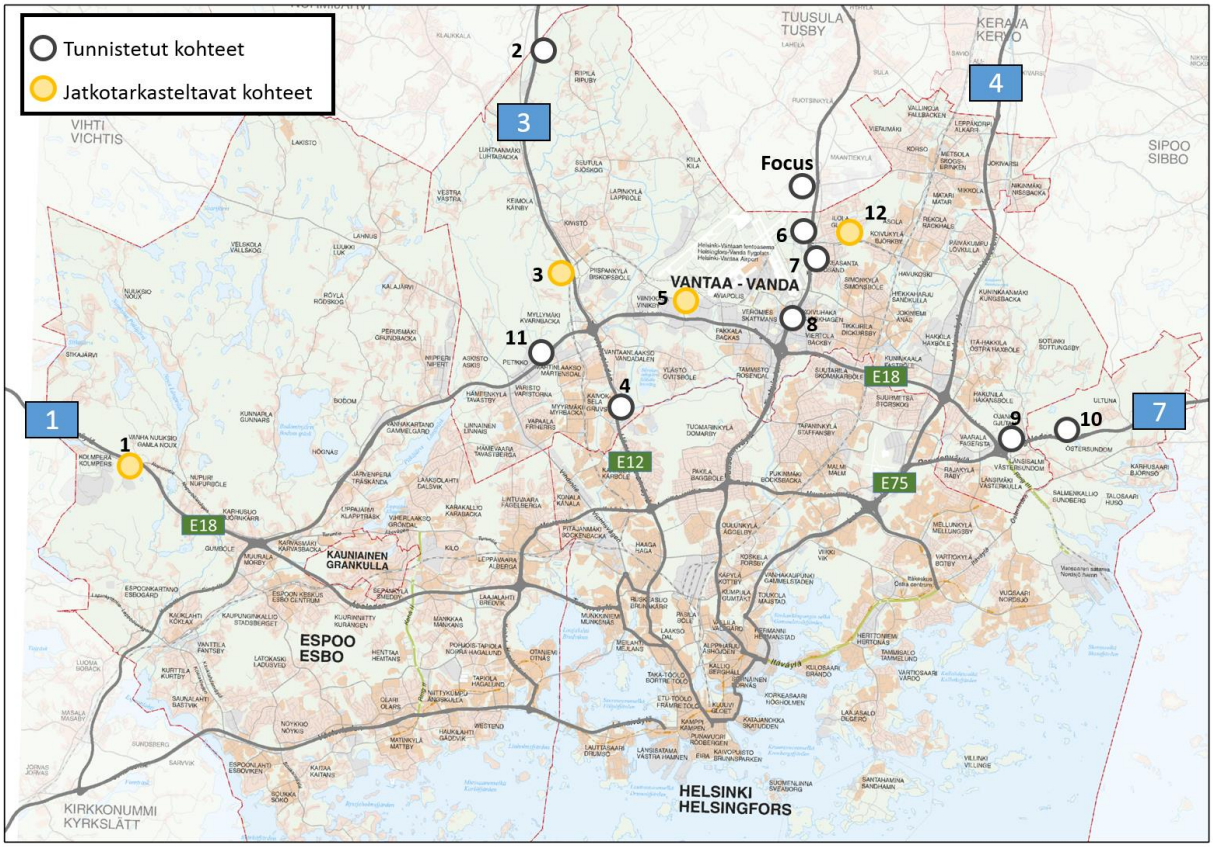
Raskaan liikenteen taukopaikoille on valtava tarve etenkin pääkaupunkiseudulla. Taukopaikkojen osoittaminen on kriittinen kysymys paitsi elinkeinoelämän kuljetusten, myös pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmän toimivuuden näkökulmasta. Välitöntä tarvetta taukopaikoille on enintään 30 minuutin ajoajan päässä valtakunnallisesti merkittävistä satamista, lentoasemalta sekä suurista rakennustyömaista.

Taukopaikkoja tarvitaan, jotta kuljetukset voidaan toimittaa perille oikeaan aikaan, kuljettajat voivat noudattaa tauko- ja lepoaikasäädöksiä ja raskas liikenne ja pysäköinti eivät ohjaudu katuverkolle. Taukopaikat voisivat toimia myös siirtokuormausalueina ja perävaunujen tilapäisinä pysäköintipaikkoina. Pääkaupunkiseudulla tarvitaan myös paikkoja, joissa viranomaiset voivat tehdä kuljetusten lakisääteisiä teknisiä tienvarsitarkastuksia.

Suurin haaste on löytää toimintaan sopivia, riittävän suuria maa-alueita pääväylien liittymien tuntumasta. Taukopaikka-alueet eivät ole kunnille haluttuja, koska nähdään, että ne ovat tilaa vievää, tuottamatonta toimintaa. Toisaalta raskaan liikenteen taukopaikat luovat edellytyksiä kasvavalle Helsingin seudulle ja elinkeinoelämälle. Helsinki, Espoo ja Vantaa hyötyvät eniten siitä, että pysäköintipaikkaa etsivä ja ei-toivotuissa paikoissa pysäköivä raskas liikenne vähenee katuverkolta. Muita hyötyjiä ovat taukopaikalla toimiva palveluntuottaja, raskaan liikenteen kuljettaja ja kuljetusyritys.

Taukopaikkojen järjestäminen ja siitä saatavat hyödyt kohdistuvat usealle osapuolelle ja myös vastuiden ja kustannusten jaossa tarvitaan yhteistyötä. Raskaan liikenteen taukopaikosta hyötyviksi julkishallinnon tahoiksi on katsottu valtio, kunta jossa taukopaikka sijaitsee (sijaintikunta) sekä Helsinki, Espoo ja Vantaa, joissa merkittävin osa kuljetusten määränpäistä sijaitsee.

Raskaan liikenteen taukopaikkojen mahdollisia sijainteja sekä paikkojen järjestämisen kustannusten ja vastuunjaon mallia selvitettiin vuoden 2018 aikana Uudenmaan ELY-keskuksen ja HSL:n teettämässä selvityksessä. Tarkemmin tarkasteltavat kohteet ovat olleet Vantaalla Keimola (kuvan 21 kohde 3), Lentoasema (5) ja Koivukylänväylä (12) sekä Espoossa Turunväylä (1). Näistä vuosina 2020-2023 tulisi toteuttaa kaksi kohdetta.

Kuva 21. Mahdollisia sijainteja raskaan liikenteen taukopaikoiksi Helsingin seudulla.

Selvityksestä pyydettiin lausunnot ja lausuntojen perusteella Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä valtio ovat päätyneet taulukossa 4 esitettävään kustannus- ja vastuunjakomalliin.

Taulukko 4. Raskaan liikenteen taukopaikkojen kustannus- ja vastuunjakomalli.

		Vastuutaho	Osuus
Pysäköintialueen rakentamisen kustannukset		**Valtio**	**75 %**
		Espoo	**6 %**
		Helsinki	**14 %**
		Vantaa	**5 %**
		Yhteensä	*100 %*
Suunnittelu, hoito- ja kunnossapito		**Valtio**	
Kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestäminen		**Valtio**	
Maa-alueiden osoittaminen raskaan liikenteen taukopaikkakäyttöön		**Sijaintikunnat**	
Katuyhteydet		**Sijaintikunnat**	

Kustannusjako koskee pelkästään raskaan liikenteen taukopaikan pysäköintialueen rakentamista, ei rakennuksia. Tie- ja katujärjestelyjen kustannuksista sovitaan erikseen vakiintuneiden käytäntöjen pohjalta

sijaintikunnan ja valtion kesken. Suunnittelusta sekä hoito- ja kunnossapitokustannuksista vastaa valtio, jolla on myös kuljettajien tarvitsemien tilojen ja palvelujen järjestämisvastuu. Valtio kilpailuttaa taukopaikan palvelujen tuottamisen ja sisällyttää käyttöoikeussopimukseen tarvittavien rakennusten toteutuksen sekä alueen hoidon ja ylläpidon sopimuskauden ajan. Taukopaikka voidaan tarvittaessa toteuttaa myös määräaikaisella, mutta vähintään 10-15 vuoden ajaksi solmittavalla, vuokrasopimuksella jos maanomistajilla ei ole osoittaa pysyvää paikkaa.

Uusien alueiden toteuttamiseen tulevien vuosien perusväylänpidon rahoitus on riittämätön. Alueiden rakentamiseen tarvitaan valtion erillisrahoitus, joka osoitetaan joko MAL-sopimuksessa tai 12-vuotisessa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.

Tieverkon kehittämishankkeet

Liikenteen hallinnan toimenpiteiden lisäksi päätieverkon toimintavarmuutta vahvistetaan palvelutasolähtöisesti myös infraa kehittämällä. Toimenpiteet kohdistetaan valtakunnallisesti merkittäville verkon osille Kehä III:lla ja Lahdenväylällä sekä täydennetään puuttuvia logistiikan poikittaisyhteyksiä valtateiden 3 ja 4 välillä. Infrahankkeiden suunnittelu- ja toteutusvastuu on Väylävirastolla ja ELY-keskuksella.

Logistiikan toimintaedellytykset Helsingin seudulla varmistetaan kehittämällä nykyistä verkkoa ja täydentämällä logistiikan yhteyspuutteita Keski-Uudellamaalla. Logistiikan kannalta keskeisiä ovat valtakunnallisesti merkittävät yhteydet (E18, vt 3 ja vt 4 sekä Vuosaaren sataman ja Helsinki- Vantaan yhteydet), logistiikan laatureitit (vt 25, mt 148 ja Sköldvikin satamayhteydet) sekä muut tärkeät logistiikan ja jakelun yhteydet (kt 55, Kehä I, päätieyhteydet Kehä I ja Kehä III välillä sekä yhteydet Länsisatamaan). Valtatie 25 (Hanko–Hyvinkää–Mäntsälä) ja kantatie 55 (Mäntsälä–Porvoo) muodostavat yhdessä Uudenmaan pohjoisen kehätien, ns. Kehä V -yhteyden, joka on valtakunnallisen logistiikan kannalta merkittävä. Valtatietä 25 kehitetään vaiheittain KUHA-hankkeiden avulla. Samoin on tärkeää edistää valtatien 25 kanssa samassa käytävässä sijaitsevan, tavaraliikenteen kannalta merkittävän Hanko-Hyvinkää –radan sähköistämistä.

Logistiikan painopiste on siirtymässä Kehä III:n tasolta pohjoisemmaksi. Keski-Uudeltamaalta puuttuvat kuitenkin selkeät ja laadukkaat logistiikan poikittaisyhteydet valtateiden 3 ja 4 väliltä valtatien 25 ja Kehä III:n välisellä alueella. Raskaan liikenteen kannalta poikittaisyhteyksien puutteet johtavat joko lisäkustannuksia aiheuttaviin pidempiin reitteihin tai liikenteen hakeutumiseen alemmalle tie- ja katuverkolle. Vuoteen 2030 mennessä toteutetaan Järvenpää–kantatie 45 yhteys. Yhteys palvelee ennen muuta pitkämatkaista tavaraliikennettä. Lentoaseman pohjoispuolinen ns. Kehä IV -tason yhteys (maantie 152) on tärkeä maankäytön (mm. Tuusulan Focus-alueen) kehittämisen kannalta ja palvelee eri tarpeita kuin pohjoisempi yhteys. Myös sen suunnitteluvalmiutta edistetään ja se voidaan toteuttaa vaiheittain maankäytön niin edellyttäessä. Pitkällä tähtäimellä logistiikan kehittämispolkuun kuuluu myös varautuminen Itäisen radanvarsitien ja Hyvinkään itäisen ohikulkutien toteuttamiseen.

Suunnitelma sisältää tiemaksut, joita selvitetään tarkemmin kappaleessa 4.4. Tiemaksut vähentävät henkilöautoliikenteen määriä ja lisäävät joukkoliikenteen matkustajamääriä. Suhteellisen pienet liikennemäärämuutokset voivat vaikuttaa erittäin suuresti ruuhkautuvuuteen ja sen tuomiin matka-aikavaihteluihin. Ilman tiemaksuja tieverkon kehittämistarpeet ovat monin kerroin suuremmat kuin tiemaksuilla.

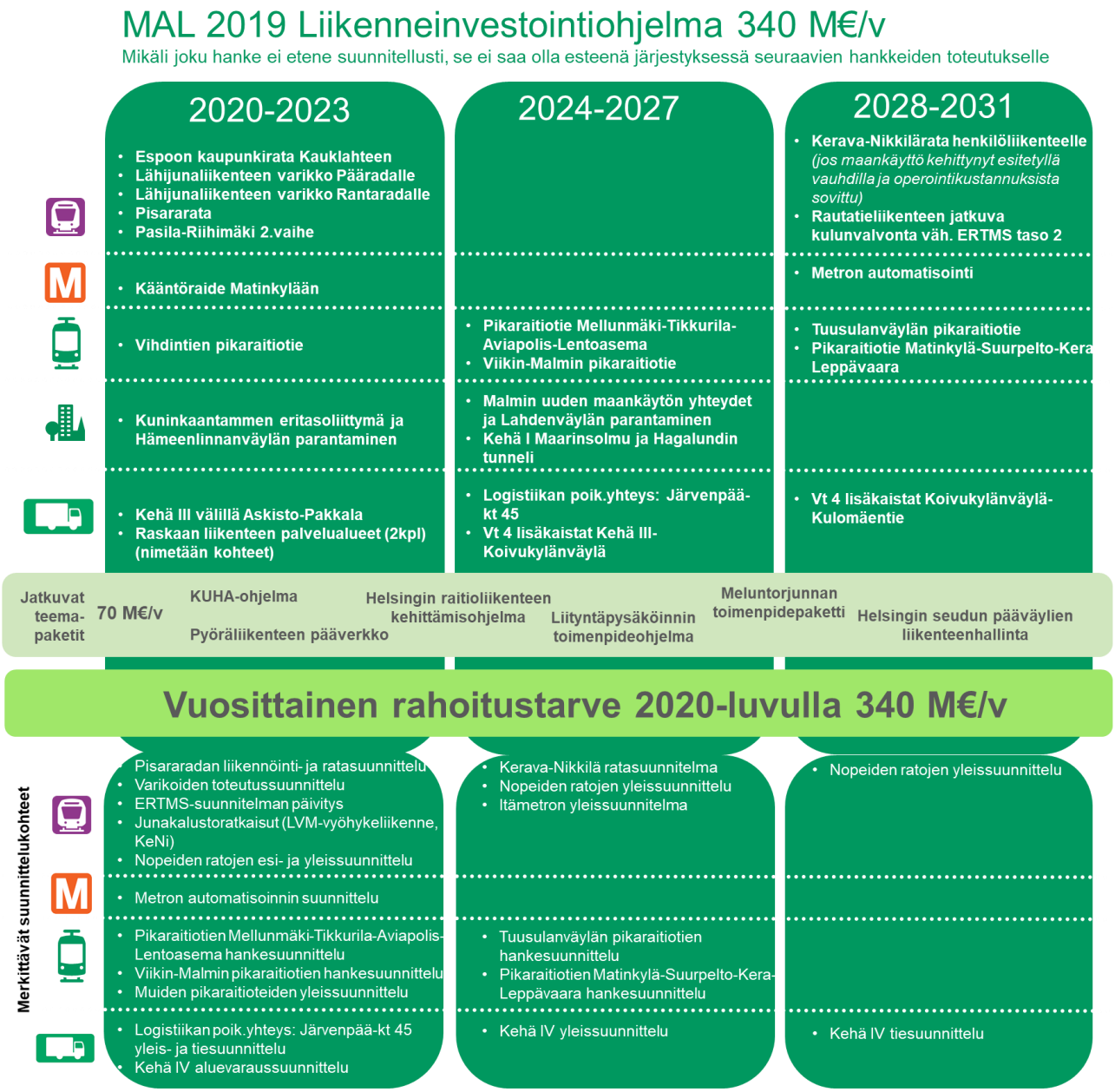
Varaudutaan valtakunnallisesti tärkeisiin ratayhteyksiin

Helsingin seudun kytkeminen nopeilla raideyhteyksillä muihin Suomen kaupunkiseutuihin sekä Pietarin ja Tallinnan suuntiin on pitkällä tähtäimellä erittäin tärkeää. Kaavoituksessa ja suunnittelussa tulee varautua siihen, että Uusimaa-kaavassa esitettyjä pitkän aikavälin varauksia voidaan toteuttaa. Tunnistettuja yhteystarpeita ovat esimerkiksi Lentorata, Helsinki-Turku nopea ratayhteys (ja Länsirata), Helsinki-Tallinna tunneli sekä Itärata. Yhteyksien suunnittelussa on tarkasteltava niihin liittyvä lähiliikennepotentiaali ja varmistettava, että ne synkronoituvat seudun sisäiseen järjestelmään.

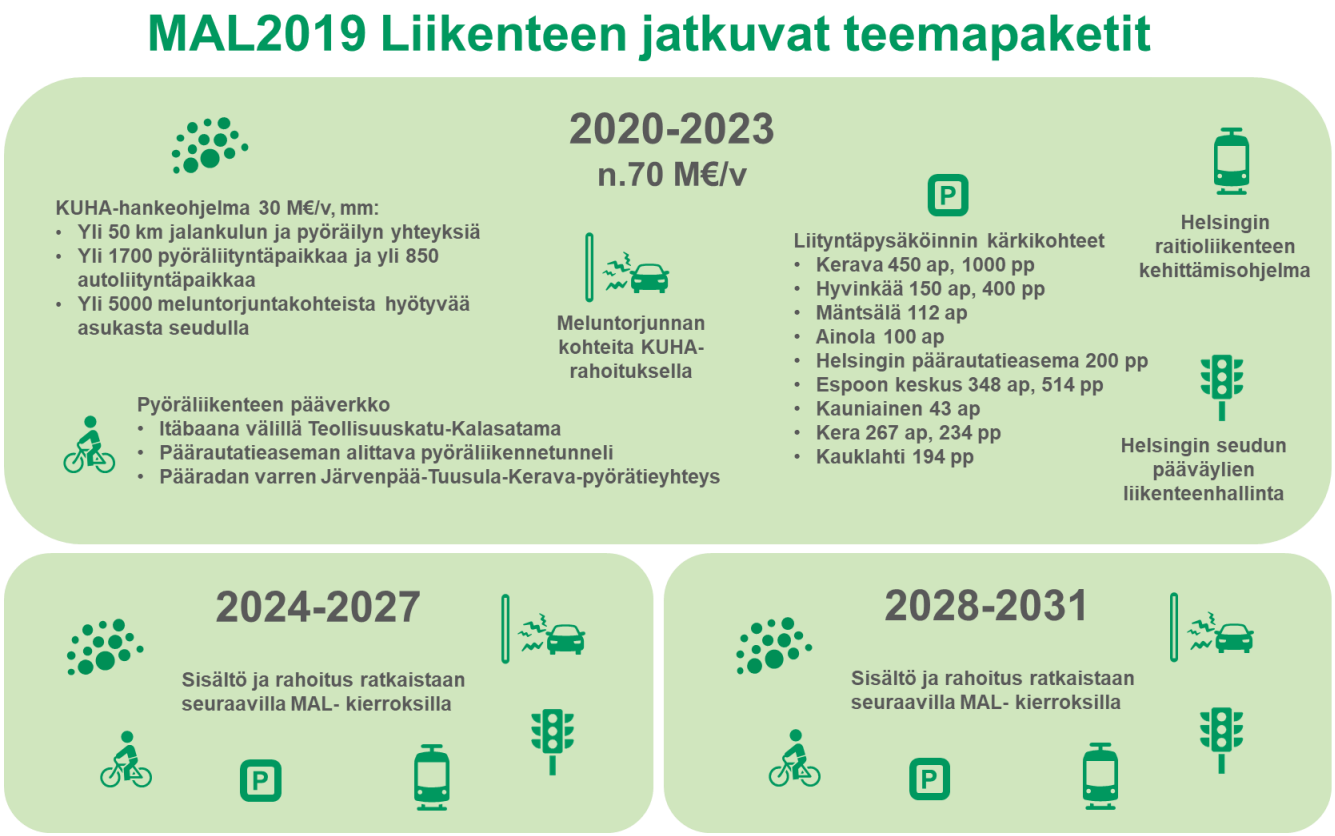
4.3.1 Merkittävät liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys

Alla olevassa kuvassa esitetään merkittävät ennen vuotta 2030 aloitettavat liikenneinvestoinnit ja niiden toteutusjärjestys jaettuna kolmeen toteutuskoriin. Hankkeen näkyminen korissa tarkoittaa, että siitä tehdään investointirahoituspäätös kyseisellä aikavälillä. Investointipäätösten lisäksi 2020-luvulle ajoittuu jo päätettyjä investointeja, jotka eivät näy korissa. On myös huomioitava, että investoinnit ajoittuvat esitettyä pidemmälle aikavälille, koska kaikki hankkeet eivät valmistu 2020-luvulla. Vuositason rahoitustarvetta on käsitelty luvussa 4.5.

MAL-suunnitelma antaa raamin hankkeiden ohjelmoinnille ja suunnittelun ohjelmoinnille. MAL-sopimuksessa sovitaan, mitkä hankkeet käynnistyvät ja mitä suunnitellaan kaudella 2020-2023. Lisäksi myöhempien jaksojen hankkeista pyritään sopimaan pitkäjänteisesti valtion kanssa, vastaavasti kuin valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Mikäli joku hanke ei etene suunnitellusti, se ei saa olla esteenä järjestyksessä seuraavien hankkeiden toteutukselle.

Kuva 22. MAL 2019 –suunnitelman ennen vuotta 2030 aloitettavien liikenneinvestointien ja merkittävien suunnittelukohteiden ajoitus. Hankekohtaiset kustannukset on esitetty sivulla (82) ja toimenpidekorteissa. Suunnitteluvalmius on varmistettava kaikkien hankkeiden osalta. Ohjelmassa nimettyjen maankäytön edellyttämien tiehankkeiden lisäksi voidaan muulla rahoituksella toteuttaa esimerkiksi Koivusaaren eritasoliittymä Länsiväylällä ja Myllypuron eritasoliittymä Kehä I:llä sekä Kehä I:n ja Itäväylän liittymä. Myös Kerava-Nikkilä radan ratasuunnittelu voidaan toteuttaa muulla rahoituksella.

Kuva 23. MAL 2019 Liikenteen jatkuvat teemapaketit.

KUHA-hankeohjelmaehdotus 2020-2023*

Kävely ja pyöräily

1. **Keravan ja Järvenpään välinen jalankulku- ja pyöräilyväylä radan varteen**, Järvenpää, Kerava & Tuusula
2. **Vt 2 mt 1224/ alikulku**, Vihti
3. **Mt 110 Turuntie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Nupuri-Kolmiranta**, Espoo & Kirkkonummi
4. **Mt 110 Turuntien jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Soidentaatie – Haapapurontie**, Kirkkonummi
5. **Mt 1494 jalankulku- ja pyörätie välille Vähä-Laukkoskentie – Porvoontie**, Pornainen
6. **Mt 140 litu-kohteet**, Vantaa
7. **Mt 170 Hangelby-Box**, Sipoo
8. **Mt 1324 Lahnuksentien jalankulku- ja pyörätie välille Huhtamäentie (Espoo) – Veikonmäki (Nurmijärvi)**, Espoo & Nurmijärvi
9. **Jalankulku- ja pyöräilyväylä välille mt 140 - Sepänmäki/Hirvihaaran koulu**, Mäntsälä
10. **Mt 132 Klaukkalantien-Lopentien jalankulku- ja pyörätie välille Klaukkalan ohikulkutien risteys- mt 1322 Nummenpääntie**, Nurmijärvi
11. **Mt 120 Kortesmäen kohdan alikulku**, Espoo
12. **Mt 11671 Linjatien jkp-tie välille mt 1456 (Vanha valtatie) - mt 140 (Vanha Lahdentie)**, Järvenpää, Mäntsälä & Tuusula
13. **Mt 11479 (Rusutjärventie), jalankulku- ja pyörätien toteut-taminen välille kt 45 (Hämeentie) – mt 11475 (Siippoontie)**, Tuusula
14. **PÄÄVE-verkon jkp-teiden parantamishankkeet**, Helsingin seutu
15. **Klaukkalantien katuosuuden jalankulku- ja pyörätie välille Kirkkotie-Klaukkalan ohikulkutien risteys**, Nurmijärvi
16. **Mt 1191 Upinniementie, jalankulku- ja pyöräilyväylä välillä Strömsbyntie-Ojangonkaari**, Kirkkonummi
17. **Kuusisaarenbaana (Meilahdentie - Paciuksenkatu)**, Helsinki
18. **Mt 1321 Perttula-Nurmijärvi, jkp-tie**, Nurmijärvi

Liityntäpysäköinti

1. **Keravan liityntäpysäköinti**, Kerava
2. **Hyvinkään rautatieaseman liityntäpyöräpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
3. **Mäntsälän rautatieaseman autojen liityntäpysäköinti**, Mäntsälä
4. **Puistolan liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
5. **Hyvinkään rautatieaseman autojen liityntäpysäköinnin kehittäminen**, Hyvinkää
6. **Ruoholahden liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
7. **Kt 45, Riihikallion bussipysäkki, liityntäpysäköinti**, Tuusula
8. **Oulunkylän liityntäpyöräpysäköinti**, Helsinki
9. **Ainolan liityntäpysäköinti, itäpuolen rakenteellinen autojen pysäköinti**, Järvenpää

Pienet ratahankkeet

1. **Raideliikenteen vaihdemuutokset**, Kirkkonummi
2. **Pienet ratahankkeet**, useita kohteita
3. **Laiturinäyttöjen ja koontinäyttöjen lisääminen vuosittain**, useita kohteita

Muut joukkoliikenteen kehittämishankkeet

1. **Pysäkkien laadun parantaminen tieverkolla**, useita kuntia
2. **Vt 3 Hyvinkään etl pikavuoropysäkit**, Hyvinkää

Meluntorjunta

1. **Vt 4 Metsola-Jokivarsi**, Vantaa
2. **Kt 45 Torpparinmäki**, Helsinki
3. **Vt 4 Viikki**, Helsinki
4. **Mt 101 Pihlajamäki**, Helsinki
5. **Vt 3 Kaivoksela**, Vantaa
6. **Vt 3 Pohjois-Haaga**, Helsinki
7. **Radan meluesteet, Viertola**, Hyvinkää
8. **Mt 101 Vartiokylä**, Helsinki
9. **Mt 120 Hämeenkylä**, Vantaa
10. **Mt 1456 välillä Kinnari – Peltola**, Järvenpää
11. **Vt 3 Vantaanlaakso**, Vantaa

Logistiikka

1. **Vt 3 Keimolan nykyisen palvelualueen korvaava paikka**, Vantaa
2. **Mt 1375 Koivukylänväylä/ vt4 liva:t**, Vantaa
3. **Kt 51 / mt 1191 (ramppi 21501, (Kirkkonummen etl.), liikennevalojen rakentaminen**, Kirkkonummi
4. **Portaalien korotukset erikoiskuljetusreiteillä**, Pääkaupunkiseutu
5. **Vt 25 ja mt 130 ramppi**, Hyvinkää
6. **Kt 45 / Mt 145, Tuusula, 0+-toimenpiteet, kiertoliittymän parantaminen**, Tuusula
7. **Vt 1 / Espoontie (ramppi 21105, pohjoinen), liikennevalojen rakentaminen ja kaistajärjestelyt**, Espoo
8. **Kt 45 / mt 152 / Vanha Tuusulantie, ramppien päät, liikennevalojen rakentaminen**, Tuusula
9. **Vt 7 Sipoonlahti (Rantatuuli, Neste Oil)**, Sipoo
10. **Lentoaseman taukopaikka**, Vantaa
11. **Tuuliruusun moottoritieliittymä, Vt 4- Mt 140 väli**, Mäntsälä

Maankäytön kehittäminen

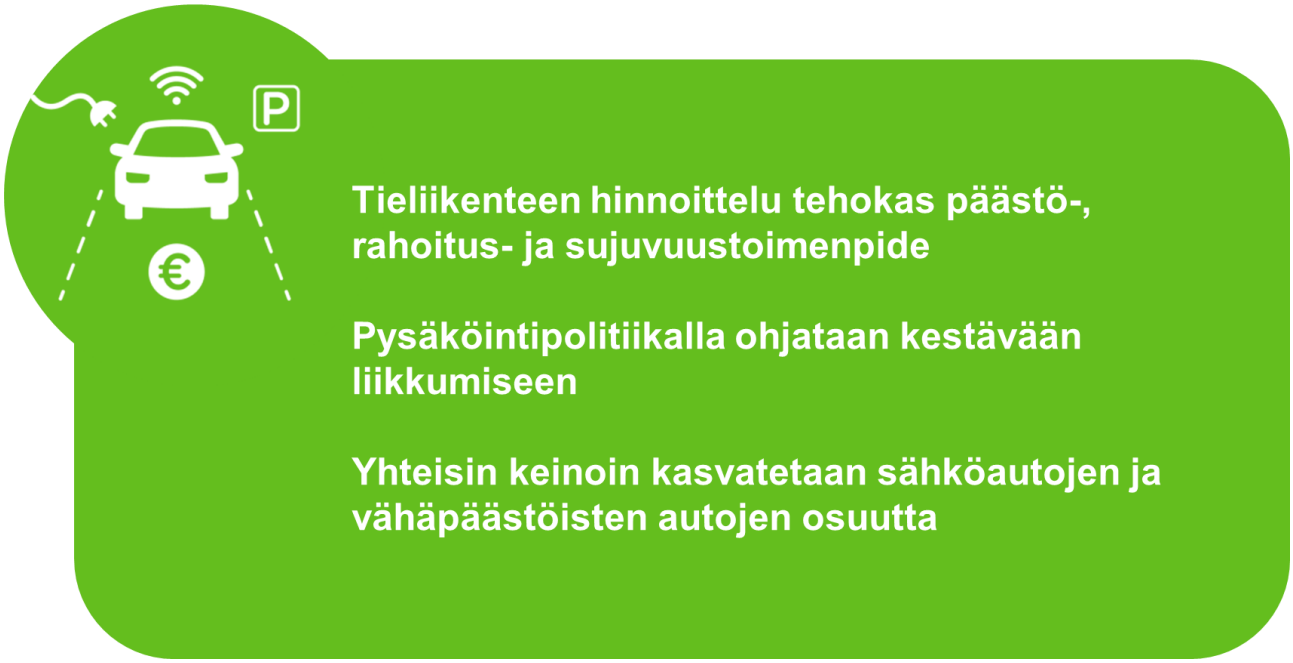
1. **Mt 140 Vanhan Lahdentien, Mt 146 Sipoontien ja Mt 11667 kiertoliittymä**, Järvenpää
2. **Kt 50 Kehä III, Kt 51-Mankki, valaistuksen parantaminen**, Kirkkonummi
3. **Mt 120 Vihdintien ja Rajatorpantien liittymän parantaminen**, Vantaa
4. **vt 25 ja mt 1421 ramppi**, Hyvinkää
5. **vt 25 ja Kalevankadun liittymä**, Hyvinkää
6. **Kt 51 Länsiväylä, Pedersinportin väliaikainen tasoliittymä**, Kirkkonummi
7. **Mt 148, Broböletien liittymän parantaminen**, Sipoo
8. **Mt 1311 Helsingintien – Ilvesvuorenkadun liittymän parantaminen**, Nurmijärvi
9. **Mt 140 Vankilan liittymän uudelleenjärjestelyt**, Kerava
10. **Kt 50 Kehä III, Masalanportin eritasoliittymä Kehä III:lla (Kt 50 Kehä III ja mt 11281 Sundsbergintie)**, Kirkkonummi

* Yksittäisissä hankkeissa valtion osuus vaihtelee välillä 0-100%.

Kuva 24. KUHA-ohjelmaan 2020-2023 sisältyvät kohteet.

4.4 Päästöjä vähennetään ajoneuvokantaa uudistaen sekä liikennesuoritetta pienentävin tiemaksuin

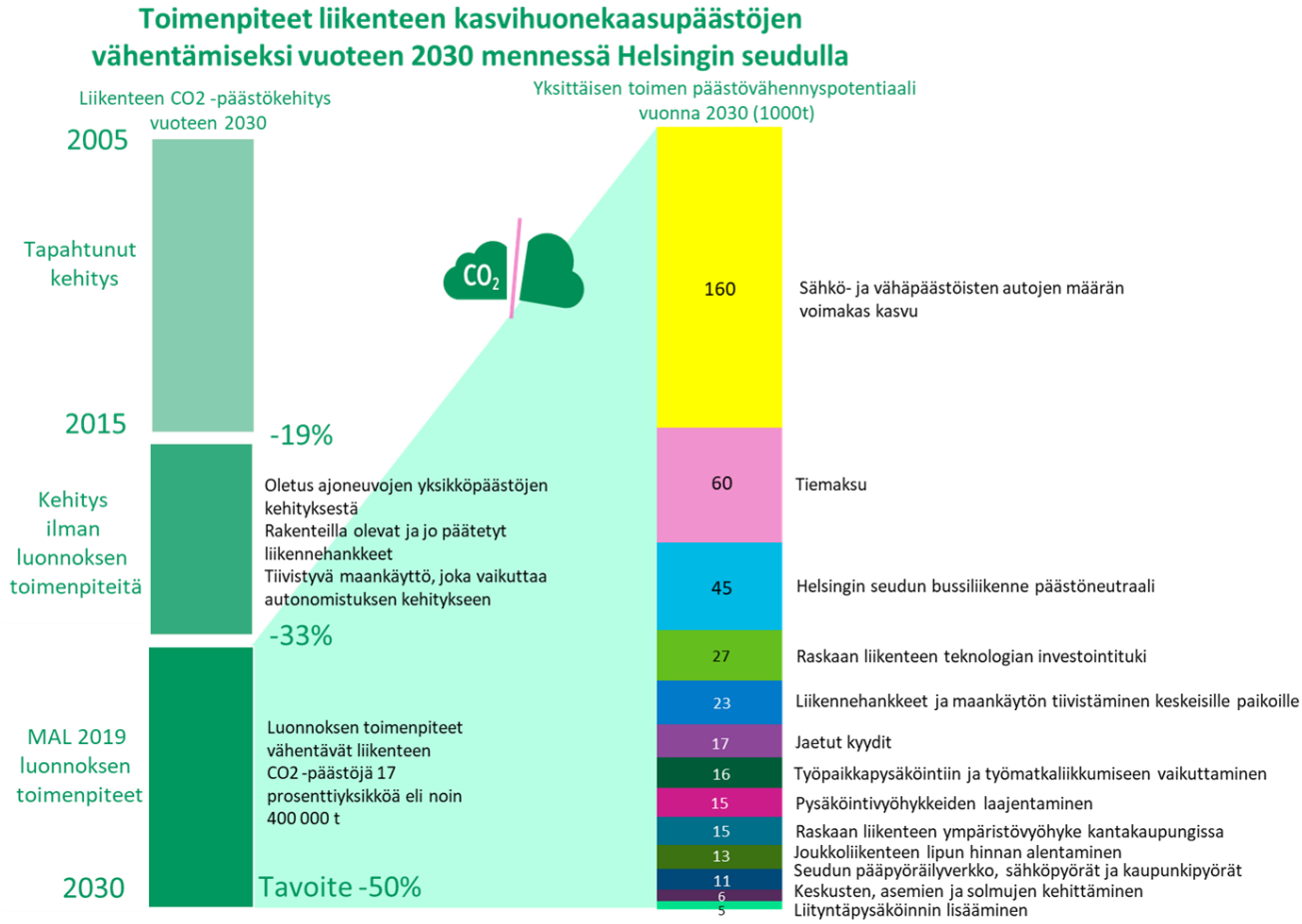
Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vähentämällä tieliikenteen liikennesuoritetta mm. tiemaksuilla sekä ohjaamalla liikenteen energiankäyttöä tehokkaammaksi ja vähähiilisemmäksi. Tiemaksujen tuotot ohjataan seudun liikenteen palvelutason parantamiseen.

Liikenteen päästövähennystavoite perustuu Suomen sitoutumiseen Pariisin ilmastosopimukseen ja sen perusteella eri taakanjakosektoreille jaettuun päästövähennystavoitteeseen, joka liikenteen osalta on -50 % vuoteen 2030 vuoden 2005 tasosta. Tämä hyväksyttiin raamipäätöksessä MAL 2019 -suunnitelman velvoittavaksi tavoitetasoksi. Kansallisella tasolla pitkällä aikavälillä on tavoitteena liikenteen hiilineutraalius vuoteen 2045 mennessä Kunnilla on myös omia hiilineutraalisuutta koskevia kokonaistavoitteita, jotka voivat olla vielä kunnianhimoisempia, mutta toimenpiteet muilla sektoreilla eivät vähennä liikenteen päästöjä. MAL-suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös kuntien hiilineutraalisuusohjelmissa olevia liikennettä koskevia toimenpiteitä. Asumisen osalta MAL-suunnitelmassa on lisäksi mukana toimenpiteitä, jotka koskevat asumisen energiatehokkuutta ja edistävät siten osaltaan hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista. MAL suunnitelmassa ei kuitenkaan oteta kantaa kuntien energiatuotannon tapoihin.

Suunnittelun yhteydessä on tarkasteltu joukkoa liikennejärjestelmän toimenpiteitä, joilla liikenteen aiheuttamien kasvihuonekaasupäästöjen määrää voidaan vähentää. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen Helsingin seudulla on laskelmien mukaan mahdollista, mutta se edellyttää hyvin laajan toimenpideyhdistelmän toteuttamista. Tarkastelun mukaan tehokkain yksittäinen keino vähentää liikennesuoritetta ja sen aiheuttamia päästöjä on tiemaksu, eli ajoneuvoliikenteen hinnoittelu.

MAL-suunnitelman VE 0:ssa saavutetaan jo päätetyillä toimenpiteillä -33% päästövähennys. Suunnitelmaan on vaikutusten arviointia hyväksi käyttäen valittu riittävä määrä eri toimenpiteitä, joilla -50 % päästövähennys saavutetaan. Suunnitelma on kokonaisuudessaan rakennettu painottaen eri toimenpiteiden valinnassa niiden vaikutusta liikenteen päästöihin.

Kuva 25. MAL 2019 –suunnitelman keinot liikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen.

Kuvan 21 vasen pylväs osoittaa v. 2005 jälkeen tapahtuneen kehityksen sekä jo päätettyjen liikennehankkeiden ja toimenpiteiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Näillä saavutetaan 33 % päästövähennys. Oikea pylväs osoittaa MAL 2019 suunnitelmassa esitettävät toimenpiteet ja niiden vaikutuksen liikenteen päästöihin. Päästövähennystavoite -50 % saavutetaan esitettyjen toimenpiteiden kokonaisuudella, jossa eri toimenpiteet ja niiden vaikutukset kytkeytyvät myös toisiinsa.

Tiemaksu ja bussiliikenteen päästöjen vähentäminen on tunnistettu erittäin kustannustehokkaiksi päästöjen vähentämisen keinoiksi. Vaikutuksiltaan pienempiä mutta hyvin kustannustehokkaita keinoja ovat ympäristövyöhykkeen kehittäminen sekä työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen vaikuttaminen. Toimenpiteitä arvioitaessa on lisäksi tärkeää tunnistaa niiden muut vaikutukset. Päästöjen väheneminen on voimakkaasti kytköksissä muun muassa ilmanlaadun paranemiseen ja meluhaittojen vähentämiseen

Eri toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia on tarkemmin kuvattu muualla raportissa, toimenpidekorteissa sekä vaikutusten arvioinnin yhteydessä. Suunnittelun aikana on tutkittu myös sellaista vaihtoehtoa jossa ei ollut mukana tieliikenteen hinnoittelua yhtenä päästövähennyskeinona. Todettiin, että olennaista on koko keinovalikoiman mukana oleminen, yhtään esitettyä toimenpidettä tai ryhmää ei voida jättää pois ilman, että päästövähennystavoitteen saavuttaminen vaarantuu.

Tieliikenteen hinnoittelu tehokas päästö-, sujuvuus- ja rahoitustoimenpide

Seudulle luodaan valmius ottaa käyttöön tieliikenteen hinnoittelu liikenteen päästöjen ja tieverkon ruuhkautumisen vähentämiseksi. MAL 2019 suunnitelma on kokonaisuutena laadittu kestävää liikkumista edistäväksi ja liikenteen päästöjä vähentäväksi. Tiemaksut ovat kiinteä ja välttämätön osa tätä kokonaisuutta. MAL 2019 suunnitelman toteuttaminen edellyttää, että sekä valtio että seutu edistävät tiemaksujärjestelmän

aikaansaamista ja sopivat keskinäisestä työnjaostaan tässä. Helsingin seudun etu on vaikuttaa aktiivisesti seudulle parhaiten sopivan hinnoittelumallin suunnitteluun ja arviointiin.

Toimenpiteet:

- Valtion vastuulla on laatia tiemaksut mahdollistava lainsäädäntö sekä tehdä sen ohella mahdollisesti tarvittava muu auton omistamista ja käyttöä koskeva valtakunnallinen verotuksen uudistaminen. Valtio kohdistaa ILMO 45 raportin ehdottamalla tavalla lisärahoitusta kestävän liikkumisen ja kuljetusten kehittämiseen seuduille, jotka ottavat tiemaksut käyttöönsä. Erityisesti tulee selvittää ja ratkaista:

    - Tiemaksujen määräytymisen perusteet (vero vai maksu)
    - Tiemaksujen hallinnointiin liittyvät kysymykset

- Seutu ja valtio yhteistyössä suunnittelevat ja arvioivat iteroiden seudulle toteuttamiskelpoista tiemaksujärjestelmää. Sen käyttöönottamisesta päätetään erikseen ottaen huomioon auton käytön ja omistamisen verotuksen tilanne. Tiemaksujen tuotot kohdistetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämiseen. Tiemaksut eivät vähennä valtion seudulle muutoin osoittamaa liikenteen rahoitusta eivätkä estä sen kasvattamista. Tiemaksujen suunnittelun ja arvioinnin lähtökohtia ovat:

    - Tiemaksujen teknis-toiminnallinen ratkaisu on liikenteen päästövähennystavoitteen kannalta riittävän tehokas ja ruuhkautumista vähentävä
    - Seudun eri osien erilaiset olosuhteet otetaan huomioon tiemaksujen alueellisessa kohdentumisessa
    - Tiemaksut eivät muodostu tien käyttäjille kohtuuttomiksi
    - Tuottoja kohdistetaan hinnoittelun aiheuttamien haittojen kompensointiin ja joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan jo hinnoittelun käyttöön ottamisen yhteydessä, jotta se yhä useammin on todellinen vaihtoehto henkilöauton käyttämiselle.
    - Tiemaksujen hyötyjä ja haittoja eri alueille ja tienkäyttäjäryhmille arvioidaan kattavasti eri näkökulmista ja vaikutusten arviointi on kiinteä osa tiemaksujärjestelmän suunnittelua

Mikäli edellytykset tiemaksujen käyttöön ottamiselle ovat olemassa, voidaan niitä kokeilla aluksi rajoitetusti ja päättää jatkosta kokeilusta saatujen kokemusten jälkeen. Liikenteen hinnoittelun osalta selvitykset optimaalisista malleista, vaikutusarvioinnit ja vaadittava lainsäädäntö laaditaan ensin ja päätökset seudulla tehdään näiden jälkeen.

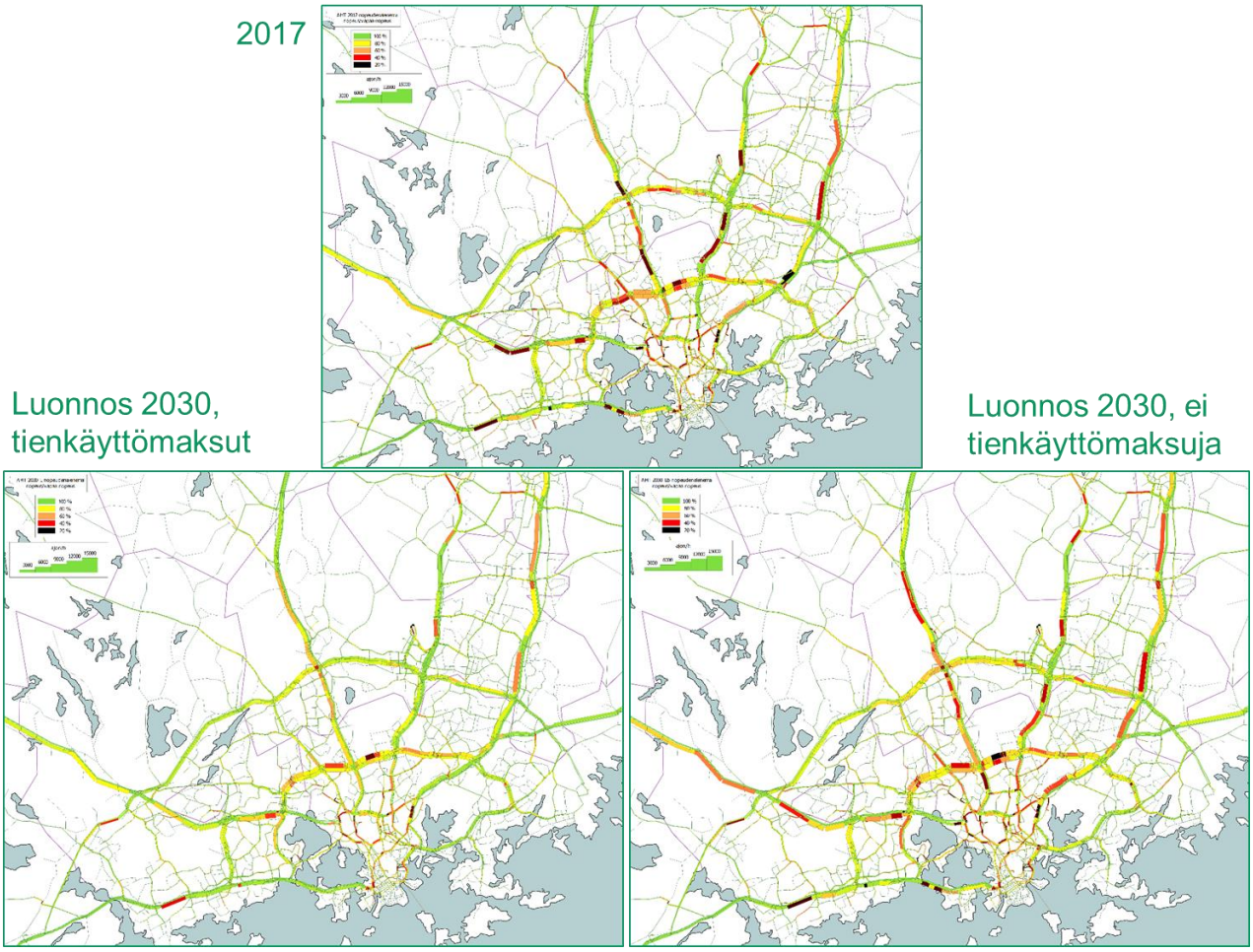
Seuraavassa kuvataan, miten tiemaksuja on käsitelty MAL 2019 suunnitelman laadintaprosessissa sekä esitetään keskeisimpiä tiemaksujen vaikutuksia.

MAL 2019 -suunnittelussa on tutkittu ja arvioitu tieliikenteen hinnoittelua osana liikennejärjestelmän kokonaisuutta käyttäen pohjana HLJ 2015 -suunnitelman jatkotyönä v. 2016 tehtyä selvitystä ja ottaen huomioon uuden maankäytön ja sen mukaiset liikennemäärät.

Hinnoittelua on tutkittu seuraavilla lähtöoletuksilla:

- Tuotoilla rahoitetaan seudun liikennejärjestelmän ja sen palvelutason kehittämistä. Tuottojen ei tule vähentää seudulle tulevaa valtion rahoitusta liikenteeseen.
- Oletuksena, että kuntien joukkoliikenteen subventioaste säilyy nykyisellään ja tiemaksujen tuotoista 30 % ohjataan joukkoliikenteen lipun hintojen alentamiseen. Joukkoliikenteen lippujen hintoja voidaan alentaa tällöin koko seudulla keskimäärin 15-30 % painottuen erityisesti niille alueille, joiden asukkaisiin tiemaksut vaikuttavat eniten. 70 % tiemaksujen tuotoista ohjataan investointien rahoitukseen ja palvelutason parantamiseen
- Alemmat tiemaksut vähäpäästöisille/päästöttömille autoille
- Nettotuotoiksi ns. täysillä hinnoilla on arvioitu 200 M€/vuosi

Tiemaksut tuottaisivat myös huomattavia hyötyjä. Ne lyhentäisivät matka-aikoja jopa kymmenyksellä, tekisivät matka-ajoista ennustettavampia, sujuvoittaisivat matka- ja kuljetusketjuja mahdollistaen paremmin ennakoitavan matka-ajan sekä tekisivät liikkumisesta turvallisempaa.

Kuva 26. Tie- ja katuverkon ruuhkautuminen aamuhuipputunnissa 2017, 2030 tiemaksuilla ja 2030 ilman tiemaksuja (musta/punainen kuvaa ruuhkaisia kohtia, vihreä ruuhkattomia kohtia).

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu hinnoittelun kohdistumista seudun eri osiin ja asukasryhmiin. Tiemaksut kohdistuisivat kuitenkin vain alle 20 % aamuruuhkassa liikkuvista seudun asukkaista. Voimakkaimmin kustannusvaikutukset kohdistuisivat henkilöauton käyttäjiin asuntoalueen mukaan kantakaupungin alueella ja vähiten KUUMA-kuntien alueella. Asukasryhmien sisällä vaikutus olisi voimakkain suurituloisilla, jotka käyttävät eniten henkilöautoa. Hinnoittelun vaikutus yksityistalouksien vuosikustannuksiin vaihteli ollen enimmillään n. 700–1000 euroa. Tiemaksujen suuruus ei ole merkittävä verrattuna eri alueiden välisiin asumiskustannusten eroihin.

Hinnoittelun vaikutus eri alueiden välisiin vetovoimatekijöihin edellyttää tarkempaa tutkimusta, joka on mahdollista tehdä tiemaksujärjestelmää tarkemmin suunniteltaessa ja arvioitaessa. MAL 2019 suunnitelman yhteydessä on tehty esiselvitys tiemaksujen yhteydestä alueen vetovoimaan. Siinä on jäsennetty alueellista vetovoimaisuuteen ja houkuttelevuuteen liittyvää kokonaisuutta, jossa tiemaksut ovat yksi mahdollinen muu tekijä asuinpaikkaan tai yrityksen toimipaikan sijoittumiseen liittyvissä kysymyksissä. Tiemaksujen kohdistumista on arvioitu alustavasti väestö- ja vetovoimadynamiikan, työllisyysdynamiikan, yritysdynamiikan, asumisdynamiikan, saavutettavuusdynamiikan ja pitovoiman kannalta. Vaikutukset kohdistuisivat seudun eri osiin eri tavoin. Jatkoselvitystyön kannalta keskeisimmät tietotarpeet liittyvät mm. tiemaksuille vaihtoehtoisten päästövähennyskeinojen selvittämiseen, tiemaksujen hyötyjen ja haittojen kriittiseen objektiiviseen arviointiin, tiemaksuihin liittyvän hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin (maksu vai vero), tiemaksujen teknis-taloudellisiin ratkaisuihin, hinnoittelun ja kulujen määräytymisperusteisiin, eri käyttäjäryhmille koituvien taloudellisten ja muiden vaikutusten tunnistamiseen, eri alueille koituvien elinvoimaan, vetovoimaan, ja pitovoimaan liittyvien vaikutusten tunnistamiseen ja niiden selvittämiseen vuorovaikutteisesti, liikenteellisten ja ei-liikenteellisten vaikutusarvioiden tekemiseen sekä tiedottamiseen ja viestintään alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Vaikutusten arvioinnin yhteydessä on tutkittu myös liikennejärjestelmän toimivuutta ilman tiemaksuja. Tällöin ruuhkautuminen pahenisi merkittävästi useilla tiejaksoilla (kuva 26), päästövähennystavoitetta ei saavutettaisi ja jouduttaisiin tekemään liikenteen ruuhkautumisen vuoksi suunniteltua enemmän lisäkaistoja ja muita toimenpiteitä. Tämä johtaisi sisällöltään, vaikutuksiltaan ja kustannuksiltaan täysin erilaiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, jolla ei saavutettaisi raamipäätöksessä yhteisesti hyväksyttyjä tavoitteita.

Liikenteen hinnoittelulla pyritään tilanteeseen, jossa tieverkon käyttäjät maksavat kulkutapansa valinnasta aiheutuvia haittoja. Henkilöauton käyttöä ohjaavat asukkaan omat tarpeet arjen sujuvuuden kannalta. He maksaisivat tien käytöstä, jos automatka on riittävän tärkeä, vaikka tarjolla olisi henkilöautolle kilpailukykyisiä vaihtoehtoja. Tiemaksu on tehokkain autoliikennettä vähentävä päästövähennyskeino, jota voidaan käyttää myös vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseen vapauttamalla vähäpäästöiset ajoneuvot maksusta.

MAL2019 -suunnitelmaa laadittaessa on otettu huomioon myös Liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän 12.12.2018 julkistamassa loppuraportissa “Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045” esitettyjä keinoja, joilla liikenteen kasvihuonekaasupäästöt voidaan vuoteen 2045 mennessä kokonaan poistaa. Työryhmän mukaan kestävän liikkumisen kokonaisuuden vaikuttavimpia toimenpiteitä lyhyellä aikavälillä ovat tiemaksujen käyttöönotto kaupunkiseuduilla ja pitkällä aikavälillä investoinnit kestävään liikennejärjestelmään. Työryhmä esittää, että kaupunkiseuduilla mahdollistetaan lainsäädännöllä veroluonteisten tiemaksujen käyttöönotto. Lainsäädännön valmistelu tulisi aloittaa mahdollisimman pian ja käyttöönotto tapahtuisi teknis-toiminnallisten ratkaisujen valmistuttua.

Pysäköintipolitiikalla ohjataan kestävään liikkumiseen

Pysäköintipolitiikka on merkittävä ohjauskeino, jolla vaikutetaan liikennejärjestelmään, maankäytön suunnitteluun sekä asuntotuotantoon. Kunnat ovat määritelleet pysäköintipoliittisia suunnitelmia, jotka ohjaavat kaavoitusta ja muuta suunnittelua. Niillä pyritään vastaamaan asukkaiden ja yritysten tarpeisiin, mutta oikeilla toimilla voidaan myös ohjata kestävään liikkumiseen, ruuhkien vähentämiseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon.

Pysäköintipolitiikan toimenpiteet:

- Seudun kunnat laativat yhtenäiset pysäköintiperiaatteet ja sitoutuvat niihin
- Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen

<u>Yhtenäiset pysäköintiperiaatteet</u>

Yhtenäisillä ja seudun eri osien erilaisuuden huomioivilla pysäköintiperiaatteilla voidaan saavuttaa yhteisesti määriteltyjä tavoitteita, välttää toimintojen sijoittumista seudun kannalta epäedullisiin paikkoihin sekä ohjata liikkumista esimerkiksi hinnoittelulla. Niissä tulee määritellä pysäköinnin maksullisuuden laajenemisen periaatteet seudulla erityisesti hyvän joukkoliikenteen palvelutason alueilla. Liikkumisvalintojen ohjaamisen lisäksi rajallisen katutilan tulee näkyä maksullisuusalueissa ja niiden määrässä. Suuntana periaatteissa on pysäköintimaksujen kasvaminen nykyisillä maksullisilla alueilla sekä maksullisten alueiden laajeneminen.

Markkinaehtoisen pysäköinnin toteutuminen mahdollistetaan kunnan niin halutessa. Samalla tuodaan pysäköinnin todellinen hinta näkyväksi. Keskitetyllä pysäköinnillä paikkojen käyttö on tehokasta ja se on tonttikohtaista pysäköintiä joustavampi ratkaisu tulevaisuuden epävarmuudet huomioiden. Laadittavissa periaatteissa kannustetaan myös yhteiskäyttöautojen käytön sekä vähäpäästöisten/päästöttömien autojen osuuden lisäämiseen. Kunnat hyväksyvät yhteiset periaatteet hyödynnettäväksi kaavoituksessa ja muussa pysäköinnin suunnittelussa.

<u>Vaikutetaan työpaikkapysäköintiin ja työmatkaliikkumiseen</u>

Pysäköintiratkaisuja määrittelevät kuntien lisäksi yksityiset tahot sekä työnantajat. Pysäköintiedun muuttamista verotettavaksi selvitetään. Pysäköintietu eli ilmaisen pysäköintipaikan tarjoaminen työpaikalla on veroton etu, joka antaa henkilöautolle kilpailuedun suhteessa kestäviin kulkumuotoihin. Esimerkiksi Ruotsissa työnantajan tarjoama pysäköintipaikka lasketaan veronalaiseksi tuloksi. Autopaikkaedun verotusarvon määrittelyyn on esitettävissä useita käytännön ratkaisuja, jotka muodostuvat verotuksessa jo käytössä olevista malleista tai niiden yhdistelmistä. Arvon määrittämisessä voidaan käyttää esimerkiksi luontoisetupäätöksessä vahvistettavaa taulukoitua arvoa tai markkina-arvoa. Verotuksessa on mahdollista ottaa huomioon vähennysmahdollisuus siltä osin kun autoa tarvitaan työtehtävissä tai esimerkiksi samoin perustein, joilla

asunnon ja työpaikan väliset matkat voi vähentää verotuksesta oman auton käytön mukaan. Myös työsuhdematkalipun verotusarvon korottamista selvitetään.

Selvitetään keinot hyödyntää systemaattisesti tehtäviä liikkumissuunnitelmia suurilla työpaikoilla sekä niihin kannustamista esimerkiksi verovähennyksillä. Liikkumissuunnitelmat ja niiden yhteydessä toteutettavat viisaan liikkumisen toimenpiteet on tunnistettu tehokkaiksi ja helposti käyttöön otettaviksi keinoiksi pysäköintiratkaisujen löytämiseksi ja kestävien kulkutapojen lisäämiseksi. Määrätietoisesti toteutetut työpaikkojen liikkumissuunnitelmat voivat vähentää autolla tehtyjä työmatkoja jopa useita kymmeniä prosentteja (Liikennevirasto 2016). Tutkimuksessa mukana olleissa organisaatioissa henkilöautokilometrit vähenivät keskimäärin 15-20 %.

Yhteisin keinoin kasvatetaan sähköautojen ja vähäpäästöisten autojen osuutta

Fossiilisten polttoaineiden vähentäminen liikenteessä ja niistä vähitellen luopuminen on kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ja pidemmällä aikavälillä hiilineutraaliuden tavoittelun kannalta erittäin merkittävää. Valtioneuvoston selonteossa kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta tavoitellaan, että sähköautojen määrä vuonna 2030 olisi vähintään 250 000. Jos Helsingin seudun osuus koko Suomen sähköautoista pysyy nykyisen suuruisena, olisi noin 20 % seudun henkilöautoista tuolloin sähkökäyttöisiä. Tällä sähköautojen osuuden merkittävällä lisäyksellä voitaisiin itsessään vähentää päästöjä vuoden 2030 vertailuvaihtoehtoon verrattuna arviolta 160 000 tonnia. Sähköautojen lisäksi muidenkin nolla- ja vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden edistäminen on tärkeää.

Sähköautokannan merkittävä kasvu on tunnistettu yhdeksi tehokkaimmista keinoista vähentää liikenteen hiilidioksidipäästöjä. Samalla sen toteutuminen vaatii nykytilanteeseen verrattuna merkittäviä ja nopeasti käyttöön otettavia toimenpiteitä, joiden vaikutuksista (mm. kustannuksista) ei ole tarkkaa tietoa. Jos ennakoidusta sähköautojen osuudesta vuoteen 2030 mennessä jää merkittävä osa toteutumatta, on 50 % liikenteen päästövähennystavoite vaarassa, ja muiden suunnitelmatoimenpiteiden rooli päästötavoitteen saavuttamisessa korostuu. Samalla positiiviset ilmanlaatu- ja meluvaikutukset jäävät toteutumatta. Toimenpiteen seuranta osana MAL-seurantaa on keskeisessä roolissa, jotta korjausliikkeitä voidaan tehdä tarvittaessa.

Vuoden 2018 keväällä Suomessa oli käytössä noin 1600 täyssähköautoa. Samaan aikaan sähköautojen hankintaa tukeneessa Norjassa jo yli puolet uusista autoista on sähköautoja. Vuonna 2017 sähköautojen osuus kaikista Norjan autoista oli noin 8 % ja Oslon kaupungin ruuhkamaksuvyöhykkeellä jo noin 25 % ajosta tapahtuu sähköautoilla. Kasvun taustalla on useita kannustimia, mm. verohelpotukset ja pysäköintietuudet.

Myös liikenteen ilmastopolitiikan työryhmän ”Toimenpideohjelma hiilettömään liikenteeseen 2045 (nk. ILMO45)” -raportissa on kuvattu lukuisia toimia sähköautojen sekä muiden vähäpäästöisten ajoneuvojen osuuden kasvattamiseksi, kuten nollapäästöisten henkilöautojen hankintatuen ja jakeluinfratuen jatkamista, auto- ja ajoneuvoveron päästöporrastuksen jyrkentämistä sekä polttoaineveron nostamista. Raportissa on myös käytetty arviota, jonka mukaan sähköautojen tehdashinta on 2020-luvun puolivälissä jo samassa tasossa polttomoottoriautojen kanssa. Sähköautojen hankintaan ja latausinfran kehittämiseen tarvitaankin tukea etenkin 2020-luvun alkupuolella.

Toimenpiteet sähköautojen osuuden merkittävään kasvattamiseen ovat:

- Valtio tukee sähköautojen hankintaa verotuksen ja hankintatuen keinoin

- Valtio tukee sähköautojen latauspisteiden rakentamista nykyistä enemmän
- Kunnissa sujuvoitetaan latauspisteiden rakentamista ja tuetaan markkinaehtoisia kokeiluja
- Infrasta vastaavat (kunnat, valtio) ottavat käyttöön laajemmin etuuksia sähköautoille ja vähäpäästöisille autoille esim. pysäköinti, lisäkaistojen kaistaetuudet
- Tiemaksujen suunnittelussa huomioidaan vähäpäästöisille/päästöttömille autoille myönnettävät etuudet
- Kunnat huomioivat latausinfran kaavoituksessa ja tontinluovutusehdoissa
- Julkisorganisaatiot ohjaavat kilpailutuksissa ja kalustohankinnoissa vaihtoehtoisiin käyttövoimiin

Erilaisten kannustimien käyttöönotossa (pysäköinnin hinta, kaistaetuudet uusilla tieliikenteen kaistoilla) tulee huomioida liikennejärjestelmän kokonaisuus ja välttää tilannetta, jossa sähköautojen suosiminen vaikuttaisi negatiivisesti kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kilpailukykyyn.

Sähkön hyödyntäminen liikenteen käyttövoimana ei aiheuta merkittäviä tarpeita lisätä sähköntuotannon kapasiteettia, mikäli sähköautojen lataaminen ajoitetaan pääsääntöisesti sähkön kulutuksen hiljaisempiin aikoihin. Tulevaisuudessa akkujen latausajankohtaa voi älykkään latauksen avulla säädellä ja siten tuoda merkittävän kysyntäjoustokohteen sähkömarkkinoille. Sähköautojen integrointi osaksi joustavaa sähköverkkoa kaipaa myös hyviä kannusteita ja toimintamallien kehitystä.

Helsingin seudun bussiliikenteestä päästöneutraali

HSL:n bussiliikenteessä tavoitteena on leikata joukkoliikenteen lähipäästöjä sekä hiilidioksidipäästöjä yli 90 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää uusinta ajoneuvoteknologiaa, biopolttoaineita sekä sähkön hyödyntämistä energianlähteenä. Suunnitelman toimenpiteenä esitetään, että vuoteen 2030 mennessä tavoitellaan kaikessa Helsingin seudun bussiliikenteessä (sis. HSL-alueen ulkopuolisen liikenteen) päästöneutraalia liikennettä. Toimenpide vähentää tarkastelluista yksittäisistä toimenpiteistä kolmanneksi eniten CO2-päästöjä ja on siten erittäin merkittävä osa kokonaisuutta. HSL:n ja Uudenmaan ELY-keskuksen lisäksi myös kunnat edistävät omilla toimillaan tavoitteen saavuttamista, esimerkiksi kalustolle tarvittavan pysäkki-infrastruktuurin osalta.

Raskaan liikenteen toimenpiteet

Raskaat ajoneuvot tuottavat noin neljäsosan EU-alueen tieliikenteen hiilidioksidipäästöistä ja noin 5 % kaikista kasvihuonekaasupäästöistä. Osuus on suurempi kuin kansainvälisen ilmailun tai meriliikenteen. Julkiset tahot voivat vaikuttaa raskaiden ajoneuvojen yksikköpäästöjen pienentämiseen, joskin rajallisesti. Toimenpiteet raskaan liikenteen vähäpäästöisyyteen ovat:

- Laajennetaan nykyinen Helsingin kantakaupungin ympäristövyöhyke koskemaan kaikkea raskasta liikennettä sekä selvitetään sen alueellisen laajentamisen vaikutuksia
- Valtion kuljetusyrityksille myöntämillä investointituilla kasvatetaan biopolttoaineilla, kaasulla ja sähköllä kulkevien ajoneuvojen osuutta
- Kuljetusyrittäjien energiatehokkuussopimukset tai muut vastaavat toimivat edellytyksenä valtion myöntämille investointituille

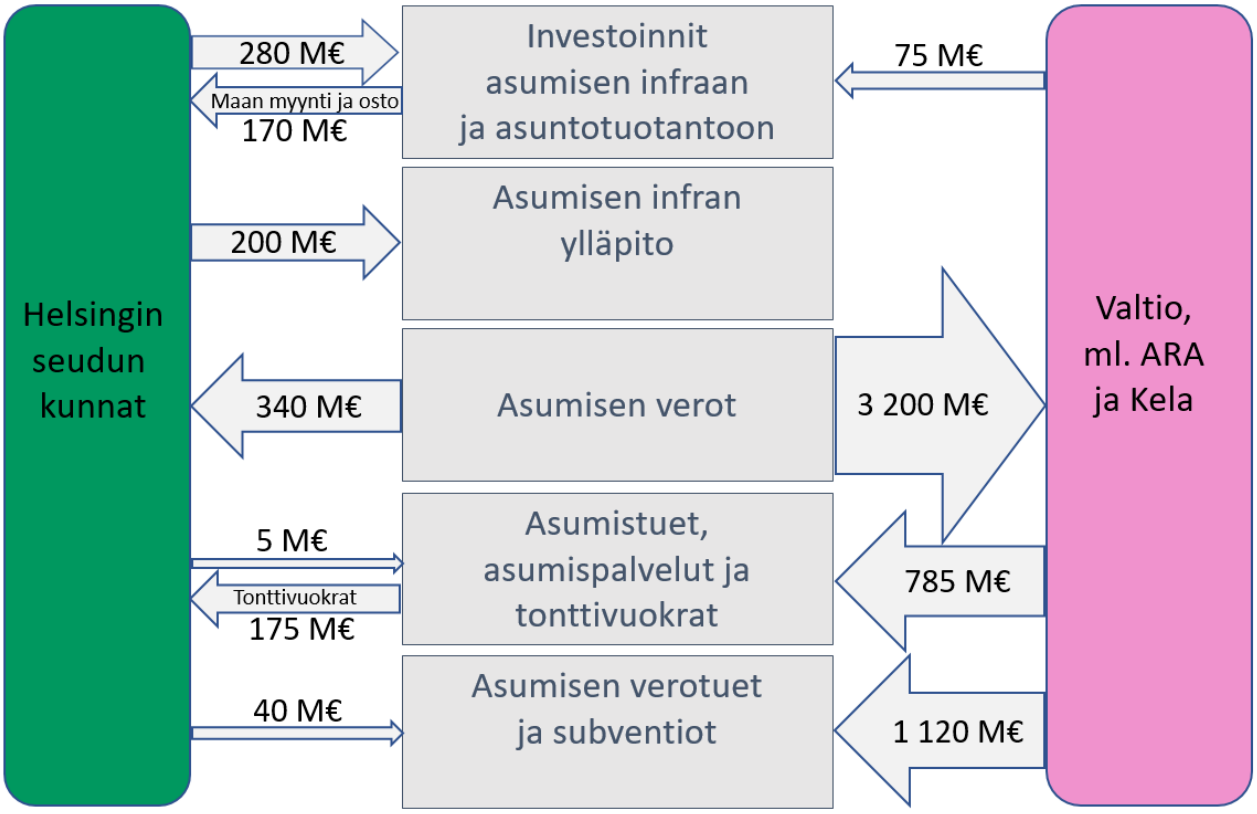
4.5 Miten suunnitelma rahoitetaan?

Asuntoinvestoinnit ja asumisen rahoitus

MAL 2019 -suunnitelma sisältää mittavia asuntoinvestointeja. Asuntorakentamispäätöksiä tehdään vuosittain 16 500 asunnon tavoitetasolla noin 4,5 mrd.€ vuodessa. Asuntoinvestointeja tekevät niin yksittäiset kotitaloudet pääosin osakekaupoin ostamalla uudiskohteiden asuntoja, vuokrataloyhtiöt (yleishyödylliset ja vapaarahoitteiset yhtiöt) sekä asumisoikeustoimijat rakennuttamalla yhtiöilleen asuntoja. Uutena toimijana uudisasuntomarkkinoilla ovat viime vuosina olleet erityyppiset asuntorahastot, jotka ovat sekä rakennuttaneet kokonaisia kohteita, että ostaneet merkittäviä määriä rakennusvaiheessa olleita asuntoja osakekaupoin.

Julkisen sektorin rooli on erilainen asuntotuotantohankkeiden edellytysten toteuttajana ja asumisaikaisena tukijana. Asuntotuotantohankkeet tarvitsevat toteutuakseen asemakaavan, rakennusluvan, rakentamiskelpoisen tontin sekä rahoituksen. Vastaavasti maanvuokrat, tontinmyyntitulot, kiinteistövero sekä maankäyttösopimuskorvaukset tuottavat kunnille tuloja, joilla yhdyskuntarakenteen ylläpitoa ja investointeja voidaan rahoittaa.

MAL-suunnitelman valmistelussa on tehty taloustarkastelu vuoden 2017 osalta miten paljon Helsingin seudun kunnat ja osaltaan valtio käyttivät seudun asuntotuotannon edellytysten luomiseen, rahoittamiseen sekä asumisen tukemiseen julkisia varoja. Kokonaisuuden toteutumiseksi tarvitaan mittavat investoinnit kunnilta tonttien rakentamiskelpoisiksi saattamiseksi sekä palveluiden turvaamiseksi. Tässä taloustarkastelussa ei ole otettu kantaa palvelusektorin investointitarpeisiin.

Kuva 27. Yhteenveto vuonna 2017 käytetyistä julkisista varoista asuntotuotannon mahdollistamiseen, asuntotuotannon rahoittamiseen ja asumisaikaisiin tukiin.

Valtio käytti Helsingin seudulla vuonna 2017 asuntohankkeiden käynnistymisen tukemiseen 75 miljoonaa, josta 42 miljoonaa erityisryhmien investointiavustuksena, käynnistysavustuksina 20 miljoonaa euroa sekä infra-avustuksiin 13 miljoonaa euroa.

Kunnat tekivät asuntotuotannon mahdollistamiseksi investointeja katuverkkoon, huolehtivat asemakaavoituksesta, rakennuslupatoiminnasta, puistoista ja yleisistä alueista yhteensä seudulla noin 300 miljoonan edestä. Asumiseen liittyvä infrastruktuurin ylläpitoon kunnat käyttivät yhteensä noin 200 miljoonaa euroa. Maanmyyntien ja ostojen yhteisvaikutuksena kunnat saivat noin 170 miljoonan nettotuoton.

Asumisen liittyvinä verotuloina kunnat saivat 340 miljoonaa euroa kiinteistöveroa. Valtion verotulot olivat yhteensä 3,2 miljardia euroa, koostuen asuntokaupan varainsiirtoverosta 145 M€, vuokratulon pääomaverosta 850 M€, asuntojen myyntivoiton verosta 360 M€, asuntorakentamisen arvonlisäverosta 860 M€, korjausrakentamisen arvonlisäverosta 595 M€ sekä asuntojen ylläpidon arvonlisäverosta 390 M€.

Asumisaikaiset rahavirrat koostuvat asumistuesta, tonttivuokrista sekä asumispalveluista erityisryhmille. Valtio maksoi asumistukea seudun kuntien asukkaille 640 M€ ja toimeentulotuesta korvattiin asumisen kuluihin 143 M€. Asumispalveluiden osalta kunnat käyttivät yhteensä noin 5 M€ vuodessa. Viime vuosien aikana asumistuen saajien määrä on ollut kasvussa mutta parantuneen työllisyystilanteen johdosta kasvu on taittunut ja tukisumma on kääntynyt laskuun. Asumistuki on välttämätön edellytys pienituloisten asukkaiden asumismenojen kohtuullistamiseksi. Tontinvuokrina kunnat saavat yhteensä vuokratuloa 175 M€. Valtio maksoi korkotukea 2 miljoonaa seudulle vuonna 2017.

Arvioitaessa verotukien ja subventioiden osuutta asumisen talouskokonaisuudessa voidaan todeta, että alhaisempina tontinvuokrina ja -myyntituloina kunnat subventoivat nykykäytännön mukaisesti noin 40 M€. Valtion tuki verotuksen kautta lähinnä erilaisten vähennysten kautta on liki 1,1 mrd euroa. Tämä summa koostuu kotitalousvähennyksestä 120 M€, asumistuen verovapaudesta 150 M€, ensiasunnon varainsiirtoveron vapaudesta 30 M€, oman asunnon myyntivoiton verovapaudesta 720 M€ sekä asuntolainojen korkojen verovähennysoikeudesta 100 M €.

Rahoituksen osalta valtio takasi vuonna 2017 korkotukilainoja 690 M€:lla ja takauslainoja 60 M€:lla. Kunnat subventoivat lisäksi asumista säännellyn asuntokannan osalta alhaisempina tontinvuokrina ja maanmyyntituloina sekä maankäyttösopimuksissa pienempinä sopimuskorvauksina.

MAL 2019 -suunnitelman toteutumisen tueksi tarvitaan edelleen valtion taloudellista panostusta seudun asuntotuotantoon ja rakentamisen edellytysten luomiseen.

Vuosittain Helsingin seudulla on tarve 4 600 asunnon valtion takaukseen, mikä tarkoittaa noin 700 miljoonan euron valtuutta. Käynnistysavustuksen osalta tarvitaan vähintään 46 miljoonaa, mikä on nykyisen tason mukaan laskettuna 10 000 €/asunto. Lisäksi tarvitaan investointiavustuksia erityisryhmien (opiskelijat, nuorisoasunnot, ikääntyneet, päihde- ja mielenterveyskuntoutujat, kehitysvammaiset, asunnottomat) asumisen tason nostamiseksi ja laitoshoivasta luopumiseksi. Tarpeellista on myös turvata nykyinen taso muiden valtion tukimuotojen osalta (korjausavustukset vammaisten ja vanhusten asuntojen korjaamiseen, esteettömyysavustukset, hissiavustukset, avustukset asumisneuvontaan). Nykymuotoisten tarjontatukien kannustavuus on riittämätön.

Uusina tukimuotoina MAL 2019 -suunnitelman kokonaisuuden rahoittamisessa ovat energia-, korjausavustukset ja purkuavustukset taloyhtiöiden energiakorjausten tekemiseksi kansallisiin päästövähennystavoitteisiin pääsemiseksi. Toisena mittavampana asuinympäristöjen kokonaiskehittämiseen ja eriarvioistumiskehityksen pysäyttämiseen tähtäävän myönteisen erityiskohtelun ohjelman rahoittaminen erillisen kehittämisavustuksen turvin. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman vaikuttavuuden tukemiseksi tulee jatkaa vähintään nykyisellä tasolla asumisneuvojatoiminnan taloudellista tukemista.

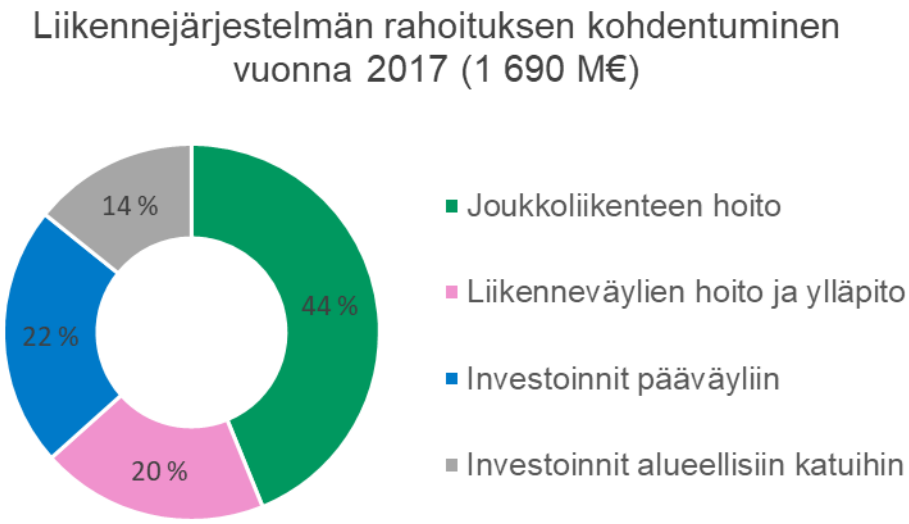
Liikennejärjestelmäkokonaisuus

Helsingin seutu tuottaa reilusti yli kolmanneksen (38 %) Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Viime aikoina erot muuhun maahan ovat jopa kasvaneet. Pitkittyneen taloudellisen taantuman jälkeen seudun tuotannon kasvu nousi plussan puolelle jo vuonna 2014, kun muualla maassa positiivinen kehitys alkoi vasta vuoden 2016 aikana. Voidaan perustellusti siis todeta, että Helsingin seutu on Suomen talouden moottori, jonka kestävän kasvun turvaaminen on tärkeää koko Suomelle ja sen kilpailukyvylle. Tämän seudullisen kasvun turvaaminen sopimuskaudella ja kilpailukyvyn vahvistaminen edellyttävät kuntien lisäksi myös valtion osallistumista ja sitoutumista seudulliseen liikennejärjestelmän kehittämiseen.

Huolimatta tämän hetkisestä talouden noususuhdanteesta ovat julkisen talouden näkymät pitkällä aikavälillä epävarmoja mm. työikäisen väestön pienentymisestä johtuen. Epävarmuuksien johdosta ei ole perusteita olettaa liikennejärjestelmän rahoitustason merkittävää kasvua koko sopimuskaudelle. Rahoituksen ennustettavuuden heikentymisestä johtuen suunnitelman valmistelussa on haettu kustannustehokasta rahoituksen ja toimenpiteiden kokonaisuutta, joka varmistaisi suunnitelmassa esitettyjen seudullisten kehittämishankkeiden toteutumisen. Tämä tarkoittaa nykyisen rahoituspohjan uudelleen arviointia. Suunnitelmassa on esitetty yhtenä mahdollisuutena tiemaksu ja siitä saatavien tuottojen ohjaaminen liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä lipputulojen osuuden kasvu. Ensisijaisesti tiemaksut vastaisivat muihin seudullisiin tavoitteisiin mutta tiemaksusta saatavat tuotot parantaisivat myös rahoituspohjan ennustettavuutta. Lipputulojen osuuden kasvun voidaan olettaa jatkuvan seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden kasvaessa. Rahoituksen kannalta reunaehdot tulevaksi sopimuskaudeksi ovat siis metropolialueen kasvu ja toimintaympäristön epävarmuuksien huomioiminen, jotka vaativat rahoituspohjan vahvistamista.

Nykyinen liikennejärjestelmän rahoitus

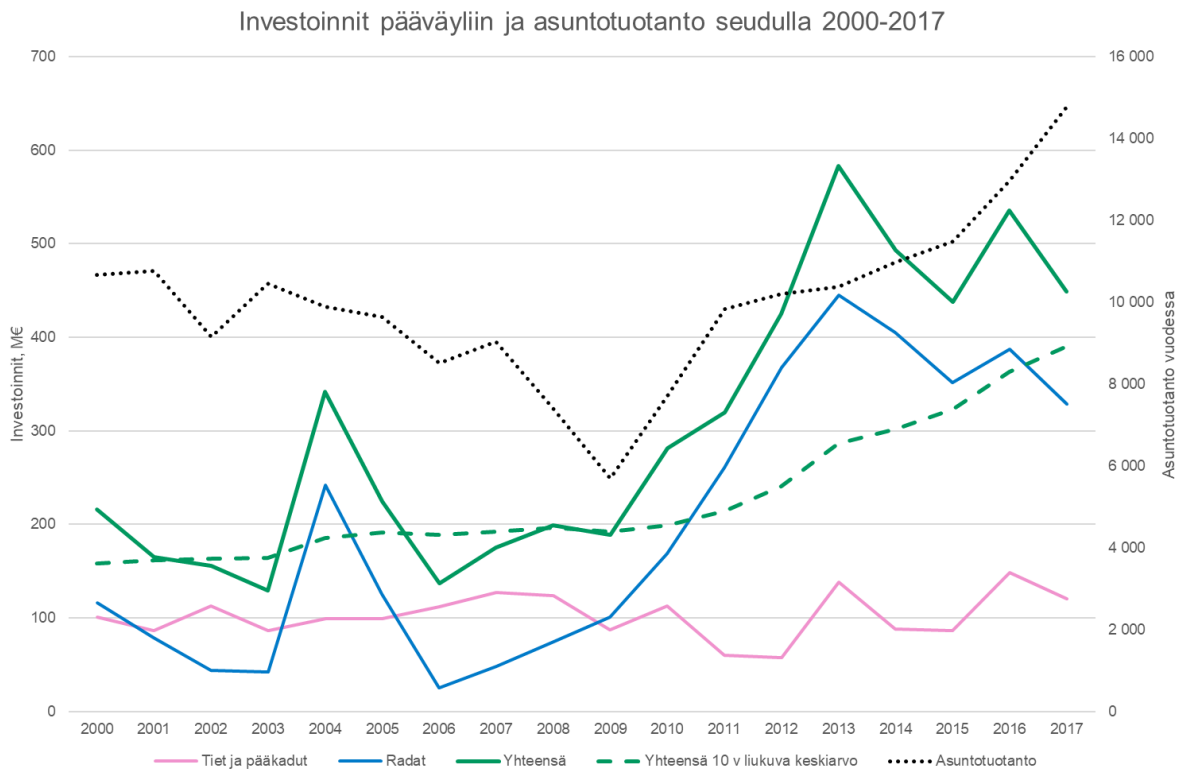
Koko liikennejärjestelmän rahoitustaso on nykytilanteessa (vuonna 2017) yhteensä yli 1,69 miljardia euroa vuodessa. Nykytilanteessa liikenneverkon investointien osuus on 36 % rahoituksesta, liikenneverkon hoidon ja ylläpidon osuus on 20 % ja joukkoliikennepalvelujen osuus 44 % (kuva 28). Nykytilannetta tarkasteltaessa pitkän aikavälin rahoitustasossa korostuu seudullisten liikenneinvestointien (radat, tiet ja pääkadut) merkittävä kasvu 2000-luvun alkuun verrattuna. Liikenneinvestointien taso on ollut viime vuosina seudulla suurten ratahankkeiden vuoksi ennätyksellisen korkealla. Liikenneinvestointien kymmenen vuoden liukuva keskiarvo on noussut tänä aikana lähes 150 %, joka selittyy erityisesti ratahankkeiden merkittävällä kasvulla. Vuosien 2008-2017 aikana seudun asukasmäärä on kasvanut 20 % ja pitkän aikavälin asuntotuotantomäärä noin 14 %. Samanaikaisesti tiehankkeisiin on investoitu aiempaa vähemmän. Pelkästään pääväyläinvestointien taso Helsingin seudulla oli vuonna 2017 yhteensä noin 450 miljoonaa euroa. (kuva 29).

Kuva 28. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa.

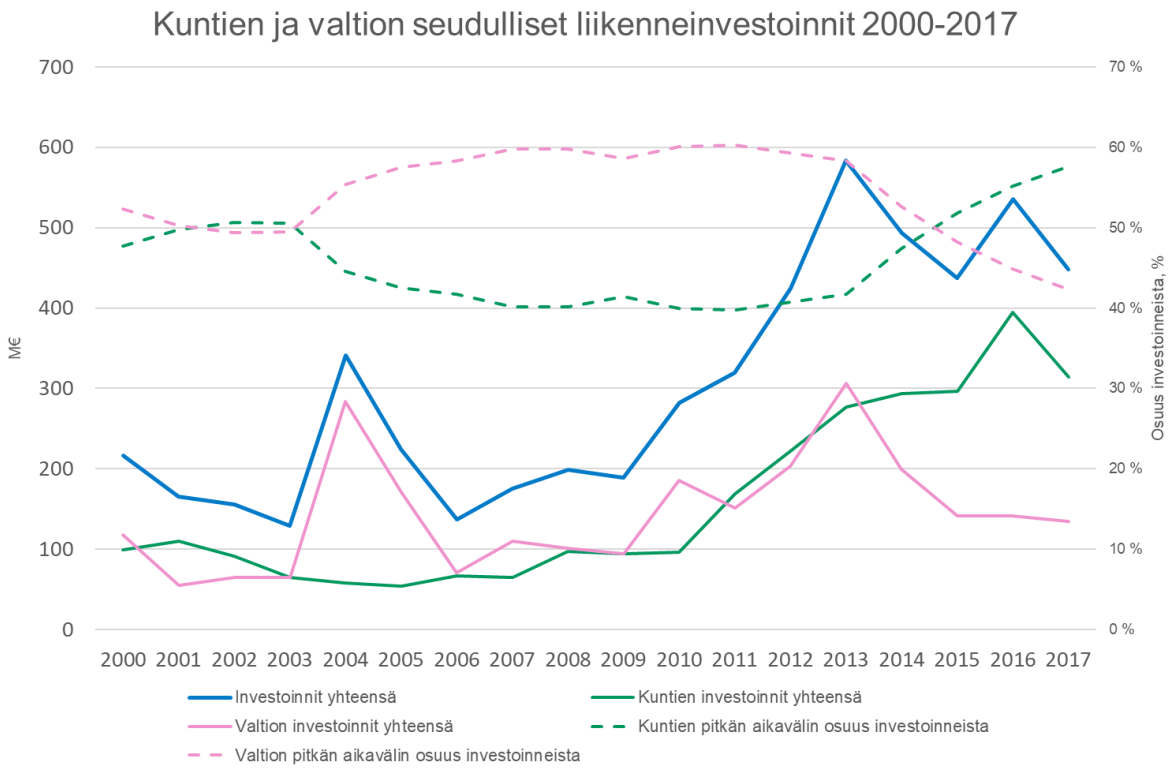
Perinteinen työnjako valtion ja kuntien välillä on ollut, että valtio rahoittaa suurimman osan pääväyläverkon investoinneista, kun taas kunnat tukevat paikallisia joukkoliikennepalveluita ja huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Tarkasteltaessa pääväylien investointien jakautumista kuntien ja valtion osalta viime vuosina, on edellä mainittu jako muuttunut. Tarkastelujaksolla ovat kuntien investoinnit kasvaneet vuodesta 2013 alkaen ja valtion vastaavasti laskeneet (kuva 30). Muutos näkyy valtion ja kuntien osuuksien pitkän aikavälin kehityksessä, jota on tarkasteltu kymmenen vuoden liukuvan keskiarvon perusteella suhteessa

kokonaiskehitykseen. Lähes koko 2000-luvun alun valtion ja kuntien suhde pääväylien investoinneissa on pysynyt lähes vakioisella 60 - 40 tasolla, mutta vuoden 2014 jälkeen pitkän aikavälin suhde on kääntynyt toisin päin (kuva 30).

Kuva 29. Liikennejärjestelmän rahoituksen kohdentuminen nykytilanteessa, pääväylät.

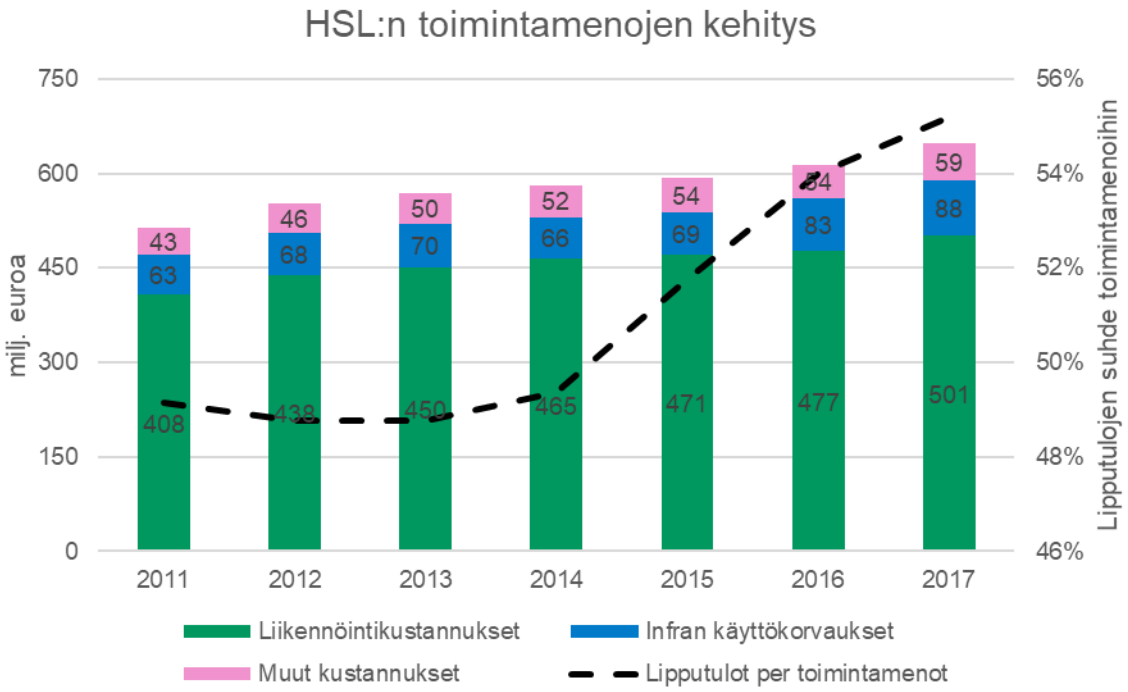
Valtio on linjannut liikennepoliittisessa selonteossa (2012), että se on valmis osallistumaan suurten kaupunkiseutujen raideliikenneinvestointien rahoittamiseen. Lähtökohtana on, että kaupunkiratahankkeet toteutetaan 50–50 -periaatteella valtion ja kuntien kesken. Valtio avustaa metron ja kaupunkiraitioteiden rakentamista 30 prosentin osuudella. Kuluvalla sopimuskaudella metron laajennuksesta valtion osuus jäi selvästi alle 30 % kustannustason ylityttyä, Raide-Jokerin kustannuksista valtio rahoittaa 30 % ja esimerkiksi Helsingin raitioverkon laajennuksen kaupunki on rahoittanut kokonaan.

Kuva 30. Kuntien ja valtion osuudet Helsingin seudullisista liikenneinvestoinneista 2000-2017.

Edellä kuvattujen pääväylien lisäksi kunnat huolehtivat lisäksi alemmasta katuverkostaan. Kuntien investoinnit alueellisiin katuihin ovat olleet vuosina 2008–2017 keskimäärin noin 200 miljoonaa euroa vuodessa. Alueelliset katuinvestoinnit ovat nousseet lievästi viime vuosien ajan, mutta vuonna 2015 ne nousivat pääkaupunkiseudulla 65 miljoonalla eurolla noin 245 miljoonaan euroon. Tämä johtui pääasiassa Espoon metroasemien ympäristöjen mittavista asunto- ja katurakentamisista. Investointitaso tulee pysymään korkealla Länsimetron jatkeen varrella olevien uusien asemien ja niiden ympäristöjen rakentamisen johdosta. MAL-sopimuksen mukaiset, kasvavat asuntotuotantotavoitteet edellyttävät kunnissa myös jatkossa monin paikoin uutta tie- ja katurakentamista.

Investointitason lisäksi myös joukkoliikenteen kustannukset ovat kasvaneet sekä HSL-alueella että muualla Helsingin seudulla. Tarkasteltaessa seudullisesti merkittävimmän toimijan HSL:n kustannuskehitystä vuodesta 2011 vuoteen 2017 ovat kokonaistoimintamenot kasvaneet 26 %, joka selittyy suurelta osin liikennöintikustannusten kasvulla (kuva 31). Lähtökohtaisesti noin puolet tästä rahoitetaan lipputuloilla ja loput kuntaosuuksien perusteella. Toisaalta samaan aikaan kustannusten nousun kanssa ovat myös lipputulot kasvaneet. Tämä näkyy lipputulojen ja toimintamenojen suhteen kasvuna yli 6 % -yksiköllä seitsemän vuoden aikana 49 %:sta 55 %:iin. Muutosta selittää seudun asukasmäärän ja joukkoliikenteen matkustajamäärän kasvu sekä joukkoliikenteen lippujen hintojen nousu. MAL–suunnitelman kuuluvien seudullisesti merkittävien joukkoliikennehankkeiden toteutuminen tarkoittaa edelleen infrakorvausten ja operointikustannusten nousua. Joukkoliikenteen kustannusten nousu edellyttää myös uusien rahoituskeinojen tarkastelua.

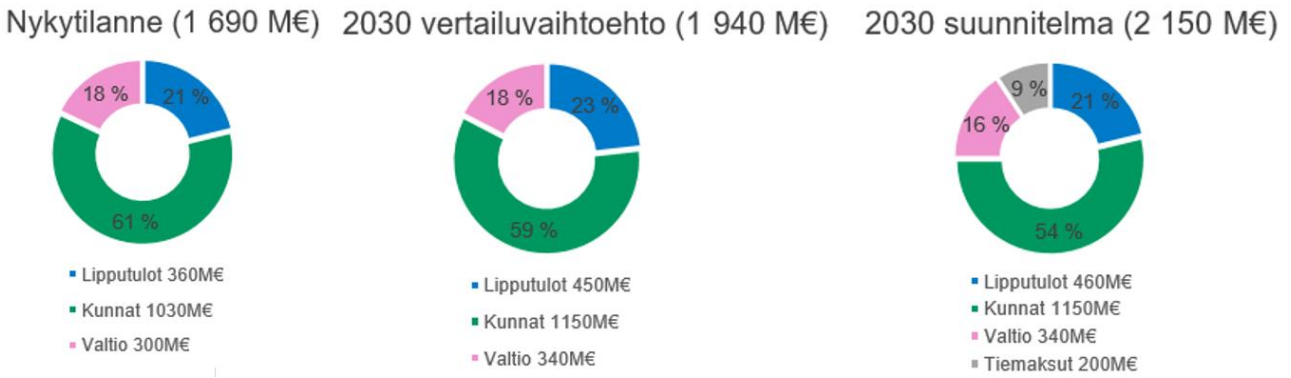
Kuva 31. HSL:n toimintamenojen kehitys ja lipputulot suhteessa menoihin 2011-2017.

Osa joukkoliikenteen kustannuksia ovat infrakorvaukset. Joukkoliikenteen infrakorvauksilla kohdistetaan yhtenäisen HSL-alueen joukkoliikenteen investoinneista aiheutuvat kulut alueen jäsenkunnille nousujen suhteessa liikennemuodoittain kunnittain. Infrakorvaukset ottavat HSL-alueen kuntien osalta huomioon mistä kunnasta nousija on kotoisin, mutta HSL-alueen ulkopuolelta tulevan nousijan noususta aiheutunutta kustannusta infran käytöstä ei voida nykyisin kohdistaa näiden nousijoiden kotikunnille.

Rahoituksen kohdentuminen ja rahoituspohja suhteessa suunnitelman liikenneinvestointihankkeisiin

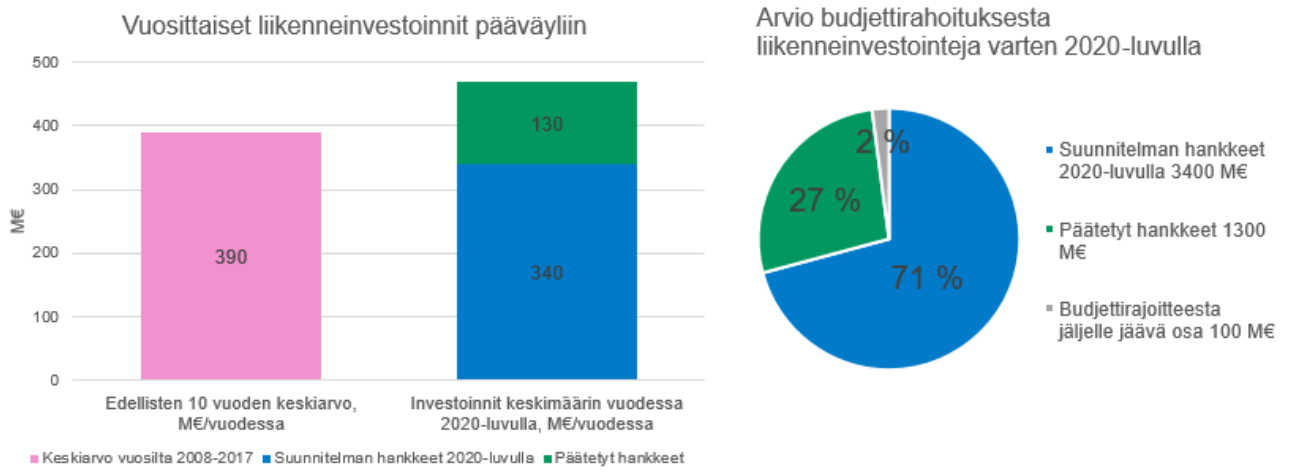
MAL 2019 –suunnittelun valmistelussa on selvitetty erilaisia ratkaisuja seudun kasvun edellyttämän liikennejärjestelmän rahoittamiseksi ja rahoituspohjan arvioimiseksi suhteessa sopimuskaudelle esitettyihin investointeihin. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa vahvasti joukkoliikenne hankkeisiin ja palveluihin. Suunnitelmassa esitetyt investoinnit hankkeisiin (ml. päätetyt hankkeet) on yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa vuoteen 2030 asti, joista suurin osa on joukkoliikennehankkeita. Lisäksi suunnitelmassa esitettyjen investointien kustannuksista 2030-luvulle ulottuu arviolta 900 M€. Arvioidussa investointien rahoitustasossa on jonkin verran päällekkäisyyttä, sillä esimerkiksi meluntorjunnan ja liityntäpysäköinnin hankkeita voidaan rahoittaa KUHA-rahoituksella (tavoite 30 M€/ vuosi). Vertailun vuoksi viimeisten 10 vuoden (2008-2017) investoinnit Helsingin seudulla pääväyliin ovat olleet 3,9 miljardia euroa (pl. alueelliset kadut).

Alla olevassa kuvassa on esitetty rahoituspohjan jakautuminen nykytilanteessa sekä vuoden 2030 vertailuvaihtoehdoissa (kuva 32). Vuoden 2017 toteutuneet kokonaismenot operointiin, kunnossapitoon ja investointeihin (vrt. kuva 28) on jaettu rahoituslähteen mukaan valtion, kunnan ja lipputulojen mukaan. Vuoden 2017 toteutuneen jaon perusteella on muodostettu vuodelle 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman skenaariot pitkän aikavälin makrotaloudellisten oletusten ja liikennemallista saatujen tietojen perusteella. Vuoden 2030 liikennejärjestelmän rahoituksen ennustetasossa on huomioitu väestöennuste, joka kuvaa tässä verotulojen kasvuennustetta, oletettu pitkän aikavälin BKT:n kasvun olevan 1,5 %, julkisen talouden supistuvan vuotuisesti n. 0,25 % ja keskimääräisen inflaation olevan 2 % tulevaisuudessa. Lipputulojen summa perustuu liikennemallista saatuihin tuloksiin, joita on käytetty myös kustannus-hyöty -analyysissä. Vertailuvaihtoehto ei sisällä ajoneuvoliikenteen hinnoittelua ja sen tuottoja. Vastaavasti suunnitelman rahoituspohja sisältää tiemaksujen nettotuotot 200 M€/vuodessa vuodesta 2025 alkaen. Nettotuotto perustuu liikennemallin ennusteeseen. Suunnitelmassa tiemaksujen avulla vahvistettavan rahoituspohjan perusedellytyksenä on, että seudulta kerätyt tiemaksujen tuotot kohdennettaisiin seudun liikennejärjestelmän kehittämiseen. Tiemaksut on kuvattu tarkemmin luvussa 4.4. Lisäksi suunnitelmassa on oletettu joukkoliikenteen lipunhintojen keskimääräinen 15-30 % alennus alueesta riippuen (ks. luku 4.3).

Kuva 32. Liikennejärjestelmän rahoituksen jakautuminen vuositasolla nykytilanteessa sekä vuonna 2030 vertailuvaihtoehdon ja suunnitelman osalta.

Seuraavaksi arvioidaan MAL-suunnitelman liikenneinvestointeja (suunnitelma ja aiemmin päätetyt hankkeet) suhteessa 2020-luvun ennustettuun investointiraamiin, joka on johdettu rahoituspohjan kohdentumisesta perustuen nykytilanteen mukaiseen rahoituksen jakaumaan ja edellä määriteltyyn makrotaloudelliseen kehitykseen. Investointeihin on käytettävissä 36 % kokonaisrahoituksesta, josta tie- ja ratainvestoinnit käsittävät noin 2/3 osaa. Sen perusteella joukkoliikenteeseen ja teihin (pl. alueelliset kadut) on 2020-luvulla kumulatiivisesti käytettävissä arviolta 4800 M€, jos ajoneuvoliikenteenhinnoittelu otettaisiin käyttöön vuodesta 2025 alkaen ja lipputuloja kertyisi ennustetusti.[10] Suunnitelmassa esitetyt joukkoliikenne- ja tiehankkeet kattavat 98 % arvioidusta 2020-luvun joukkoliikenne- ja tieinvestointiraamista. Kokonaisuudessaan suunnitelmassa esitetyt ja 2020-luvulle ajoittuvat sekä jo päätetyt hankkeet tarkoittavat keskimäärin noin 470 miljoonan euron investointeja vuodessa, kun edellisten 10 vuoden keskiarvo on ollut 390 miljoonaa euroa vuodessa ja vuonna 2017 investoinnit pääväyliin olivat 449 miljoonaa euroa. (kuva 33)

Kuva 33. Arvio suunnitelman tie- ja joukkoliikenneinvestoinneista suhteessa 2020-luvun investointiraamiin. Laskennallisesti liikennehankeohjelma mahtuu arvioituun investointiraamiin, mutta jättää hyvin vähän riskivaraa hankesuunnitelmien kustannusarvioiden nousulle.

Tarkastelun perusteella rahoituspohjaa olisi tärkeää vahvistaa ja laajentaa, jotta voidaan turvata suunnitelman investoinnit ja taata seudullinen kasvu. Käytännössä kasvun turvaamiseksi valtion tulisi osallistua seudun liikenneinvestointien rahoittamiseen viime vuosia suuremmalla panostuksella, koska vastaavasti kasvava asuntotuotanto ja asemanseutujen kehittäminen edellyttävät kunnilta merkittäviä lisäpanostuksia alueelliseen katuverkkoon.

[10] On huomioitavaa, että tässä esitetty budjettirajoitearvio perustuu yhteen valittuun makrotaloudelliseen skenaarioon. Lisäksi laskemissa ei ole huomioitu korkomenojen muutoksia tai muita epävarmuustekijöitä.

5 Seudun suuntia vuoden 2030 jälkeen

MAL-visio ja MAL-tavoitteet viitoittavat suunnittelua myös vuoden 2030 jälkeen. MAL 2019 -suunnittelu on strategista ja pitkälle tulevaisuuteen tähtäävää. Mitä kauemmas ajattelemme, sitä vaikeampi tulevaisuuteen on kuitenkin nähdä. Suunnittelun avulla tulevaisuuden haasteisiin tulisi kyetä vastaamaan mahdollisimman tehokkaasti, minimoimaan riskejä ja huomioimaan mahdollisuuksia toimintaympäristön muuttuessa. Toimintaympäristö muuttuu nopeasti ja suunnitelmia onkin tarpeen päivittää säännöllisesti ja mahdollistaa niiden joustavuus.

Vuoteen 2050 ulottuva suunnittelu on väkisinkin epävarmempaa ja epätarkempaa kuin seuraavalle kymmenvuotiskaudelle (vuoteen 2030) tähtäävä suunnittelu, johon siihenkin liittyy epävarmuuksia erityisesti teknologian ja palveluiden kehityksen suhteen. Joitakin tulevaisuuden muutossuuntia voidaan arvioida nykykäsityksen ja tässä ajassa tunnistettujen ja vahvistuvien ilmiöiden perusteella. Tunnistetuista ilmiöistä MAL-suunnittelun kannalta keskeisiä ovat ilmastonmuutos, kaupungistuminen, väestön muutokset (seudun kasvu, väestön ikääntyminen ja maahanmuutto), digitalisaatio ja palveluistuminen, automatisaatio ja robotisaatio sekä taloudessa tapahtuvat muutokset.

MAL 2019 –työssä muodostettiin pitkän tähtäimen suunnittelun tueksi neljä toisistaan poikkeavaa tulevaisuuden näkymää eli skenaariota:

1. Jatkumo (hallittu kasvu ja ennustettava kehitys)
2. Tesla (markkinavetoinen maailma ja nopea teknologinen kehitys)
3. Toukola (heimoistuminen ja sosiaaliset muutokset)
4. Blade Runner (äkilliset ja odottamattomat muutokset)

Kunkin skenaarion näkökulmasta määriteltiin keinot ja toimenpiteet, jotka edistävät MAL 2019 -tavoitteiden saavuttamista myös vuoden 2030 jälkeen ja joita on järkevää toteuttaa skenaariosta riippumatta.

MAL 2019 –suunnitelman maankäytön tavoitevuosi on 2050. Seudun maankäyttö tukeutuu vahvasti nykyrakenteeseen myös pitkälle tulevaisuuteen. Kasvu ohjataan nykyiseen kaupunkirakenteeseen ja alueille, joissa joukkoliikenne on kilpailukykyinen vaihtoehto henkilöautolle. Seudun ensisijaiset kehittämisvyöhykkeet, erityisesti asemanseudut ja keskukset ovat asumisen, työpaikkojen ja palvelujen sijoittumisen lähtökohtana. Pidemmällä aikatähtäimellä seudun kasvu edellyttänee myös uusia avauksia. Uudet alueet tulee kytkeä kestävästi seudun muihin osiin. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että niiden toteuttaminen sidotaan alueen edellytyksenä olevaan raideinvestointiin ja uusien, autoriippuvaisten vyöhykkeiden synty ehkäistään.

MAL 2019 --suunnitelman liikenteen ja asumisen toimenpiteet suunnitellaan tarkemmin vuoteen 2030 asti mutta niillä varaudutaan myös tätä pidempään ajanjaksoon. Asuntotuotannon riittävyys on varmistettava sekä lyhyellä että pitkällä aikatähtäimellä. Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Pyöräliikenteen verkkoa parannetaan jatkuvasti sekä kattavuudeltaan että laadultaan. Ajoneuvoliikenteen verkkoa kehitetään palvelutasolähtöisesti toteuttamaan keskeisen tie- ja katuverkon visiota. Keskeisen tie- ja katuverkon tulee mahdollistaa automaattiajaminen sekä muut turvallisuutta ja ympäristöä merkittävästi parantavat ratkaisut. Liikenteen hinnoittelua hyödynnetään ohjaamaan liikennejärjestelmää kohti hiilineutraaliustavoitteita.

Helsingin seudun vetovoimatekijöitä on tarpeen vahvistaa ja kansainvälistä sekä valtakunnallista saavutettavuutta edistää niin lyhyellä kuin pitkällä tähtäimellä. Helsinki-Vantaan lentoaseman ja Helsingin satamien toimintaedellytykset sekä joukko- ja tavaraliikenteen maayhteydet tulee varmistaa ja kehittää keskeisen tie- ja katuverkon palvelutasoa tavoitteita vastaavaksi.

Valtakunnalliset nopeat ratayhteydet suunnitellaan ja toteutetaan Tampereen ja Turun suuntiin. Tavoitteena on, että Etelä-Suomen kasvukolmion (Helsingin, Tampereen ja Turun kaupunkiseudut) välinen liikenne toimii sujuvasti 2040-luvulla. Kasvukolmiolla on suurin vastuu koko valtion elinvoimaisuudesta, ja se kilpailee kansainvälisesti muiden metropolien kanssa. Pitkällä tähtäimellä varaudutaan myös Helsinki–Tallinna-tunnelin toteuttamiseen.

MAL 2019 -suunnitelman tunnistettuja toimenpiteitä vuodesta 2030 eteenpäin:

- Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta maankäytön ja liikenteen suunnittelulla, taloudellisten ohjauskeinojen avulla, uusia palveluita ja teknologioita kehittämällä ja hyödyntämällä, ruoan ja energian lähituotannolla, päästöjen kompensoinnilla sekä hiilinieluilla siten, että Helsingin seudusta tulee hiilineutraali.

- Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille. Uuteen joukkoliikenneinvestointiin kytkeytyviä vyöhykkeitä voidaan ottaa käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta joukkoliikenneinvestoinnista on sitova päätös.

- Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille.

- Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen.

Kasvihuonekaasupäästöjä leikataan vuoden 2030 tasosta

Kasvihuonekaasupäästöjä pitää leikata edelleen vuoden 2030 tasosta, jotta seudun hiilineutraalius- ja päästövähennystavoitteet voidaan saavuttaa. Tavoitteena on, että liikenteen kasvihuonekaasupäästöt lähestyvät nollaa ja Helsingin seudusta tulee hiilineutraali. Valtakunnallisena tavoitteena on, että koko Suomi on hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä. Uudellamaalla on tätäkin tiukempia tavoitteita. Uudenmaan maakunta sekä Helsinki, Vantaa ja Hyvinkää tavoittelevat hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä ja Espoon on tarkoitus olla hiilineutraali jo vuonna 2030.

Keinoina hiilineutraaliuteen ovat erityisesti maankäytön ja liikenteen suunnittelu, taloudelliset ohjauskeinot, uusien palveluiden ja teknologioiden kehittäminen ja hyödyntäminen, ruoan ja energian lähituotanto, päästöjen kompensointi sekä hiilinielut.

Uusi maankäyttö sijoitetaan kestävillä kulkutavoilla hyvin saavutettavasti. Vähittäiskauppaa ja muita palveluita ohjataan keskuksiin ja joukkoliikenteen solmukohtiin. Joukko- ja pyöräliikenteen infraa ja palveluita parannetaan myös vuoden 2030 jälkeen. Ympäristötehokkaiden kulkumuotojen yhteen toimivuutta parannetaan solmupisteitä parantamalla ja informaatio-ohjauksella.

Uusia palveluita ja teknologioita kehitetään ja hyödynnetään. Liikenteen hallinnan menetelmät, automatisaatio ja robotiikka sekä big datan käyttö mahdollistavat liikennevirran ja kuljetusten optimoinnin ympäristön ja liikenneturvallisuuden ehdoilla. Viestintäteknologia ja etätyö korvaavat työ- ja asiointimatkoja, ympäristötehokkaat kotiinkuljetukset korvaavat ostosmatkoja. Kuljetuksia voidaan tehostaa ja vähentää paikalla valmistamisen ja 3D-tulostuksen lisääntymisen myötä.

Taloudellisista ohjauskeinoista keskeisin on ajoneuvoliikenteen hinnoittelu. Muita keinoja ovat esimerkiksi ympäristöhaittojen verotus ja muut maksut (kuten pysäköintimaksut) sekä vähäpäästöisen teknologian edistäminen. Nykyisin tunnettuja keinoja vähäpäästöisen teknologian edistämiseen ovat esimerkiksi sähköpyörien tuki, etuisuudet vähäpäästöisille ajoneuvoille ja ympäristöbonukset hankinnoissa sekä erilaiset tutkimus- ja kehittämishankkeet ja pilotit. Erilaisia taloudellisia ohjauskeinoja hyödynnetään ja otetaan käyttöön vuoteen 2030 mennessä ja niiden määrää ja kohdentumista säädetään vaikutusten perusteella.

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi

Uusi maankäyttö sijoitetaan tiivistävästi ja kestävästi ensisijaisille kehittämisvyöhykkeille ja niiden täydentymisalueille. Mahdollisia laajentumisalueita otetaan käyttöön, mikäli alueen edellytyksenä olevasta liikenneinvestoinnista on sitova päätös.

Nykyisen taajamavyöhykkeen ja siihen kytkeytyvien alueiden tiivistäminen ja täydentäminen on keskeistä erityisesti suunnittelujakson alkupuolella. Uudistavaa lisärakentamista hyödynnetään vajaasti rakentuneilla alueilla, erityisesti asemanseuduilla ja keskuksissa. Uusia asemanseutuja rakennetaan (esimerkiksi Palopuro

Hyvinkäällä) ja asemia otetaan käyttöön maankäytön kehittyessä. Raideinvestointeja edellyttäviä uusia maankäytön laajentumisalueita, kuten Hista Länsiradan varressa ja Östersundom Itämetron jatkeella otetaan käyttöön myöhemmin, jos seudun kasvu sitä edellyttää. Maankäyttö ja sen edellytyksenä oleva liikennehanke suunnitellaan ja toteutetaan yhteen kytkettynä kokonaisuutena.

Seudun asuntotuotanto on riittävää ja laadukasta

Varmistetaan, että seudun asuntotuotanto on riittävää kasvavan väestön tarpeisiin ja mahdollistaa laadukkaan asumisen kaikille väestöryhmille. Alueiden eriytymiskehitystä hillitään vahvistamalla elinympäristön ja asuntokannan laatua sekä parantamalla asuinalueiden saavutettavuutta.

Helsingin seudulla asumiseen liittyy useita vetovoimatekijöitä, joita läheskään kaikilla maailman kasvavilla kaupunkiseuduilla ei ole, esimerkiksi turvallisuus, puhdas ympäristö, ruuhkattomuus, ihmisten tasa-arvoisuus ja hyvät koulutusmahdollisuudet. Näistä vetovoimatekijöistä on syytä pitää kiinni ja entisestään vahvistaa.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Asumisen erilaisten rahoitusmuotojen toimivuuden varmistaminen
- Olemassa olevan asuntokannan ylläpito ja epäkurantin kannan purku
- Joukkoliikennehankkeiden ja muiden asuinalueiden laatua parantavien toimenpiteiden kohdistaminen olemassa oleville alueille

Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena

Liikennejärjestelmää kehitetään kestäviin kulkumuotoihin pohjautuvaksi muodostamalla koko seudulle pitkän aikavälin raidevisio sekä sen toteuttamispolku. Joukkoliikenne integroidaan kokonaisuutena juna- ja metroverkosta alkaen. Vaihtojen ja solmupisteiden toimivuutta vahvistetaan. Verkostoa laajennetaan vaiheittain pikaraitioteillä pääkaupunkiseudulta alkaen. Verkoston integrointi kokonaisuutena edellyttää suunnittelua ja vaiheistusta.

Esimerkkejä toimenpiteistä:

- Pitkän aikavälin raidevision ja toteuttamispolun muodostaminen ja vaiheittain toteuttaminen
- Vaihtojen parantaminen metron ja junan välillä
- Seudun keskukseen suuntautuvan työmatkaliikenteen ohjaaminen raiteille
- Nopeiden säteittäisten yhteyksien (raskas raide tai bussiyhteys) täydentäminen poikittaisilla pikaraitioteillä
- Raideliikennekapasiteetin merkittävä lisääminen

Liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen

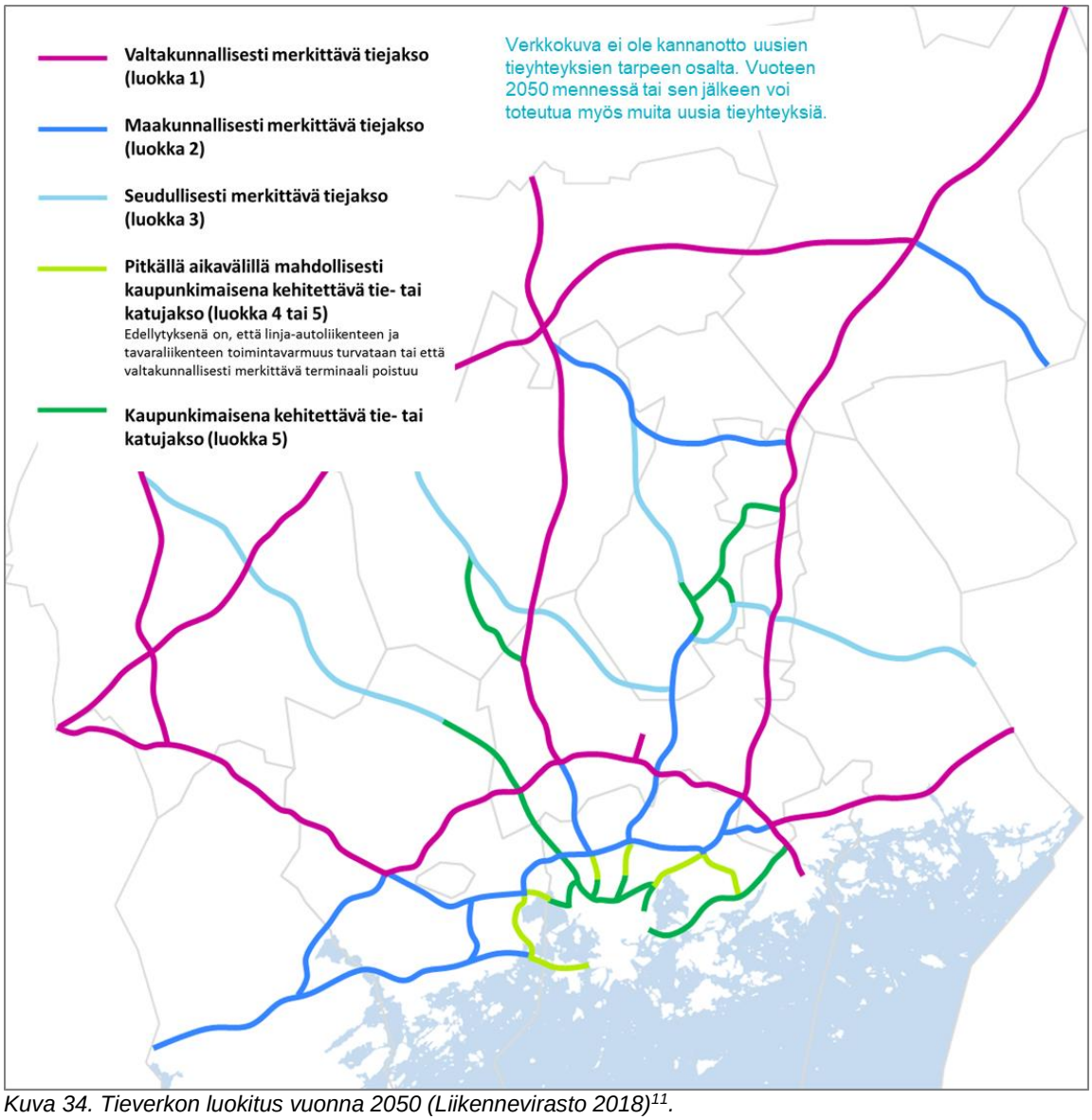
Vuoden 2030 jälkeen aloitettavat liikennehankkeet parantavat joukkoliikenteen kilpailukykyä ja edistävät Helsingin seudun valtakunnallista saavutettavuutta. Raideverkoston toteuttaminen ja vaiheistus tulee suunnitella yhtenä kokonaisuutena. Pikaraitiotieverkkoa on rakennettava siten, ettei synny irrallisia osuuksia, vaan esimerkiksi varikko- ja kalustotarpeet otetaan alusta saakka huomioon. Vuoteen 2030 mennessä aloitettavat liikennehankkeet muodostavat verkostomaisen rakenteen seudun ydinosista alkaen. Vuoden 2030 jälkeen raideverkko laajenee uusien maankäyttöalueiden myötä.

Tunnistettuja liikennehankkeita vuoden 2030 jälkeen:

- Uudet asemat Kehäradalla ja Pääradalla maankäytön edellytysten täyttyessä
- Pikaraitiotieverkon täydentäminen pääkaupunkiseudulla
- Itämetro Mellunmäki–Majvik
- Lentorata
- Länsirata (taajamaliikenne Lohjalle ja Helsinki–Turku nopea ratayhteys)

Länsiradan ja Itämetron uudet maankäyttövyöhykkeet edellyttävät raideinvestoinnin toteuttamista.

Seudun ulkoisia yhteyksiä kehitetään vaiheittain niin tie- kuin rataverkolla. Tie- ja katuverkolla painopiste on joukko- ja tavaraliikenteen toimivuudessa sekä palvelutasotavoitteiden saavuttamisessa. Linja-autoliikenteen ja tavaraliikenteen toimintavarmuus turvataan. Kuvassa 34 on esitetty tieverkon luokitus vuonna 2050. Kappaleessa 4.3 sivuilla 48-49 on kuvattu luokkien merkitys.

Kuva 34. Tieverkon luokitus vuonna 2050 (Liikennevirasto 2018)[11].

[11] Kts. Helsingin seudun tieverkon luokitus ja palvelutasotavoitteet (Liikennevirasto 2018)

Logistiikan poikittaisyhteyksiä Keski-Uudellamaalla täydennetään pitkällä tähtäimellä logistiikan tavoiteverkon ja kehittämispolun mukaisesti. Logistiikan kehittämispolun tavoitteena on ratkaista ongelmia oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti tukien maankäytön kehittämistä suunnittelualueella. Tavoiteverkko kehittää seudullista tieverkkoa siten, että valtatien 4 käytävästä muodostuu Järvenpää - Kantatie 45 -yhteyden kautta sujuva logistiikan laatureitti valtatien 3 suuntaan. Seudulliselle verkolle pyritään ohjaamaan mahdollisimman vähän läpikulkuliikennettä. Pitkämatkainen liikenne, jonka lähtö- ja määräpää ovat Helsingin seudun ulkopuolella, pyritään keskittämään ympäröiville valtateille 3, 4 ja 25 sekä Kehä III:lle. Valtatien 25 kehittäminen pitkällä tähtäimellä on tärkeää pohjoisena logistiikan poikittaisyhteytenä.

Keski-Uudenmaan poikittaisyhteyksien parantamisen kehittämispolku:

- Järvenpää - Kantatie 45 -yhteys (toteutus ennen vuotta 2030)
- Kehä IV -pohjoinen linjaus (suunnitteluvalmiuden edistäminen ennen vuotta 2030, toteutus vaiheittain maankäytön ja rahoituksen edellytysten täyttyessä)
- Hyvinkään itäinen ohikulkutie (ja itäinen radanvarsitie pitkän aikavälin varauksena pääosin maankäytön kehittämisen tarpeisiin, toteutus vaiheittain)

Vuoden 2050 liikenne-ennustemallin tavoiteverkko kuvataan tulevaisuuden jatkosuunnittelua varten. Siihen sisältyvät edellä mainitut liikennehankkeet vuoden 2030 jälkeen. Tieverkko kuvataan vuoden 2050 palvelutasokuvauksen mukaisesti (kuva 34). Liikenne-ennustemallin käyttö ohjeistetaan hankekohtaista suunnittelua varten. Hankekohtaisissa selvityksissä voidaan tarkastelukohteen mukaan täydentää tavoiteverkkoa.

6 Miten suunnitelma vaikuttaa?

Tavoitetasojen saavuttaminen

Lähes kaikki MAL 2019 -suunnittelulle asetetut tavoitteet ja tavoitetasot saavutetaan suunnitelman monipuolisella, tehokkaalla ja konkreettisella kokonaisuudella (kuva 35). Alla on kuvattu, mitkä suunnitelman toimenpiteet ovat keskeisiä tavoitetasoihin pääsemisessä ja mitkä ovat suunnitelman vaikutukset suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Sen jälkeen on kuvattu vaikutusten arvioinnin päätulokset MAL 2019 -tavoitteittain.

MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Liikenteen päästövähennystavoite saavutetaan vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat. Jos kaikkia päästöihin vaikuttavia keinoja ei saada käyttöön, tulee joitakin toimenpiteitä kiristää entisestään. Tarvittavat keinot tavoitteen saavuttamiseksi on esitetty kuvassa 25 sivulla 56.

Työvoimasaavutettavuus kuvaa seudun houkuttelevuutta ja kasautumisetujen hyödyntämistä. Työvoimasaavutettavuus paranee suunnitelman toimenpiteillä 16 % nykytilanteeseen nähden eli tavoitetaso (10%) ylittyy selvästi. Seutu on entistä houkuttelevampi yrityksille ja asukkaille. Ilman suunnitelman toimenpiteitä työvoimasaavutettavuus paranisi 12 %:ia (Ve0). Työvoimasaavutettavuuteen vaikuttaa myönteisesti väestön kokonaismäärän kasvu ja sijoittuminen hyvin saavutettaville alueille, etenkin seudun ydinalueille. Myös liikenteen sujuvoitumisella ja joukkoliikenteen lipun hinnan alentamisella on myönteisiä vaikutuksia mittarin arvoon. Tiemaksut ja tieliikenteen ruuhkautuminen puolestaan heikentävät työvoimasaavutettavuutta.

Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä on mahdollisuus hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Suurimmat MAL 2019 -suunnittelussa käytettävät keinot alueiden eriytymisen hillintään liittyvät etenkin maankäytön sijoittumiseen sekä asumisen monipuolisuutta koskeviin toimenpiteisiin. Suunnitelmassa esitetty konkreettinen myönteisen erityiskohtelun ohjelma, joka kohdistetaan kuntien itsensä määrittelemille alueille, auttaa pitämään tärkeään eriytymiskehityksen teemaan liittyviä toimenpiteitä esillä ja jakamaan hyviä käytäntöjä seudulla.

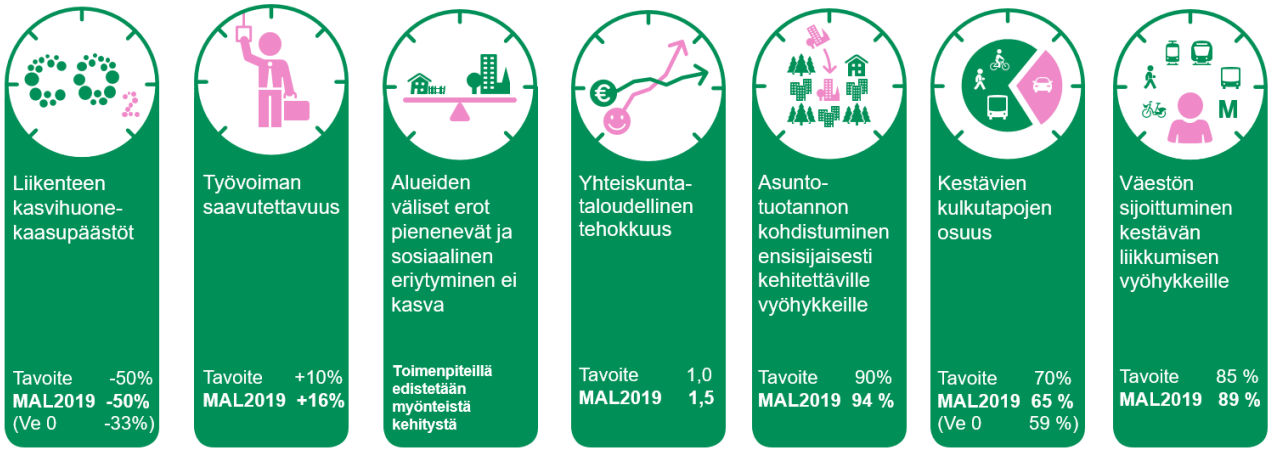
Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus eli järjestelmätasolla tehtävän kehittämisen hyöty-kustannus –suhde ylittää asetetun tavoitetason 1. Mittari osoittaa kuinka suuri on suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus suhteessa vertailuvaihtoehtoon (Ve0). Suunnitelmassa aikasäästöjen summa rahana on hieman suurempi kuin investointikustannukset eli 1,5. Varsinkin uudet pikaraitotiet tuovat isoja käyttäjähyötyjä. Tie- ja pysäköintimaksut muodostavat ison kustannuserän käyttäjille, mutta palautuvat tuloeränä julkistalouteen. Joukkoliikenteen suosion kasvu sujuvoittaa tieliikennettä ja vähentää onnettomuuksia.

Suunnitellusta asuntotuotannosta 94 % kohdistuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettäville maankäytön vyöhykkeille, jotka muodostettiin MAL 2019 -prosessin yhteydessä. Asetettu tavoitetaso (90%) ylittyy reippaasti. Mittarissa on tarkasteltu MAL 2019 -suunnittelussa muodostettua asuntorakentamisennusteen sijoittumista.

Suunnitelman toteutuessa yhä useampi seudun asukas kävelee, pyöräilee tai käyttää joukkoliikennettä autoilun sijaan arjen matkoilla. Kestävien kulkutapojen osuus on suunnitelmassa 65 % ja vertailuvaihtoehdossa 59 %. Kunnianhimoista tavoitetasoa 70% ei tämän mittarin osalta saavuteta. Maankäytön tiivistäminen hyvin saavutettaville alueille, joukkoliikenteen runkoyhteyksien kehittäminen, pyöräliikenteen toimenpiteet, kävely-ympäristöjen kehittäminen, liikenteen hinnoittelu ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen vaikuttavat myönteisesti kestävän liikkumisen lisääntymiseen seudulla.

Saavutettavuusvyöhykkeet (SAVU) kuvaavat seudun eri toimintojen, kuten palvelujen ja työpaikkojen, seudullista saavutettavuutta joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn näkökulmasta. Niiden avulla nähdään, mitkä ovat seudullisesti parhaita alueita kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kannalta ja minne maankäyttö kannattaa suunnata. Suunnitelmassa 89 % väestöstä sijoittuu kestävän liikkumisen vyöhykkeille vuonna 2030, mikä ylittää asetetun tavoitetason 85 %. Tunnuslukuun vaikuttaa myönteisesti erityisesti joukkoliikenteen lippujen hinnan alentaminen, maankäytön tiivistäminen ja joukkoliikenteen runkoverkon kehittäminen.

MAL 2019 -päämittarit tavoitetasoineen

Kuva 35. MAL 2019 –suunnitelmalle asetut tavoitetasot ja niiden saavuttaminen suunnitelman toimenpiteillä.

Vähäpäästöinen – Seutu kasvaa kestävästi ja vähentää päästöjä tehokkaasti

Ilmastonmuutoksen torjuminen on yksi keskeisimmistä ihmiskunnan haasteista nyt ja lähitulevaisuudessa. Kansainvälinen ilmastopaneeli on tuoreimmassa raportissaan (IPCC 2018) arvioinut, että nykyisillä päästötavoitteilla ei tulla pysymään 1,5 asteen lämpötilan nousussa, mistä aiheutuu vakavia seurauksia. Kaupungeilla ja kaupunkiseuduilla on keskeinen rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnittelussa on otettu etunoja etenkin liikenteen päästöjen vähentämisessä. MAL 2019 -suunnittelun kärkitavoitteena on leikata liikenteen CO2-päästöjä Helsingin seudulla vähintään 50 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Seudulle asetettu liikenteen päästövähennystavoite on mahdollista saavuttaa vuonna 2030, mutta se edellyttää, että kaikki suunnittelut toimet toteutuvat riittävällä voimakkuudella. MAL 2019 -suunnitelmassa on esitetty toimenpidepaketti liikenteen päästöjen vähentämiseksi, mikä on hyvä huomioida kuntien, muiden kaupunkiseutujen, Uudenmaan ja valtion päästövähennystoimenpiteiden valmistelussa. Ilmastotavoitteet todennäköisesti kiristyvät entisestään, ja Helsingin seudun on kyettävä vähentämään päästöjään asetettuja tavoitteita nopeammin. Tämä korostaa pikaista tarvetta toteuttaa esitettyjä vähennystoimia riittävän tehokkaasti. Helsingin seudun MAL 2019 -suunnittelu toimii suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä myös muille kaupunkiseuduille ja tahoille.

Suunnitelma edistää olemassa olevan yhdyskuntarakenteen tiivistymistä ja täydentymistä, mikä mahdollistaa yhä useammalle joukkoliikenteen käytön, pyöräilyn tai kävelyn myös arjen lyhyillä matkoilla. Etenkin joukkoliikenteen runkoverkon kehittämisellä, maankäytön tiivistämisellä ja joukkoliikenteen lippujen hintojen alentamisella on myönteisiä vaikutuksia kestävien kulkutapojen kasvuun koko seudulla.

Rakennetussa ympäristössä muodostuu merkittävä osuus kasvihuonekaasupäästöistä. Suunnitelman toimenpiteillä edistetään olemassa olevan rakennuskannan ja uudistuotannon energiatehokkuutta. Tavoitteena on myös kehittää ja hyödyntää kestäviä energiatuotannon ratkaisuja, älykkäiden energiaratkaisujen käyttöä ja edistää kiertotalousratkaisuja.

Suunnitelman toimien toteutuessa syntyy painetta luonto-alueille ja ekologisille yhteyksille sekä metsä- ja viheralueille etenkin tiivistettävillä alueilla (esim. Kehä I sisäpuolella). Toisaalta tiivistäminen ja keskittäminen tukee viherverkon säilymistä.

Maankäytön tiivistäminen aiheuttaa jonkin verran muutospaineita valtakunnallisesti merkittävien rakennetun kulttuuriympäristön alueilla (RKY 2009) ja maakunnallisesti merkittävillä kulttuuriympäristön alueilla pääasiassa pääkaupunkiseudulla. Muutokset kohdistuvat erityisesti Helsingin kantakaupunkiin sekä

raideverkoston läheisyyteen. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden läheisyyteen kohdistuu suunnitelmassa maankäytön osalta vähäisempää muutospainetta, koska ne sijaitsevat kauempana seudun ydinalueelta. Jatkosuunnittelussa alueiden rajauksilla ja suunnitteluratkaisuilla voidaan merkittävästi vaikuttaa vaikutusten syntyyn.

Houkutteleva – Kansainvälinen seutu houkuttelee yrityksiä ja asukkaita

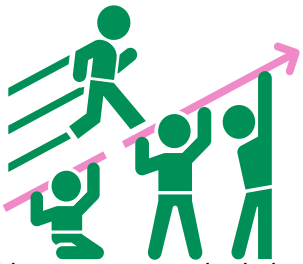

Helsingin seutu tuottaa yli kolmanneksen Suomen kansantuotteesta, seudulla sijaitsee lähes neljännes toimipaikoista ja kolmannes yrityssektorin henkilöstöstä. Talous ja väestö keskittyvät yhä selvemmin Helsingin seudulle, alueen toimiessa koko kansantalouden moottorina. Talouskasvu ja kansainvälinen kilpailu edellyttävät seudulta hyvää houkuttelevuutta ja saavutettavuutta niin paikallisesti, seudullisesti kuin kansainvälisesti. Suunnitelman toimenpiteillä vahvistetaan ja parannetaan seudun houkuttelevuutta niin työvoiman saavutettavuuden, arjen toimivuuden kuin elinkeinoelämän kannalta.

Suunnitelman toimenpiteiden ansiosta asuntojen saatavuus hyvissä sijainneissa paranee. Uudet asunnot sijoittuvat kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville alueille. Lisäksi asuntomarkkinoiden toimintaedellytykset paranevat. Näillä on myönteinen vaikutus sekä työvoiman saatavuuteen että työvoiman saavutettavuuteen. Työvoiman saavutettavuus paranee seudulla 16 % verrattuna nykytilanteeseen. Suunnitelma mahdollistaa sekoittuneen kaupunkirakenteen, missä asunnot ja työpaikat sijaitsevat tiiviimmin toistensa lähellä lyhentäen päivittäisiä matkoja. Sekoittunut kaupunkirakenne ja saavutettavuus ovat seudun kannalta positiivisia vetovoimatekijöitä.

Suunnitelma parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kun työvoimasaavutettavuus kasvaa, kuljetusten toimintavarmuus paranee ja matka-ajat lyhenevät. Liikkumisedellytykset kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä paranevat ja riippuvuus henkilöauton käytöstä vähenee. Henkilöautolla liikkuminen sujuvoituu ruuhkautumisen vähentyessä, mutta autoilun kustannukset hieman kasvavat.

Elinvoimainen – Taloudellinen tehokkuus takaa seudun kehittämisen ja toimivuuden

Kestävä ja vahva julkistalous luo perusedellytykset suunnitelman toimenpiteille ja seudun elinvoimaiselle kasvulle. Kokonaisuutena suunnitelman liikennehankeohjelma on yhteiskuntataloudellisesti tehokas. Yhteiskuntataloudellinen tehokkuus kuvaa suunnitelman tuottamien liikennehankkeiden yhteiskuntataloudellisten hyötyjen ja siihen käytettävien resurssien välistä suhdetta eli kokonaiskannattavuutta. Suunnitelman yhteiskuntataloudellinen tehokkuus hyöty-kustannussuhteena kuvattuna on 1,5. Laskennallisesti aika- ja kustannussäästöt sekä julkistalouden tulot ovat siis hieman suurempia kuin investointikustannukset.

Lisäksi on ollut oleellista arvioida julkistaloudellisesti rahoituspohjan realistisuutta niin, että siinä huomioidaan sekä seudun talouskasvun turvaaminen että mahdolliset pidemmän aikavälin epävarmuudet. Liikennejärjestelmän rahoitus kohdentuu suunnitelmassa pääosin joukkoliikennehankkeisiin. Suunnitelmassa päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi vähennetään tieliikenteen liikennesuoritteita muun muassa tiemaksujen avulla. Tiemaksujen tuotot kohdennetaan joukkoliikenteeseen ja maksujen haittoja kompensoiviin toimenpiteisiin ja hankkeisiin (esim. joukkoliikenteen lipun hinnan alentaminen ja palvelutason parantaminen sekä KUHA- hankkeet). Rahoituspohjan laajentuessa kuntien ja valtion rahoitustarpeen osuudet kokonaisinvestointimenoista seudulla laskevat hieman. Suunnitelman hankkeet ja jo päätetyt investointihankkeet ovat yhteensä arviolta noin 4,7 miljardia euroa 2020-luvulla, jotka mahtuvat laskennalliseen koko vuosikymmenen kattavaan budjettirajoitearvioon.

Seudun elinvoimaisuus hyötyy alueellisesta kasautumisesta. Kasautumisen voidaan arvioida kuvaavan osaltaan seudun talouden kehittymismahdollisuuksia, tehokkuutta ja ennakoivan innovaatioiden syntyä. Samalla alueella on tuolloin enemmän potentiaalisia asiakkaita sekä toisistaan hyötyviä yrityksiä, jolloin uudet ideat leviävät nopeammin. Suunnitelman toimenpiteiden seurauksesta vuonna 2030 maankäyttö tiivistyy ja valtaosa uusista asukkaista sijoittuu raidevyöhykkeille. Seudullisen elinvoimaisuuden tärkeä kuvaaja on myös työvoiman saavutettavuuden parantuminen.

Hyvinvoiva –Terveellinen ja turvallinen ympäristö mahdollistaa kaikille aktiivisen arjen

Terveellisyydestä, turvallisuudesta ja elinympäristöstä on pidettävä huoli, jotta seudulla viihdytään ja voidaan hyvin. Suunnitelman monipuolisilla toimenpiteillä lisätään elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Suunnitelman toimilla on mahdollista myös hillitä eriytymiskehitystä Helsingin seudulla. Hyvinvointi seudulla lisääntyy, mutta monet toimenpiteet edellyttävät paljon jatkosuunnittelulta. Yhä suurempi osuus väestöstä sijoittuu hyvin saavutettavissa oleville alueille sekä alueille, joissa väestötiheys on riittävä monipuolisille palveluille.

Asunnontuotannon korkea taso tukee kohtuuhintaisuuden tavoitteen saavuttamista ja mahdollistaa erilaisiin asumisen tarpeisiin vastaamisen. Asuntotuotannon riittäväksi tasoksi arvioitu 16 500 asuntoa vuodessa on tavoitteen kannalta sopiva kasvuvauhti. Täydennys- ja uudisrakentamisella voidaan parantaa alueiden viihtyisyyttä ja houkuttelevuutta, ja siten vähentää alueiden eriytymistä. Purkava lisärakentaminen voi olla hyvä väline eriytymiskehityksen hillintään.

Maankäytön tiivistäminen lisää lähisaavutettavuutta, mikä parantaa kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja lisää kestävien kulkutapojen käyttöä. Eri väestöryhmien liikkumismahdollisuuksien kannalta on positiivista, että suunnitelmassa noin 70 % uusista asukkaista sijoittuu raideliikenteen piiriin ja työpaikat sekä asuminen sijoitetaan pitkälti hyville joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn saavutettavuusvyöhykkeille. Riippuvuus henkilöautosta säilyy suurena kehysalueella raidekeskusten ulkopuolella. Näiden alueiden kannalta olennaisia ovat toimivat ja ennakoitavat matkaketjut, uudet liikkumispalvelut joukkoliikenteen täydentäjänä sekä riittävä ja ymmärrettävä joukkoliikenneinformaatio.

Tieliikenteen paikallishaitoille altistuva asukasmäärä laskee sekä vertailuvaihtoehtoon että nykytilanteeseen nähden. Terveyshaittojen ongelma-alueita ovat kuitenkin vilkasliikenteisten väylien varret sekä lentokentän lähialue. Pääväylien varsilla ongelmia voidaan torjua hyvällä suunnittelulla ja meluntorjunnan toteuttamisella. Astmaatikot, ikääntyvät ja lapset saavat suurimmat terveyshyödyt lähipäästöjen vähentymisestä. Tieliikenteen henkilövahingot vähenevät sekä nykytilanteeseen että vertailuvaihtoehtoon nähden. Myös jalankulun ja pyöräilyn turvallisuus paranee infrastruktuurin parantamisen myötä. Elinympäristöjen laadun vahvistamisella ja asuntokannan laadusta huolehtimisella voi olla merkittäviä vaikutuksia elinympäristön viihtyisyyteen ja hyvinvointiin, jos tavoitteet konkretisoituvat laaja-alaisiksi toimenpiteiksi.

Miten vuoteen 2050 ulottuva suunnitelma vaikuttaa?

Suunnitelman toimenpiteet vuoden 2030 jälkeen tukevat MAL-vision ja -tavoitteiden saavuttamista. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistavoite edellyttää kuitenkin vähennystoimien voimakasta käyttöä ja toimien aloittamista välittömästi. Koska rakenteelliset toimet vaikuttavat hitaasti ja vaikuttavuus kasvaa pitkällä aikavälillä, on tärkeää, että toiminnallisiin muutoksiin kiinnitetään riittävästi huomiota. On erittäin todennäköistä, että hiilineutraalisuustavoitteen saavuttaminen edellyttää päästöjen kompensointia ja hiilinielujen kasvattamista.

Tunnistetut toimenpiteet ovat jatkumoa vuoden 2030 suunnitelman päälinjauksille. Ne ovat strategisesti merkittäviä seudun kehityksen kannalta vuoden 2030 jälkeistä aikaa ajatellen ja toimintaympäristön muutos huomioiden. Seudun tavoitteiden kannalta merkittäviä asioita ovat etenkin seudun kasvun ohjaaminen ja liikenneverkon, erityisesti raideverkon kehittäminen niin, että seudullinen, valtakunnallinen ja kansainvälinen saavutettavuus tukevat asetettuja tavoitteita ja henkilöautoliikenteen kasvua saadaan hillittyä. Uuden maankäytön sijoittaminen tiivistävästi ja kestävästi tukee MAL 2019 -tavoitteita myös vuoden 2030 jälkeen. Raidevision ja sen toteuttamispolun laadinta yhdessä maankäytön kehittämisen kanssa luo edellytykset MAL-tavoitteiden mukaiseen etenemiseen ja liikennehankkeiden valintaan. Jatkosuunnittelussa on tarpeen kiinnittää huomiota siihen, millaisella yhteistyöllä ja toimintamalleilla MAL-yhteistyön lisäksi voidaan edistää esimerkiksi uusien palveluiden ja teknologioiden hyödyntämistä.

Kriittisiä asioita vuoden 2030 jälkeen, joihin tulee varautua ja luoda suunnittelulla valmiutta jo nyt, ovat ilmastonmuutoksen hillinnän tiukkeneva aikaikkuna ja hiilineutraalisuustoimenpiteet, ennakoitua suuremman väestönkasvun mahdollisuus ja sosiaalisten muutosten hallinta, teknologinen ja palvelukehitys sekä sään ääri-ilmiöihin sopeutuminen.

7 Miten tästä eteenpäin?

Suunnitelman toteuttaminen

MAL-2019 suunnitelmassa pyritään realistiseen ja konkreettiseen tavoitevuoteen 2030 tähtäävään toimenpiteiden toteuttamiseen. Suunnitelmassa määritetään tavoitteiden saavuttamista palveleva maankäytön ja asumisen kehittäminen sekä niitä tukevat liikennejärjestelmän toimenpiteet. Suunnitelman pohjalta valmistellaan ja solmitaan vuoden 2019 aikana MAL-sopimus 2020-2023 valtion, seudun kuntien ja HSL:n kesken. MAL-suunnitelma ja sopimus tulee yhteensovittaa valtakunnallisen 12–vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisesta määrätään laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on 12-vuotinen ja se laaditaan eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön johdolla. Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma valmistellaan ensimmäistä kertaa seuraavalla hallituskaudella (2019-). Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tulee huomioida Helsingin seutu kansainvälisen kilpailukyvyn näkökulmasta sekä tunnistaen valtakunnan suurimman keskuksen tarpeet. MAL 2019 –suunnitelma kuvaa ne keskeiset toimenpiteet, millä kasvavan seudun liikennejärjestelmän toimivuus turvataan ja liikenteen ilmastotavoitteet saavutetaan. Seudun sisäisen liikkuvuuden lisäksi on valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa otettava huomioon myös seutua leikkaavien valtakunnallisten yhteyksien tarpeet. Helsingin seutu on aktiivisesti mukana tässä ja tuo kaupunkiseutunäkökulmaa työhön.

Suunnitelma valmistuu kevään 2019 aikana, jonka jälkeen on tarpeen viestiä suunnitelmasta ja sen sisältämistä toimenpiteistä kattavasti eri keinoin. Myös vaikutusten arvioinnin aineistojen hyödyntäminen on tärkeää. Suunnitelman ja vaikutusten arvioinnin aineistoja tullaan jakamaan myös erillisen karttasovelluksen avulla, jolloin aineistojen joustava hyödyntäminen on mahdollista kaikille kiinnostuneille.

Suunnitelmassa ja sen liiteaineistona olevissa toimenpidekorteissa on kiinnitetty huomiota vastuutahojen tunnistamiseen, jotta toimenpiteiden toteutus etenee ja niiden seuranta mahdollistuu.

Suunnitelmaan välittömästi liittyvät jatkotyöt

MAL 2019 suunnitelmassa on tunnistettu jatkotoimenpiteitä, joista monet liittyvät eri hankkeiden eri vaiheissa olevaan suunnitteluun. Tämän lisäksi käynnistetään seudun MAL-suunnittelussa seuraavat, tavoitteita edistävät merkittävät jatkotyöt:

- Maankäyttö: Seudullinen täydennysrakentamisselvitys
- Asuminen: Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
- Liikenne: Tiemaksujärjestelmän iteroiva suunnittelu ja vaikutusten arviointi

Suunnitelman seuranta

MAL-sopimuksen seuranta tapahtuu sopijaosapuolten edustajien vuosittaisen seurantakokouksen sekä sen valmistelusta vastaavan MAL-sihteeristön toimesta. HSY vastaa seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista. Maankäytön ja asumisen seurantatiedon tuottamista varten on perustettu MAL-seurantatietoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii HSY. Liikenteen seurantatiedot tuottaa Helsingin seudun liikenne (HSL) yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. HSY vastaa yhteisten seurantaraporttien kokoamisesta. MAL-sopimuksen seuranta on ollut systemaattista ja kattavaa ja seurantaa on tarkoituksenmukaista jatkaa ja kehittää edelleen.

Suunnitelman tavoitteet ja tavoitetasot ovat seurannan lähtökohtana. Seurannassa on tarpeen näyttää, kuinka hyvin toimenpiteitä toteutetaan suunnitelman mukaisesti ja saavutetaanko tavoiteltuja vaikutuksia. Seurannan kehittämisessä on tärkeää hahmottaa maankäytön, asumisen ja liikenteen kokonaisuus siten, että luodaan kokonaisvaltainen kuva seudun kehityksestä.

Päämittareilla ja tukimittareilla on ollut MAL 2019 –suunnitelman vaikutusten arvioinnissa tärkeä rooli. Mittarit ja niiden muodostaminen on tullut vaikutusten arvioinnissa tutuksi, ja niiden hyödyntäminen on perusteltua myös jatkossa. Liikennemallia on kehitetty siten, että mittariarvoja saadaan laskettua suoraviivaisesti.

Liikenteen päästövähennystavoite on velvoittava MAL 2019 –suunnitelmassa. Päästökehitys on keskeinen seurannan kohde jatkossa. Seurantaa tulee kehittää ja harkita myös, voitaisiinko kaikkiin seudun maankäyttö- ja liikennehankkeisiin kaikilla suunnittelutasoilla liittää systemaattinen päästötarkastelu. Tällöin saataisiin laajaa ja kattavaa tietoa liikenteen päästökehityksestä.

MAL 2019 –suunnitelman liikenneinvestoinnit

(Kustannukset perustuvat talven 2018-2019 arvioihin)

Päätetyt/rakenteilla olevat hankkeet (Ve0)

Klaukkalan ohikulkutie
Pasila-Riihimäki 1. vaihe, Pasilan läntinen lisäraide ja Helsingin ratapihan toimivuuden parantaminen
Länsimetro Matinkylä-Kivenlahti
Raide-Jokeri
Kruunusillat
Helsingin kantakaupungin raitioverkon laajennukset (Ilmalaan, Jätkäsaareen, Hernesaareen, Kalasatamaan)
Uudet runkolinjat ja nykyisten jatkeet (500, 510, 530, 560 Matinkylään, 570)

Liikenneinvestoinnit vuoteen 2030 mennessä

Jatkuvat teemapaketit

Liikenneinfran pienet parantamishankkeet (KUHA)	300 M€ (30 M€/vuosi)
Pyöräliikenteen pääverkko	200 M€ [12]
Helsingin raitioliikenteen kehittämisohjelma	60 M€
Helsingin seudun pääväylien liikenteenhallinta	20 M€
Liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma	80 M€ [12]
Meluntorjunnan toimintasuunnitelma	67 M€ [12]

Pikaraitiotieverkon kehittäminen

Vihdintien pikaraitiotie Pohjois-Haagaan	48 M€ [13]
Pikaraitiotie Mellunmäki-Tikkurila-Aviapolis-Lentoasema	260 M€ [14]
Viikin-Malmin pikaraitiotie	200 M€
Tuusulanväylän pikaraitiotie Käskynhaltijantielle	25 M€
Pikaraitiotie Matinkylä-Suurpelto-Kera-Leppävaara	182 M€

Raskas raideliikenne

Espoon kaupunkirata Leppävaara-Kauklahti	275 M€
Lähijunaliikenteen varikot (Päärata ja Rantarata)	100 M€
Pisararata	1500 M€
Metron kapasiteetin varmistaminen	
− Metron kääntöraide Matinkylässä	100 M€
− Metron automatisointi	226-277 M€
Pasila - Riihimäki kapasiteetin parantaminen 2. vaihe	273 M€
Kerava-Nikkilä rata henkilöliikenteelle	31 M€
Rautatieliikenteen jatkuva kulunvalvontajärjestelmä vähintään ERTMS taso 2	

Liittymät, jotka edellytyksenä maankäytön kehittymiselle

Kuninkaantammen eritasoliittymä ja Hämeenlinnanväylän lisäkaistat	45 M€
Malmin uuden maankäytön yhteydet ja Lahdenväylän parantaminen	93 M€
Kehä I Maarinsolmu ja Hagalundin tunneli	46 M€ + tunneli

Tieverkon kehittäminen ja logistiikka

Kehä III välillä Askisto - Pakkala	40 M€
Raskaan liikenteen taukopaikat	20 M€
Keski-Uudenmaan logistiikan poikittaisyhteydet	
− 1. vaihe Järvenpää – kt 45	46 M€
− Kehä IV –tason yhteyden (mt 152) suunnitteluvalmiutta edistetään	
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Kehä III-Koivukylänväylä	15 M€
Lahdenväylän (Vt 4) lisäkaistat Koivukylänväylä-Kulomäentie	18 M€

[12] Voivat toteutua osittain KUHA-kokonaisuudessa
[13] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 129 M€
[14] Kustannusarvioksi päivittyi suunnitelman vaikutusarvioinnin jälkeen 340 M€

14 § **Detaljplaneändring 002364 samt tomtindelning och ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3**

VD/8716/10.02.04.01/2017
HP/TLA/TKA/MKU/LL/EA/KW

Med detaljplaneändringen föreslås att man i stället för Svallgrändens köpcentrum som ska rivas bygger en ny, till sin arkitektur högklassig bostads- och affärsbyggnad (3 490 k-m^2) bestående av ett flervåningshus med åtta våningar och en flygel med en våning dit affärslokaler, en del av bilplatserna och en takgård förläggs. Byggnaden anpassas på detta sätt till stadsstrukturen i norra Myrbacka och Strömfåravägens stadsbild.

Detaljplaneändringen gäller en del av kvarteret 15652 samt gatuområdet i stadsdel 15, Myrbacka. Ändringen gäller kvarteret 15653 och en del av kvarteret 15652 samt gatuområdet i den detaljplan som upphävs.

Tomtindelningen och ändringen av tomtindelningen gäller en del av kvarteret 15652.

Området ligger i norra Myrbacka på adressen Svallgränden 1–3 och gäller kvarteret 15653 och tomt 10 markerad som LPA-område i kvarteret 15652 samt gatuområdet i stadsdel 15, Myrbacka. Planeringsområdet gränsar i norr till en bostadstomt på adressen Svallgränden 5, i söder till Strömfåravägen, i öster till bostadstomten intill och i väster till Svallgränden. På planeringsområdet ligger Svallgrändens köpcentrum, ett parkeringsområde, en öppen plats samt Svallstigens gatuområde.

Den som ansöker om detaljplan
Kiinteistö Oy Myyrinmäki.

Markägare
Planändringsområdet är privatägt med undantag av gatuområdena.

Deltagare i beredningen av planen
Utöver stadens egna sakkunniga har Kari Leppänen Arkkitehdit Oy, Optiplan Oy och Helimäki Akustikot Oy deltagit i beredningen av planförslaget i egenskap av konsulter och T2H Oy i egenskap av byggherre.

Generalplanen
Planändringsområdet är effektivt bostadsområde (A1) i den generalplan med rättsverkningar som godkändes i stadsfullmäktige 17.12.2007. Planeringsområdet ligger på cirka 350 meters avstånd från Klippsta station (LJ) vid Ringbanan.

Detaljplaneändringen
Syftet med planarbetet är att möjliggöra lämpligt kompletteringsbyggande i stadsstrukturen. Med detaljplanen ändras det nuvarande kvartersområdet för bostads-, affärs- och kontorsbyggnader (AL) och gatuområdet som reserverats för gång- och cykeltrafik på Svallgränden till kvartersområde för bostadshus (AK). Den befintliga köpcentrumbyggnaden rivs och i dess ställe föreslås ett flervåningshus med åtta våningar och affärslokaler i stensfotsvåningen. För boende föreslås en våningsyta på cirka 3 300 m2-vy, vilket möjliggör cirka 80–90 bostäder för 85–95 invånare. Till bostadshusets markplansvåning mot Strömfåravägen och den intilliggande öppna platsen föreslås affärs- och servicelokaler på 190 m2-vy. I bostadshusets sydöstra hörn ska gemensamma utrymmen som betjänar boendet placeras. Den faktiska

uteplatsen har placerats på taket på byggnadsmassan med en våning. Till norra delen av kvartersområdet (AK) anvisas en körförbindelse på vilken service och körning till tomten tillåts. En del av bilplatserna placeras i en parkeringsanläggning, en del placeras på marknivå i LPA-området. I planbestämmelserna har man speciellt betonat arkitekturen i kvarteret som genomgår en förnyelse samt kopplingen till stadsstrukturen i området.

Svallgrändens köpcentrum har i flera utredningar konstaterats vara väldigt betydelsefull till sitt kulturhistoriska värde, men det är i dåligt skick och därför är det delvis tomt. I planarbetet har också ett alternativ undersökts om att bevara köpcentrumet och ett alternativ om delvis nybyggnad. Stadsplaneringen lät göra en utredning om möjligheterna för återanvändning av Svallgrändens köpcentrum, vilken utarbetades av Optiplan Oy. Alternativet om att riva köpcentrumet i enlighet med detaljplaneändringen är motiverat på grund av byggnadens dåliga skick, den delvisa oanvändbarheten och av kostnadsskäl. Utöver detta får Myrbacka fler nya, lättillgängliga och välisolerade bostäder med tanke på ljud och värme.

Köpcentrumet innehåller inte någon dagligvarubutik, den ligger på granntomten.

Förfarande för deltagande och växelverkan
Ett program för deltagande och bedömning i enlighet med MBL 63 § gjordes upp 1.2.2018.

I Vantaan Sanomat har 3.2.2018 meddelats om att planen blivit aktuell i enlighet med MBL 62 § och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. Åsikterna skulle lämnas in före 2.3.2018 (MBL 62 §) och genom separat hörande före 3.8.2018. Det lämnades in 16 åsikter, varav två kommer från ett och samma bostadsbolag. Dessutom ordnades ett invånarmöte om projektet 12.2.2018 och separat hörande av grannfastigheterna 14.6.2018. I åsikterna lyfte man fram bland annat de affärslokaler som står tomma idag och bevarandet av antalet bilplatser. En del av invånarna upplevde att byggandet överskuggar de omkringliggande bostadshusen.

Stadens markpolitiska riktlinjer
Detaljplanearbetet följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9).
Planläggningsarbetet gäller delvis mark som ägs av Vanda stad och medför 3 300 m^2-vy ny bostadsvåningsyta (cirka 85–90 bostäder).

Avtal
Detaljplaneändringen omfattas av markanvändningsavtal.

Ändringskostnaderna betalas av sökanden Kiinteistö Oy Myyrinmäki och för stadsstyrelsen föreslås att avgiftsklass 4 (18 000 €) plus en extraavgift för att utarbeta tomtindelningen (1 000 €), sammanlagt 19 000 €, fastställs.

Stadsplaneringsnämnden 5.11.2018 § 13

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att

a) förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats 5.11.2018, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §.

b) stadsplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,

c) avgiftsklass 4 fastställs och det konstateras att sökanden Kiinteistö Oy Myyrinmäki betalar ändringskostnaderna (18 000 €), plus en extraavgift för att utarbeta tomtindelningen (1000 €), sammanlagt 19 000 €.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 12.11.2018 § 26

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att

a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats det 5.11.2018, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §.
b) stadsplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden, och
c) fastställa avgiftsklass 4 och konstatera att sökanden Kiinteistö Oy Myyrinmäki betalar ändringskostnaderna (18 000 €), plus en extraavgift för att utarbeta tomtindelningen (1000 €), sammanlagt 19 000 €.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Framläggning
Förslaget till detaljplaneändring och förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagt 28.11.2018–2.1.2019 med stöd av MBF 27 §.

Under denna tid inlämnades tre anmärkningar med förslag på att

- byggnaden får ha högst tre eller fyra våningar,
- planförslaget ska förkastas,
- köpcentrumet inte bör rivas, man ska börja bereda en skyddsplan för norra delen av Myrbacka.

Anmärkningarna och genmälena medföljer som bilaga.

Utlåtanden
Stadsstyrelsen beslutade 12.11.2018 berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Av stadsmuseet begärdes ett utlåtande enligt vilket områdets kulturhistoriska värden i anslutning till köpcentrumbyggnaden utplånas om planen förverkligas.
Men enligt byggnadstillsynens bedömning är byggnaden huvudsakligen tom och går inte att renovera ekonomiskt eller tekniskt på grund av det dåliga skicket.

Utlåtandet och svaret ingår som bilaga.

Justeringar
Planbeskrivningen har justerats.

Stadsplaneringsnämnden 25.2.2019 § 8

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att
a) svar ges på anmärkningarna och utlåtandet i enlighet med bilagan,
b) förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats 25.2.2019, förs till stadsfullmäktige för godkännande.
c) information om beslutet att godkänna planen skickas till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Behandling:
Stadsplaneringsnämndens ledamot Maija Vanhanen föreslog att ärendet återremitteras för ny beredning. Förslaget förföll i brist på understöd.
Beslut:
Stadsplaneringsdirektörens förslag godkändes.

———

Stadsstyrelsen 4.3.2019 § 23

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge svar på anmärkningarna och utlåtandet i enlighet med bilagan,
b) föra förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats 25.2.2019 till stadsfullmäktige för godkännande.
c) skicka information om beslutet att godkänna planen till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Avtal:
Markanvändningsavtalet i ärendet undertecknades 28.2.2019.

———

Stadsstyrelsen 25.3.2019 § 29

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge svar på anmärkningarna och utlåtandet i enlighet med bilagan,
b) föra förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats 25.2.2019 till stadsfullmäktige för godkännande.
c) skicka information om beslutet att godkänna planen till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Beslut:
Stadsstyrelsen beslutade enhälligt att bordlägga ärendet till följande sammanträde.

———

Stadsstyrelsen 8.4.2019 § 22

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge svar på anmärkningarna och utlåtandet i enlighet med bilagan,
b) föra förslaget till detaljplaneändring nr 002364 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 15 Myrbacka/Svallgränden 1–3, som daterats 25.2.2019 till stadsfullmäktige för godkännande.
c) skicka information om beslutet att godkänna planen till dem som begärt om detta i enlighet med MBL 67 §.

Behandling:
Under behandlingen av ärendet föreslog stadsstyrelsens I vice ordförande Säde Tahvanainen understödd av ledamoten Pirkko Kotila att ärendet återremitteras för ny beredning.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder en fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder att ärendet återremitteras för ny beredning röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes. Vid omröstningen gavs sex (6) ja-röster (Juurikkala, Kaira, Multala, Norrena, Orpana, Rokkanen) och sex (6) nej-röster (Abdi, Hakulinen, Kaukola, Kotila, Puoskari, Tahvanainen). Eftersom de givna rösterna fördelade sig jämnt i omröstningen, kommer det förslag som ordföranden röstade för att utgöra beslutet, vilket innebär att man fortsatte behandlingen av ärendet.
Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 14

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring 002364 och förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen 15 Myrbacka/Svallgränden, som daterats 25.2.2019.
Behandling:
Stadsfullmäktiges ledamot Jouko Jääskeläinen föreslog under behandlingen av ärendet att ärendet återremitteras för beredning. Återremitteringen understöddes av centerns fullmäktigegrupp, vänsterförbundets fullmäktigegrupp och socialdemokraternas fullmäktigegrupp.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder en fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder att ärendet återremitteras för ny beredning röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes. Vid omröstningen avgavs 32 ja-röster och 33 nej-röster, varför ärendet återremitterades för beredning.
Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att återremittera ärendet för beredning.

Bilagor:
- Redogörelse för detaljplaneändringen 25.2.2019
- Anmärkningar och svar 25.2.2019
- Utlåtande och svar 25.2.2019
- Omröstningsprotokoll, fge 20.5.2019 § 14

Anvisningar för sökande av ändring: 1 Besvärsanvisning

Närmare information:
Timo Kallaluoto, områdesarkitekt, tfn 050 312 2132, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Kuohukuja 1–3

Kuohukujan ostoskeskuksen tilalle asuntoja ja liiketilaa

ASEMAKAAVAN MUUTOS NRO 002364

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 25.2.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002364.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

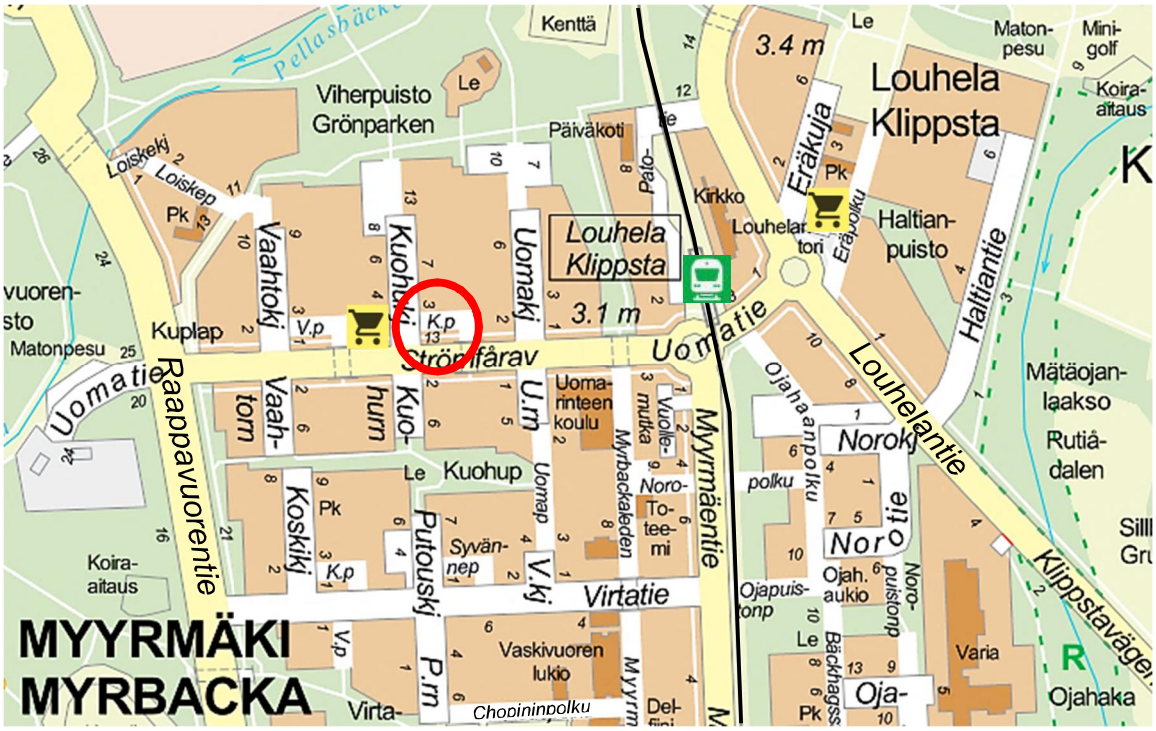
Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja korttelinosalle uuden asuin- ja liiketalon rakentaminen.

Asemakaavan muutos
Vantaan kaupunki, kaupunginosa 15 Myyrmäki
Osa korttelia 15652 sekä katualuetta

Tonttijako ja tonttijaon muutos
Osa korttelia 15652

Kaavan laatija: Johanna Rajala, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 050 302 8975.

Kaava-alueen sijainti
Kuohukuja 1 – 3.

Alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Kiinteistö Oy Myyrinmäen kaavamuutoshakemus 29.9.2017.
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 1.2.2018, mielipiteet 2.3.2018 mennessä.
- Erillinen kuuleminen 1.6.2018, mielipiteet 3.8.2018 mennessä.
- Asukastilaisuus 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus 14.6.2018.
- Nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 28.11.2018 – 2.1.2019.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä ... 4
2. Lähtökohdat ... 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista ... 5
2.2 Suunnittelutilanne ... 11
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet ... 14
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo ... 14
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö ... 14
3.4. Asemakaavan tavoitteet ... 15
3.5 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot ... 26
4. Asemakaavan kuvaus ... 34
4.1 Kaavan rakenne ... 34
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen ... 35
4.3 Aluevaraukset ... 35
4.4 Kaavan vaikutukset ... 36
4.5 Ympäristön häiriötekijät ... 41
4.5 Nimistö ... 41
5. Asemakaavan toteutus ... 42
6. Kaavatyöhön osallistuneet ... 42
7. Asemakaavan seurantalomake ... 43
8. Asemakaavakartta ja –määräykset ... 45
9. Muu suunnitelma-aineisto ... 50

LUETTELO KAAVAA KOSKEVISTA SELVITYKSISTÄ

- Liite 1. Kuohukuja 1, rakennushistoriaselvitys, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017
- Liite 2. Ostarien uudet konseptit, Kuohukuja 1, Optiplan Oy 1.6.2018
- Liite 3. Meluselvitys, Koy Myyrinmäki, Helimäki Akustikot 29.5.2018
- Liite 4. Varjoanalyysit, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 8.6.2018

Edelliset ovat luettavissa https://www.vantaa.fi/uutisia/ajankohtaiset_kaavat/myyrmaen_kaavat/myyrmaen_kaavat_arkisto/101/0/137195 ja ne on referoitu tässä kaavaselostuksessa.

Muita lähteitä:

- Olli Helasvuo & Niina Vainio; Laatua laitakaupungilla – Vanaan ostoskeskukset 1961–1986. Vantaan kaupunginmuseo ja Vantaan kaupunkisuunnittelu, C8:2008
- Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961–1986 maankäytön mahdollisuuksista, Kala 18.5.2015, Kh 8.6.2015 tiedoksi
- KOy Myyrinmäki; Laskelma korjauskustannuksista 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Selvitys kiinteistön kunnosta, kannattavuudesta ja vuokrausasteesta 25.8.2017
- KOy Myyrinmäki; Tiilijulkisivujen kuntotutkimus ja vesikaton kuntokartoitus 31.12.2013
- KOy Myyrinmäki; Vesivahingon kosteuskartoitus 10.2.2016

1. TIIVISTELMÄ

Asemakaavamuutoksella esitetään uutta arkkitehtuuriltaan korkeatasoista asuinrakentamista ja liiketilaa Kuohukujan ostoskeskuksen tilalle yhteensä 3490 kem2. Kortteli koostuu 8-kerroksista asuinkerrostalosta ja 1-kerroksisesta siipirakennuksesta, johon sijoittuvat liiketilat ja osa autopaikosta sekä kattopiha. Rakennuskokonaisuus sovitetaan näin Pohjois-Myyrmäen kaupunkirakenteeseen ja Uomatien varren kaupunkikuvaan.

Asemakaavalla muutetaan nykyinen asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Lisäksi 1 metrin levyiset kaistaleet Kuohukujan puoleista tontinosaa AL- ja LPA-korttelialueilla otetaan katualueeksi, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan mahtumaan katualueelle. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksinen asuinkerrostalo ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3300 kem2, mikä mahdollistaa noin 80-90 asuntoa 85-95 asukkaalle. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 kem2. Asuinrakennuksen kaakkoiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassan katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle.

Kuohukujan ostoskeskus on monissa selvityksissä todettu kulttuurihistorialliselta arvoltaan erittäin merkittäväksi. Kaavatyössä on tämän takia tutkittu myös ostoskeskuksen säilyttävä vaihtoehto sekä osittainen uudisrakentamisvaihtoehto. Ostoskeskus on kuitenkin heikkokuntoinen ja siksi pääosin tyhjillään. Rakennusvalvonta on arvioinut, että rakennus ei ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Havainnekuva uudisrakennuksesta lounaasta. / Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 14.9.2018.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Myyrmäki on rakennettu osaksi Haaga – Vantaan nauhakaupunkia ja läntisen Vantaan aluekeskukseksi. Aluerakentamissopimus solmittiin 1967. Sen jälkeen kaupunginosaa on rakennettu kaikkina vuosikymmeninä. Martinlaakson rautatie valmistui 1975 ja Kehärata 2015.

Myyrmäki sijaitsee liikenteellisesti erinomaisella paikalla Kehäradan varrella ja lähellä Hämeenlinnanväylää. Yhteydet Helsingin keskustaan, lentoasemalle ja muualle pääkaupunkiseudulle ovat hyvät. Muita vetovoimatekijöitä ovat erinomainen palvelutarjonta, virkistysalueet ja yhteisöllisyys. Kaupunkikulttuuri kukoistaa etenkin Myyrmäki-liikkeen ansiosta. Alue on profiloitunut myös katutaiteen kaupunginosana. Kaavoituksen pääpaino on nyt Myyrmäen keskustassa. Uudet kaavoituskohteet sijoittuvat tiiviisti nykyiseen kaupunkirakenteeseen kehäradan vaikutusalueelle.

Kuohukujan ostoskeskus liittyy Myyrmäen pohjoisosan aluerakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Kokonaisuus on hyvin säilynyt. Rakennuksen itäpuolella on pieni toriaukio, josta noustaan portaita pitkin ostoskeskuksen paviljongeille. Aukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa.

Kiinteistö Oy Myyrinmäki on teetetty ostoskeskusrakennuksesta ulkopuolisen asiantuntijan kuntotutkimuksen. Tutkimuksen mukaan rakennus on niin huonossa kunnossa, että sen taloudellinen käyttö on elinkaarensa päässä. Kuntotarkastuksen lisäksi rakennuksessa on tehty kartoituksia sattuneiden vesivahinkojen johdosta. Rakennuksen tiloista on käytössä enää vain kolmannes.

Ilmakuva kaavamuutosalueesta ja lähiympäristöstä.

2.1.2 Luonnonympäristö

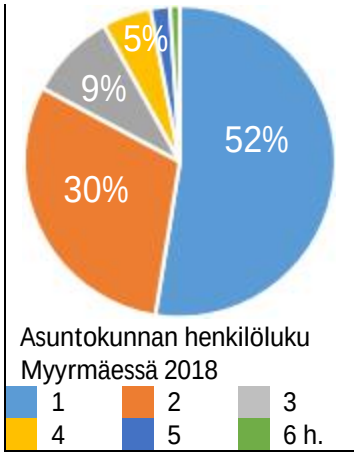
Maisemakuva ja -rakenne
Alue sijoittuu Myyrmäen pohjoisosaan moreeniselänteelle, joka kohoaa monin paikoin yli 48 metrin korkeuteen. Tällä selänteellä kulkee myös Mätäjoen ja Pitkäjärven valuma-alueiden välinen vedenjakaja. Kuohupuisto on yksi korkeimmista lakialueista, jonka korkein kohta on 48,6 metrin korkeudella. Siellä on vielä näkyvissä maiseman alkuperäinen luonne, jossa on komeita kallioita ja mäntyjä. Nykyisin suurin osa kaupunginosan pintamaasta on kuitenkin täyttömaata.

Vesistöt ja vesitalous
Nykytilanteessa kaava-alue on osin vettä läpäisemätöntä katto- ja asfalttipintaa ja osin puoliläpäisevää hiekkakenttää. Tonttien kuivatus perustuu yleiseen hulevesiviemäröintiin. Kaava-alueen länsiosan hulevedet johdetaan Pellaksenojaan ja edelleen Varistonojaa Pikkujärveen ja Pitkäjärveen ja lopulta Espoossa mereen. Kaava-alueen itäosan hulevedet johdetaan Mätäojaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä
Kaava-alue on täyttömaata.

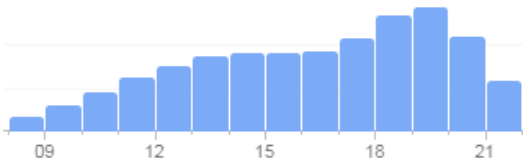
Topografia
Alue viettää hieman länteen. Maaston korko vaihtelee +41,9 ... 44,0 metrin välillä.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys
Myyrmäki on Vantaan väkirikkain kaupunginosa, asukkaita nyt noin 16 800 henkeä, ja asukastiheydeltään suurin, 6 000 asukasta/km2. Väkiluku on kasvanut täydennysrakentamisella koko vuosikymmenen. Asunnoista lähes kaikki ovat kerrostaloissa. Myyrmäessä asuntokunnista puolet on yhden hengen talouksia ja asuntokunnan keskikoko on 1,8 henkeä. Asuntojen keskikoko on 62 m2, yksiöitä on 17 %. Myyrmäkeläisten ikärakenne on nykyisin senioripainotteinen (65+ vuotiaita 23 %). Myös vieraskielisten osuus on kasvanut ja on nyt 23 %. Myyrmäen suuralueella on 56 000 asukasta. (2018)

Palvelut ja työpaikat
Myyrmäki on läntisen Vantaan aluekeskus, josta löytyy runsaasti julkisia ja kaupallisia palveluita. Kaupallisen ytimen muodostavat Myyrmannin ja Isomyyrin kauppakeskukset. Kaupunginosassa on erinomaiset vapaa-ajan palvelut. Alueella sijaitsee urheilutalo, uimahalli ja urheilupuisto. Myyrmäki on myös koulutuspalveluiden keskus.

K-market Myyrvalinta, Uomatie 15, asiakaskäynnit perjantaina. Google

Myyrmäessä on runsaasti työpaikkoja, noin 5 000 (2016), määrä on pysynyt viime vuodet ennallaan. Suurin osa alueen työpaikoista sijaitsee Kehäradan asemien läheisyydessä.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Suunnittelun kohteena oleva alue sijaitsee Myyrmäen pohjoisosassa Uomatien varrella noin 350 metrin päässä Kehäradan Louhelan asemasta. Suunnittelualue sijaitsee alueella, josta Myyrmäen rakentaminen alkoi 1960-luvulla ja vähitellen alue rakentui pohjoisesta etelään päin. Keskustan vuonna 1975 vahvistettu asemakaava perustuu arkkitehtikilpailun voittaneeseen ehdotukseen. Myyrmäen asuinalueet ovat tunnistettavia eri vuosikymmeniltä.

Uomatietä rajaavat rakennusten päädyt sekä niihin liittyvät 1-kerroksiset liiketilasiivet. Kaava-alueen ympärillä on 4-8-kerroksisia asuinkerrostaloja. Viereisissä kortteleissa Uomatien varressa sijaitsee kaupallisia palveluita muun muassa R-Kioski ja K-market.

Kuohukujan ostoskeskus.

R-kioski, Uomakuja 2. JRa 2018

Rakennettu kulttuuriympäristö

Kuohukujan ostoskeskusrakennus on vuodelta 1972 ja sen on suunnitellut Arkkitehtitoimisto Uniplan ky / Ilpo Hälvä. Rakennus on säilynyt osittain liikerakennuksena. Pääosa tiloista on tyhjillään. Ostoskeskus on mittakaavaltaan pieni ja suunnittelultaan oman aikansa edustava esimerkki. Vantaan kaupunginmuseon ylläpitämässä *Kirsti-tietokannassa* rakennuksen kulttuurihistoriallinen arvo on luokkaa erittäin merkittävä, R1. *Laatua laitakaupungilla –inventoinnissa* (2008) ostoskeskusta on kuvattu muun muassa näin: Ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jonka rakennusosat vaikuttavat tarkasti suunnitelluilta ja ne on toteutettu huolellisesti. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin, Eino Tuompon vuonna 1969 suunnittelemiin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennus edustaa 1960-70-lukujen ostoskeskuksille ominaisen liimapuuarkkitehtuurin viimeisteltyä parhaimmistoa. Kokonaisuus on erittäin hyvin säilynyt.

Selvitys Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1961-1986 maankäytön mahdollisuuksista (2015) sisältää inventointikortit ostareista. Tällä tietokannalla on pyritty hahmottamaan jokaisen ostoskeskuksen tai kauppakeskuksen kohdalla sen merkitystä osana Vantaan paikallishistoriaa, alueen kokonaisuutta sekä kehittymisen edellytyksiä. Lopullisesti kohteiden tulevaisuus ratkaistaan asemakaavoittamalla. Inventoinnissa Kuohukujan ostoskeskuksen todetaan liittyvän Myyrmäen pohjoisosan alue-rakentamiseen. Ostoskeskuksen ympäristö on osa Uomatien ja risteävien jalankulkureittien muodostamaa, miellyttävää jalankulkuympäristöä. Ostoskeskus liittyy tiiviisti sen molemmin puolin oleviin asuinkerrostaloihin niiden matalien liiketilasiipien, porttikäytävien ja toistuvien aukiosommitelmien myötä. Rakennuksen itäpuolinen pieni toriaukio muodostaa viihtyisää julkista ulkotilaa. Ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on todettu olevan vähäinen ja sen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-tekniseesti korjattavissa. Kuitenkin rakennushistorialliselta arvoltaan ostoskeskus on inventoinnissa esitetty erittäin merkittäväksi.

Kuohukujan ostoskeskus.

Ostoskeskuksen itäpuoleinen aukio. JRa 2018

Kuohukujan ostoskeskuksen (1972) jälkeen Myyrmäkeen ovat valmistuneet Myyrinpuhos (1975), Isomyyri (1985), Myyrmanni (1994) ja uusi Louhelan ostoskeskus (2012).

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto, jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä säilyttävä ja osittain säilyttävä tarkastelu.

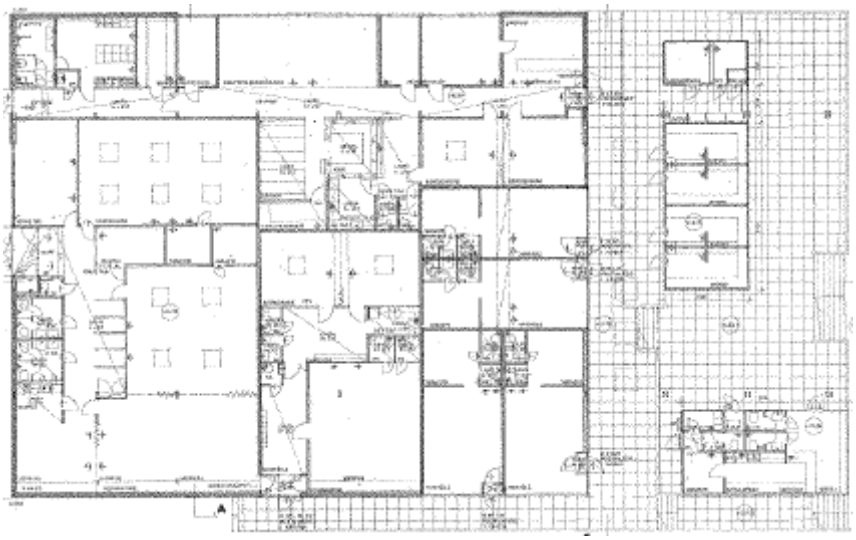
Rakennushistoriallinen selvitys, yhteenveto
Asemakaavamuutosta varten Kuohukujan ostoskeskuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 30.11.2017).

--- Ilpo Hälvän suunnittelema ostoskeskus on vuonna 1972 valmistunut suorakaiteenmuotoisen liikerakennuksen ja kahden pienemmän kioskipaviljongin muodostama kokonaisuus. Yhteinen katto ja paviljonkeja ympäröivä terassi sitovat osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Ostari on oranssia paviljonkia lukuun ottamatta värimaailmaltaan tummasävyinen.

Kulttuurihistorialliset arvot
Hälvän suunnittelema kokonaisuus kuuluu Vantaan modernin rakennuskulttuurin kohteisiin ja on osa vantaalaista rakennusperintöä. Rakennus edustaa tyyliltään konstruktivismia ja on 1970-luvun arkkitehtuurin tyylipiirteitä omintakeisesti yhdistävä kokonaisuus.

Vantaan kaupunki on teettänyt selvityksen vanhojen ostoskeskusten maankäytön mahdollisuuksista. Lautakunta poisti ostoskeskusten jaottelun eri koreihin. Rakennusvalvonnan arviona oli luokka 2 (heikko, tilanne huononee, ei taloudellis-teknisesti korjattavissa) ja yleiskaavoituksen arviona luokka 3 (ostoskeskuksen merkittävyys paikallisessa palveluverkossa on vähäinen; kiinteistöä voidaan kehittää ilman että paikallinen palvelutarjonta heikkenee oleellisesti) (Heikkola, 2014; Rekonen, Aavaharju, Korhonen, Lamminen, Timo & Viitanen, 2015; Vantaan kaupunkisuunnittelu, Kala 18.5.2015). Ostoskeskus sai Laatua laitakaupungilla – Vantaan ostoskeskukset 1961 – 1989 -selvityksessä luokituksen ”kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävä” (Helasvuo & Vainio 2008), mutta inventointi ei ollut kansainvälisesti eikä valtakunnallisesti kattava eikä kohde sisälly Museoviraston valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennussuojelukohteisiin. Kaupunginmuseo antoi Vantaan moderni rakennuskulttuuri 1930 – 1979 -inventointiraportissa luokituksen A1, Vantaan rakennusperinnön kannalta merkittävä (Eskola 2002). Nykyinen Vantaan kaupunginmuseon luokitus on R1, inventoitu kohde on kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä.

1972 valmistuneen rakennuksen ulkopuoli, sekä useat ovet, ikkunat ja tuulikaapit ovat säilyneet pääosin alkuperäisessä asussaan. Pintojen ja elementtien korjauksia ei ole rakennukseen juurikaan tehty ja näin ollen rakennus on kauttaaltaan huonossa kunnossa. Ulkoiset muutostyöt eivät ole tehty muistuttamaan alkuperäistä kovinkaan paljon, vaan julkisivujäsentelyä, väritystä ja materiaaleja on paikoin muutettu. Massoittelu ja suuret linjat ovat kuitenkin ennallaan. Muutostöitä on tehty tiheään ja huolettomasti etenkin sisätiloihin käyttötarpeiden muuttuessa.

Pohjapiirros,
Ilpo Hälvä 1971.

Ostoskeskukseen tehdyt muutokset.

Ei merkittäviä muutoksia.

Uusittuja pintoja ja yksityiskohtia:
1970 – 1980
1990 – 2000
2000 – 2010

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Yleiseen kaupunkirakenteeseen suhteutettuna liikekeskukset voidaan jakaa karkeasti kahteen eri tyyppiin: pienimuotoisiin asuinalueita palveleviin ostoskeskuksiin ja autoilla liikkuville tarkoitettuihin suureellisiin kauppakeskuksiin. Kuohukujan ostoskeskus on pienimuotoinen sisä- ja ulkotilan käsittävä ostari. Rakennus on historiallisesti tyypillinen alueelleen. Uomatiellä, Myyrinmäen ostarin molemmin puolin on vastaavan ikäiset ostoskeskukset, joissa yhteneviä piirteitä ovat muun muassa tumma ulkoasu, matala tasakatto ja suorakulmaisuus. Lisäksi 1970-luvun ostoskeskussuunnittelulle tyypillinen yhtenäisen tilan luominen näkyy rakennuksissa sisätilojen muunneltavuutena, sekä ulkotilojen kattamisena. Muunneltavuus oli ostoskeskusten kohdalla hyvin keskeistä, niin tilaajan pyrkimysten kuin arkkitehdin suunnittelun kannalta. Rakennussuojelun kannalta muunneltavuus ja väliaikaisuus ovat kuitenkin erittäin haasteellisia lähtökohtia. (Ilkkala, Joutsalmi, 2010)

Ympäristöarvot

Piha-alue on ympäristön suhteen toistuva ja jäsennelty, mutta kasvillisuudeltaan vaatimatonta. Nykyisin yleisilme on epäsiisti ja levoton. Julkisivuissa on runsaasti markiiseja ja mainoksia, jotka eivät ole keskenään yhtenäisiä.

Betonisokkeli. Portaat ja kaide. Palkit ja pilarit. Sisätiloja. Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2017

Virkistys
Lähimmät viheralueet ovat Kuohupuisto (200 m), Viherpuisto (300 m) ja Raappavuoret (500 m).

Liikenne
Uomatie on paikallinen kokoojakatu, mutta tulevaisuudessa alueellinen kokoojakatu, kun Luhtien jatke valmistuu. Kuohukuja on päättyvä lyhyt tonttikatu. Kuohukujaa pitkin kulkee tärkeä pohjois-eteläsuuntainen kevyen liikenteen yhteys, jota pyritään vahvistamaan tulevaisuudessa.

Katu	KAVL 2018 Ajon/vrk	KAVL 2040 Ajon/vrk	Raskaan liikenteen osuus %	Yöliikenteen osuus %	Nopeusrajoitus km/h
Uomatie	2 940	8 700	13	12	40
Kuohukuja	600	600	6	8	30

Tekninen huolto

Vedenjakelu
Kaava-alue on rakennetun vesijohtoverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset vesijohdot sijaitsevat Uomatiellä (63 M 1988, 300 V 1969) ja Kuohukujalla/Kuohurinteellä (150 V 1969). Kaava-alue kuuluu vedenjakelujärjestelmässä Myyrmäen painepiiriin, johon vedet johdetaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Helsingistä. Alueen painetasot vaihtelevat välillä +82 m... +95 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti
Kaava-alue on rakennetun jätevesiviemäriverkon piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (300 B 1969). Kaava-alueen jätevedet johdetaan Vapaalan jätevedenpumppaamolle. Vapaalasta jätevedet johdetaan runkoviemärissä Vihdintien alitse Hämeenkylään ja sieltä Hämevaaraan. Hämevaarassa runkoviemäri liittyy Espoon viemäriverkostoon, jossa jätevedet ohjataan Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä
Kaava-alue on rakennetun hulevesiviemäriverkoston piirissä. Kaava-alueen lähimmät yleiset jätevesiviemärit sijaitsevat Kuohukujalla/Kuohurinteellä (300 B 1969) ja Uomatiellä (400 B 1969, 300 B 1969). Hulevedet johdetaan hulevesiviemäreissä ja avo-ojissa Mätäojaan sekä Pellaksenojaan.

Sähköverkko ja kaukolämpö
Vantaan Energian pienjännitemaakaapeleita on kaava-alueen koilliskulmassa.
Kaukolämpöjohdot kulkevat Kuohukujalla.

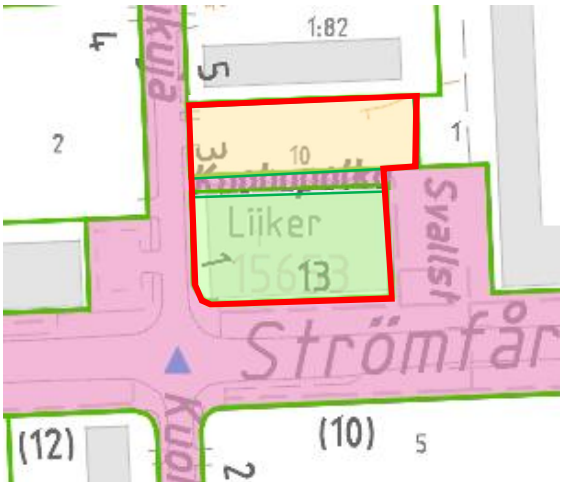
Ympäristöhäiriöt
Alueella on lento- ja katumelua. Lentomelutaso Lden 50 ... 55 dB edellyttää asunnoilta 32 dB ja toimistoilta 28 dB ääneneristävyyttä. Katumelun torjunta on esitetty jäljempänä. Tässä tapauksessa ääneneristävyysvaatimus lentomelua vastaan on määräävä.

Tiemelutilanne 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

45-50	50-55	55-60	60-65
65-70	70-75	75- dB	

Vantaan ympäristökeskus 2016

Maanomistus

Maanomistustilanne.

Maanomistaja	Alue
Myyrmäen Huolto Oy	Kuohukuja 3
Kiinteistö Oy Myyrinmäki	Kuohukuja 1
Vantaan kaupunki	Katualueet

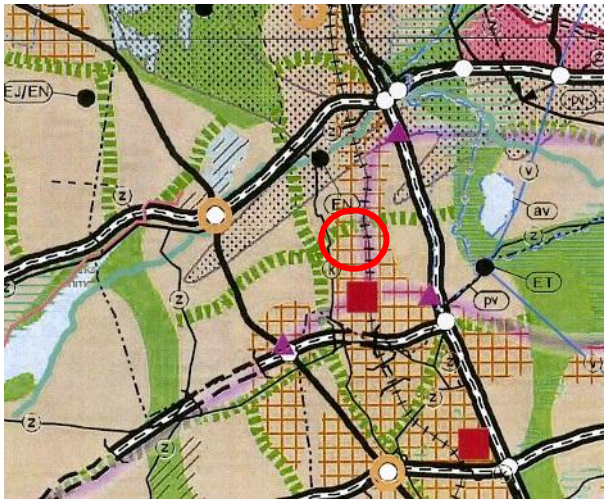
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin.

- Luodaan edellytykset väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

– Huonokuntoinen ostoskeskus puretaan. Muilta osin hanke on tavoitteiden mukainen.

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavoissa (2014) alue on taajamatoimintojen aluetta ja tiivistettävää aluetta.
– Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

- Keskustatoimintojen alue.
- Taajamatoimintojen alue.
- Tiivistettävä alue.
- Virkistysalue.
- Viheryhteystarve.
- Seutuliikenteen rata.
- Lentomelualue.
- Kaavamuutosalueen sijainti.

Uusimaa-kaava 2050 -luonnos

Kaavan tärkeimpänä tavoitteena on ohjata kasvua kestävästi. Myyrmäki on keskustatoimintojen alue, keskus, ja pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. / Uudenmaan liitto 2018

- Pääkaupunkiseudun ydinvyöhyke.
- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke.
- Keskustatoimintojen alue, keskus.
- Kaupan alue.
- Kaupan alue, laaturajoittamaton.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on tehokasta asuntoaluetta A1. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. *– Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.*

Vantaan yleiskaava.

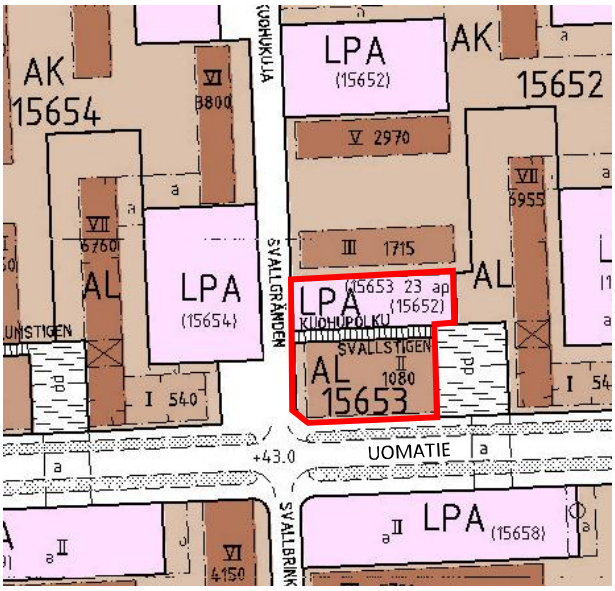
A1	Tehokas asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
C	Keskustatoimintojen alue.
(LJ)-•	Joukkoliikenteen terminaali.
LR	Rautatiealue.
P1	Palvelujen alue.
PY	Julkisten palvelujen ja hallinnon alue.
VL	Lähivirkistysalue.

Yleiskaavan 2020 tavoitteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.1.2018. Kaupunki varautuu 100 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa merkittävää määrää rakentamista.

Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa on esitetty, että tällä alueella voi yleisesti olla 8-kerroksista täydennysrakentamista. Kaavarungossa määritellään tavoitteet ja keinot ohjaamaan Myyrmäen kokonaissuunnittelua. (Kh 23.4.2018, ollut nähtävillä 16.5. – 14.6.2018)
– Kaavamuutos on kaavarunkoluonnoksen mukainen.

Myyrmäen kaavarunkoluonnos.
VIII Suurin kerrosluku roomalaisin numeroin.

Voimassa oleva asemakaava
Alueella on voimassa asemakaava 001319 (Kv 20.10.1997), jossa kaavamuutosalue on asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta AL, autopaikkojen korttelialuetta LPA sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua katualuetta (pp).

Ajantasa-asemakaava.

AK	Asuinkerrostalojen korttelialue.
AL	Asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue.
LPA	Autopaikkojen korttelialue.
15652	Korttelin numero.
1080	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
|||pp|||	Jalankulku- ja polkupyöräilykatu.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset
Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019
Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista Länsi-Vantaalle 100 000 k-m2.
– Kaava tuottaa asumista 3 300 k-m2.

Rakennusjärjestys: Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri: Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot: Ei ole.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Ostoskeskus sijaitsee avaralla paikalla. Panoraama Uomatieltä. TKa 14.1.2019

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA VIREILLETULO

Kiinteistö Oy Myyrinmäen jättämä kaavamuutoshakemus kirjattiin saapuneeksi 29.9.2017. Kaavatyö otettiin kaupunkisuunnittelun vuoden 2018 työohjelmaan, nro 002364 (Kala 29.1.2018).

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.3.1 Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat
alueen maanomistajat ja maanvuokraajat,
kaupunginosan tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, naapurit,
asukas- ym. yhdistykset,
kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
kaupungin asiantuntijaviranomaiset,
kunnan jäsenet ja ne, jotka katsoivat olevansa osallisia,
Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan ELY-keskus, Liikennevirasto, Pelastuslaitos, Vantaan kaupunginmuseo, tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt, energiayhtiöt, Uudenmaan liitto, HSY, HSL.

3.3.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 1.2.2018. Asemakaavamuutoksen alkamisesta tiedotettiin Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 3.2.2018 sekä kirjeitse 1.2.2018 maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Mielipiteet pyydettiin 2.3.2018 mennessä. (MRL 62 §)

Kaavoituksen vireillä olosta ilmoitettiin kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 9.3.2018.

Naapurikiinteistölle Asunto Oy Myyrinmetsä (Kuohukuja 5) järjestettiin lisäksi erillinen kuuleminen kirjeellä 1.6.2018, johon mielipiteet pyydettiin 3.8.2018 mennessä.

Asukastilaisuus osallisille järjestettiin 12.2.2018 ja erillinen kuulemistilaisuus Asunto Oy Myyrinmetsälle 14.6.2018, molemmat Kilterin koululla.

Osallistumisessa ja vuorovaikutuksessa saadut mielipiteet

Asukastilaisuudessa 12.2.2018 nousi esille muun muassa nykyisin tyhjillään olevat liiketilat ja autopaikkamäärän säilyminen. Osa asukkaista koki, että rakentaminen varjostaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Sen sijaan itäpuolisen asuinrakennuksen asukkaat kokivat suunnitelman pääosin hyvänä. Osalta asukkaista tuli myös positiivista palautetta mm. arkkitehtuurista.

Erillisen kuulemistilaisuus 14.6.2018 järjestettiin kaavamuutosalueen naapurikiinteistölle As Oy Myyrinmetsä, koska 12.2. järjestetyssä asukastilaisuudessa tuli kysymyksiä Kuohukuja 5:n autopaikkojen järjestämisestä. Paikalla oli neljä asuntoyhtiön edustajaa. Asukkaille esiteltiin asemapiirrosta, johon oli esitetty kummankin kiinteistön tarvitsemat autopaikat. Asukkaat pyysivät tarkistamaan viitesuunnitelmien autopaikkojen leveyden. Lisäksi todettiin, että pelastusajoneuvo taritsee enemmän tilaa autorivien välissä. Tämä tulisi olla noin 8 metriä. Korkoero Kuohupolun suuntaan voidaan hoitaa tukimuurilla, joka maisemoidaan. Kulku parkkialueelta aukiolle varmistetaan. Myös varjostuskaaviot esiteltiin asukkaille.

Kirjallisia mielipiteitä saatiin yhteensä 16 kpl, joista kaksi on saman taloyhtiön.

Tiivistelmä kirjallisista mielipiteistä
- Uusi rakentaminen on liian korkeaa. 8-kerroksinen rakennus varjostaa ympärillä olevia rakennuksia. Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Säilyykö Kuohukuja 5:n autopaikat? Onko niiden mitoitus riittävä?
- Ostoskeskusrakennus tulisi säilyttää (kaupunginmuseo ja muutama asukas)
- Saadaanko liiketiloihin toimijoita?

1. Caruna Oy / 1.2.2018

Kaava-alueella ei sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

2. Asukas 1, Uomakuja 2 / 7.2.2018

Pyydän ottamaan huomioon kaavamuutostyötä tehtäessä seuraavat seikat:
- Korkea kerrostalo estää Uomakuja 2:n alakerroksiin tulevan valon ja auringonpaisteen.
- Näköala peittyy jo olemassa olevaan kasvillisuuteen (mm. isot kauniit koivut ym. luonnonpuut.
- Oma yksityisyys asunnossa ja parvekkeella häiriintyy mikäli vastapäätä rakennetaan asuntoja, joista on suora näkyvyys Uomakuja 2:sen asuntoihin.
- Rakentaminen aiheuttaa huomattavaa melu- ja pölyhaittaa naapuritalojen asukkaille. Mahdollinen viikonloppuihin ja kesälomaan sijoittuva rakentamismelu haittaa pitkään jatkuessaan lähitalon asukkaita
- Asuntojen arvo laskee, kun näköala muuttuu tämänhetkisestä.
- Liian tiheä uudisrakentaminen johtaa ahtaaseen asumistunnelmaan ja betonilähiön epämukavuuteen.
- Toivon, että kaava suunniteltaessa säilytetään maltti tulevien talojen kerrosten lukumäärässä (max. 3 kerrosta kuten naapuritalossa Kuohukujalla)

Vastine:
- *8-kerroksinen asuinrakennusosa sijoittuu noin 60 metrin päähän Uomakuja 2:n julkisivusta. 1-kerroksisessa rakennusosassa ei ole asuntoja ja sen katolla on viherpiha.*
- *8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi.*
- *Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen*

varjo ohittaa nykyisen Uomatie 2:n rakennuksen. Toukokuusta heinäkuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu verrattuna nykytilanteeseen. Myös nykyiset puut varjostavat.

- *Vaihtoehdon A (kaava mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. (Katso selostuksen kohta 3.5)*

3. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy / 13.2.2018

Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteen 1 mukaisesti. Keskijänniteverkkoa ei sijaitse suunnittelualueella. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Asemakaavan muutosalueella sijaitsee Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöverkon siirtolinja liitteenä olevan piirustuksen mukaisesti (Liite 2). Vantaan Energia Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve. Mikäli kaukolämpöputkia pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Vastine:

- *Kaavassa huomioidaan sähköverkon maakaapeleiden sekä kaukolämmön siirtolinjan sijainti ja mahdollinen siirtotarve.*

- *Valaisin Uomatiellä kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen lisätään tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Tarvittaessa pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa muuntamo maantasoon.*

4. Asukas 2, myyrmäkeläinen / 14.2.2018

Palautteena suunnitelmaan pidän ehdotettuja uudisrakennuksia liian korkeana. Esim. Kuohukuja 5 näkymä etelään peittyy kohtuuttoman paljon, ja varsinkin alempien kerrosten asunnot jää kovin pimeiksi jos uusista rakennuksista tule 7-8 kerroksisia. 5-6 kerrosta olisi mielestäni sopivampi korkeus.

Vastine: Katso vastine mielipiteeseen 8.

5. Asukas 3, Norotie 6 / 23.2.2018

Ostoskeskuksen arkkitehtuurissa on ilmeikkyyttä, jota toivon säilytettäväksi tulevassa rakentamisessa. Erityisesti ostoskeskuksen näkyvät liimapuupalkkirakenteet edustavat hyvin 1960-luvun tyyliä ja sopivat hyvin pohjoisen Myyrmäen metsäiseen värimaailmaan. Esimerkiksi liimapuupalkkiidean toteuttaminen tulevan rakentamisen katutason kerroksessa voisi hyvin luoda jatkuvuutta alueen ilmeen nykytilaan. Osalllistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetty idea liike- ja palvelutilan sijoittamisesta Uomatien suuntaan on kannatettava. Alueella kävelyetäisyydellä (Myyrmanni ei ole tulkintani mukaan kävelyetäisyydellä) olevat palvelut ovat sen verran pienimuotoisia, että liike- ja palvelutilan sijoittaminen kaavatyön 002364 tarkastelukohteen kivijalkaan on käytännössä välttämätöntä riittävien kaupallisten lähipalveluiden turvaamiseksi.

Alueen palveluverkko laajemmin ajateltuna tukisi esitettyä isompaakin asuinkerrosalaa. Tässä tapauksessa isompi kerrosala poissulkenee ostarin kokonaan säilyttävän vaihtoehdon. Ostarin osittain säilyttävä vaihtoehto voisi yllä mainituista kaupunkikuvallisista syistä olla mielekäs, jos se vaan on kustannustehokkaasti toteutettavissa.

Lähialueella on lukuisia pieniä aukioita. Tässä tapauksessa en pitäisi välttämättömänä aukion säilyttämistä ainakaan kokonaisuudessaan, sillä lähialueen nykyisetkin aukiot ovat lähinnä läpikulkupaikkoja ja tässä tapauksessa aukio sijaitsee vielä varsin varjoisassa kohdassa, mikä ei tue aukion houkuttelevuutta.

Vastine:

- *Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan.*

- *Uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskusrakennukselle (vaihtoehto B) saattaa olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen voi olla haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei olisi tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei olisi kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman seudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.*

- *Vaihtoehdossa C palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat.*

6. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL / 23.2.2018

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukainen Myyrmäen alueen tiivistäminen tukee hyvin Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015:n kärkitavoitteiden toteutumista. Suunnittelualue sijaitsee kohtuullisen kävelymatkan päässä Louhelan rautatieasemasta. Lisäksi alueen eteläreunalla Uomatietä pitkin kulkevat bussilinjat 311A, 335/B, 411, 415N, 431N, 565, 571 ja 574. Alueelta on myös hyvät polkupyöräyhteydet eri puolille Vantaata sekä joukkoliikenteen solmukohtiin. Lisäksi Raappavuorentielle on yleiskaavassa linjattu pikaraitiotievaraus.

Alueen eteläreunalla on Kuohukujan pysäkki itään päin. Pysäkin pari sijaitsee Kuohukujan ja Uomatien luoteiskulmassa vähän suunnittelualueen ulkopuolella. Pysäkkien sijainti on hyvä, mutta ne eivät täytä nykyvaatimuksia mm. leveyden osalta. Aluetta suunniteltaessa pysäkkejä tulee parantaa, niiden kunto on hyvä tarkistaa ja tehdä mahdolliset korjaustoimenpiteet samassa yhteydessä. Tavoitteena tulee olla kahden teliauton mittaiset esteettömät pysäkit. Uomatietä pitkin on alustavasti myös suunniteltu runkolinjan reitti.

HSL haluaa jatkossa edelleen osallistua Myyrmäen aluetta koskevaan suunnitteluun, mikäli sillä on vaikutuksia alueen liikennejärjestelyihin.

Vastine: Pysäkkialue ei sijaitse kaavamuutosalueella. Pysäkkiä voidaan tutkia erikseen runkolinjan suunnittelun yhteydessä.

7. Asukas 4, Uomakuja 2 / 27.2.2018

Toivoisin, että suunnitelmissa huomioidaan lähitalojen asumisviihtyvyys. Kahdeksan kerroksinen kerrostalo on aivan liian korkea, joka ratkaisevasti varjostaa lähi-taloja. Ymmärrän, että vanha ostari alkaa olla tiensä päässä, enkä vastusta sen purkamista. Eikö tulevissa suunnitelmissa voitaisi toteuttaa matalampaa, korkeintaan neljä-viisi kerroksista taloa. Mielestäni matalampi talo sopisi katukuvaankin paremmin, onhan vieressä matala kerrostalo ja ruokakauppa.

Vastine: Katso vastineet mielipiteeseen 2 ja 8.

8. Asunto Oy Myyrinmetsän hallitus / 28.2.2018

Auringon varjostus

Esitettyjen suunnitelmien mukaan Kuohukuja 1:een (KOy Myyrinmäki) tuleva rakennus olisi varsin korkea. Koska etäisyys As Oy Myyrinmetsän (Kuohukuja 5) rakennukseen on arviolta samaa luokkaa kuin uuden Myyrinmäen korkeus, uuden rakennuksen luoma varjo poistaisi Myyrinmetsän etelän puoleisilta parvekkeilta ja ikkunoilta suoran auringonvalon ajoittain kokonaan. Tämä vähentäisi merkittävästi Myyrinmetsän asukkaiden asumisviihtyvyyttä ja ennen pitkää vaikuttaisi heikentävästi myös asuntojen arvoon.

Monet Myyrinmetsän asukkaat ovat aikanaan hankkineet asuntonsa luottaen siihen, että eteläparvekkeella voi nauttia auringonvalosta matalan Myyrinmäen rakennuksen yli keskipäivästä alkuiltaan. Lähin korkea rakennus, joka edes teoriassa olisi voinut varjostaa Myyrinmetsän asuntojen eteläpuolta, on kaukana Uomatien eteläpuolella. Siksi viereisen Myyrinmäen korkeuden kasvattaminen näin merkittävästi muuttaa Myyrin (U metsän asukkaiden tilanteen auringonvalon osalta täysin. Vaikka varjot ovat lyhimmillään ja varjostuksen haitat siten pienimmillään kesäisin, korkean rakennuksen varjon aiheuttama haitta asumisen laadulle on merkittävä.

Niinä vuoden- ja vuorokaudenaikoina, jolloin Myyrinmäen aiheuttama varjo ylettyy Myyrinmetsän katolle, katolle mahdollisesti suunniteltujen aurinkopaneelien tuotto pienenisi. Paneelien vähäinenkin osittainen varjostus vähentäisi saatavan aurinkosähkön määrää siinä määrin, että varjostus käytännössä poistaa Myyrinmetsältä mahdollisuuden aurinkosähkön käyttöön tulevaisuudessa.

Varjostuksen tarkemman kohdentumisen arviointi edellyttää tutkimusta, jossa uuden Myyrinmäen varjon koko ja suunta kuvataan eri vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Laskelmassa tulee myös käyttää Myyrinmäelle vaihtoehtoisia rakennuskorkeuksia.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikkatontilla

Myyrinmäen pysäköinnissä on tarkoitus valtaosin tukeutua Kuohukuja 3:ssa sijaitsevalle Myyrinmetsän kanssa yhteiskäytössä olevalle autopaikkatontille. Mitoitus on suunniteltu siten, että Myyrinmäki ottaisi tontilta käyttöönsä 23 autopaikkaa. Tällä hetkellä autopaikkatontilla on paperilla Myyrinmetsällä 22 paikkaa (joista 20 vuokrattuna) ja Myyrinmäellä 23 paikkaa (joista 7 vuokrattuna). Todellisuudessa autopaikkatontille on toteutettu 32 autopaikkaa, joista vuokrattuna on yhteensä 27.

Myyrinmäen autopaikkoihin sovelletaan hyvin tiukkaa normia: yksi autopaikka 130 kerrosneliömetriä kohden. Näin ollen on odotettavissa, että kaikki autopaikkatontille Myyrinmäen käyttöön suunnitellut 23 autopaikkaa tarvitaan ja osa asukkaista jää jonoon. Ongelma on siinä, että Myyrinmetsän nykyiset 20-22 paikkaa ja Myyrinmäen tulevat 23 paikkaa eivät mahdu nykyiselle tontille.

Tarvittavien autopaikkojen määrä ja niiden sijoittelu tulee täsmentää suunnitelmissa ottaen huomioon vallitsevan tilanteen. Myyrinmäen suunnitelmat eivät saa johtaa siihen, että Myyrinmetsän käytössä olevaa autopaikkamäärää vähennetään. Myyrinmäen autopaikkojen runsas todellinen lisätarve (nyt 7 paikkaa käytössä, jatkossa melko varmasti 23 paikkaa) kumpuaa yksinomaan Myyrinmäen laajentumissuunnitelmasta. Suunnitelma ei tällöin saa aiheuttaa Myyrinmetsälle lisäkustannuksia esimerkiksi autopaikkojen mahdollisen lisärakentamisen osalta.

Vastine:

- *8-kerroksisen uudisrakennuksen kapeampi pääty sijoittuu noin 30 metrin päähän Kuohukuja 5:n julkisivusta. Rakennusmassan päätyjä on hiukan kavennettu alkuperäisestä suunnitelmasta. 1-kerroksisessa rakennusosassa ei ole asuntoja ja sen katolla on viherpiha.*

- *8 kerrosta on perusteltua tässä kohdassa. Uomatien varrella on sarja 8-kerroksisten asuinrakennusten päätyjä yhdistettyinä 1-kerroksisiin liiketilasiipiin. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi.*
- *Valitusta ratkaisusta on tehty varjostusanalyysit. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa nykyisen Kuohukuja 5:n rakennuksen. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu verrattuna nykytilanteeseen.*
- *Vaihtoehdon A (kaava mukainen viitesuunnitelma) variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1. (katso selostuksen kohta 3.5)*
- *Kuohukuja 5:n nykyinen autopaikkamäärä säilyy alueella.*

9. Asukas 5, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Kuohukuja 2:n uusissa suunnitelmissa pistää silmään suunnitellun uuden kerrostalon korkeus. Sekä Uomakuja 2:n että Uomatie 15:n kerrostalo on seitsenkerroksinen ja lisäksi Kuohukuja on muutaman metrin korkeammalla kuin katutaso Uomakuja 2:n ja Uomatie 15:n kerrostalojen eteläpäädyssä. Tällöin vanhan ostarin paikalle suunniteltu kerrostalo olisi toteutuessaan 8-kerroksisena huomattavan paljon ympäristön rakennuksia korkeampi, tavallaan kaksi kerrosta naapureitaan korkeampi. Niin korkeana se ei suinkaan sulautuisi luontevasti ympäristöönsä. Päinvastoin talo törröttäisi silmiinpistävän häiritsevästi ja lisäksi varjostaisi naapuritaloja ja pientä toria. Näin ollen vaikuttaisi kaikin puolin järkevältä, että uudesta talosta tehtäisiin enintään kuusikerroksinen.

On harmillista, että ostaria suunnitellaan purettavaksi, vaikka rakennus on todettu kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi. Epäilemättä asiaan vaikuttaa suuresti se, että osa liiketiloista on ollut pitkään tyhjänä. Herää kuitenkin epäilys, ettei uusiinkaan liiketiloihin saada pysyviä vuokralaisia, kun niitä ei nykyisiinkään tiloihin saada.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.

10. Asukas 6, Uomakuja 2 / 1.3.2018

Älkää ihmeessä rakentako Uomatien korkeimmalle paikalle tikkuna silmään pistävää kolossia. Viereiset korkeat talot ovat viettävällä rinteellä tai vastapäätä 6-kerroksinen. Ymmärrän, että trendinä on nykyisin tupata taloja joka rakoon, jotka sitten seuraava sukupolvi purkaa. Matalampi rakennus menettelee, jos on pakko rakentaa ja pilata entinen hyvä suunnitelma. Kivijalkakaupat voitte unohtaa. Kuka niitä käyttää? Ei täällä pussin perällä suutarit, pesulat, erikoismyymälät pärjää. Entisetkin ovat lähteneet.

Informaatiotilaisuus oli varmasti tarpeellinen, mutta onko täysi mahdottomuus opetella mikrofonin käyttöä. Puhujat olivat pääsääntöisesti epäselvästi mumisevia, solkottavia puhujia, joista osa ei edes käyttänyt mikrofonia. Yleisöä poistui. Jo entinen suomen kielen opettajani opetti: puhukaa selkeästi ja kuuluvasti.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

11. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY / 1.3.2018

Asemakaavamuutosalueen lähimmät jakelu- ja keräilyverkostoyhteydet sijaitsevat Kuohukujalla (vj 150, jv 300, hv 300), Uomatiellä (vj 300, hv 300) ja toriaukiolla (hv 300). Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon esisuunnitelmassa.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä pp-alueella sijaitsee huleveden yleinen keräilyviemäri (hv 300). Mikäli asemakaavan muutos aiheuttaa yleisen huleveden johtosiirtotarpeen, tulee johtosiirrosta ja sen kustannuksista sopia HSY:n kanssa.

Kiinteistöjen 15-652-10, 414-1-82, 414-1-81 ja 15-652-1 yhteinen hulevesitonttiviemäri sijaitsee kaavamuutosalueen itäosassa nykyisellä pp-alueella. Ennen kaavamuutosalueen rakentamista tulee sopia kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelystä. HSY ei osallistu yksityisten johtojen siirtokustannuksiin.

Vastine: Kiinteistöjen liitosten mahdollisesta uudelleen järjestelyistä sovitaan erikseen ennen kaavamuutosalueen rakentamista.

Ostoskeskus Uomatien suuntaan. Vain osa julkisivusta on avointa liiketilaa. TKa 14.1.2019

12. Vantaan kaupunginmuseo / 2.3.2018

--- Kuohukujan ostoskeskus on Vantaan kaupungin erittäin merkittäväksi arvotettu rakennsuperintökohde. Rakennus on mukana vuonna 2008 valmistuneessa Vantaan ostoskeskusten inventoinnissa, jossa se on saanut korkeimman luokitustunnuksen. Vuonna 2015 valmistuneessa päivitysinventoinnissa, sen kulttuurihistoriallisen tarkastelun osiossa, todettiin kohteen rakennusperintöarvojen säiyneen ja luokitus pysyi tältä osin ennallaan. Rakennuksesta on tehty rakennushistoriallinen selvitys (Kari Leppänen arkkitehdit Oy 30.11.2017), joka täydentää olemassa olevaa inventointitietoa ja kulttuurihistoriallinen arvottaminen voidaan suorittaa kaavatyötä varten.

Arkkitehti Ilpo Hälvän suunnitelmien mukaan rakennetun Kuohukujan ostoskeskuksen rakentaminen ajoittuu 1970-luvun suuren massamuuton ja kaupungistumisen aikaan. Tämä yhteiskunnallinen murros vaikutti suuresti Vantaaseen, joka pääkaupunkiseudun kuntana houkutteli maalta muuttavaa väestöä ja väestömäärä kasvoi räjähdysmäisesti. Vantaasta tuli virallisesti kaupunki vuonna 1974. Teollistuvan yhteiskunnan keskusten kasvupainetta helpottamiseksi kehittyi aluerakentamismalli, jonka puitteissa suuri soa Vantaan uusista asutuskeskuksista rakentui. Suunnittelutavoitteet noudattivat 1970-luvulle tultaessa tiivisasutuksen mallia, niin kutsuttua kompaktikaupunki-ideologiaa.

Pohjois-Myyrmäki on yksi Vantaan lähiöaluekokonaisuuksista, joka suunniteltiin ajan ihanteiden mukaisesti löyhää ruutukaavaa noudattaen. Kaikkein tyypillisin lähiö Myyrmäki ei kuitenkaan ole sen aseman viereen sijoittuvan palvelukeskuksen takia. Alue suunniteltiin kunnan läntiseksi keskukseksi, vastapainoksi idässä sijaitsevalle Tikkurilalle. Pohjoisosiltaan kaupunkirakenne asuinkerrostaloineen ja niihen liittyvine pienine liikerakennuksieen edustaa jo tyypillisempää

lähiömaailmaa. Uomatien, joka kulkee Kuohukujan ostoskeskuksen eteläpuolella, varrelle sijoittuu Myyrmäen rakentamisen ensimmäiset vaiheet. Varsinainen aluekeskus palveluineen saatiin alueelle paljon suunniteltua myöhemmin ja palvelut olivat alkuvuosikymmeninä pääosin pienten liikkeiden varassa.

Teollistuva rakennustapa saneli sauntotarpeen kasvaessa etenevässä määrin asuinrakennusten muodon ja sijainnin, jolloin suunnittelijoiden merkitys alueiden arkkitehtonisessa ilmeessä väheni. Merkittävimmiksi suunnittelukohteiksi nousi usein alueiden julkiset rakennukset, kuten ostoskeskukset, joiden suunnitteluun pystyttiin panostamaan enemmän. Niiden arkkitehtuurissa ilmenee hyvin ajan suunnitteluihanteet.

Kuohukujan ostoskeskuksen arkkitehtuuri noudattaa jo 1960-luvulla alkanutta konstruktivistista suuntausta, jonka keskeinen ajatus on rakenteiden korostaminen. Konstruktivistisen rakennuksen tunnuspiirteitä ovat suorakulmaisuus, avoin pohjaratkaisu, pilari-palkkijärjestelmä, tasakatto, kevyet seinärakenteet sekä suuret lasipinnat. 1960-luvulla ostoskeskusrakentamisessa oli tyypillistä, että saman katon alle ryhmiteltiin rakennusmassoja siten, että syntyi katettuja käytäviä ja edustiloja. Myös rakenneosien konstastisuuden (kevyt – raskas) korostaminen, esimerkiksi kattorakenteen ja paviljonkien kohdalla, on 1960-luvun ihanteiden mukaista. 1970-luvun lisän arkkitehtuuriin tuovat rakennuksen länsipäädyn harjattua tiiltä olevat julkisivut ja paviljonkien osittain säilynyt oranssi väritys. Rakennuksen itäpuolella oleva aukio nitoo rakennuksen osaksi kompaktikaupunki-ideologian mukaista kokonaissuunnitelmaa. Kävely-ympäristön miellyttävyyden varmistaminen oli osa suunnittelua ja sitä on Kuohukujan ostoskeskuksen aukion kohdalla pyritty varmistamaan muun muassa istutuksilla, laatoituksilla ja kiinteillä piharakenteilla.

Kuohukujan ostoskeskusta koskevissa selvityksissä ilmenee, että rakennus on arkkitehtonisesti harvinainen, alueelleen tyypillinen ja aikansa edustava rakennus, jossa on hyvin näkyvissä alkuperäiset suunnitteluihanteet ja alkuperäiset materiaalit. Rakennuksessa on säilynyt näihin päiviin liiketoimintaa ja sillä on historiallista todistusvoimaisuutta. Rakennuksella on ympäristöarvoa osana pohojisen Myyrmäen jalankulkuympäristöä. Näiden arvojen perusteella museo toteaa ostoskeskuksen suojeluperusteiden täyttyvän. Näin ollen kaupunginmuseo näkee, että säilytettävän vaihtoehdot tutkiminnen tulee olla lähtökohtana alueen kehittämiselle. Kaavatyön aikana aikana tulee selvittää millä edellytyksillä ostoskeskus voitaisiin kunnostaa tai miten täydennysrakentamista voitaisiin alueelle tehdä ilman, että rakennuksen purkamisen johdosta kulttuurihistoriallisia arvoja menetetään.

Myyrmäessä tehtävän kaavarungon tavoitteina on paikallisidentiteetin vahvistaminen ja paikan henki, mieleenpainuva kaupunkikuva ja viisaasti täydentyvä kaupunki. Nämä ovat kaikki teemoja, jotka tukevat rakennuksen säilyttämistä. Pohjois-Myyrmäen alueen yleisilme on vielä hyvin säilynyt ja Kuohukuja ostoskeskuksen suojelu täydentyvässä ympäristössä ylläpitäisi alueen ominaispiirteitä ja toisi uudistuvaan kaupnkikuvaan mielenkiintoa. Näkyvissä olevat eri historiallisten kehitysvaiheiden konkreettisen ilmentymät ovat identiteetin kannalta vahvistavia tekijöitä. Ostoskeskukset ovat oma erityinen rakennustyyppinsä, joilla on keskeinen rooli niin lähiöalueiden fyysisessä kaupunkirakenteessa kuin yhteiskunnallisesn ilmiön kuvaajana.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinsisjäännöksiä.

Vastine:

- *Ostoskeskusselvityksen (2015) mukaan ostoskeskuksen merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa. Rakennuksen tiloista vain kolmannes (35 %) on enää heikon kunnon vuoksi käytössä. Kaavaa varten on tehty myös kuntoselvityksiä.*

- *Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään uutta asuin- ja liikerakenusta sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C). B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan Oy (2018) ja johon kaupunginmuseo osallistui.*

- *Uuden käyttötarkoituksen löytäminen säilytettävälle ostoskeskusrakennukselle (vaihtoehto B) saattaa olla vaikeaa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei olisi tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä ei olisi kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman seudulle. Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (Optiplanin arvio 2 200 000 €) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.*

- *Vaihtoehdossa C palveluasuminen ei ole mahdollista. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat.*

- *Kaupunginmuseo on antanut asiassa lausunnon, joka on erillisenä liitteenä.*

13. Asukas 7, Kuohukuja 6 / 2.3.2018
Kuohukujan ostarin tilalle on syytä rakentaa uusi talo. Siinä tulee olla enintään neljä kerrosta. Tällöin se soveltuu hyvin erityisesti pohjoispuolella olevien talojen yhteyteen. Korkeamman talon rakentaminen nimenomaan tähän kohteeseen ei ole tarpeen myöskään asuntopulaa helpottamaan. Myyrmäen asuinaluetta on jo laajennettu ja laajennetaan edelleen. Näille uusille alueille voidaan rakentaa korkeampiakin taloja. Huono esimerkki vanhojen talojen yhteyteen sijoitetusta korkeasta talosta on Raappavuorentien ja Rajatorpantien kulmaan rakennettu talo.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2 ja 8.

14. Asukas 8, Uomatie 15 / 2.3.2018
1.2.2018 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma on nimetty otsikolla ”Kuohukujan ostarin tilalle asuntoja”. On erikoista, että otsikossa annetaan ymmärtää, että asia on jo päätetty. Pidän menettelyä hyvin hallinnon vastaisena ja kansalaisia harhaanjohtavana.

Suunnitelmassa on kuitenkin hyvin selostettu alueen nykytilanne ja se antaa mielestäni hyvät lähtökohdat asian puolueettomalle käsittelylle. Nykytilanne ei suinkaan puolla ostarin purkamista, vaan sen säilyttämistä.

Lähialueen yleistilanteesta

Lähistöltä on purettu Martinlaakson ostari ja sen tilalle rakennetaan asuintaloja. Kaivokselan ostarin alue on ”tuhottu”. Myyrmäen alueella rakennetaan uusia asuintaloja monella suunnalla. Kuohukujan ostarilta n 300 metrin päähän Raappavuorentien varteen on rakennettu ja rakenteilla kymmenkunta taloa. Uomatien länsipäähän n 300 metrin päähän on tulossa kymmeniä uusia asuintaloja. Näiden rakentamisella kavennetaan viheralueita ja tuhotaan liito-oravan asuinpaikkoja. Alueelle on siis tulossa uudisrakentamista aivan riittävästi ilman, että tarvitsisi puuttua pysyväksi miellettyyn ja hyvin suunniteltuun kokonaisuuteen Kuohukujan ostarin alueella.

Nämä muutokset vaikuttavat ihmisten elinoloihin ja ympäristöön. Monet Vantaalle muuttaneista ovat tulleet tänne luonnon läheisyyden ja hyvän kaupunki- ja yhdyskuntarakenteen vuoksi. Myyrmäen alueen rakennusten sijoittelu ja muodostuneet näkymät ovat hyvin suunnittelun tulosta.

Suunnitelmassa on ostarin osalta kuvattu tätä hyvin mm. Vantaan kaupunginmuseon teksteinä. Täydennysrakentamisella ei ole syytä turmella asukkaiden nykyistä hyvää ympäristöä.

Edellä sanotun perusteella ostarin purkamista ei tule asettaa vaihtoehdoksi jatkosuunnittelulle.

Tarvittaessa lienee mahdollista harkita ostarin suojelua rakennussuojelulailla. Tätä voinevat museoviranomaiset yhteistyötahoineen harkita erikseen.

Vastine:
- *Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.*
- *Osallistumisvaiheessa kysytään mielipiteitä kaavamuutoshakemukseen.*
- *Maakuntakaavassa Myyrmäki on tiivistettävää aluetta ja yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta. Tavoitteena on asuntorakentamisen keskittäminen rautatien ja palvelujen yhteyteen. Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa kaupunkirakenteen tiivistämisen periaatteena on tehokkaampi ja korkeampi kaupunkirakenne erityisesti Myyrmäen ja Louhelan asemien läheisyydessä. Olemassa olevia korttelialueita ja laajoja pysäköintialueita täydennysrakennetaan myös muualla Myyrmäessä, mutta maltillisemmin kuin ydinkeskustassa. Sen sijaan vehreät katutilat, puistot ja suuret ympäröivät viheralueet säilytetään vastapainona tiiviille rakentamiselle. Näillä periaatteilla vastataan kaupungin asuntotuotannon ja täydennysrakentamisen tavoitteisiin sekä asukkailta tulleeseen palautteeseen, jossa alueen vehreyttä on pidetty erittäin tärkeänä.*

Naapuritontilla on K-market Myyrvalinta ja Asunto Oy Myyränniityn asuintalo (Uomatie 15). TKa 14.1.2019

15. Asunto Oy Myyränniitty, Uomatie 15 / 1.5.2018

Kysymyksessä olevan kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on voinut esittää mielipiteitä 2.3.2018 mennessä. Asunto-osakeyhtiö Myyränniityn varsinainen yhtiökokous on pidetty 17 päivänä huhtikuuta 2018. Tätä ennen yhtiöllä ei ollut edellytyksiä ottaa kantaa kysymyksessä olevaan kaavatyöhön.

Asiaa käsiteltäessä yhtiökokous täysin yksimielisesti asettui kielteiselle kannalle Kuohukujan ostarin purkamiseen ja korvaamiseen huomattavalla asuntorakentamisella. Lähialueille on rakennettu ja on tulossa valtavasti lisää asuntorakentamista. Olemassa olevaa hyvää miljöötä ei ole syytä turmella. Yhtiökokous velvoitti yhtiön hallituksen toimimaan tehdyn päätöksen mukaisesti.

Ilmoitamme siis täten Vantaan kaupungille kielteisen kantamme ostarin purkamiseen ja tulemme asian käsittelyn myöhemmissä vaiheissa toimimaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti ja perustelemaan kantamme aikanaan tehtäviin esityksiin.

Yhtiössämme asuu 146 henkilöä.

Vastine: Katso vastineet mielipiteisiin 2, 5 ja 8.

Ostoskeskus itäpuoleisen aukion suuntaan. TKa 14.1.2019

16. Asunto Oy Myyrinmetsän hallitus, Kuohukuja 5 / 1.5.2018
Kommentit perustuvat viimeisimpään näkemäämme kehitysehdotukseen, päivätty 12.6.2018. Ehdotus esiteltiin 14.6.2018 klo 17-18.

Pysäköinti Kuohukuja 3:n autopaikkatontilla

Ehdotukseen on piirretty 46 autopaikkaa, joista 27 tulisi As Oy Myyrinmetsän käyttöön ja 19 KOy Myyrinmäen käyttöön. Autopaikkojen leveys on suunnitelmasta mitattuna 2,30 metriä. Mitoitus ei sovellu nykyaikaan. Autot ovat vuosi vuodelta leventyneet ja kehitys todennäköisesti jatkuu. Kuohukuja 5 tarvitsee suunnitellun määrän paikkoja, mutta esimerkiksi 2,50 metriä leveinä.

Nykyisellään Kuohukuja 5:n portaiden eteen voi tarvittaessa ajaa autolla Kuohukujan suunnasta ja poistua pysäköintialueen suuntaan - tai toisin päin. Tämä on antanut joustavan mahdollisuuden huoltoajoon. Uuteen suunnitelmaan on piirretty pysäköintipaikkoja C-portaan eteen, jolloin kulkureitti ei olisi enää käytettävissä.

Jalankulkijat, muutkin kuin Kuohukuja 5:n asukkaat, käyttävät kulkureittinä runsaasti pysäköintialueen kaakkoiskulmassa olevia portaita. Kulku vaikeutuisi, koska sekä C-portaan että kaakkoiskulmassa olevien portaiden eteen tulisi pysäköityjä autoja, joiden välistä jalankulkijoiden tulisi puikkelehtia. Runsaan jalankulun vuoksi reitille osuvat paikat eivät myöskään olisi pysäköijien suosiossa. Reittiä käyttäville jalankulkijoille tulisi saada esteettömämpi kulku.

Pysäköintialueelle suunniteltu kulkuramppi Kuohukuja 1:n tontilla tapahtuvaa pysäköintiä varten olisi ongelmallinen, koska se lisäisi pysäköintialueen liikennettä tarpeettomasti. Ramppi myös veisi tilaa pysäköintipaikoilta. Liikenne Kuohukuja 1:n pysäköintipaikoille sekä jäteauton kulku tulisi järjestää Kuohupolkua pitkin, ei pysäköintialueen kautta.

Vastine:
- *Autopaikkojen määrät ja mitoitus viitesuunnitelmissa on tarkistettu.*
- *Ajoyhteys on siirretty nykyiselle Kuohupolulle uuden Kuohukuja 1:n tontin pohjoisosaan.*

3.4. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.4.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

- Erilaisten väestöryhmien asumistarpeisiin vastaaminen tarjoamalla edellytykset kohtuuhintaiselle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Yhdyskuntarakenteen eheytyminen ja joukkoliikenteen edistäminen sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen tiivistämällä ja täydentämällä olevaa keskustaa raideliikenteen aseman välittömässä läheisyydessä

Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja tontinluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.
- Uudistamme keskustojen pysäköintijärjestelyt esteettisesti korkeatasoisiksi.
- Luomme mahdollisuuksia luonnon monimuotoisuudelle myös rakennetuissa ulkotiloissa.
- Huolehdimme pihojen kauneudesta, monimuotoisuudesta ja vesitaloudesta.
- Otamme käyttöön uusia työkaluja, kuten vihertehokkuuden.

Kaavatyö noudattaa Vantaan kaupungin asettamia tavoitteita ja linjauksia.

3.4.2 Muut tavoitteet

Kaavatyön aloituskokouksessa 25.1.2018 kirjattiin työlle seuraavat keskeiset tavoitteet:

- Maanomistaja: Nykyisen Kuohukujan ostoskeskuksen purku ja uuden asuinkorttelin rakentaminen.
- Kaavatyö noudattaa samaan aikaan tehtävää Myyrmäen kaavarunkoa.

- Uuden rakentamisen tulee sopeutua Uomatien varren kaupunkikuvaan. Rakennuksen katujen puoleiset julkisivut ovat erityisen tärkeitä kaupunkikuvallisesti. 8.kerroksinen osuus toimii kiinnekohtana.
- Uomatien ja aukion varrelle tulee sijoittaa liike- ja palvelutilaa.
- Viereisen aukion elävyys ja viihtyisyys huomioitava.
- Piha tulee suureksi osaksi koostumaan kansipihasta, jolloin kasvillisuudella erittäin tärkeä merkitys. Kaavan yhteydessä tehdään vihertehokkuuslaskelmat.
- Kaupunginmuseo: Kuohukujan ostarirakennus tulisi esittää suojeltavaksi.
- Kaavamuutoksen osana tulee tutkita purkavan vaihtoehdon lisäksi myös säilyttävä ja osin säilyttävä vaihtoehto.
- Kaukolämpöputket, sähköjohdot ja tontin itäreunassa aukiolla lähellä tontin rajaa kulkeva hulevesiviemäri tulee huomioida tarkemmassa suunnittelussa ja rakennuksen sijoittelussa.
- Hulevesien hallintasuunnitelma laaditaan kaupungin ohjeiden mukaisesti.
- Julkinen ulkotila tulee yhdistyä luontevasti osaksi korttelirakennetta.

3.5 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutostyön lähtökohtana on selvitetty erilaisia maankäyttövaihtoehtoja: kaavamuutoshakemuksen mukainen vaihtoehto (A), jossa ostoskeskus puretaan ja tilalle esitetään asumista sekä ostoskeskuksen uudelleenkäytöstä vaihtoehtoisen säilyttävän (B) ja osittain säilyttävän tarkastelun (C).

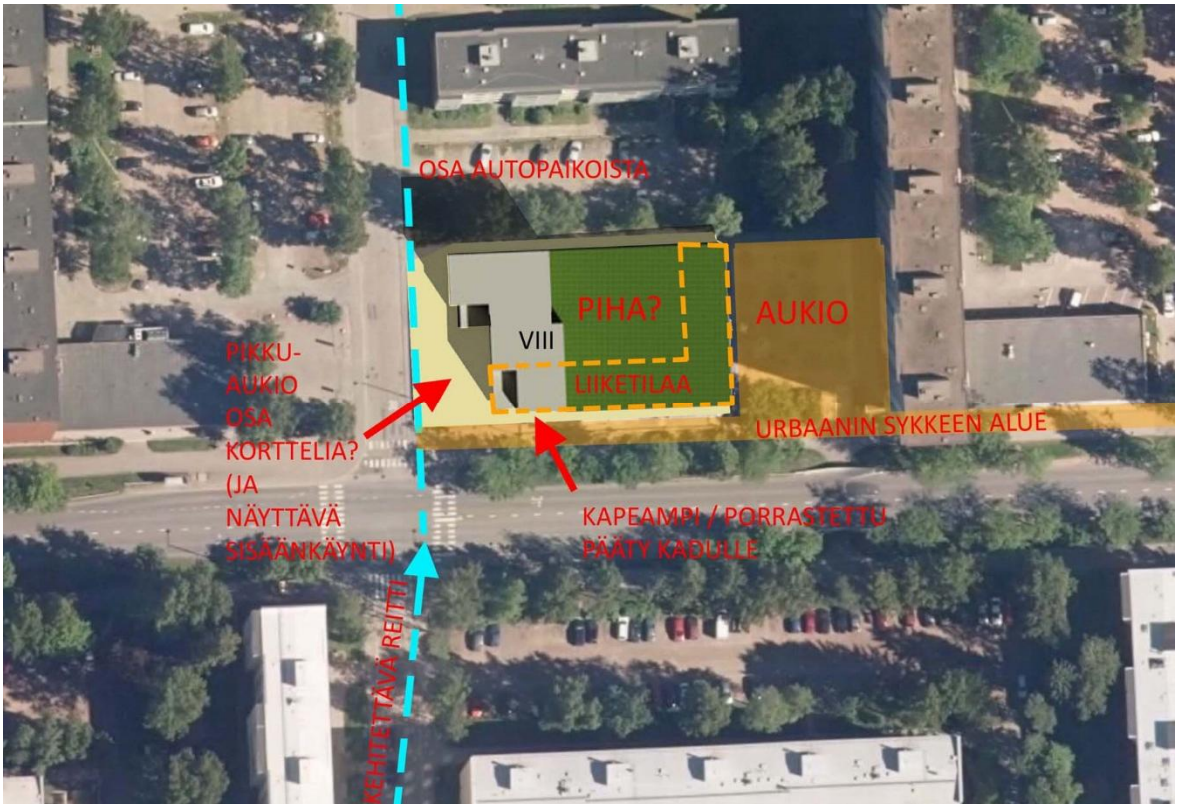
B- ja C-vaihtoehdot pohjautuvat kaupunkisuunnittelun teettämään ostoskeskusten uudiskäytön ideointityöhön, jossa konsulttina oli Optiplan. Vantaalla on useita 1960–70 -luvulla rakennettuja ostoskeskuksia. Suuri osa niistä on paikallishistorian, arkkitehtuurin, oman aikakautensa ja aluerakentamisen historian kannalta merkittäviä. Ostoskeskukset sijaitsevat asumalähiöiden ytimissä, ovat tiloiltaan melko pieniä ja kaipaavat kunnostusta täyttääkseen muun muassa kaupallisia edellytyksiä. Vantaan kaupunkisuunnittelu halusi etsiä uudenlaisia näkemyksiä ja vaihtoehtoja modernin rakennusperinnön säilyttämisen haasteisiin. Selvityksessä tutkittiin kaikkiaan kolmen Länsi-Vantaalla sijaitsevan ostoskeskuksen (Kuohukujan ostoskeskuksen lisäksi Myyrinpuhos ja Kaivoksela) uudistamisesta säilyttävän ja osittain säilyttävän ratkaisun. Suunnitellut vaihtoehdot laadittiin alueiden kokonaissuunnittelua varten, mahdollisten asemakaavamuutosten lähtötiedoksi sekä suojelun tavoitteiden määrittelemiseksi. Rakennusten käyttötarkoitus oli tehtävänannossa vapaa, mutta ideoiden oli oltava toteuttamiskelpoisia. Lisäksi suunnitelmista pyydettiin yleispiirteinen, mutta realistisiin kustannuksiin perustuva kustannusarvio. Tehtävänä on tutkia kaksi idea-/suunnitteluvaihtoehtoa: 1) Rakennus kunnostetaan säilyttäen sekä 2) rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja uudistetaan osittain.

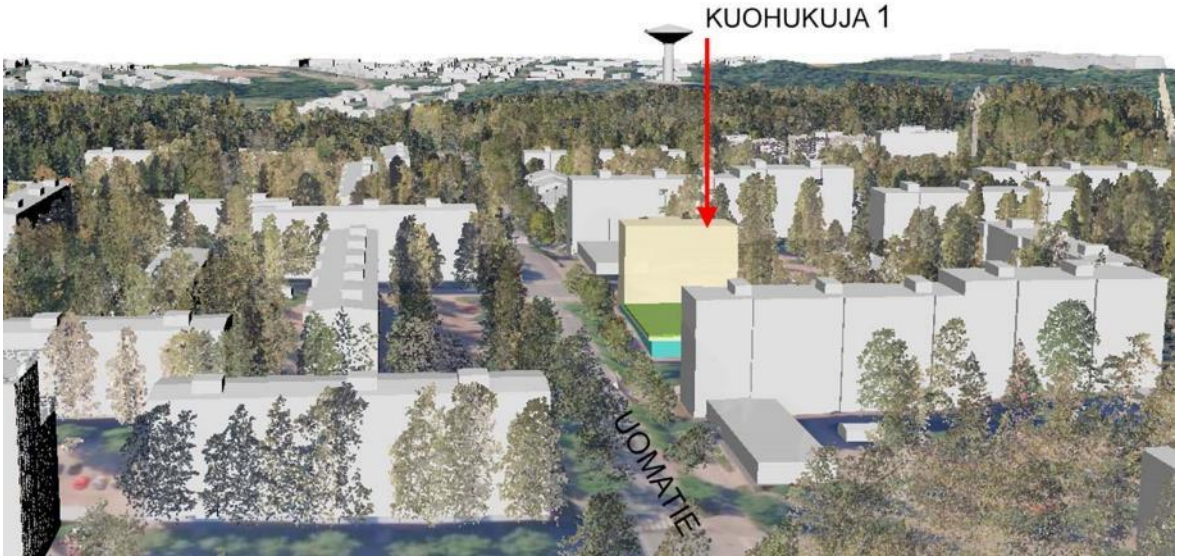
Vaihtoehto A:

Vaihtoehto A1:

Uomatien ja Kuohukujan risteykseen sijoittuva nykyinen Kuohukujan liikerakennus puretaan. Purettavan liikerakennuksen paikalle rakennetaan 8-kerroksinen asuinkerrostalo sekä siihen yhdistyvä 1-kerroksinen rakennusmassa, johon sijoittuu osa autopaikoista ja liiketilaa. Loput autopaikat ovat tontin pohjoispuolisella LPA-alueella. Rakennus massoitellaan siten, että se yhdistyy alueen kaupun-

kikuvalliseen kokonaisuuteen. 8-kerroksinen pohjois-eteläsuuntainen rakennus 1-kerroksisine liiketilasiipineen yhdistyy kaupunkikuvallisesti Uomatien varren 8-kerroksisiin asuinkerrostaloihin. Piha osoitetaan rakennuksen 1-kerroksisen osan katolle.
Tekeillä olevassa Myyrmäen kaavarungossa Uomatien varrelle suunnittelualueelle saakka on esitetty ns. urbaanin sykkeen aluetta, jolla julkinen ulkotila yhdistyy rakennusten alimpien kerrosten liiketiloihin, työtiloihin ja etupihoihin ja levenee välillä aukioiksi. Ulkotila rakennetaan laadukkaaksi ja viihtyisäksi käyttäen erilaisia pintamateriaaleja, kasvillisuutta, kalusteita ja valaistusta. Suunnittelualueella liike- ja palvelutilaa tulee sijoittaa Uomatiehen ja viereiseen aukioon rajautuen. Julkinen ulkotila yhdistetään luontevasti osaksi korttelirakennetta. Kortteli rajautuu länsipuolella ohi kulkevaan kehitettävään reittiyhteyteen.

Vaihtoehdot A2 ja A3:
Vaihtoehdon A variaatioina tutkittiin kaksi muuta rakennuksen massoitteluvaihtoehtoa. A2-vaihtoehdossa 5-6-kerroksinen rakennusmassa varjostaisi liikaa pohjoispuolista asuinrakennusta. Vaihtoehdossa A3 puolestaan 1-kerroksisen rakennuksenosan päällä oleva piha jäisi varjoisaksi. Kumpikaan vaihtoehto ei myös istu alueen kaupunkikuvaan niin hyvin kuin vaihtoehto A1.

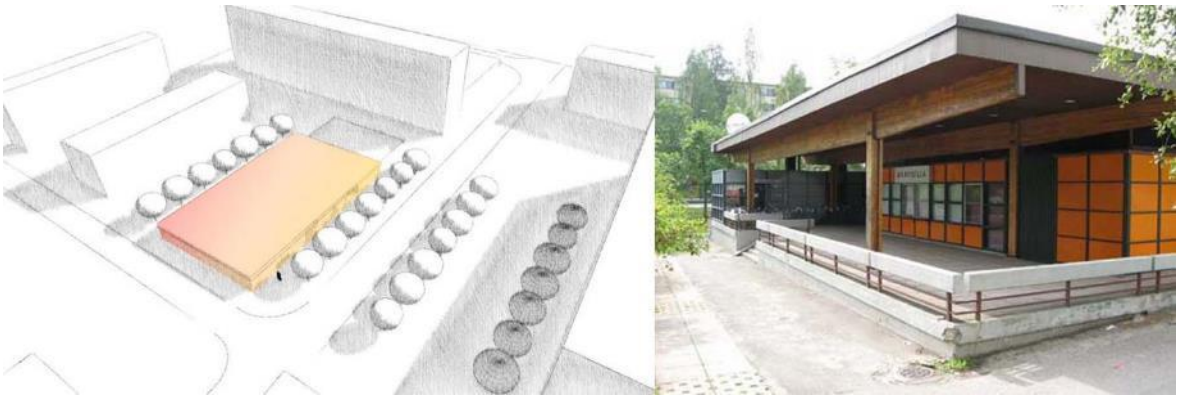

Vaihtoehto B:
Ostoskeskus peruskorjataan palvelutiloiksi arvokkaat ominaispiirteet säilyttäen. Optiplanin selvityksessä rakennukselle esitettiin käyttötarkoitukseksi esimerkiksi päiväkotia ja muita palvelutiloja. Aukiota voitaisiin kehittää kalustein ja istutuksin asukkaiden toiveiden mukaan. Pieni leikkipaikka / aktiivipuisto toisi myös paikkaan eloa ja iloa. Terassi voidaan myös lasittaa.

KUSTANNUSTARKASTELU (ALV 0 %) VAIHTOEHTO B
B1: Rakennus kunnostetaan säilyttäen esim. palvelukeskukseksi / päiväkodiksi 1480 kem2 (2 200 000€)
- Säilytettävän osan kerrosala 1080 m2 kerrosluku 1
- Terassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m2
- Kerrosalat toiminnoittain: Uusi sisääntuloalue 400 m2, Keittiö 80 m2 ja Sosiaali- pesutilat 50 m2, Ryhmätilat / monitoimitilat (jaettavissa olevaa tilaa) 950 m2

B2: Kevyt kunnostus, 1080 m2 (1000 €/brm2; 900-1100 €/brm2)
- Vesikate, ikkunat, märkätilat, tilojen pintarakenteet, julkisivun pintarakenteet, kiintokalusteet sekä talotekniikan laaja uusiminen

B3: Laaja Kunnostus, 1480 m2 (1500 €/brm2; 1300-2000 €/brm2)
- Lasitettu sisääntuloalue 400 m2

Vaihtoehto C:

Ostoskeskuksen länsipäähän rakennetaan noin 8-kerroksinen asuinkerrostalo (2 500m2), joka eheyttää väljää katuristeystä. Ostoskeskuksen länsipää puretaan, mutta pääosa rakennuksesta säilyy. Tällöin siitä syntyy asumista palveleva siipi naapurikerrostalojen tapaan.

Uudisosaan esitettiin Optiplanin selvityksessä palveluasumista, jolloin peruskorjattavaan ostoskeskusosaan voisi sijoittua mm. ravintola-juhlatila, sauna, harrastustiloja ja hyvinvointipalveluja yhteensä 1000 m2. Palvelutilat avattaisiin myös lähialueen asukkaille. Ostoskeskuksen rakennejärjestelmä mahdollistaa sisätilojen vapaan sijoittelun ja myös katon kautta tulevan luonnonvalon. Terassin lasittaminen monipuolistaa sen käyttöä ympäri vuoden.

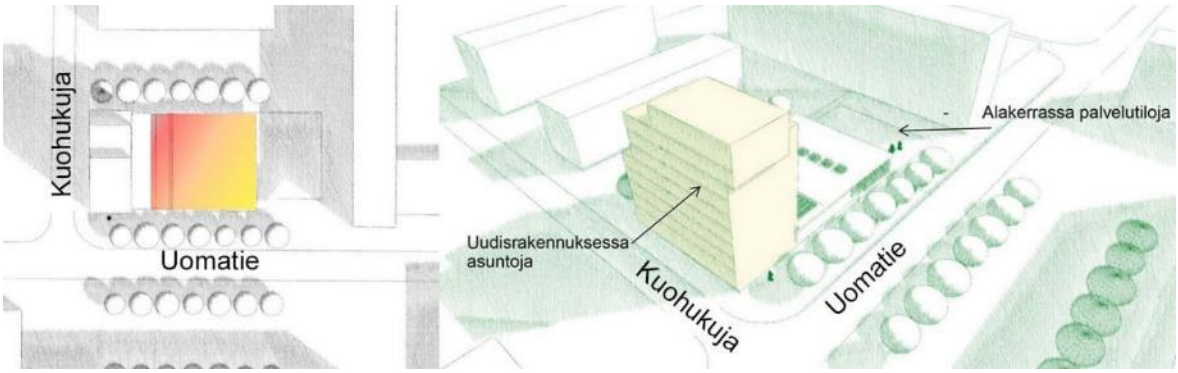
KUSTANNUSTARKASTELU (ALV 0 %) VAIHTOEHTO C

C1: 4580 kem2 (8 400 000 €) Rakennus kunnostetaan osittain tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen ja osittain uudistetaan / Palvelukeskus, -asuminen

- Säilytettävän osan kerrosala 480 m2 kerrosluku 1
- Terassin / sisääntuloalueen lasittaminen 400 m2
- Kerrosalat toiminnoittain: Asuminen II–VIII 2500 m2 ja pysäköinti kellarissa 600 m2
  - §Keittiö 80 m2 ja sosiaali- ja pesutilat 50 m2, Ryhmätilat/monitoimitilat alakerroksessa (jaettavissa olevaa tilaa) 950m2 (vanhaa 480 m2 ja uutta 470 m2), lasitettu sisääntuloalue 400m2

C2: Osittainen purku ja laaja kunnostus, 880 m2 (1300 €/brm2; 1200-1800 €/brm2) Uusi asuinkerrostalo/palvelutalo, 3700 m2 (1950 €/brm2; 1900-2100 €/brm2)

- Asuntoja 40-65 kpl, Autopaikkoja kellarissa n. 25 kpl

Vaihtoehtojen arviointi

Vaihtoehtojen A, B ja C ala-vaihtoehdoista valittiin vertailuun rakennuksen käytön ja tulevaisuuden kannalta todennäköisimmät vaihtoehdot.

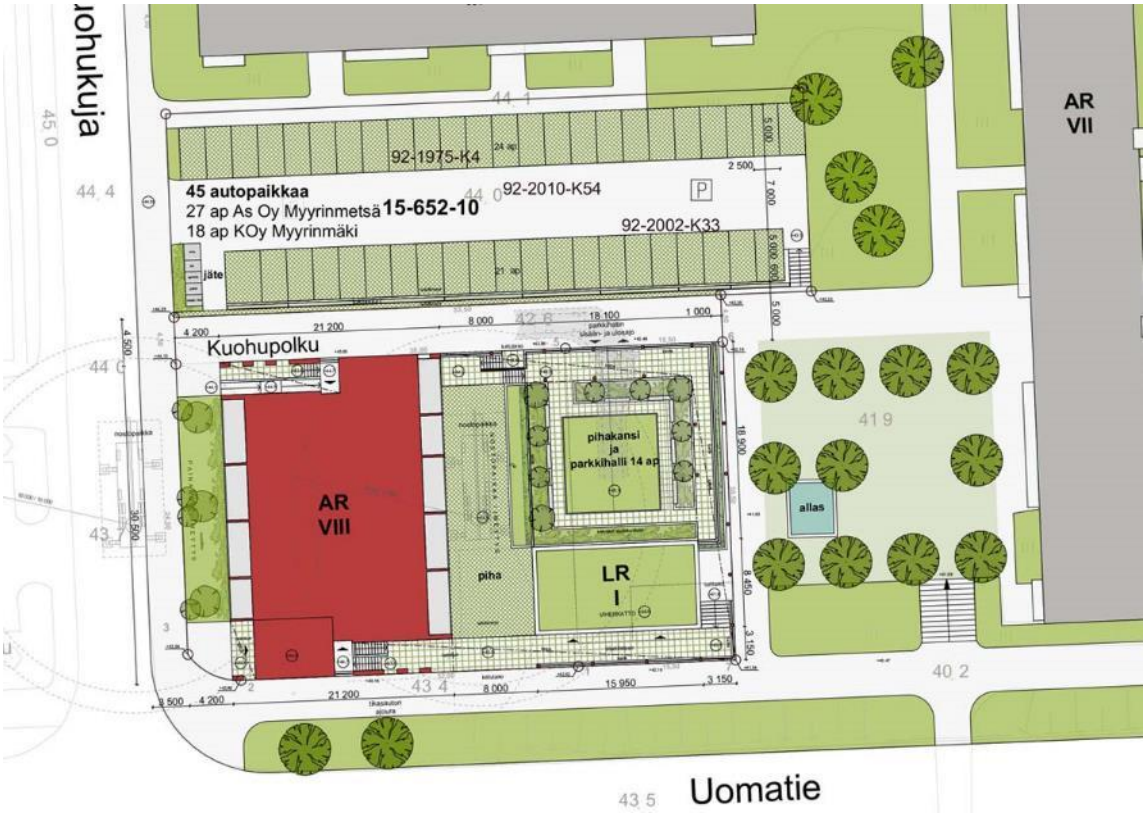
vaihtoehto	plussat	miinukset
A (A1-vaihtoehto)	Saadaan lisää uusia esteettömiä asuntoja ja uutta hyväkuntoista liiketilaa Kehäradan vyöhykkeelle. Kokonaisuus liittyy hyvin Uomatien varren kaupunkikuvalliseen kokonaisuuteen. Arkkitehtuurissa on muistumia vanhasta ostoskeskuksesta.	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä, mutta huonokuntoinen ja taloudellis-teknisesti korjauskelvoton ostoskeskus puretaan.
B (B1-vaihtoehto)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus säilyisi pääosin. Alueen historiallinen kerroksellisuus säilyisi.	Uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa. Peruskorjaus nostaa liiketilojen vuokratasoa. Kaupungillakaan ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille. Kaupungin tilojen sijoittaminen ostoskeskukseen olisi haastavaa sekä taloudellisesti että toiminnallisesti. Päiväkodin pihalle ei ole tilaa. Myöskään melun ja pienhiukkasten kannalta tämä tontti ei ole kaupungin ohjeiden mukaan sopiva paikka kaupungin omalle päiväkodille. Yksityinen päiväkoti saattaisi kuitenkin sijoittua tänne. Kaupunginosan muita palveluita kuten asukastiloja keskitetään Myyrmäen aseman lähelle. Vaihtoehto ei ole taloudellisesti järkevä ratkaisu kiinteistönomistajan näkökulmasta (Optiplanin arvio 2 200 000 €).
C (C1-vaihtoehto)	Kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus olisi mahdollista osittain säilyttää. Asuinkerrostalosta ja ostoskeskuksesta saataisiin näyttävä kokonaisuus, joka on samalla yhteinen, viihtyisä tapaamispaikka. Alueen historiallinen kerroksellisuus osin säilyisi.	Tontti ei ole sopiva palveluasumiselle, koska Myyrmäessä on jo riittävästi vanhusten palveluasumista ja lisääkin on tulossa muualle Myyrmäkeen. Tavalliselle asumiselle ratkaisussa ei riitä autopaikat. Vanhan rakennuksen uudistaminen ja erityisesti yhteensovittaminen uuden kerrostalon kanssa saattaa olla teknisesti haastavaa. Jos vanhaa rakennusta säilytettäisiin osittain, sen käyttöikä olisi huomattavasti uutta kerrostaloa lyhyempi. Autopaikkojen rakentaminen kellariin (25 kpl) nostaisi Optiplanin kustannusarviota noin 1 500 000 €, jolloin hankkeen kannattavuus laskisi huomattavasti.

3.5.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Viitesuunnitelman kehittyminen

Alla on esitetty viitesuunnitelman kehittyminen kaavaprosessissa. Autopaikkoja ja niiden mitoitusta, jätehuollon sijaintia ja piharakenteita on tarkennettu prosessin aikana. Osa Kuohupolun katualuetta liitetään tonttiin ja aluetta käytetään tontille ajoon ja huoltoon.

Valitun ratkaisun kuvaus

Uuden asuin- liikerakennuksen muodostama kokonaisuus kytkee yhteen muistumia paikan historiasta sekä nykypäivän rakentamiselle ja ympäristölle asetetut tavoitteet. Asuin- liikerakennus huomio ympäröivän Myyrmäen asuinalueen kaupunkirakenteen massoittelun ja sijoittelun osalta ja tuo siihen uuden ja arkkitehtuuriltaan tunnistettavan kaupunkikuvaa rikastuttavan lisän.

Uusi pohjois-eteläsuuntainen 8-kerroksinen asuinkerrostalo sijoittuu tontin länsireunaan Kuohukujan suuntaisesti. Tällöin rakennus varjostaa ympäröiviä rakennuksia mahdollisimman vähän. Uomatien varteen rakennettava 1-kerroksinen liikerakennus liittyy asuinrakennukseen pihaa kiertävän ja sitä jäsentävän pergolakatoksen välityksellä. Liikerakennuksen editse kadun puolelta kulkeva jalankulku taso yhdistyy portailla tontin itäpuolella sijaitsevaan aukioon. Asukkaiden yksityiselle oleskelupihalle on yhteys liikerakennuksen ja asuinrakennuksen välistä Uomatien puolelta. Pihalla sijaitseva leikkialue on korotettu muuta ympäröivää aluetta ylemmäksi alapuolella sijaitsevan pysäköintihallin johdosta.

Asuin- ja liikerakennuksen arkkitehtuuri on tyyliltään ajatonta ja modernia. Elävyyttä julkisivuihin on saatu aikaiseksi vuorottelemalla tiili- ja rappauspintoja, joita puuverhoillut julkisivuosat korostavat. Pihaa kiertävä valkoiseksi maalattu betonirakenteinen pergola sitoo rakennusosat toisiinsa ja modernilla tavalla antaa viitteen purettavan liikerakennuksen `japanilaiselle` arkkitehtuurille. Piha-alue muodostaa asukkaille vehreän oleskelualueen, jota liikerakennuksen viherkatto täydentää.

Pysäköinti, 14 ap, on järjestetty pihakannen alle. Ajoyhteys pysäköintihalliin tapahtuu tontin pohjoisosan ajoyhteyden kautta. Osa pysäköinnistä sijoittuu tontin pohjoispuolella sijaitsevalle pysäköintikentälle, jonka yhteyteen myös jätehuolto on järjestetty.

1-8 kerrokseen sijoittuvat asunnot avautuvat sekä Kuohukujan että pihan puolelle. Asuinrakennuksen keskikäytäväratkaisu mahdollistaa erikokoisten asuntojen laadukkaan ja joustavan suunnittelun. Asuntojen avarat ja valoisat oleskelutilat kytkeytyvät huoneistojen lasitettuihin parvekkeisiin. 1.kerrokseen sijoittuvat asukkaiden sauna- ja yhteistilat, muiden varasto- ja aputilojen sijaitessa kellarissa.

Uomatien varteen suunniteltu 1-kerroksiseen liikerakennukseen ja liiketiloihin on käynti Uomatien puoleisen jalankulku tason kautta. Liikerakennukseen tehdään viherkatto. Kulkuyhteys liikerakennuksen ja viereisen aukion välillä on järjestetty porrasyhteyden avulla. Asuinrakennuksen Uomatien ja Kuohukujan kulmaukseen sijoittuu katutasossa erillinen liiketila.

Pelastusajoneuvon nostopaikat sovitetaan yhteen pihan kasvillisuuden kanssa, esim. Kuohukujan puoleiset (matalat) puuistutukset. Valaisin Uomatiellä kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen otetaan tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Jätteenkeräyspaikka on nyt esitetty LPA-tontin yhteyteen, mikä sujuvoittaa huoltoliikennettä.

Ostoskeskusrakennuksen nykyinen käyttö

Uomatie

Tilakaavio (4.2.2019)
1. Suomen kirjatukku, tyhjä, vain kalusteita
2. Vantaankosken seurakuntayhtymä, kerhotila
3. Kotipizza Myyrmäki
4. Kaihdinmaailma Vantaa
5. Jätehuone ja lehtijakelun varastot
6. Parturi-kampaamo Sarin saxet

Rakennuksesta enää kolmannes on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.

Kaavan nähtävillä olo, muistutukset ja lausunnot

Kaupunginhallitus 12.112018 hyväksyi kaavamuutoksen nähtäville. Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019, jolloin jätettiin kolme muistutusta. Kaupunginmuseolta pyydettiin 11.1.2019 lausunto, joka saatiin 29.1.2019. Muistutukset ja lausunto vastineineen ovat erillisenä liitteenä.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla muutetaan asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialue AL sekä jalankululle ja pyöräilylle varattua Kuohupolun katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi AK. Lisäksi 1 metrin levyiset kaistaleet Kuohukujan puoleista tontinosaa AL- ja LPA-korttelialueilla otetaan katualueeksi, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan mahtumaan katualueelle. Nykyinen ostoskeskusrakennus puretaan ja tilalle esitetään 8-kerroksinen asuinkerrostalo ja liiketilaa kivijalkakerrokseen. Kerrosalaa asumiselle esitetään 3300 kem2. Asuinrakennuksen maantasokerrokseen Uomatien ja viereisen aukion suuntaan esitetään liike- ja palvelutilaa liiketilaa 190 kem2. Asuinrakennuksen kaak koiskulmaan tulee sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja. Varsinainen oleskelupiha on sijoitettu 1-kerroksen rakennusmassa katolle. AK-korttelialueen pohjoisosaan osoitetaan ajoyhteys, jolla huolto ja tontille ajo on sallittu. Autopaikat sijoitetaan osin pysäköintilaitokseen, osin maan tasoon LPA-alueelle.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue AK

Tontti 1 833 m2, rakennusoikeus 3 490 k-m2, tonttitehokkuus e = 1,90, autohallissa 14 ap.

Asuntoja: viitesuunnitelmien mukaan 88 kpl, keskipinta-ala 34 h-m2
- 1 H + KT 30 % 26 kpl
- 2 H + KT 65 % 58 kpl
- 3 H + KT 2,5 % 2 kpl
- 4 H + KT 2,5 % 2 kpl

Asukasmäärä: noin 85 – 95 asukasta

Autopaikkojen vähimmäismäärät:
- asuminen 1 ap / 130 kem2
- työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat 1ap / 80 k-m2
- liiketilat 1ap / 100 k-m2

Pysäköinnin asumisen kokeilunormin (Kala 19.12.2013) tavoitteena on helpottaa ja lisätä asuntotuotantoa joukkoliikenteen kannalta edullisilla alueilla sekä edistää asuntorakentamisen kohtuuhintaisuutta optimoimalla erityisesti rakenteellisten pysäköintipaikkojen määrää.

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
- asuminen 1 pp / asuinhuone
- työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat: 1 pp / 50 k-m2
- liiketilat 1 pp / 30 k-m2

Autopaikkojen korttelialue LPA

Tontti 1 193 m2, autopaikkoja 45 kpl.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Alueelta puretaan kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ostoskeskus, joka on kuitenkin heikkokuntoinen eikä taloudellis-teknisesti korjattavissa ja josta vain kolmannes on rakennuksen heikon kunnon vuoksi enää käytössä. Uusi asuin- ja liikerakennus noudattaa ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa ja edustaa korkeatasoista arkkitehtuuria. Kaavaan annetaan määräyksiä arkkitehtuurista laadusta, julkisivumateriaaleista, viherkatoista, viherrakentamisesta, hulevesien käsittelystä ja meluntorjunnasta.

4.3 ALUEVARAUKSET

AK, Asuinkerrostalojen korttelialue

Asuinrakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus. Pohjois- ja eteläjulkisivujen ovat pääosin tummaa paikallamuurattua tiiltä, tiilen sävyisin saumoin. Idän ja lännen puoleisille katujulkisivuille luodaan yhtenäinen ilme parvekkeilla. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja pielirakenteiden tulee olla pintakäsiteltyjä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen ja pihakannen julkisivujen sekä muurien tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus. Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin. Katualueen puolella 1. kerroksen liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin, lukuun ottamatta saunatiloja, tulee olla suora kulkuyhteys kadulta, ja ne yhdistetään ulkotiloihin suurin avattavin ikkunoin tai ovin.

Pihakansi rajataan katoksella, joka muodostaa yhdessä 8-kerroksinen asuinkerrostalon kanssa yhtenäisen arkkitehtonisen kokonaisuuden. Pysäköintilaitoksen julkisivuja jäsennetään aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

1-kerroksisen liiketilasiiven sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tilat varustetaan toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilojen etuosa suunnitellaan ja rakennetaan siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketiloissa tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin. Liiketilasiiven katolle on rakennettava viherkatto.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Tilat tulee rakentaa pääosin kivijalkakerrokseen ja toteuttaa niin, että ne antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman. Kivijalkakerrokseen sijoittuessaan tilojen tulee olla ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne voidaan muuttaa liiketiloiksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoittuessaan, saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi.

Rakennusalalle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen. Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Pysäköintilaitoksen yhdistetään arkkitehtuuriltaan selkeästi koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisien seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Tontille laaditaan rakennuslupavaiheessa yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha toteutetaan kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava. Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8.

Pysäköintilaitoksen katolle sijoitetaan vehreä kansipiha, joka jäsennellään erilaisin materiaalein. Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivyttävää kasvillisuutta. Asuntopihojen aitaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne käsitellään osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit tulee sovittaa yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa. Korttelin lounaiskulma laatoitetaan aukiomaiseksi tilaksi.

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään. Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta. Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita. Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallieyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja. Hulevesirakenteet toteutetaan heti rakentamisen yhteydessä.

LPA, autopaikkojen korttelialue

Osa asuinkerrostalojen pysäköinnistä sekä nykyisen Kuohukuja 5:n autopaikat sijoittuvat autopaikkojen korttelialueille, LPA. LPA-alueen eteläpuoliselle rajalle ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus. Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa on tarkasteltu hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu lähelle rautatieasemaa hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Tällöin hanke on kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukainen. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Suhde kulttuurihistoriallisiin arvoihin

Kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot, jotka on todettu inventoinneissa erittäin merkittäviksi. Rakennus on kuitenkin heikon kunnon vuoksi pääosin (65 %) tyhjillään eikä ole rakennusvalvonnan arvion mukaan taloudellis-teknisesti korjattavissa. Myös omistaja on tehnyt kuntoselvityksiä.

Kaupunkikuva

Paikalle rakennetaan uusi arkkitehtonisesti korkeatasoinen asuin- ja liikerakennus, joka täydentää alueen kaupunkikuvaa nykyhetkeen verrattuna. Mittakaava on sovitettu ympäröivään rakenteeseen Uomatien varrella. Uusi kortteli ja sen 8-kerroksinen asuintalo tuovat esiin solmukohtana Uomatien ja Kuohukujan risteyksen.

Yhdyskuntarakenne

Tontti sijoittuu Uomatien pohjoispuolelle. Ratkaisu edistää asuinalueen täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta kaupunkirakennetta kokoojakadun varteen.

Rakentaminen sijoittuu noin 300 metrin päähän Louhelan asemasta. Kehärata yhdistää toisiinsa 200 000 asukasta ja 200 000 työpaikkaa.

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos täydentää Myyrmäen pohjoisosaa, mikä toteuttaa maakuntakaavan ja yleiskaavan täydennysrakentamistavoitteita. Uusia asuntoja tulee noin 80 – 90 kappaletta arviolta noin 85 – 95 uudelle asukkaalle.

Asuminen

Kaavamuutos tarjoaa mahdollisuuden asua hyvällä sijainnilla lähellä rautatieasemaa ja palveluja ja tuottaa uusia esteettömiä kerrostaloasuntoja 80 – 90 kpl, jotka vastaavat asuntojen kysyntään ja kasvavan kaupungin asuntotarpeeseen. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kuohukujan ostoskeskus on ollut pitkään jo lähes tyhjillään ja sen merkitys palveluverkossa on vähäinen. Kaava-alueelle tulee 190 k-m2 liiketilaa, mikä mahdollistaa esimerkiksi kahvila- tai ravintolatoiminnan. Asukkaiden lisäys vaikuttaa kuitenkin positiivisesti koko Myyrmäen palveluiden säilymiseen ja monipuolistumiseen sekä muutenkin alueen elävyyteen.

Taloudelliset vaikutukset

Hanke tuottaa kaupungille verotuloja, mutta kaupunki vastaa palvelujen tuottamisesta uusille asukkaille. Tulevalle tontille osoitetaan 3 490 k-m2 rakennusoikeutta, josta kaupunki saa osittain maanmyyntituloja ja osittain sopimuskorvauksen lisääntyneestä rakennusoikeudesta. Kunnallisteknisen rakentamisen kustannukset ovat verrattain pieniä. Laissa määrätään maanomistajan velvollisuudesta osallistua yhdyskuntarakentamisen kustannuksiin.

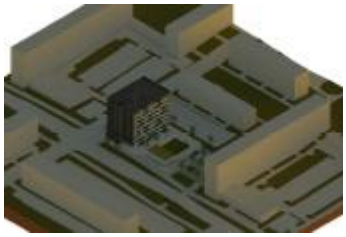
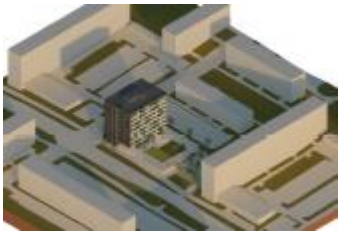
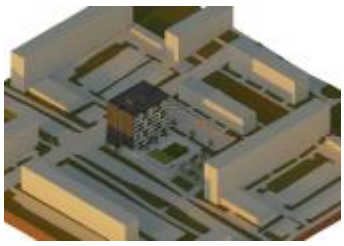
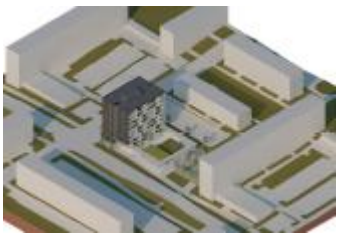
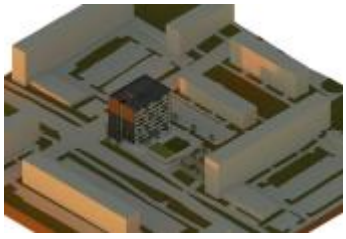
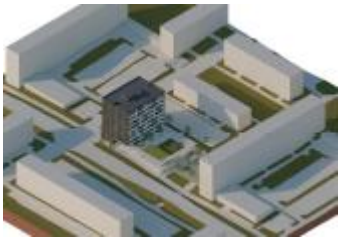
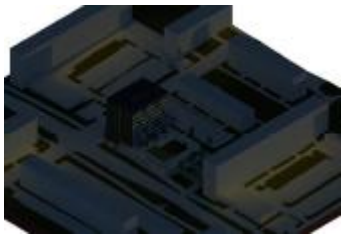
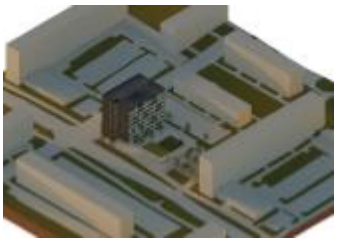
Sosiaaliset vaikutukset

Hanke tuottaa uusia omistusasuntoja. Kaavakohde on suhteellisen pieni, joten sen vaikutus ympäristöön ei ole merkittävä. Kerrostaloasuntojen koko vaihtelee, ja kohteesta voi löytyä koti moneen tarpeeseen ja elämänvaiheeseen. Rakentaminen tarjoaa työtä.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää Myyrmäen virkistysalueiden ja urheilupuiston käyttöä.

Varjostustutkielma

	Talvipäivänseisaus 22.12.	Kevätpäiväntasaus 20.3. Syyspäiväntasaus 23.9.	Kesäpäivänseisaus 21.6.
09.00			
12.00			
15.00			
18.00			

Kari Leppänen Arkkitehdit Oy 2018

Rakennus sijoittuu avaralle paikalle, joten se ei aiheuta merkittävää varjostusta. Myös alueella oleva puusto varjostaa. Aamuisin, iltaisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Varjostustutkielma tehtiin nykytilanteesta ja valitusta ratkaisusta. Varjot on tutkittu joulu-, maalis-, huhti-, touko- ja kesäkuussa kahdesta eri suunnasta, kaakosta ja lounaasta. Uusi 8-kerroksinen asuinkerrostalo ei merkittävästi varjosta ympäröiviä olemassa olevia asuinrakennuksia, vaikka hetkellisesti rakennuksen varjo ohittaa naapuritaloja. Huhtikuusta elokuuhun varjostusolosuhteet eivät juurikaan muutu nykytilanteeseen verrattuna.

Liikenne

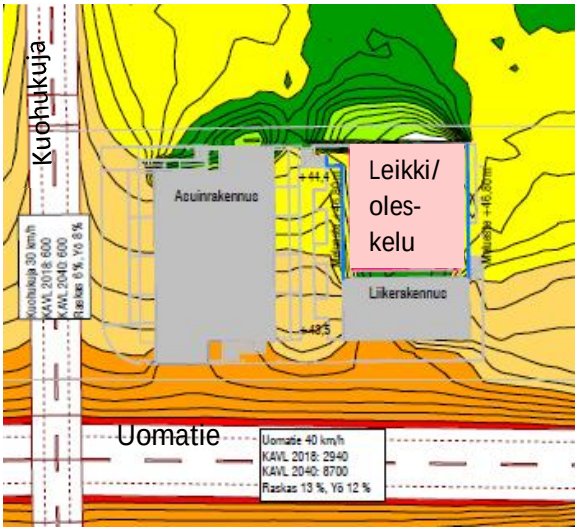
Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Louhelan asemasta. Uuden rakennushankkeen liikennemäärät eivät vaikuta oleellisesti esimerkiksi Uomatien liikennemääriin.

Vesihuolto

Uudet asuinrakennukset voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle lisäkustannuksia. Uudisrakennus saattaa tarvita kiinteistökohtaisen paineenkorottamon. Tarkempi painetaso annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Ympäristöhäiriöt

Viitesuunnitelmista on tehty meluselvitys (Helimäki Akustikot Oy, 29.5.2018). Kohteen meluntorjunnan tarpeen määrää tieliikenne. Leikki- ja oleskelupihalla vallitsee päivällä maksimissaan 58 dB keskiäänitaso. Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein. Meluselvityksessä on esitetty esimerkkiratkaisuja meluntorjunnasta. Asuinrakennuksen Uomatien puoleisen julkisivun äänitasoerovaatimus on mallinnuksen mukaan 31 dB. Kohde sijaitsee Vantaan lentomelualueella m3, jonka mukaan koko rakennuksen äänitasoerovaatimus on asuinrakennuksessa 32 dB ja liikerakennuksessa 28 dB. Kaikki rakennuksen parvekkeet tulee lasittaa.

Meluntorjuntaesimerkki 1.
Keskiäänitaso (Aeq), päivällä (klo 7-22) vuonna 2040.
Melukäyrät 2 m korkeudella maan pinnasta.

45-50 | 50-55 | 55-60 | 60-65
65-70 | 70-75 | 75- dB | Melueste

Helimäki Akustikot Oy 29.5.2018

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemeluvyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30	–

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010, YM asetus 796/2017.

Muu infra
Uomatiellä valaisin kiinnitetään rakennuksen seinään. Kuohukujan katualueeseen otetaan tonteilta 1 metrin kaistaleet, jotta nykyiset katuvalaisimet saadaan katualueelle. Pysäköintilaitokseen tulee tarvittaessa sijoittaa muuntamo maan tasoon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä lisääntyy. Läpäisemättömien pintojen lisääntyessä on odotettavissa, että hulevesivirtaamat kaava-alueelta kasvavat. Tontilla muodostuvia hulevesiä tulee imeyttää tai viivyttää ennen vesien johtamista yleiseen verkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille. Tulvareitti on syytä mitoittaa 50 mm sadetilanteelle. Kaavatyön yhteydessä kaava-alueelle on laadittu hulevesien hallintasuunnitelma. Rakennusluvan yhteydessä tulee tehdä tarkemmat hulevesisuunnitelmat, jotka hyväksytetään kaupungilla rakennusluvan yhteydessä.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava kortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

Vihertehokkuus

Vihertehokkuus-menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseensopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Vantaan kaupungin arkkitehtuuriohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki-hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli). Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimuksen tavoitetaso 0,8 on saavutettavissa.

Tuloskortti

Kohteen osoite: Kuohukuja 1

Päivämäärä: 24.10.2018

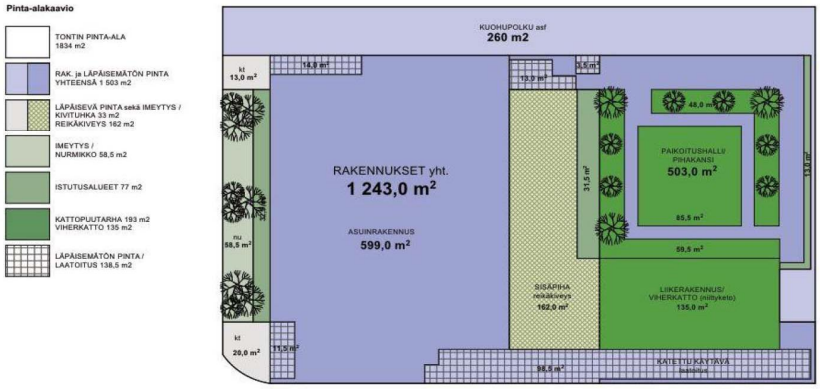
Lomakkeen täyttäjä ja yritys: Benita Leisso, Leppänen arkkitehdit Oy

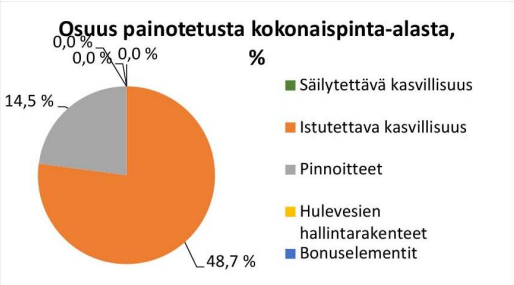
Saavutettu vihertehokkuus
0,8
Tavoitetaso
0,8
Minimitaso
0,5

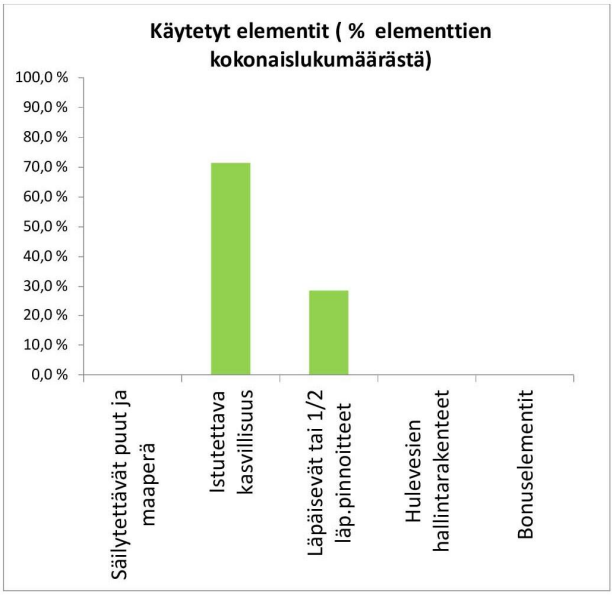
Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

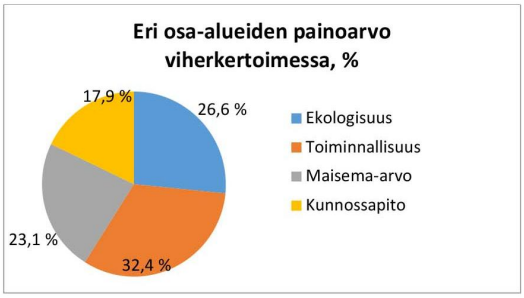
Elementtityyppi	Elementtejä käytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävät puut ja maaperä	0	5
Istutettava kasvillisuus	5	13
Läpäisevät tai 1/2 läp.pinnoitteet	2	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	5
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	7	25

Asemakaavavaiheen pinta-ala kaavio

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tiemelu on käsitelty kohdassa 4.4.1.

4.5 NIMISTÖ

Kaava-alueelta poistuu osa Kuohupolkua.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus.

Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaavamuutos on tullut voimaan.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan kaupunki		
Kaupunkisuunnittelu	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Johanna Rajala	asemakaavasuunnittelija
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
Kaupunginmuseo	Susanna Paavola	rakennustutkija
Kuntatekniikan keskus	Marja Leppänen	suunnitteluinsinööri
	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Teemu Vihervaara	liikenneinsinööri
Katutekniikka	Seija Tulonen	projektisuunnittelija
	Inka Lappalainen	maisema-arkkitehti
Rakennusvalvonta	Matti Kärki	kaupunkikuva-arkkitehti
	Timo Tamminen	lupa-arkkitehti
Kiinteistöt ja asuminen	Tomi Henriksson	asumisasioiden päällikkö
Kiinteistö Oy Myyrinmäki	Mikko Vartiainen	
T2H Rakennus Oy	Olli Tuominen	
	Ville Tiirola	
	Juuso Puroila	
Kari Leppänen Arkkitehdit Oy	Kari Leppänen	
	Peter Butter	
	Benita Leisso	

Asiamiehenä toimi rakennusyhtiö T2H Rakennus Oy ja sen konsulttina Kari Leppänen Arkkitehdit Oy.

VANTAAN KAUPUNKI / Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö

Vantaa 25.2.2019

Johanna Rajala
asemakaavasuunnittelija (31.12.2018 asti)

Timo Kallaluoto
aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		12.09.2018
Kaavan nimi	002364 Myyrmäki 15 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	01.02.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002364
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,3077	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,3077

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3077**	**100,0**	**3490**	**1,13**	**0,0000**	**2410**
A yhteensä	0,1833	59,6	3490	1,90	0,0209	2410
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

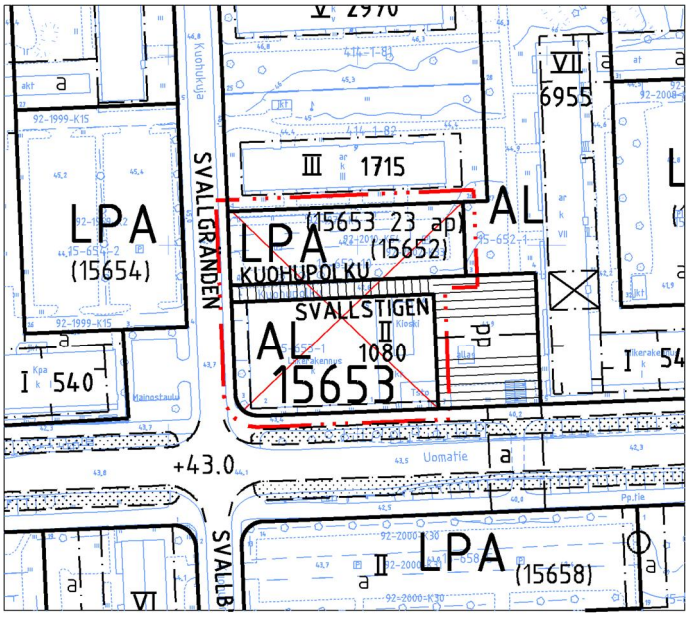
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,3077**	**100,0**	**3490**	**1,13**	**0,0000**	**2410**
A yhteensä	0,1833	59,6	3490	1,90	0,0209	2410
AK	0,1833	100,0	3490	1,90	0,1833	3490
AL	0,0000		0		-0,1624	-1080
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä	0,1244	40,4	0		-0,0209	0
Kadut	0,0051	4,1	0		0,0051	0
Kev.liik.kadut	0,0000		0		-0,0240	0
LPA	0,1193	95,9	0		-0,0020	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

8. ASEMAKAAVAKARTTA JA –MÄÄRÄYKSET

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot 1 / 4 Baskartbladens nummer
002364	25.2.2019	684491

Vantaan kaupunki

KUOHUKUJA 1-3

Kaupunginosa 15, Myyrmäki

Asemakaavan muutos

Osa korttelia 15652 sekä katualuetta.

Tonttijako ja tonttijaon muutos

Osa korttelia 15652.

1:2000

Vanda stad

SVALLGRÄNDEN 1-3

Stadsdel 15, Myrbacka

Ändring av detaljplanen

Del av kvarteret 15652 samt gatuområde.

Tomtindelning och ändring av tomtindelningen

Del av kvarteret 15652.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

AK **Asuinkerrostalojen korttelialue.**

Arkkitehtuuri

Asuinrakennuksen ja pysäköintilaitoksen tulee yhdessä muodostaa arkkitehtuuriltaan korkeatasoinen kokonaisuus.

Pohjois- ja eteläjulkisivujen tulee olla pääosin tummaa punasävyistä tiiltä. Saumat tulee olla tiilen sävyisiä. Etelän ja pohjoisen puoleisilla julkisivuilla tulee olla ikkunoita.

Idän ja lännen puoleisille katujulkisivuille tulee luoda yhtenäinen ilme parvekkeilla. Kaikki parvekkeet tulee lasittaa. Parvekkeiden julkisivumateriaalien tulee olla korkealuokkaisia ja kestäviä sekä muodostaa rakennusten pääasiallisten julkisivumateriaalien kanssa ehjä kokonaisuus. Parvekkeiden ja pielirakenteiden tulee olla pintakäsiteltyjä. Parvekkeiden ja niiden väliseinien tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan veistoksellinen kokonaisuus.

Sokkelin, rakennuksen 1. kerroksen ja pihakannen julkisivujen sekä muurien tulee muodostaa yleisilmeeltään yhtenäinen vaalea arkkitehtoninen kokonaisuus.

Alimmissakin kerroksissa tulee olla ikkunoita. Julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa.

Mahdolliset liikunta- ja elementtisaumat tulee häivyttää arkkitehtuurin keinoin.

Porrashuoneiden tai porraskäytävien tulee erottua muusta julkisivusta ja niitä tulee korostaa suurin ikkunapinnoin.

Ilmanvaihtokonehuoneet tulee sovittaa luontevaksi osaksi rakennusten arkkitehtuuria.

Katualueen puolella 1. kerroksen liike- ja yhteiskäyttöisiin tiloihin, lukuun ottamatta saunatiloja, tulee olla suora kulkuyhteys kadulta, ja ne tulee yhdistää ulkotiloihin suurin avattavin ikkunoin tai ovin. Yhteiskäyttöisiin tiloihin tulee olla suora kulkuyhteys ulkoa tai porrashuoneesta.

Pihakansi rajataan katoksella, joka muodostaa yhdessä 8-kerroksinen asuinkerrostalon kanssa yhtenäisen arkkitehtonisen kokonaisuuden. Pysäköintilaitoksen julkisivuja tulee jäsentää aukotusten lisäksi vaihtelevan korkuisella kasvillisuudella esimerkiksi viherseinämin. Julkisivun ja viherrakentamisen tulee muodostaa yhtenäinen kokonaisuus.

1-kerroksisen liiketilasiiven sisätilan vapaan korkeuden tulee olla vähintään 4 metriä. Tila tulee varustaa toimisto-, ravintola- tai kahvilakäytön mahdollistavalla talotekniikalla. Kaikkien liiketilojen etuosa tulee suunnitella ja rakentaa siten, että liiketoiminta voi laajentua ulkotilaan. Liiketiloissa tulee olla suuria avattavia ikkunoita tai ovia kadun puolella tilojen yhdistämiseksi ulkotiloihin.

1-kerroksisen liiketilasiiven katolle on rakennettava viherkatto.

Rakennusoikeus

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia. Porrashuoneiden 15 k-m² ylittävän osan saa rakentaa kussakin kerroksessa porrashuonetta kohti rakennusoikeuden lisäksi edellyttäen, että tämä lisää porrashuoneen viihtyisyyttä ja luonnonvaloisuutta.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för flervåningshus.

Arkitektur

Bostadshuset och parkeringsanläggningen ska tillsammans bilda en helhet som håller hög kvalitet till arkitekturen.

Nord- och sydfasaderna ska huvudsakligen bestå av mörkt tegel i en röd nyans. Fogarna ska ha samma färg som teglet. Fasaderna på södra och norra sidan ska ha fönster.

Fasaderna mot öster och väster ska ges ett enhetligt intryck genom balkonger. Alla balkonger ska inglasas. Balkongernas fasadmaterial ska vara högklassigt och hållbart samt utgöra en harmonisk helhet tillsammans med byggnadernas huvudsakliga fasadmaterial. Balkongerna och karmkonstruktionerna ska vara ytbehandlade. Balkongerna samt mellanväggarna mellan dessa ska tillsammans bilda en till sin arkitektur skulptural helhet.

Sockeln, fasaderna till byggnadens första våning och gårdsdäcket samt murarna ska bilda en helhet som arkitektoniskt ger ett genomgående ljust intryck.

Också de nedersta våningarna ska ha fönster. Fasaden får inte ge ett slutet intryck.

Eventuella rörliga fogar och elementfogar ska döljas med arkitektoniska medel.

Trapphusen eller trappuppgångarna ska bilda en kontrast till den övriga fasaden och de ska framhävas med stora fönsterytor.

Luftkonditioneringens maskinrum ska anpassas till att utgöra en naturlig del av byggnadens arkitektur.

Affärslokaler och utrymmen för gemensamt bruk på första våningen på gatuområdets sida ska, med undantag för bastuutrymmena, ha en direkt entré från gatan och de ska kunna anslutas till uterummen med stora fönster som går att öppna eller dörrar. Utrymmen för gemensamt bruk ska ha en direkt förbindelse från utsidan eller från trapphuset.

Gårdsdäcket avgränsas med en takkonstruktion som tillsammans med flervåningshuset i åtta plan bildar en sammanhängande arkitektonisk helhet. Parkeringsanläggningens fasader ska förutom med öppningar struktureras med växtlighet i varierande höjd, t.ex. gröna väggar. Fasaden och grönbyggandet ska bilda en harmonisk helhet.

Den fria höjden inomhus i enplansflygeln med affärslokaler ska vara minst 4 meter. Utrymmet ska förses med husteknik som möjliggör kontor-, restaurang- eller kafébruk. De främre delarna i alla affärslokaler ska planeras och byggas så att affärsverksamheten kan utökas till uterummet. Affärslokalerna ska ha stora fönster som går att öppna eller dörrar på gatans sida för att skapa en förbindelse mellan lokalerna och uterummen.

På taket till enplansflygeln med affärslokaler ska ett gröntak anläggas.

Byggrätt

Trapphusen ska ha dagsljusintag. En del som överskrider 15 m²-vy i trapphusen får byggas utöver byggrätten i varje våning per trapphus under förutsättning att den ökar trivseln och dagsljuset i trapphuset.

Asukas- ja yhteistiloja saa rakentaa kaavassa osoitetun rakennusoikeuden lisäksi. Tilat tulee rakentaa pääosin kivijalkakerrokseen ja toteuttaa niin, että ne antavat avonaisen ja toiminnallisen vaikutelman. Kivijalkakerrokseen sijoittuessaan tilojen tulee olla ominaisuuksiltaan sellaisia, että ne voidaan muuttaa liiketiloiksi. Ullakko- tai ylimpään kerrokseen sijoittuessaan, saunan yhteyteen tulee toteuttaa kattoterassi. Kaavassa määrätyt asumista palvelevien yhteistilojen rakennusoikeudet ja sallitut muut asumisen lisärakennusoikeudet eivät mitoita auto- tai polkupyöräpaikkoja tai väestönsuojatiloja.

Invånar- och gemensamma lokaler får byggas utöver den byggrätt som anges i planen. Lokalerna ska huvudsakligen byggas i stenfotsvåningen på så sätt att utförandet ger ett öppet och funktionellt intryck. Lokaler som placeras i stenfotsvåningen ska vara sådana till sina egenskaper att de går att ändra till affärslokaler. När de förläggs till vindsvåningen eller det översta planet ska en takterrass byggas i anslutning till bastun. Den byggrätt för gemensamma utrymmen för boende som anges i planen och den tillåtna ytterligare tilläggsbyggrätten för boende räknas inte med i dimensioneringen av bil- eller cykelplatser eller skyddsrum.

Rakennusalalle saa rakentaa kannellisia autopaikkoja ja autopaikkoja saa sijoittaa myös rakennusten alimpiin kerroksiin pihakannen alaisen pysäköintilaitoksen yhteyteen.

På byggnadsytan får byggas bilplatser på däck och bilplatser får också placeras i byggnadernas nedersta våningar i anslutning till en parkeringsanläggning under gårdsdäcket.

Pihakannen alla olevaan pysäköintitilaan saa sijoittaa tele- tai muita teknisiä ja väestönsuojatiloja sekä asumista palvelevia varastotiloja.

Teletekniska eller andra tekniska utrymmen och skyddsrum samt förrådsrum som betjänar boendet får placeras i parkeringsutrymmet under gårdsdäcket.

Liikenne ja pysäköinti

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 ap / 130 k-m²
Työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat	1 ap / 80 k-m²
Liiketilat	1 ap /100 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Asuminen	1 pp / asuinhuone
Työtilat sekä toimisto- ja palvelutilat	1 pp / 50 k-m²
Liiketilat	1 pp / 30 k-m²

Trafik och parkering

Minimiantalet bilplatser:

Boende	1 bp / 130 m²-vy
Arbetslokaler samt kontors- och servicelokaler	1 bp / 80 m²-vy
Affärslokaler	1 bp /100 m²-vy

Minimiantalet cykelplatser:

Boende	1 cp / bostadsrum
Arbetslokaler samt kontors- och servicelokaler	1 cp / 50 m²-vy
Affärslokaler	1 cp / 30 m²-vy

Katoksettomat autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.

Bilplatserna utan tak, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.

Pysäköintilaitoksen arkkitehtuurin tulee yhdistyä selkeästi koko korttelin arkkitehtuuriin. Itäpuolisen aukion suuntaisien seinien tulee olla osin viherseinää tai niiden edustoille tulee istuttaa kahden metrin välein sivusuuntaan leviäviä köynnöksiä.

Parkeringsanläggningens arkitektur ska ha en tydlig anknytning till hela kvarterets arkitektur. Väggarna mot den östra öppna platsen ska delvis bestå av en grön vägg, alternativt ska klängväxter som sprider sig sidledes planteras med två meters mellanrum.

Tarvittaessa pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa muuntamo maantasoon.

Vid behov ska en transformator placeras på markplanet i parkeringsanläggningen.

Meluntorjunta

Asuinrakennusten ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava asuinrakennuksissa vähintään 32 dB sekä liikerakennuksissa vähintään 28 dB.

Bullerbekämpning

Ljudisoleringen mot flyg- och trafikbuller ΔL i bostadsbyggnadernas ytterskikt ska vara minst 32 dB samt i affärsbyggnader minst 28 dB.

Parvekkeet tulee lasittaa.

Balkongerna ska inglasas.

Oleskelualueet tulee suojata melulta läpinäkyvin meluestein.

Vistelseutrymmen ska skyddas mot buller med transparenta bullerskydd.

Piha

Tontille on laadittava rakennuslupavaiheessa yhtenäinen pihasuunnitelma, jonka suunnittelussa tulee huomioida eri-ikäisten käyttäjien tarpeet. Piha tulee toteuttaa kasvillisuudeltaan monilajisena alueena, jolle istutetaan vuodenaikojen vaihtelu huomioiden puita, pensaita, perennoja ja nurmikkoa. Pihan osat, joita ei käytetä välttämättöminä kulkuteinä, leikki- tai oleskelualueina tai hyödynnetä kaupunkiviljelyyn, on istutettava.

Gårdsplanen

För tomten ska i bygglovsskedet en enhetlig plan för gårdsplanen utarbetas vid vars planering behoven hos användare i olika åldrar ska beaktas. Gårdsplanen ska förverkligas som ett område med mångsidig växtlighet, där det planteras olika slag av träd, buskar, perenner och gräs som beaktar årstidernas växling. De delar av gårdsplanen som inte används som nödvändiga gångvägar, områden för lek eller utevistelse eller utnyttjas för stadsodling, ska förses med planteringar.

Pihalla tulee saavuttaa vähintään vihertehokkuus 0,8. Laskelma liitetään rakennuslupahakemukseen pihasuunnitelman kanssa.

Gården ska ha minst 0,8 i effektivitet för grönbyggandet. Kalkylen bifogas bygglovsansökan tillsammans med planen för gårdsplanen.

Pysäköintilaitoksen katolle tulee sijoittaa vehreä kansipiha, joka tulee jäsennellä erilaisin materiaalein.

Ett grönskande gårdsdäck som ska delas in med hjälp av olika material ska placeras på parkeringsanläggningens tak.

Kansipiha tulee mitoittaa siten, että sille tulee hulevesiä viivyttävää kasvillisuutta.

Gårdsdäcket ska dimensioneras så att det förses med växtlighet som fördröjer dagvattnet.

Asuntopihojen aitaus tulee sovittaa muihin pihan ja rakennusten materiaaleihin sekä arkkitehtuuriin. Asuntokohtaisia pihoja voidaan sijoittaa pihakannelle.

Inhägnaden av bostadsgårdarna ska anpassas till gårdsplanens och byggnadernas övriga material och arkitektur. Bostädernas gårdsplaner kan placeras på gårdsdäcket.

Rakennusten ja katu- ja torialueiden väliset tontin osat ovat yleiselle jalankululle varattuja alueita, ja ne tulee käsitellä osana korkeatasoista kaupunkimaista katutilaa. Pinnoitemateriaalit tulee sovittaa yhteen katu- ja torialueiden pintamateriaalien kanssa.

De tomtdelar som ligger mellan byggnaderna och gatu- och torgområdena är reserverade för allmän gångtrafik och de ska hanteras som en del av ett högklassigt urbant gaturum. Ytmaterialen ska samordnas med ytmaterialen i gatu- och torgområdena.

Hulevedet

Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.

Dagvatten

Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.

Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.

Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.

Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.

I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.

Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.

I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltrerar.

	Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.	Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.
LPA	**Autopaikkojen korttelialue.**	**Kvartersområde för bilplatser.**
	LPA-alueen eteläpuoliselle rajalle ja muille rajoille korkoeron vaatiessa on rakennettava kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen maisemoitu tukimuuri. Mahdollisen autokatoksen ja tukimuurin tulee muodostaa arkkitehtuuriltaan yhtenäinen kokonaisuus.	En stadsbildsmässigt högklassig stödmur som anpassats till miljön ska byggas på LPA-områdets södra gräns och på övriga gränser då höjdskillnaden kräver det. En eventuell täckt bilplats och stödmur ska till arkitekturen bilda en enhetlig helhet.
	Autopaikat lukuun ottamatta inva-paikkoja tulee päällystää nurmikiveyksellä.	Bilplatserna, med undantag för inva-platserna, ska beläggas med gräsarmering.
	Alueella tulee järjestää hulevesien viivytys ennen niiden johtamista yleiseen sadevesijärjestelmään.	Fördröjning av dagvatten ska ordnas i området innan det leds ut i det allmänna regnvattensystemet.
	Hulevesien viivytys voidaan järjestää tontin rajoista riippumatta.	Fördröjningen av dagvatten kan ordnas oberoende av tomtens gränser.
	Alueella tulee käyttää läpäiseviä pinnoitteita.	I området ska genomsläppliga ytbeläggningar användas.
	Kortteleiden niillä alueilla, joilla maaperä sallii imeyttämisen, tulee suosia vettä imeyttäviä hulevesiratkaisuja.	I de områden i kvarteren, där marken medger infiltrering, ska man favorisera sådana dagvattenlösningar där vattnet infiltreras.
	Hulevesirakenteet tulee toteuttaa rakentamisen yhteydessä.	Dagvattenkonstruktionerna ska anläggas i samband med byggandet.
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.**
	Osa - alueen raja.	**Gräns för delområde.**
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	**Riktgivande gräns för område eller del av område.**
⑬	**Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.**	**Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.**
15	**Kaupunginosan numero.**	**Stadsdelsnummer.**
MYY	**Kaupunginosan nimi.**	**Stadsdelens namn.**
15652	**Korttelin numero.**	**Kvartersnummer.**
KUOHUKUJA	**Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.**	**Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.**
3300	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.**
I	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.**	**Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.**
ka	**Alleviivaus osoittaa ehdottomasti käytettävän kaavamääräyksen.**	**Understreckningen anger planbestämmelse som ovillkorligen skall tillämpas.**
	Rakennusala.	**Byggnadsyta.**
kl	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa liiketiloja.**	**Byggnadsyta där affärslokaler får placeras.**
ah	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa asumista palvelevia yhteiskäyttöisiä tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken det får placeras utrymme för gemensamt bruk som tjänar boendet.**
jä	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.**	**Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.**
ka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa katoksen.**	**Byggnadsyta där ett skärmtak.**
a	**Auton säilytyspaikan rakennusala.**	**Byggnadsyta för förvaringsplats för bil.**
le	**Ohjeellinen leikki- ja oleskelualueeksi varattava alueen osa.**	**Riktgivande del av område som skall reserveras för lek och utevistelse.**
l	**Laatoitettava tai kivettävä alueen osa.**	**Områdesdel som skall beläggas med plattor eller sten.**
wh	**Ohjeellinen hulevesialue.**	**Riktgivande dagvattenområde.**
	Istutettava alueen osa.	**Del av område som bör planteras.**
vih	**Viherkatto.**	**Gröntak.**
	Katu.	**Gata.**
h/t	**Yleiselle jalankululle varattu piha-alue, jolla huoltoajo ja tontille ajo sallittu.**	**Gårdsområde reserverat för allmän gångtrafik där servicekörning och infart till tomten är tillåten.**
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	**Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.**
	TONTTIJAKO	**TOMTINDELNING**
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

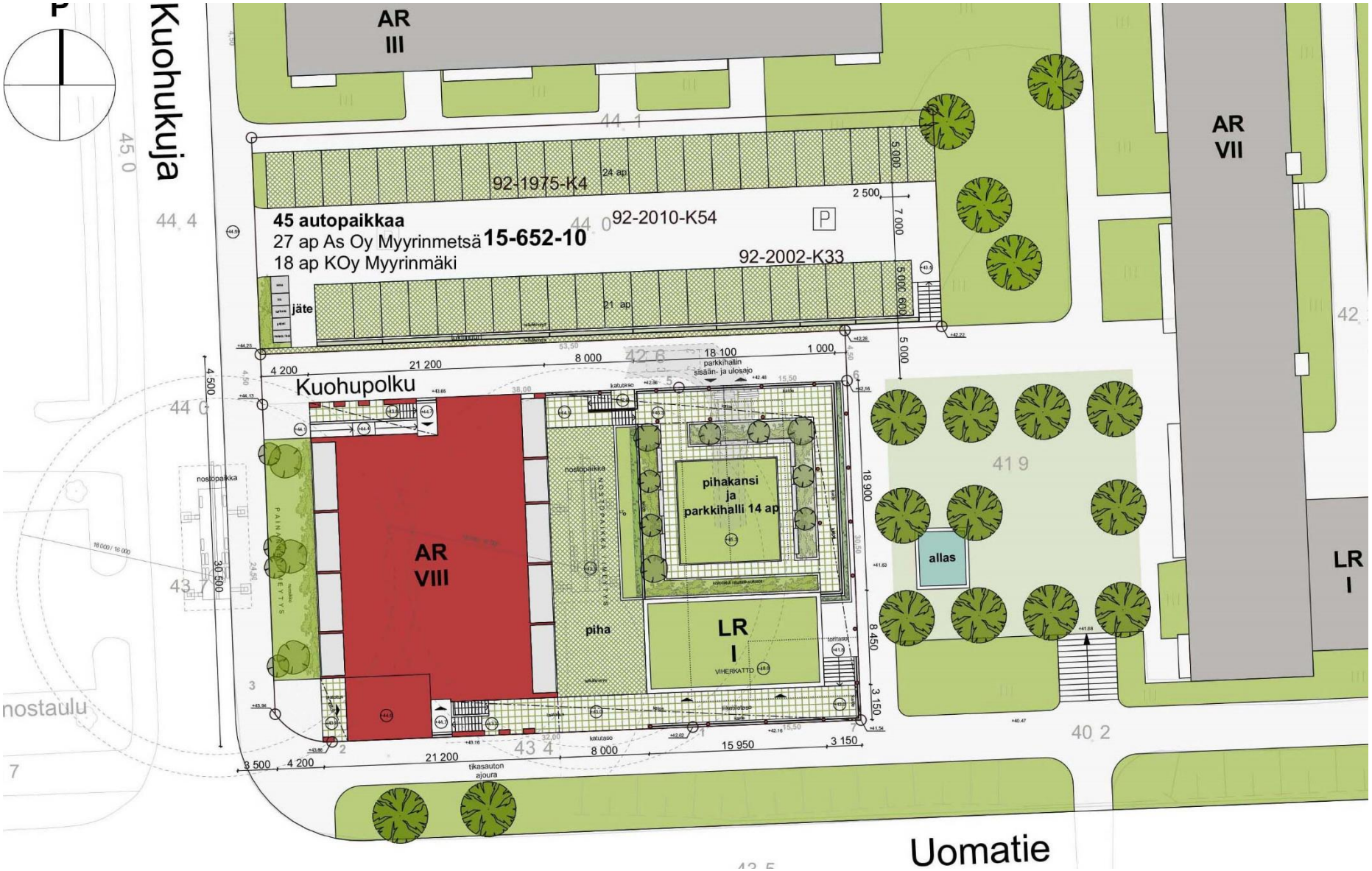
Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

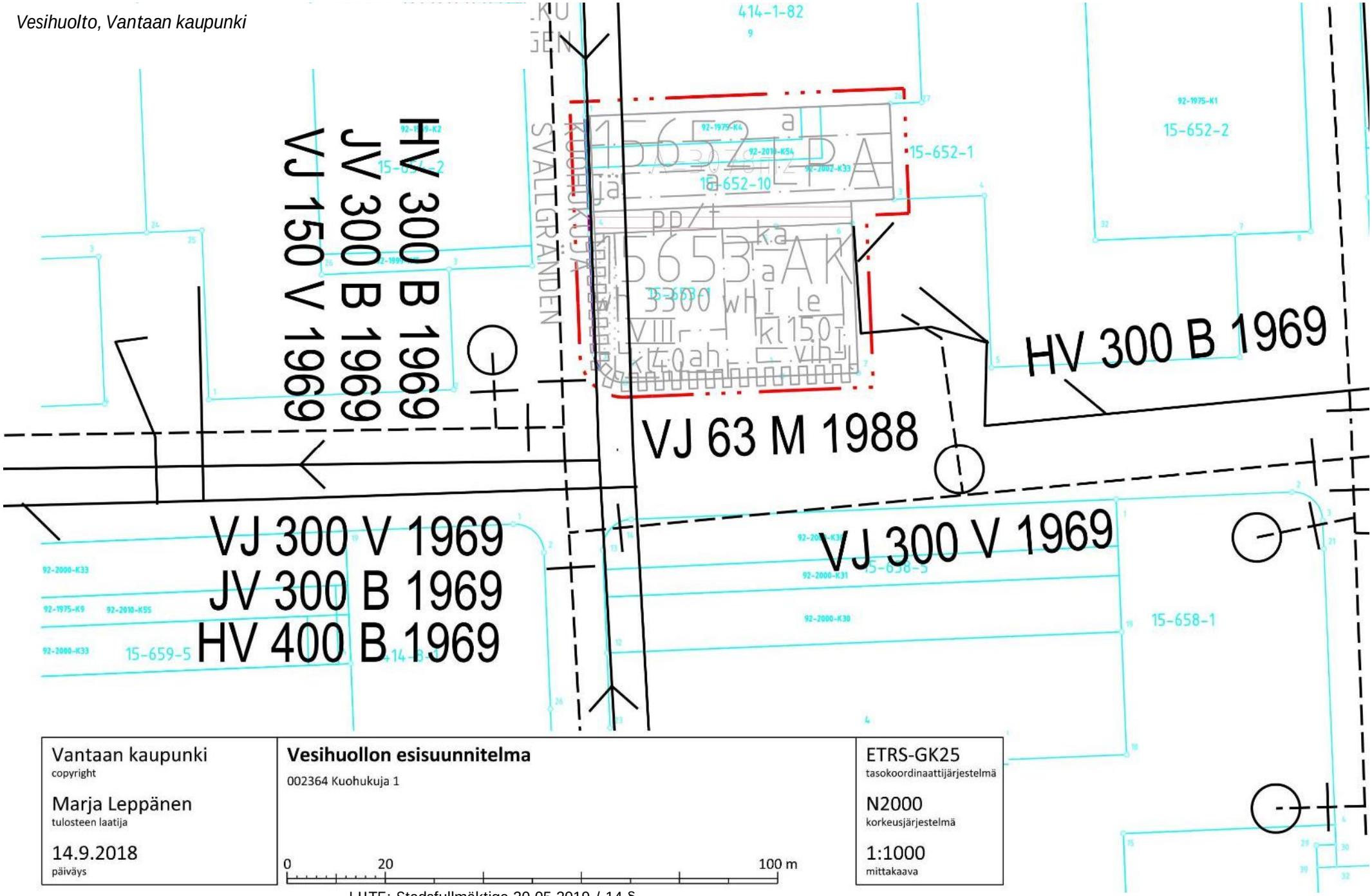
9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

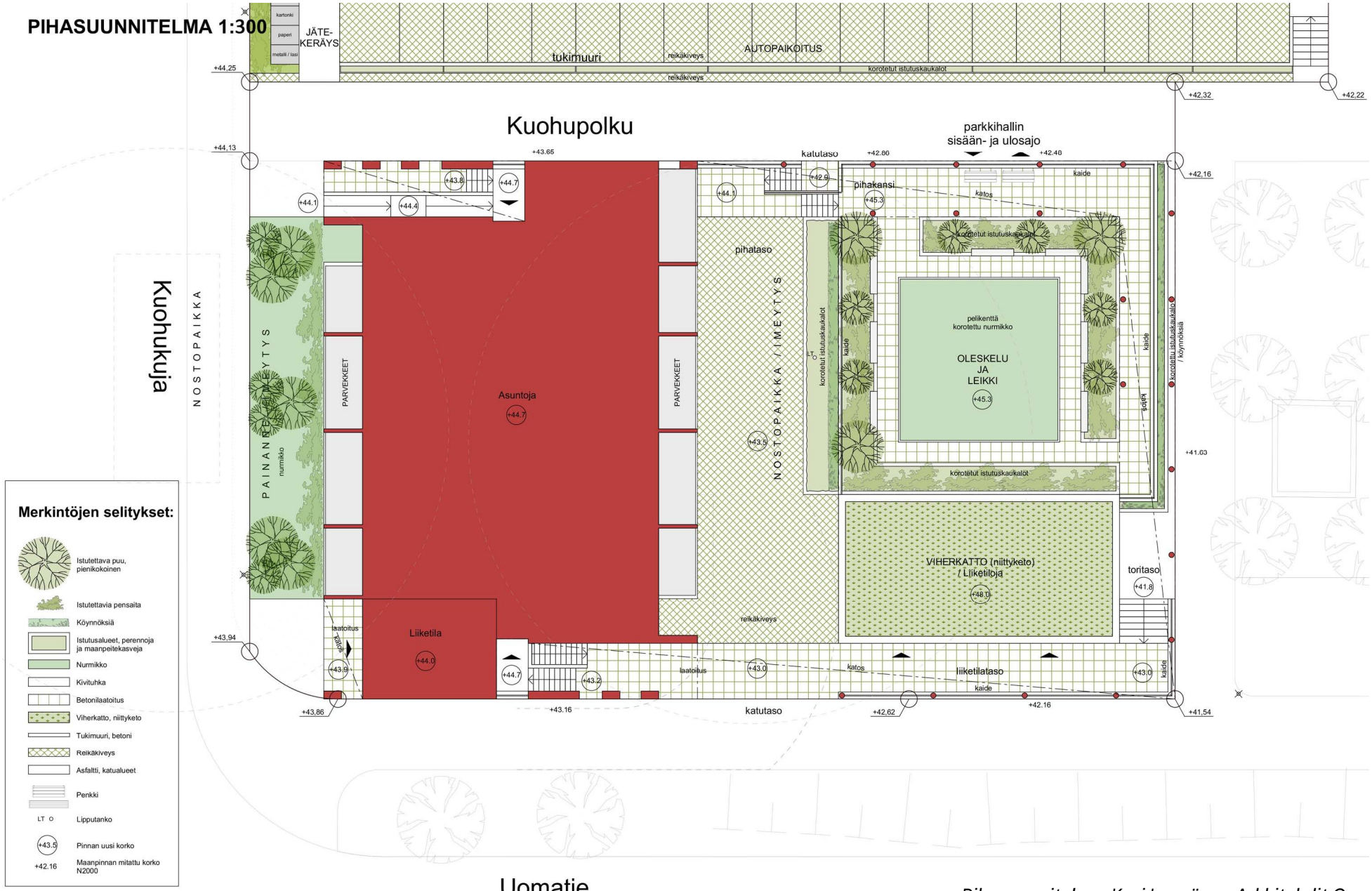
Asemapiirros, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Vesihuolto, Vantaan kaupunki
Pihasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Hulevesien hallintasuunnitelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Vihertehokkuuslaskelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Alueleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Havainnekuva: Perspektiivit, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Pohjakaaviot, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy
Rakennusleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

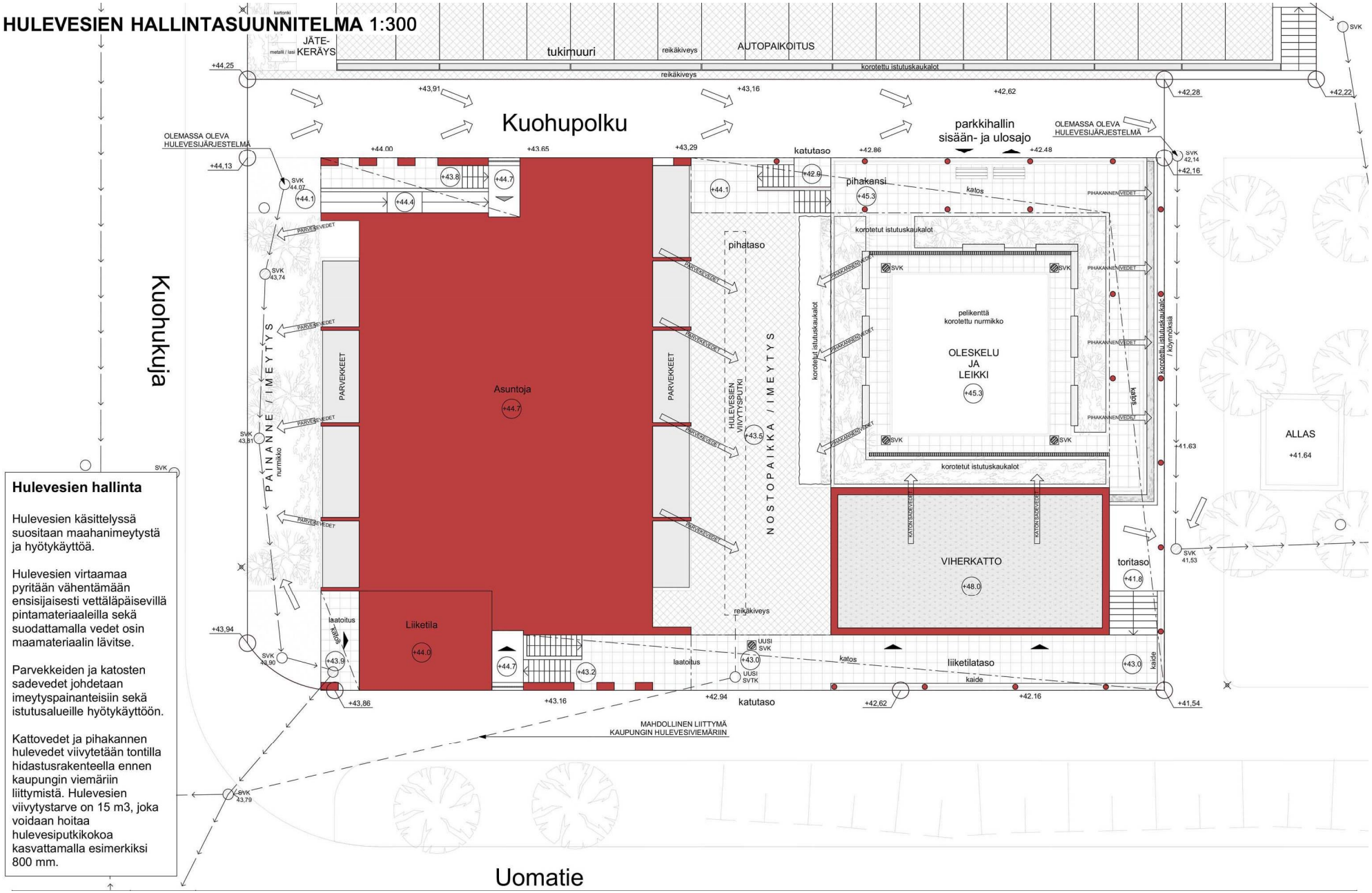
Asemapiirros, ei mittakaavassa, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Vesihuolto, Vantaan kaupunki

Pihasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

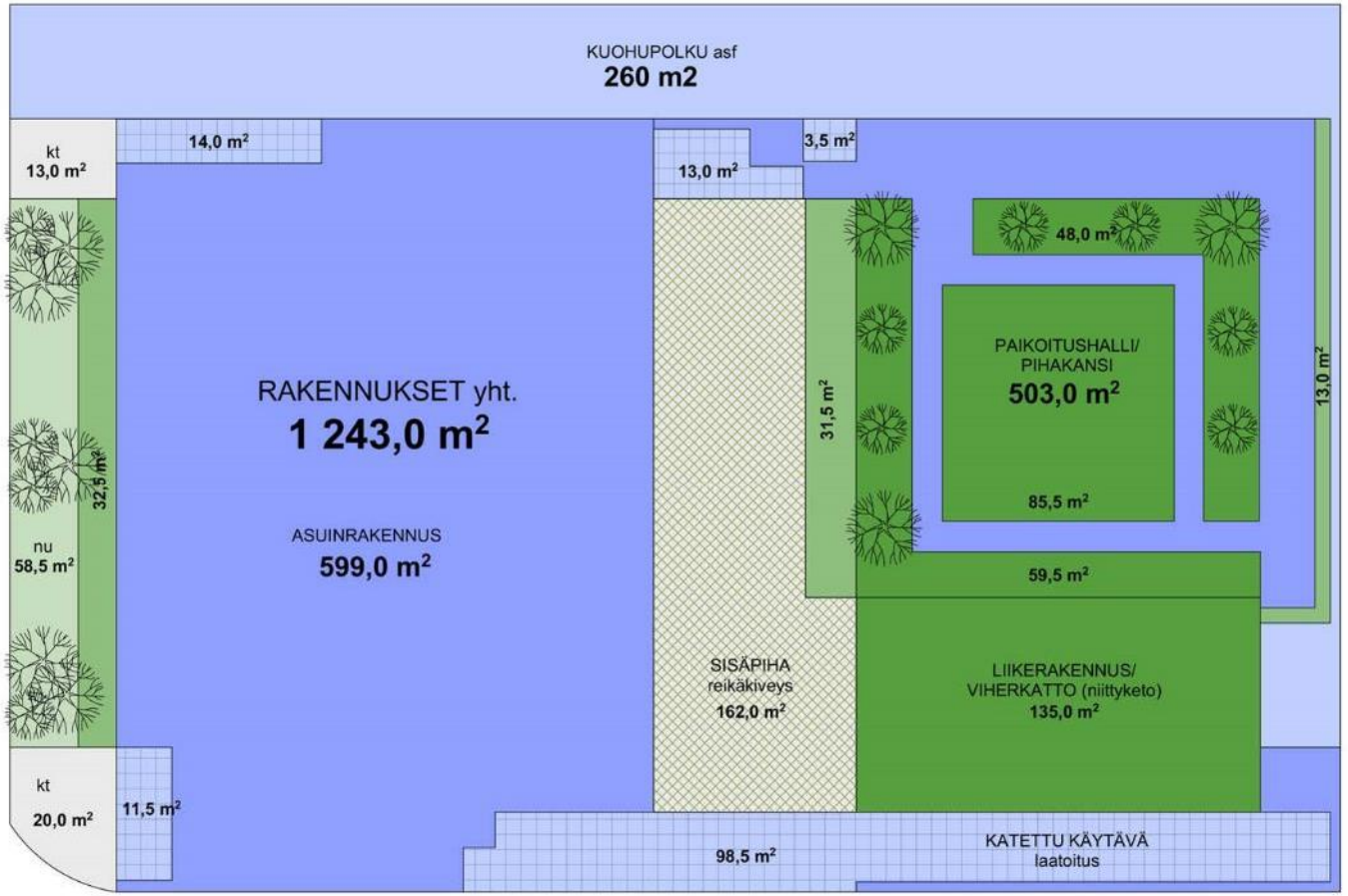

Hulevesien hallintasuunnitelma, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

VIHERTEHOKKUUS 1:300

Pinta-alakaavio

- TONTIN PINTA-ALA 1834 m2
- RAK. ja LÄPÄISEMÄTÖN PINTA YHTEENSÄ 1 503 m2
- LÄPÄISEVÄ PINTA sekä IMEYTYS / KIVITUHKA 33 m2 REIKÄKIVEYS 162 m2
- IMEYTYS / NURMIKKO 58,5 m2
- ISTUTUSALUEET 77 m2
- KATTOPUUTARHA 193 m2 VIHERKATTO 135 m2
- LÄPÄISEMÄTÖN PINTA / LAATOITUS 138,5 m2

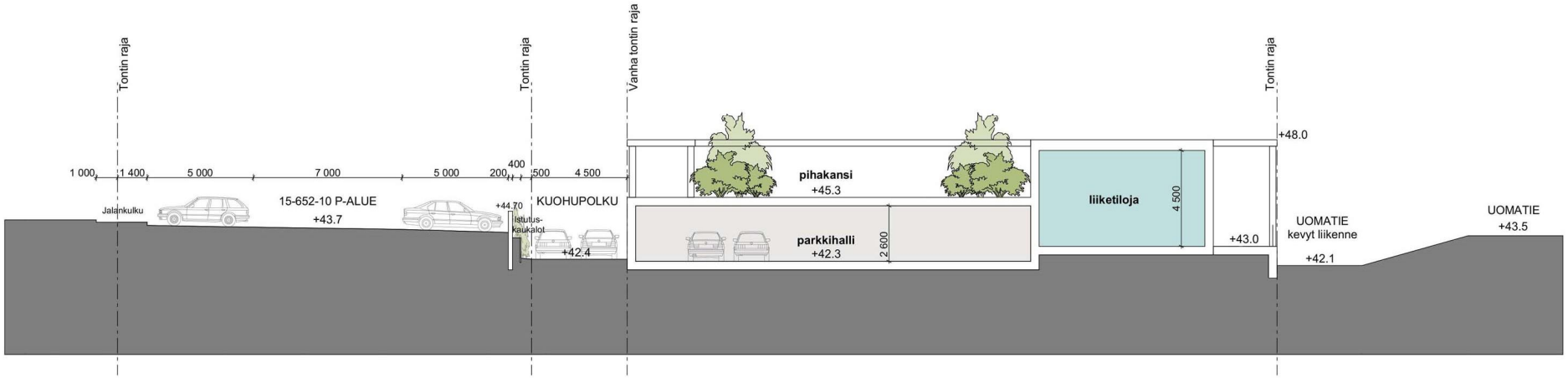

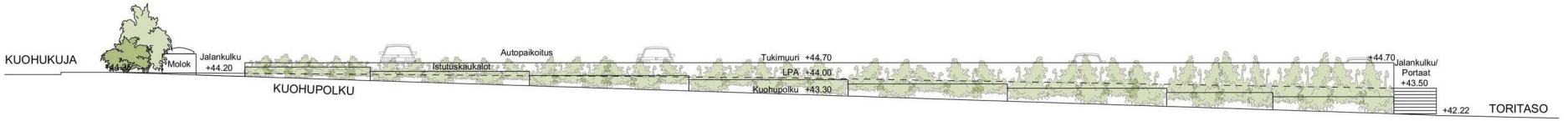
KOY Myyrinmäki Kuohukuja 1 Vantaa
Kehitysehdotus
17.10.2018

KARI LEPPÄNEN ARKKITEHDIT OY
Klaneettitie 6-8 B 00420 Helsinki
www.leppanenarkkitehdit.com

Vihertehokkuuslaskelmat, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

LEIKKAUS CC 1:300

KUOHUPOLKU, PROJEKTIO 1:300

Leikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

HAVAINNEKUVA YLEISNÄKYMÄ

Perspektiivi kaakosta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Perspektiivi lounaasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Arkkitehdin näkemys korttelin toriaukion puolesta ulkotilasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Arkkitehdin näkemys korttelin lounaiskulmasta, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

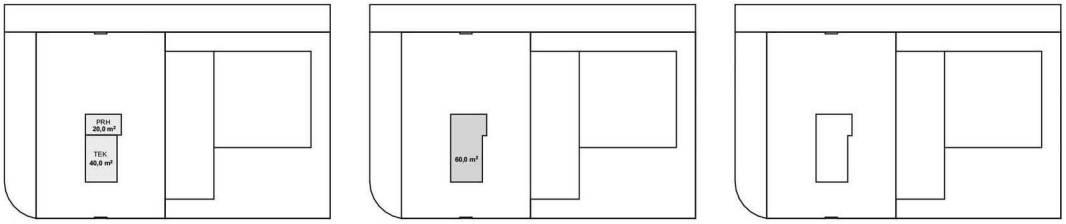

Arkkitehdin näkemys korttelin 1-kerroksisesta liiketilasiivestä, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

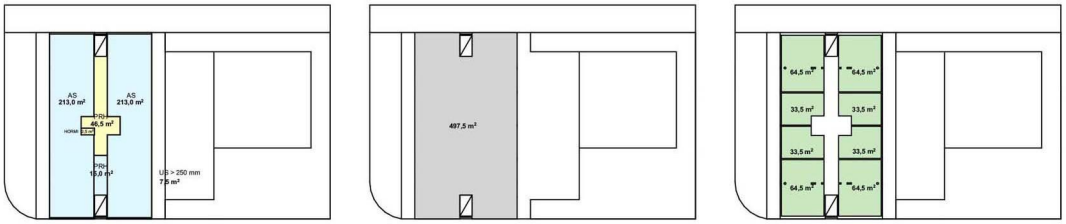
PINTA-ALALASKELMAT

PINTA-ALAKAAVIOT MRL 115 08 | **KOKONAISALAT** | **HUONEISTOALAT**

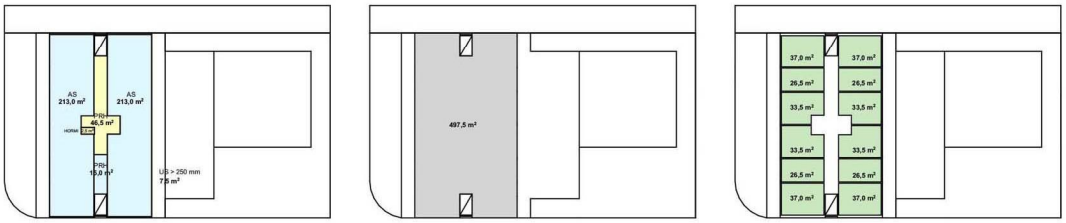
ULLAKKO

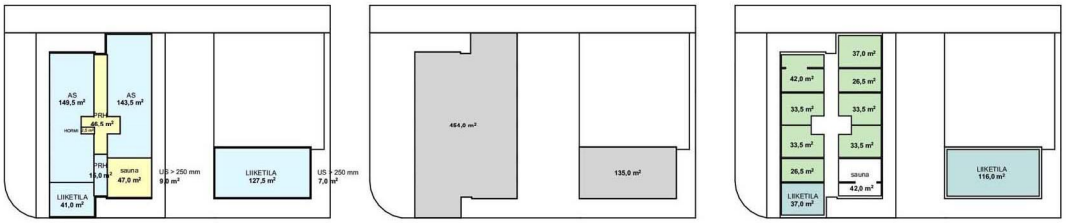
8. KERROS

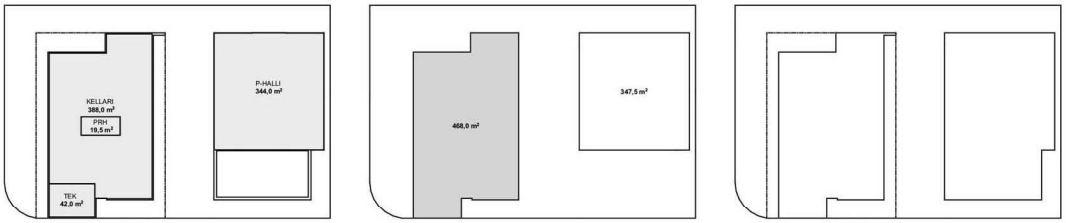
2. - 7. KERROS

1. KERROS

KELLARI

PÄÄKÄYTTÖTARKOITUKSEN MUKAINEN KERROSALA (kem2)
LISÄKERROSALA (kem2)
MUU ALA (m2)
KOKONAISALA (m2)

TONTTI **1834 m2**

KERROS	KOKONAISALA	KERROSTASOALA	KERROSALA	HUONEISTOALA
ULLAKKO	60 brm2	0,0 ktm2	0,0 kem2	0,0 hum2
8. KRS	497,5 brm2	497,5 ktm2	441 kem2	392 hum2
2. - 7. KRS	497,5 brm2	497,5 ktm2	441 kem2	388 hum2
1. KRS	588,5 brm2	588,5 ktm2	476,5 kem2	419 hum2
KELLARI	468 brm2	0,0 ktm2	0,0 kem2	0,0 hum2
YHTEENSÄ	4599 brm2	4071 ktm2	3563,5 kem2	3139 hum2

KERROSALAT **3563,5kem2**

ASUINKERROSALA	3275 kem2
YHTEISTILAT	47 kem2
LIIKEKERROSALA	153 kem2

HUONEISTOALAT **3139 hum2**

ASUINTILAT	2986 hum2
LIIKEHUONEISTOALA	153 hum2

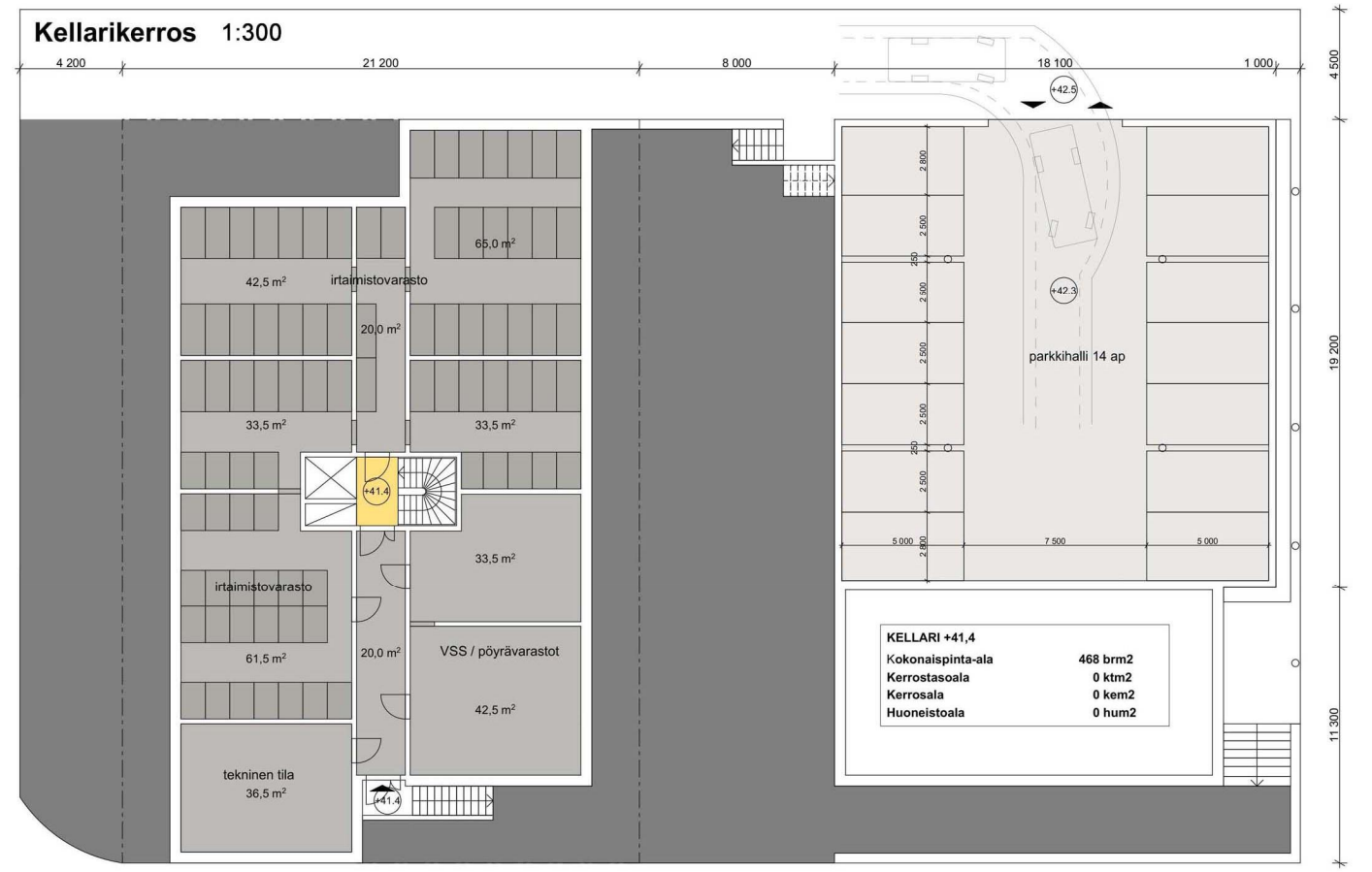
ASUNTOJA **88 kpl**

1 H + KT	30 %	26 kpl
2 H + KT	65 %	58 kpl
3 H + KT	2,5 %	2 kpl
4 H + KT	2,5 %	2 kpl
keskipinta-ala		34 hum2

TEHOKKUUSLUKU **0,683**

Autopaikat yhteensä	**32 kpl**	
suunnitelma	14 parkkihallissa + 18 naapuritontilla	
vaatimukset	liiketilat 1 ap / 80 kem2	2 ap
	asuintilat 1 ap / 130 kem2	25 ap
	yhteensä	27 ap

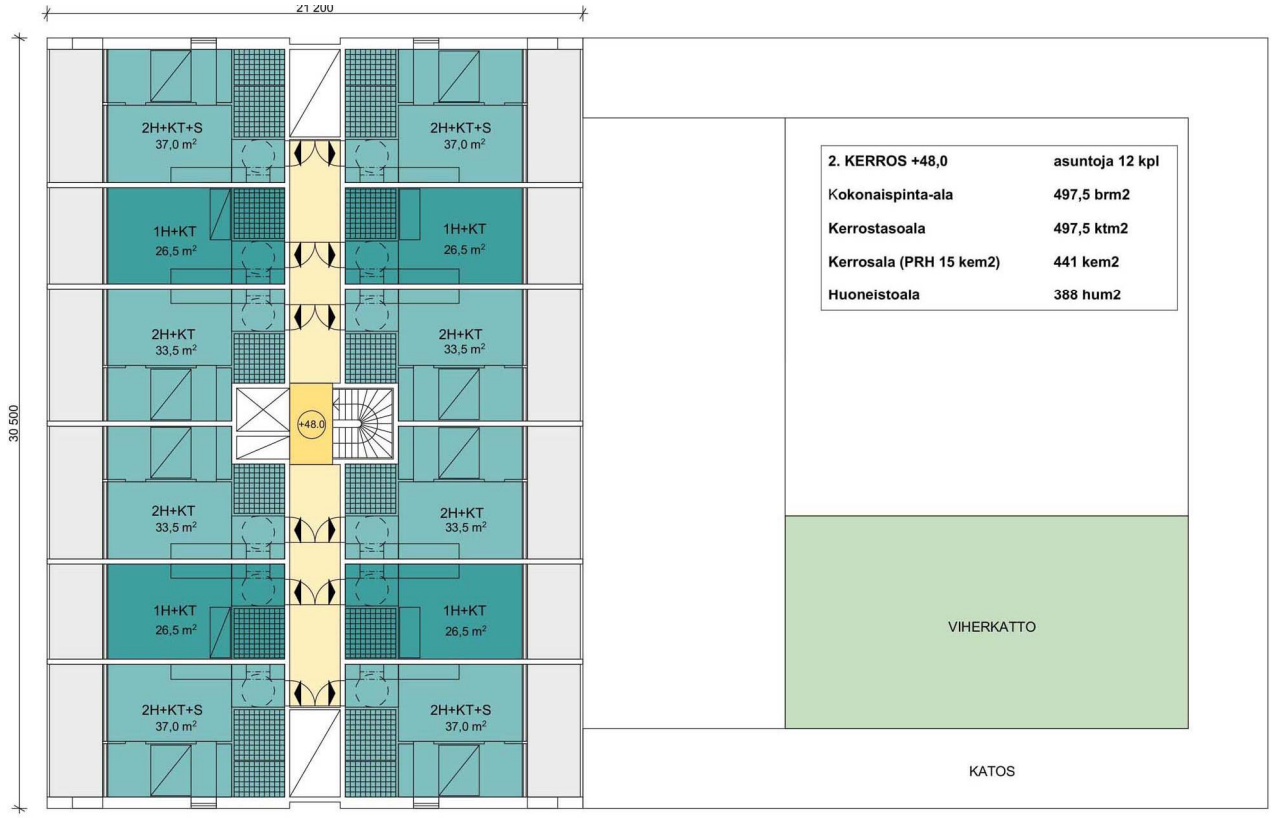
Pohjakaaviot, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

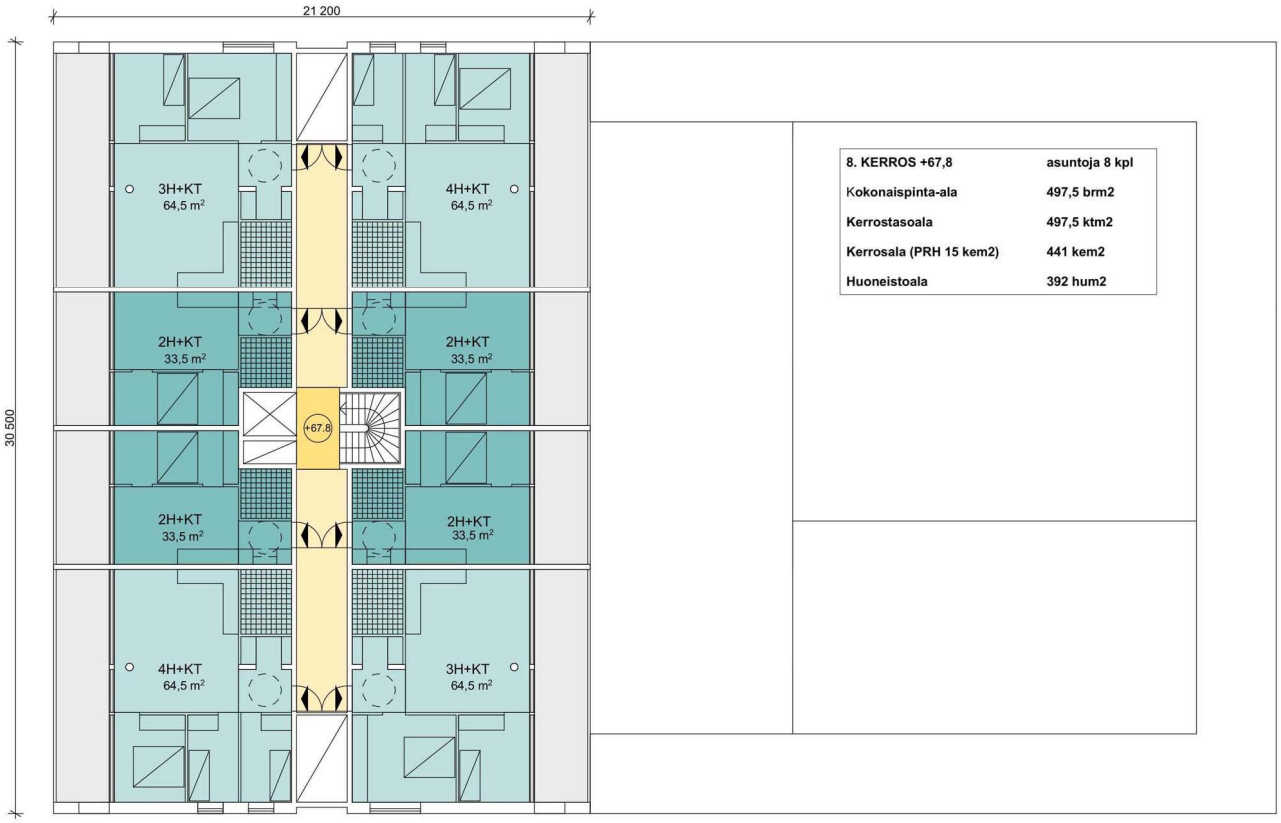

1. KERROS +44,7	asuntoja 8 kpl
Kokonaispinta-ala	453,5 + 135 = 588,5 brm2
Kerrostasoala	588,5 ktm2
Kerrosala (PRH 15 kem2)	476,5 kem2
Huoneistoala (as + liike)	266 + 153 = 419 hum2

Maantasokerros 1:300

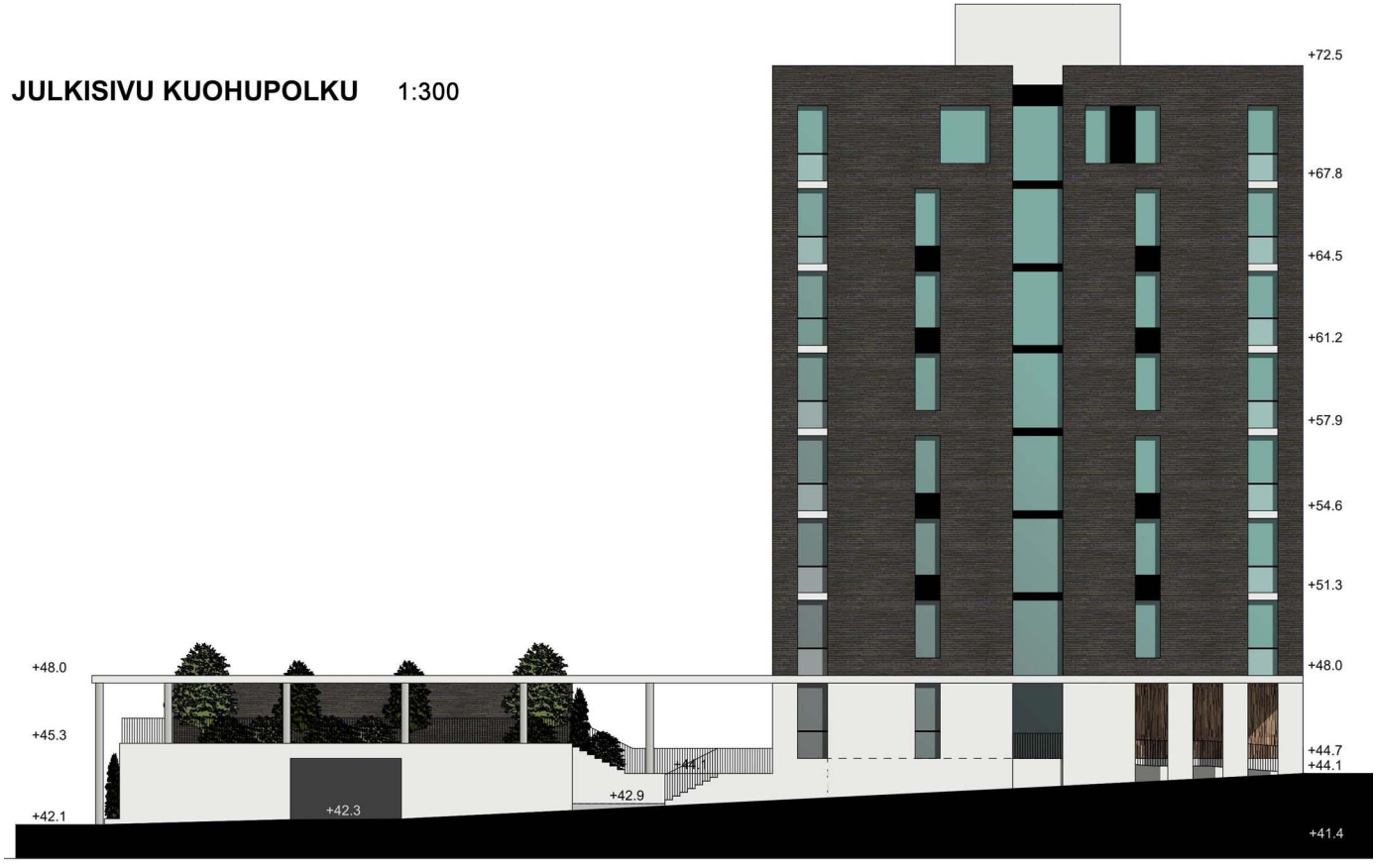

Vakiokerros 1:300

Ylin kerros 1:300

Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

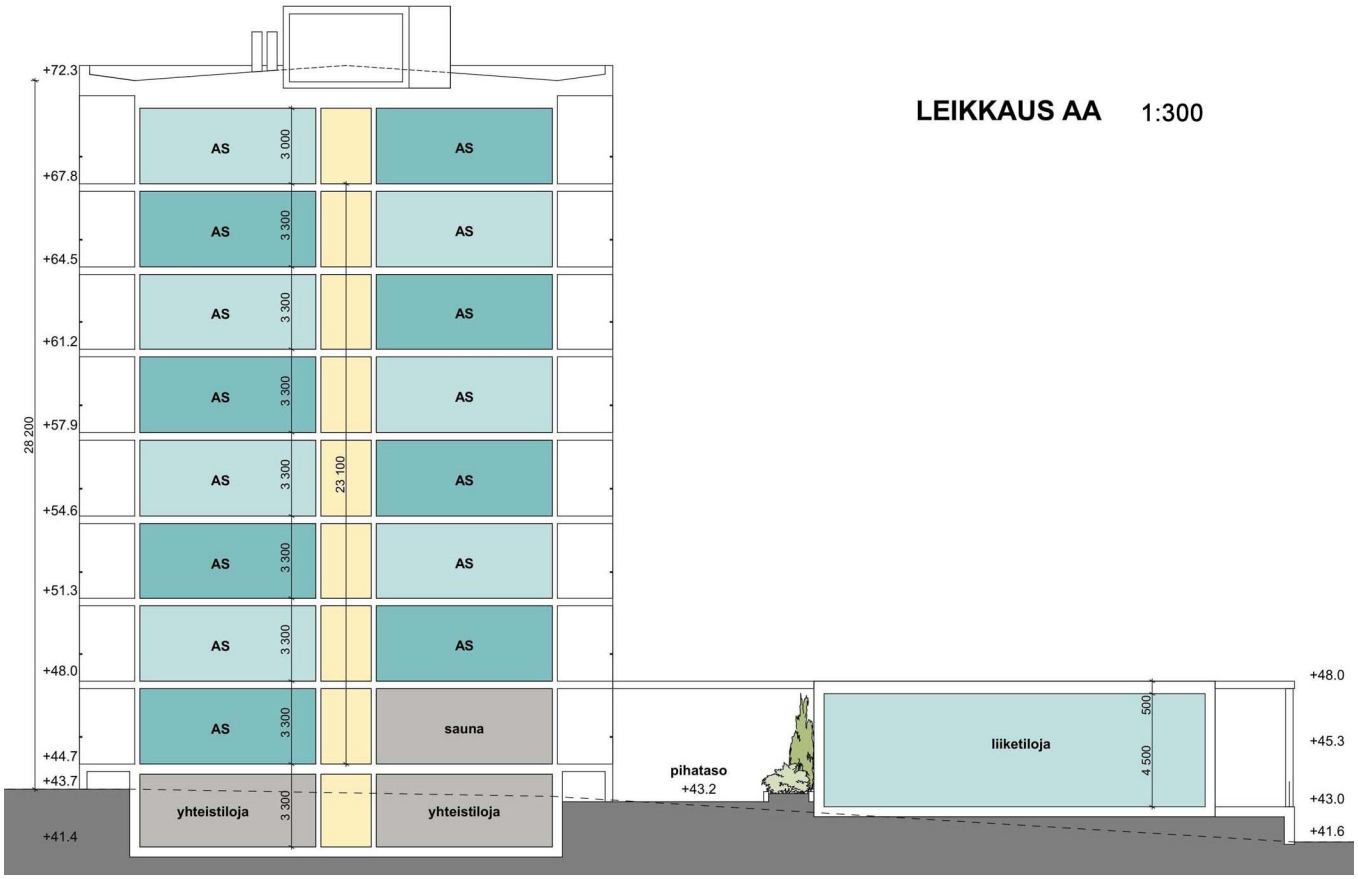
JULKISIVU KUOHUKUJA 1:300

JULKISIVU PIHA 1:300

Julkisivut, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

Rakennusleikkaukset, Kari Leppänen Arkkitehdit Oy

VANTAAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002364
KUOHUKUJA 1-3
15 MYYRMÄKI
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

25.2.2019

Asemakaavan muutosehdotus 002364 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 28.11.2018 – 2.1.2019. Tällöin jätettiin kolme muistutusta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Asunto Oy Myyränniitty**	Kerrosmäärä rajattava kolmeen tai neljään, jolloin minimoidaan varjostuksen aiheuttama haitta.	–
Nro 2 **Naapuri, Uomatie 15**	Kaavamuutos on hylättävä. Ostoskeskus on suojeltava. Vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakentamista mahdollistava vaihtoehto.	–
Nro 3 **Myyrmäkeläinen Koskikujalta**	Ostoskeskusta ei tule purkaa. Aloitettava suojelu-kaavan valmistelu Myyrmäen pohjoisosaan.	–

NRO 1
ASUNTO OY MYYRÄNNIITTY

Muistutus

”**Vaatimus**: Kerrosmäärän alentaminen ehdotettuun asemakaavan muutosesitykseen

Perustelut: Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkaille sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi.

Erityisesti Asunto Oy Myyrinniityn osalta ehdotettu uudisrakennus olisi varsin haitallinen. Kaavaluonnoksen liitteiden mukaiset varjostustarkastelut ovat hyvät ja osoittavat selvästi, että taloamme korkeampi uudisrakennus idän puolella aiheuttaa varjonmuodostuksen keväällä ja kesällä auringon nousuajasta riippuen n. klo 9 saakka. Pidämme tästä meille aiheutuvaa haittaa sellaisena elinympäristön laadun heikkenemisenä, joka on laissa kielletty. Taloyhtiössämme asuu 146 ihmistä, joiden puolesta esitämme muutosta hankkeeseen.

Jatkotoimenpiteet: Esitämme, että uudisrakennuksen kerrosmäärää rajataan kolmeen tai neljään kerrokseen, jolloin minimoidaan esittämämme varjostuksen aiheuttama haitta.

Vastine

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupunginhallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyyseissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle. / Google maps

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Tarkistukset

–

NRO 2
NAAPURI, UOMATIE 15

Muistutus

”**Vaatimus:** ehdotettu asemakaavan muutosesitys on hylättävä, koska se on lainvastainen.

Perustelut: Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kuohukujan ostari on kaikissa rakennushistoriallisissa inventoinneissa todettu erittäin merkittäväksi ja sen purkamisen on katsottava olevan maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n mukaan kielletty.

Kaavanmuutosehdotuksen ostarin purkavaa vaihtoehtoa perustellaan rakennuksen heikolla kunnolla, osittaisella käyttämättömyydellä ja kustannussyillä. Nämä eivät ole riittäviä perusteluita merkittävän kohteen purkamiselle. Ikävä kyllä vaikuttaa olevan maassamme yleinen tapa jättää rakennukset huonolle hoidolle, jolla sitten pyritään perustelemaan rakennusten purkamista. Omistajalla on kuitenkin velvollisuus pitää rakennuksensa kunnossa, joten huono kunto ei ole asiallinen perustelu purkamiselle. Nykytekniikoin voidaan rakennukset pitää hyvässä kunnossa kun halua siihen on.

Alueen täydennysrakentamisesta: kaupungin taholta kaavatyön tavoitteena on mahdollistaa kaupunkirakenteeseen sopivaa täydennysrakentamista. Tämän osalta on todettava, että lähistölle n. 300 metrin päähän tulee n. 30 uutta asuinkerrostaloa. Viherpuistoon on jo valmistunut 10 uutta kerrostaloa ja Uomatien päähän viheralueelle on tulossa noin 20 uutta kerrostaloa. Kaupungin perustelut täydennysrakentamistarpeelle ostarin tilalle ontuvat pahasti kun sanotaan, että tähän pitää lisärakentaa, jotta viheralueet säilyvät. Lisärakentamisella ei saisi huonontaa nykyistä hienoa miljöötä. Kaupungin perustelut lisärakentamistarpeelle eivät ole hyväksyttävät tässä kohteessa. Joillekin muille Myyrmäen alueille täydennysrakentaminen sopii paremmin kun asemien ympäristöt on rakennettu siten, että asuintalot ovat vähän kauempana. Louhelan asemantienoon ja Uomatien lähistön täydennysrakentamiseen sopivat alueet on jo käytetty.

Kaavaehdotuksen mukainen 8- kerroksinen talo aiheuttaisi lähialueen asukkaille sellaista elinympäristön laadun heikkenemistä, joka on katsottava maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa kielletyksi. Rakennus muuttaisi oleellisesti alueen yleisilmeen nykyistä ahdistavammaksi, kun se kohoaisi selvästi ympäröiviä rakennuksia korkeammaksi. Erityisesti Uomatie 15 talon osalta aamuaurinko jäisi kokonaan pois ja Uomatie 11 osalta taas estäisi ilta-auringon näkymisen.

Jatkotoimenpiteet: Maankäyttö- ja rakennuslain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ”Jos jotakin aluetta tai rakennusta on maiseman, luonnonarvojen, rakennetun ympäristön, kulttuuri-hitoriallisten arvojen tai muiden erityisten ympäristösyiden vuoksi suojeltava, asemakaavassa voidaan antaa sitä koskevia tarpeellisia määräyksiä (suojelumääräykset)”. On siis harkittava sellaisten suojelumääräysten antamista, jotka takaavat ostarin säilymisen.
Ehkä olisi vielä selvitettävä löytyisikö ostarin säilyttävä ja mahdollisesti pientä lisärakenta-mista mahdollistava vaihtoehto, joka tyydyttäisi riittävästi suojelutarpeet ja aiheuttaisi lähialueen talojen asukkaille mahdollisimman pienen haitan. Jos ei sellaista vaihtoehtoa löydy, niin kaavassa pitäisi antaa riittävät suojelumääräykset.

--- Pyydän päätöksen.”

Vastine

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituspykälän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (arvio 2 200 000 € / 2018) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kaavaselostuksessa on jo arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisina, perustelut kaavaselostuksessa s. 19.

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaava-muutoksissa. Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa esitetään suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Metropolian vanha osa ja Imatran Voiman pääkonttori (nyt Voimatalo, aiemmin Colosseum).

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 190 kerrosneliömetriä.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupungin-hallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksan-kerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Uudisrakennus varjostaa Asunto Oy Myyränniityn taloa vain osittain ja ohimenevästi, 20.4. – 20.8. ja 2.12. – 21.1. välisinä aikoina ei ennen klo 9.00 ollenkaan. Myyrmäessä aurinko nousee klo 9.00 alkaen ajalla 21.1. – 2.12. (2019). Tällöin aurinko laskee aikaisintaan klo 15.20, jolloin päivän pituus on vähintään 6 tuntia 20 minuuttia. Pisimmillään päivä on kesäpäivän seisauksena 21.6. (2019), jolloin aurinko nousee klo 3.53 ja laskee 22.52, jolloin klo 9.00 jälkeen päivän pituus on 13 tuntia 52 minuuttia eli 77 % päivän aurinkoisesta ajasta. Varjoanalyyseissä ei ole esitetty puita, jotka nekin varjostavat.

Kaupunkien rakentamisessa ei voida lähteä siitä, että mikään rakennus ei koskaan varjosta toista. Tämä ei täyty nykytilanteessa Myyrmäessäkään. Varsinkin aamuisin ja talvella kaupunki on yleisesti varjoinen.

Näkymä Kuohukujalta Asunto Oy Myyränniityn talolle (Uomatie 15). / Google maps

Asunto Oy Myyränniityn talossa on seitsemän asuinkerrosta ja maanpäällinen kellari, joka nykyisin lasketaan kerrokseksi. Siten kerroksia on kahdeksan, samoin kuin tulevassa uudisrakennuksessa.

Uudisrakennus sijoittuu väljälle paikalle. Asuinrakennusten väliin jää välimatkaa peräti 70 metriä ja isoja puita, jotka nekin varjostavat.

Ottaen huomioon sijainti tiivistettävällä tehokkaalla asuntoalueella, talojen sama kerrosluku, asuinrakennusten välinen etäisyys ja talojen väliin jäävät isot puut, ei uudisrakennuksen korkeutta ja varjostusta voi pitää kohtuuttomana eikä kaava aiheuta elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen (MRL 54 § 3 mom.).

Uomatie 11:n taloon on uudisrakennuksen 8-kerroksista asuinosasta noin 55 metriä, eivätkä Uomatie 11:n taloyhtiö tai asukkaat ole muistuttaneet kaavamuutosehdotuksesta.

Tarkistukset

–

NRO 3
MYYRMÄKELÄINEN KOSKIKUJALTA

Muistutus

Myyrmäki on Vantaan ensimmäisiä 1960-luvun suuria aluerakentamiskohteita. Kaupunginosan vanhimmat korttelit (Asemakaava Myyrmäki I, 21.5.1970) ovat omaleimainen esimerkki ihmisläheisestä rakentamisesta, jossa huomioitiin kallioinen maasto, säästettiin luontoa pieniksi puistikoiksi ja tehtiin yhtenäiset jalankulkureitit kauppoihin, kouluihin ja päiväkoteihin. Myyrmäen ensimmäinen ostoskeskus pääkadun Uomatien ja Kuohukujan kulmauksessa viereisine aukioineen ovat kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja oleellinen osa pääkadun eheää arkkitehtonista ilmettä. Aukiolle on sijoitettu Vantaan kaupungin ensimmäinen julkinen taideteos vuonna 1972.

Ostoskeskusta ei tule vähäisen käyttöasteen tai kunnossapidon laiminlyönnin vuoksi purkaa. Tontille ei tule antaa rakennuslupaa korkealle, tummapintaiselle alueen ilmeeseen sopimattomalle rakennukselle. Sen sijaan Kuohukuja 1:n kiinteistölle tulee tehdä tarpeellinen peruskorjaus ja saada se vastaamaan kiinteistössä pitkään vuokralaisina toimineiden liikeyritysten sekä alueen asukkaiden tarpeita.

Kaupunginosan samanikäisten asuinrakennusten kunnosta ovat kaikki taloyhtiöt huolehtineet ja noudattaneet korjauksissaan kaupungin ohjeita julkisivujensa materiaaleja ja väritystä myöten. Näiden vanhimpien kortteleiden rakennuskanta on säilynyt yhtenäisenä ja vastaa peruskorjausten jälkeen täysin tämän päivän vaatimuksia. Myyrmäen vanhin osa vaaleina taloineen vihreyden keskellä on eheä ja näyttävä esimerkki 1960-luvun lähiösuunnittelusta. Sen säilyminen on vielä mahdollista, sen rikkominen olisi vastuutonta.

Vantaan kaupungin on syytä huolehtia arvokkaasta lähihistoriastaan – nykyisenkin suuren kasvun aikana. Vantaan kaupunki voisi vuonna 2019 juhlistaa suuren läntisen kaupunginosansa 50-vuotista historiaa aloittamalla suojelukaavan valmistelun Myyrmäen vanhimmalle osalle (asemakaava-alue 1, 21.5.1970).

Vastine

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoluonnoksessa (kaupunginhallitus 23.4.2018) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti on osoitettu kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (kaupunginvaltuusto 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta sitä ei ole suojeltu. Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (kaupunkisuunnittelulautakunta 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellis-teknisesti korjattavissa.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen (arvio 2 200 000 € / 2018) suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla.

Ostoskeskuksessa ei ole päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi. Rakennus edustaa 1970-luvun kevyttä rakentamista.

Kuohukujan ostoskeskus korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää kaksi uutta liiketilaa. Nykyinen ostoskeskus on tumma ja punatiilipintainen. Uomatien pohjoispuolisissa kerrostaloissa on punatiilipäädyt. Naapuritaloja jonkin verran tummempi julkisivun värisävy on korostanut ostoskeskusta. Nykyisin maanpäällinen kellari lasketaan kerrokseksi, joten naapuritalotkin ovat kahdeksankerroksisia.

Kaupunginmuseo ei ole arvottanut Pohjois-Myyrmäkeä rakennusperintökohteeksi.

Tarkistukset

–

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS NRO 002364 / KUOHUKUJA 1 - 3
15 MYYRMÄKI
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

25.2.2019

Kaupunginhallitus 12.11.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavan muutosehdotuksesta nro 002364 / Kuohukuja 1 - 3. Lausuntoja pyydettiin yksi ja saatiin yksi.

Lausunnonantaja	Lausunnon tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Vantaan kaupunginmuseo**	**Kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskus-rakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot.**	**Tarkistetaan kaavaselostusta.**

NRO 1
VANTAAN KAUPUNGINMUSEO

Lausunto

”Vantaan kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseolta lausuntoa Kuohukuja ostoskeskuksen asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002364. Kaavatyön tavoitteena on muuttaa nykyinen asuin- liike- ja toimistorakennusten korttelialue (AL), sekä viereistä katualuetta asuinkerrostalojen korttelialueeksi (AK). Asemakaava voimistuessaan mahdollistaa Kuohukujan kulttuurihistoriallisesti arvokkaan ostoskeskusrakennuksen purkamisen. Museo lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä.

Kaupunginmuseo on jättänyt mielipiteensä kaavamuutosehdotuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 2.3.2018 (Dnro 026/2018). Museo totesi kannanotossaan, että tehtyjen selvitysten perusteella rakennuksessa on riittävästi kulttuurihistoriallisia arvoja suojeluperusteiden täyttymiseen. Näin ollen museo esitti kaavatyön lähtökohdaksi säilyttävän vaihtoehdot tutkimisen.

Kaavatyön aikana tehtiin selvitys ”Ostarien uudet konseptit” (1.6.2018, Optiplan Oy), jossa visioitiin uutta käyttöä kolmelle ostoskeskukselle. Näistä yksi oli Kuohukujan ostoskeskus. Selvityksessä todettiin, että Kuohukujan ostoskeskus on poikkeuksellisen näyttävä ja harkittu arkkitehtoninen teos, jossa rakennusosat on suunniteltu ja toteutettu tarkasti. Siksi liimapuu-rakenteiden, julkisivun dominoelementtimukaelmien, värimaaliman sekä betonilaattojen ja kaiteiden muodostaman kokonaisuuden säilyttäminen on tärkeää. Etenkin rakennuksen itäpääty koettiin yhdessä aukion kanssa tärkeäksi.

Selvityksessä ideoitiin kahta erilaista maankäytön vaihtoehtoa. Vaihtoehdossa A ostoskeskus kunnostetaan säilyttäen ja vaihtoehdossa B rakennus korvattaisiin osittain uudisrakennuk-sella, tärkeimpiä ominaispiirteitä säilyttäen. Konseptikuvaukset ovat viitteellisiä ja niiden oli tarkoitus näyttää suuntaa alueen ja rakennusten kehittämiselle siten, että kulttuurihistoriallisia arvoja voidaan vaalia.

Kaavaselostuksessa olevassa OAS -vaiheen vastineessa (s.13) on vaihtoehdon A hylkäämistä perusteltu sillä, että uuden käyttötarkoituksen löytäminen saattaa olla vaikeaa, kaupungilla ei ole tarvetta tämän tyyppisille tiloille ja että säilyttävä vaihtoehto on kiinteistön omistajan kannalta liian kallis. Vaihtoehto B:n hylkäämistä perustellaan sillä, että palveluasuminen ei ole mahdollista ja tavalliselle asumiselle ei riitä autopaikat.

Museo näkemys on, että Kuohukujan ostoskeskusta voitaisiin vielä kehittää osana tiivistyvää kaupunkirakennetta, jolloin arvoja saadaan ainakin osittain säilymään. Syyt kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittäväksi todetun rakennuksen purkamiseen eivät ole riittävän perusteltuja. Museo näkee osittain säilyttävän suunnitteluratkaisun kehittämisen vaihtoehtona, jossa myös kiinteistön omistaja voi saada taloudellista hyötyä. Ratkaisun ei tarvitsisi noudattaa juuri Optiplanin selvityksessä esiin tuomia vaihtoehtoja. Selvityksellä on kuitenkin pystytty osoittamaan, että säilyttäminen on mahdollista, jos suojelutahtoa on riittävästi.

Kaavaselostuksessa ei Asemakaavan kuvaus -luvussa ole selostettu riittävästi kaavan toteutumisen vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön. Luvussa 3.3.1. Vaikutukset rakennettuun ympäristöön todetaan ainoastaan, että muutos on positiivinen kaupunkikuvan kannalta. Jos kaavaehdotus hyväksytään nykyisenlaisena, niin museon näkemyksen mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Tämä tulisi lisätä vaikutuksien kuvaukseen.

Kuohukujan asemakaavan sanotaan noudattavan Myyrmäen kaavarungon tavoitteista muun muassa paikallisidentiteetin vahvistamista ja paikanhengen luomista. Museon näkökannan mukaan nämä tavoitteet eivät toteudu uudisrakentamisen keinoin, vaan vaalimalla olemassa olevaa rakennuskantaa muuttuvassa ympäristössä. Kuohukuja ostoskeskuksen suojeleminen tai osittain suojeleminen on myös Maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavan sisältövaatimusten § 54 mukaista. Laki määrää, että asemakaava on laadittava siten, että rakennettua ympäristöä tulee vaalia eikä siihen liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää.”

Vastine

Kuohukujan ostoskeskus on inventoitu, mutta rakennusta ei ole suojeltu. Rakennuksen suojelukysymys on tutkittu tässä asemakaavamuutoksessa.

Maankäyttö- ja rakennuslain sisältövaatimukset ovat hyvin yleispiirteisiä. Kaavan sisältöön vaikuttavat paitsi MRL 54 §:n sisältövaatimukset myös maankäyttö- ja rakennuslain yleinen tavoite, alueiden käytön suunnittelun yleiset tavoitteet ja asemakaavan tarkoituspykälän ohjaustavoitteet (MRL 1, 5 ja 50 §).

Rakennetun ympäristön vaaliminen ei merkitse, että juuri Kuohukujan ostoskeskus olisi suojeltava, saati että rakennettua ympäristöä olisi vaalittava kaikissa mahdollisissa kaavamuutoksissa. Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa (Kala 25.1.2019) esitetään suojeltaviksi Myyrmäen kirkko, Kilterin koulu, Metropolian vanha osa ja Imatran Voiman pääkonttori (nyt Virtatalo, aiemmin Colosseum).

Selvityksessä Vantaan vanhojen ostoskeskusten 1916 – 1986 maankäytön mahdollisuuksista (Kala 18.5.2015) Kuohukujan ostoskeskuksesta todetaan sen kulttuurihistoriallinen merkitys, mutta yleiskaavoituksen arvion mukaan merkitys palveluverkossa on vähäinen ja rakennusvalvonnan arvion mukaan rakennuksen kunto on heikko eikä rakennus ole taloudellisteknisesti korjattavissa. Rakennuksesta on myös sen omistajan teettämiä kuntoselvityksiä.

Rakennuksen suojelun vaatiminen on omistajalle kohtuutonta ottaen huomioon huomattavan kalliin korjauksen suhde rakennuksen tuottoon tällä paikalla. Ostoskeskuksessa ei ole

päivittäistavarakauppaa, joka on naapuritontilla, ja enää kolmannes rakennuksesta on käytössä heikon kunnon vuoksi.

Kaavaselostuksessa on jo arvioitu sekä säilyttävä että osin säilyttävä vaihtoehto (Optiplan Oy 2018), jotka on hylätty epärealistisina, perustelut kaavaselostuksessa s. 30. Kaupunginmuseo on osallistunut selvityksen tekemiseen. Arviointia täydennetään kaavaselostukseen.

Kaupunginmuseolle annettua vastinetta tarkistetaan kaavaselostukseen, s. 21 – 22.

Kaavaselostukseen lisätään kaupunginmuseon arvio, jonka mukaan kaavan toteutuminen hävittää alueelta vanhaan ostoskeskusrakennukseen liittyvät kulttuurihistorialliset arvot. Ostoskeskus kuitenkin korvataan arkkitehtonisesti korkeatasoisella uudisrakennuksella, joka sisältää myös liiketiloja 190 k-m2. Rakennus sijoittuu näkyvälle paikalle kokoojakadun risteykseen ja rakennukseen tulee muistumia vanhasta ostoskeskuksesta. Näin uusi asuin- ja liikerakennus vahvistaa paikallisidentiteettiä ja paikan henkeä. Aukio säilyy.

Asemakaavamuutos vastaa kasvavan kaupungin asuntotuotantotavoitteeseen. Tavoitteena on myös jo rakennetun infran (kadut, kunnallistekniikka, koulut, Kehärata) hyödyntäminen.

Myyrmäki on osoitettu Uudenmaan maakuntakaavassa tiivistettäväksi taajamatoimintojen alueeksi ja Vantaan yleiskaavassa tehokkaaksi asuntoalueeksi. Maakuntakaavan tavoitteena on asumisen keskittäminen ratayhteyksien varsille. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Lisäksi Myyrmäen kaavarunkoehdotuksessa (Kala 25.2.2019) Myyrmäkeen yleisesti ja Kuohukujalle erityisesti osoitetaan kahdeksankerroksista täydennysrakentamista. Kaupungin maa- ja asuntopoliittisina tavoitteina (Kv 18.6.2018) on täydennysrakentaminen erityisesti keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille sekä korkean rakentamisen lisääminen asemakeskuksissa, joissa on hyvät palvelut.

Tarkistukset

Tarkistetaan kaavaselostusta.

15 § **Detaljplaneändring 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9**

VD/9428/10.02.04.01/2017
HP/TLA/RIK/NIS/MKU/PJ/KW

I Bäckby, nära Dickursby centrum, planläggs ett nytt bostadsflervåningshus på det område som nu är parkeringsområde. Våningshuset som ligger på Peltolavägen 9 är 5–6 våningar högt och har en byggrätt på 3 960 våningskvadratmeter. En del av innergården täcks och bilplatserna placeras under gårdsdäck. Den totala byggrätten blir 7 460 våningskvadratmeter och exploateringstalet e=1,46.

Detaljplaneändringen gäller en del av kvarteret 63141 i stadsdel 63, Bäckby.
Ändringen gäller en del av kvarteret 63414 i den detaljplan som upphävs.

Området ligger i Bäckby, väster om Dickursby centrum. Det ligger granne med Purpurbräcksparken, på adressen Peltolavägen 9. Tomt nr 3 som planläggs gränsar i söder till Peltolavägen, i väster till Svalörtsvägen och i öster till Purpurbräcksvägen. I norr utgörs grannen av fastigheten på Purpurbräcksvägen 2.

Den som ansöker om detaljplan
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Markägare
As Oy Tikkurilan Peltolantie.

Deltagare i beredningen av planen
Utöver stadens egna sakkunniga har arkitekten J2 Invest Oy ja Arkkitehtitoimisto HMV Oy deltagit i planförslagets beredningsarbete som konsult för den som ansöker om planändring.
Planläggningsarbetet har gjorts som stadens arbete.

Generalplanen
Planändringsområdet utgör effektivt bostadsområde (A1) i den av stadsfullmäktige 17.12.2007 godkända generalplanen med rättsverkningar.

Detaljplaneändringen
Planändringen är en del av Dickursby stadsförnyelse, genom vilken bostadsbyggandet utökas i Dickursby centrum och dess omedelbara närhet utmed goda spårvägsförbindelser.

I hörandeskedet var också tomten på Purpurbräcksvägen 2 med i planläggningsområdet, på vilken en del av den nya tilläggsbyggrätten anvisats. Fastighetens ägare ville ändå inte i det här skedet vara med i planändringen.

Planen gör det möjligt att bygga ett nytt fem-sexvånings bostadshus på Peltolavägen 9, där det finns ett parkeringsområde. Byggnaden placeras som en fortsättning på ett våningshus byggt på 1970-talet utmed Peltolavägen och Svalörtsvägen. I hörnet av Peltolavägen anvisas en reservering för en affärslokal. Bilarna placeras huvudsakligen under gårdsdäcket, dit man kör via Svalörtsvägen.
Byggnadens fasader byggs av tegel genom murning på plats. I gatuplanet ska byggas en fyra meter hög stenfotsvåning, som framhävs genom arkitekturen. Två makedoniska tallar i hörnet av Svalörtsvägen markeras för bevarande.

Planområdets areal uppgår till 0,5 ha. Byggrätten ökar från 3 058 våningskvadratmeter i den nuvarande detaljplanen med 4 402 våningskvadratmeter till 7 460 våningskvadratmeter, av vilket 3 960 våningskvadratmeter huvudsakligen anvisas för den nya byggnaden. Den övriga byggrätten kvarstår för den existerande byggnadens bruk. Antalet nya bostäder uppskattas till 67 st. Exploateringstalet e, är 1,46.

Förfarande för deltagande och växelverkan
Ett program för deltagande och bedömning i enlighet med MBL 63 § gjordes upp 12.6.2018.

Det har meddelats om att planen blivit aktuell i Vantaan Sanomat i enlighet med MBL 62 § och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. Det lämnades in 15 åsikter.
I åsikterna från invånarna i området motsatte man sig tilläggsbyggandet på Purpurbräcksvägen 2, ansåg man att det planerade byggandet i sex våningar är för högt och ville man att de ståtliga tallarna bevaras. I åsikterna uttrycktes oro över skuggiga gårdsplaner, skymda sikter och tillräckligheten i fråga om bilplatser.

Åsikterna beaktades och planen begränsades till att endast gälla Peltolavägen 9. Av byggnadsmassan som omfattar sex våningar i sin helhet sänktes den del som vetter mot Svalörtsvägen till fem våningar.

Stadens markpolitiska riktlinjer
Detaljplanearbetet följer stadens markpolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018 § 9).
Planläggningsarbetet medför ny bostadsvåningsyta (4 402 m2-vy, ca 67 bostäder).

Avtal
Detaljplaneändringen omfattar ett verkställighetsavtal.

Ändringskostnaderna betalas av sökanden As Oy Tikkurilan Peltolantie och för stadsstyrelsen kommer man att föreslå att avgiftsklass 3 (10 000 €) fastställs.

Stadsplaneringsnämnden 10.12.2018 § 15

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att
a) förslaget till detaljplaneändring nr 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9, som daterats 10.12.2018, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
b) stadsplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,
c) avgiftsklass 3 fastställs och det konstateras att ändringskostnaderna (10 000 €) betalas av sökanden As Oy Peltolantie 9.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 17.12.2018 § 40

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring nr 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9, som daterats 10.12.2018, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,

b) berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden, och
c) fastställa avgiftsklass 3 och konstatera att ändringskostnaderna (10 000 €) betalas av sökanden As Oy Peltolantie 9.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Framläggning
Förslaget till detaljplaneändring hölls framlagt 30.1-28.2.2019 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades sex anmärkningar. I anmärkningarna motsatte man sig att bilplatserna placeras på gården i markplanet. Ett par av dem som lämnade in en anmärkning ansåg också att den nya byggnadens höjd och form var olämplig för platsen och en anmärkande oroade sig för olägenheter under byggandet och gårdsdäckets ändamålsenlighet. Anmärkningarna har beaktats i svaren och en del av bilplatserna på gården har placerats i en parkeringshall, inva- och servicetrafikplatserna på gårdsdäcket och ett par platser i den norra ändan av byggnaden.

Planutlåtanden
Stadsstyrelsen beslutade 17.12.2018 berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Utlåtanden begärdes och ett lämnades in, i vilket man inte hade något att anmärka på planförslaget.

Utförda justeringar
Justeringar har gjorts i plankartan till följd av anmärkningarna. Justeringarna är inte väsentliga och därför behövs ingen ny framläggning.

Stadsplaneringsnämnden 1.4.2019 § 10

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att

a) svar till anmärkningarna ges i enlighet med bilagan och de föreslagna justeringarna utförs,
b) förslaget till detaljplaneändring 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9, som daterats 1.4.2019, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Avtal
Verkställighetsavtalet som hänför sig till detaljplaneändringen undertecknades 12.4.2019.

En teknisk justering i planbestämmelserna
Efter stadsplaneringsnämndens sammanträde 1.4.2019 upptäcktes ett tekniskt fel i avsnittet planbestämmelser och -beteckningar, som har korrigerats före behandlingen i stadsstyrelsen. Planbeteckningarna innehöll tre överflödiga beteckningar (riktgivande områdes- eller områdesdelsgräns, exploateringstal samt namn på gata eller annat allmänt område), som inte finns på plankartan. Beteckningarna och deras förklaringar har avlägsnats från bilagedokumenten.

———

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 41

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge svar till anmärkningarna i enlighet med bilagan och utföra de föreslagna justeringarna,
b) föra förslaget till detaljplaneändring 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9, som daterats 1.4.2019, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 15

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring 002369, 63 Bäckby/Peltolavägen 9, som daterats 1.4.2019 och justerats 29.4.2019.

Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilagor:
– Redogörelse för detaljplaneändringen 1.4.2019, just. 29.4.2019
– Anmärkningar och svar 1.4.2019

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:
Ritva Kotilainen, tf. områdesarkitekt, tfn 050 310 4267, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Seppo Niva, detaljplanerare, tfn 050 302 9298, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOSEHDOTUS
NRO 002369
Peltolantie 9
MUISTUTUKSET JA VASTINEET
Kaupunkisuunnittelu **1.4.2019**

Peltolantie 9 -asemakaavamuutosehdotus nro 002369 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **30.1.-28.2.2019.**
Tänä aikana jätettiin **(6 kpl) muistutusta.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
NRO 1 Muistuttaja	Uudisrakennuksen koko ja muoto on paikkaan sopimaton, vastustaa pihalle sijoitettua maantaso-pysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 2 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 3 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 4 Muistuttaja	Uudisrakennus on liian korkea ja massiivinen, vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 5 Muistuttaja	Vastustaa pihalle sijoitettua maantasopysäköintiä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.
NRO 6 Muistuttaja	Vastustaa maantasopysäköintiä ja on huolissaan rakennustöiden aiheuttamista haitoista. Epäilee kansipiharatkaisun viihtyisyyttä.	Kaavakarttaa tarkistetaan.

NRO 1
Muistutus:
Lisäys aiemmin toimittamaani muistutukseen:
Nykyisessä ehdotuksessa on lisätty nykyisen Peltolantie 9:lle mahdollisuus rakentaa lisäkerros ja korttelin uusi rakennus olisi 6/5 -kerroksinen yhtenäinen iso yksikkö.

Ilmeisesti näitä seikoista johtuen pihalle on lisätty 10 autopaikkaa Peltolantie 9:n siiven eteen, jonne avautuvat parvekkeet. Pihan viihtyisyys kaikkien asukkaiden kannalta kärsii huomattavasti, kun piha pienenee edelleen ja sen kyljessä on useita autopaikkoja. Pihan pienentyessä kaistaleeksi autopaikkojen välissä pihalla kulkeminen olisi muiden haittojen lisäksi riskialtista: lapset eivät voi enää liikkua piha-alueelle itsenäisesti tai poistua sieltä – välissä on auton kulkureitti. Piha ei enää voi olla oleskelukäytössä, jos muutos toteutuu.

Lisäksi asukkaille on kerrottu, että ulkopuolinen taho haluaisi ostaa Vantaan kaupungin omistaman hallintotilan ja muuttaa sen asunnoiksi. Tätä asiaa ei ole käsitelty yhtiössä eikä siis hyväksytty. Kun otetaan huomioon, että Peltolantie 9:ssä oleva kaupungin pohjakerroksessa omistama tila saattaa olla muuttumassa asunnoiksi, lopputulos olisi, että autopaikkoja tarvittaisiin edelleen lisää. Autojen väkisin mahduttaminen pihalle vie sen pihan viihtyisyyden. jota Vantaan kaupunki on kuitenkin korostanut eri yhteyksissä. Vastaavaa asukkaat ohittavaa ratkaisua ei ole tehty tällä asumisalueella, joka ilmeeltään on ilmava ja väljä.

Asuntojen määrän on oltava suhteessa järkevästi järjestettävissä olevien autopaikkojen määrään – ei niin, että asuntojen määrää kasvatetaan ottamatta huomioon pysäköintimahdollisuuksia ja tarvittavat pysäköintipaikat toteutetaan tinkimällä merkittävästi pihan koosta, toimivuudesta ja viihtyisyydestä.

Asukkaat Peltolantie 9:ssä eivät ole suostuneet piha-alueensa pienentämiseen autopaikoilla, eivät lisäkerroksen rakentamiseen eivätkä nykyisin kaupungin omistaman hallintotilan muuttamiseen asunnoiksi. Viittaan aiemmin mainitsemaani rakennusliikkeen kanssa tehtyyn esisopimukseen, jonka ehdot asukkaat ovat hyväksyneet:
Peltolantie 9:n autopaikat sijoitetaan kannen alle ja uuden rakennuksen tarvitsemat autopaikat sen omistamalle alueelle. Mikäli rakennusliike ei ole osannut realistisesti arvioida tilannetta, ei kaupunki voi Peltolantie 9:n kustannuksella korjata sitä. Nyt ehdotuksen sisältö johtaa rakennusten epätasa-arvoiseen kohteluun: vanha rakennus on autopaikkoineen b-luokkaa.

Tässä otteet Vantaan kaupungin omista asiakirjoista – minä olen uskonut näihin lähtökohtiin ja kaupungin edustajien ensimmäisessä lisärakennusta koskevassa tapaamisessamme :

”Raamit rakentamiselle ja kaupunki- tai maisemakuvan muodostumiselle luodaan kaavoituksella ja **olemassa olevat maisemalliset ominaisuudet ovat lähtökohtana. Vasta yksittäisten rakennushankkeiden toteutumisen myötä muodostuu lopullinen kaupunkikuva**. **Yhtä merkittäviä kuin rakennukset maisema- tai kaupunkikuvassa ovat myös rakentamattomat rakennusten väliin jäävät piha- tai katutilat sekä puistoksi tai luonnonympäristöksi jäävät tilat.** ”

”Asuinalueiden viihtyvyyden ja toimivuuden yhtenä tekijänä on pysäköinnin järjestelyt. Erilaiset pysäköintivaihtoehdot vaikuttavat paljolti alueen kaupunkimaisuuteen sekä rakennusten sijoitteluun, mutta myös alueen pysäköinnin ja asuntojen hintatasoon. Maantasopysäköinti on usein rakennuttajalle ja käyttäjälle edullisin ratkaisu. Laajat pysäköintikentät ovat kaupunkikuvallisesti kuitenkin haastavia ja antavat vaikutelman autovaltaisesta maankäytöstä, jossa on tehostamisen varaa.
Keskuksissa ja hyvien joukkoliikenneyhteyksien läheisyydessä, joissa on kevennetty pysäköintinormi, kaupunki edellyttää usein rakennuttajilta rakenteellista pysäköintiratkaisua. **Täydennysrakentamisalueilla pysäköinnin**

siirtäminen kenttäpaikoilta laitoksiin tai kansien alle on yleensä edellytys uusien hankkeiden toteuttamiselle. Vantaa on päättänyt kehittää uusia pysäköinnin malleja uusien asuinalueiden ja täydennysrakentamiskohteiden toteuttamisen helpottamiseksi
Tässä tapauksessa näitä periaatteita ei ole otettu huomioon.

Peltolantie 9 asemakaavamuutosehdotuksen muistutuksen kohteena olevassa kaavamuutoksessa on syytä ottaa huomioon uuden rakennuksen ympäristö: samassa pihapiirissä olevat rakennukset ovat nelikerroksisia, Keltamotien toisella puolella ei myöskään ole tätä korkeampia taloja ja viereisessä korttelissa Keltamotien varrella on rivitaloja. Siksi uuden rakennuksen korkeus ehdotettuna ei sovi maisemallisesti Sinirikonpuistosta Peltolantien länsisuuntaan olevalle alueelle.

Suurempi ongelma on se, että rakennus olisi yhtämittainen korkea seinä. Alueella rakennukset on sijoiteltu väljästi. Esimerkkinä myös varsin tuote kaavamuutos Kultarikon uusissa taloissa, joka ei mahdollistanut vastaavaa rakentamista kuin nyt ollaan tekemässä. Kultarikon kaavamuutoksessa on lähdetty siitä, että rakennetaan pienkerrostaloja, jotka ovat erillisiä ja väljästi sijoiteltuja maisemaan sopien – kuten alueella on vallitsevana käytäntönä. Ratkaisu turvaa riittävän ilmavuuden ja valon pihassa.

Mainittakoon myös varjoisuusselvityksen tulokset. Kun rakennettava kulmatalo on yhtenäinen ja etelä-länsi -suunnassa 6/5 -kerroksinen, varjoisuusselvitysten mukaan varjoisuus lisääntyy piha-alueella niin, että asumisviihtyvyys kärsii. Tikkurilan kyseistä aluetta ei pidä muuttaa Helsingin tiiviin kerrostalorakentamisen mukaiseksi – se ei ole yhteensopiva ympäristön nykyisen väljyyden kanssa ja viihtyisyyden kanssa.

Otan vielä esille sen yksityiskohdan, että autopaikkoja on kaavassa merkitty Peltolantien 9 toisen siiven eteen, jonne suuntaan ovat parvekkeet. Mistä tämä ratkaisu juontuu? Tämä ratkaisu aiheuttaisi huomattavaa haittaa Peltolantie 9 asukkaille ja vähentäisi piha-alaa merkittävästi. Pihasta jää jäljelle kapea kaistale. Kuitenkin Peltolantie 9 on nimenomaan sopinut rakennusliikkeen kanssa tehdyssä esisopimuksessa s, että Peltolantie 9:n autopaikat tulevat kannen alle ja että uuden rakennuksen maanpäälliset paikat sijoitetaan ostajan ostamalle määräalalle, ei siis Peltolantie 9 omistamalle alueelle. Nähdäkseni kaavan pitäisi ottaa huomioon tämä lähtökohta. Yhtiössä ei ole tätä merkittävää muutosta käsitelty saati hyväksytty.

Ehdotuksessa on viitattu mahdollisuuteen rakentaa Peltolantie 9 rakennukseen uusi kerros. Mainittakoon, että minkäänlaista hanketta tästä ei ole eikä ole selvitetty edes miten nykyiset rakenteen mahdollistaisivat uuden lisäkerroksen rakentamisen. Tätä ei siten voida pitää perusteltuna kasvattaa uuden rakennuksen kerrosmäärää kuuteen.
Yhteenveto:
- maisemallisesti, varjoisuusselvitysten ja autopaikkojen sijoittelun vuoksi ei ole perusteltua antaa lupa yhtenäiselle rakennukselle, joka on 6/5 -kerroksinen. Autopaikat on esisopimuksessa sovittu sijoitettavaksi rakennusliikkeen ostamalle määräalalle ja Peltolantie 9 autopaikkojen tulevan pysäköintikannen alle eikä autopaikkoja sijoiteta Peltolantie 9:n omistukseen jäävälle alueelle lainkaan

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja huolissaan siitä, ettei uusi rakennusosa sovi kaupunkikuvaan, koska se on liian korkea ja varjostaa pihaa liiaksi. Nykyinen rakennus on nelikerroksinen ja uuteen rakennusosaan sallitaan kuusi- ja viisikerroksinen osa. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi. Vanhan nelikerroksisen osan päälle sallittu puurakenteinen lisäkerros ei sisältynyt As Oy Peltolantien teettämään suunnitelmaan, vaan enemmänkin kaavoittajan kaupunkikuvalliseen näkemykseen. Kaavaan merkittynä se on tulevaisuuden optio, jonka taloyhtiö voi halutessaan toteuttaa, mutta kaavoitusvaiheessa taloyhtiöllä ei ollut siihen halua. Puista lisäkerrosta varten kaavassa ei ole erikseen vaadittu autopaikkoja. Myöskään toimisto- tai liiketilojen muuttaminen asunnoiksi ei lisää autopaikkatarvetta, sillä asuntojen autopaikkavaatimus on 1 ap/130 k-m^2, kun taas toimistojen vaatimus on yli kaksinkertainen 1 ap/ 60 k-m^2.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 2
Muistutus:

Vastustamme ehdottomasti sitä, että autopaikkoja tulisi A- ja B-rappujen eteen. Paikat olisivat heti makuuhuoneitten ikkunan alla. Koko piha-alue olisi pilalla. Tonttimme on iso, joten parkkipaikat voivat olla mahdollisimman kaukana rakennuksesta. Jos uusi rakennus olisi 5-kerroksinen, parkkipaikkojen tarve myös pienempi 1 kpl.

Ne asukkaat, joilla ei ole nettiä ovat täysin tietämättömiä parkkipaikkojen suunnittelusta A ja B rapun eteen. Ihmettelemme informaation puutetta? Ei kai näin voi menetellä?

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 3
Muistutus:

Vastustan autopaikkojen sijoittamista A-B -rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 4
Muistutus:

Lähetin mielipiteitäni jo edelliseen kyselyyn (kirjeen päiväys 8.8.2018) ja suurelta osin samat asiat ovat minulle tärkeitä: toivon, että lisärakennus ei ole massiivinen (max korkeus 5/6) ja se olisi ”katkaistu” ainakin kahteen osaan, jotta pihaan saadaan valoa ja rakennus olisi keveämmän näköinen.

Minulle uutena asiana on nyt lisäautopaikat (10 kpl) A-B-talon eteen, joita en toivo tulevan siihen, koska piha-alue yhä vain pienenee. Olisiko autopaikkoja saatavissa lisää Sinirikon puoleisesta parkkialueesta eli lisärakennusten toisesta päädystä?

Vastine:

Muistuttaja on Peltolantie 9:n asukas ja pitää uudisrakennusta liian korkeana ja massiivisena. Samoin muistuttaja haluaisi pilkkoa yhtenäisen rakennusmassan useampaan osaan.

Kaava pohjautuu As Oy Peltolantien Arkkitehtitoimisto HMV:lta tilaamaan suunnitelmaan, jossa nykyisen maantasopysäköinnin tilalle sijoittuu kaksilamellinen asuinkerrostalo ja pysäköinti sijoittuu suurimmaksi osaksi pihakannen alle.

Taloyhtiö haluaa lisärakennusoikeuden tuomilla tuloilla rahoittaa tulevia isoja peruskorjauksia. Suunnitelmassa on tiedostettu hankkeen taloudelliset edellytykset: pihakannen rakentaminen on kallis investointi, joka vaatii kannattaakseen riittävän suuren määrän uutta rakennusoikeutta. Kaavassa tähän on annettu mahdollisuus, mutta kaava mahdollistaa myös matalamman rakentamisen, jossa kaavan mukaista rakennusoikeutta voidaan jättää käyttämättä. Haluaako As Oy Peltolantie käyttää kaiken rakennusoikeuden ja rakentaa kuusikerroksisen osan täyskorkeana, jää taloyhtiön osakkaidenratkaistavaksi, kaava ei siihen pakota. Samoin kahden lamellin toteuttaminen kahtena erillisenä rakennusmassana on kaavan perusteella mahdollista.

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Peltolantien varressa rakennukset ovat kolme- ja neljäkerroksisia, joskin Folkhälsanin rakennus vastapäisessä korttelissa, Peltolantien eteläpuolella on kadun varressa kuusikerroksinen. Kuulemisvaiheessa koko kaavan osoittama uudisosa oli kuusikerroksinen, mutta asukkailta saadun palautteen perusteella toinen asuinlamelli madallettiin viisikerroksiseksi.

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 5
Muistutus:

Vastustan pihalle suunniteltujen 10 kpl parkkipaikkaa A+B-rappujen eteen.

Vastine:

Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

NRO 6
Muistutus

Asia : Peltolantie 9 : n rakennuslupaan valituskommentteja.

Peltolantie 9 :n lisärakennushanke tulee vaikkuttamaan , Sinirikontie 2:n asukkaiden asumismukavuuteen.
Valaistus muuttuisi , vaikutusta terveyteeni.
Asuntoni rahallinen arvo todennäköisesti tulee laskemaan.
Rakennustyömaa aiheuttaa todennäköisesti vaurioita asuntooni.
Rakennustöiden äänihaitta häiritsee ainakin 2 - 3 vuotta asumistani, mahdollisesti lisäksi Peltolantie 9 : n korjaustyöt jatkavat häiriöitä.
Peltolantie 9 : lle piha - alueelle suunnitellut P- parkkipaikat ovat ilmasto - ja terveysriski. Mistä ajo näille pihapaikoille ?
Ongelma on sama Sinirikontie 2:n taakse suunnitelluilla P-paikoilla. Mikä on Terveysviranomaisten mielipide ?
P - paikan käyttö vaikeutuu, minulle palveluita suorittavilla henkilöillä. Avun tarpeestani on lääkärin lausunto.
Viheralueen käyttö virkistäytymiseen häiriintyy autojen pörrätessä vieressä.
Minkä kokoinen piha - alue jää, jos 1,5 - 2 metriä korkea ja arviolta 40 metriä leveä penger ilmestyy pihallemme ?
Paljonko kulku / kulkijat lisääntyy parvekkeidemme alla uuden rakennuksen myötä ?
Kuinka piha - alue jaetaan kolmen eri taloyhtiön kesken ?

Vastine:

Peltolantien varsi on voimassa olevassa yleiskaavassa tehokasta asuinaluetta (A1). Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa itäinen osa Viertolaa on osoitettu kaupunkikeskustan alueeksi (C). Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan välittömään läheisyyteen ja sen tiivistyminen on luontaista jatkumoa Tikkurilan kaupunkikehitykselle.

Naapuritaloyhtiön asukas on huolissaan rakennusaikaisista haitoista ja niiden vaikutuksista asumismukavuuteen, terveyteen ja asunnon rahalliseen arvoon. Rakentamisesta valitettavasti aiheutuu aina naapurustoon pöly- ja meluhaittoja ja sitä voi olla vaikea välttää tiivistyvällä pääkaupunkiseudulla. Rakentamishankkeesta vastaava on kuitenkin korvausvelvollinen, jos rakennustyö aiheuttaa varsinaisia vaurioita naapurirakennuksen rakenteisiin.

Muistuttaja epäilee pihan viihtyisyyttä, kun sinne tulee penger pihakannen alaisen pysäköintihallin seinustalle. Hän uskoo jalankulkijoiden määrän lisääntyvän parvekkeensa alapuolella ja on epätietoinen siitä, kuinka tuleva piha jaetaan kolmen taloyhtiön kesken.

Kansipiha on luonnollista maanpintaa korkeammalla, koska korkealla oleva pohjavesi estää pysäköintihallin sijoittamisen syvemmälle maan alle. Syntyvä penger on noin 1,5 m korkea ja se voidaan maisemoida istutuksin. Se sijoittuu kokonaan Peltolantie 9:n alueelle ja on yli 18 metrin päässä Sinirikontie 2:n parvekkeista. Rakennuksen läntisimmässä parvekelinjassa etäisyys jää tosin reiluun 7 metriin. Kansipihalle voidaan sijoittaa istutuksia ja se voidaan rakentaa normaalin pihan tapaan viihtyisäksi, joten se ei kaavoittajan näkemyksen mukaan aiheuta kohtuutonta haittaa naapuritaloyhtiön asukkaille.

Uudet asukkaat korttelissa luonnollisesti lisäävät jonkin verran pihan käyttöä ja myöskin jalankulkuliikennettä sisäpihalla. Pihan hallinta kuuluu taloyhtiöille ja on yhtiöt voivat keskenään päättää miten he haluavat pihaa käyttää.

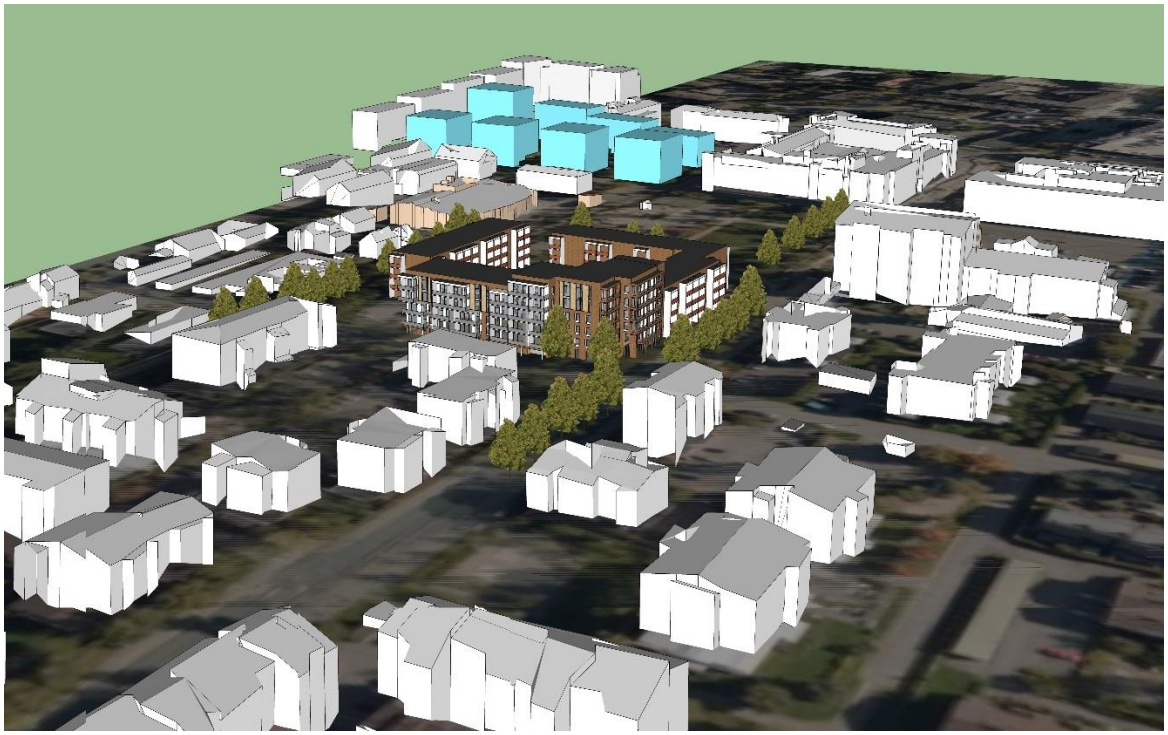
Muistuttaja on aivan oikeutetusti huolissaan pihalle sijoittuvasta maantasopysäköintialueesta. Se heikentää pihan viihtyisyyttä selkeästi. Kaavoittajan näkemys on, että pihalle sijoitetut 10 autopaikkaa (normin mukainen vaatimus on 8 ap) tulee ratkaista muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Tarkistukset:

Kaavakarttaa tarkistetaan siten, että sisäpihalle osoitettu p-alue poistetaan.

002369 PELTOLANTIE 9

VIERTOLA

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 1.4.2019 päivättyä, 29.4.2019 tarkistettua asemakaavakarttaa nro 002369. Kaavoitus on tullut vireille 12.6.2018.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

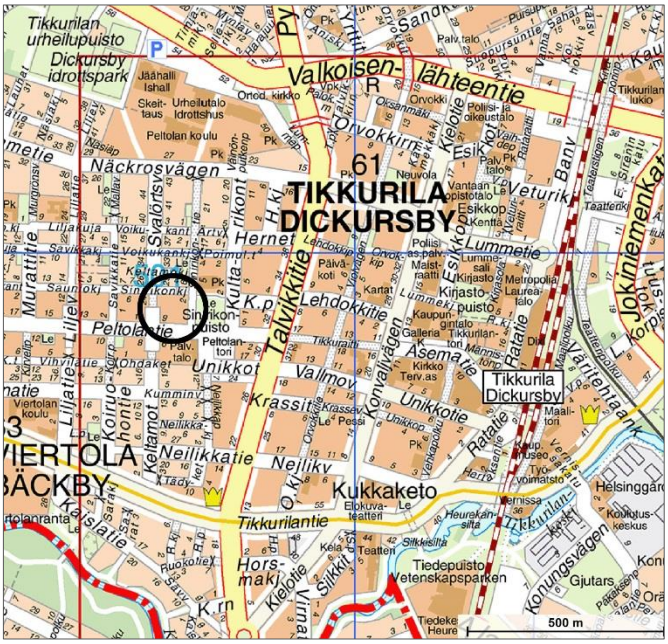
Osa korttelia 63141 kaupunginosassa 63, Viertola (kumoutuvan asemakaavan osa korttelia 63141, kaupunginosassa 63, Viertola).

Viertolaan, lähelle Tikkurilan keskustaa kaavoitetaan uusi asuinkerrostalo nykyisen pysäköinti-alueen paikalle. Peltolantie 9:ään sijoittuva kerrostalo on viiden–kuuden kerroksen korkuinen ja sen rakennusoikeus on 3 960 kerrosneliömetriä. Osa sisäpihasta katetaan ja autopaikat sijoitetaan pihakannen alle.

Kaavaan liittyy maankäyttösopimus.

Kaavan laatija: Seppo Niva, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; puh. 050 3029 298.; etunimi.sukunimi@vantaa.fi

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, Viertolan kaupunginosaan. Se on Sinirikonpuiston naapurissa, osoitteessa Peltolantie 9.

Kaavoitettavaa tonttia nro 3 korttelissa 63141 rajaa etelässä Peltolantie, lännessä Keltamotie ja idässä Sinirikontie. Pohjoisessa rajanaapurina on Sinirikontien 2:n kiinteistö.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Maanomistajan (Asunto Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutoksen numeroksi tuli työohjelmassa numero 002369.
- Kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.
- Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta.
- Kaupunkisuunnittelulautakunta 10.12.2018, kaupunginhallitus 17.12.2018
- Nähtävilläolo 30.1.–28.2.2019, 6 muistutusta.
- Lausuntoja pyydettiin ja saatiin 1kpl.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 3
2. Lähtökohdat 4
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 4
2.2 Suunnittelutilanne 10
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 12
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 12
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 12
3.3. Asemakaavan tavoitteet 13
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 14
4. Asemakaavan kuvaus 15
4.1 Kaavan rakenne 15
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 16
4.3 Aluevaraukset 16
4.4 Kaavan vaikutukset 16
4.5 Ympäristön häiriötekijät 19
5. Asemakaavan toteutus 19
6. Kaavatyöhön osallistuneet 19
7. Asemakaavan seurantalomake 21
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 23

1. TIIVISTELMÄ

Kaavamuutos on osa Tikkurilan kaupunkiuudistusta, jolla lisätään asuntorakentamista Tikkurilan keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Kaava mahdollistaa uuden viisi–kuusikerroksisen asuintalon rakentamisen pysäköintialueen paikalle. Rakennus sijoittuu 1970-luvulla rakennetun kerrostalon jatkeeksi Peltolantien ja Keltamotien varteen. Peltolantien kulmaan osoitetaan varaus liikehuoneistolle. Autot sijoitetaan pääosin kansipihan alle, jonne ajetaan Keltamotien kautta.

Rakennuksen julkisivut tehdään tiilestä paikalla muuraamalla. Kaksi makedonianmäntyä Keltamotien kulmauksessa merkitään säilytettäväksi.

Kaava-alueen pinta-ala on 0,5 ha. Rakennusoikeus kasvaa nykyisen asemakaavan 3 058 kerrosneliömetristä 4 402 kerrosneliömetrillä 7 460 kerrosneliömetriin, josta varsinaisesti uudelle rakennukselle osoitetaan 3 960 kerrosneliömetriä. Muu rakennusoikeus jää olemassa olevan rakennuksen käyttöön. Uusia asuntoja tulee arviolta 67 kpl. Tehokkuusluku, e on 1,46.

Havainnekuva, HMV Arkkitehdit Oy.

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Tikkurilan sijainti Helsingin pohjoispuolella pääradan ja Kehä III:n varrella sekä Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä tarjoaa monipuoliset ja nopeat yhteydet pääkaupunkiseudulle, muualle Suomeen ja ulkomaille.

Tikkurila on ollut kunnan hallinnollinen keskus vuodesta 1946, jolloin entinen maalaiskunnan keskus Malmi liitettiin Helsinkiin. Tikkurilan hallinnollinen asema näkyy keskustan ilmeessä: kaupunginosassa on kaupungin ja valtion sekä Vantaan seurakuntayhtymän virastoja ja muita toimitiloja. Tiedekeskus Heureka, Keravanjoki, Silkkitehdas, Vernissatehdas, Tikkurilan vanha asema, 1950-luvun rakennusperintö ja Tikkuraitti kaupallisine palveluineen luovat alueelle vahvaa identiteettiä.

Kaava-alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle, virallisesti Viertolan kaupunginosaan ja kohtuullisen vilkkaan Peltolantien varrelle.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Tikkurilan eteläosa on Keravanjoen laakson savitasankoa. Joki on uurtanut uoman maisemaan ja se on vesialueena merkittävä. Tikkurilan ydinkeskustassa alkuperäistä luonnonmaisemaa ei ole enää juuri havaittavissa. Alue on kuulunut Suuren rantatien vaikutuspiiriin.

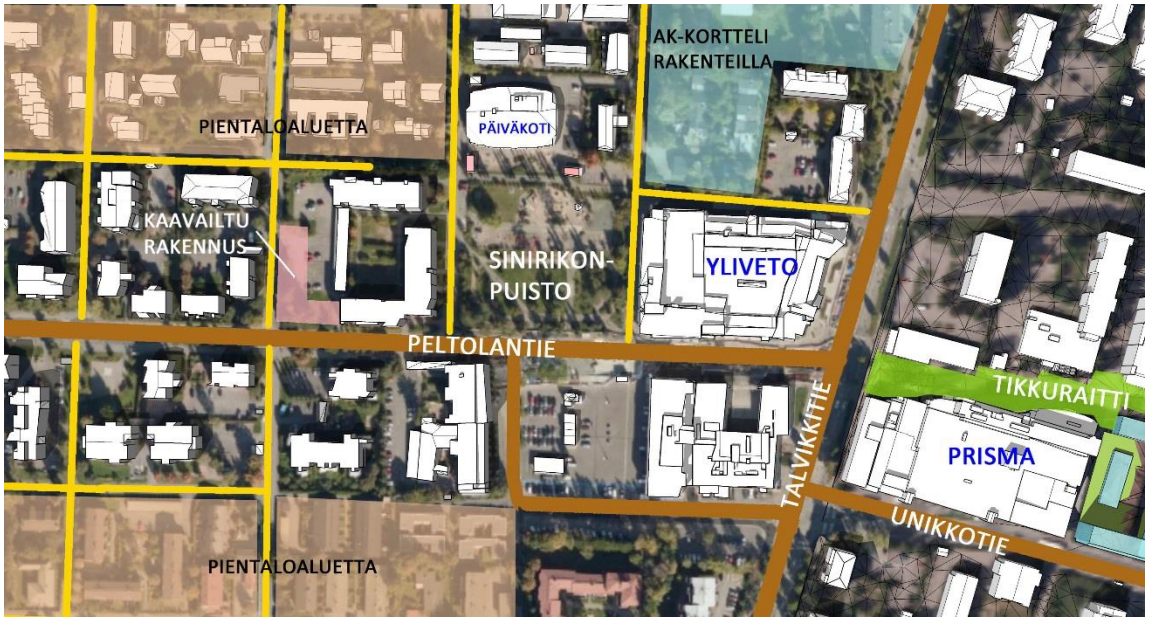
Vesistöt ja vesitalous

Valtaosa kaavoitettavasta alueesta on joko rakennettu tai päällystetty asfaltilla. Alue ei ole pohjavesialuetta.

Maaperä

Alueen maaperä on savea. Pohjaveden pinta on lähellä maanpintaa, mikä rajoittaa alueen kellaritilojen kaivamista. Alueen rakennukset joudutaan perustamaan paaluperustukselle.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Viertolassa asui vuoden 2018 alussa 6 813 henkeä. Alueen väkiluku pysyi tasaisena koko 2000-luvun alun, mutta on kasvanut vuodesta 2012 noin 1 000:lla asukkaalla. Uusia asuntoja on rakenteilla suuri määrä, joten väkiluku nousee myös lähivuosina ja on ennusteen mukaan 7 700 vuonna 2027. Koko Tikkurilan suuralueen asukasluku oli noin 43 000 henkeä (1.1.2018), ja sen arvioidaan kasvavan 49 000:een seuraavan 10 vuoden aikana. Tikkurilassa on vähän lapsia ja nuoria, yli 65-vuotiaiden osuus on vastaavasti suuri.[1]

Sosiaalinen ympäristö

Tikkurilan palvelualueen väestön sosiaalisen rakenteen piirteisiin kuuluu mm. aikuisvaltaisuus, yksin eläminen ja lapsettomat avopariperheet. Väestö on enimmäkseen muualta muuttanutta, mikä vaikuttaa hyvinvoinnin taustatekijöihin kuten juurtumiseen, ihmissuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Palvelut ja työpaikat

Tikkurilassa on Vantaan toiseksi suurin työpaikkakeskittymä lentokentän jälkeen. Lähes 92 prosenttia 6 300 työpaikasta on palvelujen parissa. Kaupunki ja valtio ovat merkittäviä työnantajina.

[1] http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/tietoa_vantaasta/tilastot_ja_tutkimukset

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Tikkurilan keskustan kaupunkikuva on viime vuosina muuttunut. Hajanainen rakenne on tiivistynyt kovaa tahtia, kun uusia asuinkortteleita on rakennettu eri puolille keskustaa.

Kaava-alue sijoittuu vyöhykkeelle, jossa Tikkurilan keskustan järeä kaupunkirakenne muuttuu pienimittakaavaiseksi pientaloalueeksi. Viertola on vehreä kaupunginosa, jossa pääosa rakennuksista on 1–2 -kerroksisia pientaloja tai pienkerrostaloja. Alueen kokoojakatu, Peltolantie on kuitenkin kerrostalokortteleiden rajaama. Rakennukset ovat 3–4-kerroksisia ja sijoittuvat väljästi kortteliruudukkoon. Poikkeuksena on kuusikerroksinen Folkhälsanin palvelutalo kaava-alueen eteläpuoleisessa naapurikorttelissa. Itäpuolella on Sinirikonpuisto leikkivälineineen ja sitä vastapäätä Peltolantori, jonka toritoiminta on hiipunut.

Kaavoitettavassa korttelissa on kaksi asuinkerrostaloa 1970-luvulta. Nelikerroksisissa rakennuksissa on ajalle tyypillinen maanpäällinen kellarikerros ja siksi maantasokerros on varsin umpinainen. Rakennusten julkisivut on tehty tiililaattapintaisista betonielementeistä. Parvekkeet on kannatettu umpinaisin pielielementein maasta saakka, mikä tuo katukuvaan lähiövaikutelman.

Keltamotien varressa on laaja pysäköintialue, joka on rajattu oleskelupihasta autokatoksella. Korttelin lounaisnurkassa on muutama vanha makedonianmänty.

Virkistys

Sinirikonpuistoon on rakennettu leikkipuisto. Tikkurilan urheilupuisto uimahalleineen, jäähalleineen ja muine liikuntatiloineen on noin puolen kilometrin päässä. Urheilupuistosta on yhteys seudulliseen viheralueverkostoon.

Liikenne

Kaavamuutosalueen katuverkko on rakennettu: kortteli rajautuu etelässä Peltolantiehen, joka on itä-länsisuuntainen kokoojakatu. Tontille ajo tapahtuu Keltamotien kautta, joka on katkaistu läpiajoliikenteeltä samoin kuin pohjoispuolinen Sinirikonkuja.

Alueen joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä. Lähimmät bussipysäkit ovat Peltolantiellä, Tikkurilan matkakeskukseen on noin 800 metriä.

Jalankulku ja pyöräily

Yhdistetyt jalkakäytäväpyörätiet kulkevat Peltolantien molemmin puolin. Keltamotiellä jalkakäytäväpyörätie on vain kadun itäreunassa.

Vesihuolto

Kaava-alueen ympäristössä on rakennettua vesihuoltoverkostoa.

Vedenjakelu

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 160 vesijohto. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN 225 vesijohto. Alue kuuluu Tikkurilan painepiiriin, jonka ylävesisäiliö (tilavuus 6700 m3, HW=+81 ja LW=+66) sijaitsee Hiekkaharjussa. Käyttövesi saadaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Ylästön paineenkorotuspumppaamon kautta.

Jätevesiviemäröinti

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 2005 rakennettu DN 315 jätevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN400 jätevesiviemäri. Alueen

jätevedet johdetaan Viertolan halki Suutarilan jätevedenpumppaamolle. Lopulta jätevedet päätyvät Viikinmäen jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Keltamotiellä kaava-alueen länsipuolella on vuonna 1982 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Peltolantiellä kaava-alueen eteläpuolella on vuonna 1994 rakennettu DN600 hulevesiviemäri. Sinirikonkujalla kaava-alueen pohjoispuolella on vuonna 2016 rakennettu DN315 hulevesiviemäri. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä Viertolan halki Keravanjokeen.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkko ulottuu alueelle. Johdot kulkevat Sinirikontien katualueella.

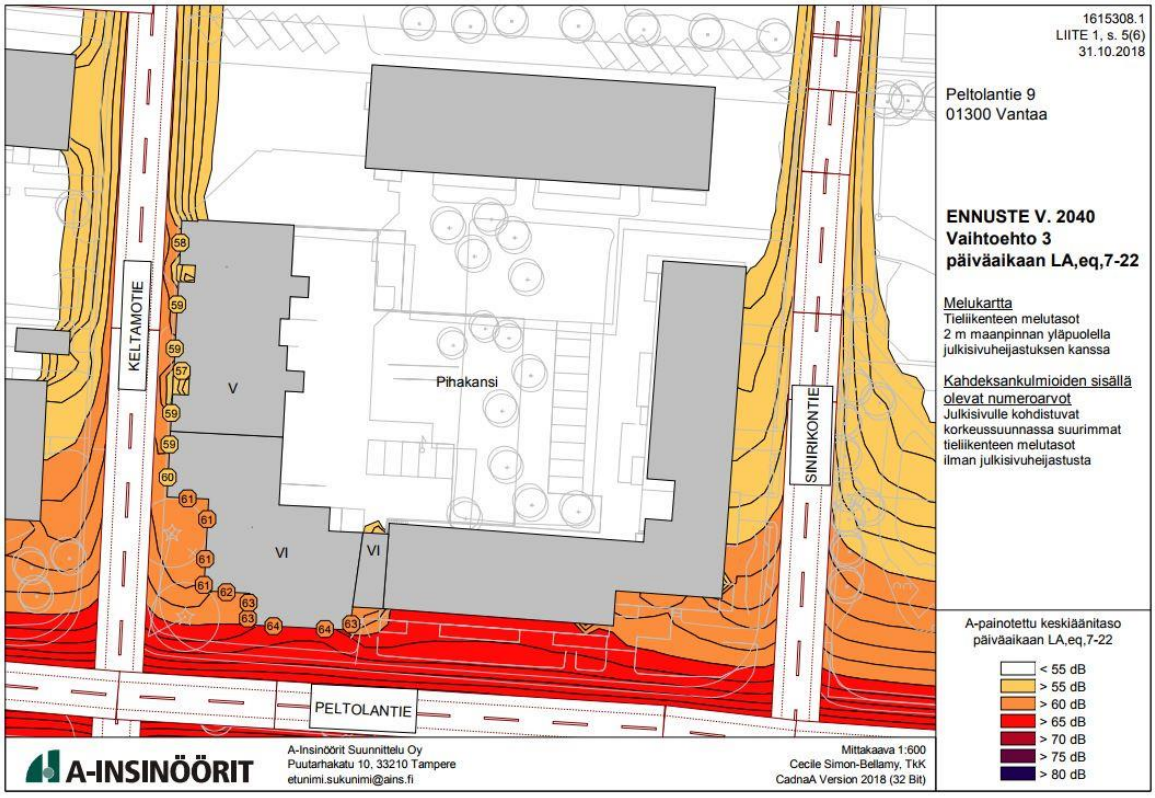
Sähköverkko

Vantaan Energialle kuuluvia pienjännitemaakaapeleita on Peltolantien katualueella. Mahdollisissa siirtokustannuksissa toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Ympäristöhäiriöt

Tieliikennemelu

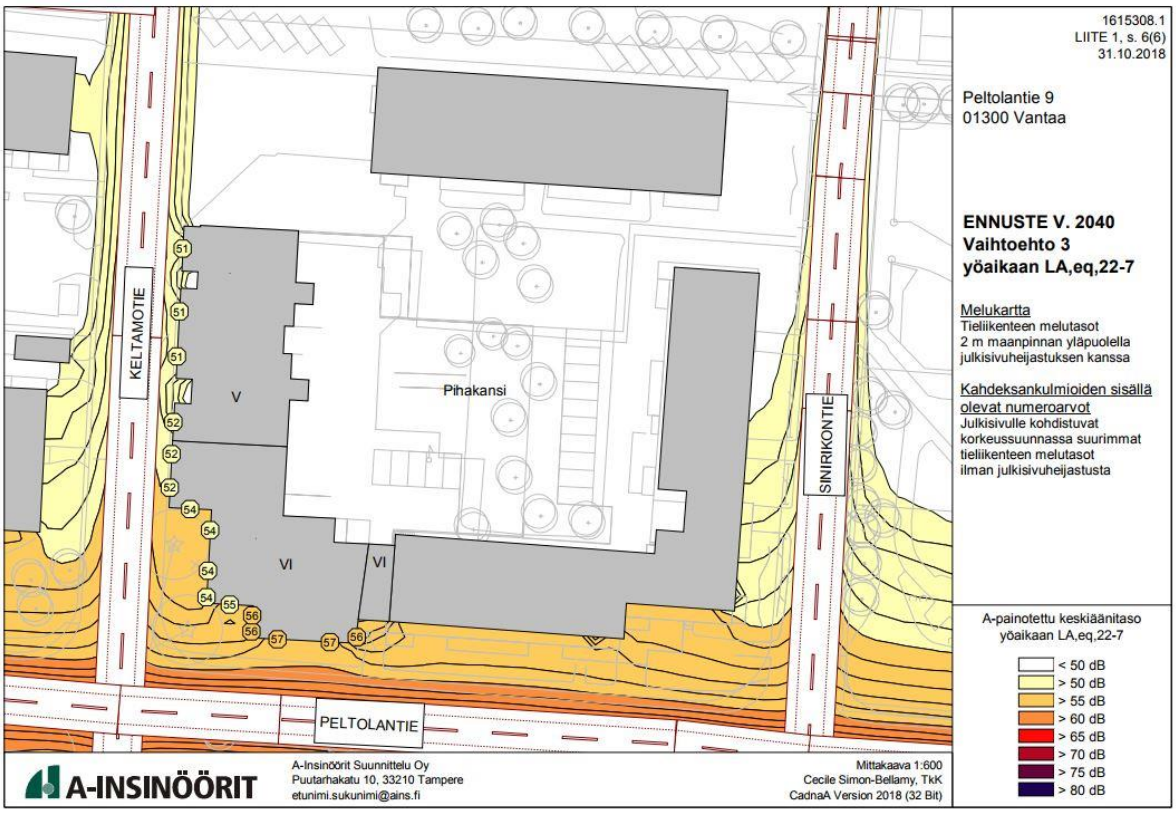
Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista (993/1992) A-painotettu keskiäänitaso L_{Aeq} saa olla asuinhuoneissa päivällä enintään 35 dB ja yöllä 30 dB. Melutaso ei saa ylittää ulkona melun A-painotetun ekvivalenttitason (L_{Aeq}) päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöaikana (klo 22-7) 50 dB.

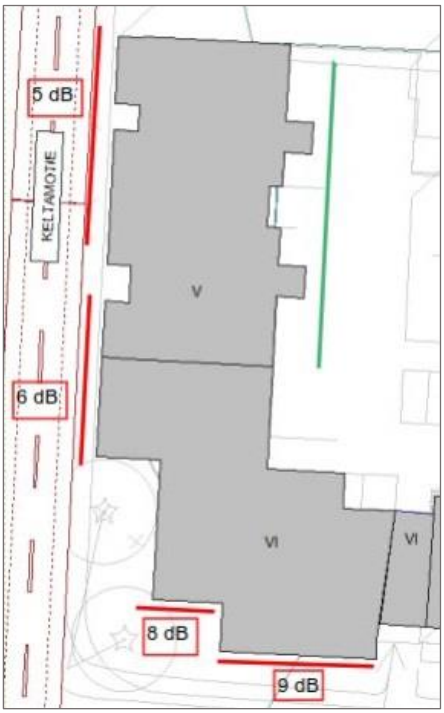

Kortteliin päiväaikaan kohdistuva liikennemelu v. 2040, A-Insinöörit.

A-Insinöörien 30.10.2018 tekemän meluselvityksen perusteella ilmenee, että suurimmat julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat päiväaikaan 64 dB ja yöaikaan 57 dB. Ulkovaipan ääneneristysvaatimus on tällöin meluselvityksen perustella suurimmillaan $\Delta L_{A,vaad}$ = 29 dB.

Vantaan kaupungin rakentamisohjeen mukaan äänitasoerotus ΔL_A on oltava 30 dB tieliikennemelua vastaan asuintalossa, jonka julkisivuun kohdistuu äänitaso 55–59 dB, ja 35 dB, jos äänitaso on 60–65 dB.

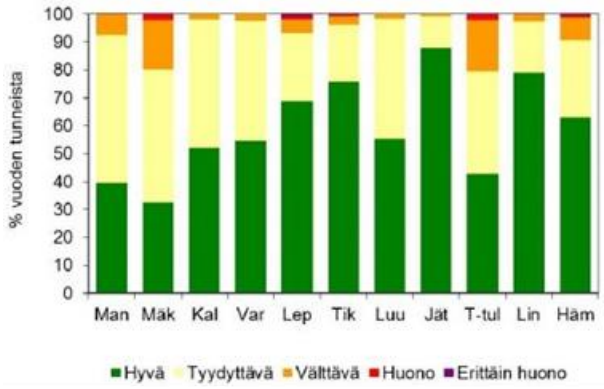
Kohteen arkkitehtisuunnitelman mukaan kohteen kaikki parvekkeet lasitetaan. Selvityksen perusteella todettiin, että kadunpuoleisten parvekkeiden ääneneristys on mitoitettava rakennuslupavaiheessa liikennemelua vastaan.

Lasitettujen parvekkeiden äänitasoerovaatimukset $\Delta_{LA,vaad}$. Kuvassa vihreällä merkityillä julkisivuilla sijaitsevat parvekkeet voidaan jättää lasittamatta.

Ilman pienhiukkaspitoisuudet

Tikkurilassa on seurattu ilmanlaatua vuodesta 1996 lähtien. Tikkurilan mittauspiste sijaitsee keskustan eteläpuolella, Tikkurilantien ja Ratatien risteyksen tuntumassa. Ilmanlaatuun vaikuttaa lähialueen vilkas liikenne ja katupöly. Mittausasemalla mitataan mm. typen oksidien(NO_x), hengitettävien hiukkasten (PM_{10}), pienhiukkasten ($PM_{2,5}$), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) pitoisuuksia.

Typen oksideilla (NO_x) tarkoitetaan typpimonoksidia (NO) ja typpidioksidia (NO_2). Pääkaupunkiseudulla niiden suurimmat päästölähteet ovat energiantuotanto ja liikenne, erityisesti raskas liikenne. Tikkurilassa NO_2-pitoisuus ei ylittänyt vuosiraja-arvoa 40 µg/m³ , tuntiraja-arvoa 200 µg/m³ eikä vuorokausiohjearvoa 70 µg/m³. Typpimonoksidin pitoisuudet laskivat voimakkaasti jo 1990-luvulla erityisesti autojen katalysaattoreiden myötä.

Pääkaupunkiseudun ilmanlaatu v. 2015 indeksillä arvioituna. Tikkurilan (Tik) ilmanlaatu on ollut n. 75 % ajasta hyvä.

Hengitettävät hiukkaset (PM_{10}) ovat katujen ja teiden läheisyydessä suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä. Ne voivat aiheuttaa haittaa terveydelle etenkin keväisin. Vuonna 2015 hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun pysyvillä mittausasemilla välillä 12 - 25µg/m³. Pienimmät vuosipitoisuudet mitattiin Kallion tausta-asemalla sekä Tikkurilassa. Tikkurilassa WHO:n vuosiohjearvo (20 µg/m³) ei ylittynyt, mutta vuorokauden ohjearvotaso ylittyi v. 2015 kuutena päivänä. Suurin osa raja-arvotason ylityksistä ajoittui kevään katupölykauteen.

Pääkaupunkiseudulla ulkoilman **pienhiukkaset ($PM_{2,5}$)** ovat pääasiassa peräisin liikenteen ja puunpolton päästöistä. Lisäksi niitä kulkeutuu pääkaupunkiseudulle maan rajojen ulkopuolelta. Kaukokulkeumat aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Vuonna 2015 vuosikeskiarvot vaihtelivat eri mittausasemilla välillä 4,7 - 9,5 µg/m³. Vuosipitoisuudet olivat selvästi matalammat kuin edellisenä vuonna ja alle EU:n raja-arvon 25 µg/m³ sekä myös WHO:n ohjearvon10 µg/m³. WHO:n vuorokausiohjearvon 25 µg/m³ ylittäviä päiviä oli Tikkurilassa kolme vuonna 2015.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan suurta määrää orgaanisia hiiliyhdisteitä, jotka esiintyvät pääosin kaasumaisessa muodossa. **VOC-yhdisteitä** ovat mm. monet hiilivedyt, alkoholit, ketonit, aldehydit, esterit ja eetterit. VOC-yhdisteet ovat peräisin liikenteestä, teollisuudesta, pientalojen lämmityksestä sekä kasvillisuudesta. Syöpävaaraa aiheuttavan bentseenin pitoisuudet ovat koholla vilkasliikenteisissä paikoissa ja paikoin myös asuinalueilla, joilla on runsaasti talokohtaista puulämmitystä. Tikkurilassa mitattiin bentseenin pitoisuuksia passiivikeräinmenetelmällä. Bentseenin vuosikeskiarvo oli 0,7 µg/m³, ja siten selvästi bentseenin vuosipitoisuudelle annetun raja-arvon 5 µg/m³alapuolella.[1]

Pienhiukkasten ja typpioksidin kulkeutumista sisäilmaan estetään käyttämällä koneellista tuloilmanottoa ja ottopaikkana kattotasoa ja suuntausta puhtaammalta alueelta sekä F7-luokan tai tehokkaampia F9-luokan suodattimia.

2.1.4 Maanomistus

Kaava-alueen omistaa As Oy Tikkurilan Peltolantie, joka on myös kaavamuutoksen hakija.

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
92-63-141-3	As Oy Tikkurilan Peltolantie	0,5
Yhteensä		**0,5**

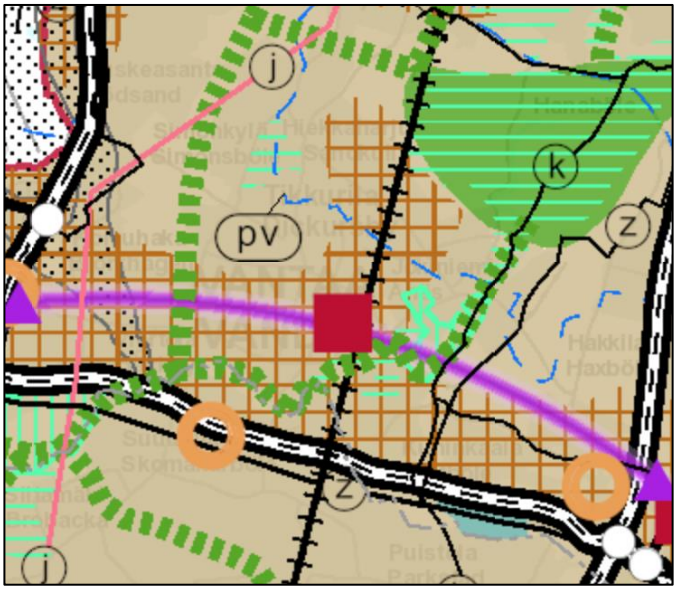
2.2 SUUNNITTELUTILANNE

2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastonmuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin, sekä luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 4 ja 5.

Maakuntakaava

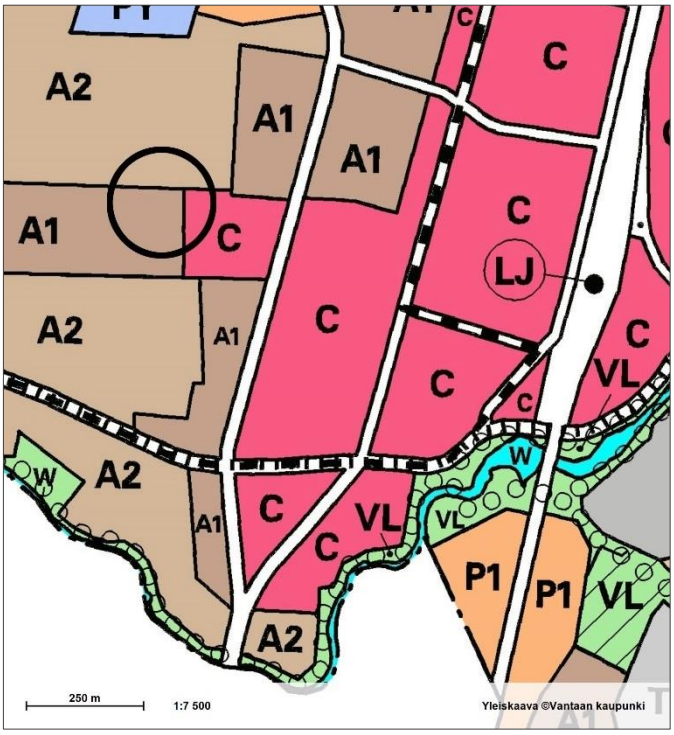

Uudenmaan maakuntakaavassa (8.11.2006) alue on keskustatoimintojen aluetta.

Keravanjoen varressa on viheryhteystarve. Jokivarsi on merkitty kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi kohteeksi.

Ympäristöministeriö on 30.10.2014 vahvistanut Uudenmaan toisen vaihemaakuntakaavan, jossa suunnittelualue on tiivistettävää aluetta ja Tikkurilantielle on osoitettu pääkaupunkiseudun poikittainen joukkoliikenteen yhteys. Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

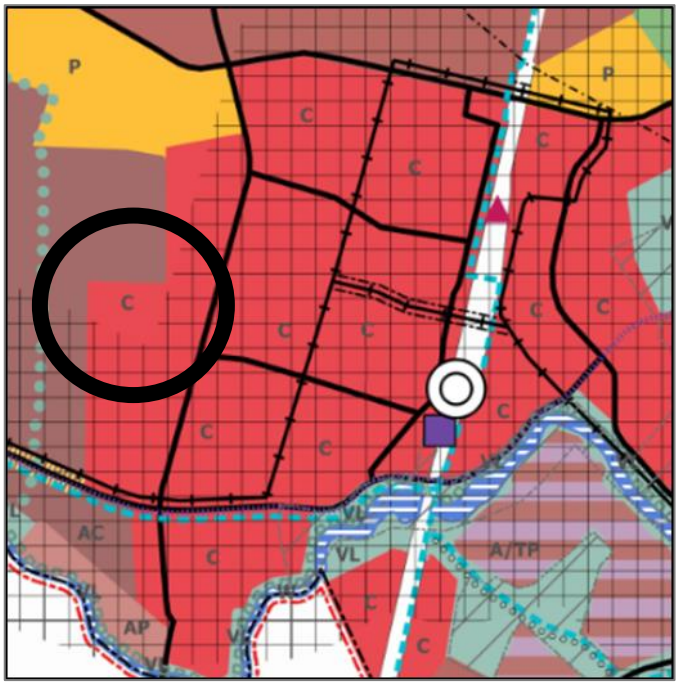
Yleiskaava

Alue on yleiskaavassa tehokasta asuntoaluetta (A1).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

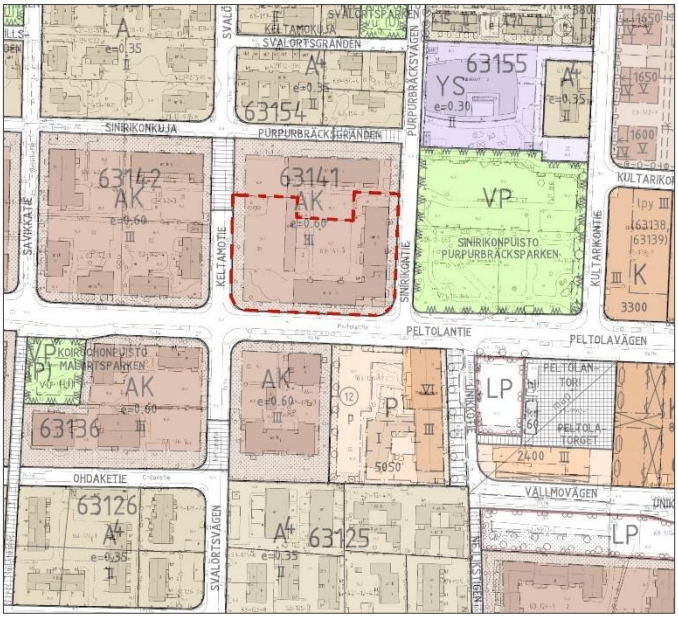
Vantaan yleiskaava 2020, luonnos

Kaupunginhallituksen 18.2.2019 nähtäville asettamassa yleiskaavaluonnoksessa 2020 alue on kaupunkikeskustan aluetta, jolla kävelytävyyden tulee olla kaupunkiympäristön mitoituksen lähtökohta. Alueella tulee varmistaa, että liike- ja toimitilan määrä kehittyy edelleen ja rakentaminen parantaa kaupunkitilan laatua erityisesti katutasolla. Keskeisillä keskusta-alueilla julkiseen kaupunkitilaan avautuvat maantasokerrosten tilat on osoitettava liike- ja toimitiloiksi.

Vantaan yleiskaava 2020 oli luonnoksena nähtävillä 18.2.– 29.3.2019

Asemakaava

Alueen ensimmäinen asemakaava TIKKURILA– VIERTOLA, 630100 (SM 22.3.1974) on edelleen voimassa.

Peltolantietä reunustavat korttelit on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi, AK. Kerrosluvuksi on merkitty kolme, mutta ajalle tyypillisesti on sallittu ns. maanpäälliset kellarikerrokset, jolloin todellinen kerrosluku on IV. Tehokkuusluku, e on 0,6.

Peltolantien eteläpuolelle on 16.12.2002 hyväksytty asemakaavamuutos nro 001695, jossa palvelurakennusten kerrosluku on VI.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Maanomistajan (As Oy Tikkurilan Peltolantie) jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 23.10.2017. Kaavamuutos sai työohjelmassa numeron 002369 ja kaavoitus tuli vireille 12.6.2018.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, tekninen toimiala), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, HSL, HSY, Uudenmaan ELY-keskus, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj ja HSL.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan asukaslehdessä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Mielipiteet pyydettiin 15.8.2018 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. **Fingridin**, **Carunan** ja **HSY:n** lausunnoissa ei ollut huomautettavaa**. Vantaan Energia** pyysi ottamaan maakaape-

lit huomioon tai tarvittaessa siirtämään ne maanomistajan kustantamana. Alueen **asukasmielipiteissä** vastustettiin Sinirikontie 2:n lisärakentamista, pidettiin kaavailtua kuusikerroksista rakentamista liian korkeana ja haluttiin komeiden mäntyjen säilyvän. Huoli pihojen varjoisuudesta, näkymien peittymisestä ja autopaikkojen riittävyydestä tuli mielipiteissä esille.

Nähtäville asettaminen ja tarvittavien lausuntojen pyytäminen

Kaavaehdotus oli nähtävillä MRA 27 §:n mukaisesti 30.1.−28.2.2019 ja siitä jätettiin kuusi muistutusta. Muistutuksissa vastustettiin 10 autopaikan sijoittamista pihalle maantasoon. Pari muistuttajaa piti myös uuden rakennuksen korkeutta ja muotoa paikkaan sopimattomana ja yksi oli huolissaan rakentamisen aikaisista haitoista ja kansipihan mielekkyydestä. Muistutukset on otettu huomioon vastineissa ja muistutusten pohjalta pihalla olevat 10 autopaikkaa on korvattu muulla tavoin. Jatkosuunnittelussa on selvitetty, että osa näistä pihapaikoista on mahdollista sijoittaa pysäköintihalliin, inva- ja huoltoliikennepaikat pihakannelle ja pari paikkaa Peltolantie 9:n pohjoispäätyyn.

Lausunto pyydettiin vain HSY:ltä, jonka näkemys oli, ettei muutosehdotus edellytä vesihuollon siirtämistä eikä uuden vesihuollon rakentamista

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2018 – 2021 strategia (Kv 11.12.2017):

Kaupunkia tiivistetään lähiluontoa vaalien. Nykyistä kaupunkirakennetta vahvistetaan resurssiviisaasti. Kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet hyödynnetään rohkeasti ja kaupunkiympäristöistä ja asunnoista tehdään kansainvälisesti kilpailukykyisiä. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa turvataan talouden tasapainoa, lisätään kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa, edistetään asukkaiden hyvinvointia, ollaan edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä ja johdetaan uudistuen ja osallistuen.

MAL-tavoitteet:

Yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen siten, että luodaan edellytykset tonttitarjonnan ja asuntotuotannon merkittävälle lisäämiselle.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 18.6.2018)

- Kaupungin omistaman maan ja asemakaavoitettujen täydennysrakentamisalueiden kaavoittaminen on etusijalla.
- Asuntotuotantoa varten asemakaavavarantoa lisätään niin, että se vastaa viiden vuoden rakentamisen tarvetta.
- Kaavoituksen tavoitteena on laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys.
- Korkeaa rakentamista ja täydennysrakentamista edistetään aktiivisesti asemanseuduilla ja keskustoissa, joissa on hyvät palvelut.

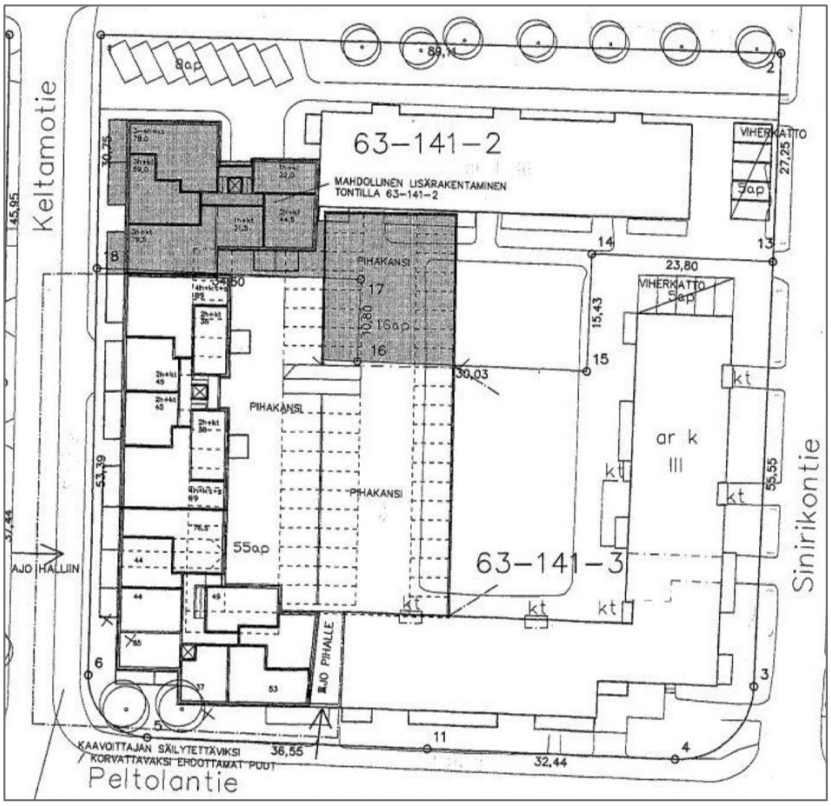
Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Konsulttina toiminut HMV Arkkitehdit laati kaava-alueelle suunnitelman, jossa oli mukana aluksi myös naapuriyhtiö Sinirikontie 2. Ensimmäisessä suunnitelmassa rakennus olisi ollut kauttaaltaan kuusikerroksinen ja kasvanut kiinni molempien olemassa olevien kerrostalojen länsipäätyihin. Pysäköinti oli sijoitettu pihakannen alle. Ajo sinne oli ohjattu Keltamotien suunnasta.

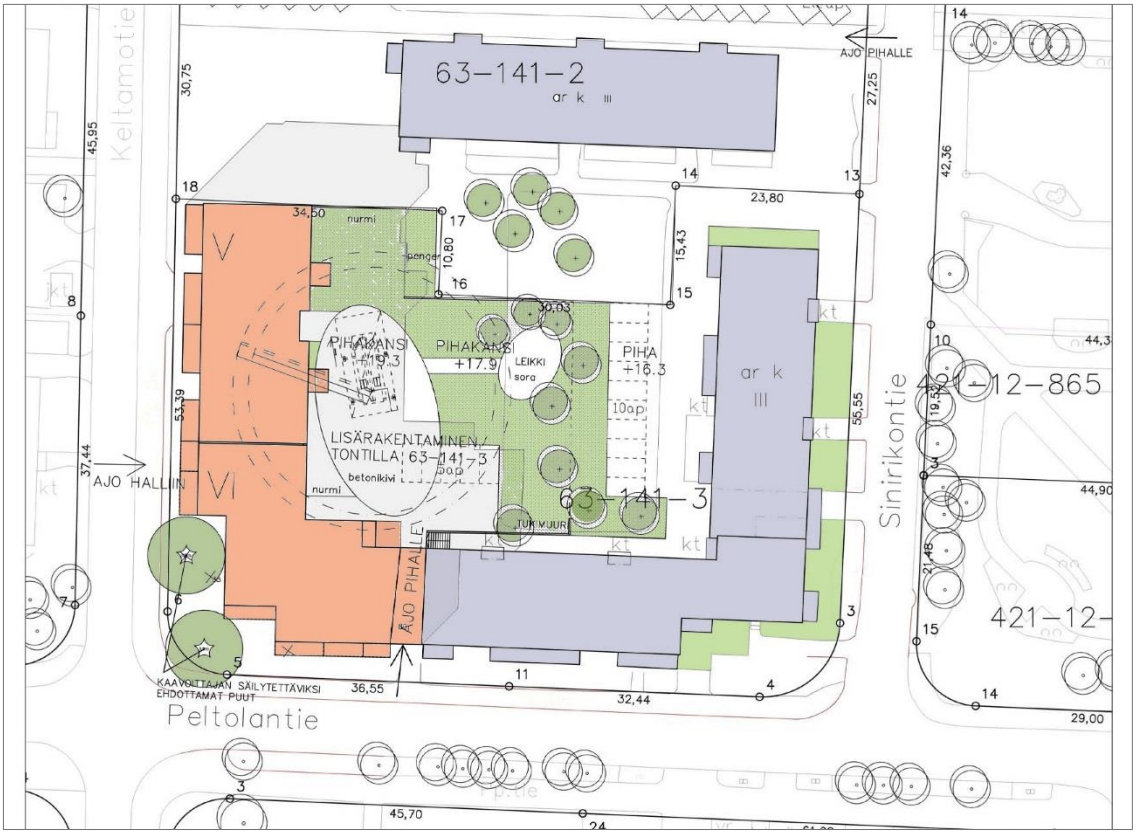
Ensimmäisissä luonnoksissa ei oltu huomioitu kadun varren komeita makedonianmäntyjä.

Alkuvaiheen suunnitelmissa uudisrakennus olisi ulottunut myös Sinirikontie 2:n tontille. Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy.

Kaavoituksen aikana ilmeni kuitenkin, ettei naapuriyhtiö Sinirikontie 2 ole ainakaan tässä vaiheessa halukas lisärakentamaan tontilleen. Suunnittelualue typistyi koskemaan vain Peltolantie 9:ää. Lisäksi saadun asukaspalautteen pohjalta päädyttiin madaltamaan Keltamotien puoleista rakennusmassaa siten, että se on enimmäkseen viisikerroksinen. Ratkaisu on myös kaupunkikuvallisesti perusteltu, sillä rakentaminen kadun vastakkaisella puolella on kolme- ja neljäkerroksista.

Kaavamuutoksen hakijan kantana oli, että kaupunkikuvassa näkyvät makedonianmännyt tulee kaataa huonon kuntonsa takia. Kaupunkisuunnittelu otti kuitenkin sen kannan, että männyt tulee säilyttää. Ne eivät vaikuta huonokuntoisilta ja hakijan tulee teettää kuntotutkimus ammattitaitoisella arboristilla, mikäli puut halutaan kaataa. Männyt ovat vanhoja arvopuita, joilla on suuri merkitys kaupunkikuvassa ja alueen viihtyisyydessä. Koska puut sijoittuvat kadun reunaan oli ne helppo säästää rakennuksen seinälinjausta tarkistamalla.

Asemapiirros, Arkkitehtitsto HMV Oy. Uudisrakennus vasemmalla. Oikealla olevista 10 maantaso-autopaikasta on luovuttu ja siirretty vaaditut 8 autopaikkaa Sinirikontien varteen.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Asemakaavamuutosta lähdettiin viemään eteenpäin männyt säästävän, matalamman eli 5–6-kerroksisen vaihtoehdon pohjalta.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Asemakaavalla asuinkerrostalojen korttelialueelle (AK) osoitetaan lisää rakennusoikeutta uudelle rakennukselle 3 960 kerrosneliömetriä kokonaisrakennusoikeuden kasvaessa 7 460 kerrosneliömetriin. Tehokkuusluku, e on 1,46. Kerrosluku kasvaa nykyisestä kolmesta (maanpäällisen kellarin kanssa käytännössä neljästä) viiteen ja Peltolantien varressa kuuteen.

Uusi rakennus sijoittuu nykyisen maantasopysäköinnin paikalle, jatkossa autopaikat sijoitetaan korttelin sisäpihalle pihakannen alle. Ajo pysäköintiin tapahtuu Keltamotien kautta, kuten tähänkin asti.

4.1.1 Mitoitus

Asuinkerrostalojen korttelialue, AK 0,5 hehtaarin alue. Rakennusoikeus kasvaa 4 402 k-m^2 7 460 k-m^2 :iin. Tehokkuusluku e=1,46.

- asuntojen lukumäärä on 67 kpl, asuntojen keskikoko 50 huoneistoneliömetriä.
- autopaikkoja: 1 ap/130 asuntokerrosm^2
- pyöräpaikkoja tulee olla 1 kpl/ asuinhuone, joista puolet helposti käytettäviä.

- yksiöitä saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä, mikä otetaan maankäyttösopimuksissa huomioon

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Kaavan mukaiset uudet asuinrakennukset noudattavat ympäröivän kaupunkirakenteen mittakaavaa. Rakennusten arkkitehtuurista on annettu laatua ja julkisivumateriaaleja koskevia määräyksiä. Ekologisuus ja taloudellisuus on otettu huomioon. Viherrakentamisesta ja hulevesien käsittelystä on annettu määräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.1 Korttelialueet

AK, asuinkerrostalojen korttelialue

Alueelle sijoittuu korttelia lännestä rajaava rakennusala. Se rajautuu nykyisen rakennuksen länsipäätyyn ja väistää kadun kulmassa olevat makedonianmännyt. Peltolantien puoleinen osa on kuusikerroksinen ja Keltamotien varren osuus viisikerroksinen. Pysäköinti sijoittuu pääosin sisäpihan puolelle rakennettavan pihakannen alle. Pihalle jää kuitenkin vielä riittävästi maanvaraista aluetta, jolloin hulevesien viivyttäminen on mahdollista. Ratkaisu mahdollistaa myös suurten puiden kasvamisen.

Peltolantien kulmaukseen vaaditaan liiketilaa vähintään 80 kerrosneliömetriä. Kaavassa haluttiin tukea myös ratkaisua, jossa nykyisen nelikerroksisen rakennusmassan päälle saisi rakentaa kevytrakenteisia kattohuoneistoja puusta. Tässä vaiheessa toteuttaja ei sitä tee, mutta kaavassa siihen annetaan mahdollisuus.

Rakennuksen julkisivut tulee olla paikallamuurattua tiiltä. Puuta ja lasia saa käyttää. Sandwichelementit sallitaan vain parvekkeiden taustaseinissä tai muissa sekundäärisissä rakenteissa. Katutasoon tulee tehdä neljän metrin korkuinen kivijalkakerros, jota korostetaan arkkitehtuurin avulla.

Autopaikkoja vaaditaan 1 ap/130 asuntokerrosneliömetri ja pyöräpaikkoja 1 pp/asuinhuone. Liiketiloille vastaavat luvut ovat 1 ap/80 k-m^2 ja 1 pp/30 k-m^2 ja toimistotiloille 1 ap/60 k-m^2 ja 1 pp/50 k-m^2.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Hanke sijoittuu jo rakennetulle alueelle ja on yhdyskuntarakennetta tiivistävä ja täydentävä. Se sijoittuu hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Kaavamuutos täydentää Tikkurilan keskustan yhdyskuntarakennetta, mikä toteuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden henkeä. Uusia asuntoja tulee 67 kappaletta arviolta noin 85 uudelle asukkaalle.

Yhdyskuntarakenne

Alue sijoittuu Tikkurilan keskustan länsipuolelle Viertolaan. Palvelut ja Tikkurilan asema ovat kävelyetäisyydellä.

Ratkaisu edistää keskustan täydennysrakentamista ja luo osaltaan tiivistä ja tehokasta, kaupunkirakennetta.

Kaupunkikuva

Uuden rakentamisen mittakaava on sovitettu ympäröivään kaupunkirakenteeseen. Rakennus ei korkeutensa puolesta merkittävästi poikkea viereisten kortteleiden neljäkerroksisesta massasta. Eteläpuolella oleva Folkhälsanin rakennus on sekin korkeimmillaan kuusikerroksinen.

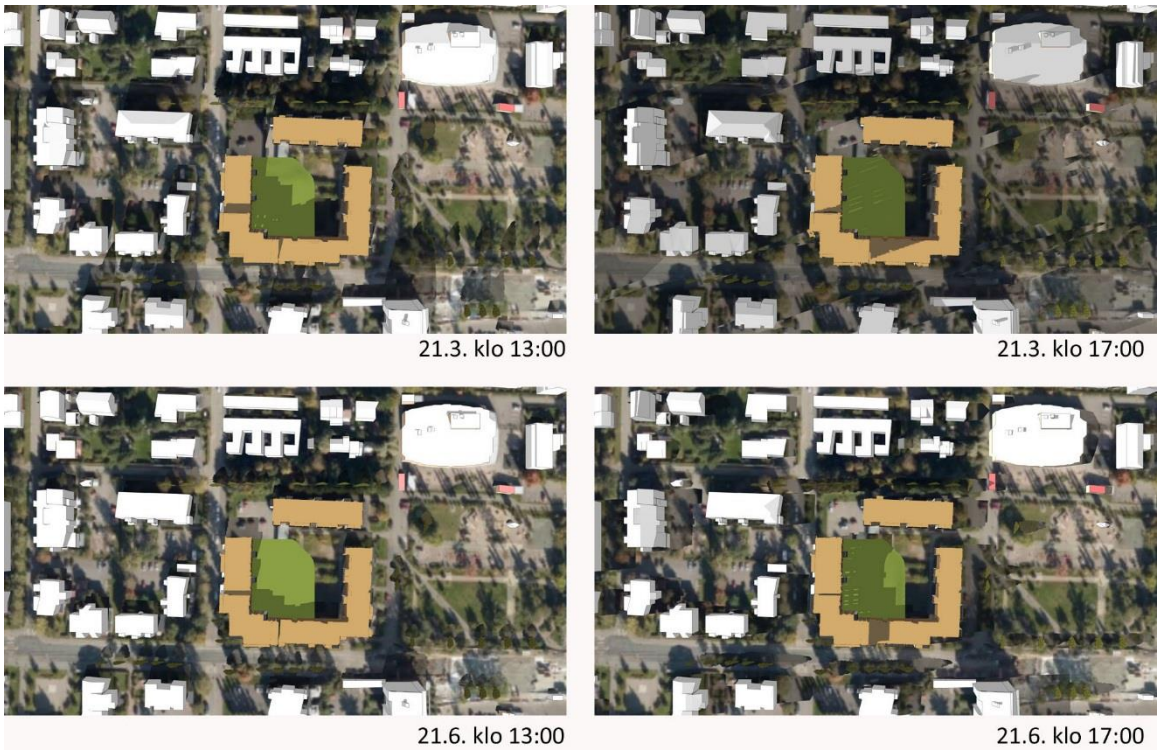
Kaavan mukainen rakennus rajaa katualueita nykytilannetta selkeämmin. Se sijoittuu pääosin nykyisen pysäköintialueen paikalle. Kun merkittävimmät makedonianmännytkin on merkitty säilytettäväksi ja rakennus määrätty paikallamuurattavaksi, on vaikutus Peltolantien katukuvaan positiivinen.

Asuminen

Kaava-alueelle tulee noin 67 uutta kerrostaloasuntoa, joiden keskikoko on noin 50 huoneistoneliömetriä. Yksiöiden osuus saa olla enintään 30 % asuntojen lukumäärästä. Valmistuvat asunnot helpottavat osaltaan pääkaupunkiseudun asuntopulaa. Hanke noudattaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita lisäämällä asuntotuotantoa ja monipuolistamalla asuntokantaa hyvien raideliikenneyhteyksien varrella.

Palvelut ja työpaikat

Kaavassa on edellytetty pienehköä liiketilaa Peltolantien varteen. Muita palveluja tai työpaikkoja ei asemakaavaan sisälly. Asukkaiden lisäys vaikuttaa toisaalta positiivisesti koko Tikkurilan palveluiden monipuolistumiseen. Tikkurilan työpaikat ja palvelut ovat kävelyetäisyydellä, joten hanketta voidaan pitää VAT:n mukaisena.

Varjotarkastelu kevätpäiväntasauksen aikaan ja keskikesällä klo 13 ja klo 17.

Taloudelliset vaikutukset

Uusi rakentaminen tiiviillä keskusta-alueella hyödyntää olemassa olevaa kunnallisteknistä verkostoa ja valmiita palveluja. Keskustan asukasmäärä kasvaa, mikä lisää taloudellista toimeliaisuutta, kaupallisten palvelujen kannattavuutta ja joukkoliikenteen käyttöastetta. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Alueelle tulee uusia asukkaita, mikä lisää Tikkurilan keskustan elävyyttä myös iltaisin ja viikonloppuisin. Se monipuolistaa alueen palveluja ja lisää sosiaalista kontrollia ja turvallisuutta. Hanke on VAT:n mukainen.

Virkistys

Hanke uusine asukkaineen lisää virkistysalueiden, kuten Keravanjoen rannan tai Tikkurilan urheilupuiston käyttöä. Itse kaava-alue on jo valmiiksi rakennettua aluetta, joten hanke ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Kaava-alue sijaitsee kävelyetäisyydellä Tikkurilan keskustan palveluista ja rautatieasemasta. Ratkaisu lisää alueen joukkoliikenteen matkustajamääriä ja parantaa joukkoliikennepalvelujen kannattavuutta. Yhteydet Peltolantien, Talvikkitien ja Tikkurilantien kautta Tuusulanväylälle ja Kehä III:lle ovat sujuvat ja liikenneverkon kapasiteetti kestää tehokkaan rakentamisen ja asukasluvun lisäyksen.

Vesihuolto

Uudet rakennuksen voidaan liittää jo rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Yleistä vesihuoltoverkostoa ei tarvitse kaavamuutosta varten laajentaa, joten muutoksesta ei aiheudu vesihuollolle li-

säkustannuksia.

Ympäristöhäiriöt

Peltolantie puolella asuinhuoneiden ulkokuoren ääneneristysvaatimuksena on 35 dBA ja kadunpuoleisten parvekkeiden suunnittelussa tulee ottaa liikenteen aiheuttama melu huomioon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uudisrakentaminen sijoittuu jo rakennetuille alueille, eikä sillä ole vaikutusta alueen luontoarvoihin. Hanke hyödyntää pitkälti olemassa olevaa yhdyskuntatekniikkaa. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Kaavamuutosalue on nykyisin pääasiassa vettä läpäisemätöntä pintaa, jonka osuus ei tule merkittävästi muuttumaan kaavamuutoksen myötä. Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää/imeyttää tontilla ennen niiden johtamista hulevesiviemäriin, joten alueelta poistuvia hulevesiä hallitaan nykytilaa paremmin uuden rakentamisen myötä. Rakennusluvan yhteydessä tulee laatia hulevesisuunnitelma, joka hyväksytetään kaupungilla.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset. Rakentaminen lisää aina kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Toisaalta nyt rakennettava keskustakortteli tiivistää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Se tukeutuu ja tukee laadukkaita joukkoliikennepalveluja ja raideliikennettä.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tieliikenteen melu ja saastuneet maat on käsitelty kohdassa 5.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on VAT:n mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen liittyy maankäyttösopimus. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

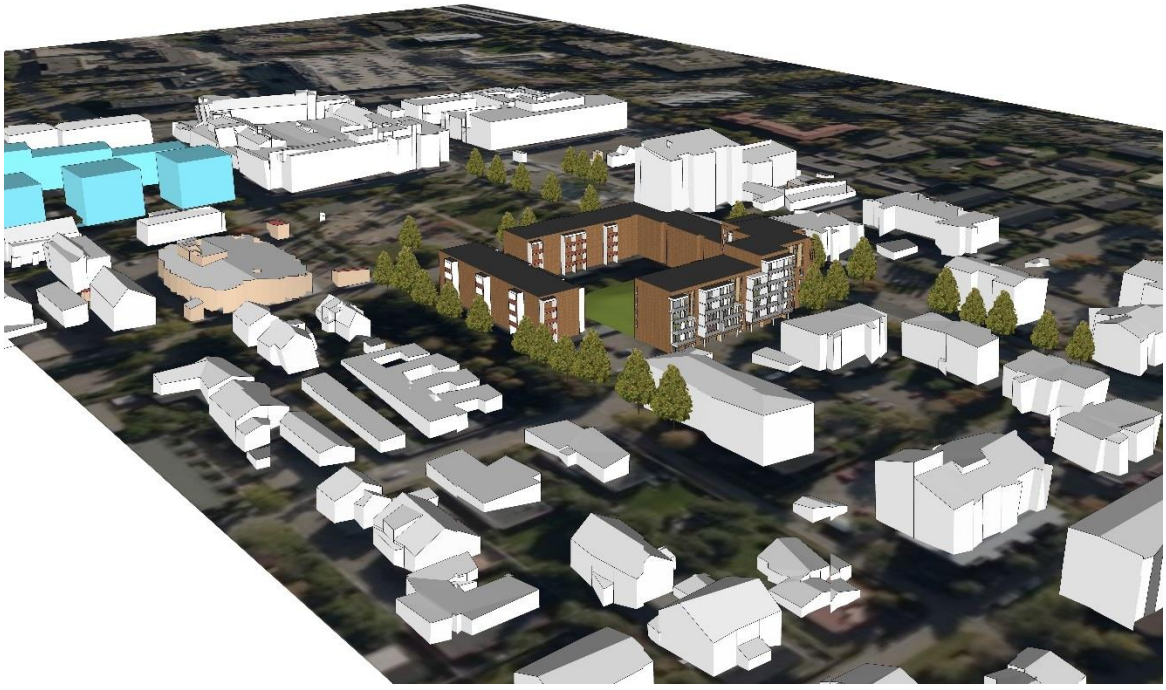
J2 Invest Oy:	Jaakko Sylvin	
HMV Arkkitehdit:	Juha Huuhtanen	
Jatke Oy:	Jesper Lindberg	
	Mikko Nuolioja	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Ritva Kotilainen	alue-arkkitehti
	Seppo Niva	arkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Leena Kaunismäki	suunnitteluavustaja
	Anna-Liisa Vanhala	kaavoitusteknikko
Kuntatekniikan keskus:	Paula Luomala	vesihuollon suunnittelu
	Jarmo Pajunen	liikenneinsinööri

Rakennusvalvonta:	Panu Latvala	lupa-arkkitehti
Maankäyttö ja ympäristö:	Janne Juntunen	projektipäällikkö

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 1. päivänä huhtikuuta 2019.

Seppo Niva	Ritva Kotilainen
asemakaavasuunnittelija	aluearkkitehti

7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa **Täyttämispvm**		27.11.2018
Kaavan nimi	002369 Viertola 63 kaupunginosa		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	14.06.2018
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002369
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5097	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,5097

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Lomarakennuspaikat [lkm] **Omarantaiset** **Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

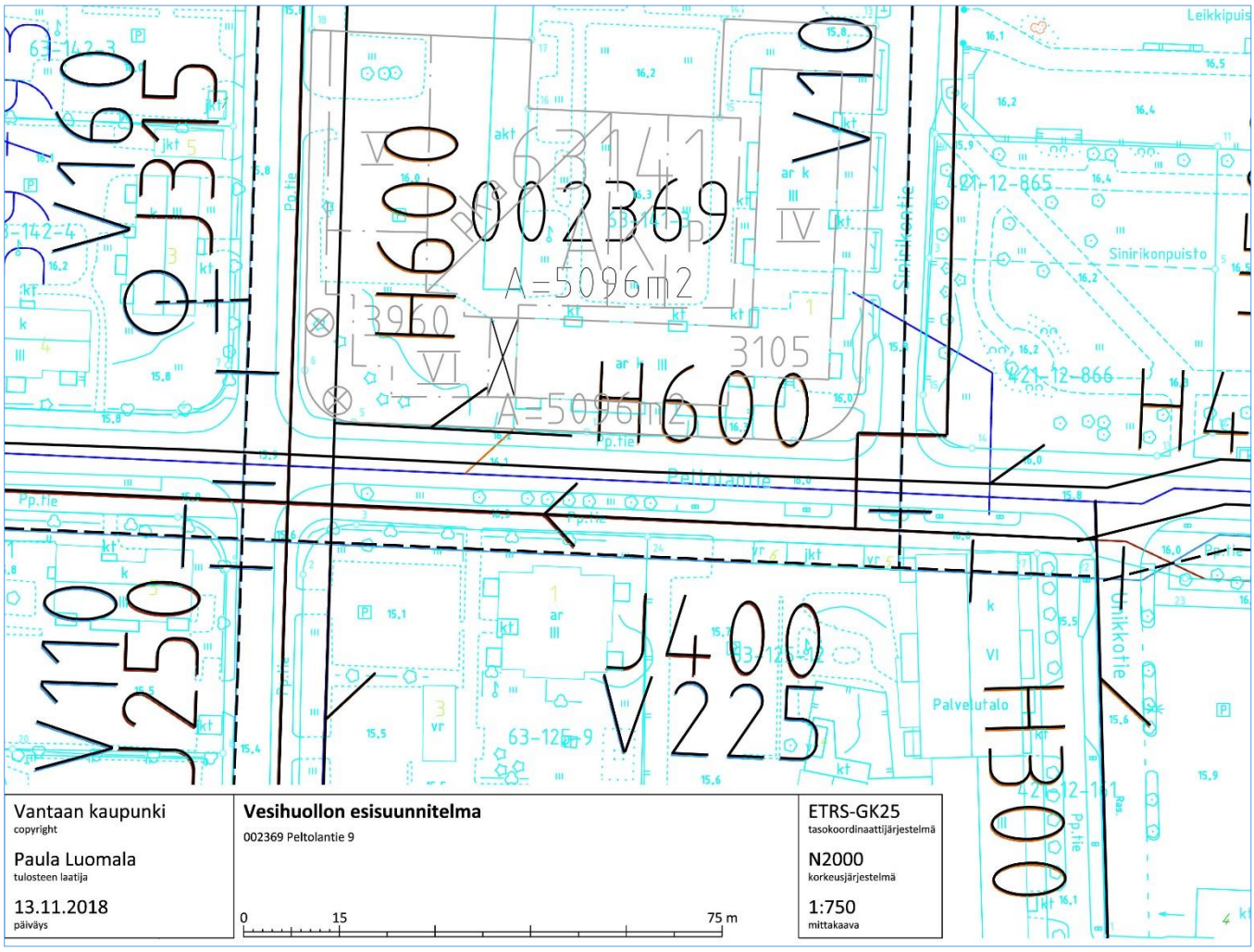
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

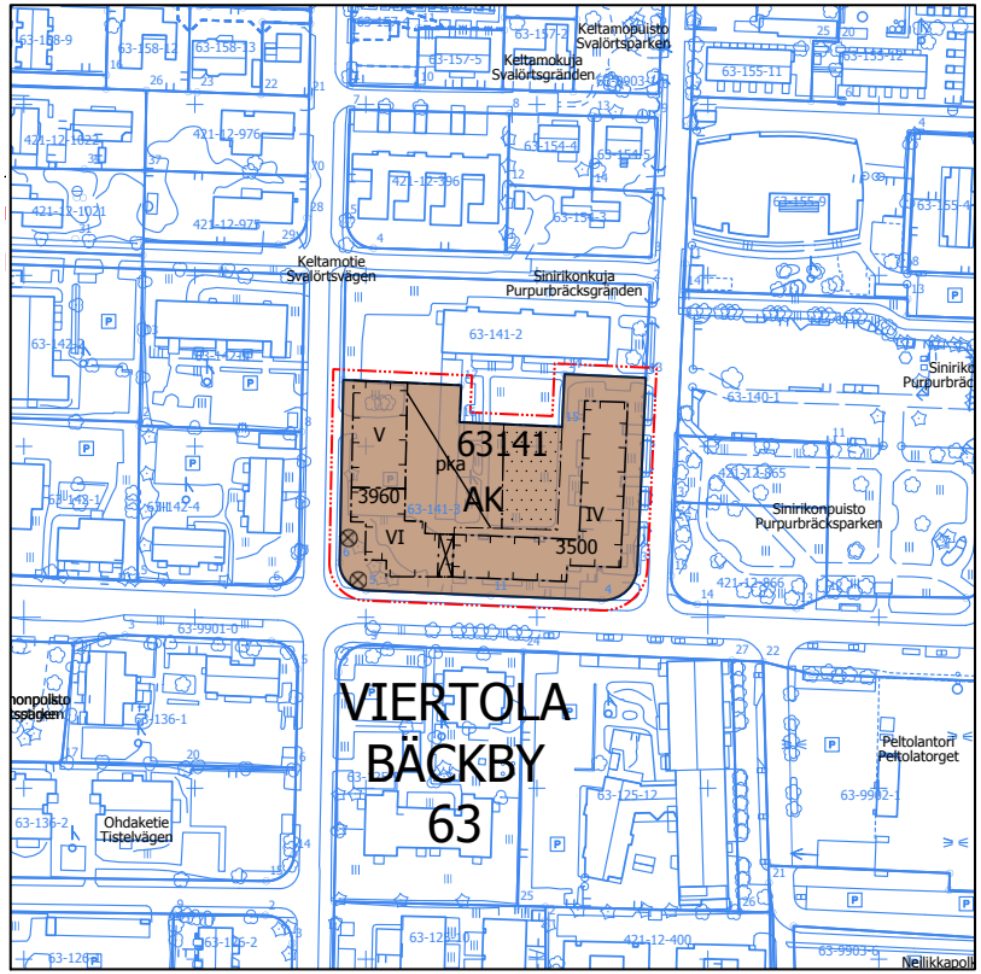
Alamerkinnät

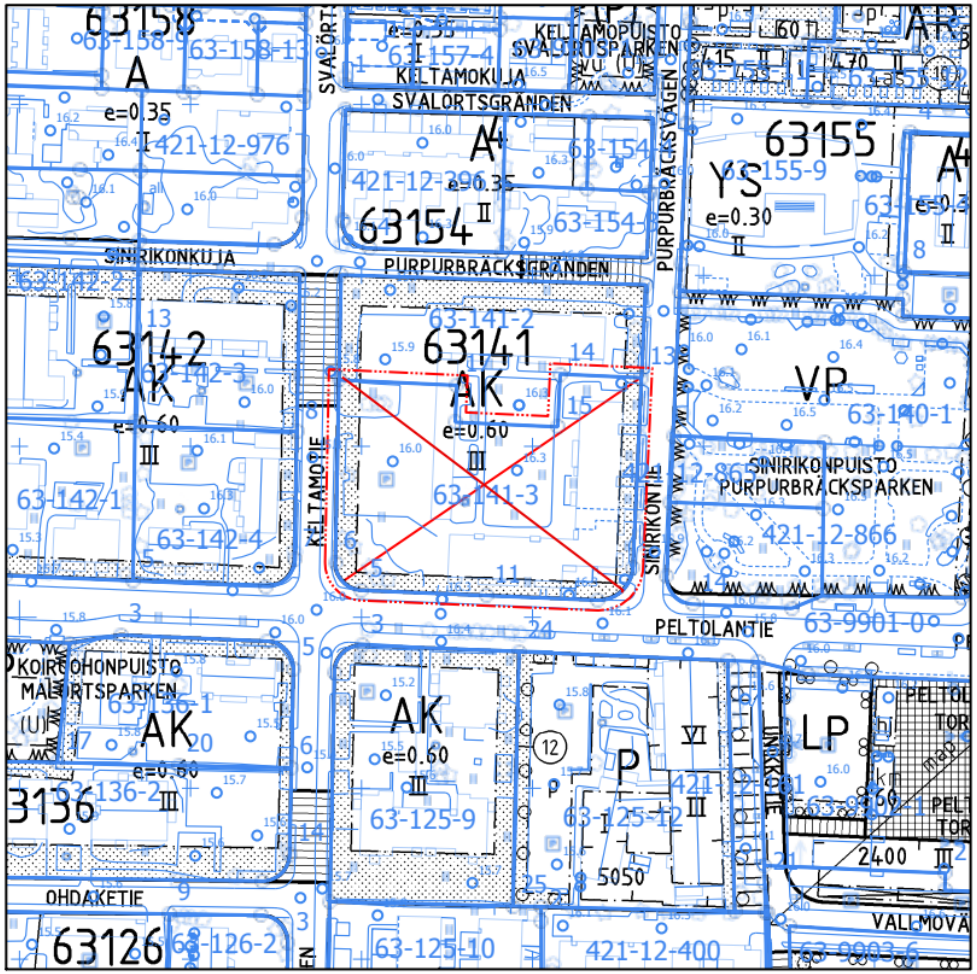
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,5097**	**100,0**	**7460**	**1,46**	**0,0000**	**4402**
A yhteensä	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402
AK	0,5097	100,0	7460	1,46	0,0000	4402

Peltolantien ja Keltamotien kulma lännestä katsottuna.

Keltamotie
Svalörtsvägen
Keltamokuja
Svalörtsgränden
Keltamopuisto
Svalörtsparken
Sinirikonkuja
Purpurbräcksgränden
Sinirikonpuisto
Purpurbräcksparken
63141
AK
pka
3960
3500
V
VI
IV
VIERTOLA
BÄCKBY
63
Peltolantori
Peltolatorget
Ohdaketie
Tistelvägen

63158
A
e=0.35
SVALÖRTSGRÄNDEN
KELTAMOPUISTO
SVALÖRTSPARKEN
KELTAMOKUJA
63154
II
SINIRIKONKUJA
PURPURBRÄCKSGRÄNDEN
PURPURBRÄCKSVÄGEN
63155
YS
e=0.30
63142
AK
e=0.60
III
63141
AK
e=0.60
VP
SINIRIKONPUISTO
PURPURBRÄCKSPARKEN
KELTAMOTIE
SINIRIKONTIE
PELTOLANTIE
KOIRIOHONPUISTO
MALÖRTSPARKEN
AK
e=0.60
3136
P
5050
LP
2400
OHDAKETIE
63126
VALLMOVÄ

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002369	1.4.2019, 29.4.2019 tarkistettu	686501

Vantaan kaupunki

002369 PELTOLANTIE 9

Kaupunginosa 63, VIERTOLA

Vanda stad

002369 PELTOLAVÄGEN 9

Stadsdel 63, BÄCKBY

Asemakaavan muutos
Osa korttelia 63141.

Ändring av detaljplanen
Del av kvarteret 63141.

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva

AK

Asuinkerrostalojen korttelialue

Asumista palvelevat yhteistilat, tekniset tilat, pysäköintilaitokset, ajoluiskat, parvekkeiden ja terassien kiinteästi lasitetut osat sekä porrashuoneiden 15 k-m² / porrastaso ylittävän osan saa rakentaa asemakaavassa osoitetun kerrosalan lisäksi. Nämä tilat eivät mitoita autopaikkoja.

Rakennuksiin saa sijoittaa sellaista toimisto- ja työtilaa, joka ei häiritse asumista.

Peltolantien ja Keltamotien kulmaukseen tulee tehdä liiketilaa katutasoon vähintään 80 k-m2.

Kerrosluvun ja rakennusoikeuden estämättä saa nelikerroksisen rakennuksen katolle rakentaa puurakenteisia kattoasuntoja.

Kerrosluvut lasketaan kadun tasosta.

Porrashuoneiden tulee olla luonnonvaloisia.

Väestönsuojat saa sijoittaa tonttijaon estämättä.

Rakennukset:

Rakennuksen, rakennelmien ja rakenteiden tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealuokkaisia.

Rakennusten julkisivut tulee tehdä yhtenäistä rakennustapaa noudattaen.

Pääasiallinen julkisivumateriaali on muurattu tiili. Puuta ja lasia saa käyttää.

Sandwich-elementtirakennetta saa käyttää vai parvekkeiden taustaseinissä tai vastaavissa sekundäärisissä julkisivupinnoissa.

Katualueen puolelle tulee muodostaa kivijalkakerrros ja sitä tulee korostaa arkkitehtuurin keinoin.

Kaduntasokerroksen kerroskorkeus tulee olla vähintään 4 m.

Parvekkeet ja erkkerit saa rakentaa rakennusalan rajan yli.

Parvekkeiden pieliä ei saa kadun puolella ulottaa maantasokerroksiin.

Melu

Asuinhuoneiden ulkokuoren äänieristävyyden ΔL tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB Peltolantien suuntaan.

Kadulle avautuvat parvekkeet tulee lasittaa. Teknisin ratkaisuin tulee huolehtia siitä, että ohjeiden mukainen melutaso ei ylity.

Pihat:

Pihan tulee olla korkeatasoinen ja monipuolinen. Päällystetyt osat tulee kivetä. Asvalttia saa käyttää vain ajoreiteillä.

Rakennusluvan yhteydessä alueelle tulee laatia pihasuunnitelma ja vihertehokkuuslaskelma, jossa tulee saavuttaa 0,8 vihertehokkuus.

Istutettavalla alueella tulee olla puita ja pensaita.

Rakennuslupaa varten on laadittava hulevesisuunnitelma.

DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns

Kvartersområde för flervåningshus

Gemensamma utrymmen som betjänar boendet, tekniska utrymmen, parkeringsanläggningen, körramper, balkongers och terrassers permanent inglasade delar samt den del av trapphusen som överskrider 15 m²-vy i varje våningsplan får byggas utöver den våningsyta som anges i detaljplanen. För dessa utrymmen behöver inga bilplatser anvisas.

I byggnaderna får sådana kontors- och arbetslokaler placeras som inte stör boendet.

I hörnet vid Peltolavägen och Svalörtsvägen ska göras affärsutrymme minst 80 m2-vy på gatuplanet.

Utan att våningstalet och byggrätten utgör något hinder får takbostäder i trä byggas på fyravåningsbyggnadens tak.

Våningstalen räknas från gatunivån.

Trapphusen skall ha dagsljusinsläpp.

Skyddsrum får placeras utan att tomtindelningenutgör ett hind.

Byggnader:

Byggnaden och konstruktionerna ska vara högklassiga till sin arkitektur och till sina material.

Byggnadernas fasader skall göras av ett enhetligt byggsätt skall iakttas.

Huvudsaklig fasadmaterial är tegel. Trä och glas får användas.

Sandwich-elementkonstruktioner får användas endast på balkongernas fondväggar eller på motsvarande sekundära fasadytor.

På gatuområdets sida ska en stenfotsvåning bildas och den ska framhävas med arkitektoniska medel.

Minimivåningshöjd i gatuplanet är 4 m.

Balkonger och burspråk får byggas så att de skjuter ut över gränsen för byggnadsytan.

Balkongernas sidor får inte sträcka sig till markplansvåningen på gatans sida.

Buller

Ljudisoleringen ΔL mot vägtrafikbuller i bostadsrummens ytterhölje ska vara minst 35 dB mot Peltolavägen.

Balkonger som öppnas mot gatan ska inglasas. Genom tekniska lösningar ska man sörja för att bullernivån enligt anvisningarna inte överskrids.

Gården:

Gården ska vara högklassig och varierande. Blegda delar ska bestå av sten. Asfalt får användas endast på körvägar.

I samband med bygglovet ska en plan över gården utarbetas och grönytefaktorn beräknas, där 0,8 ska uppnås som grönytefaktor.

Planteringsområdet skall bestå av träd och buskar.

För byggnadslov ska utarbetas en dagvattenplan.

	Hulevesiä tulee viivyttää tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon.	Dagvatten ska fördröjas på tomten innan de leds ut i det allmänna dagvattennätet.
	Autopaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet bilplatser:
	Asunnot: 1 ap/ 130 k-m²	Bostäder 1 bp/130 m²-vy
	Liiketilat: 1 ap/ 80 k-m2	Affärslokaler: 1 bp/ 80 m2-vy
	Toimistot: 1 ap/ 60 k-m2	Kontor: 1 bp/ 60 m2-vy
	Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:	Minimiantalet cykelplatser:
	Asunnot: 1 kpl/asuinhuone. Puolet paikoista tulee olla helposti käytettäviä.	Bostäder: 1 st. / bostadsrum. Hälften av platserna ska vara lättillgängliga.
	Liiketilat: 1 pp/30 k-m²	Affärslokaler: 1 cp/30 m²-vy
	Toimistot: 1 pp/50 k-m²	Kontor: 1 cp/50 m²-vy
	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja	**Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns**
	Osa-alueen raja	**Gräns för delområde**
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista	**Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas**
12	**Kaupunginosan numero**	**Stadsdelsnummer**
VANT	**Kaupunginosan nimi**	**Namn på stadsdel**
123	**Korttelin numero**	**Kvartersnummer**
1234	**Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä**	**Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta**
IV	**Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun**	**Romersk siffra anger största tillåtna antalet våningar i byggnaderna, i byggnaden eller i en del därav**
	Rakennusala	**Byggnadsyta**
	Poikkiviiva osoittaa rajan sen puolen, johon merkintä kohdistuu	**Tvärstrecken anger på vilken sida av gränsen beteckningen gäller**
pka	**Rakennusala, jolle saa sijoittaa pysäköintiä pihakannen alle.**	**Byggnadsyta där parkering får placeras under gårdsdäck.**
	Rakennukseen jätettävä kulkuaukko	**Genomfartsöppning i byggnad**
	Istutettava alueen osa	**Del av område som skall planteras**
⊗	**Kaupunkikuvallisesti arvokas puuyksilö. Puuta ja sen juuristoa ei saa vahingoittaa.**	**Med tanke på stadsbilden ett värdefullt träd. Trädet och dess rotsystem får ej skadas.**
	TONTTIJAKO	TOMTINDELNING
	Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.	För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhtsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Ritva Kotilainen
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Stadsmätning

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda ___.___20___

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa ___/___20___

Godkänd av stadsfullmäktige ___/___20___

16 § **Detaljplaneändring 002320 och tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34**

VD/8955/10.02.04.01/2016
HP/TLA/TKA/JKÖ/MKU/AV/LL/PJ

Den sydöstra delen av parken Krokängen ändras till kvartersområde för affärsbyggnader för en dagligvaruaffär på högst 2 800 m²-vy.

Detaljplaneändringen gäller kvarteret 18023 samt gatuområde, i stadsdel 18, Vandadalen.
I den detaljplan som upphävs gäller ändringen en park i stadsdel 18, Vandadalen.

Tomtindelningen gäller kvarter 18023 i stadsdel 18, Vandadalen.

Området ligger inom Vandadalsvägen 34:s område i den östra kanten av Tavastehusledens och Mårtensdalsvägens korsning, i den sydöstra delen av parken med namnet Krokängen.

Den som ansöker om detaljplan
Vanda stad.

Markägare
Planläggningsområdet är huvudsakligen i Vanda stads ägo.

Deltagare i beredningen av planen Planarbetet har gjorts som stadens eget arbete. Utöver stadens egna sakkunniga har Lidl Suomi Ky samt Ramboll Finland Oy och Innovarch Oy som Lidl Suomi Ky:s konsulter medverkat i beredningen av planändringsförslagets bakgrundsmaterial.

Generalplanen
I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 17.12.2007 är planändringsområdet ett område för lågt och tätt bostadsbyggande (A2), norr om vilket det ligger ett centrum för närservice (c). Den norra delen av planändringsområdet ligger i flygbullerzon 2 (m²), LDEN 55–60 dB. Huvudgatorna är Vandadalsvägen och Mårtensdalsvägen.

Detaljplaneändringen
Området för detaljplaneändringen, som är utsatt för vägtrafikbuller på 60–70 dB är enligt materialet i Vandas servicenätsutredning och -plan för handel 2040 en lämplig plats för en dagligvaruaffär med tanke på servicenätet för handel. Vanda stad har som mål att göra handelns struktur mer mångsidig och öka antalet aktörer inom handeln genom att för detta ändamål planlägga nya affärstomter som placerar sig väl i samhällsstrukturen. Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen som kantar den nya affärstomten är kollektivtrafikleder med god servicenivå. Efter att detaljplaneringen satt i gång har staden 18.5–13.6.2017 offentligt sökt aktörer inom dagligvaruhandeln till två tomter i Västra Vanda (Friherrsvägen 4 och Vandadalsvägen 34). Alla aktörer inom dagligvaruhandeln som önskade kunde delta i tomtansökningen. Av de fyra ansökningar som lämnades in inom utsatt tid har stadsplaneringsnämnden 21.8.2017 utgående från en helhetsbedömning beviljat Lidl Suomi Ky, som visade sig vara bäst, en planeringsreservering för tomten på Vandadalsvägen 34. Meningen är att Lidl köper tomten av staden i samband med att detaljplaneändringen godkänns.

Av den park som ligger vid Vandadalsvägen 34 ändras ett område på cirka 0,96 ha till tomt för en affärsbyggnad på 2 800 m²-vy. I den norra kanten av tomten byggs en minst 2 meter hög bullerskärm.

Mellan tomten och Mårtensdalsvägen söder om tomten ansluts det område för en gång- och cykelled som byggts i parkens område till att utgöra en del av Mårtensdalsvägens gatuområde.
I samband med planändringen bildas tomt 1 i kvarteret 18023.
Planändringsområdet har en areal på omkring 0,97 ha.
Omfattningen på den nya totalbyggrätten för planändringsområdet är 2 800 m²-vy (KL) med kvartersexploateringstalet e=0,29.

Förfarande för deltagande och växelverkan
Ett program för deltagande och bedömning i enlighet med MBL 63 § gjordes upp 5.4.2017.
Planändringsarbetet har bifogats till stadsplaneringens arbetsprogram för våren 2017.

I Vantaan Sanomat har 8.4.2017 meddelats om att planen blivit aktuell i enlighet med MBL 62 § och intressenterna har beretts möjlighet att uttala sin åsikt om saken. I ärendet inlämnades sammanlagt 15 åsikter och myndighetsställningstaganden. I de åsikter som lämnades in av invånarna i närområdet (19 undertecknade), med undantag för en, motsätter man sig detaljplaneändringen. Åsikternas innehåll sammanfattas i redogörelsen för planen. Invånarmöten ordnades 26.4.2017 och 16.1.2018.

Stadens markpolitiska riktlinjer
Detaljplanearbetet följer stadens markpolitiska riktlinjer (kompletterade och justerade FGE 22.9.2014).

Planläggningsarbetet gäller i sin helhet mark som ägs av Vanda stad och producerar en arbetsplatstomt.

Avtal
Detaljplaneändringen omfattas inte av något verkställighetsavtal.

Stadsplaneringsnämnden 19.3.2018 § 10

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att
a) förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 19.3.2018, läggs fram i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
b) stadsplaneringen berättigas till att begära nödvändiga utlåtanden,

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 26.3.2018 § 34

Förslag av tf. biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 19.3.2018, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
b) berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Framläggning
Förslaget till detaljplaneändring och förslaget till tomtindelning hölls framlagt 18.4–17.5.2018 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades 19 anmärkningar (33 undertecknade). Utöver detta inlämnades en anmärkning efter den utsatta tiden. I anmärkningarna motsätter man sig att parken ändras till en affärstomt. De naturvärden i området som upplevs vara betydande anses försvinna och det konstateras att trafiken försämras på ett störande sätt. Kundtrafiken till affären och servicetrafiken under nattetid (kl. 22–7) upplevs försämra boendeförhållandena i närmiljön betydligt. Den nya dagligvaruaffären anses vara ett betydande hot för verksamhetsförutsättningarna för den dagligvaruaffär som för närvarande finns i lokalcentrumet i Vandadalen.

Planutlåtanden
Stadsstyrelsen beslutade 26.3.2018 berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes två utlåtanden och två lämnades in (HRM, NTM-centralen i Nyland).
NTM-centralen i Nyland vill ha justeringar i de planbestämmelser som gäller buller nattetid, dagvattenhanteringen och tryggheten och smidigheten i trafiken på Tavastehusleden.

Utförda justeringar
Anmärkningarna och utlåtandena har separata svar som medföljer som bilaga till detta beslutsärende. Behandlingen av anmärkningarna och utlåtandena finns på sidorna 17–19 i planredogörelsen. Till följd av utlåtandet från NTM-centralen i Nyland har justeringar gjorts i de planbestämmelser som gäller buller nattetid, dagvattenhanteringen och tryggheten och smidigheten i trafiken på Tavastehusleden. Planbestämmelsen om cykelplatser har justerats för affärslokalernas och kontorens del. En planbestämmelse har lagts till för att disponera gångvägarna och separera dem från gårdsområdena. Justeringarna är inte väsentliga och därför behövs ingen ny framläggning.

Stadsplaneringsnämnden 21.1.2019 § 11

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att föreslå för stadsstyrelsen att
a) anmärkningarna och utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och att de föreslagna justeringarna utförs,
b) förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsstyrelsen 28.1.2019 § 33

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att
a) ge anmärkningarna och utlåtandena svar i enlighet med bilagan och utföra de föreslagna justeringarna, och

b) föra förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 4.3.2019 § 18

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna det 21.1.2019 daterade förslaget till detaljplaneändring 002320 och förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen / Vandadalsvägen 34.
Behandling:
Centerns fullmäktigegrupp föreslog att detaljplaneändringen förkastas. **Kristdemokratiska fullmäktigegruppen** understödde förkastningsförslaget.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder att detaljplanen godkänns röstar ja, och de som understöder att detaljplanen förkastas röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 51 ja-röster, 7 nej-röster medan en ledamot röstade blankt. Det konstaterades att centerns fullmäktigegrupps förslag hade förkastats.
Beslut:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring 002320 och förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019.

———

Paragraf 65 i markanvändnings- och bygglagen kräver att de som lämnat in en anmärkning och uppgett sin adress ska underrättas om kommunens motiverade ställningstagande till den framförda åsikten. Vanda stadsstyrelse har 28.1.2019 beslutat att ge svar på anmärkningar a och utlåtandena. Ovan nämnda svar har först efter Vanda stadsfullmäktiges beslut 4.3.2019 § 18 skickats till dem som lämnat in en anmärkning. Man har inte handlat enligt god förvaltningssed och förfaringssättet kan anses innehålla ett formfel som strider mot 65 § markanvändnings- och bygglagen.

Formfelet korrigeras genom att stadsfullmäktiges beslut om godkännande 4.3.2019 § 18 avlägsnas och genom att ärendet behandlas på nytt. Förslaget till detaljplaneändring och tomtindelning som behandlas på nytt stämmer överens med stadsstyrelsens förslag 28.1.2019 § 33. Stadsstyrelsen bereder de ärenden som förs till stadsfullmäktige för behandling.

Stadsplaneringsdirektören föreslår 16.4.2019 för stadsstyrelsen att
Nämnden beslutar att

a) ge anmärkningarna och utlåtandena svar i enlighet med bilagan och utföra de föreslagna justeringarna,
b) föra stadsfullmäktiges beslut 4.3.2019 § 18 till fullmäktige för att avlägsnas till följd av ett fel i förfarandet, utgående från de motiveringar som framförs i presentationsdelen, och att
c) föra förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019, till stadsfullmäktige för godkännande.

———

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 43

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:

Stadsstyrelsen beslutar att

a) ge anmärkningarna och utlåtandena svar i enlighet med bilagan och utföra de föreslagna justeringarna,

b) föra stadsfullmäktiges beslut 4.3.2019 § 18 till fullmäktige för att avlägsnas till följd av ett fel i förfarandet, utgående från de motiveringar som framförs i presentationsdelen, och att

c) föra förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019, till stadsfullmäktige för godkännande.

Beslut:

Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 16

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar att

a) avlägsna stadsfullmäktiges beslut 4.3.2019 § 18 till följd av ett fel i förfarandet, utgående från de motiveringar som framförs i presentationsdelen, och att

b) godkänna förslaget till detaljplaneändring 002320 samt förslaget till tomtindelning, 18 Vandadalen/Vandadalsvägen 34, som daterats 21.1.2019.

Behandling:

Centerns fullmäktigegrupp föreslog att detaljplaneändringen förkastas. Kristdemokratiska fullmäktigegruppen understödde förkastningsförslaget.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: De som understöder att detaljplanen godkänns röstar ja, och de som understöder att detaljplanen förkastas röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 57 ja-röster och 5 nej-röster. Det konstaterades att centerns fullmäktigegrupps förslag hade förkastats.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor:

- Redogörelse för detaljplaneändringen 21.1.2019
- Anmärkningar och svar 21.1.2019
- Utlåtanden och svar 21.1.2019
- Trafikmässiga undersökningar, justerad 7.1.2019 (Ramboll Finland Oy)
- Bullerutredning, justerad 26.10.2018 (Ramboll Finland Oy)
- Omröstningsprotokoll fge 20.5.2019 § 16

Anvisningar för sökande av ändring: a) 2.1. Besvärsförbud
b) 1. Besvärsanvisning

Närmare information:
Timo Kallaluoto, områdesarkitekt, tfn 050 312 2132, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi
Jukka Köykkä, planerare, tfn 050 302 9283, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

002320
VANTAANLAAKSONTIE 34
VANTAANLAAKSO

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavamuutoksen selostus, joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002320. Kaavoitus on ilmoitettu vireille 8.4.2017.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Asemakaavan muutos:

kortteli 18023 sekä katualueet kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso (kumoutuvan asemakaavan puistoa).

Tonttijako:

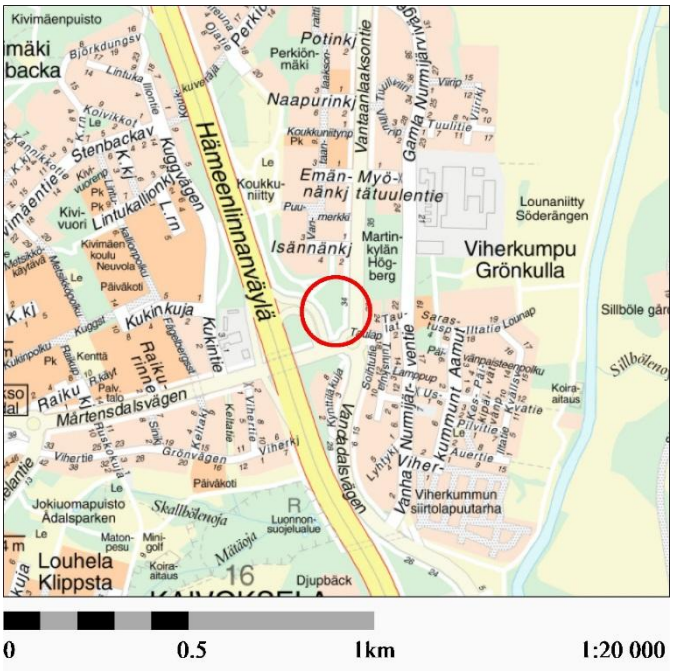
kortteli 18023 kaupunginosassa 18, Vantaanlaakso.

Kaavamuutoksen keskeinen sisältö: Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi rakennusoikeudeltaan enintään 2 800 k-m^2 kokoista päivittäistavarakaupan myymälää varten.

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta.

Kaavan laatija: Jukka Köykkä, kaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki; jukka.koykka@vantaa.fi, puh. 050 302 9283.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa Koukkuniitty-nimisen puistoalueen kaakkoisosassa.

Aluetta rajaa pohjoisessa Koukkuniitty, idässä Vantaanlaaksontie, etelässä Martinlaaksontie ja lännessä Hämeenlinnanväylä.

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016. Kaavamuutos liitettiin työohjelmaan numerolla 002320 (KALA 16.1.2017).
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistui 5.4.2017. Siihen liittyvät mielipiteet pyydettiin 19.5.2017 mennessä (MRL 62 §) ja niitä saatiin 15 kappaletta. Kaavoitus ilmoitettiin Vantaan Sanomat -lehdessä vireille 8.4.2017.
- Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

- Julkinen haku kaupan toimijoille tontista 18.5. – 13.6.2017. Suunnitteluvaraus Lidl Suomi Ky:lle (KALA 21.8.2017).
- Asukastilaisuuteen Kivimäen koululla 16.1.2018 osallistui 29 asukasta.
- Kaavamuutosehdotus on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018, jona määräaikana siitä saatiin 2 lausuntoa sekä 19 muistutusta (33 allekirjoittanutta). Tarkistettu kaavaehdotus sekä lausuntojen vastineet on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Tarkistukset eivät ole merkittäviä eivätkä edellytä uutta nähtävillä oloa.
- Kaavamuutoksen hyväksyy kaupunginvaltuusto.

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä 4
2. Lähtökohdat 5
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista 5
2.2 Suunnittelutilanne 12
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet 16
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo 16
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö 16
3.3. Asemakaavan tavoitteet 19
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot 21
4. Asemakaavan kuvaus 23
4.1 Kaavan rakenne 23
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen 24
4.3 Aluevaraukset 24
4.4 Kaavan vaikutukset 25
4.5 Ympäristön häiriötekijät 31
4.6 Nimistö 31
5. Asemakaavan toteutus 31
6. Kaavatyöhön osallistuneet 32
7. Asemakaavan seurantalomake 33
8. Asemakaavakartta ja –määräykset 35

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Hulevesisuunnitelma (Lidl Vantaanlaakso) 15.12.2017, Ramboll Finland Oy
- Liikenteelliset tarkastelut (Lidl Vantaanlaakso) 5.3.2018, tarkistettu 7.1.2019, Ramboll Finland Oy
- Meluselvitys 5.3.2018, tarkistettu 26.10.2018, Ramboll Finland Oy

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERI-

AALISTA

- Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040. Vantaan kaupunki C3/2016 Kaupsu, YK0043, Kaupunkisuunnittelulautakunta 9.11.2015.

1. TIIVISTELMÄ

Vantaan kaupunki on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutettaisiin liikerakennusten korttelialueeksi päivittäistavarakaupan myymälää varten. Alue on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 -aineiston mukaan kaupan palveluverkon kannalta sopiva päivittäistavarakaupan paikka. Vantaan kaupungin tavoitteena on monipuolistaa kaupan rakennetta ja lisätä kaupan toimijoiden määrää asemakaavoittamalla hyvin yhdyskuntarakenteeseen sijoittuvia uusia kaupan tontteja sitä varten. Uutta kaupan tonttia reunustavat Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä.

Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on 18.5. – 13.6.2017 hakenut julkisesti päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat. Määräaikaan mennessä saapuneista neljästä hakemuksesta on kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34 tontille. Tarkoitus on, että Lidl ostaa tontin kaupungilta asemakaavamuutoksen hyväksymisen yhteydessä.

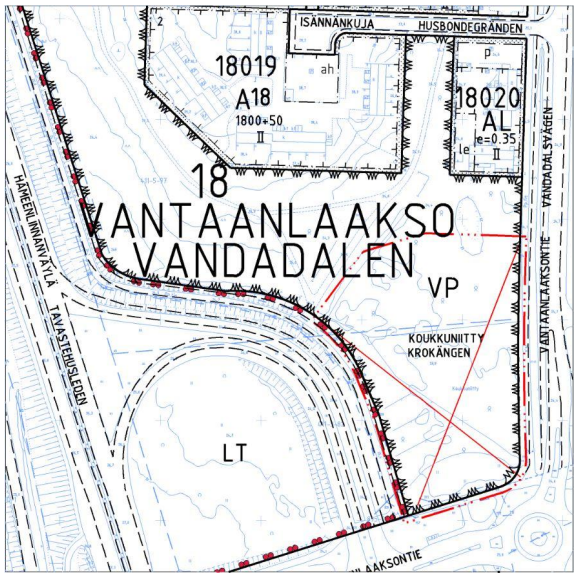
Vantaanlaaksontie 34 kohdalla sijaitsevasta puistosta, joka on tieliikennemelun 60-70 dB aluetta, muutetaan noin 0,96 ha osa tontiksi 2 800 k-m^2 kokoista liikerakennusta varten. Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Tontin ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin puiston alueelle toteutetun kevyen liikenteen väylän alue liitetään Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Kaavamuutoksen yhteydessä muodostetaan kortteliin 18023 tontti 1.

Kaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Kaavamuutosalueen uusi kokonaisrakennusoikeuden määrä on 2 800 k-m^2 (KL) korttelitehokkuudella e=0,29.

Kaavamuutos 002320

Kumoutuva asemakaava

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson asuntoalueen lounaisosassa Hämeenlinnanväylän itäreunassa. Kaavamuutosalueen muodostava koivuvaltainen Koukkuniityn kaakkoisosa liittyy Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä Hämeenlinnanväylään. Kaavamuutosalue on päiväajan liikenteen 60-70 dB melualuetta, mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon.

Etäisyys kaavamuutosalueelta sen pohjoispuolella sijaitsevaan Vantaanlaakson palveluiden keskittymän muodostavaan pienehköön liikerakennukseen on noin 460 m.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Kaavamuutosalue sijaitsee isojen liikenneväylien ja pääkatujen vieressä Hämeenlinnanväylän ja sen itäpuoleisen kallio- ja moreeniharjanteen, jota Vanha Nurmijärventie mukailee, välissä. Kaavamuutosalue on ollut 1970-luvulle saakka peltoa.

Vesistöt ja vesitalous

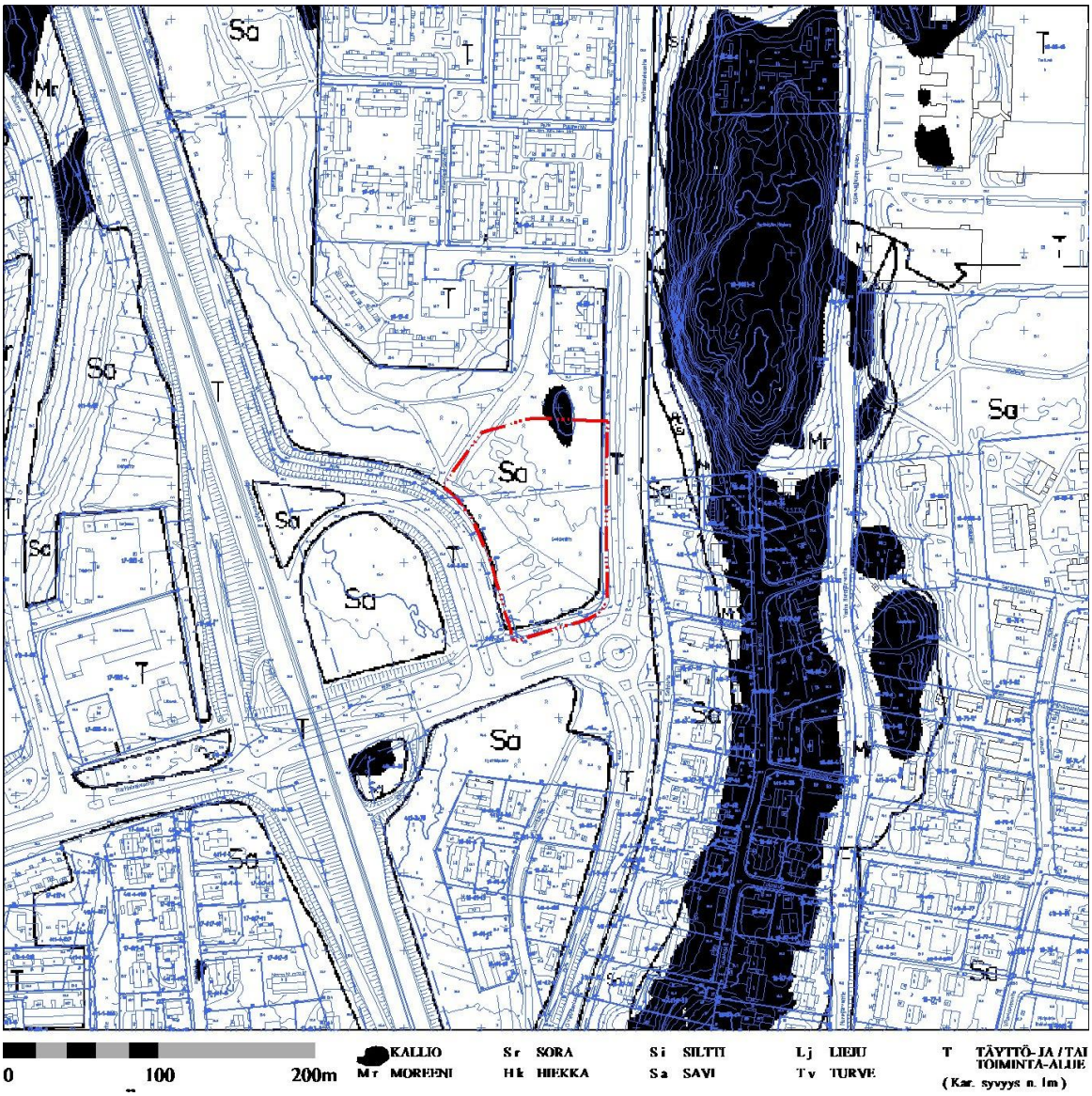
Kaavamuutosalue kuuluu Mätäojan valuma-alueeseen. Vedet johdetaan avo-ojissa ja hulevesiviemäreissä kaavamuutosalueen ulkopuolella Hämeenlinnanväylän länsipuolella sijaitsevan Mätäojanlaakson pohjoisosaan. Mätäojanlaakso on luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue ja se toimii luontaisena tulva-alueena. Mätäojanlaaksossa elää harvinaisia eläin- ja kasvilajeja, joista merkittävin on halavasepikkä. Se on kovakuoriainen, joka on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla.

Nykytilanteessa kaava-alue on pääosin rakentamatonta metsää, jossa kaavamuutosalueen länsipuolella kulkee rakennettu puistoraitti. Alueelle satavat vedet virtaavat kaava-alueen kaakkoisosaan, josta ne päätyvät Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin. Alue ei sijaitse pohjavesialueella.

Maaperä

Kaavamuutosalueella sijaitsevan Koukkuniityn osa-alueen maaperä on maalajikartan perusteella savea. Kaavoitettavan tontin koillisosa ulottuu irtomaakerroksen peittämän pienen kallionkumpareen eteläreunaan. Maalajikartassa maaperä on kartoitettu noin metrin syvyyteen.

Uusien rakennusten perustaminen voi edellyttää paalutusta. Rakentamisratkaisujen tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.

Topografia

Kaavoitettavan tontin korkeusasema (korkeusjärjestelmä N2000) on noin +23,9 ja sitä lännessä reunustava Hämeenlinnanväylän rampin itäreunan kevyen liikenteen väylä on keskimäärin tasolla +25. Kaavoitettavaa tonttia idässä reunustava Vantaanlaaksontie on keskimäärin korkeusasemalla +24,5 ja etelässä reunustava Martinlaaksontien pohjoisreunan kevyen liikenteen väylä tasolla +24,2.

Martinlaaksontien ylittävän Hämeenlinnanväylän sillan korkeusasema on noin +27,5.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys kaupunginosassa

Myyrmäen suuralueeseen kuuluvassa Vantaanlaaksossa oli vuoden 2017 alussa 2 772 asukasta. Väkiluku on noussut vuodesta 2007 noin 300:lla. Vantaanlaaksossa yli 65-vuotiaiden osuus on 17,8 %, mikä on suurempi kuin Vantaan keskiarvo (15 %). Viereisen Martinlaakson kaupunginosan väkiluku on noussut vuoden 2007 jälkeen noin 562:lla ja Kaivokselan noin 1 184:lla.

Kaavamuutoksen lähialueen väkiluku on vuoden 2007 jälkeen kasvanut noin 2 046:lla.

Asuminen

Kaavamuutosalueen pohjois-, itä- ja eteläpuolella on asutusta pientaloissa. Kaavamuutosalueella ei ole asuntoja.

Palvelut ja työpaikat

Myyrmäen suuralueen työpaikat vähenivät vuosina 2004 – 2014 noin 1 600:lla. Vantaanlaaksossa oli v. 2014 lopussa yhteensä 1 558 työpaikkaa, joista noin 1 000 on Vaisalan toimitiloissa. Kaavamuutosalueesta n. 460 m pohjoiseen sijaitsevassa liikerakennuksessa on pienehkö päivittäistavarakauppa (K-market), parturi-kampaamo sekä ruokaravintola.

Martinlaaksossa kaavamuutosalueen länsipuolella Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän vieressä on polttonesteiden automaattijakeluasema (ns. kylmäasema), pikaruokaravintola sekä autojen katsastusasema, huolto- ja korjaamoliike.

Yhdyskuntarakenne

Vantaanlaakson asuntoalueen länsiosassa sijaitseva Koukkuniityn puiston kaakkoisosa liittyy kaavamuutosalueen länsipuolella olevaan Hämeenlinnanväylään Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien välityksellä. Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymää rajaava kaavamuutosalue toimii liikennemelun puskurivyöhykeenä Vantaanlaakson asutukselle.

Kaupunkikuva

Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien eritasoliittymän koilliskulmassa oleva kaavamuutosalue on entistä peltoa, jonka metsittyminen on alkanut 1970-luvulla. Kaavamuutosalue on pääosin koivikkoa, jonka seassa kasvaa haapoja sekä muutamia nuorehkoja kuusia. Vantaanlaakson kaupunginosan asuinrakennusten, puuston ja vaihtelevien maastonmuotojen muodostama kokonaisvaikutelma on miellyttävä. Kaupunginosan vanhimmat asuinrakennukset ovat 1950-60 –luvuilta. Aluetta on täydennysrakennettu 1980-luvun ensivaiheen jälkeen laajasti 2000-luvulla.

Rakennettu kulttuuriympäristö

Vantaan kaupunginmuseon kannanoton mukaan kaavamuutosalueella ei ole muinaismuistoja eikä rakennusperintökohteita.

Yllä: Viistoilmakuva etelästä (v. 2016)

Alla: Viistoilmakuva idästä (v. 2016)

Virkistys

Hämeenlinnanväylää ja Martinlaaksontietä reunustava Koukkuniityn puistoalue liittyy Vantaanlaaksontien länsipuoleisen Martinkylän Högberg -puiston välityksellä Vantaanjokilaakson virkistysalue- ja ulkoilureittiverkostoon. Asemakaavoitettavan kaupan tontin länsi- ja pohjoispuoleisella osalla Koukkuniittyä on kevyen liikenteen reittejä, jotka mm. johtavat Isännänkujalta Hämeenlinnanväylän itäreunaa myötäilevälle kevyen liikenteen väylälle.

Kaavamuutosalueella olevalle osalle Koukkuniittyä kohdistuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien nykytilanteen liikenteestä päiväajan melua 60-70 dB (A-painotettu keskiäänitaso), mikä ylittää virkistysalueita koskevan Valtioneuvoston 55 dB melun enimmäismäärän ohjearvon ja heikentää merkittävästi alueen käytettävyyttä virkistysalueena. Asemakaavoitettavan kaupan tontin alue on myös muuta ympäristöään alempana ja maaperältään kosteahkoa eikä sillä ole ulkoilureittejä tai polkuverkostoa.

Liikenne

Kaava-alue sijoittuu Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän sekä Vantaanlaaksontien reunoille. Alueen kaikkien liikennemuotojen solmukohtana toimii kaavoitettavan kaupan tontin kaakkoiskulmassa sijaitseva Martinlaaksontien, Vantaanlaaksontien ja Soihtutien kiertoliittymä.

Nykytilanteen keskimääräisen arkivuorokausiliikenteen (KAVL) likimääräiset liikennemäärätiedot ovat:

- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä pohjoiseen 9 630 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Vantaanlaaksotie liikenneympyrästä etelään 6 300 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 13 %
- Martinlaaksontie Louhelantien liikenneympyrän kohdalla 12 600 ajon/vrk, josta raskasta liikennettä päivällä 7 % ja yöllä 9 %
- Hämeenlinnanväylä 60 600 ajon/vrk, jonka ramppi etelästä Martinlaaksontielle 2 160 ajon/vrk sekä ramppi Martinlaaksontieltä pohjoiseen 6 900 ajon/vrk. Etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu iltahuipputunnin (IHT) nykyliikennemäärillä aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen. Sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti.

Kaavamuutosaluetta reunustavat Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie bussipysäkkeineen ovat joukkoliikenteen hyvän palvelutason väyliä. Niillä liikennöi viisi bussilinjaa, joilla pääsee mm. Martinlaaksoon, Myyrmäkeen, Ylästöön, Vantaanporttiin, Tikkurilaan ja lentoasemalle. Hämeen-

linnanväylää sekä Vantaanlaaksontietä liikennöi linjoja, joilla pääsee mm. Helsinkiin. Kaavamuutosalueelta on noin 1 km matka Martinlaakson juna-asemalle.

Martinlaaksontien pohjoisreunassa sekä Vantaanlaaksontien länsireunassa sijaitsevat kevyen liikenteen väylät ovat keskeisiä yhteyksiä Vantaanlaakson asuntoalueelta Martinlaaksoon ja siellä sijaitseviin kouluihin.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen.

Vesihuolto

Vedenjakelu

Vantaanlaaksontiellä ja Martinlaaksontiellä sijaitsevat olemassa olevat vesijohdot, jotka toimivat alueellisina runkojohtoina. Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä toimii Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4 500 m³. Myyrmäen painepiiriin vesi johdetaan etelästä Helsingistä Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitokselta Kaivokselan ja Myyrmäen paineenkorotuspumppaamoiden kautta. Vesijohtoverkon ylin painetaso kaavamuutosalueella on noin +96 m ja alin painetaso noin +82 m. Tarkat painetasot annetaan HSY:n liitoskohtalausunnossa.

Jätevesiviemäröinti

Kaavamuutosalue on rakennetun jätevesiviemäröinnin piirissä. Vantaanlaaksontien jätevesiviemäri on liitetty Martinlaaksontien jätevesiviemäriin, josta jätevedet päätyvät lännen suuntaan Vihertien jätevedenpumppaamolle. Pumppaamolta jätevedet johdetaan Martinlaakson, Vapaalan, Hämeenkylän ja Hämevaaran kautta Espoon viemäriverkostoon. Espoossa jätevedet päätyvät lopulta Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Hulevesijärjestelmä

Nykytilassa kaavamuutosalue on pääasiassa rakentamatonta metsää, jossa kuivatus hoituu avo-ojilla. Avo-ojat johtavat vedet Vantaanlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän hulevesiviemäreihin. Vantaanlaaksontien hulevesiviemärissä vedet johtuvat etelään päätyen Hämeenlinnanväylän alitse Mätäojanlaakson pohjoispäähän. Martinlaaksontien hulevesiviemärit johtavat vedet lännen suuntaan ja niihin liitetään Hämeenlinnanväylältä tulevat hulevesiviemärit. Martinlaaksontien hulevesiviemäri purkaa vedet Martinlaaksontien ja Kukintien risteyksen eteläpuolella avo-ojaan. Avo-ojassa vedet johdetaan etelään Jokiuomanpuistoon, josta vedet päätyvät Mätäojanlaaksoon.

Kaukolämpö

Kaukolämpöverkon maanalaisten johtojen runkoverkot sijaitsevat Isännänkujan sekä Vanhan Nurmijärventien katualueilla.

Sähköverkko

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavalla kaavamuutosalueella ei sijaitse Vantaan Energian maakaapeleita eikä puistomuuntamoita. Keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien ja Soihtutien katualueiden alla.

Kaavamuutosalueen viereisillä liikenne- sekä katualueilla on myös katuvalaistuksen vaatimia maakaapeleita.

Ympäristöhäiriöt

Alueen merkittävimmät ympäristöhäiriöt, kuten melu sekä pakokaasupäästöt ja tiepöly, aiheutuvat Hämeenlinnanväylän sekä Martinlaaksontien tieliikeenteestä. Pääkaupunkiseudun ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen 2017 perusteella kaavamuutosalueen länsi- ja eteläosat ovat päiväajan (7-22) tiemelun 70 dB:n A-painotetun keskiäänitason melualueella ja valtaosa alu-

eesta on 60-65 dB:n melualuetta. Kaavamuutosalueen pohjoisin osa on lentomeluvyöhykkeellä, jolla melutaso on L_{DEN} 55-60 dB.

Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle $L_{Aeq,7\text{-}22} \leq 55$ dB(A) ja yöajalle $L_{Aeq,22\text{-}7} \leq 50$ dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön.

Valtioneuvoston päätöksessä päiväajan (7-22) melutason ohjearvo (L_{Aeq}) liike- ja toimistohuoneille on enintään 45 dB. Tällöin enintään 70 dB:n päiväliikenteen melun alueella tulisi liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden (DL) olla vähintään 25 dB. Se saavutetaan normaaleilla seinärakenteilla, joissa on ovia ja ikkunoita. Lentomelusta johtuen liike- ja toimistotilojen ulkokuorien ääneneristävyyden tulee olla vähintään 32 dB. Vantaalla varmistetaan rakennusluvan yhteydessä ilman erillisiä melun vaimennusta koskevia kaavamääräyksiäkin, etteivät melun ohjearvot ylity rakennuksen sisätiloissa.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikennemeluselvityksen.

2.1.4 Maanomistus

Kaavamuutosalue on Vantaan kaupungin omistuksessa olevaa kumoutuvan asemakaavan puistoa (VP, P).

Tunnus	Maanomistaja	Pinta-ala (ha)
VP, P	Vantaan kaupunki	0,97
Yhteensä		0,97

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

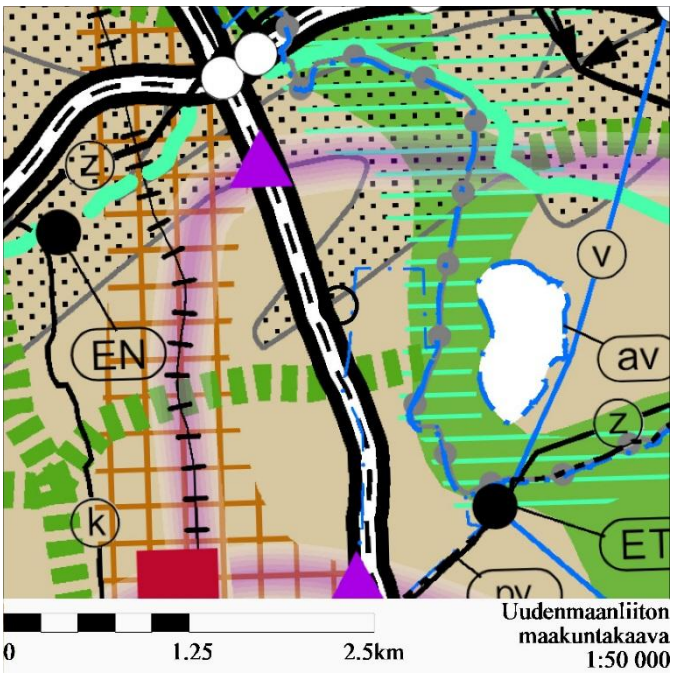
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 30.10.2000 päättämien (tarkistettu 1.3.2009) valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden erityistavoitteena on, että asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei sijoiteta olevasta yhdyskuntarakenteesta irralleen. Jalankulun ja pyöräilyn verkostoja varten on varattava riittävät alueet ja edistettävä niiden jatkuvuutta, turvallisuutta ja laatua.

Helsingin seutua kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyisenä valtakunnallisena pääkeskuksena luomalla edellytykset riittävälle ja monipuoliselle asunto- ja työpaikkarakentamiselle, toimivalle liikennejärjestelmälle sekä hyvälle elinympäristölle. Helsingin seudulla edistetään joukkoliikenteeseen, erityisesti raideliikenteeseen tukeutuvaa ja eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen osiossa 4.

Maakuntakaava

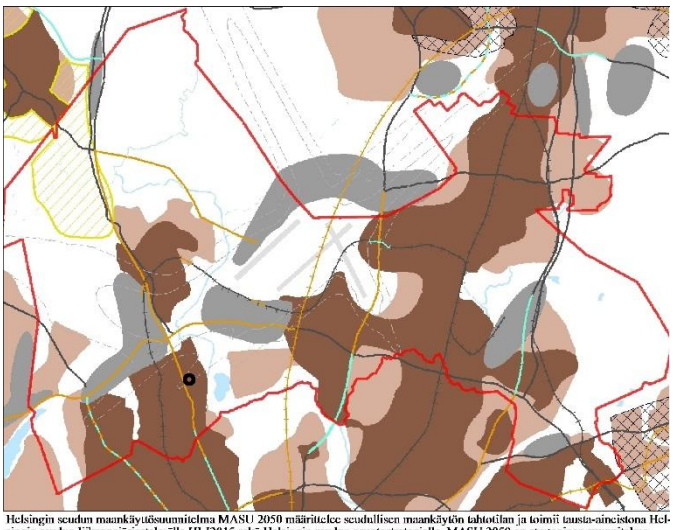

Asemakaavamuutosalue (punainen rinkula) on pääosin taajamatointojen aluetta ( ) ja Helsinki – Vantaan lentoaseman lentomelualuetta 1, jolla melutaso LDEN on 55 – 60 dBA. Muutosalueen kaakkoispuolella sijaitsee ominaisuuksiltaan arvokas tai yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue ( ). Vantaanjokilaakso on kulttuuriympäristön ja maiseman vaalimisen kannalta merkittävä alue ( ) sekä virkistysalue ( ). Vantaanlaakson ja Kaivokselan väliin on osoitettu itä-länsisuuntainen viheryhteystarve ( ).

Ympäristöministeriö on vahvistanut Uudenmaan maakuntakaavan 8.11.2006, 1. vaihemaakuntakaavan 22.6.2010, 2. vaihemaakuntakaavan 30.10.2014 ja 3. vaihemaakuntakaavan 14.12.2012.

Kaavahanke on maakuntakaavan mukainen.

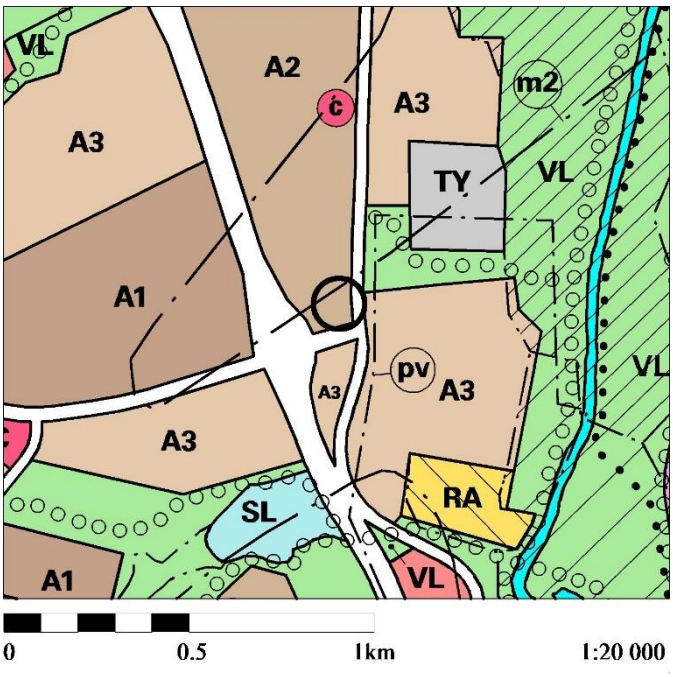
Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050

Helsingin seudun maankäyttösuunnitelma MASU 2050 määrittelee seudullisen maankäytön tahtotilan ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Yhteisesti sovittujen tavoitteiden mukaisesti 80% uudesta asuntotuotannosta ohjataan seudun ensisijaisesti kehitettävälle vyöhykkeelle (kartan tumman ruskea vyöhyke). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

MASU 2050 määrittelee seudun tavoitteellista maankäyttöä ja toimii tausta-aineistona Helsingin seudun liikennejärjestelmälle HLJ2015 sekä Helsingin seudun asuntostrategialle. MASU 2050 on strateginen suunnitelma, joka osoittaa seudun maankäytön kehittämisen vyöhykkeet. Asuntotuotanto ohjataan ensisijaisesti tummanruskeille vyöhykkeille. Seudulliset teollisuus-, varasto- ja logistiikkakeskittymät on soitettu harmaalla ( ). Vantaan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt suunnitelman 11.5.2015.

Yleiskaava

Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva asemakaavamuutosalue (musta rinkula) on matalaa ja tiivistä asuntoaluetta (A2), jonka pohjoispuolella sijaitsee lähipalvelujen keskus c. Alueen pohjoisosa on LDEN 55 – 60 dB lentomeluvyöhykkeellä 2 (m2). Vantaanlaaksontie ja Martinlaaksontie on osoitettu pääkaduksi. Muutosalueen itä- ja eteläpuolella on pientaloalueita (A3) ja muutosalueen itäpuolen lähivirkistysalueille (VL) on osoitettu ohjeelliset ulkoilureitit (○ ○).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009. Kaavahanke on yleiskaavan mukainen.

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040

Vantaan kaupunkisuunnittelulautakunta (9.11.2015, § 10) on hyväksynyt Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja -suunnitelman 2040 maankäytön jatkosuunnittelun pohjaksi. Se ohjaa päivittäistavarakaupat keskusta-alueille tai niiden tulee tukeutua asuntorakenteeseen tai raideliikenteeseen. Asemakaavoitettava tontti on kyseisessä selvityksessä osoitettu potentiaaliseksi päivittäistavarakaupan sijainniksi. Suunnittelualue kytkeytyy hyvin asutukseen ja se on saavutettavissa kevyellä liikenteellä sekä linja- ja henkilöautoilla.

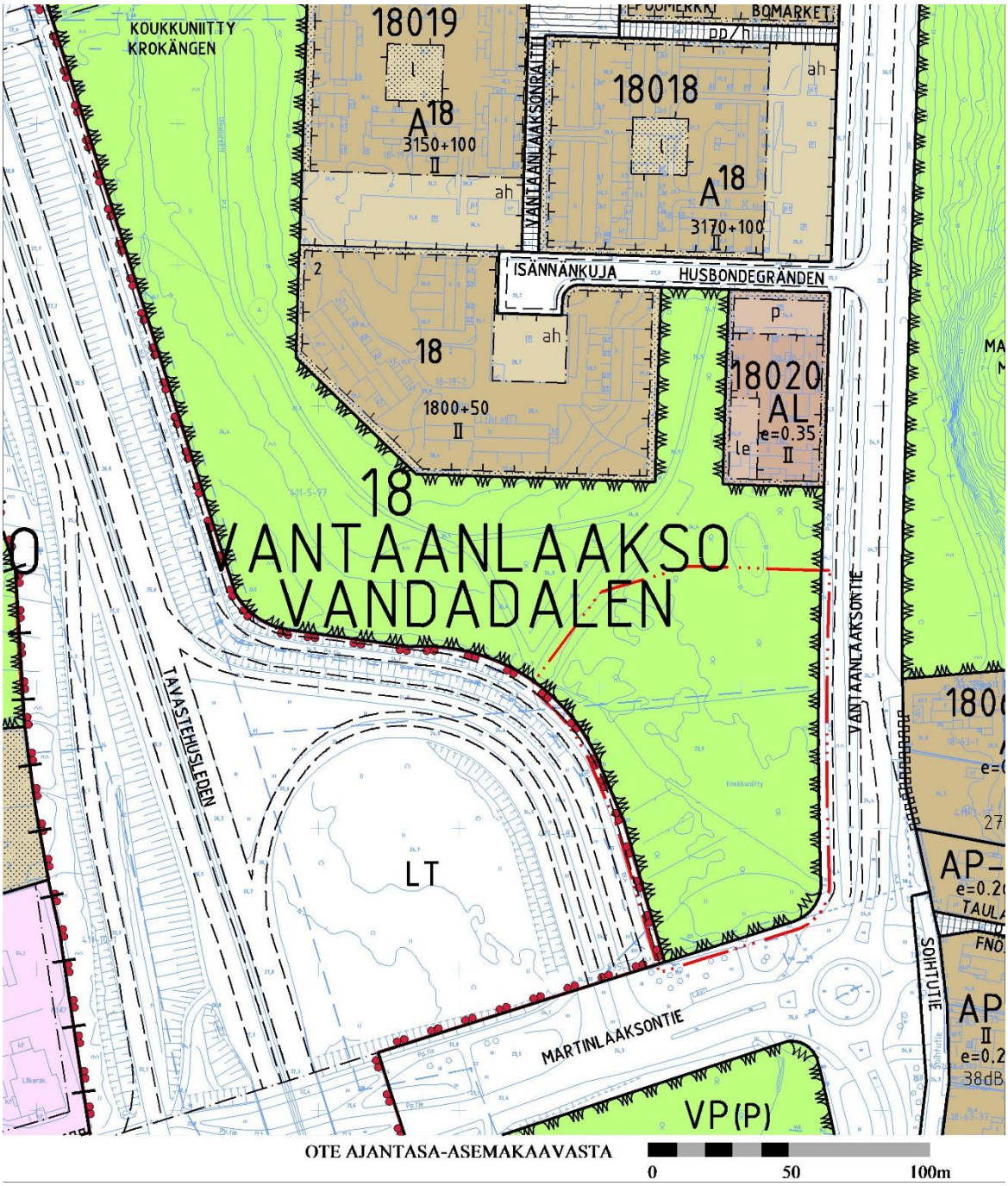
Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeeksi on ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä Vantaalla yhteensä 95 300 k-m^2, josta Myyrmäen suuralueen lisätilatarve on yhteensä 15 700 k-m^2.

Suunnitteluvaraukset, kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017

Vantaan kaupunki on järjestänyt kaupan toimijoille julkisen tonttihaun sekä Vapaalaan että Vantaanlaaksoon asemakaavoitettavista päivittäistavarakaupan tonteista. Tonttihakuun osallistui kaupan kahden keskusliikkeen lisäksi myös kaksi muuta kaupan toimijatahoa, mikä osoittaa asemakaavoitettavien kohteiden olevan kiinnostavia ja soveltuvia kaupan sijaintipaikoiksi. Haun myötä Lidl Suomi Ky:lle on annettu suunnitteluvaraukset kahteen päivittäistavarakaupalle asemakaavoitettavaan tonttiin osoitteissa Vantaanlaaksontie 34 ja Vapaalantie 4. Tontit ensisijaisesti myydään Lidlille asemakaavan hyväksymisen yhteydessä.

Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä käytettiin kolmea osa-aluetta seuraavan painotuksen mukaisesti: alueen kilpailutilanne (60 %); myyntihinta per k-m^2 (25 %); päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopiminen tontille (15 %).

Asemakaava

Asemakaavan muutosalue on osoitettu sisäasiainministeriön 9.6.1976 vahvistamalla VANTAAN-LAAKSO 1 –asemakaavalla nro 180100 Koukkuniitty-nimiseksi puistoalueeksi (VP, P).

Rakennuskielto

Alueella ei ole rakennuskieltoa asemakaavan laatimiseksi.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan kaupunki on jättänyt kaavamuutoshakemuksen 12.10.2016 ja kaavamuutokselle on annettu numero 002320. Kaavamuutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma julkaistiin ja postitettiin mm. kaavamuutosalueen rajanaapureille 5.4.2017 sekä vireilletulosta ja oas-mielipiteiden kuulemista tiedotettiin Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Asemakaavoitettavalle tontille on kilpailutettu julkisella haulla 18.5 – 13.6.2017 toimijaksi Lidl Suomi Ky, jolle kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt suunnitteluvarauksen.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- alueen maanomistajat
- naapurit (viereisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset
- ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- kaupungin asiantuntijaviranomaiset: maankäyttötoimi (kiinteistöt ja asuminen, rakennusvalvonta, ympäristökeskus, kuntatekniikan keskus), Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, kaupunginmuseo
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, HSL, HSY, Vantaan Energia Oy, Elisa Oyj.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavamuutoksen alkamisesta on 5.4.2017 tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille ja naapureille sekä sähköposteilla viranomaisille. Vireilletulosta on ilmoitettu Vantaan Sanomat –lehdessä 8.4.2017. Hankkeesta järjestettiin 26.4.2017 tutustumiskäynti maastossa, johon osallistui 7 asukasta.

Alustavat mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavoituksen lähtökohdista pyydettiin toimittamaan 19.5.2017 mennessä. Mielipiteitä ja viranomaiskannanottoja saatiin yhteensä 15 kpl.

Asukasmielipiteissä (12 kpl, joissa yhteensä 19 allekirjoittajaa) yhtä lukuunottamatta vastustetaan puiston muuttamista kaupan tontiksi. Alueen liikenteen toimivuuden todetaan heikkenevän. Kaupan asiakasliikenteen sekä yöaikaisen (klo 22-7) huoltoliikenteen koetaan heikentävän lähiympäristön asumisoloja merkittävästi. Uuden päivittäistavarakaupan toteuttamisen katsotaan heikentävän Vantaanlaakson paikalliskeskuksessa sijaitsevan päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksiä oleellisesti.

K-marketin (Vantaanlaaksontie 44b) kauppias toteaa, että uuden päivittäistavarakaupan toteuttaminen esitettyyn paikkaan kiristäisi kilpailutilannetta niin merkittävästi, että nykyinen kauppa joutuisi todennäköisesti lopettamaan. Kauppias katsoo, että kaavamuutos myös heikentäisi samassa liikerakennuksessa toimivien K-kaupan, parturi-kampaajan, kuntosalin, pitserian sekä seurakunnan kerhotilojen muodostaman yhteisöllisen palvelukeskittymän toimintaedellytyksiä.

HSY toteaa, että kaavamuutosaluetta ja lähialuetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä kaavamuutos ensisijaisesti edellytä niiden siirtämistä. HSY tekee kierrätys-

pisteiden osalta yhteistyötä Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n kanssa, mitä varten kaavamuutosalueelle toivotaan mahdollisuuksien mukaan varaamaan tila kierrätyspisteelle.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keskijännitekaapelit (20 kV) sijaitsevat Isännänkujan sekä Vantaanlaaksontien katualueiden alla. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueelle tarvitaan paikkavaraus uudelle puistomuuntamolle, jolle ehdotetaan paikkaa Vantaanlaaksontie 36 asuinkiinteistön eteläpuolelle puistoon.

Vantaan kaupunginmuseo toteaa, että kaavamuutosalueelta ei tunneta muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä eikä alueella ole rakennusperintökohteita tai erityisiä maisemallisia arvoja.

Vantaanlaaksontie 34 alueeseen tutustui kaavasuunnittelijan kanssa maastokäynnillä 26.4.2017 seitsemän lähialueen asukasta. Kivimäen koululla järjestettiin asukastilaisuus 16.1.2018, johon osallistui 29 kaavamuutosalueen lähinaapuria. Käytetyt puheenvuorot kyseenalaistivat tarpeen toteuttaa uusi päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksoon. Kaupan lisääntyvä liikenne huolestuttaa, koska kaupan tontin itä- ja eteläpuoleiset kevyen liikenteen väylät ovat keskeisimmät kulkuyhteydet mm. kouluihin, jotka sijaitsevat Martinlaaksossa. Nykyisten suojateiden sekä kaupan uuden tonttiliittymän ja kevyen liikenteen väylän risteämän turvallisuuden katsotaan heikkenevän merkittävästi, ellei niihin esimerkiksi toteuteta liikennevaloja.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksesta ei ole ollut tarpeen järjestää viranomaiskokousta.

Kaavamuutos on laadittu Vantaan kaupungin eri organisaatioiden asiantuntijoiden kanssa yhteistyönä.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen sekä lausuntojen ja muistutusten huomioiminen.

Asemakaavan muutosehdotus on ollut kaupunginhallituksen 26.3.2018 päätöksellä MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 18.4.–17.5.2018 ja kaupunkisuunnittelu on pyytänyt siitä lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta sekä HSY:ltä.

Määräikana jätettiin 19 muistutusta, joissa on 33 allekirjoitusta. Niiden lisäksi yksi muistutus saapui määräajan jälkeen myöhässä, joten sitä ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta. Kaavoittajan keskeiset huomiot muistutuksiin on osoitettu →*kursiivilla*.

Muistutuksien keskeinen sisältö: Yleiskaavassa lähipalvelujen keskus on osoitettu Vantaanlaaksossa Naapurinkujan nykyisen liikerakennuksen alueelle, joten asemakaavamuutos katsotaan yleiskaavan vastaiseksi. Naapurinkujan nykyinen pt-kauppa sekä Martinlaakson, Kaivokselan ja Myyrmäen kaupalliset palvelut riittävät, joten uutta päivittäistavarakauppaa ei haluta eikä tarvita alueelle eikä puistoa saa hävittää. Vantaanlaakson asutusta ei olla laajentamassa eikä nykyisen pt-kaupan uskota pärjäävän uudessa kilpailutilanteessa. Epäillään, onko uuden kauppatontin kilpailutus toteutettu avoimesti ja asianmukaisesti. Puiston osan muuttaminen tontiksi johtaisi siihen, että Vantaanlaaksoon ei jäisi riittävästi lähivirkistykseen soveltuvia viheralueita. Hämeenlinnanväylän reunaan tullaan tulevaisuudessa toteuttamaan meluesteet, jolloin kaupan tontiksi ehdotetulla alueella saadaan täyttymään virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Kaavoitettavalla kaupan tontilla epäillään olevan kontiaisia ja liito-oravia tai niiden kulkureittejä. Tontin reunalla todetaan kasvavan tervaleppiä, näsiää ja keltavuokkoja. Lähellä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymisalue ja kaupan tontti katsotaan ominaisuuksiltaan potentiaaliseksi halavasepikän esiintymisalueeksi. Silti kaavamuutosta varten ei ole laadittu erillistä ympäristöselvitystä. Paikka on kaupalle liian ahdas ja johtaa liikennekaaokseen. Kaikkien liikennemuotojen turvallisuus heikkenee merkittävästi. Liikenteen päästöt ja melu lisääntyvät haitallisesti ja etenkin yöaikana. Liikenneselvitys sekä taloudellisten vaikutusten arviointi katsotaan riittämättömiksi. Meluselvitys

katsotaan laaditun puutteellisesti ja osin väärillä lähtötiedoilla. Pelätään, että uuden kaupan hulevesien hallintasuunnitelmat eivät ole riittäviä ja Isännänkuja 2b kiinteistö kastuu.

→ Asemakaavamuutos tarkentaa yleiskaavaa eikä se ole yleiskaavan vastainen. Se ei aiheuta ympäristölle, terveydelle, liikenteelle, kaupan palveluverkolle jne. merkittäviä haittoja. Kaavamuutosalueella ei ole erityisiä luontoarvoja eikä elinympäristöjä. Asuinalueelle jää riittävästi virkistysaluetta. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa, laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Melu- sekä liikenneselvityksiä on tarkistettu. Muistutuksiin on annettu erilliset tarkemmat vastineet, jotka on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019.

Lausuntoja saatiin 2 kpl. Lausuntojen huomioiminen on esitetty kunkin lausunnon yhteydessä *kursiivilla ja merkeillä (→)*.

Uudenmaan ELY-keskus: Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m^2. Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu yömelun osalta.)

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m^3.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu hulevesien osalta.)

Asemakaavan laadinnan yhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevaloohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.
(→ Kaavamääräyksiä on tarkistettu Hämeenlinnanväylän sekä katujen liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden osalta.)

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.
(→ Liikennealueen laajennustarve kohdistuu kaavamuutosalueen ulkopuolelle.)

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

(→ Liikerakennus sijaitsee noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Kaavamääräyksiä on tarkistettu informaatiopylonin osalta.)

HSY: Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Erilliset vastineet muistutuksille sekä lausunnoille on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 21.1.2019. Myöhästynyt muistutus, jota ei tutkita eikä siihen anneta vastinetta, on liitetty muistutuksia ja niihin annettavia vastineita koskevaan asiakirjaan.

Nähtävilläolon jälkeen tehdyt tarkistukset

Kaavamääräyksiä on tarkistettu. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnosta johtuen on lisätty määräykset:

- *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*
- *Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.*
- *Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.*

Hulevesien hallinnan kaavamääräys on tarkistettu muotoon:

- *Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.*

Polkupyöräpaikkoja koskevaa kaavamääräystä on tarkistettu liiketilojen sekä toimistojen osalta. Piha-alueita koskien on lisätty kaavamääräys:

- *Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.*

Meluselvitystä on 26.10.2018 tarkistettu sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Liikenneselvitystä on tarkistettu mm. suunnitelmien ja kustannusarvioiden osalta.

Kaavaselostuksen vaikutusten arviointiosiota on täsmennetty. Kaavaselostuksesta (4.4.1: Palvelut ja työpaikat) on myös jouduttu Nielsen Finland Oy:n vaatimuksesta poistamaan A.C. Nielsen Myymälärekisteritietokannan tiedot K-ryhmään kuuluvan yksittäisen kaupan tarkoista luvuista lasketut tunnusluvut (myynti per myyntiala-m^2) sekä em. yksittäistä myymälää koskevia muita tietoja.

Tehdyt tarkistukset eivät ole merkittäviä, eivätkä ne edellytä kaavamuutosehdotuksen asettamista uudelleen nähtäville.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2013-2017 strategia (Kv 17.6.2013/15.6.2015):

Strateginen painopiste on kaupunkirakenteen eheyttämisessä ja keskustojen tiivistämisessä joukkoliikenteen runkolinjojen varsille. Kestävä kehitys on hyvien elinmahdollisuuksien turvaamista nykyisille ja tuleville sukupolville. Ratkaisuissa ja päätöksenteossa huomioidaan ekologiset näkökulmat ja oikeudenmukaisuus sekä pidetään talous tasapainossa.

MAL-tavoitteet:

Maankäyttöä, asuntotuotantoa ja liikennejärjestelmää ohjataan kokonaisuutena yhdyskuntarakennetta eheyttäen ja kestävää liikkumista edistäen. Maankäyttö suunnitellaan siten, että se ei heikennä seudullisesti keskeisiä luontoarvoja.

Maapoliittiset linjaukset koskien kaavoitusta, maanhankintaa ja maanluovutusta (Kv 22.9.2014)

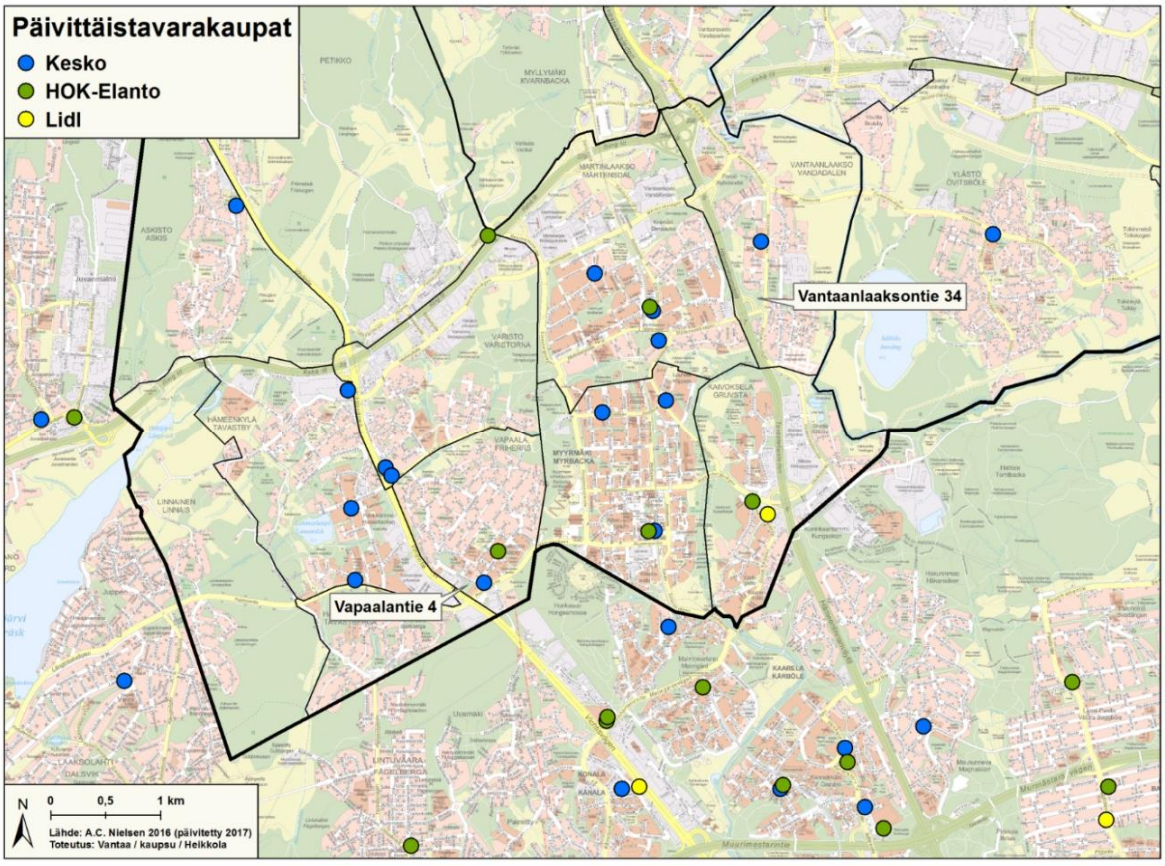
- Kaupungin omistaman maan kaavoittaminen on etusijalla.
- Kaavoituksella turvataan rakennettujen alueiden kehittäminen sekä uusien alueiden vetovoima ja laatutaso.

Vantaan arkkitehtuuriohjelma 2015 (Kv 11.5.2015):

- Luomme Vantaalle kerroksellisen, tiiviin ja läheisen kaupunkikuvan.
- Kannustamme hyvään ja kohtuuhintaiseen arkkitehtuuriin, kestävään rakentamiseen sekä uusien energiamuotojen käyttöön.

Vantaan tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa mm. edistämällä elinkeinoelämän kehittämistä. Hulevesien hallinnassa on noudatettava Vantaan kaupungin hulevesiohjelmaa (Kh 11.5.2009).

Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi. Päivittäistavarakauppa on mm. Länsi-Vantaalla keskittynyt kahdelle suurimmalle kaupan keskusliikkeelle, joiden osuus myymälöistä sekä myymäläpinta-alasta on yli 90 % ja myynnistä liki 90 %. Vantaan kaupungin tavoitteena on saada lisää kaupan toimijoita hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueille asemakaavoittamalla ja muodostamalla sitä varten uusia kaupan tontteja, jotka ovat myös kaupan toimijoille sijainniltaan ja soveltuvuudeltaan houkuttelevia.

Vantaan liikennepoliittinen ohjelma (Kv 18.4.2016) on laadittu vastaamaan liikenteelle ja liikkumiselle asetettuihin tavoitteisiin, joita on asetettu kaupungin strategisissa ohjelmissa sekä seudullisissa suunnitelmissa. Liikennepoliittinen ohjelma konkretisoi Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa (HLJ) sovittuja seudun liikennejärjestelmän kehittämislinjauksia. Ohjelman keskeisimpiä keinoja ovat rakentamisen keskittäminen hyvien joukkoliikenneyhteyksien varteen ja liikenteen solmukohtiin sekä täydennysrakentamisen suosiminen. Ohjelman lähtökohtana ovat ns. Vantaan liikkumisalueet, joissa mm. yksi joukkoliikenteen runkolinjoista kulkee Ylästöntien, Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kautta nyt asemakaavoitettavan kaupan tontin vieritse.

3.3.2 Muut tavoitteet

Kaupan toimijoille houkuttelevia sijainteja ovat liikenteen solmukohdat. Hyvin usein ne kuitenkin sijaitsevat keskusta- ja asuntoalueiden sekä joukkoliikenneverkostojen ulkopuolella. Kaavamuutosalueen sijainti nykyisen kaupunkirakenteen sisällä ja keskeisten liikenneväylien varrella eri liikennemuotojen solmukohdassa edistää myös kestävän kehityksen tavoitteita.

Yrityksille on hyvän saavutettavuuden lisäksi tärkeää myös näkyvyys keskeisten liikenneväylien varrella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Asemakaavamuutoksessa ei kumoutuvan asemakaavaratkaisun, eli alueen asemakaavan säilyminen ennallaan, lisäksi ole tutkittu muita vaihtoehtoja kuin asemakaavamuutoksen mukainen ratkaisuvaihtoehto.

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Hämeenlinnanväylän ja isojen pääkatujen solmukohdassa sijaitseva Koukkuniityn puisto on liikenteen ympäristöhäiriöiden rasittamaa, jolla mm. ylittyvät virkistysalueita koskevat melun ohjearvot. Alue ei sovellu ilman merkittäviä melunsuojaustoimenpiteitä virkistysaluekäyttöön. Alueen suunnittelutilanteen sekä maankäyttöä ohjaavien yleisten tavoitteiden perusteella kaavamuutosalue tarvitaan uuden päivittäistavarakaupan sijaintipaikaksi.

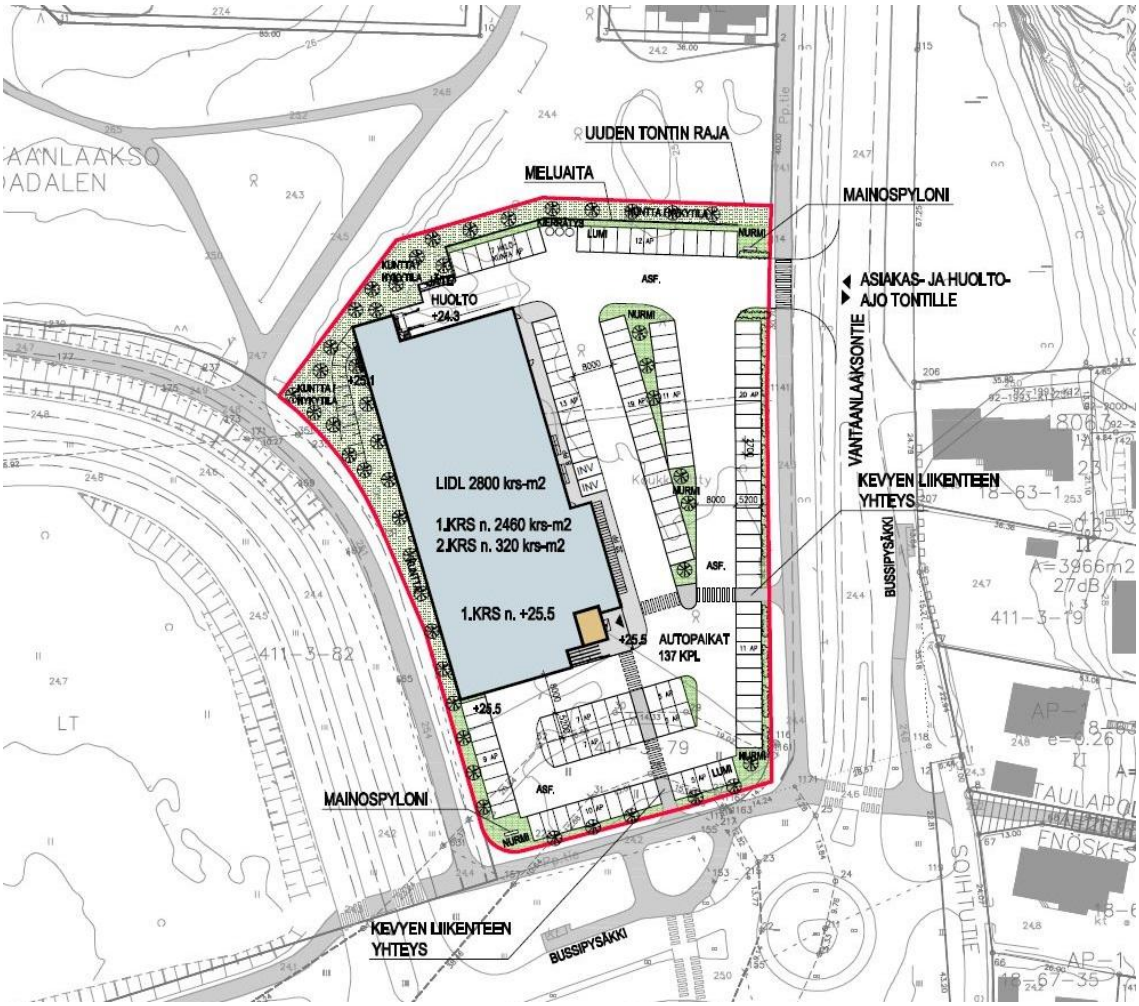
Asemakaavoituksen käynnistyttyä kaupunki on hakenut 18.5. – 13.6.2017 järjestetyllä julkisella tonttihaulla päivittäistavarakaupan toimijoita kahdelle tontille Länsi-Vantaalla (Vapaalantie 4 sekä Vantaanlaaksontie 34). Tonttihakuun pystyivät osallistumaan kaikki halukkaat päivittäistavarakaupan toimijat, joiden oli hakemuksissaan esitettävä kaupan konsepti, kaupan koko, rakennuksen alustava sijoittuminen tontille ja sopiminen kaupunkitilaan sekä autopaikkojen määrä ja niiden sijoittuminen. Tonttihakuun myös osallistuivat Suomessa toimivat kaksi isointa kaupan keskusliikettä, joilla on jo useita päivittäistavarakaupan myymälöitä Länsi-Vantaalla.

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.8.2017 on myöntänyt kokonaisarvion perusteella parhaaksi osoittautuneelle Lidl Suomi Ky:lle suunnitteluvarauksen Vantaanlaaksontie 34:n alueen asemakaavasuunnittelun ajaksi. Tonttihaun voittajan valintaperusteena ja vertailukriteereinä on käytetty painotuksen mukaisesti alueen kilpailutilannetta (60%), tontista tarjottua hintaa per k-m^2 (25 %) sekä päivittäistavarakaupan alustavan ja yleispiirteisen idean sopimista tontille (15%). Lidl:n idea erottautui parhaaksi tonttiliittymän ja rakennusmassan sijoittelun suhteen, lisäksi siinä oli otettu parhaiten huomioon jalankulku, pyöräily ja rakennuksen arkkitehtuuri. Asemakaavaratkaisu perustuu tonttihaun ja suunnitteluvarauksen sisältämään Lidl Suomi Ky:n tontinkäyttösuunnitelmaan.

Kaavamuutosehdotuksen mukainen maankäyttöratkaisu sovittaa yhteen lähtökohdista johdetut ja eri tahojen mielipiteiden ja kannanottojen asettamat tavoitteet asemakaavan muutokselle siten, että kokonaisuudesta saadaan toimiva ja kokonaistaloudellisesti toteuttamiskelpoinen.

Viistoilmakuvasovitus eteläkaakosta (Innovarch Oy)

Viitesuunnitelma tontinkäytöstä (Innovarch Oy)

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Kaakkoisosa Koukkuniityn puistosta (VP, P) muutetaan korttelin 18023 tontiksi 1 ja liikerakennusten korttelialueeksi (KL). Enintään kaksikerroksinen ja 2 800 k-m^2 kokoinen liikerakennus sijoittuu tontin länsiosaan Hämeenlinnanväylää vasten, jolloin se osaltaan vähentää väylältä kantautuvan liikennemelun leviämistä alueelle. Tontille on mahdollista järjestää tonttiliittymä vain Vantaanlaaksontieltä. Rakennuksen ja siihen liittyvien lastinkäsittelytoimintojen sijoittuminen riittävän etäälle tonttiliittymästä edesauttaa toimintojen ja liikenteen sujuvuutta eivätkä toiminnot työnny keskeisten katujen kaupunkikuvan osaksi. Tontin pohjoisosaan on toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste. Tontin ja sen pohjoispuoleisen asuinkorttelin väliin jää kapeimmillaan noin 32 m levyinen osuus Koukkuniityn puistoa.

4.1.1 Mitoitus

Kumoutuvan asemakaavan puiston (VP) osan ja samalla myös koko asemakaavamuutosalueen pinta-ala on noin 0,97 ha. Puistosta on muutettu 0,96 ha liikerakennusten korttelialueeksi (KL) ja 0,01 ha Martinlaaksontien katualueen osaksi.

Liikerakennusten korttelialueen (KL) kokonaisrakennusoikeuden määrä on yhteensä 2 800 k-m^2. Korttelialueen uuden kokonaisrakennusoikeuden suhteen tontin pinta-alaan ilmoittava laskennallinen tehokkuusluku e= 0,29.

KL-korttelialueen maantason pysäköintialueet on mitoitettu noin 137:lle henkilöautolle. Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät liiketiloille ja toimistoille ovat 1 ap / 50 k-m^2, 1 pp / 70 k-m^2.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Asemakaavoitettava uusi kauppa sijoittuu isojen liikenneväylien solmukohtaan hyvien joukkoliikenneyhteyksien alueelle, joka sopii hyvin päivittäistavarakaupan myymälälle. Tontin rakentamisen myötä poistuvaa osuutta Koukkupuiston metsiköstä kompensoidaan korttelialueen istutusvyöhykkeillä sekä edellytettäviä istutuksia ja meluestettä koskevilla yksityiskohtaisilla vaatimuksilla. Liikerakennuksen arkkitehtuurista ja muodostuvasta kaupunkikuvasta on annettu laatua koskevia määräyksiä. Rakennuksen koko ja mittakaava sopivat ympäröivät yhdyskuntarakenteeseen. Kaavamuutoksessa on hulevesien käsittelyä koskevat kaavamääräykset.

4.3 ALUEVARAUKSET

Pääosa kaavamuutosalueesta on liikerakennusten korttelialuetta, jolle on mahdollista rakentaa mm. päivittäistavarakaupan tiloja. Korttelialueen ja sen eteläpuolella olevan Martinlaaksontien väliin toteutetun kevyen liikenteen väylän alue on osoitettu katualueeksi.

4.3.1 Korttelialueet

KL, liikerakennusten korttelialue

Asemakaavamuutoksella on muodostettu kortteliin 18023 liikerakennusten korttelialue (KL) ja tontti nro 1. Korttelialueelle on osoitettu kokonaisrakennusoikeudeltaan 2 800 k-m^2 kokoiselle ja enintään kaksikerroksiselle liikerakennukselle rakennusala, mikä mahdollistaa kaupunkisuunnittelulautakunnan 21.8.2017 Lidl Suomi Ky:lle myöntämän suunnitteluvarauksen mukaisen päivittäistavaramyymälän rakentamisen tontin länsireunaan Hämeenlinnanväylää vasten. Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen siten, että näkymät kaupunkikuvan kannalta merkittävistä Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista huomioidaan. Avovarastointia ei sallita. Liike- ja toimistotilojen ulkokuorien rakenteet on äänieristettävä alueen lento- sekä tieliikennemelua vastaan. Tontin koillis- ja lounaiskulmauksiin on osoitettu rakennusalat mainospyloneille.

Kestävää liikkumista edistetään järjestämällä luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeiltä pääsisäänkäynnille sekä sijoittamalla polkupyöräpaikat pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Tontille ajetaan Vantaanlaaksontien tonttiliittymän kautta eikä liittymiä liikenneturvallisuus- ja katujärjestelyllisistä syistä sallita Martinlaaksontieltä ja tietyiltä Vantaanlaaksontien osuuksilta. Korttelialueen liikenteellinen toimivuus on tutkittu raskaan liikenteen ajoneuvojen ajouratarkastelulla. Henkilöautojen pysäköintialueet maantasossa (p) sijoittuvat tontin itä- ja eteläosiin. Tontin pohjoisreunaan on Isännänkujan asutuksen suojaksi toteutettava vähintään 2 m korkea melueste.

Tontin pohjoisosiin on puistoa vasten ja asutuksen suuntaan muodostettu noin 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita. Kumoutuvan asemakaavan mukaisen puistometsikön poistumista kompensoidaan asettamalla tontin vihertehokkuuden vähimmäistavoitetasoksi 0,6 sekä vaatimuksella istuttaa tontille suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Lisäksi tontilla tulee olla pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1 840 m². Tontin pohjoisosaan on myös varattu HSY:n esittämä tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Hulevesien hallinnan kaavamääräykset huomioivat Vantaan kaupungin hulevesiohjelman tavoitteet.

Kaavamääräyksiä on nähtävilläolon jälkeen tarkistettu mm. naapurustoon kohdistuvan yömelun vähentämiseksi sekä Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseksi.

4.3.2 Muut alueet

Katualueen osa

Kumoutuvan asemakaavan mukaiseen Koukkuniityn puistoon sen kaakkoisosan reunaan Martinlaaksontietä vasten 1970-luvun puolivälissä rakennettu kevyen liikenteen väylä liitetään osaksi Martinlaaksontien katualuetta.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta.

Vaikutusten arviointi on ollut osa kaavan laadintaa ja vaikutusten arviointia on tehty kaavoituksen eri vaiheissa. Arvioinnin tarkoituksena on tunnistaa kaavamuutoksen mahdollistaman maankäytön ja siihen liittyvien toimintojen merkittävät vaikutukset. Asemakaavamuutoksen vaikutukset on laadittuja selvityksiä yms. hyödyntäen arvioitu kaupungin omana työnä. Viranomaisten lausunnot ja muiden osallisten kannanotot ovat osa vaikutusten arviointia.

Asemakaavoitettava kaupan tontti sijoittuu alueelle, jolle kohdistuu jo nykytilanteessa paljon liikennemelua. Uusi kaupan tontti on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja se tiivistää ja täydentää yhdyskuntarakennetta. Hanketta voidaan pitää kestävän kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutos ei sisällä asuntorakentamista, joten sillä ei ole suoraa vaikutusta alueen väestön rakenteeseen ja kehitykseen.

Yhdyskuntarakenne

Uusi päivittäistavarakaupan myymälä sijoittuu Vantaanlaakson pientaloalueen länsiosaan sinne johtavien keskeisten sisääntuloväylien ja katujen solmukohtaan nykyisten ja kehitettävien joukkoliikenneyhteyksien varteen. Uusi liikerakennus (punaisella) monipuolistaa ja täydentää asuntoalueen yhdyskuntarakennetta.

Kaupunkikuva

Asemakaavoitettavan liikerakennusten korttelialueen rakennusten arkkitehtuuri, materiaalivalinnat ja yksityiskohtaisempi suunnittelu ratkaistaan rakennuslupavaiheessa, mitä kaavamääräykset ohjaavat. Korttelialueen kaavamääräyksillä edellytetään rakentamiselta korkealuokkaista arkkitehtuuria ja rakennustapaa siten, että kokonaisuudesta muodostuu kaupunkivallisesti yhtenäinen. Uusi päivittäistavarakaupan myymälä pihoineen muodostaa Hämeenlinnanväylän suunnasta tultaessa nykyistä kaupunkimaisemman sisääntulon Vantaanlaakson asuntoalueelle.

Asuminen

Kaavamuutos ei sisällä asumiselle tarkoitettuja alueita, minkä osalta vaikutus asumiseen on vähäinen.

Kaavoitettava kauppa toimintoineen, kuten asiakasliikenne ja huolto, sijoittuvat olemassa olevan asutuksen tuntumaan alueelle, joka on aikaisemmin ollut metsikköä. Lähinaapurusto katsoo esittämiensä mielipiteiden mukaan muutoksen heikentävän heidän asuinolosuhteitaan. Kaavamuutos sisältää ratkaisuja, joilla kaupan toimintojen haitallisia vaikutuksia asumiselle rajoitetaan. Kaavoitettavan kaupan tontin pohjoisreunaan osoitettu n. 4 m levyinen reunavyöhyke, jolle on istutettava puita ja pensaita sekä toteutettava vähintään 2 m korkuinen melueste, toimii suojavyöhykkeenä asutuksen suuntaan. Isännänkuja 2 asuinkiinteistön ja tontin väliin jää kapeimmillaan myös n. 32 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän toiminnoista asumiselle aiheutuvien haittojen ei katsota olevan merkittäviä.

Palvelut ja työpaikat

Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy.

Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 mil-

joonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m^2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen.

Päivittäistavarakaupan kilpailutilannetta voidaan arvioida mm. myymälätehokkuuden avulla. Myymälätehokkuusluku osoittaa kaupan myynnin ja kaupan koon välisen suhteen (kaupan myynti vuodessa / kaupan myyntipinta-ala). Mitä suurempi luku on, sitä enemmän kauppa kykenee myymään suhteessa sen pinta-alaan. Jos luku on vertailuaineistoa selvästi suurempi, tarkoittaa se sitä, että kyseisen kaupan vaikutusalueella pärjäisi myös suurempi tai useampi kauppa. Suuri myymälätehokkuusluku voi kertoa myös alueen heikosta kilpailutilanteesta.

Vantaalla on 78 koko päivittäistavaroiden valikoimaa myyvää päivittäistavarakauppaa. Näiden keskimääräinen myymälätehokkuus oli vuonna 2016 noin 10 000 euroa per myymälä-m^2. Tiedot perustuvat A.C. Nielsenin ylläpitämään myymälärekisteritietokantaan, joka kuvaa tilannetta vuoden 2016 lopussa. Erikokoisille päivittäistavarakaupoille on tyypillistä, että niiden myymälätehokkuudet eroavat toisistaan. Vantaanlaakson nykyisessä pienehkössä palvelukeskittymän liikekiinteistössä (Vantaanlaaksontie 44b) sijaitseva K-market kuuluu päivittäistavarakaupan kokoluokkaan 100-400 myymälä-m^2. Tässä kokoluokassa Vantaan päivittäistavarakauppojen keskimääräinen myymälätehokkuus oli noin 9 400 euroa per myymälä-m^2

Vantaanlaaksontie 44 B:n nykyisessä liikekiinteistössä sijaitsevan K-marketin suuri myymälätehokkuus suhteessa Vantaan 32 päivittäistavarakauppaan sekä Vantaan liki 20 K-markettiin indikoi alueen vajavaisesta kilpailutilanteesta. Kyseisten lukujen perusteella voidaan arvioida Vantaanlaakson ja sen lähialueen mahdollistavan useamman kuin yhden päivittäistavarakaupan kannattavan liiketoiminnan. K-ryhmän ruokakaupat toimivat osana Keskoa, joka myös osallistui sekä Vapaalan että Vantaanlaakson uusista päivittäistavarakaupan tonteista järjestettyyn toimijahakuun, vaikka sillä on lukuisia päivittäistavarakaupan myymälöitä mm. Länsi-Vantaalla. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutoksen ei katsota aiheuttavan sellaisia merkittäviä negatiivisia vaikutuksia lähistön K-marketin toimintaan siten kuin marketin kauppiaan ja asukkaiden mielipiteissä on esitetty. Vantaanlaaksontie 34 kaavamuutos lisää päivittäistavarakaupan tervettä kilpailua alueella, jolloin lähialueiden asukkailla ja vantaalaisilla on paremmat mahdollisuudet valita kauppansa, joissa asioivat.

Suunnitellulla maankäytöllä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Martinlaakson ja Myyrmäen keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin ja niiden kehittämiseen. Kaavamuutosalueelle muodostettava päivittäistavaramyymälä on saavutettavissa joukkoliikenteellä ja kevyellä liikenteellä. Suunniteltu maankäyttö edistää sellaisen palveluverkon kehitystä, jossa asiointimatkojen pituudet ovat kohtuulliset ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset siten mahdollisimman vähäiset.

Hanke on VAT:n mukainen.

Taloudelliset vaikutukset

Vantaanlaaksontie 34 koskeneen julkisen tonttihaun voittanut Lidl Suomi Ky on tarjoutunut ostamaan asemakaavoitetun tontin Vantaan kaupungilta kokonaisrakennusoikeuteen sidottuun hintaan 740 €/k-m^2. Uudelle kaupan tontille asemakaavoitetun 2 800 k-m^2 rakennusoikeuden perusteella Lidl Suomi Ky maksaa tontista Vantaan kaupungille yhteensä 2 072 000 €.

Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -

kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Länsihaaran sekä liikennevalo-ohjatun ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän mahdollinen muuttaminen ns. turbokiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms. toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.

Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavamuutoksen myötä Koukkupuiston kaakkoisosa kaventuu ja uusi kauppa toimintoineen rakentuu olemassa olevan asutuksen lähiympäristöön. Kaupan tontiksi muutettava Koukkupuiston osa ei ole lähialueen asukkaiden aktiivisimmassa käytössä olevaa keskeistä sosiaalista ympäristöä. Muutos ei ole lähinaapuruston asuinkortteleiden asukkaiden ensisijaisesti toivoma ratkaisu ja se muuttaa heidän suhdettaan lähiympäristöönsä ja kokemustaan siitä. Kaavamuutos ei kuitenkaan poista alueen sosiaalisen ympäristön keskeisiä osatekijöitä ja vaikutukset sosiaaliseen ympäristöön ovat vähäisiä. Nykyisille ja uusille asukkaille muodostuu ajan myötä uusi side ja suhde lähiympäristöönsä alueen istutusten kasvettua ja alueen rakennuttua valmiiksi.

Virkistys

Koukkuniityn puiston kaakkoiskulmasta muutetaan n. 0,97 ha osa liikerakennusten korttelialueeksi ja Martinlaaksontien pohjoisreunaan liitettävän katualueen osaksi. Kaupan tontiksi kaavoitettavalla alueella ei ole ulkoilureittejä eikä epävirallista polkuverkostoa.

Virkistysalueita koskevat Valtioneuvoston ohjearvot liikenteen päivä- ja yöajalle ylittyvät kaupan tontiksi muuttuvalla osalla Koukkuniityn puistoa Hämeenlinnanväylän, Martinlaaksontien sekä Vantaanlaaksontien nykyisestä liikenteestä johtuen. Alueelle kulkeutuu myös liikenteen pakokaasupäästöjä ja tiepölyä em. liikenneväyliltä. Niistä aiheutuvat ympäristöhäiriöt heikentävät alueen soveltuvuutta virkistysaluekäyttöön.

Muutos ei ole merkittäviä Vantaanlaakson virkistysalueiden laajuuden ja virkistysalueverkoston rakenteen ja käytettävyyden kannalta. Kaavamuutos ei vaaranna VAT:n virkistyskäyttöä koskevia tavoitteita.

Liikenne

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen lisäksi myös meluselvityksen, jossa on tarkemmat tiedot liikennemääristä.

Asemakaavoitettavalle kaupan tontille on suunniteltu yhteensä 137 henkilöautopaikkaa ja 40 polkupyöräpaikkaa. Autopaikoista seitsemän on tarkoitettu henkilökunnalle. Kauppaa varten rakennetaan tonttiliittymä tarvittavin kaista- ja suojatiejärjestelyin yms. Vantaanlaaksontien katualueel-

le. Kaupan asiakasliikenteestä (4 600 ajoneuvoa/vrk) on oletettu, että Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä suuntautuu 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.

Liikenteen toimivuustarkasteluissa on tutkittu kaupan tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa ja ennustevuonna 2040. Iltahuipputunti (IHT) tarkoittaa suurinta yhden alkuillan tunnin aikana esiintynyttä liikennemäärää.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän toimivuus on nykytilanteessa ilman uutta kauppaa hyvä tai kohtalainen ja sen liikenne saattaa jonotua mutta jonot purkautuvat nopeasti. Iltahuipputuntina, sisältäen myös Lidl:n lisäliikenteen, kiertoliittymän eteläisellä tulosuunnalla syntyy selvityksen mukaan 20 % simulointiajoista ruuhkaa. Suuremmilla liikennemäärillä kiertoliittymä vaatii parannustoimenpiteitä. Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle suuntautuva ramppi jonoutuu jo nykyliikennemääristä johtuen aika-ajoin merkittävästi, sillä kääntyminen vasemmalle on haastavaa Martinlaaksontien korkean liikennemäärän vuoksi.

LIIKENNEMÄÄRÄT (KAVL, ajon./vrk)	**v. 2017** lähtö-tilanne	**raskasta** liikennettä päivä / yö %	**v. 2017** kaupan lisä liikenne-määrään	**v. 2017** lähtötilanne ja uusi kauppa	**v. 2040** ennustetilanne ilman kauppaa	**v. 2040** yöliikenteen osuus %	**v. 2040** ennustetilanne ja uusi kauppa
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. pohj.	9 630	7 / 13	4 600	14 230	10 600	6	15 200
- tonttiliittymästä pohjoiseen			1 380	+1 380			+1 380
- tonttiliittymästä etelään			3 220	+3 220			+3 220
Vantaanlaaksontie, liik.ymp. etel.	6 300	7 / 13	547	6 847	8 100	6	8 647
Martinlaaksontie	12 600	7 / 9	2 673	15 273	10 900	6	13 573
- ramppi pohjoiseen	6 900				7 700	12	7 700
- ramppi etelästä	2 160				2 400	12	2 400
Uusi kauppa yhteensä			4 600	4 600			4 600
Hämeenlinnanväylä	60 600	7			78 300	10	78 300

Kaupan liikenteestä suuntautuu Vantaanlaaksontien tonttiliittymästä 70 % etelään ja 30 % pohjoiseen.
Martinlaaksontien nykyliikennemäärä on mitattu Louhelantien liikenneympyrän tuntumasta, ennustevuoden 2040 tilanne on Vantaanlaaksontien tuntumasta.

Liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtavan rampin kapasiteetti lähestyy uuden kaupan tuottaman liikennemäärän myötä ylärajaa ja jonoutuu Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei liittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Liittymän liikennevalo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimiseksi suositellaan myös erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamista Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Lisäksi Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten.

Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutettaisiin joko lisäkaistat tai liittymä muutettaisiin liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen lisäkaistoilla ns. turbokiertoliittymäksi lisäisi nykyiseen kiertoliittymään verrattuna kevyen liikenteen ja autoliikenteen konfliktipisteiden määrää. Liikennevalo-ohjattu liittymä on kevyen liikenteen kannalta turvallisin. Liikenteen välityskyvyn kannalta em. liittymävaihtoehdot ovat lähes samanlaisia.

Vantaanlaaksontien nykyinen asemakaavan mukainen katualue tilavarauksineen mahdollistaa oman ryhmittymiskaistan rakentamisen kaupan tonttiliittymää varten, ml. mahdolliset liikennevalot, Vantaanlaaksontien etelän suunnasta tulevalle kaistalle. Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä liikennevalo-ohjauksien tueksi suositellut muut ryhmittymiskaistat Martinlaaksontielle mahtuvat Martinlaaksontien asemakaavoitetulle katualueelle. Asemakaavamuutoksen mukaisen kaupan liikenne on mahdollista järjestää siten, ettei se oleellisesti heikennä alueen liikenneväylien, katuverkon ja kevyen liikenteen väylien toimivuutta ja turvallisuutta. Nähtävilläolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät, että korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Myös Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liike-

rakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Vesihuolto

Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella.

Ramboll Finland Oy on laatinut asemakaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jossa uuden kaupan tontin hulevesiä esitetään viivytettävän maanalaisessa hulevesikasetissa tontilla pysäköintialueen alla. Hulevesien hallinnan tavoitteena on, että tontilta poistuisi maksimissaan samansuuruinen virtaama kuin sieltä luonnontilassakin poistuisi ja virtaaman erotus viivytettäisiin tontilla. Hulevesien hallintasuunnitelma toimii lähtökohtana rakennussuunnittelulle. Rakennuslupaa haettaessa tulee hyväksyttää tarkennettu hulevesisuunnitelma.

Ympäristöhäiriöt

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi.

Kaavamuutosalueella rakennusten ulkokuoren ääneneristävyyden mitoittavana melulähteenä on lentomelu, mikä on huomioitu tarvittavina liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristysvaatimuksina.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2–3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22–7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöillä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen mallinnuksen mukaan 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB.

Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Uuden myymälätontin alle jäävän puiston osan nykyinen metsikkö hävitetään ja maaperän (entistä peltoa) routiva sekä kasvullinen maa korvataan rakentamisen edellyttämillä maalajeilla ja rakennekerroksilla. Em. alueella ei ole arvokkaiksi tai suojeltaviksi luokiteltuja luontokohteita, eläimiä tai kasveja. Asemakaavamuutos ei aiheuta haittaa Mätäojanlaakson luonnolle. Kaavamääräyksillä toisaalta myös edellytetään, että tontille on istutettava suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita vähin-

tään 30 kpl ja muodostettava pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m^2. Hanke ei vaaranna VAT:n luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Vesistöt ja vesitalous

Metsäisestä Koukkuniityn puistosta muuttuu kaavamuutoksen myötä osa kaupan tontiksi ja sitä kautta vettä läpäisemättömäksi pinnaksi. Tämä tulee lisäämään kaava-alueelta muodostuvan huleveden määrää.

Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten hulevesien hallintasuunnitelman, jonka mukaan tontilta poistuvan virtaamahuipun suuruus ei kasva tontin rakentamisen myötä. Hulevesimäärän kasvun vaikutuksia minimoidaan viivyttämällä syntyviä hulevesiä tontilla ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiviemäriin. Viivytys tullaan toteuttamaan maanalaisin viivytysrakentein, koska tontin maanpinnalla ei ole tilaa hulevesien käsittelylle. Asemakaavamuutos ei vaikuta Mätäojanlaaksossa eläviin harvinaisiin eläin- ja kasvilajeihin eikä niistä merkittävimpään halavasepikkään.

4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Rakentaminen lisää kasvihuonekaasupäästöjä, samoin rakennusten käyttö mm. lämmityksen ja liikenteen kautta. Uudet rakennukset ovat kuitenkin energiataloudellisempia kuin vanhat.

Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan tontin kasvillisuuden sekä ns. läpäisevän pinnan painotettua määrää ja sillä edistetään kestävää kehitystä ja sopeutumista ilmastonmuutokseen. Uuden myymälätontin asemakaavamääräyksissä on määrätty mm. puiden, pensaiden ja puoliläpäisevien pinnoitteiden määrät, joilla tontilla saavutetaan vihertehokkuuden tavoitetaso 0,6. Se ylittää liikerakennusten tonteille Vantaalla asetetun vähimmäistavoitetason 0,4.

Alueen lisärakentaminen nykyistä yhdyskuntarakennetta täydentäen luo edellytyksiä ilmastonmuutoksen kannalta haitallisten vaikutusten hillitsemiselle. Alueen rakentamisen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat vähäiset.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Lento- ja tieliikenteen melu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on otettu huomioon VAT:n mukaisesti.

4.6 NIMISTÖ

Kaavamuutosalueelle ei tule uutta nimistöä.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Kaavamuutokseen ei liity toteuttamissopimusta mutta kaupunkisuunnittelulautakunta on 21.8.2017 myöntänyt asemakaavoitettavaa tonttia koskevan suunnitteluvarauksen Lidl Suomi Ky:lle. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaupunginvaltuusto on hyväksynyt asemakaavaehdotuksen.

Asemakaavan muutosalueelle on rakennettu vesihuolto kohdan 2.1.3 mukaan ja siihen kaavamuutoksesta aiheutuvat muutokset ovat kohdassa 4.4.1.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Lidl Suomi Ky:	Lauri Kylmälä	
	Kristian Rantaharju	
Ramboll Finland Oy:	Salla Hostikka	
	Antti Mustaniemi	
	Janne Ristolainen	
	Roy Snellman	
	Ville Virtanen	
Innovarch Oy:	Jari Prittinen	
Vantaan kaupunki:		
Kaupunkisuunnittelu:	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Mikko Järvi	kaavoitusinsinööri
	Timo Kallaluoto	alue-arkkitehti
Kuntatekniikan keskus :	Elina Kettunen	vesihuollon suunnittelu
	Satu Nätynki	viheraluesuunnittelija
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Pirjo Suni	liikenneinsinööri
Ympäristökeskus:	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija
	Ari Pietilä	ympäristösuunnittelija
Kiinteistöt ja asuminen:	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Jukka Köykkä	kaavasuunnittelija

VANTAAN KAUPUNKI, Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 21. päivänä tammikuuta 2019.

Jukka Köykkä	Timo Kallaluoto
kaavasuunnittelija	aluearkkitehti

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	02.03.2018
Kaavan nimi	0002320 18 Vantaanlaakso VANTAANLAAKSONTIE 34		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	09.03.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002320
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,9707	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,9707

Ranta-asemakaava

Rantaviivan pituus [km]

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

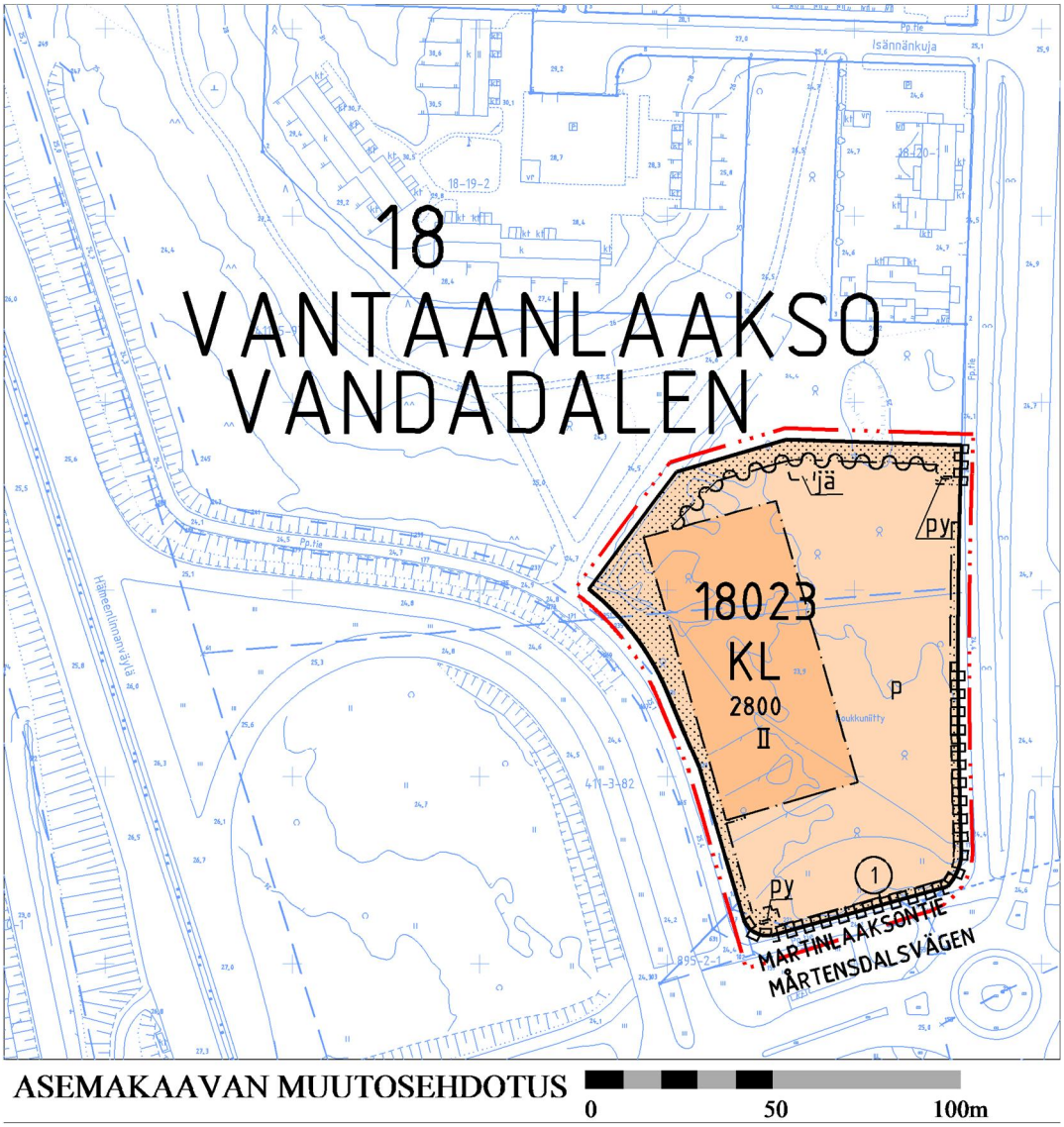
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

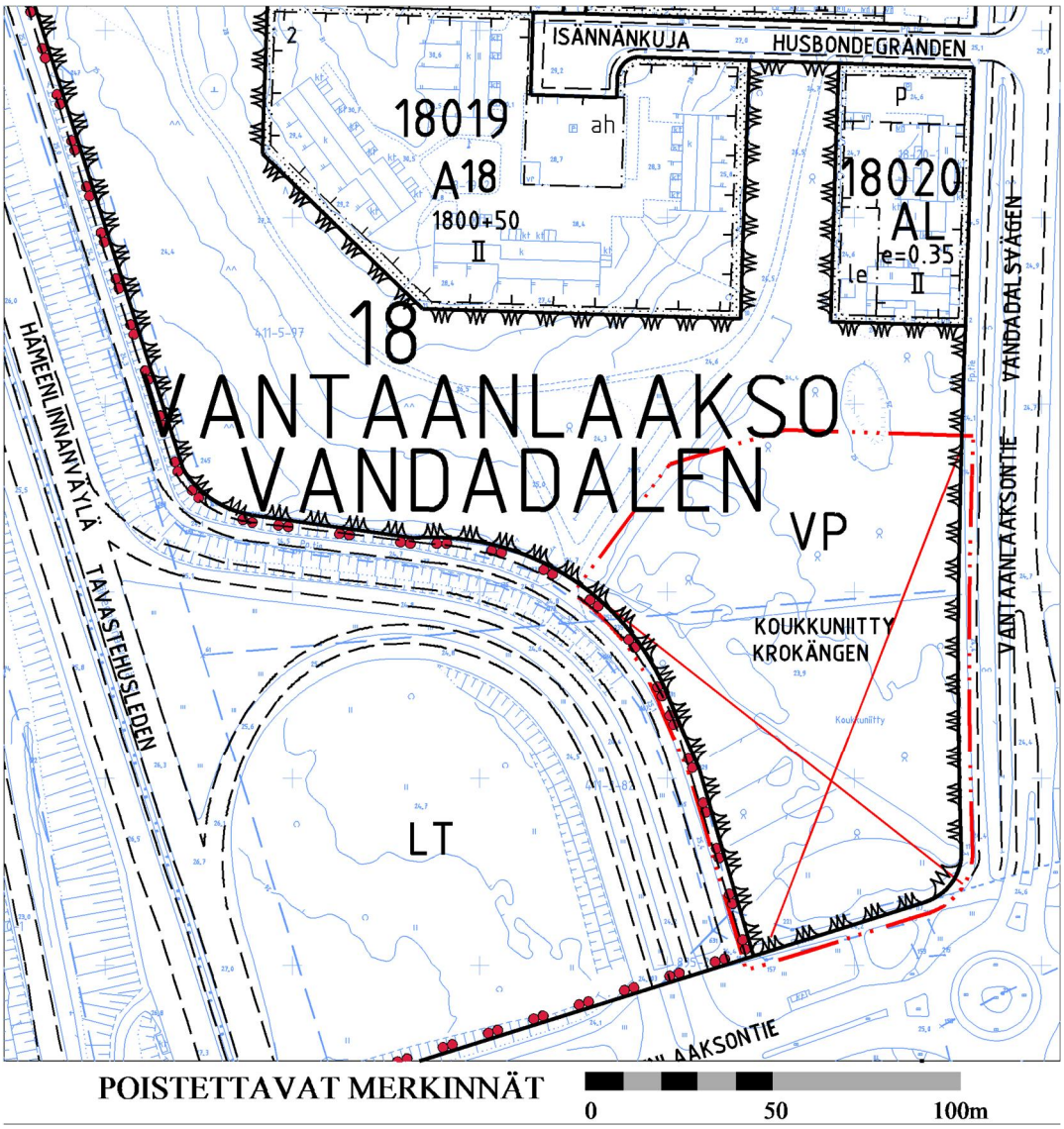
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,9707**	**100,0**	**2800**	**0,29**	**0,0000**	**2800**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä	0,9551	98,4	2800	0,29	0,9551	2800
KL	0,9551	100,0	2800	0,29	0,9551	2800
T yhteensä						
V yhteensä	0,0000		0		-0,9707	0
VL	0,0000		0		-0,9707	0
R yhteensä						
L yhteensä	0,0156	1,6	0		0,0156	0
Kadut	0,0156	100,0	0		0,0156	0
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
Isännänkuja
18023
KL
2800
II
liä
py
p
1
MARTINLAAKSONTIE
MÅRTENSDALSVÄGEN
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS
0
50
100m

ISÄNNÄNKUJA
HUSBONDEGRÄNDEN
18019
A18
1800+50
II
ah
18020
AL
e=0.35
le
II
P
18
VANTAANLAAKSO
VANDADALEN
VP
HÄMEENLINNANVÄYLÄ
TAVASTEHUSLEDEN
VANTAANLAAKSONTIE
VANDADALSVÄGEN
KOUKKUNIITTY
KROKÄNGEN
LT
POISTETTAVAT MERKINNÄT
0
50
100m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer	1 / 3
002320	21.1.2019	685492	

Vantaan kaupunki

VANTAANLAAKSONTIE 34

Kaupunginosa 18, Vantaanlaakso

Asemakaavan muutos

Kortteli 18023 sekä katualueet.

Tonttijako

Kortteli 18023.

1:2000

Vanda stad

VANDADALSVÄGEN 34

Stadsdel 18, Vandadalen

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 18023 samt gatuområden.

Tomtindelning

Kvarteret 18023.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

KL **Liikerakennusten korttelialue.**

Korttelialue tulee rakentaa korkealuokkaista rakennustapaa ja arkkitehtuuria noudattaen

Erityisesti tulee huomioida näkymät Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien suunnista.

Tonttia ei saa käyttää avovarastointiin.

Tontille on varattava tila kotitalouksien pakkausjätteen keräyspisteelle.

Tontti tulee rajata Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puolelta kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtuuriltaan korkeatasoisin kaupunkimaisin rakentein ja istutuksin. Rakennuksesta ja tonttia rajaavista rakenteista sekä huoltoalueiden ja jätetilojen rakenteista tulee muodostaa yhtenäinen kaupunkikuvallinen kokonaisuus.

Tontille on lähivirkistysaluetta vasten istutettava puita ja pensaita näkösuojaksi.

Tontille tulee istuttaa suuriksi (yli 9 m) kasvavia puita yhteensä vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita tulee olla yhteensä vähintään 1840 m².

Tontin vihertehokkuuden tulee täyttää viherkertoimelle asetettu tavoiteluku 0,6. Vihertehokkuuden toteutuminen on rakennusluvan yhteydessä osoitettava pihasuunnitelmalla ja vihertehokkuuslaskelmalla.

DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för affärsbyggnader.

Kvartersområdet ska byggas så att det byggnadssätt och den arkitektur som används håller hög klass.

Särskilt vyerna från Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska tas i beaktande.

Tomten får inte användas för öppen lagring.

På tomten ska utrymme reserveras för en insamlingspunkt för förpackningsavfall från hushåll.

Tomten ska avgränsas mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen med urbana konstruktioner och planteringar som stadsbildsmässigt och arkitektoniskt håller hög klass. Byggnaden och de konstruktioner som avgränsar tomten samt underhållsområdenas och soprummens konstruktioner ska utgöra en sammanhängande helhet i stadsbilden.

På tomten ska träd och buskar planteras mot närrekreationsområden som skydd mot insyn.

På tomten ska sammanlagt 30 st. storvuxna träd (över 9 m) planteras. Det ska finnas minst 1840 m² område för buskar, peranner, slingerväxter, gräsmattor eller odlingar.

Tomtens gröneffektivitet ska uppfylla grönytefaktorns målsättningstal 0,6. Gröneffektivitetens förverkligande ska påvisas i samband med bygglovet via planen över gården och en gröneffektivitetskalkyl.

2 / 3

Tontin pohjoisreunaan on toteutettava melueste. Melueste on rakennettava rakennukseen kiinni niin, että niiden väliin ei jää rakoa. Meluesteen tulee olla rakenteeltaan tiivis eikä esteen alareunan ja maanpinnan välissä saa olla rakoa. Meluesteen yläreunan on oltava vähintään 2 metriä korttelialueen maanpinnantasoa korkeammalla.

Ett bullerskydd ska byggas på tomtens norra kant. Bullerskvar kyddet ska byggas fast i byggnaden så att det inte blir kvarnågot mellanrum. Bullerhindret ska ha en tät konstruktion och det får inte finnas någon glipa mellan bullerhindrets nedre kant och markytan. Bullerhindrets översida ska ligga minst 2 meter över markytans nivå i kvartersområdet.

Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.

Buller som orsakas av ventilationsanordningar samt lastnings- och lossningsverksamheter får inte nattetid (22-7) överskrida riktvärdena för ekvivalentbullernivån nattetid (LAeq 22-7) eller bullrets maximala ljudnivå LAFmax 65 dB i de närmaste objekten som utsätts för buller.

Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.

För bygglovet ska en tomtvis dagvattenplan utarbetas i enlighet med de gällande kraven för hantering av dagvatten. Dagvattnet ska fördröjas på tomten.

Rakennuksesta tulee järjestää luonteva ja turvallinen kulku joukkoliikenteen pysäkeille.

Från byggnaden ska en smidig och trygg gångförbindelse till hållplatser för kollektivtrafik ordnas.

Jalankulkualueet on kivettävä ja rajattava upotetuilla reunakivillä muista piha-alueista.

Fotgångarområdena ska stenläggas och med infällda kantstenar avgränsas från de andra gårdsområdena.

Liikkeen pääsisäänkäyntiä tulee korostaa.

Affärens huvudingång ska framhävas.

Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien puoleisille julkisivuille tulee sijoittaa ikkunapintaa.

Fasaderna mot Mårtensdalsvägen och Vandadalsvägen ska förses med fönsterpartier.

Liike- ja toimistotilojen ulkokuoren ääneneristävyyden ΔL lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

Ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller ska i affärs- och kontorslokalers ytterhölje vara minst 32 dB.

Lastauskatokset saavat ulottua rakennusalan ulkopuolelle.

Lastplatserna som är försedda med tak får nå utanför byggnadsområdet.

Mainoslaitteiden sijoittelussa ja rakenteissa tulee erityisesti ottaa huomioon kaupunkikuvalliset näkökohdat.

Vid placeringen och konstruktionen av reklamanläggningar ska särskild hänsyn till stadsbildaspekter tas.

Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.

Reklam- och informationspylonen intill landsvägsområdet får inte äventyra trafiksäkerheten på landsvägen. För att resa pylonen ska ett utlåtande skaffas av landsvägens väghållare.

Auto- ja polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:

Liiketilat ja toimistot	1 ap / 50 k-m²
Liiketilat	1 pp / 70 k-m²
Toimistot	1 pp / 80 k-m²

Affärslokaler och kontor	1 bp / 50 m²-vy
Affärslokaler	1 cp / 70 m2-vy
Kontor	1 cp / 80 m²-vy

Polkupyöräpaikat sijoitetaan pääsisäänkäynnin yhteyteen. Polkupyöräpaikoista vähintään puolet tulee olla säältä suojattuja ja runkolukittavia.

Cykelplatser ska placeras vid huvudingången. Av cykelplatserna skaminst hälften vara väderskyddade och ha möjlighet till ramlåsning.

Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.

Kvartersområdets verksamhet och trafiken från verksamheten får inte störa trafiken på Tavastehusleden. På Vandadalsvägen och Mårtensdalsvägen ska en smidig och säker trafik säkerställas genom nödvändiga gatureglerингar. Affärsbyggnaden och parkeringsområdena får inte tas i bruk innan ovanstående väg- och gatureglerингar har gjorts enligt det som landsvägens väghållare och gatuhållaren förutsätter.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.
①	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
18	Kaupunginosan numero.	Stadsdelsnummer.
VANT	Kaupunginosan nimi.	Stadsdelens namn.
18023	Korttelin numero.	Kvartersnummer.
MARTINLAAKSONTIE	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
2800	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
py	Rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin.	Byggyta på vilken reklam- och informationspylon får placeras.
jä	Rakennusala, jolle saa sijoittaa jätehuollon vaatimia tiloja.	Byggnadsyta, på vilken utrymmen för sophämtning får placeras.
	Istutettava alueen osa.	Del av område som bör planteras.
	Katu.	Gata.
p	Pysäköimispaikka.	Parkeringsplats.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.
	Merkintä, jonka osoittamalle likimääräiselle kohdalle tulee toteuttaa liikennemelulta suojaava este.	Beteckning som anger den ungefärliga platsen där en bullerskärm som skyddar mot trafikbuller skall byggas.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

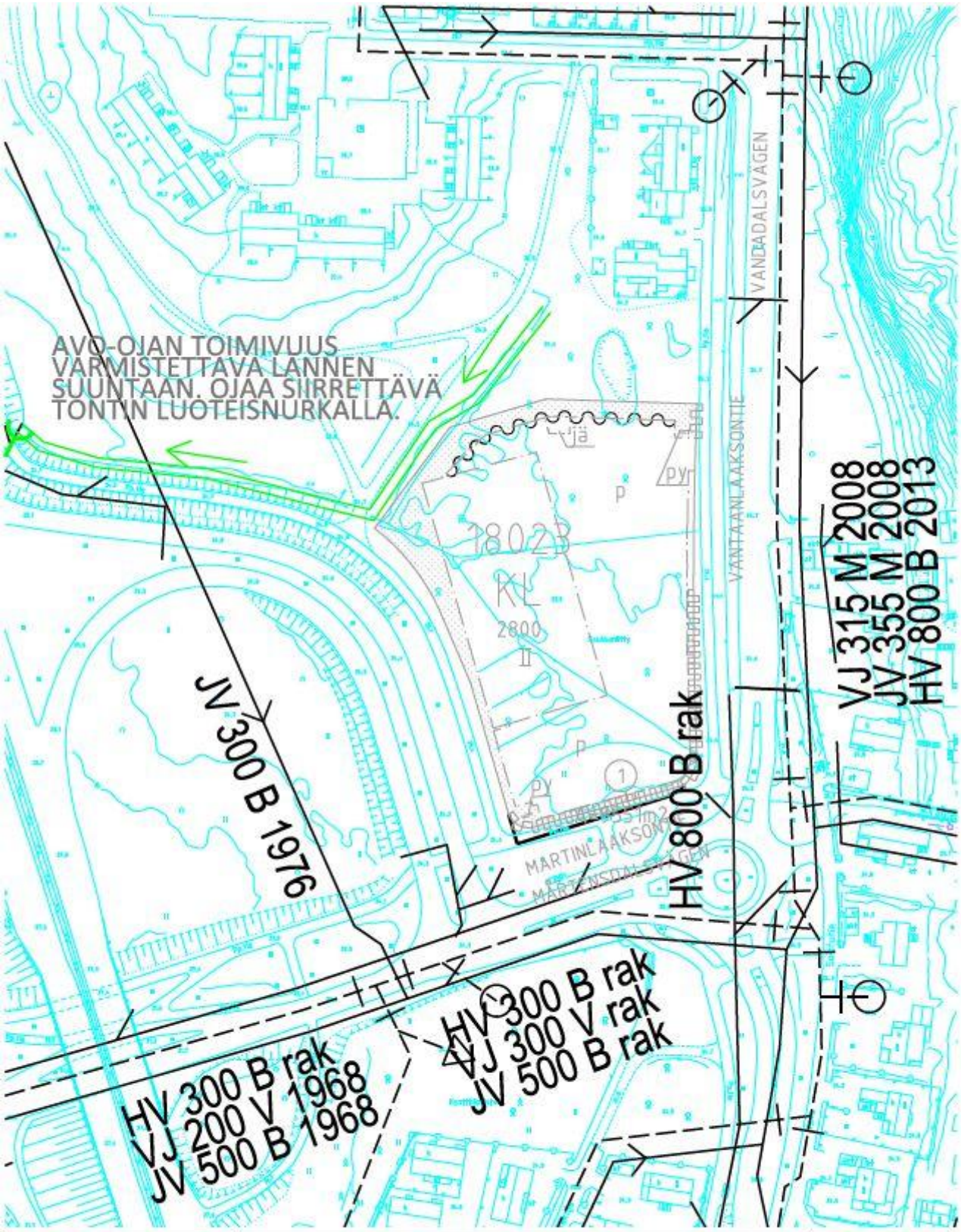
Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__ 20__

AVO-OJAN TOIMIVUUS
VARMISTETTAVA LÄNNEN
SUUNTAAN. OJAA SIIRRETTÄVÄ
TONTIN LUOTEISNURKALLA.
VANTAANLAAKSONTIE
VANTAADALSVÄGEN
MARTINLAAKSONTIE
MARTINSDALSVÄGEN
JV 300 B 1976
HV 800 B rak
VJ 315 M 2008
JV 355 M 2008
HV 800 B 2013
HV 300 B rak
VJ 200 V 1968
JV 500 B 1968
HV 300 B rak
VJ 300 V rak
JV 500 B rak
Vantaan kaupunki
copyright
Elina Kettunen
tulosteen laatija
21.2.2018
päiväys
Vesihuollon esisuunnitelma
002320 Vantaanlaaksontie 34
0
30
150 m
ETRS-GK25
tasokoordinaattijärjestelmä
N2000
korkeusjärjestelmä
1:1500
mittakaava

Tuloskortti

Päivämäärä: 2.1.2018
Lomakkeen täyttäjä: Elina Ekroos
Kaavamääräykset: Elina Ekroos

Kohteen osoite Vantaanlaaksontie 34, Lidl
Kortteli- ja tonttinumero -

Saavutettu vihertehokkuus
0,6
Tavoitetaso
0,6
Minimitaso
0,4

Vihertehokkuuteen sisällytetyt elementit

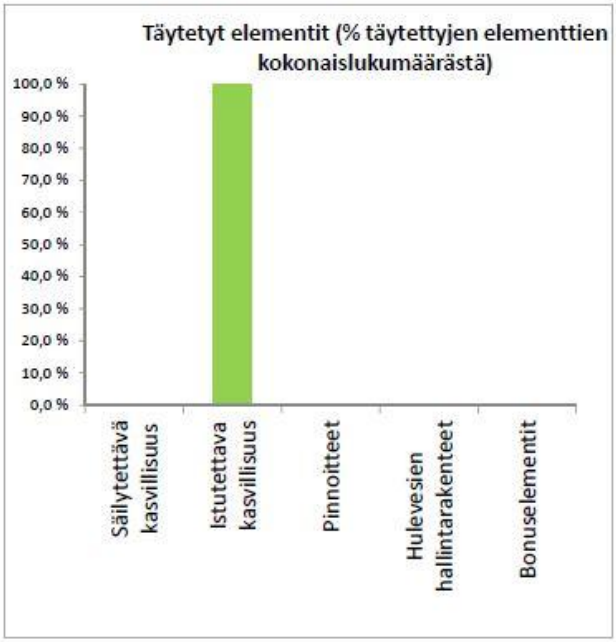
Elementtityyppi	Elementtejä täytetty, kpl	Elementtityypin kokonaislukumäärä, kpl
Säilytettävä kasvillisuus	0	5
Istutettava kasvillisuus	4	12
Pinnoitteet	0	2
Hulevesien hallintarakenteet	0	6
Bonuselementit	0	ei käytössä Vantaalla
Yhteensä	4	25

Kaavamääräykset: Tontille lasketaan rakennuslupavaiheessa vihertehokkuus, jonka on kaupan tonteilla oltava vähintään 0,6. Pihasuunnitelma ja laskelman tuloskortti, joilla osoitetaan vihertehokkuuden toteutuminen, liitetään rakennuslupahakemukseen.

Kaavaselostukseen: Vantaan kaupungin arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa 2015 yhtenä tavoitteena on vihertehokkuuden käyttöönotto. Menetelmää on testattu asemakaavoituksessa vuodesta 2016 lähtien Ilmastonkestävä kaupunki -hankkeessa luodulla ja Vantaalle muokatulla laskurilla. Vihertehokkuudella tarkoitetaan vihreän ja läpäisevän pinnan painotettua määrää alueella (tontti tai kortteli).
Vihertehokkuus -menetelmän avulla luodaan viihtyisää elinympäristöä, ja toteutetaan kestävän kehityksen ja ilmastonmuutokseen sopeutumisen mukaisia suunnitteluperiaatteita. Asemakaavavaiheen laskelman perusteella tontin vihertehokkuusvaatimus 0,6 toteutuu seuraavasti: Suuriksi (> 9m) kasvavia puita vähintään 30 kpl. Pensas-, perenna-, köynnös-, nurmikko- tai viljelyalueita yhteensä vähintään 1840 m2.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu **21.1.2019**

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä **18.4. – 17.5.2018**. Tänä aikana jätettiin **(19 kpl) muistutusta. Yksi muistutus toimitettiin em. määräajan jälkeen.**

Muistuttaja	**Muistutus**	**Tarkistukset**
Muistuttaja 1	Muistutus on toimitettu 29.5.2018 eli nähtävänäoloajan jälkeen. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi mutta muistutus on sisällytetty tähän asiakirjaan.	–
Muistuttaja 2	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 3	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 4	Vantaanlaaksontie on jo nyt vilkkaasti liikennöity. Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 5	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa. Liikenneturvallisuus vaarantuu, ruuhkat ja melu lisääntyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 6	Kaupan hanke tulee hylätä. Alueen liikenne ylikuormittuu, onnettomuusriskit ja melu lisääntyvät. Puistossa on luontoarvoja. Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 7	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja	Alueen nykyiset pt-kaupan palvelut ovat riittävät eikä alueelle tarvita uutta	Kaavaselostusta,

8 (2 hlöä)	kauppaa. Hanke lisää ruuhkia ja pakokaasuja.	liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 9	Kaupan hanke tulee hylätä. Hulevesisuunnitelmat vaikuttavat riittämättömiltä. Uhkana on, että Isännänkuja 2:n perustukset ja piha vettyvät.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 10	Vastustaa kaavamuutosta, hanke on täysin sopimaton ko. paikalle. Vantaanlaaksontien liikenne on jo nyt ruuhkaista. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 11 (13 hlöä)	Asemakaavamuutos tulee hylätä. Alueelle ei jää riittävästi puistoja. Alueen ruuhkat, liikenteen päästöt ja muut häiriöt lisääntyvät. Tontti on mahdollinen halavasepikän sekä liito-oravan elinympäristö. Ympäristöselvitykset, taloudellisten vaikutusten arviointi, esitetyt liikennejärjestelyt eivät ole riittäviä. Liikenneselvitys ja meluselvitys ovat puutteellisia. Yöajan asiakasliikenteestä aiheutuu suurta häiriötä lähinaapurustoon.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 12 (2 hlöä)	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 13	Ei hyväksy puiston osan muuttamista kaupan tontiksi. Alueella on luontoarvoja. Tarvitaanko alueelle lisää palveluita ja riittääkö nykyisille ja uusille kaupoille asiakkaita? Liikenne ruuhkautuu entisestään. Liikennemelu lisääntyy.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 14	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 15	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 16	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 17	Ei ole hyväksyttävää lohkaista puistosta osa kaupan tontiksi. Jo alueen nykyinen melu ylittää ohjearvot. Myös rakentaminen paalutusmeluineen olisi rasittavaa. Alueen tiestöä rasittava ja yöaikainen tavaraliikenne	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä

	meluineen lisääntyisi. Alueen nykyinen kauppa ei pysty kilpailemaan uuden kaupan kanssa.	on täsmennetty.
Muistuttaja 18	Alueen nykyiset kaupan palvelut ovat riittävät eikä uusia tarvita. Liikennemelua on jo nykyisellään tarpeeksi.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 19	Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, lisää melua ja valosaastetta yöllä. Tontiksi muutettava puisto on käytössä viheralueena. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.
Muistuttaja 20	Alueelle ei haluta lisää häiriöitä ja melua. Alueelle ei tarvita uutta kauppaa.	Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 1

Muistutus:

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 29.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupunki
Kirjaamo
Asematie 7
01300 Vantaa

MUISTUTUS 1.5.2018

Asemakaavan muutos 002320 sekä tonttijakoehdotus, Vantaanlaaksontie 34

Minä allekirjoittaja esitän nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa, oikeusvaikutuksellisessa asemakaavassa merkitty puistoalueeksi. Voimassaolevan asemakaavan, johon on merkitty puistoalue, muuttaminen täysin muuhun tarkoitukseen, edellyttää yleiskaavan tai ainakin osayleiskaavan uudelleentekemistä ao. alueen osalta. Yleiskaavan merkintöjen muuttaminen pelkällä asemakaavatyöllä on yleiskaavan periaatteiden vastainen, sillä yleiskaavassa määritellään puistoalueet, keskustatoimintojen alueet, palvelukeskusten alueet, jne. Näiden perusteet tässä asemakaavatyössä muuttuvat täysin ilman uuden yleiskaavan tekemistä.
Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta. Tähän samaiseen yleiskaavaan on merkitty keskustatoimintojen alakeskus, joka koskee ja mahdollistaa myös liikerakentamisen, täysin eri paikkaan, kuin tälle puistoalueelle. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-alueiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Koska palveluverkkoselvityksessäkin selvästi osoitetaan että tulevat muutostarpeet olemassa oleviin käyttötarkoitusten muutoksiin kohdistuu Kaivokselan työpaikka-alueelle, niin myös liikerakentaminen ja mm päivittäistavarakaupan rakentaminen tulee kohdistaa sille alueelle, minne on tulossa lisää asutusta. Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.
Nykyiselle, Vantaanlaakson alueelle ei ole tulossa mitään merkittävää asuntorakentamista tulevaisuudessakaan. Alueella on jo nyt toimiva lähipalvelukeskus, jossa on myös päivittäistavarakauppa, samoin pizzeria, kuntosali, parturikampaamo, sähköasennusliike, maustekauppa, Vantaanlaakson seurankuntatilat.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

Kunnalla on kaavamonopoli eli ilman Kunnan lupaa tai kaavaa on käytännössä mahdoton perustaa uutta, esimerkiksi päivittäistavarakauppaa. Samalla kun Kunnalla on ns. kaavamonopoli, heillä on myös velvollisuus ja vastuu huolehtia ja turvata olevan liiketoiminnan jatkuvuus. Nyt suunniteltu uusi päivittäistavarakauppa on kokonaispinta-alaltaan noin 2.800m2. Vantaanlaakson ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan kokonaispinta-ala on 400m2. Uuden päivittäistavarakaupan tuleminen samalle markkina-alueelle selvästi isomman kokoluokan myymälällä, tulee johtamaan todennäköisesti nykyisen ostoskeskuksen päivittäistavarakaupan loppumiseen tai ainakin merkittävään supistumiseen ja kannattamattomaan liiketoimintaan. Uuden myymälän vähittäismyyntitavoitteet ovat ainakin 8.000.000€ vuositasolla. Tämä osaltaan voi johtaa myös Vantaanlaakson nykyisen ostoskeskuksen muiden palveluiden surkastusmiseen ja katoamiseen. Tämä edellyttäisi uuden kaupan välittömään läheisyyteen noin 2000-3000 uutta asukasta. Uutta asutusta ei ole odotettavissa tai osoitettu Kaupungin teettämässä palveluverkkoselvityksen asukasluvun kasvussa tälle alueelle, vaan Kaivokselan teollisuusalueelle, jota ehdotetaan muutettavaksi tulevaisuudessa asunto-alueeksi. Tälle alueelle on luontevaa osoittaa myös uusia kaupan eli myös päivittäistavarakaupan yksiköitä.

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;

laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Jos uuden kaupan sijoittuminen kaikesta huolimatta sallitaan nykyiselle puistoalueelle, tulee kaikki edellä mainitut liikennejärjestelyt ja meluaidat olla rakennettu ja toteutettu, ennen kuin kauppaa saa avata. Tämä asia tulee selvästi kirjoittaa niin kaavamääräyksiin kuin mahdolliseen kauppakirjaan.

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella. Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle. Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.
"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja

lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta ilta- ja yöajan meluun. Myöhäisen illan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lähiasukkaille.
Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat. Kauppa voi, niin halutessaan, pitää ovet auki vuorokauden ympäri. Kauppa aiheuttaa myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.
Samoin kaupan tarvitsema logistiikka hoidetaan yleensä yöaikaan ja on aivan selvää että uuden kaupan takaovella käy useampi kuin yksi jakeluauto vuorokaudessa, yleisesti myös yöaikaan.
Jakeluautoissa on pakolliset peruutushälytykset eli läpitunkeva peruutuksen piipitys tulee kuulumaan kauas asuntoalueelle, asuntojen sisälle, varsinkin yöaikaan ja aikaisin aamulla, kun muuta taustamelua ei ole.
Edellä mainituin perusteluin esitän että Vantaan kaupunki pysäyttää asemakaavatyön, jolla ollaan osoittamassa uudelle päivittäistavarakaupalle tiloja nykyisen, lainvoimaisen asemakaavan osoittamalle puistoalueelle.

Pyydän kirjallista vastausta muistutukseen, postitse osoitteeseen:

K-market Naapuri
osoite

Vastine:
Asemakaavamuutosta nro 002320 koskevien muistutusten toimittamiselle on asetettu määräaika 18.4.–17.5.2018. Siitä on ilmoitettu kaupungin virallisella kuulutuksella 18.4.2018. Muistutus on toimitettava kunnalle ennen nähtävänäoloajan päättymistä (MRA 895/1999, 27 §). K-market Naapurin muistutus on toimitettu kirjaamoon 29.5.2018, mikä on muistutuksille asetetun määräajan 17.5.2018 jälkeen. Muistutuksessa esitettyjä asioita ei siten oteta käsiteltäväksi.

Tarkistukset:
–

NRO 2

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.

Olen asianosainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä (Isännänkuja 4). Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.

En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle. Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen.Tarvitaanko alueelle oikeasti lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?

Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, mutta tuskin pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Epäilen että Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omilla asuinalueillaan jo paremmat kauppapalvelut (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko oikeasti, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon, jossa on parempi valikoima palveluita.

Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa, että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Alueelta on jo aikaisemmin lopettanut R-kioski kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat ja kilpailu viereisen K-marketin kanssa kasvoi. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita, vaikka R-kioskissa oli alueen ainoa postin palvelupiste. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Asioidessani tuossa kaupassa säännöllisesti näyttäisi, että tilanne on huonontunut tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa?

Onko kaavoituksessa otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja (myös talvisin). Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnon monimuotoisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Alueella on nähty maamyyrä (joka on suojeltu), kettu, paljon eri lintulajeja jne. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Vaikka alue onkin liian pieni ollakseen luonnonsuojelullisesti merkittävä, on erilaisten luontotyyppien varaaminen virkistyskäyttöön silti tärkeää. Muut lähialueella olevat metsälaikut ovat mäntyvoittoista sekametsää ja tämä on oikeastaan ainoa lehtomainen alue. On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän estäisi liikenteen melua ja saasteita.

Vaikuttaa siltä että Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka

on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevaa kaavamääräystä on vielä täsmennetty lisäyksellä: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä edellyttävät. Siihen liittyen on asemakaavan nähtävänäolon jälkeen Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 3

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, rusakkosuku on asunut metsässä yli 30 vuotta, sini- ja valkovuokot täyttävät puiston keväisin, ym. Kaikki tämä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää ja antaa voimia nykymaailman kiireisiin, myös minun, sillä puisto on jokapäiväinen maisemani.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Kauppatontin pohjoisrajalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Rusakko on yleinen asuinalueilla. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin-em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos

edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 4

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Haluan tehdä muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perusteluina esitän seuraavaa:

1. Vantaanlaaksotien on jo nyt vilkkaasti liikennöity pientaloalueella. Kaupalle liittymä jouduttaisiin tekemään pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä.
2. Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä.
3. Kaupasta aiheutuu merkittävä valaistus, joka vähentää lähialueen taloyhtiöiden viihtyvyyttä.
4. Vantaanlaaksossa on jo päivittäistavarakauppa varta vasten kauppatilaksi suunnitellussa kiinteistössä. Lidl ei ole päivittäistavarakauppa, vaan vetää asiakkaita ympäristöstä. Miksi pientaloasukkaiden liikenneturvallisuus ja viihtyvyys Vantaanlaaksossa täytyy vaarantaa muualta tulevien asiakkaiden takia? Ja miksi rakentaa uusi kaupparakennus, kun parinsadan metrin päässä on jo kiinteistö olemassa?
5. Alue on puistoa, pieni viheralue, joka osaltaan puustolla vaimentaa pölyä ja melua ympäristöstä. Alue on käytössä koiranulkoiluttamisessa ja lasten leikkipaikkana.
6. Pientaloalueella asuvilla perheillä on auto ja kaupassa käydään lähellä olevissa ostoskeskuksissa Jumbossa, Myyrmäessä ja nyt on Kivistöönkin suunnitteilla ostoskeskus
7. Tontin rakentaminen kaupaksi lisää lähitaloyhtiöiden pihoilla läpikulkua, joka osaltaan lisää roskaamista ja ilkivaltaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Katualueille asemakaavassa

osoitettujen tilavarausten puitteissa voidaan toteuttaa eri liikennemuotojen kannalta turvallinen kiertoliittymä. Katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Mahdollisiin onnettomuuksiin kiertoliittymässä vaikuttaa erityisesti se, miten liikenteen eri osapuolet huomioivat toisensa ja noudattavat liikennesääntöjä, liikennemerkkejä, suojatiesääntöjä yms.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 5

Muistutus:

Aihe: Valitus Vantaanlaakson puistoalueen muuttamisesta Lidl-kaupaksi

Hei,

Vantaanlaakson Koukkuniityn puistoalueelle on tulossa Lidl-kauppa. Asumme perheeni kanssa aivan kyseisen tontin vieressä emmekä voi hyväksyä että tontille tulee kauppa. Alueen meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot ja jos puut poistetaan meluhaitat lisääntyvät. Samoin liikenneturvallisuus vaarantuu erityisesti lasten osalta sillä tontti on niin pieni ettei siihen saa kunnon liittymäkaistaa rakennettua. Alueella asuu paljon lapsiperheitä. Meillä on hyvä kauppa K-Market ihan lähellä ja alle km päässä kauppakeskus. Lisäksi Kaivokselassa Lidl ja Myyrmäessä paljon kauppapalveluita. Jos Lidl tulee ei K-Market pysty kilpailemaan ja se poistuu täältä. Samalla alueelle tulee lisää liikennettä (Lidliin tullaan kaukaa) jolloin liikenne ruuhkautuu pahasti kunnon kaistojen ja väylien puutteessa, samoin meluhaitat yhä vain kasvavat sietämättömiksi. Ei liene järkevää investoida uuteen kauppaan jos jatkossakin on vain yksi kauppa kun Lidl vie asiakkaat. Kauppapaikka taasen jäisi tyhjilleen kun K-Market poistuisi. Emme kaipaa Vantaanlaaksoon uutta kauppaa sillä lähialueella on erittäin hyvät kauppapalvelut monipuolisesti. Tämä hanke lisää merkittävästi alueen tyytymättömyyttä, melua, ilkivaltaa, valosaastetta, liikennepäätöjä, liikenneruuhkia sekä liikenneonnettomuuksia eikä edes lisää Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa loppujen lopuksi. Asukkaana asia on meille tärkeä. Pyydämme luopukaa hankkeesta.

Vanha Nurmijärventiellä on ollut joskus bensa-asema mutta se on kai lakkautettu tarpeettomana jo kauan sitten (?). Voisiko ennemmin tätä tonttia ajatella hyödynnettävän mikäli alueelle halutaan lisätä kauppapalveluita? Tällöin kyseessä voisi olla pieni lähikauppa joka olisi "samalla viivalla" K-Marketin kanssa niin ettei K-Market katoaisi. Isoihin kauppoihin täältä yleensä lähdetään autolla hakemaan viikon ruoat, näin yleistyksenä.

Pyydän saisinko vastauksen tähän viestiin?

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Muistutuksessa vaihtoehtoiseksi sijaintipaikaksi ehdotetulla Vanhan Nurmijärventien tontilla muistuttaja ilmeisesti tarkoittaa 2000-luvun alkuun saakka Kehä III:n eteläpuolella Vantaankosken viilatehtaan lähistöllä ollutta huoltoasemaa. Kyseinen paikka olisi pieni, irti asutuksesta ja nyt asemakaavoitettavaan tonttiin verrattuna liikenteellisesti ja asiakasvirtojen

suhteen heikommin saavutettavissa. Se on myös valtion omistamaa liikennealuetta. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot ja ne mahtuvat asemakaavassa varatuille Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien katualueille. Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Tarkistukset:

Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 6

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä seuraavista syistä:

Liikenteen ylikuormitus

- Risteysalueen välittömässä läheisyydessä on omakotiasutusta, jota ulkopuolinen liikenne tulee lisääntyvästi häiritsemään. Liikenne ruuhkautuu jo nykyisellään asutuksen sisääntuloväylillä ja kasvattaa näin ympäristön saasteriskiä.
- Vantaanlaaksontie – Martinlaakson tie on jo tällä hetkellä ylikuormitettu, koska liikenne ohjautuu aiheettomasti Vantaanlaaksontielle viereisten pääväylien sijasta.
- Alueella on jo nykyisellään riittävästi erilaista melua (tieväylät, lentoliikenne)
- Suunniteltu pt-kauppa tuo risteysalueelle myös raskasta, tiestöä rasittavaa tavaraliikennettä.
- Aikaisempien yhteydenottojen perusteella tiedämme, että Vantaan kaupunkisuunnittelussa tunnetaan Vantaanlaaksontien tarpeettomaan läpikulkuliikenteeseen ja kuormitukseen liittyvät ongelmat.

Turvallisuushaitat

- Muutos lisäisi ratkaisevasti muualta tulevan liikenteen määrää.
- Pt-kaupan sijoittaminen Vantaanlaakson liityntärampin, välittömästi siihen liittyvän kiertoliittymän ja ylikuormitetun Vantaanlaaksontien väliin aiheuttaa exponentiaalisesti kasvavan onnettomuusriskin sekä jalankululle että henkilöauto- ja bussiliikenteelle. Liikenteen kasvaessa vastuu vaarasta ja Vantaanlaaksontien ylinopeuksista jää yhä enemmän asukkaille.

Maisemalliset tekijät

- Muutos poistaisi nykyisessä kaavassa Vantaanlaaksontien eteläkärjen suojametsäksi tarkoitetun viheralueen, jolla on nykyisellään alueen kannalta suuri merkitys. Puistoalue on mm. erittäin monimuotoinen lintujen pesimäalue, mikä rikastuttaa alueen asukkaiden elämää.

Palvelujen lisääntyminen

- Kaavamuutoksen mukaan tontille rakennettava kauppa parantaa selvästi pt-kaupan saatavuutta ja saavutettavuutta. Tiedossa ei ole, että alueen asukkaat kaipaisivat lisää pt-kaupan palveluita juuri suunnitellulle tontille. Meillä on hyvä lähikauppa Naapurikujalla, keskisuuri ostari Martinlaaksossa, kaksi kilpailevaa markettia Kaivokselassa sekä isot kauppakeskukset Myyrmanni, Jumbo ja Kaari kohtuullisen ajomatkan päässä.
- Asutuksen välittömään läheisyyteen tulevaa kauppaa ei ole kaiken edellä kerrotun perusteella syytä sijoittaa näin pienelle Koukkuniityn alueelle.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Kauppa mahtuu tontille hyvin. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”* Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja*

turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 7

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Olen asian osainen, koska asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Pitkäaikaisena vakioasiakkaana, omien havaintojeni perusteella, siellä asioidessani näyttäisi, että tilanne on huonontunut huomattavasti tuon selvityksen jälkeen. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. Olen nähnyt siellä kontiaisen (joka on suojeltu), ketun, paljon eri lintulajeja jne. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden

kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa.

Kaava-alue on entistä peltoa. Kontiainen (aiemmin maamyyrä) on rauhoitettu, mutta sen esiintymistä ei ole tarpeen selvittää, koska laji ei ole uhanalainen ja sille soveltuvia elinympäristöjä on runsaasti viereisillä viher- ja pientaloalueilla (ennakkotapaus kaavassa 511900 Lustikulla, HHO 15.5.2007, KHO 25.4.2008). Kettu on yleinen. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ” *Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 8

Muistutus:

Emme todellakaan halua kauppaa naapuriimme.pakokaasun määrä jo nyt on aivan mahdoton johtuen Hämeenlinnan sekä vantaanlaakson hiestä.vantaanlaakson tiellä autot seisovat jonossa jo nyt aamuin sekä illoin.meillä on jo hyvä kauppa alueella joten uutta emme tarvitse.

Vastine:
Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Uudelle kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 9

Muistutus:

Vantaan kaupunkisuunnittelu / Asemakaavamuutosehdotus nro 002320

Tausta Asemakaavamuutos nro 002320 :n tarkoituksena on myydä tontti Lidlille perustettavaa päivittäistavarakauppaa varten. Asunto-osakeyhtiö Rian-Salpa rajoittuu välittömästi kyseiseen tonttiin, joten haluan yhtiön osakkaana muistuttaa kaavasta.

Esitän hankkeen hylkäämistä/uudelleen tarkastelua seuraavista syistä:

Hulevedet

- Jo tällä hetkellä Isännänkuja 2 B alue on useasti korkean veden ympäröimänä. Pelkona on, että teidän suunnitelmanne ei ole riittävä HULE-vesien osalta, jolloin B talon perustukset kastuvat ja piha-alue muutenkin vesittyy.
- Kuka on vastuussa, jos näin käy?

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppatontin pohjoisreunan ja Asunto Oy Rian-Salpan tontin väliin jää vähimmillään noin 34 m levyinen vyöhyke Koukkuniityn puistoa. rakennetaan meluaita ja tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että kauppatontin pohjoisrajalle huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti, jolloin rakentamisen aiheuttama hulevesimäärän lisäys viivytetään tontilla eikä rakentaminen lisää ojien tulvimista ja alueen vettymistä.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 10

Muistutus:

Tervehdys,

Asiani koskee kaavamuutosta (Asemakaavamuutos nro 002320), jonka seurauksena Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenneympyrän kohdalle lähistölle, Koukkuniityn puistoon, on tulossa LIDL. Hanke on täysin sopimaton ko. paikalle ja vastustan kaavamuutosta.

Asumme Vantaanlaaksossa ja saimme eri lähteistä viime vuonna tietää, että läheiseen Koukkupuistoon suunnitellaan asemakaavan muutosta, jolla puistoalue muutettaisiin päivittäistavarakaupan paikaksi. Myöhemmin kävi ilmi, että puistotontti aiotaan myydä Lidlille, joka rakentaa siihen ison kaupan parkkipaikkoineen ja lastauslaitureineen. Kaupunki perustelee sitä sillä, että tällä tavoin lisätään Vantaanlaakson kauppapalvelutarjontaa. Perustelu on älytön; 1½ kilometrin säteellä on viisi (!) päivittäistavarakauppaa, joten niitä ei todellakaan täällä kaivata lisää.

Kaupan paikka tulisi olemaan todella ongelmallinen liikenteen kannalta. Jo nyt Vantaaanlaaksontien kautta kulkeva läpikulkuliikenne on todella vilkasta ja ruuhka-aikoina liikenne jonoutuu. Kaupan parkkipaikalle ajo tulisi käymään Vantaanlaaksontien puolelta, joka on todella ahdas paikka. Mielenkiintoista on, että n. 10 vuotta sitten samalla paikalle aiottiin ABC-liikennemyymälää. Silloin lähialueen taloyhtiöiden voimakkaan vastustuksen vuoksi ajatus hylättiin. Meidän asukkaiden perustelut olivat tuolloin aivan samat kuin nytkin.

Vantaan kaupungin kaavoitusosasto järjesti asian tiimoilta asukastilaisuuden 16.1. Kivimäen koululla, paikalla oli kaavoitusosastolta kaksi ihmistä ja Lidlin edustaja. Myös asukkaita oli paljon paikalla. Vantaan kaavoitusosaston edustaja aloitti tilaisuuden toteamalla, että "tämä nyt on tällainen tiedotustilaisuus, jossa käydään hankkeen pääpiirteet läpi...". Näin tehtiin, jonka jälkeen alkoi keskustelu. Kaikki paikallaolijat vastustivat voimakkaasti kauppaprojektia nimenomaan paikan ahtauden ja lisääntyvän liikennekaaoksen takia. Todettiin myös, että kauppapalveluihin ollaan täysin tyytyväisiä, lisää ei todellakaan tarvita.

Vantaan edustajat olivat kovin puolustuskannalla tämän projektin puolesta, vaikka heidän perustelunsa toinen toisensa jälkeen tyrmättiin. Myös kaupungin edustajat myönsivät, että "Vantaanlaaksontien liikennemäärät ovat jo nyt äärirajoilla". Kaupungin edustajat myös myönsivät, että heille suoraan tullut palaute ko. hankkeesta "on ollut pääosin negatiivista" (tarkemmin sanottuna he olivat saaneet yhden positiivisen palautteen, ja sekin oli tullut kaupungin virkamieheltä).

En ymmärrä miksi kaupunki ajaa niin epäilyttävän innokkaasti tätä hanketta. Miksi tämä hanke etenee vääjäämättömästi huolimatta siitä, että alueen asukkaat yksimielisesti sitä vastustavat? Vai onko näin, että jollain alueilla asukkaita kuunnellaan ja jollain alueilla taas muutos- ja kehityshankkeet jyrätään läpi asukkaista piittaamatta?

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan

pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin samansuuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Mm. Lidl:n tonttiliittymään on liikenneselvityksessä esitetty toteutettavan kääntymiskaista. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Asemakaavamuutoksen tilavaraukset katu- ja liikenneverkoille mahdollistavat turvallisten liikennejärjestelyjen toteuttamisen. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 11

Muistutus:

Muistutus

Me allekirjoittaneet vaadimme nähtävillä olevaa asemakaavan muutosta Koukkupuiston puistoalueen eteläosan muuttamiseksi päivittäistavarakaupan käyttöön hylättäväksi.

Alue on voimassa olevassa yleiskaavassa matalaa ja tiivistä asuinaluetta, johon on merkitty keskustatoimintojen alakeskus. Asemakaavan aiottu muutos on yleiskaavan vastainen ja lisäksi keskustatoimintojen alakeskus on jo olemassa. Laaja palvelutarjonta Martinlaaksossa, Myyrmäessä ja Kaivokselassa on jo nykyisellään kohtuullisen etäisyyden päässä. Olemassa olevat lähialueen palvelut ovat lisäksi saavutettavissa helposti käyttäen julkista ja kevyttä liikennettä.

MRL 54 §
Asemakaavan sisältövaatimukset

"Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Jos asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon myös mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään"

Kaavoitettava alue on nykyisessä asemakaavassa puistoaluetta. MRL 54 § mukaan kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja ja muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Alueen kaavoittaminen kauppapalveluita varten on siksi MRL 54 § vastainen.

MRL 58 §
Asemakaavan oikeusvaikutukset

"Rakennusta ei saa rakentaa vastoin asemakaavaa (rakentamisrajoitus). Muiden ympäristön muutostoimenpiteiden kohdalla asemakaava on otettava huomioon siten kuin jäljempänä säädetään.

Asemakaava-alueelle ei saa sijoittaa toimintoja, jotka aiheuttavat haittaa kaavassa osoitetulle muiden alueiden käytölle. Asemakaava-alueelle ei saa myöskään sijoittaa toimintoja, jotka ovat haitallisten tai häiriöitä aiheuttavien ympäristövaikutusten estämistä tai rajoittamista koskevien asemakaavamääräysten vastaisia."

Maankäytön muutos olisi myös MRL 58 § vastainen, koska alueen muuttaminen päivittäistavarakaupan käyttöön lisäisi lähialueen jo nyt ajoittain ruuhkaista liikennettä, liikenteen päästöjä sekä muita häiriöitä alueen asukkaille. Martinlaaksontien varrella kulkeva kevyen liikenteen väylä on alueen lapsille tärkeä yhteys muun muassa Kivimäen koulun suuntaan. Lisääntyvä liikenne alueella päivittäistavarakaupan myötä lisäisi vaarallisuutta alueen koululaisten koulumatkalla.

Mielestämme aluetta tulisi kehittää nykyisen asemakaavan mukaisesti palvelemaan lähialueen asukkaiden virkistyskäyttöä. Hämeenlinnan väylälle tullaan rakentamaan meluesteet, jolloin nykyisen liikennemelun 60...70 dB taso saataisiin alennettua virkistysaluekäyttöön soveltuvaksi (55 dB). Aluetta tulisi kehittää virkistysalueena perkaamalla ja kunnostamalla metsittynyttä aluetta. Alueen raitistoa tulisi kehittää nykyistä houkuttelevammaksi ja viihtyisämmäksi. Toimivan meluntorjunnan myötä alueen voisi vaihtoehtoisesti kaavoittaa esimerkiksi asuinkäyttöön.

Kaavaselostus

Kaavaselostuksen sivu 11, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Valtioneuvoston päätöksessä 993/1992 on annettu yleiset ohjearvot ulkoalueiden ja sisätilojen melun enimmäistasoista. Taajamissa olevia virkistysalueita koskevat ohjearvot ovat päiväajalle LAeq,7-22? 55 dB(A) ja yöajalle LAeq,22-7? 50 dB(A). Virkistysalueiden päivä- sekä yömelun ohjearvot ylittyvät jo nykyisen tieliikenteen johdosta koko Koukkuniityn puiston alueella eikä se ilman meluesteitä sovellu kumoutuvan asemakaavan mukaiseen virkistysaluekäyttöön."

Hämeenlinnan väylälle, Martinlaakson eritasoliittymän kohdalle on valmistumassa kehittämisselvitys, jonka lisäksi Uudenmaan ELY-keskus aikoo käynnistää osuuden tiesuunnitelman mahdollisimman pian. Selvityksessä Hämeenlinnan väylälle esitetään rakennettavaksi meluesteet. Meluesteet parantavat huomattavasti alueen edellytyksiä virkistyskäyttöön voimassa olevan yleis- ja asemakaavan mukaisesti. Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien aiheuttamaa melua voidaan myös torjua meluestein Vantaan kaupungin toimesta.

Kaavaselostuksen sivu 18, kohta Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet:
"Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 mukaan vantaalaisten määrän ja ostovoiman kasvu vaatii lisää liiketiloja. Maankäytön muutostarpeet ovat lisäämässä painetta muuttaa mm. Vantaanlaaksontiehen tukeutuva Hämeenlinnanväylän itäpuoleinen Kaivoksela työpaikka-alueesta asuntovaltaiseksi alueeksi."

Tämä asuinalueeksi muutettava alue olisi huomattavasti parempi sijoituspaikka päivittäistavarakaupalle. Aluetta kaavoitettaessa voisi aiottua paikkaa paremmin ottaa huomioon mm. päivittäistavarakaupan liikenteelliset tarpeet.

Kaavaselostuksen sivu 23, kohta Kaavan vaikutukset:
"Kaavamuutosta laadittaessa on tarkasteltu uuden päivittäistavarakaupan hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista. Kaavamuutosta varten on laadittu selvitykset liikenteestä, liikennemelusta sekä hulevesien hallinasta. "

MRA 1 §:
*"**Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa***
Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 9 §:ssä tarkoitettuja kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat

seikat. Selvitysten on annettava riittävät tiedot, jotta voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen merkittävät välittömät ja välilliset vaikutukset:
1) ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
2) maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
3) kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
4) alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
5) kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
6) elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen."

Kaavamuutosta varten ei ole laadittu välttämätöntä ympäristöselvitystä. Alueen välittömässä läheisyydessä on äärimmäisen harvinaisen halavasepikän esiintymispaikka. Aiottu päivittäistavarakaupan tontti on mm. puustoltaan ja muilta ominaisuuksiltaan halavasepikän potentiaalinen esiintymispaikka, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Kaavamuutosalueesta noin 500 metrin etäisyydellä sekä etelään, että pohjoiseen sijaitsee liito-oravien käyttämät reitit Hämeenlinnan väylän ylitykseen. Aiottu tontti saattaa olla liito-oravien ruokailupaikka tai kulkureitti, jonka tontin rakentaminen tuhoaisi kokonaan.
Lisäksi kaavamuutoksen vaikutukset lähialueen asukkaiden elinoloihin ja elinympäristöön ovat kiistatta negatiiviset.

Kaavaselostuksen sivut 24 ja 25, kohta Palvelut ja työpaikat:
"Kaavamuutoksen myötä Vantaanlaakson asuntoalueen työpaikkaomavaraisuus lisääntyy. Vuonna 2015 laaditun Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen ja suunnitelman 2040 mukaan Vantaan asukasmäärän on ennustettu kasvavan vuodesta 2015 noin 50 000 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä ja olevan tuolloin noin 260 000. Vantaan väestöennusteen 2017 mukaan Myyrmäen suuralueen väkiluku kasvaa vuosina 2017-2027 yhteensä noin 6 800 asukkaalla. Vantaalaisten ostovoiman on päivittäistavarakaupan osalta ennustettu kasvavan vuosittain 1 % eli 455 miljoonaa euroa vuoteen 2040 mennessä. Myös työpaikkojen määrän kasvu Vantaalla lisää kaupallisten palveluiden tarvetta. Päivittäistavarakaupan liiketilan lisätilatarpeen on Myyrmäen suuralueella ilman ostovoiman siirtymiä arvioitu vuoteen 2040 mennessä olevan yhteensä 15 700 k-m2. Kaavamuutoksen mukainen päivittäistavarakauppa vastaa osaltaan ko. lisätilatarpeeseen."

Päivittäistavarakaupan vaikutus työpaikkaomavaraisuuteen on merkityksettömän pieni etenkin aiotun toimijan konseptin mukaan.
Aiottu liikepaikka ei vastaa laajentuvan Myyrmäen ja Martinlaakson palvelutarpeeseen. Kyseisten alueiden asukkaiden asiointimatkat suuntautuvat hyvin suurella todennäköisyydellä toisaalle.

Kaavaselostuksen sivut 25 ja 26, kohtaTaloudelliset vaikutukset:
"Uuden kaupan tontin luoteiskulmassa sijaitseva noin 40 m pituinen osuus Koukkuniityn puistossa sijaitsevasta avo-ojasta on siirrettävä aavistuksen verran lännemmäksi. Mikäli tontti halutaan liittää kaukolämpöverkostoon, sinne on rakennettava maanalainen kaukolämpöputki. Uutta tonttia lähin kaukolämmön putkiverkosto sijaitsee Isännänkujalla. Kaavamuutosta varten Ramboll Finland Oy:n laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että Vantaanlaaksontielle tarvitaan eteläsuunnasta oma ryhmittymiskaista kaupan tonttiliittymää varten. Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista. Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi.
Vantaan kaupunki vastaa edellä mainittujen yhdyskuntateknisten putki- ja liikenneverkostojen yms.

toteuttamisen kustannuksista, joita katetaan mm. tontin myynnistä Lidl Suomi Ky:lle saatavalla tulolla sekä kiinteistöstä kaupungille maksettavilla kiinteistöveroilla yms.
Hankkeen katsotaan pitkällä aikavälillä olevan kaupungille taloudellisesti kannattava."

Selostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Riittämättömyys johtuu mm. liikenneselvityksessä olevista virheistä ja puutteista, joista tarkemmin jäljempänä tässä muistutuksessa.
Mihin perustuu oletus, että hanke olisi edes pitkällä aikavälillä taloudellisesti kannattava? Oletusta tukevan taloudellisen selvityksen tulisi olla kaavaselostuksen liitteenä. Vai perustuuko oletus vain ns. "hihasta vedettyyn arvioon"?

Kaavaselostuksen sivut 26 ja 27, kohta: Liikenne:
Liikenneselvitys, johon kaavaselostuksessa viitataan, on laadittu puutteellisesti ja virheellisesti. Selvityksessä ei ole lainkaan tarkasteltu aamun huipputunnin liikennettä (AHT). Aamun huipputuntiin perustuva tarkastelu tulee tehdä illan huipputuntiliikennetarkastelun lisäksi, sillä aamun liikenne suuntautuu osin eri suuntaan kuin illan liikenne. Kaupan liikenteellä aamun huipputunnin liikenteen sujuvuuteen ei liene kovin suurta merkitystä, mutta esitetyllä liikennevalo-ohjauksella on erittäin suuri merkitys liikenteen sujuvuuteen myös aamulla.
Liikenneselvityksestä puuttuu laajempi verkostollinen selvitys, jolla pystytään tarkastelemaan esitetyn valo-ohjauksen vaikutusta esim. koko Martinlaaksontien liikennevirran ja asuntokatujen Martinlaaksontielle liittymisen sujuvuuteen.
Valo-ohjauksen vaikutus Hämeenlinnan väylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen sujuvuuteen on tarkasteltava. Valo-ohjaus Martinlaaksontielle hankaloittaisi merkittävästi rampista vasemmalle Martinlaaksontielle kääntyvän liikenteen sujuvuutta.
Liikenneselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu joukkoliikennettä, eikä varsinkaan Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä olevien linja-autopysäkkien vaikutusta liikenteen sujuvuuteen. Linja-auton poistuminen pysäkiltä aiheuttaa suuren häiriön liikennevirtaan.
Liikenneselvityksessä ei myöskään ole lainkaan huomioitu kevyen liikenteen aiheuttamia häiriöitä liikennevirtaan ylitettäessä suojateitä.
Nämä puutteet ja virheet liikenneselvityksessä osoittavat, että kaavaselostuksessa esitetyt Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettavat liikenteelliset toimenpiteet eivät ole laajuudeltaan riittävät. Valo-ohjaus tullaan tarvitsemaan ainakin myös pohjoisesta tulevaan ramppiin. Lisäksi Hämeenlinnan väylän alla sijaitsevan linja-autopysäkin liikennejärjestelyt vaativat uudelleen järjestelyä valo-ohjauksen myötä.
Valo-ohjattujen risteysten toteuttamisesta tällaiseen paikkaan tulee saada lausunnot vähintään HSL:ltä sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.
Liikenneselvityksen liitteenä olevassa modulirekan ajouratarkastelussa (piirustusnumero LS-03-02) esitetään rekan kääntyminen oikealle Vantaanlaaksontielle käyttäen vasenta ajorataa. Tämä ei ole hyväksyttävä ratkaisu liikenneturvallisuuden kannalta, ellei rekan poistuessa järjestetä liikenteen ohjausta tontille tulevaa liikennettä varten.

Kaavaselostuksen sivu 27, kohta Vesihuolto:
"Kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoon, joten kaavaa varten ei ole tarvetta laajentaa vesihuoltoverkostoa. Puiston avo-ojaverkostoa täytyy muokata siten, että puiston hulevedet ohjautuvat jatkossa kokonaisuudessaan Hämeenlinnanväylän alittaviin hulevesiviemäreihin, koska yhteys uuden kaupan tontin halki Vantaanlaaksontien hulevesiviemäriin katkeaa kaavamuutoksen myötä. Tontin luoteisnurkalla oja siirretään kulkemaan puiston puolella."

Hämeenlinnan väylän alittaa jo rakennettu betoninen, halkaisijaltaan 300 mm oleva hulevesiviemäri. Puiston hulevesien johtaminen siihen ei liene mahdollista nykyisen putken kapasiteetin rajoissa.

Nykyisen hulevesiviemäriputken hyvin todennäköinen uusiminen kapasiteetiltaan suuremmaksi aiheuttaa merkittävän lisäyksen Vantaan kaupungin kustannuksella toteutettaviin yhdyskuntateknisiin toimenpiteisiin.

Kaavaselostuksen sivu 28, kohta Ympäristöhäiriöt:
"Ramboll Finland Oy on laatinut kaavamuutosta varten liikenneselvityksen sekä meluselvityksen. Kaavamuutosalueelle kulkeutuu sitä reunustavilta runsasliikenteisiltä liikenneväyliltä (Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie, Vantaanlaaksontie) melua ja pakokaasupäästöjä yms. Uuden päivittäistavarakaupan myymälän myötä lisääntyvän liikennemäärän muutokset ilmanlaatuun jäävät pieniksi."

Meluselvitys on laadittu puutteellisesti ja osin väärien lähtötietojen perusteella.
Hämeenlinnan väylän nopeusrajoitus tällä kohtaa on 80 km/h, meluselvityksessä mainittu 100 km/h. Tällä nopeuserolla jo nykyisillä liikennemäärillä on suuri merkitys selvityksessä kuvattuun liikennemeluun.
Meluselvityksessä on täysin jätetty huomiotta lähitulevaisuudessa Hämeenlinnan väylän kehittämisen yhteydessä toteutettavien meluesteiden vaikutus liikennemeluun alueella.
Koukkupuiston merkitys virkistyskäytössä parantuu huomattavasti näiden meluesteiden ansiosta, jota Vantaan kaupunki voisi vielä lisätä toteuttamalla meluesteet Martinlaaksontielle ja Vantaanlaaksontielle.
Meluselvityksessä tulee tarkastella mikä osa liikennemelusta aiheutuu Hämeenlinnan väylästä ja mikä osa katuliikenteestä.

"Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melun keskiäänitasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB. Yleisen käsityksen mukaan 2-3 dB muutos keskiäänitasossa on hyvissä olosuhteissa ja ilman häiritsevää muuta taustamelua pääsääntöisesti korvakuulolla havaittavissa. Kaupan lastauspihalla käy yöaikana (klo 22-7) yksi kuorma-auto. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso jää kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmillä asuinkiinteistöillä alle 45 dB, eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Kaupan ja sen toimintojen vaikutus yömelun keskiäänitasoihin alueen asuinkiinteistöillä on muu tie- ja katuliikenne huomioiden likipitäen olematon."

Meluselvityksessä ei ole lainkaan huomioitu asiakasliikenteen vaikutusta yöajan meluun. Yöajan asiakasliikenteen ja asiakkaiden aiheuttama lisäys meluun aiheuttaa suurta häiriöitä lahiasukkaille. Kauppojen aukioloajat ovat nykyisen lainsäädännön puitteissa vapaat, joten kauppa aiheuttanee myös yöllistä asiakasliikennettä, mikäli hanke toteutuu.

Vastine:
Vantaanlaaksoon on yleiskaavassa osoitettu keskustatoimintojen alakeskus pienellä c-merkinnällä ©. Se on lähipalvelujen keskus, jonne saa sijoittaa merkitykseltään paikallisia päivittäistavaramyymälöitä. Alakeskus sisältää sekä kaupalliset että julkiset palvelut. Yleiskaava ohjaa maankäyttöä yleispiirteisesti. Yleiskaavan ohjausvaikutuksen kannalta oleellista ei ole se, missä em. lähipalvelujen keskus asuinalueella tarkasti sijaitsee vaan nimenomaan se, että Vantaanlaakso alueena ja kaupunginosana on ko. alakeskus. MRL:n sekä kaupan sijoittumista ohjaavan muun säännöstön yms. perusteella vähittäiskaupan suuryksiköitä ovat yli 4 000 k-m^2 suuruiset myymälät. Mikäli päivittäistavarakauppa on suurempi kuin 5 000 k-m^2, se muuttuu seudullisesti merkittäväksi. Uusi kauppa ja Vantaanlaakson nykyisessä liikekeskuksessa sijaitseva K-market eivät erikseen eivätkä yhdessä ylitä seudullisen merkittävyyden rajaa.

Asemakaavan tarkoituksena on kauppatontin kaavoittaminen pääkatujen kulmaukseen. Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Tämä on yleiskaavoituksen laatima yleiskaavaa tarkempi koko kaupungin kattava kaupallinen selvitys. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on Vantaan kaupungin omistuksessa ja liikenteellisesti keskeinen sekä lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kyseessä ei kuitenkaan ole vähittäiskaupan suuryksikkö.

Väestönkasvu ja työpaikkamäärän kasvu lisäävät päivittäistavarakaupan kysyntää. Nyt vireillä olevat kaupan kaavahankkeet lisäävät kaupan kilpailua, jolloin Lidillä on Länsi-Vantaalla kattavasti neljä kauppapaikkaa (Vapaala, Myyrmäki, Kaivoksela, Vantaanlaakso). Kaupan kilpailu ja palveluvalikoima, liikenneyhteyksien sujuvuus, asiointimatkojen ketjutus muiden liikkumistarpeiden kanssa yms. vaikuttavat ihmisten ostoskäyttäytymiseen, eikä asiointipaikaksi aina valita esimerkiksi lähimpänä kotia olevaa myymälää. Asiointimatkat suuntautuvat myös alueilta toisille. Tämä on huomioitu mm. Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040:ssä. Hankkeen vaikutusalueeseen kuuluu Martinlaakso, jossa on rakenteilla ja kaavoitteilla useita kerrostalo- ja työpaikkakohteita. Kaavamuutos parantaa kaupan palveluja ja kilpailua. Isompi kauppa tarjoaa kustannustehokkaasti laajemman valikoiman.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kauppatontin viereen jää yhä 8,0 hehtaarin laajuinen puisto (Koukkuniitty ja Perkiönmäki), joka on 89 % nykyisestä puistosta. Lisäksi kaupunginosassa on tiemelun suhteen hiljainen Vantaanjokeen rajoittuva laaja virkistysalue (Lounaniitty), joka on valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta (VN 5.1.1995) ja liittyy ulkoilureitein Helsingin keskuspuistoon. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Länsi-Vantaalta on tehty tuore liito-oravaselvitys 2016, jota on täydennetty 2017. Halavasepikkä ja liito-orava eivät esiinny kaava-alueella. Kuten asemakaavamuutoksen selostuksessa on todettu, halavasepikkä on erikoistunut elämään tulvivilla ja runsaasti puumaisia pajuja kasvavilla alueilla, jollainen kaupan tontiksi asemakaavoitettava alue ei ole. Kaavamuutoksen vaikutuksia selvitettäessä on otettu huomioon aluetta koskevat aikaisemmin tehdyt selvitykset sekä muut selvitysten tarpeellisuuteen vaikuttavat seikat.

Kaavamuutoksen vaikutukset on selvitetty siten, että ne antavat riittävät tiedot kaavamuutoksen toteuttamisesta.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta. Kaavaselostuksessa 19.3.2018 ja kaavan liitteissä on arvioitu osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 5.4.2017 arvioitaviksi esitetyt kaavan merkittävät vaikutukset (MRL 9 §). Kaavaselostuksessa on nähtävilläolon jälkeen täsmennetty vaikutusten arviointiosiota erityisesti taloudellisten sekä luontoon ja luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten osalta.

Vantaan kaupungilla on laaja, koko kaupunkia koskeva vuoden 2040 liikenne-ennuste. Lidl:n liikenneselvitys perustuu vuoden 2040 liikenne-ennusteeseen, johon on lisätty Lidl:n synnyttämä liikenne. Liikenneselvityksessä liikenteen toimivuustarkastelut tehdään ilta- tai aamuhuipputunnin liikennemäärillä riippuen siitä, kumpi huipputunti on suurempi. Lidl:in toimivuustarkastelussa iltahuipputunti on todettu suuremmaksi. Liikennevalot tullaan aikanaan ohjelmoimaan aamulla aamuhuipputunnin liikennemäärien ja suuntautumisen mukaan, ja illalla vastaavasti iltahuipputunnin mukaan.

Liikenneselvityksessä on tarkasteltu Hämeenlinnanväylän pohjoisesta tulevan rampin liikenteen toimivuus. Simulointien perusteella siihen on esitetty pidennettyä kääntymiskaistaa. Martinlaaksontien ja Hämeenlinnanväylän rampin liittymä on liikenneselvityksessä esitetty muutettavan liikennevalo-ohjatuksi. Muutos valo-ohjaamattomasta liittymästä valo-ohjatuksi parantaa jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden turvallisuutta.

Toimivuustarkastelussa on huomioitu linja-auton pysähtyminen pysäkille ja kevyenliikenteen suojatien ylitykset. Näiden asioiden huomioiminen kuuluu normaaliin toimivuustarkastelun tekemiseen. Liikenneselvitysraporttiin on koottu pääasiat eikä siinä ole mainittu kaikkia yksityiskohtia. Jonoutuva liikenne ei vaikuta Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymän poistumishaaroilla sijaitsevien linja-autopysäkkien toimintaan eikä toisinpäin. Saapuessaan liittymään linja-autot jonottavat muiden ajoneuvojen kanssa yhdessä. Martinlaaksontien lähin pysäkki sijaitsee kiertoliittymän ja Hämeenlinnanväylän ramppiliittymän välissä. Linja-autoilla on etuajo-oikeus poistua pysäkiltä, mikä vaikuttaa hyvin vähän muun liikenteen toimivuuteen. Mikäli Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen johtavalle rampille toteutetaan Martinlaaksontieltä idästä tulevalle liikenteelle pidennetty kääntymiskaista, linja-autopysäkin suositellaan palvelevan vain rampille suuntautuvaa linja-autoliikennettä ja ramppiliittymän jälkeinen pysäkki Martinlaaksontietä jatkavia linjoja. Liikennevalokierroissa jalankulkijan minimivihreä toteutuu, jolloin jalankulkijat pääsevät ylittämään suojatiet. Jalankulkijoiden vihreät valot on ajoitettavissa niin, etteivät ne häiritse merkittävästi suurimpia ajoneuvoliikennevirtoja.

Moduulirekan kääntyminen uuden kaupan tonttiliittymässä oikealle piirustuksessa (nro LS-03-02) esitetyllä tavalla on normaali, hyväksyttävä käytäntö.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään uuden Lidl:n myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle.

Asemakaavamuutosehdotuksesta on pyydetty lausunto ELY-keskukselta. HSL:n lausunto tullaan pyytämään myöhemmin katusuunnitelmien yhteydessä. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa*

käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla." Liikenneselvityksen mukaan tieverkko toimii, kun tarvittavat liittymäjärjestelyt toteutetaan. Kaavalla varataan maa-alueet eri käyttötarkoituksiin ja lopulliset yksityiskohtaiset liikenne-järjestelyt ratkaistaan katusuunnitelmassa.

Hulevesisuunnitelma on mitoitettu Vantaan hulevesien toimintamallin mukaisesti. Kovassa ja pitkässä rankkasateessa hulevesi viipyy tontilla ja puistossa lammikoissa. Hulevesiviemäri 300 B olisi liian pieni tällä valuma-alueella, mutta Vantaanlaaksontiellä on hulevesiviemäri 800 B ja Hämeenlinnanväylän alittaa hulevesiviemäri 800 B, joista jälkimmäinen ei näy vesihuollon esisuunnitelmakartalla. Hulevesiviemäreitä ei tarvitse uusia asemakaavamuutoksen vuoksi.

Kaupungin kaavahankkeet ovat hyvin kannattavia ja kaupungin talouden kannalta tarpeellisia huolimatta hankkeisiin liittyvistä katujärjestelyistä sekä ojien ja kunnallistekniikan siirroista. Nyt asemakaavoitettavasta kaupan tontista on kauppapaikan kilpailutuksessa (Kala 21.8.2017) tarjottu 740 euroa/k-m^2 eli noin 2 milj. euroa rakennusoikeudella 2 800 k-m^2. Ramboll Finland Oy:n liikenneselvitystä on täsmennetty lisäaineistoilla ja mm. kustannusarvioilla. Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hankkeen kustannusarvio sisältäen Vantaanlaaksontien eteläsuunnasta oman ryhmittymiskaistan uuden kaupan tonttiliittymää varten on noin 300 000 € – 350 000 € (ALV 0 %). Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvalle rampille suositellaan liikennevalo-ohjausta sekä valo-ohjauksen kapasiteetin maksimoimista erillisten ryhmittymiskaistojen toteuttamisella Martinlaaksontielle itä- ja länsisuunnista, minkä kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %).
Vuoden 2040 ennustetilanteessa uudesta kaupasta riippumaton liikennemäärien yleinen kasvu katuverkolla edellyttää, että Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymään toteutetaan joko lisäkaistat tai, että liittymä muutetaan liikennevalo-ohjatuksi ja Martinlaaksontieltä sen itäsuunnasta Hämeenlinnanväylälle pohjoiseen suuntautuvaa ramppia varten suositeltava ryhmittymiskaista muutettaisiin ns. vapaaksi oikeaksi. Kiertoliittymän muuttaminen vuoden 2040 ennustetilanteessa ns. turbo-kiertoliittymäksi tai kanavointi valo-ohjatuksi tasoliittymäksi arvioidaan maksavan noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %). Nykytilanteen parannustoimien sekä vuoden 2040 tilanteen kustannukset olisivat siten yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %).

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on kaupan tontin pohjoisreunaan edellytetyn vähintään 2 m korkean meluesteen johdosta lähimmällä asuinkiinteistöllä noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä "*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*" Lidl ei ole auki yöaikaan klo 22 – 07, joten silloin ei ole asiakasliikennettä.

Eri katujen melun erottelu meluselvityksessä on tarpeetonta. Oleellista on erottaa uuden kaupan ja sen toimintojen melu alueen tieliikennemelusta, kuten meluselvityksessä on tehty. Meluselvityksen lähtötietoihin päätynyt Hämeenlinnanväylän väärä nopeusrajoitus on vain meluselvityksen taulukossa mutta laaditut melumallinnokset on tehty oikeilla nopeusrajoitustiedoilla. Meluselvitystä on tarkistettu (26.10.2018) sivun 1-4 taulukon 4. (Selvityksessä käytetyt liikennetiedot) osalta. Kun Hämeenlinnanväylän

meluesteet aikanaan toteutetaan, melutilanne helpottuu entisestään. Meluesteet toteuttaa valtio vasta tien parantamisen yhteydessä. Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Hämeenlinnanväylän parantaminen ei sisälly Helsingin seudun liikenne-järjestelmäsuunnitelmaan HLJ 2015, jossa on esitetty hankkeet, jotka tulisi aloittaa vuoteen 2025 mennessä. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Pienhiukkasten osalta asuinrakennusten etäisyys ajoradan reunasta täyttää hyvin HSY:n vaatimukset.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 12

Muistutus:

Emme halua Lidl kauppaa lähellemme. Alueellamme on jo yksi kauppa ja pienen kävelymatkan päässä 4 päivittäistavara kauppaa. 3 kilometrin päässä2 Lidl kauppaa, että kyllä nämä riittävät.Tällä alueella on jo tarpeeksi liikennemelua ja jos puustoa hakataan, niin melu lisääntyy. Olemme odottaneet jo monta vuotta meluaitaa,joka on jo luvattukin ,mutta sitä vaan ei ole kuulunut, eikä näkynyt.Siis ei Lidl kauppaa Vantaanlaaksoon.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 13

Muistutus:

Haen muutosta asemakaavamuutosehdotus nro 002320 hyväksymistä koskevaan päätökseen.
Asun kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä, Isännänkuja 4. Taloyhtiömme tontti rajoittuu kyseiseen puistoalueeseen, johon nyt on suunnitteilla päivittäistavarakauppa.
En hyväksy, että puistoalueesta lohkaistaisiin tontti kaupalle.
Kaavamuutoksen perusteluna on asuinalueen kauppapalvelujen parantaminen. Tarvitaanko alueelle lisää palveluja? Riittääkö kauppapalveluille käyttäjiä? Onko tarpeellista kaavoittaa puistoalueesta tontti kaupalle?
Vantaa on teettänyt kaupan palveluverkkoselvityksen, jossa arvioitiin että ostovoima ja palveluntarve kasvaa Myyrmäen suuralueella. Ennustettu palvelujen tarve luonnollisestikin lisääntyy alueen kasvukeskuksissa, eikä pientalovaltaisessa Vantaanlaaksossa. Tuskin Myyrmäen, Kaivokselan tai edes Martinlaakson asukkaat tulisivat paljoakaan asioimaan Vantaanlaaksoon, koska heillä on omillakin asuinalueillaan runsaasti kauppapalveluja (myös Lidl Myyrmäessä ja Kaivokselassa). Suunnitelmassa vedottiin myös hyviin liikenneyhteyksiin. Kuvitellaanko tosiaankin, että ihmiset lähtevät julkisilla liikennevälineillä ostoksille Vantaanlaaksoon? Todennäköisemmin he silloin menevät Myyrmäkeen tai Jumboon. Vantaanlaakso on pientaloaluetta, ja tietääkseni ei alueelle ole tulossa suuria määriä uusia asukkaita, joten on vaikea uskoa että tällä alueella pärjäisi 2 päivittäistavarakauppaa. Aikaisemmin oli K-kaupan lisäksi R-kioski, joka lopetti kun pienille kaupoille sallittiin laajemmat aukioloajat. Ilmeisesti ei molemmille riittänyt asiakkaita. Nyt alueella olevan K-Market Naapurin myymälätehokkuus-selvitys, johon myös kaavamuutoksen esittelyssä vedottiin oli tehty 2016 (myyntiluvut ilmeisesti vuodelta 2015). Hiljaisempaa on ollut sen jälkeen, kun olen asioinut kaupassa. Lähialueilla esim. Martinlaaksossa lisääntyneet kauppapalvelut ja isojen kauppojen aukiolorajoitusten poistaminen ovat todennäköisesti vaikeuttaneet K-Market Naapurin tilannetta. Tiedotusvälineissä usein uutisoidaan miten pienet kaupat ovat vaikeuksissa suurempien puristuksissa. Kauppiasvetoinen pieni K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa.
Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja infran rakentamiseen, jos jatkossakin alueella olisi kuitenkin vain 1 päivittäistavarakauppa? Sijainti vain vaihtuisi puistoalueelle.
Onko otettu huomioon riittävä virkistysaluetarve ja luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, jos osa puistoalueesta lohkaistaan kaupalle? Alue on luonnontilainen osa Koukkuniitynpuistoa. Suunnitelman esittelyssä sanottiin, että alue ei sovellu virkistyskäyttöön meluhaittojen takia. Tällä hetkellä sillä on nimenomaan virkistyskäyttöä, sinne on muodostunut polkuja, myös talvella. Tällaisia luonnontilassa olevia alueita nimenomaan tarvitaan luonnonmonimuotisuudenkin takia. Alueelle on jätetty kaatuneet puut lahoamaan, se on hyvä. alueella runsas kirjo lintuja etc. Eivätkä liito-oravien esiintymisalueetkaan kaukana ole. Kyseisen alueen reunalla on myös lehtomaista metsää, jossa kasvaa mm. tervaleppää, näsiä, keltavuokkoja jne. Lehtoalueita pitää vaalia, koska ne ovat vähentyneet hälyttävästi.
On huomioitava myös liikennemäärien kasvu. Liikenne ruuhkautuu entisestään ja jalankulku, pyöräily, ym. kevytliikenne vaikeutuu. Liikennemelu lisääntyy huomattavasti, se on jo nyt yli ohjearvojen. Alueella kasvaa mm. isoja kuusia, jos se jäisi luonnontilaan, se edes vähän blokkaisi liikenteen melua ja saasteita.
Ei voi välttyä poliittisen kähminnän ajatukselta. Lidlille on päätetty saada kauppapaikka hinnalla millä hyvänsä, vaikka sitten puistoalueelle.
Onko asiasta järjestetty aito ja avoin kilpailu?

Haluan vastauksen tähän muistutukseen.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka

palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös Isännänkuja 4:n ja uuden kauppatontin väliin jää puistoa. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta.

Kaava-alue on entistä peltoa. Liito-oravia ei esiinny nyt laadittavan asemakaavamuutoksen alueella. Tervalepän suhteen alue ei ole luonnonsuojeluasetuksen mukaisesti luhtainen tai lähteinen. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Keltavuokko ei ole suojeltu.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 14

Muistutus:

Hei!

Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*”

Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 15

Muistutus:

>
> Me lähialueen asukkaina emme hyväksy sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle (Lidl). Alueella meluhaitat ylittävät jo nyt ohjearvot. Meidän taloyhtiön tontti rajoittuu kyseiseen tonttiin. Alue on savimaata, joten rakentaminen paalutusmeluineen olisi jo rasittavaa. Myös liikenne kasvaisi, Hämeenlinnantie tuo jo ennestään melua yli sallittujen arvojen.
> Haluaisi tähän valitukseen myös vastauksen.
>

Vastine:
Vantaan kaupan palveluverkkoselvityksen (Kala 9.11.2015) mukaan tontti on potentiaalinen kaupan paikka. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle. Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä.

Uuden kauppatontin ja Asunto Oy Hannan-Salpan tontin väliin jää puistoksi vyöhyke, jonka leveys on kapeimmillaan noin 35 m ja leveimmillään noin 87 m. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Liikenneselvityksen mukaan katuverkko toimii, kun liittymiä parannetaan tie- ja katuverkon sujuvuus ja turvallisuus huomioiden siten kuin sekä tienpitäjä että kadunpitäjä ja asemakaavan nähtävänäolon jälkeen tarkistetut kaavamääräykset edellyttävät.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 16

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana äitinä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:

Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Liikennesuunnittelu on seurannut liikenteen kehitystä Vantaalla. Suoritettujen liikennelaskentojen mukaan liikennemäärä Vantaanlaaksontiellä on vähentynyt. Esimerkiksi vuonna 2016 kadun keskiarkivuorokausiliikennemäärä oli 9 630 ajon/vrk kun vuonna 2010 vastaava luku oli 11 040 ajon/vrk. Martinlaaksontien liikennemäärä on pysynyt jotakuinkin saman suuruisena viimeisten kuuden vuoden aikana. Kaavamuutoksen yhteydessä tehdyssä liikenteen toimivuustarkastelussa on tutkittu liikenteen toimivuutta ja esitetty toimenpiteitä, joilla liikenne toimii hankkeen toteutumisen jälkeen. Näitä ovat mm. kääntymiskaistat ja liikennevalot. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 17

Muistutus:

Hei,

Haluan tähän muistutukseen/valitukseen vastauksen.

Lähialueen asukkaana vastustan sitä, että puistoalueesta lohkaistaan tontti kaupalle. Tällä alueella meluhaitat jo nyt ylittävät ohjearvot ja jos puita kaadetaan, niin meluhaitat pahenevat entisestään (meluhaitta johtuu Hämeenlinnan väylästä). Puusto katoaisi ja kauppa vieressä lisäisi läpikulkua, roskaamista, melua sekä ilkivaltariskiä taloyhtiön alueella. Lisäksi kauppa vieressä asiakasliikenteen lisäksi toisi myös raskasta, tiestöä rasittavaa sekä yöllistä melua aiheuttavaa tavaraliikennettä. Alue on ilmeisesti savimaata, joten rakennusvaiheessakin paalutusmeluineen olisi rasittavaa.

Pieni K-kauppias vetoinen K-Market tuskin pystyy kilpailemaan Lidlin kanssa. Onko taloudellisesti ja ekologisesti järkevää investoida uuden kauppapaikan kaavoittamiseen ja rakentamiseen, jos jatkossakinn olisi vain yksi päivittäistavarakauppa? Varsinkin, kun rahaa ei tunnu löytyvän Hämeenlinnan väylän meluaidan rakentamiseen. Olen tulevana isänä huolissani lisääntyvästä melusta sekä lisääntyvästä liikenteen määrästä.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Paalutusvaiheen melu on väliaikaista. Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 18

Muistutus:

Kaavamuutoksesta vantaanlaaksoon :miksi pitäisi rakentaa Lidl myymälä tälle alueelle ja vielä puisto alueelle.siitä seuraa lisää liikennettä jo ennestään meluisalla alueelle,hämeenlinnantie aiheuttaa jo liikaa melua ja saastetta ja nyt suunnitellaan omakoti -ja rivitaloalueelle , niiden keskelle mukamas tarvitaan isoa myymälää ,meillä on jo täällä k-kauppa se riittää . Parin kolmen kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja Lidl iällä on jopa kaksi myymälää tuossa lähellä, pitääkö niitä olla joka kadun kulmassa,jos on pakko rakentaa ,viekää tuonne Mazdan autoliikkeen tontin kulmaan, siellä ei ole haittoja niin paljoa .vastustan ehdottomasti rakentamista puistikko!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit ja muistutuksessa sijaintivaihtoehdoksi esitetty autoliikkeen tontti eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja*

purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 19

Muistutus:

Muistutus kaavamuutosehdotukseen nro 002320

(päivittäistavarakauppa Vantaanlaaksontielle)

Muistutuksen kaavaehdotuksesta Vantaanlaaksoon Koukkuniityn puiston kaakkoisosaan suunnitellusta Lidl-päivittäistavarakaupasta.

Perustelut:

Liittymä jouduttaisiin tulisi pyörätien yli, mikä merkittävästi vähentää liikenneturvallisuutta. Pientaloalueella asuu paljon lapsiperheitä ja kevyenliikenteenväylä on kovassa käytössä liikenneympyrän kohdalla.

Kaupan tavaratoimitusliikenne tuo melua aikaisin aamulla/yöllä ja rasittaa tiestöä. Lisäksi kaupparakennuksessa on pimeään aikaan voimakas valaistus, joka tuo valosaastetta lähitaloihin.

Vantaanlaaksossa on kauppakiinteistö vakiintuneella paikalla ja päivittäistavarakauppa. Miksi rakennetaan uusi kaupparakennus? Lidl vetää asiakkaita kaukaakin ja rasittaa alueen asumisviihtyvyyttä. Miksi juuri Vantaanlaaksossa asukkaiden viihtyvyys ja turvallisuus uhrataan?
Alue on puistoa, ja sellaisena lähitalojen lasten leikkipaikka ja myös alueen asukkaiden piknik- ja oleskelupaikka.

Toista lähikauppaa ei tarvita. Lähikaupasta haetaan vain pienet ostokset, alueella kaikilla on auto ja viikon ja viikonlopun ruokaostokset tehdään isoissa kauppakeskuksissa.

Olemme lähitalojen asukkaina erittäin huolissamme lisääntyvästä läpikulusta, pihoilla oleskelusta, roskaamisesta ja ilkivallasta, jota tämä väistämättä aiheuttaa.

Pyydän mustutukseeni vastausta.

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä kunnallistekniikan verkostojen tuntumassa eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Tontti on saavutettavissa julkisilla liikennevälineillä, jotka palvelevat asiakkaita ja henkilökuntaa. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt

muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Vantaanlaakson kaupunginosassa yleis- sekä asemakaavoissa viheralueiksi kaavoitetun pinta-alan osuus kaupunginosan pinta-alasta on 42 %. Niiden lisäksi on huomioitava se, että kaupunginosan asutus on pääasiassa pien- ja rivitalotyyppistä, joissa on runsaasti virkistäytymiseen sopivia piha-alueita. Koukkuniityn puistoa ja sen pohjoisosassa Hämeenlinnanväylän ja Vantaanlaakson asutuksen välissä olevaa puutoista aluetta jää kauppatontin asemakaavoituksen jälkeen jäljelle yhä noin 8 hehtaaria. Vantaanlaakson kaupunginosaan Hämeenlinnanväylän ja Vantaanjoen puolelle jää jäljelle noin 48 hehtaaria asemakaavoitettua puistoa ja lähivirkistysaluetta. Kaupunginosaan jää kaavamuutoksen jälkeen jäljelle riittävä määrä viheralueita. Myös kauppatontin ja Isännänkujan tonttien väliin jää puistoa ja kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Tavarantoimitukset hoitaa yksi kuorma-auto/vrk. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä ”*Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.*” Alueella on tontteja kiertävät kevyen liikenteen reitit, joille asuinkiinteistöjen on rakentamalla tonteilleen aitoja yms. mahdollista ohjata kevyen liikenteen kulku.

Tontin valaistuksesta määrätään rakennusjärjestyksessä, jota on asemakaavan lisäksi noudatettava rakentamisessa. Valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyisyyttä eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti häiritse alueen asukkaita, alueella liikkuvia tai naapurialueita. Julkisivuvalaistuksen tulee tukea rakennuksen luonnetta ja sen kaupunkikuvallista merkitystä. Valaisinten on sovelluttava kunkin alueen kaupunkikuvaan.

Lidl:n tonttiliittymään tullaan toteuttamaan normaalin käytännön mukaiset liikennejärjestelyt. Liittymän kohdalle maalataan suojatie ja tontilta tuleville autoilijoille tullaan asettamaan kolmio, jolloin tontilta tuleva autoilija väistää kevyttä liikennettä.

Kaupungin liikennesuunnittelu on mallintanut alakoululaisten liikkumisvirtoja. Kivimäen kouluun kulkee Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän kautta noin 30 oppilasta/vrk. Viimeisen viiden vuoden aikana kiertoliittymässä ei ole tapahtunut yhtään poliisin tietoon tullutta onnettomuutta. Liikennemäärät tulevat jonkin verran lisääntymään Lidl:n tulon myötä. Kiertoliittymissä ei ole liikennevaloja, kuten ei nykyisessäkään, joten kevyen liikenteen turvallisuuden lisääminen valo-ohjauksella edellyttäisi kiertoliittymän poistamista ja muuttamista valo-ohjatuksi liittymäksi. Alueen asemakaavoissa ko. liittymän katualueeksi varattu tila on riittävä myös valo-ohjatulle liittymälle. Asemakaavamuutokseen on Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta lisätty kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantiealueen tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

NRO 20

Muistutus:

Vastustan ehdottomasti rakentamista vantaanlaaksoon suunniteltua Lidl-myymälää! Täällä on jo liikenteen melua ja saastetta ihan tarpeeksi hämeenlinnantien takia .pieni koivumetsää suojaa edes hitusen ja on kaunis katsella , ja sekin pantaisiin kaataen mokoman kaupan takia,meillä on k kauppa ja se on ihan hyvä .lisäksi parin kilometrin säteellä on isoja kauppoja ja jopa kaksi lidliäkin .pitääkö todella jokaiseen vapaaseen puistoon rakentaa kauppoja ,tämä on omakotitaloja ja rivitalo-aluetta ! Antakaa meidän pitää puistomme ja rakentakaa vaikka meluaitaa hämeenlinnantien ja alueemme väliin! Emme halua lisää melua ja häiriöitä alueellemme!!!!!!!!!

Vastine:
Asemakaavamuutoksen nro 002320 mukaisesti Vantaanlaaksontie 34 alueelle muodostettava tontti on Vantaan kaupan palveluverkkoselvitys ja -suunnitelma 2040 (Kala 9.11.2015) mukaan potentiaalinen kaupan paikka. Palveluverkkoselvitys on kaupungin, kaupan keskusliikkeiden ja muiden kaupan toimijoiden sekä kiinteistökehittäjien ja -omistajien yhteinen näkemys Vantaan kaupan tavoiteltavasta palveluverkosta. Paikka on yleiskaavassa osoitettu rakentamiseen, sijaitsee pääkatujen risteyksessä eikä tiemelun vuoksi sovellu hyvin virkistykseen. Paikka on liikenteellisesti keskeinen ja lähellä asuin- ja yritysalueita. Vantaanlaaksontie, joka on Hämeenlinnanväylän rinnakkaiskatu, ja Martinlaaksontie ovat voimassa olevan yleiskaavan pääkatuja. Palveluverkkoselvityksessä Kaivokselaan ja Martinlaaksoon esitetyt muut päivittäistavarakaupan potentiaaliset tontit eivät ole Vantaan kaupungin omistuksessa eikä niiden kehittäminen yksinomaan kaupungin päätettävissä. Kaupungin tulee edistää palvelujen saatavuutta ja toimivan kilpailun kehittymistä (MRL 5 §). Vantaanlaakson nykyisen palvelukeskittymän päivittäistavarakauppaa isompi kauppa tarjoaa laajemman valikoiman ja mahdollistaa kahden suurimman päivittäistavarakauppaketjun ulkopuolisen toimijan sijoittumisen alueelle.

Kauppapaikka on kilpailutettu kaupan toimijoille järjestetyllä julkisella tonttihaulla, minkä tuloksena kaupunkisuunnittelulautakunta (21.8.2017) on valinnut haun voittajaksi Lidl Suomi Ky:n. Kaupan toimijat edellyttävät, että kauppapaikka on sijainniltaan yms. sopiva ja että paikka on saavutettavissa autolla, julkisilla liikennevälineillä sekä kevyellä liikenteellä. Käynnissä on myös kehityssuunta, jossa kauppa hakeutuu enenevässä määrin paikkoihin, jotka ovat hyvien tie- ja katuyhteyksien solmukohdissa mutta usein myös asuinalueiden ulkopuolella ja siten hankalasti lähistön asukkaiden saavutettavissa. Vantaanlaaksontie 34 kuitenkin sijaitsee olevan yhdyskuntarakenteen ja asutuksen keskellä, mikä osaltaan vähentää em. ongelmallisen kehityssuunnan toteutumista. Kaupan toimijat päättävät uusien päivittäistavarakauppojen perustamisesta asukasmäärien, liikenneverkon sekä niiden kehittymisen perusteella ja asiaa tarkastellaan uuden kaupan välitöntä lähialuetta laajempaa aluetta käsittävänä kokonaisuutena. Myös Länsi-Vantaalla toimivat kaupan kaksi suurinta toimijaa, S- sekä K -ryhmät (jolla on mm. Vantaanlaaksossa toimiva K-market Naapuri), osallistuivat kauppapaikasta järjestettyyn hakuun ja ovat siten osaltaan katsoneet uuden kauppapaikan heidän kaupan palveluverkkojensa kannalta sopivaksi. Uudenmaan ELY-keskus toteaa asemakaavamuutosta nro 002320 koskevassa 14.5.2018 lausunnossaan, että asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Kaupan tontiksi asemakaavoitettavan alueen nykyiset puut eivät merkittävästi suojaa lähialueen asutusta melulta. Kaupan tontille istutetaan 30 puuta. Asemakaavamuutos edellyttää, että huoltopihalle rakennetaan meluaita. Asemakaavamuutoksen kaavamääräykset ja ratkaisut ovat sellaisia, ettei uusi kauppa aiheuta suositukset ylittävää meluhaittaa. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon johdosta kaupan toimintojen yömelua koskevia kaavamääräyksiä on vielä täsmennetty lisämääräyksellä *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Uudenmaan ELY-keskuksen käynnistämä selvitys valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän kehittämiseksi on vasta alkanut. Selvityksen suunnitelmat eivät ole valmiita. Niihin mahdollisesti sisältyvistä meluesteistä tai niiden toteuttamisesta sekä aikataulusta ei ole sitovia päätöksiä ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vantaan kaupunki ei yksin rahoita valtion tienpitoon kuuluvan Hämeenlinnanväylän mahdollisten meluesteiden toteuttamista.

Tarkistukset:
Kaavaselostusta, liikenne- sekä meluselvitystä on täsmennetty.

VANTAAN KAUPUNKI

Asemakaavamuutosehdotus nro 002320
Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso
LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / 21.1.2019

Kaupunginhallitus 26.3.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002320 Vantaanlaaksontie 34 / 18. Vantaanlaakso. Lausuntoja pyydettiin 2 kpl ja saatiin 2 kpl.

Lausunnonantaja	**Lausunto**	**Tarkistukset**
NRO 1 Uudenmaan ELY-keskus	Kaavan vaikutukset on palveluverkon osalta selvitetty riittävästi. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin. Hulevesien kaavamääräystä tulisi tarkentaa. Kaupan rakentaminen ei saa johtaa liikenteenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten kaupungin on toteutettava asian edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet. Muutoksessa on huomioitava Hämeenlinnanväylän kehittämisselvityksessä esitetyt tarpeet. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle.	Melumääräystä on tarkistettu yömelun osalta. Hulevesiä, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu.
NRO 2 HSY	Aluetta palvelevat vesijohdot ja viemärit on rakennettu eikä muutos edellytä niiden siirtämistä.	–

NRO 1

Lausunto:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Dnro VD/8955/10.02.04.01/2016

Lausunto UUDELY/3597/2017

14.05.2018 Julkinen

kirjaamo@vantaa.fi

Vantaan kaupunki Maankäyttö ja ympäristö
Kielotie 28
01300 VANTAA

Viite: lausuntopyyntö 26.3.2018

Lausunto asemakaavan muutosehdotuksesta, Vantaa, 18. Vantaanlaakso, Vantaanlaaksontie 34, nro 002320

Vantaan kaupunki on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntoa Vantaanlaaksontie 34 asemakaavan muutosehdotuksesta 17.5.2018 mennessä.

Hanketta ei koske maankäyttö- ja rakennuslain vähittäiskaupan suuryksikköjä koskevat erityiset sisältövaatimukset sen ollessa alle 4 000 k-m². Palveluverkkoselvityksessä suunnittelualue on todettu yhdeksi potentiaalisista päivittäistavarakaupan paikoista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on riittävästi selvitetty kaavan vaikutukset palveluverkon kannalta.

Asemakaavan muutosehdotuksessa on esitetty meluntorjuntatoimenpiteitä korttelialueen pohjoisreunalle. Ilmastointilaitteiden sekä lastaus- ja purkutoimintojen aiheuttama meluhaitta naapurustolle yöaikaan on estettävä kaavamääräyksin.

Hulevesien viivytys maanalaisella kasettijärjestelmällä on alueen tuleva maankäyttö huomioiden ainoa käyttökelpoinen ratkaisu. Hulevesiä koskevaan kaavamääräykseen on syytä lisätä 15.12.2017 päivätyssä hulevesiselvityksessä määritetty viivytysjärjestelmän minimitilavuus 65 m³.

Asemakaava-alue rajautuu lännessä Hämeenlinnanväylän (valtatie 3) ramppiin. Asemakaavan laadinnanyhteydessä tehdyssä liikenneselvityksessä todetaan, että Hämeenlinnanväylältä etelästä Martinlaaksontielle johtava ramppi jonoutuu uuden kaupan tuottaman liikennemäärän seurauksena Hämeenlinnanväylälle saakka, ellei ramppiliittymään toteuteta liikennevalo-ohjausta. Lisäksi voidaan tarvita kääntymiskaistoja tai niiden pidentämistä eri tulosuunnilla. Uudenmaan ELY-keskus toteaa, ettei kaupan rakentaminen saa johtaa liikenteen jonoutumiseen Hämeenlinnanväylälle saakka, joten Vantaan kaupungin on toteutettava kaupan rakentamisen yhteydessä myös sen edellyttämät liikenneverkon parantamistoimet.

Hämeenlinnanväylälle on parhaillaan tekeillä kehittämisselvitys *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* Uudenmaan ELY-keskuksen sekä Vantaan ja Helsingin kaupunkien yhteistyönä. Kehittämisselvityksessä esitetään Martinlaaksosta pohjoiseen johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentamista, jotta liittyminen Hämeenlinnanväylän liikennevirtaan olisi helpompaa. Hämeenlinnanväylän itäpuolella sijaitseva nykyinen jalankulun ja pyöräilyn väylä esitetään levennettäväksi pääreitiksi ja väylä siirrettäväksi osin kauemmaksi ajoradasta. Edellä mainitut muutokset aiheuttavat tarpeen laajentaa Hämeenlinnanväylän liikennealuetta hieman nykyistä laajemmaksi rampin itäpuolella. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettava huomioon tekeillä olevassa asemakaavassa.

Liikerakennuksen rakennusalan reunan tulee sijaita vähintään 20 metrin etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Näin turvataan riittävä suojaetäisyys rakennuksen ja rampin välillä. Liikerakennusten korttelialueen lounaiskulmaan on osoitettu rakennusala, jolle saa sijoittaa mainos- ja informaatiopylonin. Mainos- ja informaatiopylonista ei saa aiheutua haittaa liikenneturvallisuudelle. Kun pylonin pystyttämiselle haetaan lupaa, tulee siitä pyytää lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, joka arvioi pylonia liikenneturvallisuuden näkökulmasta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikkö Aimo Huhdanmäki. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

Vastine:
Asemakaavamuutoksessa edellytetään vähintään 2 m korkean meluesteen toteuttamista korttelialueen pohjoisreunalle. Laaditun meluselvityksen perusteella se estää, ettei uuden kaupan liikenteestä ja pihatoiminnoista aiheutuva melu kantaudu häiritsevästi naapurustoon ja hankkeen aiheuttama muutos alueella olevan melun keskiäänitasoihin on pieni. Kaupan toimintojen aiheuttama yöajan melun keskiäänitaso on lähimmällä asuinkiinteistöllä meluesteen johdosta noin 40 dB (LAeq 22–7) eikä ylitä asuinkiinteistöjen pihoja koskevaa Valtioneuvoston yömelun ohjearvoa 50 dB. Mallinnuksen mukaan tavaratoimituksista kuuluvista lastauksen ja purkamisen kolahduksista aiheutuva enimmäisäänitaso lähimmän asuintalon kohdalla on meluesteestä johtuen 61 dB (LAFmax). Ko. asuintalon julkisivun ääneneristävyyden voidaan arvioida olevan luokkaa 25–30 dB (äänitasoero). Tällöin 61 dB melutaso julkisivulla vaimenee sisälle asuntoon mentäessä vähintään tasolle 36 dB. Kaikki kolahdukset eivät ole yhtä kovaäänisiä eivätkä kaikki melutapahtumat tuota em. suuruisia hetkellisiä äänitasoja asunnoissa sisällä. Melueste riittää vaimentamaan hetkelliset lastauksesta ja purkamisesta aiheutuvat melutapahtumat alle WHO:n ja Asumisterveysohjeen suosituksen 45 dB. Naapurustolle yöaikaan aiheutuvan häiritsevän meluhaitan poistamiseksi asia kuitenkin vielä lisävarmistetaan tarkistamalla asemakaavamuutosehdotusta lisäämällä kaavamääräys: *”Ilmastointilaitteista sekä lastaus- ja purkutoiminnoista aiheutuva melu ei saa lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa yöaikana (22-7) ulkona ylittää melun yöajan ekvivalenttitason (LAeq 22-7) ohjearvoja eikä melun enimmäisäänitasoa LAFmax 65 dB.”*

Asemakaava ohjaa alueen maankäyttöä pitkälle tulevaisuuteen ja hulevesien hallinnan mitoituskriteerit voivat siinä välissä muuttua ja tiukentua. Kriteerien kirjaaminen tarkkoina numeraalisina kaavamääräyksinä johtaisi tällöin siihen, että ne ja kaava vanhenisivat hulevesien osalta liian pian. Vantaalla on rakennuslupaprosessissa aina noudatettava kaupungissa voimassaolevaa viimeisintä hulevesiohjelmaa, joka sisältää hulevesien kokonaisvaltaiseen hallintaan liittyvät tavoitteet, toimenpiteet ja hulevesien käsittelyn prioriteettijärjestyksen. Ohjelman keskeinen tavoite on, että veden kiertokulku rakentamisen jälkeenkin on

mahdollisimman paljon luonnontilaisen kaltainen eivätkä tontilta poisjohdettavien hulevesien virtaamat lisäänny. Kaavamuutos ei nykytilanteeseen verrattuna äärevöitä hulevesivirtaamia eikä lisää alueen ojien tulvimista. Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Rakennuslupaa varten on laadittava tonttikohtainen hulevesisuunnitelma voimassa olevien hulevesien käsittelyvaatimusten mukaan. Hulevedet tulee viivyttää tontilla.”* Tarkistettu määräys sitoo hulevesien hallintaa koskevat viimeisimmät ja lopputuloksen kannalta parhaat kriteerit tonttien rakentamiseen.

Uuden kaupan rakentaminen edellyttää liikenneverkon parantamistoimia, jotta liikenne Hämeenlinnanväylälle Martinlaaksontieltä johtavalla rampilla, Martinlaaksontiellä ja Vantaanlaaksontiellä on sujuvaa. Siksi asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan lisäämällä kaavamääräys: *”Korttelialueen toiminta ja siitä aiheutuva liikenne eivät saa haitata liikennettä Hämeenlinnanväylällä. Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien liikenteen sujuvuus ja turvallisuus on varmistettava tarvittavin katujärjestelyin. Liikerakennusta ja pysäköintialueita ei saa ottaa käyttöön ennen kuin em. tie- ja katujärjestelyt on toteutettu maantien tienpitäjän sekä kadunpitäjän edellyttämällä tavalla.”*

Tekeillä olevassa kehittämisselvityksessä *Hämeenlinnanväylän (vt 3) parantaminen välillä Hakamäentie-Kehä III* esitetty Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin liittymiskaistan säteen suurentaminen sekä siihen liittyvät muutostarpeet jalankulun ja pyöräilyn väyliin kohdistuvat rampin ja Hämeenlinnanväylän liittymiskohtaan, joka on asemakaavamuutosalueen ulkopuolella. Asemakaavamuutos ei estä em. mahdollisten laajennusten toteuttamista. Kehittämisselvityksessä esitettävät parantamistoimet ja liikennealueen laajentamistarve on otettu huomioon asemakaavamuutoksessa.

Asemakaavamuutosehdotuksessa osoitetun liikerakennuksen rakennusalan länsireuna on noin 21,5 m etäisyydellä Hämeenlinnanväylän ulomman rampin keskilinjasta. Uusi liikerakennus sijaitsee Martinlaaksontieltä pohjoiseen Hämeenlinnanväylälle johtavan rampin alkupään suoralla osuudella, jossa väylän liikennevirtaan kiihdyttävien ajoneuvojen nopeudet ovat alhaiset eikä ajoneuvojen merkittävää suistumisvaaraa ole. Asemakaavamuutoksessa on otettu huomioon riittävä suojaetäisyys liikerakennuksen ja Hämeenlinnanväylän uloimman rampin välillä.

Asemakaavamuutosehdotusta tarkistetaan uuden liikerakennuksen lounaiskulmaan osoitetun mainos- ja informaatiopylonin osalta lisäämällä kaavamääräys: *”Maantiealueen viereinen mainos- ja informaatiopyloni ei saa aiheuttaa haittaa maantien liikenneturvallisuudelle. Pylonin pystyttämisestä on pyydettävä lausunto maantien tienpitäjältä.”*

Tarkistukset:
Meluntorjuntaa, hulevesien hallintaa, liikenneverkon parantamistoimia sekä mainos- ja informaatiopylonia koskevia kaavamääräyksiä on tarkistettu vastineessa esitetyillä tavoilla.

NRO 2

Lausunto:

HSY

Lausunto 1 (2)

375/00.02.022.0220/2017

17.5.2018

VANTAAN KAUPUNKI - Kirjaamo
Saapunut: 18.5.2018
Dn:o VD/8955/10.02.04.01/2016

Vantaan kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelu
Asematie 7
01300 Vantaa

VD/8955/10.02.04.01/2016

LAUSUNTO

Kaavamuutosalue sijaitsee Vantaanlaakson kaupunginosassa Hämeenlinnanväylän ja Martinlaaksontien liittymän itäreunassa. Vantaan kaupungin yrityspalvelut on hakenut asemakaavan muuttamista siten, että Koukkuniityn puiston kaakkoisosa muutetaan liikerakennusten korttelialueeksi enintään 2800 k-m² kokoista päivittäistavarakauppaa varten.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan seuraavaa:

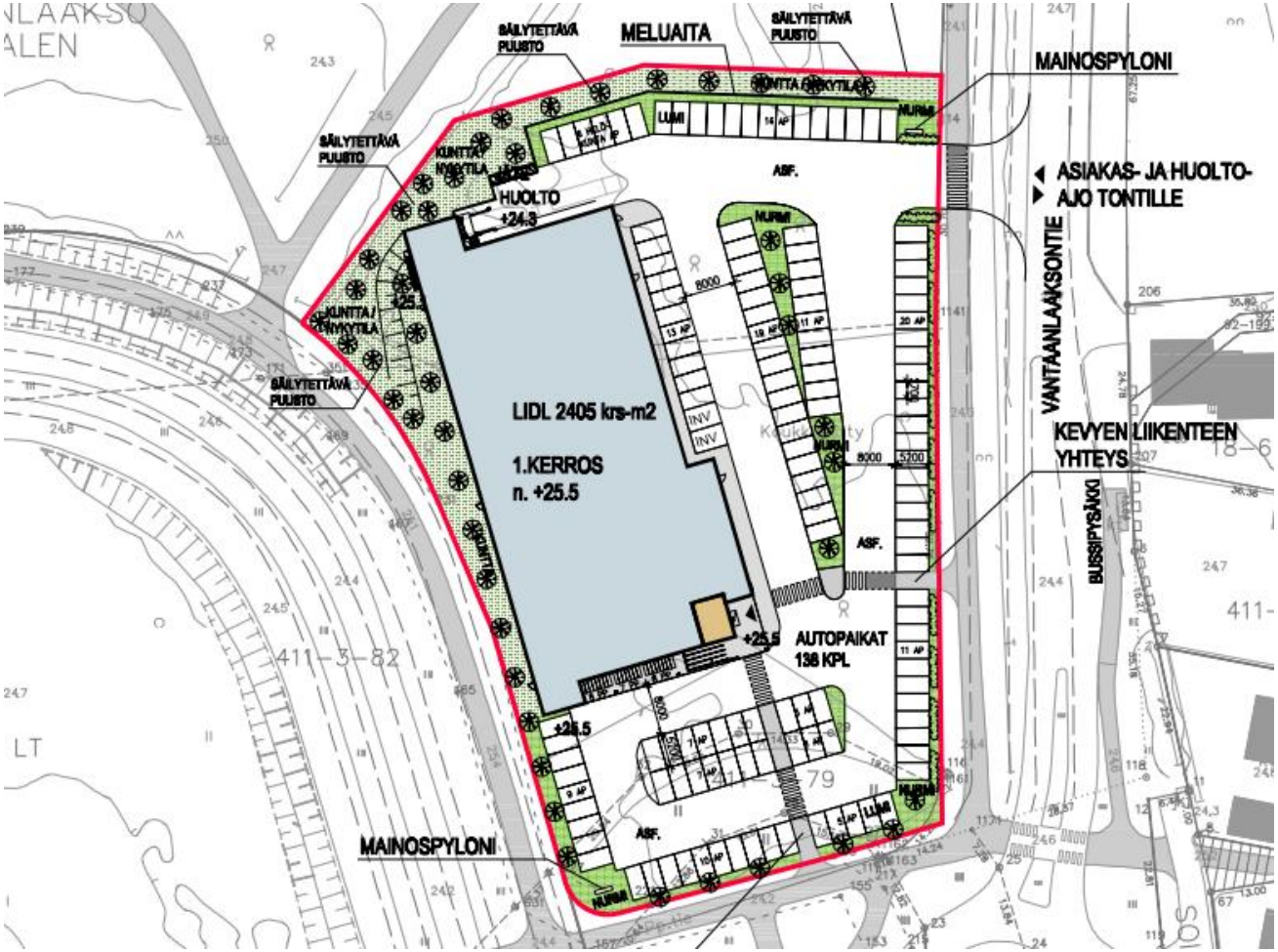
Aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Muutosehdotus ei edellytä niiden siirtämistä.

Vastine:
–

Tarkistukset:
–

LIDL

LIIKENTEELLISET TARKASTELUT -VANTAANLAAKSO

RAMBØLL

7.1.2019

SISÄLTÖ

- Ajouratarkastelut
- Liikenteelliset toimivuustarkastelut
- Yhteenveto

AJOURATARKASTELUT VANTAANLAAKSO

- Suunnitelman mukainen järjestely mahdollistaa toimivan huoltoliikenteen täysperävaunulla

7.1.2019

TOIMIVUUSTARKASTELUT

- Toimivuustarkastelut tehtiin Synchro/SimTraffic ohjelmalla.
- Simuloinneissa tutkittiin Lidlin tuottaman ajoneuvoliikenteen vaikutuksia läheisiin liittymiin iltahuipputunnin (IHT) liikennemäärillä nykytilanteessa, että ennustevuonna 2040.
- Nykytilan ja ennustevuoden 2040 liikenne-ennusteet pohjautuvat Vantaan kaupungin toimittamiin KAVL laskentoihin. Liikenteen suuntautumisen määrittelyssä on käytetty apuna HELMET-mallia.
- Lidlin simuloinneissa käytetyt liikennemäärät perustuvat Liikennetarpeen arviointi maankäytön suunnittelussa -oppaaseen ja kaupan yhteyteen suunniteltujen pysäköintipaikkojen määrään eli noin 260 ajoneuvokäyntiä/iltahuipputunti.
    - Oletuksena on, että huipputuntina yksi käynti kestää n. 30 min ja pysäköintialue on koko huipputunnin ajan täynnä tai lähes täynnä.
- Lidlin tuottama kavl saadaan matkatuotosoppaan tuntivaihtelukertoimien avulla. Huipputunnin osuus on saapuvista 11,6% ja poistuvista 11,5%, jolloin Lidlin kavl on 4 600.
- Myös Lidlin liikenteen suuntautumista on peilattu HELMET-mallin suuntautumisiin eli noin 30 % matkoista suuntautuu pohjoiseen ja 70 % etelään.

RAMBØLL

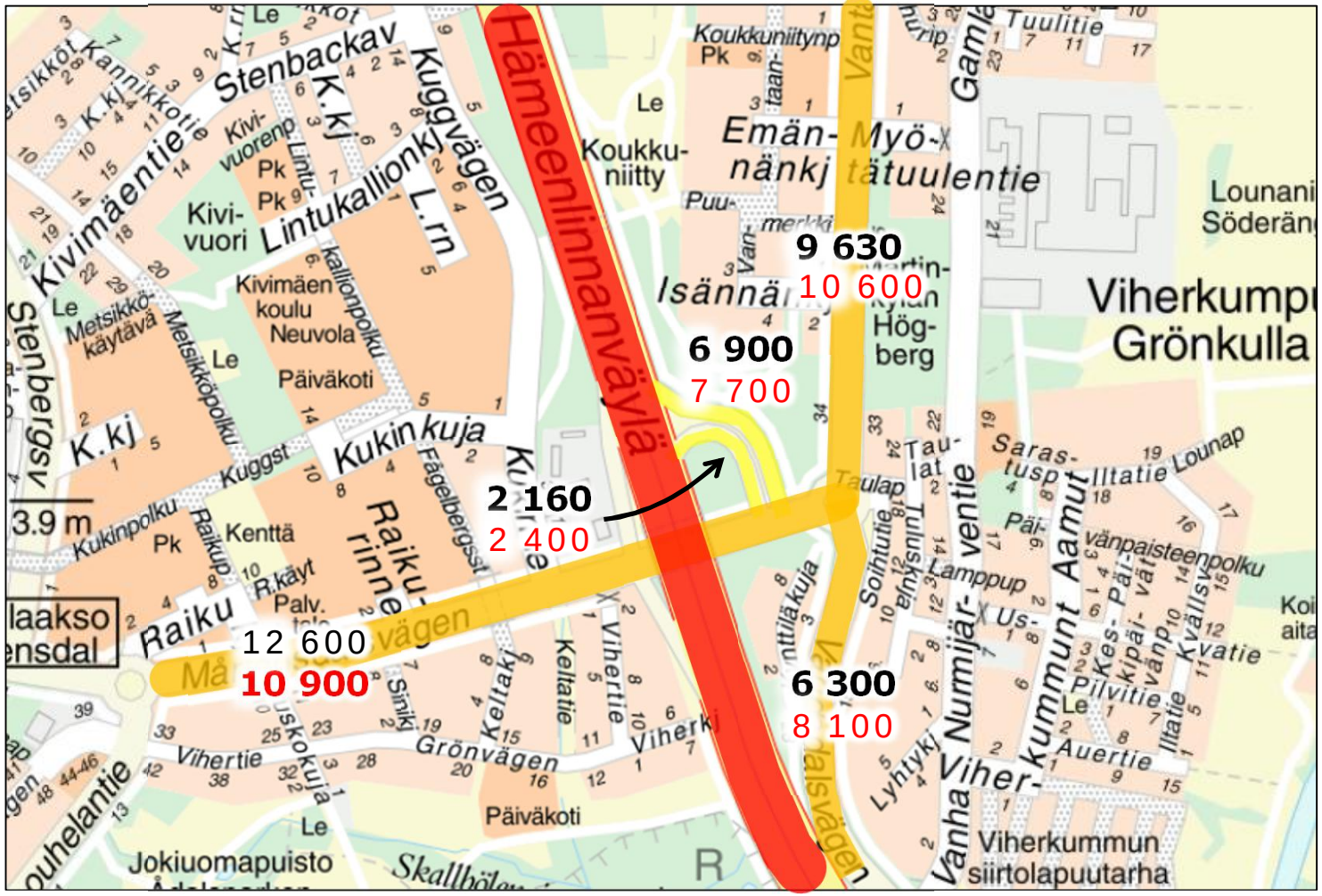
7.1.2019

SIMULOINTIMALLIT

- Tutkittiin 4 erilaista tilannetta
  - Nykytilanne ilman Lidl
  - Nykytilanne + Lidl
  - 2040 + Lidl, parannettu turbokiertoliittymä
    - Nykyinen kiertoliittymä ei toimi. Kaistajärjestelyt ei riittävät, jolloin liittymän kapasiteetti loppuu
  - 2040 + Lidl, liittymät valo-ohjattu
- Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattavat poiketa todellisesta
  - Esim. leveä kaista jossa kääntyvän ajoneuvon voi ohittaa on toteutettu mallissa omana kaistanaan

RAMBØLL

KAVL

KAVL 2015-2016

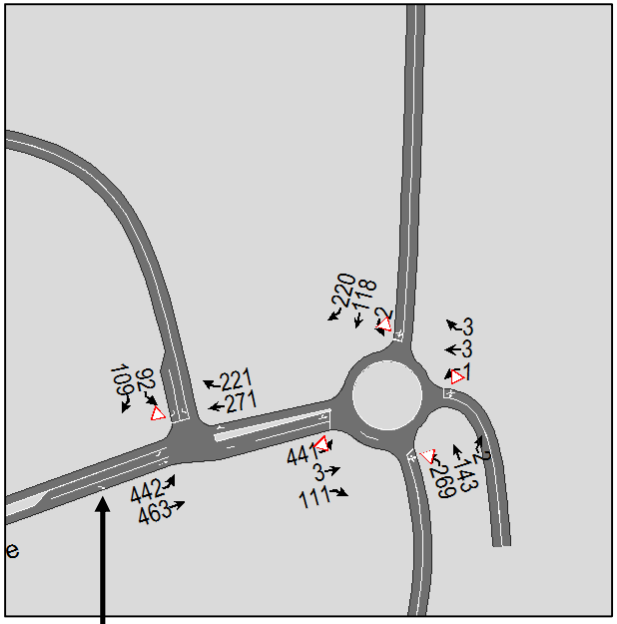
- Ramppien 2015 KAVL on arvioitu vuoden 2040 perusteella

KAVL 2040

7.1.2019

LIIKENNEMÄÄRÄT ILTAHUIPPUTUNTI

Nykytilanne 2025

Ylimääräinen kääntymiskaista, jotta kääntyvä ajoneuvo ei tuki suoraan ajavien kaistaa. Vastaa toiminnaltaan nykytilaa, muutamia ajoneuvoja mahtuu ohittamaan kääntyvän ajoneuvon

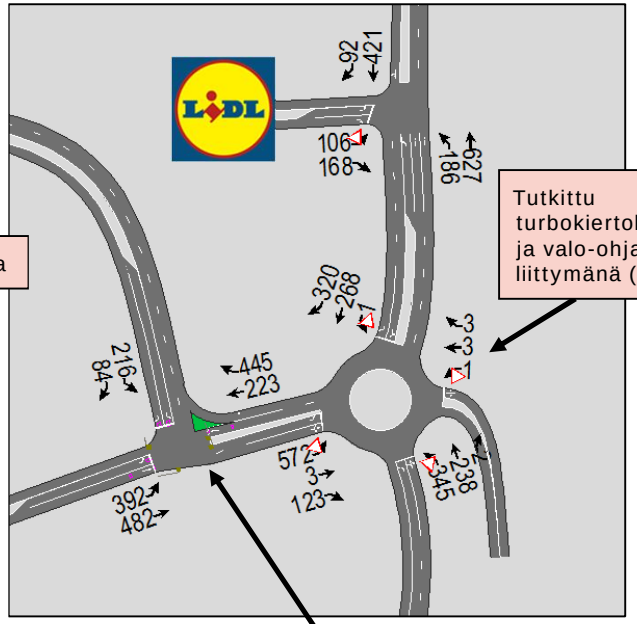
Nykytilanne 2025 + Lidl

Kääntymiskaista

Mallissa liikennevalot (60 s kierto), sekä pidennetyt kääntymiskaistat jotta kaikki liikenne saatiin kiertoliittymään. Ilman muutoksia jonoja koko rampin matkalla.

Ennustevuosi 2040 + Lidl

Tutkittu turbokiertoliittymänä ja valo-ohjattuna liittymänä (90 s kierto)

Liikennevalot (90 s) sekä vapaa oikea.

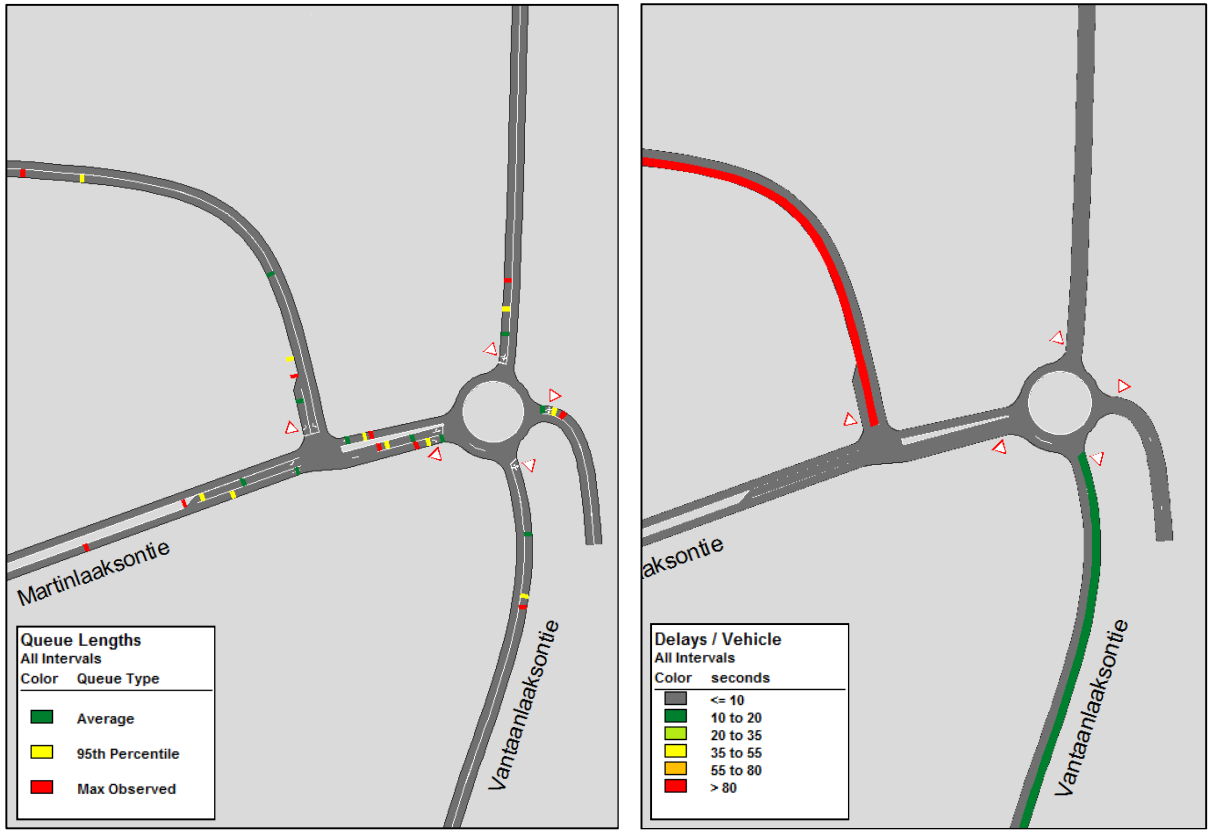
RAMBØLL

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILANNE ILMAN LIDL (IHT)

- Nykytilanteessa kiertoliittymän toimivuus on hyvä/kohtalainen.
  - Huipputuntina saattaa esiintyä jonoutumista, mutta jonot purkautuvat nopeasti
- Hämeenlinnanväylän ramppiliittymässä etelästä saapuva ramppi jonoutuu aika-ajoin pahasti, sillä vasemmalle kääntyminen on haastavaa Martinlaakson korkean liikennemäärän vuoksi
  - Kääntymiskaistoilla saadaan hieman kasvatettua liittymän kapasiteettia.

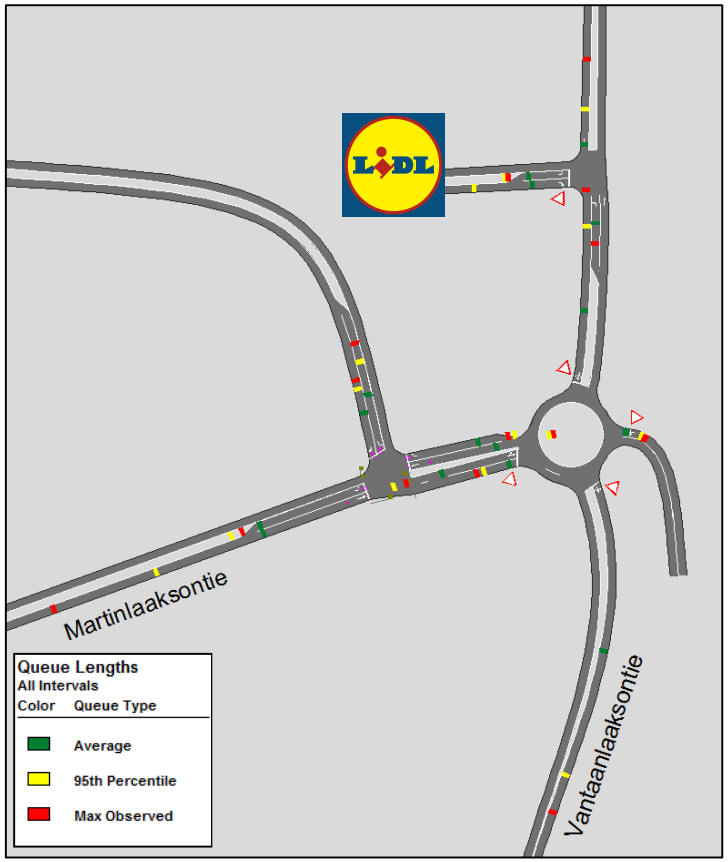
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

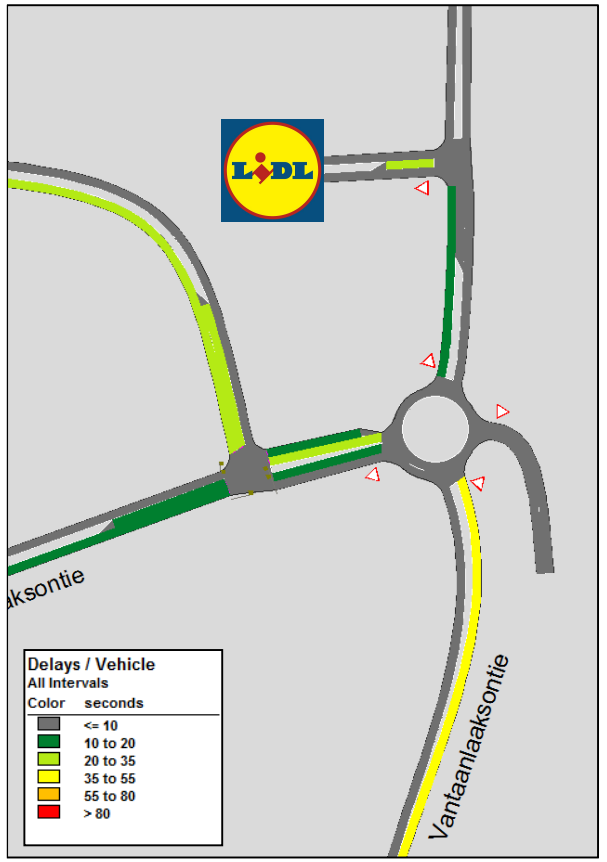
RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO NYKYTILA + LIDL (IHT)

- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kun etelän tulosuuntaan ja parkkialueelta on erilliset vasemmalle kääntymiskaistat.
- Ramppiliittymän kapasiteetti on ylärajoilla. Lidlin tuottaman liikennemäärän myötä liittymä jonoutuu Hämeenlinnaväylälle ilman liikennevalo-ohjausta
  - Liikennevalo-ohjauksella liittymä toimii hyvin, mutta idän tulosuunta saattaa aiheuttaa hetkittäistä jonoutumista myös kiertoliittymään
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin sivusuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään helpommin
- Viereisissä tuloskuvissa ramppiliittymä on valo-ohjattu

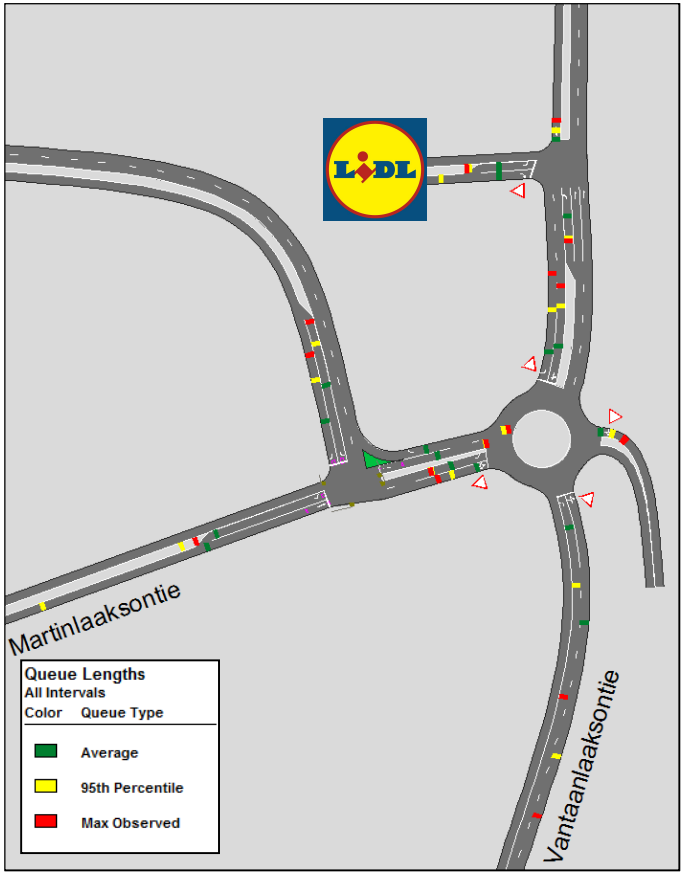
*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

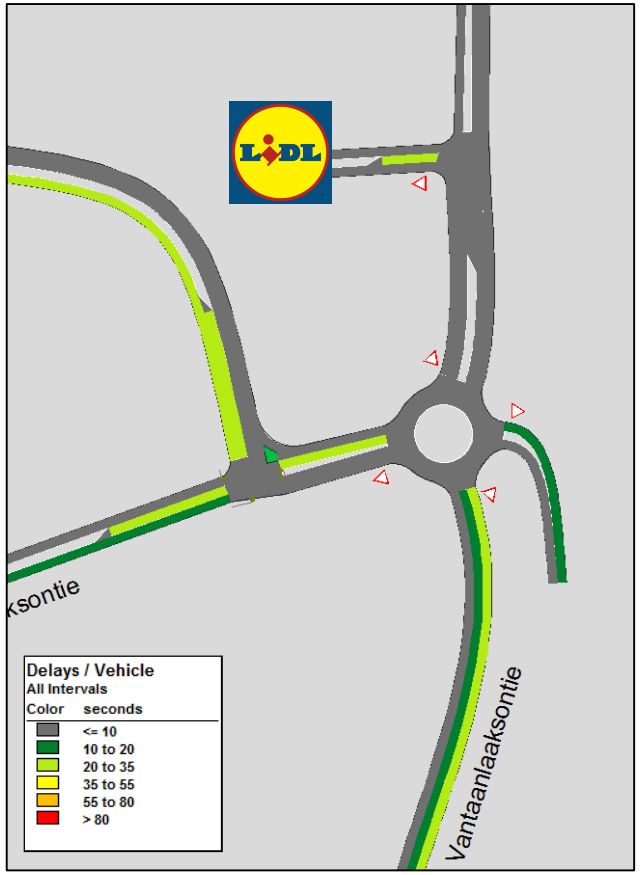
RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 TURBOKIERTOLIITTYMÄ (IHT)

- Nykyisten ratkaisuiden kapasiteetti ei riittävä
- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä, kiertoliittymä ei jonoudu Lidlin liittymään asti
- Ramppiliittymä valo-ohjattu, 90s kierto.
  - Kääntymiskaista lisätty Hämeenlinnanväylän tulosuunnalle
- Turbokiertoliittymä vaatii paljon tilaa, sillä liikennemäärällisesti vilkkaimmat suunnat ovat keskenään konfliktissa.
  - Kiertotilan kasvattaminen lyhentää kiertoliittymän ja ramppiliittymän välistä etäisyyttä, jolloin suunta jonoutuu herkemmin ja vaikutukset näkyvät ramppiliittymässä.
- Jalankulkijoiden turvallisuus heikkenee nykyisestä turbo-kiertoliittymän haaroilla, sillä jalankulkijan ja autoilijan konfliktipisteiden määrä kasvaa.

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

RAMBØLL

7.1.2019

TURBOKIERTOLIITTYMÄN RAKENNE

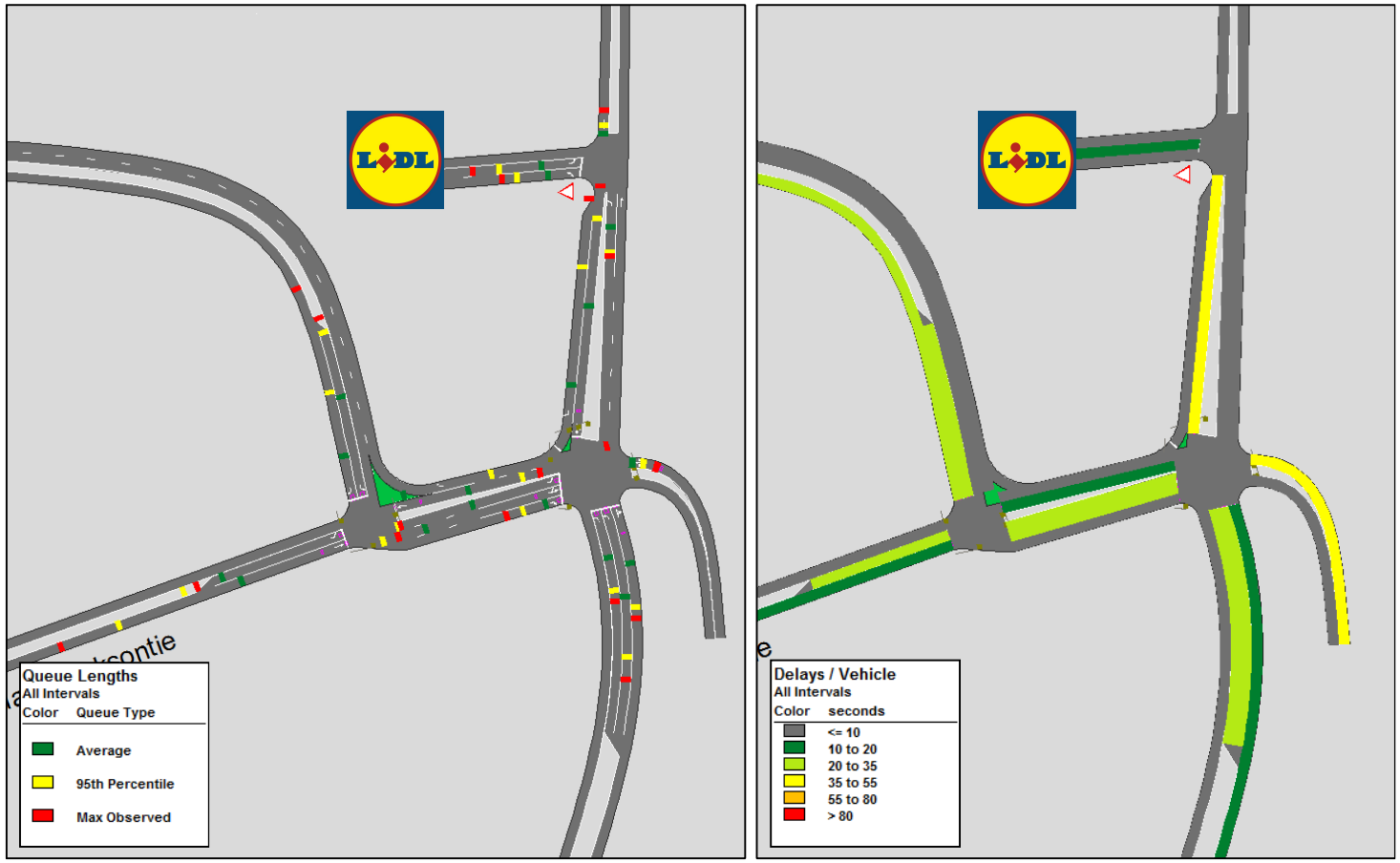
- Esimerkkikuva turbokiertoliittymän kaistajärjestelyistä ja tilatarpeista
- Vaihtoehto näyttäisi alustavasti mahtuvan kaavarajoihin, mutta liittymä ulottuisi hyvin lähelle jalkakäytäviä

RAMBØLL

7.1.2019

VANTAANLAAKSO 2040 LIIKENNEVALOT (IHT)

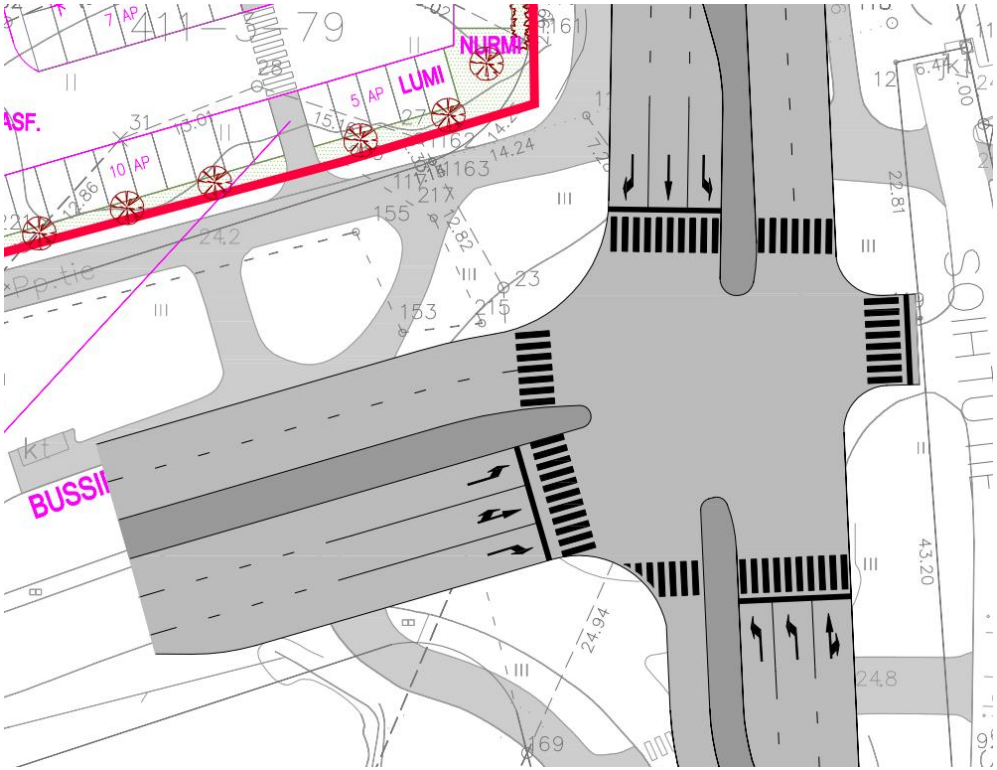
- Lidl:n liittymän toimivuus on hyvä.
- Vantaanlaaksontien ja Martinlaaksontien kiertoliittymä mallinnettiin valo-ohjattuina, 90s kierto.
  - Kaksi kääntyvää kaistaa lännestä pohjoiseen ja etelästä länteen
- Liikennevalo-ohjaus parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta, sillä suojatiet ovat omissa vaiheissaan mukana.
- Liikennevalo-ohjatuilla järjestelyillä sekä ramppiliittymän, että nykyisen kiertoliittymän palvelutasot säilyvät hyvinä

*Mallinnusohjelman rajoitteista johtuen kaistajärjestelyjen visualisointi saattaa poiketa todellisesta

7.1.2019

LIIKENNEVALO-OHJATUN LIITTYMÄN TILATARPEET

- Valo-ohjattu nelihaararisteys alustavasti mahtuu alueelle ilman kaavarajojen ylitystä
- Vierekkäiset kaistat vie paljon tilaa ympäristöstä-> liikenteellistä kokonaisuutta tulee tutkia tarkemmin etenkin jalankulkijoiden osalta

RAMBØLL

7.1.2019

KUSTANNUSARVIOT

- Nykyhetkeen tarvittavien muutosten kustannusarvio
  - Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie -kiertoliittymän pohjoishaaran hanke, noin 300 000 e – 350 000 e (ALV 0 %).
    - Länsihaaran ja ramppiliittymän kustannukseksi arvioidaan noin 280 000 e – 330 000 e (AVL 0 %), sis. liikennevalo-ohjauksen.
  - Ensimmäisen vaiheen muutosten arvio ramppiliittymän parannukset mukaan lukien 580 000 – 680 000€
- Vuoden 2040 ennustetun tilanteen kustannusarvio
  - Turbokiertoliittymän laajentamisen kustannusarvio sama kuin tasoliittymäksi muuttamisella, noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %)
  - Kiertoliittymän muuttaminen ja kanavointi tasoliittymäksi noin 450 000 e – 600 000 e (ALV 0 %), sisältäen liittymän valo-ohjauksen
  - Kokonaisuudessaan kustannukset olisivat siis yhteensä noin 1 030 000 e – 1 280 000 e (ALV 0 %)

RAMBOLL

7.1.2019

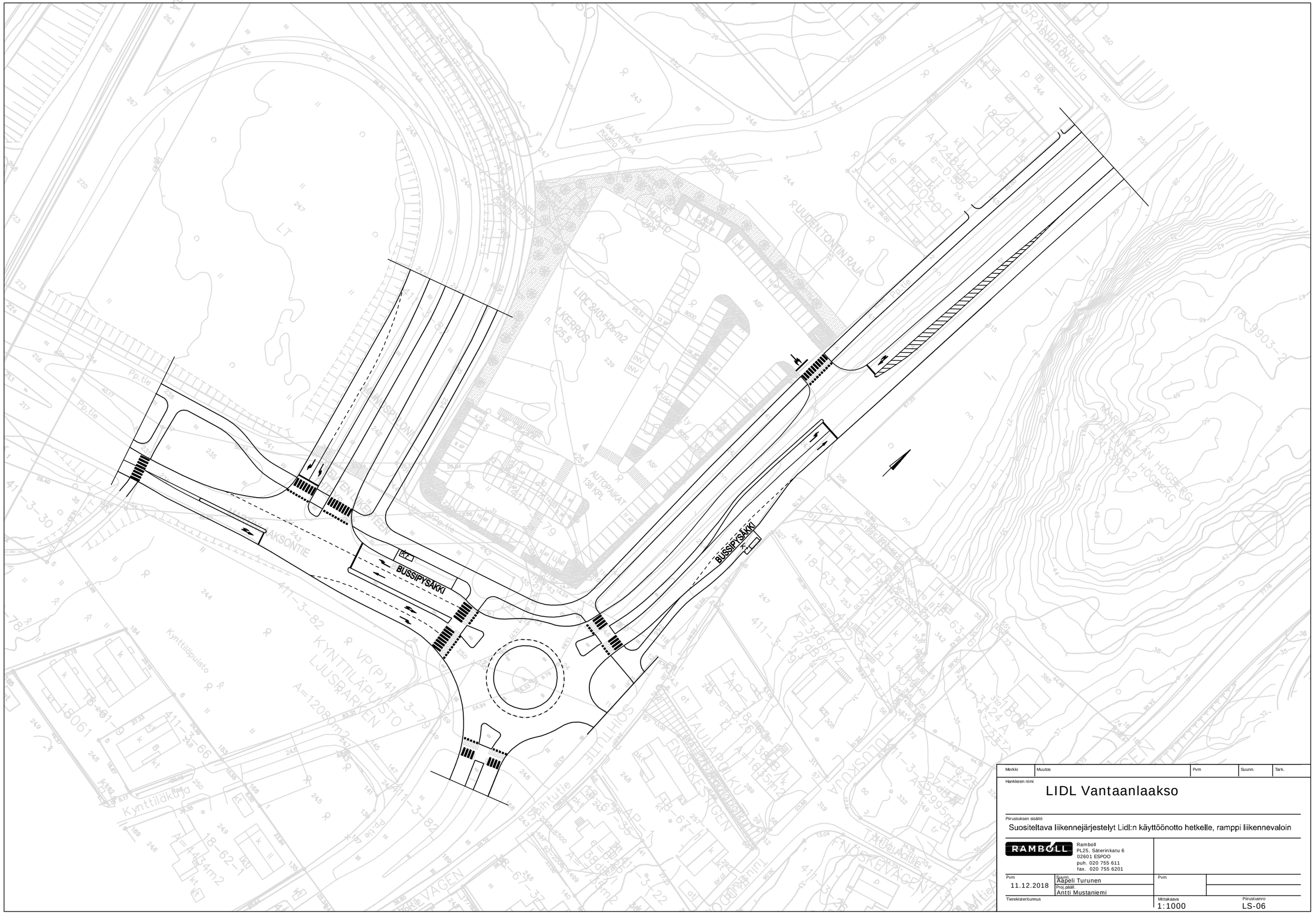
YHTEENVETO

- Yhdistelmäajoneuvon ja jäteauton operointi huoltopihalle onnistuu
  - Yhdistelmäajoneuvon edellytetään käyttävän käännöksessä ensimmäistä pysäköinnin haara tontille ajettaessa

Toimivuus

- Nykytilanteessa ramppiliittymän kapasiteetti nousee ylärajoille Lildin tuottaman liikennemäärän myötä, suositellaan liittymän valo-ohjausta
  - Jos valo-ohjaus rakennetaan, suositellaan rampin kaistajakoa LS-06 mukaisesti. Jos valoja ei rakenneta suositellaan nykyistä järjestelyä
  - Valo-ohjaus parantaa kiertoliittymän eteläisen tulosuunnan toimivuutta, sillä ohjelma katkoo tasaista liikennevirtaa, jolloin Vantaanlaaksotien tulosuunnan ajoneuvot pääsevät liittymään hieman helpommin.
    - ➔ Muun liikenteen lisääntyessä myös kiertoliittymään tarvitaan parannustoimenpiteitä viimeistään vuonna 2040
- 2040 tilanteessa nykyiset järjestelyt ei riittävät.
  - Turbo-kiertoliittymä parantaa liittymän kapasiteettia, mutta heikentää jalankulkijoiden turvallisuutta
  - Liikennevalo-ohjattu liittymä parantaa jalankulkijoiden turvallisuutta. Liittymien valo-ohjelmat tulee yhteenkytkeä, jottei lyhyt liittymäväli pääse jonoutumaan
  - Jalankulkijoiden turvallisuuden näkökulmasta suositellaan liikennevalo-ohjattua liittymää

RAMBØLL

BUSSIPYSÄKKI
BUSSIPYSÄKKI
LIDL 2405 krs-m2
1 KERROS
AUTOPAIKAT 138 KPL
A=1208m2
A=4454m2
A=2484m2
e=0,55
1802o
UUDEN TONTIN RAJA
SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO
Pp.tie
Kyttiläpuisto
Kyttiläkuja
LUUSRANTA
LUUSRANNAN PUISTOTIE
VANTAANLAAKSONTIE
HAUKIPUDONKUJA
HAUKIPUDONTIE
ENOSKEIVANTIE
ENOSKEIVANKUJA
GRÄSÄNDANKUJA
HÖGBERGSVÄGEN
HÖGBERGSSTIGEN
MARIANNANTIE
MARIANNANPUISTO
LT
VP(P)
AP-1
AP-2
LPA
LL
LY
LK
LKT
LTY
LPA
LVM
LSP
LSR
LVL
LVR
LVT
LVV
LVY
LYS
LYT
LYV
LYY
LÄHIPALVELUT
ASF.
INV
KT
KK
KL
KLT
KLV
KLY
KLÄ
KLÄT
KLÄV
KLÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄ
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄT
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄÄT
KLÄÄÄV
KLÄÄÄY
KLÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄY
KLÄÄÄ
KLÄÄT
KLÄÄV
KLÄÄÄÄÄÄÄÄÄ

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

NURMI

6 HAKLÖ KUNTA AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO +24.3

ASF.

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

95.24

25.1

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS n. +25.5

INV

INV

Koukkujuntty

NURMI

8000

5200

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

KUNTTA

239

231

25.1

20 AP

2700

69.78

30.70

11.41

24.1

40.00

24.7

24.3

KAM_R12 SP-Kaivo_Ø600

BUSSIPYSÄKKI

67.25

24.78

24.8

13.64

15.27

35.18

206

207

35.80

4.85

143

13.27

4.84

142

13.2

21.10

92-1993-K12

92-1993-K13

92-2000-K70

92-2000-

akt

at

18-63-1

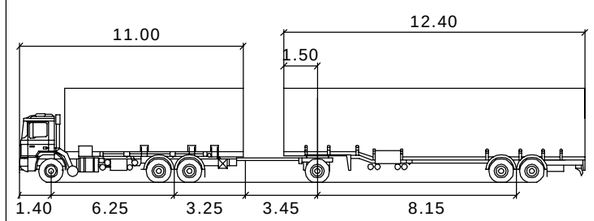
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-03
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, sisäänajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBOLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

UUDEN TONTIN RAJA

SÄILYTETTÄVÄ PUUSTO

KUNTTA / NYKYTILA

LUMI

14 AP

NURMI

6 AKLÖ KUNTA AP

KUNTTA / NYKYTILA

JÄTE HUOLTO

ASF.

124.3

NURMI

8000

13 AP

19 AP

11 AP

20 AP

95.24

LIDL 2405 krs-m2

1.KERROS

n. +25.5

INV

INV

239

Koukkujuntty

NURMI

8000

5200

2700

ASF.

+25.5 AUTOPAIKAT 138 KPL

11 AP

KUNTTA

231

251

25.1

40.00

24.1

30.70

1141

24.7

24.3

67.25

206

35.80

250

92-1993-K12

92-1993-K13

258

92-2000-K70

92-2000

806

13

4.84

142

13.2

143

4.85

24.78

24.8

207

BUSSIPYSÄKKI

13.64

15.27

35.18

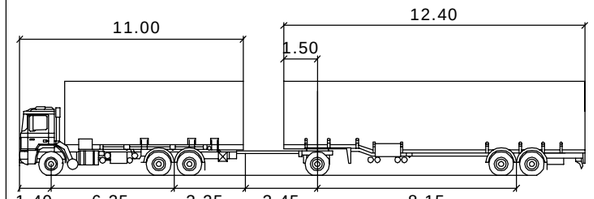
MODULIREKKA AJOTAPA=D

PITUUS : 25,25 m LEVEYS : 2.60 m

KÄÄNTÖSÄDE : 12,00 m KORKEUS : 4,20 m

Ajoneuvo

Ajovara

Hankkeen nimi: LIDL Vantaanlaakso	PIIRUSTUSNUMERO: LS-02-02
Piirustuksen sisältö: LS-02-01 Ajouratarkastelu, ulosajo	PÄIVÄMÄÄRÄ: 7.3.2018
AJOURATARKASTELU MODULIREKKA 25,25 m	SUHDE: A3 1:400
RAMBOLL	SUUNNITTELIJA: Atte Riihelä PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ: Antti Mustaniemi

Vastaanottaja
Lidl Suomi Ky

Asiakirjatyyppi
Raportti

Päivämäärä
26.10.2018

Viite
1510037663

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA

MELUSELVITYS

RAMBØLL

LIITE: Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

002320 LIDL VANTAANLAAKSON KAAVAMUUTOS, VANTAA
MELUSELVITYS

Päivämäärä	26.10.2018
Laatija	Ville Virtanen
Tarkastaja	Janne Ristolainen

Meluselvitys Vantaanlaaksoon suunnitellun päivittäistavarakaupan edellyttämää asemakaavan muutosta varten.

Ramboll
Piispanmäentie 5
PL 3
02241 ESPOO
T +358 20 755 611
F +358 20 755 6535
www.ramboll.fi

SISÄLTÖ

1.	Johdanto	1
2.	ASEMAKAAVA-ALUE	1
3.	Sovellettavat ympäristömelun ohje- JA SUOSITUSarvot	2
3.1	Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)	2
3.2	Tavoitearvot enimmäisäänitasoille	2
4.	Menetelmät	2
4.1	Laskentamenetelmä	2
4.2	Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma	3
4.3	Melulähteet ja liikennetiedot	3
5.	Tulokset	4
5.1	Ulko-oleskelualueiden melutasot	4
5.2	Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot	5
6.	Yhteenveto	5
LIITTEET	6	

1. JOHDANTO

Tässä työssä laadittiin meluselvitys Vantaan kaupungin Vantaanlaaksontie 34 kohdalle, jossa tarkoituksena on toteuttaa asemakaavanmuutos Lidl:n päivittäistavarakaupan toteuttamista varten. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Työ on tehty Lidl Suomi Ky:n toimeksiannosta, jossa yhteyshenkilöinä ovat olleet ollut Jarmo Pehkonen ja Kristian Rantaharju. Rambollissa meluselvityksestä on vastannut projektipäällikkö Janne Ristolainen. Melumallinnuksen ja raportoinnin on tehnyt suunnittelija Ville Virtanen.

2. ASEMAKAAVA-ALUE

Asemakaava-alue sijaitsee Hämeenlinnanväylän itäpuolella Martinlaaksontien ja Vantaanlaaksontien kiertoliittymän luoteispuolella. Kaava-alueen sijainti Vantaalla on esitetty kuvassa 1.

Kuva 1. Kaavamuutosalueen sijainti. (Lähde: Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu)

3. SOVELLETTAVAT YMPÄRISTÖMELUN OHJE- JA SUOSITUSARVOT

3.1 Melutason yleiset ohjearvot (Valtioneuvoston päätös 993/1992)

Ympäristömelua kuvataan yleisimmin keskiäänitasolla L_{Aeq} (ekvivalenttitaso), jossa hetkelliset äänen voimakkuuden vaihtelut on tasoitettu pitkälle ajalle ja taajuussisältö on painotettu korvan herkkyyden mukaan ns. A-painotuksella.

Valtioneuvosto on antanut melutason yleiset ohjearvot (valtioneuvoston päätös 993/1992). Taulukossa 1 on esitetty päivä- ja yöajan ohjearvot keskiäänitasolle ulkona ja sisällä. Ohjearvot on tarkoitettu käytettäväksi kaavoituksessa, rakentamisessa ja tiensuunnittelussa.

Taulukko 1. VNp 993/1992 mukaiset yleiset melutason ohjearvot ulkona ja sisällä.

	L_{Aeq}, enintään	
Ulkona	Päivällä (07–22)	Yöllä (22–07)
Asumiseen käytettävät alueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB [1)]
Uudet asuinalueet, virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä sekä hoito- tai oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	45 dB [1)]
Loma-asumiseen käytettävät alueet [3)], leirintäalueet ja virkistysalueet taajamien ulkopuolella sekä luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB [2)]
Sisällä		
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

[1)] Oppilaitoksia palvelevilla alueilla ei sovelleta yöohjearvoa

[2)] Yöohjearvoa ei sovelleta sellaisilla luonnonsuojelualueilla, joita ei yleisesti käytetä oleskeluun tai luonnon havainnointiin yöllä

[3)] Loma-asumiseen käytettävillä alueilla taajamassa voidaan soveltaa asumiseen käytettävien alueiden ohjearvoja

L_{Aeq} = melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso)

Ohjearvojen määrittely tarkoittaa melun ekvivalenttitasoa eli keskiäänitasoa koko ohjearvon aikavälillä. Siten lyhytaikaiset ohjearvon desibelirajan ylitykset eivät välttämättä aiheuta päätöksessä tarkoitetun ohjearvon ylitystä, mikäli aikaväli sisältää hiljaisempia jaksoja. Mikäli melu on luonteeltaan impulssimaista tai kapeakaistaista, siihen lisätään 5 dB.

3.2 Tavoitearvot enimmäisäänitasoille

WHO on julkaissut ohjeistuksen "Guidelines for Community Noise" vuonna 1999. Ohjeistuksessa on mm. annettu tavoitearvot melutasoille. Makuuhuoneeseen sisälle määritetty yöaikainen tavoitearvo enimmäisäänitasolle on L_{AFmax} 45 dB, kun ikkunat pidetään suljettuina.

Suomen lainsäädännössä ei ole annettu enimmäisäänitasoille (L_{AFmax}) varsinaisia ohjearvoja. Ympäristöministeriön Ympäristöoppaassa 108 (Rakennuksen julkisivun ääneneristävyyden mitoittaminen) ja Uudenmaan ELY-keskuksen oppaassa 02/2013 (Melun- ja tärinäntorjunta maankäytön suunnittelussa) sisällä sallittava enimmäisäänitaso olisi L_{Amax} 45 dB. Jos tapahtumia on runsaasti yön aikana, on tapauskohtaisesti hyvä soveltaa alempaa arvoa.

4. MENETELMÄT

4.1 Laskentamenetelmä

Melulaskennat on tehty 3D–maastomallin huomioivalla SoundPLAN 7.4 -melulaskentaohjelmistolla pohjoismaista tieliikennemelun laskentamallia (RTN 1996) käyttäen.

3D-laskentamalli ottaa huomioon etäisyysvaimenemisen, ilman ääniabsorption, maastonmuodot, esteet, heijastukset sekä maanpinnan absorptio-ominaisuudet. Laskentamallissa on oletuksena

ns. vähän ääntä vaimentavat olosuhteet, eli lievä myötätuuli melulähteestä laskentapisteeseen päin. Laskentatulosteissa olevat meluvyöhykkeet eivät siis esiinny yhtä laajoina samanaikaisesti, vaan ainoastaan laskentaoletuksen mukaisessa myötätuulitilanteessa.

Laskentamallissa käytetyt parametrit on listattu taulukossa 2. Tieliikennemelun laskentamallin epävarmuus on alle 500 metrin etäisyyksillä noin ±2 dB.

Taulukko 2. Laskentaparametrit

Laskentaverkko	laskentapisteiden väli 5 metriä
Laskentakorkeus	2 metriä maanpinnasta
Laskentaetäisyys	1500 metriä laskentapisteestä
Heijastukset/absorptio	Rakennukset ja tien pinnat absorptiokerroin 0 (kova); muut pinnat: absorptiokerroin 1 (pehmeä)
Heijastusten lukumäärä	2
Laskettavat melusuureet	Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$, dB Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$, dB

Melutarkastelut tehtiin nykytilanteen (v. 2017) liikennemäärillä. Melulähteinä huomioitiin Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie sekä Vantaanlaaksontie Martinlaaksontien liittymän molemmin puolin. Melutasot laskettiin ulkoalueiden melutilanteen arvioimista varten 2 metrin korkeudelle. Lisäksi laskettiin rakennusten julkisivuihin kohdistuvat keskiäänitasot sisätilojen enimmäisäänitasojen arvioimiseksi.

4.2 Maastomalliaineistot ja maankäyttösuunnitelma

Maasto ja rakennukset mallinnettiin tilaajalta saadun kantakartta aineiston pohjalta. Meluselvitys tehtiin käyttäen 9.8.2017 päivätyn havainnekuvan mukaista rakennusmassoittelua. Suunnitellut rakennukset digitoitiin malliin havainnekuvan pohjalta. Mallissa huomioitiin pysäköintialueen pohjoisosaan suunniteltu 2-2,5m korkea meluaita.

4.3 Melulähteet ja liikennetiedot

Lastauspihan toiminnassa huomioitiin seuraavat melulähteet:

- 1 kuorma-auto käy yöaikana klo 3 ja 6 välillä, kuorma-auto on varustettu kylmälaitteilla (kompressorimelu)
- peruutussummeri (piippaus) kun auto peruuttaa lastaussiltaa kohti, 1 minuutti/käynti
- kuorma-auto viipyy lastaushallissa 15 minuuttia, jolloin:
    - kylmäkompressori käy auton hytin päällä 15 minuuttia
    - purku/lastaustapahtuman äänet kestävät 15 minuuttia
    - auto on tyhjäkäynnillä toiminnan ajan 15 minuuttia

Käytetyt äänitehotasot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Selvityksessä käytetyt melulähteet

Äänilähde	Äänitehotaso (L_{WA})	Toiminta-aika	Tehollinen käyttöaika toiminta-aikana	Akustinen korkeus maanpinnasta
Purku ja lastaus	98 dB (L_{Wmax} 108 dB)	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Auton tyhjäkäynti	88 dB	15 min / yö	100 %	+ 2 m
Peruutussummeri	100 dB	1 min / yö	100 %	+ 2 m
Kylmäkoneisto	106 dB	15 min / yö	100 %	+ 3 m

Peruutussummerin (piippaus) äänitaso perustuu asetuksen vaatimukseen 75 dB 7 m etäisyydellä. Kylmäkompressorin ja auton tyhjäkäynnin äänitasot perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin

toisessa vastaavassa kohteessa. Myös purku/lastaustapahtuman äänet perustuvat Rambollin mittaamiin arvoihin toisessa vastaavassa kohteessa, enimmäistasojen on arvioitu olevan +10 dB suurempia kuin mitattu (impulssikorjaus huomioitu) äänitehotaso.

Mallinnuksessa huomioitiin melulähteinä Hämeenlinnanväylä, Martinlaaksontie ja Vantaanlaaksontie, sekä lisäksi yöaikana Lidl:n tavaraliikenne. Ajoneuvojen nopeudet mallinnettiin nykyisten nopeusrajoitusten mukaisina. Mallinnuksessa käytetyt liikennetiedot on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 4. Selvityksessä käytetyt liikennetiedot

Nykytilanne	KAVL, ajon./vrk	Raskaita ajoneuvoja, %	Nopeus, km/h	Yöliikenteen osuus, %
Hämeenlinnanväylä	60 600	6,9	80 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	12 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	9 630	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	6 300	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ennustetilanne 2040	**KAVL, ajon./vrk**	**Raskaita ajoneuvoja, %**	**Nopeus, km/h**	**Yöliikenteen osuus, %**
Hämeenlinnanväylä (v.2025)	78 300	6,9	100 (ras.80)	10 %
Martinlaaksontie	10 900	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Pohj. liikenneympyrästä	10 600	Päivä: 7 / Yö: 13	40 (ras.40)	6 %
Vantaanlaaksontie Et. liikenneympyrästä	8 100	Päivä: 7 / Yö: 9	40 (ras.40)	6 %
Ramppi pohjoiseen	7 700	-	60	12 %
Ramppi etelästä	2 400	-	60	12 %
Lidl asiakasliikenne	4 600	-	40	0 %

Lidl asiakasliikenteen on Rambollin laatimassa liikenteen toimivuustarkastelussa oletettu suuntautuvan 30% Vantaanlaaksontietä pohjoisen suuntaan ja 70 % etelän suuntaan. Tämä liikenne lisättiin Vantaanlaaksontien liikennemääriin.

5. TULOKSET

Mallinnustulokset on esitetty meluvyöhykekarttoina liitteissä 1-4. Ulko-oleskelualueiden melutilannetta kuvaavissa kartoissa on esitetty keskiäänitasot tai enimmäisäänitasot 5 dB välein värillisinä vyöhykkeinä.

5.1 Ulko-oleskelualueiden melutasot

Päivä- ja yöajan keskiäänitasot ulko-oleskelualueilla on esitetty liitteissä 1 ja 2 nykytilanteen 2017 liikenteellä ilman suunniteltua päivittäistavarakaupan rakennusta sekä suunnitellulla päivittäistavarakaupan rakennuksella ja asiakasliikenteellä.

Mallinnuksen mukaan tie- ja katuliikenteestä aiheutuva päiväajan keskiäänitaso ylittää nykytilanteessa päiväajan ohjearvon 55 dB useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen tonttien piha-alueilla. Myös yöajan ohjearvo 50 dB ylittyy useimpien suunnitellun kaupan tontin ympäristössä sijaitsevien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne nostaa päiväajan melutasoja lähimpien asuintalojen piha-alueilla alle 1 dB.

5.2 Kaupan tavaraliikenteestä aiheutuvat enimmäisäänitasot

Suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. Suurimmat lasketut asunnon julkisivuun kohdistuvat enimmäisäänitasot suunnitellun kaupan ympäristössä ovat L_{AFmax} 61 dB. Pysäköintialueen pohjoisosaan suunnitellun meluaidan korkeudella (mallinnuksessa tutkittiin pysäköintialueen reunan korkeustasosta mitattuna 2,0 m korkean ja 2,5 m korkean aidan vaikutusta) oli vaikutusta enimmäisäänitasoihin lähempänä Hämeenlinnanväylää olevien rakennusten kohdalla. Korkeammalla tutkitulla aitavaihtoehdolla mallinnetut enimmäisäänitasot olivat noin 2 dB pienempiä. Lähempänä Vantaanlaaksontietä olevien rakennusten kohdalla meluaidan korkeusvaihtoehdoilla ei ollut eroa julkisivuun kohdistuvan enimmäisäänitason osalta.

WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB. Tyypillinen ulkoseinän ääneneristävyys on hieman vanhemmallakin rakennuskannalla noin 25-30 dB (äänitasoero), joten mikäli julkisivuun kohdistuva enimmäisäänitaso on alle L_{AFmax} 70 dB, enimmäisäänitaso asuntojen sisätiloissa jää alle WHO suositusarvon. Tämä toteutuu kummallakin pysäköintialueen pohjoisreunaan tutkitulla meluaitavaihtoehdolla.

6. YHTEENVETO

Lidl Suomi Ky suunnittelee päivittäistavarakauppaa Vantaanlaaksontie 34 kohdalle Vantaalle. Ramboll on selvittänyt kaupan asiakas- ja tavaraliikenteestä aiheutuvia melutasoja kaupan suunnitellun tontin ympäristössä. Laskennallisella mallinnuksella selvitettiin suunnitellun päivittäistavarakaupan mukanaan tuoman liikenteen muutos nykytilanteen melutasoihin sekä yöajan aikaisen huoltoliikenteestä aiheutuvat yöajan keskiäänitasot sekä enimmäisäänitasot lähimpien asuintalojen kohdalla.

Suunnitellun päivittäistavarakaupan asiakasliikenne tapahtuu ainoastaan päiväaikana. Päiväajan melutaso kaupan ympäristössä ylittää monin paikoin ohjearvon jo ilman suunnitellun päivittäistavarakaupan vaikutustakin, kaupan liikenteen vaikutus päiväajan melutasoon lähimpien asuintalojen piha-alueilla on alle 1 dB.

Yöaikana suurimmat hetkelliset enimmäisäänitasot aiheutuvat lastauksen ja purkamisen kolahduksista, kun tavaraa puretaan rekasta ja lastataan rekkaan. Rekan peruutussummerin ääni (hetkellinen enimmäisäänitaso) on hiljaisempi. WHO suositus suurimmille enimmäisäänitasoille sisätiloissa yöaikana on L_{AFmax} 45 dB ja mallinnuksen perusteella enimmäisäänitasojen arvioidaan jäävän asuntojen sisätiloissa alle suositusarvon.

Suunniteltu uusi kaupan rakennus sijoittuu L_{DEN} 55 dB:n lentomeluvyöhykkeelle, minkä vuoksi sen ulkovaipan ääneneristävyyden (äänitasoero ΔL) lento- ja tieliikennemelua vastaan on oltava vähintään 32 dB.

LIITTEET

Liite 1.1 Meluvyöhykekartta päivällä, pelkästään Lidl asiakasliikenne
Liite 1.2 Meluvyöhykekartta yöllä, LIDLin lastauspihan toiminta

Liite 2.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 2.2 Meluvyöhykekartta yöllä, pelkästään nykyinen tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

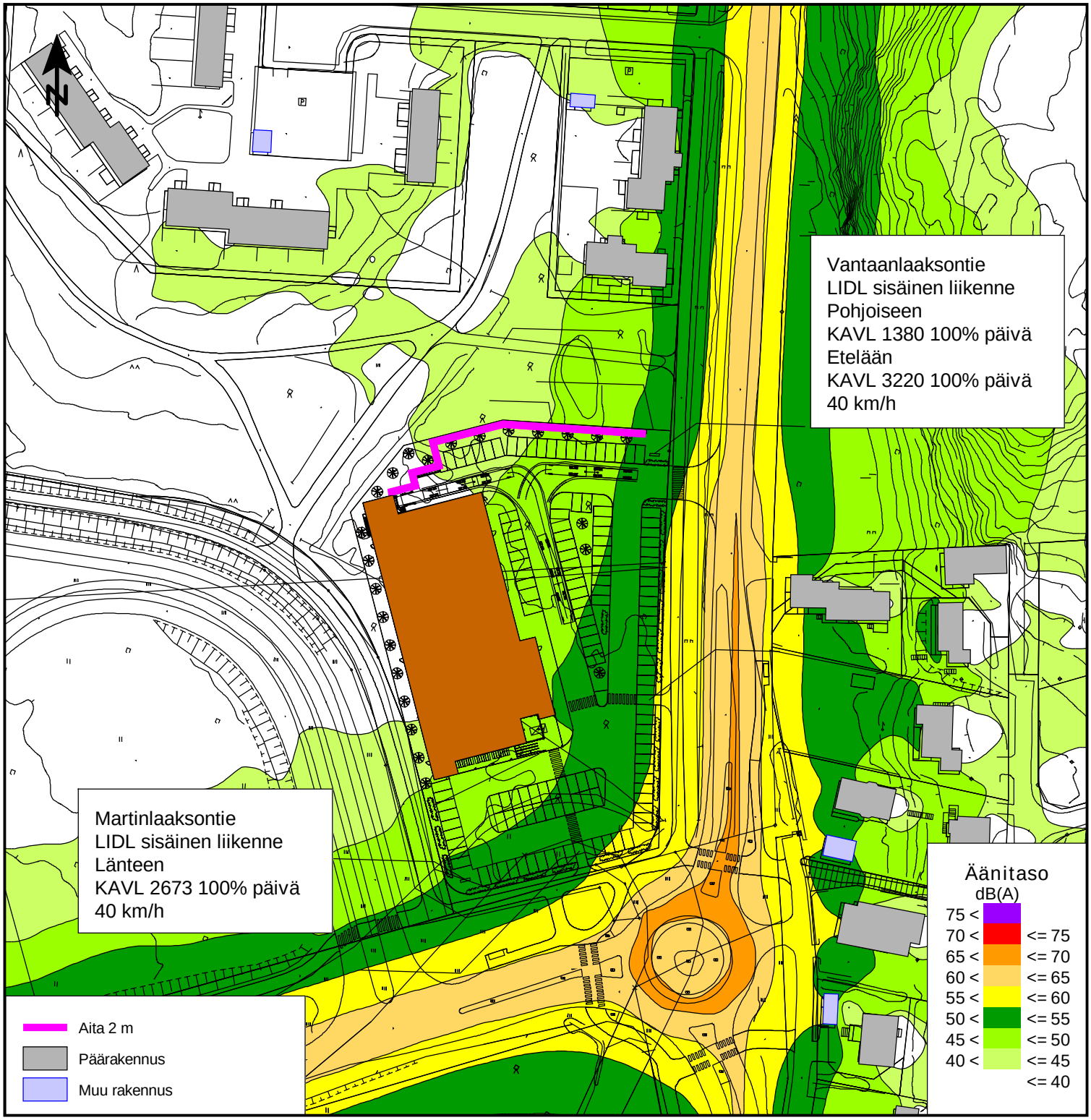
Liite 3.1 Meluvyöhykekartta päivällä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 3.2 Meluvyöhykekartta yöllä, nykyinen tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 4.1 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos nykytilanteeseen
Liite 4.2 Meluvyöhykekartta päivällä, Lidl liikenteen aiheuttama muutos vuoden 2040 ennustetilanteeseen

Liite 5.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua
Liite 5.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne, Ilman LIDL rakennusmassoittelua

Liite 6.1 Meluvyöhykekartta päivällä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl asiakasliikenne
Liite 6.2 Meluvyöhykekartta yöllä, vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne sekä Lidl tavarankuljetukset (yöajan keskiäänitasot)

Liite 7.1 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,0 m)
Liite 7.2 Yöajan enimmäisäänitasot, kaupan tavaraliikenne (meluaita h=2,5 m)

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 1.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

LIDL asiakasliikenne

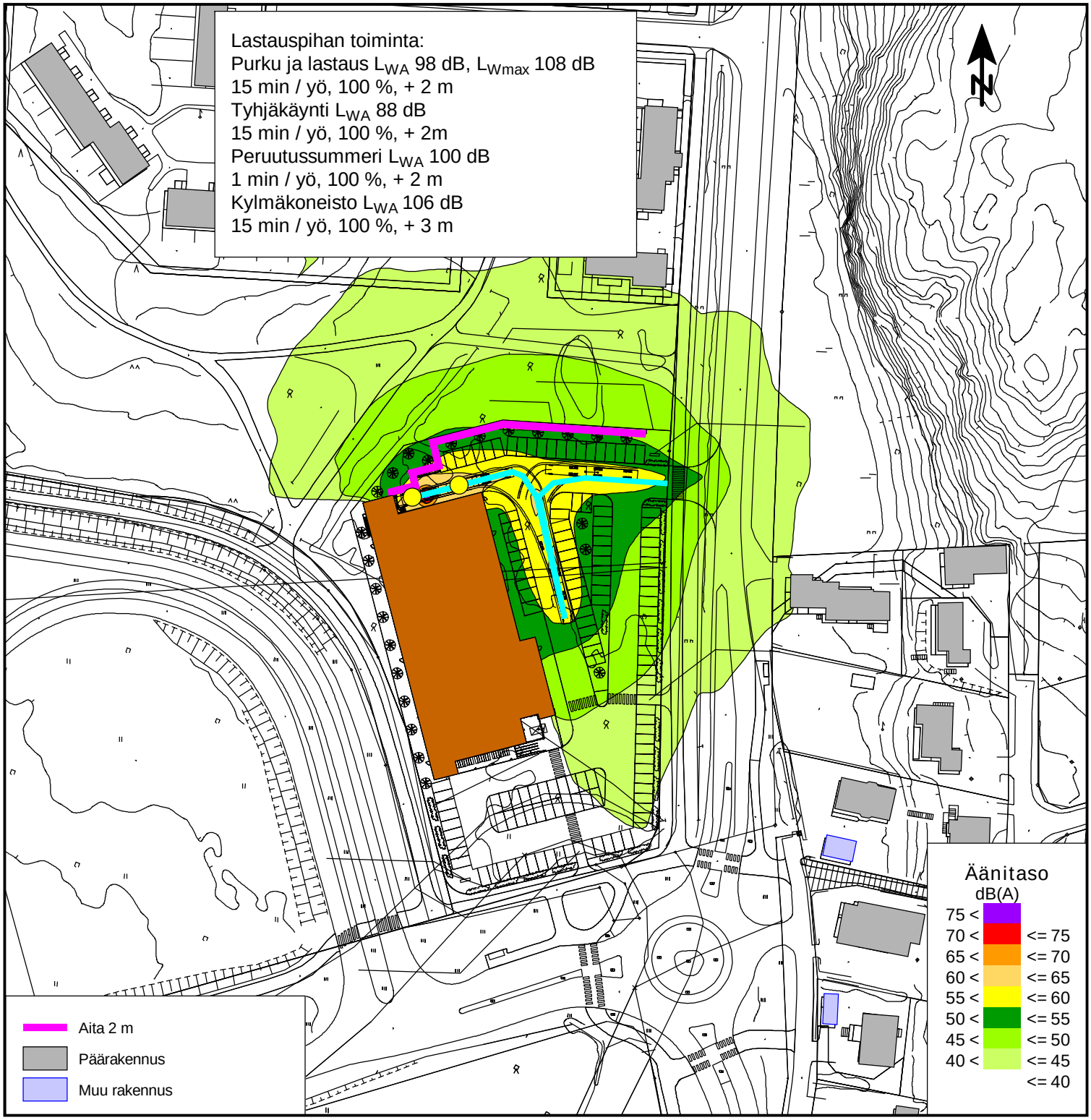
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

Liite 1.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Lastauspihan toiminta

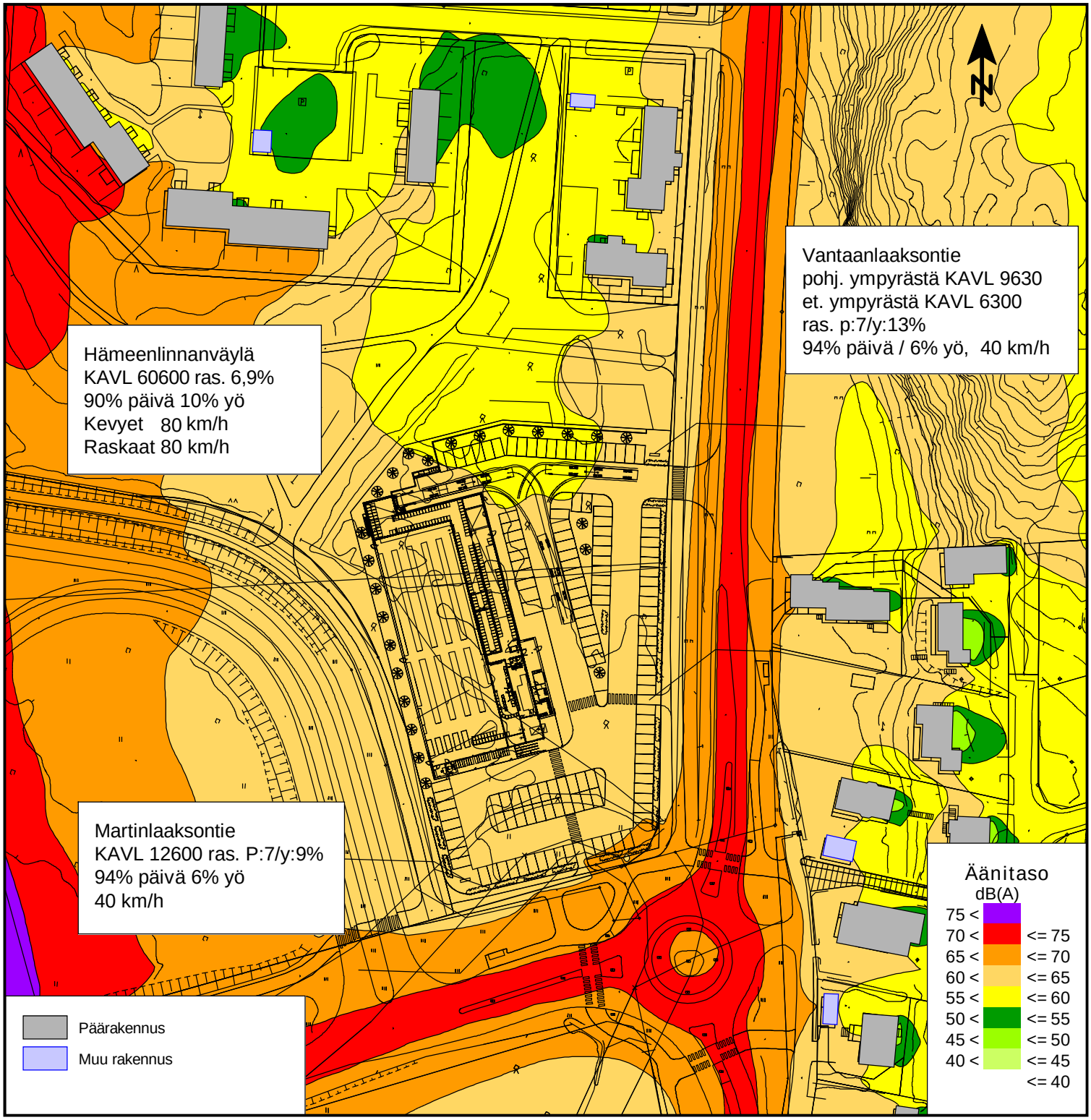
1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

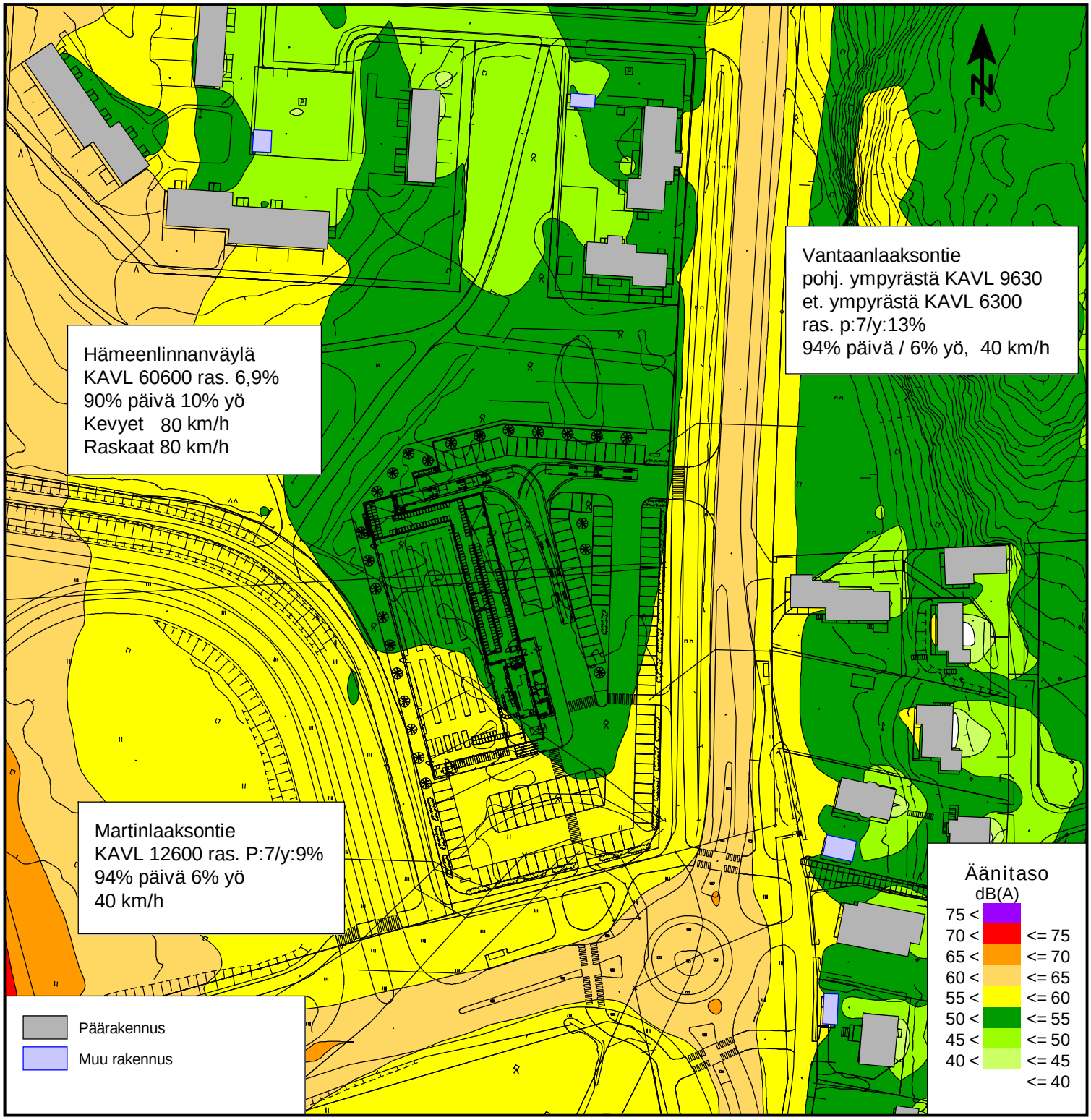
nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaises värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 2.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

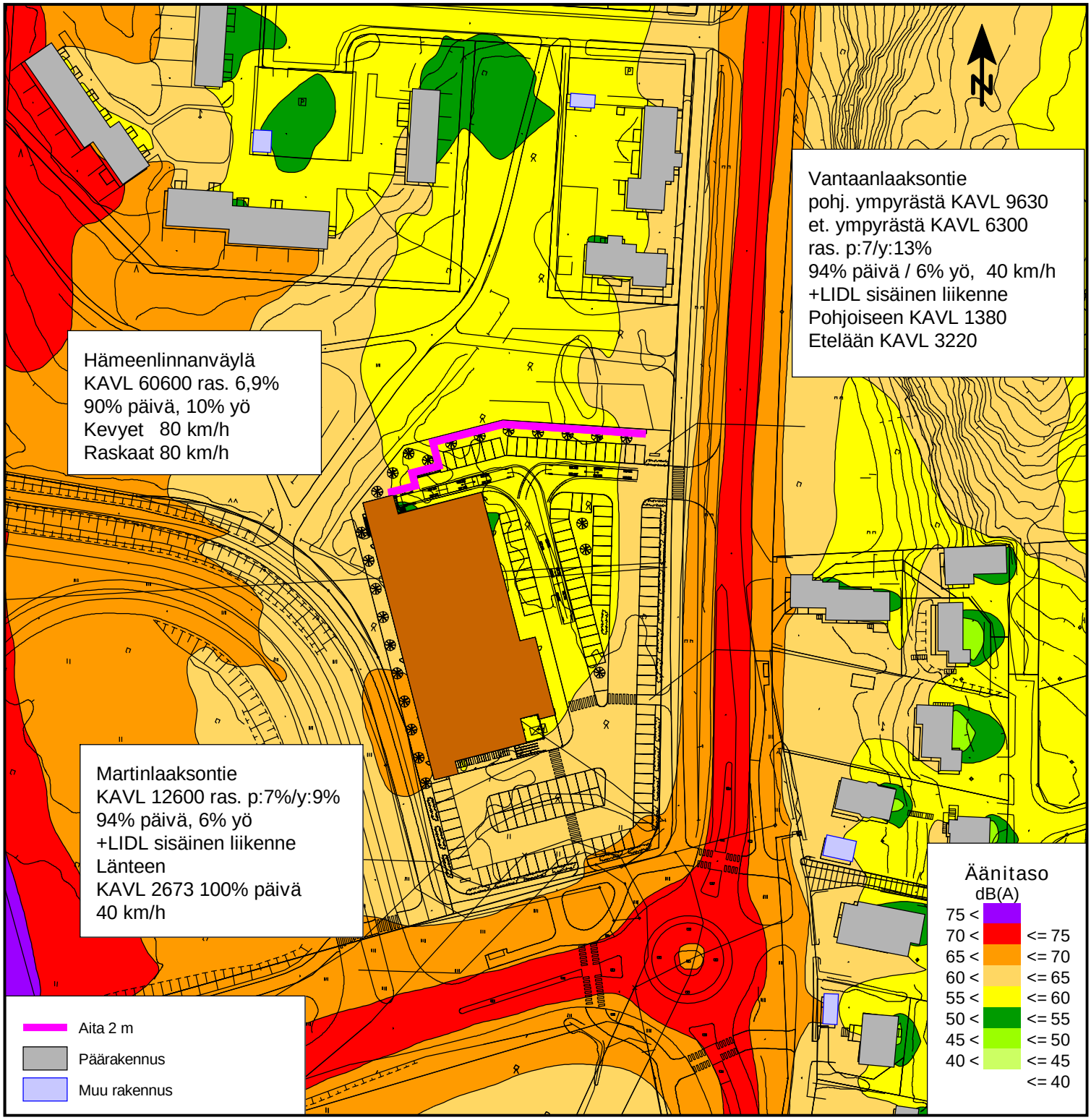
nykyinen tie- ja katuliikenne, ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy tumman vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

Muun liikenteen ja Lidlin
asiakasliikenteen yhteismelu

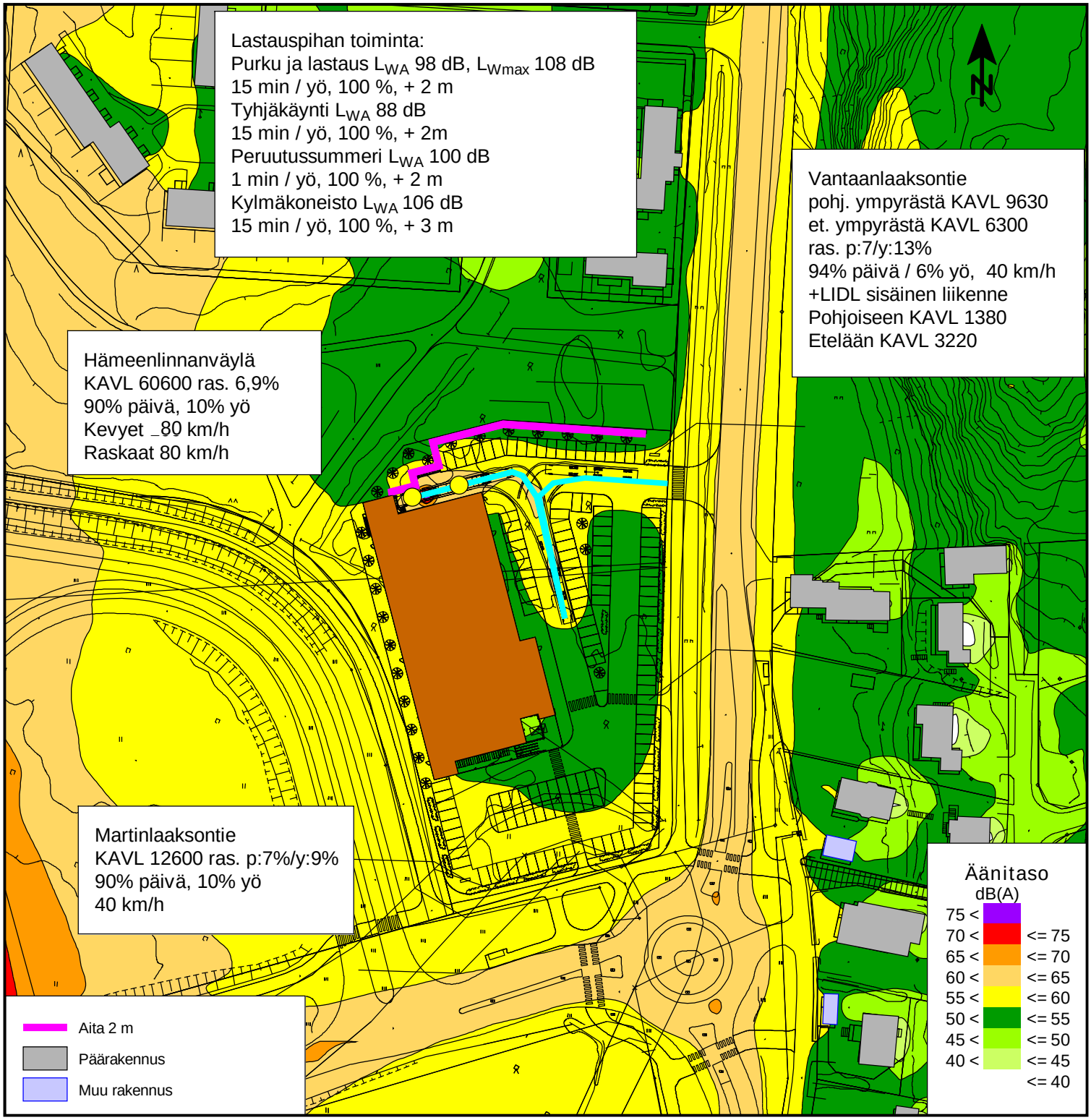
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 3.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22-7}$

Yöajan liikenteen ja Lidlin
jakeluauton käynnin yhteismelu

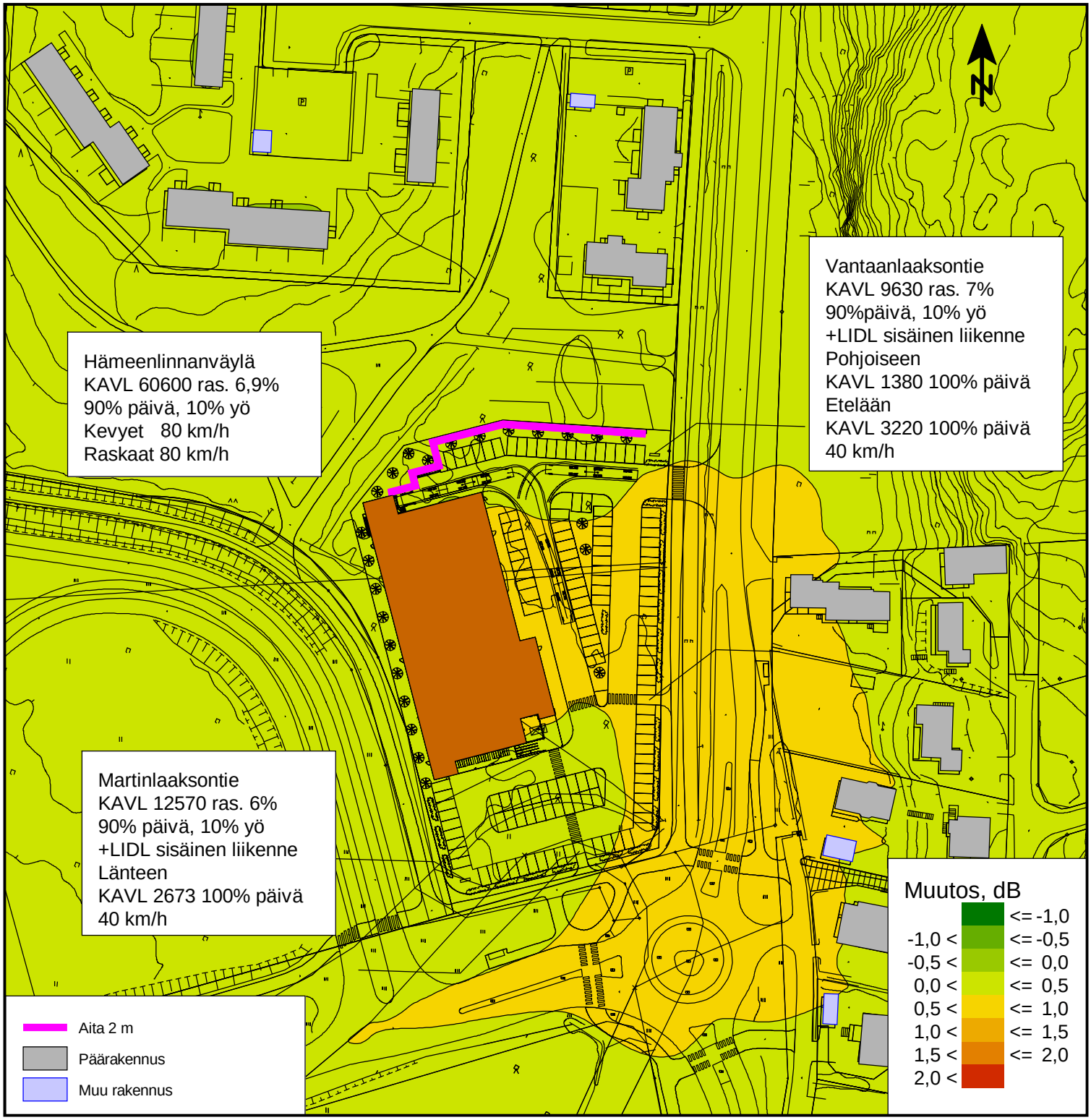
Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Yöajan ohjearvo 50 dB
ylittyy vihreästä värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

LIITE. Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

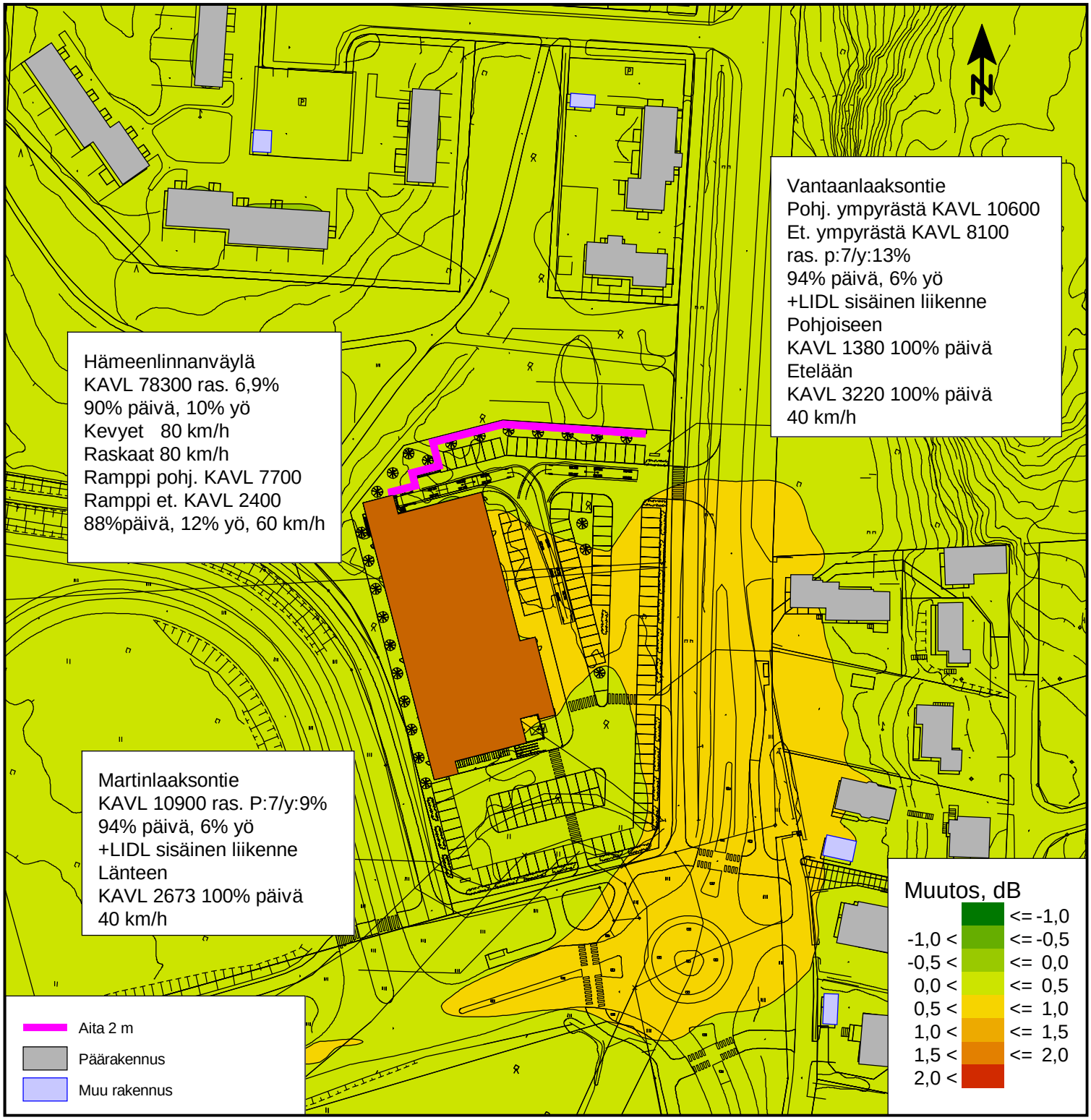
Liite 4.1

Lidlin asiakasliikenteen muutos
nykytilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

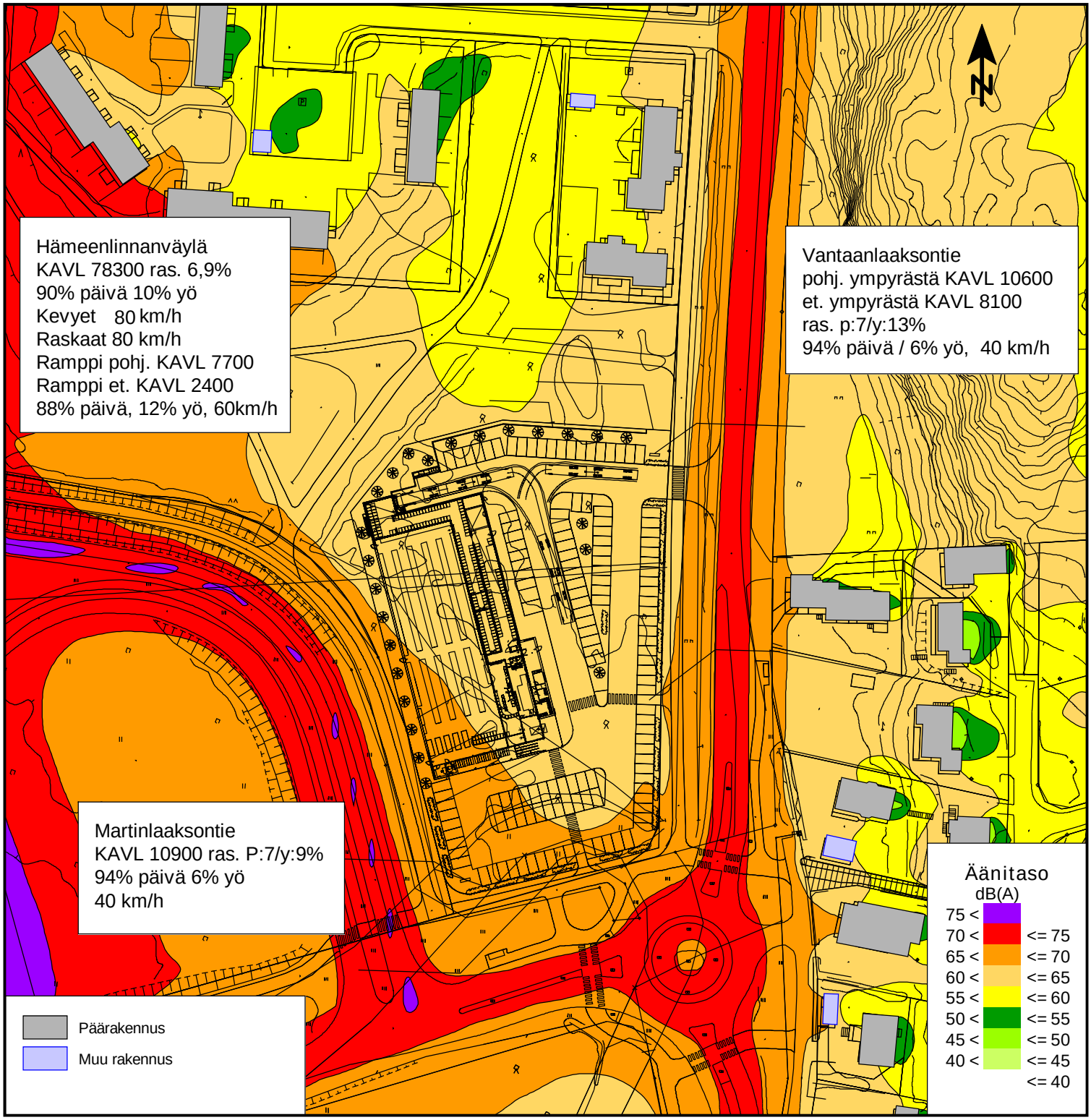
Liite 4.2

Lidlin asiakasliikenteen muutos
v. 2040 ennustetilanteen päiväajan melutasoihin

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

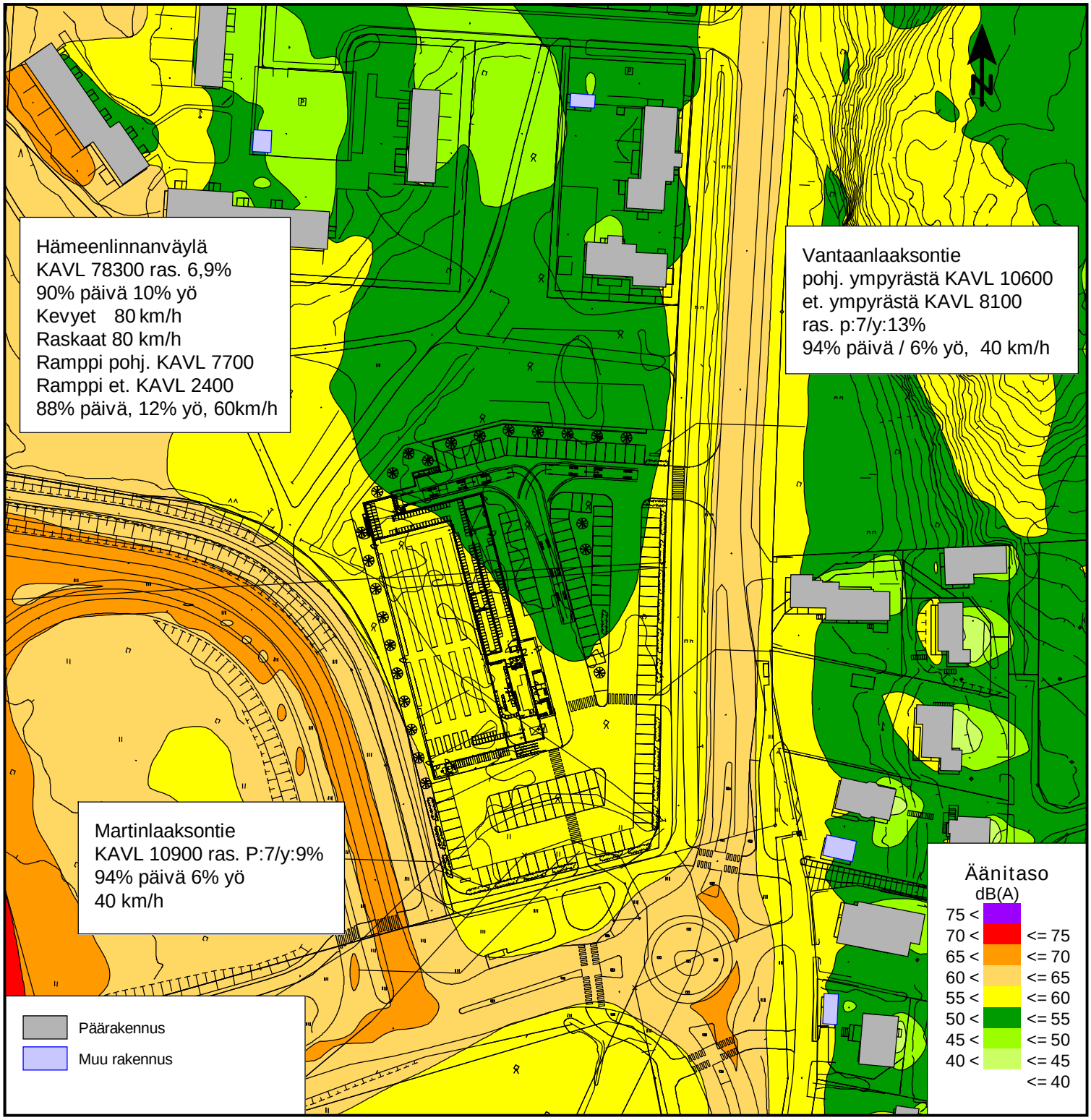
Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 5.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

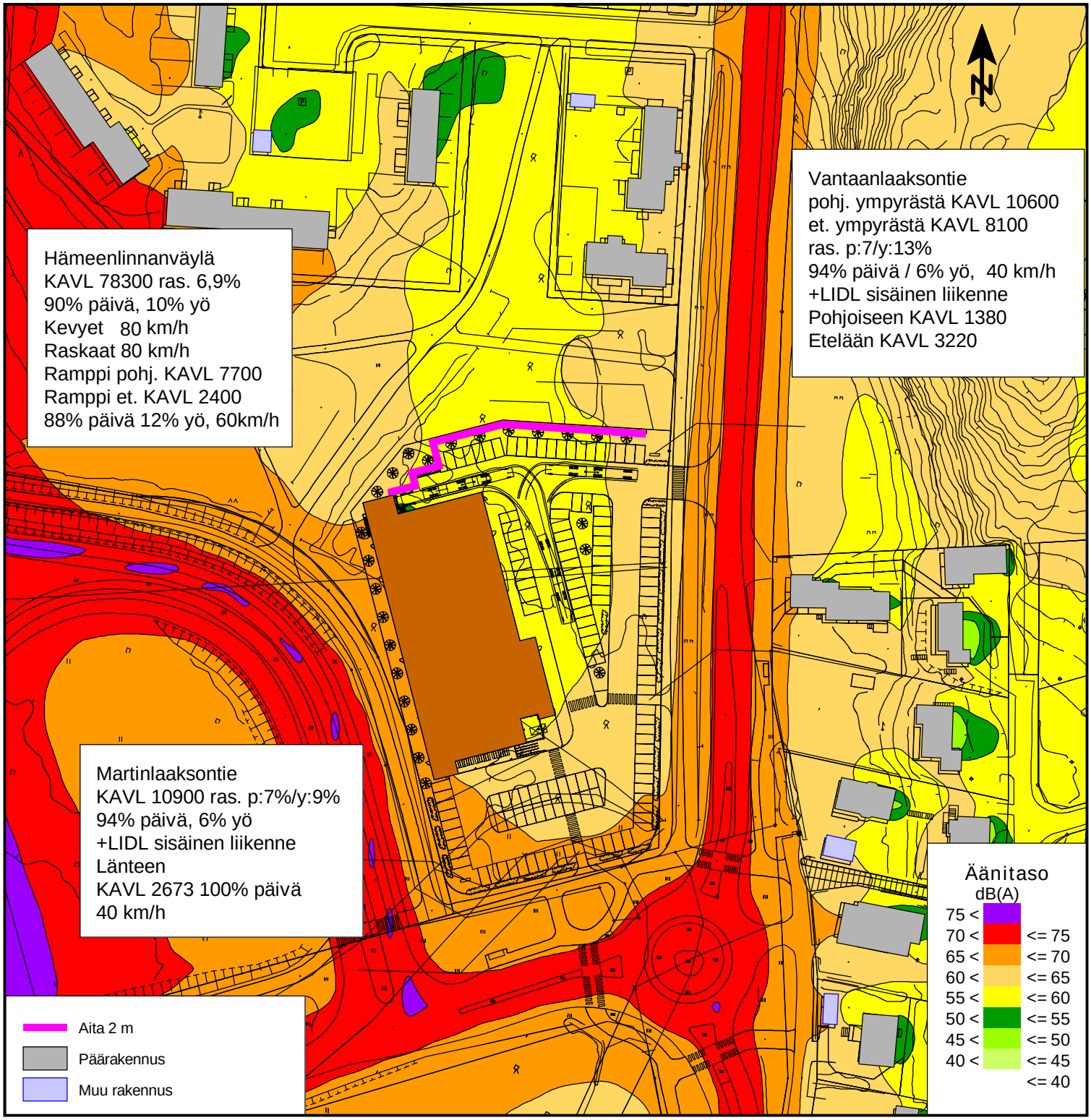
Vuoden 2040 ennuste tie- ja katuliikenne,
ilman LIDL rakennusmassoittelua

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.1

Päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$

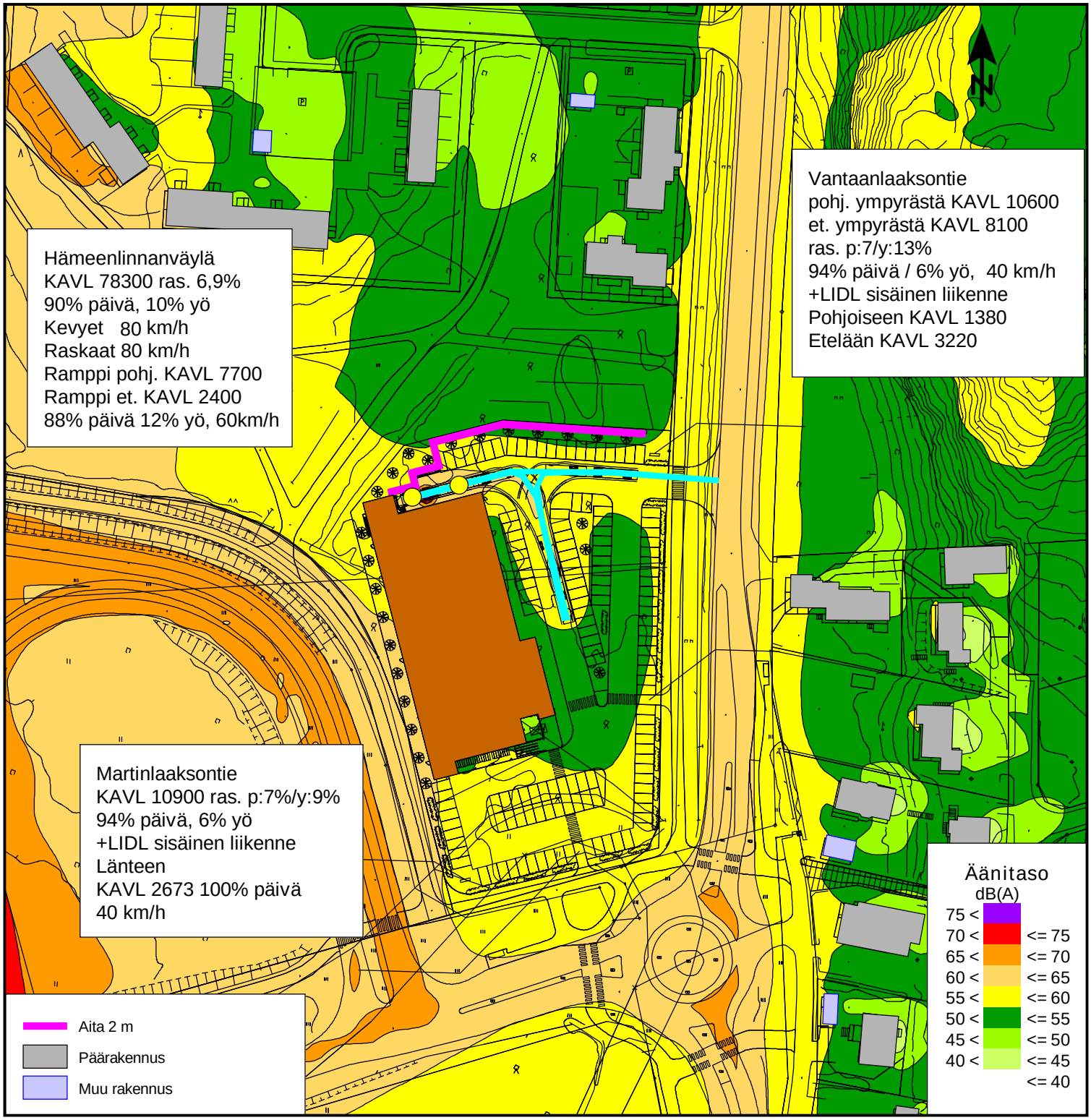
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin asiakasliikenteen yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 6.2

Yöajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 22\text{-}7}$

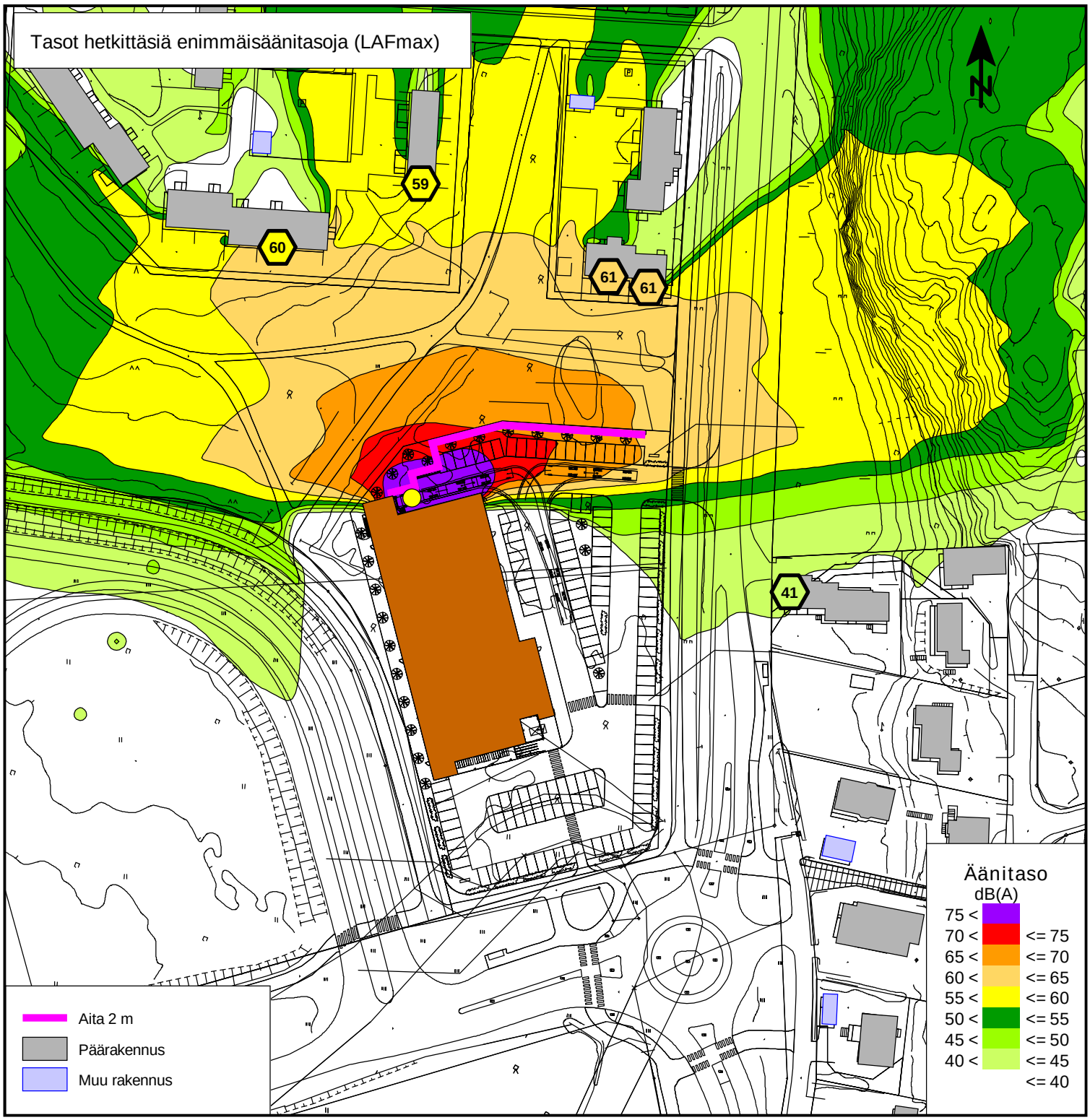
Muun vuoden 2040 ennusteliikenteen ja Lidlin jakeluauton käynnin yhteismelu

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 / General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Päiväajan ohjearvo 55 dB
ylittyy keltaisesta värivyöhykkeestä alkaen

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
26/10/2018 V. Virtanen

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.1

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2 m

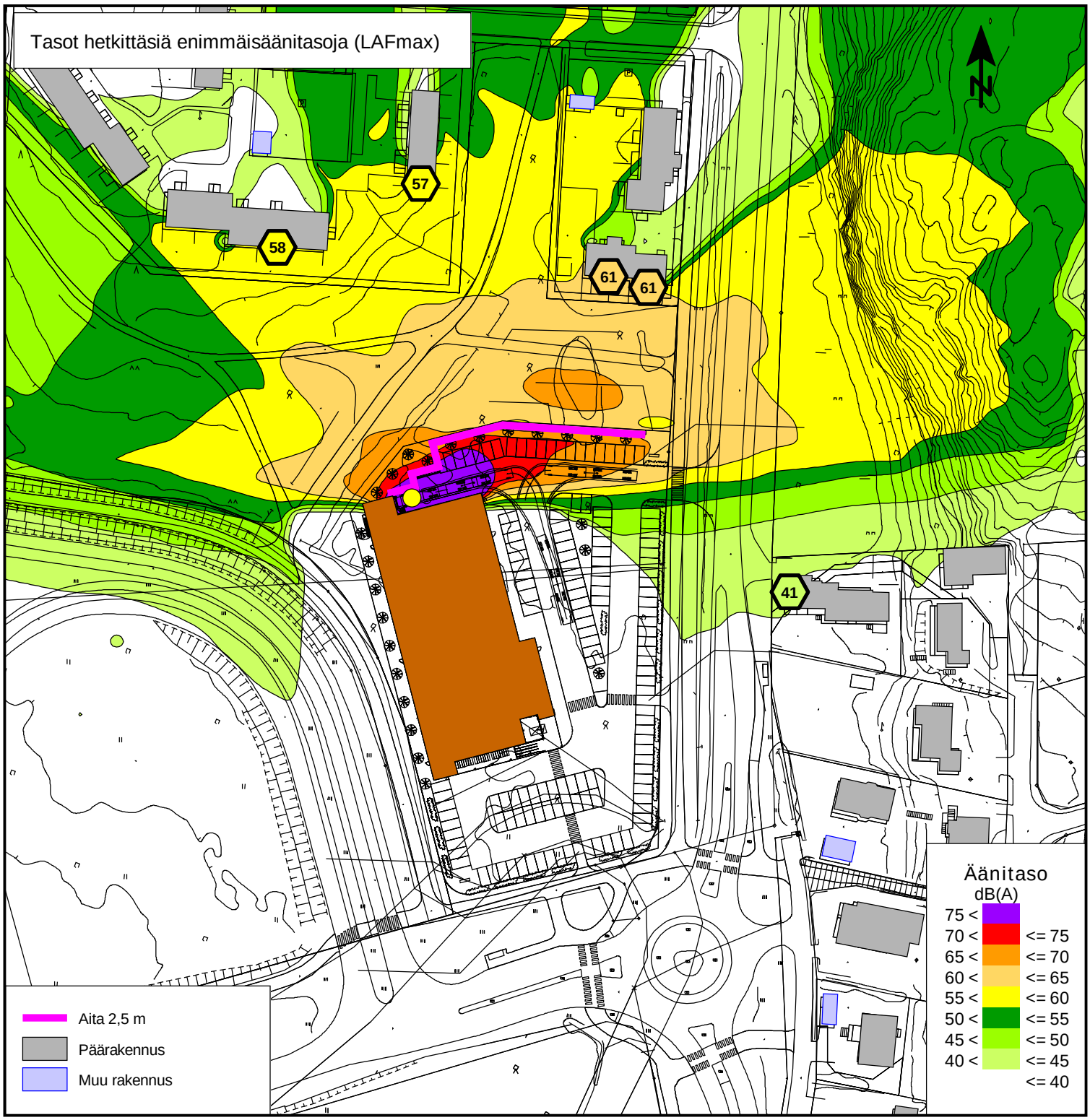
HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

RAMBØLL

1510037663
Lidl
Vantaanlaakso
meluselvitys

Liite 7.2

Yöajan maksimiäänitaso L_{Amax}

Lastaus- ja purkukolinat L_{WAmax} 108 dB

Aidan korkeus 2,5 m

HUOM! Tasot enimmäisäänitasoja!

Melulaskennan tiedot
Ohjelma: SoundPlan 7.4
Menetelmä: RTN - Nordic 1996 /
General Prediction Method
Heijastusten lkm.: 2
Laskentasäde: 1500 m
laskentaverkko: Laskentapisteiden väli 5 m

Mittakaava 1:1500
0 10 20 40 60 m

Laskentakorkeus mp + 2m
21/02/2018 V. Virtanen

LIITE. Stadsfullmäktige 20.05.2019 / 16 §

17 § **Detaljplaneändring 002358 och tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken**

VD/8385/10.02.04.01/2017
HP/TLA/TKA/MKU/HY-L,PJ/KW

Vanda stads resultatområde för fastigheter och boende ansöker om småhusboende och utvidgning av en daghemstomt i det område för kompletteringsbyggande enligt generalplanen som ligger i den norra delen av Lieparken. På den nuvarande YL-tomten finns dock Tavastbergaforsen och ihåliga träd för flygekorrar. Därför planläggs en ny Y-tomt 1 600 m²-vy och endast två småhustomter 280 m²-vy i området. I planen ingår endast det område som kommer att byggas, varvid det övriga området kvarstår som kvartersområde för byggnader för offentlig närservice (YL) och närrekreationsområde (VL).

Detaljplaneändringen gäller kvarteret 11403, en del av 11034 samt rekreations-, special- och gatuområden i stadsdel 11, Tavastberga.
Ändringen gäller kvarteret 11033 och ett rekreationsområde i den detaljplan som upphävs.

Tomtindelningen och ändringen av tomtindelningen gäller kvarteret 11043 och en del av kvarteret 11034.

Området ligger i Lieparken.

Den som ansöker om detaljplan
Vanda stad

Markägare
Vanda stad

Planberedning
Planen har utarbetats som stadens interna arbete.

Generalplanen
I den generalplan med rättsverkningar som godkänts av stadsfullmäktige 17.12.2007 är området ett småhusområde (A3) och ett närrekreationsområde (VL). Det är fråga om ett område för kompletteringsbyggande enligt generalplanen.

I den gällande detaljplanen är området huvudsakligen ett parkområde (P) och delvis ett kvartersområde för allmänna byggnaden (Y) 11033, vars tomtexploateringstal är e = 0,30, byggrätt 990 m²-vy och högsta våningstal två.

I området finns Tavastbergaplanen, en friluftsled, Muldbäcken, Tavastbergabäcken och ett avlopp. Området utgörs huvudsakligen av skog. I området finns ett transformatortorn i rödtegel från 1950-talet. I den södra delen av området finns ett flygekorrevir och en kraftledning på 110 kV.

Detaljplaneändringen
Planändring ansöks för Lieparken för utvidgning av en tomt för allmänna byggnader för ett daghem och planläggningen av småhustomter. Stadens målsättning är att varje år överlåta småhustomter för byggande. Stadens tillväxt kräver att det byggs nya och större daghem.

I detaljplaneändringen utvidgas Y-tomten, varvid tomtarealen blir 6 550 m² och byggrätten 2 000 m²-vy (e = 0,31). I området planläggs dessutom en småhustomt 1 200 m²-vy och två egnahemstomter 120 + 160 m²-vy, boende sammanlagt 1 480 m²-vy (e = 0,33). Det största våningstalet är två. I området byggs en ny gata, Liegränden.

Området för kompletteringsbyggande är betydligt mindre än det som presenteras i generalplanen, eftersom den bollplan som är viktig för tavastbergaborna har bevarats och i området förläggs också en lekpark på sin gamla plats.

Största delen av området fortsätter att vara park (VP), i vilken den nuvarande bollplanen och den nya lekparken förläggs. Tavastbergaforsens område anges som skyddsgrönområde (EV).

Flygekorrarnas träd och revir bevaras.

Deltagande och växelverkan
Ett program för deltagande och bedömning gjordes upp 29.9.2017.
Ett möte om planen hölls på platsen 3.10.2017.

Det lämnades in 16 åsikter. Invånarna ansåg bevarandet av bollplanen, det nya daghemmet och lekparken vara bra och friluftsleden nödvändig, men var oroliga över det kommande byggandet hos grannen och för skogens djur. – För djuren kvarstår den vidsträckta Linnaisskogen.
Åsikterna presenteras i planredogörelsen.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer
Detaljplanearbetet följer stadens markpolitiska riktlinjer (Fge 18.6.2018).
Planen gäller stadens mark och medför ett daghem och en bostadsvåningsyta på 1 480 m²-vy.

Avtal
Till detaljplaneändringen hänför sig inget verkställighetsavtal.

Stadsplaneringsnämnden 1.10.2018 § 14

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Stadsplaneringsnämnden beslutar att
a) lägga fram förslaget till detaljplaneändring 002358 samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen, 11 Tavastberga/Lieparken, som daterats 1.10.2018, i 30 dagar i enlighet med MBF 27 §,
b) berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden, och
Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Detaljplaneändringen gäller kvarteret 11043, en del av kvarteret 11034 samt rekreations- och gatuområden i stadsdel 11, Tavastberga.
Ändringen gäller ett rekreationsområde i den detaljplan som upphävs.

Tomtindelningen gäller kvarter 11043 och en del av kvarter 11034.

Framläggning och anmärkningar
Förslaget till detaljplaneändring samt förslaget till tomtindelning och förslaget till ändring av tomtindelningen hölls framlagt 17.10–15.11.2018 med stöd av MBF 27 §. Under denna tid inlämnades fem anmärkningar.
I en av dessa anmärktes det om områdets naturvärden och flygekorrar.
Anmärkningarna och genmälena medföljer som bilaga.

Utlåtanden
Stadsplaneringsnämnden beslutade 1.10.2018 berättiga stadsplaneringen till att begära nödvändiga utlåtanden. Det begärdes fyra utlåtanden och tre lämnades in.

NTM-centralen i Nyland meddelade att det finns fler ihåliga träd för flygekorrar i området.
HRM meddelade om stomvattenledningen.
Vanda Energi Ab meddelade om transformatorn och dess kablar.
Utlåtandena med svar medföljer som bilaga.

Justeringar
Inventeringen av flygekorrar i västra Vanda är från 2016. Stadens miljöplanerare har 19.11.2018 genomfört en inventering av nya ihåliga träd i området. Förhandlingar har förts med NTM-centralen i Nyland 10.12.2018.

På grund av de nya ihåliga träden har planändringen begränsats till att endast gälla områden som kommer att byggas.
Härvid planläggs Liegränden och den nya Y-tomten 4 188 m² med byggrätten 1 600 m²-vy, vilket är tillräckligt för det privata daghemmet som det finns ett brådskande behov för i Vichtisvägens zon samt två AO-tomter, sammanlagt 280 m²-vy och området för samhällsteknisk försörjning (ET) för den gamla torntransformatorn. Dessutom planläggs en bit av närrekreationsområdet (VL) för att avlägsna gamla planbestämmelser.

På så vis sträcker sig planen inte längre till området med ihåliga träd för flygekorrar.

Samtidigt har tomternas bestämmelser för ledningsservitut justerats.

Justeringarna är väsentliga och gäller allmän fördel, varför detaljplaneändringen måste läggas fram på nytt.

Stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer
Planen följer stadens mark- och bostadspolitiska riktlinjer (FGE 18.6.2018).
Planen gäller stadens mark och medför ett daghem och en bostadsvåningsyta på 280 m²-vy.

Stadsplaneringsnämnden 21.1.2019 § 12

Stadsplaneringsdirektörens förslag:
Nämnden beslutar att
a) anmärkningarna och utlåtandena ges svar i enlighet med bilagan och att de föreslagna justeringarna utförs,
a) förslaget till detaljplaneändring nr 002358 och förslaget till tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken, som daterats 21.1.2019, läggs fram på nytt i 30 dagar i enlighet med MBF 27 och § 32.

Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Svar på anmärkningar och utlåtanden
Svar på de anmärkningar och utlåtanden som inkommit skickades 5.3.2019.

Framläggning
Förslaget till detaljplaneändring och förslaget till tomtindelning hölls framlagda 13.2–11.4.2019 med stöd av MBF 27 och 32 §. Inga anmärkningar inlämnades under denna tid.

Utlåtanden
Stadsplaneringsnämndens beslutade 21.1.2019 att begära nödvändiga utlåtanden. Det behövdes inga nya utlåtanden.

Stadsplaneringsdirektören föreslår 17.4.2019 för stadsstyrelsen att
– förslaget till detaljplaneändring nr 002358 och förslaget till tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken, som daterats 21.1.2019, förs till stadsfullmäktige för godkännande.

———

Stadsstyrelsen 29.4.2019 § 42

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö:
Stadsstyrelsen beslutar att föreslå att förslaget till detaljplaneändring nr 002358 och förslaget till tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken, som daterats 21.1.2019, förs till stadsfullmäktige för godkännande.
Beslut:
Förslaget godkändes.

———

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 17

Stadsstyrelsens förslag:
Stadsfullmäktige beslutar att godkänna förslaget till detaljplaneändring nr 002358 och förslaget till tomtindelning, 11 Tavastberga/Lieparken, som daterats 21.1.2019.
Beslut:
Förslaget godkändes.

Bilagor:
– Redogörelse för detaljplaneändringen 21.1.2019
– Anmärkningar och svar 21.1.2019
– Utlåtanden och svar 21.1.2019

Anvisningar för sökande av ändring: 1. Besvärsanvisning

Närmare information:
Timo Kallaluoto, områdesarkitekt, tfn 050 312 2132, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

002358 VIIKATEPUISTO

HÄMEVAARA

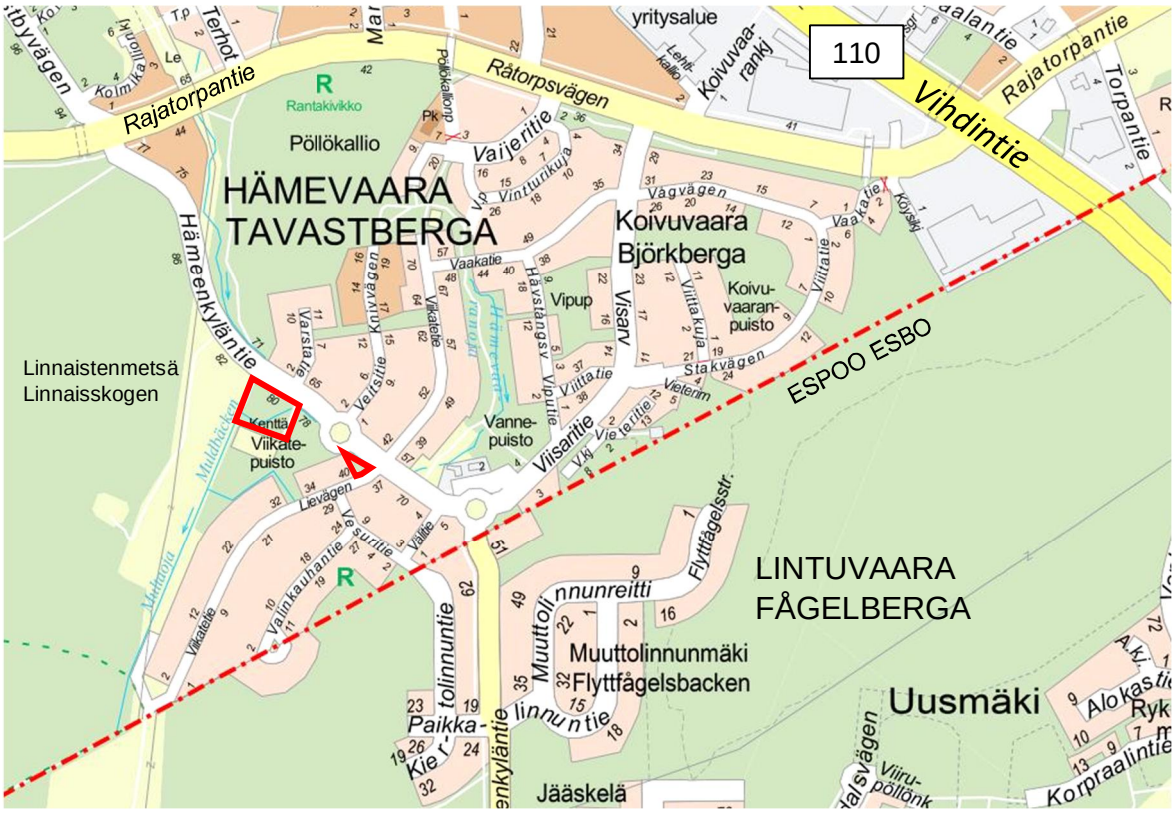

MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA / KAUPUNKISUUNNITTELU

Asemakaavan muutoksen selostus sekä tonttijako,
joka koskee 21.1.2019 päivättyä asemakaavakarttaa nro 002358

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuiston pohjoisosaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle pientaloasumista ja päiväkotitontin laajennusta. Vanhalla YL-tontilla on kuitenkin koski ja liito-oravien kolopuita. Siksi kaavoitetaan uusi Y-tontti.

Kaava-alueen sijainti ja suhde kaupunkirakenteeseen.

Asemakaavamuutos

Vantaan kaupungin kaupunginosa 11 Hämevaara
kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä virkistys- ja katualueita.
(Kumoutuvan asemakaavan virkistysaluetta.)

Tonttijako

kortteli 11043 ja osa korttelia 11034

Kaava-alueen sijainti

Viikatepuisto.

Sisällys

1	Tiivistelmä	3
2	Lähtökohdat	4
3	Asemakaavan suunnittelun vaiheet	13
4	Asemakaavan kuvaus	25
5	Asemakaavan toteutus	30

1. TIIVISTELMÄ

Ilmakuva lännestä 2016.

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen hakee Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten ja pientalotonttien kaavoittamista. Kaupungin tavoitteena on luovuttaa vuosittain pientalotontteja rakentamiseen. Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Päiväkoti on tavoitteena toteuttaa vuonna 2020.

Yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3 ja lähivirkistysaluetta VL. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Voimassa olevassa asemakaavassa alue on pääosin puistoaluetta P ja osin YL-korttelia 11033, joka tonttitehokkuus on e = 0,30, rakennusoikeus on 990 k-m2 ja suurin kerrosluku II (kaksi).

Kaava-alue on pääosin metsää. Alueella on ulkoilutie, Multaoja, Hämevaaranoja, jätevesiviemäri ja punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Nykyisellä YL-tontilla on Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuita, joten päiväkodille kaavoitetaan uusi tontti ja kaava-aluetta on supistettu.

Asemakaavamuutoksessa alueelle kaavoitetaan yleisten rakennusten korttelialue Y 1600 k-m2 päiväkotia varten ja kaksi omakotitonttia 120 + 160 k-m2, asumista yhteensä 280 k-m2 (e = 0,29). Suurin kerrosluku on kaksi. Alueelle rakennetaan myös uusi katu, Viikatekuja, ja lähivirkistysaluetta siltä osin, kuin on tarve poistaa vanhoja kaavamerkintöjä.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasi pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä on säilytetty. Myös liito-oravien kolo- ja yhteyspuut ja elinpiiri säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

2. LÄHTÖKOHDAT

Hämeenkyläntien kiertoliittymä. TKa 28.6.2017

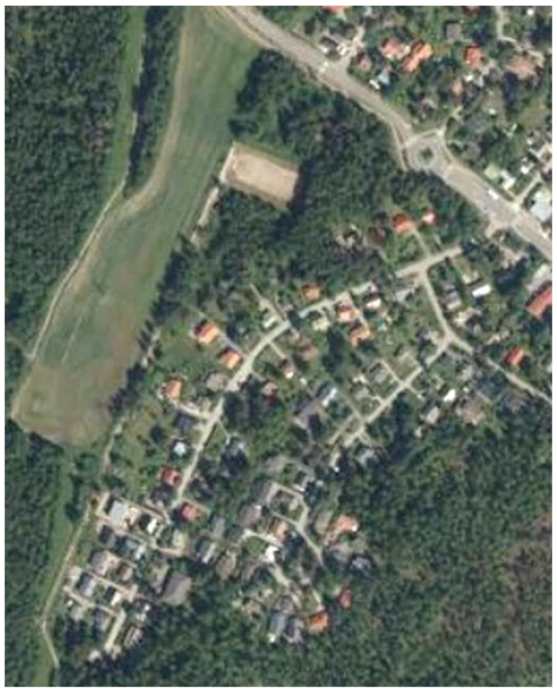
2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

Alueen yleiskuvaus

Hämevaara on pääosin pientaloaluetta.

Luonnonympäristö

Kaava-alue on pääosin metsää, pääpuulajeina koivu ja kuusi. Alueella on isoja ojia.

Ortoilmakuva 2015.

Maalajit.

Metsäsuunnitelma		
	Metsäkuvio 1735.0	Metsäkuvio 1736.0
	Pääpuulaji: Rauduskoivu Kehitysluokka: Varttunut metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: – Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä, pa-juja	Pääpuulaji: Kuusi Kehitysluokka: Kypsä metsä Kasvupaikkatyyppi: Lehto ja vastaava suo Seuraava hakkuutapa: – Seuraavat hoitotyöt: Mekaaninen raivaus Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä

Maaperä

Alavin alue luoteisosassa on vanhaa peltoa. Maaperä on alavimmilla kohdilla savea, korkeammilla silttiä, moreenia ja kalliota. Alueen halki kulkee Hämevaaranoja. Alue ei ole pohjavesialuetta. Kaava-alueen maaperä on pääasiassa savea. Alueen itäosalla on kallioinen moreenimäki, jota ympäröi siltti. Kairausten perusteella savialueella saven paksuus on noin 3 – 6 metriä. Siipikairauksin mitattu saven redusoimaton leikkauslujuus on heikoimmillaan noin 6 – 7 kPa. Saven alla on silttiä ja kitkamaalajeja. Savialueella kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon noin 4 – 12 m syvyydellä maanpinnasta. Pohjavedenpinnan tasoa alueella ei ole mitattu.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Hämeenkyläntie on perustettu maanvaraisesti savikerroksen päälle. Hämeenkyläntien ja Varstatien risteyksessä sekä Hämeenkyläntiellä liikenneympyrän ja Viikatetien välisellä osuudella katualueen vakavuus etelän suuntaan on nykyisellään riittämätön (F<1,5).
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018)

Katso jäljempänä → Perustaminen (s. 29).

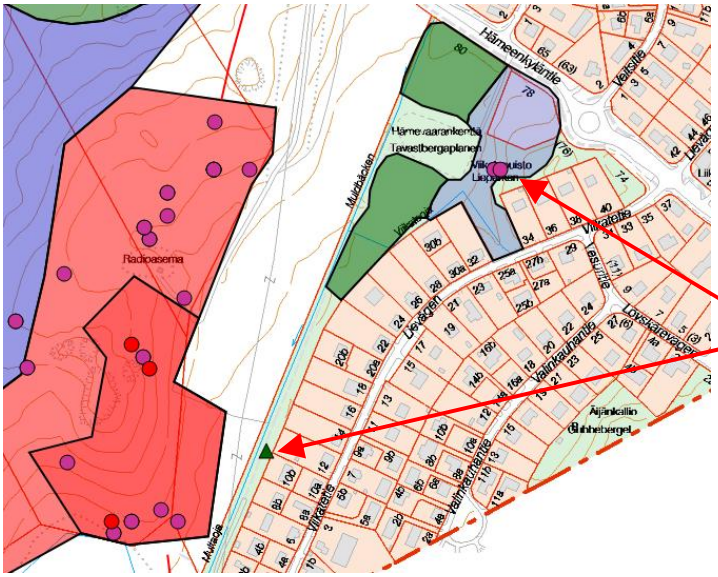
Rakennettu ympäristö

Viikatetie 42:n kohdalla on punatiilinen tornimuuntaja 1950-luvulta. Alueella on ulkoilutie, joka johtaa Hämevaarankentälle ja edelleen Espooseen sekä jätevesiviemäri. Muuten alue on rakentamaton.

Viikatetien varrella on loivakattoisia vaaleita yksi- ja kaksikerroksisia yhden ja kahden asunnon taloja vuosilta 1955 – 2018, julkisivumateriaaleina puu, betoni ja tiili. Tämä alue on merkitty yleiskaavaan (2007) kaupunkikuvallisesti arvokkaaksi alueeksi sinänsä yhtenäisen katukuvansa vuoksi, mutta uudet rakennukset takatonteilla poikkeavat selvästi vanhoista. Alue ei enää esiinny kaupunginmuseon rakennusperintökohteiden kartalla.

Hämeenkyläntien koillispuolella on yksi- ja kaksikerroksisia yhden asunnon taloja vuosilta 1955 – 1989, julkisivumateriaaleina puu ja betoni.

Liito-oravat

Radioasema
Hämeenkyläntie
Muhkolantie
Viikatepuisto
Lövskatavägen
Valmetintie
Ahlmanintie
Ängsvägen
Ängsvägen
Ängsvägen

Liito-oravien kolopuiden täydennysinventointi. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 20.11.2018

Liito-oravien kolopuita. Vantaan ympäristökeskus, Jarmo Honkanen 14.11.2018

Uudet kolopuut on inventoitu marraskuussa 2018. Kaava-aluetta on rajattu niin, että kaava-alueella ei ole liito-oravien kolopuita.

Palvelut

Hämevaarassa on päiväkoti (Vaijeritie 7). Vihdintien suunnalla on tarve uusille päiväkodeille.

Koulu ja kaupat ovat Pähkinärinteessä. Myyrmäen aluekeskukseen Paalutorille on 4,2 km.

Virkistys

Viikatepuisto on Hämevaaran kaupunginosapuisto. Se rajoittuu laajaan asemakaavoittamattomaan Linnaistenmetsään, joka on maakuntakaavassa ja yleiskaavassa virkistysaluetta.

Hämevaarankenttä on rakennettu vanhalle pellolle. TKa 28.6.2017

Liikenne

Hämeenkyläntie on yleiskaavan pääkatu, jolla on bussiliikennettä ja kevyen liikenteen raitti. Sen liikennemäärä on 2 000 ajon/vrk (2017) ja nopeusrajoitus on 30 km/h. Viikatetie on tonttikatu, jolla ei ole jalkakäytävää.

Hämeenkyläntiellä on tehty 2015 liikennelaskenta, jonka mukaan aamu- ja iltaruuhkien aikaan läpiajoa on 42 – 66 % eli noin puolet tien liikenteestä syntyy Hämevaarasta.

Bussit Hämeenkyläntieltä Leppävaaraan ja Myyrmäkeen sekä Rajatorpantieltä Elielinaukiolle.

Kulttuurihistorialliset kohteet

Kaava-alueella ei ole rakennusperintökohteita eikä tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Tekninen huolto

Hämeenkyläntiellä ja Viikatetiellä on valmis kunnallistekniikka (hulevesiviemäri, jätevesiviemäri, sähkökaapeli, tietoliikennekaapeli, vesijohto).

Viikatepuistossa Multaojan vieressä kulkee iso jätevesiviemäri ø800 (1968) ja sähkökaapeli.

Viikatepuistossa Hämeenkyläntie 74:n kohdalla on tornimuuntaja ja sähkökaapeleita.

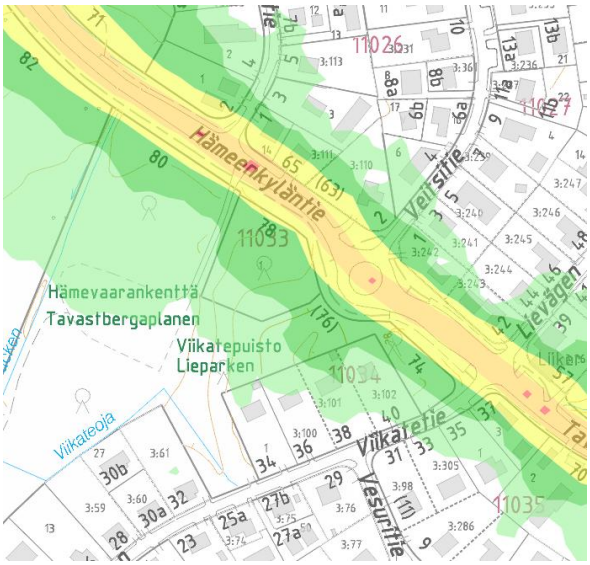
Kaukolämpöä ei ole.

Kaava-alue on pääasiassa rakentamatonta metsää ja siten hyvin vettä hyödyntävää pintaa. Alue ei ole pohjavesialuetta. Hulevedet johtuvat maaston muotoja mukaillen Hämevaaranojaan tai Viikatepuiston ojiin, jotka laskevat Multaojaan ja edelleen Espooseen.

Kaava-alue kuuluu Myyrmäen painepiiriin. Painepiirin vesisäiliönä on Myyrmäen ylävesisäiliö, jonka tilavuus on 4500 m^3. Painetaso vaihtelee arvioilta välillä +82.00 ... +95.00. Jätevedet johdetaan runkojätevesiviemäriin, josta ne johdetaan Espooseen Suomenojan jätevedenpuhdistamolle.

Ympäristönsuojelu ja ympäristöhäiriöt

- *Lentomelu:* Alue ei ole lentomelualuetta. Lentomelutaso Lden on alle 50 dB.
- *Tiemelu:* Tulevilla tonteilla tiemelutaso on lähes kokonaan alle oleskelupihalta vaaditun raja-arvon 55 dB (2016, päivällä).

Tiemelu 2016.

Keskiäänitaso (LAeq), päivällä (klo 7-22)

45-50 | 50-55 | 55-60 | 60-65
65-70 | 70-75 | 75- dB

Vantaan ympäristökeskus 2016

Tiemelun huomioon ottaminen		
Tiemelu-vyöhyke Aeq (dB)	Äänitasoero asunnoissa sekä opetus- ja kokoon-tumistiloissa ΔL (dB)	Äänitasoero toimistoissa ΔL (dB)
65…100	erillinen selvitys	erillinen selvitys
60…64,9	35	30
55…59,9	30	25
alle 55	30	–

Vantaan rakennusjärjestys Kv 15.11.2010, YM asetus 796/2017.

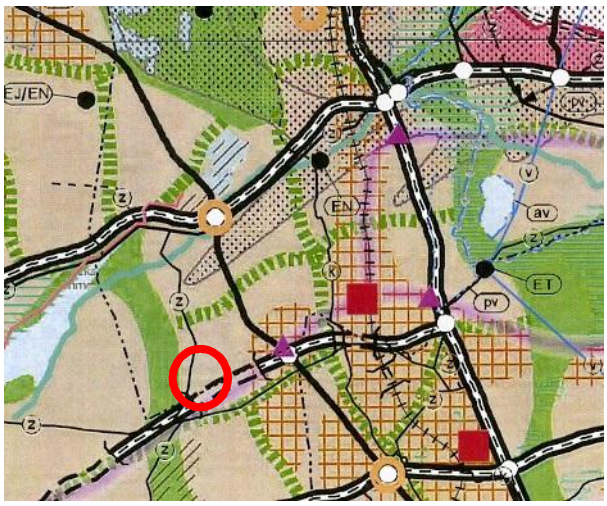
- *Pienhiukkaset:* Hämeenkyläntien lähimmästä ajoradasta tulee olla päiväkodin julkisivuun tai leikkialueelle vähintään 9,0 metriä.

Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue, joka liittyy olevaan kaupunkirakenteeseen ja sopii asumiseen muuten hyvin.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdyskuntarakenteen eheyttä (14.12.2017).
– Kaavamuutos on tavoitteiden mukainen.

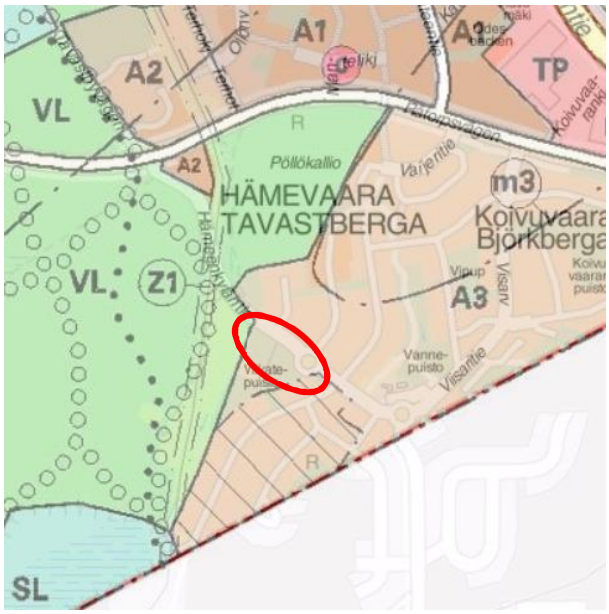

Maakuntakaava

Uudenmaan maakuntakaavassa alue on taajama-toimintojen aluetta (YM 8.11.2006).
Uudenmaan vaihemaakuntakaavoissa alueelle ei kohdistu maakunnallisia tavoitteita.
– Kaavamuutos on maakuntakaavojen mukainen.

Uudenmaan maakuntakaavojen yhdistelmä.

Keskustatoimintojen alue.
Taajamatoimintojen alue.
Tiivistettävä alue.
Virkistysalue.

Yleiskaava

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa alue on pientaloaluetta A3. Yleiskaavan tavoitteita ovat tiivistäminen, täydentäminen ja eheyttäminen. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde (kaavaselostus, kartta s. 67).

– Kaavamuutos on yleiskaavan mukainen.

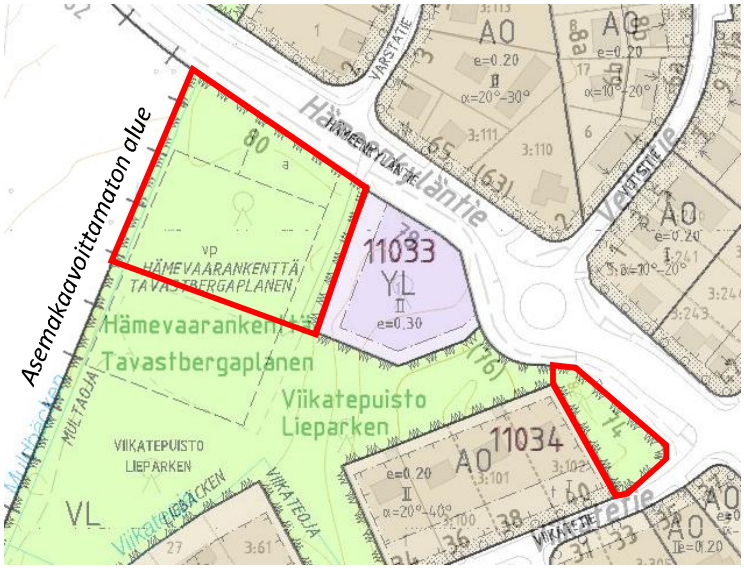
Vantaan yleiskaava.

A1	Tehokas asuntoalue.
A2	Matala ja tiivis asuntoalue.
A3	Pientaloalue.
SL	Luonnonsuojelualue.
TP	Työpaikka-alue.
VL	Lähivirkistysalue.

Yleiskaavan 2020 tavoitteet hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 22.1.2018. Kaupunki varautuu 100 000 asukkaan kasvuun vuoteen 2050, mikä tarkoittaa merkittävää määrää rakentamista.

Asemakaava

Alueella on voimassa asemakaava 110200, Hämevaara 2, YM 1.3.1985, jossa alue on lähivirkistysaluetta VL.

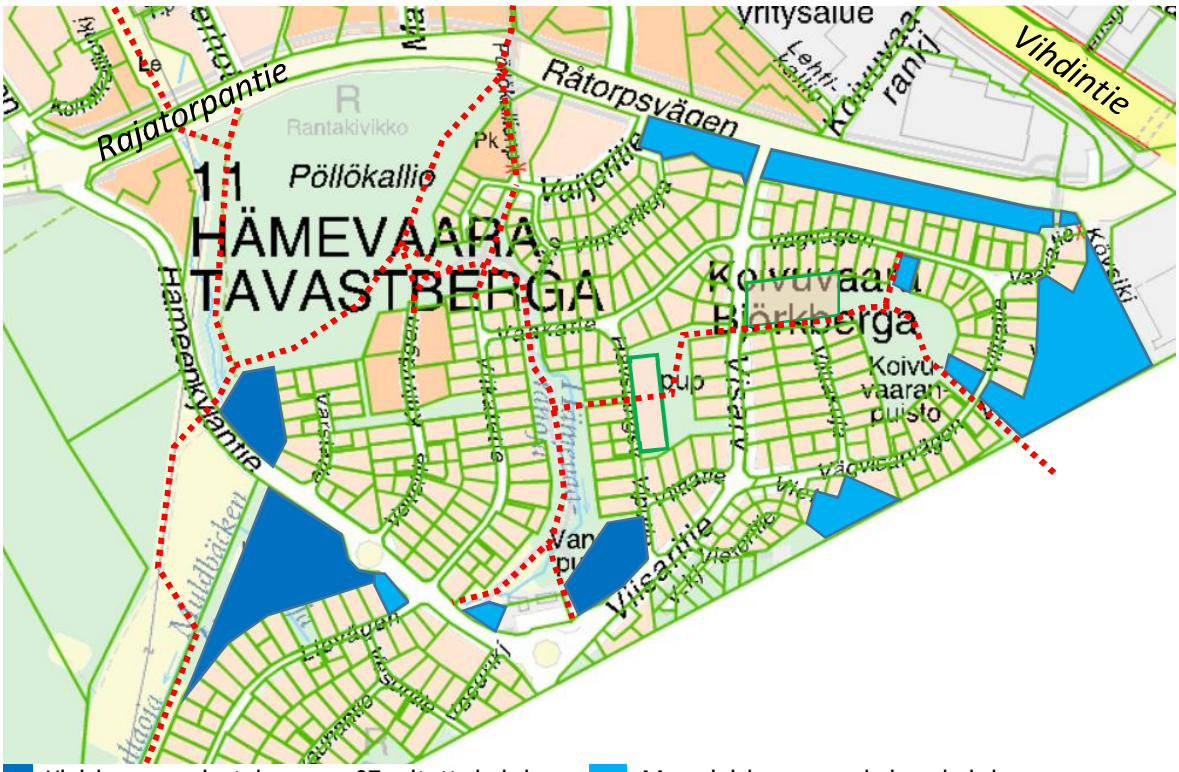

Ajantasa-asemakaava.

AO	Erillispientalojen korttelialue.
AP	Asuinpientalojen korttelialue.
VL	Lähivirkistysalue.
YL	Julkisten lähipalvelurakennusten korttelialue.
11033	Korttelin numero.
II	Suurin kerrosluku (room. numeroin).
e=0,30	Tonttitehokkuus eli kerrosalan suhde tontin alaan.
p	Pysäköintialue.
vp	Pallokenttä.
	Kaavamuutosalueen rajaus.

Karttoja, kaavoja ja paikkatietoja voi katsoa tarkemmin: *kartta.vantaa.fi*

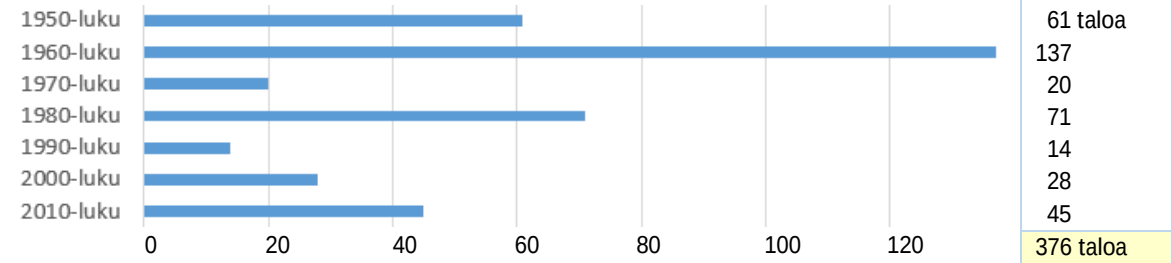
Hämevaaran täydennysrakentamismahdollisuuksia

Yleiskaavan selostuksessa s. 67 esitetty kohde. Muu yleiskaavan mukainen kohde.

Hämevaaran täydennysrakentamiskohteita.

Hämevaaran rakennuskanta

Hämevaaran alkuperäinen kaava on vuodelta 1957. Puolet (53 %) rakennuksista on 1950- ja 1960-luvuilta. Asemakaavassa 1985 tonteille annettiin lisää rakennusoikeutta, mikä näkyy lisärakentamisena. Rakennuskannassa näkyy myös 2000-luvun täydennysrakentaminen. Täydennysrakentamiskohteet keskittyvät pääkatujen varsille, jolloin muun alueen ilme säilyy.

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Tähdätään riittävään, monipuoliseen ja kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Tavoitteena laatu, kohtuuhintaisuus, toteuttamiskelpoisuus ja kaupunkirakenteen eheys. (Kv 18.6.2018)

Vantaan kaupunkisuunnittelun tavoitteet 2019

Kaavoitetaan laadukasta, kohtuuhintaista ja monipuolista asumista Länsi-Vantaalle 100 000 k-m2.
– Kaava tuottaa päiväkotitontin ja kaksi pientalotonttia, asumista yhteensä 280 k-m2.

Päiväkodin tarve

Kaupungin kasvu edellyttää uusien päiväkotien rakentamista. Alueelle on tavoitteena toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020.

Savilanpelto, Hämeenkyläntieltä lounaaseen. Kaava-alue vasemmalla. TKa 28.6.2017

Rakennusjärjestys
Vantaan rakennusjärjestys, Kv 15.11.2010.

Tonttijako- ja rekisteri
Vantaan kiinteistörekisteri.

Rakennuskiellot
Ei ole.

Maanomistus
Vantaan kaupunki.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

Nykyinen päiväkotitontti on metsää. TKA 28.6.2017

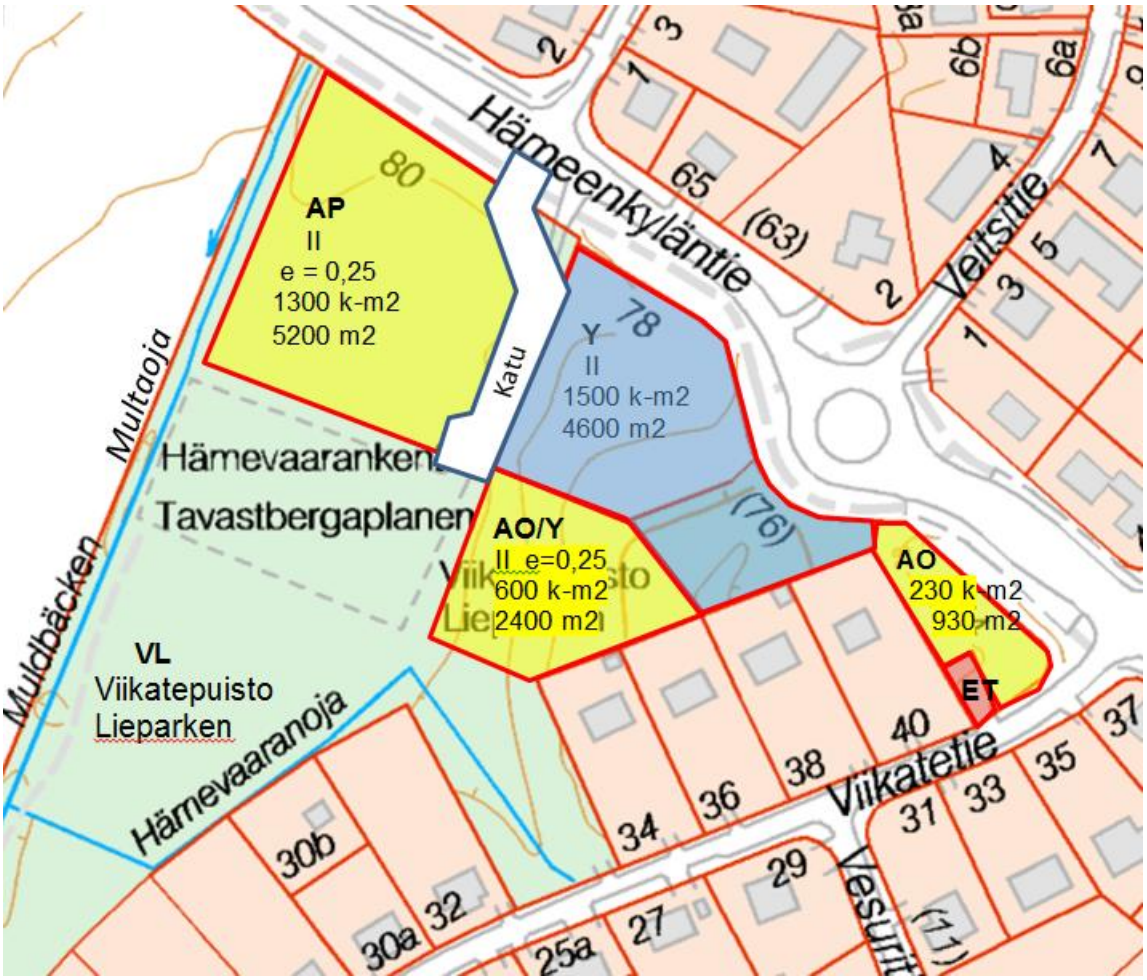
3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA PÄÄTÖKSET

Vantaan kaupungin kiinteistöt ja asuminen haki 18.9.2017 Viikatepuistoon kaavamuutosta yleisten rakennusten tontin laajentamiseksi päiväkotia varten sekä pientalotonttien kaavoittamista. Yleiskaavassa (Kv 17.12.2007) alue on pientaloaluetta, kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde. Kaupungin kasvu edellyttää pientalotonttien ja päiväkodin kaavoittamista.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Osalliset

Kaavoituksessa osallisia olivat hakija, alueen sekä viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat, vuokralaiset ja asukkaat (naapurit), kaupunginosan ja lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät, asukas- ym. yhdistykset, kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia, kaupungin asiantuntijat, Espoon kaupunki, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Uudenmaan liitto, Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, Vantaan Energia Oy, Fingrid Oyj, Elisa Oyj, Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY ja Helsingin seudun liikenne HSL.

AO Erillispientalojen korttelialue. AP Asuinpientalojen korttelialue. ET Yhdyskuntateknisten laitosten korttelialue. VL Lähivirkistysalue. Y Yleisten rakennusten korttelialue. AO/Y Joko erillispientalojen korttelialuetta tai yleisten rakennusten korttelialueen laajennus. Suurin kerrosluku kaksi (II). Päiväkotitontti alustavasti noin 4600 m2, rakennusoikeus 1500 k-m2, tai noin 7000 m2, rakennusoikeus noin 2300 k-m2, tonttitehokkuus noin e = 0,33. Asumista yhteensä noin 2130 k-m2, tonttitehokkuus e = 0,25.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa 21.9.2017 esitetty alustava maankäyttöluonnos.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma laadittiin 21.9.2017, jaettiin naapureille 21.9.2017 sekä postitettiin osallisille ja julkaistiin internetissä 22.9.2017. Tavoitteet ja mielipiteet kaavoitukselle pyydettiin kirjaamoon 23.10.2017 mennessä.
- Vireille tulosta ilmoitettiin Vantaan Sanomissa 23.9.2017 ja kaavan vaiheesta kaavoituskatsauksessa Vantaan asukaslehdessä 10.3.2018.
- Aluearkkitehti oli tavattavissa Hämevaarankentälle johtavan tien pohjoispäässä (Hämeenkyläntie 78) tiistaina 3.10.2017 klo 17.
- Kuulutukset: Vantaan Sanomissa 7.4.2018 annettiin kuulutuksista tiedoksianto, että maankäytön ilmoitukset julkaistaan kaupungin internet-sivuilla.

Hämevaarankoski Hämevaarankentälle menevän tien itäpuolella. TKa 3.10.2017

Osallistumisessa saadut mielipiteet ja niiden huomioon ottaminen

Mielipiteistä saatiin 16 kpl. Asukkaat pitivät pallokentän säilymistä, uutta päiväkotia ja leikkipuistoa hyvänä ja ulkoilureittiä tarpeellisena, mutta oltiin huolissaan naapuriin tulevasta rakentamisesta ja metsän eläimistä.

1. Kaavatilaisuus paikalla Hämevaarankentälle johtavalla tiellä 3.10.2017 klo 17.00 - 18.10 Aluearkkitehdin muistio (tarkistettu):

Paikalla oli 16 asukasta ja aluearkkitehti. Satoi.

Jaettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelmia, jossa on esitetty vasta alustava luonnos.

Kentälle vievän tien luona on Hämeenkylänojassa vuolas koski. Karttaan Hämeenkylänoja on kirjoitettu väärälle ojalle. Ojaan laskee Viikatetien kohdalla hulevesiputki. Oja virtaa Hämeenkyläntien vieressä ja edelleen AP-alueen halki diagonaalisesti. Oja voidaan siirtää loppuosaltaan Hämeenkyläntien viereen, jolloin rakentamisalueesta saadaan yhtenäinen. Ojan siirto ei vaadi aluehallintoviraston lupaa.

Jääkö koski päiväkotitontille? *=> Rajattu pois kaava-alueesta.*

Kyseessä on yleiskaavan 2007 täydennysrakentamiskohde, joka on esitetty yleiskaavan selostuksessa. Lisäksi kaupunginvaltuusto on 2014 päättänyt lisätä luovutettavien pientalotonttien määrää.

Uusi katuliittymä tulee liikenneinsinöörin mukaan sijoittaa Vesuritietä vastapäätä eikä vähän sivuun, kuten nyt. Liittymiin tarvitaan kärkikolmiot, päivittäin sattuu vaaratilanteita, jopa poliisiautolle. Tarvitaan myös hidasteita Hämeenkyläntielle, koska nopeusrajoitusta 30 km/h ei noudateta, vaan ajetaan 60 - 70 km/h. Talo tärisee, kun bussi ajaa ohi. Muistio lähetetään tiedoksi liikenneinsinöörille.

Päiväkotia varten 1950-luvulla lahjoitettua tonttia ollaan nyt laajentamassa päiväkotia varten. Nykylain mukaan vanha sopimus ei sido kaavoitusta, koska maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (maankäyttö- ja rakennuslain 91 b §, voimaan 1.1.2000). Mutta lahjatontille ollaan nyt rakentamassa päiväkoti. Lahjatonttia on aiemmin pienennetty kiertoliittymää varten. Lahjoituksesta annettiin aluearkkitehdille dokumentteja (kaavamapissa), varsinainen lahjakirja on jo kaupungilla. Lahjakirjassa ei ole peruutusehtoa.

Miksi tonttia laajennetaan? – Päiväkodit ovat nykyisin isompia. Kaupunki on kasvanut ja isommassa päiväkodissa yksikkökustannus lasta kohti on pienempi. Tarvitaan kaksi uutta päiväkotia, yksityinen ja kunnallinen. Yksityinen päiväkoti tarvitaan jo 2019. Siihen ei tarvita budjettirahoitusta. Kunnallinen päiväkoti korvaisi Autioniityn päiväkodin, joka on huonokuntoinen ja sijaitsee Vihdintien lähellä. Lisäksi tutkitaan koulun alaluokkien sijoittamista päiväkodin yhteyteen, mitä pidettiin hyvänä. Päiväkodeista toinen sijoitetaan Viikatepuistoon ja toinen Koivuvaaranpuistoon.

Miksi päiväkotitontilla on suurempi rakennusoikeus kuin muilla tonteilla? => *Päiväkoti tarvitsee enemmän rakennusoikeutta kuin omakotitontit.*

Päiväkodin rakentamista ei vastustettu.

Hyvä, että päiväkoti tulee lähelle, tulee myös koulutiloja ja vieressä säilyy pallokenttä, joka on talvisin jäädytetty luistinradaksi ja on kyläjuhlien paikka. Kenttää varten tarvitaan vain muutama autopaikka, koska juhliin tullaan kävellen.

Hämevaarankenttä on käypä nimi. Sanotaan Kenttä, sijaitsee Hämevaarassa.

Mihin osaan tonttia päiväkoti rakennetaan? => *Viikatekujan länsipuolelle.*

Varattava myös riittävä kääntöpaikka, jolloin henkilöauton ei tarvitse peruuttaa.

On muutettu viheralueen viereen. AO/Y-alueeksi osoitetulla paikalla tavataan peuroja ja lintuja. Toivottiin, että rakennettaisiin vain päiväkoti, ei asuntoja. Aluearkkitehti Valolla oli tontitussuunnitelma, mutta kaupunginjohtaja Rantalan aikana asuntorakentamisesta luovuttiin. Toisaalta esitettiin, että AP-alueelle voitaisiin rakentaa rivitaloja.

Myös puistot on lahjoitettu. – Alue on osoitettu yleiskaavassa 2007 asuntoalueeksi, jopa nyt esitettyä laajemmin. Hämevaarankenttä nyt säilyy.

Tuleeko kerrostaloja? – Ei, vaan erillistaloja (omakotitaloja ja paritaloja) ja AP-tontille mahdollisesti rivitaloja. Rivitaloja pidettiin hyvänä, koska ne monipuolistavat asuntokantaa ja muutto alueen sisällä on mahdollista.

Tarvitaan myös vanhusten palvelutalo. – AP-alue on palvelutalolle liian pieni. Myyrmäkeen on rakenteilla iso vanhusten asumiskeskus ja Kylväjänkujalle on tulossa hoitokoti.

Nykyisin pientaloja kaavoitetaan tehokkuudella e = 0,25. Saako myös vanhoille tonteille saman tehokkuuden? – Kyllä, näin on myönnetty poikkeamisluvilla.

Tehokkuuden nostoa lisärakentamista varten pidettiin hyvänä, vaikka kaikki eivät sitä halua käyttää. – Poikkeamisluvalla rakennusoikeutta voidaan antaa niille, jotka sitä tarvitsevat.

Hämevaaranoja Hämevaarankentälle johtavan tien länsipuolella. TKa 3.10.2017

Eikö voisi olla e = 0,30? – Vapaalassa tutkittiin, että e = 0,30 tehokkuus muuttaisi jo merkittävästi ympäristöä ja pihaa jäisi vähän.

Sanottu, että suojellulle alueelle ei saisi rakentaa. – Kaupunkikuvallisesti arvokasta aluetta ei ole suojeltu vaan inventoitu ja hyväksytty kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena yleiskaavaan 2007. Rakennusoikeus on noussut vuoden 1985 asemakaavassa, nyt e = 0,20. Kaavan rakennusoikeus on annettava käyttää. Lisäksi alueelle on jo rakennettu lisää taloja toiseen riviin.

Muuntajaa ei voida siirtää, se tuhoutuisi. *=> Punatiilimuuntaja säilyy nykyisellä paikallaan.*

Onko muuntaja käytössä? – On, sieltä lähtee kaapeleita.

Tulisiko AO-tontille kaksi Kannustaloa? Miten ne sopivat kulttuurihistorialliseen alueeseen? – Annetaan alueelle sopivia kaavamääräyksiä. Nykykaavassa suurin kerrosluku on 2.

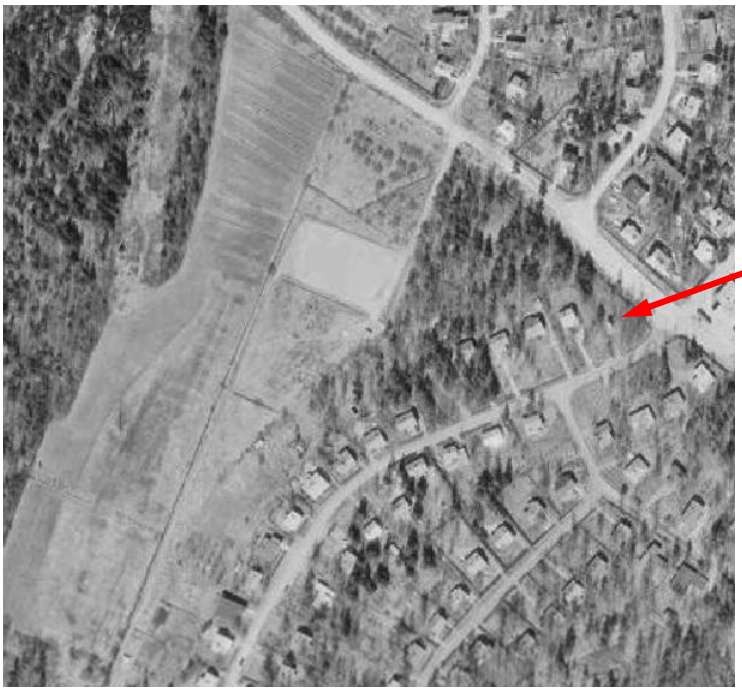
AO-tontilta kaadettaisiin puut, jolloin melu leviää. – Puut eivät merkittävästi vähennä melua.

Kuinka voidaan rakentaa melualueelle? – Tonteilla lento- ja tiemelutaso on alle 55 dB raja-arvon.

Koivuvaaranpuiston päiväkoti sijoittuu lentomelualueelle. – Lentomelutaso Lden 50 - 55 dB ei estä asuntojen, päiväkotien eikä oppilaitosten rakentamista, mutta edellyttää rakennuksilta ääneneristävyyttä.

Ulkoilutie Pöllökalliolta ja Hämeenkyläntieltä Espooseen puuttuu. Se on rakennettu vain eteläosaan uusien tonttien luokse. Espoon puolella ulkoilutie on valaistu. – Ulkoilutie voidaan rakentaa kentän ja päiväkodin kohdalla pellon puolelle, jossa on myös kaupungin maata.

Pidettiin hyvänä, että kaavatilaisuus järjestettiin paikalla ja tähän aikaan.

Viikatepuisto vuonna 1976, ortoilmakuva.

Tornimuuntaja 1950-luvulta.
TKa 28.6.2017

2. Kaavatilaisuus Viisaritie 23 – 25:n kohdalla, 5.10.2017 klo 17.00 – 18.00:
Kaavan 002360/Koivuvaaranpuisto kaavatilaisuudessa ehdotettiin, että Viikatepuistoon rakennettaisiin sekä yksityinen että kunnallinen päiväkoti ja koulutilat ja Koivuvaaranpuistoon asuntoja.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Ensisijainen tavoite on sijoittaa kaikki koulutilat Pähkinärinteen kouluun. Koivuvaaranpuistoon on hyväksytty päiväkotikaava. Viikatepuistoon tulee vain yksityinen päiväkoti, ei koulutiloja.

3. Hämevaaralainen (sama kuin seuraava), 5.10.2017:
--- Tuo tämän iltakävelyn päiväkodit yhteen olisi todella järkevää ja Hämevaaran Pallo kentän laidalle kokonaan toinen laita vain y tonttia. Niin kyläläisetkin saisi vähän yhteistilaa päiväkoti alakoulutilaan ja pallokenttäkin olisi käytössä. Bussipysäkin vieressä ym.
Ihana puro solinoineen pitäisi jättää tien varteen laskuojaksi ja kaikkien iloksi ja aidata tietysti päiväkodin matkalta. ---

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Koski säilyy.

4. Hämevaaralainen (sama kuin edellinen), 6.10.2017:
--- noussut ehdotus yhdestä isommasta päiväkodista tuntui järkevältä. Sijainti pallokentän yhdellä laidalla kokonaan olisi tosi hyvä ja ne asunnot Koivuvaaran. Eikö alue riitä muuntajaympäristöineen isolle päiväkodille, jossa olisi alakoulutilaa ja vaikka vähän yhteistilaakin eri-ikäisten kyläläisten käyttöön ja palokenttä sopii koululaistenkin käyttöön.
Viisaritien liikenne tuntui aika kovalta ja paikka turvattomalta verrattuna omaan kadun pätkään pallokentälle.
Kaunis soliseva puro Hämeenkyläntien varressa tulisi säilyttää maisemoituna ja laskuojana kätkemättä sitä putkeen.
--- Seura lähettää myös virallisen mielipiteen.

=> Kahden eri päiväkodin sijoittaminen vierekkäin ei ole suositeltavaa. Puroa ei putkiteta.

5. Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL, 11.10.2017:
Ei lausuttavaa.

6. Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 16.10.2017:
Sähköverkko: Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeli sijaitsevat karttaliitteiden mukaisesti. Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kaukolämpöverkko: Ei huomautettavaa.

7. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY, 18.10.2017:
Aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoa. Asemakaavan laatimisen johdosta muodostuvien uusien tonttien kytkentä vesihuoltoon tarkastellaan kustannusarvioineen kaavoituksen edetessä ja esitetään kaavaselostuksen osana vesihuollon yleissuunnitelmassa. Mikäli yleisiä vesijohtoja tai viemäreitä sijoittuu tonteille tmv. alueille, esitetään asemakaavaan ns. johtokujat, joiden leveydet selvitetään tapauskohtaisesti minimileveyden ollessa kuitenkin vähintään 6 m.

Asemakaavan muutosalueella, nykyisellä virkistysalueella sijaitsee alueellisesti merkittävä runkoviemäri (800 bet). Mikäli asemakaavamuutos edellyttää tämän siirtoa, tulee johtosiirto suunnitella ja toteuttaa hankkeen yhteydessä yhteistyössä HSY:n ja Vantaan kaupungin kanssa. Suunnitelmat hyväksytetään HSY:llä.

=> Vesihuollon esisuunnitelma on esitetty jäljempänä. Y-tontille merkitään johtorasite.

8. Gasum Oy, 19.10.2017:
Ei huomautettavaa.

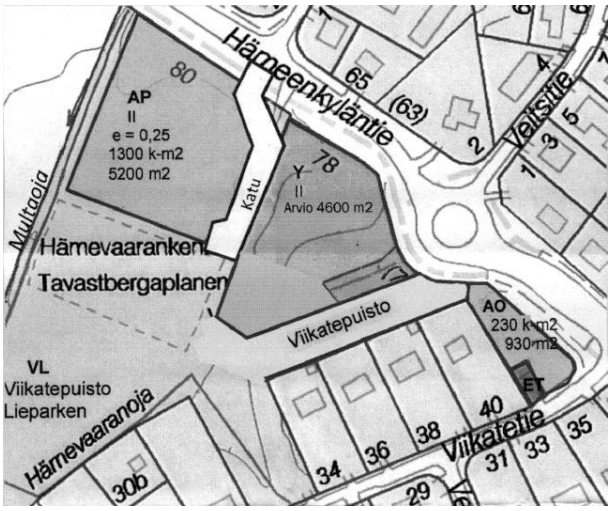
9. Naapuri Viikatetieltä, 20.10.2017:
1. Puollan päiväkodin rakentamista. Sille on varmasti tarvetta.

2. Hämevaaran kentän säilyttäminen on todella hyvä asia. Kenttä on erityisesti talvella kovassa käytössä. Se lienee myös lähialueella ainoa valaistu ja riittävän kokoinen hoidettu kenttä.

3. Ehdotettu ratkaisu päiväkotitontin laajentamiseen ja 2400 m2 tontti erillispientalojen rakentamiseen merkitsee kuitenkin koko alueen puuston lähes täydellistä katoamista. Tästä voi hyvinkin olla seurauksena ongelmia pintavesien kanssa. Puiston nykyinen runsas puusto ja tiheä aluskasvillisuus hoitavat pintavesiongelman tehokkaasti. Viikatetien kiinteistöt 34 – 38 ovat kaikki 50-luvun vanhoja rakennuksia. Salaojitus ei enää ole yhtä tehokas kuin uusissa rakennuksissa, joten kosteusvaurioiden lisääntyminen on todennäköistä.

4. Ehdotuksessa viitataan asemakaavamuutoksen vaikutuksista ”viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaaseen alueeseen”. Viikatetien varrella tilanne on sellainen, että Hämeenkyläntiestä länteen suunnilleen tontille 30 saakka kaupunkikuva on alkuperäisen mukainen. Jos ehdotettu kaavamuutos toteutetaan esitetyllä tavalla, niin tämäkin kuva muuttuu.

5. Olen tehnyt oman ehdotuksen päiväkodin sijoituksesta Viikatepuistoon. Ehdotus on liitteenä 1. Kuvaan merkityt pinta-alat ovat arvioita, koska jaetussa ehdotuksessa ei karttapohjiin ole merkitty mittakaavaa. Ehdotuksen olennainen sisältö on se, että nykyisten Viikatetien tonttien 34 – 38 ja päiväkotitontin väliin jätetään metsäinen vyöhyke puistoksi. Loput alueesta varataan päiväkodin käyttöön eikä ehdotetulle 2400 m2 tontille rakenneta erillistaloja. Tämä ratkaisumalli vähentää pintavesien aiheuttamaa riskiä sekä säilyttää Viikatetien kaupunkikuvan ennallaan. Samalla kapea puistovyöhyke toimii sekä melu- että näköesteenä.

Liite 1.

6. Nykyinen puistoalue on erittäin vilkas lintujen pesimäalue ja lisäksi eri eläinlajien suosima kulkualue.

7. Hämeenkyläntien varteen ehdotetun 930 m2 tontin suhteen minulla on huoli Hämevaaranojan kohtalosta. Pitäisin tärkeänä, että Hämevaaranoja pidetään avoinna mahdollisimman paljon eikä sitä laiteta tunneliin. Tontin rakentamatta jättäminen säilyttää puuston luonnollisen äänieristyksen ei ainoastaan Viikatetie 40:n kannalta vaan myös laajemman alueen suhteen. Myös Hämeenkyläntien varteen suunnitellun 5200 m2 tontin suhteen pitäisin tärkeänä Hämeenkylänojan säilyttämistä avo-ojana.

8. Yleisenä kommenttina sanoisin, että mielestäni olemassa olevia puistoalueita ei tulisi muuttaa asuinkäyttöön tai yleisten rakennusten rakennusalueeksi. On varsin ilmeistä, että Multaojan länsipuolella oleva pelto jossain vaiheessa muuttuu asuinalueeksi. Ainakin Multaojan varteen on jo vedetty sähkökaapelit. Todennäköisesti asuinalueet laajenevat tulevaisuudessa myös Linnaisten suuntaan. Tällöin puistoksi jäävä alue on todella pieni suuren asuinalueen keskellä.

=> 1. – 2. – 3. Omakotitontit laskevat Viikatetien suuntaan, jossa on oja, josta hulevedet virtaavat Viikateojaa Multaojaan. 4. Myös nykyisillä tonteilla on lisärakentamismahdollisuuksia voimassa olevan asemakaavan pohjalta ja mahdollisin poikkeamisluvin (katso havainnekuvaa sivulla 27). 5. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Päiväkoti sijoittuu Viikatekujan länsipuolelle. 6. Liito-oravan kolopuut ja elinpiiri säilyvät. Muut lajit eivät ole suojeltuja. 7. Hämevaaranoja siirretään, mutta ei putkiteta. Puusto ei merkittävästi vähennä tiemelua. 8. Alueella on jo lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue.

10. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 21.10.2017:
On hyvä, että aluetta kehitetään ja muokataan nykypäivän tarpeiden mukaiseksi. Samoin on tärkeää huomioida luonnon säilyminen muutosten yhteydessä. Ottaen huomioon pienen metsäkaistaleen kentän vieressä, on sen luonnonmukainen käyttöarvo suurempi kuin tuhota alue 600 k-m2:n takia. Ihanteellinen päiväkoti käsittää rakennuksen ja pihan lisäksi luonnonmukaisen metsäalueen, jossa lapset pääsevät tutustumaan luontoon ja tekemään ”mörrimetsä” retkiä ”omaan” turvalliseen metsään. Mietityttää, onko tarkoituksen mukaista rakentaa päiväkoti tienviereen ja jättää hyödyntämättä puistokaistale ja ”uhrata” se muutamille asunnoille. Pientaloalueille löytynee parempaa tilaa muualta lähialueelta.

Vantaan kaupungille pitkällä tähtäimellä tuntuisi olevan tärkeää säilyttää alue yleisten rakennusten korttelialueena rauhallisen sijaintinsa takia, mikä mahdollistaisi tulevaisuudessa hyödyntää aluetta lasten ja vanhusten yhteisenä toiminta-alueena.

Asuinpientalojen korttelialue sopisi hyvin palvelutaloksi, joka voisi sopia hienosti päiväkodin viereen. Kummatkin hyödyntäisivät toisiaan. Kaikilla lapsilla Ei ole isovanhempia, eikä kaikilla vanhemmilla jälkeläisiä. Alue toimisi hyvinvointikeskuksena. Näin hienoa mahdollisuutta ei monessa paikassa ole. Kokemusta maassamme on useilta paikkakunnilla joissa yhdistetty lasten ja vanhusten yhteiset tarpeet.

Alueella on paljon luonnonvaraisia eläimiä, mikä on hyvä ottaa huomioon.

=> Kasvavassa kaupungissa tarvitaan tonttimaata. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamisalue. Alueella on jo nyt lähipalvelurakennuksille varattu tontti. Päiväkodille varataan riittävä tontti Viikatekujan länsipuolelta. Viikatekujan itäpuoli rajataan pois kaava-alueesta liito-oravien kolopuiden vuoksi. Muut lajit eivät ole suojeltuja. Alueelle jää myös lähivirkistysaluetta ja lähiluontoa.

11. Neljä naapuria Viikatetieltä, 22.10.2017:
--- olen keskustellut tästä naapureitten kanssa. --- samaa mieltä olevia on muitakin.
Molemmat sekä Multaojan että voimavirtajohtojen toisella puolella olevat polut ovat todella vilkkaassa käytössä. Olisi hyvä laittaa molemmat kuntoon.

- Multaojan viereen rakennettava polku olisi hyvä asia, jos se olisi talvikunnossapidolla ja katuvaloilla. Sähköjohdothan siihen on vedetty.
- Ei olisi ollenkaan huono juttu peruskorjata polku jo nyt heti, kun kaikenlaiset telaketjukoneet siinä ovat jyristelleet edestakaisin sähköjohtoputkien kaivamisesta lähtien – urittaen ja rikkoen polun todella huonoon kuntoon. Nyt savi on päällimmäisenä ja urat keräävät sadeveden, joten sateen jälkeen polku on pitkään pelkkää savivelliä. Tämä siis sähköjohtoputkien vetämisestä lähtien. Kun on ollut rahaa polun rikkomiseen, pitäisi olla rahaa myös laittaa se vähintään alkuperäiseen kuntoon. Miksi siitä ajellaan jatkuvasti isoilla koneilla?
- Viikatetien alkupään, eteläosan jatkoksi voisi tehdä Multaojan viereen menevästä kävelytiestä ajoneuvokelpoisen, jossa olisi ”tontille ajo sallittu” ja tontille saisi rakentaa ajotieliittymän. Olisi todella hienoa, jos pääsisi ajamaan tontille ”alakautta” suoraan eikä ”yläpuolen” tonttia halkovaa tietä tarvittaisi. Mäki on todella jyrkkä ja hankala talvisin liukkaalla kelillä. Alhaalta tullessa autolla pitää ajaa riittävällä vauhdilla, ettei jää puolitiehen, mikä vaarantaa Viikatetien liikennettä.
- Hämevaaran pieni ”koski” on todella nätti, olisi kiva, että vastaavanlainen koski olisi siirron jälkeenkin kiva, ehkä paremmin näkösälle.
- Sähköjohtojen toisella puolella oleva metsän reuna olisi syytä siistiä, esim. 20 – 30 m matkalla kaadettaisiin ryteikkö ja mm. kuuset pois. Siinä on hieno lehtimetsä, vahoja, isoja lehtipuita. Sillan jälkeinen osuus ennen hiekkatietä Hämeenkyläntielle olisi myös hyvä hiekoittaa, jotta se pysyisi paremmassa kunnossa sateella sekä keväällä että syksyllä.

=> Asemakaavalla vaikutetaan vain maankäyttöön ja rakentamiseen, ei kunnossapitoon. Viikatepuistoon sijoittuu ulkoilureitti. Ajoyhteyksiä ei sallita virkistysalueen kautta. Koski säilyy.

12. Hämevaara-Seura ry, 22.10.2017:
Viikatepuiston asemakaavamuutoksessa on otettava huomioon Vesihuolto-yhtymä Hämeenvaaran lahjakirja (18.8.1966) ja siihen liittyvä lahjanantajan ehto lahjoitetun omaisuuden käyttötarkoituksesta.

Kaupunginvaltuutettu Ulla Kaukolan valtuustoaloitteeseen kaupungille testamentatuista ja lahjoitetuista kiinteistöistä ja maaomaisuudesta vastattiin seuraavasti (kaupunginvaltuuston pöytäkirja 15.12.2014 – kohta 7): ”Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa” Lahjoituksen ehtona on Yleisten rakennusten korttelialue, joka pitää säilyttää.

Hämevaaran ainoa pallokenttä on säilytettävä ja laajennettava leikkipuistolla ja asukaspuistolla. Pallokenttä on kylän tärkeä kokoontumispaikka.

Päiväkoti voisi olla alueen yhteinen ja samaan rakennukseen voisi sijoittaa tarvittaessa myös alaluokkia, koska vieressä on pallokenttä ja puistoaluetta. Alue on myös Hämeenkyläntien bussireitin varressa, joten se on helposti saavutettavissa. Päiväkodin alue on aidattava Hämeenkyläntien ja puron vaaroilta.

Päiväkodin ja kentän liikennejärjestelyt vaativat Hämeenkyläntieltä kadun ja sen varteen vinoparkin noin 10 autolle sekä ympäriajettavan kääntöpaikan lasten kuljetukseen.

Kadun varressa on oltava myös turvallinen kävelytie päiväkotiin ja kentälle.

Hämeenkyläntien liikennenopeutta pitäisi rajoitta jo kylän kohdalla olevan 30 km rajoituksen lisäksi hidasteella tai muulla tavalla.

Pallokenttä tulee kunnostaa rakentamisen yhteydessä, aidata ja pieni alue rajoittaa koripallotelineelle ym. Lisäksi on rakennettava asukas- ja leikkipuisto.

Espoosta tuleva valaistu kevyenliikenteen väylä Viikatetien päähän on jatkettava kunnostettuna, valaistuna kävely/pyöräilytienä pellon laitaa/ojan vartta Hämeenkyläntielle, jonka yli pitää merkitä suojatie jo rakennetulle uudelle Pöllökallion puiston kävelytielle.

Läntisen Hämevaaran sadevesiviemäröinti laskee Hämeenkyläntien varren ojaan ja virtaa alueen läpi vinosti jatkuen Espoon suuntaan laskuojana pellon laidassa. Ojan toiminta on varmistettava jatkossakin.

Kauniin puron maisemointi on säilytettävä, nyt Hämeenkyläntien varressa solisevana koskena. Lisäksi pallokentän toisessakin laidassa kulkee pienempi laskuoja. Jos jalankulkureitti rakennetaan pellonpuolelle, niin ojan yli on oltava myös kävelysilta pallokentälle.

=> Nykylain mukaan maankäyttösopimuksissa ei voida sitovasti sopia kaavojen sisällöstä (MRL 91 b §). Lahjaa voi vaatia takaisin vain lahjan antaja. Yleisten rakennusten tontti kaavoitetaan Viikatekujan länsipuolelle liito-oravien vuoksi. Pallokenttä säilyy. Koululuokkien paras sijainti on Pähkinärinteen koululla. Viikatekujalle saadaan autopaikkoja, kääntöpaikka ja kävely-pyöräilytie. Hidasteet ratkaistaan katusuunnitemassa. Viikatepuiston eteläosa rajataan pois kaava-alueesta. Koski säilyy eikä puroa putkiteta. Asemakaavalla ei voi vaikuttaa alueiden kunnossapitoon.

13. Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 23.10.2017:
--- Kyseinen muuntamo on vanha ”tiilikoppi”. Kannattaa huomioida, että mikäli lähiympäristöä on ajateltu rakennettavan, tulee rakentamisessa huomioida palomääräykset. Tälle muuntamotyypille ei ole olemassa paloluokitusta, joten kohteessa joudutaan soveltamaan 8 metrin sääntöä. Mikäli halutaan rakentaa lähemmäksi kuin 8 metriä tulee rakenteet olla palomääräysten mukaisia. Lisätietoa rakennusvalvonnasta ja paloviranomaiselta. Muuntamosta lähtee myös kaapeleita Viikatetielle ja Hämeenkyläntielle.

Nämä muuntamot ovat ainakin jossakin tapauksissa olleet muuntamoita (rakennus), joita ei ole saatu purkaa vaan ne on jouduttu jättämään paikoilleen. Rakennusvalvonnasta saa luultavammin tästäkin lisätietoja.

=> Tiilimuuntamo jää paikalleen, mutta kaupunginmuseo ei edellytä sen suojelua. Rakennusala sijoittuu 8 metrin etäisyydelle muuntamosta.

14. Vantaan kaupunginmuseo, 23.10.2017:
Kaava-alue sijaitsee Hämevaaran lounaisen omakotialueen vieressä ja pieneltä osin myös päällekkäin sen kanssa. Alue on huomioitu Vantaan yleiskaavassa kaupunkikuvallisesti arvokkaana alueena, jonka kaupunkikuvaa on suojeltava. Yleiskaavan määräystä täsmentämään on laadittu ohjeistus uudis- ja täydennysrakentamisen periaatteista (Selvitys Hämevaaran rakennustaiteellisesti arvokkaista alueita, Vantaan kaupunki 13.11.2012) Nämä ohjeet tulisi huomioida suunnittelualueen tonteilla, jotka ovat Yleiskaavan kaupunkikuvallisesti arvokkaalla alueella.

Alueella sijaitsee vanha 1950-60-luvun tiilimuuntamo, jonka säilyminen alueella olisi kulttuuriympäristön kerroksellisuutta positiivisesti lisäävä tekijä. Edellytykset kaavasuojeluun eivät ole kuitenkaan muuntamon suhteen riittäviä.

Alueelta ei tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailla (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäännöksiä. Näin ollen Vantaan kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseota ei ole tarpeen kuulla jatkovaiheissa, mikäli suunnitelmaan ei tule kulttuuriympäristöön liittyviä merkittäviä muutoksia.

=> AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

15. Kaksi naapuria Viikatetieltä, 23.10.2017:
[*Alkuosassa kuvaillaan kaavatilannetta ja kaavamuutosta*] --- rajanaapureiksi on näillä näkymin tulossa pohjoisessa päiväkotitontti ja idässä pientalotontti. Ko. kiinteistön uusi naapuri Hämeenkyläntien varren puistoalueelle ahdettuna on huono ratkaisu. Varaus tunkeutuu ainoana uutena varauksena yleiskaavassa ”kaupunkikuvallisesti merkittävälle alueelle”, jonka rakentamisessa ja suunnittelussa on noudatettava sen alkuperäisiä kaupunkisuunnitteluperiaatteita. Esitettyä 930 m2:n pientalotonttia, jolle voisi rakentaa 230 k-m2 ei voi mitenkään pitää alueen alkuperäisten suunnitteluperiaatteiden mukaisena. Huomautamme lisäksi, että tontilla oleva muuntamo on osa Vantaan teollista rakennusperintöä, eikä sitä näin ollen tule siirtää tai poistaa.

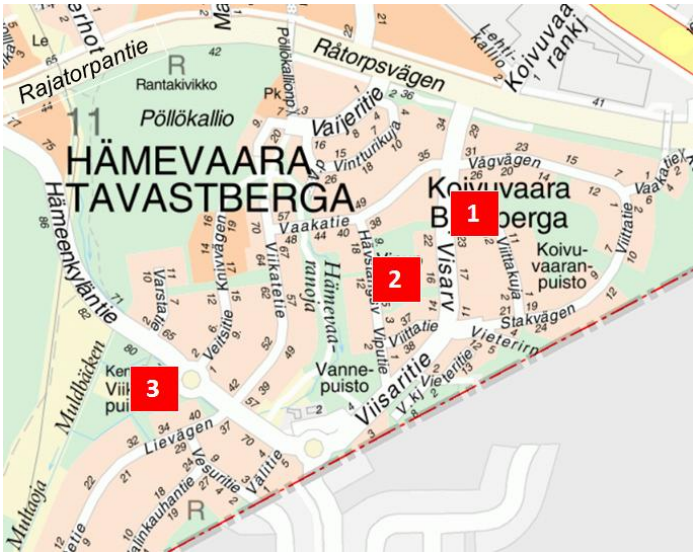
=> Yleiskaavan tavoitteena on tiivistäminen ja täydentäminen. Myös vanhoille tonteille voidaan rakentaa lisää (katso havainnekuvaa sivulla 27). Omakotitontti jaetaan kahtia, jolloin rakennuksista tulee pienempiä ja ympäristöön sopivampia. AO-tonteille annetaan vanhaa rakennustapaa vastaavia asemakaavamääräyksiä, joita tosin voimassa olevassa asemakaavassa ei ole. Tiilimuuntamo säilyy, mutta sitä ei suojella.

Hämevaara-seuran aiemmat aloitteet
31.3.2008 Hämevaaran senioritalon rakentaminen kaupungin v. 1966 saamalle lahjatontille.
10.9.2014 Hämevaaran Pallokentän kunnostaminen ja kävelyreitin rakentaminen Hämeenkyläntieltä Viikatetien päähän, Espoon rajaan asti, viheralueen reunaan.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

- Koulujen mitoituksessa on jo huomioitu yleiskaavan asuntoalueet. Jatkossa voidaan tarvita yksi tai kaksi alaluokkaa, joiden paras sijainti on Pähkinärinteen koulun yhteydessä.
- Uusi yksityinen päiväkoti tarvitaan 2020.
- Päivähoito ei toivo ratkaisua, jossa kunnallinen ja yksityinen päiväkoti olisivat samalla paikalla.
- Hämevaaranojaa siirretään, jolloin Y-tontista saadaan riittävän suuri.
- Pallokenttää ja päiväkotia varten tarvitaan kadunvarsipaikkoja ja kadulle kääntöpaikka.
- AO-tontit voi rakentaa. Muuntajasta rakennusalaan 8 metriä. Ajo ET-alueen kautta.
- Kaava-alue rajataan siten, että Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

Päiväkotitonttien vaihtoehdot.

1. Koivuvaaranpuisto, Viisaritie 23b. Lähinnä Rajatorpantietä, bussiyhteyksiä ja Pähkinärinteen kerrostaloja. Kaava on voimassa (Kv 28.5.2018). Tänne isompi kaupungin päiväkoti (2200 k-m2).

2. Vipupuisto, Viputie 5 / Viisaritie 14b. Kaavoitettu AO-tontteja (Kv 27.8.2018). Korttelia pitäisi laajentaa puistoon.

3. Viikatepuisto, Hämeenkyläntie 80. Paikalla on nyt YL-tontti (3300 m2, 990 k-m2), joka on liian pieni (tarve 4200 m2, 1600 k-m2). Vieressä on laaja virkistysalue ja pallokenttä. Yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vihdintien suunnalle tarvitaan kaksi uutta päiväkotia. Ne sijoittuvat Koivuvaaranpuistoon ja Viikatepuistoon, koska päiväkodeille sopivia muita vaihtoehtoja ei ole yleiskaavan rakentamisalueilla. Tontit sijaitsevat kokoojakatujen varsilla ja lähellä kysyntää ja bussipysäkkejä. Viikatepuiston tontin vieressä on pallokenttä ja laaja virkistysalue ja siellä on jo nyt lähipalvelurakennuksille kaavoitettu tontti.

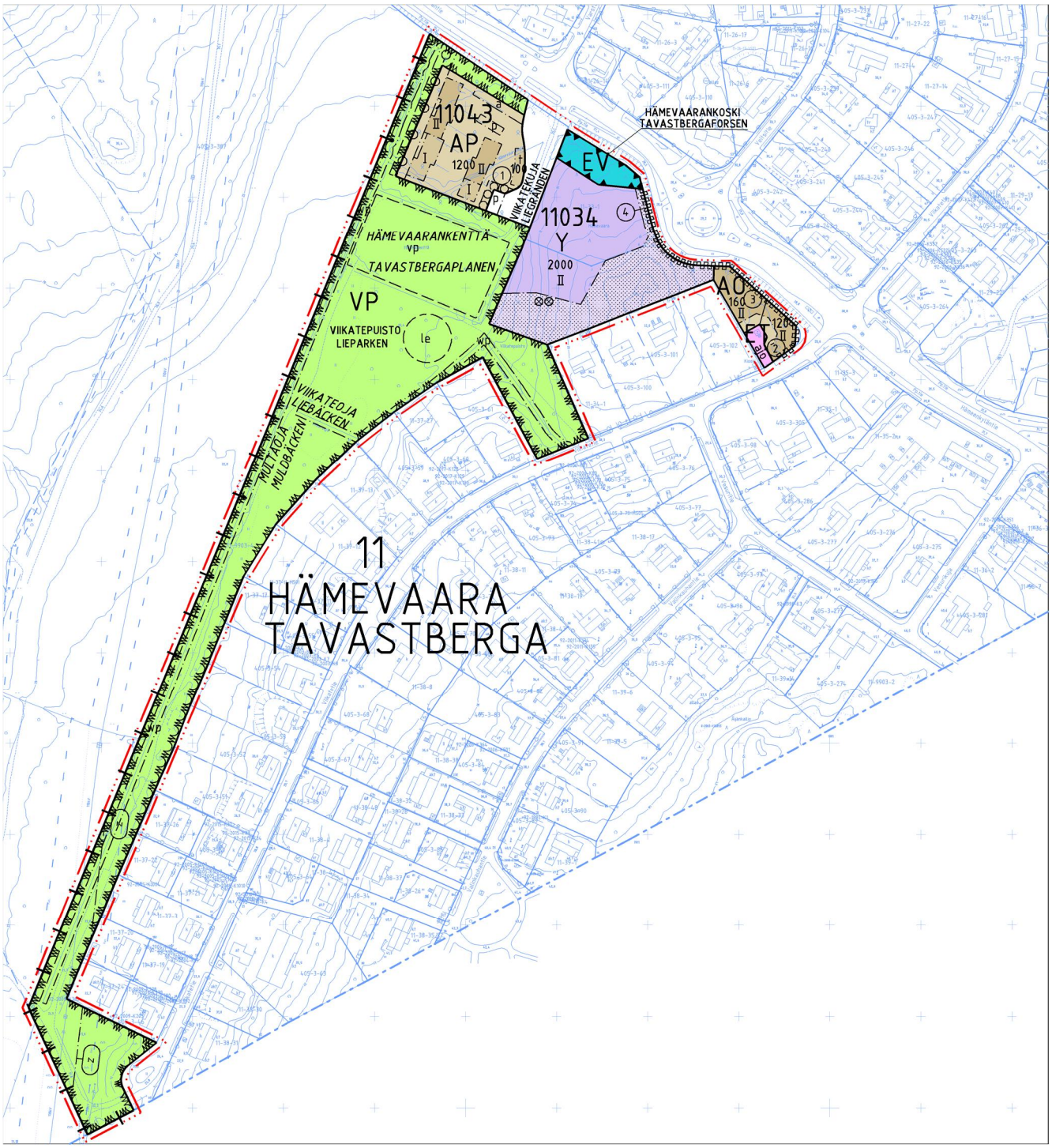
Hämevaarankenttä jää pallokentäksi ja asukkaiden kyläjuhlien paikaksi. Osa yleiskaavan täydennysrakentamisalueesta voidaan muuttaa päiväkotitontiksi ja asuintonteiksi. Hämevaarankosken ja liito-oravien kolopuiden alue jäävät kaava-alueen ulkopuolelle.

Jos kaavamuutosta ei tehdä, niin päiväkotia ja pientaloja ei voida toteuttaa.

Kaavaehdotuksen nähtävillä olo, muistutukset, lausunnot ja neuvottelu

Kaavamuutos on ollut MRA 27 §:n mukaisesti nähtävillä 17.10. – 15.11.2018, jolloin saatiin 5 muistutusta ja 3 lausuntoa. Nämä ovat vastineineen erillisenä liitteenä.

Alueelta on löytynyt lisää liito-oravien kolopuita. Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa neuvoteltiin 10.12.2018. Tarkistusten vuoksi asemakaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

MRA 27 §:n mukaisesti 17.10. – 15.11.2018 nähtävillä ollut asemakaavan muutosehdotus.

Nähtävillä olon jälkeen kaavaan on tehty seuraavat tarkistukset:

- Kaava-alue on rajattu niin, että se käsittää vain rakentamiseen tulevat alueet ja liito-oravien kolopuualue jää kaava-alueen ulkopuolelle.
- Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan loppupään pysäköintipaikat on muutettu yleisten rakennusten korttelialueeksi Y päiväkotia varten. Viikatekujalle jää kadunvarsipaikkoja. Y-tontin pysäköintipaikat ovat yleisessä käytössä päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella.

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

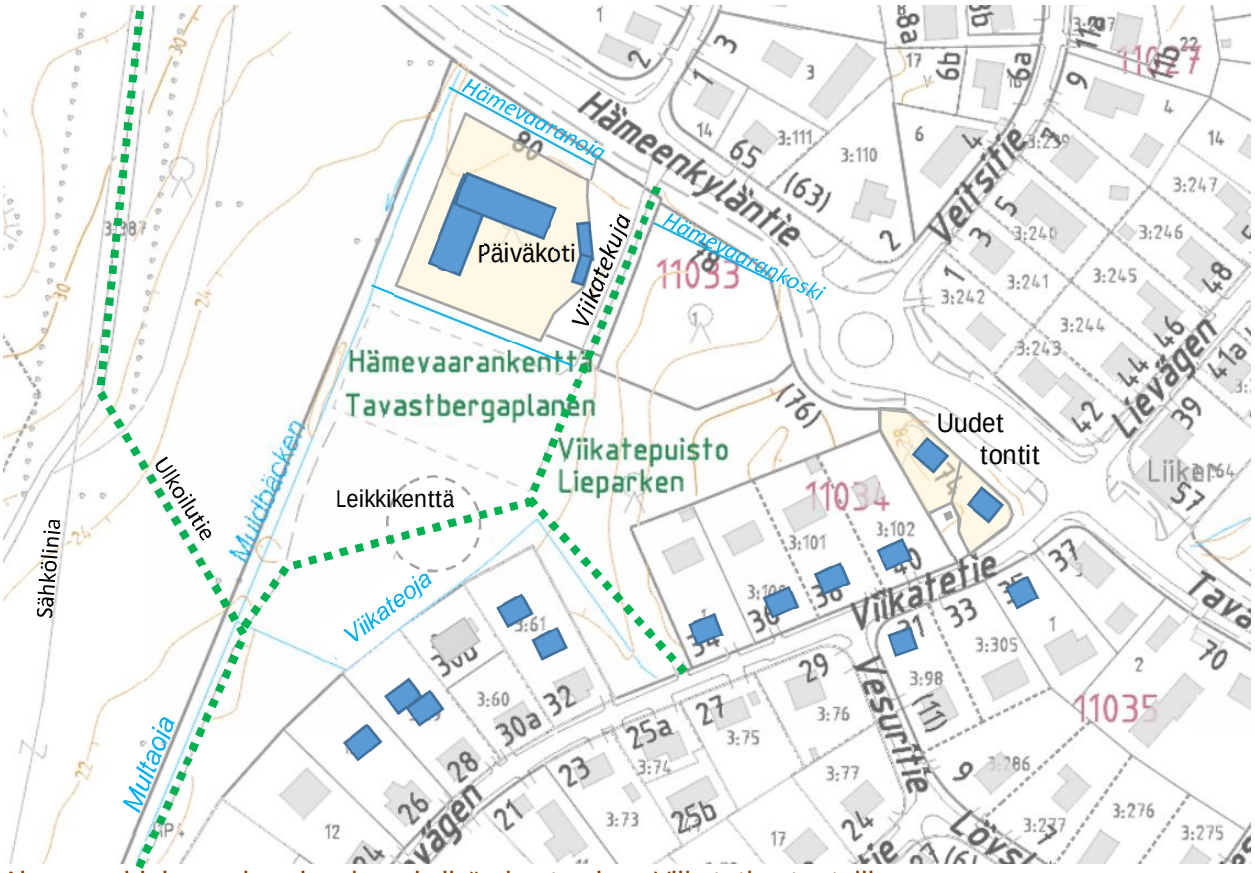
Asemakaavan havainnepiirros. TKa

4.1 KAAVAN RAKENNE

Viikatepuistoon sijoittuu päiväkotitontti ja tarvittava katu. Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi erillispientalojen tonttia. Hämevaarankoski ja liito-oravien kolopuut säilyvät kaava-alueen ulkopuolella. Samoin tornimuuntaja säilyy.

Lähivirkistysaluetta VL muutetaan osin yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, osin erillispientalojen korttelialueeksi AO, osin Viikatekujan katualueeksi sekä muuntajan tarvitsemalta osalta yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alueeksi ET. Suurin osa virkistysalueesta jää yhä virkistysalueeksi.

Täydennysrakentamisalue on yleiskaavassa esitettyä huomattavasti pienempi, koska hämevaaralaisille tärkeä pallokenttä ja liito-oravien kolopuut, yhteyspuu ja elinpiiri on säilytetty kaava-alueen rajauksen ulkopuolella.

Alueen pohjoisosan havainnekuva ja lisärakentaminen Viikatetien tonteille. TKa

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Hämevaarankoski, Hämevaarankenttä, punatiilinen tornimuuntaja ja liito-oravien kolopuut säilyvät.

Vantaan ympäristökeskus on kartoittanut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kolopuualue rajataan kaava-alueen ulkopuolelle.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Pientaloille annetaan korttelin nykyistä rakennustapaa vastaavia kaavamääräyksiä.

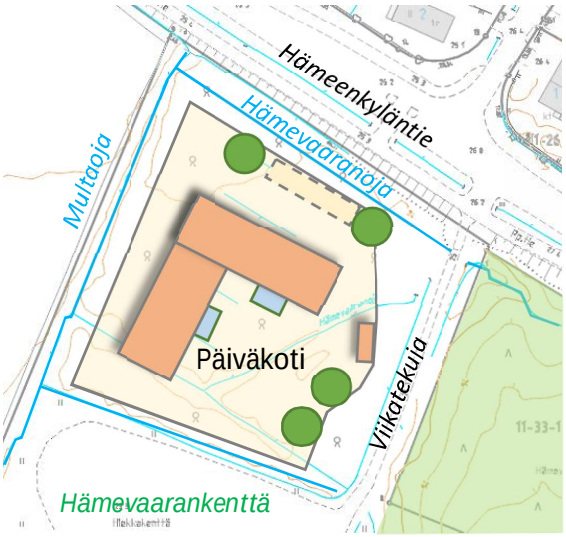
Nähtävillä 17.10. – 15.11.2018 olleeseen kaavaehdotukseen tehdyt tarkistukset
Kaava-aluetta on supistettu. Asuinpientalojen korttelialue AP, osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella ja Viikatekujan kääntöpaikalle suunniteltu pysäköintialue (p) muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y. Myös johtorasitteita on tarkistettu.

4.3 ALUEVARAUKSET

Alue kaavoitetaan yleiskaavan täydennysrakentamisalueelle.

Erillispientalojen korttelialue AO

Hämevaarantien ja Viikatetien kulmaukseen sijoittuu kaksi omakotitonttia, 120 + 160 k-m2, yhteensä 280 k-m2, tonttitehokkuus on e = 0,29. Tonttien ajoyhteys kulkee ET-alueen puolella, joten aluetehokkuus on e = 0,25. Suurin kerrosluku on kaksi. Rakennusten tulee olla vaaleita.

Päiväkotitontti, havainnekuva.

Omakotitontit, havainnekuva. TKa

Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue ET

Alueella on energialaitoksen vanha tornimuuntaja. Alueen kautta tulee ajoyhteys AO-tonteille.

Lähivirkistysalue VL

Alue liittyy Viikatepuiston lähivirkistysalueeseen. Alueella on isoja ojia ja osittain jätevesiviemäri. Kaavamuutoksessa tarpeettomat kaavamerkinnät poistuvat.

Yleisten rakennusten korttelialue Y

Alue kaavoitetaan yksityistä päiväkotia varten. Nykyinen YL-tontti on pieni ja siellä on liito-oravan kolopuita ja Hämevaarankoski, joten tonttia on mahdoton rakentaa. Uuden Y-tontin pinta-ala on 4 118 m2 ja rakennusoikeus 1 600 k-m2, jolloin tonttitehokkuus on e = 0,39. Suurin kerrosluku on kaksi. Tontti liittyy pallokenttään ja laajaan virkistysalueeseen.

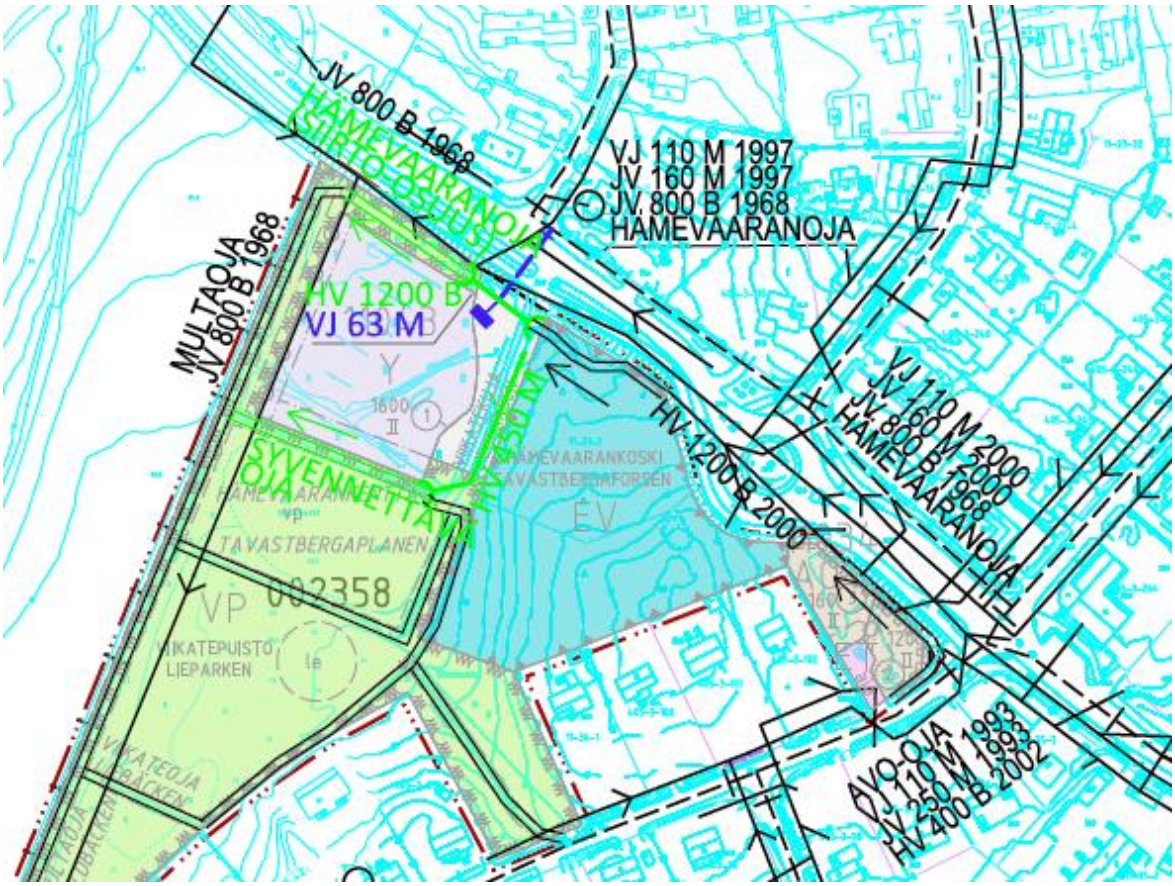
Viikatekujan katualue

Alueelle tarvitaan uusi katu, Viikatekuja, jolle sijoittuu päiväkodin ja pallokentän tarvitsemaa pysäköintiä ja kääntöpaikka.

Rakennusoikeudet

Kaava-merkintä	Käyttötarkoitus	Pinta-ala m2	Rakennusoikeus k-m2	Tonttitehokkuus e
AO	Erillispientalojen korttelialue	975	280	0,29*
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten alue	167	0	0,00
Y	Yleisten rakennusten korttelialue	4 118	1 600	0,39

*) Tonttien ajoyhteys on ET-alueella.
Pinta-alat voivat tarkentua tontinmittauksessa.

Vesihuollon esisuunnitelma. / Marja Leppänen 8.1.2019

Tekninen huolto

- Vesihuolto

Kaavamuutosta varten yleistä vesijohtoa laajennetaan Viikatekujalle noin 30 m ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Muilta osin kaavamuutosalue tukeutuu olemassa olevaan vesihuoltoverkostoon. Viikatekujan ympäristössä joudutaan kaavan myötä siirtämään Hämevaaranojaa sekä syventämään puistossa kulkevaa ojaa vesien johtamiseksi. Vesihuollon ja ojajärjestelyiden suunnittelu- ja rakentamiskustannukset ovat arviolta 90 000 €, josta HSY:n vesihuoltoverkoston osuus on noin 50 000 €.

Kaava-alueella muodostuvia hulevesiä tulee viivyttää ennen niiden johtamista yleiseen hulevesiverkostoon. Hulevesien hallintarakenteet tulee mitoittaa 10 minuutin sadetilanteelle, jonka rankkuus on 150 l/s/ha. Tontilta saa poistua mitoitussadetilanteessa saman suuruinen virtaama kuin sieltä poistuisi luonnontilassa. Tonttien tasaus tulee suunnitella siten, että tulvatilanteessa vesi voi kertyä piha- ja pysäköintialueille hetkellisesti. Tämä tulvamitoitus tehdään 30 minuuttia kestävälle sateelle, jonka rankkuus on 167 l/s/ha. Tätä suurempia sadetilanteita varten tulee suunnitella hallittu tulvareitti tontilta yleisille alueille.

Kaava-alue rajautuu Hämevaaranojaan ja Multaojaan, joten kiintoaineksen kulkeutumiseen työmaalta tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakentamisen aikaisia hulevesiä tulee hallita siten, että kiintoainesta laskeutetaan ennen vesien johtamista ojiin.

Kaavoitettavat uudet tontit rajautuvat kaikki koillissivuiltaan Hämevaaranojaan, joka tulee ottaa huomioon suunnittelussa. Ojaa ei saa putkittaa.

- Vesistöt ja vesitalous
Kaavamuutoksen myötä Hämevaaranojaa joudutaan siirtämään kaava-alueen pohjoisosassa. Oja siirretään Hämeenkyläntien varteen kaavoitettavan tontin koillispuolelle. Ojan siirrossa tulee huomioida ELY-keskuksen ohjeistus siirron suorittamiseen liittyen. Viikatetien pohjoispuolelle kaavoitettavan tontin koillisreunassa kulkee ennallaan säilyvä Hämevaaranojan.

Kaavamuutoksen myötä vettä läpäisemättömän pinnan määrä tulee kasvamaan nykyiseen verrattuna. Kaavoitettavia tontteja edellytetään viivyttämään hulevesiään. Viivytyksen lähtökohtana on, ettei maksimivirtaama kasvaisi luonnontilaan verrattuna.

Kentän viereistä ojaa ei putkiteta, koska putkitettu oja törmäisi HSY:n runkoviemäriin (JV 1000 B). Myös, jos putkitettu oja routaeristettäisiin, peitesyvyys jäisi liian pieneksi (30 – 40 cm).

Perustaminen
Viikatekujan rakentamisen myötä tehtävä maanpinnan tasauksen nosto parantaa Hämeenkyläntien vakavuutta. Lisäksi on suositeltavaa nostaa hieman myös Viikatekujaan rajautuvien tonttien tasausta nykyisestä maanpinnan tasosta. Hämeenkyläntien vakavuus on huomioitava suunniteltaessa maankaivuutöitä kadun lähellä.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

Uusilla tonteilla rakennusten suositeltu perustamistapa on paalutus. Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet on pohjavahvistettava, esimerkiksi stabiloimalla. Rakentamisratkaisut tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja -suunnitelmiin.
(Kuntatekniikan keskus / geotekniikka 4.5.2018.)

4.4 KAAVAN MERKITTÄVÄT VAIKUTUKSET

Vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön: Kaavamuutoksessa menetetään metsäistä virkistysaluetta, mutta saadaan yleiskaavan mukaisia tontteja päiväkotia ja kahta omakotitaloa varten. Rakentaminen liittyy nykyiseen kaupunkirakenteeseen. Hämevaarankenttä ja tornimuuntaja säilyvät. Kaava ei vaikuta viereiseen kaupunkikuvallisesti arvokkaan alueeseen eikä sen lisärakentamiseen, jonka voimassa oleva asemakaava sallii.

Vaikutukset luonnonympäristöön: Luonnonympäristöä muuttuu osin rakennetuksi ympäristöksi, jolloin metsää kaadetaan, mutta tonteille tulee pihaistutuksia. Kaavamuutos ei vaikuta liito-oravien puihin eikä elinpiiriin. Alueella on käynyt isoja metsäneläimiä, joille jää riittävästi tilaa Viikatepuistoon ja Linnaistenmetsään. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien varteen. Hämevaarankoski, liito-oravien kolopuut, isot männyt ja haavikko säilyvät.

Liikenteelliset vaikutukset: Päiväkodin (8 ryhmää, 128 lasta) liikennetuotos on noin 285 ajon/vrk, ja kahden omakotitontin noin 6 ajon/vrk. Lisäys ei vaikuta merkittävästi katuverkon toimivuuteen.

Sosiaaliset vaikutukset: Kaavamuutos mahdollistaa lainmukaisen päivähoidon toteuttamisen. Alueelle muuttaa uusia asukkaita nykyisten asukkaiden naapuriin. Rakentaminen tarjoaa työtä. Päiväkoti lisää asukkaiden yhteisöllisyyttä.

Taloudelliset vaikutukset: Kaupunki saa maanmyynti- ja verotuloja, mutta rakentaa kadun ja järjestää asukkaiden palvelut. HSY rakentaa Viikatekujalle tarvittavan kunnallistekniikan.

Laajemmat vaikutukset kaupunkirakenteeseen, liikenteeseen, palveluihin ja ilmastoon ovat vähäisiä. Täydennysrakentaminen on hajarakentamista edullisempaa.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Rakennusten ääneneristävyydestä ja hulevesien hallinnasta määrätään ympäristöministeriön asetuksessa ja kaupungin rakennusjärjestyksessä, joten niistä ei ole tarpeen antaa kaavamääräyksiä.

4.6 NIMISTÖ

Kaupunginosan nimi *Hämevaara* (1954) / *Tavastberga* (1972) liittyy läheisiin muihin 1950-luvun alueisiin Leppävaaraan ja Lintuvaaraan. Alue on ollut *Tavstbyn* (Hämeenkylän) takamaata ja osa *Tavastkullan* säteriratsutilaa.

Vaara-sana on itäsuomalainen. Aluetta 1950-luvulla kaavoittaessa maanomistajaa edusti pankinjohtaja Lauri af Heurlin (1913-1977), jonka äiti taiteilija Elli Tompuri oli kotoisin Vehkalahdelta. Maankohoumaa tarkoittava vaara-sana on saamelaisperäinen ja vanhoja vaara-paikannimiä esiintyykin vain Täyssinän rauhan rajan (1595) itäpuolella. Helsingin pitäjässä maankohoumista on käytetty vanhastaan sanoja mäki ja kallio. Ruotsinkielisissä luontonimissä -et ja asutusnimissä -a.

Multaoja / *Muldbäcken* (2013) liittyy vanhaan tilannimeen Muldbäck (1945) ja se vanhempaan luontonimeen. Lähellä Lammaslampea on ollut suo Mullhuskärr (1913).

Viikatekuja / *Liegränden* johtaa Viikatepuistoon (1982). Nimi liittyy läheiseen Viikatetiehen (1957), joka on viikatteen muotoinen ja johtuu v-alkuisten työkalujen aihepiiristä. (Nr 20.11.2017)

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Päiväkotitontin toteutus edellyttää Viikatekujan kadun ja kunnallistekniikan rakentamista ja Hämevaaranojan siirtoa. Ojan siirto ei edellytä aluehallintoviraston lupaa. Y-tontille on tarkoitus toteuttaa yksityinen päiväkoti vuonna 2020. Omakotitontit myydään tai vuokrataan rakentajille.

Rakennusluvista ilmoitetaan naapureille ja rakennuspaikalla.

Kaavaan ei liity maankäyttösopimusta.

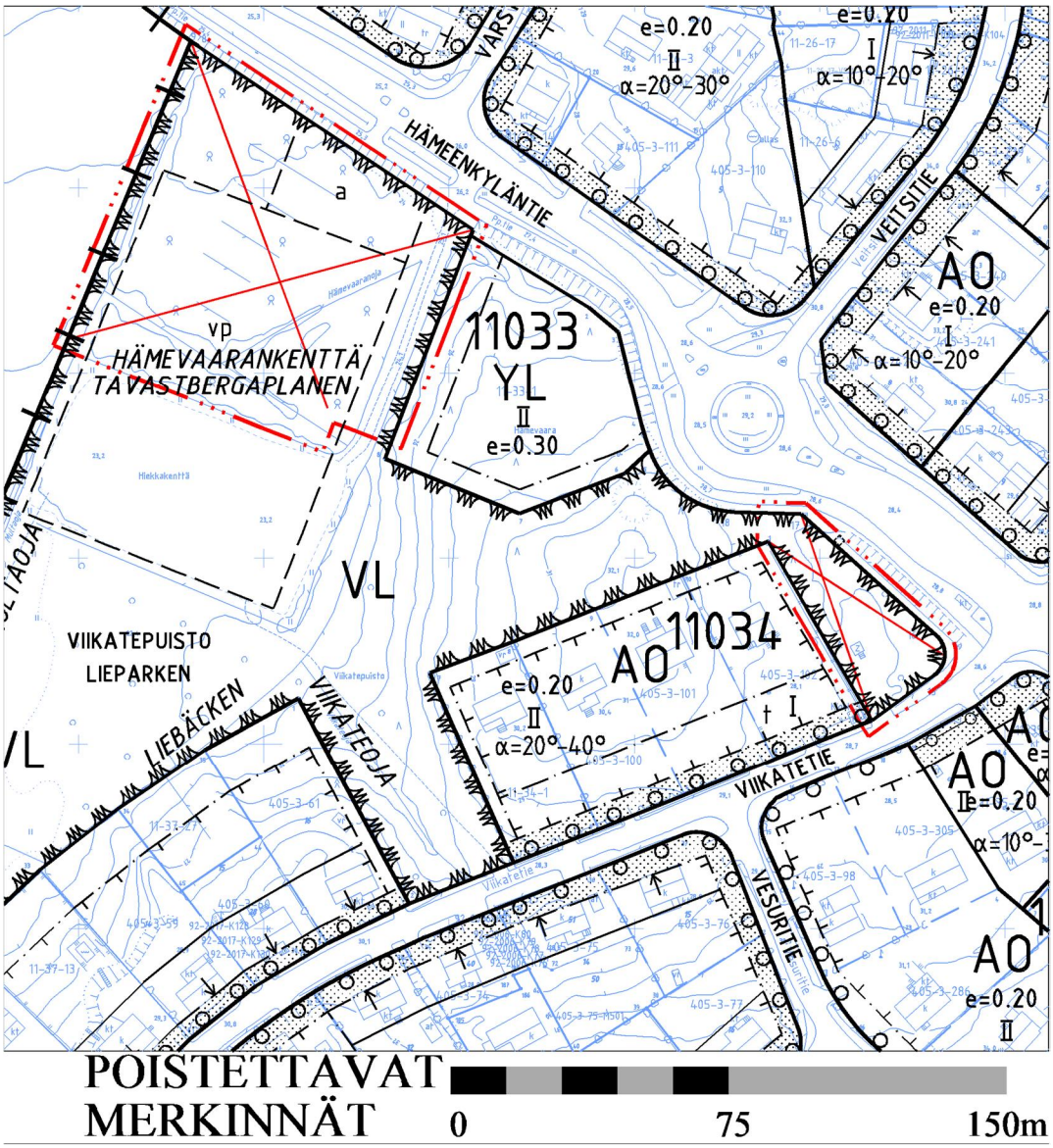
6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

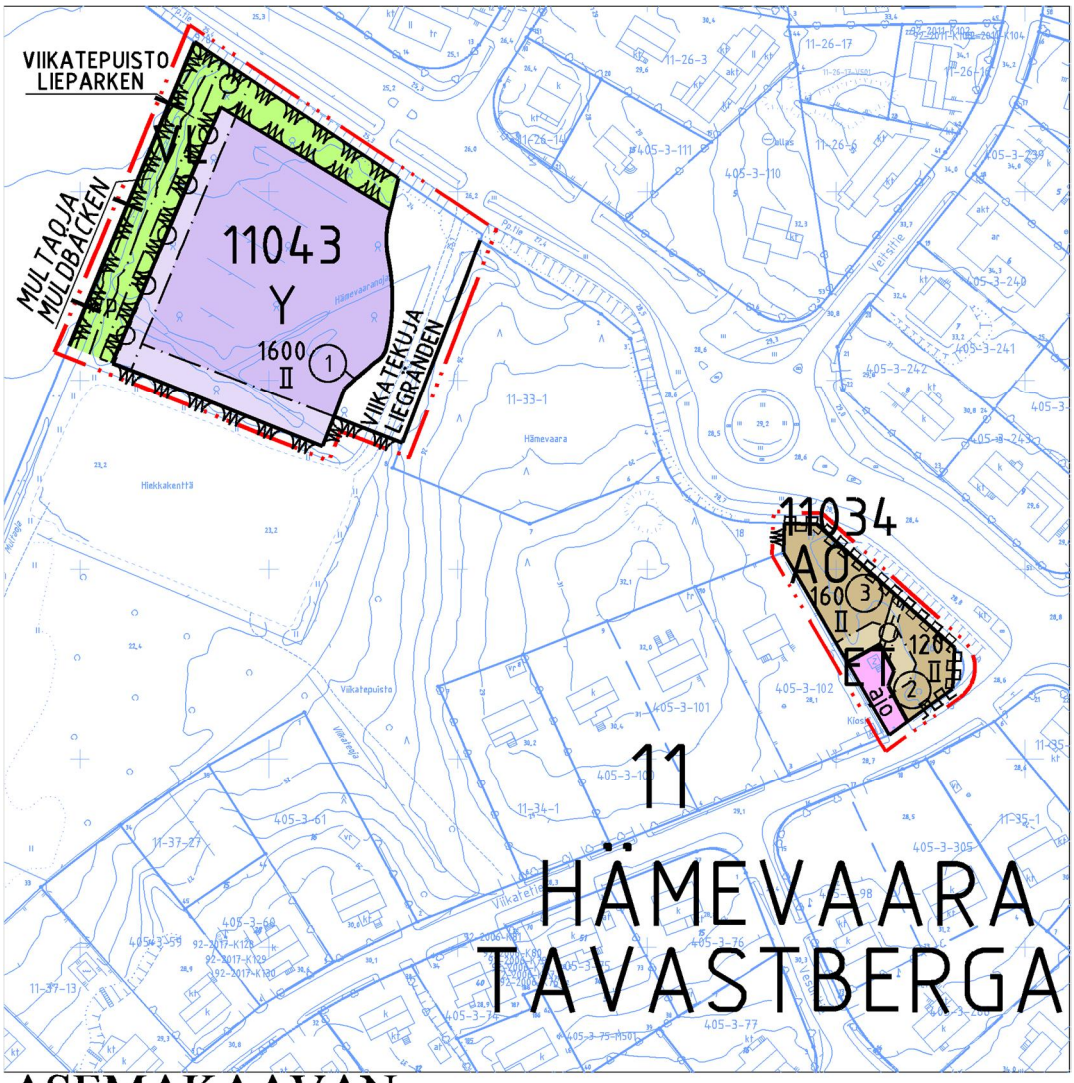
Vantaan kaupunki		
Kaupunkisuunnittelu	Tarja Laine	kaupunkisuunnittelujohtaja
	Timo Kallaluoto	aluearkkitehti
	Elina Ekroos	maisema-arkkitehti
	Joonas Arponen	suunnitteluavustaja
	Marko Hoffren	suunnitteluavustaja
Kiinteistöt ja asuminen	Armi Vähä-Piikkiö	tonttipäällikkö
	Tomi Henriksson	asumisasioiden päällikkö
	Juho Lumme	tontti-insinööri
	Marja Hannikainen	asuntoinsinööri
	Leila Huotarinen	maankäyttöassistentti
Kuntatekniikan keskus	Jaana Virtanen	liikenneinsinööri
	Pirjo Salo	liikenneinsinööri
	Marjut Viljanen	liikenneinsinööri
	Heidi Burjam	maisema-arkkitehti
	Elina Kettunen	suunnitteluinsinööri
	Anna-Leena Karhunen	suunnitteluinsinööri
	Emma Lottanen	suunnitteluinsinööri
	Marika Orava	suunnitteluinsinööri
	Marja Leppänen	suunnitteluinsinööri
	Harri Keinänen	vesihuollon suunnittelupäällikkö
Hankevalmistelu	Merja Ryytty	hankekehitysarkkitehti
Talous- ja hallintopalvelut	Päivi Riehunkangas	suunnittelija
	Laura Malinen	strategia-asiantuntija
	Eija Kivineva	hankepäällikkö
Ympäristökeskus	Jarmo Honkanen	ympäristösuunnittelija

Aloituskokous pidettiin 21.9.2017.
Neuvottelut 25.10.2017, 27.6.2018, 21.8.2018, 21.11.2018, 27.11.2018.
Kaavaa on käsitelty Länsi-Vantaan aluetiimissä 10.1.2018 ja 5.12.2018 sekä kaupunkisuunnittelun johtoryhmässä 7.1.2019.
Neuvottelu Uudenmaan ELY-keskuksen / Tuomas Autere ja Kirsi Hellas kanssa 10.12.2018.

VANTAAN KAUPUNKI
Kaupunkisuunnittelu / Länsi-Vantaan asemakaavayksikkö
Vantaa 21.1.2018

Timo Kallaluoto, aluearkkitehti
timo.kallaluoto@vantaa.fi, p. 050 3122 132
Kielotie 28, 01300 Vantaa

HÄMEENKYLÄNTIE
VEITSITIE
VIIKATETIE
VESURITIE
LIEBÄCKEN
VIIKATEOJA
VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
HÄMEVAARANKENTTÄ
TAVASTBERGAPLANEN
vp
a
VL
11033
YL
II
e=0.30
11034
AO
e=0.20
II
α=20°-40°
I
α=10°-20°
POISTETTAVAT
MERKINNÄT
0
75
150m

VIIKATEPUISTO
LIEPARKEN
MULTAOJA
MULDBÄCKEN
11043
Y
1600
II
1
VIIKATEKUJA
LIEGRÄNDEN
11034
AO
160
II
3
120
II
2
alo
11
HÄMEVAARA
TAVASTBERGA
ASEMAKAAVAN
MUUTOSEHDOTUS
0
75
150m

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
002387	21.01.2019	683489

Vantaan kaupunki

VIIKATEPUISTO

Kaupunginosa 11, Hämevaara

Asemakaavan muutos

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034 sekä katu- ja virkistysalueet.

Tonttijako

Kortteli 11043 ja osa korttelia 11034.

1:2000

Vanda stad

LIEPARKEN

Stadsdel 11, Tavastberga

Ändring av detaljplanen

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034 samt gatu- och rekreationsområdena.

Tomtindelning

Kvarteret 11043 och del av kvarteret 11034.

1:2000

	ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:	DETALJPLANEBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:
— · · · —	3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.	Linje 3 m utanför planområdets gräns.
AO	Erillispientalojen korttelialue.	Kvartersområde för fristående småhus.
	Kullekin tontille saa rakentaa enintään yhden asunnon.	På varje tomt får byggas högst en bostad.
	Kattokaltevuuden tulee olla 20 - 40°.	Taklutningen ska vara 20 - 40°.
	Julkisivujen tulee olla puuta.	Fasaderna ska vara av trä.
	Julkisivujen tulee olla väritykseltään vaaleita.	Fasaderna ska vara ljusa till färgsättningen.
	Tontille saa sijoittaa sellaisia liike-, toimisto- ja niihin verrattavia työtiloja, jotka eivät häiritse asumista, enintään 20 % kaavassa annetusta rakennusoikeudesta.	På tomten får placeras sådana affärs-, kontors- och därmed jämförbara arbetsutrymmar som inte verkar störade på boendet, upp till högst 20 % av byggnadsrätten.
	Kellaria ei saa rakentaa.	Källare får inte byggas.
	Tontti on rajattava istutuksin.	Tomten ska avgränsas med planteringar.
	Isoja mäntyjä tulee säästää, jos mahdollista, ja ne on suojattava rakennusaikana.	Stora tallar ska bevaras om möjligt och de ska skyddas under byggandet.
	Asfalttipäällystettä ei saa käyttää.	Asfaltbeläggning får inte användas.
	Ajoyhteys tulee järjestää ET-alueen kautta.	Körförbindelse ska ordnas genom ET-området.
	Autopaikkoja on varattava 2 ap / asunto.	Bilplatser ska reserveras 2 bp / bostad.
Y	Yleisten rakennusten korttelialue.	Kvartersområde för allmänna byggnader.
	Alueelle saa sijoittaa yleisiä ja yksityisiä palveluja.	På området får placeras allmänna och privata service.
	Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.	På ledningsservitutsområdet får inte placeras varken fasta eller tunga konstruktioner eller planteras varken träd eller buskar.
	Autopaikat tulee olla päiväkodin toiminta-ajan ulkopuolella yleisessä käytössä.	Parkeringsplatser ska vara i allmänt bruk utanför daghemmets verksamhetstid.
	Autopaikkoja on varattava vähintään 1 autopaikkaa / 150 k-m².	Bilplatser ska reserveras mist 1 bilplats/ 150 vy-m².
VL	Lähivirkistysalue.	Område för närrekreation.
ET	Yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue.	Kvartersområde för byggnader och anläggningar för samhällsteknisk försörjning.
	Alueella tulee järjestää ajoyhteys tonteille 2 ja 3.	På området ska ordnas körförbindelse till tomterna 2 och 3.
-+—+—	Kaupunginosan raja.	Stadsdelsgräns.
———	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.	Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.
—·—·—	Osa - alueen raja.	Gräns för delområde.
— — —	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.	Riktgivande gräns för område eller del av område.
③	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.	Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.
—x—x—	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.	Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

..11 HÄME 11043	Kaupunginosan numero. Kaupunginosan nimi. Korttelin numero.	Stadsdelsnummer. Stadsdelens namn. Kvartersnummer.
VIIKATEKUJA	Kadun, tien, katuaukion, torin, puiston tai muun yleisen alueen nimi.	Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.
MULTAOJA	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.	Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.
1600	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.	Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.
II	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.	Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.	Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.
	Rakennusala.	Byggnadsyta.
	Katu.	Gata.
ajo	Ajoyhteys.	Körförbindelse.
wp	Puro tai pienvesialue.	Bäck eller småvattenområde.
	Maanalaista johtoa varten varattu alueen osa.	Del av område reserverad för underjordisk ledning.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.	Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnöin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala
Kaupunkisuunnittelu

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö
Stadsplaneringen

Kaupunkimittaus

Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätningsavdelningen

Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatisto ETRS-GK25, korkeusjärjestelmä N2000.

Vantaalla / Vanda __.__20__

Kimmo Junttila
Kaupungingeodeetti / Stadsgeodet

Plankoordinatsystemet ETRS-GK25, höjdsystemet N2000.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/__20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/__20__

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	092 Vantaa	**Täyttämispvm**	10.01.2019
Kaavan nimi	002358 Viikatepuisto 11 Hämevaara		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	21.09.2017
Hyväksymispykälä		**Kunnan kaavatunnus**	092002358
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,7999	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,7999

Ranta-asemakaava **Rantaviivan pituus [km]**

Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm +/-]	[k-m² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m² +/-]
Yhteensä	**0,7999**	**100,0**	**1880**	**0,24**	**0,0000**	**1880**
A yhteensä	0,0973	12,2	280	0,29	0,0973	280
AO	0,0973	100,0	280	0,29	0,0973	280
P yhteensä						
Y yhteensä	0,4118	51,5	1600	0,39	0,4118	1600
Y	0,4118	100,0	1600	0,39	0,4118	1600
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	0,1558	19,5	0		-0,6440	
VL	0,1558	100,0	0		-0,6440	
R yhteensä						
L yhteensä	0,1183	14,8	0		0,1182	0
Kadut	0,1183	100,0	0		0,1182	0
E yhteensä	0,0167	2,1	0		0,0167	0
ET	0,0167	100,0	0		0,0167	0
EV			0			0
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

VANTAAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS 002358 VIIKATEPUSITO 11 HÄMEVAARA
MUISTUTUKSET JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu / TKa

21.1.20198

Asemakaavan muutosehdotus 002358 on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 17.10. – 15.11.2018. Tällöin jätettiin viisi (5) muistutusta.

Muistuttaja	Muistutuksen tiivistelmä	Tarkistukset
Nro 1 **Naapuri 1**	Kaavaselostuksen havainnekuva ei vastaa asemakaavaa, jossa on määritelty rakennusalan raja.	Tarkistetaan havainnekuvaa.
Nro 2 **Hämevaaralainen**	Säilyykö pallokenttä riittävän isona? Puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa. Kunnostetaanko ulkoilureitti Espoon rajalle?	–
Nro 3 **Naapuri 2**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 4 **Naapuri 3**	Ulkoilureitti pellon reunaan.	–
Nro 5 **Linnaislainen**	Viikatepuistossa on lehtokasvillisuutta, haavikko, vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää, koski, mäntyjä, metsäkauriita, oravia, jäniksiä ja liito-oravan papanoita. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen olisi tärkeää.	Liito-orava-alue rajataan kaavamuutoksen ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa muutetaan Y-tontiksi.

NRO 1
NAAPURI 1

Muistutus

” Ensinnäkin kiitokset hyvin laaditusta ja onnistuneesta kaavaehdotuksesta, joka mahdollistaa myös kylälle tärkeän urheilukentän säilymisen. Uskon, että ehdotettu kaava myös lisää sen käyttöä merkittävästi nykyisestä (tekonurmi olisi kiva lisä, mutta hyvä näinkin).

Viikatetien nykyisessä kaavassa alatonteille on määrätty “rakentamisen raja”. Tämä on mis. 26 elestäni erittäin tärkeä, jotta rakennukset pysyvät linjassa ja sitä myöten säilyttävät yksityisyyden kaikilla tonteilla rakentamista varsinaisesti rajoittamatta. Yksityisyyden lisäksi tämä mahdollistaa avaruuden tunteen kun olohuoneiden ikkunoista avautuu kaupunki rakentamisessa aika harvoin säilytettävissä oleva peltonäkymä naapuri talojen sijaan. Tämä siitäkin huolimatta vaikka talot ovatkin yhä enemmän kylki kyljessä. Kyseessä oleva raja on selkeästi merkitty esim. Selostuksen sivun 36 kaava kuvassa.

Ymmärtääkseni kaavassa ei ole ehdotettu tämän nykyisen kaavan muuttamista vaan sen on tarkoitus säilyä ennallaan. Tästä poiketen selostuksen luvussa 4.1, jossa esitetään täydennys rakentamista alueella ei kyseenomaista rajaa ole tonttien 26, 28,30b ja 32 osalta noudatettu. Uskoisin, että tässä on vain lukuun 4.1 liittyvä virhe ja pyytäisin kohteliaasti korjaamaan kuvan nykyistä kaavaa kunniottavaksi – jota ei ymmärtääkseni ole tältä osin esitetty muutettavaksi. Mikäli näiden tonttien osalta on tarkoituksen mukaista ko. Rajoitusta muuttaa (esim. Taipuvan tien johdosta muuttuvien olosuhteiden takia) se tulisi mielestäni nykyistä selkeäsanaisemmin selostuksessa ilmaista. Tästä riippumatta näkisin tämän voimassa olevan kaavan säilyttämisen erityisen tärkeänä vielä VIikatetien rakentamattomien alatonttien 12,14,16 ja 18 osalta.

Mikäli kommenttini on osoitettu väärään osoitteeseen pyytäisin tästä ilmoittamaan vastaamalla sähköpostiin ja mielellään myös osoittamaan oikean osoitteen tälle kommentille, jotta se tulee käsitellyksi asianmukaisesti.”

Vastine

Muistutus on toimitettu kirjaamoon, mikä on ilmoitettu muistuttajalle.

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

Muistutuksessa mainitut tontit eivät sisälly asemakaavamuutokseen. Muistuttaja ei omista kyseisiä tontteja eikä niiden naapuritontteja. Poikkeamiseen rakennusalan rajasta on mahdollisuus saada erityisestä syystä poikkeamislupa, mistä kuullaan naapurit.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavaselostuksen havainnekuva s. 27 tarkistetaan voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi.

NRO 2
HÄMEVAARALAINEN

Muistutus

”Viikatepuiston kaava 002353 näyttää suht hyvältä. Muutamia kommentteja on tullut kyläläisiltä

- Säilyykö pallokenttä riittävän isona ja mahtuvatko sinne iltapäivisin myös kylän lapset päiväkotilasten lisäksi? Tämä on lasten kommentti. Pallokentällä pidimme taas perinteiset kesäjuhlat elokuussa (n 200 henkeä, perheitä) ja talvella siellä on ollut jää.

_ Arvokas puro näyttää säilyvän Hämeenkyläntien varressa ja jatkunee tien varressa pellon laitaan avoimena. Ei mielelään putkessa! kesällä raivasimme puron varresta jättibalsameita talkoilla Kaupungin yhteistyönä.

- Kaava-alue jatkuu puistona Espoon rajalle asti pellon laitaa. Kunnostetaanko siihen valaistu kävely/ulkoilureitti väylä Espoon rajalle, jonne on jo Espoosta valaistu ulkoilureitti valmiina Vantaan rajalle? Vantaan puolella reitti on nyt kurainen kävelytie Teleliikennekaapeleiden kaivuun jäljiltä talvelta 2017 -18.

Reitistä on Hämevaara-seura ry tehnyt jo aloitteen 2-3 vuotta sitten, koska valaistu ulkoilureitti on jo rakennettu Rajatorpantieltä Pöllökallionreunaa Hämeenkyläntielle asti. Kaavassa reitin jatke näyttää kulkevan Pallokenän ja leikkipaikan lomitse, mutta loppuu ojaan. Aloitteeseemme vastattiin aikoinaan, että reittiasiaa käsitellään, kun uutta kaavaa suunnitellaan.

Reitti on hyvin käytetty, sitä pääsee pyörällä Leppävaaraan turvallisesti. Talvella siinä on ollut latu. Alueen asukkaat kävelevät paljon koirineen siinä kylää ympäri. Tie on nyt kurainen ja pimeä kaivureiden runtelema.

Nämä kommentit ovat tulleet alueen asukkailta tietooni. Rajanaapurit lienevät lähettäneet omat kommenttinsa.

Yli 30 v Hämevaarassa asuneena ja hyvin täällä viihtyneenä ---

Vastine

Hämevaarankenttä säilyy nykyisen kokoisena. Hämevaaranoja siirretään Hämeenkyläntien viereen eikä sitä putkiteta. Vesihuollon esisuunnitelmassa ojan vieressä kulkee jätevesi-viemäri. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa ulkoilutien rakentamisen.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 3
NAAPURI 2

Muistutus

”Pellon reunassa on jo olemassa lenkkeilypolku, joten ei ole tarvetta rakentaa uutta. Edullisemmaksi tulisi kunnostaa nykyinen reitti. Lisäksi juuri harventamalla hoidettu metsä säilyisi ja elpyisi. Metsästä hyötyy päiväkodin lapset ja alueen asukkaat. Lisäksi metsässä on paljon luonnon eläimiä, mm. oravia, jäniksiä, kettuja, lintuja sekä valkohäntäpeuroja.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 4
NAAPURI 3

Muistutus

”Asemakaavan muutosehdotuksen mukaisesti Viikatepuisto on kaupunginosan toiminnallinen puisto, jonne sijoittuu pallokenttä, leikkikenttä ja ulkoilualue.
Viikatepuiston läpi on havainnepiirroksessa piirretty leikkialue sille paikalle, missä se aikanaan on ollut sekä ulkoilureitti. Ulkoilureitti on piirretty keskelle Viikatepuiston nyt harvennettua ja uusiutuvaa metsää.
Tämän ulkoilureitin tulisi mielummin kulkea pellon reunassa, missä se tälläkin hetkellä kulkee. Metsälle tulee antaa tilaa uusiutua eikä tämän läpi pidä tehdä ulkoilureittiä. Metsästä hyötyvät niin päiväkodin lapset, alueen asukkaat sekä metsän eläimet ja kasvillisuus.”

Vastine

Ulkoilureitti on merkitty vain havainnekuvaan.
Asemakaavaan ei ole merkitty ulkoilureittejä, joita saa tehdä virkistysalueille.
Ulkoilureitti tulee luonnollisesti kulkemaan leikkikentän kautta uudelle Viikatekujalle.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

–

NRO 5
LINNAISLAINEN

Muistutus

Viikatepuisto on pieni luonnon monimuotoisuuskohde parhaimmillaan.

Viikatepuiston rinnemetsässä on runsas lehtokasvillisuus: vuokkoja, taikinamarjapensaita, näsiää jne

Lehtoalueella lahopuujatkumo ja järeitä vanhoja koivuja ja kuusia sekä monipuolinen järeähkö haavikko.

Hämevaarankoski on lapsille kiinnostava lähiluontokohde. Yllä tytöt leikkivät kosken kivillä. Oikealla isoisä uittaa lapsenlapsensa kanssa kaarnavenettä koskea pitkin.

Koski kuohuaa.

Runsaasti näsiää kukassa keväällä.

Kuusien juurilla liito-oravan papanoita.

Komeita maisemapuita
Mänty.

Onko Vantaan taas tuhottava eräs Hämeenkylän kauneimmista ja monimuotoisimmista metsäalueista? Viikatepuisto on keväisin useiden lintulajien pesimä ja ruokailualue. Sirkutus on huikeaa. Puiston suojasta hakevat turvapaikan myös monet eläimet kuten metsäkauriin, oravat ja jänikset. Nähty mm. metsäjäniksiä rusakkojen lisäksi. Kaiken kukkuraksi kosken vieressä olevien järeiden havupuiden tyvellä näkyy keväisin liito-oravien papanoita. Lienee siirtymäreitti ja suoja/ruokailualue.

Luulisi että luonnon monimuotoisuuden hävittäminen ei olisi kaupungin tavoite. Kauniin luonnontilaisen maiseman, joka liittyy kylän paikallisidentiteettiin – säilyttäminen sen sijaan olisi tärkeää.

Jos putkituksia tehdään, toivottavasti ne tehdään oikein ja ekologisin perustein, maa-pohjaisina. Ei näin kuten alla kuvassa oleva tierumpu.

Vastine

Asemakaavamuutos perustuu kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymään oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, jossa alue on varattu pientaloalueeksi. Kyseessä on yleiskaavan täydennysrakentamiskohde.

Alueelle tarvitaan kiireellisesti uusi päiväkoti, mikä vastaa kasvavan kaupungin tarpeisiin.

Mainituista lajeista vain liito-orava on suojeltu. Näsiä on rauhoitettu vain Ahvenanmaalla. Valkovuokko on laajalle levinnyt ja rauhoitettu vain Pohjois-Suomessa. Keltavuokko on Euroopassa yleinen, mutta Suomessa suhteellisen harvinainen eikä ole rauhoitettu. Sinivuokko on poistettu rauhoitettujen lajien listalta 2005.

Vantaan ympäristökeskuksen ympäristösuunnittelija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Niitä on suunnitellulla yleisten rakennusten korttelialueella Y.

Liito-oravien vuoksi kaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue. Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville. Pienemmälle Y-tontille mahtuu vain yksityinen päiväkoti.

Eläimille on runsaasti tilaa myös Linnaistenmetsän virkistysalueella.

Hämevaarankoski säilyy.

Vantaan kaupungin hulevesien hallinnan toimintamallin mukaisesti avo-ojat pyritään säilyttämään avoimina ja hulevesien hallinnassa hyödynnetään ensisijaisesti luontaisia maaston muotoja. Paikoin ojia on kuitenkin teknisistä, kunnossapito- tai turvallisuussyistä tarvetta putkittaa. Mikäli ojaa putkitetaan, rumpujen mitoituksessa pyritään huomioimaan kohteen koko valuma-alue ja säilyttämään ekologiset yhteydet tarvittavien rumpujen kohdalla.

Tarkistukset

Asemakaavamuutos rajataan koskemaan vain rakennettavaksi tuleva alue.

Asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten tontiksi Y päiväkotia varten, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAMUUTOS NRO 002358 / VIIKATEPUISTO 11 HÄMEVAARA LAUSUNNOT JA VASTINEET

Kaupunkisuunnittelu/TKA

21.1.2019

Kaupunkisuunnittelulautakunta 1.10.2018 oikeutti kaupunkisuunnittelun pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavamuutosehdotuksesta nro 002358 / Viikatepuisto, Hämevaara.
Lausuntoja pyydettiin 4 kpl ja saatiin 3 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto tiivistettynä	Tarkistukset
Nro 1 **Uudenmaan ELY-keskus**	Kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää.	Liito-orava-alue rajataan kaavan ulkopuolelle. AP-tontti ja osa puistoa VP muutetaan Y-tontiksi.
Nro 2 **Helsingin seudun ympäristö-palvelut -kuntayhtymä HSY**	Kaavaan on merkittävä pääviemärille johtokuja ja annettava siitä kaavamääräys.	Y-tontille johtorasite ja kaavamääräys.
Nro 3 **Vantaan Energia Oy**	Alueella on Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapeleita ja tiilikoppimuuntamo.	AO-tontille johtorasite.
Nro 4 **Espoon kaupunki**	Lausuntoa ei saatu.	–

NRO 1
UUDENMAAN ELY-KESKUS

Lausunto

”Asemakaavan aineistosta että käy ilmi, kentän itäpäässä on haapavaltainen alue, jossa on useita kolopuita. Alue on tulkittava liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi, jota ei saa hävittää tai heikentää. Kaavaehdotuksessa Y-korttelin laajennus ulottuu tälle metsäalueelle. Y-korttelin laajennussuuntaa tulee tarkastella liito-oravan esiintyminen huomioiden. Asemakaava-aineiston vaikutusten arviointia tulee täydentää siten, että kolopuiden säilymisen turvaavat toimenpiteet käyvät selostuksesta ilmi. Kaavamääräyksiä tulee vastaavasti täydentää vaikutusten arvioinnin pohjalta.

Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Autere ja ratkaissut yksikön päällikön sijainen, alueidenkäyttöpäällikkö Brita Dahlqvist-Solin. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.”

Vastine

Vantaan kaupungin ympäristökeskuksen ympäristösuunnitteija on inventoinut liito-oravien kolopuut 19.11.2018. Kaavamuutos rajataan niin, että kaava-alueeseen sisältyy vain rakentamiseen tuleva alue. Tällöin liito-orava-alueet jäävät kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, jolle mahtuu pienempi yksityinen päiväkoti.

Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa on neuvoteltu 10.12.2018.

Muutosten johdosta kaava asetetaan uudelleen nähtäville.

Tarkistukset

Kaavamuutokseen rajataan kuuluvaksi vain rakennettavaksi tuleva alue, jolloin liito-orava-alue jää kaavan rajauksen ulkopuolelle.

Vastaavasti asuinpientalojen korttelialue AP ja pieni osa puistoa VP Hämevaarankentän pohjoispuolella muutetaan yleisten rakennusten korttelialueeksi Y, minkä vuoksi kaavamuutos asetetaan uudelleen nähtäville.

NRO 2
HELSINGIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUT -KUNTAYHTYMÄ HSY

Lausunto

Kaava-aluetta varten on rakennettava uutta yleistä vesihuoltoverkostoa Viikatekujalle. Yhteensä uutta vesijohtoa ja jätevesiviemäriä tullaan rakentamaan 40 m, ja hulevesiviemäriä noin 60 m. Kaava-alueen vesihuolto tullaan liittämään Hämeenkyläntiellä. Uuden vesihuollon alustava kokonaiskustannusarvio on kaavaselostuksen mukaan noin 70 000 € (alv 0 %). Kaavatyön yhteydessä on laadittu vesihuollon esisuunnitelma.

Viikatepuiston itäreunassa sijaitsee alueellisesti merkittävä pääviemäri, jota varten asemakaavaan tulee merkitä vähintään 8 metriä leveä johtokuja. Kaavamääräyksenä tulee lisäksi mainita, että johtokuja-alueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

Vastine

Y-tontille merkitään pääviemäriä varten mainitun levyinen johtokuja, siltä osin kuin se ulottuu tontille, sekä lisätään mainittu kaavamääräys. Johtokuja on esitetty jo nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa.

Yleisillä alueilla kulkee lukuisia johtoja, jotka ilmenevät ja tarkistetaan alueita suunniteltaessa aina kaupungin johtokartasta. Jos kaavaan merkittäisiin sähkölinjojen ja hulevesiojien lisäksi johtokujat, ulkoilureitit ja huomionarvoiset puut, kaavakartasta tulisi sekava ja lukukelvoton.

Tarkistukset

Y-tontille merkitään johtokuja ja annetaan kaavamääräys:
Johtorasitealueelle ei saa sijoittaa kiinteitä eikä raskaita rakenteita eikä istuttaa puita tai pensaita.

NRO 3
VANTAAN ENERGIA OY

Lausunto

Sähköverkko:
Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n keski- ja pienjännitemaakaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 – 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Asemakaavan muutoksen alueella sijaitsee tiilikoppimuuntamo M140. Muuntamosta 23.10.2017 annetut mielipiteet palomääräyksistä ja suojaetäisyyksistä tulee huomioida alueen rakentamisessa.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannusten osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Lisätietoja sähköverkkoon liittyvissä kysymyksissä antaa yleissuunnittelija.

Kaukolämpöverkko:
Ei huomautettavaa.

Vastine

Rakennusalat sijaitsevat vähintään 8 metrin etäisyydellä muuntamosta.
Eteläisemmälle AO-tontille lisätään johtorasite tornimuuntamon kaapeleita varten.
Tornimuuntamo ja muut kaapelit sijaitsevat ET-alueella.

Tarkistukset

AO-tontille lisätään johtorasite.

18 § Remissdebatt om ekonomiplanen 2020–2023

VD/4587/02.01.00.00/2019

Stadsfullmäktige förde en remissdebatt om ekonomiplanen 2020–2023.

Under debatten hölls följande gruppanföranden:

Sirkka-Liisa Kähärä	Socialdemokraternas fullmäktigegrupp
Sakari Rokkanen	Samlingspartiets fullmäktigegrupp
Emmi Pajunen,	De Grönas fullmäktigegrupp
Niilo Kärki	Sannfinländarnas fullmäktigegrupp
Antero Eerola,	Vänsterförbundets fullmäktigegrupp
Irja Ansalehto-Salmi	Centerns fullmäktigegrupp
Pietari Jääskeläinen	De blåa i Vandas fullmäktigegrupp
Jouko Jääskeläinen,	Kristdemokraternas fullmäktigegrupp
Patrik Karlsson,	Svenska Folkpartiets fullmäktigegrupp

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 18

Beslut:
Remissdebatten antecknades för kännedom.

Bilaga:
– Gruppanföranden, stadsfullmäktiges remissdebatt 20.5.2019

Vantaa

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2019-2022 lähetekeskustelu

VD/4977/02.01.00.00/2018

Vantaan kaupungin taloussuunnitelman 2020-2023 lähetekeskustelun aikana kuultiin seuraavat ryhmäpuheenvuorot:

Sirkka-Liisa Kähärä, Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Sakari Rokkanen, Kokoomuksen valtuustoryhmä
Emmi Pajunen, Vihreä valtuustoryhmä
Niilo Kärki, Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Antero Eerola, Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Irja Ansalehto-Salmi, Keskustan valtuustoryhmä
Pietari Jääskeläinen, Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Jouko Jääskeläinen Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Patrik Karlsson, Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sirkka-Liisa Kähärä

Hyvä valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut, virkamiehet ja kuuntelijat

Vantaalla on paljon 1970-luvulla rakennettuja lähiöitä, vuokra-asuntoja, omistusasuntoja. Kävin talvella erinäisissä vuokra-asuntovaltaisessa yhtiössä, pimputtelemassa ovikelloja ja keskustelemassa mm. työelämään liittyvissä asioissa. Suurimmaksi osaksi keskustelukieli oli englanti, kansallisuuksia oli monia ja asukkaat eri-ikäisiä. Lisäksi monessa asunnossa asui eri firmojen yli Suomen rajojen reissaavia työntekijöitä, jopa niin, että ovessa luki firman nimi. Eläkeläiset, joita tavoitin, olivat pääsääntöisesti suomalaisia.
Lähes kaikilta saamani palaute oli se, että alueilla ei ole palveluja, ei julkisia eikä yksityisiä, alueet ovat nukkavieruja, epäsiistejä, roskiksia liian vähän, katukiveykset rapautuneet ja tiet kuopilla. Vaikka talot ja asunnot vanhenevat, niin vuokrat vain nousevat joka vuosi ja esim. monen eläkeläisen maksukyky ei riitä edes näiden asuntojen vuokriin, mitkä ovat jo nyt syrjässä palveluista.

Kun lähiöstä häviävät palvelut, on seurauksena turhautuminen ja suuttumus päätöksentekijöitä kohtaan. Tällöin asukkailleen tyytymättömyyttä aiheuttavat asuinalueet ja ostoskeskusten seudut, ovat hyvää kasvualustaa helppoja ratkaisuja tarjoaville ääriliikkeille, jotka eivät tarjoa ratkaisuja vaan etsivät mahdollisia syyllisiä mielikuvien perusteella.

Siksi on tärkeää, että Vantaan kerrostalolähiöitä kehitetään tasapuolisesti, varmistetaan palvelujen tarjonta ja alueiden viihtyisyys. Nyt jos koskaan on luotava näkyvää korjausta ja pysyviä osallistumisen demokratiaa edistäviä rakenteita sekä toimintamalleja asukasviihtyisyyden lisäämiseksi. Pelkästään kauniit maalaukset talojen seinissä ja muutaman sillan tai puiston kunnostaminen eivät enää riitä.
Viime vuosina on työttömyys, niin nuoriso-, kuin pitkäaikaistyöttömyys vähentynyt. Edelleen kuitenkin noin 1000 alle 25-vuotiasta työtöntä vaatii, meiltä toimenpiteitä, jotta he saavat opiskelupaikan ja työtä. Kun talouden taantuma on edessä, pitää Vantaalla olla jo toimenpiteet valmiina, miten nuoret saadaan hakeutumaan koulutukseen, valmistumaan ja työllistymään. Mitä erityistoimenpiteitä tarvitaan lisää, miten eri tulosalueiden ja jatkossa palvelualueiden yhteistyöllä saadaan lisää tukea ja mahdollisuuksia? Toimenpiteiden on vahvistettava myös nykyistä enemmän maahanmuuttajataustaisten nuorten koulutus- ja työllistämismahdollisuuksia.

Vantaan vapaa-aikaan liittyvien palvelujen toivoisi tavoittavan yhä useampia vantaalaisia jo siksi, että ne edistävät hyvinvointia. Vapaa-ajan palvelujen toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen ja laajentaminen näkyy suoraan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten vähentymisenä. Vapaa-ajan palvelut ovat myös lähipalveluja, jotka lisäävät alueen vetovoimaa. Tämä kannattaa muistaa, kun mietitään eri alueiden veto- ja pitovoimatekijöitä.

Kaupungilta toivoisi enemmän eri toimijoiden, myös spontaanien toimintaryhmien kokeellisen toiminnan ja hankkeiden mahdollistamista. Kaikista hankkeista ei varmasti tule pysyviä toimintamuotoja, mutta kokeileminen lisää jo olemassa olevien toimintojen arviointia ja mahdollisesti muuntautumista asukaskeskeisemmäksi ja avoimemmaksi toiminnaksi.

Sosiaali- ja terveystoimen talouden mittarit ovat lähes poikkeuksetta jo kuluneen vuoden osalta miinuksella. Tälle vuodelle asetut talousarvion tavoitteet ovat saavuttamattomissa. On kysymys toimialasta, joka tarjoaa lakisääteisiä palveluja kuntalaisille iästä riippumatta. Siksi määrän ja laadun on täytettävä tietyt kriteerit.

Palvelutuotannon laatu on monessa tulosyksikössä romahtanut kauniista puheista ja tehdyistä toimenpiteistä huolimatta. Tulosalue kerrallaan pulpahtaa esiin kriittisiä kohtia, joita ei ole tuotu ajoissa keskusteluun. Palvelutaloissa ja kotihoidossa on ollut pitkään hoitajavajetta ja tukipalvelujen työntekijöiden puutetta. Nyt tilanne jo niin huono, että avoimista vakansseista huolimatta ei saada esim. hoitohenkilöstöä. Lastensuojelun tilanteet on nostettu lautakunnan toimesta esiin ja samoin seurataan terveysasemia, jotka eivät pysty tarjoamaan palveluja kuntalaisille tarpeeksi nopeasti.

Syksyn talousarvioesityksessä esitettiin toimialan toimesta, että odotusaika terveysasemilla lääkärin vastaanotoille lyhenee kahteen viikkoon myös kiireettömissä ajoissa. Kuitenkin nyt Vantaalla on pääkaupunkiseudun pisimmät jonot. Alkuvuodesta aloitettua terveysasemien keskitettyä puhelinpalvelua on jouduttu karsimaan ja lisäämään henkilökuntaa.

Väistämättä tulee mieleen, että eikö tulosalueilla osata ennakoida talouden ja jo tehtyjen päätösten vaikutuksia vai eikö johto ole halunnut tuoda todellisia faktoja esiin? Jos päteviä työntekijöitä on vaikeaa tai mahdotonta saada, niin silloin kannattaa katsoa myös toimialan- ja henkilöstöjohtajan niihin päätöksiin, joita on tehty henkilöstöön liittyen viimeisten vuosien aikana.

Onneksi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö ja esimiehet ovat pääsääntöisesti sitoutuneet tehtäviinsä ja halukkaita kehittämään toimintaansa pienestä palkasta ja rajallisista resursseista huolimatta. Meidän päättäjien tehtävä on varmistaa, että lakisääteiset palvelut toimivat ja että henkilöstöä on riittävästi.

Odotan innokkaasti syksyn talousarviokäsittelyä, varsinkin lautakuntien käsittelyn osalta. Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä näkee, että lautakuntien asiantuntijuutta on hyödynnettävä ja nostettava päätöksenteossa esiin nykyistä enemmän, jotta kaupunginhallituskäsittelyssä voidaan keskittyä enemmän talousarvioesityksen strategisiin vaikutuksiin. Annettu kehys ja lautakunnan talousarvion käsittelyprosessi muodostavat selkeän jatkumon valtuuston talousarvion ja taloussuunnitelman päätöksentekoon.

Kokoomuksen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Sakari Rokkanen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut ja vantaalaiset,
Vantaan nopea kasvu jatkuu. Väkiluvun kasvuvauhti on lähes tuplaantunut vuosikymmenen alusta. Työpaikkamäärän kehitys on Suomen nopeinta. Pula työpaikoista on kääntynyt noususuhdanteessa pulaksi osaavista työntekijöistä.

Kasvu tuo Vantaalle elinvoimaa, työtä ja verotuloja. Kun muualla Suomessa työikäinen väestö supistuu, Vantaalla kasvu jatkuu. Nopea kasvu asettaa kuitenkin myös haasteita taloudelle. Ensi vuonna Vantaalla rakennetaan neljää uutta koulua ja kuutta uutta päiväkotia. Myös väestön ikääntyminen vaatii merkittävästi lisää uutta henkilöstöä ja tiloja vanhustenhoitoon joka vuosi.
Hyvät valtuutetut, kun tänään käymme lähetekeskustelua tulevien vuosien taloussuunnitelmasta, on meidän yhdessä pyrittävät löytämään kestävät ratkaisut nopeasti kasvavan ja ikääntyvän Vantaan haasteisiin.

Kokoomuksen valtuustoryhmä on hyvin huolissaan Vantaan kiihtyvästä velkaantumisesta. Edelliset kolme vuotta Vantaan velkamäärä on laskenut, mutta nyt suunta on kääntymässä. Kaupunki tiedotti ennen joulua, että Vantaa lyhentää velkojaan lähes 80 miljoonalla eurolla. Tiedotteessa ei sanallakaan mainittu, että vuosina 2019 ja 2020 uutta velkaa arvioidaan otettavan 110 miljoonalla eurolla. Tämä tarkoittaa lähes 500 euroa lisävelkaa jokaista vantaalaista kohden.

Lainakantamme uhkaa kivuta yli miljardin euron valtuustokauden lopussa, mikä rikkoisi valtuustokauden alussa tehtyä valtuustosopimusta. Tilanteesta erityisen huolestuttavan tekee se, että velkaannumme rajusti tilanteessa, jossa talous ja työllisyys kasvavat, eikä rakenteilla ole suuria liikennehankkeita. Ratikan kaltaisia suurhankkeita ei saada mahdutettua talousraamiin ellei velkaantumiskehitystä onnistuta hillitsemään. Myös kiihtyvät kauppasodat nostavat uhkaa lähestyvästä taantumasta. Kun taloudenpito on tarkkaa hyvinä aikoina, voimme pitää kestävästi kiinni laadukkaista palveluista myös huonoina aikoina.

Meidän on työskenneltävä hartiavoimin kaupungin tulopohjan vahvistamiseksi. On hyvä, että tilanteessa, jossa Säätytalon hallitusneuvotteluista tihkuu yrittäjien kannalta huolestuttavaa viestiä, Vantaa haluaa olla uuden (hyväksytyn/valmistellussa olevan) elinvoima- ja vetovoimaohjelman mukaisesti vahvasti yrittäjäystävällinen kaupunki.

Positiivista on myös se, että kansainvälisyys on tunnustettu Vantaan valttikortiksi elinvoimaohjelmassa. Englannista tehdään kaupungin kolmas asiointikieli, ja englanninkielistä kurssitarjontaa lisätään toisella asteella. Vetovoiman ja kansainvälisten osaajien houkuttelun kannalta on tärkeää, että koko suomalaisen koulupolun varhaiskasvatuksesta lukioon voi suorittaa englanniksi Vantaalla.

Meidän on paremmin osattava hyödyntää vahvuutemme. Esimerkiksi Kartanonkoski on saanut asuinalueena valtavasti kiitosta. Miksi emme rakentaisi lisää Kartanonkoskea? Yhtä lailla meidän on osattava vielä nykyistä paremmin ottaa irti hyödyt Aviapoliksen ja Sipoonkorven kaltaisista valttikorteistamme. Näin saamme resursseja myös vanhojen keskusten kehittämiseen.

Kokoomus on huolissaan heikkenevistä maanmyyntituloista ja nopeasti supistuvasta kaavavarannosta. Vantaan tulisi nykyistä paremmin onnistua rahoittamaan kasvua kasvulla. Kaupungin on laatukriteerit huomioiden pyrittävä samaan mahdollisimman hyvät tuotot maapolitiikallaan tonttien luovutuksista sekä maankäyttösopimuksista. Matala, tehoton ja liian tiukasti säädelty rakentaminen tarkoittaa myös

vähemmän tuloja uusien koulujen ja päiväkotien rakentamiseen. Tiivistä kaupunkia voidaan rakentaa tinkimättä viihtyvyydestä ja vehreydestä.

Lisäkerros rakennukseen tuo kaupungille lisätuloja ja tarjoaa useammalla mahdollisuuden unelmiensa asuntoon Vantaan halutuimmilta sijainneilta. Kun esimerkiksi kaupungintalon taakse Kielotie 13 tontille toteutetaan valtuutettujen vaatimuksesta kaupungin toimitilojen päälle asumista, jää kaupungille arviolta vähintään reilu 4 miljoonaa euroa enemmän käytettäväksi esimerkiksi koulujen ja päiväkotien sisäilmakorjauksiin.

Kokoomus pitää hyvänä, että jo kehyssuunnitteluvaiheessa sisäilmapanostuksiin kohdennetut varat on kaksinkertaistettu. Jokaiselle oirekyselyissä esille nousseelle koululle ja päiväkodille on laadittava asiallinen korjaussuunnitelma. Koulutuksen ja kasvatuksen nopeasti kohonneita tilakustannuksia tulee hillitä hyödyntämällä enemmän yksityisiä palveluntuottajia laadusta tinkimättä sekä edistämällä monistettavia, edullisia ja sisäilmaltaan terveitä päiväkoti- ja koulurakennuksia. Kaikissa uusissa valmistuvissa kouluissa ja päiväkodeissa tulisi siivous- ja ateriapalvelut uutena kokeiluna kilpailuttaa.

Kaunialan sairaalan kalliista palveluista on hankkiuduttava nopeasti eroon, jotta sosiaali- ja terveystoimen resurssit riittävät paremmin kasvavan vanhusväestön tarpeisiin. Huostaanottojen vähentämiseksi Vantaan olisi pikaisesti käynnistettävä uusia SIB-vaikuttavuusinvestointihankkeita yhdessä alan asiantuntijajärjestöjen ja rahoittajatahojen kanssa. Myös liikunta- ja kulttuurijärjestöjen kanssa pitäisi vuoropuhelussa löytää uusia keinoja, joilla kolmas sektori voisi tuottaa kaupungille suoraan palveluita.
Kaikessa toiminnassa on aktiivisesti arvioitava mahdollisuuksia uusille kumppanuuksille ja luoville tavoille tuottaa palveluita laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Velkaantumiskehitys tulee kääntää vantaalaisella rentoudella ja rohkeudella.

Vihreä valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Emmi Pajunen

Vantaa on kasvanut huimaa tahtia. Kirimme kovaa vauhtia Suomen kolmanneksi suurimmaksi kaupungiksi. Tällä kasvutahdilla saavuttanemme Tampereen jo vuoden kuluessa.

Valtuustokauden alussa hyväksytty valtuustosopimus asettaa käyttötalouden menojen kehitykselle katon 1,5 % vuotuiseen kasvuun. Tässä kohdassa on kuitenkin huomioitava, että samaisessa valtuustosopimuksessa on erikseen kirjattu, että tavoitetasoa tarkistellaan uudelleen toimintaympäristön olennaisesti muuttuessa. On vähintäänkin kohtuullista kaikkien myöntää, että 5100 uutta asukasta on sellainen väestönkasvu, joka on olennaisesti muuttanut toimintaympäristöä ja sen vaatimuksia.

Väestönkasvu tuo myös velvoitteita. Meidän on rakennettava infraa ja tuotava palveluita uusille asukkaillemme. Samaan aikaan on kuitenkin muistettava pitää huolta myös nykyisistä asukkaista ja asuinalueista. Meillä on jo ennestään monia huolta aiheuttavia osa-alueita esim. sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä sivistyspalveluissa. Vantaan monet lähiöt ovat myös vaarassa jäädä ränsistymään kun palvelut siirtyvät isompiin keskustoihin.

Kolmiportaisen tuen selvitys paljastaa, että lisäresursseille olisi tarvetta kaikilla koulutusasteilla aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. On hyvin vaikea nähdä, että riittäviä tukiresursseja olisi saavutettavissa nyt esitetyllä kehyksellä. Toimialalla on jo ennestään haasteita saada toteutettua edes entisiä toimenpiteitä nykyisellä budjetilla. Valtuuston tulisikin saada selkeä ja yksityiskohtainen selvitys miten havaittuihin ongelmiin puututaan ja mitä se vaatii budjetilta. Vain tätä kautta voimme varmistaa, että ongelmat saadaan korjattua.

Vantaan kouluissa ja päiväkodeissa toteutettu oirekysely kertoo karua kieltä siitä, että sisäilma-asioiden osalta kaupungissamme on vielä paljon tehtävää ja välittömiä toimenpiteitä vaativia päiväkoti- ja koulurakennuksia on useita kymmeniä. On positiivista, että esitetyssä kehyksessä on varattu 5 miljoonaa euroa sisäilmakorjauksiin. Samaan aikaan on huomioitava, että raha on pois muista niin ikään tarpeellisista korjauksista. Kokonaiskorjausbudjetti ei siis kasva tältä osin. Viivästyvät tai korjaussuunnitelmista poistetut kohteet voivat olla niitä huomisen sisäilmaongelmaisia kohteita, jos emme ajoissa tee niihin tarvittavia peruskorjauksia. Lisäksi huolta aiheuttaa se, ovatko Tilakeskuksen henkilöstöresurssit niin tiukalla, että suunniteltuja korjauksia ei nykyresursseilla ehditä tai pystytä toteuttamaan?

Haluamme myös kiinnittää huomiota tilantehokkuusohjelmaan, joka on viety jo liian pitkälle. Melu ja riittävä ilmanvaihto aiheuttavat juurikin oirekyselyssä ilmi tulleita ongelmia. Sen sijaan, että entisiin rakennuksiin laitetaan lisää lapsia, kasvava kaupunki tarvitsee uusia koulu- ja päiväkotirakennuksia.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa huolta näyttää nyt aiheuttavan lähes kaikki osa-alueet. Jonot kiireettömään hoitoon ovat kasvaneet aivan liian pitkiksi ja Apotin käyttöönotto ei ainakaan tällä hetkellä tilannetta paranna. Huolta on kannettava myös mm. mielenterveyspalveluiden saatavuudesta sekä vanhustenhoidon riittävistä resursseista. Liian tiukalla kehyksellä näistä ei taideta selvitä.

Ilmastonmuutoksen hillintä on yksi läpileikkaavista teemoista myös kaupungin uudessa organisaatiorakenteessa, ja erittäin hyvä niin.
Pyrittäessä kohti hiilineutraalia Vantaata on jokainen ratkaisu tutkittava kaupungin tasolla. Merkittävä mahdollisuus vähentää kasvihuonekaasupäästöjä on puurakentamisen osuuden lisääminen kaupungin rakentamisessa.

Puupohjaisten rakennustuotteiden käytöllä on tutkimuksen mukaan merkittävät suorat ja välilliset vaikutukset päästöjen vähentämiseen. Puussa oleva hiili varastoituu rakenteisiin pitkäaikaisesti eli vähentää hiilen määrää ilmakehässä. Puurakenteiden valmistus vie murto-osan siitä energiasta mitä betonin valmistamiseen kuluu. Puu on myös kierrätettävä materiaali, mikä tekee siitä ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta ylivertaisen.

Miten tämä kaikki edellä mainittu yhdistetään erittäin tiukkaan kaupunginjohtajan esittämään talousarvion kehykseen? Olemme Vihreän ryhmän kanssa jo vuosia puhuneet ennaltaehkäisevien palveluiden merkityksestä. Meidän on kyettävä jo ennalta ehkäisemään ongelmia tai vähintäänkin puututtava niihin heti alkuunsa. Pienet ongelmat vievät pienet rahat, isot ongelmat isoja rahoja. Sama pätee myös ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön, on parempi aloittaa heti. Tässä siis säästövinkki, ihan ilmaiseksi kaikkien meidän käyttöön.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Niilo Kärki

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Olimme viime viikolla talousseminaarissa Hyvinkäällä. Tavoitteena oli käsitellä Vantaan taloutta strategisella tasolla.

HS uutisoi helmikuun lopulla:
Pääkaupunkiseutu kasvaa pääosin maahanmuuton takia, kaupungit haluavat apua valtiolta – ”Tästä seuraa valtavia haasteita”
…
Vantaan kouluissa puhutaan jo 122 eri äidinkieltä.

”Maahanmuuttajanuorten on keskimäärin vaikeampi löytää paikkaansa suomalaisessa yhteiskunnassa. Heidän tukemiseen tarvitaan lisää rahaa”, Vantaan kaupunginjohtaja Ritva Viljanen (sd) sanoo.

HS uutisoi maaliskuussa Espoon kaupunginjohtajan suulla: ”Vieraskielisen väestön määrä kymmenkertaistuu 30 vuodessa. Se tarkoittaa meille valtavia haasteita.”

Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset ja valtion pitäisi maksaa niistä suurempi osa, vaatii kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä.

Seminaarissa kuulimme jälleen, kuinka - Suomen vieraskielisimmän kaupungin - Vantaan kasvusta tulee 80-85% vieraskielisestä väestönkasvusta ja muuttoliikkeestä. Ennusteiden mukaan Vantaalla on v 2035 alle 55 vuotiaasta väestöstä jo 40% vieraskielisiä. Millaiset ovat Vantaan kululaskelmat? Muutkin kuin erityiskohtelun kulut. Päivähoito, esikoulu, koulu, terveydenhuolto jne.

Oleskeluluvista ja pakolaisstatuksesta päättää valtio – ei yksikään kunta. Siksi valtion tulee korvata kunnille aiheutuneet kulut täysimääräisinä valtionosuuksissa. Jotta korvauksia voidaan todellisuuspohjaisesti vaatia ja myös budjetoida tuleville vuosille on syytä kirjanpidossa seurata aiheutuvat sekä suoranaiset että välilliset kulut.

Käymme jo nyt valtion kanssa MAL-neuvottelut maankäytön, asumisen ja liikenteen asioista.
On syytä herättää kysymys myös MAL neuvotteluista Maahanmuuttajien Aiheuttamista Laskutuksista. Niiden tavoitteena olisi sopia valtion kanssa maahanmuutosta aiheutuvien kulujen korvaamisesta täysimääräisinä valtionosuuksissa kunnille.
Vantaan verotulot ja palvelumaksut tulee käyttää Vantaan ja vantaalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Kehyksen 2020–2023 linjauksissa mainitaan mm. ”Segregaation torjunta painopisteenä. Myönteisen erityiskohtelun alueohjelman toteuttamista jatketaan.” Millaisia toimenpiteitä on suunniteltu? Mistä on saatu mallia? Mitä toimenpiteiden odotetaan maksavan? Millaisilla mittareilla torjunnan onnistumista mitataan? Julkisuudessa ei ole mistään päin läntistä Eurooppaa kuulunut onnistuneista kokemuksista.

Hyvää budjettivalmisteluissa on selvän 5 M€ määrärahan osoittaminen sisäilmaongelmien hoitamiseen. Koska kyse on oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan terveydestä ja hyvinvoinnista, on sisäilmarahoitusta pyrittävä vielä esitetystä korottamaan.

Mihin muihin kohtiin budjetoinnissa on tehtävä lisäyksiä?
Opettajilta tulleen tiedon mukaan kolmiportainen tuki, jonka piirissä on myös paljon maahanmuuttajataustaisia lapsia, ei toimi. Osa lapsista jää ilman yleistä tukea, eikä tuen määrä nouse portaittain niin kuin pitäisi. Laaja-alaisia erityisopettajia pitäisi palkata lisää, nyt luokan- ja aineenopettajat on jätetty painimaan yksin ongelmien kanssa. Inkluusio ei ole toiminut, on harkittava paluuta erityisluokkiin- ja kouluihin.

Vantaa kilpailee pääkaupunkiseudun muiden kuntien ja yksityissektorin kanssa hoitohenkilökunnan saatavuudesta.

Vantaan työnantajakuva on viime vuosina selkeästi laskenut. Samaan aikaan on työmäärän koettu nousseen yli sietokyvyn, esim. lähes 80% terveysasemien työntekijöistä kokee näin. Tämä on johtanut siihen, että hoitajat hakeutuvat aiempaa herkemmin muualle kuin Vantaalle.

Jo nyt on palvelutaloissa, hoivaosastoilla ja kotihoidossa kymmeniä vapaita vakansseja, joihin ei ole saatu päteviä hakijoita. Myöskään sijaisia ei Vantaalle ole saatu riittävästi.

Onkin harkittava lisää toimia nykyisten hoitajien pitämiseksi ja uusien rekrytoimiseksi. Helsinki on ratkaissut asian nostamalla palkkoja. Myös työilmapiirillä, hyvällä johtamisella ja esim. kattavalla työterveyshuollolla on iso merkitys työssä pysymisessä.

On syytä palata päästövähennystavoitteissa EU:n linjaamalle tasolle. Päästövähennysten ja aikataulujen tiukentamisesta on luovuttava. Onko suunniteltu Vantaalta ja vantaalaisilta edellytettävät toimenpiteet ja niistä aiheutuvat menot? Jopa Saksa on ilmoittanut vastustavansa EU:n päästöpolitiikan tiukennuksia. Energiansäästö, maaperän, vesistöjen ja ilman suojelu ovat hyviä asioita. Hiilidioksidi-hypetykselle ei ole todellisuudesta mitattuja perusteita. Vuosikymmenestä toiseen pieleen menneet tietokonemallinnukset eivät perusteiksi riitä.

Vantaan verotulot ja palvelumaksut tulee käyttää Vantaan ja vantaalaisten hyvinvoinnin ylläpitoon ja edistämiseen.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän varapuheenjohtaja Antero Eerola

Arvoisa puheenjohtaja,

Vantaa on Suomen nopeimmin kasvava, kehittyvä, elinvoimainen ja virkeä kaupunki. Me emme elä kuitenkaan tyhjiössä. Valtakunnan päätöksenteossa annetaan raamit Vantaankin toimille.

Viime eduskuntakauden oikeistovalta on onneksi enää kuin toissayön paha uni. Uusi toivo ja uusi alku ovat nyt mahdollisia, kun Säätytalolla kasataan vihreän kansanrintaman hallitusohjelmaa.

Massiivisin lähimenneisyyden virhe oli koodinimellä sote-uudistus tunnettu hanke, joka olisi ollut historian laajin hyvinvointivaltion saneeraamisen, yksityistämisen, pörssiin viemisen ja ostopalveluiksi muuttamisen hanke. Sen jälkeen ei olisi enää voinut puhua julkisista sosiaali- ja terveyspalveluista.

Valitettavasti sosiaali- ja terveyspalvelut osataan ajaa kriisiin myös kuntien omilla toimilla. Tästä Vantaallakin on useita esimerkkejä. Länsimäen terveysasema suljettiin väliaikaisesti ilman, että asiasta edes kerrottiin etukäteen sosiaali- ja terveyslautakunnalle.

Palveluissa ei ole tarpeeksi väkeä töissä. Valtuustoseminaarissa todettiin yksimielisesti ongelmaksi se, että meille ei tulla töihin, vaikka kaupunki on valmis palkkaamaan lisää uusia työntekijöitä. Vakansseja jää auki.

Jotain on vialla. Erityisesti kotihoitoon on syntynyt synkkä kierre. Alan ammattilaiset lähtevät, koska töitä on liikaa. Kun väki vähenee, jäljelle jäävien työkuorma kasvaa. Näin yhä useampi haluaa lähteä.

Kierre on katkaistava. Kotihoitajien palkkoja on korotettava. Kyse ei ole edes suurista summista, vaan muutamista kympeistä kuukaudessa työntekijää kohden. On sanottu, että Vantaa ei halua osallistua pääkaupunkiseudun palkkakilpailuun. Sen kääntöpuoli on se, että Vantaalla vanhukset eivät saa yhtä hyvää hoitoa kuin naapurikunnissa.

Palkan ohella kotihoitajille pitää voida tarjota joukkoliikenteen lippuja, liikuntaseteleitä ja tukea edulliseen asumiseen.

Lisää hoitavia käsiä ja ongelmia ratkovia päitä tarvitaan myös hammashoitoon. Tehostamisen ja tuottavuuden tiristämisen tie on kuljettu loppuun, työntekijöiden selkänahasta ei ole enää lisää kaavittavaa.

Arvoisa puheenjohtaja,
Julkisuudessa kerrottiin alkuvuodesta, millaiseen rappioon yksityinen bisnes on ajanut suomalaisen vanhustenhoidon. Kyse ei ole ylätason järjestelmäongelmista vaan kanssaihmistemme viimeisistä vuosista. Meidän velkamme on, että ihminen voi viettää ne inhimillisesti ja arvokkaasti.

Vantaalla ei onneksi ole löydetty vakavia laiminlyöntejä. Tästä kertovat myös Vasemmistoliiton aloitteesta käynnistetyt tehotarkastukset vanhusten asumisyksiköissä.

Ongelmat ovat tulleet taloon toista kautta. Vantaalla on syntynyt riippuvuus vanhustenhoidon yksityisistä palveluntuottajista. Tällä hetkellä kaupunki ostaa yksityisiltä palveluita yli 820 asukkaalle ja tuottaa omana toimintana paikkoja noin 320 asukkaalle.

Tämä suhde pitäisi kääntää toisin päin. Kyse ei ole pääosin edes politiikasta vaan taloudesta. Kun ei ole riittävästi omia palveluita, voivat yksityiset ryhtyä nostamaan hintoja. Kaupungilla ei ole keinoja tai mahdollisuuksia kieltäytyä tästä, koska omaa vaihtoehtoa tuotannolle ei ole. Hinnankorotuksia on nähty jo nyt muun muassa lastensuojelun palveluissa.

Arvoisa puheenjohtaja,
Suuri häpeäpilkku Vantaalla ovat kuitenkin terveyskeskusjonot. Kaupunki lupaa, että vantaalaiset pääsevät ei-kiireelliseen hoitoon 14 päivässä. Pahimmillaan jonot ovat 65 päivää niillä, joilla on omalääkäri ja 77 niillä, joilla ei ole. Näin ei saa jatkua.

Asia on ratkaistava muun muassa laajentamalla terveyskeskusten aukioloaikoja illalla. Vastaukseksi ei riitä, että lääkärit eivät suostu kaksivuorotyöhön. Tämä on asia, joka pitää selvittää heti.

Vasemmistoliiton mielestä virkamiesjohdolta tullut raami budjettikehyksille ei riitä. Sitä pitää neuvotteluissa nostaa. Nyt pohjalla olevalla kehyksellä ei kyetä ratkaisemaan toimialan kriisiä. Se voi päinvastoin syventää ongelmia.

Arvoisa puheenjohtaja,
Vasemmistoliiton tämän kertainen ryhmäpuhe on keskittynyt sosiaali- ja terveyspalveluihin. Siellä pulmat ovat kaikkein suurimmat. Samalla kuitenkin isoja kysymyksiä on ratkaistavana päiväkodeissa, kouluissa, ammattikouluissa, kulttuuripalveluissa ja kirjastoissa.

Myös niissä kehyksen koko on pidettävä avoimena.

Vantaa

Keskustan valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Irja Ansalehto-Salmi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut!

Olemme menossa kohti niukempia aikoja. Suunta näyttää ilmeiseltä, mutta vauhti ja pudotuksen määrä on arvoitus. Epävarmuutta luovat niin kansainväliset kriisit, kauppasodan uhka kuin brexitkin. Suomen, myös Vantaan taloudella on viime vuodet mennyt hyvin. Työttömyys on laskenut, verotulot nousseet, palvelut on pystytty enimmältä osalta hoitamaan hyvin ja velkaa on vähennetty.

Säätytalon ratkaisuja odotellaan mm. koulutuksen, vanhus- ja vammaispalveluiden, koko soten ja verotuksen suhteen. Mitä uutisia sieltä tuleekaan kuntatalouteen? Jos valtakunnan tasolla tehdään uusia päätöksiä esim. hoitajamitoituksesta, on Vantaalla kuitenkin ihan itse mietittävä, miten palvelut parhaiten järjestetään. Tuli sotesta mitä ratkaisuja tahansa, ne tuskin astuvat voimaan ihan heti. Me keskustalaiset lähdemme siitä, että vanhuksilla ja vammaisilla on subjektiivinen oikeus laadukkaaseen ja turvalliseen hoivaan ja huolenpitoon ja päätökset on tehtävä sen mukaisesti.

Taloudesta saadun rautaisannoksen voisi tiivistää niin, että tulopuolella ei tänä vuonna päästä ihan tavoitteisiin ja menopuolella näyttää ylityksiltä ja sama suunta jatkuu tulevina vuosina. Tietojakin vielä puuttuu: HSL:n lippu-uudistuksen Vantaalle tulevan laskun lopullista summaa ei tiedetä ja HUS:nkin tietoja odotellaan. Muitakin ylityspaineita on sekä ensi vuoteen että koko TS-kauteen.

Valtuustokauden alussa tehty valtuustosopimus on edelleen voimassa. Sopimuksen keskeisiä kohtia ovat veroprosentin pitäminen nykytasolla, velkamäärä alle miljardissa ja nettoinvestoinnit enintään 500 miljoonassa valtuustokaudella.

Kun näköpiirissä on samaan aikaan sekä talouden heikkeneminen että menojen lisäyspaineita, on jossain vaiheessa selkeästi pohdittava priorisointia. Peruspalveluiden on oltava silloin etusijalla. Niille on turvattava riittävät määrärahat eikä alibudjetointia tule hyväksyä. Terveyttä ja hyvinvointia edistävää työtä ei ole vara laiminlyödä. Pieni panostus nyt voi olla iso säästö huomenna.

Kun kaikki talousarvion ja talousuunnitelman todelliset lähtötiedot ovat selvillä, taloussuunnittelun on jatkuttava palvelutarpeiden pohjalta, puutteet ja heikkoudetkin tunnistaen ja niin, että kaikki näkökulmat tulevat kuulluksi ja yhteisiä ratkaisuja haetaan, vaikka se vaatisi enemmänkin aikaa.

Ilmastonmuutoksen torjunnasta vastuu on kaikilla. Jokainen tekee ratkaisuja omassa elämässään. Kaupunki voi toimia monin tavoin! Miten nopeasti kaupungin öljylämmitteiset kiinteistöt voisi muuttaa maalämmölle? Milloin kaupungin kiinteistöjen katolle alkaa ilmestyä aurinkopaneeleita? Lähiruoan osuutta voisi varmasti lisätä. Toimivat ja asukkaiden tarpeita palvelevat joukkoliikenneyhteydet kaikkialla Vantaalla vähentäisivät tarvetta henkilöauton käyttöön. Eikö kaupunki voisi korvata pienentämäänsä hiilinielua istuttamalla uuden puun jokaisen kaatamansa puun tilalle ja vaatia samaa soveltuvasti

kaavoitussopimuksissa niin, että rakennusoikeuden saaja kustantaa kaatamiensa puiden tilalle puiden istutuksen muualle?

Asuntoja valmistuu hurjaa tahtia ja valtaosa niistä on pieniä asuntoja. Sitä kuvaavat myös luvut. Viime vuonna valmistui n. 4500 uutta asuntoa ja asukasmäärä kasvoi hieman yli 5100 asukkaalla. Uudet asunnot ovat valmistuneet hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen äärelle. Miksi tällaisiin paikkoihin, mm. koulujen lähelle, ei rakenneta myös lapsiperheille sopivia asuntoja? Lapsiperheetkin voisivat olla hyvin kiinnostuneita elämään hyvien joukkoliikenneyhteyksien ja palvelujen äärellä. Jos kaavoituksen suuntaa ei muuteta, viesti on selkeä: lapsiperheet eivät ole tervetulleita! Ja niin ei ryhmämme mielestä saa olla.

Nopea väestönkasvu aiheuttaa väistämättä paineita palveluihin sekä investointi- että käyttötalousmenoihin. Kysymme, kuinka suureen kasvuun meillä on varaa - etenkin, kun taloudessa ei jatkossa välttämättä mene niin hyvin kuin nyt.

Suurimmat kaupungit - myös Vantaa - esittelevät huimia maahanmuuttoon ja maassamuuttoon perustuvia väestökasvun tavoitteita. Ja ympäri Suomea kärsitään työvoimapulasta. Kaikkien suomalaisten, myös vantaalaisten etu on, että muuta Suomea ei imetä tyhjiin, vaan kaikkialla maassa, myös maaseudulla on jatkossakin mahdollisuus työhön ja toimeentuloon. Vaikka kuinka huimia visioita kaupunkien kehityksestä esitetään, niissä ei ole vielä ihmistä, joka pärjäisi syömättä. Ruoan tuotantokin tarvitsee tekijänsä ja alueensa. Lähiruokaahan kaikki arvostavat - ainakin puheissa. Maan sisäisen kilpailun sijasta pääkaupunkiseudun keskeisen kilpailuareenan tulisi olla Itämeren alue. Siinä pärjääminen on kaikkien suomalaisten etu.

Arvoisa puheenjohtaja!

Ryhmämme toivoo talousarvion ja talousuunnitelman jatkovalmistelun sujuvan rakentavasti ja ratkaisukeskeisesti.

Vantaa Siniset valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen

Vantaan positiivista talouskehitystä tulee jatkaa määrätietoisen toimin. Toimintakulujen kurissapitämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tarpeellisia investointeja on pyrittävä toteuttamaan ilman lainanottoa. Kaupungin toimintoja elinkeinotoiminnan vahvistamiseksi tulee edelleen lisätä ja kaupungin houkuttelevuutta yrittäjille eri toimin edistää. Vantaan erityisvahvuus, sen asema Suomen logistisena keskuksena, tulee hyödyntää täysimääräisesti niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Vantaan väkiluku on kasvanut viime vuosina voimakkaasti. Suhteellisesti eniten on kasvanut maahan muutto ja vähäisemmässä määrin on muutettu muualta Suomesta. Luonnollinen väestönlisäys on ennätyksellisen alhaista. Vantaan kannalta on huolestuttavaa koulutetun ja osaavan työvoiman lisääntyvä muutto ulkomaille.

Väkiluvun kasvu ei ole tämän takia valitettavasti lisännyt vastaavasti verotulojen kasvua. Väkiluvun kasvu on kasvattanut kaupungin tulonsiirtoja ja muita kustannuksia. Tämänkin vuoksi on tärkeää, että maahanmuuttajaväestön kotouttamiseen ja kouluttautumiseen työelämään kiinnitetään erityistä huomiota. Vantaan työpaikkaomavaraisuus on ollut yli 100 %. Tarkoituksenmukaisilla koulutus-, asunto- ja elinkeinopoliittisilla toimilla olisi mahdollisuus kasvattaa omassa kaupungissa olevien ihmisten työllistymistä omille kotikonnuilleen.

Rakennetyöttömyys on Vantaalla kuten muuallakin Suomessa merkittävä ongelma. Valitettavan paljon on niitä, jotka eitä ole nousukaudellakaan työllistyneet. Kaikki voitava tulee tehdä, että kukaan nuori ei jäisi peruskoulun jälkeen vaille toisen asteen koulutusta – ammatillista tai lukiokoulutusta. Ennuste että tällaisia nuoria odottaa elinikäinen syrjäytyminen ja siitä aiheutuvat mielenterveys-, päihde-, ym. ongelmat on suuri. Lisäksi lasku yhteiskunnalle on toista miljoonaa euroa pysyvästi syrjäytyneen ihmisen erilaisina sosiaali- ja muina menoina.

Eniten työllisyys on kasvanut rakennusalalla ja ennusteen mukaan rakennusbuumi jatkuu myös lähivuosina. Tämä on merkinnyt osaltaan myös asuntomenojen jatkuvaa kasvua, minkä takia kaupungin tulee varautua edelleen kasvaviin tulonsiirtoihin ja toisaalta pyrkiä hillitsemään asumisen kustannuksia. Asunto- ja muilla poliittisilla toimilla tulee turvata, ettei mikään kaupunginosa muuttuisi slummiksi kuten eräissä Ruotsin lähiöissä on tapahtunut.

Rakentamisen laatuun tulee kiinnittää erityishuomiota. Kosteusongelmiin tulee olla 0-toleranssi. Kaupungin osaava yli 10000 ihmisen työyhteisö on kaupungin voimavara. Esiintyviin osin hyvinkin vaikeisiin rekrytointiongelmiin ja runsaisiin sairauspoissaoloihin erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa tulee löytää ratkaisut palvelujen turvaamiseksi.

Terveydenhoidon osalta tulee varmistaa, että palvelut terveyskeskuksissa lääkärin vastaanottoineen turvataan entistä lyhyemmillä jonotusajoilla. Kotihoidossa sekä tehostetussa palveluasumisessa todetut puutteet tulee korjata. Lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalvelujen piiriin tulee varmistaa hoitokäytäntöjä kehittämällä.

Opetustoimessa keskeinen kehittämistyö tulee kohdistaa varhaiskasvatuksen ja nuorten toisen asteen koulutuksen turvaamiseen.

Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Jouko Jääskeläinen

Epävarmuuden tila vaatii tarkkaavaisuutta

Vuoden 2020 talousarviota ja koko suunnitelmakautta leimaa epävarmuus. Miten palkkaratkaisut, kikyn jälkeinen aika ja toimialojen täsmälliset työntekijätarpeet vaikuttavat erityisesti palkkakuluihin? Mitä Säätytalolta siis tulee.

Valtionosuudet ovat pitkään olleet varsin vakaasti ennustettavissa. Omien toimialojemme kohdalla meillä on kuitenkin syytä olla jatkuvasti valppeilla. Sosiaali- ja terveyssektori jää tärkeäksi tehtäväksemme lähivuosiksi. Siksi on herkällä korvalla kuunneltava kuntalaisten tarpeita. Ei ole väärin vaatia lisää resursseja eikä ole väärin kohdentaa voimavaroja laadullisesti ja taloudellisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Omaishoidon, vanhusten kotihoidon ja lapsiperheiden kotiavun budjetoinnissa pitää varmistaa, että resurssit riittävät.

Lähivuosien talouskehitys ja väkilukuamme vahvasti lisännyt muuttoliike eivät välttämättä ole myönteisessä synkronoinnissa keskenään. Siihen epävarmuuteen, miten väestön lisäys, sen sosioekonominen asema, työllisyys ja verotulokertymä suhtautuvat toisiinsa, tulee hankkia lisää faktapohjaista selvyyttä. On oltava valppailla.

Kaavoitus- ja liikenneratkaisuilla vaikutamme suuriin linjoihin. Pientä, paljon ja korkealle tuntuu olevan kaavoituksemme päälinjaus tällä hetkellä. Minä en tässä näe kovin selkeää perhesuuntautumista – Suomen kriittinen menestystekijä tällä hetkellä on uusien ikäluokkien surkea koko.

En näe tässä myöskään mitään selkeää ympäristösuhteen vahvistamista - tärkeä luontosuhde on edelleenkin arjen askareissa koettu luonnon läheisyys. Ilmastoteko on myös lähiruoan ja lähiresurssien käyttäminen – tehdään kilpailuttaminen siis viisaasti.

Kehäradan ratkaisujen myötä Vantaa kuuluu luultavasti maailman kymmenen parhaiten suunnittelussa onnistuneen kaupungin joukkoon.

Jatko ei ole yhtä helppoa. Suurista julkisuudessa mainituista hankkeista lähinnä pohjoiseen suunnatulla nopealla radalla voisi olla myönteisiä vaikutuksia meille.

Toinen asia ja nopeita ilmaston vaikuttavia ratkaisuja vaativa asia on poikittainen liikenne meillä ja koko alueellakin. Reuna-alueita ei saa unohtaa. Ratikan ja bussien varaan tehdyt ratkaisut on syytä käydä vielä tarkkaan läpi. Uudet työn tekemisen ja liikkumisen tavat haastavat suunnitelmamme, kuten seminaarimme esitelmät osoittivat.

Rakentamisen ja sen valvonnan virheet ja laiminlyönnit maksetaan nyt. Työpaikkojen ja koulujen sisäilmaongelmat eivät ole kahdessa vuodessa mihinkään hävinneet. Henkilökunta ja oppilaat eivät koskaan saa tässä olla laskun maksajia. Suurin toivein asettamamme neuvottelukunta ansaitsee paikkansa ja jatkonsa sekä järkevällä tavalla toteutettavan toimintatapojen vahvistamisen.

Toivomme edelleenkin vahvaa ja myönteistä yhteistyötä yli virka- ja puoluerajojen. Siinä on Vantaan vahvuus.

Ruotsalaisen Kansanpuolueen valtuustoryhmä
Valtuustoryhmän puheenjohtaja Patrik Karlsson

Ärade ordförande, fullmäktigekolleger, mina damer och herrar, kommuninvånare

Tack alla som var med på fullmäktige seminariet i Hyvinge, bra diskussioner och nya arbetssätt som vi hoppas leder till ännu bättre samarbete mellan de politiska grupperna.

När det gäller stadens omgivning och miljö är det viktigt att de gamla centrumen utvecklas och görs attraktiva. När det gäller inomhusproblemen är det viktigt att de genast åtgärdas och då måste det finnas resurser på sikt kunde byggnadsinspektörernas uppgifter ses över så skulle vi spara många miljoner varje år. Samma gäller att övervaka de företag som får uppdrag av Vanda stad, idag är den urusel. På flera områden behövs fler parkeringsplatser, värst drabbat är Kivistö området.
Kaupungin strategian pitäisi vuonna 2020 olla panoksia työllisyyden hoitoon sekä elinvoima- ja vetovoimaohjelman toimeenpanoon.

Att vi i Vanda satsar på skolorna och daghemmen är bra och att vi har som mål att vara Finlands bästa. Därför borde även det svenskspråkiga daghemsnätverket ses över, och byggandet av Mårtensdals skola och daghem prioriteras. För att vi skall få tre stegs-stödet att fungera måste det komma till elevvårdspersonal, i dagens läge kan det göras en undersökning i september och rapporten kommer i slutet av maj. Det betyder att eleverna tappar ett år av rätt stöd, så kan det inte få vara. Skolmaten var igen på tapeten när eleverna träffades på Påverkardagen på Heureka nu på våren, för att barnen skall orka en hel skoldag behöver skolmaten vara god, det är vårt ansvar som på politiker att höja på anslagen för skolmaten 2020. Våra barn är värda det! Billigast är inte bäst!

Vi behöver på sikt ett allaktivitets hus i Dickursby / Aviapolis området, huset skall vara attraktivt för företagens konferenser, mässor, konserter m.m. Projektet kunder vara ett samprojekt med företag och Vanda stad. Vi måste bli mer attraktiva om vi vill ha mer evenemang till Vanda. När det gäller idrottsanläggningar så kunde det satsas på mer projekt där privata intressenter är med och bygger. Staden behöver inte själv bygga allt. Många föreningar behöver mötesutrymmen, där kunde nog skolorna användas mer än idag på både eftermiddagar och kvällar samt helger. En utredning hur mycket de används idag skulle vara intressant!

Nu när vi vet att det inte blev någon SOTE så borde vi satsa på att själva utveckla tjänsterna i inom social och hälsovården inom staden. Det finns många områden som behöver ses över.

Vi inleder Nya Vanda – Uusi Vantaa 2020, vi inom SFP är nöjda att den svenska servicens koordinering centraliseras i och med Nya Vanda, men vi önskar också att det finns tillräckligt med personresurser så att koordinering fungerar och att det ges svensk service inom alla stadens områden. Vanda skall även göras attraktiv för svenskspråkiga och stadens marknadsföring borde förbättras på den punkten. Det talas om att Vanda är en tvåspråkig stad, vilket det är, men att då ge info om vissa saker på bara finska och engelska accepteras inte!

Vi hoppas även att vi alla jobbar ansvarsfullt så att vi fortsättningsvis kan stärka vår ekonomi! Nu ser det ut som att lånebördan stiger, vilket inte får bli någon trend. Vi har många arbetsplatser och är en växande stad. Finns det hus och fastigheter som är en belastning för staden så borde de säljas.
Vi jobbar vidare tillsammans mot ett ännu bättre Vanda.

19 § Jenni Chen-Yen och 51 andra ledamöters motion om att påskynda arbetet med att få servicen klar i Kivistö

VD/4588/00.02.00.03/2019

Jenni Chen-Ye och 51 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med förvaltningsstadgan:

”En fullmäktigemotion om att påskynda arbetet med att få servicen klar i Kivistö

Kivistö är störst av storområdena i Vanda. Området omfattar den västra delen av norra Vanda och en tredjedel av hela staden. Kivistö ligger granne med Esbo, Nurmijärvi och Tusby. Området Kivistö har 10 stadsdelar: Biskopsböle, Käinby, Kivistö, Lappböle, Kvarnbacka, Vestra, Luhtabacka, Ripuby, Sjöskog och Kila.

Kivistö är huvudstadsregionens mest omfattande nya bostads- och arbetsplatsområde. I storområdet Kivistö byggs ett urbant centrum med tillgång till service. Ringbanan och bostadsmässan 2015 satte fart på Kivistö centrums tillväxt.

Det stora köpcentrumsprojektet som utlovats i Kivistö, som skulle vara klart 2018, framskrider tillsvidare inte och det finns inga exakta uppgifter om tidtabellen för färdigställandet av köpcentret. I Kivistö finns för tillfället två närbutiker, en kiosk och några restauranger, vilka inte är tillräckligt heltäckande för att betjäna områdets nuvarande folkmängd på omkring 7000 invånare. Det närmaste biblioteket ligger i Mårtensdal. Ett apotek och matbutiker finns i Myyrmanni eller Jumbo. Långa vägar för att handla och uträtta ärenden innebär föroreningar som är till skada för klimatet. Dessutom är det omöjligt för många som använder kollektivtrafikleder, människor med funktionsvariation eller sjuka personer att på ett tryggt och säkert sätt bära hem stora inköp.

I Kivistö byggs det nya småhus och våningshus i rask takt medan servicen inte har ökat i samma proportion. Med denna motion förpliktar vi tjänstemännen att särskilt beakta att arbetet med att få servicen klar i området Kivistö bör påskyndas.”

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 19

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Jenni Chen-Yen och 51 andra ledamöters motion om att påskynda arbetet med att få servicen klar i Kivistö

1+51

Valtuustoaloite Kivistön palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi

20.5.2019

Jenni Chen-Ye ~~8.4.2019~~

Kivistö on suurin Vantaan suuralueista. Se kattaa läntisen Pohjois-Vantaan ja kolmasosan koko kaupungista. Naapureinaan Kivistöllä on Espoo, Nurmijärvi ja Tuusula. Kivistön alueella on 10 kaupunginosaa: Piispankylä, Keimola, Kivistö, Lapinkylä, Myllymäki, Vestra, Luhtaanmäki, Riipilä, Seutula ja Kiila.

Kivistö on pääkaupunkiseudun mittavin uusi asuin- ja työpaikka-alue. Kivistön suuralueelle rakentuu kaupunkimainen keskusta palveluineen. Kehärata ja vuoden 2015 asuntomessut vauhdittivat Kivistön keskustan kasvua.

Kivistöön luvattu suurkauppakeskushanke, jonka piti valmistua 2018, ei etene toistaiseksi eikä kauppakeskuksen valmistumisaikataulusta ole tarkkaa tietoa. Kivistössä on tällä hetkellä 2 lähikauppaa, kioski ja muutama ravintola, jotka eivät ole tarpeeksi kattavia palvelemaan alueella nykyistä noin 7000 asukkaan väkilukua. Lähin terveysasema ja kirjasto sijaitsevat Martinlaaksossa. Apteekki ja isot ruokakaupat Myyrmannissa tai Jumbossa. Pitkät asiointi/kauppareissut saastuttavat ilmastoa haitallisesti. Lisäksi moni julkisen liikenneväylän käyttäjä, vammainen tai sairas henkilö ei pysty kantamaan isoja ostoksia lihasvoimin turvallisesti kotiin.

Kivistöön rakennetaan vauhdilla uusia pientaloja ja kerrostaloja, mutta palvelut eivät ole kasvaneet samassa suhteessa. Tällä aloitteella velvoitamme virkamiehiä ottamaan erityisen huomioon Kivistön alueen palveluiden valmistumisen nopeuttamiseksi.

Vantaan kaupunginvaltuutettu Jenni Chen-Ye

1. Maarit Raja-Aho MAARIT RAJA-AHO
2. MARKKU WIECKMAN
3. Anitta Orpana Anitta Orpana
4. Paula LEHTOMÄKI Paula Lehtomäki
5. Sami Kanerva
6. LAURI KAIRA
7. Markus Lyyra
8. Carita Orlando
9. Niilo Kärki

10. Kirsi Rokkilahti
11. TANJA VAHVELAINEN
12. Eija Liimatainen
13. JANNE LEPPÄNEN
14. Pia Kurki
15. JAN EDELMANN
16. ~~OTSO KIVIMÄKI~~
17. JUHA MALMI
18. PATRIK KARLSSON
19. STEFAN ÅSTRAND
20. TIINA TUOMELA
21. JOUKO JÄÄSKELÄINEN
22. IRJA ANSALEHTO-SALMI
23. JUSSI VÄHÄKANGAS
24. JUHA HEIKURAINEN
25. JUHA SÄRKELÄ
26. Aadan Ibrahim
27. Pirkko Letto
28. Susanna Bruun
29. Tarja Eklund
30. Faysal Abdi
31. Pirkko Uitti
32. Nina Pispala
330 Jari Jääskeläinen
34. Salla Lindblad-Palo
35. Pirjo Ala-Kapee-Hellina
36. Kimmo Kiljala
37. Minna Atiye
38. Silvenfuij. Sveta Silvennoinen-Kiiskinen
39. Anssi Aura
40. Maija Rautavaara
41. Emmi Pajunen
43. Raija Virta
44. Mika Raatikainen
45. Paula Lehtomäki
46. Sari Laakso
47. Pirkan jääskeläinen
48. Mika Kasonen
49. TIMO AUVINEN
50. [illegible]
51. Mari Hynninen

20 § **Minna Kuuselas, Eve Rämös och Anniina Kostilainens samt 37 andra ledamöters motion om att förverkliga en sommaroas i anslutning till Dickursby**

VD/4590/00.02.00.03/2019

Minna Kuusela, Eve Rämö, Anniina Kostilainen och 37 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med förvaltningsstadgan:

”En sommaroas vid Dickursby simhall

I Vandas plan för servicenätet lovas det att staden kommer att utveckla simhallarnas servicenät genom att utveckla servicen vid simhallarna i Dickursby och Myrbacka och bygga nya simhallar i nordöstra Vanda och Kivistö.

Den stora gräsplanen bakom Dickursby simhall har stått oanvänd i flera år. Idéen om ett utebad på den här platsen framfördes redan av den arkitekt som på 1960-talet planerade simhallen. I ett initiativ från kommuninvånarna som varit populärt har det också önskats ett friluftsbad på platsen och som bäst pågår en namninsamling för en annan motsvarande motion.

Vi som undertecknat motionen stöder självfallet behovet av ett ordentligt friluftsbad, men vi vill att staden också utreder möjligheterna till en enklare lösning, dvs. att bygga en trivsam och avkopplande sommaroas i Dickursby på denna naturliga plats som står till buds vid Dickursby simhall.

En sommaroas skulle inte konkurrera med Elmo idrottspark som kommer att byggas, utan den skulle förbättra Dickursby simhalls och idrottsparks tjänster på det sätt som utlovas i planen för servicenätet. I sommaroasen kunde man placera simbassänger för att friluftsanvändning under sommaren och för barnens behov och inte enbart med tanke på idrott och motion. En måttligt stor allaktivitetsbassäng, en separat barnbassäng och en bubbelpool/-pooler kunde till exempel utgöra en bra helhet. En sommaroas skulle vara tekniskt lättare, snabbare och förmånligare att förverkliga än ett stort friluftsbad.

Området skulle ha gott om plats för avkopplande vistelse, picknick, solbad och eventuellt idrottsredskap för sommarbruk, som t. ex. korgbollskorgar eller en plan för strandvolleyboll. Ett sommarkafé, där man får ordentliga glassportioner och kan köpa picknickmat, skulle vara viktigt i sommaroasen. Området skulle planeras trivsamt genom högklassigt grönbyggande, så att man kan dra sig undan solgasset in i skuggan under träden om man så vill. Det kunde också ordnas mindre sommar- och kulturevenemang i området.

Klimatförändringen har gjort att särskilt juli- och augusti blir allt varmare och det är realistiskt att räkna med långa perioder av värme. En sommaroas av det här slaget skulle med säkerhet vara mycket populär. Den skulle säkert också locka kunder till simhallen och i övrigt göra Dickursby idrottspark mera attraktiv.

I Åbo planerar man ett flytande kulturspa i Aura å (Åbo stadsstyrelse 4.3.2019). Vi behöver nu ett liknande innovativt och avspänt grepp också i Dickursby!
Vi föreslår således att Vanda utreder möjligheten att förverkliga en sommaroas i anslutning till Dickursby simhall.”

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 20

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Minna Kuuselas, Eve Rämös och Anniina Kostilainens samt 37 andra ledamöters motion om att förverkliga en sommaroas i anslutning till Dickursby

~~Ylv. 24~~ (37)

Tikkurilan uimahallin kesäkeidas
Valtuustoaloite 20.5.2019

Vantaan palveluverkkosuunnitelmassa luvataan, että kaupunki kehittää uimahallien palveluverkkoa Tikkurilan ja Myyrmäen uimahallien palveluja kehittämällä ja uusien uimahallien toteuttamisella Koillis-Vantaalle ja Kivistöön.

Tikkurilan uimahallin takana oleva iso nurmikenttä on ollut käyttämättömänä vuosikaudet. Tähän on jo uimahallin 1960-luvulla suunnitellut arkkitehti itse ideoinut ulkouimapaikkaa. Suositulla kuntalaisaloitteellakin on paikalle toivottu maauimalaa ja toisen vastaavan aloitteen nimienkeruu on parhaillaan käynnissä.

Me allekirjoittaneet tuemme toki tarvetta kunnolliselle maauimalalle, mutta toivomme kaupungin selvittävän mahdollisuudet myös kevyemmän ratkaisun, iloisen ja rennon Tikkurilan kesäkeitaan toteuttamiseen tähän Tikkurilan uimahallin tarjoamaan luontevaan paikkaan.

Kesäkeidas ei kilpailisi tulevan Elmon urheilupuiston toteutuksen kanssa, vaan parantaisi Tikkurilan uimahallin ja urheilupuiston palveluja palveluverkkosuunnitelmassa luvatulla tavalla. Keitaaseen voitaisiin sijoittaa uima-altaat kesäiseen ulkoiluun ja lasten tarpeisiin, ei niinkään ensisijaisesti liikunnallisista lähtökohdista. Maltillisen kokoinen monitoimiallas, erillinen lastenallas ja poreallas/-altaat voisivat esimerkiksi olla hyvä kokonaisuus. Kesäkeidas olisi teknisesti helpompi, nopeampi ja edullisempi toteuttaa kuin iso maauimala.

Alueella olisi runsaasti tilaa rennolle oleskelulle, piknikeille, auringonotolle ja mahdollisesti kesäliikuntavälineitä, kuten koripallokorit tai rantalentiskenttä. Oleellista kesäkeitaassa olisi kesäkahvila, mistä saisi kunnollisia jäätelöannoksia ja voisi ostaa pientä piknik-syötävää. Alue suunniteltaisiin laadukkaan viherrakentamisen keinoin viihtyisäksi, niin että auringonpaahteesta voisi vetäytyä halutessaan varjoon puiden alle. Alueella voisi järjestää myös pienimuotoisia kesä- ja kulttuuritapahtumia.

Ilmastonmuutoksen myötä etenkin heinä- ja elokuu ovat lämpenemässä ja pitkät hellejaksot ovat realismia. On varmaa, että tällainen kesäkeidas olisi hyvin suosittu. Se houkuttelisi varmasti asiakkaita myös uimahallin puolelle ja parantaisi muutenkin Tikkurilan urheilupuiston houkuttelevuutta.

Turkuun ollaan suunnittelemassa Aurajoen rantaan kelluva kulttuurikylpylälautta (Turun kaupunginhallitus 4.3.2019). Samankaltaista innovatiivisen rentoa otetta kaipaamme nyt Tikkurilaan!

Esitämme siis, että Vantaa selvittää mahdollisuuden toteuttaa Tikkurilan uimahallin yhteyteen kesäkeidas.

Vantaalla 20.5.2019

Minna Kuusela, Eve Rämö ja Anniina Kostilainen

muut allekirjoittajat:

Sari Laakso
SARI LAAKSO
Maija Rautavaara
Sveta Silvennoinen-Hiisku
Minna Atigl
Joel Linnainmäki
Pekka Rautio
Vanda Norrena
Sirpa Kamppinen
Juha Järvi
Niilo Kark
Paula Lehmuskallio

Emmi Pajunen

Jenni Chen-Ye

Ulla Karkaala

Tarja Eklund

Faysal Abdi

JUSSI SÄRKELÄ

Pirkko Lehto

JARNO ESKELINEN

Tuija Toivonen

Salla Lindblad-Lalo

Jari Jaakkola

PIRKKO KOTILA

JUSSI SARAMO

Antero Evola

TIINA TUOHELA

TIINA TUOHELA

TIITO ACUNÄS

MIKA KASONEN

JAN EDELMANN

Janne Seppänen

Sami Kanerva

21 § Kai-Ari Lundells och 25 andra ledamöters motion att ordna idrottsklubbar med låg tröskel för barn

VD/4589/00.02.00.03/2019

Kai-Ari Lundell och 25 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med förvaltningsstadgan:

”Idrottsklubbar med låg tröskel för barn

Eftersom WACJ ry som ordnar idrottsklubbar med låg tröskel i skolorna har gått i konkurs, föreslår jag att Vanda stad i skolorna ordnar motsvarande avgiftsfria klubbar efter skoldagarna. I klubbarna får de barn som idrottsföreningarna inte når eller barn som inte vill delta i tävlingsverksamhet röra på sig

Alla fullmäktigegrupper har gemensamt godkänt ett program för att motverka segregation. Idrott för barn och ungdomar utgör ett av de bästa sätten att motverka marginalisering.”

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 21

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Kai-Ari Lundells och 25 andra ledamöters motion att ordna idrottsklubbar med låg tröskel för barn

Liite, 1.5. Vantaan Sanomat, Mielipidekirjoitukseni

Valtakunnallinen hyvinvointijärjestö WAU ry meni konkurssiin. Yhdistyksen tarkoituksena oli edistää lasten ja nuorten terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Suomessakin lasten ja nuorten terveyserot ovat kasvaneet, mm. ylipainoisten lasten määrä on kasvanut.

Vantaalla WAU ry järjesti alakoululaisille koulupäivien jälkeen maksuttomia, liikunnallisia matalan kynnyksen kerhoja. Kerhoissa liikutettiin lapsia, joita urheiluseurat eivät tavoittaneet tai lapsia, jotka eivät haluneet osallistua kilpailutoimintaan. WAU ry kehitti myös liikunnallisia välitunteja, pyrki juurruttamaan liikunnalliset välkät luonnolliseksi osaksi koulupäivää.

Kerhonohjaajat olivat osaavia ja innostavia. Liikkumattomia lapsia myös ohjattiin kerhoihin, yhteistyötä tehtiin vanhempien ja opettajien sekä kouluterveydenhoitajien kanssa. WAU-kerhot olivat suosittuja. Lapset eivät kokeneet suorituspaineita, liikuttiin leikinomaisesti.

Puhutaan paljon syrjäytymisen ehkäisystä. Vantaallakin on kaikkien valtuustoryhmien yhteisesti hyväksymä segregaation ehkäisyohjelma. Lasten ja nuorten liikunta jos mikä ehkäisee syrjäytymistä.

Vantaan ei pidä antaa periksi. WAU ry:n viitoittama malli on valmis, kerhojen ohjaajat ovat olemassa ja heidät on koulutettu. Nyt ei saa jäädä laakereille makoilemaan, vaan toimintaa on jatkettava kaupungin ohjauksessa.

Yksi mahdollisuus rahoittaa toimintaa on koulujen kerhomäärärahat. Koulut voivat pitää erilaisia kerhoja koulupäivien jälkeen, rahaa voidaan käyttää kerhonohjaajien palkkaamiseen. Usein ohjaajina toimivat koulujen opettajat tai koulunkäyntiavustajat. Kaikilla kouluilla ei pidetä kerhoja riittävästi. Liikunnalliset matalan kynnyksen kerhot, jotka ovat siellä missä lapsetkin, täydentäisivät mainiosti koulujen kerhotoimintaa.

Matalan kynnyksen liikuntakerhoja voidaan rahoittaa muullakin tavalla. Ei liikuttamiseen tarvita valtakunnallista järjestöä, kyllä Vantaa voi liikuttaa lapsiaan, jos vain niin halutaan. Vantaa voisi nimetä kerhot Vaude-kerhoiksi.

VALTUUSTOALOITE

Matalan kynnyksen liikuntakerhoja lapsille

Koska matalan kynnyksen liikuntakerhoja kouluissa järjestävä WAU ry meni konkurssiin, esitän, että Vantaan kaupunki järjestää kouluissa lapsille vastaavia maksuttomia kerhoja koulupäivien jälkeen. Kerhoissa liikutetaan lapsia, joita urheiluseurat eivät tavoita tai lapsia, jotka eivät halua osallistua kilpailutoimintaan.

Valtuuston kaikki ryhmät ovat yhteisesti hyväksyneet segregaation ehkäisyohjelman. Lasten ja nuorten liikunta on mitä parhainta syrjäytymisen ehkäisyä.

Vantaalla 20.5.2019

Kai-Ari Lundell (ps)

1. [illegible]
2. JUHA MALMI
3. [illegible]
4. [illegible]
5. Tanja Vahvelainen
6. Niilo Kärki
7. [illegible]
8. Emmi Pajunen
9. Eve Rämö
10. Minna Kuusela
11. [illegible]
12. Pekka Rautio
13. Vanla Norrena
14. Minna Atiye
15. Sveta Silvennoinen-Hiiska
16. Sari Laakso
17. Marja Rantavaara
18. [illegible] TIINA TUOHILA
19. JORMA JÄÄSKELÄINEN
20. IRJA ANSALEHTO-SALMI
21. JUSSI VÄHÄKANGAS
22. Juha Hirvonen
23. [illegible]
24. Faysal Abdi
25. Otso Kivimäki
26. [illegible]
27.

28. _____

29. _____

30. _____

31. _____

32. _____

33. _____

34. _____

35. _____

36. _____

37. _____

38. _____

39. _____

40. _____

41. _____

42. _____

43. _____

44. _____

45. _____

46. _____

47. _____

48. _____

49. _____

50. _____

51. _____

52. _____

53. _____

54. _____

22 § Antero Eerolas och 27 andra ledamöters motion om att upphöra med att anlita privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster

VD/4591/00.02.00.03/2019

Antero Eerola och 27 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med förvaltningsstadgan:

”Om att upphöra med att anlita privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster

Vanda stad anlitar endast privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster.

Särskilt när det gäller hälsocentralsavgifter kan ett brev från ett inkassobolag skickas i väg väldigt snabbt, utan att staden ens skickar ett påminnelsebrev om att avgiften är försenad.

De privata inkassobolagen har som målsättning att maximera sina intäkter. Därför tar de ännu i tillägg ut höga indrivningsavgifter på de försenade avgifterna. På så vis kan en liten summa snabbt växa sig stor. Särskilt för låginkomsttagare kan situationen förändras till det orimliga. Att avgifter samlar sig och ökar bidrar till att ytterligare fördjupa deras betalningssvårigheter.

Att avgifter lämnas obetalda kan, förutom på låga inkomster, också bero på problem med livshanteringen. I båda fallen försvårar dock den snabba ökningen av avgifterna ytterligare livssituationen för dessa människor.

På basis av ovanstående och med hänvisning till kapitel 22 punkt 1 i Vanda stads förvaltningsstadga lämnar vi, undertecknade ledamöter, in följande motion:

* Vanda stad upphör med att anlita privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster, gör en utredning om att överföra indrivningsverksamheten till att utgöra stadens egen verksamhet och vänder sig till Kommunförbundet med en begäran om att Kommunförbundet utreder vilka möjligheter de finns för kommunerna att grunda ett gemensamt icke-vinstbringande inkassobolag.”

Stadsfullmäktige 20.5.2019 § 22

Beslut:
Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:
– Antero Eerolas och 27 andra ledamöters motion om att upphöra med att anlita privata inkassobolag vid indrivningen av avgifter för social- och hälsovårdstjänster

1 + 27

VALTUUSTOALOITE

Yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä luopuminen sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä

Vantaan kaupunki käyttää pelkästään yksityisiä perintäyhtiöitä sosiaali- ja terveyspalveluiden maksujen perinnässä.

Erityisesti terveyskeskusmaksuista saattaa lähteä perintäyhtiön kirje hyvin nopeasti ilman, että kaupunki edes lähettää myöhästyneestä maksusta muistutuskirjettä.

Yksityisten perintäyhtiöiden tavoite on maksimoida tuottojaan. Siksi ne perivät myöhästyneiden maksujen päälle vielä korkeita perintämaksuja. Näin pieni maksu voi nopeasti kasvaa isoksi. Erityisesti pienituloisten kohdalla tilanteet voivat muuttua kohtuuttomaksi. Maksujen kasaantuminen ja kasvu syventävät entisestään heidän maksuvaikeuksiaan.

Maksujen hoitamatta jättäminen voi johtua paitsi pienituloisuudesta, myös elämänhallinnan ongelmista. Kummassakin tapauksessa maksujen nopea nousu kuitenkin entisestään vaikeuttaa tällaisten ihmisten elämäntilannetta.

Edellä olevan perusteella ja Vantaan kaupungin hallintosäännön 22. luvun 1. kohtaan viitaten me allekirjoittaneet valtuutetut teemme seuraavan aloitteen:

* Vantaan kaupunki luopuu yksityisten perintäyhtiöiden käytöstä sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmaksujen perimisessä, tekee selvityksen perintätoiminnan siirtämiseksi kaupungin omaksi toiminnaksi sekä on aloitteellinen Kuntaliiton suuntaan, jotta se tutkisi mahdollisuutta kuntien yhteisen, ei-voittoa tuottavan perintäyhtiön perustamiseksi.

Vantaalla 20.5.2019

Antero Eerola
kaupunginvaltuutettu (vas.)

JUSSI SARAMO

MINTTU SILVANPÄÄ

KATI TUYSDÄRVI

/Ginno Kiljunen

JANNO ESKELINEN

Pentti Puroharju Pentti Puroharju

RANBIR SODHI

JUSSI SÄRKELÄ

Tanja Eklund

Maija Rautavaara

Faysel Abdi

Tiina Tuomela
TIINA TUOMELA

Eve Ronni

Emmi Pajunen

KIRSI MÄKELÄINEN

Minna Kuusela

Niilo Kärki

PIRKKO KOTILA

Pekka Rautio

Anniina Kostilainen

Sveta Silvennoinen-Hiiskula

Minna Atiye

Sari Laakso

Sammanträdet avslutat

Stadsfullmäktige 20.5.2019

Beslut:
Ordförande avslutade sammanträdet kl. 00.06.

Vanda

Anvisningar för sökande av ändring 1. Besvärsanvisning

Besvärsrätt

Ändring i ett beslut som fattats av fullmäktige söks genom besvär.

Besvär får anföras

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), samt
- av kommunmedlemmarna.

I ett ärende som gäller utfärdande av byggförbud får besvär anföras

– av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), och

– av en myndighet på grundval av stadgande i lag eller om besvärsrätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten skall bevaka.

Besvär över ett beslut som gäller **godkännandet av en generalplan, en detaljplan och en byggnadsordning** får dessutom anföras

- av Nylands miljöcentral och andra myndigheter i ärenden som hör till deras verksamhetsområde
- av ett förbund på landskapsnivå och en kommun inom vars område den markanvändning som anges i planen eller byggnadsordningen medför konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde och inom det geografiska område där sammanslutningen är verksam.

Besvär får anföras på den grunden att:

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- fullmäktige har överskridit sina befogenheter
- beslutet i övrigt strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anförs hos **Helsingfors förvaltningsdomstol**.

Besvärstid

Besvär ska anföras **inom 30 dagar** från delfåendet av beslutet.

- En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes eller inom tre dagar från att ett elektroniskt meddelande har avsänts, om inte något annat påvisas. De som saken gäller anses dock ha fått del av ett beslut som gäller godkännandet av en general- eller detaljplan eller en byggnadsordning eller byggförbud när protokollet har lagts fram offentligt.

- En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet eller den dag då protokollet har lagts fram räknas inte in i den bestämda tiden.

Om sista dagen av den bestämda tiden är en helgdag eller en annan sådan dag då ämbetsverken är stängda, får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsskriftens innehåll

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- de grunder på vilka ändring yrkas
- ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Om ändringssökandens talan förs av en laglig företrädare eller ett ombud eller om besvärsskriften har upprättats av någon annan, ska också hans namn och hemkommun uppges i besvärsskriften.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Inlämnande av besvärsskrift

Besvärsskriften ska innan besvärstiden utgår inlämnas till besvärsmyndigheten, Helsingfors förvaltningsdomstol under dess öppettid.

Besvärsskriften kan på ändringssökandens ansvar skickas per post eller genom bud. Då ska besvärsskriften skickas i så god tid att den hinner fram före utgången av besvärstiden.

Besvär kan också på ändringssökandens ansvar skickas per fax eller e-post inom besvärstiden.

Ett elektroniskt meddelande anses ha kommit in till en myndighet när det finns tillgängligt för myndigheten i en mottagaranordning eller ett datasystem i en sådan form att meddelandet kan behandlas.

Ett elektroniskt dokument som inkommit till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Av ändringssökanden uppbärs i förvaltningsrätten en rättegångsavgift på 250 euro.

Kontaktinformation:

Helsingfors förvaltningsdomstol
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Telefon: 029 5642000
Fax: 029 5642079
E-post: helsinki.hao@oikeus.fi

Öppettid: kl. 8.00–16.15

Vanda

Anvisningar för sökande av ändring 2. Upphandlingsrättelse och rättelseyrkande i upphandlingsärende

Den som är missnöjd med den kommunala myndighetens (den upphandlande enhetens) beslut om upphandling som understiger det nationella tröskelvärdet eller något annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan söka upphandlingsrättelse hos den upphandlande enheten enligt 81 § och 83 § i upphandlingslagen eller rättelse enligt 89 § i kommunallagen. Upphandlingsrättelse kan sökas av en anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part). Rättelse enligt kommunallagen kan dessutom sökas av en kommunmedlem.

Tidsfristen för rättelseyrkande

Rättelse ska sökas inom 14 dagar efter att den som framställer rättelseyrkandet har fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande av annat slag i upphandlingsförfarandet.

- Vid elektronisk delgivning anses **en part** ha fått del av upphandlingsbeslutet och de kompletterande handlingarna den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet, som har lett till att det elektroniska meddelandet nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

  Om delgivningen sker brevledes per post anses mottagaren ha fått del av ärendet den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare.

  När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som framgår av mottagningsbeviset eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat bevis över delfåendet.

- **En kommunmedlem** anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Innehållet i en upphandlingsrättelse och ett rättelseyrkande

Av ett rättelseyrkande ska framgå yrkandena med motiveringar. I ansökan ska namnen på dem som söker rättelse och som avfattat skrivelsen antecknas liksom de kontaktuppgifter som behövs för att hantera ärendet.

Till en upphandlingsrättelse ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Upphandlingsrättelsen och/eller rättelseyrkandet lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige
Stationsvägen 7, 01300 Vanda,
e-postadress: kirjaamo@vantaa.fi,
Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163
Tjänstetid: måndag–fredag 8.15–16.00

Vanda

Anvisningar för sökande av ändring 3. Upphandlingsrättelse och besvär till marknadsdomstolen

Enligt lagen om offentlig upphandling (upphandlingslagen) kan en part söka ändring i ett beslut eller något annat avgörande i ett upphandlingsförfarande som gäller offentlig upphandling genom att yrka på att den upphandlande enheten rättar beslutet eller avgörandet (upphandlingsrättelse). Ärendet kan också genom besvär föras till marknadsdomstolen om upphandlingens värde överstiger tröskelvärdet i 15 § i upphandlingslagen.

3.1 Rättelseanvisning

Den som är missnöjd med en upphandlande enhets beslut eller med ett annat avgörande i upphandlingsförfarandet kan skriftligen lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse till **den upphandlande enheten** enligt 81–83 § i upphandlingslagen. En anbudsgivare som har deltagit i ett anbudsförfarande eller en anbudssökande, det vill säga den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) får yrka på upphandlingsrättelse.

Tidsfrist för yrkande av upphandlingsrättelse

En part ska lämna in ett yrkande på upphandlingsrättelse **inom 14 dagar** från att ha fått del av den upphandlande enhetens beslut eller avgörande i upphandlingsförfarandet.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i upphandlingsrättelsen

Yrkandena med motiveringar ska framgå av upphandlingsrättelsen. Av upphandlingsrättelsen ska framgå namnet på den som yrkar på rättelse och den kontaktinformation som behövs för att ärendet ska kunna skötas.

Till upphandlingsrättelsen ska fogas de handlingar som den som framställer yrkandet hänvisar till om de inte redan finns hos den upphandlande enheten.

Distributionsadress

Ett yrkande på upphandlingsrättelse lämnas in/skickas på adressen:

Vanda stads registratur
Stadsfullmäktige

Vanda

Stationsvägen 7, 01300 Vanda
e-post: kirjaamo@vantaa.fi,
Telefon (registraturen) 09- 8392 2184, fax: 09- 8392 4163

Tjänstetid: måndag–fredag 8.15–16.00

Tidpunkten för när upphandlingsrättelsen anhängiggörs och behandlas påverkar inte den tidsfrist inom vilken en part med stöd av upphandlingslagen kan söka ändring genom besvär hos marknadsdomstolen.

3.2. Anvisning om besvär till marknadsdomstolen

Anbudsgivare, anbudssökande eller andra som saken gäller kan föra ärendet till marknadsdomstolen genom besvär.

Enligt 86 § i lagen om offentlig upphandling får man söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal besvärsvägen endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken. Tillstånd ska beviljas, om
1)det är viktigt att pröva ärendet med tanke på tillämpningen av lagen i andra likadana ärenden, eller
2)det finns vägande skäl som anknyter till förfarandet vid den upphandlande enheten.

Om inte något annat bestäms i lag ska besvären lämnas in skriftligen **inom 14 dagar** från det att parten i fråga fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärsanvisning.

Besvären ska anföras **inom 30 dagar** från det att parten i fråga har fått del av beslutet, om den upphandlande enheten har ingått ett upphandlingskontrakt med stöd av 78 § 1 punkten i upphandlingslagen utan att iaktta den stipulerade väntetiden.

Besvären ska lämnas in senast **sex månader** efter det att upphandlingsbeslutet har fattats, om anbudssökanden eller anbudsgivaren har fått del av upphandlingsbeslutet inklusive besvärsanvisning och upphandlingsbeslutet eller besvärsanvisningen har haft väsentliga brister.

Vid elektronisk delgivning anses upphandlingsbeslutet med de kompletterande handlingarna ha mottagits den dag det elektroniska meddelande som innehåller beslutet och dessa handlingar står till mottagarens förfogande i hans eller hennes mottagarapparat på ett sådant sätt att meddelandet kan hanteras. Dagen för avsändandet av meddelandet anses vara en sådan tidpunkt, om det inte ges en tillförlitlig redogörelse om att datakommunikationsförbindelserna inte har fungerat eller om en motsvarande omständighet som har lett till att det elektroniska meddelandet har nått mottagaren vid en senare tidpunkt.

Om delgivningen sker brevledes per post till mottagaren anses mottagaren ha fått del av saken på den sjunde dagen efter avsändandet, om inte mottagaren visar att delgivningen har skett senare. När den upphandlande enheten använder bevislig delgivning anses delgivningen ha skett vid den tidpunkt som mottagningsbeviset anger eller vid den tidpunkt som antecknats i ett separat delfåendebevis.

Innehållet i besvären

I besvären ska uppges det upphandlingsärende som besvären gäller och ändringssökandens yrkanden och grunderna för dessa. När det gäller en upphandling som grundar sig på ett ramavtal ska parten i besvärsskriften motivera varför behandlingstillstånd bör beviljas.

I besvären ska anges ändringssökandens namn och hemkommun. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har avfattat besvären, ska även denna persons namn och hemkommun anges. Vidare ska ändringssökandens postadress och telefonnummer anges för eventuella meddelanden. Ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet ska underteckna besvärsskriften.

Till besvären ska fogas det beslut som överklagas i original eller som kopia och ett intyg över vilken dag beslutet har tillkännagetts eller någon annan utredning om när besvärstiden har börjat. Till besvären ska fogas de handlingar som ändringssökanden hänvisar till som stöd för sina yrkanden. Ett ombud ska till besvärsskriften foga en fullmakt enligt 21 § i förvaltningsprocesslagen.

Inlämning av besvären

Besvären ska lämnas in till marknadsdomstolen. De ska vara inlämnade senast den sista dagen av besvärstiden innan marknadsdomstolen stänger. Själva delfåendedagen räknas inte med.

Ansökan kan lämnas in till marknadsdomstolens kansli personligen, genom ombud, genom bud, per post eller som telefax alternativt med e-post så som lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) föreskriver. Om sista dagen för anhängiggörande infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får handlingarna lämnas in till marknadsdomstolen den första vardagen därefter.

Besvärsförbud

I ett ärende som hör till marknadsdomstolens behörighet enligt 102 § i upphandlingslagen får ändring inte sökas med stöd av kommunallagen eller förvaltningsprocesslagen.

Enligt 86 § i upphandlingslagen får en part söka ändring i en upphandling som grundar sig på ett ramavtal genom besvär endast om marknadsdomstolen beviljar tillstånd för behandling av saken.

Underrättelse om ändringssökandet till den upphandlande enheten

Den som söker ändring i ett upphandlingsärende med stöd av 88 § i upphandlingslagen ska skriftligen underrätta den upphandlande enheten om att ärendet förs till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in till den upphandlande enheten senast då besvären över upphandlingen lämnas in till marknadsdomstolen. Underrättelsen ska lämnas in på den adress som den upphandlande enheten har uppgett i punkt 3.I.

Rättegångsavgift

För behandling i marknadsdomstolen uppbärs av den som söker ändring 2 000 euro i rättegångsavgift för en upphandling som underskrider en miljon euro. Om upphandlingens värde är minst 1 miljon euro, är behandlingsavgiften 4 000 euro. Ifall upphandlingens värde är minst 10 miljoner euro, är behandlingsavgiften 6 000 euro.

Rättegångsavgiften i marknadsdomstolen är 500 euro för privatpersoner.

Vanda

Marknadsdomstolens adress och annan kontaktinformation

Marknadsdomstolen
Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
tfn 029 56 43300
fax 029 56 43314, e-post: markkinaoikeus@oikeus.fi

Tjänstetid: kl 8.00–16.15

Vanda

Anvisningar för sökande av ändring 4. Besvärsförbud

4.1
Enligt 91 § i Kommunallagen får rättelse inte yrkas i och kommunalbesvär inte anföras över **beslut som gäller endast beredning eller verkställighet**.

4.2
I det vid detta sammanträde fattade **beslutet § -, som berör sådant som nämns i lagen om kommunala tjänstekollektivavtal 26 §**, får ändring inte sökas genom besvär.

4.3
I det beslut som fattats vid detta sammanträde **§ -, som berör rättelse av upphandling**, får ändring inte sökas.

4.4
I det **beslut § -**, **om ordnandet av kommunal folkomröstning**, som fattats vid detta sammanträde, får ändring inte sökas genom besvär (kommunallagen 99 §).